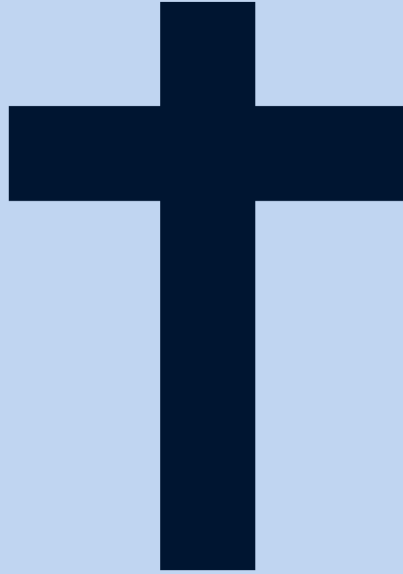

Ra 'da'yonhogui
nangue ma HmuhꞤ ra
Jesucristo

New Testament in Otomi, Eastern Highland (MX:otm:Otomi,
Eastern Highland)

Ra 'da'yonhogui nangué ma Hmuhꨶ ra Jesucristo

New Testament in Otomi, Eastern Highland (MX:otm:Otomi, Eastern Highland)

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Eastern Highland

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Sierra [otm], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Eastern Highland

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source files dated 29 Jan 2022
eed5311a-6154-516f-ae4d-3829b2989366

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	55
SAN LUCAS	87
SAN JUAN	141
HECHOS	181
ROMANOS	231
1 CORINTIOS	254
2 CORINTIOS	277
GÁLATAS	291
EFESIOS	299
FILIPENSES	307
COLOSENSES	313
1 TESALONICENSES	318
2 TESALONICENSES	323
1 TIMOTEO	326
2 TIMOTEO	332
TITO	336
FILEMÓN	339
HEBREOS	341
SANTIAGO	358
1 PEDRO	364
2 PEDRO	370
1 JUAN	374
2 JUAN	380
3 JUAN	381
JUDAS	382
APOCALIPSIS	384

MATEO Ran ho ma'da'yo bi 'yo't'a ra Mateo

Yám bombøta ra Jesucristo

¹ Guehna n'da ra søcuq i ja ua im ma to'o yú ngurpa bøta ra Jesucristo. Nu'a n'da ra Abraham nε man'da ra David nε xən ngu mi'da gätho yú ngurpa bombøta u.

² Nu ra Abraham bim 'bɥ a n'da rá ts'unt'ɥ ngue ra Isaac. Nu ra Isaac xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Jacob a. Nε nu ra Jacob xø bim 'bɥ yú ts'unt'ɥ. Nu'a n'da ra Judá a nε'ɥ yún 'yohɥ. Nε gue'ɥ bi xəndgahe ɥ dyɥ ja'i israelgähe, dyɥ judíohe.

³ Nε nu ra Judá bim 'bɥ i yoho yú ts'unt'ɥ. N'dam'bɥi thoho yoho. Nu'a n'da ra Fares. Nu'a man'da ra Zara. Nε nu'a rá mbe ɥ rá thuhu ra Tamar a. Nε nu ra Fares bim 'bɥ a n'da rá ts'unt'ɥ ngue ra Esrom. Nε nu ra Esrom, xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Aram a.

⁴ Nε nu ra Aram bim 'bɥ a n'da rá ts'unt'ɥ ngue ra Aminadab. Nε nu ra Aminadab, xø bim 'bɥ a n'da rá ts'unt'ɥ, ra Naason a. Nε nu ra Naason, xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Salmón a.

⁵ Nu ra Salmón xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Booz a. Nε nu ra Booz, rá mbe a ra Rahab. Nε nu ra Booz xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Obed a. Nε nu rá mbe ra Obed, ra Rut a. Nε nu ra Obed xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Isaí a.

⁶ Nε nu ra Isaí xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra David a. Nε nu ra David gue'a bin ts'ut'abi a. Nε nu ra David xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Salomón a. Nε nu rá mbe ra Salomón, gue'a xí du rá ndø rá thuhu Urías.

⁷ Nε nu ra Salomón xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Roboam a. Nε nu ra Roboam xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Abías a. Nε nu ra Abías xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Asa a.

⁸ Nε nu ra Asa xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Josafat a. Nε nu ra Josafat xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Joram a. Nε nu ra Joram xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Uzías a.

⁹ Nε nu ra Uzías xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Jotam a. Nε nu ra Jotam xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Acáz a. Nε nu ra Acáz, xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Ezequías a.

¹⁰ Nε nu ra Ezequías xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Manasés a. Nε nu ra Manasés, xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Amón a. Nε nu ra Amón, xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Josías a.

¹¹ Nε nu ra Josías, xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ ra Jeconías a, nε'ɥ yún 'yohɥ. Nε gue'ɥ yɥ pa bi ts'ix ɥ ma mi israelhe dyɥ judíohe bɥ ja ra häi Babilonia. Bi zix yún sɥihɥ.

¹² Nε nubɥa nu ra Jeconías bin xənd bɥ ra häi Babilonia a, nε'a rá ts'unt'ɥ ngue ra Salatiel. Nu ra Salatiel xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Zorobabel a.

¹³ Nε nu ra Zorobabel xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ ra Abiud a. Nε nu ra Abiud xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Eliaquim a. Nε nu ra Eliaquim xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Azor a.

¹⁴ Nε nu ra Azor xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Sadoc a. Nε nu ra Sadoc xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Aquim a. Nε nu ra Aquim xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Eliud a.

¹⁵ Nε nu ra Eliud xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Eleazar a. Nε nu ra Eleazar xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Matán a. Nε nu ra Matán xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra Jacob a.

¹⁶ Nε nu ra Jacob xø bim 'bɥ rá ts'unt'ɥ, ra José a. Gue'a rá ndø ra María a. Nε gue'a rá mbe ra Jesús a, ngue ra Cristo a bɥa, rá thahni Oja.

¹⁷ Nε gue'ɥ gätho yám bombøta ra Jesucristo ɥ. Mbɥdi tho ra Abraham, ná 'dε'magoho a ra David. Nε xø bim 'bɥ mi 'dε'magoho yám bombøta nε gue'ɥ yɥ pa bi ts'ix pɥ Babilonia. Nε xø bim 'bɥ mi 'dε'magoho, ná 'dε'magoho a ra Cristo bɥa.

Nu'a bin ja 'bɥ mim 'bɥ ra Jesucristo

¹⁸ Nε nu'bɥ mim 'bɥ ra Jesucristo, nu'a rá mbe ngue ra María bi 'yän'na ra José, nε ya in nde din thət'ui, pε nu'bɥ hin ním 'bɥmi, ya bi hnu ngue in hət'ɥhni ra María, pεgue bi nεqui

zehe rá t'uhni nangué rá Hogandahi Oja.

¹⁹ Ne nu ra José baya bi beni hanja bin hat'uhni a ra María. Pegue ra hocja'i a ra José ne him minde di yap'a ra María bu'bah ra ze'mi pegue bi beni da hyetho.

²⁰ Ne nu ra José, nu'bu ngubu mim beni, bi 'ui n'da ra t'i 'bu min apu rán ngunse, bi nu rám 'behni Oja bi 'yembi:

—Nu'i, hague José, rám bom'beto i ra David, xun ho 'bu gam 'buhmi a ra xisu, nguetho nu ra 'uere dim 'bui, dim 'bui nangué rá Hogandahi Oja a.

²¹ Ne dim 'bu a n'da rá ts'unt'u ra María, gui xip rá thuhu ra Jesús. Nu'a ra Jesús nam bōni ngue da yāni gātho yū mijudíohu, yū israel, nangué yū ts'oqui u, bi 'yemp'a rám 'behni Oja a ra José 'bu min aha.

²² Nguetho maya'bu thoho bi zān Oja a ra María 'bu mi man'a ra pōngahya ngue bi 'yēna:

²³ N'da ra hmute ngue hin jam'bu n'dandi bi zo a n'da ran 'yohu, ne din hat'uhni.

Ne nu'a rá t'uhni dim 'bui da t'embi ra Emanuel, bi 'yēn'a ra pōngahya maya'bu.

Ne nu'a ra Emanuel in nde da ma: “Dí 'buhmbu Oja.”

²⁴ Janangué'a nu'bu mi hyax baya a ra José, bi 'yot'e 'be'a bi xi a rám 'behni Oja, ne 'bex bi zin'a ra María.

²⁵ Pe him 'bexque njuantho bim 'buhmi, ja gue'bu bim 'buh rá ts'unt'u ra María. Ne nu ra José baya bi xih rá thuhu ra Jesús a ra t'uhni bim 'bui.

2

Nu'u 'da yun 'yohu bi dānde ra Jesús bu min 'uere

¹ Ne nu ra Jesús bām 'bupu ra hnini Belén guepu ra hāi Judea. Ne min ts'ut'abi bu ja a ra xequi a ra Herodes, ne mí zām bu ra dāhnini Jerusalén. Ne bi zōm bu Jerusalén 'da yun 'yohu ngue yū 'befi mí hand yū sō. Ne nu'u bí nexpu mbe ní bōx ra hyadi u.

² Ne nu'bu mi zōm bu Jerusalén bi 'yān'du 'bupu:

—Hapu i 'bucua a rá hmuts'ut'abi yu judío ja bim 'bui, bi 'yēn'u. Nguetho dán nuhe n'da ra sō njām'bu dá nuhe n'dandi. Ne gue'a ra hmēpya bi 'yurcahe ngue ya bim 'bui, ne bá ēhmbe ya ga thāndehe a, bi 'yēn'u bi nu ra sō.

³ Ne nu ra ts'ut'abi Herodes, nu'bu mi sifi 'be'a bi man'u yun 'yohu bi zōm bu, bi hyonya thoho nangué a ram hma ngue bim 'buh man'da ra ts'ut'abi. Ne gātho 'bupu Jerusalén bin su nguetho im beni: “Masque i ja 'be'a din ja ya,” ēn u.

⁴ Ne nu'a ra ts'ut'abi Herodes baya bi zon'du yū hmumbāja ne'u yū xānbate nija, bi 'yānni hapu im man yū sōcuā yū pōngahya dim 'bu a rá hmuts'ut'abi yū judío, ngue ra Cristo.

⁵ Ne nu'u bi 'yembi:

—Guepu Belén ra hāi Judea dim 'bui, nguetho gue'a bi man ra pōngahya 'bu maya'bu 'bu mi hma ngue,

⁶ Nu ra hnini Belén bu ra hāi Judea, ra t'uhnini a, pegue din ja tengu n'da ra dāhnini

nguetho guepu dim 'bupu ra Hmu di jamansu ma t'uhni yū ja'i israel, i ēn Oja, bi 'yēn'a ra pōngahya maya'bu, bi 'yēn u yū mbāja.

⁷ Nu'bu mi mbenc'u yū mbāja ne yū xānbate nija, nu ra Herodes bi zon'du bi nu ra sō, pe njon mindepe da nu 'bu mam bá ts'i. Ne nu'bu mam bá ts'i bu 'buh ra Herodes, bi 'yānni:

—Ma njām'bu bi nequi a ra sō, bi t'empu.

⁸ Ne nu'bu mi xifi, nu ra Herodes baya bi 'yemp'u bi nu ra sō:

—Ní mbähä bu Belén, gui hyomhu hapu bim 'bu a ra 'uere, ne nu'bu gā tīmhu hapu i 'bui, gua ēhmbe gui xijū, necā ga mba ga thānde a, bi t'empu bi nu ra sō. Pe hinga gue'a mim ben a.

⁹ Ne nu'u yun 'yohu baya bi mba da hyoni hapu bim 'bu a ra 'uere, ne xō bi nequi mahōn'a a ra sō xpī nu bu yū hāi. Ne i 'bet'o a. Ne nu'bu mi zōm bu Belén, bin sāya a ra sō bu din 'yē't'ui a ra ngu nubū mí 'bu a ra 'uere.

¹⁰ Ne nu'u yun 'yohu 'bu mí nu bin sāya a ra sō, bin johya yū mbui baya.

11 Nε bi yut'ambo, bi nu a ra 'uere nε ra María rá mbe. Nε bin danyahmu, bi dande a ra 'uere. Nε 'bexque bi xo't' yá 'bēni bá tu, nε bi un yān t'unni a ra 'uere ngue εmme xān ngu di muui. Bi unna n'da ra oro, nε rá ndεga ra za bi unni, nε n'da ra 'yεthi yāman'u.

12 Nε nu'bū min ā Ɂ yān 'yohū ngue bi nu ra sō, Ojā bi 'yut'a n'da ra t'ī ngue nu'bū bi mbengui hin dí mba bū bí 'būh ra Herodes. Janangue'a n'danni n'da ra 'yu bi hyāx 'bū mi mbeng bū yá hāi būya.

Ra Jesús bi ts'ix bū Egipto

13 Nε nu'bū mí mba Ɂ yān 'yohū būya, n'da rām 'bēhni Ojā bi xi a ra José 'bū min āha:

—Dami ndants'i. Dami six'a ra 'uere nε a rá mbe. Gui' dahmbū, ni mbāhā bū ra hāi Egipto nε gam 'būhmbū bū 'da yū pa. Nε him 'bex gua pengüi, jague'bū dá xi'auí gua pengüi. Nguetho nu ra Herodes da hyon'a ra 'uere, nε nu'bū da dīni da hyo, bi 'yεmp'a rām 'bēhni Ojā a ra José.

14 Nε 'bex bi ndanc'a ra José a ra xui a. Bi zix a ra María nε rá t'ūhni, nε bi mba bū ra hāi Egipto. Him bi dō'mi 'bē da hyats'i.

15 Nε bām 'būpū Egipto jague'bū mi du ra Herodes, ja bá penc'ū būya. Nε bin ja 'bē'a bi man Ojā maya'bū, bi 'yēna: “Gan zohn'na ma t'ūhni bū Egipto,” i εn Ojā, bi 'yēn'a rá pōngahyā.

Ra ts'ut'abi Herodes bi manda dí ho yū t'ūhni

16 Nε nu ra Herodes εmme bin cue ngue ya bi thāt'i, nguetho nu'ū yān 'yohū bi nu ra sō hin í mbeng bū 'bū mi dīn'a ra t'ūhni. Janangue'a bi mbēn'ndū yá dofai ngue da hyo yū 'uere bū Belén nε yū hnini i hānbū. Nε gātho Ɂ yū t'ūhni hinga na pē'ts'a nyojēya gātho bi hyo. Nguetho bi man Ɂ yān 'yohū, ya mbe má nyojēya ya bi nεqui a ra sō.

17 Nε nu'a bin ja, maya'bū thoho bi man a ra pōngahyā ra Jeremías ngue ngubū din ja 'bū mi 'yēna:

18 Bin ja n'da ran ts'oni bū ra hnini Ramá,
nts'edi bi mbah yá xisu yū judío,
bin zoni nε him bi 'yō a bi xi Ɂ bi hyurpa yá mbūi,
nguetho εmme im bēn'ū yá t'ūhni bi thopi, bi 'yēn'a ra Jeremías 'bū maya'bū.

19 Nε nu'bū mi du ra Herodes būya bi 'uī man'da rām 'bēhni Ojā a ra José 'bū min xui, bū ra hāi Egipto.

20 —Dami ndants'i. Dami six a ra t'ūhni nε a rá mbe. Dami penjū bū ra hāi Israel, nguetho ya bi du Ɂ mí nde xtá hyo a ra t'ūhni, bi t'εmp'a ra José.

21 Nε nu ra José būya bi hyāx ra 'yu ní mba bū ra hāi Israel 'bū mi hyats'i, nε bi zix a ra t'ūhni nε'a rá mbe ra t'ūhni bi zits'i, εna xtān zōm bū ra xεqui Judea.

22 Pε nu'bū mí 'yō a ra José ngue in ts'ut'abi bū ra Arquelao, bi zu da zōm bū mahōn'a, nguetho nu ra Arquelao rá ts'ut'ū ra Herodes a. Nε'a xī 'uī xō bi bēm būya, ngue'a hin da mba bū Judea. Janangue'a í mba bū ra xεqui Galilea būya.

23 Nε bi mba dim 'būpū ra hnini Nazaret. Janangue'a bin ja 'bē'a xmān t'o't'i bū ja yá sōcuā yá pōngahyā Ojā, gue nu ra Jesús da t'εmbi ra mēngu Nazaret.

3

Bi man rām hma Ojā bū ja ra dāpo ra Xuua Nxixyā

1-2 Nε nubūya nu ra Xuua Nxixyā bi dū'mi bi xih yū jā'i nε bi 'yēna:

—Dami pāh nin 'yomfēnihū nguetho ya mi ts'utho di manda ua rá ts'edi Ojā, bi t'εmb yū jā'i.

Nε mí 'būpū ja ra dāpo bū ra xεqui Judea 'bū min yāhū yū jā'i a ra Xuua.

3 Nε nu a ra Xuua gue'a bi man ra pōngahyā Isaías maya'bū ngue bi ma ba ēhe, 'bū mi 'yēna:

N'da ra jā'i din yā bū ja ra dāpo nε da 'yēna:

“Damin sāhū ga simhbū ra Hmu mi ts'utho da zōcuā,

dami hoc ni mbuih_u ga tømhb_u xan ho,” da 'yɛna, bi 'yɛn a ra Isaiás maya'b_u.

⁴ Nu yá he ra Xuua ám 'be yá xingu y_u camello, nɛ midín gút'ɔ y_u xifani, nɛ mi sa y_u t'axi nɛ mi si y_u t'afi t'asa dapo.

⁵ Nɛ nu'b_u mi d_u'mi bi man rám hman a ra Xuua, bi mba ɔ y_u mɛngu b_u Jerusalén, bi zøm b_u 'b_uh ra Xuua, nɛ y_u mɛngu b_u ra xɛqui Judea, nɛ'ɔ mi 'b_up_u hánb_u ra d_uthe Jordán, ngue nde da 'yøde 'bɛ'a da man'a ra Xuua.

⁶ Nɛ nu ra Xuua bi xixyába ɔ to'o bi 'yømanho 'bɛ'a bi ma, nɛ bin juanni nangue yá ts'oqui. Nɛ xan ngu bi xixyába b_u ja ra d_uthe Jordán.

⁷ Nɛ xan ngu ma ngarpihe dy_u israelhe, dy_u judíohe, bi zøm b_u mí 'b_uh ra Xuua ɛna din xixyá ɔ. Nu'ɔ da y_u fariseo ɔ, nɛ ɔ da y_u saduceo ɔ. Nɛ nu ra Xuua b_uya bi 'yɛmp'ɔ:

—Nu'ah_u tengu'b_u ni mɛnih_u y_u poz_u nguetho gy_u tontoh_u. To'o bi xi ah_u gua ɛhmb_u ua ngue gua 'dahmb_u b_u ja ran ɔnbi xan ɔ tho, bi 'yɛna.

⁸ Ha guím bɛmh_u da zä gan yámhb_u 'b_u hin gui 'yøth_u a rán sãui ɔ to'o bi päh yá mbui, bi t'ɛmp'ɔ ma ngarpihe.

⁹ Pɛ hin din ja ran 'yɛts'i ni mbuih_u ngue gui 'yɛmh_u: “Nugähe yá t'uhnigähe ra Abraham, ya hin gan nuhe ran ɔnbi,” hingui sä gui 'yɛmh_u, nguetho nɛhya y_u do i 'bongua da zä din ja'i ngue da 'yɛmbi yá t'uhn_u ra Abraham 'b_u gue'a da nde Ojä da 'yøt'e, bi 'yɛn'a ra Xuua.

¹⁰ Nɛ nu'a ra aza ya mahoqui xan ho ngue da 'yɛx ɔ y_u za hingui ho yán dät'ä, nɛ da thøsp_u ja ra sibi din zø. Nɛ nu'ah_u tengu'b_u gy_u zah_u ngue hingui ho yán dät'ä, bi t'ɛmp'ɔ y_u fariseo nɛ y_u saduceo.

¹¹ Nɛ xø bi xi ɔ mi'da:

—Nugä dí xixyá ah_u nangue ra dehe 'b_u ya gá päh ni mbuih_u, pɛ nu'a man'da ba ɛhe, di hoc'ah_u nangue rá Hogandahi Ojä tengu'b_u n'da ra sibi. Nɛ nu'a, man'da i ja rá ts'edi xinda guecä. Hin dí sãcä tengu a, i ɛn a ra Xuua.

¹² Nɛ da 'yøt' ran juanbi, tengutho 'b_u i pa ma hoqui y_u j_u, ngue n'danni i pa m'bɛ'ts'i ɔ y_u j_u nɛ n'danni da t'ɛn ɔ yá häi. Nɛ nu ɔ yá häi da t'up_u ja ra sibi njam'b_u i huɛt'i, bi 'yɛmb y_u ja'i a ra Xuua.

Bin xixyá ra Jesús

¹³ Nɛ nub_uya bi nɛxp_u ra häi Galilea ra Jesús, bi zøm b_u ja ra d_uthe Jordán guerp_u ja ra dapo bí 'b_uh ra Xuua. Bi zøm b_u ngue bi nde din xixyá a ra Jesús.

¹⁴ Pɛ nu ra Xuua him mi ndehma di xixyábi ra Jesús, nɛ bi 'yɛmbi:

—Pɛ nu'i guí ɛna ga xixyá i, pɛ go man sä'be go guí xixyágui, bi 'yɛn'a ra Xuua.

¹⁵ —Pɛ nuya xan ho 'b_u gui xixyágui, nguetho i jatho ga øth_u 'bɛ'a bi man Ojä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

—Da nde 'b_u, bi 'yɛn'a ra Xuua b_uya.

¹⁶ Nɛ nu'b_u mi gua a bin xixyá ra Jesús nɛ bi bøx b_u ja ra dehe, 'bex bi nu ngue bi xoh mahɛts'i, nɛ bi nu bá cãh rá Hogandahi Ojä tengu n'da ra t'az_u, bi zøp_u mí 'bä a ra Jesús.

¹⁷ Nɛ 'bex bi t'ø a n'da ra nde bí 'yɛh mahɛts'i, bi 'yɛna:

—Nuna guehna ma Ts'unt'ugä na, ngue ɛmmɛ dídi huɛcä nɛ dí nu-manho, bi 'yɛn Ojä.

4

Bi mba nts'ä a ra Jesús nangue ra zïthu

¹ Nɛ nu rá Hogandahi Ojä b_uya 'bex bi zixp_u ja ra dapo, in ndepe da mba nts'ä a ra Jesús nangue ra zïthu.

² Nɛ nyote pa nɛ nyote nxui bim 'bap_u ja ra dapo, nɛ him bin sihme, nɛ ɛmmɛ bin tumanthuhu maha.

³ Nɛ nub_uya, bi zøm b_u a ra zïthu ngue da zäp rá mbui ra Jesús. Nɛ bi 'yɛmbi:

—Nu'b_u majuañi rá Ts'unt'ɔ i Ojä, dami japi dim hme y_u do i 'bongua nɛ gui si, bi 'yɛn'a ra zïthu.

⁴ Nu ra Jesús bi dät:

—Hin ga øt'ä a, bi 'yɛna. Nguetho mán t'o't'i b_u ja rám hman Ojä, hinga

hønt'a ra hmε dām 'buh yu ja'i pε nε a gātho i ma Oja, bi t'emp'a ra zithu.

⁵ Nu ra zithu xø bi zixpu Jerusalén a ra Jesús, nε bi 'yεxpυ magats'i rá 'bet'e ra danija.

⁶ Nε bi 'yεmbi:

—Nu'bu majuani gue'e rá Ts'unt'u i Oja, damin säqui nε gui so nu häi, Nε Oja ba pehn yúm 'behni mahets'i ngue da mbäx'i'i nε da bent'i i, nε hin hapu gui 'uaqui nanguε yu do, tengutho im mam bu ja rá m hman Oja, bi 'yεn'a ra zithu, bi t'emp'a ra Jesús buya.

⁷ Nu ra Jesús bi 'yεna:

—Haha, gue'a i hmam bu, pε nε a i hmam bu, ngue “Nu Oja ma Hmuhu njongui sä da zä a ngue da ba 'bu majuani da 'yøt'a im man'a,” bi 'yεn'a ra Jesús.

⁸ Nε xø man'dandi buya, bi zix mahøn'a ra zithu a ra Jesús bu rá nya n'da ra t'øhø xun hets'i, nε bi 'yuti gātho na ndoho ra ximhäi nε gātho 'be'a xun ho i ja bu ja yu hnini.

⁹ Nε bi 'yεmbi:

—Gātho ga 'da a ya 'be'a dá ut'i i 'bu gan danyahmu gui thandegui, bi t'emp'a ra Jesús, bi 'yεn'a ra zithu.

¹⁰ Nε bi dah mahøn'a ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nu'i grá zithu, dami 'dagui nanguεcä, nguetho nu rá m hman Oja i εna: “Hønt'a Oja ra Hmu ga thandehu nε ga ørpahu rá 'befi a,” bi 'yεn'a ra Jesús.

¹¹ Nε nubuya bi 'da'a ra zithu bu 'buh ra Jesús, nε bá εh yúm 'behni Oja bi zøpu mí 'bu a ra Jesús bu dapo nε bi 'uün a.

Ra Jesús bi dæmp rá 'befi bu ra xεqui Galilea

¹² Nε bi bøm bu ja ra dapo a ra Jesús buya. Nε nu'bu mí bøm bu, bi 'yøde ngue bi jot'a fädi ra Xuua nx-ixya. Jananguε'a bi mbengda bu ra häi Galilea. Guepu ra hnini Nazaret bim 'bupu mahøn'a.

¹³ Pε hinga nya'a bim 'bupu nε bi mba bu ra hnini Capernaum, nubu ra ndendadehe guepu ra xεqui yá häi

mam bombøtahe ra Zabulón nε mam bombøtahe ra Neftalí.

¹⁴⁻¹⁵ Nu'bu mi zøm bu a ra Jesús bin ja 'be'a bi 'yo't'a ra pøngahya Isaías maya'bu ngue din ja bu ra häi Zabulón nε ra häi Neftalí, i hānbu ra dadehe, 'danguadi ra dæthe Jordán, ngue nε a i t'εmbi Galilea, guepu 'bu u i thande yá ojaεhe. Nε bi 'yεn'a ra pøngahya ngue:

¹⁶ Nu yu ja'i mi 'bupu tengu'bu i bupu ja ra 'bexui, nε i ja bu ran dæte, pε nuya bi nεqui n'da ran nεqui ngue di yot'i,

bi 'yεn'a ra Isaías 'bu maya'bu. Nε gue'a bin ja 'bu mi zøm bu ra Jesús.

¹⁷ Nε nu ra Jesús bi dæ'mi bi mam bu rá m hma nε bi 'yεna:

—Dami päh nin 'yomfεnihu nanguε yu ts'oqui, ngue da zä di manda ua rá ts'edi Oja bi zøcua gui 'buhmbu, bi 'yεmb yu ja'i a ra Jesús 'bu mim 'bupu.

Goho yu mbahuq bi dæn'na ra Jesús

¹⁸ Nε n'da ra pa mí 'yo bu ja ra ndendadehe a ra Jesús nubu ra häi Galilea, nε bi nu yoho yun 'yohu din 'yohu zεhe u. Nu'a n'da ra Simón, gue'a ra Pedro a. Nε nu man'da ra Andrés. Nε nu'bu yu mbahuq u, nε mi enxit'a bu ja ra dadehe.

¹⁹ Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'u:

—Ba tængau, gui xihmbu yu ja'i da 'yεc'yεigui, tengu thoho bu gni theui yu hua gui øt'ui, bi 'yεmp'u.

²⁰ Nε 'bex bi hyεpu yá xit'a nε bi dæn'na ra Jesús.

²¹ Nε bi thøpaya bin 'yo mi ts'u a ra Jesús, nε bi nu mi yoho yun 'yohu din 'yohu zεhe u, nε nu n'da ra Jacobo, nε nu man'da ra Xuua, gātho yoho yá ts'unt'u ra Zebedeo u. Nε mín 'yohu a rá ta mi hu bu 'ben yá mbosa, mí 'uet yá xit'a. Nε xø bi xi u da dæn'ni mahøn'a.

²² Nε 'bex bi zøpu rá ta nε'u yá mbosa, 'bex bi dæn'na ra Jesús buya.

Ra Jesús bi xänbi xun ngu yu ja'i

²³ Nε nu ra Jesús mí 'yo gātho ra häi Galilea nε mí xänba u yu ja'i bu ja yu nija nε bi ma 'bepu dí manda ua rá ts'edi Oja. Nε midí hoc yu hyεnni ngue

'be'a gä ní gēhe mí hēmp'a n'da ngu n'da.

²⁴ Nε gätho yu ja'i bu ra xequi Siria bi 'yode 'be'a øt ra Jesús, ne bá thunba u yu hyēnni ngue 'dahma 'dan'yo yun u mí hēmbi ne'u mín 'yohu yu zīthu, ne'u zant'a mi sändate 'da yu ora, ne'u xī ts'a rá ja'i, ne gätho bi hoc'a ra Jesús.

²⁵ Nε xun ngu yu ja'i bi den'na ra Jesús. Mín numanho da denthoho yu ja'i nangue 'be'a bi 'yøt'e. Nu'u 'da yu mēngu bu ra xequi Galilea, ne u 'da yu mēngu bu ra xequi Decápolis, ne'u 'da mí 'bupu Judea, ne'u 'da mí 'bupu 'danguadi ra dāthe Jordán, ne'u 'da mí 'bupu ra hnini Jerusalén. Gätho bi zøm bu mi 'bu a ra Jesús.

5

Ra Jesús bi mba bu ja ra nyuni

¹ Nε nu ra Jesús 'bu mi nu yu ja'i εmme xun ngu bi zøpu, ne bi ndex bu ja ra nyuni ne mi hupu. Ne'u yú xädi buya bi zøm bu mí hudi, 'darpu mi huhmbu.

² Nε bi xänba u.

Nu'u i hqan rán japi Oja

³ Nε bi 'yēmp'u yú xädi ra Jesús:

—Nu'u to'o pāse hingui ho yú mbui bu na nu Oja ne da hyon Oja di zēdi, nu Oja da zimanho bu di manda rá ts'edi, janangue'a majapi u buya.

⁴ Nε nu'u tu yú mbui, Oja da hyurpa yú mbui, janangue'a majapi u.

⁵ Nε nu'u im bēni i cose häi, da hyan a ra hogahäi bi man Oja di unni, janangue'a majapi u.

⁶ Nε nu'u i humbi da 'yøt' ran ho, Oja di japi da 'yøt'e xun ho, janangue'a majapi u.

⁷ Nε nu'u di huεc yú mija'ihu, xin di huεc Oja u, janangue'a majapi u.

⁸ Nε nu'u n'dat'a im bēni, dim 'buhmbu Oja u, janangue'a majapi u.

⁹ Nε nu'u øt' ran hocpate, nu Oja da 'yēmbi yú t'uhni u, janangue'a majapi u.

¹⁰ Nε nu'u i nu ran unbi nangue ran ho i øt'e, da yurpu di manda rá ts'edi Oja u, janangue'a majapi u, i εn'a ra Jesús.

¹¹ Nε gan johyah u 'bu i u'ts'ahu yu ja'i ne i then'nah u ne i xi ah u yu fehni 'bu guí tengahu, bi 'yēn'a ra Jesús.

¹² Nε da hyu ni mbuihu, gan johyah u, guim bēmhb u ngue 'dat'a ran unbi guín nuhu u yu pōngahya mam 'bet'o, ne i ja 'be'a din 'da ah u ngue am 'be'ts'i mahēts'i, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra u ua ja ra ximhäi

¹³ —Nu'ahu gy u uhu hapu 'buh yu ja'i, nguetho nu'a ra u di hoqui 'be'a i pa njapi, ne ngutho ah u guídí hoju yu ja'i, i εn a ra Jesús. Pe nu'bu bi 'beh rá ts'edi ra u, ya hin'y u 'be'a sä dí hoqui, janangue da mba ma bant'i thoho bu häi. Dami jamansuh hin din ja bu gui 'yøthu tengu a, bi 'yēmp'u yú xädi ra Jesús.

Ran nequi ua ja ra ximhäi

¹⁴ Nε bi 'yēn'a ra Jesús:

—Nu ah u gyun nequihu bu 'buh yu ja'i, bi 'yēmp'u yú xädi. Dami jafu da hnu a ran nequi. Tengu n'da ra hnini i ja bu ja rá nya ra t'øhø, am 'batho xun ho ngue hin'y u 'be'a i juti.

¹⁵ Ngutho n'da ra sibi, hingui sä da mba ma cū't'i bu ja ra huada 'bu da mba ma søque, i jatho da t'expu m'batho, janangue'a di yot'i gätho 'bupu.

¹⁶ Nε ngutho gui 'yøthu ngue tengu'bu gy u sibihu εmme di hyärpu i 'buh yu ja'i. Janangue'a da hnut'ahu xun ho nin t'øt'ehu, ne u da 'yēspa Oja ma Tahu 'bupu mahēts'i u buya, bi 'yēmp'u yú xädi ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yurcahu 'be'a nam bøn'u yün t'ēdi ra Moisés

¹⁷ Nε xø bi 'yēn'a ra Jesús:

—O guím bēmhb u ngue ga 'becä yun t'ēdi bi man ra Moisés ne 'be'a bin xänbate u yu pōngahya, pe bá εcä ngue ga ut'ahu 'be'a majuañi nam bøn u.

¹⁸ Majuañi dí xi ah u, gätho 'be'a nt'o't'i bu, ne xínga n'da u ngue hin din ja, 'bu guexta'a i jatho ra ximhäi ne mahēts'i.

¹⁹ Janangue'a madí ts'utho maha a ram hma ngue hingui nde da 'yurpa ra güenda n'da, ne i xi u mi'da ngue

din jabu da 'yøt'e, pe zi ts'utho rá ts'edi di nequi bu bí ja rá ts'edi Oja bu mahets'i 'bu. Pe nu'u di ja'ts'i gätho u mam bu ja rá m hma Oja, ne i xi u mi'da ngue din ja bu da 'yøt'e, ne man'da xun ngu rá ts'edi di nequi bu bí ja rá ts'edi Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

²⁰ Ne gue'a dí xi ah u a, nde'bu man'da xun ho gui 'yøth u xinda gue ma ngurpih u yu fariseo ne yu xänbate nija. Nguetho nu'bu hin gui 'yøth u xun ho, njam'bu da zä gui cuth u hapu di manda rá ts'edi Oja, bi 'yemp'u yu xädi ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hingui ho ra cue

²¹ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yæna:

—Gue'bu go maya'bu bi sih mam bombøtah u ran t'edi ngue im ma: “O gui hacpah u rá te ni mija'ihu, ne nu to'o da hyäcpa rá te rá mija'iuu, i jatho da ts'änba rá muui a bi 'yøt'e,” bi t'emp'u.

²² Pe i jagä man'da ga xi ah u, ngue nu'bu 'bo'o di cuerp rá mija'iuu nangue'a bi 'yørpe, ngue im beñi di co'ts'i, guehma da nu ran ts'embi. Ne nu'a to'o da xih ra ts'ore bu ja rá hmi rá mija'iuu, da ts'ixpu 'buh yu ngurpi da ts'embi. Ne nu to'o emme then rá mija'iuu dí mba bu ja ran ts'embi ngue ra sibi njam'bu i huët'i, bi 'yæn'a ra Jesús.

²³ Janangue'a nu'bu gui pähä bu ja ra nija ngue gui æna gui thandeh u Oja, pe nu'bu gá sømhb u bu ne 'bex gá bømhb u 'be'a xquín xihmi ni mija'ihu,

²⁴ gua peng thoh u ne 'be gui mba bu i 'bu a ni mija'iuu gam punbauu, ja da zä gui thandeh u Oja buya, bi 'yæn'a ra Jesús.

²⁵ Ne nu'bu gui pähmb u ja 'be'a guidín xihmb u n'da ni mija'ihu, pe gan hocpa zeh u, ne hin gui tømhb u da ts'ix ah u bu 'buh yu ts'ut'abi. Nguetho nu'bu gui sømhb u bu,

²⁶ guehma da jo ah u ne hin da hyec'a thohoh u ra ze'mi jague'bu gui unhd u ra mbeti hang u da 'yä ah u, ne xinga n'da centavo da nde gui 'yespah u, bi 'yæn a ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yæna hingui ho ran 'yomt'æni

²⁷ Ne man'da bi xih yu xädi ra Jesús: —Nu man'da ran t'edi maya'bu i æna: “O gui øth u ran 'yomt'æni.”

²⁸ Pe i jagä man'da ga xi ah u, ngue nu'bu n'da ran 'yoh u da hyant'a n'da ra xisu, ne im beñ'a n'da ran 'yomfæni xun ts'o nangue a, madague'bu bi beñtho, tengu'bu ya bi 'yøt' ran 'yomt'æni bu rá mbui a buya, bi 'yæn a ra Jesús.

²⁹⁻³⁰ Janangue nu'bu i ja a i ut'ah u ra ts'oqui, pe gui samzeh u ni mbuih u madague'bu guím bømhb u emme xun u 'bu gui 'yes h u. Tengu'bu xquí hyä'a n'da ni däh u ne xquí 'yemhb u bu ma'ueni ne xquí n'dadä thohoh u, uague tengu'bu xquí hyec'a nin 'yæih u ne xquí 'yemhb u bu ma'ueni ne xquí n'da'yæ thohoh u. Pe man'da xun ho guin nuh u nangue gá 'behmb u yu ts'oqui, xinda gue'bu xquí 'yøth u yu ts'oqui ne xquí 'behmb u ran ho mazai bu ja ra sibi.

Ra Jesús bi 'yæna hin da hyeh rá xisu n'da ran 'yoh u

³¹ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yæna:

—Ne a bi mam 'bu maya'bu gue: “Nu'bu n'da ran 'yoh u in nde da hyeh rá xisu, i jatho da 'yøt'a n'da ra søcuä din xummi.”

³² Pe i jagä man'da ga xi ah u, ngue hingui sä da hyeh rá xisu n'da ran 'yoh u gue'bu hingui øt' ran 'yomt'æni a ra xisu. Nguetho nu'bu bi hyeh rá xisu n'da ran 'yoh u, di japi da 'yøt' ran 'yomt'æni a ra xisu 'bu bi hyegui ne dim 'buhmi man'da ran 'yoh u. Ne 'bu n'da ran 'yoh u dim 'buhmi n'da ra xisu bi thegui, ra 'yomt'æni a, bi 'yæn a ra Jesús.

Nte ga ndønbah u rá thuhu, bi 'yæn'a ra Jesús

³³ —Ne gui pähmb u ran t'edi mí hmam 'bu maya'bu ngue i æna: “Pe nu'bu gá ndønbah u rá thuhu Oja, guehma gui ja'ts'a gá mamhb u.”

³⁴ Pe nuya i jagä man'da ga xi ah u, bi 'yæn'a ra Jesús. Hin'y u 'be'a i sä gui

ndønbah_u rá thuhu 'b_u ja a guí xihmb_u ni mija'ih_u ngue guín ndef_u da 'yəc'y_{ei} a guí xihmb_u. Hingui sã guí ndømhb_u Oja, p_e ngutho hingui sã guí ndømhb_u mahęts'i, nguetho nu b_u mahęts'i bí ja b_u rá ts'edi Oja.

³⁵ N_e xingui sã guí ndømhb_u ra ximhäi, nguetho n_ecua i ja ua rá ts'edi Oja. N_e xingui sã guí ndømhb_u ra hnini Jerusalén, nguetho rá hnini rá Thahni Oja a.

³⁶ N_e xingui sã guí ndømhb_u ni yāh_u, nguetho 'dat'a Oja bi zän'na, n_e xinga n'da ni xtāh_u sã guí sänzeh_uh_u gue'b_u xən t'axi o gue xəm pothi da gohi.

³⁷ P_e nu'b_u ja a guí xihmb_u ni mija'ih_u, “da zä,” ga ęmh_ub_u 'b_u da zä, “hin da zä,” ga ęnthoh_u 'b_u hin da zä. P_e gātho mi'da yām hma bí n_exp_u ja rán 'yomfęni ra zıthu, bi 'yęn'a ra Jesús.

Bi 'yęn'a ra Jesús hin ga cos'h_u 'b_u ja a da t'ørcah_u

³⁸ N_e xø bi 'yęn'a ra Jesús:

—Nu'ah_u gá 'yøhmb_u 'b_e'a bi sih mam bombøtah_u ngue: “Nu'b_u n'da ra ja'i di ts'onba rá dā rá mija'ıui, p_e n_e a da mba ma ts'onbi rá dā. N_e nu'b_u rá ts'i da 'yøcpe, ngutho n_e'a xin da t'øcpa rá ts'i.”

³⁹ P_e nuya i jagä man'da ga xi ah_u ya, ngue nu'b_u 'b_u a n'da in nde di ın'nah_u, p_e o guí sūhmb_u a. N_e nu'b_u 'bo'o da mbep'ah_u 'danguadi ni hmih_u, gui unhd_u man'da nguadi da mbep'ah_u.

⁴⁰ N_e nu'b_u 'bo'o da zix ah_u b_u 'b_uh ra zē'mi ngue da gān'na ni pahnih_u, p_e n_e a ni cotoh_u gui unhd_u.

⁴¹ N_e nu'b_u i si ah_u gui tuspah_u rá 'b_eni n'da ra ja'i n'da ora, xən ho 'b_u nyo ora gui tuxh_u a rá 'b_eni.

⁴² N_e hønt'a go to'o da 'yā ah_u 'b_e'a i honi, dami unhd_u. N_e nu'b_u 'bo'o da mip'ah_u 'b_u ja a guí pēs'h_u, p_e xən ho 'b_u gui unhd_u, bi 'yęn'a ra Jesús.

Ga huęc man sūih_u, bi 'yęn'a ra Jesús

⁴³ —N_e a n'da ram hma maya'b_u i ęna: “Dami huęc ni amigoh_u n_e gui ıcpa nin sūih_u,” mí t'ęn'ah_u.

⁴⁴ P_e i ja man'da ga xi ah_u, ngue gui huęc nin sūih_u, gan yāmanhoh_u ı man

y_u ts'ore nangu_e ah_u, n_e gui 'yørpah_u ran ho to'o di ıc'ah_u. N_e dami 'yāf_u rá mate Oja ı to'o i numan'ı ah_u n_e ı di ın'nah_u, bi 'yęn'a ra Jesús.

⁴⁵ N_e nu'b_u ngub_u gui 'yøth_u, 'da'angu gá 'yøth_u a ma Tah_u 'b_up_u mahęts'i ngue bá p_enh ra 'ye n_e ra hyadi. P_e hinga høn_b_u 'b_u ı y_u hocja'i gue i so ra 'ye n_e ra hyadi, p_e n_ep_u i 'b_uh y_u ts'om'bäi, bi 'yęna.

⁴⁶ P_e nu'b_u hønt'ı to'o di huęc'ah_u guidi huęj_u, 'b_e'a gue gá tåhmb_u 'b_u ngub_u gá 'yøth_u. P_e n_e n'dat'a gá 'yøth_u ı y_u ziyate hyaçahäi.

⁴⁷ P_e ha guí ęmh_ub_u xən ho guí øth_u 'b_u hønt'ı ni cuh_u guidi zęnguah_u. Nu'b_u guin jah_u b_u, 'da'angu guí øth_u ı i thānde y_u oja zēh_e.

⁴⁸ P_e nde'b_u xən hotho gui 'yøth_u, nguetho xən hotho Oja ma Tah_u bí 'b_up_u mahęts'i, bi 'yęmp'ı yá xädi ra Jesús.

6

Hin ga øth_u ran 'yęts'i 'b_u dí øth_u yın t'øt'e xən ho

¹ N_e man'da bi man ra Jesús, bi 'yęmp'ı mi 'b_up_u:

—P_e nu'b_u guí øth_u rá 'b_efi Oja, hin gui 'yøth_u da 'yęs'a ni mija'ih_u, nguetho hin te di 'da ah_u ma Tah_u 'b_up_u mahęts'i 'b_u din jab_u gui 'yøth_u, bi 'yęn'a.

² N_e nu'b_u guín nde gui fāxh_u n'da ra hyoya, hin gui 'yøth_u ngue da nu ah_u y_u ja'i, tengu øt'ı di yorpa a im bęni 'b_u di un'na n'da ran t'unni y_u hyoya, ngue di um b_u ja y_u nija o guep_u ja y_u 'yu ngue in nde da 'yęspa y_u ja'i 'b_e'a i øt'e. Majuāni dí xi ah_u, ya hønt'a ran 'yęts'i bi dāha 'b_u ngub_u i øt'e, bi 'yęna.

³ P_e nu'b_u i ja a guí nde gui unhd_u n'da zi hyoya, nde'b_u hin gui xihmb_u ı mi'da 'b_e'a gá 'yøth_u.

⁴ N_e man'da xən ho 'b_u hin njon da nu 'b_e'a guidi unhd_u, p_e go da nu Oja ma Tah_u, n_e i ja 'b_e'a din 'da ah_u baya, bi 'yęn'a ra Jesús.

Hingui yoho guim bęmh_u 'b_u guí yqh_u Oja

⁵ N_e man'da dí xi ah_u:

—Nu'bu guí yahu Oja, o guí øthu tengu i øt'u di yorpa a im beni, bi 'yæn'a ra Jesús. Nu'u, i 'bäpu ja yu nija nepu ja yu xo'yu, æna i yahu Oja pe hont'a ran 'yets'i im beni. Majuani dí xi ahu, hont'a ran 'yets'i bi dāha nangu 'be'a i øt'e.

⁶ Ne nu'bu guí yahu Oja gui mbähä bu njon da nu ahu, pe Oja ma Tahu go i nu ahu ne di 'da ahu 'be'a guí äfu a, i æna.

⁷ Pe hinga guexta'a ram hma gui mamhu ngue nte ní mba tho 'bu guí yahu Oja, tengu i øt'u ten yu oja zehæ. Ne sä im beni i ø'a Oja 'be'a im ma 'bu xæn ngu i xifi.

⁸ Ne o guí øthu tengu i øt'u, nguetho nu Oja ma Tahu ya i pädi 'be'a gätho guí homhu gue'bu hinga ná äfu, i æna.

⁹ Pe guim bæmhbu 'bu guí yahu Oja 'da yam hma tengu dí xi ahu ngue: Nuya ma Ta ahe guí 'bupu mahæts'i. Da hnumansu ni thuhu.

¹⁰ Ne dín ndehe din ja ua n'dihi ni ts'edi ngue di manda ua.

Ne da t'øt'ua ni pähä ua ja ra häi tengu tho i t'ørpu mahæts'i.

¹¹ Ne dami 'daje ran ts'ihme dí homhu be ra pa i jabu ya.

¹² Dami puna ma ts'oquihe, tengu thoho bu na punbahe u i ørcahe ran ts'o.

¹³ Ne o guí hegahe da daje ran ts'o, pe dami yænje nangu ran ts'o.

Nguetho nu'i gra hmuts'ut'abi, gä di manda ua ja ra häi ni ts'edi, ne i ja ni ts'edi mixte njam'bu da guadi gätho yu pa mazai.

Ne hont'a dí xi'ahe ya.

¹⁴ Nguetho nu'bu gadí punbahe yu ts'oqui ni mija'ihu, nguetho da 'yøt'ahu Oja ma Tahu 'bupu mahæts'i, di pun'na ni ts'oquihe.

¹⁵ Pe nu'bu hin gadí punbahe ni mija'ihu, ne ahu hin di pun'nahu Oja ma Tahu 'bupu mahæts'i 'bu, bi 'yæn'a ra Jesús.

Hin gui 'yuhmbu 'bu guí et' yæn ts'ihme 'bu guí yahu Oja

¹⁶ —Ne nu'ahu, nu'bu guí nde gui 'yet' nin sihmeu n'da ora ngue guim

bæmhbu Oja, o guí øthu tengu øt'u di yorpa a im beni. Nu'u i ut yu ja'i 'be'a øt'e, nde'a dí hnumanho, pe hont'a ran 'yets'i bi dāha nangu 'be'a bi 'yøzehæ, bi 'yæn'a ra Jesús.

¹⁷ Pe nu ahu, 'bu guí et' nin sihmeu ngue guím bæmhbu Oja, pe gan 'yomanhohu tengu'bu ya gän sihmeu.

¹⁸ N'dahma njon da badi 'be'a gä 'yøthu gue gä 'yet' nin sihmeu, ne hont'a Oja ma Tahu i nu ahu 'be'a gä 'yøthu, ne i ja 'be'a di 'da ahu buya, bi 'yæn'a ra Jesús.

Gui hyomhu 'be'a dí næcmanho bu mahæts'i

¹⁹ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yæna:

—Hin gui muns'hu 'be'a gdám membetihu ua ja ra ximhäi, nguetho nuua i 'buh yu zu'uæ ngue di ts'oni 'be'a gätho guí pes'hu, ne ja'bu da boxjua, ne ja'bu da bæ ahu yu bæ.

²⁰ Pegue gui hyoni gui xanthu 'be'a dí hnumanho ahu bu mahæts'i. Nguetho hin te dim 'beru, hin da yæpu yu bæ ngue da bæ ahu 'be'a guí pes'hu bu, ne hin da boxjua, ne njo'o bu yu zu'uæ ngue di ts'oni.

²¹ Nguetho hønbi ja nímpe'ts'i n'da im bæn rá mbui n'da. Nu'bu guecua ja ra ximhäi i ja 'be'a i pe'ts'a n'da, hont'ua im bæn a n'da, ne nu'bu guepu mahæts'i, guepu im bæn a n'da 'bu, bi 'yæn'a ra Jesús.

Ran næqui ní mbui n'da

²² Ne xø bi 'yæna:

—Ne nu'bu hont'a xæn ho guím bæmhbu ne guí øthu, din ja ahu tengutho 'bu n'da ra ja'i xæn ho rá dā, i handi xæn ho ran næqui, din jabu ni mbuihu.

²³ Pe nu'bu hinga gue'a guím bæmhbu, sä guí æmhbu i ja ahu ran næqui, pegue xam 'bexui thoho ni mbuihu, tengutho 'bu n'da ra ja'i ngue hingui ho rá dā, ne xam 'bexui thoho bu i handi, bi 'yæn'a ra Jesús.

Hin di yoho yu hmu n'da

²⁴ Ne xø bi 'yæna:

—Nε hingui sä dim 'b_u i yoho yá hmu n'da ra 'yεhe. Nguetho nu'b_u yoho yá hmu i 'b_u a n'da, nu'a n'da da numanho, nε nu'a man'da hin da numanho. Uague nu'a n'da da hyumbi dim pεhmi a, pε nu'a man'da da zocpa thoho rá 'bεfi a. Janangue'a hingui sä yoho yá hmu da dεn'na n'da. Hingui sä da 'yεmp Ojā rá Hmu 'b_u i numanho u y_u mbeti, nguetho tengu'b_u rá hmu a ra mbeti, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ojā di jamansu yá 'yεc'yεi

25 —Janangue'a dí xi ah_u, hin go guim bεnseh_u 'bε'a gui sih_u ngue gdám 'b_uhmb_u, nε xín guim bεmh_u 'bε'a gui hyeh_u. Pε guim bεmh_u ngue man'da di muui ni teh_u xinda gue u nin ts'ihmeh_u, nε man'da di muui ni jā'ih_u xinda gue u ni heh_u, bi 'yεn'a ra Jesús.

26 Dami nuh_u y_u doja i 'yo hōnb_u go hap_u, nε hin'y_u yá huāhi, nε xín te i pε'ts'i, pε dí xi ah_u, nu Ojā ma Tah_u bí 'b_up_u mahεts'i gātho i 'uīn u. Nε nu ah_u, man'da di mu ah_u xinda gue u y_u doja, bi 'yεn'a ra Jesús.

27 Nε ha guím bεmh_u man'da nya'a gam 'b_uhmb_u ua ja ra ximhāi 'b_u εmme guím bεndumb_uih_u 'bε'a gātho guidí 'bεhmb_u.

28 Nε hanja εmme go guím bεnseh_u nangue ni heh_u. Xøgue ts'utho guí εc'yεih_u, bi 'yεn'a ra Jesús. Pε dami nuh_u y_u dōni i ja b_u dāpo, nε nu'u hingui dim pεfi nε xíngui di hoc yá he.

29 Pε dí xi ah_u, man'da mahotho y_u dōni xinda gue a rá he ra ts'ut'abi Salomón ngue mí he 'b_u mi ja rá ts'edi, bi 'yεn'a ra Jesús.

30 Nε ngub_u bi 'yōt'a Ojā nangue y_u dōni, mahotho nám pa ya, nε nixudi da mba nts'εqui nε da t'udi. Janangue'a guim bεmh_u, man'da x_un ho da 'yōt'ah_u Ojā xinda gue u y_u dōni, bi 'yεn'a.

31 Janangue o guí εmh_u: “'Bε'a hmaha ga sih_u.” Uague: “'Bε'a hmaha ga heh_u.”

32 Nguetho nu'u i thānde yá ojā zεhe, gue'a zāi i hon'u, pε nu'ah_u i 'b_up_u ni

Tah_u b_u mahεts'i, nε i pādi 'bε'a gā guidí 'bεhmb_u, bi 'yεn'a ra Jesús.

33 Janague'a nu ah_u, m'bet'o thoho gan umhb_u di manda ah_u rá ts'edi Ojā, nε gui hyomhb_u n'da ra hogamb_u nangue rá pāhā Ojā, nε nub_uya di 'da ah_u 'bε'a gātho gui hyomhb_u.

34 O guím bεndumb_uih_u, o guí εmh_u: “'Bε'a da zā ga øth_u 'b_u nixudi.” Pεgue gui tōmh_u, 'bε nixudi ja gui pāhmb_u b_uya 'bε'a da zā gui 'yōth_u. N'da pa ngu n'da pa i ja 'bε'a din ja, bi 'yεn'a ra Jesús.

7

Ra Jesús bi ma hingui ho ran yāpi

1 —“Nuna bi 'yōt' y_u ts'oqui,” hin gui 'yεmh_u, n'dahma hinga gue'a dí ts'εp'ah_u a, bi 'yεngāhe ra Jesús.

2 Pε nu'b_u guidí yāf_u u mi'da ngue guím bεmh_u hōnse ah_u x_un ho ah_u, pε Ojā hin da numanho ah_u 'b_u. Nε 'da'ingu da 'yōt'ah_u Ojā tengu gā 'yōrpah_u u gā yāf_u, bi 'yεna.

3 Hanja bi zā gā nurpah_u ra zi hāi i o rá dā ni mijā'ih_u, nε hin go guí pāhmb_u i o ra xεcza ni dāh_u. In jab_u ní nεqui ni ts'oquih_u.

4 Nε ha da zā gui xihmb_u ni mijā'ih_u: “Mba ga hap'a ra hāi o ni dā,” sä gui 'yεmf_u, nε go man'da x_un ndoho ra xεcza i o ni dāh_u.

5 εmme guidí yōrpah_u a guí øth_u. Pε nde'b_u m'bet'o gan hoj_u nangue y_u ts'oqui guidí hoseh_u, janangue'a da zā gui hyāmp'ah_u ra hāi o rá dā ni mijā'ih_u, bi 'yεn'a ra Jesús.

6 O guidí unh_u a x_un ho u y_u fo'yo, ndetho da za ah_u. O gue'b_u guidí unh_u a di muui u y_u ts'udi, ndetho da nεm b_u hāi, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nu'b_u ja da t'äp'a Ojā di uni

7 Nε xø bi 'yεmp'u:

—Dami 'yāf_u Ojā 'bε'a guí homhb_u, nε nu'a di 'da ah_u.

8 Nguetho nu'a to'o da 'yādi, Ojā di un'na bi 'yāpi. Nε nu'a to'o ja a i honi, di und Ojā a i honi. Nε nu'a to'o da hyoni da socpa n'da ra goxthi njut'i

thoho, Oja da xocpa a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

9-11 Pɛ nu'ahɐ madague'bɐ gyá ts'om'bäihɐ, xínga n'da ahɐ guidí unhdɐ ra do ni t'ɐhniɐ 'bɐ i ä'ahɐ ra hme, nɛ xíng ra c'ɛyá guidí unhdɐ 'bɐ i ä'ahɐ ra huá, pɛ hɔnt'a xɛn ho guidí unhdɐ ni t'ɐhniɐ. Ha maguet'a Oja ma Tahɐ 'bɐpɐ mahɛts'i ngue hin di 'da ahɐ xɛn ho 'bɐ ja a guí äfɐ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

12 Nɛ nu'bɐ guí nde da 'yɔt'ahɐ ran ho ni mija'ihɐ, nde'bɐ guí 'yɔrpahɐ ran ho. Gue'a nam bɔn'a rán t'ɛdi ra Moisés nɛ rám hma yɐ pɔngahyá maya'bɐ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

N'da ran t'uti nangue ra goxthi nɛ yɐ 'yu

13-14 Nɛ man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'a ní yɐt'a n'da bɐ ja ra te mazá, tengu'bɐ n'da ra goxthi xɛn ts'it'i, uague n'da ra t'ɐ'yɐ, nɛ hingui ngu yɐ já'i i numanho da thopɐ. Pɛ dami hyomhbɐ guí cɐthɐ bɐ. Nguetho nu'a ra goxthi xɛn ndoho nɛ ra dɔ'yɐ ní zix a n'da bɐ ja ran ɛnbi mazá, nɛ xɛn ngu yɐ já'i i numanho da thopɐ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nda'a ɐ yɐ hyäte pɔngahyá

15 —Pɛ gam fähmbɐ nangue yɐ hyäte pɔngahyá. Nu'bɐ i sɔm bɐ guí 'bɐhmbɐ, sä ɔt'e tengu'bɐ yɐ dɛ'yo ngue xɛn ho, pɛ nu yá mbɛi tengu'bɐ n'da ra zate.

16 Nɛ da zä gui pähmbɐ yɐ hyäte pɔngahyá nangue yɛn t'ɔt'e i ɔt'e, tengu thoho yɐ za da bɔ a n'da nangue yɛn dät'ä i zɐpɐ. Nguetho hin din zɐpɐ ja n'da ra za n'da ran dät'ä 'bɐ hinga gue'a rá za a.

17 Pɛ nu ra za xɛn ho i zɐh yɛn dät'ä xɛn ho, nɛ nguetho ra za hingui ho i zɐh yɛn dät'ä hingui ho.

18 Nguetho nu'a ra za xɛn ho hin da zä din zɐpɐ yɛn dät'ä ngue hingui ho, nɛ nguetho a ra za hingui ho hin njam'bɐ da zä din zɐpɐ yɛn dät'ä xɛn ho.

19 Nɛ nu yɐ za hingui ho ɐ yɛn dät'ä, da mba nt'ets'i nɛ da t'udi.

20 Janangue'a da zä gui pähmbɐ ɐ yɐ hyäte pɔngahyá nangue 'bɛ'a da 'yɔt'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nda'a ɐ di manda rá ts'edi Oja

21 Nɛ xɔ bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nɛ sä ɛna yá hmuju ɐ 'da, pɛ hin da yɐrpɐ di manda rá ts'edi Oja ɐ. Pɛ hɔnt'ɐ majuani i ɔt' rá pähä ma Ta mahɛts'i da yɐrpɐ ɐ.

22 Nɛ nu'bɐ bi zɔn ra pa ran juanbi 'bɐ rán zegui, xɛn ngu da mbarqui da 'yɛngui: “Ma Hmu, nugähe dá mamhbe a nim hma, nɛ nangue ni thuhu dá hɔmhbe thi yɐ zɪthu, nɛ nangue ni thuhu xɛn ngu yɛn t'ɔt'e mixte dá ɔthe,” da 'yɛngui.

23 Pɛ nugä ga ɛmp'ɐ: “Njam'bɐ dá pä ahɐ. Damí 'uehmbɐ ua ja ma hmigä, gyá ts'om'bäihɐ,” ga ɛmbi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Hɔnt'a go to'o in nde da 'yɔ a dím ma, bi 'yɛn'a ra Jesús

24 —Pɛ nu'a to'o i ɔh ma nde nɛ i ɔt'a ma pähägä, i ɔt'e tengu bi 'yɔt'a n'da ran 'yohɐ ngue mí ja rán 'yomfɛni nɛ bi hyɔ a n'da rá ngu bɐ ja n'da ra dongu xɛn juani.

25 Nɛ bin ja n'da ra dɔ'ye, nɛ ɛmmɛ xɛn ngu yɐ dehe bi 'yugui, nɛ bá ɛh ran dahi xɛn ndoho mí nde xtí yɔt'a ra ngu. Pɛ him bi yɔt'a, nguetho nu'a ra ngu mí hɔrpɐ ja ra dongu xɛn ho.

26 Pɛ nu'a to'o i ɔ'a dí ma nɛ hingui ɛrpa ra güenda a, i ɔt'e tengu bi 'yɔt'a n'da ran 'yohɐ ngue ra 'yambɛi, nɛ bi hyɔh rá ngu bɐ mí ja n'da ra 'bomu.

27 Nɛ bin ja n'da ra dɔ'ye ngue bi 'yuh yɐ dehe, nɛ ran dahi xɛn ndoho, nɛ bi yɔt'a rá ngu. Nɛ ɛmmɛ nts'utho bin ja bɐya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu yɐ já'i bi numanho rán xädi ra Jesús

28-29 Nɛ nu'bɐ mi gua a bi ma ra Jesús 'bɐ mí hyupɐ ja ra nyuni, nu yɐ já'i mi huhmbɐ bɐ bi hyonya ɐ.

—Haguen ja i xänbi xɛn ho, nɛ hinga ngubɐ i xängahɐ ma xänbatehɐ bɐ ja ra nija, bi 'yɛn'ɐ yɐ já'i.

Nguetho nu'bɐ mi xänba ra Jesús, bi 'yuti ngue mí ja rá ts'edi xɛn ho a.

8

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohu mi hemb ra t'axca'ya

¹ Ne nu'bu mi gua a bi man ra Jesús, ne bi gapu ja ra nyuni buya, ne emme xun ngu yu ja'i mi numanho da denthoho mahon'a.

² Ne bá é'a n'da ran 'yohu ngue mi hemb ra t'axca'ya. Bin danyahmu bu mi 'bäh ra Jesús, ne bi 'yembi:

—Gra Hmu, nu'bu ni pähä, da zä gui 'uec'i ts'u ran u dí hemb.

³ Ne nu ra Jesús buya bi uat rá 'ye bi dädi ne bi 'yembi:

—I jagä ra pähä ngue 'bex da zä i. Dami yäni.

Ne nu'bu mi 'yembi, 'bexgue bi yan'a ran 'yohu.

⁴ Ne nu ra Jesús buya bi hecpa a ran 'yohu njon da xifi to'o a bi japi bi yäni, ne bi 'yembi:

—Ní mba bu 'buh yu mbäjä da nu i ngue ya bi yan i, ne gui un'na n'da ra 'bøts'e tengu i man yün t'edi ra Moisés, bi 'yén'a ra Jesús.

Ne ja bi thopu ra hnini Capernaum buya.

Ra Jesús bi hocpa rá 'yêhe n'da ra hmudofui

⁵ Ne nu'bu mi zom bu ra hnini Capernaum a ra Jesús, 'bex bá é'a n'da ra hmudofui ra mengu bu Roma, ne bin c'at'ui ne bi 'yäp ra mate,

⁶ bi 'yembi:

—Nu'i grá Hmu, nu n'da ma 'yêhe i 'bem bu ja ma ngu, i ts'a rá ja'i, hingui sä di 'yäni, emme xun 'doni, bi 'yembi.

⁷ Ne nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Ga mba bu ga hoqui.

⁸⁻⁹ Pe nu ra hmudofui buya bi 'yembi:

—Hingui jatho gui mba bu ja ma ngu, grá Hmu, nugä hin dí sãcä tengu e ne hin drá judiogä. Pe dí pädi ngue i ja ni ts'edi zêhe, ngue nu'bu guim ma da yäni, ne 'bexgue da yäni, bi 'yëna. Tengu thohogä bin 'dac'i ts'u man t'edi, ne nu'bu i ja 'be'a dí xi u ma dofui ne'u ma 'yêhe, 'bexgue 'dahmantho in ja. Ne ngutho i, da zä guim

mantho ua ne 'bexgue da yam buya, bi 'yén'a ra hmudofui.

¹⁰ Nu'bu mi 'yøh ra Jesús 'be'a bi man a ra hmudofui, bi hyonya thoho ne bi xi u min 'yohu:

—Majuäni dí xi ah, njam'bu xtä tîngä n'da ma menguhu yu ja'i israel dyu judiohu ngue xtäm badi i ja ma ts'edi xun ho tengu na ran 'yohu, bi 'yén'a ra Jesús.

¹¹ Guim bemhbu a dí xi ah, xun ngu yu ja'i ngue gätho na ndoho ra ximhäi, ngue him ma mijudiohu, da 'yéc'yëigui ne da yurpu dí manda rá ts'edi Ojä, 'darbu dim 'buhmbu ma ngurpa bombøtah ra Abraham, ne ra Isaac ne ra Jacob.

¹² Pe xun ngu ma mijudiohu ngue yün sähu xtän yurpu, pe man'da go da t'entpu ja ra 'bexui u, ne din zom bu ne din guxpu yú ts'i, bi t'emp'u yu ja'i 'bu mi 'yén'a ra Jesús.

¹³ Ne nubuya bi t'emp'a ra hmudofui:

—Ní mba ni ngu, ya bin ja a gám ma nguetho gá 'yéc'yëi i ja ma ts'edi, bi 'yén'a ra Jesús.

Ne 'bexgue bi yan a rá 'yêhe buya.

Ra Jesús bi hocpa rá suto ra Pedro

¹⁴ Ne nu'bu mi mbenc'a ra hmudofui buya, xø bi tho a ra Jesús, bi zom bu rá ngu ra Pedro. Ne bi nu 'bem bu rá oi a rá suto ra Pedro, mi hemb ra pa.

¹⁵ Ne nu ra Jesús buya bi bendba rá 'ye, ne 'bex bi bøn a ra pa mi hemb. Ne bi ndanc'a ra xisu buya, bi hyonba ra hme a ra Jesús ne u mín 'yohu, nguetho ya bi yan'a ra xisu buya.

Xun ngu yu hyënni bi hoc'a ra Jesús

¹⁶ Ne nu'bu min xui buya xun ngu yu ja'i bá ts'i bu mi 'buh ra Jesús ngue min 'yohu yu zïthu. Ne hønt'a n'dare bi man ra Jesús, 'bexgue gätho bi hyøn a thi u yu zïthu, ne bi hoc'u yu hyënni.

¹⁷ Gätho bin ja 'be'a bi man a ra pøngahya Isaías maya'bu ngue din ja 'bu mi 'yëna: “Da du zêhe 'be'a gätho xun hei dín nuhu, ne da nuse 'be'a gä man u dí hëmfu,” bi 'yén'a ra Isaías 'bu maya'bu.

Yoho yʉn 'yohʉ ɛna da dɛn'na ra Jesús

18 Nɛ nu'bʉ mín nu ra Jesús ngue ɛmmɛ xʉn ngu yʉ ja'i mi 'bāpʉ, bi 'yɛmp'ʉ yʉ xādi:

—Masque xʉn ho 'bʉ ga thohmbʉ 'danguadi ra dādehe, bi 'yɛna.

19 Nɛ nu n'da ra xānbate nijā bi 'yɛmbi:

—Xānbate i, dín nde ga tɛn'ni i hɔnbʉ go hapʉ gui mba, bi 'yɛmp'a ra Jesús.

20 Nɛ bi dā a ra Jesús nɛ bi 'yɛmbi:

—Pɛ nu yʉ haho i ja yʉ ngu nɛ yʉ doja i ja hapʉ da 'yoi. Pɛ nugā ngue dán ja'igā ua ja ra ximhāi, hin'yʉ ma ngungā ua, bi 'yɛmthoho ra Jesús.

21 Nɛ xø bi 'yɛn'a man'da ra ja'i min 'yohʉ bʉya:

—Ma Hmu, dami tɔcpi ts'ʉ, 'bɛ ga ācā ts'ʉ ma ta nɛ ga tɛn'na bʉya, bi 'yɛmbi.

22 Bi dā'a ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Tenga maha, nu'ʉ xʉn du da 'yā ʉ 'bʉpʉ, tengu'bʉ nɛ ʉ xʉn du ʉ, bi 'yɛna.

Ra Jesús bi sāyaba ran dāhi nɛ ra t'øthe

23 Nɛ nu'bʉ mi gua'a man ra Jesús bʉya, 'bex bi hyu bʉ ja ra mbosa nɛ bi mbāhā yʉ xādi, dí mba bʉ 'danguadi ra dādehe.

24 Nɛ bi mbʉ'a n'da ran dāhi ts'edi bi 'yɛn ra dehe, nɛ ɛmmɛ di thoni yʉ t'øthe, bi dons i ts'ʉ ra dehe a ra mbosa. Pɛ nu ra Jesús mí ʉha, him bi 'yʉrpa ra güenda 'bɛ'a midí ja ra dehe.

25 Nɛ bi 'yā ʉ yʉ xādi nɛ bi 'yɛmbi:

—Gra Hmu, dami nuhu, guín yʉnje, nguetho ya in nde ga tonthʉ mbo ra dehe, bi 'yɛmbi.

26 Nɛ nu ra Jesús bi dādi:

—Hanja, ha ɛmmɛ zi ts'ʉtho guí ɛc'yɛigahʉ ngue i ja ma ts'edi, nɛ guín suhʉ.

Nɛ nubʉya bi ndanc'a ra Jesús nɛ bi xi a ran dāhi ngue din hɛ nɛ ra dehe, nɛ 'bexgue bin hɛ bʉya.

27 Nɛ nu'ʉ yʉn 'yohʉ bʉya bi hyonya thoho 'bɛ'a bi 'yøt'a ra Jesús.

—'Bɛ'a di 'yɛt'ui na ran 'yohʉ, nguetho nɛ ran dāhi i ø'a i xifi, nɛ ra dehe i ø'a i xifi, bin 'yɛmzɛhɛ ʉ.

Ra Jesús bi hoc'i yoho yʉn 'yohʉ min 'yohʉ yʉ zĩthu

28 Nɛ nubʉya bi zøm bʉ 'danguadi ra dādehe bʉya, nguepʉ ra xɛqui Gadara. Nɛ 'bex bá ɛpʉ yoho yʉn 'yohʉ ngue min 'yohʉ yʉ zĩthu, nɛ mán ts'utho ʉ, tengutho ʉ yʉ zate. Mí 'bʉpʉ ja yʉn 'yāgui ʉ, janangue'a nu yʉ ja'i i su da thopʉ hānbʉ ja ran 'yāgui. Nɛ 'bex bá ɛ'ʉ yʉn 'yohʉ bin c'athʉ a ra Jesús, nɛ bi mbafi:

29 —'Bɛ'a gní 'yɛcua gra Jesús, rá Ts'ʉnt'ʉ i Oja. Ha cpí 'yɛhɛ gui ʉngahe, nɛ hinga na sɔn ra pa gui ʉngahe, bi 'yɛn yʉ zĩthu min 'yohʉ ʉ yʉn 'yohʉ.

30 Nɛ hinga yatho bʉ mi 'bʉ i 'da yʉ ts'ʉdi.

31 Nɛ nu'ʉ yʉ zĩthu bʉya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Nu'bʉ guín nde gui hyɔnje thi, dami 'daje ran t'ɛdi ga cʉthe nʉ 'yo yʉ ts'ʉdi, bi 'yɛn'ʉ:

32 —Ni mbāhā, dami cʉthʉ nʉ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nɛ nu yʉ zĩthu bʉya bi bøm bʉ ja rá mbʉi ʉ yʉn 'yohʉ, nɛ 'bexgue bi yʉrpa 'bʉh yʉ ts'ʉdi. Nɛ nu yʉ ts'ʉdi bʉya bin tihi nɛ bi gʉpʉ ja ra nguani, him bi zā bin sāya, nin uɛm bʉ ja ra dehe, bim 'bɛpʉ.

33 Nɛ nu'ʉ mi fā ʉ yʉ ts'ʉdi bʉya, 'bexgue bi mba n'dihi bʉ ja ra hnini, nɛ nu'bʉ mi zøm bʉ, bi mam bʉya ngue 'bɛ'a bin ja nangue ʉ yʉn 'yohʉ min 'yohʉ yʉ zĩthu, nɛ nangue ʉ yʉ ts'ʉdi.

34 Nɛ bá ɛh yʉ mɛngu bʉ ra hnini bʉya, bi zøpʉ 'bāh ra Jesús, nɛ nts'edi bi 'yāp ra mate ngue da mbengui, nguetho him bi numanho 'bɛ'a bi 'yøt'a.

9

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohʉ xí ts'a rája'i

1 Nɛ nu ra Jesús bʉya, xø bá hu mahɔn'a ra mbosa, bá peng bʉ 'danguadi ra dādehe. Bi zøm bʉ ra hnini mi 'bʉi.

2 Nɛ bá thunba bʉ man'da ra hyɛnni mahɔn'a, ngue n'da ran 'yohʉ bá 'yox ra 'beza nguetho midí ts'a rá ja'i. Nɛ

'bexgue mí pǎ a ra Jesús mí ɛc'yɛi ɯ ngue i jase rá ts'edi, janangue'a bi 'yɛmp'a ra hyɛnni:

—O te guím bɛni n'yø, nguetho ya dá pun'na ni ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³ Nɛ nu'ɯ 'da yɯ xǎnbate nijǎ bɯya, nu'bɯ mi 'yøde 'bɛ'a bi man ra Jesús, 'bex bi bɛn ɯ:

—Nuna ran 'yohɯ hingui ho i øt' na, ha hinga hønt'a Ojǎ sǎ di punba n'da, mi ɛnse ɯ.

⁴ Pɛ nu ra Jesús 'bex bi bǎdi 'bɛ'a mim bɛn'ɯ yɯ xǎnbate nijǎ, nɛ bi 'yɛmp'ɯ:

—Hingui ho guím bɛmhɯ mbo ni mbɛihɯ, ngue guí ɛmhɯ hingui ho 'bɛ'a dá øt'ǎ, bi 'yɛna.

⁵⁻⁶ Ha guím bɛmhɯ nte ní mbatho dá xicǎ ran 'yohɯ, ngue rá ts'oqui ya dá punbi. Ha guím bɛmhɯ man'da xquí pǎhmbɯ i ja ma ts'edi 'bɯ ga xifi da ndants'i, din 'yo. Pɛ nuya ga ut'ahɯ ngue i ja man t'ɛdigǎ ua ja ra hǎi ga punba yǎ ts'oqui yɯ jǎ'i, nugǎ ngue dán jǎ'igǎ ua ja ra ximhǎi, bi 'yɛmp'ɯ.

Nɛ xø bi 'yɛmp'a ran 'yohɯ i ts'a rá jǎ'i bɯya:

—Dami ndants'i, cǎx ni fǐdi, ní mba ni ngu, bi 'yɛmbi.

⁷ Bex bi ndanc'a ran 'yohɯ mi ts'a rá jǎ'i, bi mba rá ngu.

⁸ Nɛ nu'bɯ mín nu yɯ jǎ'i 'bɛ'a bi 'yøt'a ra Jesús, bin su nɛ bi 'yɛspa Ojǎ nangue a n'da ra jǎ'i bin t'un'na ran t'ɛdi ngue di punba yǎ ts'oqui yɯ jǎ'i.

Ra Mateo bi dɛn'na ra Jesús

⁹ Nɛ nu'bɯ mi bøm bɯ ra Jesús, bi thopɯ mi hucǎ bɯ dí hǎcǎ ra renta, drǎ hyǎcahǎigǎ ngue drǎ Mateo, nɛ bi 'yɛngui:

—Dami tɛngui.

Nɛ nubɯya dá ndangui nɛ dá tɛnni.

¹⁰ Nɛ nubɯya 'darbɯ dán sihmɛgǎhe ra Jesús yǎ xǎdigǎhe a ya. Nɛ bi zøm bɯ xɯn ngu yɯ ziyate hyǎcahǎi nɛ yɯ ts'om'bǎi, 'darbɯ dá huhmbe bɯ dán sihmɛhe.

¹¹ Nɛ nu yɯ fariseo bɯya, ngue im bɛni hønse xɯn ho, 'bɯ mi nu 'bɛ'a bi 'yøt'a ra Jesús, bi 'yǎngǎhe ngue yǎ xǎdigǎhe bɯya:

—Hanja in jabɯ ni xǎnbatehɯ 'darbɯ i sihmɛhɯ yɯ ziyate hyǎcahǎi nɛ yɯ ts'om'bǎi, bi 'yɛn'ɯ.

¹² Nu'bɯ mí 'yø'a ra Jesús 'bɛ'a bi man ɯ, bi 'yɛmp'ɯ:

—Hingui honi to'o da mbǎx ɯ im bɛnse xɯn zaqui tengu ahɯ, pɛ hønt'ɯ i pǎse xɯm bøca i honi to'o da mbǎx ɯ tengu ya i nde da dɛngui, bi 'yɛmp'ɯ.

¹³ Ní mbǎhǎ bán xǎhmbɯ bɯ ja ni søcuǎhɯ 'bɛ'a nam bøn'a rá m hma Ojǎ ngue i ɛna: “Pɛ nugǎ man'da dí numanho 'bɯ gui 'yøthɯ ran huɛcate xinda gue ɯ yɯ 'bøts'e guidí 'dajɯ,” i ɛn Ojǎ, i ɛm bɯ ja yǎ søcuǎ Ojǎ, bi 'yɛn'a ra Jesús. Nɛ nugǎ him bá ɛcǎ gan zon'dɯ im bɛnse xɯn ho, pɛ bá ɛcǎ gan zon'dɯ i pǎdi hingui ho, janangue da zǎ di pǎh yǎn 'yomfɛni, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yɛmp'ɯ yɯ fariseo.

Ra Jesús bi ma nda'a ní pa da 'yɛ't' yǎn sihmɛ yǎ xǎdi

¹⁴ Nɛ n'da ra pa bɯya bi zøm bɯ 'bɯh ra Jesús yǎ xǎdi ra Xuua Nxixyǎ, nɛ bi 'yǎnni:

—Hanja dí ɛ't'ǎhe man ts'ihmɛ, nɛ yɯ fariseo, pɛ nu ni xǎdi hingui ɛ't' yǎn ts'ihmɛ ɯ, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

¹⁵ Ra Jesús bi man'a n'da ran t'uti 'bɯ mi dǎdi, bi 'yɛmbi:

—Pɛ nu'ɯ i 'bɯpɯ ja ran thǎti hin da du yǎ mbɛi, nguetho 'bɯpɯ a ran 'yohɯ din thǎti. Pɛ da zøn ra ora da ts'ispa a ran 'yohɯ, nɛ ja da 'yɛ't' yǎn ts'ihmɛ bɯya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁶ Pɛ nu'a din xǎ ɯ ma xǎdigǎ hin da bømhanho 'bɯ nɛ'a ram hma maya'bɯ da dɛn ya, bi 'yɛna. Tengutho'bɯ n'da ra 'ya'bøt'e 'bɯ dí 'bøt'a ra 'bøt'e ma'da'yo, hin da bømhanho, nɛ nu'a ra 'bøt'e ma'da'yo di ts'on a ra 'ya'bøt'e.

¹⁷ Nɛ tengutho i øt' yɯ jǎ'i 'bɯ da xit' ra gui'uva ma'da'yo bɯ ja ra 'yam-bot'asɛi, da fø'a nɛ dim fǎni. Janangue i xit'a ra gui'uva ma'da'yo bɯ ja ra mbot'asɛi ma'da'yo, nɛ hin da føgue nɛ hin dim fǎni, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yɛmp'ɯ yǎ xǎdi ra Xuua.

Ra Jesús bi xoxa n'da ra hmute xí du, ne bi hoc'a n'da ra xisu mi hemb ra mbäji

¹⁸ Ne nu'bu mí yähu u, 'bexgue bi zom bu n'da ra ngurpi bu ja ra nija, ne bin danyahmu bu mí 'bäh ra Jesús ne bi 'yembi:

—Bi du n'da ma t'ixu, 'yörqui ts'u ra mate ga mbε gui cäx ni 'yε, ne da dambēni.

¹⁹ 'Bex bi mba a ra Jesús, bi den'na bi du rá t'uhni. Ne gätho dá mbäcähe dyu xädigähe.

²⁰ Ne nu'bu má mbähmbe bu 'yu, hin da ná sōmhbe bu ja rá ngu a ra ngurpi, bi zaje n'da ra xisu ngue ná 'de'mayo njeya min 'youi ra mbäji. Bi hyän bu rá xutha ra Jesús ne bi därpa rá nyani rá pahni.

²¹ Nguetho mí εnse ra xisu: “Go hontho ga thärpa rá pahni, ya da yangui.”

²² Ne nu'bu mi därpa rá pahni ra Jesús a ra xisu, 'bex bi nyε a ra Jesús, bi nu a ra xisu ne bi 'yembi:

—Damin johya gra xisu, ya bi yan i nguetho gá 'yεc'yεi i ja ma ts'edi, bi 'yembi. 'Bexgue gue'a ra ora bi yan'a ra xisu büya.

²³ Ne bi tho a ra Jesús büya, dá sōngähe bu rá ngun'a ra ngurpi, ne mí 'bupü yu mbε'bida ne xän ngu yu jä'i mi 'bupü ngue mí εna xtá 'yäh ra hmute xí du.

²⁴ Ne bi 'yεn'a ra Jesús:

—Dami pōmhbu thi, nguetho nuna ra hmute him bi du, ne i ätho, bi 'yembi.

Pε bin thetho u yu jä'i 'bu mi 'yø a bi xifi, nguetho mi pä u ya xí du ra hmute.

²⁵ Ne nu'bu mi bōn'u yu jä'i büya, bi thopü mbo mi 'ben a ra hmute ra Jesús, ne bi bēndba rá 'yε 'bex bi ndanc'a n'dihi ra hmute.

²⁶ Ne gätho na ndoho ra xequi bu bi 'yø u yu jä'i 'be'a bin ja.

Yoho yu xädä bi hoc'a ra Jesús

²⁷ Ne bi bōm bu rá ngu ra ngurpi a ra Jesús. Ne bi dēnni yoho yu xädä, ne i mba't' bu ní mba:

—Dami huεgä'be, gram bom'beto i ra David, bi 'yembi.

²⁸ Ne bi zōm bu ja ra ngu a ra Jesús, bi den'ndu yu xädä. Nu ra Jesús bi 'yänni:

—Ha guí εc'yεiui i ja ma ts'edigä ngue ga xoc'a ni däui, bi 'yεn a ra Jesús.

—Dí εc'yεi'be ngue i ja ni ts'edi, gra Hmu, bi 'yεn u yu xädä.

²⁹ Nu ra Jesús büya bi därpa yá dä ne bi 'yembi:

—Din ja tengu a gá 'yεc'yεiui, bi 'yembi.

³⁰ Ne 'bex bi xo u yá dä. Ne nu ra Jesús büya bi hεcpa u yun 'yohu, bi 'yembi:

—Njon gui xihmi 'be'a dá øt'au.

³¹ Pε hontho bi bōm bu yu xädä, 'bex bi xih yu jä'i 'be'a bi 'yörpa ra Jesús.

Ra Jesús bi xocpa rá nde n'da ra gore

³² Nu'bu mi bōn u yu xädä, xø bá ts'inba man'da ran 'yohu a ra Jesús. Midí goreba n'da ra zithu min 'youi.

³³ Nu ra Jesús büya bi hyōnba thi ra zithu min 'youi a ra gore, 'bex bi nyä a büya. Nu yu jä'i büya bi hyonya thoho 'bu mi nu a bin ja, ne bi 'yεna:

—Hinjam'bu xtá nuhu ua ja ma häihü ra Israel tengu dí nuhu ya, bi 'yεn u.

³⁴ Pε nu u yu fariseo sä i εna:

—Nuna ran 'yohu i hōn a thi yu zithu nanguε rán t'εdi bi un'na rá hmu yu zithu, sä i εn u.

Bi huεcyu jä'i ra Jesús

³⁵ Ne nu ra Jesús nzai mi pa bu ja yu hnini ne min xänbäte bu ja yu nija, ne mim mam bu ran ho ma'da'yo ngue 'bepü ní manda rá ts'edi Ojä. Ne midí hoqui hōnt'a go man u mi hemb yu jä'i.

³⁶ Ne bi huεc'u yu jä'i a ra Jesús nguetho mi 'bui tengu'bu yu de'yo 'bu njon midí jamansu, i 'yodumbui thoho.

³⁷⁻³⁸ Ne bi 'yεngähe ngue yá xädigähe:

—Majuani dí xi ahü, xän ngu yu jä'i i 'bui ngue di dāp rá mbui Ojä 'bu 'bo'o da xifi nanguε'a, pε hingui ngu i 'bui

ngue da xifi. Nde'bu gui 'yäfu Oja di un ra 'befi mi'da da mbäx'a rá 'befi. Tengu'bu i ja n'da ra huähi xü 'yot'i, ne hingui ngu yu mbefi, ne da 'yöp'a ra mehuähi mi'da yu mbefi 'dahma da xoc'a n'dihi, bi 'yén'a ra Jesús.

10

Nu ra Jesús bi zänni 'de'mayoho yä xädi

¹ Ne nu ra Jesús buya bi zängahe dí 'de'mayoho gähe yä xädigähe, ne bi 'daje rán t'ëdi ga hómhbe thi yu zithu ne ga hoje 'be'a gä nín u i hëmb yu jã'i.

² Ne nugähe 'de'mayoho bi zängahe, m'bet'o ra Simón, gue'a ra Pedro, ne'a ra Andrés rán 'yohu a ra Pedro. Ne ra Jacobo ne a ra Xuua rán 'yohu a ra Jacobo, ngue gätho yoho yä ts'unt'u ra Zebedeo u.

³ Ne ra Felipe, ne ra Bartolomé, ne ra Tomás, necä dra Mateogä ngue min hachäigä, ne ra Jacobo rá ts'unt'u ra Alfeo, ne ra Lebeo ngue gue'a rá thuhu ra Tadeo;

⁴ Ne ra Simón t'ëmbi ra cananista; ne ra Judas Iscariote, gue'a xí dā a ra Jesús. Ne guecähe 'de'mayoho bi huangähe ra Jesús.

Bi mben'du yä xädi da mamp'a rām hma

⁵ Ne nu'bu mí zängahe dí 'de'ma yohogähe bi 'yénje:

—Nuya hin gui mbähä bu i 'bu u him ma mijudíohu, dyu israelhu. Xinga guepu ra xequi Samaria gui mbähä.

⁶ Pe nuya gui mbähä bu 'bu u ma menguhu yu israel. Nu'u i 'bu i tengu yu de'yo bi 'beh ra 'yu in nde xtán donspu ja ran däte.

⁷ Ne nubu hapu gui mbähä gui 'yëmfu: “Damin umhbu ya ngue di manda ahü rá ts'edi Oja,” bi 'yëngähe ra Jesús.

⁸ Gui hoju u i hëmp'a ra t'axca'ya, ne hönt'a go man u i hëmb yu jã'i, ne gui xoxhu u xøn du, ne gui hyómhbu thi yu zithu in 'yohu 'da yu jã'i. Ne nu'bu gui 'yøthü u, hin gui 'yäh nin zäbihu, nguetho hin dá pä ahü a ma ts'edigä, bi 'yëngähe ra Jesús.

⁹ Ne hin te ma mbeti gui hyäxhu 'bu gä mbähä, bi 'yëngähe.

¹⁰ Ne xín ni tu'döza gui tuxhu, ne hönt'a ni he gui hehu ne hönt'a ni thixfani gui 'yüthü, ne hin'yü 'be'a gui hyäxhu, nguetho nubü gui sómhbu i ja nin t'ëdi ngue da zimanho ahü u.

¹¹ Ne nu'bu gä sómhbu bu ja yä hnini ma mi israelhu gui 'yänhdü hapu 'bu a n'da ran 'yohu ngue ra hocjä'i ne nu'a gätho yu jã'i i numansu a. Ne guepu gam 'bühmbu bu, jague'bu gui thohmbu bu man'da ra hnini mahøn'a, bi 'yëngähe ra Jesús.

¹² Nu'bu gä sómhbu bu ja rá ngu, gui zenguahu, gui 'yäfu rán japi Oja nangu'e'a.

¹³ Ne nu'bu rán säui a da 'yøt'ahü u yu mengu bu hapu gui sómhbu, Oja di un rán japi gä 'yäfu buya. Pe nu'bu hin'na, tengutho 'bu nte gamí 'yäfu.

¹⁴ Ne nubü hapu gui sómhbu, nu'bu hin da zimanho ahü ne hingui nde da 'yømanho a gui xihmbu, dami pómhbu bu ne gui huaju yu böhäi ni guahu. Nu'a nam bøn'a gui sohmbu bu u.

¹⁵ Ne majuäni dí xi ahü, nu yu mengu bu i ja n'da ra hnini hin da zimanho ahü, pe nu'bu bin ja ra pa ran juänbi, man'da ëmme xün u tho da nu, xinda gue'u mí 'bäpu maya'bu bu ja ra hnini Sodoma ne ra hnini Gomorra, bi 'yénje a ra Jesús.

Yün unbi da nu yä xädi ra Jesús

¹⁶ Ne xø bi 'yëna:

—Nuya hönbu go hapu ga pen'nahü, ëmme di ün'nahü u 'bäpu, tenguthoho yu zate di ünba yu de'yo. Damim fähmbu tengu yu c'ëya ne gui 'yøthü tengu øt' yu t'azü, hönt'a ran ho gui 'yøthü.

¹⁷ Ne gam fähmbu, nguetho nu yu jã'i di dā ahü bu 'büh yu ngarpi bu ja yu nija, ne da mbep'ahü.

¹⁸ Ne da zix'ahü bu 'büh yu zë'mi ne yu ts'ut'abi, nguetho gui ëc'yëigahü, pe hinga ndetho da zix ahü bu. Nguetho nu'bu da zix ahü bu, da zä gui xihmbu yu zë'mi ne yu ts'ut'abi nangu'e ma thuhugä, n'dahma ne u yu judío ne u i thände yä oja zëhe da 'yøde nanguëcä.

19 Nε nu'b_u da ts'ix ah_u b_u 'b_uh y_u ts'ut'abi, o guí haḍumbuih_u 'b_ε'a guim mamhb_u o gue'b_u da zä gan yaḥ_u uague hin'na, nguetho Oja di 'da ah_u ran 'yomfēni 'b_ε'a guí mamhb_u 'b_u bi mba ma juan'ni ah_u.

20 Nguetho hinga guesε ah_u gan yaḥ_u 'b_u bi mba ma juan'ni ah_u, pε gue'a rá Hogandahi Oja ma Tah_u din ya, bi 'yēngähe ra Jesús.

21 Nε dim 'b_u i 'da di dāse yān 'yoh_u da mba ntho. Nε nu'u 'da di dāse y_u ts'unt'u b_u 'b_uh ra ze'mi da tho. Nε dim 'b_u i 'da y_u ts'unt'u di yap zehε y_u ta ngue da tho. Nε din jab_u da t'ørpa u i εc'yēigui, bi 'yēn'a ra Jesús.

22 Nε gätho na ndoho ra ximhäi da ts'an ah_u nangue guí tēngah_u, pε nu'b_u guí hyäth_u gue'b_u go ran zεgui, guí taha gan yaḥmb_u baya, bi 'yēn'a ra Jesús.

23 Nε nu'b_u n'da ra hnini di uC'ah_u, dami 'dahmb_u b_u, nε guí mbähä b_u man'da ra hnini baya. Nε majuani dí xi ah_u, hin gní täth_u gätho y_u hnini Israel guí xihmb_u rám hma Oja nε guí 'dahmb_u, 'b_u bá pengä.

24-25 Nε tengu thoho n'da ra xädi hin da t'εmbi xan ho 'b_u him bi t'εmbi xan ho rá xānbate; nε hin da hnumanho n'da ra 'yēhε 'b_u him bi hnumanho rá hmu. Nε din jab_u da 'yøt'ah_u, hin da numanho ah_u y_u ja'i, tengu thohogui him bi hnumanhogui, nε i t'εngui drä zithu, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hønt'a Oja da ts'u

26 —Janangue'a hin guí suh_u 'b_ε'a da 'yøt'ah_u y_u ja'i, guehma guí mamhb_u a dí xi ah_u. Hin guí cømh_u a.

27 Nu'a dí xi ah_u ua njonguin nu, dami mamhb_u b_u 'b_uh y_u ja'i, nε nu'a dí xi ah_u njongui øde, dami mbahmb_u b_u ja y_u hnini, da t'ørp_u 'b_ε'a gätho dá xi ah_u ya, bi 'yēngähe ra Jesús.

28 Nε o guí suh_u u in nde da hyo ah_u, hin'y_u y_u ts'edi nε'a ni mbuih_u di juat'ah_u. Man'da xan ho 'b_u guí suh_u a Oja, nε hønt'a i sä di un'na ni ja'ih_u nε ni mbuih_u b_u ja ran unbi mazai, bi 'yēngähe ra Jesús.

29-31 Janangue 'yo guí haḍumbuih_u, guim bεmh_u y_u doja i 'bä b_u ja y_u täi, hingui ngu di muui, pε nu'u xinga n'da da du 'b_u hin rá pähä Oja da du. Janangue'a guim bεmh_u, hin'y_u 'b_ε'a din ja ah_u 'b_u hin rá pähä Oja din ja. Nguetho man'da di mu ah_u b_u na nu Oja xinda gue u y_u doja, nε i paḍi gätho nangue ah_u. Janangue'a hin gan suh_u, bi 'yēngähe ra Jesús.

Da ma to'o ten ra Jesús

32 —Nε gätho to'o da mam b_u 'b_uh y_u ja'i ngue i tēngä, nεcä gam ma b_u 'b_uh ma Ta nub_u mahεts'i nangue u.

33 Pε nu'a to'o din cøm b_u i 'b_uh y_u ja'i nanguēcä, nεcä xin ga cøm b_u bí 'b_uh ma Ta b_u mahεts'i, bi 'yēngähe ra Jesús.

Ra Jesús bi ma da ts'uu to'o da denni

34 —Nε hin guim bεmh_u ngue bá εcä da zeh y_u sui, pε man'da din ja y_u sui nanguēcä.

35-36 Nu y_u 'yεc'yēi da ts'up_u ja rá ngueε, nu'b_u hing y_u 'yεc'yēi 'bap_u. Nu y_u 'yoh_u din sahmb_u y_u ta, nε nu y_u xisu baya din sahmb_u y_u mbe nε u y_u cä, nangue u hingui εc'yēigui, bi 'yēna.

37 Pε nu'b_u n'da ra ja'i man'da im bεn'a rá ta nε rá mbe xinda guecä, hin ga εmbi ngue rá hmugui. Nε nu'b_u n'da ra ja'i man'da im bεn'a rá ts'unt'u nε rá t'ixu xinda guecä, ngutho u hin da zä ga εmbi ngue rá hmugui, bi 'yēn'a ra Jesús.

38 Pε nu'b_u 'bo'o εna i tēngui nε hingui hät' y_u unbi da t'ørpe, nεcä xín ga εmbi rá hmugui.

39 Nε nu'a to'o da zu da thäcpa rá te nanguecä, da mba ma unbi b_u ja ran däte rá te a, pε nu to'o hin da zu da thäcpa rá te nanguecä, hin da mba ma unbi b_u ja ran däte a, bi 'yēngähe ra Jesús.

Ra Jesús i man y_u n t'unni

40 Nε xø bi 'yēn'a ra Jesús:

—Nu'a to'o da zimanho ah_u, nεcä xin bi zimanhogui, nε'a bá pengä xim bi zimanho a.

41 Nε nu'a to'o da zimanho n'da rá pøngahya Oja nangue a ra 'bēfi i

øt'e, 'da'angu ran ho din t'unui a ra pøngahya. Ne nu'bu 'bo'o da zimanho n'da ra hocja'i nangue a ran hocja'i i øt'e, 'da'angu ran ho din t'unui a.

⁴² Ne nu'bu n'da ra ja'i i ja 'be'a di un'na n'da ma xädigä ngue'a i tengui, madague'bu hønt'i ts'u ra dehe di unni, pe ne a i ja 'be'a din t'unni ngue man'da xan ho, bi 'yæn'a ra Jesús.

11

Ra Xuua Nxixya bi manda dí änni to'o a ra Jesús

¹ Nu'bu mi gua a man ra Jesús buya, bi mbengähe dí 'de'mayohogähe. Ne n'danni bi mbase ra Jesús buya. Bi mba bin xänbate bu mi'da yu hnini bu ra häi Galilea.

² Ne mi ofädi ra Xuua Nxixya, ne bi sifi 'be'a gätho bi 'yøt'a ra Cristo, janangue'a bi mben'ndu yoho yä xädi a ra Xuua. Ne nu'bu mi zøm bu 'buh ra Jesús,

³ bi 'yänni:

—Ha gue'e gra Cristo, gra Thahni i Oja, ngue mi hma ba xhe, uague ga thoqui ga tõmhbu, bi 'yæn'u yä xädi ra Xuua.

⁴⁻⁵ Nu ra Jesús buya bi 'yemp'u yä xädi ra Xuua:

—Ni mbe bu, gui xihmi a ra Xuua 'be'a gätho guí øhmi, bi 'yembu. Dami xihmi 'be'a guín nuui, ngue nu yu xäda bin zø yä dä ya, ne'u yu dogua i 'yo, ne'u mi hemb ra t'axca'ya ya bi yän u, ne'u yu gogu ya i øhnahta ya, ne'u da xøn du i pa nsots'i, ne yu hyoya i si a ram hma ngue 'bepu dí m pø u.

⁶ Majapi u to'o hin di u't' yä mbui nanguecä, bi 'yæn'a ra Jesús 'bu mi 'yemp'u yä xädi ra Xuua.

⁷ Ne nu'bu mi mbenc'u yä xädi ra Xuua, nu ra Jesús bi xih yu ja'i 'be'a øt' ra Xuua, ne bi 'yembu:

—'Be'a guí mbähä guin nuhu bu ja ra dapo 'bu mi 'bupu ra Xuua. Ha gä mbähä gbä nuhu n'da tengu ra xithi i en ran dahi.

⁸ Uague gä mbähä gbä nuhu n'da ran 'yohu mahotho rá he mí he. Pe guí pahmbu to'o mahotho yä he i 'bupu ja yu ngunts'ut'abi u.

⁹ Uague gä mbähä gbä nuhu n'da rá pøngahya Oja. Majuani ngue gán nuhu n'da rá pøngahya Oja, ne nu'a, man'da xan hets'i rá ts'edi a xinda gue'u gä mi'da yu pøngahya.

¹⁰ Nguetho gue'a ra Xuua a mí hmam bu ja rá m hman Oja maya'bu 'bu mí 'yæna:

M'bet'o ga pænna n'da ran 'yohu ngue mam 'behni

da xih yu ja'i ngue da döp'e'e xan ho, bi 'yæn Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

¹¹ Majuani dí xi ahu, njon mí 'buh man'da ran 'yohu man'da xan hets'i nangue a rá 'befi bin t'unni xinda gue a ra Xuua. Pe hønt'a go to'o din uni ngue di manda rá ts'edi Oja, madague'a hingui hets'i rá 'befi din t'unni, pe man'da xtán hets'i bu dí nequi, xinda guepu ni nequi a ra Xuua ya, bi 'yæna.

¹² Asta gue'bu mi dæmp' rá 'befi ra Xuua ne guehya, i honi da yarpu di manda rá ts'edi Oja yu ja'i. Ne nu'u i humbi i honi, da dæha da yarpu, bi 'yæn'a ra Jesús.

¹³ Ne gue'a bi man u yu pøngahya maya'bu u bin ja, ne mí em bu ja yän t'edi Oja, ne gue'u mí man u 'bu hín ním 'buh ra Xuua.

¹⁴ Ne nu'bu guí øc'yæi a dí xi ahu, gui pahmbu ngue tengu'bu da gue a ra Elías a ra Xuua, ngue gue'a ra Elías guí tõmhbu ngue mí 'buh maya'bu.

¹⁵ Ne nu'bu 'bo'o i ja rá zagu di jamansu a dí m mangä ya, bi 'yæn'a ra Jesús.

¹⁶ Ga xi ahu 'be'a guí øthu ya, ngue nte guí upahu ra güenda. Guí øthu tengu i øt' yu t'uhn'bu in xni. Din sase u, ne i xih yä mit'uhnih:

¹⁷ “Dá pixt' mam 'bixt'i pe hin gä 'yarpahu ra güenda, ne hin gán nēhmbu,” i xnu 'da. “Pe nugähe dá pē'be n'da ra 'bei ngue tengu'bu xøn du n'da, pe nte gä bēmhbu ne hin gán zomhbu,” i xnu mi'da yu t'uhn'.

¹⁸ Ne ngutho guí øthu, hin gä 'yarpahu ra güenda a ra Xuua, ngue him mi ho yän sihme ne him bi zi ra vino, pe gä 'yēmdahu in 'youi ra zithu.

19 Pɛ nugä, dán ja'igä ua ja ra ximhäi, xən ho man ts'ihmɛ 'bɛ n'dandj nɛ ma ts'ithegä, pɛ xinga guecä guí ɯrcahɛ ra güenda. Pɛ guí xijɛ yɛ fɛhni, guí ɛnjɛ: “Nuna ran 'yohɛ ran zäthu nɛ ra mihni na, nɛ yɛ amigo yɛ ts'om'bäi nɛ yɛ ziyate hyäcahäi,” guí ɛnjɛ. Pɛ Oja i paɖi 'bɛ'a xən ho da 'yɔt'e ngue bi zänga'be, bi 'yɛn'a ra Jesús.

N'da ram hma nangue ran ɯnbi da nu yɛ ja'i him bi päh yɛ mbɛi

20 Nɛ man'da ram hma bi man ra Jesús nangue yɛ hnini bɛ bi 'yɔt'e xən ngu yán t'ɔt'e mixte. Nguetho nu yɛ ja'i bɛ, njəm'bɛ bi nde bi päh yɛ mbɛi, madague'a bi nu yán t'ɔt'e mixte. Nɛ bi 'yɛn'a ra Jesús:

21 —Huɛhi maha ahɛ gyɛ mɛnguhɛ bɛ ra hnini Corazín nɛ ra hnini Bet-saida, nguetho nu'bɛ xcá ɔt'ä yán t'ɔt'e xcá ut'ahɛ bɛ ja ra hnini Tiro nɛ ra hnini Sidón, xtán du yɛ mbɛi nangue ran ts'o mí ɔt'ɛ nɛ xtí päh yɛ mbɛi ɛ.

22 Janangue'a nu'bɛ bi zɔn ra pa din ja ran juənbi, man'da xən ɛ tho ran ɯnbi guí nuhɛ xinda gue ɛ 'bɛpɛ Tiro nɛpɛ Sidón, bi 'yɛmbi.

23 Ngutho ahɛ gyɛ mɛnguhɛ ra hnini Capernaum. Masque guí ɛmhɛ man'da xən hɛts'i rá ts'edi ni hninihɛ xinda gue ɛ mi'da. Pɛgue hin'na, guehma da mba ma juadi ahɛ. Nguetho nu'bɛ xcá ɔt'ä yán t'ɔt'e mixte bɛ ra hnini Sodoma tengu dá ɔpɛ ja ni hninihɛ, hin xtán guadi nangue ra sibi, nguetho xtím päh yán 'yomfɛni yɛ mɛngu bɛ, nɛ guexta'a di jat'a ra hnini ya.

24 Pɛ guehma majuaɖi dí xi ahɛ, 'bɛ bin ja ran juənbi, man'da xən ɛ tho ran ɯnbi guí nuhɛ, xinda gue a da nu yɛ mɛngu bɛ ra hnini Sodoma, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús i hurpa rá mbɛi n'da

25 Nɛ nubɛya nu ra Jesús bin yaui Oja nɛ bi 'yɛna:

—Ma Ta i, gra Hmu mahɛts'i, nɛ gra Hmu ua ja ra häi, jamadi ya ngue gá japi him bi bɛ'a ram hma nangue ni

ts'edi ɛ im bɛnsɛ ja yán 'yomfɛnise, pɛ gá japi bi bɛdi nangue'e ɛ i hon'a'i, tengu yɛ t'ɛhni ngue hin te i paɖi.

26 Nɛ gue'a gá 'yɔt'e ma Ta i, ngue gue'a gá numanhosɛ guí ɔt'e, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɛ min yaui Oja rá Ta.

27 Nɛ xɔ bi 'yɛmp'ɛ yɛ ja'i bɛya:

—Gätho 'bɛ'a i ja, bi 'dacä ma Ta. Nɛ njon da baqui xən ho, hinda hɔnt'a ma Ta i paqui. Nɛ njon da bɛdi xən ho ma Ta, hinda hɔngdä ngue rá Ts'unt'ɛgui dí paɖä a, nɛ ɛ ngue ma pähä ga japi da bɛdi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

28-30 Nɛ nu'bɛ gá yähmbɛ nɛ gán xɔmbɛihɛ nangue 'bɛ'a gätho guí ɔthɛ, ba ɛhmbɛ guí tɛngahɛ, nɛ nugä ga hut'a ni mbɛihɛ. Nɛ nu'a ra 'bɛfi dí 'da ahɛ hingui hɛi a, tengu'bɛ dí huthɛ ran thuyä dín hyanbahɛ ya. Nɛ nugä dí sɛt ma mbɛi nɛ hin'yɛ ran 'yɛts'i ma mbɛi, nɛ ga xän'nahɛ ngue njabɛ guí 'yɔthɛ, nɛ ga hut'a ni mbɛihɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

12

Ra Jesús bi 'yuti nda'a man'da xən ho xtá 'yɔt'ɛ yɛ fariseo

1 Nɛ nu'a n'da ra pa mi 'yo a ra Jesús bɛ ja yɛ huəhi. Nɛcähe dá mbähmbe yɛ xädigähe a, 'bɛ ra pa ran ts'äya. Dá ndehmɛhe nɛ dá tɛje 'da yɛ trigo. Dá tɛnt' ma 'yɛhe ɛ yɛ trigo nɛ dá sahe.

2 Nu yɛ fariseo bi nu 'bɛ'a dá ɔthe nɛ bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Nu ni xädi bi 'yɔt'a hin xtá 'yɔt'e, nguetho bi 'yɔt'a n'da ra 'bɛfi ra pa ran ts'äya, 'bɛ mi dɛc yɛ trigo.

3 Nɛ bi dɛ'a ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ha hin gán nuhɛ bɛ ja ni sɔcuəhɛ, ngue nɛ a ra David bi mbɛsta a rán t'ɛdi Oja 'bɛ mi mbähä ɛ 'da, nɛ bin tumanthuhu, má hin'yɛ 'bɛ'a da zi ɛ.

4 Janangue'a bi yɛpɛ ja rá ngu Oja, bi zi ɛ yɛ 'bɔxthuhmɛ him mi sä da zi ɛ, pɛ hɔnt'ɛ yɛ mbäjä mi si ɛ. Pɛ hin guí ɛmhɛ bi 'yɔt' ra ts'oqui ra David, bi 'yɛn'a ra Jesús.

5 Uague hin guím bɛmhɛ 'bɛ'a mam bɛ ja rán t'ɛdi ra Moisés nangue yɛ mbäjä 'bɛpɛ ja ra nija, ngue nɛ'bɛ ra pa ran ts'äya i ɔt' yɛ 'bɛfi. Pɛ hing

ra ts'oqui a i øt'e, nguetho guepɐ ja ra nija dim pɛfi.

⁶ Nε nugä dí xi ahɐ, man'da xɐn hɛts'i ma ts'edigä xinda gue ra nija, hanja guí ɛmhɐ bi 'yøt' ra ts'oqui ma xädigä, bi 'yɛmbi.

⁷ Pɛ nu ahɐ hin guí pɔhmbɐ 'bɛ'a nam bøn'a im ma bɐ ja rám hman Oja ngue i ɛna: “Nugä man'da dí nde din ja nin huɛcatehɐ, xinda gue gui hyohɐ yɐ zu'uɛ ngue gui pøscahɐ,” i ɛn Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús. Nu'bɐ xquí pɔhmbɐ 'bɛ'a nam bøn'a, hin xcami yɔfɐ ɐ hin'yɐ yá ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁸ Nε nugä guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, drá hmu, nε i ja man t'ɛdi ga mangä 'bɛ'a da 'yøt' yɐ ja'i ra pa ran ts'äya, bi 'yɛmbi.

N'da ran'yohɐ ra mbɛdi rá 'yɛ bi hoc'a ra Jesús

⁹ Nε bi thoh pɐya nε bi yɔrpɐ ja ra nija.

¹⁰ Nε nu yán sɔihɐ a ra Jesús mi nde xtán dɪnba n'da ra ts'oqui ngue mi sä xtí yapi, nε bi t'ɛmp'a ra Jesús:

—Ha da zä da mba ma hoqui a ra pa ran ts'äya n'da ra hyɛnni, uague hin'na, bi 'yɛn'ɐ. Nguetho mí 'bɔpɐ n'da ran 'yohɐ ngue ra mbɛdi rá 'yɛ.

¹¹ Nε bi dɔ'a ra Jesús:

—Ha i 'bɐ a n'da ahɐ ngue nu'bɐ ni dɛ'yohɐ da dɔpɐ ja ra hyäähäi gue'bɐ ra pa ran ts'äya, ha hin gui jɐxhɐ.

¹² Ha má guet'a n'da ra ja'i ngue hin da zä da t'ørpa ran ho 'bɐ ra pa ran ts'äya. Nε nu'a, man'da di muui xinda gue yɐ dɛ'yo, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹³ Nε nubɐya, bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Dami juən ni 'yɛ, bi t'ɛmp'a ran 'yohɐ.

Nε bi juən bɐya. Nε 'bex bi gohi xɐn ho tengu man'da rá 'yɛ xɐn ho.

¹⁴ Nε nu yɐ fariseo ɛmmɛ bin cue bɐya. Bi bøm bɐ ja ra nija, bi nyɔsɛ ɐ 'bɛ'a dí zä da hyo ra Jesús.

Maya'bɐ bi hma 'bɛ'a bi 'yøt'a ra Jesús

¹⁵ Nε nu'bɐ mi bɛn'a ra Jesús 'bɛ'a mi nde xtá 'yørpa ɐ yɐ fariseo, bi bøm bɐ

bɐya, bi mba n'danni, nε ɛmmɛ xɐn ngu yɐ ja'i bi numanho da dɛnthoho. Nε gätho midín hyɛnni bi hoc'a ra Jesús.

¹⁶ Nε bi xi ɐ njon da xifi to'o a bi hoqui.

¹⁷ Nε nu'a bi 'yøt'a ra Jesús ngue njon bi ndepe da xifi, bin theui a mi hma maya'bɐ 'bɐ mi 'yɛn'a ra pøngahyɔ Isaiás:

¹⁸ Nuna guehna ma 'yɛhɛgä dá huahni

ngue ɛmmɛ didí huɛcä nε i hurca ma mbɔi,

ga un ma Hogandɔhi

ngue da xi ɐ i thɔnde yá oja zɛhɛ, nangue ran juənbi ga øt'ä 'bɐ ran zɛgui ra pa.

¹⁹ Nε hin din sɔte a nε xín dim mbatho, nε hingan ts'ɛdi din yɔ hapɐ din 'yo.

²⁰ Nε nu'ɐ in ja tengu'bɐ ra xithi bi domp' ran dɔhi, da xots'i mahøn'a.

Ngutho ɐ in ja tengu n'da ra sibi mi ts'utho da huɛzɛhɛ, di japi ngue da dɛ xɐn ho mahøn'a, asta gue'bɐ bi zøni dim hmu xɐn ho ua ja ra ximhäi, nε din jabɐ da 'yøt'e.

²¹ Nε gätho yɐ ja'i 'dahma 'dan'yo bɐ na yɔ da dømp' ran ho da 'yørpa ɐ, i ɛn Oja, bi 'yɛn'a ra Isaiás maya'bɐ.

Gue'a bi ma nangue ra Cristo rá Thahni Oja.

Bi t'ɛmbi n'youi rá ts'ɛdi ra zɪthu a ra Jesús

²² Nε n'da ran 'yohɐ min 'youi ra zɪthu nε mi xädä nε mi gore, bi ts'ixpɐ 'bɐ a ra Jesús, ngue di hoqui. Nε 'bɛxgue bin zø yá dā, nε bi nyɔ bɐya.

²³ Nu'ɐ gätho bi nu 'bɛ'a bi 'yøt'e bi hyonya thoho ɐ, nε bi 'yɛna:

—Masque guehna mi man ɐ yɐ pøngahyɔ, ngue rám bom'bɛto ra David, ngue rá Thahni Oja, bi 'yɛn'ɐ yɐ ja'i.

²⁴ Nε nu yɐ fariseo 'bɐ mi 'yøde 'bɛ'a i man yɐ ja'i, bin cue ɐ, bi 'yɛna:

—Nuna ran 'yohu na i høn a thi yu zithu nguetho in 'youi rá ts'edi a yú hmu, sä en'u.

25-26 Ne 'bex bi ba'a ra Jesús 'be'a mim ben'u yu fariseo ne bi 'yemp'u:

—Pe him majuañi guí mamhbu, nguetho nu ra zithu hin da zä din susehu yám fäts'ihu. Nu'bu din suse din juase yú ts'edi u 'bu, tenguthoho 'bu n'da ra ts'ut'abi din heque ne din tunhdu yám fäts'ihu, di 'besé yú ts'edi 'bu. Ne ngutho n'da ra hnini o gue n'da ra ngu 'bu din heque, pe gä dim 'be u.

27 Nu'ahu guí emhbu dín 'yo'be rá ts'edi ra zithu, janangue'a i sä dí høn a thi yu zithu, sä guí emhbu. Pe xi'bu da gue'a dí øt'ä, ha in jabu u guí xänbahu 'bu i høn a thi yu zithu u. Ne guese u i ut'ahu ngue him majuañi a guí mamhbu, bi 'yén'a ra Jesús.

28 Pegue rá Hogandahi Oja dá høn a thi yu zithu ne dá ut'ahu ngue ya di manda rá ts'edi Oja ua guí 'buhmbu, bi 'yemp'u.

29 Ne tenguthoho n'da ran 'yohu 'bu i 'bupu ja rá ngu, hin njongui sä da yurpu 'bu hinga m'bet'o da mba nthurpi yú 'ye, ne nuya sä da yurpu ne da hyaspi 'be'a gätho i ja bu. Dín jagä bu, him mí sä xcá mispa yu zithu 'bu hin xcá tapä u yú hmu, bi 'yén'a ra Jesús.

30 Ne nu'a to'o hingui numansugui, man sui'be a. Ne nu'a to'o hingui øt' ma 'befi i di japi dim 'be u mi'da, bi 'yén'a ra Jesús.

31 Janangue'a dí xi ahü, hønt'a go má ts'oqui ne høn't'a go má ts'ore da man a n'da, i sä da mba ma punbi, pe nu'bu i man ra ts'ore nangué rá Hogandahi Oja n'da, ya hin da zä da mba ma punbi n'da 'bu.

32 Pe dí xi ahü, nu'bu 'bo'o da man ra ts'ore nanguécä, dán ja'igä ua ja ra ximhäi, pe i sä da mba ma punbi a. Pe nu'a da man ra ts'ore nangué rá Hogandahi Oja, pe hin jam'bu da mba ma punbi a, bi 'yén'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'da'anguui a rá mbui n'da a rán t'øt'e n'da

33 —Pe nu'bu xun ho ran t'øt'e ngue dá høn a thi u yu zithu, nde'bu gui numanhoju 'bu, nguetho gui 'yemfu xun ho ra za gue'bu xun ho rán dät'ä. Pe nu'bu hingui ho yán dät'ä gui 'yemfu hingui ho ra za 'bu. Nguetho nu yán dät'ä i zupu da ba a n'da nda'a ní za a, bi 'yén'a ra Jesús.

34 Nu ahü, tengu'bu yú meni ahü yu pozü. Hague dán zä gui mamhbu n'da ra nde xun ho 'bu xun ts'otho ahü. Nguetho nu'a i yupu rá mbui n'da, gue'a i pøn rá nde n'da, bi t'emp'u yu fariseo.

35 Nu'a ran 'yohu i yuh ran ho rá mbui, høn't'a xun ho im ma, pe nu'a ran 'yohu xun ts'o, høn't'a im ma, nguetho xun yuh ran ts'o rá mbui.

36 Ne dí xi ahü ngue nu'a ra pa din ja ran juanbi, gätho yu ja'i da mba ma juanbi nangué a him bin 'yomfëni 'be'a í mba a bi man u.

37 Ne nangué yam hma gä mamhbu dí ts'än'nahü ran unbi 'da ahü ne dí mba ma thøgue 'da ahü, bi 'yén'a ra Jesús.

Ra Jesús nte ma hmepyabi 'yu 'bu mi t'äp yu hmepyä

38 Ne nubüya, bi t'emp'a ra Jesús, bi 'yemp'u 'da ma ngurpihe yu fariseo ne yu xänbate nijä:

—Gra xänbate, dami 'yurcahe n'da ra hmepyä ngue'bu majuañi Oja bi 'da'a ni ts'edi.

39 Bi dät'a ra Jesús:

—Nu'u xø'uegue nangué Oja ne xun ts'o yú mbui, gue'u i äh yu hmepyä u. Pe hin da t'ut yu hmepyä u, pe høn't'a n'da ra hmepyä da t'uti, tengu bi 'yøt'a ra Jonás.

40 Ngue tengu thoho ra Jonás, hyu pa ne hyu xui bi 'yo bu mbo rá foho n'da ra dahuä, ne ngutho din jacä guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, hyupa ne hyu xui ga o bu 'bu xun du, bi 'yén'a ra Jesús 'bu mi 'yemp'u.

41 Ne dí xi ahü, nu'u mí 'bupu ra dahnini Nínive 'darbu gam 'bähmbu u 'bu bin ja ran juanbi 'bu ran zegui, ne da 'yut'ahu i ja ni ts'oquihu. Nguetho nu'u 'bex bi päh yú mbui 'bu mí 'yø a bi man a ra Jonás, pe nu ahü xø hin

guín nde gui päh ni mbuih nangu'e a dí mangä. Ne nugä, man'da xän hets'i ma ts'edi xinda gue ra Jonás, bi 'yén'a ra Jesús.

⁴² Ne'a ra xisu min ts'ut'abi bu Sur, 'darbu gam 'bähmbu a 'bu bin ja ran juanbi 'bu ran zegui. Ne da 'yut'ahu ngue i ja ni ts'oquih. Nguetho nu'a yatho bá xhe ngue mi nde da 'yø a 'be'a bi man a ra ts'ut'abi Salomón nangu'e ran 'yomfëni bi un Oja, pe nu'ahu hin guí nde gui 'yøhmbu a dí mangä. Pe nugä man'da i ja rá ts'edi mam hmangä xinda gue ra Salomón, bi 'yemp'u yu fariseo a ra Jesús.

Nu rá mbui n'da da yut' ra zithu mahon'a 'bu hin da bën Oja

⁴³ —Pe nu'a ran ts'o guidí hohu, din ja ahu tengu bi 'yøt'a n'da ra ja'i min 'youi n'da ra zithu. Ne bi bøn a ra zithu, bin 'yo bu ja ra 'yönhäi, mí honi hapu din säya pe him bi dñi hapu din säya. Ne bi mbeng bu ja rá mbui ra ja'i bu bá nets'i.

⁴⁴ “Man'da xän ho 'bu ga peng bu bá nets'i,” bi 'yense a ra zithu. Ne nu'bu mi mbeng buya, bi zøm bu ja rá mbui a ra ja'i mahon'a, ne bi nu tengu'bu n'da ra ngu ngue män joqui bu rá mbui, ne njom mí 'bepu nguetho him bin zøm bu rá mhan Oja.

⁴⁵ Ne xø bi mba buya bá si mí yoto yu minzithuhu ngue man'da xmm xän ts'o i øt'e, ne bi yurpu, bin säya bu rá mbui a ra ja'i. Ne man'da xmm xän ts'o bi 'yøt'a ra ja'i buya. Ne gan jahu bu, bi 'yemp'u yu ja'i a ra Jesús.

Nda'a u i din cuhu ra Jesús

⁴⁶ Ne nu ra Jesús mi yahu yu ja'i 'bu mi zøm bu a rá mbe ne yän 'yohu. Bi zøm bu ja ra ngu mí 'bui. Pe him bi yurpu, bim 'bätho bu thi, mi nde xtín yau a rá ts'ant'u.

⁴⁷ Ne nu'bu da buya bi xi a ra Jesús:

—I 'bäcua thi ni mbe ne nin 'yohu, ne in nde gan yahu 'na, bi t'emp'a ra Jesús.

⁴⁸ Ne bi da a ra Jesús:

—Ga xi ahu to'o a ma mbe ne to'o u man 'yohu.

⁴⁹ Ne bi 'yut'u yu xädi buya:

—I 'bäcua ya ma mbe ne ma cu, bi 'yena.

⁵⁰ Nguetho hont'a go to'o i øt' rá pähä ma Ta bí 'bepu mahets'i, gue u man 'yohu u, ne gue'u man ju u, ne gue'u ma mbe u, bi 'yén'a ra Jesús.

13

Rán t'uti ra mbomhmudä

¹ Ne nubaya bi bøn'a ra Jesús bu ja ra ngu mí 'bui, ne bi mba nín hupu ja ra ndendeja.

² Ne xmm bim peti bu yu ja'i, janangu'e a nu ra Jesús bi ndexpu ja n'da ra mbosa ne bi hyu bu. Pe hingui 'yo a ra mbosa, bá copu ndenthe.

³ Ne bi xänba u yu ja'i, bi xi i 'da yän t'uti. Ne nu'a n'da ran t'uti bi mam bu, bi 'yena:

—N'da ra mbomhmudä bi mba bu huahi.

⁴ Ne nu'bu mi mbon yu hmudä, nu'bu da bi zo bu ja ra 'yu, ne bá xh yu doja bi za u.

⁵ Ne nu mi'da yu hmudä bi zo bu ja yu 'bodo, 'bexgue bi bøts'e nguetho hingui pidi ra häi.

⁶ Pe nu'bu mambá pøx ra hyadi 'bexgue bi 'yot'u nguetho him mi ja yu 'yu xän ho.

⁷ Ne nu mi'da yu hmudä buya bi zo bu ja yu 'bo'uñi, ne bi bøx'u yu hmudä. Pe nu'bu min te yu 'uñi buya bi go'mi, ne bim 'bedi.

⁸ Pe nu'bu da bi zo bu ja ra hogahäi, ne bin ja xän ho u. Nu da bi ndø'a n'da ciento, ne nu'bu da bi ndø'i hyäte, ne 'däte ma 'det'a bi ndø u da.

⁹ Pe nu'bu i ja ni zaguhu, dami ja-mansu 'be'a dí xi ahu, bi 'yemp'u yu ja'i a ra Jesús.

I än'du yu xädi ra Jesús hanja i xih yän t'uti yu ja'i

¹⁰ Ne dá xihmbe ra Jesús buya, dá xmfë:

—Hanja gní xänba yän t'uti yu ja'i, ne hingui pa u 'be'a nam bøn u, dá xmfë.

¹¹ Ne nu ra Jesús bi darcähe buya, ne bi 'yénje:

—Nu ahu bin ja ahu gá pähmbu a njom mi päh mam'bet'o 'bepu ní

manda rá ts'edi Oja, pɛ nu'ɥ mi'da, him bin japi da badi, bi 'yɛngähe ra Jesús.

¹² Nɛ tengu thoho a ram hma i ɛna: “Nu'a i ja, man'da xɛn ngu din t'unni, nɛ nu'a zi ts'utho i ja, nɛ'a i ja da thanba a,” gan jahɥ bɥ. Nu'ɥ i honi da badi, man'da xɛn ngu da badi. Pɛ nangue ɥ hingui honi da badi, nɛ a zi ts'ɥ mi padi da thanba ɥ.

¹³ Janangue'a yɛn t'uti thoho dí xi ɥ, nguetho i øde pɛ ɛna gue'bɥ him bi 'yøde, nɛ i nu pɛ tengutho 'bɥ hin te xtá nu; him bi yɥt' yá mbɥi a dá xifi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁴ Nɛ majuaɛni i man'a ra pɔngahya Isaías nangue ɥ 'bɥ mi 'yɛn'a: Gui 'yøhmbɥ pɛ hin gui pəhmbɥ 'bɛ'a gá 'yøhmbɥ.

Nɛ gui nuhɥ pɛ hin gui pəhmbɥ 'bɛ'a nám bɔn'a guin nuhɥ.

¹⁵ Nguetho nu ni mbɥihɥ ɛmmɛ xɛm mɛtho,

nɛ njam'bɥ gui 'yøhmbɥ, tengu'bɥ njot'i ni guhɥ,

nɛ njam'bɥ gui nuhɥ, tengu'bɥ guidí ts'ant' ni dāhɥ,

nɛ hin jam'bɥ i sä da bɛn ni mbɥihɥ ngue dim pädi nangue ran ts'o, ngue ga nyān ahɥ,

i ɛn Oja, bi 'yɛn'a ra pɔngahya Isaías 'bɥ maya'bɥ, bi 'yɛn a ra Jesús.

¹⁶ Pɛ nu'ahɥ majapi ahɥ nguetho i nu ni dāhɥ nɛ i øh ni guhɥ, bi 'yɛngähe ra Jesús.

¹⁷ Majuaɛni dí xi ahɥ ɛmmɛ xɛn ngu yá pɔngahya Oja nɛ xɛn ngu yɥ ja'i ngue 'dat' Oja mim bɛni, mí nde xtá nuna gätho guí nuhɥ ya, pɛ him bi zä bi nu; nɛ ɛmmɛ mí nde xtá 'yøhna guí øhmbɥ ya, pɛ him bi zä bi 'yøde, nguetho him mí zɔn ra ora xtám badi, bi 'yɛngähe dyɥ xädigähe ra Jesús.

'Bɛ'a rán theui a ran t'uti ra mbomhmudä

¹⁸ —Nɛ nuya ga xi ahɥ 'bɛ'a nam bɔn'a rán t'uti a ra mbomhmudä, bi 'yɛngähe ra Jesús.

¹⁹ Nɛ nu'a to'o bi sih ram hma ngue di manda ua rá ts'edi Oja, nɛ him bi badi 'bɛ'a nam bɔn'a, in ja tengu ɥ yɥ

hmudä bi zo bɥ ja ra 'yu, nɛ 'bex bá ɛ'a ra zithu bi hyax a ra hmudä bi thupɥ ja yá mbɥi ɥ.

²⁰ Nɛ nu'ɥ yɥ hmudä bi zo bɥ ja yɥ do, tengu'bɥ n'da ra ja'i ɛmmɛ di johya 'bɥ ja bi 'yø a ram hma, pɛ maxøts'e thoho.

²¹ Nɛ hinga gätho mbo yá mbɥi, nguetho hin'yɥ yá 'yɥ xɛn ho, nɛ go zi ts'ɥ din ɛnbi nangue a ram hma, 'bexgue da 'uegue.

²² Nɛ nu'a ra hmudä dá xi ahɥ bi zo bɥ ja yɥ 'uɛni, nam bɔni tengu n'da ra ja'i bi 'yø a ram hma, pɛ hønt'a ɛmmɛ im bɛn ra ximhäi nɛ ra mbɛti ngue i häti, janangue'a bi japi bim 'bɛ a nɛ hin te bin ja rá 'bɛfi Oja nangue'a ra ja'i tengu a.

²³ Pɛ nu'a ra hmudä dá ma ngue bi zo bɥ ja ra hogahäi, nam bɔni tengu ɥ i ømanho a ram hma nɛ i padi 'bɛ'a yán thehɥ a, nɛ din te xɛn ho ɥ nɛ da ndøgue tengutho yɥ hmudä, ngue nu'ɥ 'da bi ndø'a n'da ciento, nɛ'ɥ 'da bi ndø a hyäte, nɛ ɥ 'da bi ndø a 'däte ma 'det'a.

Rán t'uti ra hmudä xɛn ho nɛ a hingui ho

²⁴ Nɛ nu ra Jesús bɥya bi xih mi'da yɛn t'uti ɥ yɥ ja'i, nɛ bi 'yɛmbi:

—Nu'bɥ bi 'yøt' ran ts'ut'abi Oja, in ja tengutho 'bɥ n'da ra ja'i bi du a n'da yɥ hmudä xɛn ho bɥ ja rá huahi.

²⁵ Pɛ nu'bɥ mín xui nɛ gätho bin aha, bi mba a rán sɛiui nɛ 'darbɥ bi duhmi a n'da yɥ hmudä hingui ho bɥ ja rá huahi, nɛ bi mba bɥya.

²⁶ Nɛ nu'bɥ mí bøx bɥya, bi bøx'ɥ xɛn ho nɛ ɥ hingui ho, 'darbɥ bi bøts'e.

²⁷ Nɛ nu'ɥ yá 'yɛhɛ bɥya bi mba bi xi ɥ yá hmu: “Nu yɥ hmudä gá tupɥ ja ra huahi, xɛn ho 'bɥ gmi tuhu, hapɥ bi nɛqui ɥ yɥ hmudä hingui ho,” bi 'yɛmbi.

²⁸ Nɛ nu ɥ yá hmu bɥya bi 'yɛmbi: “Nɛ masque n'da man sɛi'be bá ɛhɛ bi ts'onga ma huahi,” bi 'yɛna. “Ha ga xathɥ ɥ yɥ paxi hingui ho,” bi 'yɛn'ɥ yá 'yɛhɛ bɥya.

²⁹ Nɛ nu yá hmu bi 'yɛmbi: “Hin'na, hin da zä gui mbähä gui xathɥ ɥ

y_u paxi hingui ho, nguetho xøhma ts'urp_u thoho nε _u x_un ho gui xath_u.

³⁰ Man'da x_un ho gui hyethoh_u 'darp_u din te, ja gue'b_u bin ja ran sofo. Nε nub_uya ga xi _u y_u mbεfi ngue nu'_u hingui ho di peti nε da 'yudi, nε nu _u x_un ho b_uya da mbε'ts' b_u ja ma ngu," bi 'yεn _u y_u hmu, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nε guehna man'da ran t'uti bi mam 'b_u mi xi _u y_u ja'i.

Rán t'uti rá hmudä ra mostaza

³¹ Nε man'da ran t'uti bi man'a ra Jesús nε bi 'yεna:

—Nε tengu n'da rá hmudä ra mostaza bi dup_u ja rá hu_uhi n'da ra ja'i. Nε zi ts'utho a, εmme man'da zi ts'_u xinda gue _u mi'da y_u hmudä.

³² Pε nu'b_u bin te nε man'da x_un ndoho b_u ni nεqui, madague'b_u ra c'ani thoho, pε i te tengu'b_u n'da ra za guep_u da zä da 'yøt' y_u 'bafi y_u doja b_u ja y_u 'yε. In jab_u rá ts'edi Oja b_u ni nεqui ngue di manda ua, bi 'yεn'a ra Jesús.

Rán t'uti rá íxi ra hocjani

³³ Nε man'da ran t'uti bi ma ra Jesús nε bi 'yεna:

—Nε tengu ra íxi 'b_u din jap'a ra hocjani, nε gätho bi nden a ra j_uni b_uya. In jab_u rá ts'edi Oja b_u ni nεqui ngue di manda ua, bi 'yεna.

Maya'b_u bi ts'änni da man y_un t'uti a ra Jesús

³⁴ Nε ngub_u bi 'yøt'a ra Jesús, hønt'_u y_un t'uti bi 'yut'_u y_u ja'i 'b_u mi xänbi.

³⁵ Nε gue'a bi man'a ra pøngahy_u maya'b_u ngue din ja 'b_u mi 'yεna:

Ga utä y_u ja'i y_un t'uti,

Ga xänba a njon mi p_udi asta gue'b_u go mi mb_uh ra ximhäi,

i εn Oja, bi 'yεn'a ra Isaías 'b_u mim pøngahy_u.

'Bε'a rán theui a rán t'uti ra hmudä x_un ho nε'a hingui ho

³⁶ Nε nub_uya bi xi _u y_u ja'i a ra Jesús ngue da mbengui. Nε nu'b_u gätho mí mba _u, bi mba ra Jesús b_u ja ra ngu. Nε dá tendähe b_uya. Nε nu'b_u mí hyup_u ja a ra ngu, dá änhde:

—Dami xije ts'_u 'bε'a nam bøn'a ran t'uti gá ma nangue ra hmudä hingui ho bi dup_u rá hu_uhi a ran 'yoh_u, dá εmfe.

³⁷ Nε bi 'yεngähe ra Jesús b_uya:

—Nu'a nam bøni ngue y_u hmudä x_un ho _u dí tucä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

³⁸ Nε nu a ra hu_uhi nam bøni gue'a ra ximhäi. Nε nu'a ra hogahmudä nam bøni gue'_u di manda rá ts'edi Oja _u. Nε nu'a ra hmudä hingui ho nam bøni y_u ja'i ngue rá mbeti ra zithu.

³⁹ Nε nu a rán s_uiui a rá mbeti ra hu_uhi ngue bi dup_u y_u hmudä hingui ho, gue'a ra zithu a. Nε nu'a ran sofo nam bøni rán zεgui ra pa. Nε nu'_u y_u mbεfi da xoqui nam bøni ngue yám 'behni Oja mahεts'i.

⁴⁰ Nε tengu thoho _u y_u hmudä bi bøts'e ngue hingui ho nε bi mba ma munts'i nε bi mba nt'udi, din ja b_u 'b_u ran zεgui ra pa.

⁴¹ Nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, 'b_u rán zεgui ra pa ga pεn'd_u mam 'behni di peti gätho nangu y_u ja'i ra ximhäi. Nε gätho _u bi 'yøt' ran ts'o da thøn a thi, nε _u gätho midí parpa yá mija'ih_u da 'yøt' y_u ts'oqui.

⁴² Nε da thøsp_u ja ra sibi njam'b_u i huεt'i, guep_u din zoni nε din guxt' yá ts'i b_u.

⁴³ Nε nub_uya, nu'_u to'o i øt' rá pähä Oja, di nec thoho tengu ra hyadi b_u di manda rá ts'edi ma Tah_u mahεts'i. To'o gätho ja yá zagu, di jamansu a dí m mangä ya, bi 'yεngähe ra Jesús.

Rán t'uti a ra mbeti man t'agui

⁴⁴ Nε man'da ran t'uti bi man'a ra Jesús, bi 'yεna:

—Nu n'da ran 'yoh_u bi dñ'a n'da ra mbeti b_u mbo ra häi ngue εmme di muui a. Nε bi gärp_u mahøn'a. Nε midí johya, nε bi mba b_uya da mbä 'bε'a gätho mí pε'ts'i guep_u bi zä bi dñ'a ra xεqui a guep_u bi dñ'a di muui, ngue mi p_udi man'da da dapi b_u. Nε din jab_u gui 'yøth_u ngue εmme gui hyomhb_u ngue di manda rá ts'edi Oja, bi 'yεn'a ra Jesús.

Rán t'uti a ra do ɛmmɛ di muui xam hmadi

⁴⁵ Nɛ xø bi 'yɛna:

—Nu n'da ra pøhø ngue mi honi da dän yu do i thim bu mbo ra dehe xam hmadi di muui.

⁴⁶ Nɛ nu'bu mí dñ a n'da man'da mahotho xinda gue'u gä min nu mam'bet'o, bi mbä 'be'a gätho mí pe'ts'i nɛ bi dän'a ɛmmɛ mahotho buya. Nɛ din jabu gui 'yøthɛ ngue ɛmmɛ gui hyomhbɛ ngue di manda rá ts'edi Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rán t'uti n'da ra xit'q án t'ei bu ja ra dɔdɔdehe

⁴⁷ Nɛ man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'a ní 'yøt' ran ts'ut'abi Oja, in ja tengu n'da ra xit'q ngue i pa nt'ei bu ja ra dɔdɔdehe, nɛ i the hønt'a go ní huq i 'bupɛ mbo ra dehe.

⁴⁸ Nɛ nu'bu ya bi yu'a yá xit'q yu mbahua, da gux buya, da mba nín hupɛ ja ra ndenthe nɛ da huan'dɛ yu huq xan ho da 'yurpɛ ja yá 'bøts'e nɛ nu'u hingui ho buya di bunt'i.

⁴⁹⁻⁵⁰ Nɛ din jabu 'bu rán zegui ra pa, 'darbu dim 'bähmbɛ u yu ts'om'bäi u xan ho bi 'yøt'e. Nɛ nu yám 'behni Oja mahɛts'i da huan'dɛ yu ts'om'bäi nɛ da 'yɛntpɛ ja ra sibi njam'bu i huɛt'i, nguepɛ din zom bu u nɛ din guxt pɛ yá ts'i, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Mahyoni a mi pezehe nɛ'a xø bi dñ ma'da'yo

⁵¹ Nɛ nu'a ra Jesús buya bi 'yɛngähe yá xädigähe:

—Ha guí pähmbɛ a dí xi ahɛ ya.

—Häha, ma Hmu, ya dí pähmbe a guím ma, dá ɛmbähe a.

⁵² Nɛ xø bi 'yɛngähe buya:

—Nu'u midín xäh ram hma maya'bu, nɛ a ram hma ma'da'yo da hyumbi din xädi, ngue 'bepɛ ní manda rá ts'edi Oja, hin te di 'beh rán xädi u buya, nɛ da zä da xänba u mi'da. Din ja tengu'bu n'da ra ja'i i ja 'be'a i pe'ts'i ngue gä mahyoni. Nɛ'a bi zocpa yám bombøta nɛ'a bi dñnɛ. Janangue'a hin te di 'be u 'bupɛ ja rá ngu, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Yu mɛngu bu rá hnini zehe him bi 'yɛc'yɛi rá ts'edi ra Jesús

⁵³ Nɛ nu'bu mi gua'a bi man ra Jesús buya bi bøm bu.

⁵⁴ Nɛ bi mba bu rá hnini zehe ngue Nazaret. Nɛ bin xäpɛ ja ra nija, nɛ nu yu ja'i buya bi hyonya thoho 'be'a bi 'yøt'a, nɛ bi 'yɛna:

—Hapɛ bí hyq rán 'yomfɛni na, ngue da zä da 'yøt'a i øt'e.

⁵⁵ Ha hinga guehna rá ts'unt'ɛ ra yaxi na, ngue i 'bucua rá mbe í María. Nɛ nu yán 'yohɛ ra Jacobo nɛ ra José nɛ ra Simón nɛ ra Judas.

⁵⁶ Nɛ u yán ju dí 'bähmbɛ ua. Pɛ hapɛ bí hyq a ran 'yomfɛni na, bi 'yɛn u yá mɛnguhɛ.

⁵⁷ Nɛ him bi numanho a ra Jesús. Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Gätho yu ja'i in jabu. Nubu ja yá hnini zehe hin da hnumanho n'da rá pøngahyq Oja, xinga gue'u i 'bupɛ rá ngu da numanho, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁵⁸ Janangue'a hingui ngu yu n t'øt'e mixte bi 'yørpɛ, ngue him bi 'yɛc'yɛi u 'bupɛ.

14

Ra Xuua Nxixyq bi thecpa rá 'yuga

¹ Nɛ min ts'ut'abi bu ra xɛqui Galilea a ra Herodes. Nɛ nu'bu mi sifi 'be'a gä bi 'yøt'a ra Jesús 'bu min 'yo bu, bi 'yɛn'a:

² —Masque ra Xuua Nxixyq a, bi dambɛni bu 'bu u xan du, janangue'a i ja rá ts'edi xan ho i øt' yu n t'øt'e mixte, bi 'yɛm buya.

³⁻⁵ Nguetho guesɛ a ra Herodes bi hyo a ra Xuua Nxixyq. Bin cuɛ a ra Herodes 'bu mi sifi ngue hingui ho a bi 'yøt'e ngue bi zinse a rá 'bepo, nu'a ra xisu mi 'bähmi a ra Felipe 'bu mi sin'a ra Herodes. Nɛ nu'a ra xisu, ra Herodías a. Nɛ bi 'yɛn'a ra Xuua: “Hingui ho gä 'yøt'e ngue gä sinba rá xisu a nin 'yohɛ,” bi t'ɛmp'a ra Herodes. Bin cuɛtho ra Herodes buya bi got'a fädi a ra Xuua nɛ bi manda dí tu't'i con yu cadena. Nɛ mim bɛni xta hyo a ra Xuua, pɛ him bi hyo nguetho mi su din cuɛ yu ja'i, ngue nu yu ja'i mi paði rá pøngahyq Oja a ra Xuua.

⁶ Pɛ nu'bɛ mi zɔn ra pa bin ja rá ngopa a ra Herodes 'bɛ mi dāt ra jɛya mahɔn'a, bi 'yɔt'a n'da ran ts'ihmɛ nɛ bin nɛ a rá t'ixu a ra Herodías. Nɛ bi numanho a ra Herodes a ran hnɛi bi 'yɔt' bɛya.

⁷ Nɛ bi 'yɛmp'a ra hmute: “Dami 'yādi 'bɛ'a gātho guí nde gui 'yāqui. Majuani dí xi i, ga 'da i 'bɛ'a gātho gui 'yāqui,” bi 'yɛn'a ra Herodes.

⁸ Nɛ nu'a ra hmute bɛya bi 'yā a rá ya ra Xuua Nxixya ngue di o ra mbohi, nguetho gue'a xí xi a rá mbe a da 'yāp'a.

⁹ Nɛ bi du rá mbɛi a ra Herodes bɛya, him mi ndehma da hyo a ra Xuua, pɛ hin'yɛ 'bɛ'a sā da 'yɔt'e nguetho ya xí xifi di unni 'bɛ'a gā da 'yāpi, nɛ ya xí 'yɔh yɛ jɛ'i di unni 'bɛ'a gātho da 'yāpi.

¹⁰ Nɛ bi manda bɛya ngue da mba ba thecpa rá ya ra Xuua Nxixya bɛ ja ra fādi, nɛ ba jāt'a n'da ra mbohi din t'un'na ra hmute.

¹¹ Nɛ nu'bɛ min t'unni bi dɛn a ra mbohi bi un'na rá mbe bɛya.

¹² Nɛ nu yá xādi ra Xuua bɛya, bá tunba a rá ngɔc'yɛi bɛ ja ra fādi, bi 'yāgui. Nɛ bi mba bɛya bá xi a ra Jesús ngue ya bi du ra Xuua.

Bi 'ujn'i cɛt'a mahuqhi yɛn 'yohɛ ra Jesús

¹³ Nɛ nu ra Jesús 'bɛ mí 'yɔde bi du ra Xuua, 'bɛx dá mbāhmbe dá huhe bɛ ja ra mbosa mí nde xcá sɔmhbe bɛ 'danguadi, mi ɛna xcám 'bɛsehe n'da zi ora. Pɛ nu'bɛ mi pɛ yɛ jɛ'i ngue dá mbāhmbe bɛ a ra Jesús, nɛ ɛ bá nɛxpɛ ja yá hnini bi dɛngāhe, bin 'yogua thoho gātho bɛ ja rá nyani a ra dādehe.

¹⁴ Nɛ nu'bɛ má cɛhmbe bɛ ja ra mbosa a ra Jesús, xɛn ngu ɛ yɛ jɛ'i xí zɔm bɛ. Nɛ ɛmmɛ bi huɛc'ɛ bɛya nɛ bi hoqui hɔnt'a go to'o mí ɛ.

¹⁵ Nɛ nu'bɛ min de bɛya dá ɛmbāhe a ra Hmu:

—Ya bin de ya, nɛ njongui 'bɛcua ja ra xɛqui ua, dami xih yɛ jɛ'i da mba bɛ ja yɛ hnini nɛ da dām bɛ 'bɛ'a da zi, dá ɛmbāhe a.

¹⁶ Nɛ bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Pɛ hingui jatho da mba, pɛ guesɛ ahɛ dami 'uimhbɛ, bi 'yɛngāhe.

¹⁷ Nɛ dá thāhmbe bɛya:

—Pɛ hin'yɛ 'bɛ'a da zi, nɛ hɔnt'i cɛt'a yɛ hmɛ i ja ua nɛ yoho yɛ huɛ, dá ɛmfɛ bɛya.

¹⁸ —Bá cɛhɛ ua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁹ Nɛ bi xih yɛ jɛ'i ngue din sāya bɛ ja yɛ t'ɛi, nɛ bi hyan ɛ cɛt'a yɛ hmɛ nɛ yoho yɛ huɛ. Bi ndɔs' mahɛts'i nɛ bi 'yāp rán japi Ojɛ, nɛ bi xɛm bɛya nɛ bi 'dɛcāhe dá darpāhe yɛ jɛ'i.

²⁰ Gātho bin sihmɛ ɛ yɛ jɛ'i nɛ bin niya nɛ bi bong mi'da yɛ xɛqui bi yu'i 'dɛ'ma yoho yɛ 'bɔts'e.

²¹ Nɛ nu'ɛ gātho bin sihmɛ í jua'i cɛt'a mahuqhi ɛ yɛn 'yohɛ, nɛ hin njon bi mbeh yɛ xisu xinga gue yɛ t'ɛhni.

Bin 'yo maxɔts'e ra dādehe a ra Jesús

²² Nɛ nubɛya, bi xije ga mbāhmbe ngue ga 'daxhe ra dādehe mahɔn'a. Dá huhe a ra mbosa dá mbāhmbe bɛya. Go bi gose bɛ a ra Jesús, bin 'yɛhmbe yɛ jɛ'i.

²³ Nɛ nu'bɛ mi mba ɛ yɛ jɛ'i bi ndezɛhe bɛ ja ra nyuni nɛ bi nyāqui bɛ Ojɛ. Bá hazɛhe bɛ a.

²⁴ Nɛ nu'bɛ má mbāhmbe ngue dá huhe ra mbosa, 'bɛ mi zɔm made ra dehe, bi zɛh ran dāhi nɛ ɛmmɛ bin ja yɛ t'ɔthe, nɛ ts'ɛdi midí cos'a ra mbosa.

²⁵ Nɛ nu'bɛ ya mbɛ mí ts'ɛtho da hyats'i, nɛ 'yo a ra Jesús bɛ maxɔts'e ra dehe ngue da zɛ'a ra mbosa.

²⁶ Nɛ nu'bɛ mambá ɛpɛ ra Jesús, nɛ i 'yo bɛ maxɔts'e ra dehe dá handāhe bɛya, ba ɛpɛ nɛ hin dí pāhmbe ngue gue'a. ɛmmɛ dán suhe nɛ dá mbāhmbe:

—Ba ɛhnɛ n'da ra ánima, dá ɛmhbe.

²⁷ Nɛ bi dārcāhe a ra Jesús:

—Dami hyuthɛ nzambɛi, o guín suhɛ, guecā, bi 'yɛngāhe.

²⁸ Nɛ bi dāt'a ra Pedro bɛya:

—Nu'bɛ gue'e ma Hmu i, dami jaqui nɛcā dan 'yo maxɔts'e ra dehe nɛ ga sɔm bɛ guí 'bāi, bi 'yɛn'a.

²⁹ —Ba ɛcua, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi t'ɛmp'a ra Pedro bɛya.

Nɛ nu'a ra Pedro bɛya bi gapɛ ja ra mbosa nɛ bi dɛ'mi bin 'yo maxɔts'e ra

dehe ngue in nde da zom bu bí 'bä a ra Jesús.

³⁰ Pe bi nu ngue emme nts'edi ran dahi ne 'bex bin su buya, ne bi du'mi bi dont'a mbonthe. Ne nts'edi bi mbah puya:

—Ma Hmu, dami yangui, bi 'yena.

³¹ Ne 'bex bi bendba rá 'ye a ra Jesús buya.

—Hanja ts'utho gui ec'yei ngue i ja ma ts'edi ne 'bexgue gá su 'be'a gán nu, bi 'yemp'a rá hmu.

³² Ne nu'bu mi hyu ra mbosa a ra Pedro ne ra Jesús buya, 'bex bin he a ran dahi.

³³ Ne nugähe mí huhmbe bu mbo ra mbosa dán danyahmuhe bu mí 'bä a ra Jesús ne dá emfe:

—Majuani maha, gue'e rá Ts'unt'u i Oja, dá emfe.

Bi hoc'u yu hyenni bu ra hnini Genesaret a ra Jesús

³⁴ Ne dá thohmbe buya dá somhbe bu 'danguadi ra dehe bu mi ja ra xequi Genesaret.

³⁵ Ne nu'u yu ja'i mi 'buru, 'bu mi nu bi zom bu ra Jesús, 'bexgue bi mbenh ra nde honbu go hapu ja yu hnini ngue ya mí 'buru ra Jesús. Ne bá ts'inbi gätho yu hyenni bu mi 'bucähe a ra Jesús.

³⁶ Ne bi 'yäh ra mate u ngue bi därpa rá nyani rá pahni ra Jesús, ne 'bex bi yan u buya.

15

Ra Jesús bi ma 'be'a di ts'onba rá mbui n'da

¹ Ne nubuya bá e i 'da ma ngarpihe ngue yu fariseo ne yu xänbate nija. Bá nexpu Jerusalén u, ne bi 'yän'na ra Jesús:

² —Hanja u ni xädi hingui ten yän t'öt'e mam bombotahu ne him 'be i xat'ye 'bu i sihme, bi 'yenn'u.

³ Bi da a ra Jesús ne bi 'yembi:

—Pe ne ah gui festhohohu rán t'edi Oja 'bu gui homhbu gui 'yöt' nin t'öt'e zehhu, bi t'emp'u yu fariseo.

⁴ Nguetho i mam bu ja rám hman Oja: "Gui numansu ni ta ne ni mbe."

Ne a i mam bu ngue: "Nu'a to'o san rá ta ne rá mbe i jatho da tho," bi 'yenn'a ra Jesús.

⁵ Pe nu ah, 'dan'yo thoho gui mamhbu, ngue gui emhbu xän ho 'bu di yarpa Oja a mi ja ngue xtá mbäx'a rá mbe o gue rá ta n'da ran 'yohu. Ne hin gá xihmbu ngue him bi numansu rá ta 'bu ngubu bi 'yöt'e.

⁶ Gá 'yemhbu nte ní mba tho yän t'edi Oja 'bu guim bense nin t'edihu, bi 'yenn'a ra Jesús, bi t'emp'u yu fariseo.

⁷ Pe emme guidi yorpahu a guim bemhbu, bi 'yemp'a ra Jesús. Majuani bi man Oja bu ja rá sœcuä ra Isaías 'be'a gui othu ngue bi 'yena:

⁸ Nuya yu ja'i ya i esqui nanguue yä nde, pe maxots'e thoho ne hinga gätho yä mbui.

⁹ Ne säti thoho 'bu i thandegui, nguetho hont'u yän t'edi zehu i xänba u mi'da,

i en Oja, bi 'yenn'a ra Isaías 'bu maya'bu, bi 'yenn'a ra Jesús.

¹⁰ Ne nubuya, nu ra Jesús bi zon'du yu ja'i:

—Dami 'yohmbu 'be'a dí xi ah janangu'e'a gui pahmbu 'be'a nam bön'a.

¹¹ Hinga gue'a i ts'i di ts'onba rá mbui n'da, pe gue'a ní böm bu rá nde n'da, bi 'yenn'a ra Jesús.

¹² Ne dá mbähmbe bu mi 'bäh ra Jesús.

—Nu'u yu fariseo bi beman'u a gám ma, dá emfe.

¹³ Ne bi dah ra Jesús, bi 'yena:

—Hont'a go 'be'a ma paxi him bi 'yehhe ma Ta, i jatho da mba nsat'i.

¹⁴ Nte guim bemhbu nanguue u nguetho tengu'bu i xädä u, ne ena da 'yut' ra 'yu yä mixädähu. Ne nu'bu n'da ra xädä i six'a rá mixädäui, thambeni tho gätho yoho da zo bu ja n'da ra hyähäi, bi 'yengähe ra Jesús 'bu má emfe.

¹⁵ Nu ra Pedro buya bi xi a ra Jesús:

—Dami xije nanguue a ran t'uti gá ma mah'bu, 'be'a nam bön'a, bi 'yembi.

¹⁶ Ne bi da'a ra Jesús:

—Ha ne ah_u xingui ts'u guí p_hmbu 'be'a nam b_on'a dí xi ah_u, bi 'y_ena.

17 Ha hin guí p_hmbu nu 'be'a da zi n'da, da y_urp_u ja rá nde ne da mba b_u ja rá foho, ne hingui z_am b_u, bi 'y_engähe.

18 Pe nu 'be'a gätho da b_on b_u ja rá nde n'da í nexp_u rá mb_ui ne gue'a di ts'on'a n'da.

19 Nguetho guep_u mbo rá mb_ui n'da ni ne x_u y_u ts'on'yomf_eni, ran thodu, ran 'yomt'_eni madague'b_u bin thät'a n'da o hin gana din thät_i, ne y_um f_e, ne y_u fehni, ne y_un ts'ante, ne gue'u gätho ní ne xp_u rá mb_ui n'da u.

20 Ne gätho u gue'u ní ts'om'bäi n'da ra ja'i u. Pe nu'b_u bin sihm_e ne him bi 'y_ot'a ran t'_ot'e ngue din x_ut'y_e, hinga gue'a dán ts'on'a, bi 'y_engähe ra Jesús.

N'da ra xisu hin rá m_enguh_u a ra Jesús bi 'y_ec'y_ei a rá ts'edi ne bi y_an'a rá t'ixu

21 Ne nub_uya dá p_omhbe b_u a ra Jesús dá mbähmbe b_u ja rá x_equi ra hnini Tiro ne ra hnini Sidón.

22 Ne dán c'athe n'da ra xisu ra m_engu Canaan, hing ra israel a. Ne ts'edi bi mbafi, bi 'y_emp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, rám bom'beto i ra David, din ja nin hu_ecate nangue ma t'ixu in 'youi n'da ra z_ithu ngue ξ mm_e di _unbi.

23 Nu ra Jesús bi thotho, tengu'b_u him bi 'y_o a bi xifi. Nugähe b_uya dá xihmbe ra Jesús:

—Dami 'y_orpa ra mate a ra xisu, janangue'a da mbengui, ne i mbafi i tengah_u.

24 Nu ra Jesús b_uya bi 'y_ena:

—Nu Oj_a bá p_engui ga _orpa rá 'befi ngue h_ont'u ma m_enguh_u y_u israel ga jamansu, nguetho i 'b_ui tengu y_u de'yo bi 'b_eh ra 'yu, bi 'y_ena.

25 Pe nu ra xisu bi z_om b_u 'bäh ra Jesús bin d_anyahmu ne bi 'y_embi:

—Gra Hmu, dami z_equi.

26 Pe nu ra Jesús bi 'y_embi:

—Hingui ho 'b_u n'da ran 'yoh_u da hy_anba rá hm_e y_u t'uhni, go di un'd_u y_u t'u'yo, bi 'y_embi.

Ngub_u bi xifi nguetho hing ra israel a ra xisu.

27 Bi 'y_en'a ra xisu b_uya:

—Maju_ani guím ma gra Hmu, p_e ne'u y_u t'u'yo i si y_u x_eca hm_e 'bom b_u ja ra 'bim_exa ngue i h_e u y_u hmu.

28 Ra Jesús b_uya bi 'y_emp'a ra xisu:

—Gra xisu, ξ mm_e guí ξ c'y_ei x_un ho a ma mate. Janangue'a din ja a gá 'yädi, bi 'y_embi.

Ne 'bexgue gue'a ra ora bi y_an'a rá t'ixu.

Bi hoc mi'da y_u hy_enni a ra Jesús

29 Ne nub_uya nu ra Jesús bi b_om b_u. Dá mbähmbe b_u ja ra ndendädehe b_u Galilea ne dá texhe b_u ja ra nyuni, ne bi hyup_u a ra Jesús.

30 Ne x_un ngu y_u ja'i bi z_om b_u mi hudi, ne bá ts'inba y_u dogua, ne y_u xädä, ne y_u gore, ne y_u do'y_e, ne x_un ngu mi'da y_u mb_edi ne y_u hy_enni bá ts'inba b_u mi hu'a ra Jesús. Ne nu ra Jesús b_uya gätho bi hoc'u.

31 Ne nu y_u ja'i bi hyonya thoho 'b_u mi nu bin y_a y_u gore ne bin 'yo u mí dogua ne bi y_an'u mi do'y_e, ne bin z_o y_u d_a u mi xädä. Ne nu'b_u mi nu 'be'a bi 'y_ot'a ra Jesús, bi 'y_es_upa Oj_a, ngue ma Oj_ahe dy_u israelhe. Ne hyu pa dán degähe b_u y_u ja'i.

Bi 'u_in'i goho mahuq_i y_un 'yoh_u ra Jesús

32 Ne nu ra Jesús bi zongahe bi 'y_engähe:

— ξ mm_e dí_m b_engä y_u ja'i i 'b_ucua nguetho ya ná hyupa i 'b_ucua ne hin'y_u 'be'a da zi y_u. Ne nu'b_u ga xifi da mba b_u y_u ngu, masque hin da hyät'i da z_om b_u ja y_u ngu, bi 'y_en'a ra Jesús.

33 Ne dá ξ mhbe b_uya:

—Pe hin hap_u ga t_imh_u ra hm_e ga unhnd_u y_u ja'i, nguetho ξ mm_e x_un ngu i 'b_ucua, ne njongui 'b_ucua ngue ga t_amf_u ra hm_e, dá ξ mfe.

34 —Hangu guí h_ah_u ra hm_e th_a, bi 'y_en'a ra Jesús.

—Yoto thoho y_u hm_e ne zi yoho y_u t'uhua, dá ξ mfe.

35 Ne nu ra Jesús bi xih y_u ja'i din säya b_u häi.

³⁶ Nε bi hyān'ɥ yɥ hme a ra Jesús nε yɥ hua, nε bi 'yāp rán japi Oja nanguε ɥ bi hyāni. Nubɥya, nu ra Jesús bi xεn yɥ hme nε yɥ hua nε bi dargāhe ngue ga unhde yɥ ja'i bɥ mí hudi.

³⁷ Nε gātho ɥ mí 'bɥpɥ bin sihme ɥ nε bin niya, nε bi bongui yoto yɥ 'bɔts'e 'bɥ mi niya.

³⁸ Nε goho mahuāhi ɥ yɥn 'yohɥ bin sihme, nε njom bi mbeh yɥ xisu nε yɥ t'ɥhni.

³⁹ Nε nu ra Jesús bɥya bi xih yɥ ja'i da mbeng yá ngu. Nε nu 'bɥ mi mbeng yɥ ja'i bɥya dá mbāhmbe mahɔn'a a ra Jesús, dá huhe ra mbosa mahɔn'a ngue ga sɔmhbe bɥ ra xequi Magdala.

16

Yɥ ngɥrpi yɥ judío bi 'yāh mi'da yɥ hmɛpya

¹ Nε nu 'bɥ ma sɔmhbe bɥ, bi zɔm bɥ 'da ma ngɥrpihe ngue yɥ fariseo nε yɥ saduceo, in nde da zāp rá mbui a ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—'Yurcahe n'da ra hmɛpya ngue ga pāhmbe majuāni Oja bá pɛn'ni i, bi 'yɛn'ɥ.

² —Pε nu'ehɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús, guí nuhɥ xɥn theni yɥ güi 'bɥ xɔn de nε guí ɛmhɥ bɥya ngue din hyadi 'bɥ bi hyats'i.

³ Nε nu 'bɥ guí nuhɥ ts'ɥtho xɥn theni yɥ güi 'bɥ xudi, guí ɛmhɥ din dā'ye bɥya. ɛmmε guidí yorpahɥ a guím bɛmhɥ. Hanja ngue guí pāhmɥ 'bɛ'a nam bɔn'ɥ yɥ güi guí nuhɥ nε hin go guí pāhmɥ 'bɛ'a nam bɔn yɥ hmɛpya guí nuhɥ ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴ Nu ahɥ guí 'bɥhmɥ ya, gue ahɥ gyɥ ts'om'bāihɥ, xcá 'uehmɥ bɥ rá 'yu Oja, nε sá guí āhmɥ ra hmɛpya ya pɛ hin da t'ut'ahɥ ra hmɛpya. Pɛ hɔnt'a ra hmɛpya da t'ut'ahɥ tengu bi 'yɔt'a ra Jonás maya'bɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ yɥ fariseo. Nε xɔ dá mbācāhe a ra Jesús bɥya.

Ra Jesús bi xih yá xādi di jamansu nanguε rá íxi yɥ fariseo

⁵ Nε nubɥya dá penje mahɔn'a 'dan-guadi ra dādehe a ra Jesús. Nε dá

pumbɛnihe a ra hme nzai mí sihe ngue min 'youi ra íxi.

⁶ Nu ra Jesús bɥya bi 'yɛngāhe:

—Damim fāhmɥ nanguε yá íxi yɥ fariseo nε yɥ saduceo, bi 'yɛna.

⁷ Nε dá ɛnsɛhe:

—I man na ya ngue him bá hāhɥ ra hme.

⁸ Nε nu ra Jesús bi bādi 'bɛ'a dá bɛmhbe nε bi 'yɛnje:

—Hanja guí ɛmhɥ: “Hin'yɥ ra hme ga sihɥ.” Pɛ ts'ɥtho guí ɛc'yɛihɥ.

⁹ Ha gá pumbɛnihe 'bɥ má 'uɛngā goho mahuāhi yɥn 'yohɥ ngue hɔnt'i yoto yɥ hme nε yoho yɥ t'ɥhua, nε bi bong tho ho yoto yɥ 'bɔts'e yɥ hme.

¹⁰ Nε 'bɥ má 'uɛn'i cɥt'a mahuāhi yɥn 'yohɥ ngue hɔnt'i cɥt'a yɥ hme mi ja, nε xɥn ngu yɥ 'bɔts'e bi yu 'bɥ mi bongui.

¹¹ Hanja hin gá pāhmɥ 'bɥ má xi ahɥ nanguε yá íxi yɥ fariseo nε yɥ saduceo, pɛ hin nanguε ɥ yɥ hme dá xi ahɥ, bi 'yɛngāhe.

¹² Ja dá pāhmbe bɥya 'bɛ'a nam bɔn'a bi xije ra Jesús. Dá pāhmbe ngue gue'a yán xādi yɥ fariseo nε yɥ saduceo, nε hinga gue'a njuāntho ra íxi bi ma.

Ra Pedro bi ma to'o a ra Jesús

¹³ Nε nubɥya dá mbāhmbe ra Jesús bɥ ra xequi Cesarea, guepɥ min ts'ɥt'abi ra Felipe. Nε bi 'yāngahe dyɥ xādigāhe ra Jesús:

—'Bɛ'a im bɛn'ɥ yɥ ja'i ngue to'ogā, ngue guecā dán ja'igā ua ja ra ximhāi, bi 'yɛna.

¹⁴ Dá thāthe bɥya:

—Nu'ɥ 'da yɥ ja'i im bɛni gue'e gra Xuua Nxixya, nε nu'ɥ 'da im bɛni ngue gue'e gra Elías mi 'bɥh maya'bɥ. Nε nu'ɥ 'da im bɛni gue'e grá Jeremías ngue maya'bɥ xɔn du, uague man'da rá pɔngahya Oja, i ɛn'ɥ, dá ɛmfe bɥya.

¹⁵ Nu ra Jesús bɥya bi 'yāngāhe:

—Xi'ahɥ, 'bɛ'a guím bɛmhɥ ngue to'ogā.

¹⁶ Ra Simón Pedro bɥya bi dāti:

—Gue'e rá thahni i Oja ngue ra Cristo, rá Ts'ɥnt'ɥ i Oja i 'bui.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Majapi i gra Simón, rá ts'unt'u i ra Jonás, nguetho nu'a gá ma hinga n'da ra ja'i bi bɛn'ni i, pɛgue Oja ma Ta bí 'buh mahɛts'i bi bɛn'ni i.

¹⁸ Pɛ nɛ'a dí xi i, nu'i gra Pedro, nu'a ni thuhu nam bɔni gue ra do. Nguetho tengu 'bu da gue'e gra dongu guepu dí mbuh rán ngu Oja, nangue'e ga du'mä ga pɛt'u da 'yɛc'yɛigui. Nɛ hin'yuh 'bɛ'a da zä di jua u, xing ran dɛte, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁹ Nɛ ga 'da a n'da nin t'ɛdi ngue gui xih yu ja'i 'bɛpu dí yut'a n'da bu di manda Oja. Tengu'bu ga 'da a n'da ran sogui ngue gui xocpu di manda rá ts'ɛdi Oja. Nɛ nu'a gui 'yɛmbi hingui ho ua ja ra ximhäi, nɛpu mahɛts'i da t'ɛmbi hingui ho a. Nɛ ngutho a gui 'yɛmbi xun ho, nɛpu mahɛts'i da t'ɛmbi xun ho a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁰ Pɛ nubaya, nu ra Jesús bi hɛgähe hin ga mamhbe bu 'buh yu ja'i ngue gueɛ a rá Thahni Oja, ngue ra Cristo.

Ra Jesús bi ma da tho nɛ da dambɛni

²¹ Nɛ nu'a ra pa a, bi du'mi bi xije jatho da mba bu Jerusalén di unba bu u ma ngurpihe, ngue yu dɛc'yɛi nɛ yu mbäja nɛ yu xänbate nija. Nɛ bi xije da tho nɛ da dambɛni 'bu ná hyupa.

²² Nɛ nubaya bi zixpu ma'ueni a ra Pedro nɛ bi zui, bi 'yɛmbi:

—O guidí japi da bɛnt'i i, damin yaɲi, bi t'ɛmp'a ra Jesús, bi 'yɛn'a ra Pedro.

²³ Nɛ bi dɛ'a ra Jesús:

—Dami pɔni gra zithu. Ní mba, nguetho gui ɛngui hin ga ɔt'ä a bi zän Oja. Hin'yuh nin 'yomfɛni tengu im bɛn Oja, pɛ hɔnt'a im bɛn yu ja'i guim bɛni, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi t'ɛmp'a ra Pedro.

²⁴ Nɛ nubaya, bi 'yɛngähe:

—Pɛ to'o gätho in nde da dɛngui i jatho hin da bɛn'a rá pähä zɛhe nɛ da hyät yun unbi madague'bu da tho.

²⁵ Nguetho nu'a to'o di huɛczɛhe rá te, da mba ma unbi rá te bu ja ran dɛte, pɛ nu'a to'o hingui su da thɛcpa rá te nanguecä, da dɪn'a ra te mazai a.

²⁶ Pɛ nu'bu n'da ra ja'i, madague da 'yɔt'e rá mbeti 'bɛ'a gätho i ja ua ja ra ximhäi, pɛ nte ní mbatho 'bu him bi

pɔh rá te. Nguetho njo'o n'da ra ja'i da zä da guzɛhe rá te, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁷ Nguetho nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, nɛ dɪn jagä rá ts'ɛdi ma Ta bu mahɛts'i 'bu bá pengä mahɔn'a, nɛ gätho yum 'bɛhni ban 'yohe 'bu bá ɛcä. Nɛ i ja 'bɛ'a ga undä nangue 'bɛ'a bi 'yɔt'a n'da ngu n'da yu ja'i.

²⁸ Majuani dí xi ah, hinga gä gní tuh 'bu bi du'mi di manda ma ts'ɛdi ua, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛngähe ra Jesús.

17

N'da ran t'uti bi 'yɔt' ra Jesús

¹ Nɛ nu'bu mi tho i 'dato pa nu ra Jesús bi zix ra Pedro nɛ ra Jacobo nɛ ra Xuua, rán 'yohu ra Jacobo, nɛ bi mbähä bu ja ra t'ɔhɔ.

² Nɛ nu'bu mí zɔm bu, bim pä'a ra Jesús. Nu rá hmi bi hyät'i tengu'bu ra hyadi, nɛ nu rá he bi t'axqui tengu'bu ran nɛqui.

³ Nɛ nu'u ma mixädihe min 'yohu, bi nu bi zɔm bu ra Elías nɛ ra Moisés, bin yaɲu ra Jesús.

⁴ Nɛ nu ra Pedro buya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, xun ho ngue dí 'buhmbe ua, nɛ ga hɔcähe hyu yu t'angu. Nu n'da gam 'bue, nu n'da dim 'buh ra Moisés, nɛ nu'a man'da dim 'buh ra Elías, bi 'yɛn'a ra Pedro.

⁵ Pɛ nu'bu mí ya ra Pedro, bi nɛqui n'da ra güi di fɛxni, ngue bi go'bu, nɛ bi 'yɔ'a n'da ra nde bin ya bu ja ra güi: “Guehna ma Ts'unt'ugä na, ɛmme dídí huɛcä na nɛ dí numanho. Dami 'yɔhmbu 'bɛ'a i xi ah.” Gue'a bi man'a ra nde bi 'yɔpu.

⁶ Nɛ nu'bu mí 'yɔ a ra nde u ma mixädihe 'bex bin danyahmu bu häi nɛ bi nyetho nguetho bin su u.

⁷ Nɛ nu ra Jesús buya bi mba bu mín danyahmu u nɛ bi 'yɛmbi:

—Dami ndanju, o guin suhu.

⁸ Nɛ nu'bu mi ndɔx'u buya njom bi nu, pɛ hɔnt'a ra Jesús mí 'bäpu.

⁹ Nɛ nu'bu mam bá ɛpu 'yu bu ja ra t'ɔhɔ buya, bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nuya njon gui xihmbu 'be'a gá nuhu bu, jague'bu dá thambɛnigä bu 'bu u xon du, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi t'ɛmp'u.

¹⁰ Ne nu ma mixädihe buya bi 'yänni:

—Hanja i ɛn'u yu xänbate nija ngue m'bet'o thoho ba penc'a ra Elías, ne ja ba ɛ'a rá Thahni Oja ngue ra Cristo buya, bi 'yɛn'u.

¹¹ —Majuani im ma ngue m'bet'o ba ɛh ra Elías di hoqui gätho.

¹² Pe dí xi ah, ya bi zoh ra Elías ne njon bi badi ngue gue'a. Pegue bi mba ma unbi ne bi mba ma ucpí, ne ngutho da t'orcä ya, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹³ Ja bi ba u ma mixädihe buya gue tengu'bu ra Elías a ra Xuua Nxixya.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da ra sändqte

¹⁴ Ne nu'bu mi zom bu 'buh yu ja'i, bi zom bu n'da ran 'yohu bu mí 'bäh ra Jesús, ne bi 'yɛmbi:

¹⁵ —Gra Hmu, dami 'yörqui ts'u ran huɛcate a ma ts'unt'u, jant'a thoho i sändqte ne hönbu go i so 'bu xö 'yagui. Ja'bu i so bu ja ra sibi, ne ja'bu i so bu ja ra dehe, hönbu go hapu 'yo 'bu xon zändqte.

¹⁶ Ne bá sigä bu mi 'bu u ni xädi, pe him bi zä bi hyäcpa a ran u in 'youi, bi 'yɛn'a ran 'yohu.

¹⁷ Ne bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Gyu ts'om'bäih, hin gui ɛc'yɛih Oja xun ho. Hangu yu pa ga töp'a thoho ah, ngue gui 'yɛc'yɛigah, bi 'yɛn'a ra Jesús. Bá si ni ts'unt'u guím ma, bi t'ɛmp'a ran 'yohu.

¹⁸ Nu'bu mi zopu buya, nu'a ra Jesús bi zu a ra zithu min 'youi, ne bi xifi da böni. 'Bex bi yan'a ra ts'unt'u buya.

¹⁹ M'bejua buya bin yahu u ma mixädihe a ra Jesús nubu dám 'busehe.

—Hanja him bi zä dá hōngähe thi a ra zithu min 'youi a ra ts'unt'u, bi 'yɛn'u.

²⁰ Bi dā a ra Jesús ne bi 'yɛna:

—Him bi zä gä hyōmhbu thi ra zithu, nguetho ts'utho gui ɛc'yɛih. Man'da zi ts'utho ni t'ɛc'yɛih xinda gue n'da rá hmudä ra c'u ngue ɛmmɛ zicue. Ne nu'bu da zōni gui 'yɛc'yɛih tengu n'da

rá hmudä ra c'u, da zä gui xihmbu n'da ra t'ohō: “Dami 'uegue gui than nu n'danni,” gui 'yɛmfu, ne da 'uegue. Hin te gui hyɛmfu 'bu majuani gui 'yɛc'yɛih. Gätho xun hɛi i sä gui 'yōth, bi 'yɛnje.

²¹ Pe nu'bu 'da'u yu zithu tengu min 'youi a ra ts'unt'u, xun hɛi da hyōn a thi u, pe hōnt'bu ɛmmɛ hah rá mbui din yaui Oja ne da 'yɛt' ran ts'ihmɛ n'da, da zä da hyōn a thi u, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Ra Jesús bi ma mahon'a da tho ne da dambɛni

²²⁻²³ Ne nu'bu mán 'yohe bu ra häi Galilea, bi 'yɛnje mahon'a a ra Jesús:

—Nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dan dägä bu 'buh yu ja'i ngue da thogä. Pe ga thambɛni 'bu ná hyu pa, bi 'yɛn'a ra Jesús. Ne ɛmmɛ bi du ma mbuigähe buya.

N'da ran t'änni to'o i jut ra mbeti nangue ra nija

²⁴ Ne nu'bu má sōmhbe bu ra hnini Capernaum a ra Jesús, bi t'ɛmp'a ra Pedro:

—Xi ni xänbateh, ha hingui jut'a ra mbeti dí haxähe nangue ra nija, bi t'ɛmbi.

²⁵ Bi dā a ra Pedro buya:

—Hahā i jut'i, bi 'yɛmp'u.

Ne nubuya nu'bu mi yarpu ja ra ngu xín sāya a ra Jesús, 'bex bi t'än'na ra Pedro:

—'Be'a guím bɛni gra Simón, ha ne'u yá t'uhni yu ts'ut'abi i jut'a ra mbeti ua ja ma häih, uague hōnt'u yu ja'i thoho, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁶ Bi dā a ra Pedro:

—Nu'u yu ja'i thoho.

—Janangue'a hin mán zähma'be ga jut'ä 'bu hingui jut'u yá t'uhni yu ts'ut'abi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁷ —Pe ni mba bu ja ra dādehe, gui hyu'ts'a n'da ra huā, ne gui xemba rá nde. Gui tīm bu n'da ra mbeti, ngue'a xōt'a ga jut'ui a ra cota a ra nija, n'dahma hin da bɛman'u u i hax ra mbeti, bi 'yɛn'a ra Jesús.

18

Ra Jesús bi ma to'o xtán hęts'i bꞑ dán nu Ojꞑ

¹ Nę xø dá änhde a ra Jesús:

—Xiya, to'o man'da xꞑn hęts'i rán t'ędi bꞑ na hnu bꞑ di manda rá ts'edi Ojꞑ, dá ęmfe.

² Nu ra Jesús bꞑya bi zohna n'da ra t'ęhni nę bi gęts'i bi mbämp'ꞑ made,

³ nę bi 'yęnje:

—Majuꞑni dí xi ahꞑ, nde'bꞑ gui päh ni mbꞑihꞑ gui cohmbꞑ tengu'bꞑ gyꞑ t'ęhnihꞑ, nu'bꞑ hin'na hin gui sä gui cꞑthꞑ bꞑ di manda rá ts'edi Ojꞑ 'bꞑ, bi 'yęnje.

⁴ Nę nu'a to'o da gohi tengu'bꞑ ra t'ęhni nę da 'yøt'e ngue hin'yꞑ rá ts'edi, gue'a xtán hęts'i rán t'ędi bꞑ na hnu bꞑ di manda rá ts'edi Ojꞑ.

⁵ Nę nu'a to'o da numanho n'da ra t'ęhni nangue ma thuhugä, nam bønı bi zingä bꞑya, bi 'yęngähe ra Jesús.

Yꞑn t'ęt'ate i ja ua

⁶ —Pę nu'bꞑ 'bo'o di japi da 'ue a n'da ra t'ęhni ngue i ęc'yęigui, xꞑn ętho ran ęnbi da nu. Man'da xꞑn ę xinda gue'bꞑ da t'ęrpa ra dojꞑni rá 'yęga nę da thørpꞑ ja ra dędehe, bi 'yęn'a ra Jesús.

⁷ —Nhuęcate ahꞑ nangue yꞑm 'bępate xꞑn ngu da t'øt'ahꞑ. Guehma gui nuhꞑ ę, pę í huęhi maha to'o di 'bęp'ahꞑ, bi 'yęna.

⁸ Pę nu'bꞑ gui ęmhꞑ gue'a ni 'yęhꞑ o gue ni guahꞑ di 'bęp'ahꞑ gui 'yøthꞑ ra ts'oqui, pę xꞑn ho 'bꞑ gui hyęjꞑ gui 'yęmhꞑ bꞑ yatho. Nguetho man'da xꞑn ho 'bꞑ dan 'datho ni guahꞑ o gue dan 'datho ni 'yęhꞑ 'bꞑ gá mba bꞑ ja ra te mazai, xinda gue'bꞑ di yoho ni 'yę o gue di yoho ni gua nę gui mba bꞑ ja ra sibi njꞑm'bꞑ da huęt'i.

⁹ Nę ngutho 'bꞑ gui ęmhꞑ gue'a n'da ni dāhꞑ di 'bęp'ahꞑ gui 'yøthꞑ ra ts'oqui, pę xꞑn ho 'bꞑ gui hyęhmbꞑ gui 'yęmhꞑ bꞑ yatho. Nguetho man'da xꞑn ho 'bꞑ dan 'datho ni dāhꞑ 'bꞑ gui cꞑthꞑ bꞑ ja ra te mazai xinda gue'bꞑ di yoho ni dāhꞑ nę gui mba bꞑ ja ra sibi njꞑm'bꞑ da huęt'i, bi 'yęn'a ra Jesús.

Ran t'uti nangue ra dę'yo bim 'bedi

¹⁰ —Dami jamansuhꞑ a gui øthꞑ. Hin gui 'yøthꞑ tengu'bꞑ nte di muui ę zicue, nguetho dí xi ahꞑ nu yám 'bęhni Ojꞑ di jamansu ę, nę zai i 'bępꞑ ja rá hmi ma Ta bꞑ mahętsi ę yám 'bęhni.

¹¹ Nguetho nugä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bá ęcä ngue ga nyānba yá te ę xøm 'bedi nangue yꞑ ts'oqui, bi 'yęn'a ra Jesús.

¹²⁻¹³ —'Bę'a guím bęmhꞑ bi 'yøt'a n'da ran 'yohꞑ ngue mí si n'da ciento yá dę'yo. Nę bim 'bę a n'da. Ha him bi hyon'a bim 'bedi. Pę bi zopꞑ ę goho 'däte ma 'dę'ma gęto bꞑ mi sapaxi ę, bi mba bi hyon'a bim 'bedi. Nę nu'bꞑ mi dıni, man'da bin johya nangue'a, xinda gue'ꞑ mi'da ngue him bim 'bedi.

¹⁴ In jabꞑ ma Tahꞑ bí 'bępꞑ mahęts'i, in ndepe xinga n'da dim 'bedi, madague'a hin te di muui bꞑ na hnu, bi 'yęn'a ra Jesús.

N'da ran hocpi nangue yꞑ 'yęc'yęi

¹⁵ Nę man'da ram hma bi man ra Jesús, bi 'yęngähe:

—Nu'bꞑ n'da ni cuhꞑ bꞑ ja ram pęti, 'bꞑ hinga gue'a da 'yøt'e e, gui xi 'bꞑ gui 'bꞑsui, janangue'a da będi hingui ho a bi 'yøt'e e, bi 'yęngähe ra Jesús. Nę nu'bꞑ bi 'yømanho a gui xifi, ya gá taha gá hocpa rá mbꞑi a ni cu.

¹⁶ Pę nu'bꞑ hingui ęrpa ra güenda a gá xifi, gui six man'da o gue mí yoho yꞑ cu din testigo nangue'a gui mammi.

¹⁷ Pę nu'bꞑ guexta'a him bi 'yęrpathoho ra güenda a gui mammi mahøn'a, gui mam bꞑ ja ram pęti bꞑya. Nę nu'bꞑ him bi 'yęrpa ra güenda a 'bę'a gá xihmbꞑ bꞑ, pęgue gui 'yøthꞑ tengu'bꞑ hin ni cuhꞑ a bꞑya, bi 'yęngähe ra Jesús.

¹⁸ —Majuꞑni dí xi ahꞑ, nu 'bę'a gui ęmhꞑ hingui ho ua ja ra ximhäi, nępꞑ mahęts'i i t'ęmbi hingui ho a. Nę ngutho a gui ęmfꞑ xꞑn ho, nępꞑ mahęts'i i t'ęmbi xꞑn ho a, bi 'yęngähe ra Jesús.

¹⁹ —Nę nu'bꞑ gui yohmi 'bꞑ n'dat'a guím bęmmi 'bꞑ ja a gui ähui ma Tahꞑ

'bup_u mahęts'i, nu'a di 'da aui a gá 'yähui.

²⁰ Nguetho nu'b_u dim pęti nanguie ma thuhugä 'da, madague'b_u yoho o gue hyu, pęgue dí 'bä i nde b_u, bi 'yęn'a ra Jesús.

²¹ Nę bi 'yän'na ra Pedro:

—Gra Hmu, xi'b_u ja 'bę'a da 'yörca n'da ra jǎ'i, hangu y_u nidi ga punbi. Ha xot'a yoto nidi, bi 'yęn'a ra Pedro.

²² Bi dǎ a ra Jesús:

—Hinga hont'i yoto nidi, pę nde'b_u thocpa tho gui punbah_u, bi 'yęn'a ra Jesús.

N'da ran t'uti a him bi punba rá mimbęfiui

²³ —Jananguie'a dí xi ah_u, nu'a nán ts'ut'abi Ojǎ, i ot'e tengu bi 'yot'a n'da ra ts'ut'abi 'b_u mi 'yurpa ra güenda hangu in dupate yám fǎts'ih_u.

²⁴ Nę nu'b_u mi nu rá sęcuǎ, 'bęgue bi manda ba ts'i a n'da ngue min dupate y_u millone thoho.

²⁵ Pę nu'a ra jǎ'i, hin'y_u 'bę'a mi ja ngue xtán zǎ xtán gut'a min dupate. Nę nu ra ts'ut'abi bęya, mi nde xtá mbä a, nę yǎ t'uhn_i, nę rá xisu mí 'bup_u ja rá ngu, nę 'bę'a gǎ mi pę'ts'i, ngue da gut'a ndupate.

²⁶ Nę nu'a ran 'yoh_u bęya bin danyahmu nę nts'edi bi 'yǎp ra mate a rá hmu: “Gra hmu, tęcpi ts'ǎ, jante tho ga jut'i i.”

²⁷ Nu rá hmu bęya bi huęc'a, nę bi punba a rán dupate nę bi thoh pęya.

²⁸ Pę nu'b_u mi nęxp_u, bin c'at'ui n'da rá mimbęfiui xǐ hmit'i ts'ǎ ra mbeti. Nu'a xǐ mba ma thęgue bęya, 'bęgue bim bent'ǎte, bi bęndba rá 'yuga a bin c'at'ui, nę bi 'yęmbi: “Curca a ma mbeti guí tuc ya,” bi 'yęmbi.

²⁹ Nę nu'a rá mimbęfiui bęya bin danyahmu nę nts'edi bi 'yǎp rá mate, bi 'yęmbi: “Tęcpi ts'ǎ, jante tho ga jut'i i,” bi 'yęmbi.

³⁰ Pę nu'a xǐ mba ma punbi him bi dǎ'mi, bi got'a fǎdi, ęmbi din ofǎdi jague'b_u da gut'a in dupate.

³¹ Nę nu yǎ mimbęfiui bęya ęmmę bi bęndumbǎi 'bę'a bi 'yot'a xǐ mba ma

punbi, nę bi mba bi xi a rá hmu 'bę'a bi 'yot'a.

³² Nu yǎ hmu bęya bi manda bá ts'i a ran 'yoh_u mahon'a nę bi 'yęmbi: “Gra ts'om'bǎi, nugǎ dá pun'ni i 'b_u gmǐ 'yǎc ra mate, madague'a xęn ngu guí tuqui.

³³ Nde'b_u nę'e xquí huęc'a ni mimbęfiui,” bi 'yęn'a rá hmu.

³⁴ ęmmę bin cuę a rá hmu, bi manda da jot'i gue'b_u go bi gut'a gǎtho y_u millone min dupatesę, bi 'yęn'a ra Jesús, 'b_u mi man a ran t'uti.

³⁵ Din jab_u da 'yot'ah_u ma Tah_u 'bup_u mahęts'i 'b_u hin gui punbah_u ni mijǎ'ih_u ngue gǎtho ni mbǎih_u, bi 'yęngǎhe ra Jesús.

19

Man'da ram hma nanguie ran hyęgui

¹ Nę nu'b_u mi gua'a man ra Jesús, bi bøm b_u Galilea, bi hyǎx ra 'yu ni mba b_u ra xęqui Judea, 'danguadi ra dǎthe Jordán.

² Nę xęn ngu y_u jǎ'i bi dęnthoho nę bi hoqui xęn ngu y_u hyęnni.

³ Nę nubęya, bi zøm bę'da ma ngęrpihe ngue y_u fariseo, b_u mi 'bǎh ra Jesús. Mǐ honi 'bę'a dí yǎpi, nę bi 'yęmbi:

—Ha sǎ da hyęh rá xisu n'da 'b_u madǐ ts'utho 'bę'a da 'yot'e, bi 'yęn'ǎ.

⁴ Nu ra Jesús bi dǎti:

—Ha hin gǎ nuh_u b_u ja rǎm hman Ojǎ, ngue'b_u rá mbǎdi thoho ra ximhǎi bi zǎn Ojǎ n'da ran 'yoh_u nę n'da rá xisu.

⁵ Nę i mam bę: “Nu n'da ran 'yoh_u him man da dęn'na rá ta o rá mbe 'b_u dim 'bǎhmi rá xisu, pę dim 'bǎhmi da gohi tengu'b_u n'dan jǎ'itho,” i ęm bę ja rǎm hma Ojǎ.

⁶ Jananguie'a nu'b_u n'da ran 'yoh_u i 'bǎhmi rá xisu, pę hingui yonjǎ'i b_u na hnu, n'datho. Nę nu'a bi zǎn Ojǎ, dim 'bǎi tengu'b_u n'dan jǎ'itho, pę hin njon da bęni din hyęgui, bi 'yęn'a ra Jesús, bi t'ęmp'ǎ y_u fariseo.

⁷ —Hanja gnǐ 'yęnje, nę nu ra Moisés bi ma da t'ot'a n'da rá sęcuǎ ran xuni

'bɛ da hyeh rá xisu n'da ran 'yohɛ, bi 'yɛnɛ yɛ fariseo.

⁸ Xø bi 'yɛn'a ra Jesús bɛya:

—Gue'a bi 'yo't'a ra Moisés, nguetho ɛmmɛ xɛm mɛ ni mbuihɛ. Pɛ nu'bɛ rá mbɛdi ra ximhái him mín jabɛ.

⁹ Nɛ dí xi ahɛ, nu'bɛ n'da ran 'yohɛ bi hyeh rá xisu nɛ him mi 'yomt'ɛni a rá xisu, pɛ nu'bɛ bin that'ui man'da ra xisu a ran 'yohɛ, ya i 'yomt'ɛni a bɛya. Nɛ nguetho 'bɛ n'da ran 'yohɛ din that'ui n'da ra xisu bi thegui, nɛ a ra 'yomt'ɛni a bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁰ Nɛ nubɛya, dá ɛmbähe ra Jesús:

—Nu'bɛ hingui sä da hyeh rá xisu n'da, man'da xɛn ho 'bɛ hin din that'a n'da 'bɛ.

¹¹ Ra Jesús bi 'yɛna:

—Pɛ hinga gätho da zä din jabɛ, pɛ hɔnt'ɛ bi zän Ojɔ din jabɛ.

¹² Nguetho i 'bɛ i 'da ngue him bim 'bɛh rá xisu nguetho yɛ mbɛdi gue'bɛ go mim 'bɛi. Nɛ nu'ɛ mi'da yɛn 'yohɛ him bim 'bɛh yá xisu nguetho bi mbocpa ɛ yá hmu. Nɛ nu'ɛ mi'da, yá pähä zɛhɛ him bim 'bɛh rá xisu nguetho gue'a í ts'änni ngue hin dim 'bɛh rá xisu, ngue nte di hɛni nangue rá 'bɛfi Ojɔ mahɛts'i da 'yøt'e. Nu'a to'o da bɛn'na ram hma na, gue'a da bɛ a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yäp rán japi Ojɔ nangue'ɛ yɛ t'ɛhni

¹³ Nɛ nubɛya bá ts'inba 'da yɛ t'ɛhni bɛ mi 'bɛh ra Jesús, ngue'a mi hndepe da dospa yá yɛ t'ɛhni, nɛ da 'yäp rán japi Ojɔ nangue ɛ yɛ t'ɛhni. Nugähe bɛya, dá hɛcpähe ɛ yá ta ɛ yɛ t'ɛhni ngue hin da thopɛ 'bä a ra Jesús.

¹⁴ Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛnje:

—O guí hɛcpahɛ yɛ t'ɛhni ngue him ba thocua, pɛ dami jafɛ ba thocua, nguetho nu'ɛ to'o di manda rá ts'edi Ojɔ, tengu'bɛ yɛ t'ɛhni ɛ, bi 'yɛna.

¹⁵ Nɛ bi dospa yá yɛ t'ɛhni bɛya nɛ bi 'yäp rá mfäts'i Ojɔ. Nɛ nu'bɛ mi jua a bi 'yøt'a ra Jesús, dá pøngähe bɛ bɛya.

N'da ra mɛmbɛti bi nyqui ra Jesús

¹⁶ Nɛ man'da ra ts'unt'ɛ bi mba bɛ 'bä a ra Jesús nɛ bi 'yɛna:

—Hoga xänbate i, 'bɛ'a nin ho da zä ga øt'ä ngue ga tɛngä ra te, bi 'yɛna.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Ha guím bɛni 'bɛ'a guí ma ngue guí ɛngui xɛn hogui, nguetho hɔnt'a xɛn ho a Ojɔ. Pɛ nu'bɛ guín nde gui tɛn ra te, dami jɔ'ts'ɛ yɛn t'ɛdi.

¹⁸ —Nda'a nín t'ɛdi, bi 'yɛn'a ra ts'unt'ɛ.

¹⁹ Bi dɔ'a ra Jesús:

—O guí hɛcpa rá te ni mijɔ'iuí, o guí 'yomt'ɛni, nɛ o guím pɛ, nɛ o guí man yɛ fɛhni, nɛ gui numansu ni ta nɛ ni mbe, nɛ gui huɛc ni mijɔ'iuí tengu'bɛ da guesɛ i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁰ —Gätho ɛ xtá jɔ'ts'i gue'bɛ go mán t'ɛhni, 'bɛ'a man'da di 'bɛdi ga øt'e, bi 'yɛn'a ra ts'unt'ɛ.

²¹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu'bɛ guí nde gui tɛn ra te, ní mba bá pä 'bɛ'a gätho i ja i, nɛ gui darpa yɛ hyoya a rá muui 'bɛ'a gätho gá pä, nɛ din ja'a man'da di muui bɛ mahɛts'i bɛya, nɛ nubɛya ba ɛhɛ gui tenguí.

²² Pɛ nu ra ts'unt'ɛ 'bɛ mí 'yø a bi xifi, ɛmmɛ bi du rá mbɛi, nguetho ɛmmɛ xɛn ngu 'bɛ'a gä mi ja, nɛ bi mbeng thoho bɛya.

²³ Nɛ nu a ra Jesús bɛya:

—Majuani dí xi ahɛ, bi 'yɛna, xɛn hɛi da yɛrpɛ di manda rá ts'edi Ojɔ n'da ra mɛmbɛti.

²⁴ Dami 'yøhmbɛ mahøn'a. Man'da hingui hɛi da yɛt'a ra camello bɛ ja rá gu ra 'yofani, xinda gue'a n'da ra mɛmbɛti da yɛrpɛ di manda rá ts'edi Ojɔ, bi 'yɛnje.

²⁵ Nɛ dá hyonya thohohe 'bɛ má øhmbe bi ma ra Jesús. “To'o maha da zä din yɛni,” dán 'yɛm zɛhɛhe bɛya.

²⁶ Bi hyɛrcähe ra Jesús nɛ bi 'yɛnje:

—Hin da zä da 'yøzɛhɛ yɛ jɔ'i, pɛ nu'a Ojɔ hingui hɛmp'a da 'yørpɛ ɛ yɛ jɔ'i.

²⁷ Nu ra Pedro bɛya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, nugähe dá socähe gätho 'bɛ'a mí pɛts'ähe nɛ dá tɛn'nahe, 'bɛ'a maha ga tɛmhbe ya.

²⁸ Ra Jesús bɛya bi 'yɛnje:

—Majuani dí xi aha, 'bu bin ja ma'da'yo mahets'i ne ma'da'yo ra ximhai, din ja ma ts'edi mixte, ga hupja ma mæxa ga øt' ran ts'ut'abi, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhai. Ne aha gui 'de'mayoho aha, 'darbu ga huhmbu, ga comhbu ma ts'edigä, ne'aha ga juanbahu ma mi israelhu dyu judiohu, bi 'yengähe ra Jesús.

²⁹ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yena:

—Nu'a to'o bi zoh rá ngu, o gue rán 'yohu o gue rán ju, o gue rá ta o gue rá mbe, o gue rá xisu o gue yá t'uhni bi zogui ngue bi dengui, o gue rá huahi, da dāha man'da xan ngu xinda guet'a n'da ciento nidi, ne a ra te mazai da hyani, bi 'yengähe ra Jesús.

³⁰ Pegue nu'u im beni i 'bet'o dim 'bejua u. Pe nu'u t'embi i 'bejua, dim 'bet'o u, bi 'yengähe ra Jesús.

20

N'daran t'uti bi 'yot'a n'da ra me'befi

¹ Ne man'da ran t'uti bi man ra Jesús, bi 'yena:

—Nu'bu bi 'yot' ran ts'ut'abi Oja, din ja tengu bi 'yot'a n'da ran 'yohu mi ja ra dāhuahi. Midi 'yonba yu mbe'fi 'bu xudi thoho.

² Ne 'bex bi xifi hangu da gu't'i, ne bi mba bu ja rá huahi u buya.

³ Nu'bu mbe guto xudi, xø i 'yo bu hnini a ra me'befi mahøn'a, ne bi nu 'da yan 'yohu mi 'yotho bu ne bi mben bu ja rá huahi.

⁴ “Ní mbähä, gam pehmbu, ga jut'ahu hangu dí nde aha gui tāmhu,” bi 'yembi. Ne bi mba u buya.

⁵ Ne nu'bu mi hyuxyadi, xø 'yo bu ja ra hnini mahøn'a ra me'befi ne bi mbenh mi'da bu rá huahi. Ne'bu mi zøn'a hyu nde, xø bi mbenh mi'da.

⁶ Ne'bu mi zøn a cut'a nde, xø 'yo bu mahøn'a ne bi nu bu mi'da yu ja'i: “Hanja ngue xcán dethohu,” bi 'yembi.

⁷ “Nguetho njon bi xije ra ' be'fi,” bi 'yenu. Ne bi 'yemp'u: “Ní mbähä bu ja ma 'be'figä gam pehmbu bu, ga jut'ahu hangu dín ndegä ga jut'ahu,” bi 'yembi.

⁸ Nu'bu min de buya nu ra me'befi bi xi a rá ngurpa mbe'fi: “Dami zon'du yu mbe'fi, m'bet'o gui jut'u m'bejua bi zøni,” bi 'yemp'a.

⁹ Ne nu'bu mi mba nju't'i u xi zøm bu ja ra huahi 'bu cut'a nde, bin ju't'i tengu'bu gä ra pa xtím pefi.

¹⁰ Ne nu'bu min ju't'u bi mbamxudi ra 'befi, bi beni ngue man'da xtán dāha xan ho xinda gue'u n'da ora tho bim pefi. Pegue 'da'angu bi dāha.

¹¹ Janangue'a bin cu'e u 'da

¹² ne bi 'yemp'a ra me'befi: “Hanja ngue 'da angu gä jurcahe u m'bejua bi zøhø, ne ts'utho bim pe u. Pe nugähe, gätho ra pa dām pehmbe, madague'a xam pa ra hyadi,” bi 'yembi.

¹³ Pe bi dāti, bi 'yemp'a n'da mí 'bäpu: “Xi'e n'yø, nte man ts'o dá øt'e e. Ha hinga gue'a dá xi i dá jut'i i.

¹⁴ Dami hyan'a nin zäbi, ní mba. Nugä, i ja ma pähä 'da angu ga jut'ahu u rán zegui bi zøhø.

¹⁵ Ha hin'yu man t'edi ga øt'ä a dín nde ga øt'ä nangue ma mbeti, uague gui seya nguetho dá ørpa ran hocja'i n'da,” bi 'yenu a ra me'befi buya, bi 'yenu a ra Jesús 'bu mi man a ran t'uti.

¹⁶ Ne ngubu din ja 'bu bin ts'ut'abi Oja. Nu'u m'bejua dim 'bet'o u, ne nu'u 'bet'o dim 'bejua u. Xan ngu bi zonhd Oja, pe hinga gätho bi huahni, bi 'yengähe ra Jesús.

Xø bi ma mahøn'a ngue da du ne da dambeni ra Jesús

¹⁷ Ne nu'bu mi ts'utho ga sømhbe bu Jerusalén, dí 'yohe bu ja ra nguani. Ne bi gägähe bu ma'ueni ts'u a ra Jesús, dí 'de'mayohohe, ne bi 'yenje:

¹⁸ —Nuya ga mbähä bu Jerusalén. Nu'bu dá sømhbu bu, da mba ma dägä bu 'buh yu hmumbäjä ne yu xänbate nija, ngue da hyogä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhai.

¹⁹ Ne di dägä bu 'bu u him ma mi-judiohu, ne din thengui ne da thexcä ne di cuarcä bu ja ra za, ga tu bu, ne da t'ägui. Pe nu'bu ná hyupa ga thambenigä, bi 'yengähe ra Jesús.

Rá mbe ra Jacobo ne ra Xuua bi 'yäp rá mate ra Jesús nangué yá ts'unt'ü

²⁰ Ne nu'a rá mbe ra Jacobo ne ra Xuua, ngue yá ts'unt'ü ra Zebedeo ü, bin danyahmu bu ja a rá gua ra Jesús, in nde 'be'a da 'yäpi.

²¹ Ne nu ra Jesús bi 'yëmbi:

—'Be'a guí nde ga øt'e e, bi 'yëmbi.

—Dami 'yørca ra mate ngue nu'bu gui 'yøt' ran ts'ut'abi, 'da xtí hyut'ü ma t'ühni, bi 'yën'a ra xisu.

²² Bi dā a ra Jesús:

—Pε hin guí pādi 'be'a nam bøn'a gá 'yāqui.

Ne bi 'yän'na ra Jacobo ne ra Xuua:

—Ha guí εna ne'aui gui hyät'ui gui nuui ran ünbi tengu gan nugä, bi 'yën'a ra Jesús.

Ne bi dā ü büya:

—Hāha, ga hāt'be.

²³ —Majuāni maha, ne'aui gui nuui ran ünbi tengu gan nugä, pε hingui sä ga 'da'a ran t'ēdi guí āhmi. Pε gue'a ma Ta di un rán t'ēdi to'o in ndepe 'da xtí hyutho 'bü dán ts'ut'abigä, bi 'yën'a ra Jesús.

²⁴ Ne nugähe dí 'det'agähe büya dán cue 'bü má øhmbe a 'be'a bi man ü yoho.

²⁵ Ne gä bi zongahe ra Jesús dí 'de'mayohohe, ne bi 'yënje:

—Nu'ü yü ts'ut'abi ua ja ra ximhäi i øt' yä 'yēhe to'o gätho di manda, ne tengu'bü magueε yä ts'edi ü.

²⁶ Pε nu'ahü hinga gue'a gui 'yøthü a. Pεgue gan 'yēhe thohohü nangué ü mi'da 'bü guí nde din ja ni ts'edihü.

²⁷⁻²⁸ Ne nu'ahü 'bü guín nde gam 'bet'ohü, gui 'yøthü ngue hin'yü ni ts'edihü ne gan 'yēhe thohohü, tengu thohogä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, him bá εcä dam hmugä, pε bá εcä dan 'yēhegä ne ga dā ma te gan yānba yä te yü ja'i, bi 'yënje ra Jesús.

Yoho yü xädä bi hoc'a ra Jesús

²⁹ Ne nu'bü xø má nexhe bü ra hnini Jericó, xün ngu yü ja'i bi denthö na ra Jesús.

³⁰ Ne mí hupü yoho yü xädä bü ja ra nden'yu. Nu'bü mí 'yøde mba bü ra Jesús, bi mbafi:

—Grá Hmu, rám bom'beto i ra David, dami huεgä'be, bi 'yën'ü yü xädä.

³¹ Ne nu yü ja'i min 'yohü ra Jesús bi hecpa ü yü xädä. Pε man'da bi mba ü, bi 'yëm mahøn'a:

—Grá Hmu, rám bom'beto i ra David, dami huεgä'be, bi 'yën'ü.

³² Nu ra Jesús büya 'bü mí 'yø a man ü yü xädä, bi 'yänni:

—'Be'a guín nde ga øt'aui, bi 'yëmp'ü.

³³ Nu'ü bi dāti:

—Grá Hmu, xoga ma dā'be, bi 'yën'ü.

³⁴ εmme bi huεc'a ra Jesús ü, bi dārpa thoho yä dā, 'bex bi xoh yä dā ne bi den'na ra Jesús büya.

21

Yü ja'i bi 'yεspa a ra Jesús 'bü mí yürpü Jerusalén

¹ Ne bi zøm bü ja ra ndehnini Betfagé, nubü ja ra nyuni Olivos, ne him ma yabü ra hnini Jerusalén. Nu ra Jesús büya bi mben'ndü yoho ma mixädihe,

² ne bi 'yëmbi:

—Ní mbe nü ja ra t'ühnini, guehnü gua tìmmi n'da ra buru in 'youi rá bāsi. Bá xocui, ne bá siui ua ü.

³ Nu'bü da t'ën'aui 'be'a gui jahui, “Nu'a ra hmu da hyon'i ts'ü ne 'bexgue ba sin'a thoho'be,” gui 'yëm thohoui, bi 'yën'a ra Jesús.

⁴ Ne guehna bi man ra pøngahyā maya'bü ngue din ja 'bü mí 'yēna:

⁵ Gui 'yëmfü yü mēngu bü Jerusalén: “Dami nuhü ya ba εcua ni hmuts'ut'abihü, ne hin din 'yēts'i, ba hyux'a n'da zi buru thoho

bán 'youi rá bāsi,” gui 'yëmfü, bi 'yën'a ra pøngahyā maya'bü.

⁶ Nu ma mixädihe büya bi mba ne bi 'yøt'a bi xih ra Jesús.

⁷ Ne bá si ra buru ne'a rá bāsi, ne bi gāspa yä coto ne bi hyux'a ra Jesús büya.

⁸ Ne nu yü ja'i εmme xün ngu ü bi dēnni ne bi mbøh yä coto bü ja ra 'yu ne yä pahni, ne yä paxi yü za bi mbøcpa bü ngue da thopü ra Jesús. Ne bi 'yēt'inde ra Jesús.

9 Nε nu'ɸ i 'bɛt'o nɛ'ɸ bim 'bɛjua bi mbɸh na thuhu bɸya, bi 'yɛna:

—Mixte thoho rá ts'edi rám bom'bɛto ra David. Nε xɸn ngu rán japi in 'youi, nguetho bá ɛhe nangue rá thuhu Oja, ra Hmu. Mixte thoho Oja mahɛts'i, bi 'yɛn'ɸ yɸ jɛ'i bɸ ní mba.

10 Nε nu'bɸ bi yɸrpɸ Jerusalén ra Jesús, gátho mi 'bɸpɸ ja ra hnini bi hyonya thoho, nε bi 'yán'ndɸ mín 'yohɸ ra Jesús:

—To'o nín 'yohɸ na, bi 'yɛn'ɸ.

11 —Guehna ra pɔngahyɛ, ra Jesús, ra mɛngu Nazaret bɸ ra hǎi Galilea, bi 'yɛn'ɸ bi t'ǎnni.

Bi hyɔn a thi ɸ mim pä bɸ ja ra nijɛ ra Jesús

12 Nε nu'bɸ mi zɔm bɸ Jerusalén a ra Jesús bi yɸrpɸ ja rá dɛnijɛ Oja, bi hyɔn a thi gátho ɸ mim pä bɸ nɛ'ɸ mín tǎi bɸ. Nε bi ndɔnpa yɛ mɛxa ɸ midí päh yɸ mbeti, nε bi bɸntpa yán thuts'i ɸ mi pä yɸ ts'ǎha, nε bi 'yɛmp'ɸ:

13 “I thø a ma ngu ngue da mba nthandegǎ bɸ,” i ɛn Oja, i ɛm bɸ ja rám hma. Pɛ nu'ahɸ gá 'yɔrpadahɸ tengu'bɸ ra hyɛdo guepɸ nín 'yán'ɸ yɸ bɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

14 Nε nu'bɸ mí 'bɸpɸ ja ra dɛnijɛ, xø bi zɔm bɸ mi'da yɸ xǎdǎ, nɛ'ɸ mi dogua. Nu ra Jesús bi hoc'ɸ bɸya.

15 Pɛ nu yɸ hmumbäjä nε yɸ xǎnbate nijɛ him bi numanho yán t'øt'e bi 'yøt'a ra Jesús bɸ. Nε bin cue 'bɸ mí 'yø a bi man'ɸ yɸ t'ɸhni 'bɸ mí 'yɛna: “Majapi rám bom'bɛto ra David,” bi t'ɛmp'a ra Jesús:

16 —Ha hin guí ø'a 'bɛ'a man yɸ t'ɸhni ngue i ɛ'ts'i i, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

—Dí øcǎ a i man'ɸ, bi 'yɛn'a. Pɛ xi ahɸ ha hin guím bɛmhɸ a i mam bɸ ja rám hma Oja ngue i ɛna: Gá japi bi bɔmanho a i man ɸ yɸ t'ɸhni 'bɸ i ɛ'ts'i i, bi t'ɛmp'a Oja 'bɸ mi t'ɛmbi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

17 Nε bi zotpɸ ɸ yɸ hmumbäjä nε yɸ xǎnbate, dá mbäcǎhe a ra Jesús, bán oxǎhe bɸ ja ra hnini Betania.

Ra Jesús bi japi da 'yot'a n'da ra za

18 Nε nu'bɸ mí hyax bɸya, xø dá pengǎhe a ra Jesús bɸ Jerusalén. Nε bin tumanthuhu bɸ 'yu.

19 Nε bi nu n'da ra za bɸ ja ra nden'yu, bi mba ɛna da dɛcpa n'da rán dǎt'ǎ. Pɛ hønt'ɸ yǎ paxi mi ja. Nε bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nuya, njǎm'bɸ din zǎh nin dǎt'ǎ ya.

Nε 'bɛxgue bi 'yot'a ra za bɸya.

20 Nu'bɸ mán nuhe bi 'yot'a ra za, dá hyonya thohohe nε dá ǎnhde ra Jesús:

—Hanja í 'yot'a n'dihi ra za, dá ɛmfe.

21 Bi dǎ'a ra Jesús:

—Majuǎni dí xi ahɸ, nu'bɸ gui 'yɛc'yɛigahɸ xɸn ho, nε n'dat'a guím bɛmhɸ a rá ts'edi Oja, hinga hønt'a dá øt'ǎ sǎ gui 'yøthɸ, pɛ sǎ gui 'yøthɸ man'da xɸn hɛi. Sǎ gui xihmbɸ nɸ ra t'øhø: “Dami 'uegue guin hyøzɛhe bɸ ja ra dejɛ,” gui 'yɛmfɸ, nε da 'ueh pɸya.

22 Nε nu Oja di 'da ahɸ 'bɛ'a gǎ guí ǎfɸ 'bɸ n'dat'a guím bɛmhɸ a rá ts'edi Oja, bi 'yɛngǎhe ra Jesús.

Bi t'ǎn'na ra Jesús to'o bi un rán t'ɛdi

23 Nε nu'bɸ má sɔmhbe bɸ Jerusalén, xø bin xǎnbate bɸ ja ra dɛnijɛ a ra Jesús. Nε xø bi mba bɸ yɸ hmumbäjä nε mi'da ma ngɸpihe, nε bi 'yán mahø'n'a:

—Hanja gní 'yøt'a njabɸ. To'o bi 'da'a nin t'ɛdi, bi 'yɛn'ɸ.

24-25 Bi 'yɛn'a ra Jesús bɸya:

—Nɛcǎ ga ǎn'nahɸ to'o bi un rán t'ɛdi ra Xuua ngue bi 'yøt' ran xixyǎ. Hague Oja uague yɸ jǎ'i. Nu'bɸ gui xijɸ, nɛcǎ ga xi ahɸ to'o bi 'dacǎ man t'ɛdi bɸya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nε bin 'yɛmzɛhe ɸ yɸ hmumbäjä nε yɸ xǎnbate nijɛ:

—“Bɛ'a gue ga xihmbɸ, nguetho nu'bɸ ga ɛmfɸ, “Oja bi un rán t'ɛdi a ra Xuua,” nε da 'yɛna: “Hanja hin gǎ 'yɛc'yɛihɸ thǎ.”

26 Nε nu'bɸ ga ɛmfɸ, “yɸ jǎ'i thoho bi un rán t'ɛdi ra Xuua,” pɛ da zǎjɸ yɸ jǎ'i 'bɸ, nguetho im bɛn ɸ ngue rá pɔngahyɛ Oja a ra Xuua, bin 'yɛmzɛhe ɸ.

27 Janangue'a bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Hin dí p̄ahmbe, bi 'yēntho ʘ.

Nu ra Jesús b̄aya bi 'yēna:

—Xinga guecā ga xi ah̄a to'o bi 'dacā man t'ēdi ga øt'ā a dí øt'ā, bi t'ēmp'ʘ.

Ran t'uti a yoho yʘ ts'unt'ʘ bi sih ra 'bēfi

²⁸ Nē man'da bi man ra Jesús, bi 'yēna:

—Nu n'da ran 'yoh̄a mí 'b̄a i yoho yá ts'unt'ʘ. Nē bi 'yēmp'a n'da rá ts'unt'ʘ: “Ní mba b̄a huāhi, bām pēfi,” bi 'yēmbi.

²⁹ Nē bi dā'a rá ts'unt'ʘ: “Hin'na, hin ga mba,” bi 'yēntho. Pē m'bejua bin 'yomfēni ts'ʘ nē bi mba bim pēfi.

³⁰ Nē'a man'da rá ts'unt'ʘ bi xifi dā mba mahøn'a. “Hāha, ga mba,” bi 'yēna. Pē him bi mba, bi 'yēn'a ra Jesús.

³¹ Nē xø bi 'yän'nd̄a yʘ xānbate nija:

—Nuya, dami xiqui nanguē ran t'uti dá xi ah̄a, nda'a ní ts'unt'ʘ ngue njuāntho bi 'yøt'a rá pāhā rá ta, bi 'yēn'a ra Jesús.

Nu'ʘ bi d̄ati:

—Masque nu'a ra ts'unt'ʘ him mi nde da mba 'b̄a ra mb̄adi, gue'a njuāntho bi 'yøt'a rá pāhā rá ta, bi 'yēn'ʘ.

Nē nub̄aya bi 'yēn'a ra Jesús:

—Guehma majuañi dí xi ah̄a, nu yʘ ziyate hyācahāi nē yʘ xisu 'yomt'ēni, man'da dā ȳrp̄a di manda rá ts'edi Ojā, pē nu ah̄a hin gui cūth̄a b̄a.

³² Nguetho nu'b̄a mi xi'ah̄a a ra Xuua Nxixyā, bi xān'nah̄a a ra 'yu x̄an ho, nē nu ah̄a hin gá 'yēc'yēih̄a. Pē nu yʘ hyācahāi nē yʘ xisu i 'yomt'ēni, man'da go bi 'yēc'yēi ʘ nē bi pāh yá mb̄ai. Nē nu'b̄a gmí nuh̄a ʘ, nē guexta'a hin gá nde gá pāh ni mb̄aih̄a, bi t'ēmp'ʘ yʘ hmumbäjä nē yʘ xānbate nija.

Rán t'uti yʘ ts'om'bäi mbēfi

³³ Nē bi 'yēm mahøn'a ra Jesús:

—'Yøhmb̄a ts'ʘ man'da ran t'uti ga xi ah̄a. Mí 'b̄a a n'da ran 'yoh̄a mi ja rán uāndät'ä, nē bi føt't'e, nē bi hyø a n'da ra ngu guep̄a da thēmp' yʘ guindät'ä. Nē bi mbä'ma n'da ra jado x̄an hēts'i, da ndex'ʘ da nu rá häi.

Nē nub̄aya bi hmit yá häi ʘ 'da yʘ mbēfi, nē bi nde bi mba n'danni a ran 'yoh̄a b̄aya.

³⁴ Nē nu'b̄a mi ts'ʘtho din ja ȳan dät'ä, bá pēhn'i 'da yá 'yēh̄e da duspa ʘ ȳan dät'ä, nguetho gue'a án yāh̄a a, ngue di un'ni ts'ʘ 'bē'a da bøm b̄a.

³⁵ Pē nu'ʘ yʘ mbēfi bi bent'ʘ yām 'bēhni a ra hmu. Nu'a n'da bi mbēmthoho. Nu'a man'da bi hyotho. Nē nu'a man'da, bi hyøta dotho a.

³⁶ Nē xø mahøn'a, bá pēhn mi'da x̄an ngu yá 'yēh̄e ngue xtan duspa ȳan dät'ä a rá mbeti ran uāndät'ä. Pē nu'ʘ yʘ mbēfi xø bi bent mahøn'a 'b̄a mi zøp̄a ʘ, nē 'da'angu bi t'ørpe tengu bi t'ørpa ʘ mb̄adi bi zøp̄a.

³⁷ Nē nub̄aya bá pēn'na rá ts'unt'ʘ zēh̄e a rá mbeti ra huāhi. Bi bēni: “Masque da numansu na ma ts'unt'ʘ.”

³⁸ Pē nu'b̄a mí nu ba ep̄a rá ts'unt'ʘ, nu yʘ mbēfi xø bi bēn'ʘ: “Nuna, rá ts'unt'ʘ zēh̄e, da gohmi ra häi na 'b̄a bi du rá ta. Pē mbähā ga hoh̄a, jananguē ga cosch̄a ra häi b̄aya.”

³⁹ Nē bi bent b̄aya, bi zixp̄a ma'ueni nē bi hyo, bi 'yēn'a ra Jesús.

⁴⁰ Nu ra Jesús bi 'yän'nd̄a mí 'bāp̄a:

—Xi'b̄a da mbas̄e na ra hmu, 'bē'a da jap'ʘ yá mbēfi 'b̄a, bi 'yēmp'ʘ.

⁴¹ Bi dā ʘ b̄aya:

—Masque da hyo ʘ yá mbēfi, nguetho ēmm̄e yʘ ts'om'bäi ʘ, nē nu rá häi b̄aya di hmit'ʘ i p̄adi da gu't'a ra renta 'b̄a bi zøn ra pa da gu't'i, bi 'yēn'ʘ.

⁴² Nē xø bi 'yēm b̄aya:

—Ha njām'b̄a gá nuh̄a b̄a ja rám hma Ojā a ram hma i ēna:

Nu'a ra do bi b̄ant'ʘ yʘ gado 'b̄a mi hyøh ra ngu, gue'a ra do man'da mahyoni, tengu thoho yʘ guangu.

Gue'a bi zän Ojā a,

nē gui hyonya thohoh̄a,

i ēm b̄a rám hma Ojā, bi 'yēn'a ra Jesús.

Nē gue'a i mam b̄a nanguē a rá Thahni Ojā ngue ra Cristo.

⁴³ Jananguē'a dí xi ah̄a, Ojā him bi numanho a gá 'yøth̄a nē da thān'nah̄a a ra 'bēfi b̄a di manda rá ts'edi Ojā, din

t'un'du mi'da ngue da 'yøt'manho a ra 'bɛfi gmí øthɛ.

⁴⁴ Nɛ nu'a ra do bi mba ma bɛnt'i, tengu'bɛ n'da ra xɪndo i ti bɛ ja ra 'yu. Nɛ hønt'a go to'o da dɔng bɛ ja ra do, dɪn tɛni, nɛ hønt'a go to'o da zɛ'ma ra do, 'bɛxgue da 'yɛt'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁵ Nu'bɛ mi 'yø'a bi man a ra Jesús, bi bɔ ɛ yɛ fariseo nɛ yɛ hmumbɔjɔ, gue guesɛ ɛ bi 'yøt'ɛ bi sifi.

⁴⁶ Nɛ mí nde 'bɛxgue xtám bɛnt'a ra Jesús, pɛ him bi bɛnt'i, nguetho mi su ɛ yɛ jɔ'i, ngue mi ɛn'ɛ, rá pøngahyɔ Ojɔ a ra Jesús.

22

N'da ran t'uti ngue ran thɔti

¹ Nɛ xø bi thoqui bi xänba yɛ jɔ'i nangue yɛn t'uti thoho bi man a ra Jesús, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

² —Nu'a ní manda rá ts'ɛdi Ojɔ, i t'øt'e tengu bi 'yøt'a n'da ra ts'ut'abi. Nu'a ra ts'ut'abi bi zän'na n'da ra ngo 'bɛ min thɔta n'da rá ts'unt'ɛ.

³ Nɛ bi mbɛn'du yám 'bɛhni ngue ba sinba yá amigo, pɛ him bi nde bá ɛhɛ.

⁴ Nɛ xø bi mbɛhn mi'da, bi 'yɛmbi: “Dami xihmbɛ ma amigo ba ɛhɛ, nguetho ya dá hoc ran ts'ihmɛ. Dá manda bi tho 'da man dɔni xɛn zaqui nɛ ya gátho mahoqui, i ɛn'a ra hmu, gui 'yɛmfɛ.” Nɛ gue'a bi man ɛ yám 'bɛhni.

⁵ Pɛ him bi 'yɛrpatho ra güɛnda ɛ yá amigo, nɛ bi mba da huɔhi a n'da, nu man'da bi mba bámpátho,

⁶ nɛ nu'ɛ mi'da bi bɛnt thoho yám 'bɛhni nɛ i thenthoho nɛ bi hyo ɛ.

⁷ Nu'bɛ mí 'yø a bin ja, ɛmmɛ bin cuɛ ra ts'ut'abi bɛya, bi mbɛnh yá dofɛi bá ho ɛ yɛ hyote nɛ bi 'yump'a yá hnini.

⁸ Nɛ bi xih mahøn'a ɛ yám 'bɛhni: “Nuya him bá ɛ'ɛ ma amigo nguetho hing yán sähɛ ba ɛhɛ.

⁹ Ní mbähä bɛ ja yɛ 'yu nɛ gbá sihu ua hønt'a go má jɔ'i gba tɪmhɛ bɛ, nguetho ya ma hoqui 'bɛ'a da zi ua ja ran thɔti.”

¹⁰ Nu yám 'bɛhni bɛya bi mba bɛ ja yɛ 'yu nɛ bá pɛn bɛ ja ran thɔti to'o gátho bin c'athɛ bɛ, pɛ hinga mfɔdi 'bɛ

yɛ ts'om'bäi o gue yɛ hocjɔ'i 'da. Nɛ bi yupɛ ja rá ngu ra ts'ut'abi yɛ jɔ'i.

¹¹ Nɛ nu ra ts'ut'abi bɛya bi yɛrpɛ mbo da nu ɛ yɛ jɔ'i bi zøm bɛ. Nɛ bi nu n'da ran 'yohɛ ngue him mi he ɛ yá he i the 'bɛ in ja n'da ran thɔti.

¹² Nɛ bi 'yɛn'a ra ts'ut'abi bɛya: “Xi'i grán 'yohɛ, hanja gá cɔt'ua nɛ hin gui he yán säui da the ua ja ran thɔti,” bi 'yɛmbi. Pɛ nu ran 'yohɛ him bi zä bi dɔti.

¹³ Nɛ bi 'yɛmp'ɛ yá 'yɛhɛ ra ts'ut'abi: “Dami turpahɛ yá gua na ran 'yohɛ nɛ yá 'yɛ, nɛ gui 'yɛnthɛ bɛ ja ra 'bɛxui. Dɪn zom bɛ nɛ dɪn guxpɛ yá ts'i ɛ,” bi 'yɛn'a ra ts'ut'abi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁴ Nguetho xɛn ngu i ts'ohni pɛ hinga gá yán sähɛ ngue da yɛrpɛ, bi 'yɛna.

N'da ran t'änni nangue ra renta bi t'än'na ra Jesús

¹⁵ Nɛ nubɛya bi mba ɛ yɛ fariseo. N'danni bá nyɔɛ ɛ, bi hyoni 'bɛ'a dí ɛcpa ra Jesús ngue di yapi.

¹⁶ Janangue bi 'bɛhn pɛ 'bɛh ra Jesús ɛ mi'da yá mifariseohɛ, nɛ mi'da ma ngɛrpihe mi tɛn'na ra ts'ut'abi Herodes. Nu'bɛ mi zøm bɛ, bi 'yɛn'ɛ:

—Grá xänbate, dí pähmbe gátho majuɔni guím ma, bi 'yɛmp'a ra Jesús ɛ. Nɛ gui u a majuɔni rá 'yu Ojɔ, nɛ hin gui su 'bɛ da hnumanho i ogue hin'na, bi 'yɛn'ɛ.

¹⁷ Pɛ dɪn ndehe gui xije ts'ɛ 'bɛ'a guím bɛni. Ha dɪn thɛui yán t'ɛdi Ojɔ ngue dí juthe ra renta a ra ts'ut'abi Roma in ts'ut'abi ua, uague hin'na.

¹⁸ Pɛ nu ra Jesús bi bɔdi 'bɛ'a mim bɛn'ɛ ngue in nde da dɪni 'bɛ'a dí yapi. Janangue'a bi 'yɛmbi:

—ɛmmɛ guidí yorpahɛ a guím bɛmhɛ. Høntho gui nde gui sägdahɛ.

¹⁹ Xi ni mbɛti gní jut ni rentahɛ, ga nugä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bi un'na ra mbɛti bɛya.

²⁰ Nɛ nu'bɛ mi nu a ra mbɛti, bi 'yɛn'a ra Jesús:

—To'o rá hmi na i cuat na ra mbɛti, nɛ to'o rá thuhu mán t'o't'i ua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

21 —Rá hmi ra ts'ut'abi Roma nε rá thuhu a, bi 'yɛn'ɤ.

Nu ra Jesús bɤya bi 'yɛmp'ɤ:

—Nu'a rá mbeti ra ts'ut'abi gui unhdɤ a. Nu'a xin rá mbeti Oja, gui unhdɤ Oja a, bi 'yɛn'ɤ ra Jesús.

22 Nε nu'bɤ mí 'yø a bi man ra Jesús, bi hyonya thoho ɤ ngue mi nde xti yapi. Nε xø bi mbatho ɤ.

N'da ran t'änni gue'bɤ bi dɤmbɛni ɤ xøn du

23 Nε m'bɛjua bɤya xø bi zøm bɤ 'da ma ngɤrpihe ngue yɤ saduceo. Nu'ɤ him mi ɛc'yɛi ngue da dɤmbɛni ɤ xøn du, nguetho mi ɛn'ɤ, nu rá mbɤi n'da, ma zä dim 'bɛ 'bɤ bi du. Nε nu'ɤ bi 'yän'na ra Jesús, bi 'yɛmbi:

24 —Xänbate i, dím bɛnthohe ran t'ɛdi bi man ra Moisés, ngue nu'bɤ da du n'da ran 'yohɤ, 'bɤ 'bɤh rá xisu, nε hin ním 'bɤ a n'da rá t'ɤhni 'bɤ mi du, nu'a rán 'yohɤ din thətui a rá xisu a ra du, nε nu'bɤ dim 'bɤh rá mbɤdi t'ɤhni, da t'ɛmbi rá t'ɤhni a xí du.

25 Pɛ mí 'bɤcua yoto yɤn 'yohɤ midín 'yohɤzɛhɛ ɤ. Nu'a ra mbɤdi n'yohɤ bin thətui n'da ra xisu, pɛgue bi du n'dihi a ran 'yohɤ. Nε hin ním 'bɤh yá t'ɤhni 'bɤ mi du, janangue'a bi zinba rá xisu a rán 'yohɤzɛhɛ.

26 Pɛ nɛ'a guexta'a bi du n'dihi, nε hin ní díntho rá t'ɤhni a ra xisu 'bɤ mi du. Janangue'a xø bim 'bɤhmi a man'da rá mbegue. Nε bin ja gue'bɤ go mi dät'i bim 'bɤhmi gätho ɤ yá mbegue a ra xisu.

27 M'bɛjua bɤya nɛɛ ra xisu bi du, bi 'yɛn'ɤ.

28 Nuya, dami xije 'bɛ'a din ja 'bɤ majuaɲi da dɤmbɛni ɤ xøn du, ngue guí mamhbɤ. Nda'a nín 'yohɤ da 'yɛmbi rá xisu a ra xisu, nguetho gätho yoto bim 'bɤhmi, bi 'yɛmp'a ra Jesús 'bɤ mi denthohe ɤ.

29 Bi dät'a ra Jesús:

—Nu ahɤ guídí 'bɛthohɤ, nguetho hin guím bɛmhɤ 'bɛ'a mam bɤ ja rá t'ohni Oja, nε xín guí pɤhmbɤ rá ts'edi Oja.

30 Nu'bɤ bi dɤmbɛni ɤ xøn du, ya him man ja ran thəti, pɛgue dim

'bɤtho tengu yám 'bɛhni Oja mahɛts'i, bi 'yɛn'ɤ ra Jesús.

31-32 Nε nangue'a ram hma ngue da dɤmbɛni ɤ xøn du. Ha hin gá nuhɤ bɤ ja rá t'ohni Oja 'bɛ'a bi ma nangue ɤ ma ndu mbombøtahɤ 'bɤ mi 'yɛna: “Nugä drá Ojagä, nu ra Abraham nε ra Isaac nε ra Jacob, i ɛc'yɛigui,” bi 'yɛn Oja. Ngubɤ im ma nguetho guexta'a i 'bɤh yá mbɤi ɤ, bi 'yɛn'ɤ ra Jesús.

33 Nε nu'ɤ yɤ jə'i 'bɤ mí 'yø a bi man ra Jesús, bi hyonya thoho a bi xifi 'bɤ mi xänbi.

Ra Jesús bi ma nda'a nín t'ɛdi man'da mahyoni

34 Nε nu mi'da ma ngɤrpihe ngue yɤ fariseo, 'bɤ mi nu hin'yɤ man'da sä da man'ɤ yɤ saduceo, bin 'yänzɛhɛ 'bɛ'a mí sä ngue dí yap'a ra Jesús.

35 Nu'a n'da ra xänbate nangue ɤ yɤ fariseo bɤya, bi 'yän'na ra Jesús:

36 —Xänbate i, bi 'yɛna, nda'a rán t'ɛdi Oja hnɛhi thoho ga øt'ähe.

37 Bi dɤ a ra Jesús bɤya:

—Nu'a ran t'ɛdi i ɛna: “Gam bɛmhɤ Oja ngue gätho ma mbɤihɤ, nε gätho ma jə'ihɤ, nε gätho man 'yomfɛnihɤ.”

38 Guehna ran t'ɛdi i 'bɛt'o na, nangue ɤ gä mi'da yɤn t'ɛdi.

39 Nɛ'a ɛna: “Dami huɛc ni mija'ihɤ tengu bɤ gní huɛczɛhɛ ni jə'ihɤ.” Guehna ná yoho ran t'ɛdi guexta'a mahyoni na.

40 Nε nu'bɤ gá 'yøthɤ ya yoho yɤn t'ɛdi, tengu'bɤ gá jəshɤ gätho yán t'ɛdi ra Moisés nε yám hman yá pøngahyɤ Oja, bi 'yɛn'ɤ ra Jesús.

To'o rá 'yɤ a ra Cristo

41 Nε guexta'a mi 'bäpɤ yɤ fariseo,

42 nε bi t'ɛmp'ɤ bɤya:

—'Bɛ'a guím bɛmhɤ, to'o rá 'yɤ a ra Cristo, rá Thahni Oja, bi 'yɛmp'ɤ, bi 'yɛn'ɤ ra Jesús.

Bi dɤ ɤ yɤ fariseo bɤya:

—Nu rá Thahni Oja, rám bom'beto ra David a, bi 'yɛn'ɤ.

43 Nε xø bi 'yɛn'ɤ ra Jesús:

—Pε ne guesε ra David bi 'yεmbi rá hmu a ra Cristo 'bε hin ním 'bui, nguetho bi 'yεna:

⁴⁴ Nu Oja bi 'yεmp'a ma Hmu:

“Hyucua ja man 'yεi ga conhui ma ts'edi gue'bε go dá tapä gätho u man sɯihε ngue gui manda u bɯya,” bi t'εmp'a ma Hmu, bi 'yεn'a ra David, 'bε mi bεnba rá Hogandahi Oja 'bε'a bi ma.

⁴⁵ Hanja i εmbi rá hmu ne xin rám bom'beto a rá Thahni Oja, ngue ra Cristo, bi 'yεn'a ra Jesús, bi 'yεmp'ε.

⁴⁶ Ne hin'yε 'bε'a bi zä dí dāti, janangue'a him man'dandī bi zä da 'yän'ndu yε fariseo bɯya.

23

Bi man ra Jesús 'bε'a nam bōn'a øt'ε yε fariseo ne yε xānbate nijā

¹ Ne nu ra Jesús bi xi u yε jā'i, ne cāhe bɯya:

² —I ja yán t'ēdi da xān'nahε u yán t'ēdi ra Moisés u yε xānbate nijā ne yε fariseo.

³ Dami 'yøhmbε 'bε i xān'nahε u, pε hin gui 'yøthε tengu yán t'øt'e i sänzεhe, nguetho 'dan'yo thoho gā mi'da i øt'e.

⁴ Ne xān hēi i xi ahε gui 'yøthε, tengu'bε n'da ra 'bēni xān hyε i xi ahε gui tuxhε, pε nuse'ε xingui ts'ε in nde da 'yøt'a i sän zεhe.

⁵ Ne hōnt'a i honi da hnumanho yán t'øt'e i ørpε 'bεh yε jā'i. Janangue'a di cuat yá dε yán t'ēdi Oja ngue xān ndoho ne i pāt' yá 'yε, ne εmme di ho di hoc yán zādi yá nyāmpahni.

⁶ Ne εmme di ho rá mbēdi din sihmε bε i t'øt' yān ts'ihmε; ne di ho da mipε ja ran thuts'i mahoqui bε ja ra nijā.

⁷ Ne εmme di ho da t'εspa 'bε din zεnguate. Ne i honi da t'εmbi yá xānbate u. Hōntho in nde da hnumansu.

⁸ Pε nu ahε o gui ndehε da t'εn ahε gyε xānbatehε, nguetho hōngdā ni Xānbatejε ngue drá Thahnigä, ne nu'ahε guidín cuhε, bi 'yεngähe ra Jesús.

⁹ Ne hin gui 'yεmfε ni tahε 'da u i 'bεcua ja ra häi, nguetho nu'a ni Tahε bí 'bεpε mahεts'i a.

¹⁰ Ne xín gui ndehε ngue da t'εn ahε gyε hmuhε, nguetho guecä drá Thahni Oja ngue ra Cristo, ni Hmuju.

¹¹ Nu'a to'o din 'yεhε thoho nangue yá mijā'ihε, pε gue'a man'da xtán hεts'i bε dá nu Oja a.

¹² Nguetho nu'a i øt'e ngue xān hεts'i, man'da zi cuε bε dá nu Oja a, pε nu'a i øt'e ngue hingui hεts'i, pε man'da xtán hεts'i bε dá nu Oja a, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹³ Ne nubɯya bi 'yεmp'ε yε xānbate nijā ne yε fariseo:

—Huēhi maha ahε, gyε xānbatehε bε ja ra nijā, ne gyε fariseohε, εmme guidí yorpahε a guím bεmhε, nguetho gā xihmbε u mín nde xtán yarpε di manda rá ts'edi Oja, ngue xquí 'yuthε ra 'yu, pε ne tengu'bε gā corpa zεhεhε ra goxthi, nguetho 'dan'yo thoho gā xānbahε. Neεε ahε hin da zä gui cuthε bε, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹⁴ Huēhi maha ahε, gyε xānbatehε ne gyε fariseohε, εmme guidí yorpahε a guí øthε. Sä nya'a guí yāhε Oja bε ja yá ngun yε xisu xōn du yá ndø, ngue guí εmhε guí äfε rām fäts'i Oja u, pε ne guí hāspahε 'bε'a bi zopa yá ndø. Janangue'a man'da xān εtho ran εnbi gui nuhε.

¹⁵ Huēhi maha ahε, gyε xānbatehε ne gyε fariseohε, εmme guidí yorpahε a guí øthε. Säti thoho gán 'yohε hōnbε go hapε ne yatho gā mbähä, ngue gā sōmhε bε 'bε u i thānde yá oja zεhe, ngue gā xihmbε da dēn'na nin xādihε. Pε nu'a to'o bi dēn'nahε man'da gā jafε bim 'bēdi, ne 'da gdí mbähä bε ja ran εnbi mazāi, bi 'yεmp'ε.

¹⁶ Huēhi maha ahε, gyε ngurpihε, pεgue tengu'bε gyε xādāhε ne guí xihmbε u guí xānbahε: “Nu'bε ja 'bε'a bi ma n'da ra jā'i, ne bi ndōnba rá thuhu ra nijā, hingui jatho di jā'ts'a,” guí εmfε. “Pε nu'bε bi ndōnba a rá oro i ja bε ja ra nijā, i jatho di jā'ts'a bi ma,” guí εmhε.

17 Gyɛ 'yambuihɛ nɛ gyɛ xädähɛ. Guí ɛmhɛ man'da di muui ra oro xinda gue ra nija, pɛgue hin'na maha nguetho gue'a ra nija ní t'ɛmbi xɛn ho a ra oro i ja bɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

18 Nɛ guí ɛmhɛ: “Nu'bɛ ja 'bɛ'a bi man a n'da ra ja'i, nɛ bi ndɔnba rá thuhu ran ts'äya bɛ ja ra nija, guí ɛmhɛ hingui jatho di ja'ts'i. Pɛ nu'bɛ bi ndɔnba rá thuhu ran t'unni i hɔxpɛ ja ran ts'äya, ya ra ts'oqui a bɛya 'bɛ him bi ja'ts'i,” guí ɛmhɛ.

19 Gyɛ 'yambuihɛ, tengu'bɛ gyɛ xädähɛ. Guí ɛmhɛ man'da di muui ɛ yɛ 'bɔts'e i ja bɛ xinda gue ran ts'äya. Pɛgue hin'na maha, gue'a ran ts'äya ní t'ɛmbi xɛn ho ɛ yɛ 'bɔts'e bí ja bɛ.

20 Nguetho nu'a bi ndɔnba rá thuhu ran ts'äya bɛ ja ra nija, hinga hɔnt'a ran ts'äya, pɛ gätho í ndɔnba rá thuhu 'bɛ'a gätho hɔxpɛ.

21 Nɛ nu'a to'o bi ndɔnba rá thuhu ra nija, hinga hɔnt'a ra nija bi ndɔnba rá thuhu, pɛ nɛ a rá thuhu Oja bi ndɔnbi, nguetho rá ngu Oja a ra nija.

22 Nɛ'bɛ n'da bi ndɔnba rá thuhu mahɛts'i, pɛ hinga hɔn bɛ mahɛts'i bi ndɔni, pɛ nɛ a rá thuhu Oja bi ndɔnbi, nguetho bí 'bɛpɛ Oja bɛ mahɛts'i.

23 Huɛhi maha ahɛ gyɛ xänbatehɛ nɛ gyɛ fariseohɛ, ɛmmɛ guidí yorpahɛ a guí ɔthɛ. Hin njam'bɛ gá pumbɛnihɛ gá hyaxhɛ bɛ ja ra nija a ná 'dɛt'a yá 'yɛthi yɛ tɛhɛ bi bɔxpɛ ja ni huahihɛ, tengu bi man ra Moisés, pɛ gá pumbɛnihɛ ɛ yɛn t'ɛdi man'da mahyoni, ngue i ɛna: “Da gdí numanhohɛ ni mijá'ihɛ, nɛ din ja nin huɛcatehɛ, nɛ guí 'yɛc'yɛihɛ Oja.” Guehya nde'bɛ man'da gan ɛhya guí 'yɔthɛ, madague'bɛ guí thoqui guí 'yɔthɛ ɛ mi'da.

24 Pɛ gá 'yɔthɛ tengu'bɛ gám fähmbɛ ngue xinga n'da ra 'uɛ i sä di uashɛ 'bɛ ja a guí sihɛ, pɛ nu'a go ra fani nɛ man'da go hin gá nuhɛ 'bɛ gmí tuthɛ a, nguetho hin guí pahmbɛ nda'a nín t'ɛdi man'da xɛn ndoho.

25 Huɛhi maha ahɛ gyɛ xänbatehɛ nɛ gyɛ fariseohɛ, ɛmmɛ guidí yorpahɛ a guím bɛmhɛ. Gá 'yɛmhɛ xɛn hotho

ahɛ, pɛ gá 'yɔthɛ tengu'bɛ n'da ra baso bi mba m'berpe bɛ maxɔts'e, pɛ hinga nɛpɛ mbo. Nɛ tengu'bɛ n'da ra mbohi hɔn bɛ ní ndi a häi bi 'berpe, nɛ guín jahɛ bɛ nguetho ɛmmɛ i yuh ni mbuihɛ nangue ram fɛ nɛ ran ts'iyate.

26 Gyɛ xädähɛ, nde'bɛ guí 'yɔthɛ tengu'bɛ nɛpɛ mbo bin sɛt'i n'da ra mbohi, nɛ majuaɛni xtán ho ahɛ bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

27 Huɛhi maha ahɛ gyɛ xänbatehɛ nɛ gyɛ fariseohɛ, ɛmmɛ guidí yorpahɛ a guím bɛmhɛ. Nɛ guín jahɛ tengu'bɛ ra jado bɛ ja ran 'yägüi ngue xɛn t'axi maxɔts'e, nɛ mahotho, pɛ nubɛ mbo, yupɛ yɛ do'yodu nɛ gä mi'da xɛn xatho.

28 Guín jahɛ bɛ. Nubɛ na nu ahɛ yɛ ja'i, ɛna xɛn ho ahɛ. ɛmmɛ guidí yorpahɛ a guím bɛmhɛ nɛ ɛmmɛ yuh ran ts'o ni mbuihɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

29 Pɛ í huɛhi maha ahɛ gyɛ xänbatehɛ nɛ gyɛ fariseohɛ. Guidí yorpahɛ a guí ɔthɛ. Gá hocpahɛ yá jadon'yägüi ɛ yá pɔngahyá Oja maya'bɛ bi hyo nim bombɔtahɛ, nɛ'ɛ yá jadon'yägüi ɛ guí ɛmfɛ yɛ hocja'i gá hocpahɛ.

30 Nɛ sä guí ɛmhɛ: “Nu'bɛ di 'bɛhmbɛ ɛ 'bɛ mi hyo yá pɔngahyá Oja ɛ mam bombɔtahɛ, nɛ xcá uthɛ ngue hingui ho a bi 'yɔt'e, nɛ xcá 'uethohɛ,” guidín 'yɛmfɛ.

31 Janangue'a gadín juanzehɛhɛ ya ngue yá 'yɛ ahɛ yɛ hyote.

32 Dami juahmbɛ a ra 'bɛfi bi 'yut'ahɛ nim bombɔtahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

33 Tengu'bɛ gyɛ pozahɛ. Hin da zä guí 'dahmbɛ bɛ ja ra sibi njam'bɛ i huɛt'i.

34 Nguetho, nu'bɛ ba pɛn'nahɛ ma pɔngahyá nɛ ma xänbate, hin guí simanhohɛ ɛ, guí hyohɛ ɛ 'da, nɛ guí cuathɛ bɛ ja ra za ɛ 'da, nɛ guí fehmbɛ ɛ 'da bɛ ja ni nijahɛ. Nɛ ɛmmɛ guí ɛcpadahɛ ɛ 'da 'bɛ i 'yo bɛ ja ni hninihɛ.

35 Nɛ nangue a guí 'yɔthɛ, tengu'bɛ gá hyosɛhɛ ɛ gä yɛn hocja'i bi tho gue'bɛ go rá mbadi ra ximhäi, 'bɛ mí

tho ra Abel ngue man ra hocja'i ne asta gue'bu mi tho a ra Zacarías, rá ts'unt'u ra Berequías, gá hyohu bu ja rá goxthi ra nija.

³⁶ Majuañi dí xi ahü, tengu'bu ni ts'oqui zehéhu ü gá yün thote i jatho ya, ne da ts'an'nahü ran ünbi nangue ü, bi 'yén'a ra Jesús, bi t'emp'ü yü xänbate nija ne yü fariseo.

Bi hué'ü yü mēngu Jerusalén ra Jesús

³⁷ Ne nubüya bi xi a n'da ram hma ü yü mēngu bu Jerusalén, bi 'yēmbi:

—Émmē dí m bēn ahü gyü mēnguhü Jerusalén. Nzai guí hohü yü pōngahyá, ne guidí bat'adohü ü mi'da ba pen'nahü Ojá. Ne xün ngu yü nidi dí m bēngä xcá pet'ahü xcá jamansu ahü, tengu'bu n'da ra sumfø di pet yá t'ahni ne i comp' rá hua, pē nu'ahü, hin gá ndehü xcá ja ahü bu, bi 'yén'a ra Jesús.

³⁸ Dami nuhü ya, nu ni hninihü tengu'bu ya njongui 'bupü ya,

³⁹ nguetho hin gui nujü mahøn'a jaque'bu bi zøn ra ora ba pengä ua ne gui 'yēscahü. “Majapi a ba éhe nangue rá thuhu ma Hmuhü Ojá,” gui 'yēnjü, bi 'yén'a ra Jesús.

24

Bi ma ra Jesús da guah ra dānija

¹ Ne nubüya, nu ra Jesús 'bü mi bøm bu ja ra dānija, dá utähe 'be'a gá mí ja bu ja ra ngu.

—Mahotho ua, dá é mfe.

² Pē nu ra Jesús bi 'yēnje:

—Guí nuhü ngue mahotho i ja ua, pē gätho da mba nso't'i, ne xinga n'da ra do din tōcua ngue hin da mba ma juadi, bi 'yén'a ra Jesús.

M'bet'o din ja yü hmēpya 'bü ran zēgui

³ Ne dá nexähe dá mbähmbe bu ja ra nyuni Olivos. Ne ní mipü ra Jesús dá ändähe 'bü njom mí øde, yá xädigähe:

—Dín ndehe gui xije nda'a ní pa din ja a gám mam bu ja ra nija. 'Be'a ní hmēpya din ja 'bü guá pengui mahøn'a ne'bü ran zēgui ra pa, dá é mfe büya.

⁴ Ne bi 'yēngähe ra Jesús:

—Damim fähmbü 'dahma njon da hyä ahü.

⁵ Nguetho xün ngu yü hyäte ba éhe da 'yēna: “Nugä, guecä, rá thahnigä Ojá, drá Cristogä,” da 'yén ahü. Ne xün ngu da hyät'ü nangue ra fehni da man ü.

⁶ Ne nu'bü gui 'yøhmbü ngue din ja yü sui, o gue'bü gui 'yøhmbü i ja bu ja 'da yü hnini ya, pē o guín suhü, nguetho jatho din ja ü. Ne nu'bü bin ja ü, xinga gue'bü rán zēgui'bü.

⁷ Nguetho da ndants'ü 'da yü ts'ut'abi din sahmbü ü yá mi ts'ut'abihü, ne da ndanc'ü 'da yü hnini din sahmbü mi'da yü hnini. Ne xün ngu yü nidi din ja ra thuhu, ne ra dāgēhé, ne din ja yü 'yāmhäi bu ja yü xēqui ua ja ra ximhäi.

⁸ Pē nu'ü, yá mbädi thoho yün ünbi din ja ü.

⁹ Ne da mba ma dä ahü ne da ts'ix ahü ngue din ün'nahü, ne da tho ahü 'da ahü. Ne gätho yü jä'i da zan ahü nguetho guí tengahü.

¹⁰ Ne nu'ü 'da mí é c'yēigui, m'bejua da 'uesē. Ne guesē ü di dä ü ma 'yēc'yēi da mba ma ünbi.

¹¹ Ne dim 'büi xün ngu yü hyäte pōngahyá ne xün ngu yü jä'i da hyät'ü.

¹² Ne nangue a ran ts'o xtá ngu, him ma din ja yün huécate ü 'da.

¹³ Pē nu'a da hyät'i gue'bü go ran zēgui, da dāha dim pø a.

¹⁴ Ne gätho na ndoho ra ximhäi da hma 'be'a da zä dí yärpü di manda rá ts'edi Ojá n'da. Ne gätho yü jä'i 'dahma 'dan'yo bu na yä da sifi, ne nubüya, gue'a ra pa ran zēgui a büya, bi 'yén'a ra Jesús.

¹⁵⁻¹⁶ Nu ra pōngahyá Daniel maya'bü bi ma ngue din ja n'da ran ts'o di ts'oni gätho. Janangue'a nu'bü gá nuhü da mbädi din ja bu ja ra dānija a, dami 'dahmbü bu ra xēqui Judea, ní mbähä bu ja yü dāpo. Nguetho nts'utho ran ünbi din jabü.

¹⁷ Bex gui mbähä. Nu'bü gdi tøhmbü bu maxøts'e ra tōcangu, hin gui cäthü mbo ra ngu ngue gui hyäxhü 'be'a di ja bu. Dami 'dathohü.

18 Nε nu'bu gdi 'bähmbu bu ja ni huähihu, hin 'be gui mbähä bu ni ngumhbu ngue gba cä ni xi'yohu. Dami 'dathohu.

19 Huεcate u yu xisu in hat'uhni u yu pa u, ne'u i 'buh yu 'uere, nguetho xun hei thoho da 'da u.

20 'Yäfu rá mate Oja hinga gue'u yu pa xtan se din ja ahü ran 'dagui, ne xinga gue'bu ra pa ran ts'äya, nguetho i man u yun t'edi hinga yatho gan 'yohu a ra pa ran ts'äya.

21 Dami 'yäfu rá mate Oja, nguetho nu'a ran unbi din ja, hin jam'bu n'dandj xon ja gue'bu go rá mbudi ra ximhäi. Ne nu'bu ya bin ja, hin man'dandj din ja a ran unbi tengu a.

22 Ne nu Oja da zänba thoho u yun unbi din ja nangué a di huεc'u xi huahni. Nu'bu hin'na, njon da bongui.

23 Nu'u yu pa u, “Dami nuhu ua, i 'bäcua ra Cristo,” da 'yεn ahü. Ne nu'u mi'da da 'yεn ahü: “Dami nuhu i 'bähnu ra Cristo.” Pe o guí εc'yεihu u.

24 Nguetho xun ngu yu hyäte dim 'bui, sä da 'yεn'u: “Guecä, rá thahni Oja, drá Cristogä,” sä da 'yεn'u. Ne xun ngu da 'yεna ngue dim pongahya nangué Oja, ne da 'yot' yu hyonya nt'ot'e ne yu hmεpya ngue da nde da hyät yu ja'i. Ne da hyoni 'be'a da zä dí hyät'u xi huahn Oja.

25 Nuya gätho dá xi ahü guepu da zä gui pähmbu 'be'a din ja.

26 Janangué nu'bu da 'yεn ahü: “Ní mbähä, bí bāpu ma'ueni a ra Cristo,” da 'yεn'ahü, pe o guí pähä. O gue da 'yεn'ahü: “Bá cuthu ua, i 'bäcua ra Cristo,” da 'yεn'ahü, pe o guí cuthu bu.

27 Nguetho nu'bu bá pengä ua mahon'a, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dan jagä tengu rán nequi ra huei ngue dam 'bathogä gätho ra ximhäi.

28 Ne tengu i ot' yu pada, εmme di peti bu 'ben u xun du, din jabu a ran ts'embi din ja bu 'bu u yu ts'om'bäi.

Bu bá peng ra Jesús

29 Ne xø bi thoqui bi man ra Jesús ne bi 'yεna:

—Nu'bu bin ja a ran unbi buya, him man di nec ra hyadi ne ra zana, nu'u yu sø 'bupu mahεts'i da dāgui. Gätho bí ja bu mahεts'i gä di 'beh yu ts'edi u.

30 Ne nubuya di nequi bu mahεts'i ra hmεpya nanguécä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ne gätho yu hnini ua ja ra ximhäi din su. Ne da nugui ba εcä bu ja yu güi, dan 'yo'be ma ts'edi täte thoho, mixte thoho, bi 'yεn'a ra Jesús.

31 Ne nts'edi din ya ra thuxi. Ne ba penhdä yám 'behni Oja di peti gätho u bi huahn Oja, gä na ndoho ra ximhäi.

32 Guim bεmhbu 'be'a dí øthu ua ma häihü dyu israelhu, ngue nu'bu dí nuhu bi mbudi dim puh yu mbui 'da yu za, ya dí pähmbu mi ts'utho ba εpu yu pa ra pa'ye.

33 Ne ngutho 'bu guín nuhu bin ja gätho ya yun unbi dí xi ahü, gui pähmbu buya ngue mbe rán zegui.

34 Ne majuani dí xi ahü, di 'butho ua 'da ahü 'bu bi mbudi din ja.

35 Nu ra ximhäi ne mahεts'i da zøni da gua u, pe nu'a mam hmangä njam'bu da gua a.

36 Pe njongui pädi nda'a ní pa din ja a dí mangä ya, xinga gue'u yám 'behni Oja mahεts'i ne xinga guengä rá Ts'unt'ugä Oja dí pädi, pe hont'a Oja ma Ta i pä a ra ora din ja.

37 Ne tengu thoho bin ja 'bu mí 'buh ra Noé, ngutho din ja 'bu bá pengä mahon'a, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

38 Nu yu pa u ngue'bu mi ts'utho din ja ra dambunt'i, nu yu ja'i mi 'buhmbu ra Noé hont'a ran ts'ihme mim beni ne hont'a ran thäti mí honi, gue'bu go mí yarpu ja ra mbosa ra Noé.

39 Ne him bi 'yarpa ra güenda a bi sifi ngue din ja ra 'ye, jague'bu mi mbuh ra 'ye, ne bi yuh ra dehe ua ja ra häi ne gätho bi gua u. Ne din jabu 'bu bá pengä mahon'a, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

40 Ne dim 'bu i yoho yun 'yohu bu ja a ra huähi, nu'a n'da da mba nts'its'i ne man'da da ts'opu.

41 Ne'bu di cam bu ja n'da ra ngu yoho yu xisu, nu'a n'da da mba

nts'its'i nɛ nu man'da da ts'opɛ.

⁴² Janangue'a dí xi ahɛ, o guí tonspahɛ ra t'áha, nguetho hin guí pǎhmbɛ 'bɛ'a ní ora ba ɛ a ni hmuhɛ.

⁴³ Nu'bɛ n'da ran 'yohɛ xtám bǎdi nda'a ní xui xtán yǎrpɛ yɛ bɛ bɛ ja rá ngu, xtín äthɛ, xtán dɔ'mi, nɛ hin xtá japi xtá nyǎrpɛ ja rá ngu ngue da bɛpi 'bɛ'a i ja bɛ. Pɛ hingui pǎdi 'bɛ'a ní pa, janangue'a i tɔ'mi gǎtho yɛ pa.

⁴⁴ Janangue'a dí xi ahɛ, damin sǎhɛ nguetho ts'ǎrpɛ thoho ga sɔcǎ, guecǎ dán ja'igǎ ua ja ra ximhǎi, ngue ra ora njongui tɔcpǎ ga sɔcǎ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rán t'uti ra hogambɛfi nɛ ra ts'om'bǎi mbɛfi

⁴⁵⁻⁴⁶ Nɛ xɔ bi 'yɛna:

—Dami 'yɔthɛ tengu'bɛ gyɛ hogambɛfiɛ. Nu'a ra ngǎrpambɛfi 'bɛ xɛn ho i ɔt'e, nɛ nu'bɛ da mba n'danni rá hmu da zopɛ ja rá ngu, da 'yɔt'e tengu'bɛ i 'bɛsɛ bɛ rá hmu. Nɛ nu'bɛ bá penc'a rá hmu, bi nu bi jamansu rá 'bɛfi, nɛ xɛn ngu ran japi da nu a bɛya.

⁴⁷ Majuǎni dí xi ahɛ, nu'a ra ngǎrpambɛfi, man'da din t'un ra ts'ɛdi, nɛ 'bɛ'a gǎtho i pɛ'ts'a rá hmu di jamansu a.

⁴⁸ Pɛ nu'bɛ ra ts'om'bǎi a ra ngǎrpambɛfi, nɛ im bɛni ngue him 'bɛ ba penc'a rá hmu,

⁴⁹ nɛ di ɛnba yǎ 'yɛhɛ nɛ i tenthoho yɛ mihni,

⁵⁰ ts'ǎrpɛ thoho ba penc'a rá hmu n'da ra pa ngue hingui pǎ a ra ngǎrpambɛfi.

⁵¹ Nɛ nubɛya din t'un'na n'da ran ɛnbi xɛn ɛtho, nɛ n'dat'a ran ɛnbi da nuhɛ di yorpa a im bɛni. Nɛ din zom bɛya nɛ din guxtpɛ yǎ ts'i bɛ ja ran ɛnbi mazǎi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

25

N'da ran t'uti nangue yɛ hmute xti hyɛn yɛn thǎti

¹ Nɛ xɔ bi 'yɛna:

—Nu'bɛ bi 'yɔt' ran ts'ɛt'abi Ojǎ, din ja tengu bin ja 'bɛ min ja n'da ran thǎti. Nu'a to'o gǎ bin sǎ, bi thopɛ

mbo, pɛ nu'ɛ him bin sǎ, bi gopɛ thi ɛ. Nu'bɛ min ja ran thǎti, 'dɛt'a yɛ hmute bi mba, ɛna xtín hyǎmhɛ ɛ din thǎti. Nɛ bá the yǎ bombilla mi tɔm'ma ran 'yohɛ din thǎti.

² Pɛ nu'ɛ cɛt'a yɛ hmute yɛ 'yǎmbɛi ɛ, nɛ nu'ɛ mi cɛt'a bin 'yomfɛni ɛ.

³ Nɛ nu'ɛ yɛ 'yǎmbɛi him bi dux man'da ra sibi ngue xta xirpa yǎ bombilla 'bɛ bin the a po bɛ.

⁴ Pɛ nu'ɛ bin 'yomfɛni, bi dux yǎ sibi ngue da xirba rá bombilla 'bɛ bin the a po bɛ.

⁵ Nɛ nu'a ran 'yohɛ him 'bɛ bi zɔm bɛ. Nɛ nu yɛ dɔ'mate bi zɛh ra t'áha ɛ.

⁶ Nu'bɛ made ra xui bi 'yɔ a n'da ran nde bi 'yɛna: “Ya ba ɛcua ran 'yohɛ, ndanshɛ, ba thǎhmbɛ,” bi 'yɛna.

⁷ Gǎtho bi ndang bɛya nɛ bi hoc yǎ sibi ɛ.

⁸ Pɛ nu'ɛ yɛ 'yǎmbɛi, bi 'yɛmp'ɛ bin 'yomfɛni: “Daje ts'ɛni sibiɛ nguetho i nde da huɛt ma bombillahe,” bi 'yɛn'ɛ.

⁹ Pɛ bi dǎ ɛ bi dux yǎ sibi: “Hin da zǎ, nguetho nu'bɛ ga 'da ahe go da huɛt' ma sibiɛ 'bɛ. Pɛ xɛn ho 'bɛ gui mbǎhǎ gba tǎmhɛ.”

¹⁰ Pɛ nu'bɛ mi mba ba tǎn ra sibi, 'bɛxgue bi zɔm bɛ a ran 'yohɛ din thǎti. Nɛ nu'ɛ yɛ hmute bi dux yǎ sibi bi yǎrpɛ mbo ngue da nu ra ngo ran thǎti, nɛ 'bɛx bi mba njut'i ra goxthi bɛya.

¹¹ Nɛ nu'bɛ mi zɔm bɛ ɛ xí mba bá tǎn ra sibi, bi nu ngue njut'i tho ra goxthi, nɛ bi mba ɛ, bi 'yɛn'ɛ: “Gra hmu, grǎ hmu, dami xoqui,” bi 'yɛn'ɛ.

¹² Pɛ nu'a ra hmu bi dǎt'ɛ: “Hin dí padi to'o ahɛ,” bi 'yɛmbi, nɛ him bi xocpi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹³ Nɛ bi 'yɛnje ra Jesús bɛya:

—Gue'a dí xi ahɛ, nde'bɛ gan äthɛhɛ nguetho hin guí pǎhmbɛ a ra pa ba pengǎ ua, guecǎ dán ja'igǎ ua ja ra ximhǎi, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɛ mí 'yɛngǎhe.

N'da rán t'uti yɛ 'yɛhɛ bi ts'ocpa ra mbɛti

¹⁴ Nɛ man'da ran t'uti bi man ra Jesús, nɛ bi 'yɛna:

—Nu'b_u bi 'yøt' ran ts'ut'abi Oja, da 'yøt'e tengu bi 'yøt'a n'da ran 'yoh_u 'b_u mi zon'nd_u y_u 'yēhē, bi 'yän'na rá mbeti xí zocpi. Nguetho nu'b_u mí mba n'danni n'da ra hāi, bi zon'nd_u y_u 'yēhē da zocpa rá mbeti.

15 Nu n'da rá 'yēhē bi zocpa c_ut'a mahu_uhi ngue di pēpi; nē nu man'da, yo mahu_uhi bi zocpa a; nē nu man'da bi zocpa n'da mahu_uhi. Bi unni hangu xøt'a di pēpi n'da ngu n'da. Nē bi mba b_uya.

16 Nē nu'a bi unni c_ut'a mahu_uhi, bi pēpi nē bi dāh mi c_ut'a mahu_uhi.

17 Nē'a bi unni yomahu_uhi, yomahu_uhi xø bi dāpi.

18 Pē nu'a bi un'na n'da mahu_uhi, bi mba bá cāt'a hāi a rá mbeti xi un'na rá hmu.

19 Nē him 'be bá penc rá hmu. Pē nu'b_u mi zøhø bi zon'nd_u y_u 'yēhē mahøn'a ngue da nu 'bē'a xí 'yøt'.

20 M'bet'o bi zøn'a xín t'unni c_ut'a mahu_uhi, nē bi dāp'a rá hmu c_ut'a mahu_uhi ngue rá mbeti zēhē rá hmu. Nē xø bi un'na xí dāha ngue mi c_ut'a mahu_uhi, nē bi 'yēmbi: “Grá hmu, i ja ua ni mbeti, nehna c_ut'a mahu_uhi dá taha,” bi 'yēmbi.

21 “X_un ho,” bi 'yēn'a rá hmu. “Nu'i grá hogambēfi,” bi t'ēm b_uya. “X_un ho gá 'yørpa a ts'ut'ho dá 'da i, janangue'a ga 'da i man'da x_un ngu ya. Bá thocua mbo 'dat'ua dan johyau,” bi 'yēn'a rá hmu.

22 Nē xø bi zøm b_u man'da xí unni yo mahu_uhi, nē bi 'yēna: “Grá hmu, i ja ua ra mbeti gá 'daqui, nehna mi yomahu_uhi dá taha i ja ua,” bi 'yēmp'a rá hmu.

23 Nē nu'a rá hmu b_uya bi 'yēmbi: “X_un ho, grá hogambēfi, x_un ho gá 'yøt'e, madague'b_u hingui ngu dá 'da i, nuya man'da x_un ngu ga 'da i. Bá thocua mbo 'dat'ua dan johyau,” bi 'yēmbi.

24 Pē nu'b_u mí zøm b_u a xi hyän'a n'da mahu_uhi, bi 'yēmp'a rá hmu: “Grá hmu, mí pācā ngue hin'y_u nin huēcate nē nzāi guí honi 'bēp_u gdí hyänba rá mbeti y_u jā'i nē gui hyänba y_u hu_uhi a 'da.

25 Janangue'a dá pēs' thofo a gá 'daqui, dí su gui s_uqui 'b_u xcá 'bētho, nē i ja ua ni mbeti gá 'dac ya,” bi 'yēna.

26 Nē nu'a rá hmu b_uya bi 'yēmbi: “Gra ndødānhyēi, hingui ho gá 'yøt'e ngue hin gá pēp'a ra mbeti.

27 Nu'b_u guí pādi ngue dí numan-hogā ga tēcā, sā xquí hmi a ra mbeti nē xtán dāh rán zābi, nē hin xtím 'bēh p_uya,” bi 'yēn'a rá hmu.

28 Nē bi 'yēmp' a mi'da y_u 'yēhē mí 'bāp_u: “Hyänba na ra mbeti, dami un'na bin t'unni 'dēt'a mahu_uhi.

29 Nguetho nu'a bim pēfi x_un ho, man'da x_un ngu din t'unni. Pē nu'a him bim pēfi, pē da thänba a zi ts' a mí pē'ts'i.

30 Nē nuna ra ts'om'bāi mbēfi na, bá høth_u b_u ja ra 'bēxui guep_u din zom b_u nē din guxtp_u y_u ts'i,” bi 'yēn'a ra hmu b_uya, bi 'yēn'a ra Jesús 'b_u mi man na ran t'uti. Nē njab_u din ja 'b_u bi 'yøt'a ran ts'ut'abi Oja.

Ran t'uti nangue ran ts'ēmbi da t'ørpa y_u jā'i

31 Nē bi 'yēm mahøn'a ra Jesús:

—Nu'b_u bá pengä, nugä ngue dán jā'igä ua ja ra ximhäi, dam mixtegä, dan ts'ut'abigä; dan 'yohe yām 'bēhni Oja nē ga hup_u ja ma mēxa ngue din ja ma ts'edi x_un ho.

32 Nē dim peti gätho y_u jā'i gä na ndoho ra ximhäi b_u ga hucä. Nē gätho ga huan'd_u tengu øt'a n'da ra mbändē'yo, ngue n'danni ga fä'b_u y_u dē'yo nē n'danni ga fä'b_u y_u dēnz_u.

33 Nē nu y_u dē'yo ga fämp' a ja man 'yēi nē nu y_u dēnz_u ga fämp' a ja ma gāha.

34 Nē ga ēmp' a dim 'bāp_u man 'yēi: “Ba ēhmb_u ua, bi jāp'ah_u Oja. Ga 'da ah_u ra ts'edi án ts'änni ngue gui hyāmhb_u gue'b_u go rá mbēdi ra ximhäi,” ga ēmp' a.

35 “Nguetho gá 'daj_u ra hmē 'b_u mán tumanthuhu; nē gá 'daj_u ra dehe 'b_u mán tuthe; nē gá säyagah_u 'da ah_u 'b_u mán 'yo b_u n'danni ni hninih_u.

36 Nē gá 'daj_u ma he 'b_u gmí nuh_u hin'y_u ma hegä; nē gá nuc 'b_u mán

hyenni, ne gá zenguagah_u 'b_u mán ofädi," ga *emp'u*, bi 'y_{en}'a ra Jesús.

³⁷ Ne da 'y_{en}c'u: "Grá Hmu, 'b_e'a ní pa dá *øt'ahe* a guím ma. Hin dím b_{em}hbe ngue gán tumanthuhu n'dandj ne gamá 'u_{in} ahe. Ne hin dím b_{em}hbe ngue gán tuthe ne xcá 'da ahe ra dehe.

³⁸ Ne hin dím b_{em}hbe 'b_u xcamá säya ahe, ne xcá 'da ahe ni he.

³⁹ Ne hin dím b_{em}hbe 'b_u gamán hyenni o gue gamán ofädi ngue xcá nu ahe," da 'y_{en}gui.

⁴⁰ Ne nugä drá hmuts'ut'abigä, ga *embä u* b_{aya}: "Majuani dí xi ah_u, nu'a ran ho gá 'y_{ør}pah_u n'da ma cuh_u, madague'a nte di muui b_u na hnu, p_e guecä gá 'y_{ør}cä a," ga *emp'u* b_{aya}, bi 'y_{en}'a ra Jesús.

⁴¹ —Ne nub_uya, nugä drá hmuts'ut'abigä, ga *emp'u* 'bäp_u ja ma gäha: "Dami 'uehmb_u ua ja ma hmi, ní mbähä b_u ja ra sibi njam'b_u da hu_{et}'i, nguep_u dá sänni din zø a ra z_{ithu} ne u y_u miz_{ithu}h_u.

⁴² Nguetho dán tumanthuhu ne hin gá 'u_{in}j_u, ne dán tuthe, ne hin gá sithe-gah_u,

⁴³ ne hin gá säyagah_u 'b_u mán 'yo b_u n'danni, ne hin te má he gá 'daj_u 'b_u gmín nuh_u hin'y_u ma hegä; ne hin gá nugui 'b_u mán hyenni, ne hin gbán nuj_u 'b_u mán ofädi," ga *emp'u*.

⁴⁴ Ne nu'u da 'y_{en}gui: "Grá hmu, 'b_e'a ní pa dá nu ahe ngue gán tumanthuhu o gue gán tuthe o gue gán 'yo b_u n'danni ra hnini. Ne 'b_e'a ní pa dá nuhe hin mí he ni he; o gue xquín hyenni o gue xcamín ofädi," da 'y_{en}'u.

⁴⁵ P_e nugä drá hmuts'ut'abigä, ga *emp'u* b_{aya}: "Majuani dí xi ah_u, n'da ma cu madague'a nte di muui b_u na hnu, 'b_u hin gá 'y_{ør}pah_u ran ho, necä hin gá 'y_{ør}cah_u ran ho," ga *emp'u*.

⁴⁶ Ne nu u b_{aya} da nu ran *unbi mazai*. P_e nu'u bi 'y_{øt}' ran ho din ja ra te mazai u, bi 'y_{en}'a ra Jesús.

26

Nu y_u ngurpi bi ma da bent' ra Jesús

¹ Ne nu'b_u mi gua a bi man ra Jesús, bi 'y_{en}gähe:

² —Nuya man yopa thoho di 'b_edi ngue din ja ra d_{amp}eti a ran d_{ab}xjua, ne nub_uya da mba ma dägä ngue da mba ma cuatigä b_u ja ra za, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'y_{en}gähe ra Jesús.

³ P_e nu'u ma ngurpihe ngue y_u hmumbäjä, ne y_u xänbate nija, ne y_u d_{ac}'y_{ei}, bim peti b_u mbo rá mbä't'i rá ngu ra Caifás, nu'a mi hmumbäjä a ra j_{eya} a.

⁴ Ne bi nyäse u, bi ma nda'a ní fehni da xi a ra Jesús ngue da bent'i da hyo.

⁵ Ne bi ma, 'b_e da gua a ra d_{amp}eti, ja da tho a. Nguetho bi zu din junth_u y_u ja'i mi 'yo b_u ja ram peti.

N'da ra xisu bi hocpa rá ngøc'y_{ei} ra Jesús

⁶ Ne nu'b_u mi mbeng b_u ra hnini Betania a ra Jesús, bi zø m b_u ja rá ngu a ra Simón mí h_{em}b ra t'axca'ya mam'b_{et}'o.

⁷ Ne bi hyup_u mi ja a rá m_{exa} a, *ena* din sihm_e. Bi zø m b_u n'da ra xisu mí tu n'da ra xaro x_{um} hmadi, án t'øt'e ra do ra alabastro. Ne mi po b_u ra 'y_{ethi} y_uman'u, ne'a *emme* di muui a. Ne nu'b_u mi zø m b_u a ra xisu b_u i hudi, bi xo'ts'a rá 'y_{ethi} bi xispa rá y_a ra Jesús.

⁸ Ne dán cu_ehe 'b_u mán nuhe 'b_e'a bi t'ørpa ra Jesús, ne dá *em*hbe:

—N_{detho} bi xispa ra 'y_{ethi},

⁹ x_{an} ho 'b_u xta 'bä, x_{tä} mba ma darpi y_u hyoya a ra mb_{eti}, dá *em*hbe b_{aya}.

¹⁰ Ne bi b_a'a ra Jesús 'b_e'a dá b_{em}hbe, ne bi 'y_{en}j_e:

—Hanja gní *unb*ah_u rá mb_ui na ra xisu, ne x_{an} ho 'b_e'a bi 'y_{ør}que.

¹¹ Nu y_u hyoya n_{zai} gam'b_uhmb_u ua u, ne hønt'a go má pa da zä gui fäxh_u u. P_e nugä hin dan zängä ua, bi 'y_{en}gähe ra Jesús.

¹² Nuna ra xisu bi hoga ma ngøc'y_{ei} 'b_u mi xiscä ra 'y_{ethi}, ngue da mba nt'äguigä b_u ja ran 'yäg_{ui}.

¹³ Ne majuani dí xi ah_u, høn_bu go hap_u da hman a rán ho ma'da'yo Ojä, nehna da hman na bi 'y_{ør}cä na ra

xisu, n'dahma hɔnbu go hapu da fɛn'a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu ra Judas bi ma di dä ra Jesús

¹⁴ Nɛ nubuya, nu'a ma mixädihe ra Judas Iscariote, bi mba bi nyahu yu hmumbäjä

¹⁵ nɛ bi 'yɛmbi:

—Hangu gui 'daju ngue ga dä ahɛ ra Jesús, bi 'yɛmp'a.

Nɛ 'bexgue bi unni 'däte ma 'dɛt'a yu mbɛti ngue ra t'axi büya. Nɛ xø bi mbeng bu 'bu a ra Jesús büya.

¹⁶ Pɛ ɛmmɛ mí honi 'bɛ'a ní ora da zä dí dä a ra Jesús.

Rán ts'ihmɛ ra Hmu

¹⁷ Nɛ nu'a rá mbüdi pa ra dɛmpɛti nangu ran dɛbaxjua 'bu zäi dí sihe a ra hmɛ hinguin 'youi ra íxi, ngue dyu judíohe, dyu israelhe, dá änhde ra Jesús yá xädigähe:

—Hapu guín nde ga hoje a rán ts'ihmɛ ram baxjua ga sihu ya, dá ɛmfe.

¹⁸ Nɛ bi xi u yoho ma mixädihe a ra Jesús, nɛ bi 'yɛmp'a:

—Ní mbɛ bu ja ra hnini Jerusalén nɛ gui xihmi a ran 'yohu, gui 'yɛnui: “Nugä, ya mi ts'utho da zøn ma ora, nɛ dí nde ga si rán sihmɛ ram baxjua bu ja ni ngu, nɛ u ma xädigä, i ɛn'a bá pɛngähe,” gui 'yɛnui.

¹⁹ Nɛ bi 'yøt'a bi xi u büya, nɛ bi hoc'a rán zibde a ram baxjua u büya.

²⁰⁻²¹ Nu'bu mín de büya, dá sɔmhbe bu Jerusalén, 'darpu dán sihmɛhe bu ja ra mɛxa ra Jesús, nɛ bi 'yɛnje:

—Majuani dí xi ahɛ, i 'bu a n'da ahɛ ngue gui daju, bi 'yɛnje.

²² Nɛ ɛmmɛ bi du ma mbuihe, nɛ n'da ngu n'dagähe dá ɛmfe:

—Grá hmu, ha guengä ga dä i, dá ɛmfe n'da ngu n'daje.

²³ Nɛ bi dä a ra Jesús:

—Gue'a dí com'be ma mbohi ua dí sihmɛhu, gue'a di dägä a, bi 'yɛm büya.

²⁴ Guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, da t'ørcä 'bɛ'a gätho i mam bu ja rám hma Ojä ya, pɛ í huɛhi maha a ran 'yohu ngue nu'a di dägä. Man'da

xun ho 'bu hin xtím 'bu a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁵ Nɛ bi dä'a ra Judas büya:

—Xänbate i, ha guecä.

—Häha, gue'e, bi 'yɛmp'a ra Jesús.

²⁶ Nɛ nubuya bi hyac'a ra hmɛ ra Jesús nɛ bi 'yäp rán japi Ojä, bi xɛm büya, bi darcähe a.

—Dami sihu na, guehna nim bøni ma ngøc'yɛi na, bi 'yɛnje.

²⁷ Nɛ bi dɛc'a ra vaso mi po rán gui ra uva büya, bi un ra jamadi Ojä mahøn'a, nɛ bi 'daje a ra vaso, bi 'yɛnje:

—Gätho dami sihu,

²⁸ guehna nam bøni, ma jigä ngue bi hoc'a ra 'da'yo 'yu bi 'yøt'ahɛ Ojä na. Nɛ dim fäni dí punba yá ts'oqui yu ja'i.

²⁹ Nɛ dí xi ahɛ, him man'dandɪ ga sigä ra guindät'ä jague'bu bi zøn ra pa ga sihu ma'da'yo bu di manda rá ts'edi ma Ta, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Ra Jesús bi bɛdi din cøn'a ra Pedro

³⁰ Nɛ dán tuhmbe a ra thuhu nɛ dá mbähmbe bu ja ra nyuni Olivos büya.

³¹ Nɛ bi 'yɛngähe ra Jesús mahøn'a:

—Dí pɛdi, nu'bu ni xui, gätho gui sogä thohohu, bi 'yɛngähe ra Jesús. Nɛ gue'a nt'o't'i bu ja rám hman Ojä, i ɛna: “Ga ho ra mbändɛ'yo nɛ din 'uɛxt'u yá dɛ'yo büya,” i ɛn Ojä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³² Pɛ nu'bu dá thəmbɛnigä, ga mbagä bu Galilea ní tɪn ahɛ bu, bi 'yɛngähe ngue yá xädigähe.

³³ Nɛ bi 'yɛn'a ra Pedro:

—Madague'bu gätho da 'uegue pɛ nugä, hin'nagä, bi 'yɛn'a.

³⁴ Bi dä a ra Jesús:

—Majuani dí xi i, guet'a ra xui i jabuya ná hyundɪ xquí cønc 'bu bi mbah ra øni.

³⁵ Nu ra Pedro bi dɛti mahøn'a:

—Madague'bu 'darpu ga tuui, pɛ njəm'bu ga cøn'i, bi 'yɛna.

Nɛ n'dat'a gätho dá mamhbe ngue hin ga 'uehmbe u ma mixädihe.

Ra Jesús bi du rá mbui bu ja ra nuəndät'ä Getsemaní

³⁶ Nɛ nu'bu má sɔmhbe bu ra nyuni Olivos, dá cəthe a ra Jesús bu ja ra nuəndät'ä mí ɛmbi Getsemaní.

—Dami huhmbu ua ya, ga mbagä ua njongua ts'u, da nya'be Oja ma Ta, bi 'yenje.

³⁷ Ne hyu u ma mixädihe bi zits'i, bi zix'a ra Pedro ne'u yoho yá ts'unt'u ra Zebedeo. Ne emme man'da bi du rá mbui a ra Jesús.

³⁸ Ne bi 'yemp'u ma mixädihe min 'yohu:

—Ena da foh ma mbui a ra dumbui, ena ga tugä. Dami tōcpahu, 'dat'a dan äthahu, bi 'yemp'u.

³⁹ Ne xō bi dām mi ts'u ra Jesús bu mi huhmbu u, ne bin danyahmu bu, bi nye'ma häi, bi nyäui Oja, bi 'yembi:

—Ma Ta i, nu'bu da zä, dami japi hin gan nugä a ra mbohi xcä sänni; pe hin dín nde ma pähä zehē pe hōnt'a go ni pähä zehē gui 'yōt'e, bi 'yemp'a Oja.

⁴⁰ Ne bá peng bu mí hu u xí zopu buya, ne mí a u. Ne bi 'yemp'a ra Pedro:

—Ha xínga n'da zi ora xquí sethu a ra t'aha, ngue 'be xcán hyumhbu ts'u.

⁴¹ Damin äthahu ne gui nyahu Oja, guepu da zä hin hapu gui tñju 'bu bi ts'ä ahū ya, nguetho nu ní mbui n'da i ja ra pähä nangue Oja, pe nu ní ngōc'yēi n'da xan güent'i thoho.

⁴² Ne ná yondī buya bi mba bi nyäui Oja mahōn'a:

—Ma Ta i, nu'bu ya hin da zä ga socä a xcä sänni, pe hōnt'a ni pähä zehē gui 'yōt'e, bi 'yēn'a ra Jesús.

⁴³ Ne xō bi mbeng bu mi 'bu u ma mixädihe. Xō mí a tho 'bu xō mi zōm bu mahōn'a, nguetho emme mí nde t'aha u.

⁴⁴ Ne xō bi zopu u mahōn'a, ya ná hyundī buya bi mbengui di nyäui Oja, ne guexta'a bi ma.

⁴⁵ Ne xō bi mbeng bu mí 'buh ma mixädihe mahōn'a, ne bi 'yembi:

—Nuya, 'da'angutho 'bu gán a hmbu ya o hin'na, nguetho ya bi zōn ra ora da mba ma dägä bu 'buh yu ts'om'bäi, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

⁴⁶ Dami ndanshu, ga mbähä ba nuhu ya ba ecua ngue di dägä, bi 'yemp'u.

Bi fent'a ra Jesús

⁴⁷ Ne guexta'a mí yahu u ma mixädihe 'bu mi zōm bu a ra Judas, n'da ma mixädihe dí 'de'mayoho gähe. Ne bán 'yohu xan ngu yu ja'i ba hyä yá juai ne yu ts'äza. Ne gue'u yám 'behni yu hmumbäjä ne yu dāc'yēi, ma ngarpa judíohe.

⁴⁸ Ne nu'a di dā ra Jesús bi xi a n'da ran t'uti da 'yōt' 'bu bi zōm bu: “Nu'a ga sās 'bu dán zengua'be, gue'a guim benthū a,” bi 'yēn'a ra Judas.

⁴⁹ Janangue'a nu'bu mí zōm bu 'bä a ra Jesús, bi 'yembi:

—Xude ya 'bu, grā xānbate, bi 'yembi.

Ne bi zūspa rá 'yogu buya.

⁵⁰ Ne bi dā'a ra Jesús buya:

—Xi'e n'yō, ha gue'a gnī 'yē a.

Ne nu'u mi'da buya bi hyām bu 'bä a ra Jesús ne bi bent'i.

⁵¹ Ne nu'a n'da ma mixädihe min 'yohu ra Jesús, bi c'os' rá juai ne bi zēcpa rá gu a rá 'yēhe ra hmumbäjä.

⁵² Ne bi 'yēn'a ra Jesús buya:

—Dami pe'ts'a ni juai bu ja rán t'o. Nu'u din tuhni nangue ra juai, ne'u dí du ra juai u, bi 'yemp'a.

⁵³ Ha guí ena hin xtan zä ga äp'a rām fäts'i Oja ma Ta ne ba penhua 'de'mayo munts'i yám 'behni da yangui, bi 'yemp'a n'da ma mixädihe.

⁵⁴ Pe nu'bu da gue'a xcä mangä a, hague dán zä ga ja'ts'ä a bi man rá t'ohni Oja, ngue 'be'a i jatho din ja, bi 'yēn'a ra Jesús.

⁵⁵ Ne bi 'yemp'u yu ja'i buya:

—'Be'a guí homhbu ua ngue guí hā ni juaihu ne ni zahū. Ha guí emhbu drā bēgä, ne nya'a thoho dá xān'nahū bu ja ra dānijā ne njām'bu gā bendgahū bu, bi 'yemp'u.

⁵⁶ Pe gue'a din ja a tengu bi man'u yá pōngahyā Oja 'bu maya'bu, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ne nugähe buya dyu xädigähe, 'bexgue dá 'dahmbe, dá sohmbe bu ra Hmu.

Bi juqmba a ra Jesús u yá ngarpi yu judío

⁵⁷ Ne bi bent'a ra Jesús, bá si bu 'buh ra Caifás, ngue ra ngarpa mbäjä. Ne

ya xím peti gätho ma xänbate nijähe ne yu dác'yei, ma ngurpihe dyu judíohe.

⁵⁸ Ne bi den'na ra Pedro baya pegue a ná 'bejua thoho, bi zøm bu ja rá ngun'yu a ra hmumbäjä bu hapu xí zøn'a ra Jesús. Ne 'darbu bi hyuhmbu u yu asmayo, ngue in nde da nu a da t'ørpa a ra Jesús.

⁵⁹ Ne nu'u yu hmumbäjä ne yu dác'yei ne gä mi'da ma ngurpihe dyu judíohe, dyu israelhe, mi hon'a n'da ra fehni ngue da zä dí yap'a ne da hyo.

⁶⁰ Pe guehma nte bi dñbi, madague'bu xun ngu u bin juanni, bi 'yembi majuañi u yá fehni. Ne m'bejua baya, bi zøm bu yoho yun 'yohu din testigo,

⁶¹ ne bi 'yén'u:

—Nuna ran 'yohu na bi 'yena: “Nugä da zä ga xo't'ra danijä ne man hyupa thoho da zä ga hõe mahøn'a,” bi 'yena, bi 'yén'u bin juan bu.

⁶² Ne bi ndanc'a ra hmumbäjä baya bim 'bäi, bi t'emp'a ra Jesús:

—Hanja hin guí thati 'be'a i man ya yun 'yohu.

⁶³ Pe nu ra Jesús bin hētho. Ne bi 'yén'a ra hmumbäjä baya:

—Nangue rá thuhu Ojä mahēts'i, dami xije 'bu majuañi gue'e grá Thahni, grá Cristo, rá Ts'ant'u i Ojä, bi t'emp'a ra Jesús.

⁶⁴ Bi dā a ra Jesús baya:

—Gue'a gám ma. Ne dí xi ahū, guin nuju, guecā dán ja'igā ua ja ra ximhäi, dam mixtegā ga com'be rá ts'edi Ojä tate thoho rá ts'edi. Ne guin nuju 'bu bá cācā mahēts'i mahøn'a, ba ēcā bu ja yu güi, bi t'emp'a ra hmumbäjä.

⁶⁵ Ne nu ra hmumbäjä baya, bi dñse rá pahni. Nam bñni embi hin-gui ēspa Ojä ra Jesús nangue'a bi ma. Ne bi 'yena:

—Nuna ran 'yohu na, bi man ra ts'ore nangue Ojä. Him man ga homhbu yu testigo. Ne gätho gahu dá øhmbu a bi ma.

⁶⁶ 'Be'a guí ndehu ga øthu ya, bi t'emp'u yá mingurpihu.

Bi dā u:

—Nuna i ja rá ts'oqui, i jatho da du, bi 'yén'u.

⁶⁷ Ne nubaya, 'dahma 'dan'yo bi t'ørpa ra Jesús. Bi zox u 'da, bi mbe'mi u mi'da, bi mbenpa rá hmi u mi'da,

⁶⁸ bi 'yembi:

—Nu'bu majuañi grá Thahni i Ojä, ngue ra Cristo, dami xije to'o bi mbe'p'i.

Ne emme bi denthoho.

Ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

⁶⁹ Ne nu ra Pedro mi hupu thi bu ja ra ngun'yu, ne nu n'da ra xisu rá 'yēhe ra hmumbäjä, bi mba bu hu a ra Pedro, bi 'yembi:

—Ena ne'e gmín 'yohu na ra Jesús ra mēngu Galilea, bi 'yemp'a ra Pedro.

⁷⁰ Ne bi dā'a ra Pedro, bin cñni:

—Hin dí pādi, bi 'yén'a.

Ne gätho u mi 'bupu bi 'yø a bi man ra Pedro.

⁷¹ Ne nu'bu mi nde da bøn'a ra Pedro, bi nu man'da ra xisu baya ne bi 'yemp'u mí 'bupu:

—Nuna ran 'yohu na min 'youi ra Jesús, ra mēngu bu Nazaret, bi 'yén'a ra xisu.

⁷² Ne xø bin cøn'a ra Pedro:

—Majuañi dím mangä ngue hin dí pācā a ran 'yohu guím ma, bi 'yemp'a ra xisu.

⁷³ M'bejua baya nu u 'da mi 'yo bu, bi mba bu 'bāh ra Pedro, ne bi 'yembi:

—Majuañi maha, ne'e gmín 'yohu a, mfādi thoho ni ndehu ne 'da'angu bu gna yahū a, bi 'yemp'a.

⁷⁴ Ne nts'edi bi mam baya ne bin juanni, bi 'yena:

—Ojä i pādi majuañi hin dí pācā a ran 'yohu guí mamhbu, bi 'yén'a ra Pedro.

Ne 'bexgue bi mbah ra tamfø baya.

⁷⁵ Ne nu ra Pedro baya, ja bi bēn'a xí man a ra Jesús 'bu mi 'yembi: “Dí pādi hin ní mbah ra tamfø 'bu na hyundī xquí cōngui.” Ne bi nēxpū baya ne emme bin zoni, xun u bi bēni nangue a bi 'yøt'e.

27

Ra Jesús bi mba ma dā bu 'buh ra ts'ut'abi Pilato

¹ Nε nu'bu mi hyax buya, gätho yu hmumbäjä ne yu dác'yei, ma ngurpihe dyu judíohe, dyu israelhe, 'da'angu bi bēni ngue di dā ra Jesús bu 'bu a ra ts'ut'abi, ngue da hyo.

² Nε án thu't'i 'bu mi mba ma dā bu 'bu a ra Poncio Pilato, ra ts'ut'abi bu a.

Bi zut rá yuga ra Judas

³ Nε nu'a ra Judas xí dā a ra Jesús, 'bu mi 'yøde 'be'a bi man u ma ngurpihe ngue da hyo a ra Jesús, bi mba buya bi cospa a 'däte ma 'det'a yu mbeti ngue ra t'axi xí un'ndu yu hmumbäjä, bi bēni 'be'a bi 'yøt'e.

⁴ Nε bi 'yēn'a ra Judas:

—Hingui ho hma a dá øt'e. Dā fänba rá ji n'da ran 'yohu hin'yu rá ts'oqui, bi 'yēmp'u yu hmumbäjä.

Pε nu'u bi dāti:

—Him ma güendagähe 'be'a gá 'yøt'e. Ya guí pā'a guím bēnse bu, bi 'yēn'u yu hmumbäjä.

⁵ Bá en bu ra mbeti bu ja ra nija a ra Judas buya, ne bi mba bá sūt rá 'yuga bu ja ra ndehnini.

⁶ Nε nu'u yu hmumbäjä bi hyax'a ra mbeti ne bi 'yēna:

—Hingui sá ga pēs'hua na ra mbeti ngue dim pēcua mahøn'a, nguetho rán jut'iui ra ji na, bi 'yēn'u, ne gue'a i mam bu ja man t'ēdih.

⁷ Nε bin 'yänni 'be'a di jap'a ra mbeti. Nε bi bēni da dāmba n'da xequi rá häi a ra 'yøt'ats'øe, guepu da t'äh yu 'damhnini 'bu da du bu.

⁸ Nε asta guetya ní huti “rá häi ra ji” a ra xequi bu.

⁹ Nε nu'a bin ja, maya'bu bi man'a ra pōngahya Jeremías ngue din ja 'bu mí 'yēna ngue: “Da thax i 'däte ma 'det'a yu mbeti ngue ra t'axi, rá muui a ra jā'i. Gue'a bi man u yu mēngu israel ngue di muui.

¹⁰ Nε bi dānba rá häi a ra 'yøt'ats'øe, ngubu bi xicā ra Hmu,” bi 'yēn'a ra Jeremías 'bu maya'bu 'bu mí ma.

Ra Pilato bi juqnbā a ra Jesús

¹¹ Nu'bu mim 'bāpu ja rá hmi ra ts'ut'abi Pilato, bi 'yēmp'a ra Jesús:

—Ha gue'e grá hmuts'ut'abi yu judío, bi t'ēmbi.

Bi dā a ra Jesús:

—Gue'a guím ma.

¹² Nε nu'bu mi yap'u yu hmumbäjä ne mi'da ma ngurpihe a ra Jesús, pē hin te i tatho a ra Jesús.

¹³ Nu ra Pilato bi 'yēmp'a ra Jesús:

—Ha hin guí ø'a i man'u di yap'i i, ne hin guí thāti.

¹⁴ Pε nu ra Jesús guexta'a hin te bi ma. Nε ēmmε bi hyonya thoho ra ts'ut'abi, him mi pādi 'be'a sā da bēni.

Bi hma da mba ma cuati bu ja ra pont'i ra Jesús

¹⁵ Nε nu ra ts'ut'abi nzai midi thø a n'da ra ofādi 'bu ra pa ra dāmpeti ran dābaxjua. Midi thø'a to'o bi huan'ndu yu jā'i.

¹⁶ Nε mi o bu n'da ran 'yohu í Barrabás, gätho mi fāpu 'be'a mí øt'a.

¹⁷ Nu ra Pilato buya bi 'yān'ndu bim peti bu:

—To'o guí ndehu ga xocpahya. Ha gue ra Barrabás uague ra Jesús ngue nu'a ēmbi ra Cristo, bi 'yēmp'u.

¹⁸ Ngubu bi ma nguetho mi pādi yu zeya u yu yapate.

¹⁹ Nε nu'bu mi hupu ja ran ts'embate ra Pilato, bi mbēnpa ra nde a rá xisu bi 'yēmbi: “Hin te gui 'yørpa a ra hogan'yohu, nguetho má xui dá 'ui n'da ra t'i nts'utho nangue a,” bi 'yēmp'a ra nde bi mbēnbi.

²⁰ Pε nu yu hmumbäjä ne u yu dác'yei, bi 'bēp'u yu jā'i dā 'yāpi go da mba ma thøgue a ra Barrabás, ne go da mba ntho a ra Jesús.

²¹ Nε bi 'yān mahøn'a a ra ts'ut'abi:

—Nda'a guín ndehu ga thøcā, bi 'yēmp'u yu jā'i.

Nε bi dā u buya:

—Gue'a ra Barrabás gui thøgue, bi 'yēn'u.

²² Nε bi dā a ra Pilato buya:

—Xi'a ra Jesús ēmbi ra Cristo, 'be'a ga ørpā a thā.

Gätho bi 'yēn'u 'bupu:

—Dami cuatpu ja ra pont'i a.

²³ —Pε hin te mán ts'o dá tūnba na, bi 'yēn'a ra Pilato.

Pε nts'edi bi dā u:

—Dami cuatpu ja ra pont'i.

24 Min nu ra Pilato baya ngue hinguí sã dim pãh yá mbai yá ja'i, pẽ man'da bin junthũ. Janangue'a bi manda bá thunba ra dehe baya, bin xat'yẽ bũ yá hmi yá ja'i, nẽ bi 'yẽm baya:

—Nẽ nugã hin ma ts'oquigã rán dãte da nu na ran 'yohũ hin te in dupate, pẽ go ni ts'oqui zẽhẽhũ, bi t'ẽmp'ũ yá ja'i.

25 Nẽ bi dã yá ja'i baya:

—Hãha, madague'a i 'yosẽ ma güendahe a rán dãte na ran 'yohũ, nẽcãhe nẽ mam bom'betohe dim 'bũ 'bũ niya'bũ, bi 'yẽn'ũ.

26 Nu ra Pilato baya bi xocpa a ra Barrabás, nẽ bi manda dí fẽi a ra Jesús baya. Nẽ bi manda da mba ma cuati bũ ja ra pont'i.

27 Nẽ nu yá dofũ baya bi zix'a ra Jesús bũ mí ja yá ngun'ũ yá dofũ bũ ja ra ngunts'at'abi. Nẽ gãtho yá dofũ mí 'bũpũ bim pẽti, midi fãts'a ra Jesús.

28 Nẽ bi mbõcpa rá he baya nẽ bi het'a n'da ra he xũn jũpoi tengu mi he yá ts'at'abi.

29 Nẽ nts'edi bi huspa n'da ra corona tengu mí hu'ts' yá ts'at'abi, pẽgue ran thenni thoho bi 'yõrpe, janangue'a ám 'be ra 'yá'uĩni a ra corona. Nẽ bi un'na n'da ra tõhõ rán 'yẽi tengu mí hã yá ts'at'abi. Nẽ bin danyahmu bũ ja rá hmi nẽ bi 'yẽmbi: “Grá hmuts'at'abi yá judío.” Nẽ bi 'yẽns' yá biba, pẽgue ran thenni thoho bi 'yõrpe.

30 Nẽ bi ts'ots'i, nẽ bi hyãnba a rá tõhõ nẽ bi mbãrpa rá yá.

31 Nẽ nu'bũ mi gua'a bi 'yãspi bi mbõcpa a ra he xí het pãya, bi het'ũ yá hesẽ mahõn'a. Nẽ bi zix baya ngue di cuatpũ ja ra pont'i bũ ndehnini.

Bi cuatpũ ja ra pont'i ra Jesús

32 Nẽ nu'bũ mi ts'ũtho da bõm bũ ja ra hnini, bin c'athũ bũ n'da ran 'yohũ ra mangu bũ Cirene, í Simón a. Nẽ bi t'õrpa ra ts'edi da duspa rá pont'i ra Jesús.

33 Nẽ bi zõm bũ ja ra nyuni ẽmbi Gólgota baya. Nu'a ra Gólgota in nde da ma “ra t'õhõ nyãxmu” a.

34 Nẽ nubaya bi un'na n'da ra vino mauãspi ra 'yẽthi xũn ju. Nu'bũ ya mí zã a ra Jesús, him bi nde bi zi.

35 Nẽ nu'bũ mi jua a bi cuatpũ ja ra pont'i baya, nu'ũ yá dofũ bi 'yõt'a n'da ran tãha nangue rá he ra Jesús. Gue'a bi man'a ra põngahyã maya'bũ ngue din ja 'bũ mi 'yẽna: “Da mba ma dat'i a ma he nangue n'da ran tãha da 'yõt'e.”

36 Nẽ mi hupũ yá dofũ mi fãdi.

37 Nẽ nubũ rá yá a ra pont'i bi mba nt'o't'i bũ ram hma bi ma 'bẽ'a í ts'ẽmba a ra Jesús, bi 'yẽn'a ra t'õhni: “Nuna ra Jesús na, rá hmuts'at'abi yá judío na.”

38 Nẽ bi mba ma cuatihũ ra Jesús yoho yá bẽ, 'da a n'da yá pont'i. Nẽ bi 'bãmp'ũ ja rán 'yẽi a n'da nẽ bi 'bãmp'ũ ja rá gãha a man'da.

39 Nẽ nu yá ja'i mi thopũ, bi zani,

40 nẽ bi 'yẽmbi:

—Nu'i guí ẽna guí xo't' ra danija nẽ xõ man hyupa thoho guí hyõh mahõn'a, 'bẽ'a guí õt' ya thã. Nu'bũ majuãni gue'e rá Ts'ũnt'ũ i Ojã, dami capũ ja ra pont'i, gan yãnsẽ, bi 'yẽn'ũ.

41 Nẽ'ũ yá hmumbãjã bi 'yãspi nẽ yá xãnbate nijã, nẽ yá fariseo, nẽ yá dác'yẽi, gãtho ma ngãrpihe, din 'yẽmp'ũ:

42 —Bi yãnba yá te ỹ 'da, pẽ hingui sã din yãnsẽ ya. Pẽ nu'bũ majuãni da guehna ma hmuts'at'abihũ, dyũ israelhũ, sã xtãn gãse bũ ja ra pont'i nẽ xcã ẽc'yẽihũ baya.

43 Bi ma, i ẽna i tõp'ma rãm fãts'i Ojã, da zã da yãn a Ojã ya 'bũ, nguetho ya bi ma, guesẽ rá ts'ũnt'ũ Ojã na, bi 'yẽn'ũ 'bũ mi 'yãspi.

44 Nẽ'ũ yá bẽ 'darbũ bi guat'ũ bi zan a ra Jesús.

Bi du ra Jesús

45 Nẽ nu'bũ mi hyuxadi baya bim 'bẽxui ra hãi, nẽ jague'bũ hyunde bi nẽqui mahõn'a.

46 Nu'bũ mi ts'ũtho da zõn a hyunde, nts'edi bi mbah ra Jesús, bi 'yẽna:

—Elí, Elí, lama sabactani, bi 'yẽna ngue ra nde ra arameo.

Nu'a nam bõni: “Ma Ojã i, ma Ojã i, hanja gá hyẽga thoho,” bi 'yẽna.

47 Nu'b_u mi 'yø'a bi man ra Jesús 'da y_u ja'i mi 'bäp_u, bi 'yēna:

—Nuna ran 'yoh_u na, i mba't'a ra pøngahyā Elías, mí 'b_u 'b_u maya'b_u.

48 Nē nu'a n'da mí 'bäp_u 'bex bi mba bá hā n'da ēna ra f_unjo, bi d_urp_u ja ra vino nē bi ndøcta n'da ra xithi, nē bi 'uāspa a ra Jesús, ēmbi da zi.

49 Nē bi 'yēn' u mi'da mí 'bäp_u:

—Dami hyēhmb_u. O te guidí unhd_u. 'Bē gan nuh_u 'b_u ba ēh ra Elías da yāni, bi 'yēn' u.

50 Nē xø bi mbafi nts'edi mahøn'a ra Jesús, nē 'bex bi du b_uya.

51 Nē nu'a ra ora a b_uya, nu'a ra 'bø't'e mi ndam b_u man'da mbo ra dāni_u bá f_up_u magāts'i bi xet'i nē 'bexgue bi zøt'a häi. Nē bi 'yān ra häi b_uya, nē bi fø'i 'da y_u do høn_u go hap_u.

52 Nēp_u ja y_un 'yāgui bi føh y_u jado. Nē nu'b_u mi dāmbēni ra Jesús, bi bøx_u 'da y_u 'yēc'yēi xi du, bi dāmbēni b_u ja y_un 'yāgui u,

53 bi mba b_u ra hnini Jerusalén u nē bi nu u 'da y_u ja'i u xi du. Pē hinga gātho y_u pa.

54 Nē nu'b_u mi du ra Jesús, nē nu'a ra hmudof_u mí fā a ra Jesús, nē' u mi'da min 'yoh_u, 'b_u mi nu di 'yān ra häi, nē' u gā mi'da bin ja, ēmmē bin su u, nē bi 'yēn' u:

—Majuāni maha, rá Ts'unt' u Ojā na ran 'yoh_u.

55 Nē mí 'bäp_u njomb_u ts' u 'da y_u xisu ngue man yām fāts'ih_u a ra Jesús 'b_u mán 'yohe b_u ja ra 'yu, 'b_u mambá nēxhe b_u Galilea. Mi 'bäp_u u, nguetho mi nde da nu 'bē'a da t'ørpa ra Jesús. Nē nu' u bi nu 'bē'a gā bin ja.

56 Nē nu'a n'da mi 'bäp_u, ra María Magdalena a; nē'a man'da ra María mi 'bäp_u, ngue rá mbe ra Jacobo nē ra José; nē nu man'da ra xisu mi 'bäp_u, gue'a rá mbe ra Jacobo nē ra Xuua, y_u ts'unt' u ra Zebedeo u; nē' u mi'da y_u xisu mi 'bäp_u.

Bi mba nt'ägui a ra Jesús

57-58 Nē nu'a ra José, n'da ra mēmbeti b_u ra hnini Arimatea, bi mba b_u 'b_uh ra Pilato 'b_u mi ts'utho da y_uh ra hyadi. Bi 'yādi da 'yācpa rá

ngøc'yēi ra Jesús, nguetho mi ēc'yēi a. Nē bi manda ra Pilato b_uya din t'unni.

59 Nu ra José b_uya bi duspa rá ngøc'yēi a ra Jesús nē bi mbärpa n'da ra 'bø't'e x_un ho.

60 Nē bi gärp_u ja rán 'yāgui zēhe a ra José. N'da ra hyādo xí manda xí mba nthēqui. Nu'b_u mi gua'a bi gärp_u, bi juasp_u n'da ra xīndo x_un hy_u b_u ja rá goxthi ra hyādo, nē bi mba b_uya.

61 Nē mi hup_u ra María Magdalena, nē man'da ra María mi hup_u ja rá goxthi ra hyādo.

Y_u dof_u bi mbäh ran 'yāgui

62 Nē nu'b_u mi hyax a ra pa ran ts'äya b_uya, xudi thoho bi mba u y_u hmumbäjä nē y_u fariseo, bá nu ra Pilato,

63 nē sä bi 'yēmbi:

—Ma ts'ut'abi ahe, dá bēmhbē man'da bi man'a ra hyāte 'b_u him maní du, bi 'yēna: “Nu'b_u ná hyupa ga thāmbēni b_u 'b_u u xøn du,” bi 'yēna.

64 Janangue'a x_un ho 'b_u gui pēhni to'o da mbäh ran 'yāgui an hyupa, xøhma ba ē u y_u xādi 'b_u bin xui da gūcpa a rá ngøc'yēi, nē da 'yēna bi dāmbēni b_uya. Man'da x_un ts'o ra fehni tengu a, xinda gue a bi manse 'b_u mi 'b_ui, sä bi 'yēn' u y_u hmumbäjä nē y_u fariseo.

65 Bi dā a ra Pilato b_uya, bi 'yēmbi:

—Sixh_u u n'dan nē'ts'i ni dof_u dá 'da'ah_u. Dami coth_u x_un ho b_u ja rá goxthi a ra hyādo, nē njon da zā da xo't'i.

66 Nē bi mbähä u y_u mbäjä nē y_u fariseo, bi got'i x_un ho a ra hyādo nē bi mēpya, nē bá peng b_uya, bá cop_u y_u dof_u ngue da mbädi.

28

Bi dāmbēni ra Jesús

1 Nē nu'b_u ya mi thoh ra pa ran ts'äya, xø rá mbūdi ra semana, bi mba mxudi thoho u yoho y_u xisu. Nu'a n'da ra María Magdalena nē'a man'da ra María. Nu'b_u mí nēts'i ní mba b_u bí ja a ra hyādo.

2 Nē nu'b_u mí mba u, 'bexgue nts'edi bi 'yān ra häi mahøn'a. Nguetho bi

'yøt'a rá m 'behni Ojā xí zøp' b' m' mí 'uec'a ra do mi juaxp' ja rá goxthi ra hyädo.

³⁻⁵ Nε nu'a rá m 'behni Ojā di fexni tengu n'da ra huēi. Nε nu rá he b'ya, x' n t'axi tengu n'da ran nequi. Nε nu' u y' do f' b' m' n' nu a rá m 'behni Ojā ε m m' bin su, bi f' t' i, nε nte sä da 'yøt'e, tengu' b' xi du. Nu'a rá m 'behni Ojā, mi hup' ja a ra do xí 'ueque, nε bi 'yεmp' u y' xisu 'b' m' zø m b' :

—O guín suui. Dí pađi ngue guí hommi a ra Jesús xí cuatp' ja ra pont' i u.

⁶ Pε njo'o ua, bi mba nsots' i tengu mi ma. Ba thohmi gui nuui ua mí 'beni, bi 'yεn'a rá m 'behni Ojā 'b' m' 'yεmp' u y' xisu.

⁷ Nuya, ní mbe 'dahmantho, gui xihmi yá xädi: “Bi dambēni b' b' u xøn du ya,” gui 'yεnui. Nε nde' b' gätho ah' gui mbähä b' Galilea nε guerp' guin c'ath' b'. Nε gue'a bá εcä ua ngue ga xi aui, bi 'yεmp'a rá m 'behni Ojā mahēts' i.

⁸ Nε bi bøm b' ja ra hyädo u y' xisu, bin su nε xim midi johya. Bin tihi, bi mba bá xi u yá xädi ra Jesús 'be'a bi sifi.

⁹ Nε bi zup' 'yu a ra Jesús u y' xisu.

—Xíhats' i, bi 'yεmp' u.

Nu y' xisu b'ya bin danyahmu nε bi hyap' u yá gua, bi dāde b'ya.

¹⁰ Nε bi 'yεn'a ra Jesús:

—O guín suui, ní mbe ba xihmi u ma cuh' u, ní mbähä b' Galilea, ja nín t' m h' b' b' , bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra fēhni bi man y' do f' i

¹¹ Nε nu' b' m' mí mbenc' u y' xisu, nε' u y' do f' i mí fāh ran 'yāgui bi mba bá xi u y' hmumbäjä 'be'a gätho bin ja.

¹² Bim peti y' hmumbäjä b'ya, nε y' dāc' yēi. Bi ma 'be'a da zā da 'yøt'e. Nε nub'ya x' n ngu ra mbeti bi un' ndu y' do f' i

¹³ nε bi 'yεmp' u:

—Gui 'yεmh' b' : “Bá ε u yá xädi 'b' m' n' xui 'b' m' mán āh mbe, bi b' p' a rá ngøc' yēi,” gui 'yεmh' b' , bi 'yεmp' u.

¹⁴ Nε nu' b' da 'yø'a ra ts' ut' abi ngue gán āh m' b' , nε da 'yεna da z' u ah' ,

nugähe dan yahe ga fāx ahe, bi 'yεn y' hmumbäjä 'b' m' 'yεmp' u y' do f' i.

¹⁵ Nε bi hyān a ra mbeti u y' do f' i b'ya. Bi mba da 'yøt'a bi sifi. Nε nu'a ra fēhni bi man u, x' n ngu bi 'yεc' yēi u ma mijudíohe dy' u israelhe. Nε guexta'a ra fēhni i man u.

Y' xädi ra Jesús bi un yān t'ēdi da mamp'a rá m hma

¹⁶ Nε dá mbähmbe b' ra häi Galilea b'ya, dí 'dē' ma' da gähe, yá xädigähe ra Jesús. Nε dá sømhbe b' ja ra nyuni xí xije ra Jesús dan c'athe b'.

¹⁷ Nε nu' b' m' má nuhe, dá εspahe a, pε nu' u 'da him mi εc' yēi gue gue'a.

¹⁸ Nε bi hyām b' dí 'bähmbe a ra Jesús nε bi 'yεnje:

—Gätho ra ts'edi bin 'dacä ga manda gätho ra ximhäi nε mahēts' i, bi 'yεnje.

¹⁹ Janangue'a ní mbähä ya høn b' go hap' u 'b' u y' jā' i gā na ndoho ra ximhäi, gui xihm' b' da 'yεc' yēi gui. Nε nu' u to'o di dācä yá mb' i, gui xixyābah' u nangue rá thuhu ma Ta, nε nangue rá thuhu rá Ts' unt' u, nε rá thuhu rá Hogandāhi Ojā.

²⁰ Nε gui xānbah' u da 'yøt'e 'be'a gätho dá xi ah' u. Nε guim bēmhb' u dín 'yoh' u gätho y' u pa asta gue' b' da guah ra ximhäi, bi 'yεngähe ra Jesús b'ya.

MARCOS

Ran ho ma'da'yo bi 'yo't' ra Marcos

Nu ra Xuua Nxixyaq bi ma mi ts'utho da zoh ra Hmu

¹ Ja ua rá mbu'di ran ho ma'da'yo nangue'a ra Jesucristo, rá Ts'unt'u Oja.

² Bin ja a mán t'o't'i 'bu maya'bu bu ja rá sɔcuə Oja 'bu mí 'yɛna: Nugä ga pɛhn'na n'da mam 'behni dim 'bet'o bu gni mba. Nu'a da xih yu ja'i da dɔp'e'e, bi 'yɛmp'a rá Ts'unt'u.

³ Ne'a ra pɔngahya Isaías bi ma nguehna rám 'behni 'bu mi 'yɛna ngue:

N'da ra ja'i din ya nts'edi bu ja ra dapo ngue da 'yɛna:

“Damin sähu ga simhbu ra hmu mi ts'utho da zɔcuə,

Dami hoc ni mbuihu ga tɔmhbu xan ho,” da 'yɛn a mam 'behni, i ɛn Oja, bi 'yɛn'a ra Isaías.

⁴ Ne gue'a ra Xuua bi 'yot' ran xixyaq bu ja ra dapo bi man Oja maya'bu. Nu ra Xuua bi xih yu ja'i din xixyaq to'o di päh yün 'yomfɛni ne da mba ma punbi yá ts'oqui buya.

⁵ Gätho yu ja'i mi 'bupu ra xequi Judea, nepu ra dahnihni Jerusalén, bi zom bu i ot' ran xixyaq ra Xuua. Ne nu'u 'da bi päh yün 'yomfɛni ne bi mam buya ngue hingui ho 'be'axí 'yot'e. Ne bi mba ma xixyaba bu ja ra dath Jordán u buya.

⁶ Nu ra Xuua mí he n'da ra mbapahni án t'ot'e ngue yá xingu yu camello ne mi ja rán güt'i ra xifani. Ne hont'u yu t'axi nán sihme ne ra t'afi t'asa dapo.

⁷ Ne bi 'yɛna:

—Ba epu n'da man'da ja rá ts'edi xinda guecä, hin dí sɔcä tengu a.

⁸ Nugä xtá xixyaq ahu nangue ra dehe thoho, pe nu'a di 'da'ahu rá Hogandahi Oja, bi 'yɛmb yu ja'i a ra Xuua.

Bi mba ma xixyaq bi ra Jesús

⁹ Ne nu yu pa bi 'yot' ran xixyaq ra Xuua, bi nɛxpɛ ra hnini Nazaret ra Jesús, ngue ra xequi Galilea. Ne bi zom bu ra Jesús bin xixyaq'a buya bu ja ra dath Jordán. Gue'a ra Xuua bi 'yot' ran xixyaq.

¹⁰ Ne nu'bu mí bɔxpɛ ja ra dehe buya 'bex bi nu bi xoh mahɛts'i ne bá cəh rá Hogandahi Oja, tengu n'da ra t'azu, bi zopu 'bäh ra Jesús.

¹¹ Ne bi t'ot'a n'da ra nde mahɛts'i bi 'yɛna:

—Ma Ts'unt'u i, dadí huɛc'i i ne dín numanho i, bi 'yɛn a ra nde.

Nu ra Jesús bi ts'äp rá mbui bu ma'ueni

¹² Ne nubuya nu rá Hogandahi Oja 'bex bi bɛnbi da mba bu ma'ueni a ra Jesús.

¹³ Ne nyote pa bim 'bupu ne nyote xui. Ne nu ra zithu ra Satanás bi zäp rá mbui a ra Jesús gätho yu pa bim 'bupu, ne mí 'buhmbu bu yu zate. Pe bi mbäx'u yám 'behni Oja mahɛts'i a ra Jesús 'be'a Gä bi nu bu.

Nu ra Jesús bi du'mi bi man a rám hma bu ja yu hnini

¹⁴ Ya xí jot'a fädi ra Xuua Nxixyaq 'bu mi bɔm bu ra Jesús bu ra xequi Judea, bi mba bu Galilea. Ne bi mam bu ran ho ma'da'yo ngue 'bepu dí manda rá ts'edi Oja n'da.

¹⁵ Ne bi 'yɛmb yu ja'i:

—Mi ts'utho da zon ra pa di manda ua rá ts'edi Oja, dami päh nin 'yomfɛnihu, damin unseh di manda ahu Oja 'dahma din ja ahu ra te ma'da'yo. Gue'a bi man a ra Jesús 'bu mí 'yɛmp'u yu ja'i.

Ra Jesús bi zohni goho yu mbahuq

¹⁶ N'da ra pa mi 'yo bu a ra Jesús bu ndendadehe t'ɛmbi Galilea. Ne nubuya bi nu a ra Simón n'youi rán 'yohu i Andrés a, mi ɛnxit'a bu ja ra dadehe u, ngue yá 'bɛfi yu mbahuq u.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yɛmp'u:

—Ba tengau i ga ja aui gui xihmi yu ja'i da 'yɛc'yɛigui tengu thoho bu gní theui yu huq ngubu guí ot'ui, bi 'yɛmp'u.

18 'Bex bi hyɛpɛ yá xit'a bɛya nɛ bi dɛnni.

19 Nɛ xø bi thogui bin 'yo mi ts'ɛ nɛ bi nu a ra Jacobo n'youi rán 'yohɛ i Xuua a, gátho ɛ yoho yá ts'ant'ɛ ra Zebedeo ɛ. Mi hubɛ ja yá mbosa ɛ, midi hoc yá xit'a.

20 Nɛ xø bi xifi da dɛn'dɛ. 'Bex bi dɛn'dɛ bɛya bi zopɛ rá ta bɛ ja ra mbosa ɛ bɛya nɛ yá mbɛfi.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohɛ min 'youi ra zĩthu

21 Nɛ nubɛya nu ra Jesús bi yáthɛ bɛ ja ra hnini Capernaum ɛ xĩ tɛnni. Nu ra pa ran sáya mí cɛrpɛ ja ra nijá nɛ mi xánba bɛ yá jǎ'i.

22 Nɛ nu'ɛ bɛya, ɛmmɛ bi hyonya thoho 'bɛ mí 'yø a bi man ra Jesús, nguetho bi xánbi xɛn ho nɛ hinga ngubɛ mí man ɛ ma xánbate sɛhe ngue dyɛ israelhe, dyá judíohe. 'Bex gue bi bádi ja rán t'ɛdi ra Jesús.

23 Nɛ mi 'bɛpɛ n'da ran 'yohɛ n'youi ra zĩthu nɛ nts'ɛdi bi mbah pɛya, bi 'yɛna:

24 —'Bɛ'a guí nde gui 'yørcáhe grá Jesús, grá mɛngu Nazaret. Ha gui juaje ya. Dí pǎdi gue'e rá Thahni i Ojá gue xɛn hotho, bi 'yɛna.

25 Pɛ nu ra Jesús bi dǎmhyá ra zĩthu, bi 'yɛmbi:

—Daman hɛ, dami pøm bɛ ja rá mbɛi na ran 'yohɛ, bi 'yɛmbi.

26 Nu ra zĩthu bɛya nts'ɛdi bi huá'ts'a ran 'yohɛ, nts'ɛdi bi mbafi, nɛ bi bøm bɛya.

27 Gátho bi hyonya thoho ɛ 'bɛpɛ nɛ bin 'yɛmzɛhɛ ɛ:

—'Bɛ'a nam bøn'a dí nuhɛ ya. 'Bɛ'a ni 'da'yonxádi na, nguetho i ja rán t'ɛdi na i sɛh yá zĩthu nɛ i su ɛ, bin 'yɛmzɛhɛ ɛ.

28 Nɛ 'bexque 'dahmantho bi hmam bɛ gátho ra hǎi Galilea 'bɛ'a bi 'yøt'a ra Jesús.

Bi hoc'a rá suto ra Simón a ra Jesús

29 Nu'bɛ mi bøm bɛ ja ra nijá a ra Jesús bi mbähä ra Simón, nɛ ra Andrés, nɛ ra Jacobo, nɛ ra Xuua. Bi zømhbɛ bɛ rá ngu ra Simón.

30 Nɛ nu'a rá suto ra Simón 'bɛm bɛ rá oi, i hɛmb ra pa. Nɛ bi si a ra Jesús.

31 Nɛ bi nu bɛ i 'bɛn'a ra xisu bɛya, bi bɛnba rá 'yɛ nɛ bi xots'i. 'Bex bi bøn a ra pa, hin hapɛ xɛn'ɛ, nɛ 'bex bi zǎ bi hoc yán sihmɛ bɛya.

Ra Jesús bi hoqui xɛn ngu yá hyɛnni

32 Nɛ nu'bɛ mí yáth ra hyadi gátho ɛ mi ɛ bá ts'inba a ra Jesús bɛ mi 'bɛi, nɛ ɛ min 'yohɛ ra zĩthu bá ts'inbi.

33 Bim pɛti bɛ ja ra goxthi gátho yá jǎ'i 'bɛpɛ ja ra hnini.

34 Gátho na ngu yá hyɛnni bi hoqui, nɛ bi hyønba thi yá zĩthu min 'yohɛ ɛ 'da. Nɛ nu yá zĩthu, ɛmmɛ mi ndehma da ma to'o a ra Jesús, pɛ nu ra Jesús him bi japi din yá ɛ.

Nu ra Jesús bi xánba yá jǎ'i bɛ ra xɛqui Galilea

35 Nɛ nu'bɛ mí ts'ɛtho da hyax bɛya, bi ndants'a ra Jesús bi bøm bɛ ja ra hnini, bi mba bɛ ma'ueni bin yáui Ojá.

36 Nɛ nu'bɛ mí hyats'i xɛn ho bɛya, bi mba ra Simón da hyoni, nɛ'ɛ mí'da mi 'bɛhmɛ bi mbähä da hyomhbɛ ra Jesús.

37 Pɛ nu'bɛ mí dǐm bɛya, bi 'yɛmbi:

—Mbähä bɛ ja ra ngu nguetho gátho yá jǎ'i hon'a bɛ mahøn'a, bi 'yɛmbi.

38 —Hin'na, pɛ man'da xɛn ho 'bɛ ga mbähä bɛ ja mí'da yá hnini, nɛpɛ ga mangä bɛ mam hmam bɛ, nguetho gue'a bá ɛcä ua a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

39 'Bex bi mbähä bɛya, bin 'yo gátho ra hǎi Galilea, bi man rám hman Ojá bɛ ja yá nijá nɛ bi hyøn'a thi yá zĩthu mín 'yohɛ 'da yá jǎ'i bɛ bi thogui.

Bi hoc'a n'da ran 'yohɛ mi hɛmb ra t'axca'ya

40 Nɛ bi zøm bɛ n'da ran 'yohɛ bɛ 'bäh ra Jesús, i hɛmb ra t'axca'ya. Bin dǎnyahmu, bi 'yǎp ra mate, bi 'yɛna:

—Nu'bɛ ni pähä da zǎ gui hogui ts'ɛ, bi 'yɛmbi.

41 Bin yeh rá mbɛi ra Jesús, bi dǎ'a ra hyɛnni, nɛ bi 'yɛmb bɛya:

—I jagä ra pähä da yǎn'a ya, bi 'yɛmbi.

42 'Bex bim 'bɛ'ɛ yá 'ya mi hɛmbi.

43-44 Nu ra Jesús baya, nts'edi bi hɛɕpi nɛ bi 'yɛmbi:

—Nuya, njon gui xifi 'bɛ'a dá øt'e'e. Ni mba, bán 'yupɛ 'bɛh ra mbäjä, gui un bɛ n'da ra 'bøts'e i man rán t'ɛdi ra Moisés da hyaxpɛ n'da 'bɛ ya bi yæn ra t'axca'ya, nɛ da fah baya ngue bi zä i, bi 'yɛmbi.

Nɛ bi xifi da mba baya.

45 Pɛ nu ran 'yohɛ 'bɛ mi bøm bɛ bi mbɛdi ɛmmɛ mma. Nɛ bi xih yɛ jä'i 'bɛ'a xí t'ørpe. Jannangue'a nu ra Jesús ya him bi zä da yærpɛ ja yɛ hnini nɛ 'yotho bɛ ma'ueni nguetho ɛmmɛ bi muns yɛ jä'i 'bɛ i cærpɛ ja ra hnini. Pɛ guehma xæn ngu yɛ jä'i mi zøm bɛ hapɛ mi 'yo ngue høn bɛ go hapɛ ní nɛts'i.

2

Bi hoc'a n'da ra jä'i mi ts'a rá jä'i

1 Nu'bɛ mi tho i ts'ɛ 'da yɛ pa bi yæt mahøn'a bɛ Capernaum ra Jesús. Nu'bɛ mí 'yøh yɛ jä'i ngue 'bæpɛ ja ra ngu,

2 'bexque xæn ngu bi zøm bɛ yɛ jä'i gue'bɛ go mi yupɛ mbo ra ngu nɛpɛ thi. Nu ra Jesús baya, bi xih rám hman Oja ɛ yɛ jä'i.

3 Nɛ nubaya, bi zøm bɛ 'da yæn 'yohɛ i tu n'da ra hyɛnni ngue mí ts'a rá jä'i. Goho ma 'yohɛ ɛ yæn dute.

4 Nɛ hingui sä da thopɛ 'bɛh ra Jesús nguetho mi dɛ bɛ yɛ jä'i. Janangue'a bi xø'ts'a n'da xɛqui ra 'bet'e, bi cæmp'ɛ a ra hyɛnni con rá 'beza.

5 'Bex bi bäh ra Jesús ngue mi pæ ɛ ngue i jase rá ts'edi, nɛ bi 'yɛmp'a ra hyɛnni baya:

—Nu'i, n'yø, ni ts'oqui ya xæm pun'ni i, bi 'yɛmbi.

6 Nɛ nu'ɛ 'da yɛ xänbate nija, mi hupɛ. Nɛ nu'bɛ mí 'yø'a 'bɛ'a i man ra Jesús,

7 bi 'yɛnsɛ mbo yá mbɛi n'da ngu n'da: “Xina, hanja ni man na tengu na. Pɛ hingui numansu Ojä na, njo'o n'da ra jä'i da zä di punba yá ts'oqui n'da, hinda hønt'a Ojä,” bi 'yɛnsɛ yá mbɛi ɛ.

8 Pɛ nu ra Jesús 'bexque bi bætho 'bɛ'a mbæn ɛ, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja ngubɛ guím bɛmhɛ mbo ni mbɛihɛ.

9 Ha guím bɛmhɛ ngue nte ni mba tho a dá xicä na ran 'yohɛ ngue rá ts'oqui ya xæm punbi. Ha guím bɛmhɛ man'da xquí pæhmbɛ ngue i ja ma ts'edi 'bɛ ga xifi da ndants'i, da gæx rá fidi din 'yo.

10 Pɛ nugä ngue dán jä'igä ua ja ra ximhäi, ga ut'ahɛ ya i ja man t'ɛdi ua ja ra häi ngue ga punba yá ts'oqui n'da ra jä'i, jannangue'a ga japi din 'yo na ran 'yohɛ ya, bi 'yɛn a ra Jesús.

Nɛ nubaya, bi 'yɛmp'a mí ts'a rá jä'i:

11 —Nu'i, dí xi i, ndants'i, cæx ni fidi, ni mba ni ngu, bi 'yɛmbi.

12 Nubaya, 'bex bi ndants'i, bi gæx rá fidi, bi bøm bɛ i ja ra ngu. Nɛ bi nu ɛ gätho mi 'bæpɛ. Nɛ bi hyonya thoho ɛ. Jannangue a bi 'yɛspa Ojä ɛ baya nɛ bi 'yɛn ɛ:

—Njam'bɛ xtá nuhɛ tengu a bin ja ya, bi 'yɛn ɛ.

Nu ra Leví 'bex bi dɛn'na ra Jesús

13 M'bejua baya xø bi mba mahøn'a bɛ ja ra ndendædehe a ra Jesús. Nɛ mi søm bɛ yɛ jä'i nɛ mi xänba bɛ ɛ.

14 Nu'bɛ mi thopɛ 'bɛ a ra Leví, i hupɛ ja rá mæxa gue'a ra hyæcahäi a. Nu'a ra Leví rá ts'ant'ɛ ra Alfeo a. Nu ra Jesús baya bi 'yɛmbi:

—Ba tengui.

'Bex bi ndants'a ra Leví baya, bi dɛnni.

Jesús bin sihmɛhɛ yɛ ts'om'bäi

15 Nɛ bin sihmɛhɛ ra Jesús nɛ yá xädi bɛ ja rá ngu a ra Leví. 'Dæpɛ bin sihmɛhɛ 'da yɛ ziyate hyæcahäi nɛ mi'da yɛ ts'om'bäi. Xæn ngu mi 'bæpɛ nguetho xæn ngu ɛ ya xí 'yɛc'yɛi a.

16 Nɛ nu'ɛ 'da ma xänbatehe bɛ nija, yɛ fariseo ɛ, nɛ nu'bɛ mi nu ra Jesús nɛ yá xädi sihmɛhɛ ɛ yɛ ziyate hyæcahäi nɛ yɛ ts'om'bäi nɛ bi 'yɛmp'ɛ yá xädi ra Jesús:

—Hanja ngubɛ øt' ni Hmuhɛ. Hingui ho øt'a ngue i sihmɛhɛ yɛ ziyate hyæcahäi nɛ yɛ ts'om'bäi, bi 'yɛn ɛ.

17 Nu'bɛ mí 'yøh ra Jesús 'bɛ'a bi man ɛ, bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'u im bɛnsɛ xɛn zaqui hingui honi to'o da mbäts'i, hinda hɔnt'u i pɛsɛ in zäman'u i honi to'o da mbäx u. Nɛ nugä bá ɛcä ga fäx u i pɛdi ja yú ts'oqui, him bá ɛcä ga fäx u im bɛnsɛ yu hocja'i, bi 'yɛn a ra Jesús.

Ran t'änni nanguɛ u ɛ't' yún sihmɛ

18 Nu'u yú xädi ra Xuua Nxixya nɛ yú xädi yu fariseo mí ɛ't' yún sihmɛ u. Nɛ bi zɔm bu u 'da bu mí 'buh ra Jesús ngue bi 'yänni nɛ bi 'yɛmbi:

—Hanja hingui ɛ't' yún sihmɛ u ni xädi nɛ i ɛ't' yún sihmɛ u yú xädi ra Xuua nɛ yú xädi yu fariseo, bi 'yɛn u.

19 Ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti ngue ran thəti 'bu mi dət'u, bi 'yɛmbi:

—Pɛ nu'u i 'bɛpu ja ran thəti hin da du yú mbui nguetho 'bɛpu a ran 'yohu din thəti. Hin da 'yɛna ngue hin din sihmɛ u.

20 Pɛ da zɔn ra ora da ts'ispa a ran 'yohu nɛ ja da 'yɛ't' yún sihmɛ buya, bi 'yɛn a ra Jesús.

21 Nɛ nu'a din xä u ma xädigä hin da bɔmanho 'bu nɛ'a ra nyomhma da dɛn ya, tengu thoho ra naxca 'bɔ't'e hin da zä di 'bɔ't'a ra 'ya'bɔ't'e nguetho da xɛ thoho mahɔn'a.

22 Nɛ ngutho a ra vino ma'da'yo hin da zä da sirpu ja ra 'yambot'asɛi nguetho nu'a ra vino ma'da'yo da dɛn 'bu da sirpu nɛ dim fän a ra vino buya, gätho 'da dín ts'ontho buya. Nu'a ra vino ma'da'yo i pa nsi't'i bu ja yu mbot'asɛi ma'da'yo, pi 'yɛn'a ra Jesús 'bu mí dadi.

Bi t'ɛmbi i ɔt' ra 'bɛfi u yú xädi ra Jesús a ra pa ran ts'äya

23 Nɛ nu'a ra pa ran ts'äya bi mbähä yú xädi ra Jesús, bi thopu ja n'da rá huəhi yu trigo. Nu yú xädi buya i toc yu trigo bu bi thogui.

24 Nu yu fariseo bi nu 'bɛ'a bi 'yɔt'u yú xädi ra Jesús nɛ bi t'ɛmp'a ra Jesús buya:

—Hanja ngubu i ɔt'u ni xädiu ya nɛ i ma man t'ɛdiu hin dam pɛhmbu a ra pa ran ts'äya, bi 'yɛn'u yu fariseo.

25 Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'u:

—Ha hin guí nu bu ni sɔcuəhu ngue nɛ ra David bi mbɛsta rán t'ɛdi Oja 'bu

n'dandj 'bu min tumanthuhu bu bin 'yo nɛ u min 'yohu.

26 Janangue'a bi yurpu ja rá ngu Oja nɛ bi zihu bu yu 'bɔxthuhmɛ. Pɛ him mí sã xtán zi u nɛ hɔnt'u yu mbäja i sã da zi u. Nɛ nu ra Abiatar, ra hmumbäja bu a, bi 'yɛmp'u.

27 Nɛ xɔ bi 'yɛna:

—Í ts'än'na ra pa ran ts'äya nguetho bi ndep yu ja'i hin ɛ din unbi, hin í ts'änni ngue da mba nts'upi.

28 Nɛ nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, drá hmugä nɛ i ja man t'ɛdi gam mangä 'bɛ'a da 'yɔt' yu ja'i ra pa ran ts'äya, bi 'yɛn a ra Jesús.

3

Bi hoc'a n'da ran 'yohu him mi sã di juən rá 'yɛ

1 Nɛ nu ra Jesús buya bi yurpu ja ra nija mahɔn'a. Nɛ mí 'bɛpu n'da ran 'yohu him mi sã di juən rá 'yɛ.

2 Nɛ mí 'bɛpu 'da di ɔxtho ra Jesús 'bu di hocpa rá 'yɛ ran 'yohu. Nɛ nu'bu da nu di hocpi di yap puja nguetho ra pa ran ts'äya a.

3 Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ran 'yohu:

—Ndants'i, gam 'bähnu made i 'buh yu ja'i, bi 'yɛmbi.

4 Nɛ nubuya, bi 'yän'du 'bɛpu nɛ bi 'yɛmp'u:

—Dami xiju ya 'bɛ'a xɛn ho da t'ɔt' 'bu ra pa ran ts'äya. Ha da t'ɔt'a n'da ran ho uague da t'ɔt'a n'da ran ts'o. Ha xɛn ho 'bu da yənba rá te rá mija'ui n'da, uague xɛn ho 'bu da hyäcpa rá te rá mija'ui n'da.

Pɛ nu'u hin'yu 'bɛ'a sã dí dɛti.

5 Nu ra Jesús bi hyanman'u yu ja'i buya nɛ bi zɔt rá mbui nguetho hin'yu ran hocja'i u. Nubuya bi 'yɛmp'a mí u rá 'yɛ:

—Dami juən ni 'yɛ.

Nɛ 'bex bi juən rá 'yɛ buya, bi go-manho.

6 Bi bɔn yu fariseo buya nɛ in cuɛ. Bin yəhu mahɔn'a u yún sɛihu ngue mi tɛn ra Herodes, nɛ mí hon u 'bɛpu dí hyo a ra Jesús.

Xɛn ngu yu ja'i bim peti bu ja ra dɔdehe mahɔn'a

⁷ Nu ra Jesús bi 'uegue bi mbähä yá xädi bu ja ra dadehe ne xan ngu yu ja'i mi 'bupä ra häi Galilea bi denthoho.

⁸ Ne u yu mengu bu ja ra häi Judea, nepä ra hnini Jerusalén, nepä ra häi Idumea, nepä 'danguadi ra Jordán, nepä ra xequi Tiro ne Sidón, bi 'yø u 'be'a gätho bi 'yøt'a ra Jesús. Janangue a gätho bi zøm bu mi 'bu a.

⁹ Ne nu ra Jesús bi 'yemp'u yá xädi:

—Damin sähü, gui jomhbü n'da ra t'ambosa nü ja ra dehe, bi 'yemp'u.

Ngubü bi xifi nguetho i nu man'da man'da ní zøntho yu ja'i ne nu'bu bin dü bu yu ja'i da hyuxpü ja ra mbosa ra Jesús büya.

¹⁰ Nguetho ya xí hoqui xan ngu yu hyenni, janangue a din tønthoho u yun zäman'u in nde da benba rá pahni ra Jesús gue mi pā u, høntho ga thärpa thoho rá pahni 'bex gue da yangui, mi en'u.

¹¹ Ne nu'u min 'yohü ra zïthu bin danyahmu bu 'buh ra Jesús ne mbafi, en'u:

—Nu'i gue'e rá Ts'ant'u i Ojä, bi 'yēn u.

¹² Pe nu ra Jesús nts'edi bi hecpa u nguetho hingui ndepe gue'u yu zïthu di bā u yu ja'i gue gue'a rá Ts'ant'u Ojä a.

Ra Jesús bi huahni 'de'mayoho yá xädi

¹³ M'bejua büya bi guam bu ja ra nyuni a ra Jesús. Nubüya bi zohn'dü 'da yá xädi ne nu'u bi mba bu 'buh ra Jesús u büya.

¹⁴ Ne nubüya bi huahn'dü 'de'mayoho, bi zänni din 'yohü gue da zä da mbehni da xih yu ja'i rám hman Ojä.

¹⁵ Ne bi un yá ts'edi di hoc yu hyenni ne da hyøn a thi yu zïthu n'yohü 'da yu ja'i.

¹⁶ Bi zänna ra Simón, ne bi zänbi dí hutí ra Pedro a.

¹⁷ Ne ra Jacobo ne'a ra Xuua rán 'yohü na ra Jacobo. Gätho yoho yá ts'ant'u ra Zebedeo ya. Ne bi zänba yün sopathuhu Boanerges, i nde da ma tengu n'da ra ngäni.

¹⁸ Ne'a ra Andrés bi zänni, ne ra Felipe, ne ra Bartolomé, ne ra Mateo, ne

ra Tomás, ne man'da ra Jacobo gue rá ts'ant'u ra Alfeo, ne ra Tadeo, ne man'da ra Simón, t'ēmbi ra cananista.

¹⁹ Ne ra Judas Iscariote gue'a di dä a ra Jesús. Ne nu'bu mí gua'a bi un yá ts'edi u, bá ēh yá ngu.

Bi t'ēmbi in 'youi rá ts'edi ra zïthu a ra Jesús

²⁰ Ne xø bi zøm bu xan ngu yu ja'i mahøn'a xø him mi pongui din sihme ts'u ra Jesús ne yá xädi.

²¹ Nu'bu mí 'yø u yá meni ra Jesús 'be'a gätho i øt'a, ēmbi in gät'i, ne bá ē u bi zøm bu 'buh ra Jesús i nde da zits'i.

²² Ne nu yu xänbate nijā xpí 'yē a Jerusalén, sä en u n'youi ra zïthu ra Jesús, ne en u nangué rá ts'edi yá hmu ra zïthu gue'a ní zä i høn a thi yu zïthu ra Jesús, sä bi 'yēn u yu xänbate nijā.

²³ Nu'bu mí bāh ra Jesús 'be'a bi man u, bi zon'dü büya ne bi xih yun t'uti da bādi hinga gue'a man u. Bi 'yēmp'u:

—Hin da zä a ra zïthu din säsehü yá minzïthuhü, ne xtí 'betho rá ts'edi.

²⁴ Tengu n'da ra ts'ut'abi bu ja ra hnini hingui sä da hyā rá ts'edi 'bu din säsehü u yá ja'i.

²⁵ Ne ngutho n'da ra ngu 'darpü 'bühmbü yá ts'ant'u n'da ran 'yohü da guasē u 'bu hinga 'dat'a im bēni.

²⁶ Ngutho u yu zïthu 'bu xtín säsehü yá hmu, xtan guasē u 'bu hinga 'dat'a im bēn'u, bi 'yēn'a ra Jesús.

²⁷ Ne xø bi xih man'da ran t'uti nangué 'be'a bi 'yörpa ra zïthu, bi 'yēmbi:

—Njon da zä da yärpü ja rá ngu n'da ran 'yohü i ja rá ts'edi gue'bu hinga m'bet'o da thu't'i. Pe nu'bu ya bi thu't'i, hingui hēi da thāspi 'be'a gätho i pēs' pūya, bi 'yēn a ra Jesús.

²⁸ Pe majuañi dí xi ahü hōnt'a go ma ts'oqui bi 'yøt' yu ja'i da mba ma punbi 'bu da hyon ra punbi, ne hōnt'a go ma ts'ore bi ma.

²⁹ Pe nu'u to'o im man ra ts'ore nangué rá Hogandāhi Ojä njām'bu da zä da mba ma punbi u, da nu ran ünbi gätho yu pa mazāi, bi 'yēn a ra Jesús.

³⁰ Ngubü bi xih yu xänbate nijā ra Jesús nguetho bi 'yēn'u hinga gue'a

rá ts'edi rá Hogandahi Oja in 'youi ra Jesús, ngue mi høn a thi yu zithu.

Ra Jesús i embi rá mbe ne yún 'yohu i ot' rá pähä Oja

³¹ Ne nubuya bá esse rá mbe ra Jesús ne yún 'yohu. Pe mí 'bätho bu thi nguetho him bi zä bi yut'a mbo. Ne bi xi u 'bäpu mbo:

—Xihmi ts'u ra Jesús ngue dín zohndähe ua thi, bi 'yemp'u.

³² Ne nu'u 'darpu mí huhmbu ra Jesús bi 'yemp'u buya:

—Bäpu thi ni mbe ne nin 'yohu, i hon a i 'na.

³³ Nu ra Jesús buya bi dat'u:

—Ga xi ahu te'o a ma mbe ne man 'yohu.

³⁴⁻³⁵ Ne bi hyant'u 'darpu huhmbu buya, ne bi 'yena:

—'Bucua ya ma mbe, ne man 'yohu, nguetho hont'a go te'o da 'yörpa rá pähä Oja, gue'a man 'yohu a, ne gue'a man ju a, ne gue a ma mbe a, bi 'yemp'u mi dädi.

4

Ran t'uti ra mbomhmudä

¹ Ne xø bi xänba yu ja'i mahøn'a bu ja ra ndendädehe a ra Jesús. Ne emme xän ngu yu ja'i bim petihu bu. Janangue'a bi yärbu ja ra t'umbosa bi dän i ts'u bu ja ra ndenthe. Nu yu ja'i bi gopu ndenthe buya.

² Nu ra Jesús buya xän ngu yu t'uti bi xih yu ja'i 'bu mí xänbi, ne bi 'yena:

³ —'Yøhmbu ts'u ran t'uti ga xi ahu ya. Nu'a n'da ra uähi bi mba bá pon yu hmudä.

⁴ Ne bi zo 'da bu 'yu. Nubuya bá eh yu doja bi jua'a nts'a yu hmudä xí zo bu.

⁵ Nu'u mi'da yu hmudä bi zo bu ja yu ndaxnado ne ts'utho ra häi bu. Janangue'a 'bex bi bøxa n'dihi.

⁶ Pe nu'bu mam bá pøx ra hyadi 'bex bi 'yot'u nguetho hin hapu sä da mba yu 'yu.

⁷ Nu'u mi'da bi zo bu ja yu dapo, bi bøts'e pegue bi gom' yu dapo, ne nte bi ndø'u.

⁸ Pe nu'u mi'da buya bi zo bu ja ra häi xän ho. Bi bøts'e ne bin te, ne

bi ndøgue. Nu'u 'da 'däte ma'det'a bi ndøgue, nu'u 'da hyäte, nu'u 'da n'da ciento bi ndøgue ngue n'da 'bäi, bi 'yən a ra Jesús.

⁹ Ne xø bi 'yemp'u yu ja'i:

—Hønt'a go to'o ja yu zagu bi 'yø a dá ma, bi 'yembi.

Hanja i xih yu t'uti yu ja'i a ra Jesús

¹⁰ Nu'bu mi 'busehu 'de'ma yoho yu xädi ra Jesús ne'u mi'da yu 'yəc'yēi, bi xifi da xi u 'be'a na mbøn a ran t'uti bi ma.

¹¹ Nu ra Jesús bi 'yemp'u buya:

—Gue'ahu bi ja ahu gui pähmbu a him mam fädi mam 'bet'o ngue 'beru ní manda rá ts'edi Oja. Pe nu'u yu ja'i thoho gue'u da sänba yu t'uti,

¹² madague da nu pe hin da 'yörpa masu 'be'a da nu, ne madague da 'yøde pe hin da badi 'be'a ní mba a, ne hin da bēni di päh yu mbui ngue da hyon ra punbi, bi 'yən'a ra Jesús.

Rán theui a ran t'uti a ra mbomhmudä

¹³ Ne xø bi 'yemp'u mahøn'a:

—Nu'bu hin gui pähmbu 'be'a na mbøn'a ran t'uti dá mangä, ha da zä gui pähmbu gätho mi'da ga xi ahu 'bu.

¹⁴ Nu'a na mbøn'a dá mangä, nu'a ra uähi que'a bá man rám hman Oja hønbu go hapu.

¹⁵ Guehya bi zo bu ja ra 'yu na mbøni bi 'yømanho rám hman Oja ya. Pe nu ra zithu 'bex bi japi bi pumbēni a ram hma bi sifi.

¹⁶ Ximangutya bi zo bu ja yu ndaxnado na mbøni bi 'yøh ram hma ne bin johya.

¹⁷ Pegue hinga gätho rá mbui bi bēni. Janangue'a nu'bu bi nu yu acpi ne yu unbi nanguue rám hman Oja him bi hyät'i, 'bex gue bi zu ne bi 'uegue.

¹⁸ Ne nuya bi zo bu ja ra dapo na mbøni bi 'yømanho ram hma

¹⁹ pe emme di ho ra ximhäi ne ra mbeti i hät'i, ne di ho da 'yøt' yu pähä zehē. Tengu'bu bi gomba ram hma, ne hin di japi din te yu mbui.

²⁰ Pe nuya bi zo bu ja ra häi xän ho, na mbøni bi 'yømanho rám hman Oja,

bi hyani, ne bin te yá mbui xan ho, ne bi xant'a ram hma xan ho, tengutho yu hmudä, gue bi ndø'a 'däte ma'det'a u 'da, ne hyate u 'da, ne n'da ciento u 'da, bi 'yemp'u yá xädi 'bu mi xifi 'be'a na mbøn'a ran t'uti bi ma.

Gätho him mam fädi da zøni da fädi

²¹ Ne xø bi 'yæn'a ra Jesús:

—Nu'a mam hmangä nts'änni gätho yu jä'i da 'yøde, tengu n'da ra nyot'i nts'änni di yot'i gätho bu mbo ra ngu, hingan ts'änni da mba ma cu't'i bu ja ra 'bihuanza o ra 'bit'ots'i.

²² Nguetho gätho 'be'a him mam fädi da zøni da fädi, ne gätho 'be'a him midí nequi da zøni da hnu.

²³ Hønt'a go to'o ja yá zagu bi 'yø a dá ma.

²⁴ Ne nu'a di jamansu a i øde da badi xan ho ne Ojä di japi man'da xan ngu da zøni da badi. Pe nu'a hin e di jamansu a i øde, pe ne'a zi ts'u mi pädi dim 'bedi, ne tengu ni t'eni gnán emhbu gue'a dí t'en'nahu, ne man'da mbongui thoho din 'da ahü.

²⁵ Din ja ahü tengu ram hma i ena: “Nu'a xan ngu i ja man'da xan ngu din t'unni pe nu'a ts'utho i ja man'da da thänba a.”

Rán t'uti ra hmudä i te

²⁶⁻²⁷ Nu ra Jesús bi 'yemp'u mahøn'a:

—Nuya di manda ua rá ts'edi Ojä madague'bu hin di nequi, tengu thoho n'da ra hmudä 'bu bi du a n'da ran 'yohu, madague'bu hingui nu hague ám bøts'e pegue i pädi da bøts'e, nte im benthø.

²⁸ Nguetho nu'a ra häi dí tese yu thuhu a. Nu'bu bi mbadi bi bøts'e, yu paxi thoho, m'bejua buya da ndøh yá dæxi, ne nubuya din thä u.

²⁹ Ne nu ran 'yohu buya da xoqui nguetho bi zøn ra ora da 'be'ts'i, bi 'yæn a ra Jesús. In jabu rá ts'edi Ojä ngue di manda ua ne njongui nu hague na te.

Ran t'uti rá hmudä ra mostaza

³⁰ Ne man'da ran t'uti bi xih yá xädi ra Jesús mahøn'a, ne bi 'yemp'u:

—'Bepu dá bemhbu hague di manda ua rá ts'edi Ojä. Ga xi ahü n'da ran t'uti nangue'a.

³¹⁻³² In ja tengu n'da rá hmudä ra mostaza i pa m'boni, ne emme zicue tho, emme man'da zicue xinda gue mi'da yu hmudä, pe man'da i te xan ngu yá 'ye, xinda gue gä mi'da yu paxi ne xøgue sä da 'yøt' yá 'bafi yu doja bu ja yá xaha. Njabu rá ts'edi Ojä bu ni nequi ngue di manda ua, bi 'yæn'a ra Jesús.

Hanja bi xih yu n t'uti u yu jä'i

³³ Ne xan ngu mi'da yu n t'uti bi xänba yu jä'i a ra Jesús 'bu mi xänbi tengu ya i hmangua, pe hønt'u hingui hei bu dá fädi bi xifi.

³⁴ Ne nte bi xih mi'da yu n hma, hønt'u yu n t'uti bi xifi. Pe nu'bu mi 'busehu yá xädi bi xih puaya 'be'a na mbøn'u yu n t'uti bi mam bu 'buh yu jä'i.

Bi xifi din he ran dahi ra Jesús

³⁵ Nu'bu mín de buya nu ra Jesús bi 'yemp'u yá xädi:

—Nuya ga thohmbu nu 'danguadi ra dædehe, bi 'yemp'u.

³⁶ Ne nubuya bi xih yu jä'i da mbeng bu yá ngu. Nu yá xädi buya bi 'yon a ra mbosa mi huhu ra Jesús, bi mbähä buya. Ne xan ngu mi'da yu jä'i bi denni ngue bi hyuse yá mbosa u.

³⁷ Ne nu'bu ya i 'yo bu ja ra dehe ne nts'edi ran dahi bin ja, ne bi donts' ra dehe ra mbosa ne mi ts'utho xtán yudi.

³⁸ Pe nu ra Jesús mi hunh ra huhni, ne mi apu ja ra mbosa. Nu yá xädi bi 'yä ra Jesús ne bi 'yembi:

—Xänbate i, ha nte guím beni ne nde ga tuhu, bi 'yemp'u.

³⁹ Bi ndants'a ra Jesús buya ne bi 'yemp'a ran dahi ne a ra dehe:

—Daman he, bi 'yembi.

'Bex gue bin he ran dahi ne ra dehe buya him mam bi 'yani.

⁴⁰ Nubuya, bi 'yemp'u yá xädi:

—Guín suhu nguetho ts'utho guí e'c'yegahu.

41 Nu yá xädi baya bi zu a ra hmu, ne bi hyonya thoho a bin ja. Bin 'yemzehe n'da ngu n'da u:

—'Be'a di 'yēt'ui na ran 'yohu, ne ya 'bex gue in hē a ran dāhi ne ra dehe di hēcpi.

5

Ra Jesús bi hyōnba thi yu zīthu a ra mēngu bu Gadara

1 Nubaya nu ra Jesús ne yá xädi bi zōm bu 'danguadi ra dādehe nubu ja ra häi Gadara.

2-6 Ne mi 'bap n'da ran 'yohu min 'youi yu zīthu. Nu'a mi zām bu ja ran 'yāgui, ne njo'o to'o mi sä da zāmmi nguetho gä i xēthoho yu cadena mi pa nthāt'i. Xun ngu yu nīdi bi thurpa yá 'ye ne yá gua nangue yu cadena, pē gātho i xēthoho. Njon mi sä di hēcpi. Gātho ra pa ne ra xui mi mbapu ja ra dāpo o guepu ja ran 'yāgui, ne midi unba zēhe nguetho mi hēzehe rá jā'i nangue yu do. Nu'bu mí bōm bu ja ra mbosa a ra Jesús ne yá xädi, 'bex bá ē a ran 'yohu bin c'athu, bí 'yēpu ja ran 'yāgui, bin danyahmu bu 'bāh ra Jesús, bi dānde,

7 ne nts'edi mbafi, bi 'yēna:

—'Be'a guí nde gui 'yōrcahe grā Jesús, rá Ts'unt'u i Ojā mahēts'i. Nuya dí ä a ra mate hin gui āngahe,

8 bi 'yēn'u yu zīthu 'bu mi sifi da bōm bu rá mbai ran 'yohu.

9 Ne nubaya nu ra Jesús bi 'yān'nu yu zīthu:

—'Be'a ní thuhu, bi 'yēmbi.

—Ma thuhu “N'dan nēts'igāhe” ne ēmme xun ngu gāhe, bi 'yēna.

10-12 Ne nts'edi dí ä a ra mate gue'bu ga pōmhbe hin gui pēngahe bu n'danni i ja yu häi, dami 'yōrcahe ra mate gui pēngahe nu 'buh yu ts'adi ga cūthe nu, bi 'yēn'u. Nguetho hinga yatho mí 'yo u yu ts'adi xun ngu, mi sapaxi bu.

13 Nu ra Jesús ya bi un ran t'ēdi da yurpu 'buh yu ts'adi. Nu'bu mí yurpu ya 'bex bán tih yu ts'adi bá cāpu ja ra nguani u 'bex bi yurpu ja ra dehe u, ne gä bi du bu u baya. Mbē yo mahuāhi i jua u.

14 Nu u yun 'yohu midi jamansu yu ts'adi, 'bex bi 'da 'bu min nu 'bē'a bi 'yōt'u yu ts'adi. Bi mba bá mam bu ja ra hnini nepu huāhi a bin ja. 'Bex bi mba yu jā'i baya da nuse u 'bē'a bi man u yá mbādi yu ts'adi.

15 Nu'bu mí zōm bu, bi nu i hupu a ran 'yohu madí unba ra zīthu, ya xí zā ne i he rá zi pahni. ēmme bi mbidi yu jā'i baya.

16 Nu'bu xí nu yu ts'adi, xō bi xifi xun ho yu jā'i mahōn'a 'bē'a xín ja.

17 Ne nubaya, nu yu mēngu bu ēmme bi 'yāp ra mate ngue 'bex gue da bōn a ra Jesús bu ja yá häi u.

18 Bi mba da ndex ra mbosa a ra Jesús baya. Ne nu'a ran 'yohu xí unba ra zīthu ēmme i nde da dēn'na ra Jesús gue 'darpu din 'yohu.

19 Pē nu ra Jesús him bi un ran t'ēdi ne bi hēcpi.

—Ni mba bu ni ngu, ne gui xi u nim 'buihu ran ho bi 'yōt'a Ojā ra Hmu ngue bi huēc'a i, bi 'yēmp'a ran 'yohu.

20 Nu'a min 'youi ra zīthu baya, bi mba rá ngu. Bi dū'mi bi mam bu gātho ra xēqui Decápolis 'bē'a xí 'yōrpa ra Jesús. Ne gātho u bi xifi bi hyonya thoho u.

Ra Jesús bi 'yā'a rá t'ixu ra Jairo ne bi hoc'a n'da ra xisu mi hēmb ra mbēji

21 Ne nu'bu ya mi zōn ra Jesús bu ná 'danguadi ra dādehe, ēmme xun ngu yu jā'i bim pēti bu ndenthe mahōn'a guepu bin sāya ra mbosa.

22 Bi zō'a n'da rá ngarbi ra nijā i Jairo a, bin danyahmu bu ja rá gua ra Jesús.

23 Ne ēmme bi 'yāp ra mate, bi 'yēmbi:

—'Yōrqui ts'u ra mate ga mbāhā ba cāx ni 'yē ma t'ixu nguetho ēmmei, janangue'a da yāni ne hin da du, bi 'yēmbi.

24 Nu ra Jesús bi mbē baya, ne xun ngu yu jā'i bi dēn'ndu, xōgue bin dū bu ni mba u.

25 Ne bi zāpu 'yu n'da ra xisu ná 'dē'mayon jēya mi hēmb ra mbēji.

26 ēmme xí nu ran unbi nangue xun ngu yu 'yōthebate xí 'yōthe. Xi juadi

gätho rá mbeti mi ja, ne xingui ts'ü bi dits'i, xogue man'da emmei.

27 Pe nuya i hon a ra Jesús nguetho xí 'yø'am man yu ja'i ngue di hoqui hont'a go 'be'a man u. Janangue nu'bü mi zädi 'bex bi yut'i nde bü ní mba u, bi därpa rá xäthapahni ra Jesús büya.

28 Nguetho mí ense ra xisu, "Hontho ga thärpa rá pahni, ya da yängui," mi éna.

29 Ne nu'bü mi därpa rá pahni ra Jesús 'bex bin hë a rá mbëji mí hëmb büya. 'Bex bi bā a ra xisu ngue ya bi zä xun ho.

30 'Bex bi bāh ra Jesús ngue bi hoc'a n'da ra ja'i rá ts'edi 'bü mí därpa rá pahni. Janangue bi nyë'a ra Jesús, bi hyët'u yu ja'i min 'yohu ne bi 'yëna:

—To'o bi därca ma pahni, bi 'yëna.

31 Nu yä xädi büya bi 'yëmbi:

—Guín nuhma emme dū ua yu ja'i, "To'o bi därca ma pahni," ne guí éna.

32 Nu ra Jesús i tø'mi da manse to'o xí därpa rá pahni.

33 Ne nu ra xisu büya, bin su ne di fet'i nguetho pä a xí t'ørpe. Ne bi mba bü 'bāh ra Jesús bin danyahmu bü ja rá hmi ne bi xifi gätho 'be'a xí 'yøt'e.

34 Nu ra Jesús büya bi 'yëmbi:

—Nu'i grá zi xisu, bi zä i nguetho gá 'yëc'yëigui. Ni mba da hyu ni mbüi, him man di ün'a a gmi hëmbi.

35 Gätho na yäui a ra xisu 'bex bi zøpu mi'da yu ja'i bí 'yëpu ja rá ngu a ra Jairo, bi t'ëmp'a ra Jairo:

—Nu'a ni t'ixu ya bi du. Sāti thoho man'da gadi pah na ra xänbate.

36 Pe nu ra Jesús 'bü mí 'yø a bi man'u, bi 'yëmp'a ra Jairo büya:

—O di tu ni mbüi, hontho gui 'yëc'yëi ngue majuañi i ja ma ts'edi, bi 'yëmp'a.

37 Guehma bi thoh püya ne njom bi japi da dënni. Hont'a ra Pedro, ne ra Jacobo ne ra Xuua rán 'yohu ra Jacobo, bi xifi da mbähä bü rá ngu ra Jairo.

38 Nu'bü mi zøm bü ja rá ngun a ra Jairo büya, bi nu ngue i zon'u yu ja'i 'büpu, ne emme di mbahni na ts'oni.

39 Bi yörpu mbo ra Jesús büya, bi 'yëmp'u 'büpu:

—Hanja emme gadi hihü na ts'oni. Nuna ra hmute hingui tu pegue i äha.

40 Nu'bü mi 'yøh yu ja'i 'be'a bi man a, bi den thoho büya. Nu ra Jesús büya, bi 'yëmp'u yu ja'i:

—Dami pømhbü thi, bi 'yëmbi.

Hont'a rá ta ne'a rá mbe ra hmute xí du ne yä xädi, bi yuthü ra Jesús bü 'ben a ra hmute.

41 Nu'a ra Jesús büya bi benba rá 'yë a ra hmute ne bi 'yëmbi:

—Talita cumi, bi 'yëmbi. I nde da ma: "Nu'i grá hmute dí xi i, dami ndants'i."

42 Nu'a ra hmute büya 'bex bi ndants'i ne bin 'yo. 'De'mayon jëya mi pë'ts'a. Nu'u bi yuthü mbo bi hyonya thoho.

43 Nu'a ra Jesús büya nts'edi bi 'yëmp'u:

—Njon gui xihmbü 'be'a dá øt'ä, bi 'yëmp'u. Ne nubüya bi 'yëmp'a ra Jairo:

—Dami 'uñ na ni t'ixu ya, bi 'yëmbi.

6

Ra Jesús bi zøm bü rá hninizehë

1 Bi bøm bü ra Jesús büya, bi mba bü ja rá hnini zehë Nazaret. Bi mbähä yä xädi.

2 Ne nu'a ra pa ran ts'äya, bi mbähä yä xädi bü ja ra nijä. Nu ra Jesús büya bi xänba bü yu ja'i. Nu'bü mi 'yøh yu ja'i a bi man'a ra Jesús, bi hyonya thoho ne din 'yëmzëhe u:

—'Be'a nin xädi im man na. 'Be'a ni ts'edi i ja na, ngue i sä i øt' yun t'øt'e mixte na.

3 Ha hinga guehna ra yaxi na, rá ts'unt'u ra María. Ne yän 'yohu ra Jacobo, ne ra José, ne ra Judas, ne ra Simón, ne u yän ju dí 'bühmbü ua, bi 'yëñ u.

Ne bi u't' yä mbüi zehë u.

4 Janangue'a nu'a ra Jesús bi 'yëmp'u:

—Gätho yä pøngahyā Ojä i hnumansu, pë hønübü ja rá häizëhe nepu 'büh yä mēni, nepu ja rá nguse hingui hnumansu bü, bi 'yëñ'a.

5 Ne hingui ngu yun t'øt'e bi 'yörpu ngue xtä 'yut rá ts'edi. Hont'u zi yoho

yən zāman'ə bi gāx rá 'yɛ bi japi bi yān'ə.

⁶ Nɛ bi hyonya thoho a ra Jesús nguetho him bi 'yɛc'yɛi ɛ ngue i ja rá ts'edi ɛ yá mɛnguhə. Nɛ nubəya bi mba bə ja yə t'əhnihi jombə Nazaret, nɛ bi xānba bə ɛ yə jə'i.

Bimbehn'də 'dɛ'mayoho da mamp'a rām hma

⁷ M'bejua bəya bi xi ɛ 'dɛ'mayoho yá xādi ngue da mba bə ja yə hnini. Nɛ 'da i yoho bi zānni, nɛ bi un yá ts'edi da hyon'a thi yə zīthu in 'yohə ɛ 'da yə jə'i.

⁸⁻⁹ Nɛ bi xi ɛ nte da hyax 'bə bi mba ɛ. Hont'a n'da ra tōhə da hyats'i n'da ngu n'da ɛ. Nɛ hont'ə yə thīxfani da 'yut'i. Xing yən ju'dəzə, xing yən zedi da hyats'i, xing ra mbeti, nɛ xín da gax ɛ yojo'ts'i yá pahni.

¹⁰ Nɛ man'da bi 'yɛmp'ə:

—Hənbə go hapə da mba ma sāya ahə 'bə gá sōmhbə bə ja yə hnini, gam 'bəhmbə bə gue'bə go gá nɛxhə bə.

¹¹ Nɛ nubə hapə guí sōmhbə ngue hin da zin ahə nɛ hin da 'yomanho a guí mamhbə, dami pōmhbə bə, dami huajə ra hāi ja ni xīnguahə, ra hmɛpya ngue guí sohmbə bə ɛ. Nɛ majuani dí xi ahə, nu'a ra hnini hin da zin ahə, man'da xən ngu ran ɛnbi da nu a 'bə bi zən ra pa ran juanbi, xinda gue'a ra hnini Sodoma nɛ ra hnini Gomorra, bi 'yɛmp'ə yá xādi.

¹² Nɛ bi bəm bə 'dɛ'mayoho bəya, bi mba. Hənbə go hapə bin 'yo bi xih yə jə'i di pāh yán 'yomfɛni nangue yə ts'oqui bi 'yot'e.

¹³ Nɛ bi hyon a thi xən ngu yə zīthu mín 'yohə 'da yə jə'i nɛ xən ngu yən zāman'ə bi gox ra aceite nɛ bi japi bi zā ɛ.

Rán dɛte ra Xuua Nxixyq

¹⁴ Mí ø a ra ts'ut'abi Herodes ngue mí man yə jə'i 'bɛ'a mí øt'a ra Jesús bə mí 'yo, nɛ bi 'yɛmb bəya:

—Masque gue'a ra Xuua Nxixyq a bi dambɛni, janangue'a i øt yən t'øt'e ngue i uh rá ts'edi, bi 'yɛna.

¹⁵ Pɛ nu'ə 'da yə jə'i, mi ɛna:

—Ra Elías a ra Jesús.

Nɛ nu'ə 'da i ɛna:

—Ra pōngahyq tengu mi 'bəh maya'bə.

¹⁶ Pɛ nu ra Herodes 'dat'a im ma, bi 'yɛna:

—Gue'a ra Xuua Nxixyq a ngue dá manda da ts'ɛcpa rá 'yuga, masque bi dambɛni, bi 'yɛn a ra Herodes.

¹⁷⁻¹⁸ Nguetho guesɛ ra Herodes bi mbɛnh'də bá bɛnt ra Xuua, bi du't'i nɛ bi got'a fādi. Nguetho in cɛ ra Herodes 'bə mí t'ɛmbi hingui ho a bi 'yot'e ngue xí zin a rá 'bɛpo. Nɛ nu'bə mí zin'a ra xisu, mi 'bəhmi a ra Felipe. Nɛ nu'a ra Felipe, rán 'yohə zɛhɛ a ra Herodes. Nɛ nu ra xisu i Herodías a. Nɛ gue'a ra Xuua Nxixyq bin yāui ra Herodes, bi xifi hingui ho a bi 'yot'e. Him bi 'yomanho ra Herodes bəya, janangue bi manda dí cot'a fādi ra Xuua Nxixyq.

¹⁹ Nɛ a ra Herodías bin cɛ nɛ ɛmmɛ honi 'bɛpə dí hyo a ra Xuua. Pɛ him 'bex bi zā bi hyo.

²⁰ Nguetho nu ra Herodes mi pādi ra hocjə'i a ra Xuua, nɛ bi xi ɛ yə mbāngoxthi njon da japi da yərpə ngue di ɛnba ra Xuua. Nɛ nu ra Herodes, ja'bə di manda bá ts'inba ra Xuua ngue i nde da 'yø i ts'ə rām hman ra Xuua. Nɛ bi 'yomanho tho madague'bə hinga gātho i pādi 'bɛ'a nam bən'a i man ra Xuua.

²¹ Nu'bə mí zən ra pa rá ngopa ra Herodes, nu ra Herodías bəya bi dīni 'bɛpə dí hyo ra Xuua bəya. Bi 'yot'a n'da ra dānsihmɛ ra Herodes bá si yám fāts'ihə, nɛ yá hmudofəi nɛ'ə yə ngərpi bə ja ra hāi Galilea.

²² Nu'bə mín sihmɛ ɛ bi yərpə rá t'ixu ra Herodías, bin nɛsɛ a ra hmute. Nu ra Herodes nɛ ɛ gā mi huhmbə bə ɛmmɛ bi numanhop rán hnɛi ra hmute.

—Nuya gui 'yāqui 'bɛ'a guí nde gui 'yāqui, nugā ga 'da i, bi 'yɛmbi.

²³ Nɛ xø bi 'yɛmbi:

—'Yɛc'yɛi Ojə majuani ga 'da i 'bɛ'a gui 'yāqui madague a gui 'yāc made gātho 'bɛ'a dí pɛ'ts'ä, bi 'yɛmbi.

24 Nu'a ra hmute baya bi bōni ne bi 'yān'na rá mbe ngue ra Herodías, bi 'yēmbi:

—'Bē'a sā ga äpi, mbe.

Nu'a rá mbe baya bi 'yēmbi:

—'Yäp'a rá yā ra Xuua Nxixyā.

25 Bi mbenga n'dihi ra hmute baya bi 'yēmp'a ra Herodes:

—Dí nde 'bexque guehya gui 'dac'a rá yā ra Xuua Nxixyā, gui cārca ra mbohi, bi 'yēmbi.

26 Nu ra Herodes baya bi du rá mbai 'bē mi 'yō a bi man a ra hmute, pē hingui sā 'bē'a da mam baya nguetho hupā ja ran sihmē ɛ xí 'yōde 'bē'a bim ma ngue ya xi ma majuāni di unni 'bē'a da t'äpi.

27 Janangue a guehma bi mbēnhna n'da ra dofai bá hānba rá yā ra Xuua.

28 Nu'a ra dofai baya bi mba bá sēcpa rá yā ra Xuua nubā ja ra fādi ne bá cāt'a n'da ra mbohi, bi unna ra hmute baya. Nu ra hmute baya, bi unna rá mbe a rá yā ra Xuua. Ne gue'a bin ja 'bē mi du ra Xuua Nxixyā.

29 Nu'bē mí 'yōh yá xādi ra Xuua ngue bi ts'ēcpa rá yā, bá ɛ ɛ, bi duspa rá ngōc'yēi ne bi mba bi 'yāpā ja ran 'yāgui baya.

Bi un ran ts'ihmē cāt'a mahuāhi a ra Jesús

30 Nu'bē jam bá penc ɛ yá xādi a ra Jesús, bi xifi 'bē'a gātho xí 'yōrpā bin 'yo, ne bi ma 'bē'a gātho bi mam bē 'būh yā jā'i 'bē mi xih rām hman Ojā ɛ.

31 Nu ra Jesús bi 'yēmp'ɛ:

—Ga mbähä ts'ɛ nɛ n'danni ngue dan sāyahā ts'ɛ nɛ, xōhma guí yāhmbā, bi 'yēmp'ɛ.

Nguetho xān ngu yā jā'i i sōm bē, ní mba ne ní 'yēhē, ne xīngui ts'ɛ im bongui din sihmē ɛ.

32 Janangue a bi hyu ra mbosa ɛ im bēni da zōm bē ma'ueni ɛ guepā da zā dim 'būse ɛ.

33 Pē xān ngu mi'da yā jā'i bi hyant'a ra mbosa bē ni mba ne bi bādi i hu bē ra Jesús. Ne bá nēxpā ja yá hnini ɛ, ne ɛmmē bin ti ɛ ne 'yogua thoho ne m'bet'o bi zōm bē da zōn'a ra mbosa.

34 Nu'bē mi gāh ra mbosa ra Jesús ne yá xādi, bi nu xān ngu yā jā'i ya xí zōm bē, ne bi huēc'ɛ ngue in ja tengu yā de'yo njo'o di jamansu. Ne 'bex bi dū'mi bi xih yā jā'i rām hman ra Jesús mahōn'a asta gue'bā go mín de.

35-36 Nu'bē mín de baya bi t'ēmp'a ra Jesús:

—ɛmmē bin de ya, ne hinga nan sihmē yā jā'i, dami pēnpā ja yā t'ūhnini ya da dān yā hmē bē nguetho ma'ueni ua ne hin'yā 'bē'a da zi, bi 'yēn'ɛ yá xādi.

37 Pē nu'a ra Jesús bi 'yēna:

—Gue'ahā gui 'uīmhbā yā jā'i, bi 'yēmbi.

Ne bi 'yēn'ɛ yá xādi:

—Pē ha guí ɛnje gua tāmhbē yociēto ra hmē ngue ga unhde yā jā'i da zi, bi 'yēn'ɛ.

38 Nu ra Jesús baya bi 'yēmp'ɛ:

—Bá nuhā bē hangu yā hmē ja bē.

Nu'bē mí bādi, bi 'yēmbi:

—Cāt'a mhmē ne yoho yā huā ja ua, bi 'yēn ɛ.

39 Ne bi xih pāya:

—Dami xihmbā yā jā'i din sāya nɛ i ja yā 'bot'ei.

40 Ne 'darpā bi hyu ɛ n'da ciento, ne 'darpā bi hyu ɛ mi yote ma 'det'a, ne njabā bi 'yōt'e gātho ɛ mi'da.

41 Nu'bē mi gān'ɛ cāt'a yā hmē ne ɛ yoho yā huā ra Jesús, bi ndōs mahēts'i, bi 'yāp rān jāpi Ojā ne bi xēn'ɛ yā hmē. Ne ɛ yā huā baya. Nubāya bi un'dū yá xādi di darpa yā jā'i.

42 Gātho bin sihmē ɛ 'būpā ne bin niyā xān ho ɛ.

43 Ne nu'bē mi jua'a bi pēt'ɛ bi bongui, 'de'mayo 'bōts'e bi yudi.

44 Ne nu'ɛ bin sihmē cāt'a mahuāhi ma 'yoh ɛ.

Ra Jesús bin 'yo maxōts'e bē ja ra dādehe

45-46 Nu ra Jesús baya bi xih yá xādi m'bet'o da mba ɛ da zōm bē ra hnini Betsaida, ne bi yāt'a n'dihi bē ja ra mbosa ɛ baya. Nu ra Jesús him 'bex gue bi mba ne nu'bē min 'yēhmbā gātho yā jā'i, bi ndēxpā ja ra nyuni bin yāqui Ojā bē.

47 Nu'bɛ min xui, ya i 'yo bɛ ra mbosa bɛ made ra dehe. Nu ra Jesús mi 'bɛtho bɛ bán ts'ogui.

48 Nɛ nu'bɛ mí hyant'ɛ 'bɛ'a øt'ɛ yá xádi, bi nu ngue xɛn hɛi bɛ ni 'yon yá mbosa nguetho di costa'a ran dahi a ra mbosa. Nɛ nu'bɛ maguembɛ da hyax pɛya bá ɛh ra Jesús bɛ ní mba yá xádi, ba 'yo maxøts'e ra dehe. Nɛ nu'bɛ mi zádi ɛna da mi'ts'a ra mbosa.

49-50 Nu'ɛ yá xádi 'bɛ mi nu bi bɛn ɛ: “N'da ra du i mba bɛ,” ɛn'ɛ. Nɛ ɛmmɛ bi mba ɛ nguetho bin su. Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Guecä o te guím bɛmhɛ. Damin johyahɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

51 Nɛ bi ndexpɛ ja ra mbosa bɛya. 'Bex bin hɛ ran dahi, nɛ ɛmmɛ bi hyonya tho ho yá xádi 'bɛ mi nu 'yo maxøts'e ra dehe ra Jesús, nɛ bin hɛ n'dihi ran dahi.

52 Bi hyonya tho ho nguetho him bi bɛni 'bɛ'a bi nu 'bɛ mi 'uɛn'i cɛt'a mahuahi yɛn 'yohɛ bɛ ndenthe, nguetho hinga na padi xɛn ho ɛ.

Ra Jesús bi hoc'ɛ yɛn zäman'ɛ bɛ ja ra xɛqui Genesaret

53 Nɛ bi zø m bɛ 'danguadi ra dadehe bɛya, nubɛ ra häi Genesaret, bi zopɛ yá mbosa.

54 Nu'bɛ mi gapɛ ja ra mbosa, gätho yɛ ja'i bi badi gue gue'a ra Jesús.

55 Nɛ nu yɛ ja'i bɛya 'bex bi mba bá si yɛ hyɛnni, bi zixpɛ da thoh ra Jesús. Mi oxpɛ ja yá 'beza 'da, hønɛ go hapɛ ní nɛts'i. Nɛ nu'bɛ mi thopɛ ra Jesús bɛ ja yá häi ɛ,

56 hønɛ go hapɛ bi thogui, o gue yɛ t'uhnini o gue yɛ dahnini, o guepɛ ma'ueni yɛ hnini, ya xí 'bom bɛ yɛn zäman'ɛ. Nɛ gätho bɛ bi thogui bi si a ra Jesús: “Mada hønt'a ni pahni ga thät'i i,” bi t'ɛmbi. Nɛ hønt'a go to'o bi dārpa rá nyampahni 'bex bi zä bɛya.

7

Ra Jesús bi ma nda'a dí ts'onba rá mbɛi n'da ra ja'i

1 Nɛ bi nexpɛ Jerusalén 'da yɛ fariseo nɛ yɛ xänbate nija, bi zø m bɛ mi 'bɛh ra Jesús.

2 Nɛ bi nu ɛ 'da yá xádi ra Jesús i sihmɛ nɛ hin nin xɛ'yɛ tengu rán sɛ'yɛ bi zänzɛhɛ yán t'ɛtizɛhɛ ɛ. Nɛ bi 'yɛmbi øt ra ts'oqui ɛ.

3 Nguetho nu'ɛ yɛ fariseo nɛ gätho mi'da ma mijudiohe ɛmmɛ i tenda'ɛ yán t'ɛdi yɛ dác'yɛi. Nɛ nu'bɛ hin nin xɛ'yɛ tengu man yán t'ɛdi, ya hin din sihmɛ 'bɛ.

4 Nɛ ngutho 'bɛ xpá mbenga täi, him 'bex gue i sihmɛ, 'bɛ din xɛ'yɛ xɛn ho tengu yán t'ɛdizɛhɛ i ten'dɛ. Nɛ man'da xɛn ngu yɛn sɛt'i i ten'dɛ, tengu yán t'ɛdi yɛ dác'yɛi. Yán sɛt'i ngue yɛ tasa, nɛ yɛ xaro, nɛ yɛ t'ɛgui, nɛ yám 'be't'e yɛ t'ots'i.

5 Janangue nu yɛ fariseo nɛ yɛ xänbate nija bi 'yänna ra Jesús:

—Hanja ɛ ni xádi hingui tɛn yán t'ɛdi yɛ dác'yɛi nɛ i sihmɛ nɛ hin nin xɛ'yɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

6 Bi däh ra Jesús, bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'ahɛ yoho nin 'yomfɛnihɛ, bi 'yɛmp'ɛ. Nɛ majuani bi man ra Isaías nangueehɛ 'bɛ mim pøngahya, bi 'yɛna:

Nuya yɛ ja'i nangue yá nde i ɛscagui, pɛ maxøts'e tho ho, hinga gätho mbo yá mbɛi im bɛngui.

7 Säti tho ho i ɛscagui nguetho hønt'ɛ yán t'ɛdi zɛhɛ i xänba ɛ mi'da, i ɛn Oja, bi 'yɛn a ra Isaías, bi 'yɛn a ra Jesús.

8 Gue'a gá 'yøthɛ a nguetho gá hyɛhmbɛ yán t'ɛdi Oja nɛ gá tenhdɛ yán nt'ɛdi zɛhɛ yɛ ja'i nangue yán sɛt'i yɛ xaro, nɛ yɛ tasa nɛ xɛn ngu mi'da guí øthɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

9 Nɛ man'da bi xi ɛ, bi 'yɛmp'ɛ:

—Nɛ hønt'a ram fɛ'ts'i guí øthɛ nangue yán t'ɛdi Oja, tengu 'bɛ nte di muui, nguetho hønt'ɛ nin t'ɛdi zɛhɛhɛ guí nde gui tenhdɛ.

10 Gue'a gní festahɛ rán t'ɛdi Oja bi xi a ra Moisés a guí øthɛ, nguetho nu a ra Moisés bi 'yɛna: “Gui numansu ni tahɛ nɛ ni mbehɛ” Nɛ man'da ram hma bi ma: “Nu'a to'o da zan rá ta o gue rá mbe, jatho da tho a.”

11-12 Pɛ nu'ahɛ 'dan'yo tho ho guí mamhɛ ngue guí ɛmhɛ hing ra ts'oqui 'bɛ bi yārba Oja a mi ja ngue

xtá mbäx a rá mbe o gue rá ta n'da ran 'yohu. Ne hin gá xihmbu ngue him bi numansu yá ta 'bu ngubu bi 'yøt'e.

¹³ Gue'a gní combahu rá m hman Oja a, nangue ni t'éc'yéi zehéhu guí xānbahu mi'da yu ja'i. Ne xun ngu mi'da guí øthu, bi 'yemp'u yu fariseo a ra Jesús.

¹⁴ Ne nubaya bi zohni gátho yu ja'i bi 'yemp'u:

—Dami 'yøhmbu, gátho ah, ne dami pahmbu na ga xi ah ya.

¹⁵ Hin'yü 'be'a da yurpu mbo rá mbui n'da, gue di ts'onba bu, pegue nu'a ní bøm bu ja rá mbui n'da gue a dí ts'onba rá ja'i n'da a.

¹⁶ Hønt'a go to'o ja yu zagu bi 'yø a dí m mangä, bi 'yemp'u yu ja'i a ra Jesús.

¹⁷ Ne bi 'uepu 'buh yu ja'i a ra Jesús, bi mbähä yu xädi bu ja ra ngu. Ne nubaya bi 'yän'du yu xädi:

—'Be'a gue na mbøn'a ran t'uti gá ma.

¹⁸ Ne bi 'yemp'u yu xädi buya:

—Ha ne ah hin guí pahmbu a dá mangä. Ha hin guí pahmbu hin'yü 'be'a da yurpu mbo rá mbui n'da, gue hinga gue'a dí ts'onba bu a.

¹⁹ Nguetho nu'a 'be'a gátho i si n'da, hin din zam bu rá mbui n'da, pe da mba bu rá foho n'da ne da thocho a, bi 'yæn a ra Jesús.

Ngubu bi man ra Jesús i ndepe da fädi ngue xun ho 'be'a gátho i ja ua ngue da zi n'da.

²⁰ Ne mi æn'a ra Jesús:

—Nu'a ní bøm bu rá mbui n'da ra ja'i, gue a dí ts'on'a n'da a.

²¹ Nguetho nubu ja yu mbui yu ja'i ní bøm bu gátho yu ts'on'yomfæni, ne'bu i 'yomt'æni thocho n'da, ne'bu di 'yomt'æniba n'da ra xisu ne i 'buh rá xisu, ne'bu i hæpa rá te rá mija'ui.

²² Ne'bu øt' ram fæ, ne'bu øt' ran ts'iyate, ne'bu nzai øt ran ts'o, ne'bu i hæte, ne'bu ra 'yäsä o gue ran ts'eya, o gue yun c'æte, o gue yun 'yæts'i, o gue'bu i øt'e tengu 'bu hin'yü rán 'yomfæni n'da.

²³ Gue'u gátho ní bøm bu yu mbui yu ja'i ne gue'u ní ts'onba yu mbui yu ja'i u, bi 'yemp'u yu xädi ra Jesús.

N'da ra xisu ngue hing yu judío bi 'yéc'yéi ra Jesús

²⁴ Nu'bu mi jua a bin yahu yu xädi a ra Jesús, bi mbähä bu ra xequi yu hnini Tiro ne Sidón. Ne nu'bu mi dñi hapu din säya bi nde ngue njon da badi, pe njam'bu bi zä bin 'yagui.

²⁵⁻²⁶ Nguetho 'bex bi zøm bu n'da ra xisu mi 'bu a n'da rá t'ixu min 'youi ra zithu. Bi zøm bu ngue ya xí 'yøde nangue rá ts'edi ra Jesús. Nu ra xisu, hin ma mijudíohe a, ra mengu bu ra xequi Sirofenicia. Bin danyahmu bu ja rá gua ra Jesús ne nts'edi bi 'yap ra mate ngue da hyønba thi a ra zithu in 'youi a rá t'ixu.

²⁷ Nu'a ra Jesús bi 'yæmbi:

—Hin nin säui ga øt'a a guím ma nguetho him ma menguhu. Tenguthoho bu ja n'da ra ngu hin rán sähu rá mbadi da t'in u yu t'u'yo, yu mbadi u go yu t'uhni, bi 'yæmbi.

²⁸ Bi dā a ra xisu buya:

—Majuani guím ma, gra Hmu, pe ne'u yu t'u'yo i sip yu xeni yu ts'ant'u i hepu 'bimæxa.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yemp'a:

—Xun ho ngue ngubu gá bæni, janangue nu ra zithu min 'youi ni t'ixu ya bi bøni. Ni mba ya.

³⁰ Nu'bu mi zøm bu rá ngu bi nu a rá t'ixu 'bæm bu ja rá oi, ya xí 'ue a ra zithu buya.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohu i gogu ne i 'bare

³¹ Ne bi bøm bu ra häi Tiro a ra Jesús bi thocho bu ra hnini Sidón, nepu yu hnini ra häi Decápolis, ne bi zøm bu ja ra dædehe Galilea mahøn'a.

³² Bá ts'inba n'da ra gogu ne i 'bare, bi t'äp ra mate ra Jesús da dospa rá yä a.

³³ Nu'a ra Jesús bi zixa ra gogu bu ma'ueni ts'u nguepu njongui 'buh yu ja'i, ne bi dñmba rá saha bu ja yu zagu, ne nu rá jñi bi gopa rá jani.

³⁴ Ne nubaya, bi ndøts' mahæts'i a ra Jesús ne bin gä'ts'i ne bi 'yæna:

—Efata, bi 'yɛn a ra Jesús.
Nu'a i nde da ma: “Dami xoqui.”

³⁵ Nɛ 'bex bi xoh yá zagu, nɛ bi xoh rá nde nɛ bin yá xɛn ho bɛya.

³⁶ Nu ra Jesús bɛya nts'edi bi xifi njon da xifi 'bɛ'a bi 'yɔrpe. Pɛ nu'bɛ mi sifi hin da ma pɛ man'da bi ma.

³⁷ Nɛ gátho ɛ bi xifi ɛmmɛ bi hyonya thoho ɛ, nɛ bi 'yɛn'ɛ:

—Xɔgue xɛn ho tho gátho i ɔt'a ra Jesús. Di jap yɛ gogu da 'yɔhnahyá nɛ di japi din yá yɛ gore, bi 'yɛn ɛ.

8

Ra Jesús bi un ran ts'ihmɛ ɛ goho mahuqhi

¹ Nu'ɛ yɛ pa ɛ, xɛn ngu yɛ ja'i bim peti mahɔn'a bɛ ma'ueni mi 'bɛh ra Jesús, nɛ nte mi ja bɛ 'bɛ'a da zi, nguetho ma'ueni bɛ. Janangue a bi zohn'dɛ yá xádi ra Jesús nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

² —Nhuɛcate tho yɛ ja'i nguetho ná hyupa dí 'bɛhmbɛ ua ya, nɛ hin'yɛ da zi.

³ Nɛ nu'bɛ ga pɛnpɛ yá ngu yɛ ja'i ngue ban sihmɛ bɛ masque da güent ra thuhu bɛ 'yu nguetho nu'ɛ 'da yabɛ bá nets'i, bi 'yɛn a ra Jesús.

⁴ Bi dá ɛ yá xádi bɛya:

—Ma'ueni ua, hapɛ da zä da thɛn a da zi ya 'bɛcua.

⁵ Nu ra Jesús bi 'yän'dɛ:

—Hangu yɛ hmɛ guí cɛhɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

—Yotomhmɛ, bi 'yɛn ɛ.

⁶ Nu ra Jesús bɛya bi xifi da hyupɛ häi yɛ ja'i. Nɛ bi hyáɛ ɛ yotomhmɛ bi 'yáp ra jamadi Oja nɛ bi xɛm bɛya, bi un'dɛ yá xádi di darpa ɛ yɛ ja'i i hupɛ.

⁷ Nɛ yɛ t'ɛhuá mi cɛ ɛ, bi japi nɛ bi un'dɛ yá xádi bɛya bi darpa yɛ ja'i hupɛ.

⁸ Gátho bin sihmɛ ɛ nɛ bin niyá xɛn ho. Nɛ nu'bɛ mi mba ma peti ɛ bi bongui, bin ja yoto 'bɔts'e.

⁹ Nɛ nu'ɛ bin sihmɛ mi jua'i goho mahuqhi. Nɛ nubɛya, bi xih yɛ ja'i da mba yá ngu.

¹⁰ Nɛ bi yarpɛ ja ra mbosa ra Jesús bɛya nɛ yá xádi, bi zɔm bɛ ra häi Dal-manuta.

Yɛ fariseo i äp ra hmɛpya a ra Jesús

¹¹ 'Bex bi zɔm bɛ yɛ fariseo bɛya bi zä ra Jesús 'bɛ majuaɛni Oja bi un rá ts'edi nɛ bi 'yáp yɛ hmɛpya mahɛts'i.

¹² Pɛ nu ra Jesús bin ga'ts'i, bi du rá mbɛi nguetho guexta'a hingui ɛc'yɛi gue ja rá ts'edi, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja ngue guexta'a guí äjɛ yɛ hmɛpya. Majuaɛni dí xi ahɛ hin te ma hmɛpya ga ut'ahɛ ya.

¹³ Nɛ bi zopɛ ɛ bɛya, bi mba bi yarpɛ ja ra mbosa mahɔn'a ɛ, bi mba bɛ 'danguadi.

Yá xádi ra Jesús bi xifi di jamansu nangue yán xádi yɛ fariseo

¹⁴ Pɛ nu yá xádi ra Jesús bi pumbɛni him bi hyáx ra hmɛ. Nɛ hɔnt'a zi n'dam hmɛ mi o bɛ ja ra mbosa.

¹⁵ N'da ran t'uti bi xih yá xádi ra Jesús nɛ bi 'yɛmbi:

—Dami jamansuhɛ nangue rá íxi yɛ fariseo nɛ rá íxi ra Herodes, bi 'yɛmp'ɛ.

¹⁶ Pɛ yá xádi bɛya sä bin 'yɛmzɛhɛ n'da ngu n'da ɛ:

—Masque i xijɛ nguetho him bá hahɛ ra hmɛ.

¹⁷ Pɛ nu ra Jesús 'bex bi badi ngue him mi pa ɛ ngue gue'ɛ yán t'ɔt'e yɛ fariseo nɛ'ɛ mi tɛn ra Herodes bi xifi, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Ha gue'a gnín 'yänhdɛ a, ngue nte bá hahɛ ra hmɛ. Hin gadin 'yomfɛnihɛ, xɛm mɛ tho ni mbɛihɛ.

¹⁸ Ja ni dähɛ nɛ hin guím bɛmhɛbɛ 'bɛ'a gá nuhɛ, ja ni zaguhɛ nɛ hin guím bɛmhɛbɛ a gá 'yɔhmbɛ.

¹⁹ Nɛ nu'bɛ má xɛngä cat'a yɛ hmɛ dá japi bin xandi janague bin niyá xɛn ho cat'a mahuqhi dá 'uɛngä, ha'mi 'bɔts'e yɛ xɛqui gá pethɛ thɛ.

Nɛ bi 'yɛn ɛ:

—'Dɛ'mayo 'bɔts'e.

²⁰ Nɛ nu'bɛ má xɛngä yoto yɛ hmɛ dá japi bin xandi janangue a bin niyá xɛn ho goho mahuqhi dá 'uɛngä, ha'mi 'bɔts'e gá pethɛ yɛ xɛqui thɛ.

Nɛ bi 'yɛn'ɛ:

—Yoto 'bɔts'e.

²¹ —Ha guexta'a hin guí pahmbɛ a dí m mangä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra xädä b_u ra hnini Betsaida

²² Nu'b_u mi zöm b_u ra hnini Betsaida ra Jesús ne yá xädi, 'bex bá ts'inba n'da ra xädä, ne bi t'äp ra mate da dädi.

²³ Nu ra Jesús b_uya bi benba rá 'y_e ra xädä ne bi zix b_u ma'ueni ts'_u ra hnini. Bi zorpa yá dä ne bi därpa yá xidä, ne nub_uya bi 'yän 'b_u in nu ts'_u ran nequi.

²⁴ Ne nu'b_u min hanni ra xädä bi 'y_ena:

—Dín nugä y_u ja'i ya, _ena y_u za, p_e i 'yo, bi 'y_ena.

²⁵ Ne bi därpa yá dä mahøn'a ne bi japi bi nu xän ho ran nequi b_uya.

²⁶ Ne nu ra Jesús b_uya bi mbenp_u rá ngu bi 'y_embi:

—Hin gui mba b_u hnini ne njo'o to gui xifi nanguie a dá øt'e'e, bi 'y_emp'a mí xädä.

Ra Pedro bi ma gue gue'a rá Thahni Oja a ra Jesús

²⁷ Ne nu'b_u mi böm b_u ra hnini Betsaida a ra Jesús ne yá xädi, bi mbähä b_u ja y_u hnini ra xequi Cesarea Filipo. Nu'b_u mi mba b_u 'yu bi 'yän'nd_u yá xädi ne bi 'y_emp'a:

—'Be'a i man y_u ja'i nanguecä, bi 'y_en'a ra Jesús.

²⁸ Ne nu' b_u bi dät_i:

—_en _u 'da y_u ja'i gue'e grá Xuua Nxixyá. Ne nu' b_u mi'da i _en _u gue'e grá Elías. Ne mi'da i _en _u, gue'e 'da _u y_u pøngahyá mi 'bäh maya'b_u, bi 'y_en _u yá xädi.

²⁹ Nu ra Jesús bi 'yänz_ehe yá xädi mahøn'a:

—Xi ah_u, 'be'a guí mamhb_u nanguecä.

'Bex bi dā a ra Pedro, bi 'y_embi:

—Nu'i gue'e grá Cristo, rá Thahni i Oja, bi 'y_en'a.

³⁰ Ne nu'a ra Jesús bi hēcua yá xädi ngue hin da ma to'o a.

Bi man ra Jesús nanguie rán dqtezehe

³¹ Nu ra Jesús bi d_u'mi bi xi _u yá xädi 'be'a da t'ørpe ngue gue'a bin ja'i ua ja ra ximhäi a, ne bi xi' _u ngue hin da numanho ma ngärbihe y_u dāc'y_ei, ne y_u ngärba mbäjä ne y_u xänbate nijä, ne

bi xi _u jatho da nu xän ngu ran _unb_i ne da tho, ne da dāmb_eni 'b_u ná hyupa.

³² Ne bi xifi xän ho 'be'a da t'ørpe, hin'y_u 'be'a bi gøn'd_u. P_e nu ra Pedro bi zixmanh_e ne bi hēcpi, bi 'y_embi:

—Njon gui japi da bent'i i, damin ya_{ni}, bi 'y_embi.

³³ Nu ra Jesús bi hyand b_u mi 'bäh mi'da yá xädi 'b_u mi 'y_emp'a ra Pedro:

—Dami 'uegue nanguie ma hmigä grá zithu Satanás. Nu'i hingui sä guím b_eni tengu im b_en Oja, hønt'a guím b_en a guín nu ua ja ra ximhäi, bi 'y_embi.

³⁴ Nu'a ra Jesús b_uya bi zohn'd_u y_u ja'i ne yá xädi ne bi 'y_emp'a:

Hønt'a go to'o i nde da dengui, hin da zän z_ehe 'be'a da 'yøt'e ne da hyät yän _unb_i madague da tho, ne da b_eni tengu dím b_engä.

³⁵ Nguetho nu' _u to'o i su da du nanguecä, p_e gätho y_u pa da nu ran _unb_i mazai _u, p_e nu' _u hingui su da du nanguecä ne nanguie mam hmangä, gätho y_u pa mazai dim 'b_u _u.

³⁶ Hin'y_u 'be'a xän ho da nu _u y_u ja'i 'b_u xtí peti gätho 'be'a i ja ua ja ra ximhäi, ne hønt'a ran _unb_i mazai da nu _u.

³⁷ Hin'y_u 'be'a sä da 'yøt'a n'da ra ja'i ngue da 'y_ena di pøse rá te, bi 'y_en a ra Jesús.

³⁸ Ne xø bi 'y_ena:

—Ne nu'a to'o i p_e'ts' rá sä nanguecä ne nanguie mam hmangä b_u 'b_u _u hingui _ec'y_ei Oja, nēcä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, xín ga _embi ma t'ähni 'b_u rán z_egui ra pa a, 'b_u bá pengä mahøn'a. Ne dín jagä rá ts'edi ma Ta b_u mah_ets'i ne gätho yám 'b_ehni ban 'yohe 'b_u bá _ecä mahøn'a, bi 'y_en a ra Jesús.

9

Ra Jesús bim pä a n'da ora b_u ja ra nyuni

¹ Ne man'da bi xi _u, bi 'y_embi:

—Majuani dí xi ah_u, 'b_u i 'da ah_u ngue hin gni tuh_u 'b_u bi d_u'mi di manda ua rá ts'edi Oja.

² Nu'b_u mi tho'a n'dato pa xím man ra Jesús na, bi zixa ra Pedro ne'a ra Jacobo ne ra Xuua b_u ma'ueni b_u bí ja n'da ra t'øhø x_un h_ets'i. Nu'b_u mí zøm b_u, bi nu yá xädi bim pä'a ra Jesús.

³ Ne rá pahni bim pädi bi f_exni, ne _emm_e bi t'axqui xinda gue'u gätho mi'da t'ẽmbi x_un t'axi.

⁴ Ne bi nequi b_u ra Elías n'youi ra Moisés, bin yä_hu ra Jesús, mi 'b_uh maya'b_u u.

⁵ Nu ra Pedro b_uya bi xih ra Jesús:

—Ma xänbate i, x_un ho ngue gätho dí 'b_uhmbe u_a ya, bi 'y_ena. Ga høhmbe hyu y_u t'ungu. N'da'e ne n'da Moisés, ne n'da Elías, bi 'y_ena.

⁶ Ngub_u bi ma nguetho him mi pädi 'be'a bi ma nguetho _emm_e bi mbidi.

⁷ Ne nub_uya, bá _eh y_u güi bi gomp'u mi 'bä u ne bi 'yø a n'da ra nde u ngue bin yä b_u ja y_u güi, bi 'y_ena:

—Guehna ma Ts'unt'u _emm_e dadí hu_equi, dami 'yømanhohu 'be'a da man na, bi 'y_en a ra nde bin yä.

⁸ Ne nu'b_u min hanní u yá xädi ra Jesús, njon mam bi nu, hønt'a ra Jesús bi nu i 'bäp_u.

⁹ Ne nu'b_u mi gap_u ja ra t'øhø, bi 'y_emp'u yá xädi ngue njo'o to da xifi 'be'a xi nu b_u, jague'b_u bi damb_enise a ra Jesús gue nu'a bin jä'i u_a ja ra ximhäi a.

¹⁰ Janangue a bi b_entho a ram hma bi sifi ne him bi ma. Ne bin 'yänzehe ne bin 'y_emp'u:

—Be'a ní mba a ram hma bi ma ra Jesús ngue da damb_eni.

¹¹ Ne bi 'yän'na ra Jesús u b_uya:

—'Be'a ní mba a i man y_u xänbate nijä ngue jatho duam 'bet'o ra Elías ne m'bejua ra Cristo, bi 'y_embi.

¹² Mi dā a ra Jesús, bi 'y_emp'u:

—Majuani im man u, bam 'bet'o ra Elías di hoqui gätho 'be'a ja u_a. Ne ha guím b_emh_u 'be'a man rám hman Ojä ngue din ja b_uya, ngue da zøh man'da din jä'i u_a ja ra ximhäi, da nu x_un ngu ran unbi ne da t'ẽmbi nte di muui.

¹³ P_e dí xi ah_u ngue bi zøcua a gue bi thocpa rá 'b_efi ra Elías, ne bi 'yørpe

gätho mí ndese y_u jä'i da 'yørpe, tengu nt'o't'i nangue a, bi 'y_ena.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra t'uhni min youi ra zithu

¹⁴ Ne nu'b_u mi zøp_u 'b_uh mi'da yá xädi bi nu n'da munts'i y_u jä'i ngue madi th_e'ts'u. Ne nu'u 'da y_u xänbate nijä ngue madin junth_u yá xädizehe ra Jesús.

¹⁵ Gätho y_u jä'i mi 'b_up_u bi hyonya thoho 'b_u min nu ba _ep_u ra Jesús ne bin 'y_emp'u: “Be'a din ja ya.” Ne 'bex bin tihi bi mba bí zengua.

¹⁶ Ne nu ra Jesús bi 'yän'du ne bi 'y_emp'u:

—'Be'a gue gnín junth_u, bi 'y_emp'u.

¹⁷ 'Bex bi dā a n'da ran 'yoh_u mín 'yoh_u y_u jä'i:

—Xänbate i, nugä bá sigä u_a n'da ma ts'unt'u ngue in 'youi ra zithu di japi i gore.

¹⁸ Ne høn_u go hap_u i sits'i, ne i huä'ts'i, ne i pøn y_u f_ugui rá nde b_uya. Ne di cuxt' yá ts'i ne di bøcabi. Ne dá xi u ni xädi b_uya gue da hyønba thi ra zithu p_e him bi zä, bi 'y_en'a.

¹⁹ Nu'a ra Jesús bi 'y_emp'a:

—Nu'eh_u guexta a hin guí _ec'y_eih_u 'be'a dí xi ah_u. Ha'mi pa ngue ga tøp'a thoho ah_u ngue gui 'y_ec'y_eigah_u. Nu'a ni ts'unt'u ba singa ya, bi 'y_en'a ra Jesús.

²⁰ Bá ts'i b_uya. Nu'a ra zithu 'b_u mi nu ra Jesús 'bex bi d_exa häi ra ts'unt'u min 'youi. Ne nu'b_u mi zo b_u häi din dān b_uya, ne i pøn y_u f_ugui rá nde.

²¹ Nu ra Jesús bi 'yän'na rá ta ra ts'unt'u:

—Man jam'b_u bi mb_udi.

Bi dā a rá ta ra ts'unt'u b_uya:

—Bi mb_u 'b_u min t'uhni.

²² Ne x_un ngu y_u nidi di japi i ap_u ja ra sibi ne_p_u po ra dehe 'b_u i 'yo b_u, i nde dí du a. Nu'b_u da zä, dami zec'be gui hu_ega'be, bi 'y_embi.

²³ Nu ra Jesús bi dādi:

—Hä_hä, nu'b_u guí _ec'y_ei gue i ja ma ts'edi. Gätho din ja a da nde n'da ra jä'i 'b_u i _ec'y_ei i ja rá ts'edi Ojä, bi 'y_embi.

²⁴ Nu'a rá ta ra t'uhni 'bex bi dāti nts'edi:

—Majuani dí ɛc'yɛi pɛ dami jaqui man'da ga ɛc'yɛi xən ho, bi 'yɛna.

²⁵ Nɛ min nu ra Jesús, man'da ni zətho yu ja'i, janangue a 'bex bi hyən a thi ra zɪthu min 'youi ra ts'ant'ɐ, bi 'yɛmbi:

—Grá gore zɪthu nɛ grá gogu, dami pəm bɐ nɛ him man gui cərpɐ rá mbɐi na ra ts'ant'ɐ, bi 'yɛmbi.

²⁶ Nɛ nu'a ra zɪthu bi mbafi nɛ nts'edi bi huɛspa rá ja'i ra t'ɐhni, nɛ bi bəm bɐya. Nu'a ra t'ɐhni bi gohi tengu 'bɐ xi du. Nɛ xən ngu ɐ ɛna: “Bi du.”

²⁷ Pɛ nu'a ra Jesús bi bɛnba rá 'yɛ, nɛ bi xots'i, nɛ bim 'bäh ra t'ɐhni bɐya.

²⁸ Nɛ bi mbähä yú xädi ra Jesús bɐ ja ra ngu bɐya. Nu'bɐ mi zəm bɐ bi 'yän bɐ ma'ueni ts'ɐ:

—Hanja him bi zä dá hómhbe thi ra zɪthu min 'youi ra t'ɐhni, bi 'yɛn'ɐ yú xädi.

²⁹ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɐ:

—Nuna ra zɪthu tengu na, hin da zä gui hyómhbɐ thi 'bɐ hinga m'bet'o gui 'yɛ't' nin sihmɛhɐ nɛ ɛmmɛ gan yəhɐ Oja, bi 'yɛmp'ɐ yú xädi ra Jesús.

Ra Jesús im ma mahən'a rán dqte

³⁰ Nu'bɐ mi bəm bɐ ra Jesús nɛ yú xädi, bi mbähä bɐ Galilea, nɛ nu ra Jesús njom bi ndepe da bədi ngue i 'yo bɐ.

³¹ Nguetho mí xänba yú xädi nɛ mí ɛmbi:

—Nugä nque dán ja'igä ua ja ra ximhäi, da mba ma dägä bɐ ja yú 'yɛ yən 'yohɐ nɛ da thogä. Nɛ nu'bɐ dá tu, ga thəmbɛnigä 'bɐ na hyupa.

³² Pɛ nu yú xädi him bi bədi 'bɛ'a nam bən'a bi ma nɛ mí su da 'yänni.

Nu'a i nde dim 'bet'o din 'yɛhɛ thoho a

³³ Nɛ bi zəm bɐ Capernaum bɐya. Nɛ nu'bɐ mi zəm bɐ ja yú ngu, nu ra Jesús bi 'yän'da yú xädi:

—Bɛ'a gnín junthɐ bɐ 'yu.

³⁴ Nɛ him bi də ɐ nguetho xin junt pɐ 'yu, xin 'yänni nangue'a to'o dim 'bet'o.

³⁵ Nu'bɐ min säya ra Jesús,

—Bá thəmhɐ ua, bi 'yɛmp'ɐ 'dɛ'mayoho yú xädi. Nɛ nubɐya bi 'yɛmp'ɐ:

—To'o nde di ngərbi da 'yət'e ngue dim 'bejua thoho nɛ din 'yɛhɛ nangue gätho ɐ mi'da, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁶ Nɛ nubɐya bi japi dim 'bä inde n'da ra t'ɐhni, nɛ bi dospa rá xixi nɛ bi 'yɛmp'ɐ:

³⁷ —Nu'a te'o i simanho n'da ra t'ɐhni nangue ma thuhugä, nɛcä i simanhogui. Nɛ nu'a to'o i simanhogui, hinga hɔngdä i simanhogä a pɛ nɛ'a Oja bá pɛngä ua i simanho a, bi 'yɛn a ra Jesús.

Nu'a i tɛn rá ts'edi ra Jesús räm fäts'ui a

³⁸ Nu ra Xuua bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Xänbate i, xtán nuhe n'da ran 'yohɐ i ndən'na ni thuhu 'bɐ i hən a thi yu zɪthu in 'youi 'da yu ja'i, nɛ dá hɛcpahe, nguetho hin dín 'yohɐ.

³⁹ Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɐ:

—Nde'bɐ hin xqui hɛcpahɐ nguetho hin di c'aman'ugä to'o ət' yən t'ət'e mixte nangue ma ts'ɛtigä.

⁴⁰ Nɛ nu'ɐ to'o i 'bɐi ngue him man səihɐ, gue'ɐ mam fäts'ihɐ ɐ.

⁴¹ Hɔnt'a go te'o di 'da ahɐ ts'ɐ ra dehe ngue i pədi guí tɛngahɐ, majuani dí xi ahɐ i ja 'bɛ'a di un Oja a nangue ran ho bi 'yət'ahɐ, bi 'yɛn a ra Jesús.

Nu'a da 'yət' ran ts'o xən ngu ran ɐnbi da nu a

⁴² Nɛ xə bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Hɔnt'a te'o di 'bɛpi da 'yət' ran ts'o n'da ra t'ɐhni i ɛc'yɛigui, xən ɐtho ran ts'ɛmbi da nu a. Man'da xən ɐ xinda gue'bɐ da thurpi rá 'yuga bɐ ja ra do ngue ra jəni xən hyɐ, nɛ da t'ɛn bɐ mbonthe ja ra deja.

⁴³ Nu'bɐ ni 'yɛhɐ di ja ahɐ gui 'yəthɐ ran ts'o, xən ho 'bɐ gui 'yəthɐ tengu 'bɐ gui hyɛjɐ. Madague gan do'yɛhɐ pɛgue gui tɪmhɐ ra te mazai, xinda gue'bɐ di ja yoho ni 'yɛhɐ nɛ gui nuhɐ ran ɐnbi mazai guepɐ ja ra sibi njəm'bɐ i huɛt'i.

⁴⁴ Xən ɐtho guin nuhɐ bɐ 'bɐ, tengu tho 'bɐ i sa a ni ngəhɐ yu zu'uɛ, nɛ njəm'bɐ din hɛ a dí zapi gätho yu pa, nɛ tengu 'bɐ n'da ra sibi njəm'bɐ da huɛt'i.

⁴⁵ O nu'bɛ ni guahɛ di ja ahɛ gui 'yøthɛ ran ts'o, xɛn ho 'bɛ gui 'yøthɛ tengu 'bɛ gui hyejɛ. Madague gan doguahɛ pɛgue gui tɪmhɛɛ ra te mazai xinda gue'bɛ di ja yoho ni guahɛ nɛ gui nuhɛ ran ɛnbi mazai.

⁴⁶ Xɛn ɛ tho guin nuhɛ bɛ 'bɛ, tengu tho n'da ra du ngue 'bɛh yá zu'uɛ sap yá ngø nɛ njam'bɛ din hɛ a ni zapi gátho yɛ pa, nɛ tengu 'bɛ n'da ra sibi njam'bɛ da huɛt'i.

⁴⁷ O nu'bɛ ni dáhɛ di ja ahɛ gui 'yøthɛ ran ts'o, xɛn ho 'bɛ gui 'yøthɛ tengu 'bɛ gui hyáhmbɛ. Madague gan 'dadá thohohɛ, pɛgue gui cúthɛ bɛ di manda rá ts'edi Ojá, xinda gue'bɛ di ja yoho ni dáhɛ nɛ gui nuhɛ ran ɛnbi mazai.

⁴⁸ Xɛn ɛ tho guin nuhɛ bɛ 'bɛ, tengu tho n'da ra du ngue 'bɛh yá zu'uɛ sap yá ngø nɛ njam'bɛ din hɛ a ni zapi gátho yɛ pa, nɛ tengu 'bɛ n'da ra sibi njam'bɛ da huɛt'i.

⁴⁹ Gátho ahɛ din ja ahɛ yɛn ɛnbi 'dahma gui pømanhohɛ, tengu tho ɛ yɛ 'bøts'e din t'un Ojá i pa ma japi ra ɛ ngue da bømanho.

⁵⁰ Nu ra ɛ xɛn ho. Pɛ nu'bɛ bi 'bɛh rá ts'edi ya hin'yɛ 'bɛ'a sä dín hoqui. Nɛ ngutho ahɛ o guidi jafɛ gui 'bɛhmbɛ ran ho i ja ahɛ. Pɛ guim 'bɛmanhohɛ ni mija'ihɛ.

10

Ra Jesús bi ma njon da hyeh rá xisu

¹ Nu'bɛ mam bá ɛpɛ Capernaum ra Jesús bi zøm bɛ ra xɛqui Judea, nɛ bin 'yo bɛ rá nyani ra hã Judea nɛpɛ 'danguadi ra dæthe Jordán. Bi mbɛh yɛ jã'i bim peti mahøn'a bɛ mi 'bãh ra Jesús, nɛ bi xänbi mahøn'a tengu nzai mi øt'e.

² Nɛ nu'bɛ mi zøm bɛ yɛ fariseo, bi 'yän 'bɛ da zä da hyeh rá xisu n'da ran'yohɛ, nguetho i nde da dɪnbi 'bɛ'a dí yäp'a ra Jesús.

³ Nu'bɛ mi dæ a ra Jesús:

—'Bɛ'a mam bɛ ja rán t'ɛdi ra Moisés nangue ran hyɛgui.

⁴ Bi dæ'yɛ yɛ fariseo bɛya:

—Nu ra Moisés bi ma ngue nu'bɛ n'da ran 'yohɛ in nde da hyeh rá xisu, da t'ørpa ra søcuɛ ngue ran xuni.

⁵ Nu'bɛ mi dæ a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nangue'a xɛm mɛ ni mbɛihɛ janangue a gue a ran t'ɛdi bi man ra Moisés a.

⁶ Pɛ nu'bɛ rá mbɛdi ra ximhäi, Ojá bi zänna n'da ran 'yohɛ nɛ rá xisu.

⁷ Janangue a nu'bɛ n'da ran 'yohɛ da zin a n'da ra xisu him man i 'yo rá güenda rá ta o gue rá mbe,

⁸ pɛgue dim 'bɛhmi rá xisu nɛ din ja tengu 'bɛ n'dan jã'itho. Nu mam 'bɛt'o mí yonjã'i, pɛ nu'bɛ bi zini din ja tengu 'bɛ n'dan jã'itho.

⁹ Nɛ nu'ɛ di pɛnba Ojá ɛ, njon da zä di xunba ɛ, bi 'yɛn a ra Jesús.

¹⁰ M'bɛjua bi zøm bɛ ja n'da ra ngu nɛ bi 'yän'dɛ yá xädi:

—'Bɛ'a nam bøn a gám ma, bi 'yɛn ɛ.

¹¹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Gátho te'o da hyeh rá xisu nɛ da zim man'da, nu'a øt' ra 'yomt'ɛni a.

¹² Nɛ ngutho n'da ra xisu 'bɛ da hyeh rá ndø nɛ da zim man'da ran 'yohɛ nɛ'a øt' ra 'yomt'ɛni a, bi 'yɛn a ra Jesús.

Nu ra Jesús i numanho yɛ t'ɛhni

¹³ Nu'ɛ 'da yɛ jã'i bi zix yá t'ɛhni bɛ 'bɛh ra Jesús, i ndepe da dospa yá yá. Pɛ nu yá xädi bi hɛcpa ɛ ngue hin da zix yɛ t'ɛhni bɛ 'bɛh ra Jesús.

¹⁴ Nu'bɛ mi nu ra Jesús 'bɛ'a bi 'yøt' yá xädi bin cɛ bɛya, nɛ bi 'yɛna:

—Dami jafɛ yɛ t'ɛhni ba thocua, 'yo gui corpahɛ bɛ, nguetho hønt'ɛ to'o da gohi tengu n'da ra t'ɛhni ngue din unɛ di manda rá ts'edi Ojá, da yærpɛ di manda rá ts'edi Ojá ɛ.

¹⁵ Majuani dí xi ahɛ, nu'bɛ hin gui cohmbɛ tengu n'da ra t'ɛhni hin da zä gui cúthɛ bɛ di manda rá ts'edi Ojá 'bɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁶ Nɛ nubɛya i thɛx'ɛ yɛ t'ɛhni nɛ bi dospa yá yá nɛ bi 'yäp rá m fäts'i Ojá nangue ɛ.

Ra mɛmbeti ts'unt'ɛ bi si a ra te mazqi

¹⁷ Nu'bɛ mi bøn'a ra Jesús bɛ mí 'bɛi, 'bɛx bá ɛ a n'dihi n'da ra ts'unt'ɛ. Bi

zəpə 'yu, bin dənyahmu bə ja rá gua ra Jesús nɛ bi 'yɛmbi:

—Hoga xānbate i, 'bɛ'a ga ɔt'ä ngue dɪn jagä ra te mazai, bi 'yɛn a.

18 —Ha guím bɛni 'bɛ'a guím ma ngue guí ɛngui xən hogui. Nguetho hɔnt'a Oja xən ho.

19 Ha guí pə ɯ yán t'ɛdi Oja ngue i ɛna: “O guí 'yomt'ɛni, o guí haɕpa rá te ni mija'ui, o guím pɛ, o guí man yə fɛhni, hin gan siyate, nɛ guí numansu ni ta nɛ ni mbe, nɛ gue'a man yən t'ɛdi a,” bi 'yɛn a ra Jesús.

20 Nɛ bi dɔ a ra ts'ant'ɯ bəya:

—Xānbate i, gätho yən t'ɛdi dá ɔt'ä gue'bə go man t'əhnigä.

21 Nu ra Jesús ɛmmɛ bi huɛɕ 'bə min hyɛtui nɛ bi 'yɛmbi:

—I ja a man'da di 'bɛdi gui 'yɔt'e. Ni mba, bá pä 'bɛ'a gätho i ja i, nɛ gui darpa yə hyoya ni mbɛti bəya. Nɛ dɪn ja a 'bɛ'a m'bɛ'ts'i bə mahɛts'i gue di muui. Nɛ nubəya ba ɛhɛ gui tɛngui, nɛ gui hyät' yən ɯnbi madague gui tu, bi 'yɛmbi.

22 Pɛ nu ra ts'ant'ɯ bi du rá mbui 'bə mi 'yɔ a bi man a ra Jesús nguetho ɛmmɛ ra mɛmbɛti a. Janangue a bi 'uetho.

23 Nu ra Jesús bi hyant'ɯ gätho mi 'bäpə nɛ bi xih yá xädi bəya:

—ɛmmɛ xən hɛi n'da ra mɛmbɛti da yərpə di manda rá ts'ɛdi Oja, bi 'yɛna.

24 Nɛ nu yá xädi bi hyonya thoho a bi man ra Jesús. Pɛ nu ra Jesús xɔ bi 'yɛmp'ɯ yá xädi mahɔn'a:

—Ma zə t'əhni aɯ, xən hɛi da yərpə di manda rá ts'ɛdi Oja n'da 'bə i hu rá mbui nangue ra mbɛti.

25 Man'da hingui hɛi ra camello da yərpə ja rá zagu ra 'yofani, xinda gue n'da ra mɛmbɛti da yərpə di manda rá ts'ɛdi Oja, bi 'yɛmp'ɯ.

26 Nɛ xɔ man'da bi hyonya tho ɯ yá xädi nɛ bin 'yɛmzɛhɛ ɯ:

—To'o maha da zä da dɪn a ra te mazai 'bə, bi 'yɛn ɯ.

27 Nu ra Jesús bin hyɛthə yá xädi nɛ bi 'yɛmp'ɯ:

—Hingui sä da dɪnɛ ra te mazai n'da ra ja'i pɛ nu Oja gätho da zä da 'yɔt'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

28 Nu ra Pedro bəya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Nugähe, gätho 'bɛ'a mi jaje xtä sohmbe nɛ dá tɛn'nahe.

29-30 —Majuani, ɛn a ra Jesús, nɛ dí xi aɯ ya, hɔnt'a go to'o bi zoh rá ngu, o gue yá cu, o gue rá ta, o gue rá mbe, o gue rá xisu, o gue yá t'əhni, o gue yá häi, ngue da dengui, pɛ ɛmmɛ man'da xən ngu dɪn ja ngue yá ngu, o gue yán 'yohə, o gue yán ju, o gue yá mbe, o gue yá t'əhni, o gue yá häi, xinda gue ɯ gätho mi ja mam 'bɛ't'o, pɛ nɛ'ɯ yən ɯnbi da nu, nɛ da nu ran ho gätho yə pa mazai 'bə rán zegui ra pa.

31 Nɛ xən ngu ɯ mi 'bɛ't'o dim 'bɛjua nɛ nu'ɯ mi 'bɛjua dim 'bɛ't'o ɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma mahɔn'a rán dɔte

32 Nu'bə mi mba bə 'yu Jerusalén ra Jesús, xən ngu yə ja'i bi dɛnni. Nu ra Jesús mi 'bɛ't'o, min 'yohə yá xädi, nɛ mí 'bɛjua yə ja'i. Nɛ min su ɯ yá xädi, midi hyonya thoho ɯ ngue nde da mba bə Jerusalén ra Jesús. Nɛ nu ra Jesús bi zix bə ma'ueni ts'ɯ yá xädi nde da xifi 'bɛ'a da t'ɔrpe.

33 Nɛ bi 'yɛmp'ɯ:

—Nuya ná mbähä bə Jerusalén. Nɛ nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, da mba ma dägä bə 'bəh yə ngərpa mbajə nɛ'ɯ yə xānbate nija, nɛ da 'yɔrcä ran juanbi ɯ ngue ga tu, nɛ di dägä bə 'bə ɯ him ma mijudíohə.

34 Nɛ da mba nthengui nɛ da mba m'bɛ'migui, nɛ da mba nts'ots'igä, nɛ da thogui. Pɛ nu'bə ná hyupa ga tɛmbɛnigä, bi 'yɛmp'ɯ yá xädi.

Äh ra mate ra Jacobo nɛ ra Xuua

35 Nu ra Jacobo nɛ ra Xuua, yá ts'ant'ɯ ra Zebedeo, man'da bi hyäm bə mí 'bäh ra Jesús nɛ bi 'yɛmbi:

—N'da ra mate dí nde ga ä'a'be.

36 Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—'Bɛ'a guí nde ga ɔt'au.

37 Nɛ bi 'yɛmp'ɯ bəya:

—Dí nde'be 'darpə ga huhmbə
ngue 'da xtá hutho'be bə ja ni mɛxa
'bə gán ts'ut'abi, bi 'yɛmbi.

³⁸ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ə:

—Nu'aui, hin guí pəhmi 'bɛ'a nam
bɔn'a guí əhmi. Ha da zä nɛ'aui gui
säui ran ʊnbi ga sägä. Ha da zä nɛ aui
gui hyät'ui ra dumbəi ga hāt'ä.

³⁹ —Da zä, bi 'yɛn ə.

Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ə:

—Majuəni, nu ran ʊnbi ga sägä gui
säui a, nɛ nu a ra dumbəi ga hāt'ä nɛ
aui gui hyät'ui a.

⁴⁰ Pɛ hinga gue'a man t'ɛdigä gam
mangä to'o dan hyuhmbe bə ja ma
mɛxa. Pɛgue gue'a Oja di un ran t'ɛdi
to'o xan zänni, bi 'yɛn a ra Jesús.

⁴¹ Nu'bə mi 'yɔə yə mixədih 'bɛ'a bi
man ra Jacobo nɛ ra Xuua, bi mbədi
bin cʊə ə.

⁴² Janangue'a nu ra Jesús bi 'yɛmp'ə
gätho 'dɛ'mayoho yə xädi bəya:

—Nu'ə i ja yə ts'ɛdi ua ja ra häi
ɛmmɛ xən hɛi i ɔrpa ə to'o di manda ə,
nɛ ɛmmɛ din 'yɛx'ə.

⁴³ Pɛ nu'ahə hinga ngubə gui 'yɔthə.
Pɛ hɔnt'a go to'o da nde din ja rān t'ɛdi
xən ho, pɛgue jatho din 'yɛhɛ ngue
gätho mi'da.

⁴⁴ Nɛ nu'bə 'bə a n'da ahə ngue i nde
dim 'bɛt'o, pɛgue din 'yɛhɛ tho ho ngue
gätho mi'da.

⁴⁵ Tengu thohogä, ngue dán ja'igä
ua ja ra ximhäi, him bá ɛcä ngue dam
hmugä, pɛ bá ɛcä ngue dan 'yɛhɛ tho-
hogä, nɛ ga dā ma te gan yənbə yə te
yə ja'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

*Ra Jesús bi hoc'a ra xädä i Bartimeo
a*

⁴⁶ Nɛ mi thopə ja ra hnini Jericó ra
Jesús nɛ yə xädi, n'yohə xən ngu yə
ja'i. Nɛ mi hupə nden'yu n'da ra xädä
rá thuhu ra Bartimeo, rá ts'ant'ə ra
Timeo. Mí əh ra mbeti a.

⁴⁷ Nɛ nu'bə mi 'yɔde ngue gue'a ra
Jesús ra mɛngu Nazaret ní mba bə, bi
mba't'i, bi 'yɛmbi:

—Hague Jesús, rám bom'bɛto i ra
David, dami huɛgui, bi 'yɛna.

⁴⁸ Pɛ nu yə ja'i bi hɛcpi, bi xifi din hɛ.
Pɛ nu'a ra xädä man'da nts'ɛdi mbafi:

—Rám bom'bɛto i ra David, dín ja a
nin huɛcate nanguécä, bi 'yɛna.

⁴⁹ Nu ra Jesús bim 'bäh pəya, bi
zonhna ra xädä. Nu yə ja'i mí 'bɛjua
bi xi a ra xädä:

—Dami ndants'i, gan johya,
nguetho in zon'na i ra Jesús, bi
'yɛmp'ə.

⁵⁰ Bi tonts'a rá coto ra xädä bəya, bi
ndants'i nɛ bi mba bə mi 'bäh ra Jesús.

⁵¹ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—'Bɛ'a guí nde ga ɔt'a i.

Nɛ nu ra xädä bi 'yɛmbi:

—Xänbate i, dí nde gui xoga ma dā.

⁵² Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Ni mba, bi zä i nguetho gá
'yɛc'yɛigui, bi 'yɛna.

Nɛ 'bex bin zɔ yə dā nɛ 'bex bi dɛn
bə ni mba ra Jesús.

11

Bi hyux ra buru a ra Jesús nɛ bi t'ɛspi

¹ Nɛ mi ts'utho da zɔm bə Jerusalén
ra Jesús nɛ ə mín 'yohə. Bin 'yo bə
hämbə ra hnini Betfagé nɛ ra hnini
Betania, hɛrpə ja ra nyuni Olivos. Nɛ
nubəya bi mbəhn'də yoho yə xädi ra
Jesús.

² —Ni mbɛ nɛ njon nɛ bí ja ra hnini
nɛ nu'bə gá sɔmmi, gui tɪmmi bə n'da
ra buru nthət'i ngue njo'o to xí hyux'a
n'dandɪ, nɛ gua xoc pəya nɛ gua siui
ua.

³ Nɛ nu'bə da t'ɛn'aui: “Hanja ngubə
guí ɔt'ui,” 'bə da t'ɛn aui, gui 'yɛnui:
“Nu'a ra Hmu i honi nɛ xɔ bə si'be ua
mahɔn'a,” gui 'yɛnui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴ Nɛ bi mba bəya, nɛ bi dɪm bə a ra
buru, nthət'i bə ja ra goxthi nguepə i
thoh ra 'yu. Nɛ bi xoc'ə bəya.

⁵ Nu'ə mi 'bəpə bi 'yɛn'ə:

—'Bɛ'a guí ɔt'ui bə, hanja guí xocui
ra buru.

⁶ Nu'ə yə xädi bi dət'ə nɛ bi xifi
tengu xi xih ra Jesús.

—Dami sixui 'bə, bi t'ɛmp'ə yə xädi
bəya.

⁷ Bá ts'inba a ra buru a ra Jesús bəya
nɛ bi mbəh yə coto ə bá si ra buru,
ngue bi gəspi nɛ bi hyuxa ra Jesús
bəya.

⁸ Nε'u yu ja'i bi mbøh yám 'bexøts'e pahni bi ximba bu 'yu, ne nu'u mi'da yu ja'i bi xec yu paxi ne bi mbøcpa bu ja ra 'yu.

⁹ Nu'u mi 'bet'o bu ní mba a ra Jesús, ne u mi 'bejua, gätho í mba u bi 'yɛn'u: —Majapi a bá penhd Oja, bi 'yɛn u.

¹⁰ Din ts'ut'abi a tengu tho ma mbombøtahe ra David. Mixte rá ts'edi Oja, bi 'yɛm bu ní mba u.

¹¹ Bi yuthu bu Jerusalén ra Jesús buya. Ne bi yurpu ja ra danija, ne bi nu 'be'a gätho i t'ørpu ne bi bøm buya nguetho ya bin de. Bi mba bu ra hnini Betania ne u 'de'mayoho yá xädi bi mbähä.

Ra Jesús him bi numanho ra za him mi zuh yá ndät'ä

¹² Nu'bu mi hyax buya bi bøm bu Betania ra Jesús, bi mbeng bu Jerusalén. Ne bin tumanthuhu bu 'yu a.

¹³ Ne mi hant'a n'da ra za ja yá paxi, bi mba da nu 'bu i zurpu yá ndät'o. Pe nu'bu mi zøm bu, nte bi dím bu, hont'u yá xi nguetho hinga gue'u yu pa i zuh yá ndät'o, ne säti tho ja yá xi.

¹⁴ Nu ra Jesús buya bi 'yɛmp'a ra za: —Njam'bu to da zi mahøn'a u ni ndät'o, bi 'yɛmbi.

Ne bi 'yøh yá xädi a bi man ra Jesús.

Ra Jesús bi hyøn a thi u yu mbä ne u yu däi bu ja ra danija

¹⁵ Ne bi thopu Jerusalén ra Jesús ne yá xädi. Ne bi yurpu ja ra danija mahøn'a. Ne bi hyøn a thi gätho yu mbä ne yu däi mi 'bupu. Ne bi ndønba yá mæxa yu pambeti ne yán thuts'i yu mbät'azu.

¹⁶ Ne njon di japi da thopu nija 'bu i tu yá 'beni.

¹⁷ Ne bi 'yɛmp'u yu ja'i buya:

—Ha hinga nt'o't'i bu ja rá søcuq Oja ngue bi 'yɛna: “I tho a ma ngu nguepu da dandegui gätho yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi,” i ɛn Oja, bi 'yɛn a ra Jesús. Pe nu'ahu, xcá 'yørpahu tengu 'bu rá hyädo nguepu nin yän u yu bɛ, bi 'yɛmp'u buya.

¹⁸ Bi 'yø u yu xänbate nija ne yu ngurpa mbäja 'be'a xí man'a ra Jesús, ne i honi hague dán zä da hyo,

nguetho bin su 'bu mi nu gätho yu ja'i madi hyonya thoho nangue a 'be'a bi xänba ra Jesús.

¹⁹ Nu'bu mín de bi bøm bu a ra Jesús bu ja ra dāhnihi Jerusalén ne yá xädi. Bi mbähä bu ra hnini Betania mahøn'a.

Bi 'yot'a ra za

²⁰ Nu'bu mi hyax buya bi thoh mahøn'a bu 'bä a ra za ngue mi ɛna xtán zip yán dät'o ra Jesús. Nu'bu mi nu'u, ya xí 'yot'i gätho yá 'yu.

²¹ Nu ra Pedro buya bi bɛn a xí man ra Jesús ne bi 'yɛmbi:

—Xänbate i, ne nunu ra za gá 'yɛmbi him man'dandj da ts'ip yán dät'o ne ya xø 'yot' ya, bi 'yɛn a ra Pedro.

²² Ne nu'bu mi dāh ra Jesús, bi 'yɛmp'u:

—Dami 'yɛc'yɛihu ngue gätho da zä da 'yøt' Oja a xən hɛi.

²³ Janangue'a nu'bu ya gá xihmbu n'da ra t'øhø da 'uegue dín hyøzɛhe bu ja ra deja, dín ja a gá mamhbu 'bu hingui yoho guim bɛmhbu, ne guí pāhmbu majuañi gätho sä da 'yøt' Oja a xən hɛi.

²⁴ Janangue'a dí xi ahɛ ngue nu'bu ja a guí äfu Oja, dami 'yɛc'yɛihu ngue di 'da ahɛ a guí äfu ne dín ja a buya.

²⁵ Ne nu'bu guí yāhu Oja him man guim bɛmhbu a bi 'yøt'ahɛ ni mija'ihu, gam punbahɛ u ne'a Oja di pun'nahɛ buya.

²⁶ Nguetho nu'bu hin gadim punbahɛ ni mija'ihu xinga gue'a ni Tahɛ bí 'bupu mahɛts'i di pun'nahɛ, bi 'yɛmp'u yá xädi ra Jesús.

Ran t'änni nangue rán t'ɛdi ra Jesús

²⁷ Bi zøm bu Jerusalén ra Jesús ne yá xädi, ne xø bi zøm bu ja ra danija. Ne nu yu ngurpa mbäja bi zøm bu mi 'bäh ra Jesús, n'yohu yu xänbate nija ne yu dāc'yɛi.

²⁸ Nu'u bi 'yän'na ra Jesús:

—To'o bi 'da a ran t'ɛdi gui 'yøt'a guí øt'e.

²⁹⁻³⁰ Ne nu ra Jesús 'bu mi dādi bi 'yɛna:

—Necä ga än'nahɛ to'o bi un rán t'ɛdi ra Xuua Nxixya, hague Oja uague yu

ja'ithoho. Ne nu'bu ga xij, necä ga xi ah to'o bi 'dacä man t'ëdi büya.

³¹ Nu'u bin 'yemzehe u büya:

—Xi'bu ga xihmbu ngue gue'a Oja bi un ran t'ëdi, ne da 'yenj: “Hanja hin gä 'yëc'yëihü thä,” da 'yenj büya.

³² Ne nu'bu ga emhbu yu ja'i thoho bi un ran t'ëdi ra Xuua, pe hingui sä ga xihmbu tengu a, bi 'yëñ u, nguetho gätho yu ja'i mi ëspa ra Xuua ne bi 'yëc'yëi ngue rá pøngahya Oja a.

³³ Ne nu'bu mi dā u yu xānbate nija ne u gätho min 'yohu,

—Hin dí pähmbe, bi 'yenthō u.

Nu ra Jesús bi 'yëmp'u:

—Xinga guecä ga xi ah to'o bi 'dacä man t'ëdi, bi 'yëñ'a.

12

Rán t'uti yuñ ts'ombëfi

¹ Nu ra Jesús 'bex bi dū'mi bi xi a n'da ran t'uti ne bi 'yëmp'u:

—Nu n'da ran 'yohu bi 'yöt'a n'da ra nuandät'o, ne bi fō't'e ne bi 'ya'ma n'da ra hyähäi guepu da 'yöt'a n'da ran the'ma guindät'o, ne bi hyø a n'da ra jado xun hëts'i da ndex u da nu rá häi.

Ne bi hmit'u yu mbëfi a rá häi ngue dim pepu, ne bi mba n'danni a ran 'yohu.

² Nu'bu bi zøn ra pa din ja u yuñ dät'o, bá pehna n'da rá 'yëhe ba tu a xí mamhbu di unni.

³ Pe nu'u yu mbëfi bi bent'a ra 'yëhe, ne bi mbë'mi ne bi mbenthoho büya ne nte bi unni.

⁴ Nu rá mbeti ra nuandät'ä bá pehn man'da rá 'yëhe büya. Pe ne'a bi mba ma bat'a do a, ne bi mba ma unba rá ya, ne bi zantho, ne xø bi mbenthoho büya.

⁵ Ne bá pehn man'da, ne xø bá tho a. Ne xun ngu mi'da bí 'behni. Nu'u 'da bi unba thoho ne nu mi'da bi hyo.

⁶ Mi 'bu a n'da rá ts'unt'u a rá mbeti ra nuandät'o ne emme di huëc'a. “Nu yu mbëfi masque da numansu ma ts'unt'u,” bi 'yëñse, ne bá pen'na büya.

⁷ Pe nu u yu mbëfi 'bu mi nurpa a rá ts'unt'u, bin 'yemzehe u: “Nuna, guehna da gohmi ra häi 'bu bi du rá ta.

Mbähä ga hohu ne nubaya ma mbeti zehhu ra nuandät'o,” bin 'yemzehe u.

⁸ Ne bi bent'i ne bi hyo ne bi 'yem bu ma'ueni bu ja ra nuandät'o, bi 'yëñ'a ra Jesús 'bu mi man a ran t'uti.

⁹ —Nuya guim bëmhbü 'be'a da 'yöt'a rá mbeti ra nuandät'o, bi 'yëmp'u. Guehma ba ëse ne da hyo u xí hmit'a rá nuandät'o ne di un ra nuandät'o u mi'da, bi 'yëñ a ra Jesús.

¹⁰ Ha hin gän xähmbü rá t'ohni Oja ngue i ëna:

Nu'a ra do bi bent'u yu gädo, gue'a man'da mahyoni tengutho bu ná thon yu guangu.

¹¹ Gue'a bi zänd Oja, hanja gní hyonya thohohu, em bu rámhman Oja, bi 'yëñ a ra Jesús.

¹² Nu yu ngurba mbäjä ne'u min 'yohu, bi nde da bent'a ra Jesús nguetho bi badi ngue go yün t'uti u nangue a bi man ra Jesús, pegue bi zutho din cue yu ja'i, janangue him bi bent'i. Bi mbatho u büya.

Ran t'änni nangue ra renta im man ra ts'ut'abi Roma

¹³ Ne bi 'benpu 'buh ra Jesús u mi'da yu fariseo ne u 'da ma ngurpihe mi ten'na ra ts'ut'abi Herodes. Bi 'behni ngue da 'yän'na n'da ran t'änni ne nu'bu hinga gue a da ma, 'bex gue di yapi.

¹⁴ Nu'bu mi zøm bu bi 'yëñ u:

—Xānbate i, dí pähmbe gätho majuañi guim ma ne njon guí su, nguetho hin guí ørpa masu a man yu ja'i ne guí xānba a majuañi rámhman Oja u yu ja'i. Dín nde guí xije, ha din theui yün t'ëdi Oja 'bu dí øthu ngue dí juthu ra renta im man ra ts'ut'abi bu Roma in ts'ut'abi ua, uague hin'na. Ha xun ho 'bu ga thoqui ga juthu uague hin'na, bi 'yëñ u.

¹⁵ Pe nu'a ra Jesús mi pädi høntho i nde da dñibi 'be'a dí yap'a, janangue a bi 'yëmp'u:

—Hanja gní 'yāngahu, xi'a ni mbeti gní juthu ra renta im man ra ts'ut'abi, gan nugä.

¹⁶ Ne bi un büya.

—To'o rá pøte ne rá thuhu i cuat na ra mbeti, bi 'yëñ a ra Jesús.

Nε nu'ε bi 'yεn ε:

—Rá pøte nε rá thuhu ra ts'ut'abi Roma i cuat na.

¹⁷ Mí dāh ra Jesús nε bi 'yεmp'ε:

—Nu'a rá mbeti ra ts'ut'abi Roma, gui un'na. Nu'a xin rá mbeti Ojā gui un'na Ojā a, bi 'yεmp'ε.

Nε nu'ε bi hyonya thoho nanguε a bi man'a ra Jesús.

Ran t'änni nanguε ε da dāmbēni

¹⁸ Nε bá ε ε 'da yε saduceo baya nguε mi εn ε njo'o to da dāmbēni. Nε bi 'yān'na ra Jesús, bi 'yεmbi:

¹⁹ —Xānbate i, nu'a n'da ran t'ēdi bi man'a ra Moisés i εna, nguε nu'bε da du n'da ran 'yohε nε njo'o rá t'uhn' bε bi du, nε nu'a rán 'yohε zεhε da zinba a rá xisu a rán 'yohε bi du. Nε nu'a rá t'uhn' dim 'bεi da t'εmbi rá t'uhn' a xí du.

²⁰ Nε mi 'bε i yoto yān 'yohε i din 'yohε zεhε ε. Nε nu'a ra 'bεt'o n'yohε bi zin'a n'da ra xisu, nε nu'bε mi du njo'o yá t'uhn'.

²¹ Jananguε'a nu a rán 'yohε a bi du bi zin a ra xisu mahøn'a. Nε'a bi du a, nε xinga gue a bim 'bεh yá t'uhn' a. Nε ná hyu ngutho.

²² Nε gātho ε yoto ma 'yohε nε 'dat'a ra xisu bi zini, nε xinga n'da mím 'bεh yá t'uhn' 'bε bi du ε. Nε nζεgui nεsε ra xisu bi du.

²³ Nuya dami xije nu'bε majuañi da dāmbēni yε ja'i, nda'a nin 'yohε dim 'bεhmi ra xisu, nguetho gātho yoto bim 'bεhmi, bi 'yεn ε yε saduceo.

²⁴ Mí dāh ra Jesús nε bi 'yεmp'ε:

—Nu'ahε 'dan'yo thoho guí mamhbε nguetho hin guím bεmhε 'bε'a mam bε ja rá t'ohni Ojā xín rá ts'edi Ojā guí pahmbε.

²⁵ Nu'bε bi dāmbēni ε xān du him man ja ran sini bε pεgue dim 'bεtho yε ja'i tengu yám 'bεhni Ojā 'bapε mahęts'i.

²⁶ Nε nu'a ram hma nguε da dāmbēni ε xān du, majuañi a nε guin nuhε bε ja rám hman Ojā nguε nu'bε min yaui Ojā ra Moisés bε ja ra t'aza bi 'yεmbi: “Nugä drá Ojägä, nu ra Abraham nε ra Isaac nε ra Jacob nguε

nim bombøtahε, i εc'yεigui,” bi 'yεn Ojā.

²⁷ Ngubε bi ma nguetho guexta'a i 'bεh yá mbεi ε. Pε hin guím bεmhε, nguetho 'dan'yo thoho guí mamhbε, bi 'yεn a ra Jesús.

Rán t'ēdi Ojā man'da ja ts'editho

²⁸ Nu'bε min yañε yε saduceo ra Jesús, mi 'bapε n'da ra xānbate nija bi 'yøde 'bε'a bi man ra Jesús nε bi bādi nguε xān ho a bi ma. Jananguε'a bi 'yānni:

—Nda'a rán t'ēdi Ojā nguε man'da ja ts'editho ga øthε, bi 'yεn'a.

²⁹⁻³⁰ Bi dā'a ra Jesús:

—Nu'a rán t'ēdi Ojā man'da jats'editho ga øthε, gue'a ran t'ēdi nguε i εna: “Dami 'yøhmbε gyá ja'i israelhε, nu'a Ojā ra Hmu, n'datho a. Nε guim bεmhε a nanguε gātho ni mbεihε, nε gātho ni tehε, nε gātho nin 'yomfēnihε, nε gātho ni ts'edihε,” i εn rá t'ohni Ojā. Pε guehna ran t'ēdi man'da ja ts'edi tho ga øthε, bi 'yεn'a ra Jesús.

³¹ Nε 'da'angutho ui ná yoho ran t'ēdi ga øthε i εna: “Guí huεc ni mija'ihε tengu bε gnin huεc zεhεhε,” i εn rá t'ohni Ojā. Guehya yān t'ēdi man'da ja ts'editho ga øthε xinda gue ε mi'da, bi 'yεn a ra Jesús.

³² Nε nu'a ra xānbate nija, bi 'yεm baya:

—Xānbate i, majuañi xān ho guím ma, nguε hønt'a n'da Ojā i 'bεi nε njo'o man'da tengu a. Nε ja ts'edi tho da bεn Ojā n'da nguε gātho rá mbεi, nε gātho rá te, nε gātho rán 'yomfēni, nε gātho rá ts'edi,

³³ nε di huεc rá mija'iuu tengu bε nin huεczεhε n'da. Man'da ja ts'editho da 'yøt'a n'da ε xinda gue ε gātho yε 'bøts'e nε yān t'unni dí mbøspa Ojā n'da, bi 'yεn a ra xānbate nija.

³⁴ Nε nu ra Jesús 'bε mí 'yø a bi man ra xānbate nija bi bādi nguε n'dat'a Ojā im bēni jananguε a bi 'yεmbi:

—Nu'i ts'atho di 'bε i nguε da zā guí carpε di manda rá ts'edi Ojā, bi 'yεmp'a.

Nε nubɔya njom man'da bi zäpi da 'yän mi'da yɛn t'änni.

To'o gue rá Ts'unt'ɛ a ra Cristo

³⁵⁻³⁶ Nε mí xänba yɛ jä'i a ra Jesús bɛ ja ra dɔnija, nε bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja ɛn ɛ yɛ xänbate nija ngue nu ra Cristo räm bom'beto ra David a, nε xim mi ɛmbi rá Hmu 'bɛ hin ním 'bɛi, nguetho mi ɛn'a ra David:

Nu'a Ojä bi 'yɛmp'a ma Hmu:

“Dat'ua ga huhmi ga conhui ma ts'edi gue'bɛ go dá tɔpɔ nin sɛihɛ ua ja ra ximhäi

nε gui manda ɛ bɛya,”

bi t'ɛmp'a ma Hmu, bi 'yɛn a ra David 'bɛ mí bɛnba rá Hogandahi Ojä nangué 'bɛ'a da 'yɔt' ra Cristo.

³⁷ Guesɛ ra David bi 'yɛmbi rá Hmu a ra Cristo. Hague nja pɛ nε räm bom'beto a, bi 'yɛn a ra Jesús.

Pɛ nu yɛ jä'i, bi 'yɔmanho gätho a bi man ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'bɛ'a i ɔt'ɛ yɛ xänbate nija

³⁸ Nε bi thoqui bi xänba yɛ jä'i a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Gam fähmbɛ nangué a i xi ahɛ yɛ xänbate nija, nguetho hɔnt'a ran 'yɛts'i i ɔt'ɛ nε di ho da hye yɛ pahni xɛ mba guepɛ i 'yo, nε di ho da mba ma zɛngua bɛ ja yɛ täi,

³⁹ nε di ho da hyux bɛ ja yɛn thuts'i xɛn ho bɛ ja yɛ nija, nε di ho yá mbɛdi dín sihmɛ bɛ ja yɛn sihmɛ ɛ,

⁴⁰ nε i hɛspi 'bɛ'a gätho bi ts'ocpa ɛ yɛ xisu xɔn du yá ndɔ, nε sä nya'a thoho in yähɛ Ojä ngue i nde da t'ɛmbi xɛn ho tho yá mbɛi. Man'da xɛn ngu ran ɛnbi da nu ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'unni man'da di muui bɛ na nu Ojä

⁴¹ Nε mi hupɛ ra Jesús bɛ mí ja ra huada guepɛ i pa njät'i ra mbɛti rán t'unni Ojä. Nε in nu bɛ i cät' ra mbɛti ɛ yɛ jä'i bɛ ja ra huada. Nε bi nu xɛn ngu yɛ mɛmbɛti bi thopɛ ngue xɛn ngu ra mbɛti bi gärpɛ ja ra huada n'da ngu n'da ɛ.

⁴² Nε bi zɔm bɛ n'da ra hyoya xisu xi du rá ndɔ, nε bi gät'i yocentavo thoho.

⁴³ Nε nu'bɛ mi nu a bi 'yɔt'a ra xisu bɛya nε bi 'yɛmp'ɛ:

—Majuani dí xi ahɛ nuna zɛ hyoya xisu man'da xɛn ngu di muui a bi gärpɛ ja ra huada xinda gue'ɛ gätho mi'da.

⁴⁴ Nguetho gätho ɛ mi'da bi gät'a i pongui, pɛ nuna ra xisu madague i hyoya na, pɛ bi gät'i gätho mi pɛ'ts'i, bi 'yɛmp'ɛ yá xädi a ra Jesús.

13

Ra Jesús bi ma ngue da mba nso't'i ra dɔnija

¹ Nu'bɛ mi bɔm bɛ ja ra dɔnija ra Jesús nε yá xädi, nu'a n'da bi 'yɛn'a:

—Xänbate i, hyandi ts'ɛ nɛ ra nija, ɛmmɛ xɛ ndoho yɛ do n'yohɛ nε ɛmmɛ mahotho.

² Mi dɔh ra Jesús nε bi 'yɛmp'ɛ:

—Guín nuhɛ ngue mahotho nε ɛmmɛ ndoho yɛ do, pɛgue da zɔn ra pa da so't'i, bi 'yɛmp'ɛ.

Yá hmɛpya ngue rán zɛgui

³ Nε nu'bɛ mi zɔm bɛ ja ra nyuni Olivos, bi hyupɛ ra Jesús, hɛ't ra dɔnija. Nε hɔnt'ɛ yá xädi mi 'bɛhmbɛ bɛ. Nε nubɔya ra Pedro nε ra Jacobo nε ra Xuua nε ra Andrés:

⁴ —Nda'a ní pa da mba nso't'i ra nija gá xije, bi 'yɛn ɛ. Nda'a ni hmɛpya da hnu 'bɛ dín ja a guím ma, t'ɛmp'a ra Jesús.

⁵ Mi dɔ a ra Jesús nε bi 'yɛmp'ɛ:

—Gam fähmbɛ njon da hyä ahɛ,

⁶ nguetho xɛn ngu ba ɛhɛ ngue sä da 'yɛna: “Nugä, guecä drá Cristogä,” da 'yɛn'ɛ. Nε xɛn ngu ɛ da hyät'i.

⁷ Nε nu'bɛ gui 'yɔhmbɛ yɛ sɛi nɛ'bɛ da hma ngue dín ja yɛ sɛi, o guín suhɛ nguetho jatho dín ja ɛ. Pɛ nu'bɛ dín ja ɛ xinga gue'bɛ ran zɛgui 'bɛ.

⁸ Nguetho nu yɛ jä'i bɛ 'da yɛ häi dín sɛhmi yá mija'ihɛ. Nε nu 'da yɛ ts'ɛt'abi dín sɛhmbɛ yá mits'ɛt'abihɛ, nε dín ja yɛ 'yánhäi, nε xɛn ngu yɛ nidi dín ja ra thuhu nε yɛn 'yo'ts'i. Nε guehya yá mbɛdi yɛn ɛnbi ya, bi 'yɛmp'ɛ.

⁹ Nε xɔ bi 'yɛn'a:

—Nε gam fāhmbu njon di 'uec'ahu bu ja rá 'yu Oja, nguetho da mba ma dá ah bu ja ran juanbate, nepu ja yá nija ma mijudíohu da 'bep'ahu, ne nangué guí εc'yεigahu da ts'on'nah bu 'buh yu ts'ut'abi, nepu 'buh yu dats'ut'abi ngue da ts'ep'ahu. Ne xun ho 'bu din jabu ne gue'a dí zā gui xihmbu mam hmangā u.

¹⁰ Pε m'bet'o thoho da mba nsifi gātho yu ja'i 'bucua ja ra ximhāi ran ho ma'da'yo dí pø u.

¹¹ Ne nu'bu da zix ah di dá ah bu 'buh ra ts'ut'abi, pε him 'bε gui hyonsehu 'be'a gui mamhu 'bu da mba ma juan'ni ah, nguetho nu'bu bi zøn ra ora da t'än'nah, hont'a rá Hogandahi Oja da zā di bεn'nah 'be'a gui mamhu.

¹² Ne nu'n'da ran 'yohu di manda da tho rán 'yohu, ne nu'a rá ta di manda da tho rá ts'unt'u. Ne da ndants'u yá ts'unt'u din tunhdu u yá ta ne yá mbe ne di manda da tho rá ta ne rá mbe 'da yu ts'unt'u.

¹³ Ne gātho yu ja'i da zan ah nangué a guí εc'yεigahu. Ne nu'u to'o gātho da hyät yun unbi gue'bu go rán zεgui, gue u dim pø u, bi 'yεmp'u.

¹⁴ Ne bi thoqui bi xi u:

—Ba ε a n'da ra ts'edi xun ts'o ngue di ts'oni gātho. Ngubu bi man ra Daniel gue rá pøngahya Oja. Ne nu'bu gá nuhu dim 'bäpu guepu hin rán säui dim 'bäi, dami 'dahmbu gyá menguhu bu Judea, gui mbähä bu ja yu t'øhø guin 'yamhu bu. Nu a to'o da nu ra søcua i ja ua, da 'yε't'ambu na.

¹⁵ Ne nu'bu bin ja a, to'o i 'bäpu goxthi hin da yarpu mbo rá ngu, hin da bεni ja 'be'a 'bε da hyäts'i, 'bex gue da 'dagui.

¹⁶ Ne nu'a to'o 'bäpu ja yá huahi hin da mbeng bu ja yá ngu ngue ba cä yá coto, 'bex gue da 'datho bu.

¹⁷ Huεcate u yu xisu in hāt'ahni ne u 'buh yá 'uere yu pa u.

¹⁸ 'Yäfu rá mate Oja ngue hin din ja ah ran 'dagui 'bu yu pa xun se xøhma hin da zā gui 'dahmbu.

¹⁹ Ne nu'u yu pa u, din ja xun ngu yun unbi hin jam'bu n'dandí xøn ja gue'bu

go rá mbudi ra ximhāi. Ne nu'bu ya bin ja, him man'dandí din ja yun unbi tengu u.

²⁰ Pε nangué u yá 'yεc'yεi, Oja di japi hingui ngu yu pa din ja yun unbi, nu'bu hin'na njon xtam bongui, bi 'yεn a ra Jesús.

²¹ Ne bi thoqui bi ma, bi 'yεna:

—Nε nu'bu da si ah: “Dami hyanthu, 'bucua ra Cristo ya, rá Thahni Oja,” da t'εn ah. O gue da t'εn'ahu: “Ba nuhu 'bäpu ra Cristo ya, rá Thahni Oja,” da t'εn ah, pε o guí εc'yεih.

²² Nguetho xun ngu dim 'bu u yu hyäte Cristo ne yu hyäte pøngahya da 'yøt' yu hyonya nt'øt'e nguetho i nde da hyät yu 'yεc'yεi gue bi huanh Oja, 'bu da zā da hyät'u.

²³ Pε nde'bu gam fäsehu nguetho ya dá xi ah 'be'a gātho din ja m'bejua, bi 'yεn a ra Jesús.

Nu'a din ja 'bu bi zøcua mahøn'a ra Jesús

²⁴ Ne xø bi 'yεmp'u yá xädi a ra Jesús:

—Nε nu'bu ya bi guah yun unbi, nu a ra hyadi di 'beh rá ts'edi ne ra zana him man ja rán nequi.

²⁵ Ne nu yu sø da dägui. Ne gātho mi'da di 'beh yá ts'edi u gä bí ja bu mahets'i, di 'yāni.

²⁶ Ne nubaya da hnugui ba εcä ua ngue dán ja'igä ua ja ra ximhāi, ba ogä bu ja yu güi, dan 'yo'be xun ngu ma ts'edi ne dam mixte xun ho.

²⁷ Ga pen'du yám 'behni Oja mahets'i buya, di pet'u gātho xtá huahni guecua gātho na nguni ra ximhāi, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁸ Nuya da zā gui pāhmbu 'be'a gue nin t'uti i ut'ahu 'da yu za. Nu'bu bi bøx yá 'dogui u yá 'yε guí pāhmbu mi ts'utho din ja ra hyethe buya.

²⁹ Ngutho 'bu ya bin ja gātho u dá xi ah, gui pāhmbu ngue mi ts'utho ba pengä ua mahøn'a buya, bi 'yεna.

³⁰ Majuani dí xi ah di 'butho ua 'da ah 'bu bi mbudi din ja a dí xi ah.

³¹ Mahets'i da guadi, necua ja ra häi, pε nu'a mam hmangä hin jam'bu da gua a.

³² Pɛ nu'a ra pa a, njongui pɔdi 'bɛ'a ní ora dín ja a díɓ mangä, xinga gue ɯ yám 'bɛhni Oja 'bɔpɯ mahɛts'i, xinga guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi dí pɔdi. Hønt'a Oja ma Ta i pɔdi, bi 'yɛn a ra Jesús.

³³ Nɛ xø bi 'yɛna:

—Thocpa thoho gan nuhmbɯ tengu'bɯ hin guí tonspahɯ ra t'ɔha. Nɛ xinga n'da zi ora guí pumbɛniɯ Oja nɛ thocpa thoho gan yɔhɯ a, nguetho hin guí pɔhmbɯ nda'a ni pa ba pengä mahøn'a.

³⁴ Tengu n'da ran 'yohɯ bi mba yatho bi zoh rá ngu, bi un yún t'ɛdi yá 'yɛhɛ ngue di jamansu bɯ, n'da ngu n'da bi xi a da 'yøt'e. Nɛ bi xi a ra mbängoxthi ngue hin di tonspa ra t'ɔha.

³⁵ Nɛ ngutho dí xi ahɯ, dami tømhbɯ tengu 'bɯ gan äthɔhɯ nguetho hin guí pɔhmbɯ 'bɛ'a ní pa ba pengä ua, o gue'bɯ bin de, o gue'bɯ made ra xui, o gue'bɯ bi mbah yɯ øni, o gue'bɯ bi hyats'i.

³⁶ Nguetho hin guí pɔhmbɯ nda'a ni ora ba ɛcä, xi'bɯ ba ɛcä nɛ ga tɪn ahɯ bɯ gdi ɔhmbɯ.

³⁷ Nɛ nu'a dí xi ahɯ, ngutho dí xicä gätho mi'da: “Dami tømhbɯ,” bi 'yɛmp'ɯ yá xädi a ra Jesús.

14

Yá ngɔrbi yɯ judío i nde 'bex gue da bɛnt'a ra Jesús

¹ Nɛ man yopa da dät ra pa 'bɯ mi bɛn a xí 'yøt' ma mbombøtahe bɯ Egipto dyɯ judíohe. Nu yɯ ngɔrpa mbäjä bɯya nɛ yɯ xänbate nijä bi bɛni 'bɛ'a ni fɛhni da xi a ra Jesús guepɯ da zä da bɛnt'i ngue da hyo.

² Nɛ bin 'yɛmzɛhɛ ɯ:

—Hinga gue a ra pa ra dɔmpɛti gam bɛnthɯ nɛ xøhma dín cue yɯ ja'i, bi 'yɛn ɯ.

N'da ra xisu bi naspa ra 'yɛthi rá yɔ ra Jesús

³ Nɛ mi 'bɔpɯ ra Jesús bɯ ja rá ngu ra Simón bɯ ja ra hnini Betania. Gue'a ra Simón mi hɛmb ra t'axca'ya 'bɯ mam 'bɛt'o. Nɛ nu'bɯ mi sihmɛ bɯ ra Jesús

bi zøpɯ n'da ra xisu i tu n'da ra xito nt'øt'e ngue ra do'yaxi, mi po ra 'yɛthi ɛmmɛ yɔman'u a, nɛ xɛn ngu di muui a. Bi xɛcpa rá nde bɯya nɛ bi naspa rá yɔ ra Jesús.

⁴ Nu'ɯ 'da mí 'bɔpɯ, bin cue ɯ bɯya nɛ bi 'yɛn ɯ:

—Hanja bim 'bɛtho ra 'yɛthi nɛ xɛm hmadi di muui.

⁵ Mí sã xtá 'bä xtin t'un yɯ hyoya a hyu ciɛnto rá muui a ra 'yɛthi, bi 'yɛn ɯ.

Nɛ bi numan'ɯ ra xisu ɯ.

⁶ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Hanja guín jahɯ bɯ, o guidi pahmbɯ ra xisu nguetho xɛn ho bi 'yørcä na.

⁷ Nu'ahɯ thocpa thoho gam 'bɔhmbɯ yɯ hyoya nɛ hønt'a go ma pa da zä guí fäxhɯ ɯ. Pɛ nugä hinga thocpa thoho dam 'bɔhmbɯ.

⁸ Bi 'yørcä ra xisu a mi sã da 'yøt'e, bi hoga ma ngøc'yɛi ngue da t'ägä bɯ ja ran 'yägüi.

⁹ Majuɔni dí xi ahɯ gue hønbɯ go hapɯ da hman ran ho ma'da'yo gätho na ndoho ra ximhäi, nehna bi 'yørcä ra xisu da hman na, 'dahma nɛ'a da fɛn a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Judas im ma di dä a ra Jesús

¹⁰ Nu'a ra Judas Iscariote bɯya, ngue'a n'da yá xädi ra Jesús, bi mba bɯ 'bɔh yɯ ngɔrpa mbäjä bi xifi di dɔp'a ra Jesús.

¹¹ Nɛ bi hyu yá mbɔi ɯ yɯ ngɔrpa mbäjä nɛ bi xifi di un ra mbɛti. Nɛ bi mbenc'a ra Judas bɯya mi honi jam'bɯ di dä a ra Jesús.

Bin sihmɛhɯ ra Hmu ɯ yá xädi

¹² Nu rá mbɔdi ra pa ra dɔmpɛti ngue ran dɔbaxjua i ts'i ra thuhmɛ hin'yɯ rá ixi, nɛ i ho ra t'udɛ'yo. Nɛ nu yá xädi ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Hapɯ guí ndeje ga hoje ran ts'ihmɛ ra mbaxjua ga sihmɛ, bi 'yɛn ɯ.

¹³ Nɛ nubɯya bi xi ɯ yoho yá xädi:

—Ni mbɛ bɯ ja ra dɔhniɯni Jerusalén, nɛ nu'bɯ gá nuui bɯ n'da ran 'yohɯ i tu n'daxaro ra dehe gui tɛnui bɯ da zøni.

14 Nε nu'bu gá sɔmhbu gui 'yɛnui a ra mɛngu bu: “Nu'a ra Hmu bá pɛngähe ngue ga än'nahe hapu i ja a ra cuarto ngue ga sihe ran ts'ihme ra mbaxjua,” gui 'yɛnui.

15 Nε nu'a buya da 'yut'aui n'da ra cuarto i ja bu magats'i xun ndoho ne mahoqui. Guepu ja gui hocui bu a ran sihme ga sihu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

16 Bi mba yú xädi buya ne bi zom bu ja ra dahnihni Jerusalén ne bi dim bu gätho 'be'a xi sifi. Gätho bi hocpu 'be'a da zi bu 'bu bin de, ne bi mbeng bu 'bu ra Jesús buya.

17 Nu'bu min de ts'u, bi mbähä ra Jesús 'de'mayoho yú xädi buya.

18 Gätho bin sihme u. Nε nu ra Jesús bi 'yɛmp'u:

—Majuani dí xi ah, dí sihmeu ua n'da gue di dägä, bi 'yɛmp'u.

19 Nu yú xädi buya bi du yú mbui, n'da ngu n'da bi 'yänni:

—Ha guecä, bi 'yɛn'u.

20 Nε nu'a ra Jesús bi dat'u:

—Go gue'a n'da gue gue'ahu gui 'de'mayoho ah gue dí comh ma mbohi'be.

21 Majuani nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga tugä tengu nt'o't'i nanguecä. Pε í huɛhi maha a ran 'yohu ngue di dägä. Man'da xun ho 'bu hin xtim 'bu a, bi 'yɛn a ra Jesús.

22 Gätho na sihme u bi hyac man'da ra hme ra Jesús, bi un ra jamadi Oja, bi xeni ne bi darpa yú xädi buya.

—Dami sihu na. Guehna nam bön'a ma ngoc'yeigä na, bi 'yɛmp'u.

23 Nε bi dec'a ra vaso mi po a nzai mi si u. Bi un ra jamadi Oja ne bi un'du buya, bi zi n'da ngu n'da u.

24 —Guehna tengu 'bu ma jigä na, i øt' ra 'da'yo nhogui, dim fäni dí yanba yú te yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi.

25 Majuani dí xi ah, hin ga si man'da ra gui uva ja gue'bu bi zøn ra pa ga si ma'da'yo bu di manda rá ts'edi Oja, bi 'yɛn a ra Jesús.

Jesús bi bqdi gue a ra Pedro da gøn'a

26 Nε bin tu a n'da rá thuhu Oja u buya. Bi bøm bu mi sihme u ne bi mba bu ja ra nyuni Olivos.

27 Nε nu ra Jesús bi 'yɛmp'u yú xädi:

—Nu'ahu dí pacä ngue gui 'dahmbu, gui sogahu nán xui ya, tengu nt'o't'i bu ja rá hman Oja i ɛna: “Ga ho ra mbände'yo ne din 'uɛxt'u yú de'yo,” i ɛm bu ja rá t'ohni, bi 'yɛna.

28 Pε nu'bu dá thambɛnigä dan timbu bu Galilea, bi 'yɛmp'u yú xädi a ra Jesús.

29 Nu'a ra Pedro bi 'yɛn'a:

—Madague a gätho da 'dah ya 'da, pε nugä hin ga soc'i'i.

30 Nu ra Jesús bi da'a buya:

—Häha, dí pacä 'be'a gui 'yøt'a ra xui jabuya, ná hyundi xqui cøngä 'bu bi mbah ná yondi ra øni, bi 'yɛn a.

31 Pε nu'a ra Pedro man'da nts'edi bi 'yɛn'a:

—Nugä hin ga cøn'a i madague'bu 'darpu ga tuui, bi 'yɛmbi.

Nε 'da'angu bi ma gätho u mi'da yú xädi buya.

Ra Jesús i tu rá mbui ne gue'a ra ora da nu yun unbi a

32 Nε bi yarpu ja ra nuadøni Getsemaní guepu ja ra nyuni Olivos. Nu ra Jesús buya bi 'yɛmp'u yú xädi:

—Hyuhmbu ua gätho ah, 'be dán yağä'be Oja ua nan jongua ts'u, bi 'yɛn'a.

33 Nε nubuya bi zixa ra Pedro, ne ra Jacobo, ne ra Xuua. Nε nu ra Jesús ɛmme bi hyundumbui ne bin su.

34 Nε bi 'yɛmp'u:

—ɛmme tu ma mbui, ɛna da hyog ra dumbui. Gui cohmbu ua ne gan äthahu, bi 'yɛmp'u.

35 Nε bi mba bu njom bu ts'u. Bin danyahmu bu ja ra häi bin yaui Oja, gue'bu da zä hin da nu ran unbi a da nu.

36 Nε bi 'yɛna:

—Ma Ta i, hin te gui hɛmbi, gätho da zä gui 'yøt'e. Dami 'uegä a ran unbi. Pε hin dín nde gue gue'a ma pähä zehɛ ga øt'ä pε gue'a go gui nde da t'øt'e, bi 'yɛna.

37 Nε bi mbeng bu xi go u hyu ne bi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Hague grá Simón, ha guí äha. Ha hingui sä xquin äthä n'da ora.

38 Damin äthahü ne gui 'yäfü Oja ngue gui serbahü 'be'a di bën'nahü ra zithu. Nu rá mbüi n'da ja ra pähä nangué ran ho, pé nu rá ngøc'yéi n'da xän güent'i a, bi 'yén a ra Jesús.

39 Nε bi mbeng mahøn'a ra Jesús bin yaui Oja ne guexta'a bi xifi.

40 Nε nubüya bi mbeng bü bá co ü hyu ne bi dím bü i äha nguetho xmmε mí ndet'äha ü. Janangué nu'bü mi zo ü hingui pädi 'be'a dí dā ü.

41 Ná hyündi bán yaui Oja, 'bü mam bá pengbü bá co ü hyu, ne bi 'yεmp'ü:

—Ähmahü ya, damin säyahü ya, bi 'yén'a. Nuya bi zøn ra ora ngue da mba ma dägä bü 'büh yü ts'om'bäi, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

42 Dami ndanshü, ga mbähä dan c'athü a di dägä, ya häntua, bi 'yεmp'ü yä xädi a ra Jesús.

Ra Jesús bi bent'ü yün süihü

43 Gätho ná yahü yä xädi 'bex bi zøm bü ra Judas, gue'a n'da rá xädi. Nε xän ngu yü ja'i bi zix'a, mi hä yä juai ne yü ts'ät'εgui. Nε gue'ü yüm 'bēhni yü ngarpa mbäjä ne yü xänbate nija ne yü dāc'yéi.

44 Nε nu'a ra Judas ya xí xi ü: “Nu'a ga süspa rá 'yogu gue a ra Jesús a, 'bex guim benthü büya ne gui sixhü, ne hin gui thøhmbü,” xi 'yεmp'ü min 'yohü.

45 Janangué a nu'bü mi zøpü mi 'bäh ra Jesús:

—Xänbate i, xänbate i, bi 'yεmbi.

Nε bi züspa rá 'yogu.

46 'Bex bi bent päya.

47 Nε 'bex bi c'o'ts' rá juai a n'da min 'yohü ra Jesús ne bi zεcpa rá zagu rá 'yεhe ra dāmbäjä.

48 Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'ü bi bent'i: —Ha guí εmhbü drä bεgä ngue guä hähü ni juaihü ne ni zahü ngue gui bentcahü.

49 Gätho yü pa dām 'bühmbü, dá xän'nahü bü ja ra dānija ne hin gä bentcahü bü. Pé ja xi jabü thoho, ngue dín ja a nt'o't'i bü ja rám hman Oja ngue mi hma dín ja, bi t'εmp'ü yüm 'bēhni yü mbäjä.

50 Pé nu'ü yä xädi büya gätho bi 'dagui, bi zøpü a ra Jesús.

Ra ts'ünt'ü ngue bi 'dagui

51 Hønt'a n'da ra ts'ünt'ü bi dēn'na 'bü mi ts'ix a ra Jesús, dim pä't'a ra the'bø't'e, ne mí εn ü ne'a xtám bent'a.

52 Pé nu'a hønt'a ra the'bø't'e bi bentpa a, ne bi 'dah päya ne bin 'yo mánxi bü ní mba.

Ra Jesús bi mba ma dā bü 'büh yü mbäjä

53 Nu'bü mi mba ma dā bü 'büh ra dāmbäjä, bim peti ü ma ngurbihe ngue yü ngarpambäjä ne yü dāc'yéi ne yü xänbate nija.

54 Nε nu ra Pedro bin tet'i, i 'bejua thoho bü ni mba, gue'bü go mi zøm bü mbo rá mbä't'i rá ngu ra dāmbäjä, ne bi hyuhmbü bü ü yü asmayo nija, bin täspihü ü.

55 Nu yü ngarba mbäjä ne gätho ü mi'da i øt' ran juänbate, mi honi to'o da ma xän ho 'bεpü dí yäp'a ra Jesús ngue da hyo, ne madague'a xän ngu ü bin yä pé xinga n'da ü bi ma njuäntho.

56 Xän ngu bi man yü fehni pé him bin tñ yüm hma.

57 Xø bi ndants'ü 'da mahøn'a bi zänba man'da ra fehni ü, ne bi 'yén ü:

58 —Nuna ran 'yohü bi ma ne bi 'yēna, “Nugä ga yø't' ra nija ua, nt'øt'e yä 'yε yü ja'i, ne nu'bü ná hyupa ga hēcä n'da ngue hinga nt'øt'e yä 'yε yü ja'i,” bi 'yēnna ran 'yohü, ne nugähe dá øhmbe 'bü mí 'yēnna, bi 'yεm büya.

59 Pé xinga gue'ü bin tñ ü yüm hman ü.

60 Pé nu ra Jesús bin hεtho. Njo'o to bi dāti.

61 Nu'a ra ngarpa mbäjä bi 'yän mahøn'a:

—Ha gue'e grä Cristo. Ha gue'e rá Ts'ünt'ü i Oja nüixte rá ts'edi.

62 Nu ra Jesús bi dāti:

—Guecä, ne guin nüjü, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga com'be rá ts'edi Oja madä rá ts'edi. Nε guin nüjü 'bü bá pengä, ba εcä bü ja yü güi, bi 'yén'a ra Jesús.

63 Pé nu'a ra dāmbäjä bi dānsε rá pahni, εmbi hingui εspa Oja ra Jesús nangué a bi ma. Nε bi 'yεm büya:

—Ya hin ga homhbü mi'da yü tes-tigo,

⁶⁴ nɛ dá øhmbu ya ngue hingui ɛspa Oja na ran 'yohu. 'Be'a guí mamhbu ga ørpahu ya, bi 'yɛn a ra dambäjä.

Nɛ gätho 'da'angu bi man u ngue di un ran ts'ɛmbi ngue da hyo.

⁶⁵ Nu'u 'da buya bi zox'a ra Jesús, nɛ bi gorpa rá dā, nɛ bi mbɛ'mi nɛ bi 'yɛmbi, "Grá pøngahya, man ya, to'o bi mbɛp'a'i," bi 'yɛn u. Nɛ nu yu asmayo bu nija ɛmmɛ bi mbɛmp'a rá hmi.

Ra Pedro bi gøn a ra Jesús

⁶⁶ Nu'bu mim 'bäpɛ ra Pedro bu mbo ra mbä't'i, bi thopu n'da ra xisu ngue rá 'yɛhe ra dambäjä.

⁶⁷ Nɛ bi nu'a ra Pedro din tɔspi, bi hyɛ't'i nɛ bi 'yɛmbi:

—ɛna nɛ'e gmín 'yohu ra Jesús ra mɛngu bu Nazaret, bi 'yɛmp'a ra Pedro.

⁶⁸ Pɛ nu'a ra Pedro bin cøni.

—Hin dí pɔdi 'bɛ'a nam bøn'a guím ma, bi 'yɛn a ra Pedro.

Nɛ bi 'uegue bi mba bu hänt ra gox-thi. Nɛ bi mbah ra tamfø buya.

⁶⁹ Ná ya'a ts'u buya xø bi thopu ra 'yɛhexisu bu 'bäh ra Pedro, nɛ bi 'yɛmp'u 'bupɛ:

—Nuna ran 'yohu, min 'yohu u mi tɛn'na ra Jesús.

⁷⁰ Pɛ nu'a ra Pedro bin cøni mahøn'a. Ná ya'a ts'u buya, guesɛ u mí 'bupɛ mi 'bäh ra Pedro bi 'yɛn u:

—Majuani guín 'yohu u nguetho grá mɛngu Galilea nɛ 'da igu bu gná yahu u, bi t'ɛmp'a ra Pedro.

⁷¹ Nu'a ra Pedro buya bi 'yɛmp'u:

—Nu'bu him majuani dí xi ahɛ, Oja da zɛgbä, janangue dí xi ahɛ, hin dí pɔcä a ran 'yohu guí mamhbu, bi 'yɛn a.

⁷² 'Bex bi mbah ná yondj ra tamfø buya. 'Bex bi bɛn a ra Pedro 'bɛ'a xí xih ra Jesús ngue xí 'yɛmbi: "Dí pɔcä ngue ná hyundj xqui cøngä 'bu bi mbah ná yondj ra øni," xí 'yɛmp'a ra Jesús. Nɛ nu'bu mi bɛn a xí 'yøt'e, bi du rá mbui ra Pedro nɛ 'bex bin zoni.

15

Ra Jesús bi mba ma dä bu buh ra ts'ut'abi ra Pilato

¹ Nu'bu t'uxudi tho, nu yu ngurba mbäjä nɛ yu dɔc'yɛi nɛ yu xänbate nija nɛ gätho u mi'da ma ngurbihe dyä judíohe, bin yɔsɛ u. Nɛ nubuya bi zix a ra Jesús ngue di dɔp'a ra Pilato. Bin thɔ't' 'bu mi zits'i.

² Nɛ nu ra Pilato bi 'yän'na ra Jesús:

—Ha gue e grá hmuts'ut'abi yu judío, bi 'yɛmp'a.

Bi dɔ a ra Jesús:

—Gue'a guím ma, bi 'yɛna.

³ Nɛ nu yu ngurpa mbäjä ɛmmɛ bi yapi.

⁴ Janangue a nu ra Pilato bi 'yän'na ra Jesús mahøn'a, bi 'yɛmbi:

—Hanja hin ni thɔtya i di yapi'i. Nɛ xan ngu 'bɛ'a gätho i xi'i, bi 'yɛmbi.

⁵ Pɛ nu ra Jesús guexta'a him bi dɔt'a ra Pilato. Janangue'a nu ra Pilato bi hyonya thoho.

Ra Jesús bin t'un ran ts'ɛmbi ngue da du

⁶ Nu'a ra pa ram pɛti ra mbaxjua, zɔi di thø a n'da ra ofädi ra Pilato hønt'a go nda'a da man yu jä'i.

⁷ Nɛ min ofädi n'da ran 'yohu i Barrabás, 'darpɛ mi ofädiu u 'da'ingu bi 'yøthɛ ngue bin hote u, bi dɔm'ma n'da ra sui.

⁸ Nu'bu mi zøh yu jä'i xan ngu bu mi 'buh ra Pilato, nu'u bi xih ra Pilato di thøcpa n'da ra ofädi tengu nzɔi bi 'yøt' 'bu ra pa ram pɛti.

⁹ Janangue a nu ra Pilato bi 'yɛmp'u:

—Ha gue'a ni hmuts'ut'abihɛ gyä israelhɛ, gyä judíohe, ga thøc'ahɛ, bi 'yɛmp'u.

¹⁰ Nguetho mi pɔh ra Pilato di sɛya thohoba ra Jesús yu ngurpa mbäjä 'bu mi dɔp'a.

¹¹ Pɛ nu yu ngurpa mbäjä bi parpa yu jä'i gue'a ra Barrabás da 'yäh yu jä'i.

¹² Nu ra Pilato xø bi 'yɛmp'u mahøn'a:

—Xina ni hmuts'ut'abihɛ, gyä israelhɛ, gyä judíohe, 'bɛ'a ga ørpä na buya, bi 'yɛn'a.

¹³ Nu yu jä'i buya nts'edi bi 'yɛn u:

—Go gui cuarpɛ ja ra pont'i na ra Jesús.

¹⁴ Pɛ nu ra Pilato bi 'yɛmp'u:

—'Be'a gue man ts'o xɐ 'yɔt'na, bi 'yɛmp'ɐ.

Nɛ nu'ɐ yɐ jɔ'i man'da nts'ɛdi bi 'yɛn ɐ:

—Go cuarpɐ ja ra pont'i na, bi 'yɛn ɐ.

¹⁵ Nu ra Pilato bi nde da 'yɔrpa rá pähä yɐ jɔ'i, janangue guehma go bi thɔcpa a ra Barrabás. Nɛ bi manda da mba m'bei a ra Jesús nɛ da mba ma cuati bɐ ja ra pont'i.

¹⁶ Nu yɐ dofɐi bɐya, bi zixa ra Jesús bɐ mbo guepɐ ja yɛn säya yɐ dofɐi, nɛ bi zo ɐ gätho yɐ mindofɐihɐ 'bɐpɐ.

¹⁷ Nɛ bi mba ma hete n'da ra pahni xɛn jɐpoi a ra Jesús ngue tengu he yɐ ts'ut'abi, nɛ nts'ɛdi bi mba ma huspi n'da ra corona á m'be yɐ 'yɐ'uɛni nguetho bi den thoho.

¹⁸ Nɛ bi zɛngua ɐ nɛ bi 'yɛnsɐpɐ yɐ biba ɐ: “Damim 'bɐmanho gra hmuts'ut'abi yɐ judío,” bi 'yɛmp 'bɐ mi denthoho.

¹⁹ Nɛ bi dɛspa rá yɔ yɐ za nɛ bi zots'i, nɛ bin dɛnyahmu, ɛna i thɛnde pɛgue bi denthoho.

²⁰ Nu'bɐ mi jua'a bi denni bi tonsɐpɐ a ra pahni xɛn jɐpoi nɛ bi het'a rá pahni zɛhɛ. Bi gɛc pɐya ngue bi zits'i da 'dɔm'pɐ ja ra pont'i.

Ra Jesús bi mba ma cuati bɐ ja ra pont'i nɛ bi du

²¹ Nɛ nu'bɐ mi mba bɐ 'yu, bin c'athɐ ra Simón, ra mɛngu bɐ Cirene, rá ta ra Alejandro nɛ ra Rufo, bí 'yɛ a huɔhi a. Nɛ nu yɐ dofɐi bɐya bi 'yɔrpa ra ts'ɛdi a ra Simón da duspa rá pont'i a ra Jesús.

²² Nɛ guepɐ ja ra nyuni Gólgota ní ts'ixa ra Jesús. Nu'a Gólgota in nde da ma “ra Nyuni Yɔxmu.”

²³ Nɛ nu'bɐ mi zɔm bɐ, bin t'un ra vino ngue ma uɔnts'i n'da ra 'yɛthi xɛn ju a ra Jesús. Pɛ nu'a him bi zi a.

²⁴ Nɛ nu'bɐ mi 'dɔm'pɐ ja ra pont'i bɐya, nu yɐ dofɐi bi 'yɔt'a n'da ran tɔha ɐ nangue yɐ he ra Jesús ngue i nde da bɔdi nda'a ní 'bɔ't'e da gɔxa n'da ngu n'da.

²⁵ Gɔto xudi 'bɐ mi mba n'dɔ'mi bɐ ja ra pont'i a ra Jesús.

²⁶ Nɛ mán t'o't'i bɐ ja ra pont'i a í yɔp'a bi 'yɛna, “Rá hmuts'ut'abi yɐ judío na,” ɛm bɐ.

²⁷ Nɛ bi mba ma cuatihɐ ra Jesús yoho yɐ bɛ. 'Da a n'da yɐ pont'i. Nɛ bi 'bäm'pɐ ja rán 'yɛi a n'da nɛ bi 'bäm'pɐ ja rá gɔha a man'da.

²⁸ Nɛ nuna bin ja, mi mam bɐ ja rá t'ohni Ojɔ maya'bɐ, bi 'yɛna: “Da t'ɛmbi ngue 'da'anguui ɐ yɐ dɔdits'oqui a.”

²⁹ Nɛ nu yɐ jɔ'i bi thopɐ, bi ɛcpi nɛ bi denthoho, bi 'yɛmbi:

—Ha hinga gue e gá ma ngue gui xo't' ma nijɔhɐ nɛ hyupa tho gui hyɔh mahɔn'a.

³⁰ Sä gui cɔpɐ ja ra pont'i ya 'bɐ, nɛ gan yɔnsɛ, bi 'yɛmbi.

³¹ Nɛ ximangutho bi man ɐ yɐ ngɔrba mbäjä bin 'yɛmp'ɐ:

—Nuna, bi yɔnba yɐ te ɐ 'da, pɛ hingui sä din yɔnsɛ ya.

³² Gan nuhɐ ra Cristo, rá hmuts'ut'abi yɐ judío 'bɐ ba cɔpɐ ja ra pont'i, gan nugähhɐ, nɛ ga ɛc'yɛihɐ bɐya, bi 'yɛm 'bɐ mi denthoho. Nɛ ɐ mi cuathɐ bɐ, bi ɛcpa ra Jesús.

Bi du ra Jesús

³³ Nu'bɐ mi zɔn a huxhyadi bɐya bim 'bɛxui gätho ra häi, ja gue'bɐ mi zɔn a hyunde bin nɛqui mahɔn'a.

³⁴ Nɛ nu'a ra ora a ɛ xɔ i huxhyadi, nts'ɛdi bi mbah ra Jesús, bi 'yɛna:

—Eloi, Eloi, lama sabactani, bi 'yɛna. Nde da ma: “Ma Ojɔ i, ma Ojɔ i, hanja xcá hyɛga thoho.”

³⁵ Nu'bɐ mi 'yɔ ɐ 'da 'bɐpɐ, bin 'yɛmp'ɐ:

—Nuna, nzo a ra Elías, bin 'yɛmp'ɐ.

³⁶ Nɛ bán ti a n'da mí hɔ n'da tengu ra fɛnjo xí 'yot'i, bi fospɐ ja ra vino xɛn ju, nɛ bi ndɔct'a n'da ra xithi. Pi uɔspa ra Jesús ɛmbi da zi, nɛ bi 'yɛmp'ɐ min 'yohɐ:

—Pɛ 'bɛ ga undä na, ga nuhɐ 'bɐ da zɔh ra Elías di tongui, bi 'yɛmp'ɐ.

³⁷ Pɛ nu'a ra Jesús nts'ɛdi bi mbafi nɛ 'bɛx bi du.

³⁸ Nɛ nubɐ mbo ra dɛnijɔ 'bɛx gue bin xɛngui nde ra 'bɔ't'e mi ndam bɐ. Bá fɔh magɔts'i nɛ bi zɔtahäi a bin xɛni.

³⁹ Nε nu'a rá hmu y_u dofui, mi hēt'a ra Jesús bi mba 'b_u mi du, nε bi 'yεna:

—Majuani nuna ran 'yoh_u na, rá Ts'ant'ua Oja na, bi 'yεn a ra hmudofui.

⁴⁰ Nε mi 'b_upu 'da y_u xisu b_u ma'ueni ts'ua, mi hant'a ra Jesús. Nu'a n'da ra Salomé a, nε nu'a man'da ra María, ra mεngu Magdala, nε nu'a man'da ra María, rá mbe ra Jacobo nε ra José.

⁴¹ Guehya y_u xisu mi tεn ra Jesús 'b_u mi 'b_upu Galilea nε mi fäts'i. Nε u mi'da y_u xisu bi dεn 'b_u mi mba b_u Jerusalén, mi 'bäp_u.

Jesús bi mba nt'ägui

⁴²⁻⁴³ Nε ya bin de, nε mim bēni da 'yācpa n'dihi rá ngōc'yei ra Jesús nguetho mi ts'utho da d_u'ma ra pa ran ts'äya, nε nu ra pa ran ts'äya njongui sä da t'ä a. Janangue a nu ra José ra mεngu Arimatea, bi hyut'anzambui bi mba bán yaui ra Pilato, bi 'yāp a rá ngōc'yei ra Jesús. Nu ra José n'da rá ngārbi y_u jā'i israel, pε gue'a n'da majuani mi εc'yei Oja nε mi tōm'ma ra pa di manda ua rá ts'edi Oja.

⁴⁴ Nu ra Pilato bi hyonya thoho 'b_u mi sifi bi du ra Jesús. Nε nub_uya bi mbēhna n'da ba si a rá hmu y_u dofui ngue da 'yān 'b_u majuani ya bi du.

⁴⁵ Nε nu'b_u mi man a rá hmu y_u dofui gue bi du, nu ra Pilato bi 'yεmp'a ra José:

—Da zä gui tuxa rá ngōc'yei ra Jesús 'b_u.

⁴⁶ Nu a ra José b_uya, bi dān a n'da ra 'bōt'e nε bi mba bi tongba rá ngōc'yei ra Jesús, nε bi mbant'a ra 'bōt'e xi dāi nε bi cū't' p_u ja n'da ra hyādo gue ran 'yāgui xí mba nthēqui b_u ja n'da ra t'amba'ye. Nε bi juaspa n'da ra xīndo xān ndoho b_u ja rá goxthi ran 'yāgui.

⁴⁷ Nε nu'a ra María, ra mεngu b_u Magdala, nε man'da ra María ngue rá mbe a man'da ra José, bi nu hap_u bi jāt'i.

16

Bi dāmbēni ra Jesús

¹ Nu'b_u mi thoh ra pa ran ts'äya, nu'a ra María ra mεngu b_u Magdala,

nε ra María rá mbe a man'da ra José, nε man'da ra xisu ngue ra Salomé, bi dān y_u 'yēthi ngue y_uman'u ngue da mba b_u ja ran 'yāgui da gōspa rá ngōc'yei ra Jesús, tengu man t'ōt'ehe dy_u judíohe.

² Nε nt'uxudi dā ndomingo 'b_u mi bōx ra hyadi bi mba b_u ja ran 'yāgui u b_uya.

³ Nε bin 'yεmzεhε u:

—To'o da zä di 'uec'a ra do bí juaxp_u ja ra hyādo, bi 'yεn u.

⁴ Nε nu'b_u mi zōm b_u bi nu b_uya, ya ma 'ueque a ra do, ngue xān ndoho.

⁵ Nε nu'b_u mi yārpu ja ra hyādo b_uya, bi nu n'da ran 'yoh_u mi hup_u rá hyo ngue rán 'yei ra hyādo, mi he n'da ra pahni xān t'axi. Nε nu'ua y_u xisu bin su 'b_u mi nu.

⁶ Pε nu'a, bi 'yεmp'ua:

—O guín suh_u. Dí pācā guí homhb_u ra Jesús ra mεngu Nazaret, ngue bi 'dōm'p_u ja ra pont'i, pε bi dāmbēni a, njo'o ua ya. Dami nuh_u ua mí 'bēni, bi t'εmp'ua y_u xisu.

⁷ Nε xō bi 'yεna:

—Pε nuya ni mbähä gui xihmb_u ra Pedro nε'ua mi'da yā xādi nε gui 'yεmf_u gui tīmhb_u b_u Galilea a ra Jesús tengu tho bi xi ah_u," bi t'εmp'ua y_u xisu.

⁸ Nε nu'ua y_u xisu b_uya 'bex bi bōn'a n'dihi b_u ja ran 'yāgui nε bá ε u, εmme di fet'ua nguetho bin su, nε njo'o to min nde din yāh_u ngue bin su.

Ra Jesús bin tīmmi ra María Magdala

⁹ Nu'a ra Jesús bi dāmbēni 'b_u xudi thoho ndomingo. M'bet'o thoho bin tīmmi ra María ra mεngu b_u Magdala, ngue gue'a xí hyōnba thi yoto y_u zīthu.

¹⁰ Nε nub_uya bi mba a ra María, bá xip'ua yā xādi ngue bi dāmbēni a ra Jesús, nε mí zon'ua ngue tu yā mbui, ngue bi du ra Jesús.

¹¹ Nε nu'b_u mi 'yōde ngue bi dāmbēni nε bi man a ra María ngue bi nuse, pε him bi 'yεc'yei u.

Ra Jesús bin tīmhb_u yoho yā xādi

¹² Nub_uya bin tīmhb_u mi yoho yā xādi a ra Jesús b_u 'yu, 'dan'yo ts'ua b_u án nu u.

¹³ Nε nu'ɛ, bi mba ɛ bɛya, bá xi ɛ mi'da ngue xø bi nu mahøn'a, pε ngutho him bi 'yɛc'yɛi a bi man ɛ.

Ra Jesús bi xi ɛ yɛ xädi da mamp'a räm hma 'bɛ mí ndex mahɛts'i

¹⁴ Rán zεgui thoho bin tɪmhɛ gätho 'dɛ'ma'da yɛ xädi ra Jesús. Mi hupɛ ja ra mɛxa ɛ. Nε bi zɛ ɛ nguetho him bi 'yɛc'yɛi a xi sifi ngue bi dambɛni a.

¹⁵ Nε nubɛya bi 'yɛmp'ɛ:

—Ni mbähä gätho na nguni ra ximhäi, gui mamhbɛ ran ho ma'da'yo. Hønɛ go hapɛ i 'bɛh yɛ jä'i gui xihmbɛ.

¹⁶ Nu'a to'o da 'yɛc'yɛi nε din xixyɛ, gan yɛnba rá te a. Pε nu'a hin da 'yɛc'yɛi, da nu ran ɛnbi gätho yɛ pa mazäi a.

¹⁷ Nε nu'ɛ to'o da 'yɛc'yɛi gui xɛn ngu yɛ hmɛpya ga japi da 'yøt'ɛ. Nanguε ma ts'ɛdigä da hyøn a thi yɛ zɪthu in 'yohɛ 'da yɛ jä'i, nε din yɛ 'dahma 'dan'yo yɛ nde,

¹⁸ nε nu'bɛ da bɛnt'ɛ yɛ pozɛ nte da ja ɛ, ngutho 'bɛ da zi ra 'yɛthi ngue ran dɛte, nte da ja ɛ. Nε di japi da yɛn ɛ yɛn zäman'ɛ 'bɛ da gäspa yɛ 'yɛ, bi 'yɛmp'ɛ yɛ xädi a ra Jesús.

Bi ndex mahɛts'i a ra Jesús

¹⁹ Nε nu'bɛ mi gua a bi xih yɛ xädi, bi ts'ix bɛ mahɛts'i a ra Hmu, nε 'darpɛ ní conhui rá ts'ɛdi Ojä.

²⁰ Nu'ɛ yɛ xädi bi mba bɛya bi man räm hman Ojä hønɛ go hapɛ bi mba. Nε nu ra Hmu bi japi da zä da ma xɛn ho nε bi japi da 'yøt' yɛ hmɛpya 'dahma da 'yɛc'yɛi yɛ jä'i yɛm hman ɛ. Nε hønt'a dí xi ahɛ ya.

LUCAS Ran ho Ma'da'yo bi 'Yo't'a ra Lucas

'Be'a í 'yo't' rá sɔcuq ra Lucas

¹ Dí pɔcä xən ngu yu ja'i bi 'yo't' yu sɔcuq ngue i man'a bin ja 'bɔ mím 'bɔcua ja ra ximhäi ra Cristo.

² Nu'ɔ bi 'yo't'ɔ, tengu thoho bi xāngahɔ bi nuse 'bɔ mi 'yɔt' rá 'bɛfi ra Cristo, nɛ tengu thoho bi man'ɔ hɔnbɔ go hapɔ.

³ Nɛcä dra Lucasgä dí o't'na ra sɔcuq ngue im man'a bin ja, nɛ dí pɛn'na i, hague Teófilo, ma amigo i xən ho. Nɛ dá änzehɛ yu ja'i to'o bi nu 'bɛ'a gä bin ja. Nɛ ɛmmɛ dá hongä 'bɛ'a nt'o't'i gä mi'da yu sɔcuq, janangue'a da bɔmanho 'bɛ'a dí o't'ä.

⁴ Nguetho dín nde gui pɔdi xən ho ngue majuaɔi a bi sän'na i.

Rám 'behni Oja bi ma dim 'bɔh ra Xuua

⁵ Nu'ɔ yu pa min ts'ut'abi ra Herodes bɔ ja ra xɛqui Judea, mi 'bɔpɔ n'da rá mbäjä yu judío, ra Zacarías a. Madim pɛhmbɔ n'dan nɛts'i yu mbäjä bi dɔm'ma ra mbäjä Abías. Nu'a ra Elisabet, rá xisu ra Zacarías, gue'a n'da rám bom'beto ra Aarón a, ngue ra hmumbäjä maya'bɔ.

⁶ Nu'a ra Zacarías nɛ ra Elisabet, gätho yonjä'i, Oja bi numanho ɔ, nguetho xən ho yä mbɔi, nɛ mi ɔt'e gätho yán t'ɛdi Oja.

⁷ Nu ra Elisabet nɛ ra Zacarías, xən dɔc'yɛi ɔ nɛ xínga n'dandj mi 'bɔh rá t'ɔhni a ra Elisabet.

⁸⁻⁹ Nɛ nu'bɔ xɔn zɔn ra pa dim pɛpɔ ja ra dɔnijä ɔ n'dan nɛts'i yu mbäjä bi dɔ'ma ra Abías, janangue'a madim pɛpɔ ra Zacarías. Nɛ zäi mi thahna n'da ra mbäjä, ngue da yarpɔ man'da mbo ra dɔnijä da 'yuh yu xiza yumanho. Nɛ gue'a ra Zacarías bi mbanthahni ngue da yarpɔ mbo.

¹⁰ Nɛ xən ngu yu ja'i mi 'bɔpɔ thi mi yähu Oja 'bɔ ra ora bi 'yuh ra xiza ra Zacarías.

¹¹ Nɛ 'bɛx bi zɔ a n'da rám 'bɛhni Oja bɔ mi 'bäh ra Zacarías. Nɛ mi 'bɔpɔ rá hyo rán 'yɛi ra mɛxa guepɔ mí uh yu xiza.

¹² Nu'bɔ mi nu a bɔya, ɛmmɛ bin su nɛ hingui pɔdi 'bɛ'a da bɛni.

¹³ Nɛ nu'a rám 'bɛhni Oja bi 'yɛmbi:

—O guín su Zacarías, nguetho bi 'yɔ Oja 'bɛ'a guí äpi, nangue ni xisu ra Elisabet dín hɔt'ɔhni nɛ dim 'bɔ a n'da rá ts'unt'ɔ, nɛ gui xip rá thuhu dí Xuua.

¹⁴ Nɛ gan johya nɛ ɛmmɛ da hyu ni mbɔi, nɛ xən ngu yu ja'i dín johya 'bɔ bim 'bɔi.

¹⁵ Nguetho Oja di un ra 'bɛfi nuixte a. Nɛ nu'a, hín da zi ra vino xínga gue'a ra sɛi, nɛ dín 'youi rá Hogandähi Oja gue'bɔ go bim 'bɔi.

¹⁶ Nɛ nu'a rá 'bɛfi da 'yɔt'e, gue'a dí japi xən ngu yu ja'i israel di päh yán 'yomfɛni nɛ da 'yɛc'yɛi Oja ra Hmu.

¹⁷ Nɛ nu'a ni t'ɔhni bam 'bɛt'o a 'bɔ bá ɛh ra Hmu mahɛts'i, nɛ dín ja rá ts'ɛdi tenguthoho ra pɔngahyá Elías, nɛ di japi dín hocpahɔ yä t'ɔhni ɔ yu ja'i. Nɛ nu'ɔ nzäi hingui ɔde 'bɛ'a pa nsifi, di japi da 'yɔde. Nɛ nangue rám hman ra Xuua di päh yán 'yomfɛni yu ja'i n'dahma da zä da zimanho ra Hmu 'bɔ bá ɛhɛ, bi t'ɛmp'a ra Zacarías 'bɔ min yäui rám 'bɛhni Oja.

¹⁸ Nu ra Zacarías bɔya:

—Hague dán zä ga pɔcä a guí xiqui nguetho xtán dɔc'yɛigä nɛ'a ma xisu, bi 'yɛna.

¹⁹ Nu rám 'bɛhni Oja bi 'yɛmp'a bɔya:

—Nugä dí Gabriel nɛ dí 'bäcä bɔ ja rá hmi Oja, nɛ Oja bá pɛngä gue ga xi a ran ho dín ja ahɔ.

²⁰ Pɛ nuya, gan gore ya, nguetho hín guí ɛc'yɛi a dí xi i. Nuya hín da zä gan yä astague'bɔ go bin ja a dá xi a i, nguetho gätho dín ja a dá xi a i, bi 'yɛn'a rám 'bɛhni Oja.

²¹ Nu yu ja'i mi 'bɔpɔ thi, mi tɔ'ma ra Zacarías, nɛ him mi pɔ'ɔ hanja him 'bɛxque pɔni.

²² Nɛ nu'bɔ mi bɔm bɔ ra Zacarías hingui sä dín yä, hɔnt'a bi uānda rá 'yɛ.

Nu y_u ja'i bi bəh pəya ngue bi nu n'da ran t'uti b_u mbo.

²³ Nε nu'b_u mi guah y_u pa dim pεp_u ra Zacarías bi mba rá ngu bəya.

²⁴ Nε bin hət'əhni ra Elisabet, nε nubəya hin hap_u í mba an cət'a zəna, bim 'bətho b_u rá ngu. Nε bi 'yεna:

²⁵ “Xən ngu rá mate bi 'yərca Oja, nuya him man da zangä y_u ja'i nguetho dim 'b_u'a n'da ma t'əhni ya,” bi 'yεnse.

Rám 'behni Oja mahəts'i bi ma dim 'b_uh ra Jesús

²⁶ Nu'b_u mi tho i cət'a zəna, nu'a Oja bi mbəhn mahən'a a rá m 'behni ngue í Gabriel. Bi mbəhn p_u ra hnini Nazaret b_u ra xεqui Galilea.

²⁷ Nu'a, bi zəm b_u mi 'b_u a ra María. Nu ra María xinga n'dandī bin yəui n'da ran 'yoh_u, pε ya mi ən'na ra José, n'da rá m bom 'beto ra ts'ət'abi David a.

²⁸ Nu rá m 'behni Oja bi zengua, bi 'yεmbi:

—Nu'i María ya bi 'yət'a n'da rá mate Oja nε guín 'youi a. Pε man'da bi jap'a Oja xinda gue'ə gätho mi'da y_u xisu, bi 'yεmbi.

²⁹ Nu'a ra María 'b_u mi nu rá m 'behni Oja, bin su nε bin 'yomfēni 'bε'a ním bən'a bi sifi.

³⁰ Nu rá m 'behni Oja bi 'yεmp'a bəya:

—O guín su María nguetho guín 'youi rá mate Oja,

³¹ nε dim 'b_u'a n'da ni Ts'ənt'ə nε gui xip rá thuhu ra Jesús.

³² Nε nu'a, din ja rá ts'edi nε da fədi ngue rá Ts'ənt'ə Oja tətə thoho rá ts'edi. Nε nu'a Oja di japi din ts'ət'abi tengu rá m bombəta ngue ra David.

³³ Nε di manda y_u ja'i israel gätho y_u pa nε hin jam'b_u da guah rá ts'edi a, bi 'yεn'a rá m 'behni Oja.

³⁴ Nu ra María bi 'yεn'a:

—Hague dán zä din jab_u nε hin jam'b_u dán yə'be n'da ran 'yoh_u, bi 'yεna.

³⁵ Pε nu rá m 'behni Oja bi 'yεmp'a:

—Nu rá ts'edi rá Hogandəhi Oja di ja i gui tən ni t'əhni, nε nu'a dim 'b_ui, rá Ts'ənt'ə Oja a.

³⁶ Nε'a ni mēni ra Elisabet xən dəc'yēi a, pε dim 'b_u a n'da rá ts'ənt'ə. N'dato zəna ya i hət'a rá t'əhni nε mi ɛn y_u ja'i ngue hin jam'b_u da dīn rá t'əhni.

³⁷ Nu Oja gätho sä da 'yət'a, hin'y_u 'bε'a gue hingui sä da 'yət'e, bi 'yεn'a rá m 'behni Oja.

³⁸ Nu'a ra María bi 'yεn'a:

—Nugä rá 'yεhεgä Oja, nu'b_u gue'a in nde Oja, da 'yərque gätho guím ma, bi 'yεna.

'Bex bi mbeng mahəts'i rá m 'behni Oja bəya.

Ra María bi mba bí zengua ra Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Nu'a ra María bəya, 'bex bi mba bí zengua yé mēni mí 'bap_u ja y_u nyuni b_u ra xεqui Judea, gue'a ra Zacarías nε rá xisu ra Elisabet.

⁴¹ Nε nu'b_u mi mba ma zengua ra Elisabet, 'bexque bi 'yan'a rá t'əhni mí o rá mbəi. 'Bex bin 'youi rá Hogandəhi Oja ra Elisabet bəya,

⁴² nε bi 'yεna:

—Oja man'da bi jap'i i María, xinda gue'ə mi'da y_u xisu. Nε nu'a ni ts'ənt'ə dim 'b_ui, majapi a.

⁴³ Pε xən ngu ra mate gá 'yərque ngue gá zenguagui, nguetho gue'e rá mbe a ma Hmu.

⁴⁴ Nε dí pədi gue'e rá mbe a ma Hmu nguetho nu'b_u má øcä nin zengua, 'bex bin johya a ra t'əhni o ma mbəi nε bi 'yāni.

⁴⁵ Bi jap'a Oja nguetho gá 'yεc'yēi a bi xi i, nε majuañi da 'yət' Oja a bi xi i, bi 'yεn'a ra Elisabet, bi 'yεmp'a ra María.

⁴⁶ Nu ra María bəya bi 'yεspa Oja nε bi 'yεna:

ɛmmε dí εspa Oja ma Hmu,

⁴⁷ nε din johya ma mbəi nangue Oja mam pørpate.

⁴⁸ Nguetho Oja bi bεngä ngue dra hy-oya 'yεhεgä, nε gätho y_u ja'i da 'yεngui dá tīngä rá mate Oja.

⁴⁹ Xən ngu ran ho bi 'yərca Oja madä rá ts'edi, nε xən hotho a.

⁵⁰ Nε da nu rá yembəi to'o gätho da numansu a.

51 Nu Oja nuixte tho yún t'øt'e, bi 'berpa yá ts'edi ɯ din yɛzɛhe ngue im bɛni jase yá ts'edi.

52 Nɛ bi 'berba yá ts'edi yɯ ts'ut'abi, nɛ go bi un yá ts'edi yɯ ja'i thofo.

53 Nɛ bi japi da ba ɯ to'o i honi da baɗi, pɛ nu'ɯ to'o him bi hyoni da baɗi bi japi di 'bɛ'ɯ.

54 Nɛ nu Oja bi mbäxɛɯ ya ngue dyɯ ja'i israhelgäɯ, ngue bi 'yɛnjɯ yá t'uhnigahɯ a, nɛ him bi pumbɛni a ran ho bi ma da 'yørcahɯ.

55 Pɛ bi 'yøt'e tenguthoho bi si a ra Abraham ta t'ørcahɯ, yám bom'betoja, gätho yɯ pa mazai, bi 'yɛn'a ra María 'bɯ mi 'yɛspa Oja.

56 Nɛ nu'a ra María hyuzna bi gopɯ rá ngu ra Elisabet, m'bejua bi mbeng bɯ rá nguse.

Bim 'bɯh ra Xuua Nxixyq

57 Nɛ bi zøn ra pa dim 'bɯ a rá ts'unt'ɯ ra Elisabet.

58 Nɛ gätho yá meni nɛ yá mɛnguhɯ bin johya 'bɛ'a bi 'yørcapɯ Oja a ra Elisabet, nɛ bi zøm bɯ rá ngu bi zɛngua a.

59 Nu'bɯ mi gua'an hyäto pa xím 'bɯ a ra t'uhnɛ, bi mba nts'its'i da thecua rá xifani. Nɛ gätho ɯ mi 'bɯpɯ, bi ma da hyänba rá thuhu rá ta ngue dí Zacarías.

60 Pɛ nu rá mbe bi ma ngue hin da zä, pɛgue jatho da hyux rá thuhu ngue dí Xuua.

61 Nɛ gätho mi 'bɯpɯ bi 'yɛna:
—Pɛ njo'o n'da ni mɛnihɯ í Xuua, bi 'yɛmbi.

62 Nɛ nu'ɯ, bi uän yá 'yɛ, bi 'yän'na rá ta: “Bɛ'a rá thuhu a ni t'uhnɛ,” bi 'yɛmbi.

63 Nu rá ta bɯya bi 'yäh ra søcuä nɛ bi 'yo't'a n'da ram hma ngue bi 'yɛna: “Dí Xuua a ma t'uhnɛ.”

64 'Bex bi zä bin ya mahøn'a ra Zacarías bɯya, nɛ bi 'yɛspa Oja a.

65 Nɛ bi hyonya thofo gätho mi 'bɯpɯ. Nɛ gätho yɯ ja'i mi 'bɯpɯ ja yɯ nyuni a ra xɛqui Judea bi 'yø a bin ja.

66 Nɛ gätho bin 'yomfɛnise 'bɛ'a da 'yøt'a ra t'uhnɛ, nguetho Oja bi japi.

Bi 'yɛspa Oja ra Zacarías 'bɯ mim 'bɯh rá t'uhnɛ

67 Nɛ bin 'youi rá Hogandähi Oja ra Zacarías, nɛ bim pøngahyá a, bi 'yɛna:

68 ɛmmɛ dí ɛspa Oja ra Hmu nguetho bi bɛnjɯ

dyɯ ja'i israhelgäɯ, dyɯ judíoɯ, ngue da yänjɯ.

69 Nɛ nanguenhna ma t'uhnɛ bim 'bɯi, janangue'a dí paɗi him ma ya'a ba pɛnga mam pørpateɯ i ja rá ts'edi,

rám bom'beto ra ts'ut'abi David a.

70 Gue'a bi bɛnba Oja ɯ yá pøngahyá maya'bɯ thofo,

71 ngue bi ma da yänjɯ nangué man sɯihɯ,

nɛ nangué gätho ɯ i numan'ɯjɯ.

72 Pɛ nu Oja bi huɛc'ɯ mam bombøtahɯ, nɛ him bi pumbɛni ran ho mi ɛna da 'yørcahɯ.

73 Nɛ majuaɛni da 'yøt' Oja a bi xih mam bombøtahɯ ra Abraham,

74 ngue bi xifi da yänjɯ nangué ɯ man sɯihɯ,

nɛ hin ga su ga thandehɯ a Oja bɯya.

75 Janangue da gohi xən ho ma mbɯihɯ bɯ dá nu a Oja, nɛ ga øthɯ ra hogam'bɯi bɯ ja rá hmi.

76 Nɛ nuna ma t'uhnɛ, da 'yɛmb yɯ ja'i rá pøngahyá Oja mahɛts'i, nɛ da xih yɯ ja'i di päh yún 'yomfɛni, da dø'ma ra Hmu.

77 Nɛ da xi ɯ da mba ma punbi yá ts'oqui,

nɛ da mba nhyani.

78 Gätho da 'yøt' Oja nguetho di huɛgahɯ

nɛ ba pɛngahɯ ra Hmu ngue guesɛ rán nɛqui ma mbɯihɯ.

79 Nɛ gue'a di yorpa yá mbɯi ɯ i 'bɯpɯ ja ra 'bɛxui

nɛ i 'yo bɯ ja rá 'yu ran däte,

nɛ da zixpɯ ja ran nɛqui, bi 'yɛn'a ra Zacarías 'bɯ mim pøngahyá.

80 Nɛ nu rá t'uhnɛ, ngue ra Xuua, bin te mán zaqui nɛ bin te rá mbɯi nangué Oja. Nɛ nu'bɯ min te, bim 'bɯpɯ ja ra dapo asta gue'bɯ go bi zøn ra pa bi dɯmp' rá 'bɛfi bi xi Oja, guepɯ 'bɯh yá mi'israhelɯ.

2

Bim 'bɛ'a ra Jesús

¹ Nu'bɛ mím 'bɛh ra Jesús, gue'ɛ yɛ pa bin ja ra dɛpede bi 'yɔt'a ra hmuts'ut'abi ngue ra Augusto César.

² Nɛ gue'ɛ yɛ pa bin ts'ut'abi ra Cirenio bɛ ja ra xɛqui Siria, nɛ gue'ɛ yɛ pa ja bi dɛ'mi bi 'yɔt' ra pede ɛ.

³ Gätho yɛ ja'i bi mba bɛ ja rá hnini zɛhɛ yám bombɔta ngue da thuspa bɛ yá thuhu.

⁴ Janangue nu ra José bi nɛxpɛ ja ra hnini Nazaret ngue ra xɛqui Galilea, nɛ bi mba bɛ ja ra hnini Belén ngue ra xɛqui Judea, nguetho guepɛ rá hnini a rá m bombɔta a ra José, ngue ra David.

⁵ Nɛ bi mba da thuspa bɛ rá thuhu. Bi mɛ a ra María rá xisu. Pɛ nu'a ra María ya min hɛt'ɛhni a.

⁶ Nɛ nu'bɛ mím zɔm bɛ ja ra hnini Belén, bi zɔn ra pa dim 'bɛh rá t'ɛhni bɛya.

⁷ Nɛ bim 'bɛ a rá mbɛdi ts'ɛnt'ɛ a ra María ngue ra Jesús. Nɛ bi mbant yɛ bazu, nɛ bi cǎrpɛ ja rán ts'adɛthɛ yɛ fani bɛ ja ra ngumfani, nguetho hin'yɛ bɛ dín sɛya bɛ ja n'da ra ngu.

Yám 'bɛhni Ojɛ bi xih yɛ mbǎndɛ'yo ngue bim 'bɛh ra Jesús

⁸ Nu'a ra xui a bɛya, mím 'bɛpɛ hǎntho ra hnini Belén da yɛ mbǎndɛ'yo, madí jamansu yá dɛ'yo ɛ.

⁹ 'Bɛx bi nu n'da rá m 'bɛhni Ojɛ ɛ, nɛ bi yorpɛ rán nɛqui Ojɛ bɛ 'bɛi, nɛ ɛmmɛ bin su'ɛ.

¹⁰ Pɛ nu'a rá m 'bɛhni Ojɛ bi 'yɛmp'ɛ: —O guín suhɛ, nguetho bá ɛcǎ ga xi ahɛ n'da ram hma gue di ja ahɛ gan johyahɛ gyá ja'ihɛ ua ja ra ximhǎi.

¹¹ Nu bɛ ra hnini Belén, ngue rá hnini ra David, ja bim 'bɛ'a nim pɔrpatehɛ, gue'a ra Cristo ra Hmu bi ma ba pɛn'nahɛ Ojɛ.

¹² Nɛ nu'bɛ gá tǐmhɛ n'da ra 'uɛre xí jǎrpɛ ja rá yǎnza yɛ fani m'bant'i yɛm 'bɛhni, gue'a gdí pǎhmbɛ a bɛya, bi 'yɛn'a rá m 'bɛhni Ojɛ bɛ mím 'yɛmp'ɛ yɛ mbǎndɛ'yo.

¹³ 'Bɛx bi nɛqui n'dan nɛts'i yám 'bɛhni Ojɛ, bi 'yɛspa Ojɛ ngue bin tuhu, nɛ bi 'yɛn'ɛ:

¹⁴ Nuixte rá ts'ɛdi Ojɛ mahɛts'i.

Ojɛ da hyurpa yá mbɛi gǎtho ɛ i 'bɛcua ja ra hǎi, hɔnt'a go to'o da hyǎn'a rá mate, bi 'yɛm 'bɛ min tuhu.

¹⁵ Nɛ bi mbeng mahɛts'i yám 'bɛhni Ojɛ bɛya. Nɛ nu'ɛ yɛ mbǎndɛ'yo bin 'yɛmp'ɛ bɛya:

—Ga mbǎhǎ bɛ ja ra hnini Belén, ga nuhɛ a bin ja ngue bi jajɛ ra Hmu ga pǎhmbɛ.

¹⁶ Bi mba n'dihi ɛ bɛya, nɛ bi dǐm bɛ a ra María nɛ ra José nɛ ra 'uɛre. Nɛ nu'a ra uɛre mím o bɛ ja rá yǎnza ra fani.

¹⁷ Nɛ nu'bɛ mím nu'ɛ yɛ mbǎndɛ'yo bɛya, bi mam bɛ a xí xih rá m 'bɛhni Ojɛ nangue ra t'ɛhni bim 'bɛi.

¹⁸ Nɛ gǎtho ɛ bi 'yɔt'a bi man'ɛ yɛ mbǎndɛ'yo, bi hyonya thoho ɛ.

¹⁹ Pɛ nu'a ra María, bi bɛm bɛ mbo rá mbɛi 'bɛ'a gǎtho bin ja.

²⁰ Nɛ nu yɛ mbǎndɛ'yo bi mbeng bɛya, nɛ bi 'yɛspa Ojɛ, ngue gǎtho bin ja'ɛ 'bɛ'a gǎtho bi sifi, nɛ xí nu.

Bi mba ma dǎpi Ojɛ a ra 'uɛre Jesús bɛ ja ra dǎnijɛ

²¹ Nu'bɛ mím gua'an hyǎto pa xím 'bɛi, bi thɛcua rá xifani ra 'uɛre, nɛ bi thuspa rá thuhu dí Jesús, nɛ ngue'a xí xih rá m 'bɛhni Ojɛ a ra María 'bɛ hin ní hyǎ rá t'ɛhni.

²² Nɛ nu'bɛ mím gua'a ra pa nts'ǎnni da dɔ'ma ra María, tengu bi man yǎn t'ɛdi ra Moisés, ya i sǎ da mba bɛ ja ra dǎnijɛ bɛ Jerusalén. Nɛ bi zixa rá t'ɛhni ɛ ngue di dǎp Ojɛ.

²³ In ja bɛ bi 'yɔt'e nguetho nɛ'a i mam bɛ ja rán t'ɛdi ra Moisés, ngue: “Gǎtho yɛ mbɛdi ts'ɛnt'ɛ da mba ma dǎpi Ojɛ,” i ɛm bɛ ja yǎn t'ɛdi.

²⁴ Nɛ bi hyǎxa n'da ra 'bɔts'e bɛ ja ra dǎnijɛ tengu bi mam bɛ ja rán t'ɛdi ra Moisés ngue i ɛna: “Yoho yɛ t'azɛ uague yoho yɛ ts'ǎha ngue da hyo bɛ ja nijɛ to'o im 'bɛh yá t'ɛhni.”

Nu ra Simeón i thɛx ra 'uɛre Jesús

25 Nε mi 'bupɸ Jerusalén n'da ran 'yohɸ i Simeón, ra hocɸa'i a, mi numansu Oɸa nε mi tɔ'ma ra pa ngue da mba nhyani ɸ yɸ ja'i israel, nε min 'youi rá Hogandahi Oɸa a.

26 Nu rá Hogandahi Oɸa bi bɛnba ra Simeón gue hin da du asta gue'bɸ go da nu'a rá Thahni Oɸa ba pɛhni ngue ra Cristo a.

27 Nε nu'a rá Hogandahi Oɸa bi bɛnbi da zɔm bɸ a ra Simeón bɸ ja ra daniɸa 'bɸ mi zɔm bɸ rá ta nε rá mbe di dá'a ra Jesús.

28 Nu ra Simeón bi dɛxa ra 'uere nε bi 'yɛspa Oɸa bɸya, bi 'yɛna:

29 Ma Hmu i, pɛ hin te dí m bɛngä 'bɸ ga tugä ya, nguetho dá nugä na gá xiqui ngue ga nugä, ni 'yɛhɛgä.

30 Nuya dá nusegä mam pɔrpatehe,

31 ngue gá sänni ngue da yɸnba yá te ɸ to'o da bɸh na.

32 Nuna di japi da nu ran nɛqui ɸ hing yɸ judío, nε gue'a dí t'ɛscahe dyɸ ja'i israelgähe, dyɸ judíohe, bi 'yɛn'a ra Simeón 'bɸ mi dɛxa ra 'uere Jesús.

Bim pɔngahyɸ ra Simeón 'bɸ mi nu ra Jesús

33 Nu ra José nε rá mbe ra Jesús bi hyonya thoho 'bɛ'a bi man ra Simeón nangu'e'a ra 'uere.

34-35 Nu ra Simeón bɸya, bi 'yäp Oɸa da 'yɛnsa rán japi ra José nε ra María, nε bi 'yɛna:

—Nuna ra t'ɸhni 'bɸ din dɸn'yohɸ nts'änni xɸn ngu ɸ yá mi'israelɸ dim 'bɛdi 'bɸ hin da numanho. Pɛ nu'ɸ to'o da numanho da yɸn'a. Guehna dí fadi 'bɛ'a im bɛm bɸ mbo yá mbɸi n'da ngu n'da yɸ ja'i. Nε nu'i María, gui nu ra dumbɸi xɸn ɸ tho ngue 'bɛ'a da t'ɔrpa na ni ts'ɸnt'ɸ, bi 'yɛn'a ra Simeón.

Nε'a ra Ana bim pɔngahyɸ 'bɸ mi nu ra Jesús

36 Nε'a n'da ra dɸc'yɛi xisu ngue í Ana mi 'bupɸ ja ra daniɸa, nε'a xin rá pɔngahyɸ Oɸa a. Nu'a, rá t'ixu ra Fanuel a, rám bom'beto ra Aser ngue n'da rá ts'ɸnt'ɸ ra Israel. Nu ra Ana,

nu'a nyoto jɛya bim 'bɸhmi rá ndɔ nε 'bɛx bi du.

37 Nε bim 'bɸɛ goho 'däte ma goho njɛya, ya xɸn dɸc'yɛi a. Nε nu ra Ana, mi zɸm bɸ ja ra daniɸa a. Min yɸui Oɸa ra pa nε ra xui, nε ja yɸ pa him mi sihmɛ 'bɸ i thɸnde Oɸa.

38 Nu'bɸ min yɸhɸ ra Simeón ra María nε ra José, bi zɔm bɸ ra Ana, nε 'bɛx bi xi Oɸa jamadi 'bɸ mi nu'a ra 'uere, nguetho bi badi gue yá yɸnte ɸ. Janangu'e'a bi 'yɛmp'ɸ to'o mi tɔmp' yá yɸnte ngue ya bi zɔh ya.

Bi mbenc'a ra José bɸ ra hnini Nazaret nε rá xisu

39 Nu'bɸ mi 'yɔt'ɸ gätho mi man rán t'ɛdi Oɸa ngue da 'yɔt'e, nu ra José nε ra María bi mbeng bɸ ja ra hnini Nazaret bɸ ja ra xɛqui Galilea.

40 Nε nu'a ra t'ɸhni bin te mán zaqui a, nε mi ja rán 'yomfɛni xɸn ho. Nε ɛmmɛ bi jɸp Oɸa a.

Dɛ'mayon jɛya pɛ'ts'a ra Jesús 'bɸ mi mba bɸ ja ra daniɸa

41 Nu ra José nε ra María zai n'dandi n'da jɛya i pa bɸ ja ra hnini Jerusalén da nu ra dɸmpɛti ngue ran dɸbaxjua.

42 Nε nu'bɸ mi mbɛ'ts'a 'dɛ'mayon jɛya ra Jesús, bi mbähä bɸ ja ra hnini Jerusalén ngue da nu ra dɸmpɛti bɸ.

43 Nu'bɸ mi gua'a ram pɛti, bi mbeng bɸ yá ngu yɸ ja'i. Nε nu'bɸ mi mba bɸ 'yu ra José nε ra María, him mi pɸɸ ngue bá copɸ a ra Jesús.

44 Pɛ mim bɛni min 'yohɸ yá amigo. Nε n'dapa bin 'yo bɸ ja ra 'yu. Nε nu'bɸ mín de bin säya bɸya, nε njo'o bɸ ra Jesús. Nε nu rá mbe nε rá ta bi 'yän'dɸ yá amigo: “Ha gbán 'yohɸ a ra Jesús,” nε'ɸ yá meni bi 'yänni.

45 Pɛ him bi dɸni, janangu'e'a bi mbeng bɸ Jerusalén, bi hyom bɸ.

46 Nε ná hyupa bɸya ja bi dɸm bɸ ja ra daniɸa. Mi 'bɸhmbɸ bɸ yɸ xänbate niɸa. Nε nu'a ra Jesús mi øde 'bɛ'a mi man'ɸ nε bi 'yän yɸn t'änni 'bɛ'a bi 'yøde.

47 Nu yɸ xänbate niɸa bɸya bi hyonya thoho nangu'e'a gätho 'bɛ'a mi pɸa'a ra Jesús.

48 Nε nu'a rá mbe nε ra José, bi hyonya thoho 'bη mi nu i yāhη yū xānbate. Nu'a rá mbe bi 'yεmbi:

—Ts'ant 'η, hanja in jabη gá 'yōrca'be, nguetho nu'a ni ta nεcā εmme dá hon'a'be nε mi tu ma mbηi'be.

49 Nu ra Jesús bi dādi:

—Pε nde'bη hin xquí hyongüi, nguetho guí pāhmi ngue jatho ga øt'ä rá 'bεfi ma Ta.

50 Pε nu'η, him bi bādi 'bε'a nam bōn'a bi man'a.

51 Pε nu'a ra Jesús 'bex bi mbähä bη ja rá ngu bη ra hnini Nazaret, nε nzai mi øt'a i pa nsifi. Pε nu'a rá mbe mim bēntho bη ja rá mbηi 'bε'a gātho bin ja.

52 Nu ra Jesús, in te rá jā'i nε in te rán 'yomfēni. Nε gātho yη jā'i mi numanho a nε'a Ojā mi numanho a.

3

Xuua Nxixyā bi dη'mi bi man rām hma Ojā bη ma'ueni

1-2 Nu'bη ná 'dε'ma cāt'a njeya in ts'ut'abi ra hmuts'ut'abi Tiberio, nε bin yāui Ojā ra Xuua bη ja ra dāpo mi 'bηi, bi xifi di dāmp'a rá 'bεfi. Nε gue'a ra Xuua rá ts'unt'η ra Zacarías a. Nε guet'a ra jeya bin ts'ut'abi ra Poncio Pilato bη ja ra xequi Galilea, nε n'dat'a ra jeya bin ts'ut'abi a ra Felipe bη ja ra xequi Iturea nε ra xequi Traconite. Nu'a ra Felipe ngue rán 'yohη ra Poncio Pilato. Nε guet'a ra jeya a bin ts'ut'abi ra Lisanias bη ja ra xequi Abilinia. Nε 'dat'a ra jeya mi ngarpa mbājā ra Anás nε ra Caifás bη Jerusalén.

3 Nε nubaya, bi dāmp' rá 'bεfi ra Xuua Nxixyā, bin 'yo bη n'danguadi ra dāthe Jordán nε bi xih yη jā'i di pāh yān 'yomfēni nangue yū ts'oqui, n'dahma da mba ma punbi. Nε bi xifi din xixyā baya.

4 Nε guehna ra Xuua bi man'a ra Isaías 'bη mi 'yēna:

N'da ra jā'i din yā bη ja ra dāpo nε da 'yēna:

“Dami pāh nin 'yomfēnihη, ga simhbη ra Hmu mi ts'utho da zōcua.

Dami hoc ni mbηihη, ga tōmhbη xān ho.

5 Tengu yη mbothäi nε yη t'øhø din juāni

tengu n'da ra 'yu i pa ma hoqui, hin-gui ndaxni, i uēntho, din ja bη ni mbηihη.

6 Nε gātho yη jā'i da nu'a ram pōrpate ba pēnd Ojā,” da 'yēna, bi 'yēn'a ra Isaías.

7 Nε bi zōm bη yη jā'i bη 'bηh ra Xuua ngue in nde din xixyā η. Nε nu ra Xuua bi 'yēmp'η:

—Nu'ahη tengu thoho 'bη gyā pozahη, nε guí εnsehη hin guin nuhη rá muui ni ts'oquihη 'bη gan xixyāhη, nε hin gui hoc ni mbηihη.

8 Pε nte di muui 'bη guí εmhbη gān yāmhbη ngue ya nim bombøtahη ra Abraham. Pε nehya yη do i 'bongua mi sā xtā 'yēna yū t'uhni ra Abraham gue'bη gue'a xtān nde Ojā a.

9 Nε nu'a to'o gātho him bi pāh yān 'yomfēni nangue yū ts'oqui, tengu'bη yη za ngue hingui ho yān dāt'o. Nε nu rán ts'onza Ojā ya mahoqui xān ho ngue da 'yεx'η yη za hingui ho yān dāt'o, nε da thøspη ja ra sibi din zø, bi 'yēn a ra Xuua.

10 Nu yη jā'i baya, bi 'yēn'η:

—'Bε'a sā ga øt'ähe 'bη, bi 'yēmp'a ra Xuua.

11 Nu ra Xuua bi dāti:

—Nu'a to'o i ja yoho yū pahni, di un'na n'da to'o hin'yη rá pahni. Nε nu'a to'o i ja 'bε'a da zi, di unni ts'η a to'o hin'yη da zi, bi 'yēna.

12 Nε'η 'da yη hyācahāi xí zōm bη ngue in nde da mba ma xixyābi, bi 'yān'dη:

—Xānbate i, 'bε'a sā ga øt'ähe.

13 Nu ra Xuua bi dāti:

—'Yo guí huspahη man'da ra renta, pε hønt'a i man rán t'ēdi ra häi gui hyājη.

14 Nε'η 'da yη dofai bi 'yānni:

—Nεcāhe, 'bε'a sā ga øt'ähe, bi 'yēn'η. Nu ra Xuua bi dāti:

—O guí hācuahη ra mbeti yη jā'i nangue ni ts'ēdizehēhη. Nε o gadí yāfη n'da ra jā'i 'bη guí pāhmbη him majuāni a guí mamhbη. Nε hin guim

bɛmhɓaŋ gue man'da ɛmmɛ xɛn ngu gui tɔhmɓa, pɛ hɔnt'a nin zɔbi gui tɔhmɓa, bi 'yɛn'a ra Xuua.

¹⁵ Nɛ xɛn ngu ɛ gue mi tɔ'ma ra Cristo mim bɛnsɛ ɛ gue ɛmbi ra Cristo a ra Xuua.

¹⁶ Pɛ nu'a ra Xuua bi 'yɛmp'ɛ:

—Nugä dí xixyɔ ahɛ gue ra dehe thoho, pɛ ba ɛ'a n'da ja rá ts'ɛdi xinda guecä, hin dí sɔcä tengu a. Nu'a di hoc'ahɛ nangue rá Hogandɔhi Ojɔ tengu'ɓa xti hoc'ahɛ ra sibi.

¹⁷ Nɛ da huahn'da yɛ ja'i tengu 'ɓa i pa nt'ei yɛ trigo. Nu rá xi di 'uec ran dɔhi, nɛ nu yɛ trigo da mba m'be'ts'i, pɛ nu yá xi da t'upɛ ja ra sibi njɔm'ɓa i huɛt'i, in jabɛ da 'yɔt' 'ɓa bi huahn yɛ ja'i a ra Cristo, bi 'yɛn a ra Xuua.

¹⁸ Nɛ xɛn ngu mi'da yɛm hma bi xi ɛ yɛ ja'i nangue ran ho ma'da'yo.

¹⁹ Pɛ nu ra Xuua bi dɔmhyɔ ra ts'ut'abi Herodes nguetho nu ra Herodes bi zin'a rá 'bɛpozɛhɛ, gue rá xisu ra Felipe, í Herodías a ra xisu. Nɛ hinga hɔnt'a pɛ xɛn ngu mi'da yɛn ts'o bi 'yɔt'a, janangue bi dɔmhyɔ.

²⁰ Pɛ nu ra Herodes man'da xɛn ngu rá ts'oqui bi 'yɔt'e nguetho bi got'a fädi a ra Xuua.

Ra Jesús bin xixyɔ

²¹ Nu'ɓa mi xixyɔba yɛ ja'i a ra Xuua, nɛ'a ra Jesús bi mba ɓa, bin xixyɔ.

²² Nɛ nu ra Jesús 'ɓa mi yɔui Ojɔ, 'bex bá xoh mahɛts'i nɛ bá cɔ a rá Hogandɔhi Ojɔ tengu n'da ra t'azɛ, nɛ bi zoxpɛ ja rá ja'i ra Jesús. Nɛ bi t'ɔ'a n'da ra nde mahɛts'i bi 'yɛna:

—Nu'i ma Ts'unt'ɛ i, ɛmmɛ dadí huɛc'i i, nɛ dí numanho i, bi 'yɛn Ojɔ.

Nu'ɛ yɛm bombɔta ra Jesús

²³ Nu ra Jesús mi pɛ'ts'a n'däte ma'dɛt'a njɛya 'ɓa mi dɔmp' rá 'bɛfi ua ja ra häi. Nu yɛ ja'i mim bɛni rá ts'unt'ɛ ra José a ra Jesús. Nɛ nu ra José rá ts'unt'ɛ ra Elí a.

²⁴ Nu ra Elí, nu'a rá ta, gue'a ra Matat a. Nu ra Matat, nu'a rá ta gue'a ra Leví a. Nu ra Leví, nu'a rá ta gue'a ra Melqui a. Nu ra Melqui, nu'a rá ta

gue'a ra Jana a. Nu ra Jana, nu'a rá ta gue'a ra José a.

²⁵ Nu ra José, nu'a rá ta ra Matatías a. Nu ra Matatías, nu'a rá ta ra Amós a. Nu ra Amós, nu'a rá ta ra Nahum a. Nu ra Nahum, nu'a rá ta ra Esli a. Nu ra Esli, nu'a rá ta ra Nagai a.

²⁶ Nu ra Nagai, nu'a rá ta ra Maat a. Nu ra Maat, nu'a rá ta, ra Matatías a. Nu ra Matatías, nu'a rá ta ra Semei a. Nu ra Semei, nu'a rá ta ra José a. Nu ra José, nu'a rá ta ra Judá a.

²⁷ Nu ra Judá, nu'a rá ta ra Joana a. Nu ra Joana, nu'a rá ta ra Resa a. Nu ra Resa, nu'a rá ta ra Zorobabel a. Nu ra Zorobabel, nu'a rá ta ra Salatiel a. Nu'a ra Salatiel, nu'a rá ta ra Neri a.

²⁸ Nu ra Neri, nu'a rá ta ra Melqui a. Nu ra Melqui, nu'a rá ta ra Adi a. Nu ra Adi, nu'a rá ta ra Cosam a. Nu ra Cosam, nu'a rá ta ra Elmodam a. Nu ra Elmodam, nu'a rá ta, ra Er a.

²⁹ Nu ra Er nu'a rá ta ra Josué a. Nu ra Josué, nu'a rá ta ra Eliezer a. Nu ra Eliezer, nu'a rá ta ra Jorim a. Nu ra Jorim, nu'a rá ta ra Matat a.

³⁰ Nu ra Matat, nu'a rá ta ra Leví a. Nu ra Leví, nu'a rá ta ra Simeón a. Nu ra Simeón, nu'a rá ta ra Judá a. Nu ra Judá, nu'a rá ta ra José a. Nu ra José, nu'a rá ta ra Jonán a. Nu ra Jonán, nu'a rá ta ra Eliaquim a.

³¹ Nu ra Eliaquim, nu'a rá ta, ra Melea a. Nu ra Melea, nu'a rá ta, ra Mainán a. Nu ra Mainán, nu'a rá ta ra Matata a. Nu ra Matata, nu'a rá ta, ra Natán a.

³² Nu ra Natán, nu'a rá ta, ra David a. Nu ra David, nu'a rá ta, ra Isai a. Nu ra Isai, nu'a rá ta, ra Obed a. Nu ra Obed, nu'a rá ta, ra Booz a. Nu ra Booz, nu'a rá ta ra Salmón a. Nu ra Salmón, nu'a rá ta, ra Naasón a.

³³ Nu ra Naasón, nu'a rá ta ra Aminadab a. Nu ra Aminadab, nu'a rá ta ra Aram a. Nu ra Aram, nu'a rá ta ra Esrom a. Nu ra Esrom, nu'a rá ta ra Fares a. Nu ra Fares, nu'a rá ta ra Judá a.

³⁴ Nu ra Judá, nu'a rá ta ra Jacob a. Nu ra Jacob, nu'a rá ta ra Isaac a. Nu ra Isaac, nu'a rá ta ra Abraham a. Nu ra Abraham, nu'a rá ta, ra Taré a. Nu ra Taré, nu'a rá ta ra Nacor a.

³⁵ Nu ra Nacor, nu'a rá ta ra Serug a. Nu ra Serug, nu'a rá ta ra Ragau a. Nu ra Ragau, nu'a rá ta, ra Peleg a. Nu ra Peleg, nu'a rá ta, ra Heber a. Nu ra Heber, nu'a rá ta, ra Sala a.

³⁶ Nu ra Sala, nu'a rá ta, ra Cainán a. Nu ra Cainán, nu'a rá ta ra Arfaxad a. Nu ra Arfaxad, nu'a rá ta, ra Sem a. Nu ra Sem, nu'a rá ta, ra Noé a. Nu ra Noé, nu'a rá ta, ra Lamec a.

³⁷ Nu ra Lamec, nu'a rá ta, ra Matusalén a. Nu ra Matusalén, nu'a rá ta, ra Enoc a. Nu ra Enoc, nu'a rá ta, ra Jared a. Nu ra Jared, nu'a rá ta, ra Mahalaleel a. Nu ra Mahalaleel, nu'a rá ta ra Cainán a.

³⁸ Nu ra Cainán, nu'a rá ta ra Enós a. Nu ra Enós, nu'a rá ta ra Set a. Nu ra Set, nu'a rá ta ra Adán a. Ne nu ra Adán, bi zänd Oja a.

4

Ra Jesús bi nu rán ts'äte ra zïthu

¹ Nu ra Jesús bi nexpa ja ra dæthe Jordán ne min 'youi rá Hogandahi Oja. Ne nu'a rá Hogandahi Oja bi bænbi da mba bu ma'ueni bu ja ra dapo.

² Ne nyote pa ne nyote xui bim 'bupa ja ra dapo ra Jesús. Ne bi ts'äp rá mbui, bi zä'a ra zïthu. Ne xingui ts'u bin sihme gätho ya pa bim 'bupa, ne bin tumanthuhu buya.

³ Ne bi 'yæn'a ra zïthu:

—Nu'bu majuañi gue'e rá ts'unt'u Oja, dami japi dim hme ra do 'bengua, bi t'emp'a ra Jesús.

⁴ Nu ra Jesús bi dæti:

—Nt'o't'i bu ja rá m hman Oja: “Hinga hønt'a ra hme dí m 'buh ya ja'i pe ne'a gätho i man Oja,” bi t'emp'a ra zïthu. Ne him bi 'yøt'a bi sifi.

⁵ Pe nubaya, nu ra zïthu bi zix a ra Jesús bu ja n'da ra t'øhø xun hets'i, ne bi 'yuti hapu gätho 'bu'u ja yu ts'edi yu ts'ut'abi ua ja ra häi,

⁶ ne bi 'yembi:

—Gätho gui nu ya ga 'da'a'i, nguetho ma mbetigä. Ya bin'daqui ne sä ga unni to'o gätho dí n de ga unni.

⁷ Ne nu'bu gan danyahmu bu ja ma gua ne gui thandegui, ga 'da a i gätho guín nu ya, i æn'a ra zïthu.

⁸ Nu ra Jesús bi dæti:

—“Hønt'a Oja, ra Hmu, ga thandehu ne ga ørpahu rá 'bæfi a,” i æm bu ja rá m hman Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

⁹ Nubaya, nu ra zïthu bi zix mahøn'a a ra Jesús bu ra hnini Jerusalén, ne bin tøpa magats'i tho ho ra danija. Ne bi 'yembi:

—Nu'bu majuañi gue'e rá ts'unt'u i Oja, damin säqui, gui sonu häi, ne hin hapu gui 'uaqui,

¹⁰ nguetho nt'o't'i bu ja rá m hman Oja:

Nu'a Oja ba pen'du yäm 'bæhni da mbäx'i i.

¹¹ Ne da bæn't'i i ne hin hapu gui 'uaqui, i æm bu ja rá t'øhni Oja, bi 'yæn'a ra zïthu.

¹² Nu ra Jesús bi dæti:

—Pe ne'a i mam bu ngue: “Nu Oja ma Hmuhu njongui sä da zä'a ngue da bæ 'bu majuañi da 'yøt'a im man'a,” i æm bu ja rá t'øhni Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

¹³ Nu'bu mi gua'a bi man yæn ts'äte ra zïthu, bi 'uepaya, bi zo'a ra Jesús 'da yu pa.

Ra Jesús bi dæmp' rá 'bæfi bu ja ra xequi Galilea

¹⁴ Nu ra Jesús bi mbeng bu ja ra häi Galilea, min 'youi rá Hogandahi Oja. Ne gätho yu ja'i mi 'bupa bi 'yø'a i øt' ra Jesús.

¹⁵ Ne bi xänba yu ja'i bu ja yu nija, ne gätho bi numanho a.

Nu ra Jesús bi mba bu ja ra hnini Nazaret guepa bin te

¹⁶ Nu ra Jesús buya bi mba bu ja ra hnini Nazaret, guepa bin te. Nu ra pa ran säya bi mba bu ja ra nija tengu zai mi ørpu hapu mí 'yo. Ne bim 'bäi ngue da neh rá m hman Oja.

¹⁷ Ne bin t'un'na rá søcuä bi 'yo't'a ra pøngahya Isaiás, ne bi tænts'a ra søcuä guepa i æna:

¹⁸ Nu'a Oja bi 'yænsä rá Hogandahi nguetho bi huangä ne bá pengä ga xih yu hyoya ran ho ma'da'yo.

Bá pengä ngue ga hurpa yä mbui to'o i ja yu dumbui.

Nε ga xocua ʘ to'o xí bent'a ra zĩthu
tengu'bʘ i ofädi ʘ.

Ga xocpa yʘn 'yomfɛni yʘ ja'i nε da
bä'a majuani rá 'yu Oja ʘ.

Nε ga japi him man zä ran ʘ ʘ di ʘnba
yʘ hmu.

19 Nε ga xih yʘ ja'i ngue bi zʘn ra ora
da 'yörpa rá mate Oja ʘ, i ɛm
bʘ ja rá sɔcuʘ ra Isaías guepʘ bi
nɛh ra Jesús.

20 Nu ra Jesús 'bʘ mi gua'a bi nɛh
ra sɔcuʘ, bi mbants'i, bi uni da 'bes'
mahɔn'a ra sɔcuʘ. Nε bi hyuh pʘya
ngue da xi ʘ 'bɛ'a mí mam bʘ. Nε gätho
yʘ ja'i mi 'bʘpʘ ja ra nijä bi hyɛt'a ra
Jesús.

21 Nu'a bi 'yɛna:

—Nu'a dá nɛcä ya, mi mam bʘ ja
rá sɔcuʘ ra Isaías ngue mi ma din ja,
nε bin ja a ya, nguetho dí 'bʘcä ua, bi
'yɛna.

22 Nε gätho yʘ ja'i bin yʘmanho
nangue ra Jesús nε bi hyonya thoho
nguetho mahotho a bi man ra Jesús
bʘ ja ra nijä. Nε ɛn'ʘ:

—Hanja ngubʘ i ɔt'e, ɛn'ʘ nguetho
im bɛni gue ra Jesús rá ts'ʘnt'ʘ ra José.

23 Nu ra Jesús bʘya bi 'yɛmp'ʘ:

—Masque guí nde gui xijʘ a ram
hma i ɛna: “Grá 'yøthebate, damin
hoczehe,” masque guí nde gui xijʘ a,
nguetho guím bɛnsɛhʘ, hin dí ɔt'ua ja
ma hnini zɛhe ʘ yʘn t'ɔt'e nuĩxte tengu
dá ɔt'ä bʘ ja ra hnini Capernaum, bi
'yɛna.

24 Majuani dí xi ahʘ, n'da rá
pøngahyʘ Oja hingui hnumansu bʘ ja
rá häizehe.

25 Njabʘ bi 'yøt' ra pøngahyʘ Elías 'bʘ
maya'bʘ. Xʘn ngu yʘ xisu xí du yʘ
ndø mi 'bʘi ngue yʘ mijudíohʘ, gue'bʘ
him bin 'ye hyu jɛya made, nε bin ja ra
thuhu bʘ.

26 Pɛ him bi mbäx'a n'da ra xisu
xí du rá ndø bʘ ja rá häizehe, pɛgue
bi 'bɛn bʘ ra hnini Sarepta guepʘ ra
häi Sidón, da mbäx a n'da ra xisu mi
'bʘpʘ, bi 'yɛna.

27 Nε ngutho bi 'yøt' ra pøngahyʘ
Eliseo, guexta'a xʘn ngu yʘ mijudíohʘ
mi hɛmb ra t'axca'ya, pɛ xínga
n'da bi hoc'a ra pøngahyʘ ngue yʘ

mɛnguzɛhɛhʘ, hɔnt'a ra hmudofʘi
Naamán, ra mɛngu bʘ ra häi Siria, bi
hoqui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

28 Nε nu'bʘ mi man'a ra Jesús a bi
ma, nu yʘ ja'i mi 'bʘpʘ ja ra nijä ɛmɛ
bin cue bʘya.

29 Nε bi ndants'ʘ bi bent'a ra Jesús
nε bi zixpʘ mayʘ ra nyuni, im bɛni da
hyøm bʘ ja ra mba'ye.

30 Pɛ nu'a ra Jesús bi tho in de bʘ
'bʘh yʘ ja'i, nε bi zopʘ ʘ, nε hin te bin
jap'a.

*Bi hoc'a n'da ran 'yohʘ min 'youi ra
zĩthu a ra Jesús bʘ ja ra nijä*

31 Nε nu'a ra Jesús bi mbeng bʘ ja ra
hnini Capernaum bʘ ja ra häi Galilea,
nε i xänba yʘ ja'i 'bʘ ra pa ran säya.

32 Nε gätho yʘ ja'i bi hyonya thoho
nangue rán xädi a, nguetho ra Jesús bi
'yuti xʘn ho ngue mi ja rán t'ɛdi gue'bʘ
mi xänbi.

33 Nu n'da ra pa mi 'bʘpʘ ra Jesús bʘ
ja ra dänijä nε mi 'bʘpʘ n'da ran 'yohʘ
min 'youi ra zĩthu, nε ɛmɛ nts'ɛdi bi
mbafi, nε bi 'yɛna:

34 —Gra Jesús, ra mɛngu Nazaret,
'bɛ'a guí nde gui 'yörcahe, ha gui juaje
ya. Nugä dí pɛcä to'o i, rá Hogam
'bɛhni Oja i.

35 Nε nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Damin hɛ nε gui pøm bʘ ja rá
mbʘi na ran 'yohʘ.

Nε nu'a ra zĩthu nts'ɛdi bi hyømɛma
häi ran 'yohʘ bʘ 'bʘh yʘ ja'i nε bi bøm
bʘ rá mbʘi ran 'yohʘ bʘya, pɛ hin
hapʘ bi ʘnba ran 'yohʘ.

36 Nε bi hyonya thoho yʘ ja'i 'bɛ'a
bin ja na ran 'yohʘ. Nε bin 'yɛmzehe
n'da ngu n'da: “'Bɛ'a ní ts'ɛdi i ja na
ran 'yohʘ nε i sä i hɔn'a thi yʘ zĩthu,”
bin 'yɛmzehe ʘ.

37 Nε bi t'øde gätho ra xɛqui bʘ 'bɛ'a
bi 'yøt'a ra Jesús.

*Ra Jesús bi hocpa rá suto ra Simón
Pedro*

38 Nu ra Jesús bʘya bi bøm bʘ ja ra
nijä, bi mba bʘ ja rá ngu ra Simón Pe-
dro. Nε nu'a rá suto ra Simón Pedro,
xʘn ʘ, nts'ɛdi ra pa mi ja. Nε bi si a ra
Jesús ngue xʘn ʘ a ra xisu.

³⁹ Nu ra Jesús bim 'bäp_u mi 'ben'a ra hy_{en}ni, n_e bi ma ngue da b_{en}'a ra pa. 'Bex bi b_{en}'a ra pa, hin hap_u x_{an} u b_uya. 'Bex bi ndants'a ra xisu n_e bi hoc ran sihm_e, bi 'u_in'u.

Nu ra Jesús bi hoqui x_{an} ngu y_u ja'i

⁴⁰ N_e nu'b_u mí y_uh ra hyadi, gätho y_u hy_{en}ni bi ts'ixp_u 'b_uh ra Jesús. N_e 'bex bi y_{an}'u y_u hy_{en}ni 'b_u mi mba nthädi n'da ngu n'da u, bi d_a'a ra Jesús.

⁴¹ N_e y_u z_ithu min 'yoh_u 'da y_u ja'i bi japi da b_{en}'u. N_e nts'edi i mba'u, i _{en}'u: —Nu'i, rá Ts'ant'u i Oja, bi t'emp'a ra Jesús.

P_e nu ra Jesús him bi japi din y_a nguetho mí p_a'u gue ra Cristo a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi man rám hma b_u ra xequi Galilea

⁴² N_e nu'b_u mi hyax b_uya, t'uxuditho bi mbas_e b_u ma'ueni ra Jesús. Nu y_u ja'i bi hyoni gue'b_u go mi d_ini, n_e him min nde'u da mba ra Jesús.

⁴³ P_e nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Nugä jatho ga mbagä mi'da y_u hnini, ga mam b_u ran ho ma'da'yo, ga xih y_u ja'i 'bep_u ní manda rá ts'edi Oja ua, jananjab_u bá pengä Oja, bi 'y_{en}a.

⁴⁴ N_e bi thop_u ja mi'da y_u hnini ja ra xequi Galilea b_uya, n_e bi mam b_u rám hma b_u ja y_u nijä.

5

'Da y_u mbahuq bi jap'a ra Jesús x_{an} ngu bi d_e y_u huq

¹ N_e man'da ra pa, ra Jesús mi 'bäp_u ja ndendädehe Genesaret. N_e _{em}m_e mi d_a b_u y_u ja'i in nde da 'y_{oh} rám hman Oja, n_e hingui sä b_u dim 'bä'a ra Jesús.

² N_e bi nu, i h_{op}_u yoho y_u mbosa hin te i ja b_u mbo. N_e bi zo'u y_u mbeti b_u ndenthe gue'b_u mi mben y_u xit'a.

³ Nu'a n'da, rá mbeti ra Simón Pedro, n_e bi hyu'a ra Jesús. N_e bi xi'a ra Simón da gon'i ts'u ra mbosa. N_e nu y_u ja'i bim 'bäp_u ndenthe u. Nu ra Jesús bi xänba u y_u ja'i b_uya.

⁴ N_e nu'b_u mí gua'a bi man ra Jesús bi 'yemp'a ra Simón:

—Dami th_am b_u x_{an} h_e ra dehe, n_e gui 'y_{em} b_u ni xit'a. Guep_u da zä gui the y_u huq.

⁵ P_e bi 'y_{en}'a ra Simón:

—Xänbate, gätho ra xui däm p_{eh}mbe n_e hin te dá thehe y_u huq, p_e nu'b_u guím ma, ga _{em}hbe mah_{on}'a, bi 'y_{en}a.

⁶ N_e bi 'y_{em} b_uya, n_e x_{an} ngu bi d_e y_u huq gue'b_u go mi mbadi bin t_{an} y_u xit'a.

⁷ N_e bi xi'u y_u mimbahuq_u di ze'i ts'u. N_e bi yuts'i gätho yoho y_u mbosa, n_e in nde da dom b_u mbo ra dehe y_u mbosa nangu_e nán hy_u y_u huq.

⁸ N_e nu'b_u mí nu ra Simón Pedro 'b_e'a bin ja, bin danyahmu b_u ja rá gua ra Jesús, n_e bi 'y_{em}bi:

—Dami 'ue'i ts'u nangu_ecä nguetho nugä drá d_adits'oquigä, bi 'y_{en}'a ra Pedro.

⁹ Ngub_u bi ma nguetho bi hyonya thoho ngue x_{an} ngu y_u huq bi d_e.

¹⁰ N_e'a ra Jacobo n_e ra Xuua ngue y_u ts'ant'u ra Zebedeo, bi hyonya thoho u. N_e nu'u mi comhb_u rá 'b_{efi} a ra Pedro. P_e nu ra Jesús bi 'yemp'a ra Simón:

—O guín su n_e nuya gui d_a'mi gui hyon y_u ja'i to'o da 'y_{ec}'y_eigui, bi 'y_{em}bi.

¹¹ N_e nu'b_u mí z_{om} b_u ndenthe u y_u mbosa b_uya, bi d_{en}'na ra Jesús.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da mí h_{em}b ra t'axca'ya

¹² Nu n'da ra pa mi 'bäp_u ja n'da ra hnini ra Jesús. N_e'a n'da ran 'yoh_u mi 'bäp_u, mí h_{em}b ra t'axca'ya gätho rá ja'i. N_e nu'a ran 'yoh_u 'b_u mi nu a ra Jesús, 'bex bim 'b_{em}fo b_u ja rá gua ra Jesús, n_e bi 'y_{ap} ra mate ran 'yoh_u ngue in nde da y_{an}i, bi 'y_{em}bi:

—Ma Hmu i nu'b_u guín nde, da zä gui jaqui da yängä.

¹³ Nu ra Jesús bi d_ati n_e bi 'y_{em}bi:

—Nugä, dín nde ngue 'bex da zä i. Nuya bi y_{an}'a ya, bi 'y_{em}bi.

'Bex bi zä'a ran 'yoh_u b_uya.

¹⁴ N_e nu ra Jesús bi h_{ec}ua a ran 'yoh_u gue hin da mam b_u 'b_uh y_u ja'i, p_e da mam b_u 'b_uh y_u mbäjä. N_e bi 'y_{em}bi:

—Ní mba b_u 'b_uh y_u mbäjä, gui 'y_ot'a rán t'ēdi ra Moisés ngue da 'y_ot'a n'da 'b_u bi yān'a ra t'axca'ya, n'dahma da bāh y_u jā'i ngue majuañi bi yān'i, bi 'yēn'a ra Jesús.

¹⁵ P_e nu' u y_u jā'i guemhma mi ma hōnb_u go hap_u ja y_u hnini 'b_e'a gātho øt'a ra Jesús, n_e man'da x_un ngu bi mba b_u mi 'b_ui ngue da 'y_ose u 'b_e'a i man'a, ngue in nde dīn hocpa yān u i hēmp'i 'da' u. N_e x_un ngu bi hoc'a ra Jesús, madague'a hōnt'a go mán u mi hēmp' u.

¹⁶ Nu'a ra Jesús b_uya mi pa b_u ma'ueni guep_u hingui 'b_uh y_u jā'i, dīn yaqui Ojä.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da mi ts'a rá jq'i

¹⁷ Nu n'da ra pa bi xānba y_u jā'i ra Jesús. N_e mi 'b_up_u 'da y_u fariseo n_e 'da y_u xānbate nijā, xpí 'yē' u hōnb_u go hap_u i ja y_u hnini b_u ra xēqui Galilea n_e ra xēqui Judea, nēp_u ra dāhnini Jerusalén. N_e nu'a ra Jesús bi 'yut' u ngue min 'youi x_un ngu rá ts'edi Ojä 'b_u mi hoc yān zāman' u.

¹⁸ N_e bi zōm b_u 'da y_un 'yoh_u, bá tu n'da ran 'yoh_u x_un u, mi ts'a rá jā'i a, ox ra 'beza. N_e min nde xtán yarp_u mbo 'b_uh ra Jesús.

¹⁹ P_e ēmmē d_u y_u jā'i b_u ja ra goxthi, n_e hin hap_u s_a dí yut'i. Janangue'a bi zix ra dārgēh_e b_u maxøts'e ra ngu, n_e bi xospa rá 'bet'e n_e bi cā'ma ran 'yoh_u b_u made i 'b_a'a ra Jesús. N_e ox ra 'beza 'b_u mi cāmp' u.

²⁰ Bi bāh ra Jesús b_uya gue i ēc'yēi x_un ho u y_un 'yoh_u gue i ja rá ts'edi a, 'b_u mi nu'a bi 'yøt' u. Janangue'a bi 'yēmp'a ra dārgēh_e:

—Amigo, ya ma punbi ni ts'oqui, bi 'yēmbi.

²¹ P_e nu' u y_u fariseo n_e y_u xānbate nijā bin 'yēmzēh_e u: “Hanja na ran 'yoh_u ngue ēna da 'yøt'a i øt' Ojä, n_e ya ēna s_a dī punba rá ts'oqui n'da ra jā'i. Hingui numansu Ojä na,” bi 'yēmp' u y_u xānbate n_e y_u fariseo.

²² P_e nu'a ra Jesús i pādi 'b_e'a im bēn' u, n_e bi 'yēmp' u:

—Hanja in jab_u guím bēmh_u.

²³ Ha guím bēmh_u ngue nte ní mbatho dá xicā ran 'yoh_u, ngue rá ts'oqui ya x_um punbi. Ha guím bēmh_u man'da xquí pāhmb_u ngue i ja ma ts'edi 'b_u ga xifi da ndants'i, dīn 'yo.

²⁴ P_e ga ut'ah_u ngue i ja man t'ēdi ua ja ra hāi ga punba y_u ts'oqui n'da ra jā'i, ngue ga jāpi dīn 'yo na ran 'yoh_u, guecā gue dān jā'igā ua ja ra ximhāi, bi 'yēn'a ra Jesús.

N_e nub_uya bi 'yēmp'a mí ts'a rá jā'i:

—Dami ndants'i, gui cax ni fīdi n_e gui mba ni ngu, bi t'ēmbi.

²⁵ 'Bex bi ndants'a ran 'yoh_u bi gax rá fīdi n_e bi mba rá ngu, n_e bi 'yēspa Ojä b_u ní mba. N_e gātho y_u jā'i mi 'b_up_u bi nu 'b_e'a bin ja.

²⁶ N_e gātho bi hyonya thoho u, n_e bin su, bi 'yēspa Ojä n_e bi 'yēn' u:

—N'da ran t'øt'e nuixte dá nuh_u ra pa jab_u ya, bi 'yēn' u y_u jā'i.

Ra Jesús bi xih ra Leví da dēnni

²⁷ M'bejua b_uya, bi bōm b_u ja ra ngu ra Jesús, n_e bi thop_u mi hu'a ra Leví, guep_u mí hac rán ju't'i ra hāi, nguetho ra hyācahāi a. N_e nu'a ra Jesús bi 'yēna:

—Dami tēngui, bi t'ēmp'a ra Leví.

²⁸ Nu ra Leví b_uya, 'bex bi ndants'a, bi zop_u gātho mi ja n_e bi dēn'na ra Jesús.

²⁹ N_e nu'a ra Leví b_uya, bi 'yøt'a n'da ran sihmē x_un ndoho b_u ja rá ngu, ngue bin sihmē b_u ra Jesús. N_e bi zōm b_u ja ran sihmē x_un ngu y_u hyācahāi n_e x_un ngu mī'da y_u jā'i, 'darp_u bin sihmēh_u ra Jesús.

³⁰ P_e nu' u y_u fariseo n_e y_u xānbate nijā bi 'yēna:

—Hanja gní sihmēh_u y_u dādits'oqui n_e y_u ziyate hyācahāi, bi t'ēmp' u y_u xādi ra Jesús.

³¹ Nu ra Jesús bi xi a n'da ran t'uti 'b_u mi dāt' u:

—To'o i 'b_uh mán zaqui hingui hon'a to'o da 'yøthe, p_e hōnt'a to'o x_un u i hon'a da 'yøthe.

³² Nugā ma 'bēfigā ngue ga xih y_u dādits'oqui dī pāh yān 'yomfēni. P_e

nu'u to'o ɛnɛ mahoqui yá mbúi, nɛ hingui sä ga zɛ'u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bi t'än'na ra Jesús hanja him bi 'yɛ't' yán sihmɛ yá xädi

³³ Nɛ bi t'ɛmp'a ra Jesús:

—Nu yá xädi ra Xuua Nxixya nzai ɛ't' yán sihmɛ 'bɛ i yaui Oja, nɛ'u yá xädi yɛ fariseo, pɛ nu ni xädi hin jam'bɛ ɛ't' yán sihmɛ. Hanja ngue in jabɛ, bi 'yɛmbi.

³⁴ Nu ra Jesús bi dɛti:

—Pɛ nu'u i 'bɛpɛ ja ran thɛti, hin da du yá mbúi nguetho 'bɛpɛ a ran 'yohɛ din thɛti. Hin da 'yɛna ngue hin din sihmɛ u.

³⁵ Pɛ da zɔn ra ora da ts'ispa a ran 'yohɛ, nɛ ja da 'yɛ't' yán sihmɛ bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁶ Nɛ xɔ bi xih man'da ran t'uti, ngue da 'yuti hingui sä yá xädizɛɛ ra Jesús da dɛn'na ran yonxädi, nɛ bi 'yɛmp'u:

—Njo'o n'da ra ja'i da xɛn ma'da'yo rá pahni ngue da mbɔrba rá 'yapahni, nguetho nu'bɛ da mbɔrba a, hin da bɔmanho nɛ di ts'ontho a ma'da'yo.

³⁷ Nɛ njo'o to da xirpɛ ra 'yaxfani mbot'asɛi ra vino ma'da'yo, nguetho nu'bɛ bin hogui, da fɔh ra 'yaxfani bɛya. Nɛ dim fän ra vino nɛ di ts'on'a ra 'yaxfani, gätho dim 'bɛdi.

³⁸ Nu'a ra vino ma'da'yo da sirpɛ ma'da'yo ra xifani, ngue hin dim 'bɛh ra vino, nɛ xín din ts'on'a ra xifani.

³⁹ Nɛ to'o in zai i si ra nyomvino, pɛ hingui nde a ra vino ma'da'yo, nguetho man'da xɛ cahi ra nyomvino, ɛn'u. Guín jahɛ bɛ ngue hin guí numanhohɛ man xädigä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

6

Nu ra Jesús bi ma 'bɛ'a da t'ɔt' ra pa ran säya

¹ Nu n'da ra pa ran säya, nu ra Jesús nɛ yá xädi bi thopɛ ja n'da ran uɛtrigo. Nu u yá xädi bi dɛc'i 'da yɛ trigo. Bi dɛnt yá 'yɛ'u yɛ trigo, bi za bɛya.

² Nɛ nu'u 'da yɛ fariseo bi 'yɛmp'u:

—Hanja in jabɛ guí ɔthɛ, nguetho i mam bɛ ja man t'ɛdihɛ hingui sä

gui 'yɔthɛ ra 'bɛfi a ra pa ran säya, bi 'yɛn'u.

³ Nu ra Jesús bi dɛti:

—Ha hin guí pahmbɛ 'bɛ'a mam bɛ ja rá sɔcuɛ Oja ngue nɛ'a ra David bi mbɛsta man'da rán t'ɛdi Oja, nɛ'u min 'yohɛ, nu'bɛ mi tumanthuhu.

⁴ Nu'a ra David bi yarpɛ ja rá ngu Oja nɛ bi zi yɛ thuhmɛ rán t'unni Oja oxpɛ ja ra mɛxa, nɛ bi un'dɛ min 'yohɛ. Nɛ hɔnɛ yɛ mbäja i sä da zi u. Pɛ hin guím bɛmhɛ ra ts'oqui bi 'yɔt'a ra David nɛ yɛn 'yohɛ nguetho xɛn ho bi 'yɔt'u, bi 'yɛn'a.

⁵ Nɛ man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nɛ nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dra Hmugä, nɛ ja man t'ɛdi ga mangä 'bɛ'a da 'yɔt' yɛ ja'i ra pa ran säya.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohɛ mi mbɛdi rá 'yɛ

⁶ Nɛ xɔ man'da ra pa ran säya, nu ra Jesús bi xänba yɛ ja'i bɛ ja ra nijä. Nɛ mi 'bɛpɛ n'da ran 'yohɛ ra mbɛdi rán 'yɛi.

⁷ Nɛ'u 'da yɛ xänbata nijä nɛ 'da yɛ fariseo mi 'bɛpɛ, mi tɔmthoho, in nde da nu 'bɛ'a da 'yɔt'a ra Jesús ra pa ran säya, nguetho in nde di yap'a.

⁸ Pɛ nu ra Jesús i paɛdi 'bɛ'a im bɛn'u. Nɛ bi xi'a ran 'yohɛ mi ja rá mbɛdi'yɛ:

—Ba ɛcua, damim 'bäcua da nu'a yɛ ja'i, bi 'yɛmbi.

Nɛ 'bɛx bi mba bɛ ran 'yohɛ.

⁹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'u bɛya:

—'Bɛ'a i mam bɛ ja man t'ɛdihɛ, nda'a xɛn ho ga ɔthɛ. Ha i mam bɛ ga ɔthɛ ran ho uague ran ts'o ga ɔthɛ ra pa ran säya. Uague i man bɛ gan yänbahɛ rá te n'da uague i mam bɛ ga jafɛ da du n'da a ra pa ran säya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁰ Nubɛya, nu ra Jesús bi hyɛt'u yɛ ja'i, nɛ bi 'yɛmp'a ran 'yohɛ:

—Dami juɛn ni 'yɛ.

Nu'a ran 'yohɛ bi juɛn rá 'yɛ, nɛ bin hogui xɛn ho.

¹¹ Pɛ nu yɛ fariseo nɛ yɛ xänbata nijä ɛmmɛ bin cuɛ'u nɛ bi hyoni 'bɛ'a sä da 'yɔrpa ra Jesús.

Ra Jesús bi huahn'du 'de'mayoho yá xädi

¹² M'bejua buya bi mba bu ja n'da ra nyuni ra Jesús, haxa ín yäui Ojä.

¹³ Nu'bu mi hyats'i bi zohn'du yá xädi ngue i ja a da xifi mahøn'a. Ne bi huahni 'de'mayoho din 'yohu ngue yá 'bäihü.

¹⁴ Ne nu'bu bi huahni, gue'a ra Simón t'embu ra Pedro, gue'a rá thuhu bi xih ra Jesús a. Ne'a ra Andrés, rán 'yohu a ra Simón, ne ra Jacobo, ne ra Xuua, ne ra Felipe, ne ra Bartolomé.

¹⁵ Ne ra Mateo, ne ra Tomás, ne man'da ra Jacobo rá ts'unt'ü ra Alfeo, ne ra Simón Zelotes,

¹⁶ ne ra Judas rán 'yohu ra Jacobo, ne ra Judas Iscariote, gue'a xí dā'a ra Jesús 'bu m'bejua. Ne gue'ü bi huan'na ra Jesús ü ngue yá 'bäihü.

Xun ngu yu ja'i bi xänba a ra Jesús

¹⁷ Nubuya, nu ra Jesús ne yá xädi bi gapu ja ra nyuni ne bin thehu xun ngu yu ja'i bu xun juani, bí ne xpu yu hnini ra xequi Judea, ne pu ra dahnini Jerusalén, ne pu ndendädehe, guepu i ja ra hnini Tiro ne ra hnini Sidón. Ne nu'ü, bi zöm bu ngue in nde da 'yöde 'be'a man ra Jesús, ne nu'ü mi'da buya, in nde da mba ma hoqui ü. Ne nu ra Jesús bi hoc'ü.

¹⁸ Ne xun ngu ü min 'yohu ra zithu bi zöm bu, ne nu'a ra Jesús bi hyøn'a thi ü.

¹⁹ Ne gätho ü min nde da därpa rá ja'i ra Jesús, nguetho gätho yu hyënni bi hoc'a nangué rá ts'ëdi.

Ra Jesús bi ma to'o din johya ne to'o da nu ra dumbüi

²⁰ Ne nubuya, nu ra Jesús bi hyët'ü yá xädi ne bi 'yëmp'ü:

—Guí hyoyahu, pe ya gá cüthu bu di manda rá ts'ëdi Ojä janangué'a majapi ahü.

²¹ Ne guí tumanthuhuhü, pe Ojä di ja ahü guí tühbu a guí homhbu, janangué'a majapi ahü.

Ne guí sähu ra dumbüi ya, pe Ojä da hyut'a ni mbüihü, janangué'a majapi ahü.

²² Ne ngutho 'bu i san ahü yu ja'i, ne'bu i 'uegue nangué ahü, ne'bu di

c'aman'ü ahü, ne'bu da ndöm mants'o ni thuhuhü ngue guí têngahü, guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, guemhma majapi ahü.

²³ Gan johyahü, da hyu ni mbüihü 'bu din jabu da 'yöt'ahü yu ja'i, nguetho ngutho bi t'örpa ü yu pöngahya mam'bet'o, ne i ja 'be'a din 'da ahü ngue am 'be'ts'i mahëts'i, bi 'yën'a ra Jesús.

²⁴ Ne xö bi 'yëmp'ü:

—Pe í huëhi maha ahü gyü mëmbeüihü ngue hönt'a ni mbeti guim bëmhbu, nguetho ya hin guin nuhü man'da ran johya njam'bu da guadi.

²⁵ Ne í huëhi maha ahü, ngue guí ëmhbu hin te gadi 'bëhmbü, pegue gan tumanthuhuhü.

Í huëhi maha ahü, ngue ja nin johya zëhëhü, nguetho m'bejua da du ni mbüihü.

²⁶ Í huëhi maha ahü ngue gätho i mamanho nangué ahü yu ja'i. Bin jabu yu hyäte pöngahya bi numanho gätho yu ja'i, bi 'yën'a ra Jesús.

Dami huëc nin süihü, bi 'yën'a ra Jesús

²⁷ Pe dami 'yöhmü na ga xi ahü ya, bi 'yën'a ra Jesús:

—Gui huëc nin süihü ne gui 'yörpa ran ho ü to'o i numan'ü ahü.

²⁸ Ne dami 'yäp Ojä da mbäx'ü di c'aman'ü ahü, ne guí 'yäp Ojä da 'yënsa rán japi ü di ün'nahü.

²⁹ Ne nu'bu n'da da mbep'a ni 'yoguhü, gui 'bät ni hmihü da mbep'a man'da nguadi ni 'yoguhü. Ne nu'bu n'da da gän'na ni cotohü, ne'a ni pahni gui unhdü.

³⁰ Dami unhdü 'be'a gätho da 'yä ahü, ne nu'a da thän'nahü hingui 'yähmbü.

³¹ Nu'bu guí ndehü da 'yöt'ahü ran ho ni mijä'ihü nde'bu gui 'yörpahü ran ho.

³² Pe nu'bu hönt'ü di huëc'ahü gui huëju, hin te di muui a 'bü, 'da'angu gá 'yöthü ü him mahoqui yá mbüi.

³³ Ne nu'bu hönt'ü bi 'yöt'ahü ran ho guí örpahü ran ho, hin te di muui 'bü,

nguetho in jabu øt'u him mahoqui yu mbui.

³⁴ Ne nu'bu hønt'u gui pahmbu i jut'i gui hmit ni mbetih, hin te di muui 'bu, nguetho gue'a i øt' yu ts'om'bäi, di hmit yu mits'om'bäih, ngue im beni da mba ma cospi rá mbeti.

³⁵ Pe dí xi ah, dami huéc nin suih, ne gui yørpah ran ho u, ne gui hmithu madague'a gui paði hin di cos'ah. Nu'bu ngubu gui 'yøth, gue'a nám faði gue yu t'ahni ah Oja. Ne i ja 'be'a di 'da ah Oja buya. Nguetho gue'a i øt' Oja, gätho i ørpa ran ho madague'a hin da 'yæn: "Jamadi Oja." Ne gätho i ørpa ran ho madague yu ts'om'bäi u.

³⁶ Dami huéc ni mija'ih, tengutho bu i huéc'ah Oja ma Tah, bi 'yæn'a ra Jesús.

Hin gui 'yemhbu bi 'yøt' yu ts'oqui u mi'da yu ja'i

³⁷ Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yæn:

—“Nuna bi 'yøt' yu ts'oqui,” hin gui 'yemhbu, ne hin da t'æn'ah gá 'yøth yu ts'oqui 'bu. Ne 'yo gadi yafu ni mija'ih ne hin da zep'ah Oja, pe gam punbah ne Oja di pun'nah buya.

³⁸ Dami un'da 'be'a i hon ni mija'ih, ne Oja man'da xan ngu di co'ts'ah ne dim fons thoho a di 'da ah xinda gue'a gadi un ni mija'ih. Nguetho da 'yøt'ah Oja tengu gui ørpah ni mija'ih, bi 'yæn'a ra Jesús.

³⁹ Ne xø bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'yæn:

—Hingui sä n'da ra xäda da 'yut ra 'yu rá mixädaui, ts'urpu thoho da dæpu ja ra hye u. Ne ngutho n'da ra ja'i hingui sä da 'yut ran ho rá mija'iu 'bu hingui pæse ran ho.

⁴⁰ Ne ngutho n'da ra xädi, man'da hingui ngu paði xinda gue'a rá xänbate, ne nu'bu bi juah rán xädi, 'da'ingu i pahmi a. Nu'bu ts'utho i pa'a ra xänbate ne ts'utho i pa'a rá xädi.

⁴¹ Ne hingui sä gui mamhbu nanguet'o o i ja zu ts'u ran ts'o 'bu xan ts'o ni mbuih.

⁴² Hanja gni 'yemhbu gui zehmbu u mi'da yu ja'i di hoc yu mbui, ne emme go xan ts'o ni mbuizeheh. Jatho 'be

gui hoczehe ni mbuih, ja da zä gui zehmbu u mi'da, bi 'yæn'a ra Jesús.

Nanguet'o rá dí fa'a ra za

⁴³ Ne man'da bi man'a ra Jesús ngue bi 'yæn:

—Nu n'da ra hogaza hingui sä din zuh yän dät'o ngue hingui ho. Ne ngutho a n'da ra za hingui ho, hingui sä din zuh yän dät'o xan ho.

⁴⁴ Nu yän dät'o i zæpu, gue'a ctí pahmbu 'be'a ní za a ra za, nguetho hingui sä din zuh yän dät'o ngue yu higo bu ja ra 'uünza. Ne xín din zuh yän dät'o ngue yu uva bu ja yu t'ax'uüni.

⁴⁵ Ngutho n'da ra ja'i xan ho rá mbui, i øt' ran ho tengu i ja bu mbo rá mbui. Ne ngutho n'da ra ts'om'bäi i øt' ran ts'o tengu i ja bu mbo rá mbui, nguetho gätho a i ja bu mbo rá mbui n'da, gue'a ní bøn rá nde n'da a, bi 'yæn'a ra Jesús.

Rán t'uti u i øt'a man ra Jesús ne'u hingui øt'e

⁴⁶ Ne xø bi 'yæn'a ra Jesús:

—Hanja gni 'yæn ni hmuju ne hin gui øth 'be'a dí xi ah.

⁴⁷ Ga xi ah rán t'uti u i øt'a dí mangä.

⁴⁸ Nu'u, i øt'e tengu bi 'yøt'a n'da ran 'yohu bi hyø'a n'da rá ngu, ne xan hē bi 'yamp' ra häi ngue da mbämp'u yu jado. Ne nu'bu mam bá ēh ra mboxthe, nte bi jap'a ra ngu, nguetho mbo bim foxa ra jado.

⁴⁹ Pe nu'u i øh ma nde ne hingui øt'a dí mangä, rán t'uti u tengu n'da ran 'yohu bi hyøh rá ngu ne bi 'yēx maxøts'e yu jado, ne nu'bu mambá ē'a n'da ra mboxthe, 'bex bi yøt rán ngu buya, bi 'yæn'a ra Jesús.

7

Ra Jesús bi hocpa rá 'yēhe n'da ra hmudofui

¹ Ne nu'bu mi gua'a man'a ra Jesús, bi mba mahøn'a bu ja ra hnini Capernaum.

² Ne mi 'bæpu n'da ra hmudofui, ra mengu bu Roma a. Ne xan'u n'da rá 'yēhe, nde da du. Ne nu'a ra hmudofui emme madi huéc'a rá 'yēhe.

³ Nε nu'bɥ mi 'yøde 'bɥpɥ ra Jesús bá pɛhni 'da yɥ ngarbi bɥ ja ra hnini ngue da zix'a ra Jesús dí hocpa rá 'yɛhɛ.

⁴ Nε nu'bɥ mi zøɥ bɥ 'bɥh ra Jesús, bi 'yäp ra mate da mba, nε bi 'yɛmbi:

—Dín nde gui 'yørcəhe ra mate gui mba, nguetho nu'a ra hmudofɥi ra hocjä'i a,

⁵ nε ɛmmɛ di huɛgahɥ ngue dyɥ judíohɥ. Nε nu'a bi guzehe a í thøh ma nijahɥ, madague hing ra judío a, bi 'yɛmbi.

⁶ Nu ra Jesús bi mbähä, nε nu'bɥ mi ts'ɥtho da zøɥ bɥ ja rá ngu a ra hmudofɥi, pɛ nu'a ra hmudofɥi bá pɛhni 'da yú amigo mahøn'a, din c'athɥ a ra Jesús, da 'yɛmbi:

—Hingui jatho gui søɥ bɥ ja ma ngu, nguetho nugä hin dí sucä tengu i,

⁷ xíngui sä ga ɛna ga mba gan yäui, nε hin drá judíogä. Pɛ dí pädi ngue i ja ni ts'ɛdizehe, ngue nu'bɥ guim ma da yäni, nε 'bex gue da yäni.

⁸ Tengu thohogä bin 'dac'i ts'ɥ man t'ɛdi, nε nu'bɥ i ja 'bɛ'a dí xi ɥ ma dofɥi, nɛ'ɥ ma 'yɛhɛ, 'bexgue 'dahmantho in ja. Nε ngutho i, sä guim mantho bɥ guí 'bäi nε 'bexgue da yän bɥya, bi 'yɛn'a ra nde bá pɛhna ra hmudofɥi ngue bi man'ɥ yú amigo.

⁹ Nu ra Jesús bi hyonya thoho 'bɥ mi 'yø'a bi man'ɥ yɥn 'yohɥ ngue bá pɛhna ra hmudofɥi, nε bin yɛgui bi xi'ɥ mí tenni, nε bi 'yɛna:

—Xínga n'da ma mijudíohɥ dá tɛngä ngue i ɛc'yɛi i ja ma ts'ɛdi tengu a ran 'yohɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús. Nuya bin ja a bi 'yäqui, bí 'yɛna.

¹⁰ Nε bi mbeng bɥ ja ra ngu ɥ yú amigo a ra hmudofɥi bɥya, nε bi nu'a rá 'yɛhɛ ra hmudofɥi ngue ya xí zä.

Nu ra Jesús bi xox rá ts'ɥnt'ɥ n'da ra xisu xí du rá ndø

¹¹ Man'da ra pa bɥya, ra Jesús bi mbähä yú xädi bɥ ja ra hnini Naín. Nε xɥn ngu yɥ jä'i mi tenni.

¹² Nε nu'bɥ mi zøɥ bɥ ndehnini, ba ɛpɥ yɥ 'yägüi, ba tu rá ts'ɥnt'ɥ n'da ra xisu xí du rá ndø. Nε njo'o man'da rá

ts'ɥnt'ɥ. Nε xɥn ngu yɥ jä'i min 'yohɥ yɥ 'yägüi.

¹³ Nε nu ra Jesús 'bɥ mi nu a ra xisu bɥya, bi huɛc'a nε bi 'yɛmbi:

—O guí zoni, ɛn'a.

¹⁴ Nε nubɥya, bi dä'a ra huada mi o ra du a ra Jesús nε bim 'bä'ɥ yɥn dute. Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ra du bɥya:

—Grá ts'ɥnt'ɥ, dami ndants'i, bi 'yɛmbi.

¹⁵ Nε nu'a xí du 'bex bi ndants pɥ ja rá huada nε bin yä. Nu ra Jesús bɥya, bi xi'a rá mbe da zits'i.

¹⁶ Nε gätho yɥ jä'i mi 'bäpɥ bin su, nε bi 'yɛspa Ojä ɥ.

—Nuya, n'da ra pøngahyä nüixte dí 'bɥhmbɥ ua, nε Ojä da yänjɥ ya, yú jä'igähɥ Ojä ya, bi 'yɛn'ɥ.

¹⁷ Nε gätho yɥ jä'i mi 'bɥpɥ, nɛpɥ ra xɛqui Judea, bi ma 'bɛ'a bi 'yøt'a ra Jesús.

Ra Xuua Nxixyɔ bi mbɛhni 'da da yänni to'o a ra Cristo

¹⁸ Nε bi si'a ra Xuua Nxixyɔ 'bɛ'a bi 'yøt'a ra Jesús, bi man ɥ yú xädi.

¹⁹ Janangue'a nu ra Xuua bi zon'dɥ yoho yú xädi ngue da mbɛn bɥ 'bɥh ra Jesús nε da 'yänni: “Ha gue'e ra Cristo mi hma ba ɛhɛ, uague ga thoqui ga tømhbɛ,” gui 'yɛnui, bi 'yɛn'a ra Xuua.

²⁰ Nε nu'bɥ mi dɛn'a ra Jesús ɥ yám 'bɛhni ra Xuua, bi 'yɛmbi:

—Nu'a ra Xuua Nxixyɔ bá pɛngä'be nguetho in nde da badi gue'bɥ gue'e ra Cristo i hma ba ɛhɛ, uague ga thoqui ga tømhbɛ, bi 'yɛn'ɥ.

²¹ Nε 'bex bi hoc'ɥ 'da yɥ hyɛnni a ra Jesús bɥya, nε bi hyøn'a thi yɥ zɛthu ngue mín 'yohɥ 'da yɥ jä'i, nε bi xocpa yú dä yɥ xädä.

²² Nε nubɥya, bi 'yɛmp'ɥ yú xädi ra Xuua:

—Ní mbɛ ya, gui xihmi ra Xuua 'bɛ'a gá nuui ua, nε 'bɛ'a gá 'yøhmi ya. Gui 'yɛnui: “Nu yɥ xädä i nu ran nɛqui ya, nε yɥ dogua i sä i 'yo ya, nε nu'ɥ mi hɛmb ra t'axca'ya bi yän'ɥ ya, nε yɥ gogu i øhnahyä ya, nɛ'ɥ xí du bi ndants'i, nε yɥ hyoya i ø'a ran ho ma'da'yo ya.

23 Din johya ʘ to'o i ɛc'yɛi xʉn ho, nɛ hin di ʘt' yá mbʉi ʘ," guí 'yɛnui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

24 Nɛ nu'bʉ mi mbenc'ʘ yám 'bɛhni ra Xuua bʉya, nu ra Jesús bi ma 'bɛ'a ʘt' ra Xuua, nɛ bi 'yɛmp'ʘ yʉ ja'i:

—Nu'bʉ gá mbähä bʉ ma'ueni ngue gá nuhʉ ra Xuua, 'bɛ'a gá bɛmhʉ ngue gua nuhʉ bʉ. Ha guá nuhʉ n'da ran 'yohʉ xʉn güent'i tengu n'da ra xithi i ɛn ran dahi.

25 Uague gá nuhʉ n'da ran 'yohʉ mi he rapahni xʉm hmadi. Pɛ nu'ʘ, 'bʉpʘ ja ra ngunts'ʘt'abi ʘ.

26 Uague guá nuhʉ n'da rá pɔngahyá Ojá. Majuʉni a gá nuhʉ, nɛ hinga hɔnt'a n'da rá pɔngahyá Ojá, pɛ nu'a, xʉn hɛts'i rá ts'ɛdi xinda gue'ʘ mi'da yʉ pɔngahyá.

27 Gue'a ra Xuua i hmam bʉ ja rá sɔcuá Ojá, gue i ɛna:

Nugä, ga pɛhn'na n'da mam 'bɛhni dim 'bɛt'o bʉ gní mba, da xih yʉ ja'i da dɔp'e xʉn ho, i ɛm bʉ ja rá m hman Ojá, bi 'yɛn'a ra Jesús.

28 Xínga n'da ra ja'i mi 'bʉi ngue nuixte rá 'bɛfi tengu ra Xuua. Pɛ nu'a to'o dim 'bʉpʘ di manda rá ts'ɛdi Ojá, nu rá 'bɛfi da 'yɔrpʘ madague'a ts'ʉtho, pɛ man'da nuixte a xinda gue'a ra 'bɛfi i ʘt' ra Xuua ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

29 Nɛ nu yʉ hyäcahäi nɛ mi'da yʉ ja'i xí xixyába ra Xuua Nxixyá, 'bʉ mi 'yɔ a bi man ra Jesús, bi bʉ'ʘ xʉn ho i ʘt' Ojá.

30 Pɛ nu yʉ fariseo nɛ yʉ xänbate nija, ngue him bi nde'a ran xixyá bi 'yɔt' ra Xuua, him bi numanho'a bi nde Ojá da 'yɔrpa'ʘ.

31 Nɛ xɔ bi 'yɛn'a ra Jesús:

—'Bɛ'a nín t'uti ga xi ahʉ ngue guí pahmbʉ 'bɛ'a guí ɔthʉ.

32 Guí ɔthʉ tengu ʘt' yʉ t'ʉhni 'bʉ in ɛni nɛ i ɛmp'ʘ yá mit'ʉhniʉ: “Nugähe, dá pɛhmbe ra 'bida pɛ nu'ahʉ hin gán nɛhmbe,” ɛn'ʘ 'da. Nɛ xɔ ɛn'ʘ mi'da bʉya: “Pɛ nugähe, dá pɛhmbe yʉ thuhu tengu 'bʉ xʉn du n'da, nɛ nu ahʉ hin gán zomhbʉ,” ɛn'ʘ mi'da.

33 Nɛ ngutho guí ɔthʉ tengu ʘt' yʉ t'ʉhni, ngue nu ra Xuua Nxixyá bi zɔcuá, nɛ him bin sihmɛhʉ yʉ ja'i nɛ xím bi zi ra vino. Pɛ nu ahʉ gá 'yɛmdahʉ in 'youi ra zithu.

34 Pɛ nugä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, nɛ bá ɛcä nɛ dí sihmɛhe yʉ ja'i, nɛ nu ahʉ sä guí ɛnjʉ drá hyugugä nɛ drá mihnigä, nɛ guí ɛnjʉ dín amigogähe yʉ ziyate hyäcahäi nɛ yʉ ts'om'bäi.

35 Pɛ nu'bʉ majuʉni i ja rán 'yomfɛni n'da, da badi to'o ʘ ngue majuʉni bi un rán 'yomfɛni Ojá, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bin sihmɛ bʉ ja rá ngu n'da ra fariseo i Simón

36 Nɛ n'da ran 'yohʉ mí tɛn rán xädi yʉ fariseo, bi xi'a ra Jesús din sihmɛ bʉ ja rá ngu. Nɛ bi mbähä ra Jesús bʉya, din sihmɛ bʉ.

37 Nɛ nu'a n'da ra xisu ra 'yomt'ɛni a, nɛ nu'bʉ mi 'yɔde 'bʉpʘ ra Jesús, bi yʉrpʘ mi hu a ra Jesús, i tu n'da ra xito án t'ɔt'e ra do alabastro, mi po ra 'yɛthi yʉmanho, xʉm hmadi di muui.

38 Nɛ nu'a ra xisu mi hupʉ ja rá gua ra Jesús, nɛ mi zoni. Janangue bi mboxpʘ ja rá gua ra Jesús a rá guidä, nɛ bi ducua rá gua yá xtä, nɛ ɛmmɛ zʉspa rá gua ra Jesús, nɛ bi xispa rá gua ra 'yɛthi yʉmanho.

39 Nɛ nu'a ra mɛngu bʉ, 'bʉ mi nu 'bɛ'a i ʘt'a ra xisu, bi bɛnse: “Him majuʉni rá pɔngahyá Ojá a ra Jesús,” nguetho ɛmbi hingui padi ra 'yomt'ɛni a ra xisu.

40 Nu ra Jesús bʉya, bi 'yɛmp'a:

—Nu'i grá Simón i ja'a ga xi'i.

Nu ra Simón bi 'yɛna:

—Gra xänbate, dami xic 'bʉ.

41 Nu ra Jesús bʉya, bi xih ra Simón n'da ran t'uti, nɛ bi 'yɛmbi:

—Mi 'bʉ a n'da ran 'yohʉ zäi di hmih ra mbɛti. Nɛ mi 'bʉ'a n'da ran 'yohʉ bi hmiti cat'a ciento, nɛ man'da bʉya bi hmiti yote ma'dɛt'a thoho.

42 Nɛ nu'ʘ gätho yoho hin'yʉ 'bɛ'a dí co'ts'a ra mbɛti xí mba ma hmiti. Janangue nu'a xí hmih ra mbɛti bʉya, bi punba thoho ʘ. Dami xic ya, Simón, nda'a man'da da bɛn'a ra mate bi t'ørpe, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴³ Nu ra Simón bi dah p̄aya, n̄e bi 'ȳena:

—Masque gue'a ran 'yoh̄a min du-pate x̄an ngu, man'da da b̄en'a ra mate bi t'ørpe, bi 'ȳena.

—Majuq̄ani a guím b̄eni, bi 'ȳen'a ra Jesús.

⁴⁴ Nu ra Jesús b̄aya, bi hȳet'a ra xisu n̄e bi 'ȳemp'a ra Simón:

—Guí nu na ra xisu 'b̄ucua, nu'b̄u má cat'ua ja ni ngu x̄ingui ts'̄u gá 'dac ra dehe gue x̄cá pe't'ä ma gua, p̄e nu ra xisu i hucua, rá guidä í mbercä ma gua n̄e ȳá x̄t̄ä í dugä ma gua.

⁴⁵ P̄e nu'i, hin gá s̄asca ma 'yogu ngue x̄quí z̄enguagui, p̄e nuna ra xisu him bin h̄e a ní z̄asca ma gua.

⁴⁶ N̄e nu'i, hin gá cosca ma ȳa ra aceite, p̄e nuna ra xisu i hucua, bi xisca ma gua ra 'ȳethi ȳaman'u.

⁴⁷ Guehna dí xi a i na, x̄an ngu rá ts'oqui na ra xisu n̄e x̄an ngu rá punbi ya, janangue ̄emme im b̄engä na. P̄e nu'̄u im b̄ense ts'̄utho ra punbi i honi, man'da ts'̄utho im b̄engä ̄u, bi 'ȳen'a ra Jesús.

⁴⁸ N̄e nub̄aya, bi 'ȳemp'a ra xisu:

—Ya ma punbi ni ts'oqui ya, bi 'ȳen'a ra Jesús.

⁴⁹ N̄e nu'̄u i sihm̄e b̄u bin 'ȳemz̄eh̄e ̄u:

—To'o nín 'yoh̄a na, gue i ̄ena s̄ä dí punba ȳá ts'oqui n'da, bin 'ȳemz̄eh̄e ̄u.

⁵⁰ P̄e nu ra Jesús bi 'ȳemp'a ra xisu:

—Gá 'ȳec'ȳeigui, janangue ya ma punbi ni ts'oqui ya. Ní mba ya n̄e gan johya, bi 'ȳembi.

8

Ȳu xisu bi mbäxa ra Jesús

¹ Nu'b̄u mi tho'i 'da ȳu pa, nu ra Jesús bi mbähä 'de'mayoho ȳá x̄ädi b̄u ja ȳu hnini, n̄e bi mam b̄u 'b̄ep̄u ní manda rá ts'edi Oj̄a.

² N̄e bi mbähä a ra Jesús 'da ȳu xisu xí hoc 'b̄u mí ̄u, n̄e'̄u 'da xí hȳonba thi ȳu z̄ithu min 'yoh̄a, n̄e'a ra María ra m̄engu b̄u ra hnini Magdala, gue mín 'yoh̄a yoto ȳu z̄ithu 'b̄u mi hoc'a ra Jesús.

³ N̄e'a ra Juana, rá xisu ra Chuza, n'da ran 'yoh̄a im hmu b̄u ja rá ngu

ra ts'ut'abi Herodes. N̄e'a ra Susana, n̄e x̄an ngu mi'da ȳu xisu bi mbähä, mi fäx'a ra Jesús n̄e ȳá x̄ädi nangue ȳá mbeti z̄eh̄e.

Rán t'uti ra mbomhmudä

⁴ N̄e x̄an ngu ȳu j̄a'i bi n̄exp̄u i ja mi'da ȳu hnini, n̄e bim peti b̄u 'b̄uh ra Jesús. N̄e nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'ȳemp'̄u:

⁵ —Nu n'da ran 'yoh̄a bi mba b̄u ja rá huq̄hi bá pom b̄u ȳu hmudä. Nu'̄u 'da ȳu hmudä bi zo b̄u ja ra 'yu, n̄e nu ȳu j̄a'i bi n̄em b̄aya n̄e ȳu doja bi za.

⁶ N̄e 'da'̄u ȳu hmudä bi zo b̄u ja ȳu ndaxnado, n̄e nu'b̄u mi b̄ots'e 'bex bi hmanc'a n'dihi, nguetho hin'ȳu ra dehe b̄u ja ȳu do.

⁷ Nu'̄u mi'da ȳu hmudä bi zo b̄u ja ȳu 'ūini, n̄e nu'b̄u mi b̄ots'e, bi gom' ȳu 'ūini ̄u, n̄e him bin te.

⁸ N̄e'̄u 'da ȳu hmudä bi zo b̄u ja ra hogahäi n̄e bin te x̄an ho b̄u, n̄e bin x̄andi, x̄an ngu bin ja, bi 'ȳem 'b̄u mi man ran t'uti.

Nu'̄u i ja ȳá zagu, bi 'ȳø'a dá ma, bi 'ȳemp'̄u ȳu j̄a'i ra Jesús.

Hanja bi xih ȳan t'uti ȳu j̄a'i a ra Jesús

⁹ Nu'̄u ȳá x̄ädi, bi 'ȳän'na ra Jesús:

—'Be'a nam b̄øn'a ran t'uti gá ma.

¹⁰ Nu'a ra Jesús bi 'ȳemp'̄u:

—Nu'ah̄u, Oj̄a bi ja ah̄u gui p̄ahmb̄u 'b̄ep̄u ní manda rá ts'edi. P̄e nu'̄u mi'da, dí xih ȳan t'uti ̄u, nguetho in nu ȳá d̄a p̄e hingui p̄ädi 'be'a in nu, n̄e i ja ȳá zagu, p̄e hingui p̄ädi 'be'a i øde, bi 'ȳen'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a nam b̄øn'a rán t'uti ra mbomhmudä

¹¹ —Nuya, ga xi ah̄u 'be'a nim b̄øn'a ran t'uti dá mangä. Nu'̄u ȳu hmudä, ra hm̄ep̄ya rá m hman Oj̄a ̄u.

¹² Nu'̄u bi zo b̄u ja ra 'yu, ra hm̄ep̄ya ̄u to'o bi 'ȳøh rá m hman Oj̄a, p̄e nu ra z̄ithu bi japi 'bex bi pumb̄eni, n̄e him bi z̄ä bi 'ȳec'ȳei ngue da mba nhȳani.

¹³ N̄e nu ȳu hmudä bi zo b̄u ja ȳu do, ra hm̄ep̄ya ̄u to'o bi 'ȳøh rá m hman Oj̄a n̄e bin johya 'da ȳu pa. P̄e him bi gop̄u mbo ȳá mb̄ui rá hman Oj̄a n̄e nu'b̄u bi z̄ä ra z̄ithu ̄u, 'bex bi 'ueh p̄aya.

14 Nε nu'ɥ yɥ hmudä bi zo bɥ ja yɥ 'uɪni, ra hmɛpya ɥ to'o bi 'yøh rām hman Oja, pɛ hɔnt'a bi bɛni 'bɛ'a dí hyusɛ yá mbɥi, nɛ 'bɛ'a i ja ua, nɛ 'bɛ'a bi numanhosɛ, hinga xɔt'a din te bɥ yoho yɥ hmudä, nɛ nte bin ja a ra hoga hmudä.

15 Nε nu'ɥ yɥ hmudä bi zo bɥ ja ra hogahäi, ra hmɛpya ɥ to'o bi 'yøh rām hman Oja, nɛ bi mbɛs'pɥ mbo rá mbɥi, nɛ bi xi'ɥ mi'da yɥ ja'i, nɛ xɥn ngu mi'da bi 'yɛc'yɛi nanguɛ'ɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran nequi hinga nt'agui

16 Nε man'da ran t'uti bi ma ra Jesús, bi 'yɛna:

—Xínga n'da ra ja'i di sɔc yɥ bom-billa ngue da go'mi, o gue da mbɔxpɥ 'bit'ots'i, pɛ da 'yɛxpɥ m'batho ngue di nɛc bɥ mbo ra ngu.

17 Ngutho mam hmangä. 'Bɛ'a gätho dí xi a zɛhɛɥ, pɛ jatho gui xihmbɥ mi'da yɥ ja'i, jananguɛ'a din ja ran nequi yá mbɥi.

18 Dami jamansuhɥ xɥn ho 'bɥ gui øhmbɥ mam hmangä, nguetho nu'bɥ gui øhmbɥ xɥn ho, sä gui pəhmbɥ xɥn ho a mam hmangä. Pɛ nu'ɥ to'o hingui øde xɥn ho, di pumbɛni a zɥ ts'ɥ bi 'yøde, bi 'yɛmp'ɥ yá xädi ra Jesús.

Ra Jesús bi ma to'o rá mbe nɛ yá cu

19 N'da ra pa bi mba bɥ rá mbe nɛ'ɥ yá cu ngue da nu'a ra Jesús. Pɛ him bi zä da nu nguetho ɛmmɛ dɥ yɥ ja'i bɥ mi 'bɥi.

20 Nε bi si'a ra Jesús i 'bäpɥ thi rá mbe nɛ yá cu, in nde da nu a.

21 Nu ra Jesús bi dāti, bi 'yɛna:

—Nu ma mbe nɛ ma cu, gue'ɥ to'o i øh rām hman Oja, nɛ øt'a i mam bɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús di japi din hɛ ran dāhi nɛ ra dehe

22 Nu'a ra Jesús n'da ra pa bi hyu n'da ra mbosa, bi mbähä yá xädi, nɛ bi 'yɛmp'ɥ:

—Ga mbähä bɥ 'danguadi ra dādehe, bi 'yɛna. Nɛ 'bɛx bi mba bɥa.

23 Pɛ nu'bɥ i 'yo'a ra mbosa bɥ ja ra dehe, bin ɥ'a ra Jesús. Nɛ ɛmmɛ nts'edi

ran dāhi bi 'yɛn'a ra dehe, gue'bɥ go mi mbo ra dehe bɥ mbo ra mbosa, nts'utho a bin ja.

24 Pɛ nu'ɥ yá xädi, bi 'yents'a ra Jesús:

—Xänbate i, xänbate i, nde da goguahɥ ra dehe, bi 'yɛmbi.

Bi ndants'a ra Jesús, bi hɛcua ran dāhi nɛ ra dehe, bin hɛ'ɥ bɥa, nɛ xɥn ho ra dehe bɥa.

25 Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ yá xädi:

—Hanja, ha zɥ ts'utho gui ɛc'yɛigahɥ.

Pɛ nu'ɥ yá xädi bin su, nɛ bi hyonya thoho. Nɛ bin 'yɛmzɛhɛ ɥ:

—'Bɛ'a din 'yɛt'ui na ran 'yohɥ, nɛ ya 'bɛxque in hɛ'a ran dāhi nɛ ra dehe di hɛcpi, bi 'yɛn'ɥ.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohɥ min 'youi ra zɪthu

26 Nε nu'bɥ min hɛ ran dāhi, bi thopɥa, bi zøm bɥ ja ra häi Gadara, din hyant'ui bɥ 'danguadi ra häi Galilea.

27 Nε nu'bɥ mi gɥ'a ra Jesús bɥ ja ra mbosa, bin c'at'ui n'da ran 'yohɥ ra mɛngu bɥ, min 'yohɥ yɥ zɪthu a. Nɛ nu'a ran 'yohɥ, him mí he rá he, nɛ him mi 'bɥpɥ ja rá ngu, pɛ mi 'bɥpɥ ja yɥn 'yägui.

28 Nε nu'bɥ mi nu'a ra Jesús bɥa, 'bɛx bin danyahmu bɥ ja rá gua nɛ nts'edi bi mba'a ra zɪthu:

—Nu'i Jesús, rá ts'unt'ɥ i Oja nuɪxte, 'bɛ'a gui 'yørcähe ya. 'Yørcähe ts'ɥ ra mate, o gadí ɤngahe,

29 bi 'yɛn'a ra zɪthu 'bɥ mi xifi da bøm bɥ rá mbɥi ran 'yohɥ.

Nguetho na ya'a thoho bi ɤnba ran 'yohɥ nɛ i xɛcta yɥ cadena i pa thu't'i, nanguɛ rá ts'edi ra zɪthu, nɛ i sixpɥ ma'uɛni mahøn'a.

30 Nu ra Jesús bi 'yänba rá thuhu a ran 'yohɥ.

—Dí n'dan nɛts'igähe, bi 'yɛm 'bɥ mi dādi.

Nguetho min 'yohɥ xɥn ngu yɥ zɪthu.

31 Nε nu'ɥ yɥ zɪthu bi 'yäp ra mate ra Jesús hin da 'yɛntpɥ hapɥ bí nɛts'i,

nguepɛ ja ra mba'ye xɛn hɛtho nɛ nts'utho.

³² Nɛ mi 'bɛpɛ xɛn ngu yɛ ts'ɛdi mi sihmɛ bɛ.

³³ Nɛ nu yɛ zɪthu bi bɔm bɛ ja rá mbɛi ran 'yohɛ nɛ bi yɛrpɛ 'bɛh yɛ ts'ɛdi. Nɛ gátho yɛ ts'ɛdi 'bɛx bin tihi, bin gɔxpɛ ja ra nguani, gátho bi zo bɛ dehe, bim 'bɛdi.

³⁴ Nu'ɛ yɛn 'yohɛ mi fáh yɛ ts'ɛdi, 'bɛx bi 'dah pɛya 'bɛ mi nu 'bɛ'a bi 'yɔt'ɛ yɛ ts'ɛdi. Bi mba bɛ ja ra hnini nɛpɛ ja yɛ huáhi, bi ma 'bɛ'a bin ja.

³⁵ Nɛ xɛn ngu bi mba bɛ, ba nuse 'bɛ'a bin ja. Nɛ bi nu'a ran 'yohɛ min 'yohɛ yɛ zɪthu, mi hupɛ ja rá gua ra Jesús, mi he rá he. Ya xí yám bɛya. Nɛ gátho yɛ já'i bin su 'bɛ mi nu 'bɛ'a bi t'ɔrpa ran 'yohɛ.

³⁶ Nɛ nu'ɛ yɛ já'i in 'yohɛ a ra Jesús, 'bɛ mi hoc'a ran 'yohɛ, bi xi'ɛ m'bɛjua bi zɔm bɛ 'bɛ'a gátho bi 'yɔt'a ra Jesús.

³⁷ Nɛ gátho mi 'bɛpɛ ja ra hái Gadara bi 'yáp ra mate ngue hin din 'yo bɛ ja ra xɛqui a, nguetho ɛmmɛ min su gátho ɛ. Janangue'a nu ra Jesús, bi hyu ra mbosa mahɔn'a nɛ bi mbähä yɛ xádi bɛya.

³⁸ Nu'a ran 'yohɛ min 'yohɛ ra zɪthu, ɛmmɛ in ndehma da dɛn'na ra Jesús. Pɛ nu'a ra Jesús him bi japi da mba. Pɛ bi 'yɛmbi:

³⁹ —Ní mba ni ngu nɛ gui mam bɛ 'bɛ'a bi 'yɔt'a'a Ojá.

Nɛ nu'a ran 'yohɛ bi mba rá ngu bɛya, nɛ bi mam bɛ rá hnini a ran ho bi 'yɔrpa ra Jesús.

Nu ra Jesús bi xoxa rá t'ixu ra Jairo, nɛ bi hocpɛ yu n'da ra xisu mi hɛmb ra mbɛji

⁴⁰ Nu'bɛ mi mbeng bɛ ra Jesús 'danguadi ra dadehe, ɛmmɛ bin johya yɛ já'i nguetho xɛn ngu mi tɔmp'a.

⁴¹ Nɛ 'bɛx bi zɔm bɛ 'bɛh ra Jesús a ra Jairo, n'da ra ngɛrpi bɛ ja ra nijá, nɛ bin danyahmu bɛ ja rá gua, nɛ bi 'yáp ra mate da mba ra Jesús bɛ ja rá ngu.

⁴² Nguetho hɔnt'a n'datho rá t'ixu mi 'bɛi, ngue 'dɛ'ma yonjɛya mi pɛ'ts'i, nɛ in nde da du. Nɛ nu'bɛ mi mbähä ra Jesús, ɛmmɛ dɛ bɛ yɛ já'i bɛ ní mba.

⁴³ Nɛ nu'bɛ mi mba bɛ 'yu, hin ní zɔm bɛ ja rá ngu ra Jairo, bi zɛ'a n'da ra xisu mí hɛmb ra mbäji, ngue 'dɛ'ma yonjɛya mi hɛmp'a ran ɛ.

⁴⁴ Pɛ nu'a ra xisu bɛya bi dárpa rá nyámpahni bɛ ja rá xáthä ra Jesús, nɛ 'bɛx bin hɛ'a ran ɛ mi hɛmbi.

⁴⁵ 'Bɛx bi 'yän'na ra Jesús:

—To'o bi dárca ma pahni, bi 'yɛna.

Pɛ gátho ɛ mi 'bäpɛ bi 'yɛmbi: “Njom bi dā'i.” Nɛ'a ra Pedro nɛ mi'da yɛ xádi bi 'yɛmp'a:

—Hanja gní 'yɛna 'bo'o bi dā'a i, nɛ ɛmmɛ i dɛ yɛ já'i bɛ gní mba, bi 'yɛmbi.

⁴⁶ Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Pɛ dí pádi ngue n'da ra já'i bi dāqui nguetho ma ts'ɛdigä ín ho'a, bi 'yɛna.

⁴⁷ Nɛ nu'bɛ mi bɛ'a ra xisu hingui sä din cɔni, ɛmmɛ bin su, nɛ di fet'i, nɛ bin danyahmu bɛ ja rá gua ra Jesús, nɛ bi xifi 'bɛ'a í dādi. Nɛ bi 'yɛna ngue 'bɛx bi yám 'bɛ mi dādi.

⁴⁸ Nu ra Jesús bi 'yɛmthoho:

—Grá xisu, bi zä bi yän'i nguetho gá 'yɛc'yɛi i ja ma ts'ɛdi. Ní mba ya nɛ da hyu ni mbɛi, bi 'yɛmbi.

⁴⁹ Nɛ yáui ra xisu a ra Jesús 'bɛ mi zɔm bɛ 'da yɛ 'yɛhɛ ra Jairo xí nɛxpɛ ja rá ngu, nɛ bi 'yɛmbi:

—Nu ni t'ixu ya bi du'a, säti thoho guí pah na ra Hmu, bi t'ɛmp'a ra Jairo.

⁵⁰ Pɛ nu'a ra Jesús mi øde 'bɛ'a bi man'a, nɛ bi 'yɛmp'a ra Jairo bɛya:

—O guín su, pɛ dami 'yɛc'yɛi nɛ din nu'a ni t'ixu, bi 'yɛmbi.

⁵¹ Nɛ nu'bɛ mi zɔm bɛ ja rá ngu a ra Jairo bɛya, nu ra Jesús him bi japi da tho'a mbo yɛ já'i bɛ 'bɛn'a ra hmute xí du. Hɔnt'a ra Pedro nɛ ra Jacobo nɛ ra Xuua, nɛ rá mbe nɛ rá ta ra hmute bi thopɛ.

⁵² Nɛ mi 'bɛpɛ xɛn ngu yɛ já'i mi zoni ngue xí du'a ra hmute. Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—O guí zomhbɛ nguetho hingui tu na, i átho na, bi 'yɛn'a.

⁵³ Pɛ nu yɛ já'i bi den'na ra Jesús nguetho mi pádi ya xí du'a ra hmute.

⁵⁴ Nu'a ra Jesús bi bentpa rá 'yɛ ra hmute nɛ bi 'yɛmbi:

—Nu'i grá hmute, dami ndants'i.

⁵⁵ Nε 'bex bi ndants' pəya, bin ja rá te, bim 'bui mahøn'a.

Nu ra Jesús bi 'yεna:

—Dami 'uimmi na ni t'ixuui ya, bi t'εmp'a rá ta nε rá mbe.

⁵⁶ Nu rá ta nε rá mbe bi hyonya thoho ngue bi dambɛni rá t'ixu. Pε nu'a ra Jesús bi xifi njon da xifi 'bε'a bin ja.

9

Nu ra Jesús bi mbɛhni 'dε'mayoho yá xädi da mamp'a rá m hma

¹ Nu ra Jesús bi zohn'du 'dε'mayoho yá xädi nε bi un yán t'ɛdi ngue da hyøn'a thi yu zithu in 'yohu 'da yu ja'i, nε di hocua yu u i hεmb yu ja'i.

² Nε bi mbɛhn'du yá xädi din 'yo bu ja yu hnini bu, nε da mam bu 'bεpu ní manda rá ts'edi Oja, nε di hoc yu zāman'u.

³ Nε bi xi'u hin te da hyats'i, nε hin da hyax rá tōhø xing ra mbeti xinga gue mi'da yá pahni. Da mbatho.

⁴ Nε bi 'yεmp'u:

—Hønt'a to'o rá ngu bu guí cuthu, gam 'buhmbu bu gue'bu go gá thohmbu bu ja man'da ra hnini.

⁵ Nε nu'bu gá cuthu bu ja 'da yu hnini nε hin da 'yōmanho yu ja'i bu 'bε'a guí mamhbu bu, nε 'bex guí pōmhbu bu ja yu hnini nε guí huaju rá hāi i pāt ni mbonguahu, ra hmεpya ngue guí zohmbu bu u, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁶ Nu yu xädi buya bi mba hønbu go hapu ja yu hnini nε bi mam bu ran ho ma'da'yo. Nε bi hoc yu hyɛnni.

Nu ra Herodes bi ma bi hyεcpa rá yuga ra Xuua Nxixya

⁷ Nε mí ø'a ra ts'ut'abi Herodes 'bε'a gätho i øt'a ra Jesús, nε bi hyonya thoho. Nguetho nu'u 'da yu ja'i bi bɛni gue'a ra Xuua Nxixya a, gue bi ndants' mahøn'a.

⁸ Nu'u mi'da bi bɛni gue gue'a ra Elías a ra Jesús, uague man'da rá pōngahya Oja ngue bi dambɛni.

⁹ Pε nu'a ra Herodes bi 'yεna:

—Nugä dá manda bi thecpa rá 'yuga ra Xuua Nxixya, janangue'a dí pađi

hinga gue'a ra Xuua a guí mamhbu. Pε to'o maha a, bi 'yεn'a ra Herodes.

Janangue εmmε min nde da nuse a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi 'ujn'u cat'a mahuqhi yu ja'i

¹⁰ Nu yá xädi buya bá peng bu xí 'bɛhni, nε bi xih ra Jesús 'bε'a bi 'yōrpū bin 'yo. Nε nu'a ra Jesús buya bi mbäseh yá xädi bu ja ra hnini Bet-saida.

¹¹ Pε nu'bu mi ba'u yu ja'i hapu ní mba a ra Jesús, bi dɛnni. Nε nu'a ra Jesús bi zomanho u 'bu mi zädi, nε bi xi'u buya 'bεpu ní manda rá ts'edi Oja, nε bi hoc'u gätho yu zāman'u.

¹² Pε nu'bu mi ts'utho da yuh ra hyadi, gätho u 'dε'mayoho yá xädi ra Jesús bi xifi da 'yet' yu ja'i, da mba bu n'danni ja yu hnini, din sihmε bu nε bá opu 'bu bin xui. “Nguetho hin'yu 'bε'a da zi ua ma'ueni,” ɛn'u.

¹³ Pε nu'a ra Jesús bi 'yεmp'u yá xädi:

—Pε nu'a zεhεhu guí 'uimhbu.

Nu'u yu xädi buya bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Pε hønt'u cat'a yu hmε nε yoho yu t'uhua i ja ua. Pε hinda høn 'bu ga tāmhbε mi'da yu hmε, sä ga 'uimhbε gätho yu ja'i i 'bucua buya.

¹⁴ Nguetho mbε cat'a mahuahi mi 'bapu yu 'yohu. Nu'a ra Jesús buya bi xi'u yá xädi di japi 'da n'danni da hyu'i yote ma 'dεt'a yu ja'i.

¹⁵ Nε bi hyu pu ya gätho tengu xi xifi.

¹⁶ Nε nu'a ra Jesús bi hyan'a ra hmε nε yu hua, bi ndøs' mahɛts'i, nε bi jap'u. Nε bi xeni bi un yá xädi di darpa u yu ja'i.

¹⁷ Nε gätho na ngu yu ja'i bin niya nε bi bong thoho, 'dε'mayo 'bøts'e bi mbes'u yá xädi.

Nu ra Pedro bi ma gue'a ra Jesús ra Cristo

¹⁸ N'da ra pa bin yaɛui Oja ra Jesús, min 'yohu u yá xädi. Nu'bu mi gua'a bin yaui Oja, bi 'yän'du yá xädi:

—'Bε'a man yu ja'i nanguecä, 'bε'a im bɛn'u to'ogä.

¹⁹ Nu yá xädi bi 'yεmp'a:

—Nu'u 'da i ma gue'e grá Xuua Nx-ixyá. Ne nu'u mi'da i ma gue'e gra Elías, ne nu'u mi'da i ma gue'e man'da ra pøngahyá mi 'buh maya'buh ngue bi dambëni, bi 'yë'n'u.

²⁰ Ne nu'a ra Jesús bi 'yänzehe yá xädi:

—Pë xi ahü, 'be'a guím bëmhbü to'ogä.

Ne nu'a ra Pedro bi 'yëmbi:

—Nu'i gra Cristo rá Thahni i Ojá, bi 'yëmbi.

²¹ Ne nu'a ra Jesús buya bi hecpa yá xädi njon da xifi to'o a.

Nu ra Jesús bi man rán dqte

²² Ne bi 'yëmp'u:

—Nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, i jatho ga nu ran unbi xan ngu. Nu ma ngurpihü yu dác'yëi ne yu ngarpa mbäjä ne yu xänbate nija hin da 'yëc'yëigui. Ne nu'u da hyogä u, pë ná hyu pa ga thambëni-gä ne dam 'bui mahøn'a, bi 'yë'n'a ra Jesús.

²³ Ne man'da bi xi'u yá xadi, bi 'yëmp'u:

—To'o gätho in nde da dengui da hych rán t'ëdi zehë ne da hyät yun unbi n'da pa ngu n'da pa, madague da tho. Ne da bënë tengu dím bënëgä.

²⁴ Pë nu'buh 'bu a n'da im bënë rá te, ne i su da nu yun unbi, pë da nu ran unbi mazai a. Pë nu'a hinguim bënë rá te madague da tho 'bu da dengä, di pøh rá te a.

²⁵ Hin te di muui n'da ran 'yohu 'bu da 'yøt'e rá mbeti 'be'a gä i ja ua ja ra ximhäi, 'bu hin da dñn'a ra temazai.

²⁶ Ne nu'a gätho to'o i pës' rá sä nanguecä ne nangue mam hmangä, necä hín ga ëmbi ma t'uhni u 'bu bá ëcä ua ne gan 'yohe yá hoga m'bëhni Ojá mahëts'i, ne din jagä rá ts'ëdi Ojá ma Ta, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

²⁷ Pë majuani dí xi ahü, 'bucua 'da hin da nu ran dqte asta gue'bu go di d'u'mi di manda rá ts'ëdi Ojá ua ja ra ximhäi.

Ra Jesús 'dan'yo bu í nequi bu ja ra t'øhø

²⁸ Mbë ná hyäto pa buya, ra Jesús bi mbähä bu ja n'da ra nyuni ra Pedro, ra Jacobo ne ra Xuua, ngue din yaui Ojá.

²⁹ Ne nu'buh min yaui Ojá a ra Jesús, 'dan'yo bu í nequi a rá hmi ne nu rá pahni ëmmë xun t'axi, di fëxni a.

³⁰ Ne 'bex bi nequi bu ra Moisés ne ra Elías bin yahü ra Jesús, mi 'buh maya'buh u.

³¹ Ne bi hyärpü n'da ran nequi hapü mi 'bä u. Ne nu'u bi mamhbü 'be'a da t'ørpa 'bu bi tho bu Jerusalén a ra Jesús.

³² Pë nu'a ra Pedro ne'u min 'yohu bi züh ra t'äha u, pë nu'buh min nuhu bi nu di hyärpü n'da ran nequi bu 'bäh ra Jesús ne ra Moisés ne ra Elías.

³³ Ne nu'buh ma guepü da mba ra Moisés ne ra Elías, nu ra Pedro bi 'yëna:

—Ma Hmu i, ëmmë xun ho ngue dí 'bühmbü ua ya, ga hēcähe hyu yu t'ungu, 'da'a n'da ni mbetihü. Nu'i, ne ra Moisés ne ra Elías, bi 'yëna.

Pë him mim bënë'a mi man'a.

³⁴ Ne nu'buh mi 'yë'n'a ra Pedro, 'bex bá cä n'da ra güi bi go'ma ra Moisés ne ra Elías, ne ëmmë bin su'u yá xadi ra Jesús.

³⁵ Ne bi t'ørpü n'da ra nde bu ja ra güi ngue bi 'yëna:

—Nuna ma ts'ünt'u dadí huëcä na, dami 'yøhmbü 'be'a i man na, bi 'yë'n'a ra nde.

³⁶ Ne nu'buh mi gua'a bi man'a ra nde bu ja ra güi, nu yu xädi bi nu 'bäse bu ra Jesús. Ne nu'u yu xädi, njom bi xi'u 'be'a bi nu'u.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra t'uhni min 'youi ra zïthu

³⁷ Nu'buh mi hyax buya, bi gapü ja ra nyuni ra Jesús ne'u hyu yá xädi min 'yohu. Ne xun ngu yu ja'i bin c'athü ra Jesús.

³⁸ Nu n'da ran 'yohu nts'ëdi bi mbafi:

—Xänbate i, nurqui ts'u ma ts'ünt'u nguetho hønna zü n'datho dí si.

³⁹ Ne ja'bu im bent ra zïthu ne ëmmë di unba a, i texa hai, ne ëmmë mbafi, ne di fet rá ja'i, ne i soh yu fëgui. Ne zai di ja bu ra zïthu.

40 Nε dá xi'ü ni xädi di hoqui, pε nu'ü him bi zä bi hoqui, bi 'yεn'a ran 'yohü.

41 Nu ra Jesús bi 'yεmp'ü:

—Nu'ahü guexta'a hin guí εc'yεihü 'bε'a dí xi ahü. Ham'mi pa ngue ga tōp'a thohohü ngue gui 'yεc'yεigahü.

Nε xō bi 'yεmp'a ran 'yohü büya:

—Bá si ua ni ts'ünt'ü.

42 Nε nu'bü bá si ra ts'ünt'ü, bi bεnt mahōn'a a ra zīthu, bi dεxa häi nε nts'edi bi ünbi. Pε nu'a ra Jesús bi xi'a ra zīthu da bōni, nε bi hoc'a ra ts'ünt'ü büya. Bi xi'a rá ta da zix büya.

43 Nε gätho yü jǎ'i bi hyonya thoho a rá ts'edi Oǎ.

Ra Jesús bi ma mahōn'a rán dqte

Nε guexta'a i yǎ yü jǎ'i nε i ma 'bε'a gätho i øt'a ra Jesús. Nu ra Jesús büya, bi 'yεmp'ü yü xädi:

44 —Dami 'yōhmbü xün ho a dí xi ahü ya, nugä ngue dán jǎ'igä ua ja ra ximhäi, da mba ma dǎgä bü 'bäh yü ts'om'bäi, bi 'yεmbi.

45 Pε nu'ü yü xädi him mi pǎdi 'bε'a nam bōn'a i man'a ra Jesús, nguetho Oǎ hin ní japi da bǎ'ü, nε bi zu da 'yän'na ra Jesús 'bε'a nam bōn'a bi man'a.

Ra Jesús bi 'yut yü xädi nda'a dim 'bet'o

46 Nu'ü yü xädi bin junzehε ü nangue'a to'o dim 'bet'o.

47 Nε nu'a ra Jesús mi pǎdi 'bε'a mim bεn ü, nε bá si n'da ra t'ühni bi mbämp'ü i 'bäi,

48 bi 'yεmp'ü yü xädi:

—Hōnt'a go to'o da zimanho n'da ra t'ühni tengu na ngue i εc'yεigui, nεcä bi zimanhog 'bü ya bi 'yōt'a. Nε to'o bi zimanhogä nam bōni bi zimanho ma Ta. Nε nu'a to'o i øt'e ngue nte di muui, gue'a dim 'bet'o a, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nu'ü hingui sǎjü, ma amigohü ü, bi 'yεn'a ra Jesús

49 Nu ra Xuua büya bi xi'a ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nugähe dá nuhe n'da ran 'yohü bi ndōn'na ni thuhu 'bü mi hyōn'a thi yü zīthu, nε dá hεcuahe nguetho him man 'yogähe a ran 'yohü.

50 Pε nu'a ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nde'bü hin xquí hεcuahe, nguetho nu'ü hingui sǎjü ma amigohü ü, bi 'yεmbi.

Nu ra Jesús bi dǎmhyǎ ra Jacobo nε ra Xuua

51 Nε ya mi ts'ütho da zōn ra pa da mba mahεts'i ra Jesús. Nε bi nde bi mba bü Jerusalén, madague i pǎdi da mba ma ünbi bü.

52 Nu'bü mi mba bü 'yu, bi xifi da tho'ü 'da yü xädi, da hyonbi hapü din säya. Nε nu'ü yü xädi büya, bi yǎrpü ja n'da ra hnini bü ra xεqui Samaria.

53 Pε nu yü jǎ'i bü hinguin ndepe din säya bü'a ra Jesús, nguetho him bi numanho ngue ní mba ba nu ra dǎmpeti bü Jerusalén.

54 Nε nu ra Jacobo nε ra Xuua εmme bin cue 'bε'a bi man yü jǎ'i bü büya. Nε bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Ha guín nde ngue ga mandagä 'be ra sibi ba cǎh mahεts'i, nε din zō'ü gätho 'bücua, bi 'yεn'ü.

55 Pε nu ra Jesús bi dǎmhyǎ ü yü xädi büya, gue hingui ho a im bεn'ü.

56 Nε bi thopü man'da ra hnini büya.

Huyü'n 'yohü εna da dεn'na ra Jesús

57 Nε nu'bü mi 'yo bü 'yu ra Jesús bi 'yεn'a n'da ran 'yohü:

—Ma Hmu i, nugä ga tēn'ni i hōnbü go hapü guí mba, bi 'yεmbi.

58 Nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Nu yü haho i ja yü oi bü ja yü hyädo, nε yü doja i ja hapü din säya ü, pε nugä ngue dán jǎ'igä ua ja ra ximhäi, hin hapü i jase ma oigä ua, bi 'yεmbi.

59 Nu ra Jesús büya, bi 'yεmp'a man'da ran 'yohü:

—Dami tεngui, bi 'yεmbi.

Pε nu'a ran 'yohü bi 'yεm büya:

—Grá Hmu, 'bε ga äcä ma ta 'bü bi du.

60 Nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Pε gue'ü hingui ja ra te ma'da'yo, da 'yǎ'ü xōn du. Pε nu'i gui tεngui, gui xih yü jǎ'i 'bεpü ní manda rá ts'edi Oǎ.

61 Xō man'da ran 'yohü bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, dín nde ga ten'ni i, pe 'be ga mbagä b_u ma ngu dan 'yε'be ma ta ne ma mbe.

⁶² Pe nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Gätho to'o εna da dengui ne im bεn'a bi zogui, hing yán säh_u b_u di manda rá ts'edi Ojä_u. Nu'a i øt'ε tengu øt'a n'da ran 'yoh_u 'b_u i hεnhäi ne in yεh rá xäthä, hingui uεntho yá the i hεgui.

10

Ra Jesús bi mben'd_u hyäte ma'det'a b_u ja y_u hnini

¹ Nubaya nu'a ra Jesús bi huan'd_u hyäte ma 'det'a yá xädi ne bi mbεhni 'da'i yoho b_u ja y_u hnini guep_u da those ra Jesús.

² Ne bi 'yεmbi:

—Tenguthoho 'b_u ya xø 'yo't'a n'da ra huähi, pe z_u yonjä'i tho_u y_u xofo, xän ngu_u y_u jä'i da 'yεc'yεi, pe go z_u yoho thoho_u da xifi. Dami 'yäf_u Ojä ra Hmu ba penh mi'da y_u mbe fi da xih y_u jä'i da 'yεc'yεi.

³ 'Bex gui mbähä ya, ne nugä dí pen'nah_u tengu'ε y_u dε'yo 'b_u da mba b_u 'b_uh y_u zate.

⁴ Ne o gui häx ni mbetih_u, xín ni buxah_u, xín gui caxh_u ná yopare ni thixfanih_u, gui mbäthoh_u ne hinga nya'a gui zenguah_u y_u jä'i b_u 'yu.

⁵ Ne nu'b_u gui cäth_u b_u ja n'da ra ngu ngue di säya ah_u a ra mεngu b_u, gui zenguah_u, ne gui 'yäf_u Ojä da 'yεnsa rán jäpi a ra mεngu b_u.

⁶ Ne nu'b_u in nde rán jäpi Ojä a ra mεngu b_u, da gohmi a rán jäpi Ojä 'b_u, pe nu'b_u hinguin nde, nte da gohmi 'b_u.

⁷ Ne nu'b_u gá sømhb_u b_u ja n'da ra hnini, gam 'b_uhmb_u b_u hap_u rá mbädi da mba ma säya ah_u. Hin gui päp_u gam 'b_uhmb_u. Ne gui sih_u 'be'a gätho din 'da ah_u, ne hin gui pes' ni sä gui sih_u nguetho gue'a guí tåhmb_u a ngue guí xihmb_u rám hman Ojä_u. Ne njo'o n'da ra mbe fi ngue hin da mba njut'i.

⁸ Ne hønt'a go má hnini nguep_u da ts'in ah_u, gui sih_u 'be'a gätho di 'da ah_u y_u jä'i.

⁹ Ne gui hoc'ε y_u n zäman'ε i 'b_up_u, ne gui xihmb_u y_u jä'i ngue mi ts'utho di manda rá ts'edi Ojä_u.

¹⁰ Pe hønt'a go nda'a má hnini gui cäth_u, ne nu'b_u hin da zin ah_u y_u jä'i b_u, gan 'yoh_u b_u ja ra hnini, ne gui 'yεmf_u y_u jä'i:

¹¹ “Nugähe dí huäc ma guahe ra fonthäi ua ja ni hninih_u, ra hmεpya ngue ga sogae ua. Pe gui pähmb_u εna xtí manda maha ua rá ts'edi Ojä,” gui 'yεmf_u.

¹² Ne dí xi ah_u, nu'b_u bi zøn ra pa ran juänbi, man'da xän_u tho ran ünbi da nu'ε, xinda gue'ε mi 'b_up_u ja ra hnini Sodoma, bi 'yεn'a ra Jesús 'b_u mi 'yεmp'ε yá xädi.

Da ts'änba rá muui yá ts'oqui_u him bi 'yεc'yεi ra Jesús

¹³ Í huēhi gätho ah_u guí 'b_uhmb_u b_u ja ra hnini Corazín, ne gätho ah_u guí 'b_uhmb_u b_u ja ra hnini Betsaida, nguetho ya gá nuh_u y_u n t'øt'e nuixte dá øt'ä ne hin gá päh nin 'yomfεnih_u. Nu y_u jä'i mi 'b_up_u ja ra hnini Sidón ne'ε mi 'b_up_u ja ra hnini Tiro, nu'b_u xtá nu'ε y_u n t'øt'e nuixte gá nuh_u ya, xtí päh y_u n 'yomfεni_u, ne xtá hye y_u pahni tengu y_u 'døzä ne xtá 'yax y_u 'bospi yá jä'i, ra hmεpya ngue εmme tu yá mbäi nangue yá ts'oqui_u.

¹⁴ Ne nu'a ra pa rán juänbi Ojä, nu ah_u man'da da zän'nah_u ran ünbi xinda gue'ε mi 'b_up_u ja ra hnini Tiro ne p_u ja ra hnini Sidón.

¹⁵ Ne ah_u guí 'b_uhmb_u b_u ja ra hnini Capernaum, gnín 'yεxh_u a ngue guí εmh_u gui sømhb_u b_u mahεts'i, pe hin'na, pe guep_u ja ran ünbi mazäi gui mbähä, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹⁶ Ne bi 'yεmp'ε yá xädi baya:

—Nu'ε i øh ni ndeh_u, tengu'b_u ma ndesεgä bi 'yø'ε. Nu'ε to'o hin da zin ah_u tengu tho'b_u him bi zingä'ε, ne nu'ε him bi zingä, xím bi zin'a ma Ta bá pengä, bi 'yεn'a ra Jesús.

Bápenc'ε hyäte ma 'det'a xímben'na ra Jesús

¹⁷ Nu'b_u mambá penc'ε hyäte ma'det'a yá xädi a ra Jesús b_u bi

mbehni, ɛmmɛ bin johya ɱ. Nɛ bi 'yɛmp'ɱ:

—Grá Hmu, hinga hɔnt'ɱ yɔn zāman'ɱ dá hoje pɛ nɛ'ɱ yɱ zɪthu dá hɔmhbe thi 'bɱ má ndɔmhbe ni thuhu, bi 'yɛmbi.

¹⁸ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɱ bɱya:

—Dá nugá rá hmu yɱ zɪthu 'bɱ gmí tɔfɱ, bi mba hái tengu ra huɛi 'bɱ xɔn gɔi, bi 'yɛna, nɛ ya dá 'da ahɱ ra ts'edi guí tɔfɱ rá ts'edi man sɱihɱ.

¹⁹ Pɛ madague guí nɛs'hɱ yɱ pozɱ bɱ guí thohmbɱ, nɛ yɱ mbozɱ, pɛ nte da ja ahɱ.

²⁰ Pɛ hin gan johyahɱ ngue bi zä guí hɔmhbe thi yɱ zɪthu, pɛ nu'a gdín johyahɱ ngue bi zin ahɱ Ojɔ nɛ bi hyux ni thuhuhɱ bɱ mahɛts'i, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɱ mi 'yɛmp'ɱ yɱ xädi.

Bin johya ra Jesús

²¹ Nubɱya nu rá Hogandahi Ojɔ bi japi ɛmmɛ di johya ra Jesús, nɛ bi 'yɛna:

—Dí ɛ'ts'a i nguetho gá japi bi bɔ'a ni ts'edi ɱ i hon'i, tengu yɱ t'uhni ngue hin te i pɔdi, nɛ hinga gue'ɱ im bɛnsɛ ja yɔn 'yomfɛnisɛ gá japi bi bɔ'ɱ. Nɛ gue'a gá 'yɔt'e ma Ojɔ i, ngue gue'a gá numanhosɛ guí ɔt'e, bi 'yɛmp'a Ojɔ.

²² Nɛ man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Gätho i ja a ma Ta bi 'daqui. Nɛ hɔnsɛ ma Ta i pɔcä xɔn ho ngue rá Ts'ant'ugä, nɛ hɔnsɛgä rá Ts'ant'ugä dí pɔcä xɔn ho a ma Ta, nɛ'ɱ to'o ga japi da bɔ'a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²³ Nɛ bi 'yɛmp'ɱ yɱ xädi:

—Gan johyahɱ ngue guín nuhɱ a dí ɔt'ä ya.

²⁴ Majuani dí xi ahɱ, xɔn ngu yɱ pɔngahyɔ Ojɔ nɛ xɔn ngu yɱ ts'ut'abi mi 'bɱi, mi nde da nu'a guín nuhɱ ya, nɛ da 'yɔ'a guí ɔhmbɱ ya, pɛ him bi zä, bi 'yɛmp'ɱ yɱ xädi ra Jesús.

Rán t'uti a ran 'yohɱ bi huɛc rá mijɔ'ui

²⁵ Nɛ bi zɔm bɱ 'bɱh ra Jesús n'da ra xänbate nijɔ, im bɛni da zä'a ra Jesús, nɛ bi 'yänni:

—Xänbate i, 'bɛ'a sä ga ɔt'ä n'dahma dín jagä ra te mazɔi, bi 'yɛna.

²⁶ —Bɛ'a mam bɱ ja yɔn t'ɛdi ra Moisés, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁷ Nu'a ra xänbate nijɔ bi 'yɛna:

—I mam bɱ: “Gam bɛmhbe Ojɔ ra Hmu ngue gätho ma mbɱihɱ nɛ gätho ma tehɱ, nɛ gätho ma ts'edihɱ, nɛ gätho man 'yomfɛnihɱ, nɛ ga huɛc ma mijɔ'ihɱ tengu bɱ nan huɛc zɛhɛhɱ,” i ɛn rán t'ɛdi Ojɔ, bi 'yɛn'a ra xänbate nijɔ.

²⁸ Bi dɔ'a ra Jesús bɱya:

—Majuani guí ma. Nuya guí 'yɔt'ɱ nɛ dín ja'a ra te mazɔi, bi 'yɛmbi.

²⁹ Nu ra xänbate nijɔ mi pɔpɱ mbo rá mbɱi ngue hinga gue'a mí ɔt'e, nɛ bi 'yɛmthoho:

—Pɛ to'o ma mijɔ'i'be ga huɛcä, bi 'yɛn'a.

³⁰ Nɛ nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti nɛ bi 'yɛmbi:

—Nu n'da ran 'yohɱ mi 'yo bɱ ja ra 'yu, bí nɛxpɱ Njerusalén ní mba bɱ Jericó. Nɛ nu'ɱ 'da yɱ bɛ bi gorpa'yu nɛ bi ɔnba'a ran 'yohɱ, nɛ gätho ɱ yɱ pahni mi he bi gɔspi nɛ'a rá mbɛti. Nɛ bi zopɱ nden'yu a ran 'yohɱ bɱya, ɛna da du.

³¹ Nɛ bi thopɱ n'da ra mbäjä, nɛ bi nu'a ran 'yohɱ 'bɛm bɱ pɛ bi mbäcthoho.

³² Nɛ'a man'da ran 'yohɱ, ra mbɛfi bɱ ra nijɔ a, bi thopɱ, bi nu'a ran 'yohɱ 'bɛm bɱ, nɛ'a bi mbäcthoho tengu bi 'yɔt' ra mbäjä.

³³ Pɛ nu'a n'da ran 'yohɱ, ra mɛngu Samaria, 'bɱ mi thopɱ bɱya, bi nu mi 'bɛm bɱ a ran 'yohɱ, nɛ bi huɛc'a.

³⁴ Nɛ bi xispa ra aceite nɛ ra vino bɱ xí ts'ɛrbi, nɛ bi mbantpa ra 'bɔt'e. Nɛ bi 'yɛxa rá fani bɱya, bi zixpɱ ja n'da ra ngun'oi nɛ bi jamansu'a.

³⁵ Nɛ nu'bɱ mi hyats'i, bi thopɱ ní mba, nɛ bi zocpi ts'ɱ ra mbɛti a ra mɛngu bɱ, nɛ bi xifi di jamansu'a ran 'yohɱ, nɛ da gurpa rá gasto 'bɱ hin dí gua'a 'bɱ bá peng bɱ ní mba, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɱ mi man ran t'uti.

³⁶ Nubɱya bi 'yän'na ra xänbate nijɔ: —Xiya, nda'a nín 'yohɱ bi 'yɔrpa ran huɛcate rá mijɔ'ui.

Bi dɔ'a ra xänbate nijɔ:

³⁷ —Nu'a bi mbäts'i.

Nu ra Jesús bi 'yẽmp'a b̃ya:

—Ní mba din jab̃a gui 'yørpa ni mij̃a'ih̃a, bi 'yẽmbi.

Ra Jesús bi mba bá nu'a ra Marta ñe ra María

³⁸ Ra Jesús ñe'̃a yá x̃adi mi 'yo b̃a ja ra 'yu ní mba b̃a ja ra hnini Jerusalén, ñe bi z̃om b̃a ja n'da ra hnini guep̃a 'b̃a'a n'da ra xisu í Marta a. Ñe nu'a ra Marta bi xi'̃a din s̃aya b̃a ja rá ngu.

³⁹ Ñe mi 'b̃ap̃a n'da rá juh̃e í María. Nu'a mi hup̃a i ỹa ra Jesús, bi 'yø'a bi man'a.

⁴⁰ P̃e nu'a ra Marta, x̃an ngu ra 'b̃efi i øt'e. Ñe bi 'yẽmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu'i, ha hin gui ̃arpa ra güenda 'b̃e'a øt' ma cu, nde'b̃a gui xifi di z̃equi, bi 'yẽmbi.

⁴¹ Nu ra Jesús bi d̃at'a:

—Ma z̃a Marta, ẽm̃m̃e guím b̃en'a ni 'b̃efi.

⁴² P̃e n'datho a mahyoni x̃an ho, ñe gue'a bi huan'na ra María, ñe njon di 'uecpa'a mam hmang̃a i øde, bi 'ỹen'a ra Jesús.

11

Ra Jesús bi x̃anba yá x̃adi din ỹq̃hu Oj̃a

¹ N'da ra pa bi 'ue'a ra Jesús ñe bin ỹq̃ui Oj̃a. Ñe nu'b̃a mi gua'a bin ỹq̃ui Oj̃a, n'da rá x̃adi bi 'yẽmbi:

—Ma Hmu'i, dami x̃angahe dan ỹq̃he Oj̃a tengu thoho ra Xuua bi x̃anba yá x̃adi.

² Nu ra Jesús bi 'ỹena:

—Ngub̃a gui mamhb̃a 'b̃a gui ỹq̃hu Oj̃a:

Ma Ta ahe,

Da hnumansu ni thuhu

Ñe dín ndehe din ja ua n'dihi ni ts'edi ngue di manda ua.

³ Ñe dami 'daje ra hm̃e dí homhbe ra pa i ja b̃a ya.

⁴ Dami punga ma ts'oquihe tengu thoho b̃a na punbahe ̃a i ørcahe ran ts'o.

O gui h̃eg̃ahe da daje ran ts'o,

p̃e dami ỹanje nangu ran ts'o, gui 'ỹmh̃b̃a, bi 'ỹen'a ra Jesús.

⁵ Ñe x̃ø bi xih man'da ran t'uti ̃a, bi 'ỹena:

—Xi'b̃a n'da ran 'yoh̃a xtí mba b̃a rá ngu n'da rá amigo, made ra xui, ñe xtá 'yẽmbi: “Hmiqui ts'̃a hyun thuhm̃e,

⁶ nguetho nu'a n'da ma amigo ja bi z̃om b̃a ja ma ngu, ñe hin'ỹa 'b̃e'a ga unni da zi,” xtá 'yẽmbi.

⁷ Ñe xi'b̃a xtá 'yẽmp thoho: “Yo gadí paqui, nguetho ya án th̃t'i ma ngu ñe ya dá ohmbe g̃ätho ma t'̃h̃ni, ñe hingui s̃a ga ndants'i ngue ga 'da'i,” xtá 'ỹenth̃o.

⁸ 'B̃e'a hmaha xtá 'yøt'a ran 'yoh̃a 'b̃a. Nu'b̃a hingui p̃es' rá s̃a di thoqui da 'ỹäpi, ñe guehma da ndants'a rá amigo ñe di un'na bi 'ỹädi, bi 'ỹen'a ra Jesús.

⁹ In ja b̃a 'b̃a gui ỹq̃hu Oj̃a, gui thoqui gui 'ỹäf̃a ñe s̃a thocua thoho gui hỹamhb̃a. Thocua thoho gui hỹomhb̃a ñe thocua thoho da z̃ä gui t̃imhb̃a. Thocua thoho guin zohmb̃a ñe Oj̃a da xoc'ah̃a.

¹⁰ Nguetho g̃ätho to'o da 'ỹädi da hỹäni, ñe g̃ätho to'o da hyoni, da d̃ini, ñe g̃ätho to'o da zofo da xocpi, bi 'ỹena.

¹¹⁻¹³ Ñe nu ah̃a madague gyá ts'om'b̃äih̃a, x̃inga n'da ah̃a gadí unh̃da ra poz̃a ni t'̃h̃nih̃a 'b̃a i ä ah̃a ra hua, ñe x̃ing ra mboz̃a gadí unh̃da 'b̃a i ä'ah̃a ra d̃o'øni, p̃e h̃ønt'a x̃an ho gadí un ni t'̃h̃nih̃a. Ha maguet'a Oj̃a ma Tah̃a 'b̃ap̃a mah̃ets'i ngue him ba p̃en'nah̃a rá Hogand̃ahi 'b̃a gui äf̃a a, bi 'ỹen'a ra Jesús.

Bi t'ẽmp'a ra Jesús in 'youi ra z̃ithu

¹⁴ Ñe mi 'b̃ap̃a n'da ran 'yoh̃a hingui s̃a din ỹa, nguetho madi goreba ra z̃ithu. Ñe nu ra Jesús bi hỹøn'a thi ra z̃ithu ñe bin ỹa ran 'yoh̃a b̃aya. Nu ỹa j̃a'i ẽm̃m̃e bi hyonya thoho.

¹⁵ P̃e nu'̃a 'da bi 'ỹena:

—Nuna ran 'yoh̃a s̃a i h̃øn'a thi ỹa z̃ithu, nguetho gue'a rá hmu ỹa z̃ithu bi un rán t'̃edi na, s̃a ẽn'̃a 'da.

¹⁶ Ñe nu'̃a mi'da bi z̃ä ra Jesús 'b̃a ya majuañi Oj̃a bi un rá ts'edi, ñe bi 'ỹäp̃a ra hm̃ep̃ya mah̃ets'i.

¹⁷ P̃e nu ra Jesús mi p̃arpa ỹán 'yomf̃eni n'da ngu n'da'̃a ñe bi 'yẽmp'̃a:

—Nu'b_u din heczeh_e y_u ja'i 'b_up_u ja n'da ra hnini, n_e ba *ɛ*h y_un s_uih_u, hin da z_a din tunhd_u y_un s_uih_u 'b_u. Da mba ma juadi _u. N_e ngutho _u 'b_up_u ja n'da ra ngu, 'b_u din s_us_e _u dim 'b_edi.

18 N_e ngutho rá ts'edi ra z_ithu, ha da z_a din s_us_e _u ngue di 'b_eh y_u ts'edi, n_e s_a guí *ɛ*mh_b_u, ngue'a rá ts'edi ra z_ithu a ná h_on'a thi y_u z_ithu _u.

19 'B_e'a ni ts'edi guí *ɛ*mh_b_u i ja ni x_adi_u 'b_u i h_on'a thi y_u z_ithu. Gues_e'_u i ut ah_u ngue him majua_uni guím mamh_b_u.

20 Nugä dí h_on'a thi y_u z_ithu nangue rá ts'edi Oj_a, gue'a ctí p_ahmb_u ngue ya di manda rá ts'edi Oj_a ua guí 'b_uhmb_u, bi 'y_en'a ra Jesús.

21 N_e man'da ran t'uti bi ma, n_e bi 'y_ena:

—Nu'b_u 'b_u'a n'da i ja rá ts'edi n_e i ja 'b_e'a d_am f_adi x_un ho b_u ja rá ngu, hin te da ja.

22 P_e nu'b_u da z_om b_u n'da ngue man'da i ja rá ts'edi n_e da d_api, da hy_anba a nám f_adi n_e da duspi 'b_e'a g_atho i ja b_u ja rá ngu b_uya.

23 Nu'a to'o hinga 'da'ingu dí mam'be, man s_ui'be a. N_e nu'a to'o hingui *o*t' ma 'b_efi, di japi dim 'b_e'_u m_i'da.

Rán t'uti ra z_ithu bá peng b_u ja rá mb_ui n'da ra jaq'i

24 N_e man'da ran t'uti bi ma, bi 'y_ena:

—Nu'b_u bi b_om b_u ja rá mb_ui n'da ra jaq'i ra z_ithu, bin 'yo b_u ja ra 'y_onh_ai, bi hy_oni hap_u s_a dim 'b_ui, n_e nu'b_u him bi d_ini, bi b_ens_e ba peng mah_on'a hap_u m_i 'b_ui.

25 N_e nu'b_u m_i z_om b_u, bi nu njongui 'b_up_u, n_e ma hoqui x_un ho.

26 N_e nub_uya, bi mba bá hom m_i yoto y_u z_ithu man'da x_un ts'o xinda gues_e'a bin honte, n_e g_atho bim 'b_uhmb_u b_u. N_e nu'a ra jaq'i b_uya, bi gohi man'da x_un ts'o xinda gue'b_u m_i 'b_up_u n'datho ra z_ithu, bi 'y_en'a ra Jesús 'b_u m_i man ran t'uti. Din ja b_u *u* hinga g_atho rá mb_ui i *ɛ*c'y_ei.

Ran jaq_i majua_uni

27 G_atho na y_a ra Jesús n_e bi d_a'a n'da ra xisu, bi 'y_ena:

—Majapi'a ra xisu bi te'e, bi 'y_em_bi.

28 P_e nu ra Jesús b_uya bi 'y_emp'a:

—P_e n_e'_u man'da majapi g_atho to'o i *o*h r_am hman Oj_a n_e i *o*t'a g_atho i mam b_u, bi 'y_em_bi.

Y_u ts'om'b_ai bi 'y_ah y_u hm_epya mah_ets'i

29 Bi munts'_u y_u jaq'i b_u 'b_ah ra Jesús, n_e nu ra Jesús bi xi'_u man'da ram hma, n_e bi 'y_emp'_u:

—Nu'ah_u guí 'b_uhmb_u y_u pa ja b_u ya, gy_u ts'om'b_ai_u, guí *ä*j_u ra hm_epya mah_ets'i, p_e hin te ma hm_epya da t'ut'ah_u, p_e h_ont'a n'da ra hm_epya da t'ut'ah_u tengu bi 'y_ot'a ra Jonás.

30 N_e gue'a ra hm_epya bi 'y_ot' ra Jonás, bi b_ah y_u jaq'i b_u ja ra hnini Nínive majua_uni Oj_a bí mb_ehn'na. Ngutho ah_u, s_a guí p_ahmb_u majua_uni bá pengä Oj_a 'b_u g_a nuh_u 'b_e'a d_in jacä, nugä ngue d_an ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'y_ena.

31 N_e dí xi ah_u, nu'a ra xisu min ts'ut'abi b_u Sur, 'dat'a gui ndans'h_u a 'b_u bin ja ran ju_anbi 'b_u ran z_egui. N_e da 'yut'ah_u ngue i ja ni ts'oquih_u. Nguetho nu'a yatho bá *ɛ*h_e ngue m_in nde da 'y_o'a bi man'a ra ts'ut'abi Salomón nangue rán 'yomf_eni bi und Oj_a, p_e nu ah_u, hin guín nde gui 'y_ohmb_u a dí mangä ngue dí 'b_uhmb_u ua. P_e nugä man'da i ja rá ts'edi mam hmangä xinda gue ra Salomón, bi 'y_en'a ra Jesús.

32 N_e x_o bi 'y_ena:

—N_e'_u m_i 'b_up_u ja ra hnini Nínive 'dat'a gui ndans'h_u *u* 'b_u bin ja ran ju_anbi 'b_u ran z_egui, n_e da 'yut'ah_u ngue i ja ni ts'oquih_u, nguetho nu'_u 'b_ex bi p_ah y_u mb_ui 'b_u m_i 'y_o'a bi man'a ra Jonás, p_e nu ah_u, x_o hin guín nde gui p_ah ni mb_ui_u nangue ni ts'oquih_u. N_e nugä, man'da x_un h_ets'i mam hmangä xinda gue ra Jonás, bi 'y_en'a ra Jesús.

Nu'a dá p_ahmb_u rán n_equi Oj_a

33 N_e x_o bi 'y_en'a ra Jesús:

—P_e njon dí s_oc'a n'da ra sibi ngue da go'mi, uague di c_u't' p_u ja ra huada.

Pε i tixpə ja ra mbəxasibi, ndepe di yot'i gätho to'o ba ɛhe.

34 Gue'a ni dāhə di ja ahə gui hyanthə ran nɛqui. Nu'bə xən ho ni dāhə, guí hanthə xən ho ran nɛqui, nɛ nu'bə hingui ho ni dāhə, xəm 'bɛxuitho bə guí hanthə.

35 Nɛ ngutho ni mbəihə di ja ahə gui pəhmbə rán nɛqui Oja. Nu'bə i hon ni mbəihə rán ho Oja, i ja ahə ran nɛqui 'bə, nu'bə hin'na, sə guí ɛmhə i ja ahə ran nɛqui, pɛ hɔnt'a ra 'bɛxui i ja ahə.

36 Nguetho hɔnt'bə guín ndehə bə ni mbəihə, di 'uec'ahə ra 'bɛxui a Oja nɛ di 'da ahə rán nɛqui, nɛ nubəya gui 'yɔthə tengu'bə gyú sibihə nɛ gui 'yuthə mi'da rá 'yu Oja, tengu ra nyot'i di yorpə ní mba n'da, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi xi'ə yə fariseo nɛ yə xānbate nijə maxɔts'e thoho i yq'ə

37 Nɛ nu'bə mi gua'a man ra Jesús, n'da ra fariseo bi xih ná ts'ihmə a ra Jesús, nɛ bi mba bin sihməhə.

38 Nɛ nu ra fariseo bi nu him bin xə'yɛ ra Jesús, tengu i man yán t'ɛdizɛhə yə fariseo, nɛ bi hyonya thoho.

39 Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu ahə gyú fariseohə, guí pethə xən ho ni ja'ihə, pɛ guexta'a xən ts'o ni mbəihə. Hɔnt'a ran ts'iyate guím bɛmhə, gyú ts'om'bäi thohohə.

40 Xəgue, xəm mɛ tho ni mbəihə. Nu Oja i pədi 'bɛ'a gadí jafə ni ja'ihə, pɛ nɛ'a ni mbəihə i pədi 'bɛ'a im bɛni, nguetho Oja gätho bi zān'də, bi 'yɛna.

41 Pɛ nu'bə gui huɛc ni mijə'ihə nɛ gui fäxhə, da fəh pəya mahoqui ni mbəihə.

42 Í huɛhi maha ahə, gyə fariseohə, nguetho guí həxhə bə ja ra nijə a ná 'dɛt'a yú 'yɛthi yə təhə bi bəxpə ja ni huəhihə, pɛ go hin gá 'yɔthə a man'da in nde Oja ngue 'da xquín numanhohə ni mijə'ihə nɛ xquí huɛjə ɛ. Guehya nde'bə man'da gui 'yɔthə, madague'bə gui thoqui gui 'yɔthə ɛ mi'da.

43 Huɛhi maha ahə, gyú fariseohə, ɛmmɛ guí homhbə ngue da hnu-mansu ahə bə ja ra nijə, nɛ gadí hohə yən zɛngua 'bə guí 'yohə bə ja ra täi.

44 Í huɛhi maha ahə, nu'ahə tenguthoho n'da ran 'yāgui hingam fədi, nɛ nu'a da thopə hin da bədi o bə xə 'ya. Ngutho ahə, im bɛn yə ja'i ngue xən ho ahə, pɛ him majuəni.

45 Nɛ mi 'bəpə n'da ra xānbate nijə, nɛ bi 'yɛna:

—Nu'i grá Jesús, gra xānbate i, ɛmmɛ gadí ɛnga ma mbəihe a gá ma, bi 'yɛmbi.

46 Bi dət'a ra Jesús:

—Nɛ ahə, gyə xānbatehə, í huɛhi maha ahə, nguetho ɛmmɛ xən hɛi a gá hyuspahə yən t'ɛdi ra Moisés ngue guí xihmbə yə ja'i da 'yɔt'e, pɛ nuse ahə xingui ts'ə guí ɔthə a guí xihmbə da 'yɔt'ə.

47 Í huɛhi maha ahə, guí hocpahə yú jaɔn'yāgui ɛ yú pəngahyā Oja bi hyo'ə nim bombətahə, ngue guí nde da 'yɛn'ahə yə ja'i xən ho ahə.

48 Pɛ gue'a gní 'yuhmbə ngue guín numanhohə yən t'ɔt'e ɛ nim bombətahə, bi hyo'ə yú pəngahyā Oja nɛ go gadí hocpahə yú jaɔn'yāgui bi 'yo ɛ.

49 Pɛ nu Oja i pədi 'bɛ'a gätho din ja, janangue'a bi 'yɛna: “Ga pɛhndä ɛ ma pəngahyā, nɛ'ə mi'da da mam mam hmangä. Nu'ə 'da da tho, nɛ nu'ə 'da da t'ɛthoho,” bi 'yɛn Oja.

50 Janangue'a gue'a ctí nuhə rán ts'ɛmbi Oja nangue gätho yú pəngahyā Oja nɛ yəm 'bɛhni bi mba ntho gue'bə go rá mbədi ra ximhäi.

51 Nu rá mbədi ra Abel bi tho asta gue'bə nɛ'a ra Zacarías bi tho bə mbo ra ɔnija, tengu thoho 'bə ni ts'oquihə a gätho í tho'ə yú pəngahyā Oja, nɛ gue'a dí ɛn'nahə a.

52 Í huɛhi maha ahə gyú xānbatehə, guí pəhmbə 'bɛ'a nam bən'a rá hman Oja pɛ hinga gue'a guí xānbahə yə ja'i. Him majuəni guí tɛnhdə a nɛ hín gadí jafə da dɛn'də in nde da dɛnni, bi 'yɛn'a ra Jesús.

53-54 Nε bi bøm bu ra Jesús baya. Pε nu yu xānbate nija nε yu fariseo εmme bin cuε, nε xø bi dū'mi εmme bi 'yān yuñ t'ānni, ngue i honi 'bεpu dí yap'a ra Jesús.

12

Ra Jesús bi ma 'be'a din ja to'o i mam maxøts'e thofo

¹ Nε bim peti bu 'buh ra Jesús xun ngu yu ja'i, nε εmme din tønthoho. Nu ra Jesús bi 'yεmp'u yu xādi:

—Gam fāhmbu nanguε yu ixi yu fariseo ngue hin gui tēnbahu yān t'øt'e, εna xun ho bu na hnu u pε n'dan'yo thofo im bεn yu mbui.

² Hin gui 'yøthu tengu'u nguetho gātho 'be'a im bεm bu mbo rá mbui n'da, da fādi. Madague'bu εn'u njon da bādi, pε guehma din c'a yu ts'oqui.

³ Nε gātho a i man'a n'da bu njongui øde, da hmam bu 'buh yu ja'i. Nε gātho i mam mant'agui n'da bu ja rá ngu, da fāpu 'buh yu ja'i, bi 'yεmp'u yu xādi ra Jesús.

Gui suhu Oja, bi 'yεn'a ra Jesús

⁴ Nε xø bi 'yεna:

—Nu'ahu, ma amigo ahū, o guí suhu u in nde da hyo ahū. Nu'u, sā da hyo'a ni ja'ihu pε hin'yū 'be'a man'da i sā da 'yøt'e.

⁵ Ga xi ahū to'o a gui suhu. Dami suhu Oja nguetho nu'a, i sā da hyo ahū nε i ja rá ts'edi da 'yεnt'ahu bu ja ran unbi mazai. Majuani dí xi ahū, jatho gui suhu Oja.

⁶ Nε njom man'da gui suhu. Guim bεmhbu yu doja, ts'utho di muui, hønt'a zu yocentavo di muui u cāt'a ndoja, pε guexta'a i pa mfēni u, Oja im bεn'u.

⁷ Nε nu'ahu man'da di mu'ahu xinda gue yu doja bu ní bεn Oja, nε asta i pādi hangu na ngu i ja ni xtāhu. Jananguε'a o guín suhu.

To'o hingui su da ma nanguε ra Jesús

⁸ Nε man'da bi man ra Jesús, bi 'yεna:

—Majuani dí xi ahū, gātho to'o hingui su da mangua ja ra hāi gue i pāqui,

nugā, ngue dán ja'igā ua ja ra ximhāi, ga mam bu ja yu hmi yām 'behni Oja, gue dí pācā u.

⁹ Pε nu'a to'o da gøngā ua ja ra hāi, nεcā ga cøngā bu mahεts'i a.

¹⁰ Nu'a to'o di c'aman'ugā nguecā ngue dán ja'igā ua ja ra ximhāi, sā da mba ma punbi 'bu da bεn'a bi ma. Pε nu'u to'o di c'aman'u rá Hogandahi Oja, hin'yū rá punbi u.

¹¹ Nu'bu pa ma yap'i'ahu nε da ts'ix ahū bu 'buh yu ngurpi ja ra nija o guepu 'buh yu ze'mi nε yu ts'ut'abi, pε o εmme guím bεmhbu 'be'a sā gui mamhbu 'bu da mba ma juanni ahū,

¹² nguetho nu'bu gām 'bāhmbu bu ja rá hmi u, nu'a rá Hogandahi Oja 'bex di bεn'nahū gui mamhbu, bi 'yεn'a ra Jesús.

Rán t'uti ra membeti bi bεnse 'be'a da hyoni

¹³ Nε nu'bu min ya'a ra Jesús, mi 'bā inde bu 'buh yu ja'i n'da ran 'yohu, nε bi 'yεmbi:

—Xānbate i, dami xih man 'yohu da xεgāts'u ra hāi bi zoh ma ta'be.

¹⁴ Nu ra Jesús bi 'yεna:

—Nu'i, grán 'yohu, hin dra ze'migā ngue ga øt'ā a guí ma, bi 'yεmbi.

¹⁵ Nε xø bi 'yεmp'u 'bupu:

—Dami jamansu ni mbuihu hin din ja ahū ran 'yūya. Nguetho hinga gue'a i ja n'da dām 'bu'a n'da, madague'a xun ngu i ja.

¹⁶ Nε nubaya, bi xi'a n'da ran t'uti, nε bi 'yεmp'u:

—Mi 'bu'a n'da ran 'yohu ra membeti. Nε nu'a rá hāi εmme xun ho, nε xun ngu 'be'a gātho bin ja bu.

¹⁷ Nε nu'u yu ngumpε'ts'i, εmme bi yudi nε bi bongthoho 'be'a mi ja bu ja rá huāhi. Nε nu'a ran 'yohu baya, bi bēni 'be'a sā da 'yøt'e.

¹⁸ Nε bi bεnse: “Nuya, ga xo't' ma ngumpε'ts'i nε ga høh mi'da xun ndoho, n'dahma din ja hapu ga pε'ts'ā 'be'a gātho i jagā.

¹⁹ Nε nubaya, dam 'butho, hønt'a dí hyu ma mbui ga øt'ā,” bi 'yεnse ran 'yohu.

20 Pɛ nu'a Oja bi 'yɛmp'a: "Nu'i, hin guí paɗi 'bɛ'a guím ma, nguetho nán xui ya gui tu. Nɛ to'o hmaha da gohmi 'bɛ'a gátho guím bɛni gui hyonse," bi 'yɛmbi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

21 Ngubɛ din ja gátho yɛ 'yɛya, ngue'a hɔnt'a i ja ua ja ra ximhái im bɛni, pɛ hinga gue'a rá mbɛti dí yɛnba yá te ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu Oja di jamansu yá t'ɛhni

22 Nɛ nubɛya, bi 'yɛmp'ɛ yá xádi:

—'Yo ɛmmɛ gui hyɛdumbɛihɛ 'bɛ'a gui sihɛ nɛ 'bɛ'a gui hyehɛ.

23 Nɛ man'da xɛn ho guim bɛmhɛni ni tehɛ xinda gue nin sihmɛhɛ, nguetho man'da di muui ni tehɛ, nɛ'a ni ja'ihɛ man'da di muui xinda gue ni hehɛ.

24 Damin 'yomfɛnihɛ ts'ɛ 'bɛ'a i ɔt' yɛ ca. Nu'ɛ, hingui ɔt' yá huahɛ nɛ hin te i pɛ'ts'i 'bɛ'a i honi, pɛ nu Oja di jamansu'ɛ. Pɛ man'da di jamansu ahɛ Oja xinda gue yɛ doja, nguetho man'da di mu ahɛ.

25 Nte sá gui tɛnsehɛ, xinga gue nin sihmɛhɛ, xinga gue ni hehɛ, xinga gue ni tehɛ, gue gam 'bɛhmbɛ ua nya'a thoho.

26 Janangue'a hin gui hyɛdumbɛihɛ ɛ nte di muui.

27 Dami nuhɛ yɛ dɔni. Hin te má 'bɛfi i ɔt'e, pɛ guehma i te. Nɛ nu'a ra ts'ɛt'abi Salomón mi he rá pahni mahotho nɛ xɛm hmadi. Pɛ nu yɛ dɔni man'da mahotho xinda gue rá pahni mi he ra Salomón.

28 Nu'a Oja di jamansu yɛ dɔni nɛ di japi din te, madague n'da pa thoho i dɔni. Xi ahɛ, ha hin guím bɛmhɛ ngue man'da xɛn ho di 'da ahɛ Oja. Xɔgue ts'ɛtho guí ɛc'yɛihɛ.

29 Janangue o guí hɛdumbɛihɛ 'bɛ'a gui sihɛ n'da pa ngu n'da pa,

30 nguetho nu'ɛ hingui ɛc'yɛi Oja, gue'a i ɔt'ɛ. Pɛ nu'ahɛ ni Tahɛ 'bɛpɛ mahɛts'i i paɗi 'bɛ'a gátho guí homhɛ.

31 M'bɛt'o thoho guin unsehɛ di manda ahɛ rá ts'ɛdi Oja, nɛ nubɛya di 'da ahɛ Oja 'bɛ'a gátho guí homhɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

To'o di membɛti bɛ mahɛts'i

32 Xɔ bi 'yɛn'a ra Jesús:

—O guín suhɛ, madague'a hingui ngu ahɛ, nguetho i hu rá mbɛi Oja ngue ya guí 'bɛhmbɛ bɛ di manda rá ts'ɛdi.

33 Dami pähɛ 'bɛ'a i ja ahɛ, gui unhɛ yɛ hyoya, nɛ din ja ahɛ xɛn ngu bɛ mahɛts'i. Nubɛ, nte dim 'bɛpɛ nɛ njam'bɛ din thegue, hingui sá n'da ra bɛ da yɛrpɛ, xinga gue'ɛ yɛ zu'uɛ.

34 Nu'bɛ guecua ja ra ximhái i ja 'bɛ'a pɛ'ts'a n'da, hɔnt'ua im bɛn'a n'da, nɛ nu'bɛ guepɛ mahɛts'i, guepɛ im bɛn'a n'da bɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma da thɔ'mi xɛn ho

35 Nɛ xɔ bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Dami tɔgbahɛ nɛ gan sähɛ tengu'bɛ i sɔ ni sibihɛ.

36 Tengu i ɔt' yɛ 'yɛhɛ 'bɛ i tɔm'bɛ yá hmu da mbeng bɛ xín sihmɛ bɛ ja ran tháti, n'dahma 'bex da xocpa n'dihi 'bɛ bi zofo.

37 ɛmmɛ din johya ɛ bi dɔ'mi, nguetho da xi'ɛ da hyupɛ ja rá mɛxa, go guesɛ'a ra hmu din 'yɛhɛ bɛya, ngue da 'uɛn'ɛ yá 'yɛhɛ.

38 Din johya ɛ bi dɔ'mi madague'a made nxui uague t'ɛxuditho 'bɛ bi zɔh ra hmu.

39 Nu n'da ran 'yohɛ 'bɛ xtám baɗi 'bɛ'a ní pa da yɛrpɛ ra bɛ bɛ ja rá ngu, xtán dɔ'mi, hin di japi da fɛpi 'bɛ'a pɛ'ts'i. Pɛ hingui paɗi 'bɛ'a ní pa da yɛrpɛ ra bɛ, janangue i tɔ'mi gátho yɛ pa.

40 Ngutho ahɛ gui tɔgbahɛ nguetho hin guí paɗmbɛ 'bɛ'a ní ora ba pengä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhái, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rán t'uti yɛ 'yɛhɛ xɛn ho nɛ'a hingui ho

41 Nu'a ra Pedro bɛya, bi 'yänni 'bɛ'a bi man ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ma Hmu i, ha hɔngdähe guí xije ran t'uti, uague gátho ɛ mi'da guí xifi.

42 Nu ra Jesús bi ɗati:

—Nu'a ra 'yɛhɛ xɛn ho, nzai i ɔt' rá 'bɛfi xɛn ho, nɛ di manda bɛ ja rá ngu rá hmu, nɛ di darpa yá mi'yɛhɛhɛ. Nɛ nu'bɛ bi zɔn ra ora din sihmɛ ts'ɛ yá mi'yɛhɛhɛ, i 'uɛni xɛn ho.

⁴³ Ne nu'a ra 'yēhe, da dīn'a rá hmu b_u dim pēh 'b_u bi zōhō, da nu ran johya a baya.

⁴⁴ Nguetho majuañi dí xi ah_u, nu rá hmu di un man'da ra 'bēfi ngue di manda baya 'bē'a gātho i pē'ts'i.

⁴⁵ Pē nu'b_u n'da ra 'yēhe im bēnse him ba ē'a n'dihi rá hmu, nē di d_u'mi di unba yá mī'yēhēh_u, madague y_u xisu o gue y_un 'yoh_u, nē i sihmezehe nē i mihni,

⁴⁶ ts'erp_u tho ho ba ēh rá hmu nē bi dīn'a rá 'yēhe b_u hin di jamansu rá 'bēfi, nē da z_u'a rá 'yēhe baya. Nē da hyōn'a thi, nē da 'yēmbi nte rán jaui a. Nē da mbēnp_u ba nu ran unbi b_u 'b_uh mī'da guexta'a him bi 'yōt'a xí sifi, bi 'yēn'a ra Jesús.

⁴⁷ Nē man'da ran t'uti bi xi'ū, nē bi 'yēmp'ū:

—Nu n'da ra 'yēhe 'b_u mi bādi 'bē'a in nde rá hmu, nē him bi 'yōt'e, pē x_un _u tho ram fēi dīn jap'a.

⁴⁸ Pē nu'a n'da ra 'yēhe 'b_u hingui pādi 'bē'a in nde rá hmu, nē him bi 'yōt'a i numanho rá hmu, pē ts'ūtho ram fēi dīn jap'a. Nu'a to'o bīn japi da bādi x_un ngu, jatho da 'yōt'e x_un ngu. I jatho da 'yōt'e n'da ngu n'da hangu na ngu bīn japi da bādi, bi 'yēn'a ra Jesús.

Din ja y_un heque

⁴⁹ Nē xō bi 'yēn'a ra Jesús:

—Nugä bá ēcä, pē hinga gātho y_u ja'i da numanhogui, janangue dīn s_u'ū 'da. Pē guexta'a hinga nan ja x_un ho.

⁵⁰ M'bēt'o ga nu x_un ngu y_un unbi, nē nu'b_u bi zōn ra pa dīn ja'a dīm ma, n'da ran unbi x_un ūtho ga nugä baya. Nē x_un ho 'b_u ga nu n'dihi.

⁵¹ Pē o guí ēmh_u dīn hē y_u s_ui ngue bá ēcä ua, pē man'da dīn ja y_u s_ui.

⁵² Nuya dīn hec y_un 'yomfēni _u 'b_up_u ja n'da ra ngu. Tengu'b_u hyu'ū 'b_up_u da dengui, yoho _u hin da dengui.

⁵³ Nē dīn hec y_un 'yomfēni y_un 'yoh_u nē dīn s_uhmb_u yá ts'ant'ū nanguecä. Nē y_u xisu dīn s_uhmb_u yá t'ixu nē dīn s_uhmb_u yá ts'ihue, hinga 'da'angu da bēmh_u, bi 'yēn'a ra Jesús.

Nu y_u ja'i him bi bq'a rá hmēpya ra Jesús

⁵⁴ Nē xō bi 'yēn'a ra Jesús:

—Nu'b_u guí nuh_u n'da ra güi ní bōxp_u ní y_uh ra hyadi, guí ēmh_u dīn 'ye, nē dīn 'ye baya.

⁵⁵ Nē nu'b_u guí nuh_u ba ēh ran dāhi b_u sur, guí ēmh_u xtám pa ra pa baya, nē xtám pa baya.

⁵⁶ Maxōts'e tho guím mamh_u, guí pāhmb_u 'bē'a dīn ja ra pa, pē nē hīn guí pāhmb_u 'bē'a ní hmēpya guí nuh_u ya, bi 'yēn'a ra Jesús.

Damin hocpazehe nin s_uih_u

⁵⁷ —Hanja ngue hingui s_u gan 'yomfēni 'bē'a x_un ho guí 'yōth_u, bi 'yēn'a ra Jesús.

⁵⁸ Nu'b_u 'b_u'a n'da da zix ah_u b_u 'b_uh ra zē'mi in nde di yāp'ah_u, nu'b_u gá mbē b_u 'yu, gan hocuazēhēh_u b_u 'yu. Nu'b_u hīn'na, guehma guí sōmmi b_u 'b_uh ra zē'mi, nē di manda da jo ah_u.

⁵⁹ Nē hīn da zā guí pōmh_u b_u asta gue'b_u go gá juth_u gātho bi zānni guí juth_u, bi 'yēn'a ra Jesús.

13

Hnehi tho ho di pāh rán 'yomfēni n'da

¹ Nē bi si'a ra Jesús 'bē'a xí t'ōrpa 'da y_u mēngu b_u Galilea nē bi t'ēmbi:

—Nu'a ra Pilato bi manda dí ho'ū 'da nu'b_u mim bōx yá 'bōts'e b_u ja ra dāni jā Njerusalén, bi 'yēmbi.

² Nu'a ra Jesús bi 'yēmp'ū:

—Ha guím bēmh_u man'da i ja yá ts'oqui _u to'o bi mba ntho xinda gue'ū mī'da yá mēnguh_u.

³ Pē hīn'na maha. Pē dí xi ah_u, ngub_u dīn un'nah_u. Guí nuh_u ran ts'ēmbi mazai 'b_u hīn guí pāh nin 'yomfēnih_u.

⁴ Nē'ū 'dē'ma hyāto bi du b_u Siloé 'b_u mī yōt' ra jādo, ha guí ēmh_u man'da mī ja yá ts'oqui _u xinda gue'ū mī'da 'b_up_u Jerusalén.

⁵ Hīn'na maha, nē ngutho ah_u guin nuh_u ran unbi 'b_u hīn guí pāh nin 'yomfēnih_u, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra hmēpya ra za him bīn z_uh y_un dāt'o

⁶ Nε nubɥa, bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'yɛna:

—Mi 'bɥa n'da ran 'yohɥ mi ja n'da rá huɥhi. Nε bi 'yɛt'a n'danza ra higo. Nε mi pa ran 'yohɥ da nu 'bɥ di zɥpɥ yán dät'o, pε xínga n'dandɨ bin zɥh yán dät'o ra higo.

⁷ Janangue bi zon'na rá mbɛfi bɥ ja rá huɥhi nε bi xifi da 'yɛxa ra za: “Nuya, ná hyu jɛya ya ngue dí tɔ'mi din ja yán dät'o na ra za, pε hin te i zɥdi. Dami 'yɛx ya, ndetho í sɥnba yú dehe ra häi a ra za,” bi 'yɛmbi.

⁸ Pε nu'a rá mbɛfi bi 'yɛna: “Dím 'bäpɥ man'da jɛya, ga zɥnsɥa ra häi bɥ rán dɥi, nε ga ponbä xɥn ho yɥ häi.

⁹ Xøhma din zɥh yán dät'o bɥya. Pε nu'bɥ hin din zɥdi, ga ɛxä 'bɥ,” bi 'yɛn'a ra mbɛfi bɥya, bi 'yɛn'a ra Jesús bɥ mi man'a ran t'uti.

Nu'a ra Jesús bi hoc'a n'da ra mbɛdi xisu

¹⁰ N'da ra pa ran säya bɥya, min xänbate bɥ ja ra nijä ra Jesús.

¹¹ Nε mi 'bäpɥ n'da ra xisu ngue ná 'dɛ'ma hyɔto jɛya madí ɯnba ra zɨthu, him madi japi di juɔn rá ja'i.

¹² Nε nu'bɥ mi nu'a ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Grá xisu, ya bi zä ni ja'i ya, bi 'yɛmbi.

¹³ Nε bi mba nthädi ra xisu bɥya, bi dā'a ra Jesús, 'bex bi juɔn rá ja'i a bɥya. Nε nu'a ra xisu bi 'yɛspa Oja.

¹⁴ Pε nu'a ra ngɥrpi bɥ ja ra nijä ɛmmɛ bin cuɛ nguetho bi nu ra Jesús bi hoc'a n'da ra ja'i ra pa ran säya. Nε bi 'yɛmp'ɥ mi 'bɥpɥ:

—Nts'änni 'dato pa gam pɛhmbɥ n'da semana, nε gue'ɥ yɥ pa gua ɛhmbɥ ngue din hoc'ahɥ ua, pε hinga gue ra pa ran säya gua ɛhmbɥ da mba ma hoc'ihɥ ua, bi 'yɛn'a ra ngɥrpi bɥ ja ra nijä.

¹⁵ Nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Xi ahɥ, ha hin guí xojɥ nin dɔniɥ nε guí sixɥ bɥ ja ra dehe madague ra pa ran säya.

¹⁶ Nε mi 'bäcua n'da ra xisu rá m bom'beto ra Abraham, ná 'dɛ'mahyɔto njɛya madi ɯnba ra zɨthu

tengu'bɥ án thu't'i, nε guí ɛmhɥ hingui ho ngue dá xocpā a nangue rá ts'edi ra zɨthu, nguetho ra pa ran säya ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁷ Bin hɛtho ɥ yán sɥihɥ ra Jesús bɥya, nε bi mbɛs' yú sä. Pε nu'ɥ yɥ ja'i bin johya 'bɥ mi nu yɥn t'ɔt'e nuixte bi 'yɔt'a ra Jesús.

Rán t'uti ra hmudä ra mostaza

¹⁸ Nε xø bi 'yɛn'a:

—'Bɛ'a ní hmɛpya sä ga xi ahɥ ngue ga ut'ahɥ 'bɛpɥ ní manda rá ts'edi Oja ua.

¹⁹ Nu'a, tengu rá hmudä ra mostaza. Zɥ ts'ɥ 'bɥ xɥ 'boni, pε nu'bɥ xɥm bɔts'e, i te tengu n'da ra za, nε yɥ doja i ɔt' yú 'bafi bɥ ja yú 'yɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti rá íxi ra thuhmɛ

²⁰ Nε xø bi 'yɛna:

—'Bɛ'a man'da ra hmɛpya sä ga xi ahɥ ngue ga ut'ahɥ 'bɛpɥ ní manda rá ts'edi Oja ua.

²¹ Nu'a, tengu ra íxi 'bɥ din jap'a ra jani, nε gätho bi nden'a ra jani bɥya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra goxthi xɥn ts'it'i

²² Nu ra Jesús i 'yo ra 'yu ní mba bɥ Jerusalén, nε bi xänba yɥ ja'i bɥ ja yɥ hnini bi thogui.

²³ Nε nu'ɥ 'da yɥ ja'i bi 'yänni:

—Ha hin ɛ ngu'ɥ yɥ ja'i dim pøhø, gue da mba nhyani, ɛn'ɥ.

²⁴ Nu'a ra Jesús bi dɔti:

—Nu'a ní yɥt'a n'da bɥ mahɛts'i, tengu n'da ra goxthi xɥn ts'it'i. Dami hyomhɥ gui cɥthɥ bɥ, nguetho dí xi ahɥ, da zøn ra ora xɥn ngu da nde da yɥrpɥ, pε ya him man zä.

²⁵ Nguetho da zøn ra ora da gut ra goxthi ra Hmu, nε dim 'bäpɥ thi ɥ 'da da zo'a, da 'yɛmbi: “Ma Hmu i, dami xogahe.” Pε nu'a ra Hmu da 'yɛmda'ɥ: “Hin dí pɔ ahɥ,” da 'yɛmbi.

²⁶ Nε nu'ɥ da 'yɛn'ɥ: “Pε dán sihmɛhɥ, nε gá xängahe bɥ ja ma hninihe,” da 'yɛmbi.

²⁷ Pε nu'a ra Hmu da 'yɛna: “Pε dí xi ahɥ, hin dí pɔ ahɥ, ní mbähä bɥ, hin da zä gui cɥthɥ ua, gyú ts'om'bäihɥ,” da 'yɛmthoho ɥ.

²⁸ Nε εμμε da bεndumbu u 'bu dim 'bapu thi bu di manda rá ts'edi Oja. Nε din zom bu di cuxt' pu yá ts'i u nangu ran unbi da nu bu. Nε da hyant'a ra Abraham 'bapu mbo, nε ra Isaac, nε ra Jacob, nε gátho mi'da yá pongahya Oja,

²⁹ nε da hnu u xun ngu mi'da yu ja'i ngue bi nεxp u gá na ngu ni ra ximhai i hupu di manda rá ts'edi Oja.

³⁰ Nε dí xi ah u, to'o xna i 'bet'o ua, dim 'bejua bu u, nε nu'u t'εmbi i 'bejua ua, dim 'bet'o bu u, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra Jesús min nde xti huεc'u 'bapu Jerusalén

³¹ Nu'bu mi man'a ra Jesús, bi zø'i 'da yu fariseo nε bi 'yεn'u:

—Nde'bu gui pøn'a n'dihi ua di manda rá ts'edi ra Herodes, nε in nde da hyo'a i.

³² Bi dā'a ra Jesús:

—Nu ra Herodes ra hyāte a. Ní mbāhā gui xihmbu ngue nuya nε nix-udi ga thoqui ga øt' ma 'befi, ga høn'a thi yu zithu, nε ga hoc yu hyenni bu ga thogui. Nimani buya ga juacā ma 'befi, gui 'yεmfu, bi 'yεmbi.

³³ Nuya, nε nixudi, nε nimani dan 'yogā, i jatho ga søm bu Jerusalén, nguetho gueru i tho bu yá pongahya Oja, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁴ Nε εμμε bi du rá mbu ra Jesús nanguε'u i 'bapu Jerusalén, nε bi 'yεna:

—Nu ah u gyu mεngu u Jerusalén, guí hohu yá pongahya Oja, nε gadí bat'adohu u bí pεn'nah u Oja. Hangu yu pa dá nde ga jamansu ah u tengutho n'da ra c'uøni i comp' yá bāsi 'bu xun de, pε nu ah u hin gā ndeh u.

³⁵ Nuya njon da mbāh ni hninih nε hin din ja ah u rán japi Oja. Nε dí xi ah u, hin gui nuju mahøn'a jague'bu bá εcā mahøn'a. Nε nu'bu gā nuju, gui 'yεnju: “Majapi a bá εhe nanguε rá thuhu ra Hmu,” gui 'yεnju, bi 'yεn'a ra Jesús 'bu mi 'yεmp'u yu mεngu bu Jerusalén.

14

Nu'a ra Jesús bi hoc'a n'da xun nden rája'i

¹ Nu n'da ra pa ran säya, bi mba bán sihme bu rá ngu n'da ra ngurpa fariseo a ra Jesús. Nε gátho i 'bapu ja ran sihme εμμε bi dø'mi da nu 'be'a da 'yøt'a ra Jesús.

² Nguetho mi 'bapu n'da ran 'yohu xu nden rá ja'i.

³ Nε nu'a ra Jesús bi 'yān'du yu fariseo nε yu xānbate nija buya:

—Ha din theui yun t'εdi 'bu di hoc'a n'da ra hyenni 'bu ra pa ran säya, xna.

⁴ Pε xinga n'da u bi dāt'a. Nu ra Jesús buya, bi hoc'a ran 'yohu nε bin 'yεhmi.

⁵ Nε nubuya, bi 'yεmp'u yu fariseo nε yu xānbate nija:

—Xi'bu n'da ah u, 'bu xtan dāh nin dānih u oque ni buruh u bu ja ra hyāhāi a ra pa ran säya, ha hin guí juxhu madague ra pa ran säya, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁶ Pε xinga n'da bi zā bi dādi.

Ra Jesús bi ma hin da hyoni din nuixte zεhe n'da

⁷ Nu ra Jesús buya, bi nu'u 'da i hon yān thuts'i, in nde 'darp u da hyuhmbu u i pa nt'εspi bu ja ran sihme, nε bi 'yεna:

⁸⁻⁹ —O guí homhb u ngue 'darp u gui hyuhmbu u ja yá ts'edi, nguetho nu'bu 'darp u guí huhmbu u, xi'bu da zøm bu n'da ngue man'da da t'εspi, nε da xi ah u ra mεngu bu, “Gui ndanju nguetho rán sāui da hyupu na,” da 'yεn'ah u. “Bá huhnu,” da 'yεn'ah u, nε εμμε gui pes' ni sāhu buya.

¹⁰ Man'da xun ho gui hyuxhu bu ma'uēni ts'u 'bu gā cūth u bu ja ran sihme, nε nu'bu bi nu ah u ra mεngu bu, da xi ah u: “Amigo ah u, ba εhmbu ua, gui hyuxhu ua man'da xun ho,” da 'yεn'ah u. Nε gátho'u 'bapu da numanho ah u buya, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹¹ Nguetho gátho'u din 'yεzεhe, da zøn ra pa da go'ahāi. Pε gátho to'o hin din 'yεzεhe, da zøn ra pa da t'εspi, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹² Nε xø bi 'yεn'a ra Jesús, bi 'yεmp'a ra mεngu bu:

—Nu'bu gui 'yøt'a n'da ran sihme, o guí zon'du ni amigo, xinga gue'u ni cu, xinga gue'u ni mēni, xinga gue'u

y_u mēmbeti guin tət'am'b_ui_hu, nu'x, m'bejua da zix'i i gan sihmε, tengu gá 'yørpe.

¹³ Pε nu'b_u gui 'yøt'a n'da ran sihmε, dami zon'd_u y_u hyoya, nε y_u mbēdi, nε y_u dogua, nε y_u xādā,

¹⁴ nε di jəp'ah_u Ojā b_uya. Nguetho nu'x, hin da zā di co'ts'a'i 'bε'a gá 'yørpa x. Pε Ojā di co'ts'a 'b_u bi zøn ra pa da xox'x y_u 'yεc'yεi x_un du, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra dānsihmε

¹⁵ N'da ran 'yoh_u mi sihmεh_u b_u, 'b_u mi 'yø'a bi man ra Jesús, bi 'yεna:

—Majapi gātho to'o din sihmε b_u di manda rá ts'edi Ojā, bi 'yεn'a ran 'yoh_u.

¹⁶ Nε nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti nangue'x to'o njuantho din sihmε b_u di manda rá ts'edi Ojā, nε bi 'yεmp'x:

—Mi 'b_ua n'da ran 'yoh_u bi 'yøt'a n'da ra dānsihmε, nε εmme x_un ngu x bi xifi din sihmε b_u.

¹⁷ Nε nu'b_u mi gua'a bi hoc ran sihmε, bi mben'na rá 'yεhε da xi'x 'bex ba εhε.

¹⁸ Pε gātho x bi ma hingui sã da mba. Nu n'da ran 'yoh_u bi 'yεna: “Nugã ja dá tãngã n'da ma huqhi, jatho ga mba ba nugã. Dami pungagui, hingui sã ga mba,” bi 'yεn'a n'da.

¹⁹ Nε nu'a man'da ran 'yoh_u xø bi 'yεna: “Nugã ja dá tãngã cūt'a pare y_u mbēndani, jatho ga sãpi ga pεpi, dami pungagui, hingui sã ga mba,” bi 'yεn'a man'da.

²⁰ Nε xø man'da b_uya bi 'yεna: “Ja dá singã n'da ma xisu nε hingui sã ga mba b_u,” bi 'yεn'a.

²¹ Nu'a ra 'yεhε b_uya, bi mbengb_u ja rá ngu'a rá hmu, nε bi xifi 'bε'a gātho bi man'x y_un 'yoh_u. 'Bex bin cue'a rá hmu b_uya, nε xø bi mbēnh mahøn'a ngue da mba n'dihi b_u ja y_u 'yu ra hnini, nε ba si'x y_u hyoya, y_u mbēdi, nε y_u xādā, nε y_u dogua da dīm b_u, ba εhε din sihmε.

²² Nub_uya, nu ra 'yεhε bi 'yεmp'a rá hmu: “B_ucua ya bá sigã ya, pε him bi yuh ni ngu.”

²³ Nu rá hmu b_uya, bi 'yεmbi: “Ní mba b_u ma'ueni ts'x ra hnini, nε dami 'yørpa ts'edi ba ε'x høn't'a go to'o gui tīm b_u 'yu, da yuh ma ngu.

²⁴ Pε xínga n'da ran 'yoh_u rá mbadi dá zohndā da zi na man sihmεgã,” bi 'yεn'a rá hmu, bi 'yεn'a ra Jesús 'b_u mi man na ran t'uti. Bi ma nangue'x t'εmbi hin y_un sãh_u, pε man'da go da yørp_u di manda rá ts'edi Ojā x.

Da nu y_un x_unbi to'o da dēn'na ra Cristo

²⁵ Nε x_un ngu y_u ja'i mi tēn b_u 'yu ra Jesús. Nu ra Jesús b_uya, bi nyεgui nε bi 'yεmp'x:

²⁶ —To'o gātho in nde da dēngui, jatho man'da x_un ngu da bēngã xinda guep_u nam bēn'a rá ta o gue rá mbe, ogue rá xisu, ogue y_u t'xhni, o gue y_u cu. Jatho man'da da bēngã xinda guep_u nín huεczehε. Nu'b_u hin'na, hin da zā da dēngui.

²⁷ Nε to'o gātho hin da hyät y_un x_unbi, ngue i su da tho 'b_u da dēngui, hin da zā da dēngã x.

²⁸ Nε 'bε gan 'yomfēnih_u ts'x 'b_u gui hyāth_u gui tēngah_u, tenguthoho n'da ran 'yoh_u 'b_u da 'yεna da hyøh rá ngu.

²⁹ M'bet'o din 'yomfēni 'bε'a da 'yøt'e, nu'b_u hin'na, ts'xrp_u thoho hinga xøt'a dí jua'a rá ngu. Nu y_u ja'i b_uya da dēnthoho,

³⁰ nε da 'yεn'x: “Nuna ran 'yoh_u bi d_u'ma rá ngu, pε hinga xøt'a bi juadi,” da 'yεn'x, bi 'yεn'a ra Jesús.

³¹ Nε ngutho n'da ra ts'ut'abi 'b_u i 'b_ui 'dēt'a mahuqhi y_u dofui, pε m'bet'o din 'yomfēni 'b_u da zā dīn tunhui a man'da ra ts'ut'abi 'b_ui 'dāte mahuqhi y_u dofui.

³² Nε nu'b_u im bēni hingui sã da dapi, pε da mbēhna n'da rām 'bēhni da 'yān 'b_u da zā dīn hocpadah_u.

³³ Nε ngutho ah_u, pε jatho 'bε gan 'yomfēnih_u 'b_u da zā gui 'yε'ts' ni pähä zehεh_u, nε him man guim bεmh_u 'bε'a i ja ah_u, janangue da zā gui tēngah_u b_uya, bi 'yεn'a ra Jesús.

Hingui ho ra y_u 'b_u di 'bēh rán ho

³⁴ Nε man'da bi man ra Jesús, bi 'yεna:

—Nu ra ɥ mahyoni a, pɛ nu'bɥ di 'bɛh rán ho, hin'yɥ 'bɛ'a dín hogui.

³⁵ Nɛ nte da mbɛfi, xínga gue ra hăi sâ di hogui, nɛ da mba ma bunt'i thoho. Guín jahɥ bɥ 'bɥ hin'yɥ nin hohɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

15

Ran t'uti ra dɛ'yo bim 'bɛdi

¹ N'da ra pa, xɛn ngu yɥ hyacahăi nɛ mi'da yɥ ts'om'băi bim pɛti bɥ, da 'yɔdɛ 'bɛ'a i man'a ra Jesús.

² Janangue'a nu'ɥ yɥ fariseo nɛ yɥ xănbate nijă bi c'aman'ɥ ra Jesús, nɛ bi 'yɛn'ɥ:

—Hingui ho ɔt'na ran 'yohɥ, nguetho i yăhɥ nɛ i sihmɛhɥ yɥ ts'om'băi, sâ bi 'yɛn'ɥ.

³ Nɛ nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti, nɛ bi 'yɛmp'ɥ:

⁴ —Xi'bɥ n'da ran 'yohɥ i 'bɥ'a n'da cîento yă dɛ'yo, nɛ xtim 'bɛ'a n'da, nɛ hɔnt'ɥ goho 'dăte ma'dɛ'ma guto di 'bɥpɥ, 'bɛ'a da 'yɔt'a. Ha hin da zopɥ goho 'dăte ma'dɛ'ma guto, ngue da mba ba hon'a bim 'bɛdi gue'bɥ go bi dîni.

⁵ Nɛ nu'bɥ bi dîni, da găx rá xîxi, dín johya bɥya.

⁶ Da duxpɥ ja rá ngu, da zon'dɥ yă amigo, nɛ'ɥ dín tɔt'am'buihɥ, nɛ da 'yɛmp'ɥ: “Dan johyahɥ ya, nguetho dá tîngă na ma dɛ'yo bim 'bɛdi,” da 'yɛmp'ɥ.

⁷ Ngutho bɥ mahɛts'i, ɛmmɛ di johya ɥ bí 'bɥpɥ 'bɥ bi păh rán 'yomfɛni n'da ra dădits'oqui ua ja ra ximhăi. Man'da di johya nangue'a, xinda gue'ɥ mbɛni hingui dim 'bɛdi, ngue ɛna hin'yɥ yă ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ra xisu bi 'bɛh rá mbɛti

⁸ Nɛ man'da ran t'uti bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nɛ ximangutho n'da ra xisu mi ja 'dɛt'a yă mbɛti nɛ bi 'bɛ a n'da, pɛ 'bɛ'a hmaha da 'yɔt' ra xisu bɥya. Ha hin di sɔc rá sibi nɛ da goc rá ngu, da hyoni gue'bɥ go bi dîni.

⁹ Nɛ nu'bɥ bi dîm bɥya, da zon'dɥ yă amigo nɛ'ɥ dín tɔt'am'buihɥ, nɛ da 'yɛmbi: “Dan johyahɥ nguetho dá tîngă ma mbɛti dá 'bɛcă,” da 'yɛmbi.

¹⁰ Ngutho ɥ yăm 'bɛhni Ojă bí 'bɥpɥ mahɛts'i, ɛmmɛ di johya 'bɥ bi păh rá mbui n'da ra jă'i ua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ran 'yohɥ bi huɛc rá ts'unt'ɥ

¹¹ Ra Jesús bi ma man'da ran t'uti 'bɛpɥ ní huɛgahɥ Ojă nɛ bi 'yɛna:

—Mi 'bɥ'a n'da ran 'yohɥ yoho yă ts'unt'ɥ mi 'bui.

¹² Nu'a ná yoho rá ts'unt'ɥ bi 'yɛmp'a rá ta: “Dami 'dac ya 'bɛ'a guím bɛni gui sogă 'bɥ gá tu,” bi 'yɛmbi. Janangue nu'a ran 'yohɥ bɥya, bi unni 'bɛ'a gătho in ndepe da gohmi'ɥ yă ts'unt'ɥ.

¹³ Mi tho'i ts'ɥ yɥ pa bɥya, bi hyaxa bin t'un'na to'o xí 'yăh ra erencia, nɛ bi mba. Bi mba n'danni ra hăi, yatho, nɛ 'bɛxque 'dahmantho bi jua'a bi hyats'i, nguetho bi 'yɔt'e 'bɛ'a bi numanhosɛ.

¹⁴ Gătho bi juadi, xíngui ts'ɥ nte bi 'yɛgui. Nɛ guepɥ ra hăi xí zɔni bin ja n'da ra dăthu, nɛ xíngui ts'ɥ 'bɛ'a da zi.

¹⁵ Pɛ nubɥya bi hyon ra 'bɛfi ra ts'unt'ɥ. Nɛ nu n'da ran 'yohɥ, ra mɛngu bɥ, bi xifi di jamansup yă ts'ɛdi.

¹⁶ Pɛ njon bi 'uɛn'a ra ts'unt'ɥ nɛ in nde da zi'a mi si yɥ ts'ɛdi, nguetho ɛmmɛ tumanthuhu.

¹⁷ Nɛ nu'bɥ mi thoh yɥ pa, bin 'yomfɛni bɥya, bi bɛni: “Nubɥ ja rá ngu ma ta, mbongui thoho 'bɛ'a da zi yă 'yɛhɛ, nɛ nugă dí săgă ran ɛnbi ngue hin'yɥ ga sigă ua.

¹⁸ Pɛ man'da xɛn ho 'bɥ ga pengă nɛ ga xi'a ma ta: “Nu'i ma ta'i, nugă dá ɔt'ă ram fɛ'ts'i nangue'e nɛ nangue Ojă,

¹⁹ nɛ him man sâ'be gui 'yɛngui ni ts'unt'ugă ya. Gui 'yɛngui ni 'yɛhethohogă ya, ga ɛmbi,” bi 'yɛnsɛ a ra ts'unt'ɥ.

²⁰ 'Bɛx bi mba bɥya bi hyaxa ra 'yu í mba bɥ 'bɥh rá ta. Pɛ nu'bɥ mi ts'ɛtho da zɔn rá ngu, 'bɛx bi hyant'a rá ta ngue ba ɛpɥ, nɛ ɛmmɛ bin johya, bi

huɛc'a rá ts'ant'u. Bin ti'a rá ta, bin c'at'ui bu 'yu, bi hyafi ne bi zɛspa rá 'yogu.

²¹ Pɛ nu'a ra ts'ant'u bi xi'a rá ta: “Nugä, dá øt'ä ram fɛ'ts'i nangu'e ne nangu'e Oja. Ne him man sä'be gui 'yɛngui ni ts'ant'ugä ya,” bi 'yɛmbi.

²² Pɛ nu'a rá ta, bi xih yá 'yɛhe: “Dami hethu ra pahni man'da xɛn ho, ne dami cärpahu n'da ram fo'yɛ rá xä, ne gui 'yɛrpahu yá zapato.

²³ Ne ba sihu ra t'undani xɛn zaqui ne gui hyohu, gui hoju ran sihme ne dan johyahu.

²⁴ Nguetho nuna ma ts'ant'u tengu'bu bi du, pɛ nuya, tengu'bu bim 'bui mahøn'a. Bim 'bedi pɛ nuya dá tɪn ya,” bi 'yɛn'a rá ta.

Ne 'bex bin ja ran sihme.

²⁵ Pɛ nu'a ra 'bet'o ts'ant'u mi 'yo bu huahi, ne nu'bu mi mba bu ja rá ngu, i øh ra 'bida ne ran johya mi ja bu ja rá ngu rá ta.

²⁶ Ne nu'a, bi zohn'na n'da rá 'yɛhe bi 'yänni: “'Be'a i ja bu ja rá ngu ma ta,” bi 'yɛmbi.

²⁷ Ne nu ra 'yɛhe bi 'yɛmbi: “Nu'a nin 'yohu bi zøhø, ne ni ta bi hyo ran dani xɛn zaqui, bi 'yøt'a n'da ran sihme xɛn ndoho. Nguetho bin johya ngue ya bá penc'a nin 'yohu,” bi 'yɛmbi.

²⁸ Pɛ nu'a rá mbadi ts'ant'u bin cue ne him bi nde bi yɛrpɛ mbo ra ngu. Ne nu'a rá ta bi bøni, bi 'yørpa ts'edi da yɛrpɛ mbo.

²⁹ Pɛ nu rá ts'ant'u bi 'yɛmp'a: “ɛmmɛ xɛn ngu yu jɛya dá øt'ä ni 'bɛfi ne xinga n'dandɪ dá fɛsthoho a gá xiqui. Ne hin jam'bu xcá 'dac'a n'da ra t'uchibo ngue dan sihmehe ma amigo.

³⁰ Pɛ nu'bu go mi zø'a ni ts'ant'u bi juat'a ni mbeti ne xɛn ts'o bi 'yøt'e, 'bex gá hyo ra t'undani xɛn zaqui,” bi 'yɛmbi.

³¹ Pɛ nu'a rá ta bi 'yɛmbi: “Pɛ ma zu ts'ant'u i, thocua thoho dí 'buhmi ua, ne gätho 'be'a i jagä, gätho ni mbeti.

³² Pɛ xɛn ho 'be'a dá øt'ä nguetho nu nin 'yohu tengu'bu ya xí du ne i 'bui mahøn'a, nu'a bim 'bedi pɛ ya dá

tɪmhbu,” bi 'yɛn'a rá ta, bi 'yɛn'a rá Jesús 'bu mi man ran t'uti.

16

Ra nt'uti ra ngurpa 'yɛhe hinga gue'a bi 'yøt'e

¹ Ne xø bi ma man'da ran t'uti a ra Jesús, ne bi 'yɛna:

—Mi 'bu'a n'da ra mɛmbeti, ne mi si n'da rá ngurpa 'yɛhe bi xifi di manda 'be'a gätho i pɛ'ts'i. Pɛ bi si'a ra mɛmbeti hingui ho øt' rá ngurpa 'yɛhe nguetho i haczɛhe 'be'a i ndesɛ.

² Janangu'e'a bi zon'na rá 'yɛhe ne bi 'yɛmbi: “Dá øcä hingui ho'a guí øt'e. Nuya, dami däqui hangu din theui ma 'bɛfi nguetho ya him man gam pɛcua,” bi 'yɛmbi.

³ Nu'a ra 'yɛhe bi bɛm buya 'be'a da 'yøt'e. Bi 'yɛnsɛ: “Nuya him man zä dam pɛcua ya, ne hingui sä dam pɛh na huahi, ne dí pɛ'ts' ma sä ga ätho ra mbeti, 'be'a hmaha ga øt'ya,” bi 'yɛnsɛ.

⁴ Bi bɛm buya 'be'a da 'yøt'e n'dahma dim 'buh yá amigo di zɛ 'bu hin'yɛ rá 'bɛfi.

⁵ Ne nu ra ngurpa 'yɛhe bi zon'da to'o i tup'a rá hmu. Ne bi 'yän'na n'da hangu in dupate.

⁶ Ne bi dɪti, bi 'yɛna: “N'da cɛnto dɛmbot'ɛgui ra aceite dí tupi.” Ne nu'a ra 'yɛhe bi 'yɛmbi: “Dami ts'on ni søcuɔ ne gui 'yo't' ma'da'yo gui hyuxpɛ ngue hønt'a yote ma'dɛt'a yu dɛmbot'ɛgui guí tupa ma hmu,” bi 'yɛmbi.

⁷ Ne xø bi 'yän'na man'da ran 'yohu hangu xø in dupate a. Nu'a bi dɪti: “N'da cɛnto t'ɛni ra trigo dí tupi.” Ne nu'a ra 'yɛhe bi 'yɛmbi: “Dami päh ni søcuɔ, ne dami hyuxpɛ goho 'däte t'ɛni thoho guí tupi.”

⁸ Ne nu'bu mi pɔ'a rá hmu 'be'a bi 'yøt' rá 'yɛhe, bi 'yɛmbi: “ɛmmɛ guí pɔdi 'be'a sä gui 'yøt'e ngue din jase 'be'a gätho gui hyoni,” bi 'yɛn'a rá hmu. Nu yu jɔ'i 'buh ya, ɛmmɛ i pɔdi da hyät' yu mija'ihu n'dahma da dɔsɛ. Pɛ nu'a i 'yo bu ja ran nequi, hingui pɔdi da 'yøt'e tengu na, bi 'yɛn'a ra Jesús.

9 Nε dí xi ah_u ngue nu ra mbeti di ts'onba rán 'yomfɛni ɱ 'da, pɛ da zɔn ra pa ngue hin te di muui a, pɛ nu ni mbetih_u x_un ho 'b_u gui fäxh_u y_u jã'i, nɛ dim 'b_uh ni amigoh_u ngue 'darp_u gním 'b_uhmb_u b_u mahɛts'i.

10 'B_ui 'da z_u ts'utho i ja da 'yɔt'e, pɛ i pãdi di jamansu a, janangue'a mfãdi da bãdi di jamansu 'b_u di ja x_un ngu 'bɛ'a da 'yɔt'e. Pɛ 'b_ui 'da z_u ts'utho i ja da 'yɔt'e, nɛ hingui pãdi di jamansu a, janangue mfãdi ngue hin da bãdi di jamansu 'b_u di ja x_un ngu 'bɛ'a da 'yɔt'e.

11 Nu'b_u hingui pãdi di jamansu 'bɛ'a i ja ua ja ra ximhäi, nɛ xín da bãdi di jamansu rá 'bɛfi Ojã.

12 Nɛ nu'b_u hingui pãdi di jamansu a hin rá mbeti zɛhɛ, njon da zã di un'na njuãntho rá mbeti 'b_u.

13 Njo'o n'da ra jã'i sã dim 'b_ui yoho yá hmu, nguetho nu'a n'da ra hmu hin da numanho a, nɛ nu man'da di huɛc'a. Uague da 'yɔrpa rá 'bɛfi a n'da nɛ da zocpada b_u rá 'bɛfi a man'da rá hmu. Ngutho n'da ra jã'i hingui sã da 'yɛmbi rá hmu a Ojã 'b_u ɛmmɛ di ho ra mbeti, bi 'yɛn'a ra Jesús.

14 Nu y_u fariseo ɛmmɛ di ho ra mbeti ɱ, nɛ nu'b_u mi 'yɔ'a bi man ra Jesús, bi denthoho.

15 Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɱ:

—Nu ah_u gyá fariseoh_u, guí øth_u 'bɛ'a ní numansu ah_u y_u jã'i, pɛ nu Ojã i pãdi 'bɛ'a i ja b_u mbo ni mbuih_u. Nɛ nu'ɱ gãtho im bɛnsɛ y_u jã'i ngue di muui, pɛ hin te di muui b_u na nu Ojã ɱ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma din theui ɱ y_un t'ɛdi a rá ts'ɛdi Ojã

16 —Nu mam 'bɛt'o gán xähmb_u yán t'ɛdi ra Moisés, nɛ gán xähmb_u 'bɛ'a bi 'yo't' y_u pɔngahyã maya'b_u, bi 'yɛmp'ɱ. Pɛ nu ra Xuua Nxixyã bi d_u'mi bi man ran ho ma'da'yo nɛ bi ma 'bɛp_u ní manda rá ts'ɛdi Ojã. Nɛ x_un ngu y_u jã'i ya i øt'ra ts'ɛdi da yarp_u di manda rá ts'ɛdi Ojã.

17 Pɛ madague'a, pɛ xínga n'dant'ohni dim 'bɛ'ɱ y_un t'ɛdi. Nu ra

ximhäi nɛ mahɛts'i da guadi, pɛ hin dim 'bɛ'ɱ y_un t'ɛdi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hingui ho ran hyɛgui

18 —Nɛ nu'a to'o da hyɛh rá xisu nɛ da zim man'da, ra 'yomt'ɛni a. Nɛ nu'a to'o da zin'a ra xisu bi thegui, nɛ gue'a dín 'yomt'ɛni a b_uya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra mɛmbeti nɛ ra hyoya í Lázaro

19 Nɛ bi ma man'da ran t'uti ra Jesús, bi 'yɛna:

—Mi 'b_ua n'da ra mɛmbeti nɛ mahotho rá pahni x_um hmadi a mi he, nɛ ɛmmɛ mi 'b_umanho b_u ja rá ngu, tengu thoho 'b_u i ja ra ngo.

20 Nɛ i 'b_ua n'da ra hyoya, ɛmmɛ mi sã ran ɱnbi, í Lázaro a. Nɛ gãtho rá jã'i mi ja y_u 'ya. Nɛ mi hup_u ja rá goxthi ra mɛmbeti,

21 ngue mim bɛni da zi 'bɛ'a da hyɛp_u ja rá mɛxa a ra mɛmbeti. Nɛ nu'ɱ y_u xã'yo bi decpa yá 'ya b_u i hudi.

22 Bi zɔn ra pa bi du'a ra hyoya. Nɛ nu yám 'bɛhni Ojã bi zixp_u mahɛts'i nguɛp_u 'b_ua ra Abraham. Mbɛjua b_uya bi du'a ra mɛmbeti.

23 Nɛ nu'b_u mi du'a ra mɛmbeti b_uya, ɛmmɛ bi nu ran ɱnbi b_u bi mba.

Nɛ bi ndøts'e, bi nu yab_u bí 'b_ua ra Abraham nɛ ra Lázaro 'darp_u bí 'b_uhmi.

24 Nu ra mɛmbeti bi mbafi, bi 'yɛmp'a ra Abraham: “Nu'i mam bombøta i Abraham, dami huɛgui ts'ɱ, ba pɛnhua ra Lázaro da d_ut'ra dehe rá xã, da dārca ma jãni, nguetho ɛmmɛ di ɱng na ra sibi i ja ua.”

25 Pɛ nu ra Abraham bi 'yɛmp'a: “Nu'i, mam bom'beto i, dami bɛn'i ts'ɱ 'bɛ'a gá 'yɔt'e 'b_u gmi 'b_up_u ja ra ximhäi. Gãtho x_un ho 'bɛ'a mi ja i, pɛ nu'a ra Lázaro hønt'a ran ɱnbi bi nu b_u. Pɛ nuya din johya ua ra Lázaro ya, pɛ go hønt'a ran ɱnbi guí nu ya.

26 Nɛ man'da dí xi'i, hingui sã n'da da nɛxua da zørp_u guí 'b_ui, nguetho i ja inde n'da ra mba'ye x_un ndoho. Nɛ nu'i hingui sã gua nɛxp_u guí 'b_ui gui sɔcua, nguetho i cot'a ra mba'ye b_u,” bi 'yɛn'a ra Abraham.

27 Nu ra mɛmbeti xø mahøn'a bi xi'a ra Abraham: “Pɛ nu'b_u hin da zã ba

penhua, pe gui pen'na ra Lázaro b_u ja rá ngu ma ta da xi' **u** b_up_u 'b_e'a dí sãgã.

²⁸ Nguetho i b_up_u cat'a man 'yoh_u, n_e dí ndepe n_e' **u** da zom b_u guí 'b_uhmi 'b_u bi du, n_e him ba **ε**cua ja ran **u**bi," bi 'y_en'a.

²⁹ P_e nu ra Abraham bi 'y_emp'a: "Nub_u 'b_uh nin 'yoh_u, i ja b_u rám hman ra Moisés n_e yá pøngahyã Ojã, i sã da 'yøx_u 'b_e'a i man' **u**."

³⁰ P_e nu ra m_embeti bi 'y_en'a: "P_e nu'i ma ta Abraham, hinga xøt'a rám hman ra Moisés ngue da 'yø' **u** man 'yoh_u, p_e nu'b_u da ndants'a n'da x_un du ngue da xifi, da 'yø' **u**."

³¹ P_e nu ra Abraham bi 'y_embi: "Nu'b_u hin da 'y_urpa ra g_uenda 'b_e'a i man ra Moisés n_e yá pøngahyã Ojã, xín da 'y_urpa ra g_uenda 'b_u da ndants'a n'da x_un du," bi 'y_en'a ra Abraham, bi 'y_en'a ra Jesús 'b_u mi man ran t'uti.

17

X_un d_uxqui ra ts'oqui

¹ Nu'a ra Jesús bi xih yá xädi, bi 'y_emp' **u**:

—Hin'y_u n'da ra pa hin da ts'ä a ni mb_uih_u gue i nde di 'b_ep ah_u gui 'yøth_u ra ts'oqui. P_e ndumb_uitho da nu'a to'o di japi da 'yøt' y_u ts'oqui rá mija' **i**ui.

² Dí xi ah_u, to'o di japi da 'yøt' ran ts'o n'da hinga na te rá mb_ui, man'da x_un ho 'b_u xtín tharpa n'da ra doj_uni rá 'y_uga n_e xtá t'entp_u ja ra de_uja, xinda gue'b_u xtí japi xta 'yøt' ran ts'o a n'da hinga na te rá mb_ui.

³ Dami jamansu 'b_e'a guí øth_u. Nu'b_u 'b_u'a n'da ni mija' **i**h_u bi 'yøt' ah_u ran ts'o, dami xihmb_u hingui ho'a bi 'yøt' ah_u. N_e nu'b_u da 'yømanho a guí xihmb_u, damim punbah_u 'b_u.

⁴ N_e nu'b_u yoto nidi n'dapa da 'yøt' ah_u ran ts'o, n_e n'dandí ngu n'dandí da 'yá ah_u ra punbi, dami punbah_u gätho, bi 'y_en'a ra Jesús.

*Gätho x_un h_ei sã da 'yøt'a n'da 'b_u i **ε**c'y_ei x_un ho*

⁵ Nu' **u** y_u xädi bi 'y_em b_uya:

—Grá Hmu, dami jaje ga **ε**c'y_eihe x_un ho, bi 'y_emp'a ra Jesús.

⁶ Nu'a ra Jesús bi 'y_emp' **u**:

—Madague'a **ε**mm_e z_u ts'utho gui 'y_ec'y_eigah_u, tengu b_u ni n_equi rá hmudã ra c' **u**, sã gui xihmb_u ra za 'bãcua da 'uegue dím 'bãp_u ja ra de_uja n_e da 'ueh p_uya. Hin'y_u 'b_e'a x_un h_ei 'b_u gui 'y_ec'y_eigah_u, bi 'y_en'a ra Jesús.

*Hin ga **ε**mf_u x_un ho dí øth_u 'b_u dí øth_u a i sij_u*

⁷ —Nu'b_u n'da ran 'yoh_u 'b_uh rá 'y_eh_e di jamansup yá d_e'yo uague dim p_ep_u rá hu_uhi, n_e nu'b_u bin de bá **ε**p_u ja rá ngu b_uya, ha da sifi din sihm_e.

⁸ P_e hin'na, p_e da sifi di hocpa rán sihm_e rá hmu, n_e nu'b_u bi niyã, ja din sihm_e ra 'y_eh_e b_uya.

⁹ Nu'a ra 'y_eh_e 'b_u bi 'yøt' rá 'b_efi bi xih rá hmu, hingui t'ēmbi "jamadi gá 'yørc_u ma 'b_efi," hingui t'ēmbi, ngue ya ra 'y_eh_e thoho.

¹⁰ N_e ngutho ah_u 'b_u gá 'yøth_u rá 'b_efi Ojã, gui 'y_enthoh_u b_uya: "Hin nte dá øthe ngue dí hnumanhoje, nguetho hønt'a bi xije Ojã dá øthe," gui 'y_emh_u, bi 'y_en'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hoqui 'd_et'a y_un 'yoh_u mi h_emb ra t'axca'ya

¹¹ Nu'a ra Jesús 'b_u mi 'yo b_u ja ra 'y_u ní mba Jerusalén, bi tho inde b_u ja yán y_uni y_u x_equi Samaria n_e Galilea.

¹² N_e nu'b_u mi ts'utho da y_ut'a n'da ra hnini, ba **ε**p_u 'd_et'a y_un 'yoh_u i nde din c'ath_u ra Jesús. Gätho mi h_emb ra t'axca'ya **u**. N_e nu' **u** y_un 'yoh_u yab_u ts' **u** bim 'bäi n_e nts'edi bi mbafi, bi 'y_en' **u**:

¹³ —Nu'i Jesús, grá xänbate i, dami hu_εgahe ts' **u**, bi 'y_embi.

¹⁴ Nu ra Jesús 'b_u mi nu' **u** b_uya, bi xi' **u** da 'yut yá ja' **i** **u** y_u mbäja. N_e nu'b_u mi mba **u**, nu'a ra Jesús bi japi bin hoc yá ja' **i** **u** ní mba.

¹⁵ N_e nu n'da, 'b_u mi badi bi zä rá ja' **i**, 'b_ex bá peng b_u 'bäh ra Jesús n_e nts'edi bi 'y_espa Ojã.

¹⁶ Bin danyahmu b_u ja rá gua ra Jesús, bi 'yäp ra jamadi nguetho bi y_un'a. N_e nu'a, ra m_engu Samaria a, hing rá mijudíoh_u ra Jesús.

¹⁷ P_e nu ra Jesús bi 'y_ena:

18 —Ha hinga gue'ɥ 'dɛt'a dá hoqui. Hapɥ i 'bɥ'ɥ mi guto. Ha hinguí sã ba ɛ'ɥ 'da xtí un ra jamadi Oja. Pɛ hɔnna n'da ran'yohɥ hing ra judío bi bɛn'a ra mate bi 'yɔrpa Oja, nɛ im bɛnsɛ ɥ mi'da ngue ɛna i pa Oja ɥ, bi 'yɛna.

19 Nɛ xɔ bi 'yɛmp'a ran 'yohɥ:

—Damim 'bãi, ní mba ya. Bin yãn'a ya nguetho gá 'yɛc'yɛi gue i ja ma ts'ɛdi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'bɛ'a di ja bɥ di manda rá ts'ɛdi Oja

20 Nu'ɥ 'da yɥ fariseo bi 'yãn'na ra Jesús:

—'Bɛ'a ní pa di manda ua rá ts'ɛdi Oja, bi 'yɛn'ɥ.

Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ:

—Hin da fa 'bɥ bi manda rá ts'ɛdi Oja ua.

21 Hinguí sã n'da da 'yɛna: “Guecua di manda ua rá ts'ɛdi Oja,” xíngui sã n'da da 'yɛna: “Guembɥ di manda rá ts'ɛdi Oja bɥ,” njon da zã da 'yɛna, nguetho guepɥ ja ní mbɥi n'da di manda rá ts'ɛdi Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

22 Nɛ nubɥya, bi 'yɛmp'ɥ yá xãdi:

—Da zɔn ra pa ɛmme guin ndehɥ ba pengä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Pɛ di 'bɛtho yɥ pa ba pengä.

23 Pɛ nu'ɥ 'da da 'yɛn'ahɥ: “Guecua i 'bɥcua ya,” da 'yɛn'ahɥ. Nɛ nu'ɥ mi'da da 'yɛn'ahɥ: “Guembɥ i 'bɥpɥ a.” Pɛ 'yo guí øhmbɥ 'bɛ'a da man'ɥ.

24 Nguetho nu'bɥ bá pengä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, di nɛqui tengu ra huei ngue di hyät'i gätho na nguni ra ximhäi.

25 Pɛ m'bet'o thoho ga nugä xɛn ngu ran ɛnbi, nguetho yɥ ja'i 'bɥcua ya, hin da 'yɛc'yɛigui.

26 Nu'a ra pa ba pengä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, nu yɥ ja'i dim 'bɥi da 'yɔt'ɥ tengu bi 'yɔt' yɥ ja'i mi 'bɥhmbɥ a ra Noé.

27 Nu'ɥ yɥ pa mi 'bɥ'a ra Noé, gätho yɥ ja'i mi øt'e 'bɛ'a mi numanhosɛ, mi sihmɛ, mi mihni, nɛ mi sin yá xisu, nɛ gue'a mi øt'ɥ gätho yɥ pa gue'bɥ go mi zɔn ra pa bi yɛt ra dambosa ra Noé. Nɛ bin dɛ'yɛ bɥya, bi go'mi gätho ra häi a

ra dehe, bi du gätho ɥ yɥ ja'i mi 'bɥi. Din jabɥ da 'yɔt' yɥ ja'i 'bɥ bá pengä.

28 Nɛ tengu bi 'yɔt' yɥ ja'i yɥ pa mi 'bɥ'a ra Lot, nɛ ngutho da 'yɔt' yɥ ja'i dim 'bɥ 'bɥ bá pengä. Gätho yɥ ja'i bi 'yɔt'e 'bɛ'a mi numanhosɛ da 'yɔt'e, bin sihmɛ, bim mihni, bim pä, nɛ bin täi, bi 'yɔt' yá huahi, bi hyøh yá ngu.

29 Gue'bɥ go mi zɔn ra pa bi bɔn ra Lot bɥ ja ra hnini Sodoma, nɛ bá çah mahɛts'i ra sibi ma uanspi ra azufre, bi juah ra hnini, nɛ gätho mi 'bɥpɥ bi du bɥya.

30 Nɛ din jabɥ da 'yɔt' yɥ ja'i 'bɥ bi zɔn ra pa gua pengä.

31 Nɛ to'o i 'bäpɥ maxøts'e ra zets'angu, hin da yurpɥ mbo rá ngu ngue da hyats'i 'bɛ'a ja bɥ, da mba tho. Nɛ gätho to'o dim pɛpɥ ja rá huahi, hin ba peng bɥ ja rá ngu.

32 Dami bɛmhɥ ts'ɥ 'bɛ'a bi 'yɔt'a rá xisu ra Lot 'bɥ mi sifi da 'da'ɥ, nɛ man'da bi bɛnsɛ rá ngu, nɛ gue'a í du'a bɥya.

33 Nɛ gätho to'o in nde da yãnsɛ rá te, da nu ran ɛnbi mazai a. Pɛ gätho to'o hin da bɛni da yãnsɛ rá te, din ja ra te mazai a.

34 Nu'bɥ bi zɔn ra ora gua pengä, di apɥ yoho bɥ ja rá oi, nu'a n'da da ts'ix'a, nɛ nu'a n'da da gopɥ.

35 Nɛ nu'bɥ yoho yɥ xisu 'darpɥ i jɛni, nu'a n'da da ts'ix'a, nɛ nu'a man'da da gopɥ.

36 Nɛ nu'bɥ yoho yɛn 'yohɥ i 'yo bɥ ja yá huahi, nu'a n'da da ts'ixa, nɛ nu'a man'da da gopɥ, nɛ hɔnt'a to'o da 'yɛc'yɛi, da ts'its'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

37 —Grá Hmu, hapɥ din ja'a guím ma, bi 'yɛmp'ɥ yá xãdi.

—Nubɥ hapɥ di peti yɥ pada, gui pɛhmbɥ gue di 'bom bɥ xɛn du, bi 'yɛn'a ra Jesús.

18

Ran t'uti ra xisu nɛ ra zɛ'mi

1 N'da ra pa, bi xi'a n'da ran t'uti yá xãdi ra Jesús, ra hmɛpya jatho thocua thoho din yãui Oja nɛ hin din xømbɥi da 'yãdi gue'bɥ go din ja 'bɛ'a ädi.

2 Nɛ bi 'yɛna:

—Mi 'bɛ a n'da ra zɛ'mi bɛ ja n'da ra hnini, him bi numansu Ojɔ xínga gue yá mija'ihɛ.

³ Nɛ mi 'bɛpɛ n'da ra xisu xí du rá ndø. Nɛ thocua thoho mi sɔm bɛ nɛ mi äpi da mbäts'i nangué rán sɛlui i 'bɛi.

⁴ Nɛ him 'bɛ bi 'yɛrpa ra güenda 'bɛ'a bi man ra xisu a ra zɛ'mi. Jague'bɛ min xɔmbɛi nɛ bi 'yɛnsɛ: “Nugä, hin dí numansu Ojɔ, xínga gue'ɛ yɛ jɔ'i.

⁵ Pɛ ɛmmɛ di pac na ra xisu, masque ga øt'ä 'bɛ'a in nde n'dahma hin di thoqui da zøcua ngue di xuh-nanyagui,” bi 'yɛnsɛ ra zɛ'mi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁶ Nubɛya, bi 'yɛmp'ɛ yá xädi:

—Dami bɛmhɛ 'bɛ'a bi 'yøt'a ra zɛ'mi. Madague ra ts'om'bäi.

⁷ Dí xi ahɛ, man'da da 'yø'a Ojɔ 'bɛ gui hyumbi gui 'yäfɛ rá m fäts'i ngue yá t'ɛhni ahɛ a. Nu'a Ojɔ hingui tøm'i 'bɛ din xɔmbɛizɛhɛ a.

⁸ Pɛ dí xi ahɛ, 'bexque da mbäx ahɛ 'bɛ gui äfɛ rá m fäts'i. Janangué'a gui 'yäfɛ Ojɔ di zɛt'a ni mbɛihɛ, nɛ hin da du ni mbɛihɛ ngue him 'bɛ ba pengä ua. Nɛ nu'bɛ bá pengä nugä ngue dán jɔ'igä ua ja ra ximhäi, ga tɪn ahɛ bɛ gui ɛc'yɛigahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ra fariseo nɛ ra hyɔcahäi

⁹ Nɛ xø bi xih man'da ran t'uti ɛ im bɛni xɛn hose, nɛ i numan'ɛ ɛ yá mija'ihɛ. Nɛ bi 'yɛna:

¹⁰ —Yoho yɛn 'yohɛ bi mba bɛ ja ra dɔnija, din yɔui Ojɔ. Nu'a n'da ra fariseo, nɛ nu'a man'da ra hyɔcahäi.

¹¹ Nu'a ra fariseo, bim 'bäi nɛ bin yɔ, bi 'yɛna: “Jamadi Ojɔ, nguetho nugä xíngui ts'ɛ xɛn ts'o ma mbɛi, nugä hin drá siyategä, nɛ hin drá hyätegä, nɛ hin drá 'yomt'ɛnigä tengu'ɛ gätho mi'da. Jamadi ngue nugä hin dí øt'ä tengu øt'na ra hyɔcahäi i 'bäcua.

¹² Nugä zai dí ɛ't' man sihmɛ yondɪ n'da semana, nɛ dí un'a ná 'dɛt'a a dí tɔh pɛ ja ra nija,” sä bi 'yɛn'a ra fariseo 'bɛ min yɔui Ojɔ.

¹³ Pɛ nu'a ra hyɔcahäi, n'danni ts'ɛ mi 'bäi, nɛ i su da ndøts' mahɛts'i, bi hyɛ'mahäi, nɛ ɛmmɛ tu rá mbɛi. Nɛ

bi 'yɛmp'a Ojɔ: “Ma Ojɔ i, dín yeh ni mbɛi, nguetho drá dɔdits'oquigä,” bi 'yɛn'a ra hyɔcahäi.

¹⁴ Pɛ dí xi ahɛ, nu'a ra hyɔcahäi ya xí punba Ojɔ 'bɛ mi mbeng bɛ ja rá ngu. Pɛ hin'na a ra fariseo, guexta'a xɛn ts'o rá mbɛi 'bɛ mi bøm bɛ. Nguetho to'o din 'yɛts'i, gue'a dín ɛnba ɛ. Pɛ gätho to'o hin dín 'yɛts'i, gue'a dí t'ɛspa ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi jɔp yɛ t'ɛhni

¹⁵ N'da ra pa, nu 'da yɛ jɔ'i bá si yá t'ɛhni bɛ 'bɛh ra Jesús ngue da mba nthädi ɛ yá t'ɛhni. Pɛ nu'bɛ mi nu'ɛ yá xädi 'bɛ'a øt' yɛ jɔ'i, him bi japi da ts'ix ɛ yɛ t'ɛhni bɛ 'bä'a ra hmu, bi dɔmyhɔ thoho ɛ.

¹⁶ Pɛ nu'a ra Jesús bi zon'dɛ yɛ t'ɛhni nɛ bi 'yɛmp'ɛ yá xädi:

—Dami jafɛ ba thocua ya yɛ t'ɛhni, o gadí hɛcuahɛ, nguetho gätho to'o da yɛrpa di manda rá ts'ɛdi Ojɔ, jatho 'bɛ da gohi tengu n'da ra t'ɛhni.

¹⁷ Dami 'yøhmbɛ 'bɛ'a dí xi ahɛ: Jatho gui 'yøthɛ tengu'bɛ gyá t'ɛhni hɛ 'bɛ gui ɛc'yɛihɛ. Nu'bɛ hin'na, hin gui cɛthɛ bɛ di manda rá ts'ɛdi Ojɔ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

N'da ra mɛmbeti i yɔui ra Jesús

¹⁸ Nɛ nu'a n'da rá ngɛrpi yɛ judío, bi 'yän'na ra Jesús:

—Grá hogaxänbäte, 'bɛ'a sä ga øt'ä ngue din jagä ra te mazai.

¹⁹ Bi dɔh ra Jesús:

—Ha guím bɛni 'bɛ'a guím ma ngue guí ɛngui xɛn hogui, nguetho hønt'a Ojɔ xɛn ho.

²⁰ Guí pɔdi 'bɛ'a i mam bɛ ja yɛn t'ɛdi ngue i ɛm bɛ: “O guí 'yomt'ɛni, o guí hodu, o guím pɛ, o guí man ra fehni, nɛ gui numansu ni ta nɛ ni mbe,” i mam bɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²¹ Nu ran 'yohɛ bi dɔti:

—Gätho dí øt'ä ɛ gue'bɛ go mán t'ɛhnigä, bi 'yɛn'a ran 'yohɛ.

²² Nɛ nu'a ra Jesús 'bɛ mi 'yøde 'bɛ'a bi ma, bi 'yɛmp'a:

—Gadí 'bɛ'i ts'ɛ. Ní mba, gui pä gätho 'bɛ'a i ja i, nɛ gui darpa yɛ hyoya. Gua ɛh pɛya, gui tengu. Nɛ nubɛya,

xən ngu din ja i bə mahəts'i, bi 'yən'a ra Jesús.

²³ Pɛ nu'a ran 'yohə 'bə mi 'yø'a bi man ra Jesús, ɛmmɛ bi du rá mbəi, nguetho ɛmmɛ ra mɛmbɛti a.

²⁴ Nu'a ra Jesús 'bə mi nu bi du rá mbəi a ran 'yohə, bi 'yən'a:

—Xən həi yə mɛmbɛti da yərpə di manda rá ts'edi Oja.

²⁵ Man'da hingui həi n'da ra camello da yərpə ja rá gu ra 'yofani, xinda gue'ə yə mɛmbɛti da yərpə di manda rá ts'edi Oja, bi 'yən'a ra Jesús.

²⁶ Nɛ nu'ə yə ja'i 'bäpə bi 'yən'ə:

—Pɛ nu'bə in jabə, to'o maha da zä dim pøhø 'bə, bi t'əmp'a ra Jesús.

²⁷ Nu'a ra Jesús bi dät'ə:

—Nu'a Oja sä da 'yøt'a hingui sä da 'yøzəhə yə ja'i, bi 'yən'a ra Jesús.

²⁸ Nu'a ra Pedro bəya, bi 'yɛmbi:

—Nugähe, gätho a mi jaje dá sohmbe nɛ dá tən'nahe.

²⁹⁻³⁰ Nu ra Jesús bi 'yən'a:

—Guehma dí xi ahə, gätho to'o bi zoh rá ngu, ogue rá xisu, ogue yá cu, ogue rá ta, ogue rá mbe, ogue yá t'əhni, ngue bin unse di manda rá ts'edi Oja ə, Oja di unni man'da xən ngu xinda gue'a mí ja. Pɛ nɛ'a ra te mazəi bəya, bi 'yən'a ra Jesús.

Xə bi ma mahən'a rán dəte ra Jesús

³¹ Nu ra Jesús, bi zixpə ma'ueni gätho 'dɛ'mayoho yá xädi, nɛ bi 'yɛmp'ə:

—Dami 'yøhmbə ya. Ga mbähä bə Jerusalén, nɛ din ja bə 'bɛ'a gätho bi man yə pøngahyə maya'bə nanguécä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

³² Nu yə ja'i di dägä bə ja rá ts'edi ə hing yə judío, nɛ nu'ə da dengui, nɛ di c'aman'əgui, nɛ da zoxqui.

³³ Nɛ da mbəgbä, nɛ da hyögä. Pɛ ná hyu pa bəya ga ndants'i mahən'a, bi 'yən'a ra Jesús.

³⁴ Pɛ nu'ə yá xädi, him bi bədi 'bɛ'a nam bøn'a bi man ra Jesús. Nguetho njo'mitho yán 'yomfəni ə.

Nu'a ra Jesús bi hoc'a n'da ra xädä mi haxta'a mi

³⁵ Nɛ mi 'yo bə häntho bə ja ra hnini Jericó a ra Jesús, nɛ mi hupə nden'yū n'da zə xädä mi haxta'a mí si.

³⁶ Nɛ nu'bə mi 'yø'a ra xädä ngue xən ngu yə ja'i mba bə, bi 'yänni 'bɛ'a øt'ə.

³⁷ Nɛ bi sifi mba bə ra Jesús ra mɛngu Nazaret.

³⁸ Nɛ nu'a ra xädä bəya, nts'edi bi mbafi, bi 'yən'a:

—Nu'i gra Jesús, rám bom'beto i ra David, dami huɛgui ts'ə.

³⁹ Nɛ nu'ə yə ja'i mi 'bäpə, bi xifi din hə. Pɛ madague him mi ndepe din yə, pɛ man'da nts'edi bi mbafi, bi 'yən'a:

—Gra Jesús, rám bom'beto i ra David, dami huɛgui ts'ə.

⁴⁰ Nu'a ra Jesús bim 'bäh pəya nɛ bi manda ba ts'inba a ra xädä. Nɛ nu'bə mim 'bähmi ra Jesús a ra xädä, bi 'yän'na ra Jesús bəya:

⁴¹ —'Bɛ'a guí nde ga øt'a'i, bi 'yɛmbi.

Nɛ nu ra xädä bi dät'i:

—Dín nde ga nu ran nɛqui.

⁴² —Sä guin nu ya, bi zä ni dä nguetho gä 'yɛc'yɛi i ja ma ts'edi, bi 'yɛmp'a ra Jesús.

⁴³ 'Bex bi zä bi nu ran nɛqui rá dä bəya. Nɛ bi dɛn'na ra Jesús. Bi 'yɛspa Oja bə ní mba. Nɛ'ə gätho yə ja'i mi 'bäpə, bi 'yɛspa Oja bəya.

19

Ra Jesús nɛ ra Zaqueo

¹ Nu'a ra Jesús bi yərpə ja ra hnini Jericó, mi 'yo bə, ɛna da thogui.

² Nɛ mi 'bäpə n'da ra ngərpə hyəcahäi, ɛmmɛ ra mɛmbɛti a, í Zaqueo a.

³ Nɛ nu'a ra Zaqueo, ɛmmɛ min ndehma da nu'a ra Jesús, pɛ him mi sä nguetho hingui həts'i, nɛ ɛmmɛ də yə ja'i bə mi 'yo'a ra Jesús.

⁴ Janangue'a, bin tihi bi ndexa n'da ra za ra sicómoro, ngue da zä da nu ra Jesús 'bə bi thopə.

⁵ Nɛ nu'bə mi zøn'a ra Jesús bə 'bä'a ra za mi huxa ra Zaqueo, bi ndøts'e nɛ bi 'yɛmbi:

—Zaqueo, bá cə n'dihi nguetho ga søm bə ja ni ngu ra pa ya, bi 'yɛmbi.

⁶ Nε nu'a ra Zaqueo bin johya, 'dah-mantho bi gaj, bi mba rá ngu nε bi zimanho a ra Jesús 'bη mi zøm bη rá ngu.

⁷ Pε nu'η yη jà'i him bi numanho nguetho bin säya bη ra Jesús bη ja rá ngu n'da ra ziyate.

⁸ Nε nu'a ra Zaqueo bim 'bäi bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, nuya ga undä yη hy-oya made 'be'a gätho i jagä. Nε nu'bη mi siyagä n'da ra jà'i ngue hin rá 'yu 'be'a mi øt'ä, goho nidi ga cospa a dá siyabi, bi 'yεn'a ra Zaqueo.

⁹ Nε nu'a ra Jesús bi 'yεmbi:

—Gá päh nin 'yomfēni nε i ja ra punbi ni ts'oqui ya, nε gätho i 'bηcua ja ni ngu, gra Zaqueo, rám bom'beto i ra Abraham.

¹⁰ Nε gue'a ná εcä, ngue guecä dán jà'igä ua ja ra ximhäi, ngue gan yānba yá te'η i pädi ja yá ts'oqui, nε hin da nu ran ηnbi mazai, pεgue din ja ra te mazai η, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ran t'uti yη 'yεhe him bi xqnd ra mbeti

¹¹ Nu ra Jesús bi xih man'da ran t'uti η yη jà'i, nguetho bi bēn'η yη jà'i ngue nu'bη da zøm bη Jerusalén ra Jesús, 'bex di japi di manda bη rá ts'edi Oja.

¹² Nε bi 'yεmp'η:

—Mi 'bη'a n'da ran 'yohη, ra ts'ut'abi rá ta. Nε bi mba bη n'danni n'da ra hnini ngue bin nde bín t'un bη rá 'bēfi ngue din ts'ut'abi bη rá häizehe.

¹³ Pε nu'bη mi nets'i, bi zon'dη 'det'a yá 'yεhe, 'da'a n'da bi un ra mbeti ngue ra oro xηn ngu di muui. Nε bi 'yεmp'η: “Gui hyomhbη 'be'a da zä gui 'yøthη ngue di xānd ma mbeti,” bi 'yεmbi.

¹⁴ Nε nu'η yη jà'i mi 'bapη ja rá häi, him mi numanho a ran 'yohη. Janangue bi mbēhni 'da yām 'bēhni ngue m'bet'o da zøni da ma ngue hin din t'un rá ts'edi a ran 'yohη.

¹⁵ Pε nu'a ran 'yohη, bin t'un ran t'ēdi din ts'ut'abi nε bi mbeng bη rá häi baya. Nu'bη mi zøm baya, bi zon'dη yá 'yεhe xí un ra mbeti, nde da bādi hangu bi hyuxa rá mbeti xí un'na n'da ngu n'da η.

¹⁶ Nu ra mbηdi 'yεhe bi 'yεmp'a: “Nuya bin ja 'det'a a ni mbeti,” bi 'yεn'a.

¹⁷ Bi 'yεmp'a rá hmu baya: “Xηn ho gá 'yøt'e, gra 'yεhe xηn ho, gá xānda zη ts'η dá 'da'i, pε nε ga 'da'a nin t'ēdi ngue gui manda 'det'a yη hnini,” bi 'yεmbi.

¹⁸ Nu ná yoho ra 'yεhe bi 'yεmp'a: “Nuya bin ja cut'a a ni mbeti gá 'daqui ga xāndä,” bi 'yεn'a.

¹⁹ “Nu'i, ga 'da'a nin t'ēdi ngue gui manda cut'a yη hnini 'bη,” bi 'yεmp'a rá hmu baya.

²⁰ Nε xø man'da ra 'yεhe bi 'yεmp'a rá hmu baya: “I ja ua ni mbeti gá 'daqui. Dá pε'ts'ä xηn ho.

²¹ Nguetho dí pācä 'be'a nim 'bäi, ngue ya hin'yη nin huεcate. Guí honi 'bepη gdí hyānba rá mbeti yη jà'i. Nε guí hānba yá huāhi, janangue dá pε'ts'ä ni mbeti ngue dí su ga 'bedi,” bi 'yεn'a.

²² Nu'a rá hmu bi 'yεmbi: “Nu'a gá ma i udi ngue grá ts'om'bäi.

²³ Hanja hin gá hmi'a ma mbeti n'dahma xti hyux'i ts'η,” bi 'yεmbi.

²⁴ Nε bi 'yεmp'η mi 'bāpη: “Dami hyānbahη rá mbeti na ran 'yohη nε gui unhδη a ra mbηdi 'yεhe, nu'a to'o bi dāha xηn ngu,” bi 'yεmbi.

²⁵ Pε nu'η mi 'bāpη, him bi nde da 'yøt'e 'be'a bi man yá hmu, nguetho xηn ngu i ja a ra mbηdi 'yεhe.

²⁶ Pε nu'a ra hmu bi 'yεmp'η: “Nu'a to'o i humbi i øt' ma 'bēfi, hinga hønt'a rán zäbi da dāha, pε man'da xηn ngu ga unni. Pε nu'a hingui nde da 'yøt' ma 'bēfi, hin te da dāha, nε ga hānba'a dá unni,” bi 'yεna.

²⁷ “Nε nu'η him mi ndeje dan ts'ut'abi ua, ba sihη, gui secpahη yá 'yuga ua,” bi 'yεn'a ra hmu baya, bi 'yεn'a ra Jesús 'bη mi man ran t'uti.

Ra Jesús bi yarpη ja ra hnini Jerusalén

²⁸ Nε nu'bη mi gua'a bi man ra Jesús, bi thopηya, ní mba bη Jerusalén.

²⁹ Nε nu'bη mi ts'utho da zøm bη ja ra nyuni guepη i ja ra hnini Betfagé nε ra hnini Betania,

³⁰ bi mbēhni yoho yá xādi, bi 'yēmbi:
—Ní mbē bē nán jombē ja ra hnini.
Nē guí tīmī bē n'da ra t'uburu án
thāt'i bē ja ra nden'yu, nē xínga n'da
ra jǎ'i ní hyuts'i. Bá xocui nē ba siui
ua.

³¹ Nē nu'bē 'bo'o da 'yān'nau:
“Hanja gní xocui ra buru,” guí 'yēnui:
“Nu'a ra hmu i hon'a ra buru,” guí
'yēnui, bi 'yēmp'ē yoho yá xādi.

³² Nē bi mba bēya, nē bi dīn'a 'bē'a xí
xí'a ra Jesús.

³³ Nē nu'bē mi xoc ra buru, bi
'yān'na rá mbēti:

—Hanja gní xocui na ra buru, bi
'yēmbi.

³⁴ Bi dāh yē xādi bēya:

—Nu'a ra Hmu i honi, bi 'yēn'ē. Nē
bi ndepe da zix bēya.

³⁵ Nē nu'ē yē xādi bá si ra buru bēya,
nē bi gāspa yá coto bē ja rá xāthā ra
buru nē bi hyuxa ra Jesús.

³⁶ Nē nu'bē mi mba bē 'yu ra Jesús,
nu'ē yē jǎ'i 'bex bi mbēcua yá pahni bē
ja ra 'yu ngue da thopē a ra Jesús.

³⁷ Nē nu'bē mi gāpē ja ra nyuni ní
mba bē Jerusalén, gātho ē mín 'yohē
nts'edi i mbafi, bin johya nē bi 'yēspa
Ojǎ nangue yān t'ōt'e nuixte bi nu.

³⁸ Bi 'yēn'ē:

—Majapi ra ts'at'abi bá ēhe nangue
rá thuhu ra Hmu. Nē dīn ja rán johya
Ojǎ yá mbai yē jǎ'i. Nuixtetho rá ts'edi
Ojǎ, bi 'yēn'ē.

³⁹ Nē nu 'da'ē yē fariseo bi 'yēmp'a
ra Jesús:

—Dami hēcua ni xādi dīn hē.

⁴⁰ Pē nu'a ra Jesús bi 'yēmp'ē:

—Nu'bē ga hēcā yē ngue i ēspa Ojǎ,
pē go da 'yēspa Ojǎ ya yē do bongua, bi
'yēn'a ra Jesús.

*Ra Jesús bin zoni nangue yē jǎ'i
'bēpē ja ra hnini Jerusalén*

⁴¹ Nē nu'bē mi hyān bē ra hnini
Jerusalén a ra Jesús, bin zoni.

⁴² Nē bi 'yēn'a:

—Min ndegā ngue xquí pāhmbē a dí
yān'ahē bē ja ran ēnbi mazai, pē hin
gān nde gá pāhmbē, pē nuya him man
zā, nguetho tengu'bē njo'mi ni dāhē.

⁴³ Nē da zōn ra pa ba ēh nin sūihē
di mbāt'a ni hninihē nē njon da zā da
bōni ngue dīn yāni, nē gan tunhdē ē
bēya.

⁴⁴ Nē gātho ahē ngue guí 'bēhmbē
nē, da hyo ahē nē da guah ni hninihē.
Nē da mba nso't'i, nē xínga n'da ra jǎdo
da gopē. Nguetho nu ahē xíngui ts'ē gá
pāhmbē a ra pa xtípō ahē Ojǎ, bi 'yēn'a
ra Jesús.

*Nu ra Jesús bi hyōn'a thi yē mbā bē
ja ra dānijǎ*

⁴⁵ Nē nu'a ra Jesús bēya, bi mba bē
ja ra dānijǎ nē bi hyōn'a thi gātho yē
mbā mī 'bēpē.

⁴⁶ Nē nu'a ra Jesús bi 'yēmp'ē:

—I mam bē ja rām hman Ojǎ: “Í
thō'a ma ngu ngue da mba nthāndegā
bē,” i ēn Ojǎ. Pē nu ahē gá 'yōrpadahē
tengu'bē ra hyādo guepē nín 'yān'ē yē
bē, bi 'yēn'a ra Jesús.

Bi t'ōmanho a bi man ra Jesús

⁴⁷ Nu'a ra Jesús thocua thoho mín
xānbate bē ja ra dānijǎ. Pē nu'ē yē
ngarpa mbājǎ, nē yē xānbate nijǎ, nē
yē dāc'yēi, mín nde da hyo'a ra Jesús.

⁴⁸ Pē hin'yē 'bē'a da 'yōt'e ngue da
hyo. Nguetho gātho yē jǎ'i bi 'yērpā ra
gūenda 'bē'a bi man ra Jesús. Njon bin
nde bi ēt' yá mbai ē 'da.

20

Rán t'ēdi ra Jesús

¹ Nē nu ra Jesús n'da ra pa bi xānba
yē jǎ'i bē ja ra dānijǎ nangue ran ho
ma'da'yo. Nē'ē yē ngarpa mbājǎ nē
yē xānbate nijǎ, nē yē dāc'yēi, gātho bi
zōm bē.

² Nē bi t'ān'na ra Jesús:

—Hanja sā guí ōt'e 'bē'a guí ōt'e.
To'o bi 'da'a nín t'ēdi, bi 'yēmbi.

³ Pē nu ra Jesús bi dāti:

—Nēcā, ga ān'nahē,

⁴ to'o bi un rán t'ēdi ra Xuua ngue
bi 'yōt' ran xixyǎ, hague Ojǎ uague yē
jǎ'i, bi 'yēna.

⁵ Pē nu'ē bin 'yānzēhē ē 'bē'a dí dāti.
Nē bi 'yēnsc:

—Nu'b_u ga ɛmf_u ngue Oj_a bi un'na rán t'ɛdi a ra Xuua, nɛ da 'yɛnj_u b_uya: “Hanja hin gá 'yɛc'yɛih_u 'b_u.”

⁶ Pɛ nu'b_u ga ɛmf_u, y_u j_a'i thoho bi un rán t'ɛdi, dí bat'adoj_u y_u j_a'i nguetho x_un ngu y_u j_a'i ɛc'yɛi rá pɔngahy_a Oj_a ra Xuua, bin 'yɛmzɛhɛ_u.

⁷ Janangue'a bi t'ɛmp'a ra Jesús:

—Hin dí p_uhmbɛ to'o bi un rán t'ɛdi ra Xuua, bi 'yɛntho.

⁸ Nɛcä hin ga xi ah_u to'o bi 'dacä ran t'ɛdi ga ɔt'ä 'bɛ'a dí ɔt'ä, bi 'yɛna.

Ran t'uti y_u ts'ombɛfi

⁹ Nɛ bi xih man'da ran t'uti a ra Jesús, bi 'yɛna:

—Mi 'b_u'a n'da ran 'yoh_u bi 'yɔt'a n'da ra nu_undät'o, nɛ bi hmit'i 'da y_u mbɛfi. Nu'a rá mbɛti bi mba n'danni b_uya, nɛ nya'atho bá_m 'b_up_u.

¹⁰ Nɛ nu'b_u mi zɔn y_u pa da thɛc y_un dät'o, nu'a rá mbɛti bá pɛhna n'da rá 'yɛhɛ da duspa 'da y_un dät'o, ngue'a án y_uh_u a. Pɛ nu'_u bi zɔcpa a ra nu_undät'o, bi mbɛmba thoho ra 'yɛhɛ nɛ bi 'yɛt'i, xín te bi unni.

¹¹ Nɛ ná yoho rá 'yɛhɛ bá pɛhna rá mbɛti ra nu_undät'o, pɛ ngutho bi 'yɔrpa ra 'yɛhɛ, nɛ'a bi mbɛmba thoho mahɔn'a, bi 'yɛr b_uya nɛ nte bi unni.

¹² Nɛ ná hyu rá 'yɛhɛ xɔ bi mbɛhni mahɔn'a a ran 'yoh_u, ngutho bi t'ɔrpe, bi ɛnba y_u mbɛfi nɛ bi 'yɛt'i, xíngui ts'_u bi unni.

¹³ Nɛ nub_uya, nu ra mɛndät'o bi bɛni 'bɛ'a da 'yɔt'e. Nɛ bi 'yɛna: “Masque ga pɛhn'na ma ts'unt'_u, dadí huɛqui, xɔhma da numansu na,” bi 'yɛnɛ.

¹⁴ Pɛ nu'b_u mi nurpa rá ts'unt'_u ɛ y_u mbɛfi, bi mam b_uya ngue da hyo, bi 'yɛn'_u: “Mbähä ga hoh_u rá ts'unt'_u, janangue da zä ga cosɛh_u ra nu_undät'o,” bi 'yɛn'_u.

¹⁵ Janangue'a bi zix p_u ma'ueni, bi hyɔn'a thi ra ts'unt'_u, nɛ bi hyo b_u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nɛ xɔ bi 'yän'd_u y_u j_a'i mi 'bäp_u:

—'Bɛ'a guím bɛmh_u da 'yɔt'a rá mbɛti ra nu_undät'o ya, bi 'yɛna.

¹⁶ Pɛ dí xi ah_u, ba ɛsɛ nɛ da hyo'_u, nɛ n'dan'yo di un'na rá nu_undät'o b_uya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nɛ nu'b_u mi 'yɔt'_u y_u j_a'i 'bɛ'a bi man ra Jesús, nu'_u bi 'yɛn'_u:

—Oj_a da 'yɔt'e hin din ja a guím ma, bi 'yɛn'_u.

¹⁷ Pɛ nu'a ra Jesús bi hyɛt'_u, nɛ bi 'yɛmbi:

—Pɛ 'bɛ'a nam bɔn'a rá_m hman Oj_a nt'o't'i maya'b_u 'b_u, ngue i ɛna:

Nu'a ra do bi bunt'_u y_u gädo 'b_u mi hyɔh ra ngu,

gue'a ra do man'da mahyoni, tengu thoho y_u guangu, i ɛm b_u ja rá_m hman Oj_a.

¹⁸ Nɛ tengu'b_u da guesɛgä a ra do i hmam b_u. Hɔnt'a go to'o hingui ɛc'yɛigui, din ɛnbazɛhɛ, tengu'b_u da däng b_u ja ra do din tɔni, nɛ go ga sɛmpä a tengu'b_u ra do da zɛ'mi nɛ da 'yɛt'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bin t'än'na ra Jesús 'b_u din jut' ra renta ogue hin'na

¹⁹ Nu y_u ngurpa mbäjä nɛ y_u xänbate nijä 'b_u mi 'yɔt'a ran t'uti bi man ra Jesús nangu'e_u y_u hyote mbɛfi, min nde da got'a fädi ra Jesús, nguetho bi badi tengu'b_u guesɛ_u y_u hyote mbɛfi ɛ y_u mbäjä nɛ y_u xänbate nijä. Pɛ him bi got'i nguetho bi zutho y_u j_a'i.

²⁰ Janangue bi bɛm mahɔn'a b_uya nɛ bi mbɛhni 'da y_un 'yoh_u ngue da 'yän y_un t'änni a ra Jesús, n'dahma din ja 'bɛ'a sä dí fɛnt'a ra Jesús ngue di dä b_u 'b_uh ra ts'ut'abi.

²¹ Nɛ nu'_u y_un 'yoh_u bi xi a ra Jesús:

—Xänbate i, dí p_uhmbɛ hɔnt'a ma-juani guí ma. Nɛ dí p_uhmbɛ guí xänbi x_un ho hɔnt'a go to'o má j_a'i nɛ hin guí huahni to'o guí xänbi, pɛ guí xifi x_un ho nangue Oj_a.

²² Dami xije ya, ha din theui man t'ɛdih_u bi 'daj_u Oj_a 'b_u ga juth_u ra renta a ra ts'ut'abi Roma, uague hin'na, bi 'yɛn'_u.

²³ Pɛ nu'a ra Jesús mi p_uadi i ts'ämhy_a thoho.

²⁴ Nɛ bi 'yɛmp'_u:

—Hanja gní 'yängui, xi ni mbeti gni juthu ra renta ra ts'at'abi, gan nugä, bi 'yena.

Nε bi un baya.

—To'o rá pøte nε rá thuhu i cuat na ra mbeti, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nε nu'u bi 'yεn'u:

—Rá pøte nε rá thuhu ra ts'at'abi Roma i cuat na.

²⁵ Bi dāh ra Jesús baya nε bi 'yεmp'u:

—Nu'a rá mbeti ra ts'at'abi Roma, gui un'na. Nu'a xin rá mbeti Oja, gui un'na Oja a, bi 'yεmp'u.

²⁶ Janangue nu yun 'yohu him bi zä xtá hyät'a ra Jesús, pε bi hyonya thoho u 'be'a bi man'a ra Jesús.

Ran t'änni 'bu da ndants'u xun du

²⁷ Nε nu'u 'da yu saduceo, bi zøm bu 'buh ra Jesús, gue'u hingui εc'yei da ndants'u xøn du. Nu'u bi 'yεmp'a ra Jesús:

²⁸ —Nu'a ra Moisés bi 'daju n'da man t'εdih nε bi 'yena: “Nu'bu bi du n'da ran 'yohu ngue mi 'buh rá xisu nε njo'o yá t'uhn, nu'a rán 'yohu da zinba a rá xisu. Nε nu'a rá mbadi t'uhn dim 'bui, da thuspa rá thuhu a ran 'yohu bi du nε da'yεmbi rá ta a,” bi man ra Moisés.

²⁹ Pε gue'a ga än'nahe. Bim 'bu'i yoto yun 'yohu din 'yohu zεhe. Nu'a ra mbadi n'yohu bi zin'a n'da ra xisu, nε m'bejua baya bi du a ran 'yohu nε him bim 'buh rá t'uhn.

³⁰ Nε nu'bu mi du ran 'yohu baya, ná yoho rán 'yohu bi zin'a ra xisu mahøn'a, nε xø bi du a.

³¹ Nε xø bi zin'a man'da rán 'yohu baya, 'da'ingu bi 'yøt'u gätho yoto yun 'yohu, gätho bi du nε xinga n'da bim 'buh yá t'uhn.

³² Mbejua baya, bi duse ra xisu, bi 'yεn'u.

³³ Nuya, dami xije 'be'a din ja a ra pa da ndants'u xøn du. To'o da 'yεmbi rá xisu a ra xisu, nguetho gätho yoto bim 'buhmbu ra xisu ua ja ra häi, bi 'yεn'u yu saduceo.

³⁴ Nε nu'a ra Jesús bi dāti:

—Hønt'ua ja ra häi din thät'u yu ja'i.

³⁵ Nε gätho to'o yän sähu da mba bu mahεts'i 'bu bi ndants'u xøn du, nε him man ja ran thät'i bu.

³⁶ Nguetho da gohi tengu tho yám 'behni Oja u, nε him man da du bu. Nε ma'da'yo da gohi 'bu bi xoxa Oja u ngue yá t'uhnise Oja u.

³⁷ Pε nε'a ra Moisés bi ma da ndants'u xøn du 'bu mi 'yo't'i 'be'a bin ja, nu'bu mi nu mí zø ra za 'bu maya'bu. Nε i mam bu ngue nu Oja rá Oja ra Abraham nε ra Isaac nε ra Jacob, nε nu'u, ná ya'a thoho xí du u 'bu mi 'yεmp'a Oja ra Moisés.

³⁸ Ngubu bi ma nguetho guexta'a i 'buh yá mbui. Nubu na nu Oja 'da'ingutho 'bu i 'bu'a n'da ogue xøn du n'da. Guexta'a i jatho yá te u xøn du, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁹ Nε nu'u 'da yu xänbate nijā, bi 'yεmp'a ra Jesús:

—εmme xøn ho a gá ma, bi 'yεn'u.

⁴⁰ Nε nu'u yu saduceo ya him mi sä da 'yän mi'da yun t'änni.

To'o rám bom'beto a ra Cristo

⁴¹ Nε nubaya, bi 'yεn'a ra Jesús:

—Hague nán zä guí εmfu ra Cristo rám bom'beto ra David a.

⁴² Nguetho bi manse ra David bu ja ra søcuā bi 'yo't'a:

Nu'a Oja bi 'yεmp'a ma Hmu:

“Hyucua ga conhui ma ts'edi,

⁴³ gue'bu go dá tapä gätho u nin sūih,,” i εn Oja, bi 'yεn'a ra David 'bu mi ma nanguε ra Cristo.

⁴⁴ Hanja i εmbi rá Hmu, nε rám bom'beto a, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hinga gue'a bu nán xänbate u yu xänbate nijā

⁴⁵ Nu'a ra Jesús baya, ní jat'a nyāhu yá xädi, gätho mi 'bäpu mi øde 'be'a bi man ra Jesús. Bi 'yεmp' u baya:

⁴⁶ —O guí urpah masu 'be'a da man'u yu xänbate nijā, nguetho i he yá mbapahni xəm hmadi ngue da t'εspi, nε εmme di ho da mba ma zengua ngue da 'yεspa yu ja'i. Nε εmme i honi da hyupu ja yun thuts'i xøn ho bu ja yu nijā, nepu ja yun sihme.

⁴⁷ Nε i siyabi 'be'a i pε'ts' yu xisu xøn du yän ndø, nε i tunba yá ngu, nε ní

jat'i nya'a thoho i yāh_u Ojā b_u ja y_u niǰa. Pɛ nu'_u, man'da xən ʌtho ran ʌnbi da nu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

21

Nu'a ran t'unni man'da di muui

¹ Nu'a ra Jesús mi 'bāp_u ja ra dānija nɛ bi nu y_u mɛmbɛti i cāt yá mbɛti b_u ja ra huada, ngue rán t'unni Ojā.

² Nɛ bi nu n'da z_u hyoya xisu bi gār_p yoho y_u t'ʌc'axt'i.

³ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'_u mi 'bāp_u baya:

—Majuǰani dí xi a_h, nuna ra hyoya xisu man'da di muui bi uni xinda gue'_u gātho mi'da.

⁴ Nguetho gātho y_u mɛmbɛti 'b_u ya bi gāt'a n'da ra mbɛti ja ra huada, pɛ ya mbongui thoho yá mbɛti, pɛ nu'a z_u hyoya xisu, bi uni gātho mi ja, xíngui ts'_u bi bongui 'bɛ'a da hyonɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'bɛ'a din ja ra dānija

⁵ Nu'a ra Jesús mi ø'a man y_u jā'i: “Mahotho ra dānija, nɛ mahotho yən t'unni i zəp_u.” Pɛ ra Jesús bi 'yɛmp'_u:

⁶ —Nuna gātho guín nu_h ya, da zøn ra pa hin te din ja ua, xíngui ts'_u da bonga n'da z_u xɛqui ngue hin da yøt'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran ʌnbi din ja ua ja ra häi

⁷ Nɛ nu'_u 'da y_u jā'i mi ø'a bi man ra Jesús, nɛ bi 'yänni:

—Gra xānbate i, nda'a ní pa din ja a guím ma, 'bɛ'a ní hmɛpya dín ja sǎ ga pǎhmbe.

⁸ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'_u:

—Dami jamansu 'bɛ'a guí ɛc'yɛih_u. Nguetho da zøn ra pa ba ɛh y_u hyāte da hyā a_h: “Nugä drá Cristogä,” da 'yɛn'a_h. Nɛ da 'yɛn'_u: “Ya bi zøn ra pa ran zɛgui,” da 'yɛn'_u. Pɛ o guí ɛc'yɛih_u 'bɛ'a da man'_u.

⁹ Ga xi a_h 'bɛ'a gātho dín ja ua ja ra häi gue'b_u go ba ɛcǎ mahøn'a. O guí su_h 'bɛ'a guí 'yøhmb_u, nguetho dín ja y_u dǎsɛi, nɛ y_u jā'i hinga 'da'angu da bɛni. Pɛ hinga gue'b_u ran zɛgui dín ja ʌ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁰ Nɛ xø bi 'yɛna:

—Nɛ 'da'a n'danni y_u häi dín ja y_u sui. Nɛ dín sɛsɛ n'da ngu n'da y_u ts'ʌt'abi.

¹¹ Nɛ dín ja y_u 'yǎmhäi nts'utho, nɛ dín ja ra dǎthu, nɛ ra dǎgɛhɛ, nɛ dín ja y_u hmɛpya nts'utho b_u mahɛts'i.

¹² Pɛ hin nín ja a dím mangä 'b_u bim fɛnt'a_h nɛ da mba ma ʌn'ni a_h. Nɛ da ts'ix a_h b_u ja y_u niǰa, di ʌn'nah_u b_u. Nɛ da mba ma dǎ a_h b_u 'b_uh y_u ts'ʌt'abi nɛp_u 'b_u ja yá ts'ɛdi. Gātho ngub_u da t'øt'a_h ngue guí tɛngah_u.

¹³ Pɛ nu'b_u da ts'ix a_h b_u, da zǎ gui mamhb_u b_u ran ho ma'da'yo.

¹⁴ Nɛ 'yo gadín 'yomfɛnih_u 'bɛ'a gui mamhb_u 'b_u bi mba ma juǎn'ni a_h.

¹⁵ Nguetho nugä, ga bɛn'nah_u 'bɛ'a da zǎ gui mamhb_u ra ora gam 'bāhmb_u b_u. Nɛ nu'a ga bɛn'nah_u, xínga n'da nin sui_h da zǎ da dǎti 'bɛ'a gui mamhb_u b_u.

¹⁶ Nɛ madague'b_u, ni tah_u ogue ni mbeh_u, ogue ni cu_h, ogue ni mɛnih_u, ogue ni amigoh_u, pɛ guemhma di dǎ a_h b_u 'b_uh y_u ts'ʌt'abi. Nɛ 'da'a_h da tho a_h ngue guí ɛc'yɛigah_u.

¹⁷ Nɛ gātho da ts'an a_h nanguécä.

¹⁸ Pɛ o guín su_h nguetho xínga n'da ni xtǎh_u dim 'bɛp_u ja ni yāh_u.

¹⁹ Pɛ nu'b_u gui hyāth_u yən ʌnbi, Ojā di 'da a_h ra te mazǎi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'bɛ'a dín ja ra dǎhnini Jerusalén

²⁰ Nɛ man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'b_u guín nu_h xí mbät ra hnini Jerusalén y_u dofɛi, gui pǎhmb_u mi ts'ʌtho da guah ra hnini.

²¹ Nɛ nu'b_u bin ja b_u Njerusalén, gātho ʌ 'bāp_u ja ra xɛqui Judea xən ho 'b_u da 'dagui da mba b_u dǎpo b_u ja y_u nyuni. Nɛ'ʌ i 'bāp_u ja ra hnini, xən ho 'b_u da bøni, nɛ gātho i 'bāp_u dǎpo hin da 'yɛna da mba b_u ja ra hnini.

²² Nguetho gue'a ra pa di un rán ʌnbi Ojā ʌ, nɛ gātho dín ja tengu tho i mam b_u ja rá hman Ojā dín ja.

²³ Nɛ nu'b_u bin ja a, huɛcate ʌ in hǎt'ʌhni, nɛ'ʌ gātho ʌ 'b_uh yá 'uɛrɛ. Nguetho ndumbʌitho rán ts'ɛmbi Ojā

din ja ua ja ra häi ne xun ngu yun unbi da nu yu ja'i.

²⁴ Ne nu'u 'da'u dí mba ntho ra juai, ne nu'u mi'da da ts'ixpu n'danni yu häi ne da gohi tengu'bu i ofädi. Gue'u hing yu judío di ts'on na ra dahnini ne di manda ua, gue'bu go da zøn ra pa da hyanba yu ts'edi Oja, bi 'yēn'a ra Jesús.

'Bu bi zøn ra pa ba ɛh ra Cristo

²⁵ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yēna:

—Nu Oja da 'yot' yu hmeɣpa bu ja ra hyadi, neɣpa ja ra zana neɣpa ja yu sɔ. Ne yu ja'i 'bucua ja ra häi ɛmme din su'u 'bu da 'yode nts'edi da 'yēn ran dahi yu deɣa.

²⁶ Ne ɛmme da güent yu mbui nangu ra mbidi din ja. 'Ne da zu 'bu da bēni 'be'a din ja gätho ua ja ra ximhäi. Ne gätho 'be'a bi ja bu mahets'i di 'yāni.

²⁷ Ne nu'bu bin ja a dí xi ah, 'bex gua ɛcä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ba ɛcä bu ja yu güi, ban 'yo'be ma ts'edi xun ngu ngue dán nuixtegä.

²⁸ Ne nu'bu gán nuh da mbudi din ja, dami hyuthu nzambu ne gui ndos'h mahets'i, nguetho ba ɛh ni pɔrpateh da yan ah, bi 'yēn'a ra Jesús.

²⁹ Ne man'da bi man ra Jesús ngue bi man'a n'da ran t'uti, bi 'yēna:

—Gan 'yomfēnih ts'u 'be'a di ja ra za ra higo ne'u mi'da yu za.

³⁰ Nu'bu guín nuh i pɔx yu paxi yu za, gui pāhmbu 'bex ba ɛh yu pa xum pa.

³¹ Ngutho 'bu bi mbu'a dí xi ah, gui pāhmbu mi ts'utho di manda rá ts'edi Oja ua buya.

³² Majuani dí xi ah, nu yu ja'i 'bucua ya, hinga gätho xtí du 'bu bi mbudi din ja a dí xi ah.

³³ Nu bu mahets'i ne ra ximhäi da guadi, pē nu'a mam hmangä hin da gua'a, bi 'yēna.

³⁴ Janangu dami jamansu 'be'a gui ɔth, o guín nde gui 'yothu ni pähä zehēh, ne hinga hōnt'a guim bēmhbu nin sihme. Dami jamansu a gui

'yothu, hin ga tīn'nahu ngue gdí ɔth a 'bu bá pengä.

³⁵ Nguetho njon da bu'a ra ora ba ɛcä, pē gätho yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi da nu.

³⁶ Dami tøm thohohu ne thocua thoho gan yāh Oja, n'dahma din ja ni ts'edih gui hyäth yun unbi din ja. Nu'bu ngubu gui 'yothu, hin gui pēs' ni säh 'bu gä 'bāhmbu bu ja ma hmigä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yēn'a ra Jesús 'bu mi xih yu xädi 'be'a gätho din ja.

³⁷ Ne nu'a ra Jesús 'bu mi 'bupu Jerusalén, gätho yu pa mi xänba u yu ja'i bu ja ra dānija. Pē nu'bu ra xui buya, mi pa bu ja ra nyuni Olivos.

³⁸ Ne gätho yu xudi mi pa bu yu ja'i bu ja ra dānija, da 'yø'a i man ra Jesús.

22

Bi hma da tho ra Jesús

¹ Nuya mi ts'utho da zøn ra pa da ts'i ra hme hin'yü rá íxi. Gue'u yu pa ra dāmpeti ran dābaxjua.

² Nu'u yu ngurpa mbäjä ne yu xänbate nija, mi honi 'be'a dí hyo ra Jesús. Pē mi su'u 'be'a da 'yot' yu ja'i 'bu da hyo'a.

³ Ne nu'a ra zīthu bi yut' rá mbui ra Judas Iscariote, gue'a n'da rá xädi ra Jesús.

⁴ Nu'a ra Judas bi mba, bin yāh yu ngurpa mbäjä ne yu hmu dofai, ne bi xifi 'be'a da 'yot' bu di dā'a ra Jesús.

⁵ Nu'u bi hyu yu mbui 'bu mi man'a ra Judas 'be'a da 'yot'e. Ne bi xifi da gut rán zäbi ra Judas.

⁶ Ne nu ra Judas buya, bi dō'ma ra ora 'bu njongui 'bupu yu ja'i ngue di dā'a ra Jesús.

Rán sihme ra Hmu

⁷ Ne mi søn ra pa bin ja ra dānts'ihme i ts'i ra hme hin'yü rá íxi, ne i ho ra t'udē'yo.

⁸ Ne nu'a ra Jesús bi mbēn'na ra Pedro ne ra Xuua ne bi xifi di hoc ran sihme ran dābaxjua, da zi 'bu bin de.

⁹ Nu ra Pedro ne ra Xuua buya:
—Hapu guín nde ga hoc'be, ɛn'u.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yēmp'u:

—Nu'b_u gán 'youi b_u ja ra ndenhni ne gui nuui n'da ran 'yoh_u i tu n'da ra xaro ra dehe, dami tendui a ran 'yoh_u, ne gui cat'ui b_u ja ra ngu da y_ut'a.

11 Ne gui xihmi a ra m_ungu b_u: “Nu'a ra xānbate bá p_unga'be ngue gui xic'be hap_u i ja ra cuarto ngue ga s_ugāhe ra d_unsihm_u,” gui 'y_uenui.

12 Ne nu'a ran 'yoh_u da zix aui b_u mag_uts'i hap_u i ja ra cuarto x_un ndoho. Guep_u gui hocui rán sihm_u ran d_ubaxjua, bi 'y_uemp'_u y_u x_udi.

13 Nu ra Pedro ne ra Xuua b_uya bi mba bi d_uni tengutho bi man'a ra Jesús. Ne bi hocp_u ran sihm_u b_uya.

14 Nu'b_u mi z_un ra ora b_uya, nu'a ra Jesús ne mi'da y_u x_udi bi z_um b_u ne bin sihm_u.

15 Nu ra Jesús bi 'y_uemp'_u y_u x_udi: —Emm_u dán ndeg_u ga sihm_u na ran sihm_u ran d_ubaxjua 'b_u di 'b_uedi ga tug_u.

16 Ne dí xi ah_u, him man'dand_u ga sig_u na ran sihm_u jague'b_u bi z_un ra pa ngue gán y_umh_u x_un ho 'b_u gám 'b_umh_u b_u di manda rá ts'edi Oj_u.

17 Nu ra Jesús b_uya bi d_uca n'da baso ra vino ne bi un ra jamadi Oj_u, ne bi 'y_uemp'_u y_u x_udi b_uya:

—Dami comhb_u na po na ra baso, gui sihm_u.

18 Nguetho dí xi ah_u, hin ga sig_u mah_un'a asta gue'b_u go da z_un ra pa di manda ua rá ts'edi Oj_u x_un ho.

19 Ne nub_uya, bi hy_uc ra hm_u ne nu'b_u mi gua'a bi un ra jamadi Oj_u b_uya, bi x_uni ne bi darpa _u y_u x_udi, bi 'y_uena:

—Nuna ra hm_u na, ma ng_uc'y_uig_u na, ga ung_u nangue ah_u. Ne n'dand_u ngu n'dand_u 'b_u guí sihm_u, guim b_uenj_u, bi 'y_uen'a ra Jesús.

20 Ne nu'b_u mi guadi bin sihm_u _u, nu ra Jesús bi d_uc'a ra baso ra vino ne bi un'd_u y_u x_udi ne bi 'y_uemp'_u:

—Nuna, ran hoqui ma'da'yo, guehna nam b_uni ma jig_u ngue bi hoc'a ra 'da'yo'yu bi 'y_ut'ah_u Oj_u na, bi 'y_uena.

21 P_u dí huhmb_u ua n'da di d_ug_u.

22 Ne nug_u, ngue dán ja'ig_u ua ja ra ximh_ui, da thog_u, ngue gue'a bi z_und

Oj_u, p_u í hu_uhi maha a di d_ug_u, bi 'y_uen'a ra Jesús.

23 Nu y_u x_udi, 'b_ux bin 'y_uanzehe to'o di d_ua' ra Jesús.

Ra Jesús bi ma to'o dim 'bet'o

24 Ne man'da ran junt'i bi 'y_ut'_u y_u x_udi ngue to'o dim 'bet'o nangues_u _u.

25 P_u nu ra Jesús bi 'y_uemp'_u:

—Nuua ja ra h_ui, nu y_u ts'ut'abi ne' _u i ja y_u ts'edi, x_un h_ui i _urpa y_u ja'i 'b_u di manda _u, i _ut'e y_u 'y_uhe _u, ne i t'emb_u x_un ho a i _ut'e.

26 P_u nu ah_u, hin gan jah_u b_u. Nu'a to'o dim 'bet'o, da 'y_ut'e dim 'bejua thoho. Ne nu'a to'o din ng_urpi, da 'y_ut'e din 'y_uhe thoho a.

27 Nu y_u hmu 'b_ucua ja ra h_ui, hin dim p_u'_u, p_u gue i t_u'mi da mb_up' _u y_u 'y_uhe, p_u nug_u madague d_um hmug_u, p_u dí _ut'ä ngue ni 'y_uhegah_u, bi 'y_uen'a ra Jesús.

28 Ne man'da bi xifi, bi 'y_uena:

—P_u nu'ah_u, dán hy_umh_u 'b_u má nug_u y_un _unbi ua ja ra ximh_ui.

29 Janangue ga 'da'a nin t'edih_u, tengutho bi 'dac_u ma Ta.

30 Ne nu'b_u bi z_un ra pa ga _ut' ran ts'ut'abi, 'darp_u dan johyah_u, ne gui comhb_u ma ts'edi gui ju_unbah_u ma mi'israelh_u, dy_u judíoh_u, bi 'y_uen'a ra Jesús.

Ra Jesús i p_udi 'be'a da 'y_ut'a ra Pedro

31 Ne bi t'emp'a ra Pedro:

—Ma z_u Pedro, nu'a ra z_uthu bi 'y_uh ran t'ed_u ngue da z_ua' ni mb_uih_u, in nde ah_u gan 'u_uxth_u tengu'b_u i 'u_ux_u ran d_uhi y_u h_ui ra trigo.

32 P_u nug_u, ya dá _up ma Ta him má z_u gui pumb_uni ni t'ec'y_ueih_u. Ne nu'b_u gán 'yomf_uni ts' _u, gui 'y_uec'y_ui x_un ho mah_un'a, ne gui z_urpa y_u mb_ui ni mi'y_uec'y_ueih_u, bi 'y_uembi.

33 Ne nu'a ra Pedro bi d_uh p_uya:

—Nug_u, ga t_un'na i madague dan of_uadiui ogue ga tuui, bi 'y_uena.

34 Bi d_ua' ra Jesús b_uya:

—Gra Pedro, dí xi'i, nu'b_u hin ní mbah ra _uni, ná hyund_u xquí c_ungui, bi t'emp'a ra Pedro.

*Ra Jesús bi ma mi ts'uttho da nu ran
anbi*

³⁵ Xø bi 'yemp' u yú xädi baya:

—Nu'bu ra mbadi dá pen'nahu bu gá mamhu ran ho ma'da'yo, ne hin te gá hyaxhu. 'Be'a gá 'yøthu, ha bin ja 'be'a gätho gá hyomhu, uague hin'na.

Ne gätho yú xädi bi 'yena:

—Hin te dá 'behmbe.

³⁶ Pe nuya n'dan'yo gui 'yøthu, gui tux ni buxahu, ne gui hyax ni mbetihu. Ne nu'bu hin'y ni espadahu, gui pä ni pahnihu gui tämbu n'da.

³⁷ Nguetho i jatho din jagä tengu i mam bu ja rá hman Oja, i em bu: “Yu ja'i da 'yembi ra ts'om'bäi a,” i em bu ja rá hman Oja nanguecä, bi 'yena ra Jesús.

³⁸ Ne nu' u yú xädi bi 'yembi:

—Gra Hmu, i jaje yoho yu espada, bi 'yena.

—Dí gua'u, bi 'yena ra Jesús.

*Ra Jesús in yqui Oja bu ja ra nyuni
Olivos*

³⁹ Nu'a ra Jesús baya, bi bøm bu ja ra cuarto mi sihme u, bi mba bu ra nyuni Olivos, bi mbähä yú xädi.

⁴⁰ Ne nu'bu mi zøm bu, nu ra Jesús bi 'yemp' u:

—Dami 'yäfu rá ts'edi Oja gue da zä gui hyäthu yün ts'äte ra zithu, bi 'yembi.

⁴¹ Ne nu'a ra Jesús bi 'ue'i ts' u bu mí 'bäh yú xädi, ne bin danyahmu, bin yäui Oja.

⁴² Ne bi 'yena:

—Ma Ta'i, nu'bu ni pähä, dami japi ngue hin ga sigä a ra mbohi gá sänni ga sigä, pe hin dín nde ma pähazehe pe go ni pähä dín nde ga øt'ä, bi 'yena ra Jesús.

⁴³ 'Bex bi nequi bu n'da rá hman 'behni Oja mahets'i ngue bá hanba a í zerpa rá mbui.

⁴⁴ Pe nu'a ra Jesús emme bi du rá mbui, ne man'da nts'edi bin yäui Oja. Xøgue ra ji a rá xänthe mi täpu häi.

⁴⁵ Ne bi ndants'a ra Jesús baya, bi mba bu 'buh yú xädi. Pe nu' u, gätho min aha nguetho bi güent yú ja'i u nangue ra dumbui mim beni.

⁴⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yemp' u:

—Hanja gnán ahmbu. Dami nuhmbu, gan yahu Oja janangue'a da zä gui tämbu rán ts'äte ra zithu, bi 'yembi.

Bi fent'a ra Jesús

⁴⁷ Ne nu'bu min yahu yú xädi, 'bex bá epu n'da nets'i yu ja'i, ne bá 'bet'o ra Judas, gue'a n'da rá xädi ra Jesús. Ne nu'a bi zøm bu 'buh ra Jesús ne bi zæspa rá 'yogu 'bu mi zengua.

⁴⁸ Pe nu'a ra Jesús bi 'yembi:

—Grá Judas, ha ran ts'utts'i guí dāgui, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yena ra Jesús.

⁴⁹ Ne nu' u mi'da yú xädi 'bu mi nu 'be'a bin ja, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ha ga japähe ma espadahe, en' u.

⁵⁰ Pe him bi dø'mi 'be'a da si'a n'da u, 'bex bi zæcua rán 'yeizagu rá 'yeha ra ngurpa mbäjä.

⁵¹ Pe nu'a ra Jesús 'bex bi hæcua yú xädi:

—O guí øthu a, bi 'yembi.

Ne 'bex bi hocua mahøn'a a rá zagu a ran 'yohu.

⁵² Ne nu'a ra Jesús 'bex bin yahu yu ja'i ngue bá ehä da zits'i. Min 'yohu yu ngurpa mbäjä ne yu ngurpa mbädi bu ja ra danija, ne mi'da yú ngurpi yu judío. Ne bi 'yembi:

—Ha drä bægä ngue guá hahu ni espadahu ne ni zahu ngue guí sixcahu, bi 'yena.

⁵³ Hanja hin gá bentcahu bu ja ra danija, ne zant'a min xänbategä bu. Pe nuya bi zøm ra ora din ja a bi zänd Oja ne n'da ora thoho guí taju, ne'a ra dāmants'o n'da ora thoho da daqui, bi 'yena ra Jesús.

Ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

⁵⁴ 'Bex bi fent'a ra Jesús ne bi ts'ixpu ja rá ngu ra hmumbäjä. Ne nu'a ra Pedro bi denni a na 'bejua thoho.

⁵⁵ Ne mi zøm bu n'da ra sibi bu mbo rá mbä't'i rá ngu ra hmumbäjä. Ne nu ra Pedro madin täspihu bu yu ja'i.

⁵⁶ Ne mi 'bäpu n'da ra hmute ngue ra 'yeha bu. Ne nu'bu mi nu'a ra Pedro, bi 'yena:

—Nuna ran 'yohu hucua, min 'yohu ra Jesús.

⁵⁷ Pɛ nu'a ra Pedro bin cøni, nɛ bi 'yɛna:

—Nu'i grá xisu, xøgue hin dí pácä to'o a guí ma, bi 'yɛna.

⁵⁸ Nu'bɥ mi tho n'da zɥ t'ɥ ora, n'da ran 'yohɥ bi nu'a ra Pedro nɛ bi 'yɛmbi mahøn'a:

—Nu'i grán 'yohɥ, gue'e gmin 'yohɥ ra Jesús.

Pɛ nu'a ra Pedro bin cøni:

—Hinga guecä, bi 'yɛna.

⁵⁹ Nɛ nu'bɥ mi thoh man'da ora, xø man'da ran 'yohɥ bi 'yɛmbi:

—Nugä, dí pácä na ran 'yohɥ. Guehna n'da rá xädi ra Jesús. Nehna ra mɛngu Galilea na, bi 'yɛna.

⁶⁰ Pɛ nu'a ra Pedro bi dätì:

—Nu'i grán 'yohɥ, hin dí pácä 'bɛ'a guím ma, bi 'yɛna.

Nɛ 'bex bi mbah ra øni bɥya.

⁶¹ Nu'a ra Jesús 'bex bin yɛgui nɛ bi hyant'a ra Pedro. 'Bex bi bɛn'a ra Pedro xí xi'a rá Hmu, ngue bi 'yɛmbi: “Dí pácä nu'bɥ hin ná mbah ra øni, hyundì xquí cøngui,” ngue xí 'yɛmbi.

⁶² Nɛ nu'a ra Pedro bɥya, bi mba bɥ thi nɛ bin zoni, bi bɛnman'ɥ 'bɛ'a bi 'yøt'e.

Ra Jesús bi t'ɥspi

⁶³ Nɛ nu'ɥ yɥn 'yohɥ mi fä'a ra Jesús, bin ɥspate tho'ɥ.

⁶⁴ Nɛ bi gorpa rá dā ra Jesús, nɛ bi mbɛmp' pɥya, nɛ bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Grá pøngahyā, xije to'o bi mbɛp'a'i, bi 'yɛmbi.

⁶⁵ Nɛ ɛmmɛ xɥn ngu ran ts'o bi xi'a ra Jesús.

Ra Jesús bi juqnbə yɥ ngɥrpi yɥ judío

⁶⁶ Nɛ nu'bɥ mi hyax pɥya, bim peti bɥ yɥ dəc'yɛi, nɛ yɥ ngɥrpa mbäjä, nɛ yɥ xānbate nijä. Nɛ nu'ɥ bi zixpɥ madím peti gätho yá ngɥrpi yɥ judío, ngue di juqnbə ra Jesús. Nɛ bi 'yɛmp'a:

⁶⁷ —Dami xije ya, ha majuañi gue'e grá Cristo, rá Thahni i Ojä.

Nɛ nu'a ra Jesús bi dätì:

—Madague'a ga xi ahɥ, hin gui 'yɛc'yɛigahɥ.

⁶⁸ Nɛ ngutho'bɥ ga än'nahɥ n'da ran t'änni, hin gui thəhmbɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁶⁹ Pɛ nuya, bi zøn ra ora ga com'be rá ts'edi Ojä nuixte thoho, nugä ngue dán jä'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁷⁰ Nɛ nu'ɥ mi hupɥ bi 'yänni:

—Ha gue'e rá Ts'ənt'ɥ e Ojä 'bɥ.

Nɛ nu'a ra Jesús bi dätì:

—Gue'a guí mamhbɥ, bi 'yɛna.

⁷¹ Pɛ nu'ɥ bɥya, 'bex bi 'yɛn'ɥ:

—Hingui jatho ga homhbɥ mi'da yɥ testigo, nguetho ya bin juənzɛɛ, nɛ dá øhmbɥ a bi ma, bi 'yɛn'ɥ.

23

Ra Pilato bi juqnbə ra Jesús

¹ Janangue'a bi ndants'ɥ, bi zix'a ra Jesús bɥ 'bɥh ra ts'ət'abi Pilato.

² Nɛ gätho ɥ bi yəp'a ra Jesús. Nɛ bi 'yɛmp'a ra Pilato:

—Nuna ran 'yohɥ i 'bäcua, ɛmmɛ i hät yɥ jä'i, nɛ bi xih yɥ jä'i ngue hin din jut yɥ renta im man ra ts'ət'abi Roma, nɛ bi manɛ ngue gueɛ ra Cristo, ra hmuts'ət'abi na, bi 'yɛn'ɥ madí yəp'a ra Jesús.

³ Nɛ nu'a ra Pilato bɥya, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ha majuañi gue'e rá hmuts'ət'abi yɥ judío.

Ra Jesús bi dätì:

—Gue'a gá ma, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴ Nu ra Pilato bɥya bi 'yɛmb yɥ ngɥrpa mbäjä nɛ yɥ jä'i mi 'bäpɥ:

—Xínga n'da ra ts'oqui dá tɪnbä na ran 'yohɥ, bi 'yɛna.

⁵ Pɛ ɛmmɛ man'da nts'edi bi man'ɥ yɥ yəpate:

—Nuna ran 'yohɥ bi dɥ'ma n'da ran heque nangue 'bɛ'a bi xānbə yɥ jä'i. Gue'a bi 'yørpɥ ja ra häi Galilea, nɛpɥ ra xɛqui Judea, nɛ nuya bi zøcua ja ra hnini Jerusalén, ngue da 'yøt'ua, bi 'yɛn'ɥ.

Ra Herodes bi juqnbə ra Jesús

⁶ Nu'bɥ mi 'yøde 'bɛ'a bi man yɥ jä'i, nu ra Pilato bi 'yänni:

—Ha ra mɛngu bɥ Galilea na ran 'yohɥ 'bɥ.

⁷ Nɛ nu'bɥ mi bədi gue ra mɛngu bɥ Galilea a ra Jesús, bi manda da ts'ixpɥ 'bɥh ra Herodes. Nguetho

ra Herodes ra ts'ut'abi bu ja ra häi Galilea, ne gue'a ra pa i 'bupɛ ja ra dahnini Jerusalén a.

⁸ Ne nu'a ra Herodes, 'bu mi nu'a ra Jesús, bin johya, nguetho mi øde 'be'a gätho mi øt' ra Jesús, ne in nde da nu n'da ran t'øt'e nuixte.

⁹ Ne nu'a ra Herodes, xun ngu bi 'yän yän t'änni, pe nu'a ra Jesús him bi 'yurpatho ra güenda, xingui ts'u bi dadi.

¹⁰ Ne hinga yatho mi 'bäh yu ngarpa mbäjä, ne yu xänbate nija, ne emme ts'edi bi mbafi, di yap'a ra Jesús.

¹¹ Pe nu'a ra Herodes ne yá dofai, emme bi denthoho a ra Jesús, ne xingui ts'u bi numansu'a. Ne nu'u yu dofai bi het'a ra pahni tengu yá pahni yu hmuts'ut'abi, ne bi mbenh mahøn'a bu 'buh ra Pilato.

¹² Ne madín sähmi a ra Herodes a ra Pilato, pe nu ra pa a, bin amigoui buya.

Nu ra Pilato bi manda dí ho ra Jesús

¹³ Ne nu'a ra Pilato bi zon'da yu ngarpa mbäjä ne'u mi'da yá ngarpi yu judío.

¹⁴ Ne bi 'yëmbi:

—Guá sihu na ran 'yohu 'bäcua, ne gá xijə ra hyäte na. Pe xun ngu yän t'änni xtá ändä ne xinga n'da ra ts'oqui dá tñbä na, bi 'yëna.

¹⁵ Ne xinga gue'a ra Herodes bi ma xtán dñba n'da rá ts'oqui, ne bá pentho ua mahøn'a. Ne hin'yü 'be'a bi 'yøt'na ran 'yohu gue dí nu ran däte.

¹⁶ Nuya, ga manda da 'bei ne nubuya ga thøtho, bi 'yëna.

¹⁷ Nguetho nu ra Pilato nzai di thø'a n'da ra ofädi 'bu i ja ram peti ran dābaxjua.

¹⁸ Pe nu yu jä'i emme bi mbafi ne n'dat'a bi man u:

—Dami hyo na ran 'yohu, ne go gui thø'a ra Barrabás, bi 'yën'u.

¹⁹ Ne nu'a ra Barrabás, ra hyodu a, ne mi ofädi nguetho bi parpa yu jä'i din sähmbu ra ts'ut'abi.

²⁰ Pe nu'a ra Pilato, emme min nde di thø'a ra Jesús, ne bi zäpi din yähu yu jä'i mahøn'a.

²¹ Pe nu'u yu jä'i emme i mbafi. Ne bi 'yën'u:

—Cuarpu ja ra pont'i, bi 'yën'u.

²² Ne ná hyundi buya, bi 'yän'na ra Pilato:

—'Be'a ní ts'oqui bi 'yøt'na ra Jesús, xinga n'da ra ts'oqui xtá tñbä ngue dí nu ran däte, pe 'be da gua'a m'bei ga xocä buya, bi 'yën'a.

²³ Pe man'da nts'edi bi mbah yu jä'i, ne n'dat'a bi ma ngue di cuarpu ja ra pont'i ra Jesús. Ne bi dāha 'be'a min nde buya.

²⁴ Nguetho nu'a ra Pilato bi manda da t'øt'a 'be'a go i nde yu jä'i.

²⁵ Go bi thø'a ra Barrabás, ngue bi man yu jä'i, madague'a in ofädi a nam parpate ne ne'a in hodu. Pe nu'a ra Jesús, go bi dāp'u yu jä'i da 'yørpe tengu mim bēni da 'yørpe.

Nu ra Jesús bin cuatpu ja ra pont'i

²⁶ Ne nubuya, bi ts'ixa ra Jesús bu ndehni. Ne bin c'athu n'da ran 'yohu, í Simón, ra mengu bu ra hnini Cirene, ngue ní mba bu ja ra hnini Jerusalén. Ne bi fent'i ne bin japi da duspa rá pont'i ra Jesús.

²⁷ Ne n'dan nets'i yu jä'i bi den'na ra Jesús. Ne nu'u 'da yu xisu zom bu ní mba, i tu yá mbui 'be'a da t'ørpa ra Jesús.

²⁸ Pe nu'a ra Jesús bi hyët'u ne bi 'yëmp'u:

—Gyá zu xisuhu, ngue gyá menguhu Jerusalén, o guí zomhu ngue ga tugä, pe man'da go gui zomhu nangue 'be'a gui nusehu, gyu menguhu Jerusalén, ne ni t'uhnihu.

²⁹ Nguetho da zøn ra pa xun u tho ran unbi guin nuhu. Ne him man gui samhbu u yu xisu him bi dñ yá t'uhn, pegue guim bēmhu majäpi u, nguetho ya njo'o yá t'uhn da nu'a ran unbi xun u tho tengu da nu ni t'uhnihu.

³⁰ Ne da 'yën'i 'da: “Man'da xun ho 'bu xtan yøt' yu t'øhø ne yu nyuni xtan gogbahu, xinda gue'bu ga thoqui ga nuhan ran unbi xun u tho,” da 'yën i 'da.

³¹ Ne gui pähmbu, nu'bu xun u tho ran unbi bi t'ørpa n'da ngue hin'yü rá

ts'oqui, man'da xən ɤ tho da t'ørpa ɤ ja yá ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɤ mi xih yɤ xisu i zoni.

³² Nɛ ɤ yoho yən 'yohɤ bi ts'its'i ngue 'darpɤ da thohɤ a ra Jesús. Pɛ gátho ɤ yoho mi ja yá ts'oqui ɤ.

³³ Nɛ gátho bi zəm bɤ ja n'da ra nyuni t'ɛmbi ra yáxmu. Guepɤ bi mba ma cuati bɤ ra Jesús nɛ ɤ yoho yən 'yohɤ. N'da a n'da bi guarpɤ ja yɤ pont'i.

³⁴ Nɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛna:

—Ma Ta'i, dami punba a i ørcä ya yɤ ja'i, nguetho hingui pãdi 'bɛ'a i øt'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nɛ nu'ɤ yɤ dofɤi bi 'yøt'a n'da ran tãha to'o da gaxa rá pahni ra Jesús.

³⁵ Nɛ mi hand thoho yɤ ja'i. Nɛ nu yá ngarpi, ɛmmɛ bi den thoho nɛ bi 'yɛna:

—Nunɤ ran 'yohɤ bi pø'i 'da, i sä dim pøse ya gue'bɤ gue'a ra Cristo rá Thahni Oja nɤ, bi 'yɛn'ɤ.

³⁶ Nɛ ɤ yɤ dofɤi ɛmmɛ bi denthoho nɛ di säti di un'na ra vino xən ju, ɛmbi da zi a ra Jesús.

³⁷ Nɛ bi 'yɛmbi:

—Nu'bɤ gue'e rá Hmuts'ut'abi yɤ judío, damim pøse 'bɤ, bi 'yɛn'ɤ yɤ dofɤi.

³⁸ Nɛ mán t'o't'i n'da ra xithɛ bɤ ja ra pont'i bɤ ja rá yá ra Jesús. Nɛ nt'o't'i bɤ: “Nuna rá Hmuts'ut'abi yɤ judío na.”

³⁹ Nɛ nu'a n'da ran 'yohɤ mi cuat rá pont'i mi 'bäpɤ nán ja rá hyo ra Jesús, bin sante thoho. Nɛ bi 'yɛna:

—Nu'bɤ majuaɲi gue'e grá Cristo, hanja hin gám pøse, nɛcä'be xqui pøc'be, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

⁴⁰ Pɛ nu'a man'da ran 'yohɤ mi cuarpɤ bɤya, bi hɛcpa a bin sante nɛ bi 'yɛmbi:

—Ha xíngui ts'ɤ guí su Oja, nɛ 'dat'a man ɤnbihɤ, bi 'yɛna.

⁴¹ Pɛ nugüi, ran ðate rán säui a dá øt'ui. Pɛ nuna ra Jesús, xíngui ts'ɤ ran ts'o bi 'yøt'na, bi 'yɛmbi.

⁴² Pɛ nubɤya, bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Dami bɛnc 'bɤ bin ja ni ts'ɛdi ngue gui manda ua, bi 'yɛna.

⁴³ Nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Majuɲi dí xi'a'i, ga sòmmi nám pa ya bɤ mahɛts'i, bi 'yɛmbi.

Bi du ra Jesús

⁴⁴ Pɛ nu'bɤ huxyadi, bim 'bɛxui gátho ra ximhäi, asta gue'bɤ hyunde.

⁴⁵ Nɛ nu'bɤ mim 'bɛxui, bin xɛngui nde ra 'bø't'e i ndam bɤ mbo ra ðanija.

⁴⁶ Nɛ nu'a ra Jesús nts'ɛdi bi mbafi, nɛ bi 'yɛna:

—Ma Ta i, dadí dä'a ma te ya, bi 'yɛna.

Nɛ 'bɛx bi du bɤya.

⁴⁷ Nɛ nu ra hmudofɤi mi 'bäpɤ, 'bɤ mi nu 'bɛ'a bin ja, bi 'yɛspa Oja, nɛ bi 'yɛnse:

—Majuɲi nunɤ ran 'yohɤ hin te mi ja ra ts'oqui, bi 'yɛna.

⁴⁸ Nɛ gátho na ngu yɤ ja'i 'bäpɤ ngue yɤ nute, 'bɤ mi nu 'bɛ'a bin ja, 'bɛx bi mba yá ngu, bi bɛndumbɤi nɛ bi hyonya thoho.

⁴⁹ Pɛ nu'ɤ yá amigo ra Jesús n'danni ts'ɤ mi 'bäi. Nɛ ɤ 'da yɤ xisu mi tɛn'na ra Jesús 'bɤ mambá nɛxpɤ ja ra häi Galilea, gátho bi nu 'bɛ'a bi t'ørpa ra Jesús.

Bi t'ä'a ra Jesús

⁵⁰⁻⁵¹ Nɛ mi 'bɤ'a n'da ran 'yohɤ, í José, ra mɛngu bɤ ra hnini Arimatea, n'da rá hnini yɤ judío bɤ ra xɛqui Judea. Nu'a, ra hoc'ja'i a, nɛ mi hnu-mansu. Nɛ mi tøm' ra pa di manda ua rá ts'ɛdi Oja. N'da rá ngarpi yɤ judío a, pɛ hinga 'da'ingu bi bɛmhɤ ɤ bi juɲba ra Jesús.

⁵² Nɛ nu'a ra José bi mba bɤ bí 'bɤh ra Pilato nɛ bi 'yäp rá ngøc'yei ra Jesús ngue da 'yägui.

⁵³ Nɛ bi tong bɤ ja ra pont'i a ra Jesús. Nɛ bi mbantpa rá ja'i ra Jesús n'da ra hoc'bø't'e xən ho, nɛ bi gärpɤ ja n'da ra hyädo xínga n'dandɪ bi 'yo n'da ra du.

⁵⁴ Nɛ nu'bɤ mi 'yägui, gue'a ra pa din sä yɤ ja'i ngue da nu ra pa ran säya.

⁵⁵ Nɛ nu'ɤ yɤ xisu, mi tɛn'na ra Jesús 'bɤ xí nɛxpɤ ja ra häi Galilea, bi ðɛn'na ra José nɛ bi nu hapɤ bi jät'a ra Jesús, nɛ mi nu hapɤ án ja rá yá.

⁵⁶ Nɛ nu yɤ xisu bi mba bɤya, di hoc ra 'yɛthi i yɤman'u, nɛ ra aceite

da gospa rá ja'i ra Jesús. Pɛ nu'bu mi mbu'a ra pa ran säya, bin säya tengu thoho bi mam bu ja yün t'ɛdi.

24

Bi dambɛni ra Jesús bu ja rán 'yägüi

¹ Nɛ t'uxuditho ra pa ndomingo, nu'u yu xisu bi dux ra 'yɛthi bi hoqui, nɛ bi mba bu ja ran 'yägüi ngue ra hyädo guepu mi o ra Jesús.

² Nɛ nu'bu mi zom bu, bi nu, ya xí mba njünni a ra do mi juaxpu ja ra hyädo.

³ Nɛ 'bex bi yurpu mbo, pɛ him bi dɪm bu rá ja'i ra Jesús.

⁴ Nɛ nu'bu mi 'bäpu nɛ din 'yomfɛni 'bɛ'a bin ja, 'bex bim 'bähmbu yoho yäm 'bɛhni Oja, mi he yá pahni di fɛxni.

⁵ Nɛ nu'u yu xisu, ɛmmɛ bin su nɛ bi hyɛ't'u yün 'yohu. Nɛ bi 'yɛmp'u:

—Hanja gní hyomhbu ua n'da ran 'yohu i 'bui, guecua ja ran 'yägüi.

⁶ Nu'a guí homhbu, bi ndants'a, njo'o ua a. Nde'bu guim bɛmhbu a bi xi ahü 'bu gäm 'bähmbu bu ja ra häi Galilea.

⁷ Ngue bi ma jatho da nu ran unbi, nɛ da mba ma dä bu 'buh yu ts'om'bäi, nɛ da du bu ja ra pont'i, nɛ nu'bu ná hyu pa da dambɛni, bi 'yɛn'ahu, bi 'yɛn'u yäm 'bɛhni Oja.

⁸ Nɛ nu'u yu xisu bi bɛm buya 'bɛ'a xí man'a ra Jesús.

⁹ Nɛ bi nexpu ja ran 'yägüi, bi mba bu 'bu'u 'dɛ'ma'da yá xädi ra Jesús nɛ'u gätho mi'da, nɛ bi xi'u 'bɛ'a bin ja bu ja ran 'yägüi.

¹⁰ Nɛ nu'u yu xisu, ra María Magdalena a n'da, nɛ ra Juana a man'da, nɛ ra María rá mbe ra Jacobo a man'da, nɛ'u mi'da min 'yohu gue'u bi xi'u yá xädi a ra Jesús 'bɛ'a bi nu bu ja ran 'yägüi.

¹¹ Pɛ nu'u yá xädi, him bi 'yɛc'yɛi 'bɛ'a bi man yu xisu, nɛ bi 'yɛmbi bi bɛnse 'bɛ'a bi man'u.

¹² Pɛ nu'a ra Pedro, bi mba n'dihi bu ja ran 'yägüi nɛ bi nu bu mbo. Nɛ bi nu mi 'bontho bu ra 'bø't'e má mbant'i ra Jesús. Nɛ bi mbeng bu ja rá ngu buya, bi hyonya thoho 'bɛ'a bin ja.

Ra Jesús bin 'yohu bu 'yu 'da yá 'yɛc'yɛi

¹³ Nɛ gue'a ra pa bi mba yoho yu 'yɛc'yɛi bu ja ra hnini Emaús ngue hinga yatho, hyu ora tho ná 'yo.

¹⁴ Nɛ i mam bu ní mba 'bɛ'a bin ja bu Jerusalén.

¹⁵ Nɛ gätho ná ya'u, bi zäpu 'yu a ra Jesús nɛ bin 'yohu.

¹⁶ Nɛ nu'u bi nu a, pɛ him bi badi to'o a.

¹⁷ Nɛ nu'a ra Jesús bi 'yän'du:

—'Bɛ'a guí mammi.

Nɛ nu'u yoho bim 'bäpu buya, nɛ ɛmmɛ tu yá mbui.

¹⁸ Nɛ nu'a n'da í Cleofas bi dɛti, bi 'yɛna:

—Masque høn'a zɛhɛ hin guí paɛi 'bɛ'a bin ja bu Jerusalén yu pa i ja buya, bi 'yɛmbi.

¹⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yänni:

—'Bɛ'a bin ja bu.

Nɛ bi xih puja 'bɛ'a bin ja, bi 'yɛmbi:

—Nu ra Jesús, ra mɛngu Nazaret, n'da rá pøngahya Oja ɛmmɛ mi ja rá ts'ɛdi, bi 'yøt' yün t'øt'e nuixte nɛ bi hoc yün zäman'u. Nɛ bi 'yøt' ran ho bu na nu Oja, nɛ nu yu ja'i bi numansu a.

²⁰ Nɛ nu'u yu ngurpa mbäja nɛ mi'da ma ngurpihu, bi dä'a ra Jesús bu 'buh ra ts'ut'abi ngue da tho. Nɛ bi mba ma cuati bu ja ra pont'i buya.

²¹ Nɛ nugähe, dá bɛmhbe gue'a da yänju dyá ja'i israelgähu, nɛ xtín jase ma ts'ɛdi zɛhɛhu mahøn'a. Pɛ ya ná hyu pa ya bi tho.

²²⁻²³ Pɛ nu'u 'da yu xisu ma mi 'yɛc'yɛihe, män t'uxuditho bi mba bu ja rán 'yägüi, guepu bí o ra Jesús, pɛ him bi dɪm bu a, nɛ bá peng bu ja ra ngu bi xije 'bɛ'a bi nu, nɛ bi man'u bi nu 'da yäm 'bɛhni Oja mahɛts'i, bi xifi i 'bu'a ra Jesús. Nɛ ɛmmɛ dadí hyonya thohe.

²⁴ Pɛ nu'u 'da man 'yohe, bi mba bu ja ran 'yägüi nɛ ngutho bi man'u ngue hin'yü bu rá ja'i, bi 'yɛn'u yu 'yɛc'yɛi.

²⁵ Pɛ nubuya, nu'a ra Jesús bi xi'u min 'yohu:

—Nu'au, guí 'yambuiui nɛ xingui ts'u guí ɛhya guí 'yɛc'yɛiui 'bɛ'a gätho bi man yá pøngahya Oja.

26 Nguetho gätho ɯ bi ma jatho da nu ran ɯnbi ra Cristo, gue'bu go bi gonhui rá ts'edi Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

27 Nɛ nubuya, bi xi'ɯ 'bɛ'a gätho bi man yɯ pɔngahyaŋ gue din ja, nɛ 'bɛ'a nam bɔn'a nt'o't'i bu. Bi dɯ'mi bu rá mbɔdi rá sɔcuɔ ra Moisés nɛ bi xifi gätho ɯ mi'da yɯ sɔcuɔ Oja.

28 Nɛ nu'bu mi ts'utho da zɔm bu ní mba, nu ra Jesús bi 'yɔt'e tengu 'bu da thogui.

29 Pɛ nu'ɯ yoho min 'yohɯ bi zɔmmin din oxhɯ bu, nguetho bin de. Nɛ nu'a ra Jesús buya, bi gohmbɯ bu ɯ.

30 Nɛ nu'bu min sihmehɯ, nu ra Jesús bi hyac ra hmɛ, nɛ bi un ra jamadi Oja, bi xɛni, bi un'dɯ mi 'bɔpu buya.

31 'Bexgue 'dahmantho bi baɔi to'o a ra Jesús tengu'bu ja bin zɔ yɯ dá. Pɛ nu'a ra Jesús 'bexque bim 'bɛtho bu, him bi nu hapɯ í mba.

32 Nɛ nu'ɯ yoho bin yase ɯ, bi 'yɛn'ɯ:
—Pɛ hanja hin dá pɔhmi 'bu mán c'athɯ bu ja ra 'yu. Ha him bin johya ma mbɔiui 'bu mí xicui 'bɛ'a nam bɔn'a rá m hma Oja, bin 'yɛmzehe ɯ.

33 'Bex bi ndants'i, bi mbeng bu Jerusalén, nɛ bi dɔm bu ɯ 'dɛ'ma'da ngue madím petihɯ mi'da yɯ ja'i.

34 Nɛ ɛmmɛ madí johya ɯ, nɛ i ma ngue bi ndants'i mahɔn'a ra Hmu nɛ bin yaui ra Pedro.

35 Pɛ nu'ɯ bi zɔhɔ ngue min 'yohɯ ra Jesús bu 'yu, bi xi'ɯ mi'da 'bɛ'a bi 'yɔrpu 'yu. Nɛ bi xi'ɯ ngue gue'a í ba'a ngue bi xɛn ra hmɛ ra Jesús.

Ra Jesús bin 'yuse bu 'bɯh yɯ xädi

36 Nɛ nu'bu gätho na ya'ɯ yɯ xädi, ya xí 'bäpu ra Jesús 'bu mi nu. Nɛ bi zɛngua ɯ, bi 'yɛmbi:

—Gan johyahɯ.

37 Nɛ ɛmmɛ bin su, bi bɛni gue i nu n'da ran dahi, ngue him majuaɯni.

38 Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Hanja ngue in jabɯ nin 'yomfɛnihɯ, nɛ hingui sä gui 'yɛc'yɛigahɯ.

39 Dami hyɛtcahɯ, nɛ guin nuhɯ ma 'yɛ nɛ ma gua, nɛ gui nuhɯ ngue gueczehɛgä. Dami thäqui, janangue

da zä gui pɔhmbɯ ngue i ja a ma ngɔc'yɛi. Pɛ nu'a n'da ran dahi tengu guím bɛmhbu, hinguin 'youi rá ngɔc'yɛi a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

40 Nɛ nubuya, bi 'yut'ɯ yɯ 'yɛ nɛ yɯ gua.

41 Pɛ guexta'a him 'bexque bi 'yɛc'yɛi nguetho bi hyonya thoho, nɛ xin di johya ɯ. Nu ra Jesús buya, bi 'yäpi 'bɛ'a da zi.

42 'Bex bi un'na n'da xɛqui ra hua.

43 Bi hyam buya nɛ bi za, nɛ gätho yɯ ja'i mi 'bɔpu bi nu.

44 Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Nuya bin ja 'bɛ'a gätho dá xi ahɯ 'bu mán 'bɯhmbɯ. Ya dá xi ahɯ gue din ja a nt'o't'i bu ja yán t'ɛdi ra Moisés, nɛpu ja yɯ sɔcuɔ yɯ pɔngahyaŋ, nɛ'a nt'o't'i bu ja yɯ thuhu, yɯ salmo, nɛ ya bin ja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

45 Nu ra Jesús buya, bi xocpa yán 'yomfɛni ngue da zä da ba'ɯ 'bɛ'a nam bɔn'a rá m Hman Oja.

46 Nɛ bi 'yɛmp'ɯ:

—Nt'o't'i bu ja rá m Hman Oja gue da nu ran ɯnbi ra Cristo, nɛ da tho, nɛ ná hyu pa da dambɛni.

47 Nɛ nt'o't'i bu ngue dí mbɔpu Jerusalén da hman ran ho ma'da'yo, nɛ gätho ná ngɛni ra ximhäi, nɛ da sih yɯ ja'i di päh yán 'yomfɛni nɛ da mba ma punbi yɯ ts'oqui, ngue nangue rá thuhu ra Cristo.

48 Nu ahɯ, sä guim mamhbɯ majuaɯni ran ho ma'da'yo, nguetho gá nuhɯ 'bɛ'a gätho bin ja.

49 Nɛ gua pɛn 'nahɯ rá Hogandahi Oja bi mam ma Ta di 'da ahɯ. Pɛ jatho gui tɔmhbu ua Jerusalén, gue'bu go bá ɛh mahɛts'i rá ts'edi gan 'yohɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yɛm'bu min yaɯhɯ yɯ xädi.

Bi ndex mahɛts'i ra Jesús

50 Nu'bu mi gua'a bi man ra Jesús, bi zix ɯ yɯ xädi bu ja ra 'yu ní mba bu Betania, nɛ guepu bi 'ua'ts' yɯ 'yɛ nɛ bi jap'ɯ buya.

51 Pɛ nubuya bi zopɯ ɯ yɯ xädi nɛ bi ndex mahɛts'i.

⁵² Nε gätho ɯ mi 'bäpɯ bi 'yɛspi nε
ɛmmε bin johya yɯ mbɯi ɯ. Nε bi
mbeng bɯ Jerusalén bɯya.

⁵³ Nε gätho yɯ pa bin de bɯ ja ra
dɔɲija, mi numansu Oja nε bi un ra
jamadi Oja bɯ. Nε hɔnt'a dí xi'a ya.

Xuua **Ran ho ma'da'yo bi** **'yo't'a ra Xuua rá xädi ra** **Jesús, nε xin rá 'bäiui a**

Nu'a ra Cristo t'εmbi ram Hma

¹ Nu'a ra Cristo tengu'b_u ram hma nguetho di jaj_u ga p_hmb_u Oj_a a. Nε ya xmi 'b_u 'b_u hin te mí ja ra ximhäi, nε i 'b_uhmi Oj_a a, nε nu'a Oj_a a.

² Nε gue'a mí 'b_uhmi Oj_a 'b_u rá mb_udi thoho.

³ Gätho bi 'y_ot'e 'b_e'a i ja. Nu'b_u hin xtá 'y_ot'a, hin te di ja 'b_u.

⁴ I jase rá te, nε gue'a ní ja y_u te _u y_u ja'i, ngue di 'yomf_εnip y_u mb_ui _u.

⁵ Janangue'a nu'a tengu ran nεqui di yorp_u ja ra 'b_exui. Pε nu'a ra 'b_exui hin da zä di hu_ε't'a ran nεqui.

⁶ Nu Oj_a bi huahna n'da ran 'yoh_u gue'a ra Xuua Nxixy_a a.

⁷ Nu'a ra Xuua Nxixy_a bi thahni da ma nangue'a ran nεqui majua_{ni}, ndepe gätho da 'y_εc'y_εi ran nεqui y_u ja'i, nangue'a bi man'a ra Xuua.

⁸ Pε nu'a ra Xuua Nxixy_a hinga gue'a ran nεqui a, pε bi ma nangue'a ran nεqui.

⁹ Nu'a ran nεqui majua_{ni}, bá εcua ja ra ximhäi, ndepe gätho din ja ran nεqui y_u mb_ui y_u ja'i.

¹⁰ Nu'a ran nεqui majua_{ni} bi 'y_ot' ra ximhäi, nε bim 'b_ucua, pε nu y_u ja'i ua ja ra ximhäi him bi b_adi gue gue'a.

¹¹ Í z_ocua dí 'b_uhmbe ngue ma mεngugähe a. Pε x_un ngu _u him bi 'y_omanho a.

¹² Pε gätho to'o bi zim b_u mbo y_u mb_ui a ra Cristo, nε bi 'y_εc'y_εi gue y_u y_ante a, gue'a í zä bi x_and mah_on'a Oj_a _u ngue bi 'y_ot'e y_u t'uhni zεhe _u.

¹³ Pε nu'b_u bi x_and mah_on'a Oj_a n'da, hinguin ja tengu'b_u x_um 'b_u a n'da ra 'uεre, ngue bi ndese y_u ja'i nε nangue y_u ja'i zεhe, pε bim 'b_ui mah_on'a nangue Oj_a.

¹⁴ Nε nu'a tengu'b_u ram hma bin ja'i a, nε mí 'b_uhmbe a. Nε dá nuhe rá nuixte nguetho rá 'dats'unt' _u Oj_a

a, hin hap_u i se a rá mate, nε gätho majua_{ni} bi ma.

¹⁵ Nu'a ra Xuua Nxixy_a bim p_ongahy_a nangue'a. Nε ts'edi bi ma bi 'y_εna:

—Nuna guehna dá mangä 'b_u má xi ah_u, m'b_ejua ba εhe, pε man'da nuixte xinda guecä, nguetho ya xmi 'b_u 'b_u rá mb_udi thoho, nε hin'na gä, mí εngä, bi 'y_εn'a ra Xuua Nxixy_a.

¹⁶ Nε gätho gah_u dy_u 'y_εc'y_εih_u, dá h_amh_u rá mate x_un ndoho, nε thocua thoho di 'daj_u man'da rá mate.

¹⁷ Nu ra Moisés bi xängah_u y_un t'εdi Oj_a. Pε nu ra Jesucristo bi 'daj_u rá mate ngue majua_{ni} dí zingdah_u Oj_a a.

¹⁸ Njo'o n'da ra ja'i da zä da nu Oj_a ngue xtám b_ase, hinda h_ont'a rá 'dats'unt' _u dim p_aseui a rá Ta, nε gue'a bi jaj_u dá p_hmb_u a.

Ra Xuua Nxixy_a bi ma to'o a

¹⁹ Nu' _u ma ng_urpihe dy_u judíohe dy_u israelhe ngue mí 'b_up_u ja ra d_ahnini Jerusalén, bi mba _u 'da y_u mbäjä nε' _u 'da y_um fäts'ih_u, bi z_om b_u 'b_uh ra Xuua Nxixy_a da 'y_änni to'o a.

²⁰ Nε nu'a bin ju_anni, him bin c_oni, nε bi 'y_εna:

—Hinga guecä dra Cristo gue x_u huand Oj_a, bi 'y_εn'a.

²¹ Nε bi t'änni mah_on'a:

—To'o e, ha gue'e gra Elías.

—Hin'na, hinga guecä, bi 'y_εn'a.

—Ha gue'e gra p_ongahy_a bi man ra Moisés gue ba εhe.

Nε bi d_ati:

—Hin'na, bi 'y_εntho.

²² Nε bi t'änni mah_on'a:

—To'o e. Xije. Nu'b_u gui xije nε da zä ga xihmbe _u bá pεngähe b_uya.

²³ Nε bi d_a'a ra Xuua Nxixy_a b_uya:

—Nugä guecä bi man ra p_ongahy_a Isaías 'b_u mi ma: “Dim 'b_u a n'da dim 'b_ap_u ma'ueni ra hnini, nε ts'edi da ma di hoc y_u mb_ui y_u ja'i gue da 'y_omanho ra Hmu 'b_u bi z_oh_o,” bi 'y_εn'a ra Isaías, bi 'y_εn'a ra Xuua Nxixy_a.

²⁴ Nε nu' _u bi z_om b_u, y_um 'b_ehni y_u fariseo _u.

²⁵ Nε bi t'εmp'a ra Xuua:

—Hanja gní 'yõt' ran xixyá 'bɥ hinga gue'e grá Cristo, xínga gue'e grá Elías, xínga gue'e man'da ra pɔngahyá bi man ra Moisés.

²⁶ Nu'a ra Xuua bɥa bi dāt'ɥ, bi 'yɛna:

—Nugä, ra dehe thoho ná xixyába yɥ jã'i, pɛgue i 'bä inde n'da ran 'yohɥ ua dí 'bähmbɥ, ngue hin guí pãhmbɥ 'bɛ'a di 'yɛt'ui a.

²⁷ Nuna guehna dá mangä ngue m'bejua di dɔmp' rá 'bɛfi, pɛ man'da nuixte xinda guecä, janangue'a hin dí sɛcä tengu a, bi 'yɛn'a ra Xuua Nxixyá.

²⁸ Nɛ guehya gätho yɥn t'änni bi hmam bɥ ja ra xɛqui Betábara, n'danguadi ra dãthe Jordán, guepɥ bi 'yõt' ran xixyá ra Xuua.

Tengu ra t'ude'yo ra Cristo

²⁹ Nu'bɥ mi hyats'i, nu ra Xuua Nxixyá bi nu ba ɛpɥ ra Jesús, nɛ bi 'yɛmp'ɥ mí 'bähmbɥ bɥ:

—Dami hyanthɥ ya, tengu'bɥ ra t'ude'yo, nguetho bi zänba Ojá dim 'bɔts'e zɛhɛ, gue di hocpa yá ts'oqui yɥ jã'i 'bɛcua ja ra ximhäi.

³⁰ Nunɥ guehnɥ mím mangä nɥ 'bɥ má ɛngä: “Ba ɛ a n'da ran 'yohɥ m'bejua, nu'a man'da nuixte xinda guecä, nguetho ya xmi 'bɥ 'bɥ rá mbɥdi thoho, nɛ hin'nagä.”

³¹ Nɛ nugä him mí pãcä to'o a t'ɛmbi ra Cristo. Pɛ bi siqui ga xixyá ahɥ nangue ra dehe, ngue guí pãhmbɥ to'o a ni yãntehɥ, ma mi israel ahɥ, bi 'yɛna.

³² Nɛ bi ma majuaɥi ra Xuua Nxixyá, bi 'yɛna:

—Dá nugä rá Hogandãhi Ojá bá cãh mahɛts'i, tengu n'da ra t'azɥ, nɛ bi gohmi ra Jesús 'bɥ má ɔrpa ran xixyá.

³³ Ja dá pãcä bɥa ngue gue'a. Nguetho nu Ojá ngue bi xiqui ga ɔt' ran xixyá nangue ra dehe, nɛ bi xiqui: “Nu'bɥ guin nu ma Hogandãhi da gãi nɛ da gohmi n'da ran 'yohɥ, guí pãdi ngue gue'a di un ma Hogandãhi yɥ jã'i,” bi 'yɛngui.

³⁴ Nɛ gue'a dá nugä a bɥa, janangue dí m mangä: “Guehna rá

Ts'unt'ɥ Ojá na,” dí ɛngä, bi 'yɛn'a ra Xuua Nxixyá.

Yɥ mbɥdi yá xädi ra Jesús

³⁵ Xɔ man'dapa bɥa mí yo'be mi 'bähmbe ra Xuua Nxixyá yá xädigä'be a.

³⁶ Nu ra Xuua Nxixyá bɥa bi hyandi ngue 'yo bɥ ra Jesús, nɛ bi 'yɛnc'be:

—Dami nuui ya ra t'ude'yo ngue'a rãm 'bɛhni Ojá, bi 'yɛna.

³⁷ Nu'bɥ má ɔ'be a bi ma, dá tɛn'be ra Jesús.

³⁸ Nɛ nu'a ra Jesús bin yɛ 'bɥ má tɛn'be nɛ bi 'yänga'be:

—'Bɛ'a guí hommi, bi 'yɛnc'be.

Nɛ dá äñ'be a:

—Rabí, nde da ma, xänbate i, hapɥ guí 'bɥi.

³⁹ Nɛ bi xic'be ra Jesús:

—Ga mbähä gua nuui bɥ dí 'bɛcä.

Dá mbähmbe bɥa nɛ dá nu'be hapɥ mi 'bɥi. Nɛ man'da ora dãm 'bɥ'be bɥ 'bɥ má sɔmhbe bɥ, nguetho mbɛ goho nde 'bɥ má sɔmhbe bɥ.

⁴⁰ Nɛ nu'a man'da gue min 'yohe 'bɥ mi xic'be ra Xuua Nxixyá ga tɛn'be ra Jesús, ra Andrés a, rán 'yohɥ ra Simón Pedro.

⁴¹ Nuna ra Andrés 'bɛx bi mba bá xi a rán 'yohɥ.

—Ya dá tɛm'be ra Mesías, bi 'yɛna. Nu'a nde da ma rá Thahni Ojá a, ngue gue'a ra Cristo a.

⁴² Nɛ nu ra Andrés bɥa, bi zix'a ra Simón guepɥ bí 'bä a ra Jesús. Nɛ nu ra Jesús 'bɥ min nu, bi 'yɛmbi:

—Nu'i gra Simón rá ts'unt'ɥ i ra Jonás. Nuya ga xi a man'da ni thuhu ga hut'a ra Cefas, n'dat'a ra Pedro gue nde da ma, ra do.

Ra Jesús bi zon'na ra Felipe nɛ ra Natanael

⁴³ Xɔ man'dapa mahɔn'a bɥa bi bɛn a ra Jesús da mba bɥ ra häi Galilea. Nɛ nu'bɥ má mbähmbe bin tɛmmi ra Felipe.

—Dami tɛngui, bi 'yɛmp'a.

⁴⁴ Nuna ra Felipe ra mɛngu bɥ Bet-saida, nɛ ra Andrés, nɛ ra Pedro.

⁴⁵ Nɛ nu'bɥ mi mba ra Felipe nɛ bi dɛn'a ra Natanael, bi 'yɛmbi:

—Ya dá tɪŋähe a gue mi hmam bu ja rá sɔcuä ra Moisés, nɛpu ja yä sɔcuä yä pɔŋgahyä Ojä mi hma, nɛ gue'a ra Jesús ra mɛngu Nazaret, rá ts'unt'u ra José, bi 'yɛn'a.

⁴⁶ Nu ra Natanael buya bi 'yɛna:

—Hague dán zä di nɛqui n'da ra hocjä'i bu Nazaret.

Nu ra Felipe buya bi 'yɛmp'a:

—Ga mbɛ gua nuse.

⁴⁷ Nɛ nu'bu min nu ra Jesús gue ba ɛpu ra Natanael, bi 'yɛnje bu mi 'bähmbe:

—Dami nuhu nɛ ran 'yohu ba ɛhnu ya, gue rán säui njuantho da t'ɛmbi ra israel, nguetho hingui yoho rán 'yomfɛni, bi 'yɛna.

⁴⁸ Bi 'yɛn'a ra Natanael buya:

—Hanja guí pädí gue hingui yoho man 'yomfɛnigä nɛ njam'bu gä nugui, bi 'yɛna.

Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu'bu hin ní zo a ra Felipe, dí pädí 'bɛ'a gnám bɛm 'bu gmi hupu ja ra za, bi 'yɛmp'a.

⁴⁹ Nu ra Natanael buya bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, rá Ts'unt'u i Ojä, gue'e bi zän'na Ojä gam hmuts'ut'abi nanguécähe dyu israelhu, dyu judíohe.

⁵⁰ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Ha gue'a guí 'yɛc'yɛigä a dá xi i, gue'bu má xi i: “Dí pädí 'bɛ'a gnám bɛm 'bu gmi hupu ja ra za.” Pɛ man'da nuixte guin nu 'bu m'bɛjua xinda guehna dá xi i.

⁵¹ Nguetho majuañi dí xi i, guin nuhu da xoh mahɛts'i, gue guin nuhu yám 'bɛhni Ojä ba cah mahɛts'i, nɛ da zɔpu hapu gä dan 'yogä, nɛ da ndets'e, gue guecä dán jä'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛn a ra Jesús.

2

N'da ran thqti bin ja bu Caná

¹ Nɛ nu'bu mí tho'a nyopa buya bin ja n'da ra dants'ihmɛ 'bu mín thäta n'da ra ts'unt'u bu Caná ra häi Galilea. Nɛ bi zɔm bu rá mbe ra Jesús, bi mbäx'u bi hoc ran ts'ihmɛ.

² Nɛ ra Jesús nɛcähe yä xädigähe bi ts'oncahe bu ja ran ts'ihmɛ.

³ Nɛ nu'bu min theh ra gui'uva dá sihe, bi 'yɛn'a rá mbe ra Jesús:

—Bin the'a ra gui'uva, bi 'yɛmp'a ra Jesús.

⁴ Bi dā'a ra Jesús buya:

—Ma mbe i, 'bɛ gám bɛnse 'bɛ'a ga ɔt'ä, nguetho hinga na sɔn ra ora ga ɔt'a n'da ran t'ɔt'e nuixte, bi 'yɛmp'a rá mbe.

⁵ Nɛ nu'a rá mbe ra Jesús buya bi xi u yu 'yɛhe 'bupɛ:

—Hɔnt'a gö 'bɛ'a da xi ahɛ ra Jesús, dami 'yɔthɛ, bi 'yɛna.

⁶ Nɛ mí hɔpu 'dato yu xaro ngue yu do, mbɛ goho 'däte litro i hät'u. Nguetho i ja ran t'ɛdi ma mi judíohe gue i jatho din xut'yɛ.

⁷ Nɛ nu'bu mí zɔn ra ora bi man ra Jesús, bi xi u yu 'yɛhe 'bupɛ:

—Dami yus'hu yu xaro nanguɛ ra dehe.

—Nɛ bi yus' pɛya.

⁸ Nɛ bi 'yɛmbi mahɔn'a:

—Dami 'yä i ts'u ra dehe nɛ gui un'na ra ngarpa 'yɛhe, bi 'yɛna.

Nɛ bi un buya.

⁹ Nɛ nu'bu mí zä a ra ngarpa 'yɛhe gue xín gui'uva a ra dehe, bi zä mancähi. Pɛ him bi badi hapu bi nɛqui, pɛ nu yu 'yɛhe gue bi 'yä a ra dehe mi pɛ u. Jananguɛ'a nu ra ngarpa 'yɛhe bi ma bá ts'i a ra ts'unt'u da 'yänni nanguɛ ra gui'uva, gue nu'a ra ts'unt'u go din thäti.

¹⁰ Nɛ bi t'ɛmp'a:

—Pɛ hanja 'bɛ bin niyá u yu jä'i, gä un'na ra gui'uva xun cähi, nɛ hinga gue'a zäi ɔt' yu jä'i a. Pɛ zäi rá mbädi thoho di un a xun cähi bu ja n'da ran ts'ihmɛ, nɛ nu'bu bin niyá yu jä'i din t'un'na hin ɛ ho, bi 'yɛn'a ra ngarpa 'yɛhe. Nɛ xinga gue'a mí pɛ a.

¹¹ Nɛ guehna rá mbädi ran t'ɔt'e nuixte bi 'yɔt' ra Jesús bu Caná ra häi Galilea, gue bi 'yuh rá ts'edi. Nɛ man'da dá ɛc'yɛihe buya yä xädigähe a.

¹² M'bɛjua buya dá mbähmbe ra Jesús bu ra hnini Capernaum, nɛ rá mbe nɛ yän 'yohu. Pɛ hinga nya'a dám 'bähmbe bu.

Ra Jesús bi mbaxt'a ra danija

13 Dá mbähmbe ra Jesús b_u Jerusalén 'b_u ma guep_u da dät' ra pa mahøn'a ran dābaxjua gue 'b_u mi hyo ra t'adε'yo b_u Egipto mam bombōtahe.

14 Nε nu'b_u mí yarp_u mbo má mbä't'i ra dānija, bi nu ngue 'b_up_u y_u mbändāni nε y_u mbäde'yo nε y_u mbäts'āha mim pā b_u. Nε mí 'b_up_u y_um pāmbeti øt' y_u 'bεfi b_u.

15 Nε bi 'yøt'a n'da ram fεi gue ra xāhi gue í dεx'ū y_u mbä. Nε gātho bi hyøn a thi y_u mbä nε y_un dāni nε y_u dε'yo. Nε bi 'uεnba y_u mbeti y_um pāmbeti, bi ndønba y_u mεxa.

16 Nε bi t'εmp'ū y_u mbäts'āha:

—Ní mbähä, dami six ni dojah_u. Hingui sä gui 'yøth_u ra nguntāi ua rá ngu ma Ta, bi 'yεn'a ra Jesús.

17 Nε 'bex dá bεmhbe a mán t'o't'i ja rá t'ohni Ojā: “Éna da guah ma mbäi nangue ra dumbäi 'b_u má nu a ni ngu, nguetho εmme dín ndepe xtán hotho b_u,” bi 'yεmp a rá Ta ra Cristo, bi 'yεn rá t'ohni.

18 Nu'ū ma ngurpihe dy_u judíohe bi 'yān baya, nε bi 'yεmbi:

—'Bε'a ní hmεpya gui 'yurcahe ya, n'dahma da zā ga pāhmbe 'b_u i ja nin t'εdi gui 'yøt'a gā 'yøt' ya, gue gā hyøn a thi y_u mbä, bi 'yεn'ū.

19 Nu ra Jesús bi dät'ū:

—Ga xi ah_u ra hmεpya gā 'yāj_u. Nu'b_u gui xoth_u ra nija ua, nε hyupa thoho dá høh mahøn'a, bi 'yεmp'ū.

20 Bi 'yεn'ū ma ngurpihe baya:

—Pε yote ma 'dato njεya án guahna ra nija, nε guí εna, nhyupa thoho gdí hyøh mahøn'a, bi 'yεn'ū.

21 Pε nu'a ra nija bi man a ra Jesús, bi ma nangue rá ngøc'yεi zεhε.

22 Nu'b_u mí zøn ra ora bi du nε bi dāmbεni, 'bexgue dá bεmhbe 'bε'a xí man'a, nε man'da dá pāhmbe majuañi a bi man rá t'ohni Ojā nε yām hman ra Jesús.

Gātho i pqse ra Jesús

23 Nε nu'b_u mám 'b_uhmbe b_u Jerusalén, gue'ū y_u pa ran dābaxjua, xñn ngu εna bi 'yεc'yεi ra Jesús 'b_u mín nu yñn t'øt'e nuixte bi 'yørp_u.

24 Pε nu'a ra Jesús hinga gātho bi xi 'bε'a mím bεni, nguetho bi bādi 'bε'a di ja y_u mbäi gātho y_u jā'i, bi bādi hin da 'yømanho ũ.

25 Nε hinga hnεhi tho da sih ra Jesús 'bε'a im bεn y_u jā'i nguetho ya i pā a ra Jesús 'bε'a di ja y_u mbäi.

3

Bin yqui ra Jesús a ra Nicodemo

1 Mí 'b_u a n'da ran 'yoh_u, n'da ra fariseo, gue'ū min εhya da 'yøt' yān t'εdi Ojā, í Nicodemo a. Nu'a n'da rá ngurpi ma mijudíohe.

2 N'da ra xui bi zøm b_u 'b_uh ra Jesús, nε bi 'yεmbi:

—Xānbate i, dí pāhmbe Ojā bi zān'ni i gui xāngahe, nguetho hin xtán zā xquí 'yøt' yān t'øt'e nuixte 'b_u hin di zε a Ojā, bi 'yεna.

3 Nu ra Jesús bi dādi, bi 'yεmp'a:

—Majuāni dí xi a i, nu'a hin dim 'b_ui ma'da'yo, hin da zā da yarp_u di manda Ojā, bi 'yεmbi.

4 Nu ra Nicodemo bi 'yεm baya:

—Hague dán zā dim 'b_ui ma'da'yo n'da gue'b_u xñn dāc'yεi n'da. Ha da zā da yut' mahøn'a b_u ja rá mbäi rá mbe nε dim 'b_ui mahøn'a.

5 Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Majuāni dí xi a i, gue nu'a to'o him bim 'b_ui ma'da'yo nangue ra dehe nε rá Hogandāhi Ojā, hin da zā da yarp_u di manda Ojā.

6 Nguetho nu'b_u din xānd y_u jā'i, xø y_u jā'itho y_u t'uhni, pε nu'ū di xānd rá Hogandāhi Ojā, gue'ū i ja rá te Ojā b_u ja y_u mbäi ũ.

7 Janangue'a o gadi hyonya thoho a dí xi a i, jatho gam 'b_ui ma'da'yo.

8 Nε tengu ran dāhi i 'yo hønba go hap_u in nde, nε guí øde di h_i, pε hin guí pādi hap_u ní 'yεhε o hap_u ní mba. Njab_u i øt' rá Hogandāhi Ojā 'b_u bi xānd mahøn'a n'da, hingam 'batho ha bin ja 'b_u mí un ra 'da'yote, pε mfādi ngue i ja a, bi 'yεn a ra Jesús.

9 —Hín dí pādi 'bε'a nam bøn a guí man ya, bi 'yεn'a ra Nicodemo.

10 Nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Nu'i grá xänbate, zai guí xänba rám Hman Oja Ɂ ma mi israelhɁ, hanja hin guí paɖi 'bɛ'a dí xi a i.

¹¹ Majuani dí xi i, dí m mangä a dí paɖä, nɛ dí m ma majuani 'bɛ'a xtá nugä, pɛ hin guí hámhbɁ mam hmangä.

¹² Dá xi'a rá 'bɛfi Oja i ɔt' ua ja ra ximhäi, pɛ hin gá 'yɛc'yɛi. Pɛ dami 'yɛc'yɛi a, janangue'a da zä ga xi i 'bɛ'a rán 'yomfɛni Oja, ngue 'bɛpɁ ní nɛqui rá 'bɛfi i ɔt' ua.

¹³ Nɛ hɔngdä da zä ga mangä ua a, nguetho drá mɛngugä bɁ mahɛts'i nɛ bá ɛcä bɁ, guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Nɛ njo'o man'da ra ja'i ngue bi yɛt mahɛts'i nɛ bá pengui ngue da mangua 'bɛ'a ɔt' Oja.

¹⁴ Nɛ tengu thoho bi 'yɔt' ra Moisés, gue bi cuarpɁ magats'i n'da ra pozɁ nt'ɔt'e ra t'ɛgui, nu'bɁ mín 'yo bɁ ja ra Ɂhäi, ngutho jatho din jacä din cuarcä magats'i, guecä gue dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

¹⁵ Nɛ nu'bɁ bin jacä tengu a, nɛ hɔnt'a go to'o da 'yɛc'yɛi 'bɛ'a dá tugä bɁ, hin da nu ran Ɂnbi mazai, pegue din ja ra 'da'yote mazai a, bi 'yɛn a ra Jesús, bi 'yɛmp'a ra Nicodemo.

Oja di huɛc'Ɂ 'bɁcua ja ra ximhäi

¹⁶ Nguetho ɛmmɛ di huɛgahɁ Oja gue dí 'bɁhmbɁ ua ja ra ximhäi. Janangue'a bi 'dajɁ rá 'dats'ɛnt'Ɂ ngue ma yantehɁ, n'damhɁ hin da nu ran Ɂnbi mazai to'o gätho di dáp rá mbɁi a, pegue din t'un ra 'da'yote mazai.

¹⁷ Nguetho in nde Oja da yanjɁ guejɁ dí 'bɁhmbɁ ua ja ra ximhäi, nɛ hinguin nde di 'dajɁ rá muui ma ts'oquihɁ, nɛ gue'a bí mbɛnhua rá Ts'ɛnt'Ɂ ua ja ra ximhäi a.

¹⁸ Nɛ nu'a to'o di dáp rá mbɁi a rá Ts'ɛnt'Ɂ Oja, hin da nu a rá muui yá ts'oqui. Pɛ nu'a to'o hin di dáp rá mbɁi a, pɛ guehɁma da nu a xí ts'änbi da nu nangue yá ts'oqui, nguetho hingui ɛc'yɛi a rá 'dats'ɛnt'Ɂ Oja.

¹⁹ Nɛ gue'a bí mbɛn Oja ran nɛqui ua ja ra ximhäi, gue ní nɛqui 'bɛ'a di ho yɁ ja'i. Nu'Ɂ to di ho ra 'bɛxui hingui

sɔm bɁ ja ran nɛqui, nguetho ɔt' ran ts'o. Mfädi xɛn ho din Ɂnba Ɂ.

²⁰ Nguetho gätho Ɂ i ɔt' ran ts'o hin di ho ran nɛqui, nɛ hingui sɔm bɁ ja ran nɛqui, ngue i su hin da hnu-manho 'bɛ'a ɔt'Ɂ.

²¹ Pɛ nu yɁ ja'i i honi da 'yɔt'a ran ho, i pa bɁ ja ran nɛqui, n'dahɁma da hnu gue gue'a Oja di zɛ Ɂ da 'yɔt' ran ho.

Nu ra Xuua NxixyɁ bi ma mahɔn'a nangue ra Jesús

²² M'bɛjua dá mbähmbe ra Jesús dyá xädihe, dá mbähmbe bɁ ja ra häi Judea, nɛ dám 'bähmbe bɁ 'da yɁ pa nɛ dá xixyabahe yɁ ja'i bɁ.

²³ Nɛ'a ra Xuua NxixyɁ mí ɔt' ran xixyɁ bɁ Enón 'darpɁ ra xɛqui Salim, nguetho xɛn ngu yɁ mbɔthe i pɔpɁ,

²⁴ ngue'bɁ hin ní jot'a fädi ra Xuua NxixyɁ.

²⁵ Bin junthɁ 'da Ɂ yá mijudíohɁ Ɂ yá xädi ra Xuua, gue bi bɛni man'da di muui rán xixyɁ i ɔt'a ra Jesús.

²⁶ Bi zɔm bɁ 'bä'a ra Xuua NxixyɁ Ɂ yá xädi bɁya, nɛ bi 'yɛmbi:

—Xänbate i, nu'a ran 'yohɁ gmín 'youi bɁ 'danguadi ra däthe Jordán, gue gá xije to'o a, pɛ nuya i ɔt' ran xixyɁ, nɛ gätho yɁ ja'i i tenni.

²⁷ Nu ra Xuua NxixyɁ bɁya bi 'yɛmp'Ɂ:

—Guesɛ Oja bi zänni hangu nangu ra 'bɛfi n'da ngu n'da ngue da zä da 'yɔt'a n'da.

²⁸ Nu'ehɁ guí paɁhmbɁ 'bɛ'a gätho dám mangä gue dá xi ahɁ, hinga guecä drá Cristo, pɛ nugä bäm 'bɛt'ogä, gue dá xih yɁ ja'i din sä da dɛn ra Cristo.

²⁹ Tengu'bɁ n'da ra hmute din thäti, da dɛn'na rá ndø. Nɛ nu'a rá amigo a ran 'yohɁ bin thäti, i 'bäpɁ i ø'a i ma, nɛ di johya gue i ten'na rá ndø a ra hmute. Dín jadä bɁya, dadín johyagä 'bɁ dín nu i ten yɁ ja'i a ra Jesús.

³⁰ Nu'a ra Jesús jatho da dāha gue nugä, pɛ nugä jatho ga 'bɛcä, bí 'yɛn a ra Xuua NxixyɁ.

Bí 'yɛh mahɛts'i ra Jesús

³¹ Nguetho nu'a ra Jesús bá ɛh mahɛts'i, man'da nuixte a xinda gue

u gäthogah. Pe nuju sám 'buhmbu nangue yu ja'i ua ja ra ximhäi, dyu menguhu ua ja ra ximhäi, ne hinga gätho da zä ga pahmbu, hont'a 'be'a da zä da ba'a n'da ua ja ra ximhäi. Pe nu'a bá ɛh mahɛts'i man'da xun ho ngue gätho mi'da,

³² Ne im ma 'be'a bi nu bu ne 'be'a bi 'yörpu. Pe hingui ngu bi hyanba rám hman a.

³³ Nu'a to'o bi hyanba rám hma, bi badi majuan bi man Oja ngue gue'a rá Ts'unt'u a.

³⁴ Nguetho bá penh Oja a, ne guese Oja i ya 'bu i ya a, nguetho nte di 'beh rá Hogandahi Oja a.

³⁵ Nu'a ra Ta ɛmme in numanho rá Ts'unt'u, janangue'a bi un ran t'edi gätho di manda rá 'befi.

³⁶ Nu'a to'o i ɛc'yei rá Ts'unt'u Oja ya i ja ra 'da'yote mazai, pe nu'a hingui ɛc'yei rá Ts'unt'u Oja, hin da nu ra te pe guexta'a da nu rá cue Oja mi ja da nu, ne gätho yu pa mazai.

4

Nura Jesús bi 'yäp ra dehe ra xisu bu Samaria

¹ Ne nubuya nu yu fariseo bi 'yø a man yu ja'i ngue man'da xun ngu i ten ra Jesús ne man'da xun ngu di xixyabi, xinda gue'a ra Xuua Nxixyaa.

² Pe nu ra Jesús him bi 'yøzehe ran xixya, pe hængdähe yä xädigähe dá øthe ran xixya.

³ Ne nu'bu mi ba'a ra Jesús 'be'a mi 'yø u yu fariseo, bi beni da 'uetho, ngue hin da ben yu fariseo din sahmi ra Xuua. Bi bøm bu ja ra häi Judea buya, ne dá mbähmbe mahøn'a bu ra häi Galilea.

⁴ Pe guemhma bá thohmbe bu ja ra häi Samaria.

⁵ Ne nu'bu má thohmbe bu, dá sømhbe bu ja ra hnini Sicar, mbe häntho ra xequi bi un'a ra Jacob, bi un'na ra José rá ts'unt'u.

⁶ I jabu n'da ra pozo ra dehe gue bi 'yøt'a ra Jacob maya'bu. Ne guepu bin säya ts'u ra Jesús, nguetho bi yäh ra 'yu. Mbe huxhyadi 'bu má sømhbe bu.

⁷ Ne bi zøm bu n'da ra xisu ra mengu Samaria, da gux ra dehe. Bi 'yæn'a ra Jesús:

—Daqui ts'u ni dehe, ga sigä ts'u, bi 'yemp'a.

⁸ Ne gätho gähe dyu xädigähe xtä sohmbe bu ra Jesús, ne dá cäthe bu ja ra hnini ga tämhbe 'be'a gätho ga sihe.

⁹ Nu'a ra xisu bi 'yæna:

—Hanja gní zoqui ne guí äc ra dehe, nguetho nu'i grá judío, ne nugä drá mengu Samaria, bi 'yæmbi.

Ngubu bi man ra xisu nguetho nu ma mijudíohe hinguin zomanho yu mengu bu Samaria.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yæmbi:

—Nu'bu xquí pa a rá mate Oja in nde di 'da'i, ne'bu xquí paqui to'ogui gue dí ä'a ra dehe, xquí 'yäc ra dehe di un ra te, ne nugä xcä 'da'a 'bu, bi 'yæna.

¹¹ Ne nu ra xisu bi 'yæna:

—Nu'i grán 'yohu, hin'yu nin juxthe, ne xun hɛ ua po na ra dehe. Hapu ja a ra dehe di un ra te guím ma.

¹² Pe nu mam bombøtah bu ra Jacob bi zira dehe i po ua ne u gätho yä t'uhni ne yän dani. Ne bi zogahe ra pozo ja ua. Ha man'da ja ni ts'edi ngue guí ɛna man'da xun ho ra dehe gui 'daje, bi 'yæn'a ra xisu.

¹³ Ne nu ra Jesús bi dät'a buya:

—Hont'a go to'o i sithe ua, gue'a nám 'bu u yu pa ja buya, pe i tuthe mahøn'a.

¹⁴ Pe hont'a go to'o da zi ra dehe dadí ungä, njam'bu din tuthe mahøn'a, pe din ja tengu n'da ra mbøthe bu mbo rá mbai njam'bu din thegue, ne gue'a nám 'buh mazai n'da a, bi 'yæna.

¹⁵ Nu'a ra xisu bi 'yæmbi:

—Grán 'yohu, 'daqui ts'u ra dehe guím ma gue hin dan tuthe mahøn'a, ne hin gua ɛcä mahøn'a ua ja ra pozo ga jux ra dehe buya.

¹⁶ Nu'a ra Jesús bi dät'a:

—Grá xisu, ní mba bá si a ni ndø.

¹⁷ Nu'a ra xisu bi dät'a:

—Njo'o ma ndø, bi 'yæntho.

Nu'a ra Jesús bi 'yemp'a:

—Majuani guím ma, njo'o ni ndø.

18 Nguetho ya hin guí 'buhmi 'da u cút'a yun 'yohu xcán thathu, pɛ nu'a guí 'buhmi ya hin ni ndøse a. Janangue'a majuani njo'o ni ndø, bi 'yɛn'a ra Jesús.

19 Bi dɔ'a ra xisu buya:

—Nu'i grán 'yohu, masque grá pɔngahya Oja.

20 Xiqui ts'u 'bɛ'a ga øt'ähe, nguetho nu ma tahe mí thande Oja ua ja ra t'øhø, pɛ nu ahɛ gyɛ judío ahɛ guí ɛmhbu, jatho da mba n'da bu Jerusalén da dande Oja bu, bi 'yɛna.

21 Nu ra Jesús buya bi 'yɛmp'a:

—Grá xisu, dami 'yɛc'yɛi a ga xi i, ɛ maguepu da zøn ra pa hinga hont'ua ja ra t'øhø, xínga hønba Jerusalén din thande ra Ta.

22 Sä guí ɛna guí thandehɛ Oja, pɛ hin guí thandehɛ tengu bi zän zɛhe Oja ngue din thande. Nugähe dyɛ judíohe dí thandehɛ a bi zän Oja nguetho bi zän Oja ma t'ɛc'yɛihe, nɛ'a ra Yante bi zän'na Oja ra judío a.

23 Pɛ bi zän Oja n'da ra xequi bu din thande, guepu ja ní mbui n'da. Nɛ mi ts'utho da zøn ra ora, pɛ ya bi zøni, ngue da dande Oja nangue yá mbui u to majuani da dande, nɛ hin nangue yun t'øt'e ua ja ra ximhäi. Nguetho nu'a Oja i honi to'o da dande nangue yá mbui.

24 Nguetho hin di nɛqui Oja. Janangue'a hont'a go to'o da dande Oja, jatho da dande nangue rá mbui nɛ nangue i tɛn'na ram hma majuani, bi 'yɛn'a ra Jesús.

25 Nu'a ra xisu buya bi 'yɛmbi:

—Dí pɔcä ba ɛ a rá Thahni Oja ngue ra Cristo a. Nɛ nu'bu bá ɛhe da xängahɛ xun ho gätho.

26 Nu'a ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Guecä drá Cristogä dín zo'a i ya, bi 'yɛmbi.

27 Nu'bu mí gua'a bi man ra Jesús, ɛ xø dí sømhbe bu dyɛ xädigähe. Nɛ dá hyonya thohohe gue nu ra Jesús mi yaui a ra xisu. Pɛ xínga n'dagähe gue dá änhde hanja bin yaui o 'bɛ'a bin xifi.

28 Nu ra xisu buya 'bex bi zopu rá mbamhmi, nɛ bi mba bu hnini bi xih yu jɔ'i:

29 —Mbähä nɛ gua nuhu n'da ran 'yohu bi xicä gätho 'bɛ'a xtá øt'ä. Ha hinga gue'a ra Cristo 'bu, bi 'yɛmp'u.

30 Bi mba yu jɔ'i buya da zøm bu 'bä a ra Jesús.

31 Pɛ nu'bu hin ni zøm bu yu jɔ'i, nugähe dá xihmbe ra Jesús:

—Xänbate i, xi'bu gan sihme ya, dá ɛmfe.

32 Pɛ bi dɔ'a ra Jesús, nɛ bi 'yɛnje:

—Ja man'da ní niya ma mbuigä, pɛ hinga ná pəhmbu, bi 'yɛnje.

33 Dán 'yänzɛhehe:

—Ha 'bui to'o bi 'uini, dán 'yɛmfe buya dyɛ xädigähe.

34 Nu'a ra Jesús bi 'yɛnje:

—Tengu'bu man ts'ihmɛgä a ngue ga øt'ä rá pähä a bá pɛngä nɛ ga juacä rá 'bɛfi a. Nɛ gue'a man'da ní niya ma mbuigä a.

35 Janangue'a gue'a dí xi ahɛ a ya, nguetho ya ba ɛhnɛ yu jɔ'i. Nɛ ha guí ɛmhbu di 'bɛh man goho zana din ja ran sofo. Pɛ dami hyanthu yu ba ɛhnɛ, tengu'bu n'da ra huahi ya xu 'yot'i gue da mba nsoqui, nguetho 'bexque da zä ga cuthu bu di manda Oja yu.

36 Nɛ nu'bu to i pa ma cút'i bu din zəm bu hont'bu go njəm'bu. Janangue'a nu'bu to da xoqui di johya, nɛ nu'bu to bi duhu nɛ'bu bi xoqui 'da dán johya thoho.

37 Nguetho majuani rán theui rá 'bɛfi Oja a bi 'yøt'a n'da ra jɔ'i, “bi zopu rá huahi bi duhu, nɛ n'dan'yo bi xoqui,” ngue i man yu jɔ'i.

38 Ya xtá xi ahɛ guí xojɛ hapu hin gá tuhmbu, xín gá uafu, pɛ n'dan'yo bi 'yøt' ra 'bɛfi bu, pɛ guehma guí comhbu 'bɛ'a da dɔ u, bi 'yɛngähe ra Jesús.

39 Nɛ nu'bu mí mam bu ja ra hnini ra xisu, xun ngu yá mɛnguhu bi 'yɛc'yɛi gue ra Cristo a ra Jesús, nguetho bi man'a ra xisu gue xí xi a ra Jesús gätho 'bɛ'a xí 'yøt'e.

40 Nu'bu mí zøm bu yu mɛngu Samaria bu 'bäh ra Jesús, bi 'yɛn'u:

—Dami 'bucua ja ma hninihe, bi t'emp'a ra Jesús.

Né dán dehe bu nyopa buya.

⁴¹ Né emme man'da xun ngu bi 'yεc'yεi yu ja'i bu, nanguε rām hmanse ra Jesús.

⁴² Bi t'emp'a ra xisu buya:

—Ya dí εc'yεihe ya, pε hinga hont'a gá xije ná εc'yεigähe ya, pε ne'a dá øsehe bi man na ra Jesús. Né dí pahmbe majuañi ra Cristo na, rām pørpate yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi, bi 'yεn'u yu ja'i.

Ná mbähmbe Galilea a ra Jesús

⁴³ Nu'bu mí gua'a nyopa dá pømhbē bu ra hnini Sicar, dá haxhe ra 'yu mahøn'a ní mba bu Galilea.

⁴⁴ Né bi mansε ra Jesús, nubu rá häi zεhe n'da ra pøngahya hin da hnu-mansu bu.

⁴⁵ Pε nu'bu má sømhbe bu ra häi Galilea, bi numanho ma mεnguhe bu. Nguetho xí nu yun t'øt'e nuixte bi 'yøt'a ra Jesús bu Jerusalén 'bu mín ja ra dæpeti ran dæbaxjua, ngue ne'u xí mba bu u.

Bi yqn rá ts'unt'u rām fäts'uii ra ts'ut'abi

⁴⁶ Né dá mbähmbe ra Jesús mahøn'a bu ra hnini Caná ra häi Galilea, guepu xí päh ra dehe bin gui'uva. Né mí 'bupu n'da rām fäts'uii ra ts'ut'abi xun u rá ts'unt'u, ne i 'bem bu ja rán oi nubu ja ra hnini Capernaum.

⁴⁷ Nu'bu mí 'yøde gue bi zøh mahøn'a bu ra häi Galilea ra Jesús ne i 'bupu ra hnini Caná, ne bá εpu 'buh ra Jesús buya, bi 'yørpa ra ts'edi da zixpu Capernaum bu ná 'ben a rá ts'unt'u, da xospi nguetho nde da du a.

⁴⁸ Né bi dā a ra Jesús:

—Pε ha jatho m'bet'o guin nuhu yu hmeþya ne yun t'øt'e nuixte, ja gui 'yεc'yεigahu buya.

⁴⁹ Pε man'da i humbi sits'i, ne bi 'yεmbi:

—Pε mbehma ts'u cuø, xøhma da du ma t'uhnigä.

⁵⁰ Né bi dät'a ra Jesús:

—Ní mba bá nu, nguetho hin da du ni t'ahni.

Né nubuya bi 'yεc'yεi a rām hman a ra Jesús, ne bi mba buya.

⁵¹ Né bá tha u 'da yá 'yεhe 'bu mí mba bu 'yu bi xifi:

—Bi zä ni ts'unt'u ya, εn'u.

⁵² Né bi 'yänni:

—'Be'a ma ora bi zä.

Né bi t'εmbi:

—N'dande mande bi bøn ra pa, bi 'yεn'u.

⁵³ Né 'bex bi ba'a rá ta gue gue'a ra ora mín yaui ra Jesús 'bu mí 'yεmbi da yan a rá ts'unt'u. Jananguε'a nu'a ran 'yohu bi dæp rá mbui ra Jesús buya, ne'u gätho mi'da 'bupu rá ngu.

⁵⁴ Guehna bi 'yøt' ra Jesús 'bu mambá penje bu Judea dá sømhbe bu Galilea. Ya ná yondj ra hmeþya bi 'yørpu ja ra häi Galilea.

5

Bi yqn ran 'yohu bu Betesda

¹ M'bejua buya bin ja man'da ra dæpeti ma mijudiohe. Né dá mbähmbe ra Jesús bu Jerusalén.

² Nubu Jerusalén mí po bu n'da ra mbothe mbe hāntho bu ja rá goxthi yu dε'yo, gue ma ndehe dyu judiohe dí εmfe Betesda. Né jabu cut'a yu 'døzangu midí mbä'ts'a ra dehe.

³ Né xun ngu i 'bom bu yu mbedi, 'da u yu xädä ne u yu dogua ne u bi ts'a yá ja'i. Né gätho u i tømí di 'yan ra dehe.

⁴ Nguetho ja'bu bí εh mahets'i n'da rām 'behni Oja ne i an ra dehe. Né nu'bu xun nu di 'yan ra dehe, ne nu'a rá mbadi da yupu ja ra dehe din ho a rá mbadi i ja.

⁵ Né mí 'bem bu n'da ran 'yohu, ya ná 'däte ma 'dε'ma hyäto njeya madí ts'a rá ja'i, him mi sä din 'yo.

⁶ Né nu'bu min nu a ra Jesús, ne bi badi nya'a thoho mi hεmbi, bi 'yεmbi:

—Ha guín nde xtán ho i, bi 'yεmp'a.

⁷ Bi dät'a ra mbedi:

—Dín ndehma tha, n'yø, pε njongui 'bucua da zixcä nu ja ra dehe. N'dandj ngu n'dandj dí εna ga cuhn ja ra dehe, 'bex go i 'bet'o u 'da.

⁸ Bi 'yεmp'a ra Jesús buya:

—Dami ndants'i jax ni fidi ne gan 'yo, bi 'yembi.

⁹ Bex bin hoh rá ja'i 'bɛ mí ndants'i, ne bi gax rá fidi ne bin 'yo. Ne nu'a gue'a ra pa ran ts'äya a.

¹⁰ Nu'ɛ da ma mijudíohe bi 'yemp'a ran 'yohɛ xín hoh rá ja'i:

—Nuya ra pa ran ts'äya ya, hingui sä gui cax ni fidi, bi t'emp'a.

¹¹ Bi da'a ran 'yohɛ:

—Pɛ nu'a bi hoga ma ja'i, gue'a bi xiqui nguetho bi 'yengui: “Dami ndants'i gui cax ni fidi ne gan 'yo,” bi 'yengui, bi 'yɛn'a mí ts'a rá ja'i.

¹² Ne nu'ɛ da ma mijudíohe bi 'yänni:

—To'o nín 'yohɛ bi xi i gui cax ni fidi ne gan 'yo, bi 'yɛn'ɛ.

¹³ Pɛ nu'a him mi paɗi to'o xí hocpa rá ja'i, nguetho nu ra Jesús bi yat'inde bɛ 'yo yɛ ja'i xɛn ngu.

¹⁴ M'bejua bi mba ra Jesús bɛ ja ra danija. Ne nu'bɛ mi dín'a ran 'yohɛ bɛya, bi 'yembi:

—Bin ho a ya, nde'bɛ hin gmi 'yɔt' mí da yɛ ts'oqui. Man'da ts'edi ran ɛnbi guin nu 'bɛ gui 'yɔt' mí da yɛ ts'oqui, bi 'yembi.

¹⁵ Bex bi mba a ran 'yohɛ bɛya, da xi ɛ ma mijudíohe xí 'yänni, gue gue'a ra Jesús bi hoqui.

¹⁶ Janangue'a bi dap'ɛ ma ngɛrpihe dyɛ judíohe di ɛcpa ra Jesús, ne im bɛni da hyo. Nguetho ɛn'ɛ: “I ɔt' rá 'bɛfi a ra pa ran ts'äya.”

¹⁷ Pɛ nu ra Jesús bi 'yemp'ɛ:

—Nzai dim pɛh ma Ta, janangue'a necä jatho dam pecä, bi 'yemp'ɛ.

¹⁸ Pɛ nanguenhna bi man ra Jesús, nu'ɛ ma ngɛrpihe bɛya man'da bi bɛni da hyo, nguetho hinga hɔnt'a bim pɛfi ra pa ran ts'äya í ɛcpi, pɛ ne'a í ma gue gue'a Oja rá Ta, nam bɔni da i guui Oja.

Ija rá ts'edi rá Ts'unt'ɛ Oja

¹⁹ Janangue'a nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Majuani dí xi ahɛ, nte sä ga ɔzehégä pɛ hɔnt'a 'bɛ'a dín nu ɔt' ma Ta. Ne gätho 'bɛ'a i ɔt' ma Ta, gue'a dí ɔt'a a.

²⁰ Nguetho nu ma Ta ɛmmɛ in nu-manhogui ngue rá Ts'unt'ɛgä a, ne i urqui 'bɛ'a gätho i ɔt'e. Ne da 'yurcä mí da yɛn t'ɔt'e man'da nuixte xinda gue ɛ gán nuhɛ, ne gui hyonya thohohɛ.

²¹ Nguetho tengu ma Ta i xox'ɛ xɛn du ne di un ra te mahɔn'a, nguthogä, rá Ts'unt'ɛgä a, dadí un ra te mahɔn'a ɛ to'o gätho dín nde ga unni.

²² Ne nu ma Ta hingui juanbatesɛ, pɛ bi 'dacä ra ts'edi go dan juanbategä rá Ts'unt'ɛgä a.

²³ Nguetho in nde ma Ta gätho yɛ ja'i da numansugui gue rá Ts'unt'ɛgä a, tengutho ma Ta i hnumansu. Nu'bɛ 'bɛ a n'da hingui numansugui, xinga gue ma Ta i numansu a, gue gue'a bá pengä.

²⁴ Majuani dí xi ahɛ, nu'a ɔh mam hmangä ne i ɛc'yɛi ma Ta bá pengä, gue'a i ja ra 'da'yote mazai a. Ne hin da nu rá muui rá ts'oqui pɛ tengutho 'bɛ xí thambɛni bɛ 'bɛ ɛ xɛn du, nguetho ya i ja ra 'da'yote mazai a.

²⁵ Majuani dí xi ahɛ, ya bi zɔn ra ora da 'yɔh mam hmangä ɛ xɛn du nangué yá mbɛi, pegue dín t'un ra 'da'yote 'bɛ da 'yɔmanho mam hmangä rá Ts'unt'ɛ Ojagä.

²⁶ Nguetho tengu ra Ta i jase ra te rá mbɛi, ne bi 'dacä ra ts'edi dín jase ra te ma mbɛigä, ne gue'a ra 'da'yote dí un yɛ ja'i.

²⁷ Ne bi 'dac ra ts'edi dan juanbategä, nguetho dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dí paɗi 'bɛ'a i sä n'da.

²⁸ O gadi hyonya thohohɛ a dá xi ahɛ, nguetho da zɔn ra ora gätho yɛ ja'i xɛ t'ägui da 'yɔh ma nde 'bɛ dá zohni.

²⁹ Ne da bɔx'ɛ bi 'yɔt' ran ho, dín ja ra 'da'yote mazai. Ne da bɔx'ɛ bi 'yɔt' ran ts'o, da nu ran ɛnbi mazai.

Di dä majuani nangué ra Jesús

³⁰ Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nugä hin te dím mangä nangué man 'yomfɛnise. Pɛ nu'a i xic ma Ta gue'a dím mangä a. Ne'a 'bɛ'a dí sändä, xɛn ho a, nguetho him ma pähä zehɛ

dí honi ga øt'ä, pε hønt'a rá pähä ma Ta bá pεngä.

³¹ Nu'b_u høngdä xcä däse majuañi gue i ja ma ts'edi, nte di muui a mam hmangä 'b_u.

³² Pε ne a ma Ta di dä majuañi ngue rá Ts'unt'ägä a, ne dí pácä ngue majuañi im ma 'b_u im ma nanguecä.

³³ Nu ah_u gá pεnhd_u 'da da 'yän'na ra Xuua Nxixyā nanguecä. Ne nu'a ra Xuua bi ma majuañi a.

³⁴ Ne madague'b_u hin xti dä majuañi, pε guemhma ja ma ts'edigä. Pε dadí bεn'nah_u a bi man ra Xuua Nxixyā ngue man'da da zä gui 'yεc'yεigah_u ne gan yāmhb_u b_uya.

³⁵ Ne tengu ra sibi di hyät'i ne i fät y_u zu'uε, bin ja b_u ra Xuua Nxixyā, gá numanhoh_u 'da y_u pa.

³⁶ Ne nu'a ra Xuua Nxixyā bi ma nanguecä. Pε i ja 'bε'a gue man'da i udi nanguecä xinda gue'a rám hman ra Xuua, ne gue'a ra 'bεfi bi 'dacä ma Ta gue ga juacä. Ne gue'a ε xø i uh majuañi bá pεngä ma Ta.

³⁷ Ne'a ma Ta gue'a bá pεngä, di dä majuañi nanguecä, pε nu'ah_u njām'b_u gá 'yømanhoh_u 'b_u mín yā, xín gá 'yørpah_u ra güenda 'b_u mín 'yuse.

³⁸ Mfädi hin gá hyāmhb_u rám hma b_u ja ni mbuih_u, nguetho nu'b_u xquí hyāmhb_u a, xquí 'yεc'yεigah_u gue bá pεngä a.

³⁹ Nu ah_u thocpa thoho guidín xähmb_u yá søcuā Ojā, nguetho guí εmh_u gue'a gní tīmhb_u ra te mazāi a. Pε nu'ah_u gätho y_u søcuā guidín xähmb_u gätho im ma nanguecä.

⁴⁰ Nu ah_u hin guín nde gui xij_u gan yān'na ni teh_u, pε hinda hønt'b_u gui xij_u gan yān ah_u dín ja ah_u ra te mazāi 'b_u, bi 'yεn a ra Jesús.

⁴¹ Ne xø bi 'yεna:

—Pε madague'b_u njon da numan-sugui, pε guexta'a rá Ts'unt'ägä Ojā.

⁴² Pε dí pādi hanja hin guí paj_u, nguetho hín guín numansuh_u Ojā nangué ni mbuih_u.

⁴³ Bá εcä nangué rá thuhu ma Ta, pε nu'eh_u hin guín numanhoj_u. Pε

nu'b_u ba ε a n'da nangué rá thuhu zεhε, man'da guín numanhoh_u a.

⁴⁴ Njām'b_u da zä gui 'yεc'yεigah_u, nguetho guí homhb_u da numanho ah_u y_u jā'i, ne hin guí homhb_u da numanho ah_u Ojā ngue hønt'a i 'b_ui.

⁴⁵ Ha guí εmh_u guecä ga yāp'ah_u b_u 'b_uh ma Ta. Pε dí xi ah_u gue gue'ah_u yām hman ra Moisés gue'ah_u dí nequi i ja ni ts'oquih_u u, pε sá guím bεmh_u gue'ah_u dí yān'ah_u u.

⁴⁶ Pε nu'b_u xquí 'yεc'yεih_u yām hma bi 'yo't' ra Moisés, xquí 'yεc'yεigah_u ya, nguetho bi ma nanguecä.

⁴⁷ Pε hin guí εc'yεih_u 'bε'a bi 'yo't' ra Moisés, janangué'a xín guí εc'yεih_u 'bε'a dí mangä ya, bi 'yεn'a ra Jesús 'b_u min yāh_u ma ngärpihe dy_u judíohe.

6

Ra Jesús bi 'uñ u cāt'a mahuāhi

¹ Ne nu'b_u mí tho i 'da y_u pa, m'bejua b_uya, dá mbähmbe ra Jesús b_u 'danguadi ra dādehe Galilea, n'dat'a ra dādehe Tiberias.

² Ne xñ ngu y_u jā'i bi dengähe nguetho bi nu yān t'øt'e nuixte bi 'yøt'a ra Jesús nangué u mín zāman'ah_u.

³ Ne dá mbähmbe ra Jesús b_u ja n'da ra nyuni, ne dá huhmbe b_u.

⁴ Ne nu'ah_u y_u pa u mí ts'atho da zøn ra pa ga øt'ähe ra dāmpeti ran dābaxjua, dy_u judíohe.

⁵ Ne nu'a ra Jesús bin hanni ne bi hyandi xñ ngu y_u jā'i ba εp_u. Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a ra Felipe b_uya:

—'Bεp_u dí zä ga tāmhb_u 'bε'a da zi y_u ba εhn_u.

⁶ Gue'a bi man ra Jesús nguetho in nde da bādi 'bε'a dí dāt'a a ra Felipe. Pε nu ra Jesús mí pāse 'bε'a da 'yøzεhε.

⁷ Ne bi dāt'a ra Felipe:

—Pε hin dí gua'ah_u y_u mahuāhi tho dá tāmhb_u a da zi y_u ba εhn_u 'b_u di ja, madague'b_u z_u ts'atho dín t'unni n'da ngu n'da, bi 'yεna.

⁸⁻⁹ Ne nub_uya nu'a man'da ma mixädihe ra Andrés, rán 'yoh_u ra Simón Pedro, bi xi a ra Jesús:

—'Bucua n'da ra ts'unt'ah_u i hā z_u ts'ah_u rán zēdi, gue cāt'a y_u hmε ra cebada,

nε yoho yu t'uhua. Pe hin dí gua'u yu ja'i nguetho xan ngu u, bi 'yεn'a ra Andrés.

¹⁰ Nε bi 'yεngdahe ra Jesús:

—Jafu din sāya yu ja'i, bi 'yεna.

Nguetho mi ja bu ra 'bot'ei. Nε bi hyupu hai buya, nε mí jua i cut'a mahuahi u yun 'yohu.

¹¹ Nε nu'a ra Jesús bi hyan'a ra hme, nε bi 'yāp rán japi Oja nanguē ra hme nε bi 'daje yu xādigāhe. Nε nugāhe dá darpāhe u yu ja'i buya, nε u yu hua, nε bin niya gātho yu ja'i.

¹² Nε nu'bu mín niya yu ja'i, nu ra Jesús bi xicāhe:

—Pethu u gātho 'be'a bi bongui, gue nte dim 'bedi, bi 'yεnje.

¹³ Nε nu'bu má pethe buya bi yu u gātho 'de'ma yoho ma 'bōts'ehe yu xequi, 'bu mín niya yu ja'i nanguē cut'a yu hme.

¹⁴ Nu'bu mín nu ran t'ot'e nuixte u gue bi 'yōt'a ra Jesús, bi 'yεn'u buya:

—Masque majuañi guehna ra pōngahya mí hma da zōcua ja ra ximhai, bi 'yεn u.

¹⁵ Pe nu'a ra Jesús bi bañi 'be'a mben u yu ja'i ngue nde da bent'i, im benbi din ts'ut'abi. Jananguē'a bi zoh yu ja'i buya, bi mbase, nε man'da bi guam bu ja ra dapo.

Ra Jesús bin 'yo maxōts'e ra dehe

¹⁶ Nu'bu mín de buya dá mbāsehe bu ja ra dādehe.

¹⁷ Nε dá hux ma mbosahe, gue ga sōmhbe bu ja ra hnini Capernaum. Nε hin ná nuthe ra Jesús 'bu mí zūje ra 'bexui.

¹⁸ Nε nts'edi bi 'yεn ran dahi a ra dehe buya.

¹⁹ Nu'bu mí dan i ts'u ra mbosa mí huxhe nε dá sōmhbe made ra dādehe, dá nuhe ba epu ra Jesús, ba 'yo maxōts'e ra dehe, ní 'yεpu ja a ra mbosa mí huxhe. Nε emme dá suhe nguetho him min nuhe xan ho, him mi pahmbe ngue gue'a ra Jesús.

²⁰ Nu ra Jesús bi 'yεnje:

—Guecā, o guín suhu.

²¹ Nε bi hyu ma mbuihe, nε dá xihmbe a ra Jesús da hyuxpu ja ra

mbosa. Nε εna ya xmi 'bāhmbe bu ndenthe ná mbāhmbe buya nubu ra hnini Capernaum.

Bi thon'a ra Jesús

²² Nu'bu mí nec puya, nu'u yu ja'i 'bupu hapu xí 'uñ a ra Jesús, bi bεm buya gue hōnt'a n'da ra mbosa mí hōpu a ran de dán sihmehe, nε hin dá mbāhmbe ra Jesús 'bu má huhe ra mbosa, pe dá mbāsehe.

²³ Pegue m'bejua thoho bi zōm bu mi'da yu mbosa bí nεxpū Tiberias, nε bi zōm bu jom bu dán sihmehe 'bu mí 'yāp rán japi Oja ra Jesús.

²⁴ Nε nu'u yu ja'i 'bu mí hyon'a ra Jesús nε him bi dīm bu, xinga guecāhe, bi hyux'u mi'da yu mbosa buya nε bi zōm bu ja ra hnini Capernaum, i hon a ra Jesús.

Ra Jesús ra hme dām 'buh mazqi n'da a

²⁵ Nε nu'u yu ja'i 'bu mí dīm bu ra Jesús bu 'danguadi ra dādehe, bi 'yānni:

—Mán jam'bu gá sōcua, bi 'yεmp'u.

²⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'u:

—Majuani dí xi ahū, hin gní hyonju gue guí pahmbu a ran t'uti dá ut'ahū, pe nu'a guín niyahū 'bu gmín sihmehe gue'a gní hyonju a.

²⁷ Pe dami 'yes'hū ngue hōnt'a gní hyomhbu ra hme nám 'buhmbu yu pa ja buya. Pe m'bet'o thoho dami hyomhbu a ra hme nám 'buh mazqi n'da a gue ga 'da ahū, guecā dán ja'igā ua ja ra ximhai. Nguetho gue'a ran t'ēdi bi 'dac Oja ma Ta, bi 'yεna.

²⁸ Nu yu ja'i buya bi 'yān'na ra Jesús nε bi 'yεmbi:

—'Be'a sā ga ot'āhe gue ga tīmhe a guím ma, bi 'yεn'u.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi dādi:

—Nu'a in nde Oja gui 'yōthu gui sinju bu ni mbuihu, guecā bá pengā Oja, bi 'yεna.

³⁰ Nε bi t'εmp'a ra Jesús:

—'Be'a ní hmeypa gui 'yurcāhe, ngue da zā ga sin ahe bu ma mbuihe. Ha da zā gui 'yōt'e tengu bi 'yōt'a ra Moisés.

³¹ Nguetho nu'u mam bombøtah bi zi ra maná 'bɛ mí 'yo bɛ ja ra ɥhái, tengu mán t'o't'i bɛ ja rá sɔcuɔ Oja, i ɛna: "Nu'a ra Moisés, bi un yɛ ja'i ra hmɛ bí 'yɛh mahɛts'i," i ɛna, bi 'yɛn'u yɛ ja'i.

³² Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'u:

—Majuani dí xi ahɛ, hinga gue'a ra Moisés bi un'a ra hmɛ bí 'yɛh mahɛts'i, pɛ Oja bi un a. Nɛ hinga gue'a ra hmɛ nám 'bɛh mazai n'da a ra maná mi si ɛ. Pɛ nuya, nu ma Ta di un a njuantho ra hmɛ mahɛts'i gue nám 'bɛh mazai n'da a.

³³ Nɛ nu'a njuantho ra hmɛ di un Oja, bí 'yɛh mahɛts'i a, gue dám 'bɛh mazai ɛ yɛ ja'i 'bɛcua ja ra ximhái, bi 'yɛna.

³⁴ Nɛ bi 'yɛn'u:

—Daje thocpa thoho a ra hmɛ guím ma, n'yø.

³⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'u:

—Guecä drá hmɛ dám'bɛh mazai n'da a. Nu'a to'o da zingä bɛ ja yɛ mbɛi tengu'bɛ i sihmɛ, nɛ njam'bɛ din tumanthuhu yɛ mbɛi nɛ xín din tuthe bɛya.

³⁶ Pɛ tengu dá xi ahɛ, hin gui ɛc'yɛigahɛ, madague'bɛ gá nuhɛ 'bɛ'a dá øt'ä.

³⁷ Pɛ nu'u to'o bi 'dacä ma Ta, gue'u di dácä yɛ mbɛi ɛ. Nɛ nu'u di dác yɛ mbɛi, njon ga ɛmbi hin da zä ga sini.

³⁸ Nguetho bá ɛcä mahɛts'i ngue ga øt' rá pähä a bá pɛngä, nɛ him bá ɛcä ga øt' ma pähä zɛhɛ.

³⁹ Nu'a rá pähä ma Ta bá pɛngä, gue'a nte ga 'bɛcä gätho bi 'dacä, pɛ ga xoxä ɛ 'bɛ rán zɛgui ra pa, nɛ dim 'bɛi mazai.

⁴⁰ Nu rá pähä ma Ta, gue hønt'a go to'o da badi rá Ts'ant'ugä Oja, nɛ da 'yɛc'yɛigui, din ja ra te mazai ɛ. Janangue'a ga xoxä ɛ 'bɛ rán zɛgui ra pa, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴¹ Nɛ bi mbɛdi bi ɛcpa a ra Jesús ɛ ma mijudíohe 'bɛ mí 'yø a bi ma, gue bi 'yɛna: "Nugä drá hmɛ majuani gue bá cəh mahɛts'i."

⁴² Nɛ bin 'yɛmzɛhɛ ɛ:

—Ha hinga guehna ra Jesús, rá ts'ant'u ra José na, rá ta nɛ rá mbe

dí pähmbɛ. Hanja ní 'yɛna bí 'yɛh mahɛts'i, bi 'yɛn ɛ.

⁴³ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'u bɛya:

—O gadí c'aman'ɥɛ n'da ngu n'da ahɛ.

⁴⁴ Xínga n'da sä da dengui 'bɛ hin di un ra pähä a ma Ta, gue'a bá pɛngä, nɛ ga xoxä 'bɛ rán zɛgui ra pa ɛ, ga undä ra te mazai.

⁴⁵ Tengu mán t'o't'i bɛ ja yɛ sɔcuɔ yɛ pøngahyɔ Oja, bi 'yɛna: "Gätho yɛ ja'i da xänba Oja," bi 'yɛn'u. Janangue'a nu'u to'o gätho bi hyani xən ho a bi xänba Oja, nɛ gue'u di dác yɛ mbɛi ɛ.

⁴⁶ Pɛ hin dí ɛna 'bo'o xən nu Oja, hinda høngdä gue bá nɛxä bɛ, dín nugä a.

⁴⁷ Majuani dí xi ahɛ, nu'a to'o ɛc'yɛigui i ja ra 'da'yote mazai a.

⁴⁸ Nugä drá hmɛ majuani gue nám 'bɛh mazai n'da.

⁴⁹ Nu'u mam bombøtah bi zi ra maná bí 'yɛh mahɛts'i 'bɛ mín 'yo bɛ ja ra ɥhái, pɛ guehma bi du ɛ.

⁵⁰ Pɛ nugä drá hmɛ majuani, bá nɛxä bɛ mahɛts'i, gue sä da zin'a n'da tengu'bɛ i sihmɛ, nɛ njam'bɛ da du.

⁵¹ Nugä drá hmɛ majuani, bá ɛcä mahɛts'i, tengu ra hmɛ i si n'da i ja rán zaqui yɛ pa i ja bɛ ya. Pɛ nu'a ra hmɛ dím mangä, din ja rán zaqui mazai to da zi. Nɛ gue'a ma ja'igä a gue ga uni, ngue din ja ra 'da'yote ɛ 'bɛcua ja ra ximhái, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁵² Bin junzɛhɛ ɛ ma mijudíohe bɛya, bin 'yɛmzɛhɛ ɛ:

—Hague nja ran 'yohɛ sä di 'dajɛ rá ja'i ga sahɛ, bin 'yɛmp'u.

⁵³ Nɛ nu ra Jesús bi dät'u:

—Majuani dí xi ahɛ, nu'bɛ hin gui sihmɛ ma ngøc'yɛi nɛ ma ji, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhái, hin'yɛ mbo ni mbɛihɛ ra 'da'yote mazai.

⁵⁴ Nu'a to'o da za ma ngøc'yɛi nɛ da zi ma ji, i ja ra 'da'yote mazai, nɛ ga xox 'bɛ rán zɛgui ra pa.

⁵⁵ Nguetho nu ma ngøc'yɛi nɛ ma ji njuantho ran ts'ihmɛ ngue dám 'bɛh mazai n'da.

⁵⁶ Nu'a to'o da za ma ngøc'yɛi nɛ da zi ma ji dí zəm bɛ ja yɛ mbɛi, nɛ i ja ra te nanguecä.

⁵⁷ Tengu thoho dí øt'be ma Ta, nu'a i jase rá te, ne i jagä ra te nangu'e a baya. Ne bá pengä gue ga thocpa a ra te u to da zingä, tengu'bu i sagä.

⁵⁸ Nuna ra hme dí xi ahü gue bá cah mahets'i, hinga ngu a bi zi mam bombøtahü, nguetho bi du u. Pe nu'a to'o da zi ra hme dí mangä ya, gue'a dí m'bah mazai a, bi 'yæn'a ra Jesús.

⁵⁹ Ne guehna ram hma bi man'a ra Jesús 'bu mín xänbate bu ja ra nijä bu Capernaum.

Yum hma di un ra 'da'yote mazai

⁶⁰ Nu'bu mí gua'a bi man ra Jesús, bi 'yæn'u mí tenni:

—Hingui ho a bi xijü nü ya, to'o da hyät'i da 'yøde, xün ngu u bi 'yæna.

⁶¹ Nu ra Jesús bi badi 'be'a bi bæn'u yu ja'i, gue him bi numanho rá m hma, ne bi 'yemp'u:

—Ha guím bëmhbü hingui ho a dá xi ahü.

⁶² 'Be'a guim bëmhbü 'bu gá nuju ga texä bu mahets'i guepu bá nexä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

⁶³ Pe nu'a nam bøn'u yum hma dá xi ahü, hingan juantho gui sajü, pe gui 'yæc'yæihü ngue ga un ma te nangu'e ahü, ne din ja ahü ra te baya.

⁶⁴ Pe 'bu i 'da ahü hin guí æc'yæigahü, bi 'yæn'a ra Jesús.

Nguetho xmi pädi to'o hin da 'yæc'yæi, ne xmi pädi to'o di dä a.

⁶⁵ Ne bi 'yemp'u mahøn'a:

—Janangu'e a dá xi ahü, hingui sä n'da ra ja'i ba æhe da dengui 'bu him bi jap'a ma Ta bi dæc rá mbui.

⁶⁶ Nu'bu mí 'yøh mahøn'a u mí tenni, xün ngu bi 'ue u ne him bin 'yøh mahøn'a.

⁶⁷ Janangu'e a nu ra Jesús bi 'yängahe dí 'de'mayohogähe:

—Ha ne ahü gui sogahü, bi 'yænje.

⁶⁸ Nu ra Simón Pedro bi dät'a:

—Ma Hmu i, pe njo'o man'da da zä ga tenhde nguetho nu'i ja nim hma di un ra 'da'yote mazai.

⁶⁹ Ne nugähe dí æc'yæi ahe ne dí pähmbe gue gue'e grá Cristo rá Ts'ant'u i Ojä i 'bui, bi 'yæna.

⁷⁰ Bi dät'a ra Jesús:

—Nugä xtá huan'nahü guí 'de'mayohohü, pe nu'a n'da ahü i ten ra zithu, bi 'yænje.

⁷¹ Pe nu'a bi man ra Jesús, gue'a ra Judas a, rá ts'ant'u ra Simón Iscariote, nguetho gue'a di dä a. Ne gue'a n'da mín 'yohe a, mí 'de'mayohogähe.

7

Hingui æc'yæi yün 'yøhæzæhe a ra Jesús

¹ M'bejua baya, bin 'yo bu mi'da yu hnini bu Galilea. Him bi nde bi mba bu ja ra xequi Judea, nguetho nu ma ngæpihe dyu judíohe, dyu israelhe, nde xtá hyo bu.

² Ne ma guepu da dät ra pa ngue zai dim peti ma mijudíohe, 'bu xü hyøh yu t'angu, im bæn'i 'be'a bi 'yørpa Ojä u mam bombøtahe 'bu min 'yo bu ja ra ühäi.

³ Nu yün 'yøh a ra Jesús bi 'yæmbi:

—Nde'bu gui pøngua ní mba bu ja ra xequi Judea, ba nu a bu i ten'ni i nangu'e a guí øt'e.

⁴ Nguetho njo'o to da 'yäh rá 'bæfi 'bu in nde da t'æspi. Nu'bu majuani guí øt' yün t'øt'e nuixte bá ut yu ja'i, ne gätho ra ximhäi da bät'a i, bi t'æmp'a ra Jesús.

⁵ Ngubü bi xih yün 'yøh nguetho him mi æc'yæi u.

⁶ Nu a ra Jesús bi 'yemp'u baya:

—Hinga na søn ra ora bi ts'ängä ga mbagä bu, pe nu'ahü hønt'a go 'be'a má ora da zä gui mbähä bu.

⁷ Nu'ü 'bæcua ja ra ximhäi hin di æc'ahü nguetho 'da i gu guí øthü u, pe go di ügä u nguetho dí mangä gue hingui ho øt'u.

⁸ Ní mbäsehu 'bu guín ndehu, nugä hin ga mba ya nguetho hinga na søn ra ora ga mba bu, bi 'yæna.

⁹ Nu'bu mí gua'a bi man baya bim 'bät pu mi'da yu pa bu ra xequi Galilea.

Bin xänbate ra Jesús bu ja ra dæmpeti

¹⁰ Nu'bu mí mba bu Jerusalén u yün 'yøhü, m'bejua bi mba bu ra Jesús. Mbæ bin 'yäntho nguetho bi nde him 'bexque da hnu.

11 Nε nu ma ngurpihe dyu judiohe i 'bupu, bi hyon'a ra Jesús bu ja ram peti. Nε bin 'yem zehε u:

—Hapu i 'bui 'bu, bin 'yemp'u.

12 Nε xun ngu yu ja'i bin yano'dre nangu'e'a ra Jesús, nu'u 'da im ma ngue xun ho a, nε nu'u 'da i εna: “Häte a.”

13 Pε xinga n'da bin ya ts'edi nangu'e'a ra Jesús nguetho i su ma ngurpihe 'bupu.

14 Nu'bu mí tho'i ts'u yu pa, ya bi zo i nde yam peti i t'orpu, ja bi mba bu ja ra danija ra Jesús buya nε bin xänbate bu.

15 Nε nu ma ngurpihe bu ja ra nija bi hyonya thoho nε bi 'yεn'u:

—Hague nja i sä da ma xun ho rám hman Oja na ran 'yohu, nε him bi zu'a man xädiu, bin 'yem zehε u.

16 Bi da a ra Jesús:

—Nu'a man xädigä him mam hmanεgä a pegue rám hman a to bá pengä.

17 Nu'bu 'bu a n'da gue nde da 'yot' rá pähä Oja, da ba 'bu rán xädi Oja, o gue da ba 'bu mam hmanεgä.

18 Nu'bu 'bu a n'da im ma 'be'a mbεnε, i honi da hnumansuse. Pε nu'bu 'bu a n'da i honi da t'εspa rá hmu, im ma majuani a nε hingui häte a.

19 Nε xø bi 'yεna:

—Bi 'daju yan t'εdi ra Moisés, pε xinga n'da ahü guí øthu nguetho bi ma njon din hote, nε guín nde gui hyoju, bi 'yεn'a ra Jesús.

20 Nε bi da'u yu ja'i thoho:

—Masque bi bεn'na ra zithu a gám ma, njo'o to in nde da hyo i, bi 'yεn'u.

21 Nu ra Jesús bi dat'u:

—Nugä dá øt'a n'da ra 'bεfi 'bu ra pa ran ts'äya, nε gätho ahü gä hyonya thohohu.

22-23 Pε nε'ahu, nu'bu din tin i yoho yan t'εdi bi man ra Moisés, nu'a n'da bi ma gue gui hεcpahu yá ja'i yu 'uere, nε nu man'da buya ra pa ran ts'äya, guí huanhdu nda'a guí øthu, gue guí hεcpahu yá ja'i yu 'uere. Nguetho hin guín nde gui festahu a rán t'εdi ra Moisés. Nε hinga hønt'a

ra Moisés bi ma da thecpa yá ja'i yu 'uere, pε nε'u mam bombøtahu bi ma. Nε ngutho dá øt' 'bu má hoc'a n'da ra hyenni 'bu ra pa ran ts'äya. Hanja gní saju nε gue'a n'yoi bu rán t'εdi ra Moisés dá øt'ä.

24 Pε damin 'yomfεnihü xun ho 'bu guí εna gui juanbahu n'da ra ja'i. Jatho 'be gui pahmbu 'be'a nam bøn'a i øt'a n'da, bi 'yεn'a ra Jesús.

Bin 'yän'du 'bu gue'a ra Cristo

25 Nε nu'u 'da yu mengu bu Jerusalén bin 'yεmp'u:

—Ha hinga guehna ran 'yohu im ma ma ngurpihu da hyo.

26 Pε hague in ja, in xänbate ua bim peti gätho yu ja'i nε nte i xih ya. Uague bi bεn'u ma ngurpihu gue majuani ra Cristo na ra Jesús, gue bi huand Oja dim Hmu ua.

27 Pε nuna ran 'yohu, dí pahmbu hapu bá nεxna, pε nu'bu bá ε a majuani ra Cristo, njo'o to da badi hapu dí nεx'a, bin 'yem zehε u.

28 Nu'bu mín xänbate ra Jesús bu ja ra danija, nts'edi bi 'yεna:

—Guím bεmhbu guí pajü nε guím bεmhbu guí pahmbu hapu bá nεxä. Pε hin bá εcä nanguesεgä, pegue bá pengä a majuani i ja rá ts'edi. Nu'ehu hin guí pahmbu a.

29 Nugä dí pácä a nguetho bá nεxä bu i 'bu a, nε gue'a bá pengä a, bi 'yεna.

30 Nε 'bexque nde da bent puya, pε njom bi zä bi bent'i nguetho hin ní zøn ra ora da bent'i.

31 Nε xun ngu yu ja'i bi 'yεc'yεi gue majuani ra Cristo a. Nε bi 'yεn'u:

—Guehma majuani ra Cristo na ra Jesús gue mí hma ba εhe, nguetho njon da zä da 'yot' yan t'øt'e man'da nuixte, bi 'yεn'u.

Bi 'bεnh yu asmayo da bent'a ra Jesús

32 Nu'bu mí 'yøh yu fariseo nε yu dambäjä 'be'a bi man yu ja'i nangu'e'a ra Jesús, bi xi u 'da yu asmayo buya da bent'a ra Jesús ngue da got'i.

33 Nu'a ra Jesús 'bu mí thoqui bin xänbate, bi 'yεna:

—Mi ts'utho dí 'buhmbu ua nguetho ga mba bu bí 'bu a bá pengä.

³⁴ Ne nu'ahu buya gui hyonju pe hin da zä gui tijnju, ne hin da zä gui sòmhu bu hapu dam 'bucä, bi 'yena.

³⁵ Ne bin 'yemzehe ma ngurpihe:

—Hapu da mba gue hin da zä ga tijnhu. Ha da mba bu n'danni 'bu u ma mijudíohu, ne da xänba u, ne'u n'dan'yo yu ja'i gue yu griego.

³⁶ 'Be'a ním bøn'a man'a: "Gui hyonju ne hin gui tijnju, ne hin da zä gui sòmhu hapu ga mba," enju, bin 'yemzehe u.

Tengu n'da ra dæthe da næpxu ní mbui n'da

³⁷ Nu rán zegui ra pa nangu yu peti mí øt'u, gue'a ra pa xmb yu ja'i man'da xun ndaxqui a. Ne 'bäpu ra Jesús ne nts'edi im man'a:

—Nu'a to'o di 'be a man'da mahyoni thoho rá mbui, tengu'bu i tuthe, bæ he ga un'na mahyoni thoho, tengu'bu da zi ra dehe.

³⁸ Ne nu'a to'o da zi ra dehe dí mangä, din ja tengu n'da ra dæthe da næpxu rá mbui gue di un mahøn'a ra 'da'yote, tengu xí man rá t'ohni Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

³⁹ Ne gue'a bi ma nangue rá Hogandahi Oja da hyani to'o gätho da 'yæc'yæi. Pe hin ní zøh rá Hogandahi Oja 'bu mím ma nguetho hin ní ndex mahets'i ra Jesús gue tpa pengahu a.

'Dahma 'dan'yo bi bænyu ja'i

⁴⁰ Nu'bu mí 'yøh yu ja'i 'be'a bi man ra Jesús, bi 'yæn i 'da:

—Masque majuani rá pøngahya Oja mí hma bæ he.

⁴¹ Ne nu mi'da bi 'yena:

—Nu'a, ra Cristo gue rá Thahni Oja a.

Pe nu mi'da bi 'yena:

—Pe ha dí 'yæpu Galilea ra Cristo.

⁴² Nguetho bi man rá t'ohni Oja, gue ra Cristo bæ he nangue rá 'yu ra David, ne di næqui bu ra hnini Belén guepu mí 'buh ra David, en'u.

⁴³ 'Bex bin hec yu ja'i nangue'a bi man'u, ne 'dahma 'dan'yo 'be'a mím bæni ngue to'o a ra Jesús.

⁴⁴ Ne 'da u nde da bent'i ngue da got'i, pe xinga n'da bi zä bi bent'i.

Him bi 'yæc'yæi yu ngurpi

⁴⁵ Nu'bu mbenc'u yu asmayo bu 'bu u yu dambäja ne yu fariseo, nu'u bi 'yænni:

—Hanja hin guá sihu a dá xi ahü, bi 'yæn'u.

⁴⁶ Ne nu yu asmayo buya bi dædi:

—Pe him mí 'bu a n'da im ma tengu man'a ra Jesús, bi 'yæn'u.

⁴⁷ Ne bi dæ u yu fariseo buya:

—Ha ne ahü bi hyä ahü.

⁴⁸ Pe xinga n'dagähe dyu fariseohe dí æc'yæihe a, xinga gue'u mi'da ma mingurpihe.

⁴⁹ Pe nu u yu ja'i thoho gue hingui pah yun t'ædi, høn't'u i æc'yæi a ran 'yohu u, pe da nu ran unbi mazai u, bi 'yæn u.

⁵⁰ Ne nubuya nu ra Nicodemo, gue'a xí zøm bu 'buh ra Jesús 'bu n'da ra xui, bi 'yæmp'u yu mifariseohe:

⁵¹ —Nu'a man t'ædihü, hingui sä ga juanbahü n'da ra ja'i 'bu hin dá øhmbu 'be'a da mansæ, ne'bu hin dí pahmbu majuani 'be'a i øt'e, bi 'yena.

⁵² Ne bi dæ u, bi 'yæmbi:

—Nu'i tengu'bu ne'i guí 'yæpu Galilea, nguetho ne'i guím ma tengu im man yu 'yæmbui. Pe dami hyomhu ja rá søcuä Oja gue'bu di næqui bu Galilea n'da rá pøngahya Oja.

⁵³ Ne n'da ngu n'da bi mba yu ngu buya.

8

Ra xisu ra 'yomt'æni

¹ Pe nu ra Jesús bi mba bu ja ra nyuni Olivos.

² Ne nu'bu t'æxudi tho bi mbeng bu ja ra dænija mahøn'a ne bi hyupu. Ne gätho nan ngu yu ja'i bá he nangue'a ne bi xänba u.

³ Ya xí yä bu ra Jesús 'bu mí zøm bu yu fariseo ne yu xänbate nija, bi zispa n'da ra xisu gue bi nu 'bu mín yæi n'da ran 'yohu hing rá ndø. Ne bi mbä'minde bu 'buh yu ja'i.

⁴ Bi 'yæmp'a ra Jesús:

—Xänbate, nuna ra xisu dá tijnhu bu i øt' ran 'yomt'æni.

⁵ Nε nu ran t'ɛdi bi xijɐ ra Moisés, tengu na bi 'yɔt' ra xisu ya, nε i jatho da mba ma bat'ado gue da du. Xi'e, 'bε go guí xije ya, bi 'yɛn'ɐ yɐ fariseo nε yɐ xānbate nija.

⁶ Pε guehna bi man ɐ nguetho i sātho ra Jesús, i honi 'bεpɐ dí yapi. Nε 'bex bi mbom thoho a ra Jesús nε bi 'yo't' rá saha bɐ hāi tengu'bɐ hin xtá 'yɔ'a bi man'ɐ.

⁷ Pε man'da bi thoqui bi 'yānni, nu ra Jesús bim 'bāh pɐya nε bi 'yɛmp'ɐ:

—Nu'bɐ 'bɐ a n'da ahɐ hin'yɐ ni ts'oquihɐ, gue'a di dɐ'mi da 'yɛmba ra do ra xisu a.

⁸ Nε bi mbo'mi mahɔn'a bɐ hāi nε bi 'yo't' rá saha bɐ ja ra hāi.

⁹ Nε nu'bɐ mí 'yɔ'ɐ 'bε'a bi man ra Jesús, bi dɐ'mi 'dahmi 'datho bi mba, m'bet'o bi mba a man'da xín dɛc'yɛi asta gue'bɐ go mín the ɐ yɐ yɔpate, nguetho bi bɛsε mbo yá mbɐi i ja yá ts'oqui. Nε hɔnt'a ra Jesús bi gohmbɐ bɐ ɐ mí xānbi, nε'a ra xisu.

¹⁰ Nε nu'bɐ mí'm 'bā'a ra Jesús nε bi nu njo'o bɐ yɐ yɔpate, pε hɔnt'a ra xisu bi gopɐ, bi 'yɛmbi:

—Grá xisu, hapɐ bi mba ɐ bi yɔp'i i. Ha njo'o ua ɐ in nde xtí 'da'a rá muui ni ts'oqui.

¹¹ Nε bi dɛ'a ra xisu:

—Grá Hmu, xínga n'da.

Nε nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Nεcā, xínga guecā ga 'da'a rá muui ni ts'oqui. Ní mba ya, pε hin gui 'yɔt' m'i da yɐ ts'oqui.

Rá nyot'i yá mbɐi yɐ jɔ'i

¹² Nu ra Jesús bi thoqui bi xānba yɐ jɔ'i mahɔn'a, bi 'yɛna:

—Nugä, drá nyot'i yá mbɐi yɐ jɔ'i 'bɛcua ja ra ximhāi. Nu'a to'o da dengui him man 'yo bɐ ja ra 'bɛxui, pε dín ja ran nεqui yá mbɐi gue ra 'da'yote mazɔi, bi 'yɛmp'ɐ.

¹³ Janangue'a nu'bɐ mi dɛ ɐ 'da yɐ fariseo mi 'bɛpɐ, bi 'yɛmbi:

—Pε nu'i guím manse 'bε'a guí øzεhε, janangue'a sāti thoho a guím ma, sā bi 'yɛn'ɐ.

¹⁴ Nu'a ra Jesús bɐya bi dɛt'ɐ nε bi 'yɛmp'ɐ:

—Madague'bɐ dí'm manse nanguesεgä, pε di muui a, nguetho dí pɛcā hapɐ bá nεxä nε hapɐ ná mbagä. Pε nu ahɐ hin guí pɛhmbɐ hapɐ bá nεxä o hapɐ ná mbagä.

¹⁵ Nu'ehɐ sā gadí juɛnbahɐ n'da 'bɐ hin guí pɛhmbɐ xɛn ho 'bε'a øt'a n'da. Pε nugä madague'bɐ dí pɛdi 'bε'a øt'a n'da, pε njon dadí juɛnbä ya.

¹⁶ Pε nu'bɐ dí'm mangä 'bε'a øt'a n'da, majuañi dí'm ma, nguetho hin dí 'dase pε n'dat'a dí'm mam'be ma Ta gue bá pεngä ua.

¹⁷ Nt'o't'i bɐ ja yɛn t'ɛdi zɔi guidín xāhmbɐ, gue nu'bɐ yoho yɛn 'yohɐ 'da'angu da ma 'bɐ xɛn juɛnni, mfɛdi gue ya majuañi a bɐya.

¹⁸ Nugä dí xi ahɐ to'ogä, n'dahma gui pɛjɐ, nε'a ma Ta bá pεngä di jaqui da faqui, bi 'yɛna.

¹⁹ 'Bex bi 'yɛn'ɐ:

—Hapɐ 'bɐh ni ta, bi 'yɛmbi.

Nε nu ra Jesús bi dɛt'ɐ:

—Hin guí pɛjɐ, xínga gue'a ma Ta guí pɛhmbɐ. Nu'bɐ xquí pɛjɐ, nε'a ma Ta xquí pɛhmbɐ 'bɐ, bi 'yɛna.

²⁰ Nε guehna bi man ra Jesús 'bɐ mín xānbate bɐ ja ra dɛnija guepɐ i pa m'be'ts'i ra mbeti. Nε njom bi bent'i gue xtan got'i nguetho hin ní zɔn ra ora dim fɛnt'i.

Him bi zä bi mbähä ra Jesús

²¹ Nu ra Jesús bi thoqui bi xih mahɔn'a ɐ:

—Nugä ga mbagä, nε m'bejua gui hyonjɐ, nε gui tuhɐ 'bɐ hin nín hotho ni ts'oquihɐ. Nubɐ hapɐ ga mbagä hin da zä gui mbähä bɐ, bi 'yɛna.

²² Nε bi 'yɛn ɐ ma ngɛrpihe:

—Ha dín hyosε nanguesε nguetho bi ma: “Nubɐ ga mbagä, hin da zä gui mbähä bɐ,” bi 'yɛnjɐ, bi 'yɛn'ɐ.

²³ Nε nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɐ:

—Nu'ahɐ i ja ahɐ rán 'yomfɛni ra ximhāi nguetho gyɐ mɛnguhɐ ua ja ra ximhāi. Pε nugä 'da'angu dí'm bɛm'be Oja, nguetho hin dra mɛngugä ua ja ra ximhāi.

²⁴ Janangue'a dí xi ahɐ, nu'bɐ hin gui 'yɛc'yɛihɐ 'bε'a dí'm manse gue

to'ogä, gui tuh_u nε njam'b_u din hoh ni ts'oquih_u, bi 'yεna.

²⁵ Nε bi 'yän'ndu b_uya:

—To'o i, bi 'yεn'.

Nu'a ra Jesús b_uya bi 'yεmp'.

—Ya xtá xi ah_u to'ogä nε guexta thohogä.

²⁶ I ja man'da x_un ngu ga xi ah_u 'bεp_u nín ja ni ts'oquih_u. Pε majua_uni a dím ma nguetho majua_uni a bá pεngä. Nε nu' y_um hma di bεngä a, gue' dím mangä ua ja ra ximhäi_u, bi 'yεna.

²⁷ Pε nu' ma ngurpihe 'b_u mí xi_u, him bi b_u gue'a bi ma ra Jesús gue Ojä bá pεnhua.

²⁸ Janangue'a xø bi 'yεn'a ra Jesús:

—Nu'b_u gá cuarcah_u b_u magats'i, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, m'bejua b_uya ja gui p_uhmb_u to'ogä. Nε ja gui p_uhmb_u b_uya nte dím mansε, pε gätho xtá ma bi xänga ma Ta.

²⁹ Nu a ma Ta gue bá pεngä ua, n'dat'a dím bεm'be, nε njam'b_u i sogä a nguetho zai gätho dí øt'ä a in nu-manho, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁰ Nu'b_u mí man na, x_un ngu_u mi'da bi 'yεc'yεi mahøn'a.

Yá 'yεhe a ra ts'oqui

³¹ Nε nu ra Jesús bi 'yεmp' 'da ma mijudíohe ngue εna bi 'yεc'yεi a:

—Nu'b_u gui thoqui gui tēhdu mam hmangä, majua_uni ma 'yεc'yεi ah_u 'b_u.

³² Nε da zä gui p_uhmb_u 'be'a nam bøn' y_um hma majua_uni, nε gue'a dí yān ah_u gue da zin ah_u Ojä, bi 'yεna.

³³ Nε bi d_u:

—Pε nugähe, dy_um bom'betoje ra Abraham janangue'a ya yá t'uhnigähe Ojä. Nε njam'b_u midí mandagähe man'da ra hmu. Hanja gní xije da mba nhyānigähe gue da zinje Ojä, bi 'yεn'.

³⁴ Nε nu'a ra Jesús bi 'yεmp'.

—Majua_uni dí xi ah_u, nu'a to'o øt' ra ts'oqui, rá hmu ra ts'oqui a.

³⁵ Nehna man'da guim bεmh_u, hin gui sä gui comhb_u ran ho ra Abraham, pε tengu'b_u yá 'yεhe thoho ah_u a. Pε hønt' njuantho yá t'uhn_u da gomhb_u ran ho mazai.

³⁶ Nugä njuantho rá Ts'ant' Ojägä. Nε nu'b_u guecä ga j_uc'ah_u b_u ja y_u ts'oqui, majua_uni da zin ah_u ma Ta nε yá t'uhn_u ah_u a 'b_u.

³⁷ Nε madague'b_u bi xant'ah_u ra Abraham, tengugä, pε guín nde gui hyoj_u, nguetho hin hap_u da zä da y_ut' mam hma b_u ja ni mb_uih_u.

³⁸ Hønt'a bi 'yurcä ma Ta dím mangä. Ngutho ah_u, hønt'a bi 'yut'a ni tah_u guí øth_u, bi 'yεmp'.

³⁹ Nε bi d_u ma mijudíohe mí 'bäp_u:

—Ra Abraham ma tahe.

Nε nu ra Jesús xø bi 'yεmp'.

—Nu'b_u majua_uni yá t'uhn_u ah_u ra Abraham xquí comhb_u ran 'yomfēni ra Abraham 'b_u.

⁴⁰ Pε nuya guín nde gui hyoj_u, guecä dí xi ah_u a majua_uni gue'a bi xänga ma Ta. Pε hinga ngub_u bi 'yøt' ra Abraham tengu guín nde gui 'yørcah_u.

⁴¹ Janangue'a dí xi ah_u, guí øth_u rá 'bēfi man'da ni tah_u, bi 'yεna.

Nε 'bex bi 'yεn'.

—Hin dy_u 'betat'uhn_u gähe, pεgue n'datho ma tahe 'b_ui, Ojä a, bi t'εmp'a ra Jesús.

⁴² Nu'a ra Jesús bi d_ut'.

—Nu'b_u da gue'a Ojä ni tah_u, xquí numanhoj_u 'b_u, nguetho bá εcä b_u bí 'b_u Ojä. Nε hin bá εcä nangue ma ts'edi zεhe pε gue'a Ojä bá pεngä ua.

⁴³ Hanja hingui sä gui p_uhmb_u 'be'a dím mangä. Nguetho hin guín nde gui p_uhmb_u a.

⁴⁴ Nguetho ra zithu ni tah_u, nε guí honi gui 'yøth_u rá pähä a. Nε nu'a, rá mb_udi thoho bi d_u'mi bin hote, nε guet' y_u pa i ja b_u ya i øthoho. Nε nu'a, him bin z_um_umi a majua_uni nguetho him bi numanho a. Nε hønt' y_u fehni man'a nguetho rám 'bäi a. Nε in ta nangue gätho y_u fehni.

⁴⁵ Pε nugä dím ma majua_uni, janangue'a hin guí εc'yεigah_u.

⁴⁶ To'o ah_u da ma majua_uni dí øt' ran ts'o o gue dím man ra fehni. Pε nu'b_u gätho majua_uni a dí xi ah_u, hanja hingui sä gui 'yεc'yεih_u.

⁴⁷ Nu'a to'o bim 'b_ui nangue Ojä, i ømanho rám hman Ojä a, pε nu'ah_u hin guí ømanho rám hman a nguetho

hin gám 'buhmbu nangué Oja, bi 'yén'a ra Jesús.

Ya xmi 'buh ra Cristo 'bu hin ním 'buh ra Abraham

⁴⁸ 'Bex bi dā'u ma mijudíohé buya:

—Ha him majuañi díim mamhbe, gue nu'i grá mēngu bu Samaria, gue him majuañi grá mbom'beto ra Abraham. Ne guí 'buhmi n'da ra zīthu, sā bi 'yén'u.

⁴⁹ Nu ra Jesús bi dāt'u:

—Nugā hin dí 'bu'be n'da ra zīthu pē dí numansu ma Ta. Nu'ahu hin guí numansuñu.

⁵⁰ Ne hin dí honi gue da hnumansugui pē i 'bu a n'da gue i honi da hnumansugui, ne di unbi to'o hingui numansugui.

⁵¹ Majuañi dí xi ahū, nu'a to'o da 'yēc'yēi a díim mangā hin da nu ran dāte a, bi 'yēna.

⁵² 'Bex bi dā'u ma mijudíohé:

—Nuya dí pāhmbé go gue'e guí 'buhmi a ra zīthu, nguetho bi du ra Abraham ne gātho yá pōngahyā Oja, pē sā guí ēna, hin da du to'o da 'yēc'yēi i.

⁵³ Ha guí ēna man'da guín nuixte xinda gue'a ma tahe ra Abraham ne u yu pōngahyā, ne maya'bu xūn du u. To'o guí ēna gue gue'e 'bu, bi 'yén'u.

⁵⁴ Nu'a ra Jesús bi dāt'u:

—Nu'bu xcá honi dan nuixte zēhēgā, sāti thohe 'bu. Pē nangué a rá ts'ēdi ma Ta, gue'a nán nuixtegā a, gue'a guí ēmfu ni Ojahū.

⁵⁵ Pē njām'bu gá pāhmbu a. Pē nugā dí pācā a, ne nu'bu xcá mangā hin dí pācā a, xcām fēhnigā 'bu, tengu ahū. Pē majuañi dí pācā a ne dí ōt'a im man a.

⁵⁶ Nu a ra Abraham, zai guí ēmfu ni tahū, pē bin johya 'bu mi bādi da zōn ra pa ba ēcā ua. Ne bi t'uti gue ga sōcā ua, ne bin johya 'bu mi nugui, bi 'yēna.

⁵⁷ Ne sā 'bex bi 'yēmp'u ma mijudíohé:

—Hin guí pē'ts'i yote ma 'dēt'a njēya ne guí ēna gá nu ra Abraham, bi 'yén'u.

⁵⁸ Ne nu ra Jesús bi 'yēmp'u:

—Majuañi dí xi ahū, nu'bu hin ním 'buh ra Abraham, xmi 'bucā, nguetho zai dí 'bui, bi 'yēmp'u.

⁵⁹ 'Bex bi gux yu do u, ēna di bat'i, pē nu ra Jesús 'bex bi yūt'i nde bu 'buh yu jā'i, bin 'yāni ne bi bōm bu ja ra dāñijā buya.

9

Ra xādā 'bu mim 'bui bi yāni

¹ Nu'bu má mbāhmbe bu 'yu ra Jesús, dá nuhe n'da ran 'yohu, ra xādā gue'bu go mim 'bui.

² Ne nugāhe dyu xādihe dá ānhde:

—Xānbate i, to'o bi 'yōt' ra ts'oqui, ha gue'a rá ta o gue rá mbe, uague rá ts'oqui zēhē gue bin xādā, dí ēmfe.

³ Nu'a ra Jesús bi 'yēngāhe:

—Xínga guehna ran 'yohu ne xinga gue'a rá ta ne xínga gue'a rá mbe, pē hōnt'a ran t'ōt'e nuixte da 'yōrpa Oja gue da nu yu jā'i.

⁴ Nujū i jatho ga humbi ga ōrpahū rá 'bēfi Oja ya tengu'bu ma patho ya, nguetho da zōn ra pa ga tuhū, ne hin man da zā ga ōthū ra 'bēfi ua ja ra ximhāi buya.

⁵ Nu'bu dí 'bucua ja ra ximhāi dí xānba yu jā'i, tengu'bu dí xocpa yā dā da nu ran nequi, bi 'yēnje.

⁶ Nu'bu mí jua'a bi ma, bi zoh rá jīni bu hāi, ne í 'yōt' ra bōhāi rá jīni ne gue'a í gospa rá dā ra xādā a buya.

⁷ Ne bi 'yēmp'a ra xādā:

—Ní mba bán xādā nu ja ra mbothe Siloé.

Bi mba ne bán xādā. Ne nu'bu mam bá pengui in nu ran nequi buya.

⁸ Ne nu'bu dīn tōt'am'buihū ne'u mī'da yu jā'i gue zai mín nu 'bu mín xādā, nu'bu mín nu u, bin 'yēmp'u:

—Ha hinga guehnū ra xādā nu mí hāxta'a 'bē'a mí si.

⁹ 'Da'u bi ma:

—Guehnū.

Ne nu'bu mī'da bi 'yēna:

—ēna ngunū a pē hinga guehnū.

Pē nu ra xādā bi dādi:

—Guecā, bi 'yén'a.

¹⁰ Ne bi 'yān'dū buya:

—Hague nja bi xoh ni dā.

¹¹ Ne nu ra xādā bi dādi:

—Nu'a ran 'yohu rá thuhu ra Jesús bi 'yōt' ra bōhāi ne bi gosca ma dā. Ne bi 'yēngā: “Ní mba bu ja ra mbothe

Siloé nε guan xädä bɯ,” bi 'yɛngä a. Nε dá mba dán xädä, nε bi zä dá nu ran nεqui ma dä bɯya, bi 'yɛna.

¹² Nε bi t'ɛmp'a:

—Hapɯ i 'bɯ a.

Nε bi dɛh pɯya:

—Hin dí pɛdi, bi 'yɛntho.

Bi t'ørpa ran t'änni a mí xädä

¹³ Nε bi zix bɯ 'bɯh yɯ fariseo bɯya.

¹⁴ Nu'a ra pa bi 'yɔt' ra bəhăi ra Jesús nε bi xocpa rá dä ra xädä, ra pa ran ts'äya a.

¹⁵ Nu yɯ fariseo bi 'yänni mahøn'a:

—Hague nja bi nu ran nεqui ni dä.

Nε bi 'yɛmp'ɯ:

—Bi gosca ra bəhăi ma dä, nε bán xädä, nε nuya dín nu ran nεqui, bi 'yɛna.

¹⁶ Janangue'a bi 'yɛn'ɯ 'da yɯ fariseo:

—Nu'a ran 'yohɯ guím ma, hin-gui numansu Oja nguetho hingui numansu ra pa ran ts'äya, sä bi 'yɛn'ɯ.

Pε nu'ɯ mǐ'da ɯ bi 'yɛna:

—Pε nu'bɯ ra ts'om'băi hin xtán zä da 'yɔt' yɛn t'ɔt'e nuĩxte gue i ɔt'a.

'Bex bin hec'ɯ bɯya.

¹⁷ Nε bi t'än'na ra xädä:

—Be'a guím ma nangue'a bi xoc'a ni dä.

Nε bi 'yɛna:

—Nu'a, n'da rá pəngahya Oja a, bi 'yɛna, nε bi bəm bɯya.

¹⁸ Pε nu'ɯ him bi 'yɛc'yɛi gue gue'a mí xädä, jague'bɯ mí zonpa a rá ta nε rá mbe.

¹⁹ Nε bi 'yän'dɯ:

—Ha gue'a ni ts'unt'ɯui gue mí xädä a. Hague nja in nu ran nεqui ya, bi 'yɛn'ɯ.

²⁰ Bi dɛ'a rá mbe nε rá ta:

—Dí pɛ'be gue gue'a ma ts'unt'ɯ'be gue mí xädä 'bɯ mím 'bɯi.

²¹ Pε hin dí pɛ'be hague in ja in nu ran nεqui ya, hin dí pɛ'be to'o bi xocpa rá dä. Nu'a xɛn dɛn'yohɯ ya, dami 'yänhdɯ, da mansɛ to'o.

²² Ngubɯ bi man rá ta nε rá mbe nguetho i su ma ngurpihe dyɯ judíohe. Gue bi zän'na n'da ra nde, gue da hyøn'a thi bɯ ja ra niја ɯ to'o da ma bá

pɛnh Oja a ra Jesús, nε ma zä hin da hnumanho bɯ ja yá hnini.

²³ Janangue'a bi 'yɛntho rá ta nε rá mbe: “Xɛn dɛn'yohɯ ya, dami 'yänhdɯ,” bi 'yɛntho ɯ.

²⁴ Janangue'a bi zonh mahøn'a ran 'yohɯ mí xädä, nε bi 'yɛmp'a:

—Pε dami ma majuaɲi gue gue'a Oja bi xoc'a ni dä. Pε nu'a ran 'yohɯ gá ma, dí pɛhmbe ra ts'om'băi a, bi 'yɛn'ɯ.

²⁵ Nε nu'a mí xädä bi dɛdi:

—Hin dí pɛcä 'bɯ ra ts'om'băi a, o gue hin'na, pε hɔnt'a dí pɛdi mí xädägä, nε dín nu ran nεqui ya.

²⁶ Nε bi 'yɛmbi mahøn'a:

—Be'a bi 'yɔt'a i 'bɯ mí xoc'a ni dä.

²⁷ Nε bi dɛ'a:

—Nugä ya xtá xi ahɯ nε hin gá 'yɛc'yɛihɯ. Ha gui 'yɛc'yɛihɯ 'bɯ ga xi ahɯ mahøn'a. Ha nε ahɯ guín nde gui tenhdɯ a 'bɯ, bi 'yɛna.

²⁸ 'Bex bin sante thoho ɯ 'bɯ mí 'yɛmp'a:

—Nu'i rá xädi i a ra ts'om'băi. Pε nugähe yá xädigähe a ra Moisés.

²⁹ Dí pɛhmbe Oja bin yaui ra Moisés, pε nu'a ran 'yohɯ guí ɛspi hin dí pɛhmbe hapɯ bi nɛx'a rán t'ɛdi a, bi 'yɛn'ɯ.

³⁰ Bi dɛ'a mín xädä bɯya:

—Nugä dadí hyonya thoho nangue'a gá mamhbɯ, gue hin guí pɛhmbe hapɯ bí 'yɛ a rán t'ɛdi, nε ya bí xoga ma dɛ a.

³¹ Nε dí pɛhmbe hin da 'yɔmanho Oja 'bɯ da 'yăp rá ts'edi n'da ra ts'om'băi, pε nu'bɯ 'bɯ a n'da i thənde Oja nε ɔrpa rá pähă, i ɔ Oja 'bɯ i äp rá ts'edi.

³² Nε gätho yɯ jɛya xɯ thogui njam'bɯ bim 'bɯ a n'da bi xocpa rá dä n'da mi xädä 'bɯ mím 'bɯi.

³³ Nu'a ran 'yohɯ dím ma, nu'bɯ hin di fäx Oja a, hin te sä da 'yɔt yɯ nuĩxte 'bɯ, bi 'yɛn'a mí xädä.

³⁴ Nε bi t'ɛmp' mahøn'a:

—Nu'i grá dɛdits'oqui, janangue'a guí xädä 'bɯ gmím 'bɯi. Ha go gui xängähe, bi 'yɛn ɯ.

Nε bi hyøn a thi gue ma zä hin da numanho ma mijudíohe bɯya.

I xädä yá mbɯi ɯ 'da

³⁵ Nu'bɛ mí 'yø'a ra Jesús gue bi thøn'a thi ra xädä, bi dīni nɛ bi 'yänni:
—Ha guí ɛc'yɛi rá ts'ant'ɛ Ojä, bi 'yɛmbi.

³⁶ Nɛ bi dät'a:

—Ma Hmu, to'o a guím ma. Dami xiqui ts'ɛ, ga ɛc'yɛi a, bi 'yɛna.

³⁷ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Guecä guín nug ya, nɛ dí yäui ya.

³⁸ Nɛ bi 'yɛmbi:

—Ma Hmu i, dí ɛc'yɛi a ya.

Nɛ bin danyahmu bɛ ja rá hmi bɛya.

³⁹ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Janangue'a däm 'bɛcä ua ja ra ximhäi, gue ga japi di nɛqui 'bɛ'a mbɛni n'da ngu n'da. Nɛ nu'ɛ i xädä da nu ran nɛqui, nɛ nu'ɛ in nu ran nɛqui dīn xädä, bi 'yɛna.

⁴⁰ Nɛ nu'ɛ 'da yɛ fariseo bi 'yøh rām hman a, bi 'yɛn'ɛ:

—Ha nɛcähe dí xädähe, bi 'yɛn'ɛ.

⁴¹ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'bɛ xquí pəhmbɛ gue guí xädähɛ, xtán zä xtīm pun'nahɛ 'bɛ nɛ njon xtá xi ahɛ gue ja ni ts'oquihɛ bɛya. Pɛ guí ɛnsɛhɛ guín nuhɛ ran nɛqui, janangue'a hin dim pun'na ni ts'oquihɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

10

Ran t'uti nangue rá mbä't'i yɛ dɛ'yo

¹ —Majuani dí xi ahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús, nu'ɛ hin dí yərpɛ ja rá goxthi a rá mbä't'i yɛ dɛ'yo, nɛ dí dons pɛ ja ra mbä't'i, yɛ bɛ ɛ.

² Pɛ nu'ɛ dí yərpɛ ja ra goxthi, njuəntho yɛ mbändɛ'yo ɛ.

³ Nɛ da xocpa a ra mbängoxthi nɛ da yə't'ambo ra mbändɛ'yo bɛya. Nɛ nu'ɛ yá dɛ'yo i ørpa rá nde a rá mbädi nɛ i øt'a i xifi. Nɛ i ndønba yá thuhu nguetho i pə ɛ yá mbɛti a. Nɛ i sixpɛ ja yɛ 'bot'ɛi.

⁴ Nɛ nu'bɛ mí gɛc pɛ thi gätho ɛ yá dɛ'yo, di 'bɛt'o 'bɛ i sits'i, nɛ nu'ɛ yá dɛ'yo i tɛnni nguetho i pərpə rá nde 'bɛ im mba't'i.

⁵ Hingui tɛnna n'dan'yo n'da ra jä'i, pɛ i 'dagui, nguetho hingui pərpə rá nde a n'dan'yo, bi 'yɛna.

⁶ Nu'a ran t'uti bi man'a ra Jesús, pɛ hingui pə ɛ 'bɛ'a nam bøn'a bi si ɛ.

Ra Jesús ra hogambändɛ'yo

⁷ Janangue'a 'bɛx bi 'yɛmbi mahøn'a:

—Majuani dí xi ahɛ, nugä drá goxthigä a ra mbä't'i guepɛ i 'bɛh yɛ dɛ'yo.

⁸ Pɛ gätho ɛ im bɛni dim 'bɛt'o zɛhɛ xinda guecä, nɛ gue'ɛ yɛ bɛ ɛ. Pɛ nu'ɛ yɛ dɛ'yo hingui ørpa yá nde ɛ.

⁹ Nugä drá goxthigä, nu'a to'o da yə't'i nanguecä, ma zä da ts'imanho bɛ. Nɛ da bədi gue rá ngu bɛ, janangue i 'yo nɛ da dīni 'bɛ'a dí zɛrpa yá mbɛi, tengutho ra dɛ'yo i tīn yɛ t'ɛi.

¹⁰ Nu'ɛ yɛ bɛ ní 'yɛhɛ dim pɛ nɛ dīn hodu nɛ di ts'onbi gätho rá 'bɛfi Ojä. Pɛ nugä ná ɛhɛ gue dí tīn ra te n'da nɛ dīn ja ra te i juadi xən ho.

¹¹ Nugä drá hogambändɛ'yo nɛ ga 'bɛh ma te gue gan yən ɛ ma dɛ'yo.

¹² Pɛ nu'ɛ 'da yɛ mbɛfi, hønt'ɛ yán zäbi nde da dāha, nɛ him majuani yɛ mbändɛ'yo, gue hin yá mbɛti ɛ yɛ dɛ'yo. Janangue'a nu'bɛ in nu ba ɛpɛ n'da ra zate, i sopɛ yɛ dɛ'yo nɛ i 'dagui. Nɛ nu ra zate bɛya im bɛnt'ɛ yɛ dɛ'yo nɛ im maxt'i.

¹³ Nu'ɛ yɛ mbɛfi i 'dagui nguetho hin'yɛ yán huɛcate nangue yɛ dɛ'yo, nɛ hønt'ɛ yán zäbi ní hyu yá mbɛi.

¹⁴ Nugä drá hogambändɛ'yo, nɛ dí pəh ma dɛ'yo nɛ nu'ɛ i pəqui.

¹⁵ Tengu thohe dí øt'be ma Ta, i pəqui nɛ dí pəcä a. Nɛ ga ungä ma te ngue gan yən ɛ ma dɛ'yo.

¹⁶ I 'bɛh mi'da ma dɛ'yo gue hinga guecua i 'bɛcua. Nɛ'ɛ jatho gua sigä. Nɛ da 'yø 'bɛ dá mba't'i. Janangue'a 'darpɛ dīn 'yo gätho ma dɛ'yo. Nɛ gätho ga fäh pəya nguetho hængdä drá mbändɛ'yogä.

¹⁷ ɛmmɛ numanho ma Ta 'bɛ'a ga øt'ä gue ga ungä ma te nangue ma dɛ'yo. Pɛ ga thəmbɛnigä mahøn'a.

¹⁸ Xínga n'da ra jä'i da zä da hyogui, pɛ nugä ga unɛ ma te. Ja ma ts'ɛdi ga uni nɛ ja ma ts'ɛdi ga thəmbɛni, nguetho gue'a bi xic ma Ta, bi 'yɛn'a ra Jesús.

19 Nangue'a bi man ra Jesús, bin hec ma mijudíohē mahøn'a.

20 Xæn ngu ɥ bi 'yɛna:

—Nuna 'bæhmi ra zĩthu nɛ ran gæt'i na. Hanja gní 'yøhmbæ 'bɛ'a man na, bi 'yɛn'ɥ 'da.

21 Pɛ nu'ɥ mi'da bi 'yɛna:

—Pɛ hingui jabæ rá m hman a in 'youi ra zĩthu. Nɛ mfadi hin'yæ rá ts'edi ra zĩthu da xocpa yá dá yæ xädä, bi 'yɛn'ɥ mi'da.

Him bi hnumanho a ra Jesús

22 Nu yæ pa xæn sɛ bin ja ran ts'ihmɛ bæ Jerusalén ngue ra dæmpeti bi 'yøt' ma mijudíohē.

23 Nu ra Jesús mí 'yo bæ ja rá ngun'yu ra dænjä ní hu ra Salomón.

24 Nu'ɥ 'da ma mijudíohē bæya bi mbä'ts'a ra Jesús, nɛ bi 'yɛmp'a:

—Hanja gní jacthohōhe dan 'yänhde nangue'e, pɛ dami xije njuæntho 'bæ gue'e grá Cristo, bi 'yɛn'ɥ.

25 Nɛ nu ra Jesús bi dæt'ɥ:

—Ya xtá xi ahæ pɛ hin gá 'yɛc'yɛigahæ. Nɛ'a ra 'bɛfi dí øt'ä nangue rán t'ɛdi ma Ta, i udi to'ogä.

26 Pɛ nu ahæ hin guí ɛc'yɛihæ nguetho him ma dɛ'yo ahæ, tengu xtá xi ahæ.

27 Nu'ɥ ma dɛ'yo i ømanho ma nde, nɛ dí pæpa yá mbæi ɥ nɛ i tenguí.

28 Nɛ dí un ra 'da'yote mazai ɥ nɛ njam'bæ dim 'bɛdi. Nɛ njo'o to'o da zä da huä'ts'ɥ i o ma 'yɛ.

29 Nu a ma Ta bi 'dacä ɥ, man'da nuixte a, nɛ njo'o man'da tengu a. Nɛ njo'o to da zä da huä'ts'ɥ i o rá 'yɛ ma Ta.

30 Nugä nɛ ma Ta n'datho dí com'be, bi 'yɛn'a ra Jesús.

31 'Bex bi gæx yæ do mahøn'a ɛna di bat'i ngue da hyo.

32 Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ:

—Xæn ngu yæ 'bɛfi xæn ho xtá ut'ahæ ngue bi xic ma Ta. Nda'a ní 'bɛfi guín nde gdí bajæ yæ do, bi 'yɛna.

33 Nɛ bi 'yɛmp'ɥ yæ judío:

—Hin nangue yæ 'bɛfi xæn ho dí ɛna ga ba ahe, pɛ nangue hin guí ɛspa Ojä gue gá 'yɛna, n'datho guí cohmi Ojä, nɛ grá jä'i thoho, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

34 Nu ra Jesús bi dæt'ɥ:

—Ha hinga nt'o't'i bæ ja yæn t'ɛdi gadín xähmbæ, gue bi 'yɛn Ojä: “Nu ahæ tengu'bæ gyá ojahæ,” i ɛm bæ ja ra t'ohni.

35 Gue bi 'yɛmbi tengu'bæ yæ ojä ɥ bi un rán t'ɛdi Ojä. Nɛ hingui sä dim 'bɛh rá T'ohni Ojä.

36 Pɛ hanja gní 'yɛnjæ hin dín numansugä Ojä 'bæ dím mangä, rá Ts'ant'ɥ Ojägä, guecä gue bi huangä ma Ta nɛ bá pængä ua.

37 Nu'bæ hin dí øt'ä tengu øt'a ma Ta, hin gui 'yɛc'yɛigahæ 'bæ.

38 Pɛ nu'bæ dí øt'ä tengu øt'a ma Ta, dami pæhmbæ ngue høn't'a Ojä sä i øt'ɥ yæ nuixte dí øt'ä. Janangue'a da zä gui 'yɛc'yɛihæ gue n'datho ran 'yomfɛni dí com'be ma Ta, bi 'yɛna.

39 Janangue'a bi 'yɛna da bɛnt'i mahøn'a ɥ ma mijudíohē mí 'bæpæ. Pɛ nu ra Jesús bi 'uegue.

40 Nɛ bi mbeng mahøn'a bæ 'dan-guadi ra dæthe Jordán, guepæ rá mbædi mí øt' ran xixyä ra Xuua, nɛ bim 'bæpæ 'da yæ pa.

41 Nɛ xæn ngu yæ jä'i bá ɛpæ 'bæh ra Jesús. Nɛ bi man ɥ:

—Madague'bæ nte man t'øt'e nuixte bi 'yøt' ra Xuua Nxixyä, pɛgue gätho majuæni a bi mam 'bæ mi xijæ nanguehna ra Jesús, bi 'yɛn'ɥ.

42 Nɛ xæn ngu ɥ bi mba bæ, bi 'yɛc'yɛi a ra Jesús.

11

Bi du ra Lázaro

1 Mí 'bæpæ Betania n'da ran 'yohæ in zäman'ɥ, í Lázaro. Nɛ mí 'bæhmbæ yoho yæn ju, ra María nɛ ra Marta.

2 Nɛ nuna ra María, guehna bi xispa ra 'yɛthi rá gua ra Jesús ɛmme yæman'u nɛ bi 'yonbi nangue yá xtä. Guehna rán ju ra Lázaro na, gue xæn ɥ.

3 Janangue'a nu'ɥ yæn ju bi mbæhna n'da ra nde bæ 'bæh ra Jesús nɛ bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu a'be, xiya 'bɛ'a ga øthæ ya, xæn ɥ a guidí huɛqui, bi 'yɛmbi.

4 Nɛ nu'bæ mí 'yøh ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'a ran ɥ hing ran dɛte a pɛ hɔnt'a gue da hnu rá ts'ɛdi Ojɔ nuiɣte thoho, nɛcä rá Ts'unt'ɥ Ojɔgä, bi 'yɛna.

⁵ Nu ra Jesús ɛmmɛ madi huɛc'a ra Marta nɛ rá juhue nɛ'a ra Lázaro.

⁶ Pɛ nu'bɥ mí 'yɔde xɥn ɥ ra Lázaro, him 'bex bi nde da mba, 'bɛ bi dɔm' man yopa guepɥ mí 'bɥhmbe.

⁷ M'bɛjua bɥya bi xije dyɥ xädigähe a:

—Ga mbähä bɥ Judea mahɔn'a, bi 'yɛnje.

⁸ Pɛ dá ɛmfe bɥya:

—Xänbate i, ha gui mba bɥ mahɔn'a, nguetho nu ma mijudíohe 'bɥpɥ him maya'bɥ gue nde di bat'a do i, dá ɛmfe.

⁹ Nu ra Jesús bi xije n'da ran t'uti bɥya:

—Ha hinga gue'a 'dɛ'mayo ora n'da pa. Nu'bɥ ma pa i 'yo n'da ra jɔ'i, hin di fet rá gua nguetho in nu hapɥ i pa.

¹⁰ Pɛ nu'bɥ 'yoxui n'da, di fet rá gua nguetho hinguin nu hapɥ i pa. Nu'a bi ma gue hingana sɔn ra ora da du.

¹¹ Nɛ m'bɛjua bi 'yɛnje mahɔn'a:

—Nu'a ma amigohɥ ra Lázaro i ɔha. Nɛ ga mbähä ga ents'ä a, bi 'yɛna.

¹² 'Bex dá ɛmbähe a bɥya:

—Ma Hmu ahe, nu'bɥ i ɔha da yɔm 'bɥ, dá ɛmfe.

¹³ Pɛ nu ra Jesús bi ma gue bi du 'bɥ mí ma i ɔha. Pɛ dá bɛmhbe gue i ɔtho.

¹⁴ 'Bexque njuɔntho bi man ra Jesús:

—Ya bi du ra Lázaro.

¹⁵ Pɛ nanguɛ ahɥ, xɥn ho gue hin dá nugä 'bɥ mín hyɛn'na, gue man'da gui 'yɛc'yɛigahɥ 'bɥ guin nuhɥ 'bɛ'a ga ɔt'ä ya. Nuya ga mbähä ba nuhɥ.

¹⁶ Pɛ nu'a ra Tomás nɛ i t'ɛmbi ra Go, ma mixädihe, bi 'yɛnje:

—Mbähmahɥ 'bɥ, madague'a 'darpɥ ga tuhɥ.

Nu ra Jesús di un ra te ɥ xɥn du

¹⁷ Nu'bɥ má sɔmhbe bɥ ra Jesús bɥya, ya ná goho pa xí t'ä a ra Lázaro.

¹⁸ Nu bɥ Betania hinga ya bɥ Jerusalén, mbɛ made ora na 'yo.

¹⁹ Jananguɛ'a xɥn ngu ma mijudíohe bi mba bɥ rá ngu ra Marta

nɛ ra María gue da hyurpa yá mbɥi ɥ, nanguɛ'a rá ida bi du.

²⁰ Nu'bɥ mí 'yɔh ra Marta gue ba ɛpɥ ra Jesús, bi mba nɛ bin c'at'ui bɥ 'yu. Pɛ nu ra María bi gotpɥ ja rá ngu.

²¹ Nɛ nu'a ra Marta bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, nu'bɥ xquím 'bɥque ua, hin xtán du ma ida.

²² Pɛ madague'bɥ ya bi du ya, pɛ dí pɔcä di 'da'a Ojɔ hɔnt'a go 'bɛ'a gui 'yäpi, bi 'yɛna.

²³ Nu a ra Jesús bi dɔt'a:

—Nu'a ni ida da ndants' mahɔn'a, bi 'yɛna.

²⁴ Nu ra Marta bi 'yɛna:

—Dí pɔcä da ndants'a rán zɛgui ra pa a, nɛ ɥ gätho xɥn du, bi 'yɛna.

²⁵ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nugä guecä dadí un ra te ɥ xɥn du. Nu'a to'o da 'yɛc'yɛigui, madague'a da du, pɛ ga japi da ndants'i nɛ din ja ra 'da'yote mazai.

²⁶ Nɛ nu'a to'o 'bɥi nanguɛcä nɛ ɛc'yɛigui, njɔm'bɥ da du a. Ha gui ɛc'yɛi a dí xi i, bi 'yɛmbi.

²⁷ Nɛ bi 'yɛmp'a:

—Hɔha ma Hmu i, dí ɛc'yɛi gue gue'e grá Cristo, rá Ts'unt'ɥ i Ojɔ, gue'e mí hma gua ɛcua ja ra ximhäi, bi 'yɛna.

Bin zon'a ra Jesús

²⁸ Nɛ nu'bɥ mí gua'a bin yɔui ra Marta a ra Jesús, bi mbeng bɥ rá ngu nɛ bin yajodreui a rá juhue ra María, nɛ bi xi a:

—Bí 'bäpɥ ra xänbate nɛ in zon'na i, bi 'yɛna.

²⁹ Nɛ nu'bɥ mí 'yɔ a 'bɛ'a bi sifi, bi ndants'a nɛ bi mba n'dihi guepɥ 'bäh ra Jesús.

³⁰ Nu ra Jesús him 'bex bi zɔm bɥ ja ra hnini, pɛ bim 'bätho bɥ ndehnini guepɥ xín yɔui ra Marta.

³¹ Nu ma mijudíohe mí hupɥ mbo rá ngu ra María gue i hurpa rá mbɥi, nu'bɥ mí nu bi ndants'a ra María nɛ bi mba n'dihi, bi dɛn'dɛ ma mijudíohe bɥya, nɛ bi 'yɛn ɥ: “Masque ní mba ban zom bɥ ja ran 'yägui na.”

³² Nu'b_u mí zòm b_u ra María b_u bí 'bäh ra Jesús, bin danyahmu b_u ja rá gua, n_e bi 'y_emp'a:

—Nu'b_u xquím 'b_uque ua, hin xtán du ma ida 'b_u, bi 'y_ena.

³³ Nu'b_u mín nu ra Jesús gue i zon'a ra María, n_e ma mijudíoh_e zoni gue'u bi d_enni, bin gäs' p_uya n_e bi hyundumb_u.

³⁴ N_e nu ra Jesús bi 'yänni:

—Hap_u bi t'ä a ra Lázaro.

N_e bi t'ēm b_uya:

—Ma Hmu ahe, ga mbähä gua nu, bi t'ēmbi.

³⁵ N_e a ra Jesús bin zom b_uya.

³⁶ 'Bex bin 'yēm zēh_e ma mijudíoh_e b_uya:

—Nun_u ya mfädi ēmm_e madi hu_ec'a, bin 'y_emp'u.

³⁷ N_e nu'u 'da bi 'y_en'u:

—Nuna guehna bi xocua yú dā ra xädä. Ha hin xtán zä xtí japi hin xtán du ra Lázaro 'b_u.

Nu ra Jesús bi xox'a ra Lázaro b_u ja rán 'yägüi

³⁸ Nu'b_u mí zòm b_u ja rán 'yägüi ra Jesús, bin gä'ts' mahøn'a. Nu ran 'yägüi n'da ra hyädo a n_e bi juaspa n'da ra xindo.

³⁹ N_e nu ra Jesús bi 'y_emp'u:

—Dami 'uej_u ts'u na ra xindo.

P_e nu ra Marta, rán ju a xí du, bi 'y_embi:

—Ma Hmu i, masque x_un xä ya nguetho má goho ma pa ya bi du, bi 'y_ena.

⁴⁰ Nu ra Jesús bi 'y_emp'a:

—P_e dí xi i mahøn'a, nu'b_u guí 'y_ec'y_ei gue i ja ma ts'edi, guín nu rá ts'edi Ojā nuij_xte, bi 'y_embi.

⁴¹ 'Bex bi mba ma 'ueque ra do b_uya. N_e nu ra Jesús bi ndøts'e n_e bi 'y_ena:

—Ma Ta i, dadí 'da a ra jamadi, nguetho gá 'yøh ma nde 'b_u má äp'i'i nanguehna ra Lázaro.

⁴² N_e dí pädi thocpa thocho guí øh ma nde. P_e nu'a dí xi a ya, ngue dí ndepe da 'yøh ya i 'bäcua ya, n'dahma da 'y_ec'y_ei gue gue'e bá p_engä ua.

⁴³ N_e nu'b_u mí jua'a bin yäui Ojā bin yā nts'edi:

—Lázaro, bá pøni.

⁴⁴ N_e nu'a xí du bá pøm b_u ja rán 'yägüi b_uya, nsøt'e thocho ra 'bøt'e rá 'y_e n_e rá gua, n_e nu rá yā n'dan'yo ra 'bøt'e mán søt'e. Nu ra Jesús bi 'y_emp'u:

—Xoth_u, da zä din 'yo b_uya, bi 'y_en'a ra Jesús.

I hma da fent'a ra Jesús

⁴⁵ N_e x_un ngu ma mijudíoh_e ngue xí d_en'na ra María, bi 'y_ec'y_ei ra Jesús 'b_u mí nu a bi 'yøt'e.

⁴⁶ P_e nu mi'da bi mba bá xih y_u fariseo 'b_e'a bi 'yøt' ra Jesús.

⁴⁷ Janangue'a bi man y_u dambäjä n_e y_u fariseo ngue 'darp_u dim p_etih_u u y_u mi ngärpih_u, n_e bin 'yēm zēh_e u:

—'B_e'a sä ga øth_u, nguetho nu'a ran 'yoh_u i øt'e x_un ngu y_un t'øt'e nuij_xte.

⁴⁸ Nu'b_u hin ga hēcpah_u, gätho y_u jā'i da 'yēmbi y_u ngärpi. N_e nub_uya nu y_u romano da z_uj_u ngue da bēni ya dá tēnhd_u man'da ra Hmu, n_e hinga hōnt'u dí tēnhd_u u, n_e di juarca ma duxca nijah_u n_e di juaj_u b_uya.

⁴⁹ N_e nu'a n'da í Caifás, ra dambäjä a ra jēya a, bi 'y_ena:

—Ha hin guí pähmb_u 'b_e'a da zä ga øth_u ya.

⁵⁰ Ha hin guí pähmb_u man'da x_un ho 'b_u n'datho da du n'dahma hinga gätho na ngu_u ga juahmb_u, bi 'y_ena.

⁵¹ P_e him bi bēns_e a bi ma, p_e nangue'a ra dambäjä a ra jēya a, janangue'a bi jap Ojā da ma 'b_e'a da t'ørpa ra Jesús, gue da du da yānje dy_u judíoh_e.

⁵² P_e nu ra Jesús 'b_u mí du, hinga hōngdähe in nde da yānje, p_e n_e u gätho mi'da i 'b_ui hōnb_u go bi zä gätho na ndoho ra ximhäi, 'darp_u dam 'b_uhmb_u a.

⁵³ N_e nangue'a xí man ra Caifás, 'da'angu bi bēn u gätho ma ngärpihe b_uya. N_e gue'a ra pa bi ma njuantho da hyo ra Jesús.

⁵⁴ Janangue'a m'b_et'o bi 'uetho ts'u b_u 'b_uh ma ngärpihe, n_e bi mba b_u ja

rá nyani n'da ra ʰäi, ne dām 'bʰmbe bʰ 'da yʰ pa bʰ ja ra hnini Efraín.

⁵⁵ Ne mi ts'ʰtho da zʰn ra pa ran dābaxjua, n'da ra dānts'ihmɛ bi zāngahe Ojā maya'bʰ dyʰ judíohe. Janangue'a xʰn ngu yʰ jā'i 'da'a n'danni bi nɛts'i bi mba bʰ Jerusalén. Nguetho bi sije m'bet'o tho ho ga hoc ma jā'ihɛ bʰ, nangu ra dehe.

⁵⁶ Ne nu'bʰ mí zʰm bʰ ja ra dānija ʰ 'da ma mijudíohe, bi hyom bʰ a ra Jesús ne bin 'yān'dʰ n'da ngu n'da ʰ:

—'Be'a guím mamhbʰ, ha ba ɛh ra Jesús da nu ram pɛti ua uague hin'na, bin 'yɛmp'ʰ.

⁵⁷ Nu yʰ dāmbäjä ne yʰ fariseo bi 'yɛn'ʰ:

—Nu'bʰ 'bʰi to i pādi hapʰ i 'bʰi, jatho da ma, n'dahma da zā gam benthe, bi 'yɛmp'ʰ yʰ jā'i.

12

Pa nsispi ra 'yɛthi rá gua ra Jesús

¹ Di 'bɛh man 'dato pa dín ja ra dānts'ihmɛ bʰ Jerusalén nangu ran dābaxjua, ne bi mba mahʰn'a bʰ Betania a ra Jesús, nguepʰ rá ngu a ra Lázaro, gue'a xí jap ra Jesús bi dāmbɛni bʰ ja rán 'yāgui ngue xí du.

² Nu'bʰ mín de, nu ra Marta bi 'yʰrpa n'da ran ts'ihmɛ ra Jesús. Ne'a ra Lázaro 'darpʰ bin sihmɛhʰ bʰ ja ra mɛxa.

³ Ne bi mba ra María bʰ mí huh ra Jesús, bi xispa rá gua made litro ra 'yɛthi ɛmmɛ yʰman'u ne xām hmadi, ne í 'yonba ra 'yɛthi nangu rá xtā. Ne gātho ra ngu bi yʰn'a ra 'yɛthi.

⁴ Ne mí 'bʰpʰ rá ts'ʰnt'ʰ ra Simón, ra Judas Iscariote a, n'da ma mixädihe a, ne gue'a bi dā a ra Jesús. Ne nu'bʰ mín nu a bi 'yʰt'a ra María, bi 'yɛna:

⁵ —Hanja him bi 'bā a ra 'yɛthi, yʰ mahuāhi tho ho xtín ja rá muui gue xtín t'un yʰ hyoya, sä bi 'yɛn a ra Judas.

⁶ Ngubʰ bi man a nguetho ra bɛ a, ne him majuañi di huɛc yʰ hyoya. Pɛ rá 'bɛfi a gue ní mbɛsca ma mbɛtihe dyʰ xädihe ne'a rá mbɛti ra Jesús. Ne nzai hāc zɛhɛ ra mbɛti 'bʰ in nde.

⁷ 'Bex bi 'yɛn'a ra Jesús:

—O guidí hɛcpa na ra xisu, nguetho bi 'yʰrca a rán säui da 'yʰrque, nguetho mi ts'ʰtho ga tu ngue da t'ägagui. Janangue'a mí pɛsta'a ra 'yɛthi na, xtí jacā ma jā'i 'bʰ dá tu.

⁸ Pɛ thocpa tho ho gam 'bʰhmbʰ yʰ hyoya, pɛ nugā hinga thocpa tho ho dam 'bʰhmbʰ ua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ihma da tho ra Lázaro

⁹ Nu'bʰ mi 'yʰde xʰn ngu ma mijudíohe, gue 'bʰpʰ ja rán ngu ra María a ra Jesús, bi mba bá nu, pɛ hinga hʰnt'a ra Jesús in nde da nu, pɛ ne'a ra Lázaro gue xí xox ra Jesús bʰ ja ran 'yāgui.

¹⁰ Janangue'a nu yʰ dāmbäjä bi bɛni ne'a ra Lázaro da hyo.

¹¹ Nguetho gue'a ra Lázaro í japi man'da xʰn ngu bi 'yɛc'yɛi a ra Jesús ʰ ma mijudíohe.

Bi t'ɛspa ra Jesús 'bʰ mí yʰt'a Jerusalén

¹² Nu'bʰ mi hyax bʰya dá mbāhmbe ra Jesús bʰ Jerusalén. Ne nu'ʰ yʰ jā'i xʰn ngu xí zʰm bʰ Jerusalén gue in nu ra dāmpɛti, bi 'yʰde da mba bʰ ra Jesús.

¹³ Janangue'a bi gax yá xí yʰ jāxiza ne bi mba bá thapʰ 'yu. Ne nts'ɛdi bi 'yɛn'ʰ:

—Nuixte tho rá ts'ɛdi Ojā di jap na ma Hmuts'ʰt'abihʰ dyʰ israelhʰ, dyʰ judíohe, bi zʰcua ya nangu rá thuhu Ojā, bi 'yɛn ʰ.

¹⁴ Nu'a ra Jesús i hux'a n'da ra t'ʰburu xí dīni, tengu mán t'o't'i bʰ ja rām hman Ojā.

¹⁵ Gue mán t'o't'i:
Him man gan suhʰ ya gyʰ mɛnguhʰ ua Sión,
nguetho ba ɛh ni hmuts'ʰt'abihʰ,
da hyux'a n'da ra t'ʰburu, mí ɛn rá t'ohni maya'bʰ.

¹⁶ Pɛ nuje dyʰ xädihe him 'bexque dá pāhmbe 'bɛ'a nám bʰn na bin ja, pɛ nu'bʰ mí mbeng mahɛts'i ra Jesús dá bɛmhbe bʰya gue guehna bi t'ʰrpa ra Jesús gātho mán t'o't'i maya'bʰ.

¹⁷ Nu'ʰ yʰ jā'i mí 'bʰhmbʰ ra Jesús 'bʰ mi xox'a ra Lázaro, xí ma gue xí xox'a ra Lázaro.

¹⁸ Janangue xən ngu yə ja'i bi mba bá thə a ra Jesús, nguetho bi 'yø a xin ja.

¹⁹ Janangue'a nu yə fariseo bin 'yɛmzɛhɛ ɤ:

—Nte ts'ɤ ní mbatho 'bɤ dadí hɛcpahɤ yə ja'i. Ha hin guín nuhɤ ya gátho ra ximhäi i tɛnnɤ ra Jesús, bin 'yɛmp'ɤ.

I hon ra Jesús ɤ yə mɛngu bɤ Grecia

²⁰ Nɛ nu'ɤ 'da bi mba bɤ Jerusalén da nu ram pɛti bɤ, yə mɛngu bɤ ja ra häi Grecia ɤ.

²¹ Nɛ bin tɪmhɤ ra Felipe ɤ 'bɤ mám 'bɤhmbe bɤ Jerusalén. Nɛ nu ra Felipe, ma mixádihe a, ra mɛngu bɤ Betsaida ra xɛqui Galilea. Nɛ nu yə mɛngu bɤ Grecia bi 'yɛn'ɤ:

—Hague n'yø, dín nde dan yəhe ts'ɤ ra Jesús, bi 'yɛn'ɤ.

²² Nu'a ra Felipe bɤya bi xi a ra Andrés, nɛ nu'ɤ bɤya bi xi a ra Jesús.

²³ Nɛ nu ra Jesús bi dət'a:

—Ya mi ts'ɤtho da zøɔn ra pa dan uɪxtɛgä 'bɤ dá tu, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

²⁴ Majuaɔni dí xi ahɤ, tengu n'da ra hmudä, nu'bɤ hin da thupɤ ja ra häi ngue dim 'bɛpɤ, hin din xəndi. Pɛ nu'bɤ da thuhu, da zä din xəndi xən ho.

²⁵ Nu'a to'o i su din ɤnba 'bɤ da dɛngui, da mba ma ɤnbi rá te a, pɛ nu'a hingui su din ɤnba 'bɤ da dɛngui guecua ja ra ximhäi, dín ja ra te mazäi a.

²⁶ Nguetho nu'bɤ 'bɤ a n'da in nde din 'yɛhɛ nanguecä, jatho da bɛni tengu dím bɛngä, nɛ ga com'be ma ts'ɛdi bɤ mahɛts'i bɤya. Nu'bɤ 'bɤ a n'da din 'yɛhɛ nanguecä, nu'a ma Ta da numanho a.

Ra Jesús im ma da tho

²⁷ —Pɛ nuya ɛmmɛ tu ma mbɤi, bi 'yɛn'a ra Jesús. 'Bɛ'a sä ga xih ma Ta. Ha sä ga äpi di 'uegä 'bɛ'a dín jacä ya. Pɛ hingui sä, nguetho gue'a bá ɛcä ngue gan nu'a i jatho gan nugä ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁸ Nɛ nubɤya bin yaui rá Ta:

—Ma Ta a i, dami jaqui gan nugä hønt'a go nda'a dí t'ɛs'i i, bi 'yɛmbi.

'Bexque bi t'ø'a n'da ra nde bɤ mahɛts'i, bi 'yɛna:

—Pɛ ya dí ja'i guín nu, nɛ guín nu mahøɔn'a, bi 'yɛna.

²⁹ Nɛ nu'ɤ yə ja'i mí 'bähmbɤ bɤ, bi 'yøh rá nde Oja nɛ bi 'yɛn'ɤ 'da:

—Bin gäni.

Nɛ nu'ɤ mi'da:

—Masque n'da rám 'bɛhni Oja mahɛts'i bi zofo, bi 'yɛn ɤ.

³⁰ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɤ:

—Nu'a ra nde gä 'yøhmɤ, nts'ɛdi bi zocä Oja, hin nangue ga pəcä bi 'yøh ma nde, pɛ guepɤ gui pəhmɤ ya i øh ma ndegä a.

³¹ Nuya mi ts'ɤtho ga øt'ä a dí fədi nda'ɤ da mba ma ɤnbi, nɛ nda'ɤ hin da mba ma ɤnbi. Nɛ mi ts'ɤtho ga təp ra zɪthu, gue in ts'ɤt'abi ua ja ra ximhäi a, nɛ da ts'änba ya da t'ɛrbɤ ja ran ɤnbi.

³² Nu'bɤ dá cuat'ä bɤ ja ra pont'i, gue'a dá zohn'dɤ gátho yə mbɤi yə ja'i ga xifi di dăc yə mbɤi gan yəɔn'ɤ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³³ Nɛ guehna mi man na, ngue mi ndepe xtám bəh yə ja'i 'bɛ'a nín dətɛ dí tho a.

³⁴ Nɛ nu yə ja'i bɤya bi dət'a:

—Nugähe ya dá øhmbe im mam bɤ ja rán t'ɛdi Oja, i 'bɤi mazäi a ra Cristo. Nɛ guí ɛnsɛ jatho gui tu bɤ ja ra pont'i, gán ja'i ua ja ra ximhäi. To'o e ngue guí ɛnsɛ gán ja'i ua ja ra ximhäi. Masque hinga gue'e gra Cristo 'bɤ.

³⁵ Nu ra Jesús 'bex bi 'yɛmp'ɤ:

—Him min ngu yə pa ga xän'nahɤ ya, ngue drán nɛquigä. Nde'bɤ gan 'yohɤ bɤ ja ran nɛqui ya, nɛ hin da zɤ ahɤ ra 'bɛxui. Nguetho nu'a to'o i 'yo bɤ ja ra 'bɛxui hingui pədi hapɤ i 'yo.

³⁶ Dami hyəmhɤ ran nɛqui ya, janya i ja ya, nɛ dín ja ran nɛqui ni mbɤihɤ bɤya, bi 'yɛmp'ɤ.

Nɛ nu'bɤ mí jua a bi man ra Jesús bi mba, bin 'yənsɛ.

Hinguin nde da 'yɛc'yɛi ɤ ma mi-judíohe

³⁷ Pɛ guexta'a him bi 'yɛc'yɛi xən ngu ma mijudíohe, madague'a xən

ngu yæn t'øt'e nuĩxte bi nu bi 'yøt' ra Jesús.

³⁸ Pɛgue bin ja tengu thoho bi man ra pøngahya Isaías 'bɛ mí ma 'bɛ'a din ja, bi 'yɛna:

Ma Hmu i, to'o maha bi 'yɛc'yɛi a dá mamhbe
ne to'o bi bæ 'bɛ gmí 'yuh ni ts'edi, bi 'yɛna.

³⁹ Him bi zä bi 'yɛc'yɛi ɛ 'da nguetho nu'bɛ him mín nde ɛ, bi mba njapi tengu bi man ra Isaías 'bɛ mí ma mahøn'a:

⁴⁰ Nu'a Oja bi gomba yá dá ɛ ne bi mɛp yá mbɛi ɛ,
gue din ja tengu'bɛ din xädä,
ne hin din ja yæn 'yomfɛni yá mbɛi,
ne hin da zä di päh yá mbɛi gue xti
punba Oja ɛ, bi 'yɛn a ra Isaías.

⁴¹ Guehna bi man ra Isaías 'bɛ mí 'yut Oja din ja rá ts'edi nuĩxte ra Cristo, ne bi mam bɛya 'bɛ'a da 'yøt'a ra Cristo.

⁴² Pɛ xæn ngu ma ngæpihe mim bɛnɛ ngue ɛc'yɛi ra Jesús. Pɛ him bi ma gue ɛc'yɛi ɛ, nguetho i su xtá hyøn a thi yɛ fariseo bɛ ja yá nija, gue má zä da zan'ɛ.

⁴³ Nguetho man'da bi bɛni 'bɛ'a da man yá mija'ihɛ, gue da 'yɛmbi xæn ho ɛ, xinda gue'bɛ go xtá 'yɛmp Oja xæn ho ɛ.

Dí mba ma juqñbi n'da ɛ yám hman ra Jesús

⁴⁴ Pɛ nu ra Jesús nts'edi bi ma:

—Nu'a to'o i ɛc'yɛigui, i ɛc'yɛi a bá pɛngui.

⁴⁵ Nguetho nu'ɛ to'o i paqui, i pa a bá pɛngä.

⁴⁶ Nu'a bá ɛcä gue ga yorba yá mbɛi ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dengui hin din 'yo bɛ ja ra 'bɛxui a.

⁴⁷ Nu'a to'o da 'yøh mam hmangä ne hingui ɛc'yɛi, pɛ hinga guecä ga juqñbä a, nguetho hin ná ɛcä ga øt'ran juqñbate, pɛ ná ɛcä ua gan yæn ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi.

⁴⁸ Nu'a to'o hin da 'yɛc'yɛigui ne hin da 'yø a dí m angä ya, nu'a mam hma dá mangä ya, gue'a dí juqñba ɛ 'bɛ rán zɛgui ra pa.

⁴⁹ Nguetho him mam hmanɛ a dá ma, pɛ nu'a ra Ta gue bá pɛngä bi xiqui 'bɛ'a dá mangä ne 'bɛpɛ ná xänba yɛ ja'i.

⁵⁰ Ne dí paçä da dɪn ra te mazai ɛ to'o da hyæn rám hma ma Ta. Ne gue'a i xicä a ne dí mangä a bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

13

Ra Jesús bi xuguaba yá xädi

¹ Nu'bɛ mí ts'ætho da mbɛh ra dæpɛti nangue ran dæbaxjua, ne mí pañ ra Jesús ya mí ts'ætho da zøn ra ora da bɔngua ja ra ximhäi, da mbeng bɛ bí 'bɛh rá Ta. Ne gätho yɛ pa mí 'bɛcua, midí huɛc'ɛ to gätho bi 'yɛc'yɛi a, ne nuya man'da di huɛc'ɛ di huɛqui.

² Ne nu'bɛ mán sihmɛhe ra Jesús 'bɛ bin de, nu'a ra zɪthu bɛya bi bɛnba ra Judas rá ts'ænt'ɛ ra Simón Iscariote gue di dá a ra Jesús.

³ Nu ra Jesús i paði bí nɛxpɛ 'bɛh rá Ta ne da mbeng bɛ mahøn'a, ne i paði gue rá Ta bi unni gätho 'bɛ'a i ja gue di manda zɛhɛ.

⁴ Pɛ guehma bin 'yɛhɛ nanguécähe. Nguetho bi ndants' 'bɛ mín sihmɛ ne bi mbø'a n'da rá pahni, in nde nte di hɛni. Ne bi dut' rá foho n'da ran thu'yɛ.

⁵ Ne nu'bɛ mí xit' ra dehe ra ximbo, bi dɛ'mi bi mberca ma guahe ne bi dugahe nangue'a ran thu'yɛ mim bongui bɛ rá foho.

⁶ Ne nu'bɛ mí zøm bɛ huh ra Simón Pedro, nu ra Pedro bi 'yɛmp'a bɛya:

—Ma Hmu i, ha gui perca ma gua, bi 'yɛna.

⁷ Nu ra Jesús bi dæti ne bi 'yɛmbi:

—Majuani hingui sä gui pañ ya 'bɛ'a nam bøn'a dí øt'ä, pɛ m'bɛjua da zä gui paði, bi 'yɛmbi.

⁸ Nu ra Pedro xø bi 'yɛmp'a:

—Njam'bɛ dan uni gui perca ma gua.

Pɛ nu ra Jesús bi dæt'a:

—Nu'bɛ hin ga pe't'ä ni gua, nte man jaui 'bɛ, bi 'yɛna.

⁹ Nu ra Simón Pedro bɛya bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, hinga hønt'a ma gua 'bɥ, nɛ'a ma 'yɛ nɛ'a ma yɔ, bi 'yɛmbi.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Pɛ ya ma zä bi bo ahɥ nanguɛ ni ts'oquihɥ, nguetho nu'a to'o bin hi ya bi bo rá ja'i. Pɛ hønt'ɥ ni guahɥ zäi da 'be't'e ngue pärpɥ yɥ fonthäi hapɥ guí 'yohɥ. Pɛ nu n'da ahɥ him bin hi, bi 'yɛna.

¹¹ Ngubɥ bi ma nguetho bi badi i hupɥ a di dä a. Jananguɛ'a bi ma hinga gätho dán hihe.

¹² Nu'bɥ mí jua a bi xuguagahe, bi hyɛ mahøn'a rá pahni nɛ bin säya. Bi 'yɛnje bɥya:

—Ha guí pähmbɥ 'bɛ'a nam bøn'a dá øt'ahɥ ya.

¹³ Nu ahɥ guí ɛnjɥ drá xänbategä nɛ guí ɛnjɥ drá Hmugä. Xɛn ho guím mamhbɥ nguetho gue'a dí øt'ä a.

¹⁴ Dá pe't'ä ni guahɥ, guecä ni xänbatejɥ nɛ ni Hmujɥ. Jananguɛ'a nɛ ahɥ gam perpa ni guahɥ n'da ngu n'da ahɥ, ngue gui 'yøthɥ gui cohmbɥ häi nɛ 'da gdám fäxtahɥ.

¹⁵ Nuya dá ut'ahɥ 'bɛ'a gui 'yøthɥ nguetho dín nde ahɥ gui 'yøthɥ tengu dá øt'ahɥ.

¹⁶ Majuani dí xi ahɥ, man'da nuixte n'da ra Hmu xinda gue'ɥ yá mbɛfi, man'da nuixte a i pɛhnate xinda gue'a ram 'bɛhni.

¹⁷ Nu'bɥ guí pähmbɥ a dím mangä ya nɛ thocpa thofo gui 'yøthɥ a, gan johyahɥ nanguɛ Oja 'bɥ.

¹⁸ Pɛ hín dím mangä gätho ahɥ da zä gan johyahɥ nanguɛ Oja, nguetho dí pät'a ni mbɛihɥ n'da ngu n'da ahɥ gue dá huan'nahɥ. Pɛ guehma dá huahni gätho ahɥ, n'dahma dín ja 'bɛ'a bi man rá t'ohni Oja ngue bi 'yɛna: “Nu'a n'da dí sihmɛ'be, gue'a di dägä a.”

¹⁹ M'bɛt'o dí xi ahɥ 'bɛ'a da t'ørcä, jananguɛ'a da zä gui thoqui gui 'yɛc'yɛigahɥ gue drá Cristogä 'bɥ ya bin ja.

²⁰ Majuani dí xi ahɥ, nu'a to'o da 'yømanho a im man a n'da mam 'bɛhnigä, i simanhogä a nɛ i simanho a bá pɛngä, bi 'yɛnje.

Ra Jesús i pɛdi di dä a ra Judas

²¹ Nu'bɥ mí jua a bi man ra Jesús, bi du rá mbɛi, nɛ bi xije mahøn'a:

—Majuani dí xi ahɥ, i 'bɥ a n'da ahɥ di dägä, bi 'yɛnje.

²² Nugähe bɥya dyɥ xädigähe, dán hyɛthe n'da ngu n'daje nɛ dán 'yänhde: “To'ogahɥ di dä 'bɥ,” dán 'yɛmfe.

²³ Nɛ nugä 'darpɥ mi hu'be ra Jesús nguetho ɛmmɛ midí huɛgä.

²⁴ Nu ra Simón Pedro bɥya bi uanga rá 'yɛ, ndequɛ ga änni nda'a di dä a.

²⁵ Nugä bɥya gue 'darpɥ mí hu'be ra Jesús, dá änni:

—Ma Hmu i, to'o a guím ma, dá ɛmbi.

²⁶ Bi 'yɛngä a ra Jesús bɥya:

—Nu'a ga cärpä a ra hmɛ ra tɥhɥ gue ga unni, gue'a di dägä a, bi 'yɛngä a bɥya.

Nɛ 'bɛx bi un'na ra hmɛ a ra Judas Iscariote rá ts'unt'ɥ ra Simón.

²⁷ Nɛ nu'bɥ mí zi ra hmɛ, 'bɛx bi yɥt' ra zĩthu rá mbɛi. Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Nu'a guí nde gui 'yøt'e dami 'yøt'a n'dihi ya, bi 'yɛna.

²⁸ Nɛ xínga n'dagähe mi huhmbe bɥ ja ra mɛxa gue dá pähmbɛ 'bɛ'a nám bøn a bi xifi.

²⁹ Pɛ 'dagähe dím bɛmhbe gue gue'a bi xih ra Judas da mba da däi 'bɛ'a ga homhbe 'bɥ bin ja ra dants'ihmɛ. Nɛ nu mi'da gähe dím bɛmhbe gue bi xih ra Judas da mba di unni ts'ɥ ra mbɛti yɥ hyoya, nguetho mí hɔ ra buxa i o ma mbɛtihe.

³⁰ Nɛ nu'bɥ ya xí zi ra hmɛ, 'bɛx bi mba n'dihi. Ya bin xui bɥya.

Ra 'da'yont'ɛdi

³¹ Nu'bɥ ya xí mba ra Judas, nu ra Jesús bi 'yɛngähe:

—Nuya di nɛqui dan uixtegä guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Nɛ nu'a ga øt'ä ya, gue'a man'da dí nɛqui gue xɛn hotho Oja.

³² Ga udi nuixte xɛn hotho Oja, nɛ nu Oja da 'yudi gue nuixte xɛn hogä guecä ngue dán ja'i ua ja ra ximhäi. Nɛ mi ts'atho ya dín ja a dím mangä.

³³ Ma zɥ t'ɥhni ahɥ, man'da zɥ ora dam 'bɥhmbɥ ya. Nɛ m'bɛjua guim

bɛnjɸ. Nɛ ga xi ahɸ ya tengu dá xi ɸ ma ngɛrpihɸ, hingui sã 'darbɸ ga mbähä hapɸ ga mbagä.

³⁴ Nuya ga xi ahɸ n'da ran t'ɛdi ma'da'yo, gue 'da xtín huɛctahɸ n'da ngu n'da ahɸ. Tengu thoho bɸ dá huɛc'ahɸ, ngubɸ gan 'yɔrpahɸ n'da ngu n'da ahɸ.

³⁵ Nangue 'da gdín huɛctahɸ n'da ngu n'da ahɸ, gätho yɸ ja'i da badi guí tɛngahɸ, bi 'yɛnje.

Ra Jesús i pqdi din cɔn'a ra Pedro

³⁶ Nu ra Simón Pedro bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, hapɸ guí mba.

Nu ra Jesús bi dät'a:

—Hingui sã 'bex guí tɛngä ya hapɸ ga mba. Pɛ m'bejua da zä guí mba bɸ ga mbagä.

³⁷ Janangue'a nu ra Pedro bi 'yɛmp'a:

—Hanja hingui sã 'darpɸ ga mbɛ ya, madague'a nɛcä da thogä nangue'a ga tɛn'ni i, bi 'yɛna.

³⁸ Nu ra Jesús bi dät'a:

—Ha majuaɸi guí tɛngui madague'bɸ da tho i, nguetho ná hyundí xquí cɔng 'bɸ bi mbah ra tamfø, bi 'yɛmbi.

14

Ra Jesús ra 'yu ní zøm bɸ bí 'bɸh rá Ta

¹ —Pɛ o di tu ni mbɸihɸ. Guí ɛc'yɛihɸ Ojä janangue'a nɛcä dami 'yɛc'yɛigahɸ.

² Nubɸ rá ngu ma Ta bí ja bɸ xɸn ngu yɸ ngu mahotho. Nu'bɸ hin te dí ja bɸ, xcá xi ahɸ 'bɸ. Pɛgue i ja bɸ, janangue'a nu'bɸ dá mbagä gua hoc'ahɸ hapɸ dam 'bɸhmbɸ.

³ Nɛ nu'bɸ dá mbagä ba hoc'ahɸ bɸ dam 'bɸhmbɸ, nɛ ba pengä mahøn'a ga six ahɸ bɸ ngue 'darpɸ dam 'bɸhmbɸ bɸya.

⁴ Nubɸ ga mbagä guí pɸhmbɸ nɛ guí pɸhmbɸ ra 'yu, bi 'yɛnje.

⁵ Pɛ nu'a ra Tomás bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, hin dí pɸhmbɸ hapɸ guí mba, xín dí pɸhmbɸ a ra 'yu, bi 'yɛna.

⁶ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nugä drá 'yugä nɛ guecä ní fa a majuaɸi nɛ dadí ungä ra 'da'yote

mazäi. Njon da zä da zøm bɸ 'bɸh ma Ta hinda hɔnt'bɸ da 'yɛc'yɛigui.

⁷ Nu'bɸ majuaɸi xquí pɸjɸ nɛ'a ma Ta xquí pɸhmbɸ 'bɸ. Pɛ ja gä pɸhmbɸ ya nguetho ya guín nuhɸ a ya, bi 'yɛnje.

⁸ Pɛ nu ra Felipe bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, pɛ hin dín nuhe a ni Ta, dami jaje gan nuhe nɛ nte ga 'bɛhmbe, bi 'yɛna.

⁹ Nu ra Jesús bi dät'a:

—Ha guexta'a hin guí pɸqui nɛ nya'a tho xtám 'bɸhmbɸ. Nu'a to'o xɸn nugui, ya xɸn nu ma Ta. Hanja gní 'yɛngui: “Yurcahe ni Ta.”

¹⁰ Ha hin guí ɛc'yɛi gue n'datho dí com'be ma Ta. Nu'ɸ yɸm hma dí xi ahɸ him mam hmansegä ɸ, pɛ yám hman a ma Ta i 'bɸcua ja ma mbɸigä, nɛ gue'a di jacä ga øt'ä a dí øt'ä.

¹¹ Dami 'yɛc'yɛigahɸ gue n'datho dí com'be ma Ta. Pɛ nu'bɸ xɸn hɛi guí pɸhmbɸ, dami pɸhmbɸ gue hɔnt'a Ojä sã i øt'ɸ yɸ nuixte dí øt'ä. Janangue'a da zä guí 'yɛc'yɛihɸ gue n'dat'a dí com'be ma Ta.

¹² Majuaɸi dí xi ahɸ, nu'bɸ guí 'yɛc'yɛigahɸ, nu ra 'bɛfi dí øt'ä, nɛ ahɸ da zä guí 'yøthɸ 'bɸ. Nɛ man'da nuixte yɸ 'bɛfi da zä guí 'yøthɸ nguetho ga mba bɸ bí 'bɸh ma Ta.

¹³ Nguetho hɔnt'a go 'bɛ'a guí 'yähmbɸ 'bɸ 'da angu dím bɛmhɸ, ga øt'ä, janangue'a da t'ɛspa ma Ta nangue a ga øt'ä, rá Ts'unt'ugä a.

¹⁴ Hɔnt'a go 'bɛ'a guí 'yäqui 'bɸ n'dat'a dím bɛmhɸ, ga øt'ä.

Ra Jesús bi ma ba pɛnpa rá Hogandähi Ojä

¹⁵ Nɛ man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'bɸ majuaɸi hɔngdä guín nu-manhojɸ, dami pɛs'hɸ 'bɛ'a gätho dí xi ahɸ.

¹⁶ Nɛ ga äp ma Ta ba pɛn'nahɸ man'da nim fäts'ihɸ da mbäx ahɸ tengu dá øt'ahɸ, nɛ gam 'bɸhmbɸ mazäi a bɸya.

¹⁷ Gue'a rá Hogandähi Ojä a, nɛ di ja ahɸ guí pɸhmbɸ a majuaɸi. Pɛ nu'ɸ di ho ra ximhäi hin da zä da zini, nguetho hin'yɸ 'bɛ'a dí bɸ a, xíngui

pädi 'be'a rá 'befi a. Pɛ nu ahɯ guí pəhmbɯ a nguetho dí 'bɯhmbɯ a, nɛ da zɔn ra pa dín zəm bɯ mbo ni mbɯihɯ.

18 Hín gan jahɯ tengu yɯ hyoya t'ɯhni 'bɯ dá mbagä, nguetho ba pengä dam 'bɯcä bɯ mbo ni mbɯihɯ.

19 Mi ts'ɯtho ya him man da nuc'ɯ di ho ra ximhäi. Pɛ nu ahɯ da zä guin nuɯ nangué ni mbɯihɯ, nɛ zäi gam 'bɯhmbɯ nguetho zäi dí 'bɯcä.

20 Nɛ nu a ra pa da zɔh rá Hogandəhi Oja, da zä guí pəhmbɯ gue dam 'bɯpɯ mbo ni mbɯihɯ, nɛ gam 'bɯhmbɯ bɯ ja ma mbəigä bɯya. Nɛ da zä guí pəhmbɯ dí 'bɯi nangué ma Ta.

21 Hɔnt'a go to'o i ɔt' man t'ɛdigä nɛ pɛ'ts'a mam hmangä, gue'a majuaɲi hɔngdä i numanhogä a. Nɛ nu'a ma Ta nɛcä ga huɛc'be a, nɛ ga japi da bədi xɯn ho ma ts'edi, bi 'yɛnje.

22 Nu'a ra Judas, pɛ hinga gue'a ra Judas Iscariote, bi 'yän'na bɯya:

—Haguen ja hɔngdähe guí jaje ga pəhmbɛ xɯn ho ni ts'edi, nɛ hin'na ɯ di ho ra ximhäi, bi 'yɛna.

23 Nu ra Jesús bi dät'a:

—Nu'bɯ i 'bɯ a n'da ahɯ majuaɲi hɔngdä i numanhogui, da mbɛsca mam hmangä a 'bɯ. Nɛ di huɛc'a ma Ta bɯya, nɛ ba ɛ'be, nɛ dan zəm'be bɯ mbo rá mbɯi a.

24 Pɛ nu'a to'o hingui numanhogui, hingui pɛ'ts' mam hmangä a. Nɛ nu'a mam hmangä, him mam hmansegä pɛ rá m hma ma Ta gue'a bá pengä ua, bi 'yɛna.

25 Nɛ xɔ bi 'yɛna:

—Nuya yəm hma dá xi ahɯ gätho yɯ pa dám 'bɯhmbɯ ua ja ra ximhäi.

26 Pɛ nu'a nim fäts'ihɯ rá Hogandəhi Oja gue ba pɛnh'nahɯ ma Ta, tengu'bɯ da guecɛgä a, nu'a di bɛn'nahɯ yəm hma xtá xi ahɯ, nɛ da xän'nahɯ 'be'a gätho mi'da.

27 Dadín 'yɛhmbɯ ya, dami hyəmhɯ ran t'unni ngue ran johya dadí 'da ahɯ ya, nɛ thocpa thoho din ja ahɯ. Hinguin ja tengu rán johya ra ximhäi. O di tu ni mbɯihɯ nɛ hin din su ni mbɯihɯ.

28 Nɛ nu'bɯ majuaɲi guín numanhɔjɯ, dín johya ni mbɯihɯ nanguéhna

dí xi ahɯ: “Ga mba bɯ bí 'bɯh ma Ta.” Nɛ man'da ja rá ts'edi xinda guecä.

29 Nugä xtá xi ahɯ 'be'a gätho dín ja guepɯ da zä man'da guí 'yɛc'yɛigahɯ 'bɯ ya bin ja.

30 Nuya him ma nya'a dan yəhɯ ya, nguetho ba ɛpɯ rá ngɛrpi ra ximhäi. Pɛ njəm'bɯ bi dəcpä a, janangué hin'yɯ rá ts'edi da dəcpä a ya.

31 Pɛ jatho ga ɔt'ä a ma 'befi ga ɔt'ä ya, n'dahma da bə ɯ 'bɯcua ja ra ximhäi hɔnt'a ma Ta dín numanhogä, nɛ zäi dí ɔt'a i xiqui. Janangué'a ga ndanshɯ ya ga mbähä, bi 'yɛnje ra Jesús.

15

Rá za ra uva majuaɲi nɛ'ɯ yá 'yɛ

1 Nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Nugä drá za majuaɲi, ngue i zəh yán dät'o. Nɛ nu'a ma Ta di jamansu a.

2 Nɛ nu'ɯ yá 'yɛ hingui ja yán dät'o, nu'a ma Ta da hyɛqui, nɛ da mbɔgue. Pɛ nu'ɯ yɯ 'yɛ i ja yán dät'o, di hoqui gue dín ja mi'da yán dät'o.

3 Nu'ahɯ ya mahoqui ahɯ nangué mam hmangä dá xi ahɯ.

4 Dami thojɯ ngue thocpa thoho dam 'bɯhmbɯ. Nguetho hingui sä guí 'yɔthɯ rá 'befi Oja 'bɯ hin guí thoqui guí hyəmhɯ ma tegä, tengu n'da rá 'yɛ ra za hingui sä dín jase yán dät'o 'bɯ hin da nɛxpɯ rá te a rá za.

5 Nugä tengu'bɯ drá za, nu ahɯ tengu'bɯ yá 'yɛ ahɯ ra za i zəh yán dät'o. Nu'a to'o da guat'i nanguécä, da hyənga ma ts'edi nɛ dín zədi xɯn ngu yán dät'o. Pɛ nu'a hin da guat'i nanguécä nte dín ja.

6 Nu a to'o da hyɛgä dín ja tengu n'da ra 'yɛza 'bɯ bi dāɛ, da 'yot'i, da mba ma bənt'i nɛ i pa ma peti da t'upɯ ja ra sibi.

7 Nu'bɯ guí thoqui guí cuathɯ nanguécä nɛ'bɯ dín zəm bɯ ja ni mbɯihɯ mam hmangä, dami 'yähmbɯ 'be'a guín nde guí 'yähmbɯ nɛ dín ja bɯya.

8 Nɛ nu'bɯ dín ja xɯn ngu nin dät'ohɯ, gue'a dí 'yu a rá nuixte ma

Tah_u a, nε gue'a dí fadi majua_{ni} ma 'yεc'yεi ah_u a.

⁹ Tengu thoho b_u ni huεgä ma Ta, ngub_u na huεc'ah_u. Dami thoqui guin ndeh_u man huεcate.

¹⁰ Nu'b_u gui pεsp_u ni mbuih_u gätho dí xi ah_u nε gui 'yøth_u a, da zä thocpa thoho gui pähmb_u man huεcate 'b_u. Tengu b_u na pε'ts'ä rá m hma ma Ta, janangue'a thocpa thoho dí päh rán huεcate.

¹¹ Gätho ya dí xi ah_u n'dahma ga comhb_u a man johyagä, nε da yup_u ni mbuih_u nε da bonts' thoho b_uya.

¹² Nu'a man t'εdi dí xi ah_u, gan huεj_u n'da ngu n'da ah_u, tengu b_u na huεc'ah_u.

¹³ Nu'a ran huεcate man'da xən ho, gue di un rá te n'da nangue u yá amigo da ya_{ni}.

¹⁴ Nu ah_u ma amigo ah_u 'b_u gui øth_u 'bε'a gätho dí xi ah_u.

¹⁵ Him ma xi ah_u ma 'yεhε ah_u, nguetho nu a ra 'yεhε hingui pādi 'bε'a i øt' rá hmu. Pε nuya dí xi ah_u ma amigo ah_u, nguetho ya dá xi ah_u gätho bi xicä ma Ta.

¹⁶ Nu'ah_u hin gá huangah_u, pε go dá huan'nah_u nε dá sän'nah_u din zäh nin dät'oh_u, nangue gui 'yøth_u ma 'bεfigä nε da hyät' mazai. Janangue'a hont'a go 'bε'a gui 'yähmb_u ma Ta nangue n'dat'a dí m bεmh_u, din ja b_uya.

¹⁷ Nuna man t'εdigä dí xi ah_u, gan huεj_u n'da ngu n'da ah_u.

Nu ra ximhäi di ucpa ra Jesús nε'u i tenni

¹⁸ Nε xø bi 'yεn'a ra Jesús:

—Nu'b_u di ucp'ah_u u di ho ra ximhäi, dami pähmb_u m'bet'o thoho bi ugä.

¹⁹ Nu'b_u da 'da angui øth_u u di ho ra ximhäi, nu'u da numanho ah_u u 'b_u. Pε hin gui øth_u tengu øt'u nguetho dá huan'nah_u. Janangue'a di ucp'ah_u ya.

²⁰ Pε guim bεmh_u a ram hma dá xi ah_u: “Pε man'da rán säui da hnumanho n'da ra Hmu xinda gue'u yá mbεfi.” Nε nugä hingui hnumanhogui, janangue'a ha ma gue'adah_u, da hnumanho ah_u. Nε him bi t'ømanho a dá ma, janangue'a

ngutho hin da t'ømanho a guim mamhb_u.

²¹ Nε din ja b_u da t'øt'ah_u nangue gui tεngah_u. Nguetho nu'u di ho ra ximhäi hingui pā a bá pεngä.

²² Nu'b_u hin xcä søcä ua gue xcä zofo, hin xtám bādi gue ja yá ts'oqui 'b_u. Pε nuya hingui sä da gøn yá ts'oqui u ya.

²³ Nu'a to i pøh rá cue nanguecä, nε a ma Ta i numan'u.

²⁴ Nu'b_u hin xcä øt' yun t'øt'e njo'o sä da 'yøt'e, hin xtám bādi gue ja yá ts'oqui 'b_u. Pε nuya ya bi nu man t'øt'e nuixte. Pε bi cuecthohogä u. Pε nu'u bi ugä gue'a ma Ta bi up'u.

²⁵ Pε gue'a mán t'o't'i b_u ja rán t'εdi Ojā maya'b_u, bi 'yεna: “Din ja ra cue nanguecä, pε hin'y_u 'bε'a dí n cue u,” mí εn ra t'øhni zai din xä u.

²⁶ Pεgue ga xicä ma Ta ba pen'nah_u rá Hogandāhi, nε da mbāx ah_u di ja ah_u gui pähmb_u a majua_{ni} nε da xi ah_u nanguecä.

²⁷ Nε ah_u da zä guim mamhb_u majua_{ni} nanguecä, nguetho gätho y_u pa xtám'būhmb_u gue'b_u go má tām' ra 'bεfi nε guehya, bi 'yεn'a ra Jesús.

16

¹ Nε man'da bi man ra Jesús bi 'yεna:

—Guehya dí xi ah_u n'dahma hin gui hyεgah_u 'b_u gá nuh_u yun unbi.

² Nguetho da hyøn ah_u thi b_u ja yá nijā ma mijudíoh_u, nε da zøn ra pa da hyo ah_u nε da bεni gue'a ní 'yørpa rá 'bεfi Ojā a.

³ Nε din ja b_u da 'yøt'ah_u, nguetho him bi bācä, xínga gue'a ma Ta.

⁴ Pε nuna dí xi ah_u, janangue'a nu'b_u bin ja, guim bεmh_u b_uya gue gue'a xtá xi ah_u. Nε nuna dí xi ah_u ya, hin dá xi ah_u mám'bet'o, nguetho hin ní zøn ra ora ga mba.

Nu rá 'bεfi rá Hogandāhi Ojā

⁵ —Nuya ga mbagä b_u bí 'b_u a bá pεngä. Nε xínga n'da ah_u gui ängah_u ya hap_u ga mbagä.

⁶ Nguetho i tu ni mbuih_u ngue dá xi ah_u ga mbagä.

7 Pɛ guehma majuaɲi dí xi ahɯ, man'da xɯn ho nanguɛ ahɯ ngue ga mbagä. Nguetho nu'bɯ hin ga mbagä, hin da zä ba ɛh nim fäts'ihɯ 'bɯ. Pɛ nu'bɯ dá mbagä, ba pɛn'nahɯ nim fäts'ihɯ gue rá Hogandəhi Oja.

8 Nɛ nu'bɯ bi zɔcua ja ra ximhäi rá Hogandəhi Oja, di jap yɯ ja'i ua ja ra ximhäi da baɲi i ja yá ts'oqui, nɛ di japi da baɲi drá 'yugä nanguɛ ran ho, nɛ di japi da baɲi din ja rá muui ran ts'o.

9 Nu rá Hogandəhi Oja di bɛnba yɯ ja'i gue i jatho yá ts'oqui nguetho him bi xiqui gan yaɲba yá te.

10 Nɛ di bɛnba yɯ ja'i gue drá 'yugä nanguɛ ran ho. Da fədi nguetho ga thəmbɛni nɛ da zingä ma Ta bɯ bí 'bɯi, nɛ hin da hnugä ua ja ra ximhäi.

11 Nɛ nu rá Hogandəhi Oja di bɛnba yɯ ja'i ngue din ja ran ɯnbi rá muui ran ts'o, nguetho da ts'änba rá muui a rá 'bɛfi ra zɪthu gue nu'a rá ngərpi ra ximhäi.

12 Guexta'a i jagä xɯn ngu dín nde ga xi ahɯ, pɛ hin gui hyäthɯ gui 'yøhmbɯ mi'da 'bɯ ga xi ahɯ.

13 Pɛ nu'bɯ bi zɔcua rá Hogandəhi Oja, da xän'nahɯ gätho a majuaɲi. Nɛ nte da manse nanguesɛ, pɛ hønt'a 'bɛ'a da xi Oja, gue'a da xi ahɯ a. Nɛ da xän'nahɯ 'bɛpɯ gdí 'yøthɯ rá 'bɛfi Oja, nɛ da xi ahɯ 'bɛ'a gätho man'da din ja.

14 Nɛ di japi da fədi i ja ma ts'edi xɯn ho, nguetho ga un mam hma da xän'nahɯ nanguɛä.

15 Nu'a nam bɔni n'dat'a ra ts'edi i jac'be ma Ta, jananguɛ'a dá xi ahɯ, ga un mam hma da xän'nahɯ nanguɛä.

Ni dumbɯihɯ dim pommi ran johya

16 —Nɛ hin guin nuju man'da pa o gue manyopa, pɛ sä guin nuju mahøn'a mi'da yɯ pa, nɛ m'bejua ga mba bɯ bí 'bɯh ma Ta, bi 'yɛna.

17 'Bex bin 'yän'dɯ 'da ma mixädihe: —'Bɛ'a ní mba bi ma, nɛ ɛna: “Hin guin nuju man'da pa o gue manyopa, pɛ sä guin nuju mahøn'a 'da yɯ pa, nɛ m'bejua ga mba bɯ bí 'bɯh ma Ta,” bi 'yɛnju.

18 'Bɛ'a ní mba gue bi xijɯ na, 'bɛ'a da 'yøt'e 'da yɯ pa. Hingui sä ga

pəhmbɯ 'bɛ'a man na, bin 'yɛmzɛhɛ ma mixädihe.

19 Nu ra Jesús mi paɲi 'bɛ'a nde da 'yänni, gue 'bɛ'a nam bøn'a xí man a, nɛ bi 'yɛnje:

—Ha gadín 'yänzɛhɛhɯ 'bɛ'a nám bøn'a dām mangä 'bɯ má xi ahɯ: “Hin guin nuju man'dapa o manyopa, pɛ sä guin nuju mahøn'a mi'da yɯ pa,” gue dá ɛngä.

20 Majuaɲi dí xi ahɯ, da du ni mbɯihɯ nɛ gan zomhbɯ, pɛ nu'ɯ yɯ ja'i i tɛn ra ximhäi din johya ɯ. Pɛ m'bejua bɯya nu ni dumbɯihɯ dim pommi ran johya.

21 Tengu n'da ra xisu 'bɯ bi zøn ra ora dim 'bɯh rá t'ɯhni, i tu rá mbɯi nguetho in nu ran ɯnbi, pɛ m'bejua din johya 'bɯ bim 'bɯh rá t'ɯhni bɯya, nɛ him mam bɛn a ran ɯnbi mín nu.

22 Nɛ ngutho ahɯ i tu ni mbɯihɯ ya. Pɛ gan nu ahɯ mahøn'a nɛ da hyu ni mbɯihɯ, nɛ njon da zä da hyac'a nin johyahɯ bɯya.

23 Nɛ nu'bɯ bi zøn ra ora a dím mangä ya, nte gui 'yängahɯ. Pɛ majuaɲi dí xi ahɯ, hønt'a go 'bɛ'a gui 'yäfɯ ma Ta 'bɯ 'dat'a dím bɛmhɯ, nɛ din ja bɯya.

24 Nte ganá äfɯ ma Ta nanguɛ ma thuhugä, pɛ nuya dami 'yäfɯ ya nɛ din ja ahɯ, jananguɛ'a da yuh ni mbɯihɯ ran johya.

Nu ra Jesucristo bi 'bɛrpa rá ts'edi ra ximhäi

25 —Nuya yam hma dá xi ahɯ, yɯn t'uti ɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús. Pɛ da zøn ra ora hin ga xi ahɯ mi'da yɯn t'uti, pɛ njuantho ga xi ahɯ xɯn ho nanguɛ Oja.

26 Nɛ nu'bɯ bi zøn'a ra pa dím mangä, da zä gui 'yäpɛhɛhɯ ma Ta nanguɛ ya guí pajɯ, nɛ him man ga thocpə a guí äfɯ ma Ta.

27 Nguetho guesɛ ma Ta di huɛc'ahɯ nanguɛ guín numanhoju, nɛ gá 'yɛc'yɛihɯ gue guɛpɯ bí 'bɯh ma Ta bá nɛxä.

28 Nugä bá nɛxä bɯ 'bɯh ma Ta, nɛ dá sɔcua ja ra häi. Nɛ ga pøngä mahøn'a ua ja ra häi, ga mba bɯ bí 'bɯh ma Ta, bi 'yɛnje.

29 —Nuya mfädi 'be'a guí xije ya, nguetho hin guí xije n'da ran t'uti ya, dá ãmfe baya.

30 Nuya dí pãhmbe nte guídí 'bedi guí pãdi, nguetho m'bet'o thoho guí pãdi 'be'a dí m bẽmhbe 'bũ ya ja a dín nde ga ãn'nahe. Nẽ gue'a ná pãhmbe gue guepũ bí 'bũ Ojã gbí 'yẽque, dá ãmfe.

31 Nu ra Jesús bi 'yẽnje mahõn'a:

—Ha majuañi guí ẽc'yẽigahũ.

32 Pẽ nuya bí zõn ra ora gan 'uẽxthũ, guí 'dahmbũ, n'da an 'danni guí mbãhã. Nẽ gãtho ahũ guí sogahũ. Pẽ hin dan 'dase nguetho dí 'bũ'be ma Ta.

33 Nuya yũm hma dá xi ahũ, n'dahma guexta'a gan johyahũ nanguecã, madague'bũ guin nuhũ ran unbi nangue ra ximhã. Pẽ o di tu ni mbũihũ, pẽ guim bẽmhbe dá tapã ra ximhã.

17

Bin yqui rá Ta ra Jesús

1 Nu'bũ mí jua a man ra Jesús, bi ndõts'e, nẽ bin yqui rá Ta:

—Ma Ta a i, ya bí zõm ma oragã din ja a gá sãngui. Dami jap ya ẽmmẽ da bõmanho 'be'a ga øt'ã ya, ni ts'unt'ũgui, nẽ gue'a dí fãdi nuĩxte xũn ho i baya.

2 Nguetho ya xcã 'dac ra ts'edi ga unni 'be'a xcã sãnba ẽ gãtho i 'bucua ja ra ximhã, janangue'a ga un ra 'da'yote mazã ẽ gãtho gá 'daqui.

3 Nẽ nu'a to'o i ja ra 'da'yote mazã, majuañi dí m pãhmbe ẽ, gue gue'e hõn'a thoho i majuañi grã Ojã, nẽ nugã drã Jesucristogã gue guá pẽngã dan yãntegã ua.

4 Ya ní mba bũ ga juacã ra 'bẽfi gá 'daqui, guepũ da bãh yũ jã'i ua ja ra ximhã ẽmmẽ xũn hotho i.

5 Ma Ta i, nu'bũ ya dá juacã, dami jaqui ga conhui ni nuĩxte bũ guí 'bũ, tengu tho mín jãui 'bũ má hin'yũ ra ximhã.

6 Nuya dá xih yũ jã'i nangue e, gue nu'ũ gá huanhua ja ra ximhã. Ni mbeti ẽ, nẽ gá 'daqui, nẽ bí mbe'ts'a nim hma dá xãnba ẽ.

7 Nẽ i pã ẽ ya gue gue'e gá 'dac ra ts'edi dá øt' ra 'bẽfi dá øt'e, nẽ ẽ yũm hma dá mangã.

8 Nguetho bí hyãn'a ram hma gá xiqui dá xifi. Janangue'a i pãdi majuañi bá nẽxã bũ guí 'bũ, nẽ bí 'yẽc'yẽi gue gue'e guá pẽngã dan yãntegã ua.

9 Nugã dí ãp'a ya guí fãx'i ts'ũ ẽ, nẽ hin dí ã a nim fãts'i nangue ẽ i tẽn ra ximhã. Pẽ hõnt'ũ gue gá 'daqui nguetho ni mbeti ẽ.

10 Nẽ nu'ũ gãtho ma mbeti ni mbeti ẽ, nẽ nu'ũ gãtho ni mbeti ma mbeti ẽ. Nẽ gue'ũ i udi nuixte xũn hogã ẽ.

11 Nuya him man dam 'bucua ja ra ximhã. Ga mbagã bũ guí 'bũ. Pẽ nu'ũ go di thoqui dí m 'bucua ẽ. Janangue'a, ma Hogata i, dami jamansu ẽ gãtho gá 'daqui nangue ni ts'edi zẽhẽ, gue da gohi tengu'bũ n'danjã'itho tengu gauí.

12 Gãtho yũ pa dãm 'bũhmbe ẽ gá 'daqui, dá jamansu ẽ nangue ni ts'edi gá 'daqui. Nẽ xinga n'da bim 'bedi, hõnt'a n'da nts'ãnni dí m 'bedi, tengu mán't'o't'i bũ ja ni sõcuã maya'bũ ngue ngubũ din ja.

13 Nẽ nuya mí ts'ũtho ga mba bũ guí 'bũ, pẽ nuna dí m mangã ya ngue dí 'bucua ja ra ximhã, janangue'a da yuh yũ mbũi ẽ i øh ya nangue man johyagã.

14 Nugã dá un'na nim hma nẽ bí hyãm baya. Janangue'a di ucpa ra ximhã ẽ, nguetho hing yũ mẽngu ua ja ra ximhã ẽ, tengugã hind rá mẽngugã ua ja ra ximhã.

15 Hin dí ã'a i gue guí 'uec'ũ nanguecua ja ra ximhã ẽ, pẽ dí ã'a i guí jamansup yũ mbũi hin da dãp ra zĩthu ẽ.

16 Nu'ũ hing yũ mẽngu ua ja ra ximhã ẽ, tengu thohogã.

17 Dami xãnbi xũn ho a nim hma majuañi, janangue'a da 'uegue xũn ho nangue yũn ts'o i ja ua ja ra ximhã.

18 Tengu tho bũ guí 'dac ra 'bẽfi dá jap yũ jã'i ua ja ra ximhã da bã i, nguthogã dí un ra 'bẽfi ẽ, di jap yũ jã'i ua ja ra ximhã da bã'a i.

19 Dan unse janangue'a ne'u tengu'bu da du nangue yá nyombui, ne da zä da den'na ram hma majuañi.

20 Ne nu'bu bi mam mam hmammi u i ɛc'yɛigä ya, ne nu'bu bi 'yɛc'yɛigä u da sifi, ne'u dí äp'a nim fäts'i nangue gätho u baya.

21 Janangue'a gätho da gohi tengu'bu n'danja'itho, tengu thohogau ma Ta i, n'datho dí conhui. Dami japi n'dat'a da bɛn u, nguetho n'dat'a man 'yomfɛniui dá unui gätho u. Janangue'a da 'yɛc'yɛi u i ten ra ximhäi, gue gue'e guá pɛngä dan yantegä ua ja ra ximhäi.

22 Nu ra ts'edi gá 'daqui dá undä u, gue da zä da gohi tengu'bu n'danja'itho, tengu gaui.

23 Nugä dí 'buhmbe u, ne'e dí 'buhmi, janangue'a majuañi da zä gätho 'dat'a gam bɛmhbu. Ne da nu u i ten ra ximhäi, da badi gue gue'e guá pɛngä dan yantegä ua ja ra ximhäi, ne da bɔ u i ten ra ximhäi gue ɛmme guidí huɛc'u tengu bu gni huɛgagui.

24 Ma Ta i, dín nde 'darpu dan zamhbu gá 'daqui, gue da nu mazai a ran ho tate thoho gá 'daqui. Nguetho zai guidí huɛgä ne gue'bu go má hin'yu ra ximhäi.

25 Ma Hogata a i, nu ra ximhäi hingu pa'a i. Pe nugä dí pa'a i, ne'u 'da gá 'daqui i pañi gue gue'e guá pɛngä.

26 Nugä dá japi bi bɔ'a i, ne man'da man'da ga japi da badi gätho nin ho, gue da zä dín ja xun ho nin huɛcate bu mbo yá mbui u, tengu tho bu nan jagä nin huɛcate. Ne dan zam bu ja yá mbui u, bi 'yɛmp'a rá Ta.

18

Bi fɛnt'a ra Jesús

1 Nu'bu mí jua'a bin yaui rá Ta, dá mbähmbe ra Jesús baya dyu xädihe, dá 'daxhe n'da ra t'uhyɛ gue ra Cedrón, ne dá cuthe bu ja n'da ra nuandät'o.

2 Nu'a ra Judas, gue'a di dä a ra Jesús, mí papu ja ra nuandät'o nguetho zai mí pähmbe bu ra Jesús.

3 Nu yu fariseo ne yu dambäjä bá pehn'du 'da yu dofui ne mi'da yun

'yohu gue bán 'yohu ra Judas. Gätho i ha yu sibi ne yá juai.

4 Nu ra Jesús i pañi gätho 'be'a dín ja ngue da t'ørpe. Janangue'a bi mba bin c'athu, ne bi 'yän'du:

—To'o guí homhbu, bi 'yɛmbi.

5 Ne bi dɔ u:

—Dí homhbe ra Jesús ra mɛngu bu Nazaret, bi 'yɛn'u.

—Guecä, bi 'yɛn'a ra Jesús baya.

Ne i 'bähmbu bu ra Judas gue di dä.

6 “Guecä,” bu mí 'yɛn'a ra Jesús, 'bex bi goh yá xutha u yun hyonte ne bi 'ya u baya nangue ra mbidi.

7 Nu ra Jesús bi ma mahøn'a:

—To'o guí homhbu.

Ne bi dɔ u:

—Dí homhbe ra Jesús ra mɛngu bu Nazaret, bi 'yɛn'u.

8 Nu ra Jesús bi dat'u baya:

—Ya dá xi ah, guecä. Pe nu'bu hɔngdä guí honju, hinga nehya ma xädi gui sixhu, bi 'yɛna.

9 Ne guehna bi man na ra Jesús bin theui a bi xih rá Ta 'bu mín yaui, ngue xí 'yɛmbi: “Gätho gá 'daqui xinga n'da ga 'bedi,” xí 'yɛmbi.

10 Nu ra Simón Pedro baya bi gux a rá juai mí ha ne bi 'yespa rán 'yɛizagu a rá 'yɛhe ra dambäjä, rá thuhu Malco a.

11 Pe nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Fo'ts' ni juai a nin t'ojuai. Nuna ra mbohi xun zänga ma Ta ha hin ga sigä na, bi 'yɛmbi.

Bi ts'ix bu 'buh ra hmumbäjä a ra Jesús

12 'Bex bi bɛnt'u yu dofui ne'u yá hmu ne yu policía bi mben ma mijudíohe, ne bi du't'i.

13 M'bet'o bi zixpu 'buh ra Anás rá ndøhyä a ra Caifás, ne nu'a ra Caifás, ra dambäjä a ra jɛya a.

14 Guehna ra Caifás ngue xí xi u yá mi ngurpihu, gue man'da xun ho 'bu n'datho da du, xinda gue'bu gätho ga juahmbu.

Nu ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

15 Nu ra Simón Pedro, necä baya, dá ten'be ra Jesús. Ne madím pa'be a ra

dambäjä, janangue'a bi zä dá cüt'ä b_u bi mba ma cüt'i a ra Jesús b_u mbo rá mbä't'i a rá ngu ra dambäjä.

¹⁶ P_e nu ra Pedro mí 'bäp_u thi b_u ja ra goxthi. P_e dá pöngä b_uya gue dá äp ra mate a ra mbängoxthi, janangue'a bi zä bi yät'ambo ra Pedro b_uya.

¹⁷ Nu'a ra mbängoxthi b_uya, gue n'da ra xisu, bi 'yemp'a ra Pedro:

—Nu'i ha hinga gue'e rá xädi'i n_u ran 'yoh_u, bi 'yembi.

Nu ra Pedro bi dat'a:

—Hin'na, hinga guecä, bi 'yena.

¹⁸ Madín tasp_ih_u u yä 'yeh_e ra dambäjä n_e y_u policia a ra Pedro, nub_u ja ra sibi xí 'yudi, nguetho x_un s_e.

Nu ra hmumbäjä bi juq_nba ra Jesús

¹⁹ Nu ra dambäjä bi 'yänna ra Jesús to'o gätho i tenni, n_e bi 'yänni 'be'a ním hma im ma 'b_u in xänbate.

²⁰ Nu ra Jesús bi dat'a:

—Nugä zäi dá mam b_u ja ma nijah_u n_ep_u ja ra dänijä, guep_u zäi dim peti gätho ma mijudíoh_u. Njam'b_u dá mangä b_u njongui 'b_uh y_u jä'i.

²¹ N_e ndetho guí ängui 'be'a dá mam 'b_u mán xänbate. Nde'b_u guí 'yän'd_u bi 'yøh mam hmangä. Nu'ü i pädi 'be'a dá mangä u, bi 'yena.

²² N_e nu'a ra Jesús 'b_u mí dat'a ra dambäjä, n_e nu'a n'da ra ngärpa dof_ui bi mbemp'a rá hmi, bi 'yembi:

—Hanja ngub_u gá xih ra dambäjä, bi 'yembi.

²³ Nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nu'b_u ja 'be'a dá mangä gue hin-gui ho, dami ma. P_e nu'b_u nte dá mangä, hanja gní p_egbi, bi 'yembi.

²⁴ Nu ra Anás b_uya bi mb_enhna ra Jesús b_u 'b_uh ra Caifás, rá mi dambäjäui.

Nu ra Pedro bi gøm mahøn'a ra Jesús

²⁵ N_e mí 'bäp_u ra Simón Pedro madín tasp_i a. N_e än'd_u i 'bähmb_u:

—Ha n_e'e rá xädi'i n_u.

'Bex bin cøni:

—Hinga guecä, ena.

²⁶ Nu'a n'da rá 'yeh_e ra dambäjä b_uya, gue dim meniui a ra 'yeh_e xí

'yespa rá zagu ra Pedro 'b_u mí 'yena da yän'a rá Hmu, bi 'yembi:

—Ena gue'e dá nu a b_u ja ra nuändät'o, bi t'emp'a ra Pedro.

²⁷ N_e bin cøm mahøn'a ra Pedro. 'Bex bi mbah ra tamfø.

Nu ra Pilato bi juq_nba ra Jesús

²⁸ T'axuditho bá ts'i b_u ja rá ngu ra Caifás a ra Jesús, n_e bi ts'ix b_u ja ra nguts'ut'abi. P_e nu ma ngärpihe dy_u judíohe dy_u israelhe, him bi y_uz_eh_e b_u mbo nguetho en yän t'edi din ts'on yä jä'i 'b_u da yärp_u ja yä ngu u hing y_u judío, n_e hin da zä da zi ran ts'ihme nangue ran dqbaxjua 'b_u xtán yärp_u mbo.

²⁹ Janangue'a nu ra ts'ut'abi Pilato, bi mba b_u thi gue da zo u y_u yäpate, n_e bi 'yän'd_u:

—'Be'a gní yäf_u a ran 'yoh_u, bi 'yena.

³⁰ N_e bi d_u u ma ngärpihe:

—Nu'b_u hin gra ts'om'bäi, hin xcä dä ah_u 'b_u, bi 'y_en'ü.

³¹ N_e nu ra Pilato bi 'yemp'ü:

—Dami sixh_u 'b_u, n_e guí juq_nbah_u nangue nin t'edi zeh_eh_u, bi 'yena.

N_e nu ma ngärpihe bi dat'a:

—P_e hin'y_u man t'ediz_eh_ehe gue'a ga hohe n'da, bi 'y_en'ü.

³² Nu'a bi man'ü bin theui a bi man a ra Jesús 'b_u mí ma 'be'a mán däte dí du a, gue da mba ma cuati b_u ja ra pont'i.

³³ Nu ra Pilato bi mbeng mahøn'a b_u ja ran ts'embate n_e bi 'yänna ra Jesús:

—Nu'i ha gue'e grá hmuts'ut'abi y_u judío, bi 'yembi.

³⁴ Nu ra Jesús bi dat'a:

—Ha guím b_ense 'be'a guím ma, uague n'dan'yo bi xi i nanguecä, bi 'yembi.

³⁵ Nu ra Pilato bi 'yem b_uya:

—Hin drá judíogä. 'Be'a gá 'yøt'e thä, ngue bi dä'a ua ni mijudíoh_u n_e ni dambäjäh_u.

³⁶ Nu ra Jesús bi dat'a:

—Hin däm hmuts'ut'abigä ua ja ra ximhäi. Nu'b_u xcám hmuts'ut'abigä ua, xtín tunhd_u u ma jä'igä u bi b_endgui 'b_u, n_e hin xtí dägä ua 'b_u. P_e nu ma ts'edigä him bi nequi ua ja ra ximhäi a, bi 'yena.

37 Nu ra Pilato bi 'yɛmbi mahøn'a:
—Ha majuaŋi grá hmuts'ut'abi 'bɛ, bi 'yɛmbi.

Nu ra Jesús bi dät'a:

—Majuani guím ma gue drá hmuts'ut'abigä nɛ gue'a däm 'bɛcä ua ja ra ximhäi, nɛ gue'a ná ɛcä ua gue ga u'a majuaŋi. Nu'u to'o in nde da bə'a majuaŋi, da 'yømanho a dím mangä ɛ, bi 'yɛna.

38 Nu ra Pilato i ɛna:

—'Bɛ'a maha a majuaŋi, njon da zä da bədi nda'a a majuaŋi, bi 'yɛmthoho.

Bi ts'änba rán ɛnbi ra Jesús

Nɛ nu'bɛ mí jua'a bi man ra Pilato, bi mba bɛ thi din yəhɛ ɛ yá yəpate mahøn'a, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Nte mán ts'o dá tɪnbi.

39 Pɛ nu'ahɛ zai guí xijɛ ga thøc'ahɛ n'da ra ofädi 'bɛ bi dät' ra pa ran dəbaxjua. Ha guín ndehɛ ga thøc'ahɛ ni hmuts'ut'abihɛ, bi 'yɛna.

40 Nɛ bi mbədi bi mbafi nts'edi ɛ, bi 'yɛn'ɛ:

—Hin'na, hinga gue'a, pɛ nu'a ra Barrabás, gue'a gui thøgahe a, bi 'yɛn'ɛ ma ngərpihe.

Nu ra Barrabás, n'da ra hyote a.

19

1 Nu ra Pilato bi manda dí fɛi a ra Jesús.

2 Nu yɛ dofai bɛya bi 'yørpa n'da ra corona gue yɛ 'yɛ'uɪni, nɛ nts'edi bi huspa rá yə ra Jesús. Nɛ bim pārba n'da ra 'bø't'e xən jəpoi tengu dim pät' yɛ hmuts'ut'abi.

3 Nɛ bi den bɛya nɛ bi 'yɛnsɛpə yá biba, bi 'yɛmbi:

—Biba, grá hmuts'ut'abi yɛ judío, bi 'yɛmbi. Nɛ bi mbɛ'mi bɛya ngue yá 'yɛ.

4 Bi mba bɛ thi mahøn'a a ra Pilato, bin yəhɛ ma ngərpihe:

—Nuya ga dā ahɛ na ran 'yohɛ, dami pəhmbɛ nte dá tɪnba n'da ran ts'o gue xɛ 'yøt' na, bi 'yɛna.

5 Bi ts'ix bɛ thi ra Jesús bɛya, ya i hu'ts' ra corona ngue nt'øt'e yɛ 'yɛ'uɪni, nɛ he ra 'bø't'e xən jəpoi.

—I 'bäcua na ran 'yohɛ ya, bi 'yɛn'a ra Pilato.

6 Nu'ɛ yɛ dambäjä nɛ ma ngərpihe 'bɛ mín nu a ra Jesús, nts'edi bi mbafi, nɛ xən ngu yɛ nidi bi 'yɛna:

—Dá du, dá 'dø'm'pɛ ja ra pont'i.

Nu ra Pilato bi 'yɛmp'ɛ bɛya:

—Dami sizɛhɛhɛ 'bɛ guín nde gui cuathɛ bɛ ja ra pont'i, nguetho nugä hin te dá tɪnbä n'da ran ts'o xɛ 'yøt' na, bi 'yɛmp'ɛ.

7 Nu'ɛ ma ngərpihe bi dəpɛya:

—Nugähe i jaje n'da man t'ɛdihe gue da du n'da im ma tengu im ma na, nguetho bi manse guesɛ rá Ts'unt'ɛ Ojä, bi 'yɛn'ɛ.

8 Nu'bɛ mí 'yø a ra Pilato mí ɛn'a ra Jesús gue rá Ts'unt'ɛ Ojä a, man'da bi zu a.

9 Nɛ bi zix pɛ mbo ja ran ts'embate mahøn'a a ra Jesús, bi 'yänni:

—Hapɛ ɛ majuaŋi guí nets'i.

Pɛ nu ra Jesús him bi dät.

10 Nu ra Pilato bi 'yɛmp'a:

—Hanja hin gní thərcagui. Ha hin guí pədi ja ma ts'edi ga cuat'a bɛ ja ra pont'i, nɛ ja ma ts'edi ga xoc'a bɛ, bi 'yɛmbi.

11 Nu ra Jesús bi dədi:

—Hin xtín ja ni ts'edi nɛ nte sä gui 'yørque 'bɛ hín xtán zän Ojä 'bɛ'a gui 'yørque. Pɛ nu'ɛ bi dägä ua, man'da ja yá ts'oqui ɛ xinda gue'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

12 Nɛ nubɛya nu ra Pilato ɛmmɛ bi hyoni 'bɛpɛ dí hyetho a ra Jesús. Pɛ nu ma ngərpihe nts'edi bi mbafi, bi 'yɛn'ɛ:

—Nu'bɛ gui hyet na, nin səiui a ma hmuts'ut'abihɛ ra César 'bɛ. Nguetho nu'bɛ 'bo'o da ma gue im hmuts'ut'abi zɛhɛ din səhmi a ra César 'bɛ, bi 'yɛn'ɛ.

13 Nu'bɛ mí 'yøhna ra Pilato, bá si bɛ thi mahøn'a a ra Jesús bɛ ja rá ngun'yu ran juənbate magəts'i, dí ɛmfɛ ma ndehe Gabata. Nɛ bi hyux ra Pilato bɛ ja rá mɛxa ran juənbate.

14 Nu'a ra pa a, i pa ma hoqui yən ts'ihmɛ da ts'i 'bɛ bi hyats'i, nanguɛ ran dəbaxjua. Nɛ di 'bɛh mits'ɛ da zøn i huxhyadi. Nɛ nu ra Pilato bi 'yɛmp'ɛ ma ngərpihe:

—Nuya 'bäcua na ni hmuts'ut'abihɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

15 Pɛ nts'ɛdi bi mba ɯ:

—Dá du, dá duhma, dá 'dɔm'pɯ ja ra pont'i, bi 'yɛn'ɯ.

Nɛ nu ra Pilato bi 'yɛmp'ɯ:

—Hanja gní 'yɛnjɯ gam ma da 'dɔm'pɯ ja ra pont'i ni hmuts'ut'abihɯ, bi 'yɛmbi.

Pɛ nu yɯ dambäjä bi dadi:

—Njongui 'bɯcua man'da ma hmuts'ut'abihe, hɔnt'a ma hmuts'ut'abihɯ bɯ Roma ngue ra César, bi 'yɛn'ɯ.

16 Nu ra Pilato bɯya bi 'yɔt'a bi nde yɯ mbäjä, bi manda dí cuati bɯ ja ra pont'i ra Jesús. Nɛ bi ts'ix bɯya.

Bi mba n'dɔ'mi bɯ ja ra pont'i ra Jesús

17 Nɛ bi zix yɯ dofɯi a ra Jesús bɯya, nɛ i tuzɛɛ rá pont'i bɯ ní mba, da zɔm bɯ ja n'da ra nyuni t'ɛmbi Gólgota, nde da ma ra Nyuni nyaxmu.

18 Nɛ nu'bɯ mí zɔm bɯ, bi mba n'dɔ'mi ra Jesús bɯ ja ra pont'i. Bim 'bä inde rá pont'i, nɛ n'da an 'danguadi bim 'bä ɯ mi'da yɯ pont'i, bi guarpɯ ɯ mi yoho.

19 Nu ra Pilato, bi 'yo't'a n'da ram hma bi 'yɛna: “Nuna ra Jesús ra mɛngu bɯ Nazaret, rá hmuts'ut'abi yɯ judío na,” bi 'yo't'i. Nɛ nu'a ra t'ohni bi mba n'dɔ'mi bɯ ja ra pont'i.

20 Xɛn ngu ma mijudíohe dyɯ israelhe bi nu bɯya 'bɛ'a nt'o't'i bɯ, nguetho mbɛ ndehnini tho bɯ. Nɛ nt'o't'i nangue ma ndesɛhe ra hebreo, nɛ yá nde yɯ mɛngu bɯ Grecia gue ra griego, nɛ yá nde yɯ mɛngu bɯ Roma gue ra latín.

21 Nu'ɯ yɯ dambäjä bɯya bi 'yɛmp'a ra Pilato:

—Hanja gá 'yo't'i gue ma hmuts'ut'abihe.—Ya bi guah ma 'bɛfi, bi 'yɛna. Pɛ dami hoqui da ma: “Bi manse: Nugä drá hmuts'ut'abi yɯ judío,” da 'yɛna, bi 'yɛn'ɯ.

22 Pɛ nu ra Pilato bi dät'ɯ:

—Ya nt'o't'i 'bɛ'a dá o't'ä, dá guet'a, bi 'yɛmthoho.

23 Nu'bɯ mí cuar bɯ ja ra pont'i ra Jesús, nu yɯ dofɯi bɯya bi gɛspa yá he, goho munts'i bin ja yá he, n'da ngu n'da yɯ dofɯi n'da n'da munts'i bi

gax'ɯ. Pɛ nu rá pahni rá m 'bɛxɔts'e hin hapɯ ma zɔte a.

24 Janangue'a bin 'yɛmzɛɛɛ ɯ:

—Nde'bɯ ga ɔthɯ n'da ran tãha to'o da bɔni din theui rá pahni na.

Nɛ nu'a bi man'ɯ bin theui a mán t'o't'i bɯ ja rá t'ohni Ojä gue njabɯ da 'yɔt'ɯ, mi ɛna: “Bi mba ma darqui ma he, n'da a n'da munts'i bi gax'ɯ da. Pɛ nu'a mam 'bɛxɔts'e bi t'ɔt'a n'da ran tãha to'o da gats'i,” mí ɛn rá t'ohni. Gue'a bi 'yɔt' yɯ dofɯi a.

25 Nuya mí 'bäpɯ ja ra pont'i rá mbe ra Jesús nɛ a rá juhue, nɛ'a ra María rá bɔmbe a ra Cleofas, nɛ'a ra María ra mɛngu bɯ Magdala a.

26 Nɛ nu'a ra Jesús 'bɯ mín nu a rá mbe, nɛcä gue madí huɛgä, bi xi a rá mbe bɯya:

—Ma mbe i, dami 'yɛmbi ni ts'unt'ɯ nɯ ma xädi guí 'bähmi, bi 'yɛmbi.

27 Nɛ bi 'yɛngä ra Jesús bɯya:

—Dami bɛni tengu'bɯ ni mbe nɯ ma mbegä, bi 'yɛngui.

Nɛ 'bɛx dá sixä bɯ ja ma ngu bɯya, nɛ dá jamansu a.

Bi du ra Jesús

28 Nɛ nu'bɯ mí man a ra Jesús bi bäh pɯya gue bi juah rá 'bɛfi mí mam bɯ ja rá T'ohni Ojä gue din ja. Nɛ bi 'yɛm bɯya:

—Dí tuthe, bi 'yɛna.

Nɛ'a bin theui a mán t'o't'i a bi ma.

29 Nɛ mí hɔpɯ n'da ra t'axaro i po ra guindät'o xɛn ju. Nu'ɯ mí 'bäpɯ bɯya bi gärpɯ ja ra guindät'o a n'da ɛna ra fanjo gue bi zinni, bi fospa rá yä ra xithi bɯya nɛ bi hyurpa rá nde ra Jesús da zɛ'ts'i.

30 Nu'bɯ mí zɛ'ts'a ra Jesús:

'Bɛx bin ye'mahäi rá yä, nɛ bi unse rá te bi du bɯya.

Bin sɛnba rá 'bɔts'e ra Jesús

31 Nu ma ngɛrpihe hingui ndepe da guathoho bɯ ja yɯ pont'i ɯ yɯ jä'i 'bɯ ya xɯ hyats'i, nguetho gue'a ra pa a ya man'da tãte nangue ra dämpɛti. Janangue'a bi t'äp ra mate ra Pilato da mba n'uacpi yá juangua gue da du n'dihi ɯ, nɛ da mba ma tongui bɯya.

32 'Bex bi mba ɯ yɯ dofui, nɛ bi 'uacpa yá juangua ɯ yoho mí cuarpɯ ja yá pont'i guepɯ mí 'bäh rá pont'i ra Jesús.

33 Pɛ nu'bɯ mi zòm bɯ cuat'a ra Jesús, bi nu gue ya xí du, janangue'a him bi 'uacpa yá juangua a.

34 Pɛ nu'a n'da ra dofui bi sanba rá 'bi'bøts'e ra Jesús a ra ts'at'ɛgui. 'Bex bi bøn ra ji nɛ ra dehe.

35 Nɛ nugä gätho dá nuse 'be'a bi t'ørpa ra Jesús. Janangue'a majuaɲi na dí o't'ä ya. Nɛ guehna dí o't'ä na n'dahma da zä gui 'yɛc'yɛihɯ.

36 Nɛ nu 'be'a gätho bin ja, bin theui a mán t'o't'i bɯ ja rá sɔcuə Ojə gue din ja. Nɛ man t'o't'i: "Xínga n'da rá do'yo da mba n'uacpi," mí ɛn ra t'ohni.

37 Nɛ man'da bi hmam bɯ ja rá T'ohni Ojə, bi 'yɛna: "Nu'ɯ di ɯcpi da nu gue gue'a bi mba ma sanbi ra ts'at'ɛgui rá 'bøts'e," mí man'a ra T'ohni.

Bi t'ä'a ra Jesús

38 Nɛ nubɯya nu ra José ra mɛngu bɯ Arimatea, nu'a n'da rá 'yɛc'yɛi ra Jesús, pɛ him mi ma gue mí ɛc'yɛi nguetho mí su ma ngɯpihe, pɛ nuya bi 'yăp ran t'ɛdi ra Pilato di tongba rá ngøc'yɛi ra Jesús bɯ ja ra pont'i da 'yägui. Nɛ nu'bɯ mín t'un ran t'ɛdi ra José, bi mba bɯya nɛ bi tongba rá ngøc'yɛi ra Jesús.

39 Nɛ bá ɛh ra Nicodemo bɯya, gue gue'a xí zòm bɯ mí 'bɯh ra Jesús n'da ra xui. Nɛ i tu ra 'yɛthi ɛmmɛ i yɯman'u, mbɛ 'däte ma 'det'a kilo nan hyɯ, ma thəspi ra mirra a ra áloes.

40 Nu'bɯ mi mbantpa rá ngøc'yɛi ra Jesús ra hoc'bø't'e xən ho, nɛ bi 'yərpa ra 'yɛthi guepɯ ním fɪx ra 'bø't'e, tengu zai dí øthe dyɯ judíohe 'bɯ dí ähmbe n'da ra du.

41 Nɛ i ja bɯ n'da ra mba'ye jombɯ ja ra pont'i xí 'døm'ma ra Jesús, nɛ nubɯ häi oqui bɯ n'da ra hyädo ngue ran 'yägui, mahoqui pɛ njon ní 'yo bɯ n'da ra du. Nɛ jabɯ n'da ra nuəndät'o bɯ rá goxthi a ra hyädo gue ran 'yägui.

42 Nɛ nu'a ra pa man'da täte thoho nangué ran dəbaxjua ɛ ma guepɯ da

mbɯdi. Janangue'a bi cɯt'a n'dihi bɯ ja ra hyädo a rá ngøc'yɛi ra Jesús, nguetho hinga yatho bɯ.

20

Bi dəmbɛni a ra Jesús

1 T'ɯxuditho domingo hin ní nɛc ra häi nu ra María ra mɛngu bɯ Magdala bi zòm bɯ ja ran 'yägui. Bi nu gue xí mba njənni a ra xindo mi juax bɯ ja rá goxthi ran 'yägui.

2 Bá pengui nɛ bán tihi, bi zòm bɯ mí 'bɯ'be ra Simón Pedro nɛ bi 'yɛnc'be:

—Bin jɯc ma Hmuhɯ. Nɛ hin dí pədi hapɯ bi thux ya, bi 'yɛnc'be.

3 Dá mbɛ'be bɯ ja ran 'yägui bɯya.

4 ɛmmɛ dán ti'be, bin ts'ogui ts'ɯ ra Pedro, nɛ m'bet'o go dá sɔngä bɯ ja ra hyädo.

5 Dá c'ə't'ä bɯ mbo dá nu hɔnt'ɯ yɯ 'bø't'e cəx bɯ ngue xí 'bant'i. Pɛ him 'bex dá cɯt'ä mbo.

6 Nɛ nu'bɯ mí zòm bɯ ra Simón Pedro, 'bex bi uɛntho bɯ mbo, nɛ'a bi nu cəx bɯ yɯ 'bø't'e.

7 Nɛ nu'a n'da ra 'bø't'e xí 'banba rá yə ra Jesús n'danni mí cəts'i, ma do'mi a.

8 Nɛcä dá cɯt'ä mbo bɯya, madague'bɯ m'bet'o dá sɔngä bɯ.

9 Nɛ nu'bɯ má nu 'be'a di ja bɯ, dá ɛc'yɛigä gue majuaɲi bi dəmbɛni a ra Jesús.

10 Dá peng'be bɯ ma ngu'be bɯya.

Nu ra Jesús bi nequi bɯ mi 'bä a ra María

11 Pɛ nu'a ra María bi gotho bɯ ja rá goxthi ra hyädo nɛ i zoni nɛ di c'ərpɯ mbo.

12 Nɛ bi nu yoho yám 'bɛhni Ojə mahɛts'i i he yɯ t'axcahe. I hupɯ n'da bɯ mí ja rá yə ra Jesús nɛ hupɯ man'da bɯ mí ja yá gua.

13 Nɛ bi xi a ra María:

—Grá xisu, hanja gnä zoni, bi 'yɛmp'a.

Nɛ nu ra María bi dät'ɯ:

—Nguetho bin jɯc'a ma Hmu nɛ hin dí pədi hapɯ bi thuts'i, bi 'yɛna.

14 Nɛ nu'bɯ mín hannu ra María, bi nu ra Jesús i 'bäpɯ. Pɛ him mi pədi gue gue'a.

15 Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Grá xisu, hanja gná zoni, to'o guí honi, bi 'yɛmbi.

Pɛ nu ra María mím bɛni gue gue'a ran 'yohɐ di jamansu ra nuɔndät'o. Janangue'a bi 'yɛmbi:

—Nu'bɐ gue'e gá jɔga ma Hmu, dami 'yurqui ts'ɐ hapɐ gá pɛgui nɛ ga tuxá, bi 'yɛmbi.

16 Nɛ nu ra Jesús bi ndɔnba rá thuhu:

—María, bi 'yɛmbi.

Nu ra María 'bex bi 'bä't'i xɛn ho bɔya, bi nu nɛ bi 'yɛna:

—Raboni, nde da ma, “Xänbate i,” bi 'yɛmbi.

17 Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Pɛ hingui sä 'bexque gui thäcä ya nguetho di 'bɛh mǐ ts'ɐ ga mba bɐ bí 'bɐh ma Ta. Janangue'a 'bɛ ní mbahma bá xi ɐ ma cuui ga pengbɐ bí 'bɐh ma Tagä, nɛ ahɐ ni Tahɐ a, nu'a ma Ojägä a, nɛ ahɐ ni Ojähɐ a, bi 'yɛmbi.

18 Nu'a ra María ra mɛngu bɐ Magdala bi mba bɔya, nɛ bi xije dyɐ xädihe gue bi nu ra Hmu nɛ bi xije 'bɛ'a bi man'a.

Nu ra Jesús bi nɛqui bɐ mí 'bɐ ɐ yá xädi

19 Nɛ nu'bɐ mín de guet'a ra pa domingo, nthɐ't'i yá jut'i ra ngu bɐ däm 'bɐhmbe nguetho dá su ma ngarpihe, nɛ nu'bɐ má nuhe, 'bä inde bɐ dí 'bɐhmbe ra Jesús. Nɛ bi 'yɛna:

—Daman johyahɐ, bi 'yɛnje.

20 Nɛ nubɔya bi 'yurcahe yá 'yɛ guepɐ xǐ'dɔmbi, nɛ rán zɐ'bɔts'e guepɐ xín sanba ra ts'at'ɛgui. Nɛ nu'bɐ má nuhe, dá pähmbe majuaɔni ma Hmuhe a, nɛ ɛmmɛ dán johyahe bɔya.

21 Nɛ bi ma mahɔn'a ra Jesús:

—Daman johyahɐ. Nɛ tengu tho bɐ í'dac ra 'bɛfi ma Ta dá jap yɐ jǎ'i ua ja ra ximhäi da bǎdi, nguthogä dí'da ahɐ ra 'bɛfi gui jafɐ yɐ jǎ'i ua ja ra ximhäi da bǎdi, bi 'yɛnje.

22 Nɛ nu'bɐ mí jua a bi man na, bi huigähe ran dǎhi n'da ngu n'dagähe bɔya.

—Dami hyámhbɐ rá Hogandǎhi Ojǎ, bi 'yɛnje.

23 Nu'a to'o di päh yá mbɐi nangué yá ts'oqui, i ja nin t'ɛdihɐ gui xihmbɐ ma punbi a. Pɛ nu'a hin di päh yá mbɐi nangué yá ts'oqui, i ja nin t'ɛdihɐ gui xihmbɐ him ma punbi a, bi 'yɛnje.

Bi hyqɔxanjuɔni a ra Tomás

24 Pɛ nu ra Tomás gue'a i t'ɛmbi ra Go a, n'da ma mixädihe, njo'o bɐ 'bɐ mí nɛqui ra Jesús.

25 M'bɛjua bɔya dá xihmbe ra Tomás:

—Nugähe dá nuhe ra Hmu.

Pɛ nu ra Tomás bi 'yɛna:

—Pɛ nugä dí ɛna him majuaɔni a guí xijɐ hinda hɔnt'bɐ gan nuse hapɐ bim fospa yɐ clavo yá 'yɛ, nɛ ga fospa ma saha hapɐ bim fox yɐ clavo nɛ ga fot ma 'yɛ bɐ ja rá 'bi'bɔts'e, sä ga ɛc'yɛi 'bɐ, bi 'yɛnje.

26 Nu'bɐ mí dät'an hyäto pa bɔya däm petihe mahɔn'a. Nɛ'a ra Tomás. Nɛ nthɐ't'i yɐ jut'i tengu mam'bet'o, pɛ xɔ bi nɛqui bɐ ra Jesús mahɔn'a, bim 'bä inde bɐ dí 'bɐhmbe.

—Daman johyahɐ, bi 'yɛnje mahɔn'a.

27 Nu'a ra Jesús bɔya bi xi a ra Tomás:

—Dami fos' ni saha ua bim foscä yɐ clavo nɛ guin nu ma 'yɛ, nɛ bá 'uät ni 'yɛ gui fo'ts'ua ja ma 'bɔts'e. O guí ɛna him majuaɔni pɛ dami 'yɛc'yɛi, bi 'yɛmbi.

28 Nu ra Tomás bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, ma Ojǎ i, bi 'yɛna.

29 Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Tomás, guí ɛc'yɛi ya nguetho ya gá nugui. Pɛ nu'ɐ to da 'yɛc'yɛigui 'bɐ nte ní nu, man'da di jap Ojǎ ɐ, bi 'yɛmbi.

'Bɛpɐ án t'o't' na ra sɔcuq

30 Pɛ nu'ɐ yɐ hyonya nt'ɔt'e dá nuhe bi 'yɔt' ra Jesús, hinga gätho dá o't'ä ua ja ra sɔcuq.

31 Pɛ hɔnt'ɐ 'da dá o't'ä dí ja ahɐ gui 'yɛc'yɛihɐ gue majuaɔni ra Cristo a ra Jesús rá Ts'ɛnt'ɐ Ojǎ a. Nɛ nu'bɐ gue'a gui 'yɛc'yɛihɐ dín 'da ahɐ ra 'da'yote mazǎi.

21

Bi nequi ra Jesús b̃a ndenthe

¹ M'bejua b̃aya dá nuhe ra Jesús mahøn'a, bi jaje dá p̃ahmbe man'da x̃an ho b̃a ja ra d̃adehe Tiberias, n'dat'a ra d̃adehe Galilea. Ne ga xi ah̃ gätho bin ja.

² M̃in 'yohe ra Simón Pedro ne ra Tomás i t'ẽmbi ra Go, ne ra Natanael ra m̃engu b̃a Caná ra x̃equi Galilea, ne man 'yoh̃gä yá ts'ant'ũ gä'be ra Zebedeo, ne mí yoho ma mixädihe.

³ Ne nub̃aya bi 'ỹenje ra Simón Pedro:

—Nugä ga mba na 'bahua, bi 'ỹenje.

—Ga mbähä 'b̃a, dá ẽmfe.

Dá mbähmbe b̃aya 'bex dá huhe n'da ma mbosahe. P̃e gätho ra xui nte dá thehe ỹa huä.

⁴ Ne nu'b̃a mí hyax b̃aya mí 'bäp̃u ndenthe a ra Jesús. P̃e nugähe him 'bexque dá p̃ahmbe gue gue'a.

⁵ Bi 'ỹenje ra Jesús:

—Gỹa ts'ant'ũh̃, ha nte gá theh̃a ỹa huä.

—Hin'na, dá ẽmfe.

⁶ Nu ra Jesús bi 'ỹenje b̃aya:

—P̃e dami 'ỹent ni xit'ãh̃ b̃a ja rán 'ỹei ra mbosa, ne 'bex gui theh̃a b̃aya.

Dá øthe a bi xije ra Jesús, ne ẽmm̃e x̃an ngu dá thehe ỹa huä, him mí sä ga j̃axhe ra xit'ã.

⁷ Ne nugä gue madi hũgä ra Jesús, dá ẽmp'a ra Pedro:

—Guehña ma Hmuh̃a ña.

Nu'b̃a mí 'ỹoh̃ ra Simón Pedro gue gue'a ra Hmu a, 'bex bi hye rá he nguetho xí mb̃ogue. Ne bin säcp̃a ja ra mbosa gue bi z̃øn'a n'dihi b̃a i 'bäh ra Jesús.

⁸ P̃e nuje dá coh̃mbe b̃a ja ra mbosa, z̃an jante dá s̃omhbe b̃a ndenthe nguetho dí j̃at'ãhe ra xit'ã ne yup̃a ỹa huä. Ne hinga yatho ndenthe, m̃be n'da ciento metro.

⁹ Ne nu'b̃a mí z̃øm b̃a ndenthe ra mbosa mí huhe, dá nuhe n'da ra sibi i z̃øb̃a, ne n'da ra huä i oxp̃a ja ỹa despi, ne mí oxp̃a ra hm̃e.

¹⁰ Ne nu ra Jesús bi 'ỹenje:

—Bá c̃a 'da ni huah̃a xcá theh̃a.

¹¹ Nu ra Simón Pedro b̃aya, bi mba bá j̃at'a ra xit'ã b̃a ja ra h̃ai i yuh̃ ỹa huä, n'da ciento ne yote ma 'd̃e'ma hyu ỹa huä x̃an ndoho. P̃e hin hap̃a bi x̃et'a ra xit'ã.

¹² Nu ra Jesús bi xije:

—Ba ẽhmb̃a dan sihm̃eh̃a, bi 'ỹenje.

P̃e xinga n'daje xcá änh̃de to'o a, nguetho dá p̃ahmbe gue gue'a ma Hmuhe.

¹³ Ne bi mba b̃a z̃ø ra sibi a ra Jesús bi hyäc ra hm̃e, ne bi 'daje, ne ra huä.

¹⁴ Ne ná hyund̃i dá nuhe ra Jesús b̃aya gue bin 'yuse, gue'b̃a go mí d̃amb̃eni b̃a ja rán 'yäg̃ui.

Iyqui ra Jesús a ra Simón Pedro

¹⁵ Nu'b̃a mán niyãhe, nu ra Jesús bi 'ỹẽmp'a ra Simón Pedro:

—Simón rá ts'ant'ũ i ra Jonás, ha man'da guí numanhogui xinda gue-hya 'da.

Nu ra Pedro bi 'ỹẽmp'a:

—Haha ma Hmu i, guí p̃adi gue dí numanho i.

Nu ra Jesús bi 'ỹẽmb̃a b̃aya:

—Dami 'ũiña ma t'ãd̃e'yo, nanguê mam hmangä gui x̃änba ỹa j̃ã'i i ẽc'ỹeig̃ui.

¹⁶ Ná yond̃i x̃ø bi 'ỹẽmp'a:

—Simón rá ts'ant'ũ i ra Jonás, ha majuãni guí numanhogui.

—Haha ma Hmu i, guí p̃adi gue dí numanho i, bi 'ỹẽmbi.

Ne nu ra Jesús bi 'ỹẽmp'a:

—Dami fãh̃ ma d̃e'yo 'b̃a.

¹⁷ Ne ná hyund̃i b̃aya bi 'ỹẽmbi:

—Simón rá ts'ant'ũ i ra Jonás, ha guí numanhogui, bi 'ỹẽmbi.

Ne bi du rá mb̃ai ra Pedro, nguetho ya ná hyund̃i bi 'ỹän 'b̃a i numanho. Ne bi d̃ati:

—Ma Hmu i, gätho guí p̃adi, guí p̃adi dí numanho i.

Ne nu ra Jesús bi 'ỹẽmbi mahøn'a:

—Dami 'ũiña ma z̃u d̃e'yo dadí hũcã.

¹⁸ Nu'b̃a gm̃iñ ts'ant'ũ z̃ai gán 'yose h̃onb̃a go hap̃a guín nde gui mba, ne guí tuz̃eh̃e rá ng̃at'i ni foho. P̃e nu'b̃a gán d̃ac'ỹei gui ñng̃ ni 'ỹe ne n'dan'yo da

tut'i i, nɛ da zix'i i hapu hin guín nde
gui mba, bi 'yɛmbi.

¹⁹ Guehna bi man ra Jesús, gue da
bah ra Pedro 'bɛ'a nín dɛte da nu a, nɛ
gue'a dí 'yudi xun hotho Oja a. Nɛ nu
ra Jesús bi 'yɛmp'a ra Pedro mahon'a:
—Dami tɛngui gui thoc'a ma 'bɛfigä,
bi 'yɛmbi.

Bi t'än'na ra Jesús nangue a ra Xuua

²⁰ Nɛ nu'bu mí dɛ'mi bi dɛn baya
bi nyɛgui, bi nugä gue nɛqui dí tɛt'i,
gucä madí huɛgä ra Jesús, ngue
'darpu xtá hu'be bu ja ra mɛxa 'bu män
sihmɛhe gue'bu má änni to'o di dä a.

²¹ Nɛ nu'a ra Pedro 'bu mín nugui dí
tɛt'i, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ma Hmu i, 'bɛ'a nín dɛte xin da nu
na ra Xuua, bi 'yɛmbi.

²² Nu ra Jesús bi dɛti:

—Nu'bu ma pähä di 'butho ua
gue'bu go dá sɔcä mahon'a, hin ni 'bɛfi
gui 'yängui. Pɛ nu'a ni 'bɛfi gui tɛngui
gui thoc'a ma 'bɛfi, bi t'ɛmbi.

²³ Pɛ janangue'a mi manse yu
'yɛc'yɛi gue njam'bu ga tugä. Pɛ hinga
ngubu bi man ra Jesús, pɛ bi 'yɛna:
“Nu'bu ma pähä di 'butho ua gue'bu
go dá sɔcä mahon'a, hin ni 'bɛfi gui
'yängui,” xí 'yɛmp'a.

²⁴ Gucä rá xädigä gue bi man ra
Jesús, nɛ gucä xin dí o't' na ra sɔcuɔ
'bɛ'a dá nu gue majuaɲi bin ja. Nɛ dí
pəhmbe majuaɲi na dí o't'ä ya.

²⁵ Nɛ xun ngu mi'da yun t'ɔt'e bi
'yɔt'a ra Jesús. Pɛ nu'bu gätho xcá
o't'ä, hinga xɔt'a gätho xtín ja ua ja ra
ximhäi 'bu. Nɛ hɔnt'a dí xi ahɛ ya.

HECHOS Yún t'òt'e yú 'bäihü ra Jesucristo

Bi man ra Jesús ba éh rá Hogandáhi Ojá

¹ Nu'i Teófilo, rá mbadi ra søcuá dá o't'a'i mám'bet'o, dá xi'i gátho bi 'yòt' ra Jesús nu'bü mi dæmp' rá 'bæfi. Nε dá xi'a'i gátho ngue bi ma 'bü mín xänbate.

² Nε dá xi'a'i gátho bi 'yòt'a ra Jesús asta gue'bü mi mba mahéts'i. Nε nu'bü mi 'bücuja ja ra häi, nu rá Hogandáhi Ojá bi xih ra Jesús 'bε'a da xih yú 'bäihü gue da 'yòt'e. Nu'u yú 'bäihü, gue'u yün 'yohü bi huanh ra Jesús ngue man yú xädi u.

³ Nu ra Jesús bi nu ran ünbi nε bi du. Nε gátho nyote pa 'bü mí ndants'i mahøn'a, bin 'yuse bü 'büh yú 'bäihü, ja'bü bi hnu, ja'bü hin'na. Nε bi 'yuti xün ngu yün t'òt'e guepü bi nde da fädi gue i 'büi. Nε bi xi'u nangue rá 'bæfi i òt' Ojá ua ja ra ximhäi, nε 'bεpü dí manda Ojá u gátho dim 'büi.

⁴ Nu'bü mím 'bühmbü yú 'bäihü mahøn'a a ra Jesús, nε bin sihmehü, bi xi'u da dæmp'u Jerusalén 'bε'a bi ma majuani rá Ta gue ba éhe. Nε éh'a ra Jesús:

—Ya xcá 'yøhmbü dá mangä mam'bet'o ngue ba pēnh Ojá rá Hogandáhi.

⁵ Nu'a ra Xuua bi 'yòt'ahü ran xixyá nangue ra dehe thoho, pε mi ts'ütho ya ga 'da ahü rá Hogandáhi Ojá, bi 'yén'a ra Jesús.

Bi ndex mahéts'i ra Jesús

⁶ Nu'bü mím peti u, bi 'yänni:

—Ma Hmu ahe, hague guehya yu pa jabüya gui 'yòt'e din ja ma ts'edi zehéhü mahøn'a, dyü israelhü.

⁷ Bi dā'a ra Jesús:

—Hingui sá gui pähmbü nda'a ní pa xün zän ma Tahü da 'yòt'a 'bε'a gátho da 'yøzehe. Hin ni 'bæfiü gui pähmbü.

⁸ Pε nu'bü bá éh rá Hogandáhi Ojá, nε gam 'bühmbü, din ja ni ts'edihü. Nε

nu'bü bin ja, gui xihmbü yu jä'i ua ra dāhnini Jerusalén nanguécä, nε gátho ua ra häi Judea, nεpü ra häi Samaria, nε gátho na ngüni ra ximhäi.

⁹ Nu'bü mi gua'a man ra Jesús bi mba mahéts'i. Nu yú 'bäihü bi nu nu'bü mi ndex mahéts'i. Nε n'da ra güi bi go'mi nε him bi nu yú 'bäihü mahøn'a.

¹⁰ Nε mi 'bäpü, mi ndø'ts' mahéts'i, 'bex mi 'bähmbü yoho yám 'bēhni Ojá mahéts'i, i he yu t'axca pahni.

¹¹ Nε bi 'yēmbi:

—Nu'ahü gyü mēnguhü Galilea, hanja gní 'bähmbü ua ya nε gní ndø's'hü mahéts'i. Nu ra Jesús bi ndex ua gui 'bähmbü, nε tengutho bü á ndets'e, ngutho 'bü bá cāh mahøn'a, nε guet'a ra Jesús a.

Bi thahn'na ra Matías rām poniui ra Judas

¹² Nu yú 'bäihü ra Jesús bi nεxpü ja ra nyuni Olivos büya, bi mba bü ra hnini Jerusalén, nε hinga yatho, ndehnini.

¹³ Nε nu'bü mi yērpü ja ra hnini bi ndexpü n'da ra cuarto magäts'i guepü i 'büü. Gue'u i 'büpü u, ra Pedro, nε ra Xuua, nε ra Jacobo, nε ra Andrés, nε ra Felipe, nε ra Tomás, nε ra Bartolomé, nε ra Mateo, nε ra Jacobo rá ts'ünt'u ra Alfeo, nε ra Simón gue t'ēmbi ra Zelote, nε ra Judas rán 'yohü ra Jacobo.

¹⁴ Gátho ya 'darpü bim peti nε zäi min yāhü Ojá. Nε bi zøpü 'da yu xisu nε ra María rá mbe ra Jesús, nε'u yün 'yohü ra Jesús.

¹⁵ 'Darpü madím peti u n'da ciento nε 'däte njä'i. Nε nu'u yu pa'u bi ndants'a ra Pedro nε bi 'yēna:

¹⁶ —Ma cu ahü nangue ra Cristo, nu rá Hogandáhi Ojá maya'bü bi jap'a ra David da 'yòt' ra søcuá, nε bi ma 'bε'a da 'yòt' ra Judas, nguetho mí pä Ojá 'bε'a da 'yòt'a. Gue'a ra Judas ngue bi dā'a ra Jesús nu'bü mi fēnt'i. Nε gue'a bin ja nguetho gátho 'bε'a mán t'òt'i bü rām hman Ojá din ja.

17 'Dat'a ra 'bɛfi dá øthe ra Judas nguetho ra Jesús bi huahn'na ra Judas tengu bu á huancähe.

18 Nɛ bi thän'a n'da ra häi nangu'e'a í mbä'a ra Jesús. Nu'bu mi zohäi ra Judas, bi nyepu häi, nɛ bi foh rá foho, nɛ bi bœni gätho yá xɛfo.

19 Gätho yu ja'i mi 'bupu Jerusalén bi 'yøde 'bɛ'a bin ja. Jananjabu bi mba ma hutu ra häi ngue yá nde'u, Acéldama, gue nde da ma bim fäm bu ra ji.

20 Nguetho nt'o't'i bu ja rá søcuq ra Salmos:

Din häitho ra häi
nɛ njon dim 'bupu,
nɛ nt'o't'i ngue n'dan'yo da hyan rá
'bɛfi mi ja xtá 'yøt'a.

21 Janangu'e'a jatho ga huahndu a dam pɛhmbe. Jatho ga huahndu n'da rám poniui ra Judas, gue'a n'da madí hyenje gätho yu pa mí 'buhmbe ra Hmu, ra Jesús.

22 Nɛ ga huahndu n'da bi nu 'bu mi xixyaba ra Jesús a ra Xuua, nɛ madí hyenje gätho yu pa dám 'buhmbe ra Jesús, gue'bu go mí mba mahɛts'i, bi nu, nguetho n'dat'a ga mamhbe ngue bi ndants' mahøn'a ra Jesús 'bu mi du, bi 'yɛn'a ra Pedro.

23 Nɛ nubaya bi ndønba yá thuhu to'o da thahni, gue yoho yan 'yohu bi hndœni. Nu'a n'da ra José Barsabás nɛ í Justo, nɛ nu'a man'da ra Matías.

24 Nɛ nu'u yu ja'i bin yahu ra Hmu buya, nɛ bi 'yɛna:

—Ma Hmu ahe, guí parpa yá mbui gätho, dami 'yurcahe ya yoho nda'a xcá huahni.

25 Nu'a ga comhbe ra 'bɛfi ngue ma 'bäigähe ra Jesucristo, ngue'a xtá 'yøt'a ra Judas. Nguetho xí 'uepu ja rá 'bɛfi nangu'e rá ts'oqui, bi mba da nu'a rán säui da nu, bi 'yɛm 'bu min yahu Oja.

26 Nu yu 'yɛc'yɛi buya bi 'yøt'e tengu'bu n'da ran taha, ngue nde da ba'u nda'a bi nde Oja. Bi bœni gue gue'a ra Matías. Nɛ nu yu 'yɛc'yɛi buya bi huanh ra Matías, nɛ bi gomhbu yá 'bɛfi u 'de'ma'da yá 'bäih bu ra Cristo.

2

Bi zoh rá Hogandahi Oja

1 Pɛ guexta'a di thoqui dim peti gätho yu 'yɛc'yɛi, din ja'a mí tø'mi, gue bá pɛnh Oja a rá Hogandahi, nɛ bin theui n'da ra dæmpeti mí sänba Oja u yu israel, t'ɛmbi Pentecostés.

2 'Dahmantho bi zøpu di hi, tengu'bu n'da ra ndønthi gue bí 'yɛh mahɛts'i a. Nɛ nu'a ní hi bu, bi yus'pu ja ra ngu guepu mi hu'u.

3 Bi nɛqui tengu yu t'usibi nɛ 'da'i ts'u bi zox yá ya yu ja'i n'da ngu n'da u mi 'bupu.

4 Ngue n'da ngu n'da mi 'bupu, gätho bin t'un rá Hogandahi Oja, nɛ bi hæt ra ts'edi xæn ho u. Nɛ bi mbudi 'dahma 'dan'yo bu án ya'u n'da ngu n'da'u nangu'e rá ts'edi rá Hogandahi Oja in 'yohu.

5 Nɛ nu'u yu pa'u bi zøm bu Jerusalén u yu judío, da 'yøt'a ra dæmpeti mí xi Oja maya'bu, ngue bá nɛxpɛ gätho yu häi ua ja ra ximhäi.

6 Nɛ nu'bu mi 'yø'a di hi u yu ja'i, bim peti bu, nɛ n'da ngu n'da u bí zo'u yu 'yɛc'yɛi nangu'e yá ndesɛ, nɛ him bi zä bi bœni ha bin ja.

7 Nɛ bi hyonya thoho nɛ him bi badi 'bɛ'a nam bœni, nɛ bin 'yɛmb zɛhɛ u:

—Hague án zä bin ja bu, bin 'yemp'u. Ha hinga gue'u yu mɛngu bu Galilea gätho i ya ua ya.

8 Hanja sä i sijɛ ma ndesɛhu n'da ngu n'daju.

9 Nɛ nuju n'da'a n'danni bá nɛxhu, nɛ 'daju, 'bu'i 'da bá nɛxpɛ Partia, nɛpu Media, nɛpu Elam, nɛpu Mesopotamia, nɛpu Judea, nɛpu Capadocia, nɛpu Ponto, nɛpu ra häi Asia.

10 Nɛpu Frigia, nɛpu Panfilia, nɛpu ra häi Egipto, nɛpu ra häi Africa jom bu Cirene. Nɛ nu'u mi'da yu romanos u, madague'bu gätho yu judío u, nɛ nu mi'da u gue ɛc'yɛi tengugahu dyu judío'u, nɛ 'buh mi'da bá nɛxpɛ Creta, nɛpu Arabia.

11 Nɛ dí øhmbu i mam ma ndehu nangu'e yán t'øt'e gue i øt' rá ts'edi Oja, bin 'yemp'u.

¹² Ne gätho madi hyonya thoho, ne hingui pãdi 'be'a da bēni. Ne n'da ngu n'da bi mansɛ ɯ:

—'Be'a ní mba na in ja ya.

¹³ Pɛ nu'ɯ mi'da bi ma:

—Iti ɯ.

Bi zoh yɯ jq'i ra Pedro

¹⁴ Ne nu ra Pedro bɯya 'darpɯ mí 'bähmbɯ ɯ mi 'de'ma'da yá 'bäihɯ ra Cristo, ne nts'edi bin yá, bi 'yɛna:

—N'yohɯ ahɯ dyɯ judíohɯ ne gätho ahɯ guí 'bähmbɯ ua Jerusalén, dami 'yøhmbɯ xɯn ho 'be'a ga xi ahɯ ya.

¹⁵ Nuje hin dí itihe tengu guím bɛmhɯ, nguetho ja guto ya.

¹⁶ Pɛ nuna guehna gue bin ja ya, gue'a bi man ra Joel rá pøngahyá Ojá, bi 'yɛna:

¹⁷ Din ja bɯ n'da ra pa ba ɛhe, ɛn Ojá, gue ga pɛn'nahɯ ma Hogandahi gätho nangu yɯ já'i 'bɛcua ja ra ximhäi.

Ne nu'ɯ ni ts'unt'ahɯ ne ni t'ixuhɯ dim pøngahyá.

Ne ni ts'unt'ahɯ da nu'ɯ yɯn t'uti tengu yɯ t'i

ne ni dác'yɛihɯ da 'uɪ yɯ t'i.

¹⁸ Nu'bɯ bin ja, nu'ɯ ma 'yɛhe, yɯn 'yohɯ ne yɯ xisu, ga pɛnpä ma Hogandahi ɯ,

ne dim pøngahyá nanguécä.

¹⁹ Ne ga uh yɯ hmɛpya bɯ magats'i, nɛpɯ ja ra häi, yɯ hmɛpya ra ji, ne ra sibi ne ra 'bifi.

²⁰ Ne nu'a ra hyadi ya hin din ja rán nequi,

ne ra zana xtan theni tengu ra ji.

M'bet'o nja bɯ din ja, m'bejua da zøn ra pa dua ɛh ra Hmu mahɛts'i,

ne nu'a ra pa a, nuixte thoho ne nts'utho 'be'a din ja.

²¹ Ne nu'a ra pa dua ɛhe, din ja gue hønt'a to'o xí mba't'a ra Hmu da yɛn Ojá a.

Ngubɯ bi 'yo't'a ra Joel 'bɯ maya'bɯ, bi 'yɛn'a ra Pedro.

²² Nu ra Pedro xø bi 'yɛmp'ɯ mahøn'a:

—N'yohɯ ahɯ dyɯ israelhɯ, dami 'yøhmbɯ ma nde. Dí m mangä nangué ra Jesús ra mɛngu Nazaret. Ojá bi japi ngue bi 'yøt' yɯn t'øt'e nuixte nangué

rá ts'edi Ojá, ne yɯ hyonya nt'øt'e, ne yɯ hmɛpya, guepɯ da zä gui pähmbɯ ngue Ojá bi zɛ'a.

²³ Ne maya'bɯ Ojá mi pãdi 'be'a gá 'yørpahɯ rá Ts'unt'ɯ. Ne Ojá mi sänni gue gá cuathɯ bɯ ja n'da ra pont'i nangué yá 'yɛ yɯ tonto, ne gá hyohɯ.

²⁴ Pɛ nu'a Ojá bi xox 'bɯ mí du, ne bi hyacua ran däte, nguetho hin'yɯ rá ts'edi ran däte xtán zä xtán zám'ma ra Jesús.

²⁵ Nguetho bi man ra David gue 'be'a da nu ra Jesús, 'bɯ mí 'yɛna:

Nugä thocua thoho dí nugä Ojá bɯ ja ma hmi.

Ne di 'dac ra ts'edi, janangué'a njon da zä di 'uegagui.

²⁶ Janangué'a i hu ma mbɯi, ne dadín johya 'bɯ dí m mangä nangué'a.

Ne nu'bɯ din sanya ma já'i bɯ ja ran 'yägui, dí tøp'ma ran ho da t'ørcagui.

²⁷ Nguetho hin gui hyegä ma te da gopɯ guepɯ o'ɯ xɯn du,

Ne hin gui japi da 'ya ma ngøc'yɛi, guécä, ni Hoga t'uhnigui.

²⁸ Ne gá 'yurqui 'bɛpɯ dām 'bähmi mazai mahøn'a,

ne nu'i gui jaqui ngue din ja ran johya ma mbɯi nu'bɯ dá nut'a ni hmi,

bi 'yɛn ra Pedro tengu bi man ra David.

²⁹ Ne xø bi 'yɛn'a ra Pedro:

—N'yohɯ ahɯ, da zä ga xi ahɯ majuani nangué ma ngørpa mbombøtahɯ ra David mi 'bɯi maya'bɯ, him bi mansɛ nanguése 'be'a da t'ørpe, nguetho bi du, ne guexta'a i o bɯ rán 'yägui i ja ua dí 'bähmbɯ.

³⁰ Pɛ nu ra David bim pøngahyá 'bɯ mí man na, ne mí pãdi majuani 'be'a bi xi'a Ojá, gue n'da rám bom'betø ra David din ts'ut'abi nangué yɯ israel tengu ra David, ne guehna ra Cristo na.

³¹ Ne mi päh ra David 'be'a din ja, janangué'a bi ma nangué da ndants' mahøn'a ra Cristo, ne hin da ts'opɯ nidu rá te, ne xín da 'ya rá ngøc'yɛi a.

³² Nguetho ra Jesús, Ojá bi xox 'bɯ mi du, ne nu'a dí pähmbe majuani

gätho gahe, ne dí mamhbe nguetho dá nuhe 'be'a bi t'ørpe.

³³ Oja bi xots'i ne bi zixpə ja rá ts'edi, ne bi un'na rá Hogandəhi tengu xí man Oja, janangue'a bi 'dacəhe bəya. Gue'a rá Hogandəhi i øt'e 'be'a gätho guín nuhə ya, ne guí øhmbə ya.

³⁴ Nguetho ra David him bi ndex mahəts'i, pə gue'a im manse a:

Nu'a ra Hmu bi xi'a ma Hmu:
"Dami hyucua ja ma ts'edi,

³⁵ asta gue'bə ga təhui man səiui,"

bi 'yən'a ra David, bi 'yən'a ra Pedro.

³⁶ Ne xø bi 'yən'a:

—Gätho ahə ma mi israel ahə, gui pəhmbə ya majuəni bi jap Oja dim hmu a gá cuathə bə ja ra pont'i, ne guehna ra Jesús, ne gui pəhmbə gue bi huan Oja a, bi 'yən'a ra Pedro.

³⁷ Nu'bə mi 'yøh yə ja'i 'be'a bi man'a ra Pedro, əmmə bi du yə mbəi, 'bə mí 'yøde gue rá Ts'ənt'ə Oja a xí hyo. Ne bi t'än'na ra Pedro ne yän 'yohə:

—Man 'yohə ahə, 'be'a da zä ga øthe ya, ən'ə.

³⁸ Nu ra Pedro bi dəti:

—Gui pəh nin 'yomfənihə nangue ran ts'o, ne gan xixyəhə n'da ngu n'da ahə nangue rá thuhu ra Jesucristo. Ne din ja ra punbi ni ts'oquihə, ne di 'da ahə rá Hogandəhi Oja.

³⁹ Nguetho bi man Oja di 'da ahə ran t'unni gue'a rá Hogandəhi Oja, ne ni t'əhniəhə din t'unni, ne gätho ə hønəbə go hapə i 'bəi din t'unni, gue hønt'a go to'o da zohn'na Oja ra Hmu, bi 'yən'a ra Pedro.

⁴⁰ Ne nu ra Pedro man'da xən ngu bi xifi ne bi həcui, ne bi 'yəmbi:

—Damin yəmhəbə nangue'a ran ənbi da nu'ə yə ts'om'bäi i 'bəcua ya, bi 'yən'a ra Pedro.

⁴¹ Ne gätho to'o bi 'yømanho a bi man ra Pedro bi mba ma xixyəbi. Nu ra pa gue bi man ra Pedro, mbə hyu mahuəhi yə ja'i bi 'yəc'yəi.

⁴² Ne nu'ə bi thocta'a bi xänba yə 'bəihə ra Cristo ə, ne bi hyu yə mbəi nguetho 'da'angu im bəni. Ne thocua thocho bim peti gue din yəhə Oja, ne da zi ra xəcahmə, ngue bi bən rán dəte ra Hmu.

Yəm 'bəi ə mbədi bi 'yəc'yəi

⁴³ Gätho yə ja'i bi numansu Oja ne əmmə bi hyonya thocho 'be'a bin ja nangue yən t'øt'e nuixte ne yə hməpya bi 'yøt' yə 'bəihə ra Cristo.

⁴⁴ Ne gätho gue bi 'yəc'yəi n'dat'a in numanho n'da ngu n'da, ne nu'a 'be'a mí pə'ts'i n'da ngu n'da, 'da nan gomthoho.

⁴⁵ Ne nu'bə n'da mí honi 'be'a madí 'bədi, nu'a man'da bəya bi mbə 'be'a mí pə'ts'i, bi un'na bəya.

⁴⁶ Ne mpa 'bə mpa 'bə madím peti bə ja ra dəniyə. Ne nu'bə xən sihmə, bin sänbi bi mba bə ja yə ngu yə mi'yəc'yəihə, ne bin johya yə mbəi, ne 'dat'a im bəni.

⁴⁷ Ne bi 'yəsəpa Oja, ne bi hnumansu ə nangue gätho yə ja'i. Ne nu Oja bi japi n'dapa ngu n'dapa i cərpə ja rá ts'edi mi'da yə ja'i, gue bi zin'ə.

3

Bi zä ra dogua

¹ N'da ra pa 'bə hyunde, gue'a ra ora 'bə nzəi mí yəhə Oja yə ja'i, bi mba bə ra dəniyə ra Pedro ne ra Xuua.

² Mi 'bəpə n'da ran 'yohə ra dogua gue'bə go mim 'bəi. Ne nzəi bi thuxpə ja rá goxthi ra dəniyə. Nu ra goxthi t'əmbi mahotho. Nu ran 'yohə da 'yāp yən t'unni yə ja'i i thopə mbo.

³ Nuna, nu'bə min nu ra Pedro ne'a ra Xuua ní mba bə ja ra dəniyə, bi 'yāp ran t'unni.

⁴ Nu ra Pedro n'youi ra Xuua, nu'bə min nu i hupə, bi 'yəmbi:

—Hyandgä'be.

⁵ Nu ra dogua bi hyant'ə, mi tø'mi da hyəni 'be'a di un'də.

⁶ Pə nu ra Pedro bi 'yəmbi:

—Xíng ra t'axi xíng ra c'axt'i dí həgä, pə nu'a i jagui dadí 'da'a'i. Nangue rá ts'edi ra Jesucristo məngu bə Nazaret, damí ndants'i ne gan 'yo, bi 'yəmbi.

⁷ Nu ra Pedro bi bəntpa rán 'yəi, bi xots'i. 'Bəx bin həts'edi rá gua, ne rá hyudi xingua.

⁸ Ne n'da sägui thocho bi 'yøt' 'bə mi ndants'i ne bin 'yo. Ne'a bi yəthə bə ja ra dəniyə, sägui ne 'yo, ne əspa Oja.

⁹ Gätho yu ja'i bi nu ran 'yohu ngue bin 'yo ne bi 'yɛspa Oja.

¹⁰ Ne mi paɗi gue nu'a mi hupɔ ja ra goxthi mahotho bu ja ra ɗanija mi äh ra mbeti. Ne gätho bi hyonya thoho 'be'a bin ja ran 'yohu.

Nu ra Pedro im mam bu ja ra ngun'yu t'ɛmbi Salomón

¹¹ Nu'a mi dogua hingui nde da hye'a ra Pedro ne ra Xuua, ne bá ɛpu xan ngu yu ja'i guepu ja ra ngun'yu mi 'bä u, t'ɛmbi Salomón, ne madí hyonya tho'u.

¹² Nu'bu mí hyant'u yu ja'i a ra Pedro, bi 'yɛmbi:

—N'yohu ahɔ dyu israelhu, hanja gadí hyonya thohu nanguehna ra dogua, ne hanja gní hyandga'be. Ha guí ɛmhbu gue ma ts'edis'e'be ne man hose'be gue xtá jap'be bin 'yo na.

¹³ Hin'na maha, pe ga xi ahɔ hague bin ja. N'dat'a Oja gue mí ɛspa mam bombotahu ra Abraham ne ra Isaac ne ra Jacob, bi zixpu mahets'i a rá Ts'ant'u, ne bi un rá ts'edi. N'dat'a ra Jesús gue gá dāhu bu ja rá hmi ra Pilato ne gá cōmhbu bu. Nu ra Pilato mim ma xtá mba nthegui.

¹⁴ Pe nu'ehu gá cōmhbu n'da xan ho, ne gue'a rá Thahni Oja a. Ne gá 'yāhmbu n'da ra hyodu da soc'ahu.

¹⁵ Ne gá mamhbu gue da mba ntho ra Hmu gue di un ra te. Pe Oja bi xoxpu 'bu'u xan du, gue'a dá nuhe ne dadín juannde.

¹⁶ Bi zä na ran 'yohu nguetho bi 'yɛc'yɛi ra Jesús. Ne guehna ran 'yohu guín nuhu ya, ne guí paḥmbu to'o na.

¹⁷ Pe nuya, n'yohu ahɔ, dí pačä ngue hin gmí paḥmbu 'be'a xcá 'yøthu 'bu gmí hyohu ra Jesús, ne ximanguetho ni ngarpihu.

¹⁸ Pe Oja bi japi bin ja 'be'a gätho bi ma maya'bu, gue bi man yu pōngahya nangue ran unbi bi nu ra Cristo rá Thahni Oja.

¹⁹ Janangue'a nuya, damí päh nin 'yomfɛnihɔ ne gui dāp ni mbuihu Oja. Ne nu Oja buya da zä da duc'a ni ts'oquihu ne dí 'da ahɔ ran johya ni mbuihu.

²⁰ Ne nu Oja ba penhua mahon'a ra Jesús ne gue'a ra Cristo xa ts'änni di jaɕuahɔ.

²¹ Nu ra Jesús jatho da gopu mahets'i jague'bu da zōn ra pa da mba ma hoqui gätho ua ja ra ximhäi, tengu bi man Oja maya'bu, nangue yá nde yá hoga pōngahya.

²² Pe bi 'yɛnsɛ a ra Moisés: “Nu'a ra Hmu ma Ojahɔ, da zānna n'da rám 'behni ngue gue'a nin 'yohuhɔ tengugä. Damí 'yøhmbu 'be'a gätho da man'a.

²³ Ne din ja, hōnt'a go to'o má ja'i hin da 'yømanho a, da mba ma 'ueque nangue yá t'uhni Oja, ne da mba ma 'bepi rá te,” bi 'yɛn'a ra Moisés.

²⁴ Ne majuaɗi, gätho bi man yá pōngahya Oja gue'bu mí man ra Samuel ne gätho mi'da yu pōngahya m'bejua mí 'bui, gätho bi ma 'be'a gätho da 'yøt' Oja, ne gue'u dí nuhu yu pa jabuya.

²⁵ Gueju dyum bom'betoju yá pōngahya Oja, ne ndeju Oja ga comhbu rán hogui bi 'yørpa ma ngarpa bōtahɔ nu'bu mi t'ɛmp'a ra Abraham: “Nangue n'da nim bom'beto dim 'buh niya'bu, dí mba ma japi gätho yu ja 'i guecua ja ra häi,” bi t'ɛmp'a.

²⁶ Janangue'a nu'bu mi xoxa Oja a rá Ts'ant'u gue bi du, m'bet'o thoho bá penhua dí 'buhmbu, ngue nde di 'uegahɔ n'da ngu n'daju nangue ma ts'oquihu, bi 'yɛn'a ra Pedro.

4

Pa ma juanbi ra Pedro ne ra Xuua

¹ Nu'bu mi xänba yu ja'i ra Pedro ne ra Xuua, bá ɛh yu mbäjä ne'u yu hmu bu ja rá ɗanija yu judío, ne yu saduceos.

² Nu'u ɛmme bin cue u, nguetho bi xänba yu ja'i gue bi ndants'a ra Jesús bu 'bu'u xan du.

³ Nu'u bi bent'a ra Pedro ne ra Xuua, ne bi got'a fädi, jague'bu mi hyats'i bi juanbi, nguetho xan de 'bu mi got'i.

⁴ Pe xan ngu u xí 'yøh ram hma bi ma, bi 'yɛc'yɛi. Mbɛ í jua'i cat'a mahuahi yan 'yohu ngue bi 'yɛc'yɛi.

⁵ Nu'b_u mi hyats'i bim peti b_u Jerusalén y_u ngurpa mbäjä n_e y_u dāc'yēi n_e y_u xānbate nija.

⁶ Mi 'b_up_u ra Anás ra dāmbäjä a, n_e ra Caifás, n_e ra Xuua, n_e ra Alejandro, n_e gātho mi'da y_u meni ra dāmbäjä, bim peti ngue di juānba ra Pedro n_e ra Xuua.

⁷ N_e bi manda da ts'ispa ra Pedro n_e ra Xuua, n_e bim 'bāp_u ja y_u hmi n_e bi 'yānni:

—'Bē'a má ts'edi o gue to'o rán t'edi ngue xca 'yōt'ui na.

⁸ Nu ra Pedro b_uya n'youi x_un ngu rá ts'edi rá Hogandāhi Ojä, bi 'yēmbi:

—Gyá ngurpih_u y_u jā'i n_e gy_u dāc'yēih_u dy_u jā'i israelh_u.

⁹ Ha guí āngahe nam pa ya nanguie ran ho bi t'ōrpa na ran 'yoh_u, n_e hague nja bi zā na ran 'yoh_u ngue mi _u.

¹⁰ Nu'b_u majuāni guí āngahe, guí 'yōhmb_u ya, n_e gātho ma mi'israelh_u, ngue nanguie rá ts'edi ra Jesucristo, gue'a í zā ín 'yo na ran 'yoh_u ya. Gue'a ra Jesús ra mēngu b_u Nazaret, gue gá cuath_u b_u ja ra pont'i, n_e nu Ojä bi xoxp_u 'b_u'_u x_un du.

¹¹ Guehna ra Jesús hin gá nde gá pāhmb_u, ngue tengu'b_u gy_u gādoh_u gá samhb_u n'da ra do. P_e nuya Ojä bi japi ngue tengu'b_u n'da ra do man'da mahyonidā b_u pa nthōe ra nguajādo.

¹² Njo'o man'da da zā di pō'a n'da hinda hōnt'a ra Jesús. Nguetho him bi zān Ojä man'da ra ts'edi ua ja ra ximhāi gue da zā di pōj_u, hinda hōnt'a ra Jesús, bi 'yēn'a ra Pedro.

¹³ N_e madi hyonya thoho _u y_u juānbate 'b_u mí bādi him bi zu dīn yāh_u ra Pedro n_e ra Xuua, gue mí pādi him bin xādi. P_e bi bēm b_uya, bīn 'yoh_u ra Jesús ra Pedro n_e ra Xuua.

¹⁴ N_e nu'b_u min nu ran 'yoh_u xí zā gue mi 'bāhmb_u _u, hin'y_u 'bē'a man'da sā da xifi.

¹⁵ N_e bi mbēhn b_u thi _u yoho n'da z_u ora, ngue nde dīn 'yān'd_u 'bē'a da zā da 'yōrpe.

¹⁶ N_e bīn 'yān'd_u:

—'Bē'a sā ga ōth_u nanguie yān 'yoh_u, nguetho majuāni n'da ran t'ōt'e nuixte

bi 'yōt'_u. N_e gātho 'b_ucua Jerusalén i pādi, hingui sā ga cōmhb_u.

¹⁷ P_e guehma nde'b_u ga sūhmb_u n'dahma njon da xifi nanguie ra Jesús, gue him man'da di thoc ram hma b_u 'bāh y_u jā'i, bi 'yēn'_u.

¹⁸ Bi zohn mahōn'a _u, bi xih pāya, gue him man'dandī da ma, xīn da xānba y_u jā'i nanguie ra Jesús.

¹⁹ Bi dāh ra Pedro n_e ra Xuua, bi 'yēmbi:

—'Bē'a go guím bēnsēh_u ngue i nde Ojä ga ōt'be, ha gue'a guím mamhb_u o gue'a man Ojä a ga ōt'be.

²⁰ Nguetho jatho ga mamhbe 'bē'a xtā nuhe n_e 'bē'a xtā ōhmbe, bi 'yēn'_u.

²¹ Nu'b_u man'da mi dāmhya _u, bi hyegui nguetho him mi tīni 'bē'a dí ūnba _u. Nu'_u i supi dīn cue y_u jā'i 'b_u xtī ūnba ra Pedro n_e ra Xuua, nguetho gātho y_u jā'i mí ēspa Ojä nanguie'a xīn ja.

²² Nguetho nu ran 'yoh_u mi ponga nyote njeya mi pē'ts'i, ngue bi t'ōrpa ran t'ōt'e nuixte, gue bi zā.

Nu y_u 'yēc'yēi bi 'yāp Ojä hin dīn su

²³ Nu'b_u mi theh ra Pedro n_e ra Xuua, bá ēp_u guep_u mi 'bāh y_u 'yēc'yēi. N_e bi xifi gātho xí xī' _u y_u mbäjä n_e y_u dāc'yēi.

²⁴ Nu'_u, nu'b_u mí 'yōde, bi zo Ojä, n'dat'a im bēni, n_e bi 'yēn'_u:

—Ma Ojä ahe, gue gra Hmu, gá 'yōt' mahēts'i nēcua ja ra hāi n_e ra dejā n_e gātho _u i jab_u.

²⁵ N_e nu ní Hogandāhi bi bēnba mam bombōtahe ra David, ni 'yēhē, 'b_u mí 'yēna:

Hanja nín 'yo'ts'_u y_u jā'i gue hingui tēn'na Ojä, n_e im bēn'_u gue him majuāni.

²⁶ Y_u hmuts'ūt'abi y_u hāi ya bi d_u'mi bi zā bi dūmp' ra sūi.

N_e y_u ts'ūt'abi bim peti dīn sūhmb_u ra Hmu Ojä n_e ra Cristo rá Thahni Ojä, bi 'yēn'a ra David.

²⁷ Nguetho majuāni bim peti ua ja ra hnini ra Herodes, n_e ra Poncio Pilato, n_e y_u jā'i ngue hing y_u judío,

ne ma mi'israelhe, ne bi zəh ni hoga Ts'unt'u Jesús, gue'a gá huahni.

²⁸ Nu'u bi 'yøt'u gätho 'b'e'a xcá sän mam'bet'o gue bin ja.

²⁹ Nuya ma Hmu ahe, damí nu'u gue nde di ɯnje, ne damí 'daje ni ts'edi, ni 'yɛhɛgähe, ga huthe ran zambui ga mamhbe nim hma.

³⁰ Ne ga uthe yu ja'i ni ts'edi gue da zä'u yun zäman'u. Ne gui 'yut yun t'øt'e nuixte ne yu hmɛpya nanguie ni Hoga ts'unt'u ra Jesús, bi 'yɛm 'b'u min yəhu Oja u.

³¹ Ne nu'b'u mí jua'a bin yəhu Oja, nu ra ngu guerpɛ xim peti bin huani, ne gätho u man'da bi hya yá ts'edi nanguie rá Hogandahi Oja. Ne gätho yu 'yɛc'yɛi bi hyut'an zambui, bi mamp'a rām hman Oja.

Bi gohmi 'b'e'a gätho mi ja

³² Gätho yu 'yɛc'yɛi i 'bui tengu n'danja'i tho, 'dat'a i øt'e, 'dat'a im bɛni. Xinga n'da bi ma gue jase yá mbeti, ne gätho 'b'e'a mi ja mi cohmi.

³³ Ne nu yá 'bäihɛ ra Cristo, nu'b'u mí thoqui bi ma gue bi ndants'a ra Hmu Jesús 'b'u mi du, ne bi jap Oja bin ja rá ts'edi yám hma, ne xun ngu rá mate Oja bin t'un'ndu n'da ngu n'da u.

³⁴ Gätho yu 'yɛc'yɛi nte madi 'bedi 'b'e'a gätho mi honi, nguetho xun ngu bi mbä yá häi o gue yá ngu mí ja, ne bi un ra mbeti yá 'bäihɛ ra Cristo.

³⁵ Ne nu'u bi darpa u to'o di 'b'e a da hyoni.

³⁶ Ne gue'a bi 'yøt'a n'da ra 'yɛc'yɛi, ra José na, ra mɛngu Chipre, rá 'yu ra Leví, pɛ nu'u yá 'bäihɛ ra Cristo bi zänba man'da rá thuhu gue dí Bernabé, nde da ma i hurpa rá mbui n'da.

³⁷ Ne gue'a bi 'yøt'e, bi mbä n'da rá huahi mi ja, ne bá ha ra mbeti, ne bi dä b'u 'buh yá 'bäihɛ ra Cristo, ngue di un'du nte mi ja.

5

Rá ts'oqui ra Ananías ne ra Safira

¹ Pɛ nu'a man'da ra 'yɛc'yɛi i Ananías mi 'bupɛ, ne rá xisu, bi mbä yá häi. Nu'a rá xisu ra Safira a.

² Ne bi gøn'i ts'u ra mbeti ne 'dat'a bi bɛ mmi rá xisu. Ne bá hac made ra mbeti, bi gäpɛ 'b'u yá 'bäihɛ ra Cristo.

³ Pɛ nu ra Pedro bi 'yɛmp'a:

—Nu'i grá Ananías, hanja guí cɛt' ni mbui ra zithu, ra Satanás, gue di 'bɛp'i'i gui xih ra fɛhni rá Hogandahi Oja, ngue gá hyac'i ts'u ra mbeti guí pä ni häi.

⁴ Nu'b'u hin xquí pä ni häi, ha hin xquí cohmi gue ni mbeti zɛhɛ. Ne nu'i gá pä ni häi, ha hinga gue ni 'bɛfizehɛ xquí 'yøt'e nanguie ni mbeti. Hanja ngubɛ guím bɛni. Hinga gue'u yun 'yohɛ gá xih ra fɛhni, pɛgue Oja gá xih ra fɛhni, bi 'yɛn'a ra Pedro.

⁵ Ne nu'b'u mí 'yø'a ra Ananías 'b'e'a bi man'a ra Pedro, 'bex bi du. Ne gätho to'o bi 'yøde nanguie'a ɛmmɛ bin ja ra mbidi yá mbui u.

⁶ Nu'u yun 'yohɛ mi 'bupɛ bi ndants'i, bi mbant'a ra ánima Ananías, bi duts'i, bi 'yägüi.

⁷ Ne nu'b'u mí tho'i ts'u nhyu ora, bi zøh ra Safira, rá xisu ra Ananías, ne him mi pädi 'b'e'a bi thogui.

⁸ Nu ra Pedro bi 'yän'na ra xisu:

—Xiqui hangu guí päui ni häi, tengu man ni ndø, bi 'yɛn'a ra Pedro.

—Haha ngubɛ rá muui, bi 'yɛntho ra Safira.

⁹ Nu ra Pedro bi 'yɛmp'a buya:

—Hanja 'dat'a gá bɛmmi, hanja sä gá cøn rá Hogandahi Oja. Nuya 'bäcua ja ra goxthi u gue bá äc'a ni ndø, ne'e da dux'a ya, bi 'yɛmbi.

¹⁰ Ne 'bex bi yørpɛ ja rá gua ra Pedro, ne bi du. Bi yut'u yun 'yohɛ, bi nu, ya xí du, ne bi duts'i, ne bi 'yägüi, 'darpɛ thoho bi 'youi rá ndø.

¹¹ Ne ɛmmɛ bi mbidi gätho u yu 'yɛc'yɛi, ne'u gätho mi'da bi 'yøde bi mbidi.

Xun ngu yun t'øt'e nuixte bi 'yøt' yá 'bäihɛ ra Cristo

¹² Xun ngu yu hmɛpya, ne yun t'øt'e nuixte bi 'yøt' yá 'bäihɛ ra Cristo bu 'buh yu ja'i. Ne gätho madim peti bu ja ra danija guerpɛ t'ɛmbi rá ngun'yu ra Salomón, ne 'dat'a im bɛn'u.

13 Nε nu'ɥ mi'da ɥ gue hingui ɛc'yɛi, bi zu din uɑns'hɥ yɥ 'yɛc'yɛi, nε bi hnumansu yɥ 'yɛc'yɛi.

14 Pε man'da man'da xɥn ngu bi 'yɛc'yɛi ra Hmu, yɥn 'yohɥ nε yɥ xisu.

15 Nε nanguɛ bi 'yɔt'yɥn t'ɔt'e nuiɣte yɥ 'bäihɥ ra Cristo, jananjabɥ i ts'opɥ ja 'yu yɥ hyɛnni guepɥ da tho'ɥ, i oxpɥ ja yɥ t'ots'i nε yɥ fidi. Nε nu'bɥ da thopɥ rá xudi ra Pedro da yɥni.

16 Nε xɥn ngu bi bɔm bɥ ja yɥ hnini guepɥ hɥn bɥ Jerusalén, bi mba bɥ Jerusalén, bi zix'ɥ yɥn zäman'ɥ, nε'ɥ min 'yohɥ yɥ zithu. Gätho bi zä.

Ra Pedro nε ra Xuua bi hnuman'ɥ

17 Jananguɛ'a yɥ dɔmbäjä nε gätho min 'yohɥ, nu'ɥ ɛmbi yɥ saduceos, ɛmmɛ bin ja yɥn ts'ɛya yɥ mbɥi ɥ.

18 Jananguɛ'a bi bɛnt'ɥ yɥ 'bäihɥ ra Cristo nε bi got'a fädi.

19 Pε nu'a n'da ram 'bɛhni bí 'yɛh mahɛts'i 'bɥ min xui, bi xocua ra jut'i yɥ ofädi nε bi zixpɥ thi. Nε bi xifi:

20 —Ní mba, damam 'bähmbɥ bɥ ja ra dɔnija, dami xihmbɥ yɥ ja'i gätho nanguɛ ram 'bɥi ma'da'yo, bi 'yɛna.

21 Nu'ɥ, nu'bɥ mí 'yɔh na, bi yɔrpɥ ja ra dɔnija 'bɥ mi t'ɥxuditho, nε bi xänba yɥ ja'i.

Nε nu'bɥ mí pɛti yɥ hmumbäjä bɥ ja n'da ra ngu, nε'ɥ min 'yohɥ, nε madin zohni yɥ ngɔrpi nε yɥ dɔc'yɛi yɥ israel, nε sä bi mbɛnpɥ fädi yɥ asmayo gue ba si yɥ 'bäihɥ ra Cristo.

22 Pε nu'bɥ mi zɔm bɥ ja ra fädi yɥ asmayo, njom bi dɔm bɥ ɥ. Bi mbeng mahɔn'a bɥ bí 'bɥh yɥ hmumbäjä,

23 nε bi 'yɛmbi:

—Dá tɔm'be ra goxthi xɔ man tha't'i thoho nε yɥ mbädi mi 'bäpɥ thi ja ra goxthi. Nε nu'bɥ ma xoc'be, njo'o to'o dá tɔm'be bɥ mbo, bi 'yɛn'ɥ.

24 Nε nu'bɥ mi 'yɔ'a rá hmu yɥ mbädi bɥ ja ra dɔnija, nε yɥ hmumbäjä, bi hyonya thoho. ɛmmɛ bi du yɥ mbɥi: “Hapɥ maha nín sɛ'a ɔt'ɥ,” din 'yɛmp'ɥ.

25 'Bex bi zɔn'a n'da, bi xifi:

—Nu'ɥ yɥn 'yohɥ gá cothɥ fädi bí 'bäpɥ ja ra dɔnija ya, nε i xänba ɥ yɥ ja'i, bi t'ɛmp'ɥ.

26 Nε bi mba rá hmu yɥ mbädi bɥya, nε in 'yohɥ yɥ mbädi. Nε xɔ bá si yɥ 'bäihɥ ra Cristo, nε him bi ɥnbi, nguetho mí su xtí mba ma bat'ado.

27 Nε nu'bɥ bá ts'i bɥ ja ra junta, bi 'yän yɥn t'änni a ra hmumbäjä. Bi 'yɛmp'ɥ:

28 —Ha hin dá hɛc'ahɥ gue hin gui xänbɥ yɥ ja'i nanguɛ ra Jesús. Pε hin gui ɔhmbɥ 'bɛ'a dá mangähe. Nuya gätho yɥ ja'i 'bɥcua Jerusalén i pɔh ram hma gui mamhbɥ. Ha gui ɛnje go ma ts'oquihe bi du ra Jesús.

29 Nu'a ra Pedro nε'ɥ mi'da yän 'yohɥ bi dɔti:

—Jatho ga ɔthe 'bɛ'a i xije Ojä xinda gue i xije yɥ ja'i.

30 Nu Ojä gue bi dɔnde ma ngɔrpa bɔtahɥ, bi xox'a ra Jesús, nu'a gue'a gá hyohɥ 'bɥ gmí cuathɥ bɥ ja ra za.

31 Pε Ojä bi zixpɥ bi gonhui rá ts'edi, ngue dim hmu nε dim pɔrpate. Nε da japi di pɔh yɥ mbɥi yɥ ja'i israel nε di punba yɥ ts'oqui.

32 Nε nugähe dí mamhbɛ majuɔni nanguehna. Nε'a rá Hogandahi Ojä im ma majuɔni nanguehna. Nε nu Ojä bi un rá Hogandahi to'o gätho bi 'yɛc'yɛi, gue da bɔsɛ gue majuɔni a, bi 'yɛn'a ra Pedro.

33 Nε nu'bɥ mí 'yɔ'ɥ hupɥ, ɛ mmɛ bi dɛ ra cuɛ, nε min nde xtá hyo ɥ.

34 Pε bi ndants'a n'da ran 'yohɥ mi hupɥ ja ra junta, nuna n'da ra fariseo rá thuhu ra Gamaliel. Gue'a n'da ra xänbate yän t'ɛdi yɥ judío. Nε gätho yɥ ja'i in numansu a. Nu'a bi manda da ts'ixpɥ thi n'da zɥ ora ɥ i pa ma juɔnbi.

35 Nε bi 'yɛna:

—N'yohɥ ahɥ, dyɥ israelhɥ, dami jamansu 'bɛ'a gui ɔrpahɥ ya yɥn 'yohɥ.

36 Nguetho hin ɛ huɔ maya'bɥ bi ndants'a n'da ran 'yohɥ ra Teudas, mi ɛna mi jase rá ts'edi. Nε xɥn ngu yɥ ja'i bi dɛnni, mbɛ goho ciento. Nε nte dá ɔrpahɥ pɛ bi tho, nε gätho mi tɛnni bin 'uɛxt'i 'da'a n'danni bi mba.

37 M'bɛjua bɥya, bi ndants' ra Judas ra mɛngu ra häi Galilea. Nu yɥ pa bin ja ra pede bin tet'i 'da yɥ ja'i. Pε nε'a

bi mba ntho, ne gätho mi tenni bin 'uext'i.

³⁸ Janangue'a dí xi ahü, dami hyehmbü ya yün 'yohü, nguetho nu'bü rá ts'edi zehé gue ra 'bëfi i øt'e, da mba ma juadi 'bü.

³⁹ Pë nu'bü rá 'bëfi Ojä i øt'e, hingui sä gui hecpahü. Nu'bü guí ña gui hecpahü, gan sahmbü Ojä 'bü, bi 'yën'a ra Gamaliel.

⁴⁰ Nu'ü, bi 'yømanho 'bë'a bi man ra Gamaliel, ne nu'bü mí xifi da yat'a mbo mahøn'a yú 'bäihü ra Cristo, bi mba m'bei, ne bi xi'ü hin din xänbate nangue ra Jesús, ne bi hyetho büya.

⁴¹ Nu'bü mí bøm bü ja ra junta ü, bin johya yú mbüi, nguetho ya bi nu ran ünbi nangue ra Jesús.

⁴² Ne xinga n'da ra pa mi ε't'i gue him mi mamp'a ra hogam hma nangue ra Jesucristo, ne bi xänba yu jä'i nubü ja rá dänijä yu judío, nepü ja yu ngu.

6

Bi thahni yoto má 'yohü ngue dim fäxte

¹ Nu'ü yu pa ü man'da xün ngu bi 'yëc'yëi. Nu'ü 'da büya gue i yä ra griego, bi dü'mi bi zü'ü i yä ra hebreo, i ña hingui pa ma peti xün ho ü 'da yú mænguhü, gue yu xisu xün du yú ndø, gue'bü pa ma dat'i yün ts'ihmë n'da pa ngu n'da pa.

² Nu'ü 'de'mayoho yú 'bäihü ra Cristo bi ma gue dim peti yu 'yëc'yëi büya, ne bi xifi:

—Hingui sä yoho ga øt'ähe, hingui sä ga thoqui ga unhde yün ts'ihmë yu jä'i, nguetho jatho ga mamhbe rám Hman Ojä.

³ Janangue'a ma zü cu ahü nangue ra Cristo, dami huahndü 'da gue gue'ahü yoto yu hogan'yohü gue i hä ra ts'edi xün ho nangue rá Hogandähi Ojä in 'yohü, ne xün ho yün 'yomfëni, di darpa yün ts'ihmë yu jä'i ngue nte i ja.

⁴ Pë nugähe ga thoje dan yähe Ojä ne ga mamhbe rám Hman Ojä.

⁵ Ne gätho ü gue madi peti bü, bi 'yømanho ü 'bë'a bi man'ü yú 'bäihü ra

Cristo. Ne bi than'na ra Esteban, n'da ran 'yohü ëmmë εc'yëi xün ho ne in 'youi xün ho rá Hogandähi Ojä. Ne bi than'na ra Felipe, ne ra Prócoro, ne ra Nicanor, ne ra Timón, ne ra Parmenas, ne ra Nicolás, nu'a mí tenba yú t'ëc'yëi yu judío 'bü hin ní 'yëc'yëi ra Cristo, nu'a bá nexpü ja ra hnini Antioquía.

⁶ Ne gätho bi ts'ixpü 'büh yú 'bäihü ra Cristo. Ne nu'ü bi gäspa yú 'yë yú yä ü büya, ne bin yäbü Ojä ngue da mbäx'ü nangue ra 'bëfi bin t'un'dü.

⁷ Ne man'da man'da bi hman rám hman Ojä, janangue'a man'da xün ngu yu jä'i bü Jerusalén bi 'yëc'yëi. Ne'ü yu mbäjä bü ja yú nijä yu judío, xün ngu bi 'yëc'yëi ne bi dënni.

Bi fënt'a ra Esteban

⁸ Nuna ra Esteban, xün ngu rám fäts'i Ojä bi unni ne rá ts'edi, ne bi 'yøt' yün t'øt'e nuixte ne yu hmëpya nangue rá ts'edi Ojä bü 'büh yu jä'i.

⁹ Pë nu'ü 'da yün 'yohü bi dü'mi bin junthü ra Esteban, gue'ü i pa bü ja n'da rá nijä yu judío guepü i pa yu jä'i min 'yëhe, ne'ü 'da yu mængü bü ra häi Cirene, nepü ja ra hnini Alejandría, nepü ja ra häi Cilicia, ne 'da yu mængü bü ra häi Asia, gätho bin junthü ra Esteban.

¹⁰ Pë him bi zä bi dáp'a ra Esteban, nguetho xün ngu rán 'yomfëni mi ja, ngue mi yä con rá ts'edi rá Hogandähi Ojä.

¹¹ Janangue'a nt'ägui thoho bi 'bëp'i 'da da man ra fehni, da 'yëna: “Dä øhmbe a bi ma, bi c'äman'ü ra Moisés gue bi 'dac man t'ëdihü, ne bi c'äman'ü Ojä,” bi t'ëmp'ü 'da.

¹² Bi parpa yu jä'i büya, ne yu dác'yëi, ne yu xänbate nijä, bi fënt'a ra Esteban ne bi ts'ixpü bí ja ra junta guepü i ja rán juänbate yu hmumbäjä.

¹³ Ne bi mba nthoni 'da da man yu fehni, ne bi 'yëna:

—Hingui ε'ts'a ní c'äman'ü na ra dänijä ne'ü yün t'ëdi ra Moisés.

¹⁴ Nguetho dá øhmbe bi man na ran 'yohü, bi 'yëna: “Nu ra Jesús ra mængü Nazaret da xo't' ra dänijä ne di päh

yən t'øt'e gue bi xijə ra Moisés,” bi 'yən na ra Esteban, sä bi 'yən'ə.

¹⁵ Gätho mi hupə ja ra junta bi hyand ra Esteban, nə bi nu ngue majuaŋi in 'youi xən ngu rá ts'edi Oja.

7

Din juəŋ ra Esteban

¹ Nu'a ra dambäjä bi 'yän'na ra Esteban:

—Ha majuaŋi 'b'e'a si'a ya.

² Nu ra Esteban bi dadi:

—N'yohə ahə, gyə ta ahə, dami 'yøhmə ya 'bə majuaŋi guecä dí øt'ä a i sicä. Nu'a Oja nuixte thoho bin yaui ma ngərpa bətahə ra Abraham, nu'bə mí 'bəpə Mesopotamia, nə hin ní mba bə ra häi Harán.

³ Oja bi xifi: “Dami pøngua ni häi, nə gui socua ni meni, nə gua əpə n'da ra häi ga ut'a'i,” bi 'yəmbi.

⁴ Janangue'a bi bəm bə ra häi Mesopotamia, nə i t'əmbi Caldea, nə bim 'bəpə ra häi Harán. Nu'bə ya bi du rá ta, bi nəxpə Harán nə Oja bá si ua ja ra häi dí 'bəhmə ya.

⁵ Pə nu ra Abraham hinga gue'a ra ora bi xi Oja di un'na ra häi, xinga n'da xequi da ma gue rá häi zehə. Pə majuaŋi bi xifi di un ra häi gue da gomhbə yəm bom'beto. Nu'bə mi xifi, mán jo'o yá t'əhni ra Abraham.

⁶ Nu'a Oja bi 'yəmbi: “Nu nim bom'beto ban 'yēhə bə n'danni ra häi, nə da mba ma unbi goho ciento njeja.”

⁷ Nə xø bi 'yəmbi: “Nugä ga unbä ə yə ja'i 'bəpə ja ra häi guepə din 'yēhə, nə m'bejua bəya nu'ə ba pəm bə guepə min 'yēhə, nə ba əcua ja ra häi, nə guecua da dandegui,” bi 'yən Oja.

⁸ Oja bi 'yøt'ui ran hoqui ra Abraham, nu rá hməpya a gue da mba nthəqui rá xifani, nə'ə yá xifani yá ts'unt'ə. Bin jabə 'bə mim 'bəh ra Isaac rá ts'unt'ə ra Abraham, ná hyəto pa bi mba nthəqui rá xifani. Nə nu'bə mín dən'yohə ra Isaac, bim 'bəh ra Jacob rá ts'unt'ə, nə nu'bə min te ra Jacob bim 'bə'i 'd'e'mayoho yá ts'unt'ə,

nu'ə gue'ə ma ngərpa bətahə ə, bi 'yən'a ra Esteban.

⁹ Nə xø bi 'yənə:

—Nu'a n'da rá ts'unt'ə ra Jacob, ra José a. Nə nu yán 'yohə ra José bi səyabi, nə bi mbä. Nə nu'a to'o bi däi bi zixpə ja ra häi Egipto. Pə Oja min 'youi ra José.

¹⁰ Nu Oja bi zəh ra José nangue gätho yən unbi bi nu, nə bi un rām fäts'i nə bi un rán 'yomfəni xən ho. Nə nu'a ra Faraón, ra hmuts'ut'abi bə ja ra häi Egipto, bi numanho a ra José, nə bi japi di manda gätho ra häi bə nəpə ja rá ngu.

¹¹ Nə bin ja n'da ra dathu bə gätho ra häi Egipto, nəpə ra häi Canaan, nə nu yə ja'i bi nu ran unbi nguetho xø ma hin'yə 'b'e'a da zi ma bətahə bə mí 'bəpə.

¹² Nə nu'bə mi 'yøh ra Jacob gue mi pa m'b'e'ts'i bə 'b'e'a da ts'i bə ja ra häi Egipto, bi mbən'də 'da yá ts'unt'ə, gue'ə ma bətahə ə.

¹³ Nə nu'bə mi mba mahən'a yán 'yohə, guexta'a him mi pə'a ra José. Nu ra José bi 'yəmp'ə: “Dadín 'yohəhə.” Nə nu'a ra José bi xi'a ra Faraón gue gue'ə yán 'yohə ə.

¹⁴ Nu ra José bəya bi ma din zohni rá ta, ra Jacob, nə gätho ná ngu mi 'bəpə ja rá ngu, gue í jua'i hyəte ma'de'ma cət'anja'i.

¹⁵ Janangue'a nu ra Jacob bi mba bə ja ra häi Egipto nə bi du bə. Nə'ə yá ts'unt'ə mam bombətahə bá tu bə ə.

¹⁶ Pə nu'ə, him bá t'əpə, pə bi thuxpə Siquem nubə ra häi mí 'bəi, nə bi t'əpə ja n'da ra jado. Nu ra jado gue'a bi dən'a ra Abraham gue bi mbä yá ts'unt'ə ra Hamor, ra məngu Siquem.

¹⁷ Nu'bə mi ts'utho da hyän yə pa tengu bi xi Oja ra Abraham, gue di un rá häi yəm bom'beto, əmmə bin xənd yə ja'i bəya, gue ma mí'israelhə, nubə ja ra häi Egipto.

¹⁸ Nə nubəya bi ndants' man'da ra Faraón bə Egipto, nguetho gätho ní huti yə Faraón yə ts'ut'abi Egipto. Nə nuna man'da ra Faraón him mí pəh ra José.

19 Janangue'a bi ɥcpi nɛ bi ɯnba ɯ mam bombɔtahɯ. Nɛ bi manda da mba ma bɯnbi gǎtho yá ts'unt'ɯ a ra pa dim 'bɯi, gue da du, nguetho in ndepe him man'da din xǎnd yɯ jǎ'i israel.

20 Nu'ɯ yɯ pa'ɯ bim 'bɯ'a ra Moisés. Nu'a, n'da ra t'ɯhni madi nɛqui din hocjǎ'i, nɛ mi numanho Ojǎ. Nhyuzna bi jamansu rá ta nɛ rá mbe bɯ ja yá ngusɛ.

21 Pɛ nu'bɯ mi thɔn'a thi ra 'uere Moisés, nu rá t'ixu ra Faraón bi dɪni. Nɛ bi zini nɛ bi tede tengu'bɯ ɛ rá t'ɯhni zɛhɛ.

22 Nu'a ra Moisés bɯya gǎtho mi sǎnbi 'bɛ'a mí pǎh yɯ mɛngu Egipto. Nɛ gǎtho i pɔmanho 'bɛ'a mi ma, nɛ xǎn ngu mi sǎ da 'yɔt'e.

23 Nɛ nu'bɯ mi mbɛ'ts'a nyote njɛya, bi bɛni da mba bí zɛngua hapɯ madím pɛh yá mɛnguhɯ gue yɯ jǎ'i israel.

24 Nu'a n'da ɯ, bi nu ran ɯnbi ngue bi ɯnba n'da ra jǎ'i egipto. Nu'bɯ mi nu'a ra Moisés, bi yǎni, bi cospa ra pengui bi hyo ngue bi du ra jǎ'i egipto.

25 Nu ra Moisés mim bɛni gue mi pǎ'ɯ yɯ jǎ'i israel 'bɛ'a da 'yɔt' Ojǎ, gue ra Moisés da yǎn'ɯ, di japi him man da nu ran ɯnbi. Pɛ him mi pǎ'ɯ yɯ jǎ'i.

26 Man'da pa bɯya bi nu mahɔn'a ra Moisés gue bin tuhni yoho yɯn 'yohɯ israel, nɛ nu ra Moisés bi zǎ bi hocua yá mbɯi, bi 'yɛmbi: "N'yohɯ aui gadín cuui, 'bɛ'a guí ɛnui a guí ɔt'ui gadín sǎhmi," bi 'yɛmbi.

27 Pɛ nu'a gue mi ja rá ts'oqui bin cue, nɛ bi ndɔn'na ra Moisés, bi 'yɛmp'a: "Ha i ja nin t'ɛdi gui hegǎ'be, to'o bi xi'i gan ts'ut'abi ngue gui hogǎ'be.

28 Ha guí ɛna gui hyogui tengu'bɯ gmí hyo ra mɛngu Egipto mǎn de," bi 'yɛmbi.

29 Nu ra Moisés nu'bɯ mi 'yɔde 'bɛ'a bi man'a ran 'yohɯ, bi 'dagui, bi mba bɯ 'danguadi ra hǎi Madián. Nɛ mí 'bɯpɯ tengu bɯ nam 'bɯ'ɯ yɯ 'dan'yo jǎ'i, nɛ guepɯ ja bim 'bɯpɯ yoho yá ts'unt'ɯ.

30 Nɛ nu'bɯ mi tho'a nyote njɛya ngue mi 'bɯpɯ, bi nɛqui n'da rǎm 'bɛhni Ojǎ mahɛts'i bɯ ja ra t'ɯza mi zɔ

ra sibi, nubɯ ja ra ɯhǎi, jombɯ ra t'ɔhɔ t'ɛmbi Sinaí.

31 Nu'bɯ mín nu ra Moisés, madi hyonya thoho, bi mba bi hyǎn'i ts'ɯ bɯ ja ra t'ɯza ɛna da nu 'bɛ'a i ja bɯ. Bi 'yɔrpa rá nde ra Hmu mahɛts'i bɯya,

32 bi 'yɛmbi: "Nugǎ drǎ Ojǎ gue i thǎnde ni ngɯrpa mbombɔtahɯ. Nugǎ dra Ojǎ gue i thǎnde ra Abraham, nɛ ra Isaac, nɛ ra Jacob," bi 'yɛmbi. Pɛ nu ra Moisés bi fet'i nɛ bin su, him bi hyǎnzambɯi gue xpi hyandi.

33 Nu'a ra Hmu bi 'yɛmbi: "Dami c'oc ni thɪxfani nguetho nuua guí 'bǎi, xǎn ho ua, ngue ya dí 'bǎcǎ ua," bi 'yɛn Ojǎ.

34 Nɛ xɔ bi 'yɛn Ojǎ: "Dǎ nu ma t'ɯhni 'bɯpɯ ra hǎi Egipto ngue i pa ma ɯnbi. Nɛ dǎ ɔcǎ yá hmbafi ɯ. Bá ɛcǎ ya gue ga japi da thegui. Nɛ nuya gui mba bɯ Egipto," bi 'yɛn Ojǎ, bi t'ɛmp'a ra Moisés, bi 'yɛn'a ra Esteban.

35 Nu ra Esteban xɔ bi xi'ɯ yɯ juǎnbate mahɔn'a, bi 'yɛna:

—Guehna ra Moisés bi ts'ɯ 'bɯ mí 'yɛna xti hecua yoho yɯn 'yohɯ ma mi'israelhɯ, nɛ bi t'ɛmbi: "Ha i ja nin t'ɛdi gui hegǎ'be, to'o bi xi'i gan ts'ut'abi." Guehna ra Moisés, Ojǎ bi mbɛnpɯ ngue din ts'ut'abi nangue yɯ jǎ'i israel, nɛ bi japi bi mba nthɛgui. Nɛ nu'a 'bɛ'a bi 'yɔt'a ra Moisés, bi 'yɔt'e nangue rǎm 'bɛhni Ojǎ mahɛts'i bi nɛqui bɯ, nu'bɯ mi dɛ ra t'ɯza.

36 Nuna ra Moisés bi 'yɔt' yɯn t'ɔt'e nuixte nɛ yɯ hmɛpya nubɯ ja ra hǎi Egipto. M'bejua bɯya bi gɯcpɯ thi yɯ jǎ'i bɯ ja ra hǎi Egipto, nɛpɯ ja ra thɛnga dejǎ bi 'yɔt'a n'da ran t'ɔt'e nuixte, nɛpɯ ma'ueni nguepɯ bin 'yo yote njɛya yɯ jǎ'i.

37 Guehna ra Moisés bi xih yɯ jǎ'i israel: "Ojǎ da huan'nahɯ n'da ra pɔngahyǎ guepɯ 'bɯh nin 'yohɯhɯ, tengutho bɯ bi huancǎ. Nu'a jatho gui 'yɔhmbɯ 'bɛ'a da man'a," bi 'yɛna, bi 'yɛn'a ra Esteban.

38 Nu ra Moisés gue'a bin 'yohɯ yɯ jǎ'i bɯ ma'ueni. Nɛ nubɯ ja rá yǎ ra t'ɔhɔ Sinaí bin yǎui rǎm 'bɛhni Ojǎ mahɛts'i, 'bɯ mi gopɯ ja rǎn dǎi ra t'ɔhɔ mam bombɔtahɯ. Nɛ bi hyǎnba

rám hman Ojā ra Moisés gue njām'bu da guadi, ne gue'a bi thogahū a ya.

³⁹ Pɛ nu'ū mam bombõtahū him bi nde bi 'yɛc'yɛi a ra Moisés, him bi nde bi dɛnni xən ho, pɛ bi numan'utho ne bi goh yá mbui, mí m bɛm bu Egipto.

⁴⁰ Nu'ū bi 'yɛmp'a ra Aarón, ra hmumbäjä: “Dami 'yørcahe 'da yū ojä da zixcahū. Nguetho hin dí pāhmbe 'bɛ'a bi ja a ra Moisés gue bá jugāhe bu ja ra häi Egipto,” bi 'yɛn'ū.

⁴¹ Nu'ū bi 'yøt'a n'da ra t'andani baya, ɛmbi yá ojä, ne bi hyo yūn dāni ne bi mbøx yá 'bøts'e. Ne madín johya a bi 'yøt'e nanguie yá 'yɛɛ.

⁴² Pɛ nu Ojä bi 'uegue nanguie'ū, ne bi hyɛgui da dānde ra hyadi, ra zāna, ne yū sø, nguetho nt'o't'i bu ja rá søcuq yū pøngahyā:

Pɛ hanja hinga guecä gá pøscahū 'bū gmí hyohū yūn dāni 'bū gmí 'būhmbe nyote njɛya bu ma'ueni,

i ɛn Ojä, bi 'yɛn'ū yū pøngahyā.

⁴³ Pɛ hinga guecä gá thāndegahū pɛ guá tuhū n'da ra ngu'bøt'e guepū gá thāndehū a gá sänba zɛhɛ rá thuhu, gá ɛmfū ra Moloc.

Ne guá tuhū n'da rá hmite ra sø gá 'yɛmb zɛhɛhū ra ojä Renfán,

ngue gá nde gá thānde zɛhɛhū.

Jananguie'a ga ʼn'nahū ne ga pɛn'nahū man'da yatho xinda guepū ra häi Babilonia,

i ɛn Ojä, bi 'yɛn'ū yū pøngahyā.

⁴⁴ Pɛ guehma mi tu n'da ra ngu'bøt'e gue mí sänba Ojä ū ma ngarpa bombõtahū 'bū mín 'yo bu ma'ueni, guepū da dānde Ojä ū, bi 'yøt'e tengū xí xí Ojä ra Moisés, nu'bū mín yāui bu ja ra t'øhø. Bi xifi da 'yøt'e tengū ra hmɛpya xí nu.

⁴⁵ M'bɛjua baya, nu'bū mí ngarpi ra Josué, pɛ guexta'a ra ngu'bøt'e bá tu'ū ma ngarpa bombõtahū 'bū mí zøm bu ja ra häi xí xí Ojä. Ne mí 'būpū mi'da yū jā'i gue hing yū israel. Nu Ojä baya bi hyøn'a thi yū 'dan'yo jā'i ne bim 'būpū yū israel baya. Ne guexta'a mí jatho ra ngu'bøt'e nu'bū mín ts'at'abi ra David.

⁴⁶ Nu'a Ojä ɛmmɛ mí numanho ra David, gue 'dat'a Ojä mí thānde ra Jacob. Nu'a ra David bi 'yāp rán t'ɛdi Ojä da hyømba rá ngu gue rám poniui ra ngu'bøt'e.

⁴⁷ Pɛ nu ra Salomón rá ts'ant'ū ra David a, gue'a bi hyømba rá ngu Ojä.

⁴⁸ Pɛ nu'a Ojä nuixte tho ho hingui 'būpū ja yū ngu nt'øt'e ngue yá 'yɛ yūn 'yohū. Ngubū bi man ra pøngahyā 'bū mi thocpa rám hma ra Hmu mahɛts'i, ne bi 'yɛna:

⁴⁹ Nuua mahɛts'i i ja ma ts'edi, nɛcua ja ra ximhäi ja ma ts'edi, 'bɛ'a ní ngu guín nde gui hyøguahū, o hapū guí ɛmhbu ja ma säya.

⁵⁰ Ha hinga guesɛgä dá øt'ä gätho ja ua ya,

ɛn Ojä, bi 'yɛn'a ra pøngahyā, bi 'yɛn'a ra Esteban.

⁵¹ Ne bi thoc'a ra Esteban bi xi'ū yū mbäjä i ørpa ran juanbi:

—Nu'ahū xingui ts'ū guí øhmbū 'bū ja'a si ahū, ne xām mɛ ni mbuihū, xingui ts'ū di cə't' ni zaguhū. Thocua tho ho guí säman'ahū rá Hogandāhi Ojä tengutho mam bombõtahū, guín jahū bu.

⁵² Xinga n'da rá pøngahyā Ojä gue him bi hyo mam bombõtahū, n'dat'ū yū pøngahyā gue bi ma dua ɛh ra Hoga Cristo, gue'a gá dāhū ne gá yāfū ne xin gá hyohū.

⁵³ Nu'ū yām 'behni Ojä mahɛts'i bi 'dajū rán t'ɛdi Ojä, pɛ hin guí ʼrpahū ra güenda a 'bɛ'a bi ma, bi 'yɛn'a ra Esteban 'bū mi 'yɛmp'ū yū ngarpi.

Bi tho ra Esteban

⁵⁴ Ne nu'bū mí 'yøh ya 'bɛ'a bi ma ra Esteban, bi dɛ ra cuɛ yá mbui ne bi yɛxpə yá ts'i.

⁵⁵ Pɛ nu ra Esteban mí hā ra ts'edi xən ho rá mbui nanguie rá Hogandāhi Ojä in 'youi, ne bi ndøs' mahɛts'i ne di nɛc tho ho hapū 'bū Ojä. Ne bi nu ra Jesús 'darpū 'būhmi Ojä ne i ja rá ts'edi.

⁵⁶ Ne bi 'yɛna:

—Pɛ dami ndøs'hū nū dín nugä, n'yø, nsoqui mahɛts'i ne dín nugä a bin jā'i ua ja ra ximhäi, i 'būhnū ja rán 'yɛi Ojä, bi 'yɛna.

⁵⁷ Pɛ nu'ɥ bɥya man'da bi got yá zagu, nɛ bi mbafi nangue yá cuɛ, gátho bi muxpɥ 'bäh ra Esteban.

⁵⁸ Nɛ bi gɥcpɥ ja ra hnini nɛ bi bat'ado bɥ ma'ueni. Nɛ nu'ɥ gue bim bate, bi mbøh yá coto nguetho in nde nte di hɛn'ɥ. Bi mbøpɥ ja rá gua n'da ran 'yohɥ ní huti ra Saulo, nɛ bi 'yɛn'ɥ:

—Gui jamansu ts'ɥ ma cotogähe, bi t'ɛmp'a.

⁵⁹ Nɛ nu'bɥ gátho ní mba ma bat'ado ra Esteban, bi zo'a Oja, bi 'yɛmbi:

—Nu'i ma Hmu Jesús, dami hyanga ma te ya.

⁶⁰ Nɛ bin danyahmu, nts'ɛdi bi mbafi, bi 'yɛna:

—Ma Hmu i, o guí ɥrpa ra güenda nanguehna ra ts'oqui bin ja ya.

Nɛ nu'bɥ mi man na, bi du bɥya.

8

Nura Saulo bi un ran ɥnbi yɥ 'yɛc'yɛi

¹⁻³ Nɛ nu'a ra Saulo 'da'angu bi mamhbɥ ɥ bi hyo'a ra Esteban. Janangue'a nu ra pa ngue bi nu ran ɥnbi ra Esteban, nu yɥ 'yɛc'yɛi mi 'bɥpɥ Jerusalén bi mba ma ɥcpi. Nɛ xɥn ngu ɥ bi mba bɥ mi'da yɥ hnini bɥ ra häi Judea, nɛpɥ ra häi Samaria, pɛ bi gopɥ ɥ 'dɛ'mayoho yá 'bäihɥ ra Cristo. Nɛ 'da'ɥ yɥ 'yɛc'yɛi bi 'yäh ra Esteban, nɛ ɛmmɛ bin zoni nangue'a. Nu ra Saulo ɛmmɛ madi ɥcpa yɥ 'yɛc'yɛi, nɛ mi cɥrpɥ ja yɥ ngu mi six yɥn 'yohɥ nɛ yɥ xisu, nɛ bi got'a fädi.

I hman ran ho ma'da'yo nubɥ ra häi Samaria

⁴ Pɛ nu'ɥ bi 'dagui, bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo bɥ n'danni ním pa.

⁵ Nu'a ra Felipe bi mba bɥ ja n'da ra hnini ra häi Samaria, nɛ bi xih yɥ ja'i nangue ra Cristo.

⁶ Gätho yɥ ja'i bi 'yømanho 'bɛ'a bi man na ra Felipe 'bɥ mi nu yɥn t'øt'e nuixte bi 'yøt'a.

⁷ Nguetho xɥn ngu yɥ ja'i bi hyønba thi yɥ zĩthu, nɛ nts'ɛdi bi mba 'bɥ mí bøn'ɥ. Nɛ nu'ɥ mí 'uɛ'ts' yá ja'i nɛ'ɥ yɥ dogua gátho bi zä.

⁸ Janangue'a ɛmmɛ bin ja ran johya bɥ ja ra hnini.

⁹ Nɛ mí 'bɥpɥ n'da ran 'yohɥ í Simón, mi øt' ran thäte, nɛ nu'ɥ yɥ mɛngu Samaria madi hyonya thoho. Nu ra Simón min ndep yɥ ja'i da bɛni jase rá ts'ɛdi.

¹⁰ Nɛ gátho na ngu'ɥ, yɥ t'ɥhni nɛ yɥ dɛc'yɛi, nu'bɥ mi 'yø'ɥ 'bɛ'a bi man a, bi 'yɛna:

—Nuna ran 'yohɥ na, ja ra ts'ɛdi tengu Oja, ɛn yɥ ja'i.

¹¹ Nu'ɥ mi numansu ra Simón nguetho nya'a thoho mí häte. Nɛ bi hyonya thoho ɥ 'bɛ'a bi 'yøt'a.

¹² Pɛ nu yɥ ja'i bi 'yɛc'yɛi 'bɛ'a bi man'a ra Felipe nu'bɥ mí ma ra Hogamhɥa 'bɛpɥ ní manda rá ts'ɛdi Oja, ngue bi ma nangue ra Jesús. Nɛ bi mba ma xixyɛbi yɥn 'yohɥ nɛ yɥ xisu.

¹³ Nɛ'a ra Simón ɛna bi 'yɛc'yɛi, nɛ nu'bɥ mín xixyɛ, bi dɛn'na ra Felipe. Nɛ nu'bɥ mín nu yɥ hmɛpya nɛ yɥn t'øt'e nuixte bi 'yøt' ra Felipe, bi hyonya thoho ra Simón.

¹⁴ Nɛ nu'bɥ mi 'yø'ɥ yá 'bäihɥ ra Cristo 'bɥpɥ Jerusalén gue bi 'yɛc'yɛi yɥ mɛngu Samaria, bi mbɛnpɥ ra Pedro nɛ ra Xuua ɥ mi'da yá 'bäihɥ ra Cristo.

¹⁵ Nu'bɥ mi zøm bɥ bɥya, bin yähɥ Oja, bi 'yäp rá ts'ɛdi ngue da hyän rá Hogandahi Oja yɥ 'yɛc'yɛi 'bɥpɥ.

¹⁶ Nguetho hin ní zøh rá Hogandahi Oja bɥ ja yá mbɛi ɥ, pɛ hønt'a nangue rá thuhu ra Hmu Jesús bin xixyɛ ɥ.

¹⁷ Nu ra Pedro nɛ ra Xuua bɥya, bi gäspa yá 'yɛ yá yá yɥ 'yɛc'yɛi, nɛ bi hyän rá Hogandahi Oja bɥya.

¹⁸ Pɛ nu ra Simón, nu'bɥ mi nu bi hyän rá Hogandahi Oja ɥ bi gäx yá 'yɛ yá 'bäihɥ ra Cristo, bi 'yut ra mbɛti bɥya.

¹⁹ Bi 'yɛmbi:

—Dami 'dac ma ts'ɛdi gue hønt'a to'o ga cäx ma 'yɛ da hyän rá Hogandahi Oja tengu guí øt'ui, ma gá jut'au, bi 'yɛna.

²⁰ Pɛ nu ra Pedro bi 'yɛmbi:

—Di jua Oja ni mbɛti, nɛ'e, nguetho guím bɛni nangue ra mbɛti sä gui tän'a 'bɛ'a di un Oja.

21 Nguetho hinga gue'e ga comhbɛ na ra 'bɛfi, mɛɛdi ya him mahoqui ni mbɛi bɛ ja rá hmi Oja.

22 Dami päh ni mbɛi nangue ran ts'o. Dami 'yäp rá punbi ra Hmu, nɛ da zä di pun'na'i nangue ran ts'o gá bɛni.

23 Nguetho dí pɛdi ɛmmɛ ja ran ts'ɛya ni mbɛi, nɛ ɛmmɛ xɛn ngu ran ts'o ja ni mbɛi guím bɛni.

24 Nu ra Simón bi dɛti:

—Nu'auí gui 'yähmi ts'ɛ rá ts'ɛdi ra Hmu nanguecä, ngue hin gan nugä a guí mammi, bi 'yɛmp'ɛ.

25 Nu'bɛ mim 'bɛ'i ts'ɛ bɛ ra Xuua nɛ ra Pedro, nɛ xí mamp'a rá m hma ra Hmu mahɛts'i, bi mbeng bɛ Jerusalén. Pɛ him 'bex bi zøm bɛ, nɛ m'bet'o gätho ná ngu ra häi Samaria bi man'a ran ho ma'da'yo bɛ bi thogui.

Nu ra Felipe nɛ ra mɛngu Etiopía

26 Nu'a n'da rá m 'bɛhni Oja mahɛts'i bi zøm bɛ bí 'bɛ'a ra Felipe, nɛ bi 'yɛmbi:

—Ní mba 'danguadi guepɛ bí thoh ra 'yu ní mba Gaza, gue ní bøm bɛ Jerusalén. Nuna ra 'yu ní mba bɛ ra huɛnhäi na, bi 'yɛmp'a rá m 'bɛhni Oja.

27 Bi ndants'a ra Felipe 'bex bi mba bɛ. Bi nu, i 'yo bɛ 'yu n'da ran 'yohɛ xɛn hɛts'i rá 'bɛfi, di jamansup rá mbɛti ra xuts'ɛt'abi Candace bɛ ra häi Etiopía. Janangue'a i t'ɛmbi ra eu-nuco, ngue nde da ma, m'boqui.

28 Nu'a xpí mbeng bɛ Jerusalén guepɛ bá thande Oja.

29 Nu rá Hogandahi Oja bi 'yɛmp'a ra Felipe:

—Gui mba gui sɛ'a ran 'yohɛ i hux ra carro.

30 Nu ra Felipe bin tih pɛya nɛ bi zädi. Nu'bɛ mí zøm bɛ, bi 'yøde gue mi nɛh ra sɔcuɔ ran 'yohɛ, gue rá sɔcuɔ ra Isaías rá pøngahyɔ Oja. Ra Felipe bi 'yän bɛya:

—Ha guí pɛdi 'bɛ'a nam bøn'a ra sɔcuɔ gadín xäh ya.

31 Bi dɛ'a ran 'yohɛ:

—Hague dán zä ga pɛcä nu'bɛ njon da xängui.

Nɛ bi xih ra Felipe da ndets'e din hyammí bɛ.

32 Nɛ nu'a ra sɔcuɔ madin xäh ran 'yohɛ mim ma gue:

I ts'ix'a n'da ran 'yohɛ tengu n'da ra dɛ'yo i ts'its'i ngue da hyo.

Nɛ tengu n'da ra t'ɛdɛ'yo nu'bɛ i ɔxpɛ rá xingu, hin di c'uɛhɛ, nɛ ngutho a ran 'yohɛ hin din yɔ.

33 Nɛ nu'bɛ mín nu ran ɛnbi, njom bi yɔni, njom bi mbäts'i.

Nɛ njon da zä da ma hangu da dɛnni, nguetho bi thɔcuɔ rá te ua ja ra ximhäi.

Gue'a bi man ra sɔcuɔ bi nu ran 'yohɛ.

34 Nu ran 'yohɛ bɛya bi 'yän'na ra Felipe:

—Dami xiqui ts'ɛ to'o nín 'yohɛ na da nu ran ɛnbi, uague guesɛ na ra pøngahyɔ bi nu, uague n'dan'yo, bi 'yɛmbi.

35 Nu'a ra Felipe bɛya, bi dɛ'mi bi ma 'bɛ'a nam bøn'a ra sɔcuɔ nubɛ madín xäh na ran 'yohɛ, nɛ bi xifi nangue ra Jesús bi t'ørpa na im man ra sɔcuɔ, nɛ bi thoqui bi xifi xɛn ho.

36 Nɛ nu'bɛ mí zøm bɛ po ra dehe, nu'a ran 'yohɛ bi 'yɛmp'a ra Felipe:

—Ha hin da zä dan xixyɔgä 'bɛ, nɛ po ua ra dehe ya, bi 'yɛn'a.

37 Bi dɛ'a ra Felipe:

—Da zä, nu'bɛ guí ɛc'yɛi a dí xi'i nangue ra Jesús, gue gätho ni mbɛi.

Bi dɛ'a ran 'yohɛ:

—Dí ɛc'yɛi gue gue'a ra Jesucristo rá Ts'ɛnt'ɛ Oja a.

38 Nɛ bi säyabi rá carro bɛya. Nɛ bi gapɛ ja ra carro nɛ bi mba bɛ mi po ra dehe. Nu ra Felipe bɛya bi 'yørpa ran xixyɔ a ran'yohɛ.

39 Nɛ nu'bɛ mí bøxpɛ mí po ra dehe, 'dahmantho bi 'bɛrpɛ ra Felipe gue bi zix rá Hogandahi Oja. Nɛ nu ra mɛngu Etiopía him man'dandí bi nu'a. Nɛ nu'bɛ mí thogui, bin johya rá mbɛi.

40 Pɛ nu ra Felipe ní nɛqui mahøn'a bɛ ra hnini Azoto. Nɛ nu'bɛ mambá thopɛ ja yɛ hnini, bi mam bɛ ran ho ma'da'yo asta gue'bɛ mi zøm bɛ ja ra hnini Cesarea.

9

Nu'a ra Saulo bi päh rán 'yomfɛni

¹ Pɛ nu'a ra Saulo mim man yæn ʌcuate, nɛ ran dɛtɛ nangue yʌ 'yɛc'yɛi, gǎtho ná 'yɔt'a bí 'yɔt' ra Felipe. Nɛ bi mba bʌ bí 'bʌh ra hmumbäjä.

² Nɛ bi 'yǎp ra sɔcuɔ ngue ran t'ɛdi da mba bʌ ja yʌ nijɔ yʌ judío nubʌ ra hnini Damasco. Nɛ nu'bʌ 'bo'o da dɪm bʌ gue i tɛn ra Cristo, ogue ran 'yohʌ ogue ra xisu, da bɛnt'i nɛ da zixpʌ Jerusalén nthu't'i din ofädi bʌ.

³ Nɛ nu'bʌ mí mba bʌ 'yu, mí ts'ʌtho da zɔm bʌ Damasco, 'bex bí 'yɛh mahɛts'i n'da ra nyot'i ɛmmɛ bi hyärpʌ i 'bä'a ra Saulo.

⁴ Bi dɔng bʌ häi ra Saulo bʌya, nɛ bi 'yɔ'a n'da ra nde bi 'yɛna:

—Saulo, Saulo, hanja gní ʌngui.

⁵ Bi dɔ'a ra Saulo:

—To'o i, gra Hmu.

Nu ra Hmu bi dɔt'a:

—Nugä dra Jesús, guecä gadí ʌngui, nɛ xæn hɛi guí ɔt'e tengu n'da ra mbʌndani i pa ma sʌni ra t'o ndepe dim pɛfi xæn ho, nɛ i nɛte thoho.

⁶ Nu'a ra Saulo ɛmmɛ bin su nɛ bi fɛt'i, bi 'yɛna:

—Ma Hmu, 'bɛ'a guín nde ga ɔt'ä.

Nu ra Hmu bi 'yɛmbi:

—Dami ndants'i gui mba bʌ ja ra hnini, nubʌ, da si'i 'bɛ'a gui 'yɔt'e, bi t'ɛmbi.

⁷ Nɛ nu'ʌ gǎtho mín 'yohʌ him mi sä din yɔ nguetho bin su. Nu'ʌ mí ɔh ra nde pɛ him min nu to'o min yɔ.

⁸ Nu'bʌ mi ndants'a ra Saulo bi zɔt' rá dǎ pɛ him mi nu, mi xädä thoho. Nu'ʌ mín 'yohʌ bi bɛntpa rá 'yɛ bi zixpʌ Damasco.

⁹ Nɛ hyupa bám 'bʌpʌ, nɛ mi xädä, nɛ him mi sihmɛ, xing ra dehe mi si.

¹⁰ Nɛ mi 'bʌpʌ Damasco n'da ra 'yɛc'yɛi rá thuhu ra Ananías. Nu ra Hmu mahɛts'i bin 'yuse bʌ nɛ bi zofo tengu'bʌ bin 'uɪ.

—Ananías, bi 'yɛmbi.

Nu ra Ananías bi dɔdi:

—Dí 'bɛcä ua gra Hmu.

¹¹ Nu ra Hmu bi 'yɛmp'a:

—Dami ndants'i gui mba bʌ ja ra 'yu t'ɛmbi xæn juɔni, nɛ gui hyom bʌ n'da ran 'yohʌ ra Saulo, ra mɛngu

Tarso, i 'bʌpʌ ja rá ngu ra Judas. Nuya in zocä ya.

¹² Nɛ'a ra Saulo in nu tengu'bʌ ra t'i ngue guí mba bʌ nɛ guí cǎx ni 'yɛ, nɛ da nu ran nɛqui mahɔn'a, bi 'yɛn Ojä.

¹³ Bi dɔt'a ra Ananías:

—Ma Hmu i, xæn ngu yʌ jǎ'i bi xiqui 'bɛ'a ɔt'na ra Saulo, xæn ngu yʌn ts'o xʌ 'yɔrpa yʌ 'yɛc'yɛi 'bʌpʌ Jerusalén.

¹⁴ Nɛ nuna bá äp rán t'ɛdi yʌ hmumbäjä da bɛnt'i nɛ da got'a fädi gǎtho to'o da ndɔn'na ni thuhu, bi 'yɛna.

¹⁵ Pɛ nu'a ra Hmu bi xi'a ra Ananías:

—Ní mbahma nguetho dá huahndä da ma nanguécä bʌ 'bʌ'ʌ hing yʌ judío, nɛ yʌ hmuts'ʌt'abi, nɛ yʌ jǎ'i israel ngue yʌ judío.

¹⁶ Nɛ ga xifi xæn ngu yʌn ʌnbi da nu nanguécä, go bi 'yɛn Ojä.

¹⁷ Bi mba ra Ananías bʌya, nɛ nu'bʌ mi yärpʌ ja ra ngu, bi gǎx rá 'yɛ rá yɔ ra Saulo nɛ bi 'yɛmbi:

—Ma cu'i Saulo, nu ra Hmu Jesús, nu'a gue gá nu bʌ 'yu 'bʌ guá ɛhɛ, bá pɛncä ua ya gue di ja i da xoh ni dǎ. Nɛ di ja i gui hyɔ ra ts'ɛdi xæn ho nangue rá Hogandahi Ojä gan 'youi, bi 'yɛna.

¹⁸ Nɛ 'bex bi hyɔ'ʌ mi comba yá dǎ tengu ra xihua. Nɛ 'bex bi hyand ran nɛqui yá dǎ rá Saulo, 'bex bi ndants' pʌya nɛ bin xixyɔ.

¹⁹ Nɛ nubʌya, bin sihmɛ nɛ bi zac mahɔn'a rá jǎ'i. Nɛ bám 'bʌ'i ts'ʌ bʌ bí 'bʌ'i 'da yʌ 'yɛc'yɛi bʌ ra hnini Damasco.

Nu'a ra Saulo bi mam bʌ rá m Hman Ojä bʌ Damasco

²⁰ Nɛ nu ra Saulo bʌya 'bex bi dʌ'mi bá mam bʌ rá m Hman Ojä bʌ ja yá nijɔ yʌ judío. Nɛ bi xifi gue nu ra Jesús rá Ts'ʌnt'ʌ Ojä a.

²¹ Gǎtho mi ɔde bi hyonya thoho nɛ bi 'yɛna:

—Ha hinga guehna ran 'yohʌ na mi cot'a fädi gǎtho mi ndɔnba rá thuhu ra Jesús bʌ Jerusalén. Nɛ ha him bá ɛcua ngubʌ da 'yɔt'e, nɛ da zits'i nthu't'i bʌ 'bʌh yʌ hmumbäjä, bin 'yɛmp'ʌ.

²² Pɛ nu ra Saulo man'da bi hyɔ ra ts'ɛdi bi ma xæn ho. Nɛ nu yʌ judío 'bʌpʌ Damasco nte mi sä da

ma, nguetho bi xifi, nu 'be'a gätho mán ts'änni da'yot'a rá Thahni Oja gue ra Cristo, pε gue'a bi 'yot'a ra Jesús, guepε bi 'yuti n'dat'a.

Nu'a ra Saulo bi 'dagui, εna xtám bent yε judío

23 Nε nu ra Saulo 'bε mím 'bεpε nya'a ts'ε yε pa, n'dat'a mí man'ε yε judío hing yε 'yεc'yεi, ngue da hyo.

24 Pε nu ra Saulo mi øde 'be'a mbεn'ε yε judío. Nu'ε mí fäh yá goxthi bε ja ra ndehnini, guepε ma mbä't'i ra jado. Ma pa nε ra xui mí fäh yε goxthi ngue nde da hyo.

25 Pε nu yε 'yεc'yεi bi zix ra Saulo gue ra xui, í cä'ma n'da ra 'bøts'e bε thi bε ja ra jado ngue ma fø't'e ra hnini. Gue'a í 'da'a.

Ra Saulo 'bεpε ja ra hnini Jerusalén

26 Nu'bε mí zøm bε Jerusalén ra Saulo, mim bεni gue xtín 'yohε yε 'yεc'yεi. Pε nu'ε mín su'ε nε him mi εc'yεi gue ra 'yεc'yεi ra Saulo.

27 Pε nu ra Bernabé bi zix'a ra Saulo guepε 'bεh yá 'bäihε ra Cristo. Nε bi xifi ngue bi nu ra Hmu bε 'yu, nε bin yäui ra Hmu. Nε bi xifi bi hyut' ran zambüi bε Damasco nu'bε mím ma nanguε ra Jesús.

28 Nu yε 'yεc'yεi bi zim baya, nε bin 'yohε bε Jerusalén.

29 Nε nu ra Saulo bi hyut' ran zambüi bi mamp'a rám Hman Oja nanguε ra Jesús. Pε nu'ε 'da yá mi-judío hε gue i yä ra nde ra griego, madin junthε ra Saulo, nε'ε nde da hyo'ε.

30 Nu'bε mí 'yøh yε 'yεc'yεi gue nde da tho ra Saulo, bi zixpε Cesarea nε bi mbεnpε Tarso.

31 Nuya bin hε yán unbi yε 'yεc'yεi gätho ra häi Judea, nε ra häi Galilea nε ra häi Samaria. Nε bin te yá mbüi nanguε Oja. Bi numansu ra Hmu nε bi nu rám fäts'i rá Hogandähi Oja. Nε man'da xæn ngu bi 'yεc'yεi.

Bi zä'a ra Eneas

32 Nu'a ra Pedro mí 'yo mi nu ε yε 'yεc'yεi 'bεpε ja yε hnini, nε bi zøm bε ja ra hnini Lida gue da nu yε 'yεc'yεi 'bεpε.

33 Nε bi dīm bε n'da ran 'yohε ní hu Eneas, nhyäto njεya xí 'yoi gue xæn ε, xín t'ε'ts' rá jä'i.

34 Nu ra Pedro bi 'yεmp'a:

—Eneas, da zä'i nanguε ra Jesús, dami ndants'i pants' ni fidi, bi 'yεmbi. 'Bex bi ndants'a ra Eneas baya.

35 Nε gätho ngue 'bεpε Lida nεpε Sarón bi 'yεc'yεi ra Hmu 'bε mín nu'a bin ja, nε bi hyεεε yá t'εc'yεi.

Nu'a ra Dorcas bi dāmbēni 'bε mi du

36 Nε nu'ε yε pa ε, mí 'bεpε ja ra hnini Jope n'da ra xisu gue ra 'yεc'yεi, í Tabita, nε í Dorcas ngue rá nde yε griego. Nuna ra xisu εmme xæn ngu ran huεcate mí ørpa yá mija'ihε.

37 Pε nuya bin zāman'ε, nε bi du. Nu'bε mi 'berpa rá jä'i, bi jäxpε bí ja n'da ra t'ots'i magäts'i.

38 Nu ra hnini Lida mí hān bε Jope. Nu'bε mí 'yøh yε 'yεc'yεi, gue 'bεpε Lida ra Pedro, bi mbεhn'dε yoho yæn 'yohε gue ba ørpa ra ts'edi ba εhε.

39 Nu ra Pedro baya 'bex bán 'yohε ε. Nu'bε mí zøhø, 'bex bi ts'ixpε magäts'i ja a ra cuarto guepε mí 'bä'ε yε hyoya xisu mí zoni. Nε bi 'yut yá he xí t'ørpabi, gue bi 'yørpa ra Dorcas 'bε mi 'büi.

40 Pε nu ra Pedro bi xifi:

—Dami pømhbε ts'ε n'da zε ora gätho ahε.

Nε bin danyahmu nε bin yäui Oja. Nε bi hyant'a gue bi du, bi 'yεmbi:

—Tabita dami ndants'i, bi 'yεmbi.

'Bex bi zøt' rá dā, nε nu'bε mín nu ra Pedro, bi hyudi.

41 Nu ra Pedro baya bi bentpa rá 'yε nε bi xots'i, bim 'bäi. 'Bex bi zohn'dε yε 'yεc'yεi nε yε hyoya xisu baya:

—Dami nuhε na xí du, nε bi dāmbēni ya, bi 'yεmp'ε.

42 Nu'bε mí 'yø'ε gätho ra hnini Jope, xæn ngu bi 'yεc'yεi ra Hmu.

43 Nε nu ra Pedro xæn ngu ts'ε yε pa bá copε Jope, bām 'bεpε rá ngu ra Simón. Nu ra Simón ra hoca xindāni a.

10

Ra Pedro nε ra hmudofüi Cornelio

¹ Mí 'bɸpɸ n'da ran 'yohɸ í Cornelio, nubɸ ra hnini Cesarea. Gue nuna ran 'yohɸ im hmu nangu'eɸ n'da munts'i yɸ dofɸi gue'a ní t'ɛmbi Italiano ɸ.

² Nuna ra Cornelio madague'bɸ hing ra judío a, pɛ nu'a nɛ gátho 'bɸpɸ rá ngu mi thɛnde Ojɔ nɛ mí numansu a. Nzɔi mi un yɸn t'unni yɸ hyoya nɛ nzɔi min yɸhɸ Ojɔ.

³ N'da ra pa mbɛ hyunde, tengu'bɸ bi 'uɪ 'bɸ mí nu n'da rám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i, bi yɸrpɸ ja ra cuarto mí 'bäi, bi zofo:

—Cornelio, bi 'yɛmbi.

⁴ Nɛ nu'bɸ mí hyandi, bin su nɛ bi dɔdi:

—'Bɛ'a ma Hmu.

Nu ram 'bɛhni bi 'yɛmbi:

—Nu'a Ojɔ im bɛn'i, nɛ i ø'bɸ guí yɔui, nɛ in nu Ojɔ 'bɸ gdí un yɸn t'unni yɸ hyoya.

⁵ Nuya, gui pɛhn'dɸ 'da yɸn 'yohɸ bɸ Jope da dɪm bɸ n'da gue ra Simón, nɛ guet'a ra Pedro a, nɛ gua pɛnhua.

⁶ Nu'a ra Pedro i 'bɸhmbɸ n'da ran 'yohɸ í Simón gue ra hoca xindɔni a, nɛ i 'bɸpɸ ndendejɔ. Nu'a da xi'a i 'bɛ'a gui 'yøt'e, bi 'yɛn'a rám 'bɛhni Ojɔ.

⁷ Nu'bɸ mí gua'a im ma, 'bex bi mbeng mahɛts'i ram 'bɛhni. Nu ra Cornelio bɸya bi zohni yoho yá 'yɛhɛ nɛ n'da ra dofɸi ngue i numansu Ojɔ, ngue rá 'yɛhɛ a.

⁸ Nɛ nu'bɸ mí xifi gátho 'bɛ'a bi xih rám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i, bi mbɛnpɸ Jope ɸ bɸya.

⁹ Man'da pa bɸya mbɛ huxyadi nu'bɸ bá ɛpɸ 'yu yám 'bɛhni ra Cornelio, hántho Jope, nu ra Pedro bi ndexpɸ thi bɸ ja ra zɛ'ts'angu bɸ mí 'bäi, guepɸ din yɔui Ojɔ.

¹⁰ Nu'a ra Pedro ɛmmɛ bin tuman-thuhu, nɛ gátho ní mba mahoqui ran ts'ihmɛ, nu ra Pedro bɸya bi nu n'da ran t'uti, tengu'bɸ bi 'uɪ.

¹¹ Nɛ bi nu nsoqui mahɛts'i, nɛ bá cɔi tengu n'da ra the'bø't'e xɸn ndoho gue mfɛnt'i yá ts'ɛt'i.

¹² Nɛ ba 'yo bɸ ja ra 'bø't'e hønt'a go 'bɛ'a má zu'uɛ i ja goho yá gua, nɛ yɸ zate, nɛ yɸ pozɸ, nɛ yɸ doja.

¹³ Nu ra Pedro bi 'yø'a n'da ra nde, bi t'ɛmbi:

—Dami ndants'i gui hyo gue gui sa.

¹⁴ Bi dɔ'a ra Pedro:

—Hin'na ma Hmu, nguetho njɔm'bɸ xtá sagä xɸn ts'o, gue'a i man nin t'ɛdi hingui ho 'bɸ ga sa.

¹⁵ Nɛ bi 'yɛmbi mahø'n'a:

—'Yo guí ɛna hingui ho 'bɛ'a dá sändä da ts'a, ngue gátho dí hocä ɸ, bi 'yɛmp'a ra nde.

¹⁶ Ná hyundɪ bi sifi, bi ndex mahø'n'a mahɛts'i ra 'bø't'e.

¹⁷ Nu ra Pedro, nu'bɸ gátho madí hyonya thofo nɛ im bɛni 'bɛ'a ní mba'a xí nu tengu ra t'ɪ, 'bex bi zøh yám 'bɛhni ra Cornelio. Nɛ mí 'bäpɸ thi ja ra goxthi rá ngu ra Simón, nɛ xí 'yänni hapɸ ja'a ra ngu.

¹⁸ Nu'bɸ mí zøm bɸ, bi 'yänni:

—Ha 'bɸcua ra Simón Pedro.

¹⁹ Nɛ gátho nín 'yomfɛni ra Pedro 'bɛ'a ní mba a xí nu, nu'a rá Hogandɔhi Ojɔ bi 'yɛmbi:

—'Bɸpɸ hyu yɸn 'yohɸ i hon'i.

²⁰ Dami ndants'i, gui cɔi nɛ gui mbähä ɸ yɸn 'yohɸ, gui tɛnni nɛ hin gan su, nguetho nugä bá pɛnhdä ɸ, bi 'yɛmbi.

²¹ Nu ra Pedro bɸya bi gapɸ mi 'bäh yɸn 'yohɸ gue bá pɛnh ra Cornelio, nɛ bi xifi:

—Nugä guecä guí hongui. 'Bɛ'a gní hyonjɸ.

²² Bi dɔ'ɸ:

—Nu ra Cornelio ra ngɸrpa dofɸi bá pɛncähe. Nu ra Cornelio n'da ra hocjɔ'i gue i numansu Ojɔ. Nɛ gátho yɸ judío i ndømanho nangu'e'a. Nɛ n'da ram 'bɛhni mahɛts'i bi xi'a da zonh'na'i, gue gui mba bɸ rá ngu, nɛ da t'ømanho 'bɛ'a gátho gui xifi, bi 'yɛn'ɸ.

²³ Nu ra Pedro bi xifi da yɸrpɸ mbo ra ngu, bin oxpɸ bɸya. Nu'bɸ mí hyats'i bi mbähä ra Pedro. Nɛ'ɸ 'da yɸ 'yɛc'yɛi mí 'bɸpɸ Jope bi mbähä.

²⁴ Man'da pa bɸya bi zøm bɸ ra hnini Cesarea. Nu ra Cornelio xí zohni gátho 'bɸpɸ ja rá ngu nɛ yá amigo, ngue dim pɛti bɸ ja rá ngu. Gátho i tøm'bɸ.

²⁵ Nu'bɛ mí zòm bɛ ja ra goxthi ra Pedro, bá pòn ra Cornelio, bi dadi nɛ bin danyahmu bi dande.

²⁶ Pɛ nu ra Pedro bi gu'ts'i nɛ bi 'yɛmbi:

—Dami ndants'i nguetho nugä dran 'yohɛ thohogä tengutho i, bi 'yɛna.

²⁷ Nɛ i yaui gätho án yat'a mbo rá ngu. Nɛ bi nu xən ngu xim peti bɛ.

²⁸ Nu ra Pedro bi 'yɛmp'ɛ bɛya:

—Guí pəhmbɛ hin 'yɛ man t'ɛdihe dyɛ judíohe gue dan uəns'hɛ o gue ga cəthe bɛ ja ni ngumhbɛ, nguetho hin gyɛ judío ahɛ. Pɛ Oja xɛ 'yurcagui gue xinga n'da yɛ ja'i ga ɛmhbe hin da zä dan yəmanhohe, ogue ga ɛmfe hingui ho.

²⁹ Janangue'a nu'bɛ gmí zoncagui, bá ɛcä nɛ nte mán t'änni dá änni. Nuya dín nde ga pađi hanja gá zoncagui, bi 'yɛn'a.

³⁰ Nu ra Cornelio bi 'yɛm bɛya:

—Ná goho pa tengu ra ora jabɛya, dá ɛ't' man ts'ihmɛ 'bɛ mán yağä'be Oja, 'bex bi zə'a n'da ran 'yohɛ ua dí 'bɛi, mí he ra pahni di fɛxni.

³¹ Nɛ bi 'yɛngui: “Cornelio, Oja bi 'yøde 'bɛ'a gám ma nɛ bi nu yən t'unni gá un yɛ hyoya, nɛ im bɛn'a'i.

³² Nuya guin zohna ra Simón Pedro 'bɛpɛ Jope bɛ ja rá ngu ra Simón ra hoca xindani a, nɛ i ja rá ngu bɛ ndendeja. Nɛ nu'bɛ da zəcua gan yaui,” ɛn'a ram 'bɛhni mahɛts'i 'bɛ min zoqui.

³³ Jananjabɛ dá zonh'na 'i nɛ xən ho guá ɛhɛ. Nuya gäthogähe dí 'bɛhmbe ua ngue da nuje Oja, ga øhmbe 'bɛ'a gätho da xije Oja, gue gui xije, ɛn'a ra Cornelio.

Bi sih ran ho ma'da'yo a ra Cornelio

³⁴ Nu ra Pedro bi 'yɛmp'ɛ:

—Nugä dí pačä ya hingui huahna Oja to'o da numanho gue'bɛ ra judío o hing ra judío.

³⁵ Nu Oja da zini hont'a go nda'a ní nde i ya, ngue to'o gätho da numansu'a, nɛ to'o i øt' ran ho.

³⁶ Guí pəhmbɛ ram hma bá pəncähe Oja dyɛ israelgähe, dyɛ judiógähe, bi ma nangue ra Jesucristo, gue nu'a di

hocpa ní mbɛi n'da, guehna rá Hmu ɛ gätho hont'a go 'bɛ'a ní nde i ya.

³⁷ Nɛ guí pəhmbɛ ram hma nangue ra Jesucristo bi hmam bɛ gätho ra häi Judea, bí mbɛpɛ Galilea, gue'bɛ ya xí juah rá 'bɛfi ra Xuua Nxixya gue bi ma di xixyaba yɛ ja'i.

³⁸ Nɛ guí pəhmbɛ Oja bi un rá ts'edi rá Hogandəhi Oja ra Jesús, ra mɛngu bɛ Nazaret. Nu ra Jesús hɛnbɛ go hapɛ bin 'yo mí øt' ran ho, nɛ gätho ɛ mín 'yohɛ ra zıthu bi hyɛnba thi ra zıthu. Gätho bi 'yøt'ɛ nguetho min 'youi Oja.

³⁹ Nɛ nugähe ma 'bäigähe a ra Jesús, dí mamhbe majuəni, nguetho dá nuhe 'bɛ'a gätho bi 'yøt' ra Jesús nubɛ ma häihe dyɛ judíohe, nɛpɛ ma ngərpa hninihe Jerusalén. Nɛ m'bɛjua bi tho, bi guarpɛ ja ra pont'i.

⁴⁰ Pɛ Oja bi xox'a ná hyupa, nɛ bi japi dá nugähe xən ho.

⁴¹ Pɛ njom mi'da bi nu, hɛngdəhe gue xí huancähe Oja. Janangue dí mamhbe majuəni, gue ya majuəni dán sihməgähe ra Jesús 'bɛ mi ndants' 'bɛ mi du.

⁴² Nɛ nu'a bi mbəncähe gue ga xihmbe yɛ ja'i nɛ ga mamhbe, gue gue'a bi huahn'na Oja da 'yørpa ran juənbɛ yɛ ja'i 'bɛi nɛ'ɛ xən du.

⁴³ Nɛ guehna mím man'ɛ gätho yá pəngahya Oja, gue gätho to'o da 'yɛc'yɛi nangue ra Jesús, da hyən ra punbi nangue yá ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Pedro.

Nu'ɛ hing yɛ judío bin t'un rá Hogandəhi Oja

⁴⁴ Nɛ i ya ra Pedro, 'bex bá ɛh rá Hogandəhi Oja, gätho bi gohmbɛ yɛ ja'i i øh rəm hma ra Pedro.

⁴⁵ Nɛ nu'ɛ yɛ judío min 'yohɛ ra Pedro madí hyonya thoho 'bɛ mí bađi bin t'un rá Hogandəhi Oja ɛ hing yɛ judío.

⁴⁶ Nguetho bi 'yøde bin ya 'da yɛ nde hing yá ndesɛ ɛ, gue bi 'yɛspa Oja 'bɛ mí ya.

⁴⁷ Nɛ bi 'yɛn'a ra Pedro, bi 'yänni:

—Ha sä da mba ma hecpi ya 'bucua gue hin din xixya, ne ya xu hyan rá Hogandahi Oja tengugahu, bi 'yena.

⁴⁸ Ne bi ma di xixyabi nangué rá thuhu ra Jesucristo. M'bejua buya bi 'yap ra mate ra Pedro da gohmbu bu mi'da ya pa.

11

Nu ra Pedro i xih ya 'yec'yei bu Jerusalén hague án zä bi 'yec'yei u hing ya judío

¹ Ne nu'u mi'da yá 'bäih ra Cristo ne ya 'yec'yei bu ra häi Judea mí øde gue ya ja'i hing ya judío bi hyan rám hman Oja.

² Pe nu'bu mí mbeng bu Judea ra Pedro, ne bi zom bu Jerusalén, nu'u da ya judío ya 'yec'yei bu, bi za'a ra Pedro.

³ Nu'u bi xi'a ra Pedro, bi 'yembi:

—Hanja gá mba bu yá ngu ya ja'i ngue hing ya judío, ne gán sihmeh u.

⁴ Nu ra Pedro buya bi xifi 'be'a gätho xín ja, gue'bu mí du'mi bi xi Oja gue da zom bu rá ngu ra Cornelio. Bi 'yena:

⁵ —Mí 'bucä bu ra hnini Jope, ne mí yagä'be Oja. Dá nugä tengu'bu dá 'ui, bá cah mahets'i tengu n'da ra the'bø't'e. Ne bá cai mfent'i goho yá ts'at'i, ne bi zopu dí 'bai.

⁶ Nu'bu má handi dá nu hont'a go 'be'a má zu'uε 'bucua ja ra häi. Dá nu'u ja goho yá gua, ya zu'uε ne ya zate ne mi'da. Ne dá nu ya pozu ne ya doja.

⁷ Ne dá ø'a n'da ra nde bi xiqui: “Pedro, dami ndants'i gui hyo gue gui sa,” bi 'yengui.

⁸ “Hin'na ma Hmu,” dá embi, “nguetho njam'bu dá sagä a man nin t'edi ngue hin ga sahe.”

⁹ Pe nu ra nde mahets'i bi xiqui mahøn'a: “Pe 'yo gui ena hingui ho 'be'a dí sändä da ts'a, ngue gätho dá hocä ya,” bi 'yengä a ra nde.

¹⁰ Nhyundi bi 'yøt'e njabu, bi mba ra 'bø't'e bu mahets'i buya.

¹¹ Ne 'bexque gue'a ra pa bi zopu hyu yan 'yohu bu ja ra goxthi guepu dám 'bucä, gue yam 'behni bá ne xpu Cesarea, ne bi hyongui.

¹² Ne nu'a rá Hogandahi Oja bi xiqui ga tenni, ne nte män t'änni ga änni. Ne 'bäcua ya 'dato ya 'yec'yei ngue dá mbähmbe. Ne dá cuthe bu ja rá ngu n'da ran 'yohu í Cornelio.

¹³ Ne nu'a bi xije gue bi nu n'da rám 'behni Oja mahets'i mí 'bäpu ja rá ngu, gue bi xifi da mbenpu ja ra hnini Jope da yan 'yohu, da 'yänni nanguécä.

¹⁴ Ne bi xifi gue ga xifi hague dán zä dim pøhø, ne'u 'bupu rá ngu.

¹⁵ Ne nu'bu mí jua'a bi xic ra Cornelio, dá du'mi dá zocä buya. Ne nu'bu má du'mi dá mangä, nu rá Hogandahi Oja bá xhe ne bi gohmbu u mí 'bupu buya, tengutho bi 'yørcahu rá mbadi thoho.

¹⁶ Ne nubuya dá bengä rám hma ra Hmu Jesús nu'bu mim ma: “Nu ra Xuua bi xixya ah ra dehe, pe nugä ga 'da ah rá Hogandahi Oja,” bi 'yengähe ra Jesús, bi 'yæn'a ra Pedro.

¹⁷ Ne xø bi 'yena:

—Nu'bu n'dat'a ran t'unni bi un Oja u, tengutho bi 'daju 'bu ya xtä εc'yehi ra Hmu Jesucristo, ha da zä ga serpä a in nde da 'yøt' Oja, bi 'yæn'a ra Pedro.

¹⁸ Nu'bu mí 'yø'u ya 'yec'yei 'bupu Jerusalén 'be'a bi man ra Pedro, him mam bi zui pe bi 'yεspa Oja, ne bi 'yæn'u:

—A, njabu øt Oja 'bu, gue ne'u ya ja'i hing ya judío di japi di päh yän 'yomfēni nangué yá ts'oqui, ngue ne'u din ja ra temazai u, bi 'yæn'u.

Nu ya 'yec'yei dim peti bu Antioquía

¹⁹ Nu'u da ya 'yec'yei ngue bi nu ran unbi bu Jerusalén 'bu mí mba ntho ra Esteban, bin 'uεxt'u. Nu'u da bi mba bu n'danni ya häi Fenicia ne pu Chipre ne pu ja ra hnini Antioquía. Bi man rán ho ma'da'yo ra Cristo bu bim 'bei, pe hont'u yá mijudíohu bi xifi.

²⁰ Pe nu'bu mí zom bu Antioquía da ya mengu bu Chipre ne pu Cirene, bi zo'u hing ya judío, gue ne'u bi xifi nangué ra Hmu Jesús.

²¹ Nu'u mí ja ra ts'edi xun ho nangué Oja u, janangué'a xun ngu ya ja'i hing ya judío bi 'yec'yei, bi hyese yá t'εc'yei, ne bi den'na ra Hmu.

22 Nε bi 'yø'u yu 'yεc'yεi 'bapu Jerusalén gue bi 'yεc'yεi u 'da hing yu judío bu Antioquía. Janangue'a bi mbenpu a ra Bernabé.

23 Nε nu'bu mí zøm bu, bi nu ngue i nu rá mate Oja yu ja'i i 'bupu. Bin johya rá mbui ra Bernabé buya, ne bi zofo, bi xifi hin da hyegui, pe din 'yomanho bu ja rá 'yu Oja, ne da 'yörpa rá 'befi Oja ngue gätho yá mbui.

24 Nuna ra Bernabé n'da ra hocja'i na, ne mí hā rá ts'edi xun ho rá mbui nangue rá Hogandahi Oja in 'youi, ne mí εc'yεi xun ho. Janangue'a xun ngu mi'da yu ja'i bi 'yεc'yεi ra Hmu.

25 Nubuya, bá pøm bu ra Bernabé, bi mba bu Tarso bi hyom bu ra Saulo. Ne nu'bu mi dñi, bi zixpu Antioquía.

26 Nε n'dajeya bām 'buhmi bu, ne mi pa bu ja ram peti ne bi xānbi xun ngu yu ja'i. Guepu ra mbudi bi t'εmbi yu cristiano u yu 'yεc'yεi, gue mí nde da ma, i ten ra Cristo u.

27 Nu'u yu pa u, bá nεxpū Jerusalén 'da yu pøngahya, bi mba bu Antioquía.

28 Nu'a n'da í Agabo, bi ndants'i bim 'bāpu madím peti yu 'yεc'yεi, ne bi ma con rá ts'edi rá Hogandahi Oja. Bi ma gue din ja ra thuhu gätho ra ximhäi. Ne nuna bin ja 'bu mim hmuts'at'abi bu Roma a ra Claudio.

29 Nε nu'bu mín ja ra thuhu, nu'u yu 'yεc'yεi bu Antioquía bi zānni hanguna ngu ts'u ra mbeti da badi n'da ngu n'da, gue da 'benpa u yá mi 'yεc'yεihū 'bupu ra häi Judea, ngue da mbāx'i ts'u.

30 Nε ngubu bi 'yøt'e, bi mbenpa ra mbeti u yá ngurpi yu 'yεc'yεi bu Judea, bi hyax'a ra Bernabé ne ra Saulo.

12

Bi tho ra Jacobo ne bi mba mfent'i ra Pedro

1 Nu'u yu pa u, nu ra ts'at'abi Herodes bi manda da mba mfent'i yu 'yεc'yεi, bi dū'mi di unba u.

2 Nε bi manda ngue bi tho ra Jacobo rán 'yohu ra Xuua, ra juai í tho a.

3 Nu'bu mi bāh ra Herodes gue i numanho yu judío hing yu 'yεc'yεi gue bi hyo ra Jacobo, bi bent'a ra Pedro, ne

bin theui n'da ra dāmpeti mí sänba Oja u yu israel, t'εmbi dābaxjua.

4 Janangue'a him 'bex bi tho ra Pedro, pe bi jot'a fädi. Nε bi manda 'de'ma 'dato yá dofai ra Herodes di jamansu ra goxthi, 'da'i goho n'da cat'i. Mím bēn'a ra Herodes xtān zixpu 'buh yu ja'i, mí εna xtá hyo bu 'bu mí gua'a ram peti ran dābaxjua.

5 Nu ra Pedro guexta'a mí pa m'bädi xun ho bu ja ra fädi, pe nu yá mi 'yεc'yεihū bim peti, ne εmme bin yāhu Oja nangue ra Pedro.

Oja bi guc'a ra Pedro nu'bu mí ofädi

6 Nu ra xui a gue mi εn'a ra Herodes xtān guc 'bu mí hyats'i, nu ra Pedro mi cāt'inde yoho yu dofai, ne nu'a, nthu't'i yoho yu cadena, ne bin āha. Ne xø mí 'bāpu mi'da yu dofai bu ja rá goxthi ra fädi.

7 N'dahmantho bi zøpu 'buh ra Pedro n'da rām 'behni ra Hmu mahęts'i. Nε bi nεcpū mbo ra fädi. Nu ram 'behni bi 'yānba rá hyo ra Pedro, bi 'yā'a, ne bi 'yεmbi:

—Ndants'a n'dihi, bi 'yεmbi.

Nu yu cadena bi xose gue'a mán thu't'i rá 'ye.

8 Nε nu ram 'behni bi 'yεmp'a mahøn'a:

—Dami tū't' ni ngu't'i ne gui 'yū't' ni thixfani.

Nu ra Pedro bi 'yøt'e tengu bi si'a. Nε xø bi 'yεmbi:

—Hye ni dāpahni ne gui tengui.

9 Nu ra Pedro bi dēn'na ram 'behni, bi bøm buya. Pe him mí pā 'bu majuāni gue'a rām 'behni Oja bi zits'i, uague tengu'bu bi 'uitho.

10 Nε nu'bu mi thopu bí 'bāh rá mbudi yu mbädi, ne bi thopu ná yoho 'bāh yu mbädi, bi zøm bu bí ja ra jut'it'εgui bu ja ra 'yu ní mba bu hnini. Bi xose ra jut'i ne bi bøm buya. Ne nu'bu min 'yo bu 'yu, bi 'ue'a rām 'behni Oja, bi ts'o'a ra Pedro buya.

11 Nu'a ra Pedro, nu'bu mi badi 'be'a gätho bin ja, ngue majuāni ne hing ra t'i, bi 'yεnse:

—Dí pāsegä ya gue ra Hmu mahęts'i bá pēhna n'da rām 'behni, ne bá juğä

bɯ ja rá ts'edi ra ts'ut'abi Herodes, nɛ bi yängä nangue 'bɛ'a nde xtá 'yørcä ma mijudíohe, bi' yɛnsɛ ra Pedro.

¹² Nɛ nu'bɯ mín 'yomfɛni ts'ɯ, bi mba bɯ ja rá ngu ra María, rá mbe ra Xuua Marcos, nɛ xɯn ngu madím peti bɯ, i yəhɯ Ojə nangue ra Pedro.

¹³ Nɛ nu'bɯ madí jät ra jut'i bɯ thi ja ra mbä't'i, bi mba bɯ n'da ra hmute, ra 'yɛhɛ, í Rode, gue da bədi to'o i 'bäpɯ.

¹⁴ Nɛ nu'bɯ mí 'yørpə rá nde ra Pedro, bi bədi to'o, nɛ ɛmmɛ madí johya. Pɛ him 'bɛx bi xocuabi nguetho in nde m'bet'o bi xi'a n'dihi yɯ jə'i 'bɯpɯ, gue 'bäpɯ ra Pedro bɯ ja ra goxthi.

¹⁵ Nu yɯ jə'i bi 'yɛmbi:

—Guí häte.

Pɛ nu'a ra hmute guexta'a mi ma gue gue'a ra Pedro. Nɛ nu'ɯ bi ma:

—Gue'a rán dəhi a.

¹⁶ Pɛ nu ra Pedro bi thoc thoho di jät ra jut'i, nɛ nu'bɯ mi xocpi nɛ bi nu gue gue'a ra Pedro, bi hyonya thoho ɯ.

¹⁷ Pɛ nu'a ra Pedro bi uənbə rá 'yɛ, ndepe din hɛ. Nɛ bi xifi ha án zä bi gɯcpɯ ja ra fädi ra Hmu. Nɛ bi 'yɛmp'ɯ yɯ jə'i:

—Dami xihmbɯ a man'da ra Jacobo, gue ra Santiago a, nɛ'ɯ mi'da yɯ 'yɛc'yɛi 'bɛ'a bin ja, bi 'yɛna.

Nɛ bi bøn'a ra Pedro bi mba n'danni.

¹⁸ Nu'bɯ mi hyats'i, ɛmmɛ bin ja ran cui, gue'da xnin 'yänthoho yɯ dofai, nguetho him bi bədi 'bɛ'a bin ja ra Pedro.

¹⁹ Nɛ nu ra Herodes bi manda dí honi pɛ him bá thini. Nɛ nubɯya bi 'yän'dɯ yɯ mbängoxthi Hague bin ja, nɛ bi manda ngue da tho'ɯ bɯya. M'bejua bi bøn'a ra Herodes ra häi Judea, bi mba bɯ ja ra hnini Cesarea, nɛ bām 'bɯpɯ.

Bi du a ra Herodes

²⁰ Nɛ nu ra Herodes ɛmmɛ mí nu-man'ɯ yɯ jə'i 'bɯpɯ ra hnini Tiro nɛpɯ Sidón. Pɛ nu yɯ jə'i bim peti, pɛ m'bet'o bin amigohɯ ra Blasto, rám fäts'iui ra ts'ut'abi Herodes. Nɛ bi sih ra Blasto din hocpahɯ a ra Herodes, nguetho jatho dí nɛxpɯ 'bɛ'a da zi yɯ jə'i bɯ bí ja rá häi ra Herodes.

²¹ Janangue'a bi zän man'da ra pa bɯya, nu yɯ jə'i bim peti. Nu ra Herodes bi hye rá pahni ɛmmɛ xɯn ho, nɛ bi hyupɯ ja rá mɛxa, nɛ bin hət'ahyɯ.

²² Nɛ ɛmmɛ bi mbahni yɯ jə'i nɛ bi 'yɛn'ɯ:

—Hing rá nde n'da ran 'yohɯ bɯ na yə nɯ, pɛgue rá nde n'da ra ojə, sä ɛn'ɯ.

²³ 'Dahmantho n'da rám 'bɛhni Ojə mahɛts'i bi japi 'bɛx bin zäman'ɯ ra Herodes, nguetho him bi ma ngue hinga gue'a Ojə a, him bi 'yɛspa Ojə. 'Bɛx bi nɛqui yɯ zu'uɛ mbo rá foho, bi du bɯya.

²⁴ Pɛ nu rám Hman Ojə bi thoqui bi hma, gätho bɯ n'danni bi 'yøh rám Hman Ojə yɯ jə'i.

²⁵ Nu ra Bernabé nɛ ra Saulo, nu'bɯ mi guah yá 'bɛfi, gue bi sifi da hyax ra mbɛti bɯ Jerusalén, bá peng bɯya, bán 'yohɯ ra Xuua Marcos, bi zøpɯ Antioquía mahøn'a.

13

Nu ra Bernabé nɛ ra Saulo bi dɯmp' yɯ 'bɛfi ngue bi mamp rám hman Ojə bɯ n'danni yɯ häi

¹ Nubɯ ra hnini Antioquía mi 'bɯpɯ yɯ 'yɛc'yɛi ngue nzai dim peti. 'Da'ɯ yɯ pøngahyɯ, nɛ 'da'ɯ yɯ xänbate. Mí 'bɯpɯ ra Bernabé, nɛ Simón t'ɛmbi Negro, nɛ ra Lucio ra mɛngu bɯ Cirene. Nɛ mí 'bɯpɯ ra Manaén, nu'a 'darpɯ bi mba ma tedeui ra Herodes rá ts'ut'abi ra häi Galilea, nɛ mí 'bɯpɯ ra Saulo.

² N'da ra pa nu'bɯ mí 'yøt' ram peti ɯ, nɛ mí ɛ't' yän ts'ihmɛ, nɛ nu'a rá Hogandəhi Ojə bi 'yɛmp'ɯ:

—Dami 'uejɯ ya yoho yɯn 'yohɯ, ra Bernabé nɛ ra Saulo, nguetho xtá huanhdä ɯ da 'yøt' ra 'bɛfi dá xifi, bi 'yɛmbi.

³ Nu'bɯ mí 'yɛ't' yän ts'ihmɛ mahøn'a, bi 'yäp rám fäts'i Ojə 'bɯ mí dospa rá yə ra Bernabé nɛ ra Saulo.

Bin 'yɛhmbɯ bɯya:

—Ojə da zix ahɯ, bi 'yɛmbi.

Nu'ɯ bi 'bɛhni bi mam bɯ rám Hman Ojə bɯ Chipre

⁴ Nubaya nu rá Hogandahi Oja bi zix'a ra Bernabé ne ra Saulo, bi mba bu ra hnini Seleucia. Nu'bu mí nexpu, bi hyu ra barco, bi mba bu ra häi Chipre, ra t'uhäi i ja bu made ra deja.

⁵ Ne nu'bu mi zom bu ra hnini Salamina, bi mam bu rám Hman Oja bu ja yá nija yu judío. Ne ra Xuua Marcos mín 'yohu ne bim fäxpü.

⁶ Nu'bu mi thopu gätho ra häi Chipre, bi zom bu ja yá hyodi ra hnini Pafos. Ne bin tımhbü n'da ra judío gue ra badi, ena rá pōngahya Oja pegue ra hyäte a, nu rá thuhu í Barjesús.

⁷ Nu'a mín 'youi bu ja rá 'befi ra Sergio Paulo, rá ts'ut'abi ra häi bu. Nu'a ra Sergio Paulo n'da ran 'yohu emme mí ja rán 'yomfēni xan ho. Nu'a bi zohna ra Bernabé ne ra Saulo nguetho nde da 'yoh rám Hman Oja.

⁸ Pe nu ra badi Barjesús, n'dat'a ra Elimas, bi 'yut'a ra ts'ut'abi, nguetho hingui ndepe da 'yēc'yēi a i sifi, ne bin junthü a ra Bernabé ne ra Saulo.

⁹ Nu ra Saulo, n'dat'a ra Pablo a, n'youi xan ngu ra ts'edi nangué rá Hogandahi Oja a, emme bi hyēt'a ran 'yohu ngue ra badi.

¹⁰ Ne bi 'yēmp'a:

—Nu'i gra ndøhyäte emme guín 'youi gätho 'be'a xan ts'o. Nu'i gra ts'unt'ü i ra damants'o. Nu'i gadí ucua 'ü gätho xan ho. Ha njam'bu gui 'ye'ts'a gní xih yu ja'i hingui ho 'bu da den Oja.

¹¹ Nuya da 'yöt'a'i ran unbi ra Hmu mahēts'i. Gan xädä gue hin da zä gui nu ran nequi 'da yu pa, bi 'yēmp'a ra Pablo.

'Bex bin xädä, bi gä 'bexui rá dā, ne bi hyoni to'o da gərpa rá 'ye'a buya.

¹² Nu'bu mí nu'a ra ts'ut'abi 'be'a bin ja, bi hyonya thoho, 'bex bi 'yēc'yēi buya, nguetho ya bi badi majuañi a rán xädi ra Hmu mahēts'i ngue mín man'a ra Pablo.

Ra Pablo ne ra Bernabé nubü ra hnini Antioquía, gue ra häi Pisidia

¹³ Nu ra Pablo ne'ü mín 'yohu bi hyu ra barco, bi nexpü Pafos ne bi zom bu Perge bu ja ra häi Panfilia. Pe nu ra Xuua Marcos bá ē'a, bá sotho

ü mín 'yohu, ne bá peng mahøn'a bu Jerusalén.

¹⁴ Nu ra Pablo ne'a ra Bernabé mín 'youi, bi nexpü Perge bi mba bu man'da ra hnini Antioquía bu ra häi Pisidia. Ne nu'bu mi zon ra pa ran säya, bi yərpu ja rá nija yu judío ne bi hyupü ü.

¹⁵ Nu'bu mi gua'a man'ü 'bapü, ngue rá søcuä yän t'ēdi yu judío ne rá søcuä yu pōngahya, nu'ü di jamansu bu ja ra nija bi xi'a ra Pablo ne ra Bernabé:

—N'yohu aui, nu'bu ja aui ts'ü n'da ran zofo, dami xije ts'ü.

¹⁶ Bi ndants'a ra Pablo buya, bim 'bäi, bi uan rá 'ye ngue ndepe da 'yøh yu ja'i, ne bi 'yēmbi:

—N'yohu ahü ma mi'israelhü, ne gätho ahü guín numansuhü Oja, dami 'yøhmbya ya.

¹⁷ Nu'a Oja gue dí tēnhdü dyü israelhü, bi huan'dü mam bombøtahü ne bi japi bin xändi xan ngu nu'bu mí 'bapü ra häi Egipto, ne mí 'bapü tengu yu n'dan'yo ja'i. Ne nu Oja buya bá jüc'ü nangué rá ts'edi bu mi 'büi.

¹⁸ Ne madague'a him madí dāp Oja yá mbüi ü 'bu min 'yo mbe nyote njeya bu ma'ueni ü, pe guehma bin ja rá yembüi Oja.

¹⁹ Ne bi un'na ra häi Canaán ü ma mi'israelhü gue di manda zēhē, 'bu mí jua'a bi hyo'ü yoto yu nde xmí 'bapü. Ne bin zām bu ma mi'israelhü buya.

²⁰ Nu Oja buya bi japi bim 'büh yá zē'mi, ne goho ciento ne yote ma'det'a njeya madí manda ma mi'israelhü, asta gue'bu go mím 'büh ra pōngahya Samuel.

²¹ M'bējua bi ndese yu ja'i n'da ra hmuts'ut'abi di manda ü. Ne bi jap Oja a ra Saúl dim hmuts'ut'abi buya. Nu ra Saúl, rá ta a ra Cis, gue rám bombøta ra Benjamín mí 'büh maya'bu. Ne nu'a ra Saúl bim hmuts'ut'abi yote njeya.

²² Nu'bu mi 'uec Oja ra Saúl buya, bi japi bim hmuts'ut'abi ra David. Ne mi man Oja, bi 'yēna: “Nuna ra David, rá ts'unt'ü a ra Isaí, emme dín numanho, nguetho da 'yørca a ma pähä ne 'be'a gätho dín nde,” bi 'yēn Oja, bi 'yēn'a ra

Pablo 'bɛ mɪn zo'ɥ yá mijudíohɥ bɥ ra hnini Antioquía, ra häi Pisidia.

23 Nɛ bi thoqui bi man ra Pablo, bi 'yɛna:

—Nɛ gue'a ra David rá m bom'beto na ra Jesús gue bá pɛncahɥ Ojɔ, ma pɔrpatehɥ dyɥ israelhɥ, dyɥ judíohɥ, tengu mí man Ojɔ maya'bɥ.

24 Ya ma guepɥ di dɛmp'rá 'bɛfi ra Jesús, nu ra Xuua mí xih ma mi'israelhɥ gue din xixyɔ to'o gátho bi päh yá mbɥi nangue yá ts'oqui.

25 Nu'bɥ mi ts'ɥtho da du a ra Xuua, nu'a mí mam buya: “Nu'a gá bɛmhɥ gue guecä pɛ hinga guecä. Pɛ m'bɛjua ba ɛhɛ, nɛ hin dí sɛcä tengu a, nguetho ɛmmɛ xɛn hɛts'i rá ts'ɛdi a,” mí ɛn'a ra Xuua, bi 'yɛn'a ra Pablo.

26 Nɛ bi thoqui bi man ra Pablo, bi 'yɛna:

—Man 'yohɥ ahɥ, yám bom'betojɥ ra Abraham, nɛ mi'da ahɥ gue nɛ'ahɥ guí numansuhɥ Ojɔ, guejɥ bá pɛncahɥ na rá m hma Ojɔ, nɛ i ma hague dán zä di pɔjɥ.

27 Pɛ nu ma mɛnguhɥ mí 'bɥpɥ Jerusalén, nɛ yá ngɛrpi ɥ, him mi pɔdi gue gue'a ra Jesús mí o't' yɥ pɔngahyɔ, madague'bɥ i hmam bɥ ja ma nijahɥ gátho yá pa ran säya. Janangue'a bi 'yɔrpa ra Jesús tengu mán t'o't'i 'bɥ mí yapi gue da hyo.

28 Nu ra Jesús nte min dupate, pɛ bi si'a ra Pilato gue di manda da tho.

29 Nɛ nu'bɥ mí 'yɔrpe 'bɛ'a gátho mán t'o't'i bɥ ja rá m hman Ojɔ, nɛ m'bɛjua bɥya bi mba ma cɔ'mi bɥ ja ra pont'i, nɛ bi t'ägui.

30 Pɛ nu Ojɔ m'bɛjua ts'ɥ bi xoxpɥ 'bɥ'ɥ xɛn du.

31 Nɛ nu yɛn 'yohɥ mɪn 'yohɥ mam'bet'o a ra Jesús 'bɥ mí nɛxpɥ ra häi Galilea, nɛ bi mba bɥ ra dahnini Jerusalén, nɛ guet'ɥ i xih yɥ jɔ'i ɥ ya.

32 Nɛcä'be dí xi ahɥ ya nangue ra Jesús, ran ho ma'da'yo gue'a mí xi Ojɔ ɥ ma bɔtahɥ 'bɥ mí ma gue 'bɛ'a majuaɥi din ja.

33 Nɛ gue'a bin ja a ya. Gue bi jɔcuahɥ 'bɥ mí xox'a ra Jesús, gue guejɥ dyam bom'betojɥ ɥ bi xi Ojɔ majuaɥi. Tengu mán t'o't'i bɥ ja rá m

Hman Ojɔ, ná yoho ra Salmo, i ɛna: “Nuya nam pa ya, dí ɛ'ts'i'i, da nu'ɥ yɥ jɔ'i ya gue majuaɥi ma Ts'ɛnt'ɥ i,” mí ɛn Ojɔ 'bɥ mi 'yɛna, bi 'yɛn'a ra Pablo.

34 Nɛ xɔ bi 'yɛn'a ra Pablo:

—Nɛ bi xox Ojɔ a ra Jesús 'bɥ mí du, nɛ hin da du mahɔn'a. Nɛ gue'a bi man Ojɔ, 'bɥ mi 'yɛna: “Dat'a ra hoganjapi ga 'da'i tengu dá xih majuaɥi ra David,” bi 'yɛn Ojɔ, bi 'yɛn'a ra Pablo.

35 Nɛ xɔ bi 'yɛna:

—Nɛ gue'a bi mam bɥ man'da ra Salmo gue bi 'yo't'a ra David, bi xi Ojɔ: “Hin gui jap'a ni Hoga Ts'ɛnt'ɥ da 'ya a rá ngɔc'yɛi,” bi 'yɛmbi.

36 Pɛ nu ra David nu'bɥ mí jua'a rá 'bɛfi ngue bi 'yɔrpa rá pähä Ojɔ gátho mí 'bɛcua ja ra häi, bi du. Nɛ 'darpɥ yán 'yägüi yá bɔta bi t'ägüi, nɛ bi 'ya bɥ rá ngɔc'yɛi a bɥya.

37 Pɛ nu'a rá ngɔc'yɛi ra Jesús, bi xox Ojɔ a, him bi 'ya a.

38 Ma cu ahɥ, dín nde ahɥ gui pähmbɥ, nangue ra Jesús i jajɥ ra punbi nangue ma ts'oquihɥ, nɛ gue'a dí xi ahɥ a ya.

39 Hɔnt'a go to'o gahɥ ga dɔp ma mbɥihɥ a ra Jesús, dín jajɥ ra punbi gátho ma ts'oquihɥ. Nɛ madague'a dí ɔthɥ yán t'ɛdi ra Moisés bi xi Ojɔ, pɛ hinga gue'ɥ dí punga ma ts'oquihɥ ɥ.

40 Dami 'yɛc'yɛihɥ ra Cristo ya, janangue'a hin gui nuhɥ 'bɛ'a bi man yɥ pɔngahyɔ bɥ ja rá m Hman Ojɔ, nu'bɥ mí ma:

41 Damin 'yomfɛnihɥ ts'ɥ a gnán then-nate thoɥ,

nguetho dí ɔt'ä n'da ra 'bɛfi nuixte yɥ pa jabɥya guí 'bɥhmbɥ.

Pɛ nu'bɥ hin gui 'yɛc'yɛihɥ 'bɥ 'bo'o i xi ahɥ, gui hyonya thohohɥ 'bɥ bi mba ma ɛn'ni ahɥ, nɛ gui tuhɥ bɥya.

Gue'a mí man yɥ pɔngahyɔ 'bɥ mí 'yɛn Ojɔ, bi 'yɛn'a ra Pablo.

42 Nɛ nu'bɥ mí bɔm bɥ ja ra nijɔ ra Pablo nɛ'a mɪn 'youi, nɛ nu'ɥ 'da gue madim peti bɥ bi 'yäp ra mate gue da xih mahɔn'a 'bɥ ni yoto ɥ, tengu xí xih ya.

⁴³ Nε nu'bu mí gua'a ram peti bu ja ra nija, xun ngu yá mijudíohu ne'u i εc'yeyi tengu yu judío, bi den'na ra Pablo ne ra Bernabé. Nu ra Pablo ne ra Bernabé bi xifi ngue di thoqui da 'yεc'yeyi ra Jesús, gue dí 'daju rá mate Oja a.

⁴⁴ Janangue'a nu'bu mí zøn'a hyato pa buya, ngue ra pa ran säya, mbe gätho na ngu yu ja'i 'buɸu ja ra hnini bim peti bu, ngue da 'yøh rám Hman Oja mahøn'a.

⁴⁵ Pε nu'bu mi nu'u yu judío ngue ní mba bu ja yá nija gätho yu ja'i, ne bin seya u buya. Ne bin junthu ra Pablo ne mí εn'u him majuañi a bi ma, ne bi c'aman'u a.

⁴⁶ Nu ra Pablo ne ra Bernabé bi hyut'ran zambu i ne nts'edi bi ma:

—Bi zän Oja m'bet'o thoho bi sijü rám Hman Oja dyu judíohu, ne hin gá hyamhu. Janangue'a hin nin sähu gui hyamhu ra temazai. Pε ga mbähmbe ga xihmbe yu ja'i hing yu judío ya.

⁴⁷ Nguetho ra Hmu mahεts'i bi mbencähe ne mi ma:

Ya dá penh'nahü gui xihmbu yu ja'i hing yu judío, din ja ran nequi yá mbüi.

Ne gätho ra ximhäi gui mamhu hague dán zä ga yänba yá te yu ja'i,

ne gue'a bi xije ra Hmu a, bi 'yεn'a ra Pablo.

⁴⁸ Nε nu'bu mí 'yøh yu ja'i ngue hing yu judío 'be'a bi man ra Pablo, bin johya yá mbüi, ne bi 'yεna:

—Xun ho rám Hman Oja, bi 'yεn'u.

Ne bi 'yεc'yeyi to'o gätho män thahni gue din t'un'na ra temazai.

⁴⁹ Nε nu rám Hman Oja, ya gätho bu ja ra häi Pisidia bi hma.

⁵⁰ Pε nu'u 'da yu judío bi parpa u 'da yu xisu, gue'u 'da mí søm bu ja yá nija ne mí pa nt'εspi bu ja ra hnini, ne'u mi'da yun 'yohu gue yu ngurpi bu ja ra hnini. Ne nu'u bi ucpa ra Pablo ne ra Bernabé buya, ne bi xifi da bøm bu ja yá häi.

⁵¹ Janangue'a nu ra Pablo ne ra Bernabé bi huac yá gua yu fonthäi, ngue n'da ra hmεpya nde da ma, da

nu rán theui a bi 'yøt'u. Ne bi mba bu ja ra hnini Iconio buya.

⁵² Pε nu yu 'yεc'yeyi bu Pisidia εmme bin johya, ne bi hya ra ts'edi xun ho nangue rá Hogandahi Oja.

14

Ra Pablo ne ra Bernabé nubu ra hnini Iconio

¹ Nubu Iconio, bi yurpu ra Pablo ne ra Bernabé bu ja yá nija yu judío, ne bi mam bu a rám Hman Oja. Ne bi ma xun ho, janangue'a xun ngu yá mijudíohu bi 'yεc'yeyi, ne'u yu ja'i gue hing yu judío.

² Pε nu'u 'da yu judío ngue him bi 'yεc'yeyi εmme madin 'yuthu u hing yu judío, bim parbi da zu'u yu 'yεc'yeyi.

³ Pε nu ra Pablo ne ra Bernabé nya'a bim 'buɸu, nguetho xun ngu bi 'yεc'yeyi bu, ne bi hyut'ran zambu bi ma nangue ra Hmu mahεts'i. Nu ra Hmu bi un yá ts'edi u ngue da 'yøt' yu hmεpya ne yun t'øt'e nuixte, guεpu da bah yu ja'i, Oja in 'yohu ra Pablo ne ra Bernabé.

⁴ Pε nu yu ja'i bu ja ra hnini bin heque. 'Da'u bi den yu judío hing yu 'yεc'yeyi, ne 'da'u bi den ra Pablo ne ra Bernabé.

⁵ Janangue'a, nu yu ngurpi bu ja ra hnini bi un ran t'εdi u hing yu 'yεc'yeyi, yu judío u'da, hing yu judío u'da, gue da zu'u, ne di bat'ado u.

⁶ Pε nu ra Pablo ne ra Bernabé, 'bu mí badi 'be'a nde da 'yørpe, bi 'dagui, bi mba bu ja ra hnini Listra, nepu ra hnini Derbe nubu ra häi Licaonia. Ne bin 'yo gätho ra xequi bu.

⁷ Nepu bá mam bu rán ho ma'da'yo ra Cristo bu u.

Bi mba ma bat'ado ra Pablo bu Listra

⁸ Nubu ja ra hnini Listra mí 'buɸu n'da ran 'yohu, ra dogua, ngue ya xín jabu 'bu mim 'büi. Ne mí hurpu nguetho hin jam'bu bin 'yo.

⁹ Nu ran 'yohu i øde 'be'a bi man ra Pablo. Nu'bu mí hyet a ra Pablo, mí paði 'be'a mímben'a zu dogua, ngue ya i εc'yeyi gue dí hocpa rá gua ya.

¹⁰ Janangue'a nu ra Pablo nts'edi bi ma:

—Ndants'i gam 'bäi.

Nu ran 'yohu baya 'bex bi zägui bin 'yo.

¹¹ Ne nu'u yu ja'i, nu'bu mín nu 'be'a bi 'yot'a ra Pablo, nts'edi bi mbafi, ne bin ya yu nde 'u licaonia, bi 'yena:

—Nuya yu oja ya, pe bi nequi tengu'bu yun 'yohu, bi zocua ja ra häi dí 'buhmbu, bi 'yén'u.

¹² Nu ra Bernabé bi 'yembi tengu rá thuhu yu oja zehé ra Júpter, ximangutho a ra Pablo bi 'yembi tengu rá thuhu yu oja zehé ra Mercurio. Nguetho man'da mi ya'a ra Pablo, ne i embi rá pongahya ra Júpter a ra Mercurio.

¹³ Nu'a ra mbäja baya, ngue mí pep'a yu oja Júpter, mí ja bu n'da ra ngu bu ndehnini, guepu mí thande ra Júpter yu ja'i. Nu'a ra mbäja ne'u 'da yu ja'i bá si yun dani guepu 'buh ra Pablo ne ra Bernabé, embi ra Mercurio ne ra Júpter, gue da hyo yun dani da mbospe. Ne bá ca yu dóni, gätho da mbospe.

¹⁴ Pe nu'bu mí bah ra Bernabé ne ra Pablo 'be'a i nde da 'yot'u yu ja'i, bi yarpu 'buh yu ja'i, bi dun yu pahni, ndepe da bah yu ja'i hingui numanho 'be'a nde da 'yot'u, ne bi 'yembi:

¹⁵ —N'yohu ahü hanja ngubu gní 'yothu. Nguetho dyün 'yohu thoho'be, pe bá é'be ua gue dín nde ga xi a'be gui 'yes'hü 'be'a guí othu, nguetho säti thoho 'be'a guím bémhbu. Nde'bu gui 'yes'hü gní thandehü u guí emfu yu oja ua ja ra häi, ne gui thandehü majuaní Oja. Nguetho gue'a bi 'yot' mahets'i necua ja ra häi ne ra deja ne gätho i ja ua.

¹⁶ Nu'u yu pa bi thogui, Oja bi hyetho yu ja'i da 'yozehé yu pähä zehé.

¹⁷ Pe nu Oja baya zai i urcahu rá hogan 'yomfëni i ørcahu, gue bí penh ra 'ye ne di japi din ja ma huqihü, ne di 'daju 'be'a dí sihu ne di 'daju ran johya ma mbuihu, bi 'yén'a ra Pablo.

¹⁸ Madague'bu ngubu mí man ra Pablo, pe xun hei bu í hecpa yu ja'i gue hin da mbospe.

¹⁹ Pe bi zom bu 'da yu judío bá nexpu ra hnini Antioquia bu ja ra häi Pisidia,

nepu Iconio, ne nu'u bi parba yu ja'i da zuh ra Pablo ne ra Bernabé. Nu yu ja'i baya bi bat'ado ra Pablo ne bi garpu häi, bi hyon'a thi bu ja ra hnini, ne embi gue ya bi du.

²⁰ Pe nu'bu mí zoh yu 'yéc'yéi bu 'ben'a ra Pablo, bi ndants' puya, ne bi mba mahon'a bu ja ra hnini. Nu'bu mí hyax baya bi mbe ra Bernabé bu ja ra hnini Derbe.

²¹ Nubu ja ra hnini Derbe bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo, ne xun ngu bi 'yéc'yéi. Ne nubaya, nu ra Pablo ne ra Bernabé bá nexpu, bi thoh mahon'a bu ja yu hnini Listra ne Iconio nepu Antioquia bu ra häi Pisidia.

²² Guepu bi thoqui bi hat ra ts'edi yu mbui yu 'yéc'yéi, ne bi xifi di thocta a dí 'yéc'yéi, nguetho gätho to'o da yarpu di manda rá ts'edi Oja, jatho da nu xun ngu yun unbi.

²³ Ne nubaya nu ra Pablo ne ra Bernabé bi 'yé't' yán ts'ihme 'bu mí huan'du din ngarpi n'da ngu n'da bu ja yum peti. Ne bi 'yap Oja ngue da mbäx'u yu ngarpi. Ne bi dáp'a Oja u gätho na ngu u yu 'yéc'yéi gue di jamansu, nguetho bi 'yéc'yéi Oja u.

Bá peng bu ra Pablo ne ra Bernabé bu Antioquia ra häi Siria

²⁴ Ne nubaya ra Pablo ne ra Bernabé bi thopu ra häi Pisidia ne bi zom bu ra hnini Perge nubu ra häi Panfilia.

²⁵ Ne guepu bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. M'bejua baya bi mba bu ra hnini Atalia.

²⁶ Guepu bi hyu ra barco bi mba bu Antioquia bu ra häi Siria, guepu ra mbadi xí un Oja yu 'befi u, ne xí t'äp rámfäts'i Oja u. Ne nuya bi juah ya.

²⁷ Nu'bu mí zom bu, bi ma dim peti yu 'yéc'yéi, ne bi xifi gätho bi 'yot'e ngue bi ze'a Oja, ne bi xifi ne'u hing yu judío bi jap Oja bi 'yéc'yéi.

²⁸ Ne nu ra Pablo ne ra Bernabé, nya'a bim 'buhmbu yu 'yéc'yéi bu baya.

15

Bim peti yu ngarpi bu Jerusalén

¹ Nu'u yu pa u bi zom bu Antioquia 'da yun 'yohu bi nexpu ra hai Judea. Ne sa bi xi'u yu 'yec'yei hing yu judio ngue hingui sa dim po'a n'da 'bu hinga nthequi ya xifani, tengu bi xamba ra Moises u yu judio.

² Nu ra Pablo ne ra Bernabe nts'edi bin junthu u, janangue'a bi t'embi da mba bu Jerusalen, ne'u mi'da yu 'yec'yei, din yahu bu ya 'baihu ra Cristo ne'u mi'da yu ngurpi bu, nangue 'be'a bi man'u yun 'yohu.

³ Janangue'a nu'u yu 'yec'yei bu Antioquia bin 'yehmbu buya, bi mbenpu ja ra 'yu u. Ne nu'bu mi hyax ra 'yu ni mba Jerusalen, bi thopu ja ra hai Fenicia nepu ra hai Samaria. Ne nubu bi thogui, bi xih yu 'yec'yei ngue bi hye'u ya t'ec'yei zeh u hing yu judio, ne bi den ra Cristo. Ne nu'bu mi 'yot'u yu cu nangue ra Cristo 'be'a bi man ra Pablo, bin johya buya.

⁴ Nu ra Pablo ne ra Bernabe ne'u min 'yohu buya, bi zom bu Jerusalen. Ne nu ya 'baihu ra Cristo ne'u mi'da yu ngurpi mi 'bapu, ne gatho mi'da yu 'yec'yei, bin johya 'bu min nu'u, ne bim petihu. Ne nu ra Pablo ne ra Bernabe bi ma gatho 'be'a bi 'yot'e, ngue bi ze'a Oja 'bu mi xi'u hing yu judio.

⁵ Pe 'da'u yu judio, yu fariseo u ngue mi ec'yei, bim 'bai ne bi 'yena:

—Jatho da mba nthequi ya xifani yu 'yec'yei gue hing yu judio, ne da sifi da 'yot' yan t'edi ra Moises, bi 'yen'u.

⁶ Nu'u ya 'baihu ra Cristo buya, ne'u mi'da yu ngurpi, bim peti ngue bin 'yan'du 'be'a man'da xun ho da 'yot'e.

⁷ Ne nu'bu nya'a thoho madin 'yomfeni u, bim 'ba'a ra Pedro, ne bi 'yena:

—N'yohu ah, gui pahmbu gue maya'bu ts'u bi xica Oja n'dandi gue ga xi'u 'da yu ja'i hing yu judio ran ho ma'da'yo. Ne nangue da mangä, bi za bi 'yode ne bi 'yec'yei.

⁸ Nu Oja gue i parpa ya mbui yu ja'i, bi jaju ga pahmbu i sin'u hing yu judio, nguetho bi un ra Hogandahi Oja u, tengu bi 'daju dyu judiohu.

⁹ Nu Oja him bi 'yot'a n'da ran heque nangueju dyu judiohu ne'u hing

yu judio, pe ne'u bi japi bi bo ya mbui ngue bi 'yec'yei.

¹⁰ Nuya hanja gui emhbu hin da zin Oja u gue him bi 'yot' yan t'edi ra Moises, pe ya bi zin Oja u. Nguetho gui emhbu i jatho da 'yot'u yun t'edi, tengu'bu gui hyospahu n'da ra 'beni, gue hin da hathu, xinga gue'u mam bombotahu xta hyat'i, bi 'yen'a ra Pedro.

¹¹ Ne xo bi 'yena:

—Pe nuju di ec'yeihu ngue da mba ma pohogahu nangue ra mate ra Hmu Jesus, ngutho'u hing yu judio, bi 'yen'a ra Pedro.

¹² Ne nubuya bi ya ra Bernabe ne ra Pablo, ne bi xi'u 'be'a gatho bi 'yot'e nangue ra ts'edi Oja, yu hmerpya ne yun t'ot'e nuixte ngue bi 'yorp'u buh yu ja'i hing yu judio. Ne gatho na ya'u njom bin ya.

¹³ Nu'bu mi gua'a bi ma ra Pablo ne ra Bernabe, nu ra Jacobo Santiago bi 'yemp'u madim peti bu:

—N'yohu ah gui 'yohmbu ya 'be'a di mangä.

¹⁴ Nu ra Simon Pedro ya bi xiju ha in ja Oja ra mbadi bi huahn'ni 'da yu ja'i hing yu judio ngue da 'yec'yei.

¹⁵ Ne ngutho bi man yu pongahya 'bu maya'bu, 'bu mi 'yo't'i 'be'a bi man Oja.

¹⁶ Bi 'yena:

M'bejua gua pengä mahon'a, ne ga japi din thandegui mahon'a tengu mi thandegui nu'bu mi 'buh ra David.

Tengutho 'bu di hoc mahon'a n'da ra nija gue xun yot'e.

¹⁷ Ne gatho mi'da yu ja'i da hyongui, gueca dra Hmu mahets'i.

Gatho to'o yu ja'i hing yu judio ngue ma mbeti u, da hyongui.

¹⁸ Njabu bi man Oja maya'bu ne bi japi bi fahya gue'bu go maya'bu.

¹⁹ Janangue'a di xi ah ya, en'a ra Jacobo, nde'bu hin te ga xihmbu da 'yot'a xun hei u hing yu judio, gue nu'u xi hyese ya t'ec'yei ne i ten'na Oja.

²⁰ Pe ga othu n'da ra socua, ne ga xihmbu u da hyegui gatho yan t'ot'e yu hmite, ne hin da 'yot' yun 'yomt'eni, ne

hin da za ra ngø gue him bi bøn rá ji 'bũ mí tho, nɛ hin da zi ra ji.

²¹ Janangue'a hin di ʼnba yá mbũ to i tɛn yún t'ɛdi ra Moisés, nguetho xən ngu yá jɛya xí thogui i hmam bũ ja yá niǵa yá judío yún t'ɛdi ra Moisés, gátho yá hnini i hma 'bũ ra pa ran ts'áya, bi 'yɛn'a ra Jacobo.

²² Gátho yá 'yɛc'yɛi nɛ yá 'bäihũ ra Cristo nɛ mi'da yá ngurpi bi numanho 'bɛ'a bi man'a ra Jacobo. Nɛ mi ɛn'ũ gue da thanh'ni 'da da 'bɛhni da mbähä ra Pablo nɛ ra Bernabé bũ Antioquía. Nɛ bi thanh'na ra Judas t'ɛmbi Barsabás nɛ ra Silas, nɛ gue'ũ 'da yá ngurpi yá 'yɛc'yɛi ʼ.

²³ Nɛ nu ra sɔcuǵ ngue bi gats'i bi ma:

“Nugähe, ma 'bäigähe a ra Jesucristo, nɛ mi'da gähe gue dyá ngurpigähe, nɛ gátho ni cuje nangué ra Cristo, dí pɛn'nahũ ra sɔcuǵ, ma cu ahũ, nɛ dadí zɛngua ahe. Dadín cuhũ nangué ra Cristo gyá jǵ'ihũ ngue hin gyá judíohũ guí 'bũhmbũ bũ Antioquía, nɛpũ gátho ra häi Siria nɛpũ ra häi Cilicia.

²⁴ Nugähe dá øhmbe ngue 'da yán 'yohũ bi nɛxua bi mba bũ, nɛ bi pat'ahũ nɛ bi xi ahũ ngue jatho da mba nthɛqui ni xifanihũ nɛ gui 'yøthũ rán t'ɛdi ra Moisés. Pɛ nu'ũ hin dá pɛnhdähe ʼ.

²⁵ Nugähe dám pɛtihe nɛ dá sänhde 'da yán 'yohũ da mbähä ra Pablo nɛ ra Bernabé.

²⁶ Nu ra Pablo nɛ ra Bernabé ɛmme dí numanhohe, nguetho hingui su din 'yo bũ hapũ ɛna da tho, ngue da ma nangué ma Hmuhũ ra Jesucristo.

²⁷ Nɛ dá pɛnhde ra Judas nɛ ra Silas da xi'asɛhũ 'bɛ'a dá othe.

²⁸ Nguetho rá Hogandähi Oǵa bi xije, nɛ dá numanhohe, ngue hin ga 'da ahũ mi'da yán t'ɛdi xən hɛi gui 'yøthũ nangué yún t'ɛdi ra Moisés. Hønt' ya zũ ts'ũ yán t'ɛdi dá ot'ahe.

²⁹ Nuya dí xi ahe ya, ngue hin gui sihũ 'bɛ'a bi 'bøspa yá hmite, xínga gue ra ji gui sihũ, xínga gue gui sahũ ra ngø gue him bi bøn ra ji 'bũ mí tho. Nɛ hin gui 'yøthũ yán 'yomt'ɛni. Nu'bũ

gui hyɛhmbũ gátho 'bɛ'a dí xi ahe, xən ho 'bũ. Oǵa da mbäx ahũ. Nɛ hønt'a dí xi ahe ya,” bi 'yɛn'a ra sɔcuǵ bi 'yo't'a ra Jacobo Santiago 'bũ mí ja ram pɛti bũ Jerusalén, bi gǵx ra Pablo.

³⁰ Nɛ nubũya, bi mbähä ra Pablo, ra Bernabé, nɛ ra Judas, nɛ ra Silas bũ ja ra hnini Antioquía. Nu'bũ mí zøm bũ, bi ma dí pɛti yá 'yɛc'yɛi nɛ bi dá ra sɔcuǵ bũya.

³¹ Nɛ nu'bũ mí nu'ũ 'bɛ'a mí mam bũ ja ra sɔcuǵ, bin johya yá mbũ nangué ran zofo bi sifi, ngue bi hyurpa yá mbũ.

³² Nu ra Judas nɛ ra Silas, nɛ'ũ, yá pøngahyǵ ʼ. Nɛ nangué rán zofo ʼ bi hyurpa yá mbũ yá 'yɛc'yɛi. Nɛ bi mbäts'i da 'yɛc'yɛi xən ho.

³³ Nu ra Judas nɛ ra Silas bim 'bũpũ Antioquía 'da yá pa. M'bɛjua bin 'yɛtɛ yá 'yɛc'yɛi, bi mbɛhni da mbeng bũ 'bũ'ũ ngue bá pɛnh'dũ.

³⁴ Nɛ m'bɛjua him bi nde bi mbeng bũ ra Silas, nɛ bá copũ Antioquía.

³⁵ Nɛ ra Pablo nɛ ra Bernabé bi gopũ Antioquía. Nu'ũ nɛ'ũ gátho mi'da yá xänbate bin xänbate bũ, nɛ bi mamp'a ráam Hman ra Cristo.

Ná yondǵi bi mba n'danni ra Pablo, bi man ráam Hman Oǵa

³⁶ Nu'bũ mí tho'i 'da yá pa, ra Pablo bi 'yɛmp'a ra Bernabé:

—Ga mbɛ bũ ja n'da ngu n'da yá hnini xtán 'youi xtám mammi ráam Hman Oǵa. Ga nuui ma cuhũ nangué ra Cristo 'bɛ'a dí ja'ũ.

³⁷ Nu ra Bernabé bi nde da zix'a ra Xuua Marcos.

³⁸ Pɛ nu ra Pablo him mi nde da zix'a, nguetho nu'a bi 'dapũ Panfilia, nɛ him bi thoc rá 'bɛfi bũ.

³⁹ Nɛ hinga 'da'angu bi bɛmmi nɛ bin heque. Nu ra Bernabé bi zix'a ra Marcos bi hyu ra barco í mba bũ ra t'ũhäi Chipre.

⁴⁰ Nu ra Pablo bi huanh'na ra Silas ngue da mbɛ. Nɛ nu yá 'yɛc'yɛi bũ Antioquía bin yǵhũ Oǵa, bi 'yǵp rá mate Oǵa nangué'ũ. Bi mba bũya.

⁴¹ Nɛ nu'ũ bi thopũ ra häi Siria nɛpũ Cilicia, nɛ nya'a ts'ũ bim 'bũpũ hapũ bi

thogui, gue bi h̄at ra ts'edi x̄un ho ȳu 'ȳɛc'ȳei b̄u.

16

Nu ra Timoteo bin 'yoh̄u ra Pablo n̄e ra Silas

¹ Nu ra Pablo n̄e ra Silas bi mba b̄u ra hnini Derbe n̄ep̄u Listra. N̄e bin t̄imhb̄u b̄u n'da ra 'ȳɛc'ȳei, ra Timoteo na. Nu rá mbe ra judío, n̄e ra 'ȳɛc'ȳei a, p̄e nu rá ta, ra m̄engu b̄u Grecia a.

² Nu ȳu 'ȳɛc'ȳei b̄u Listra n̄ep̄u Iconio bi mamaho nangue ra Timoteo.

³ N̄e nu ra Pablo bi nde din 'youi a, janangue'a bi hȳɛcp̄a rá xifani, gue hin di ɛ't' ȳu mb̄ui ȳu judío. Nguetho ḡätho ȳu judío 'b̄up̄u i p̄adi ngue rá ta ra m̄engu b̄u Grecia a.

⁴ N̄e ḡätho ȳu hnini b̄u bi thogui bi xih ȳu 'ȳɛc'ȳei da 'ȳøt'e 'b̄e'a bi man ra Jacobo n̄e ȳu 'b̄äih̄u ra Cristo n̄e ȳu nḡarpi ȳu 'ȳɛc'ȳei b̄u Jerusalén, ngue 'b̄e'a x̄un ho da 'ȳøt'ɛ hing ȳu judío.

⁵ N̄e ḡätho ȳu 'ȳɛc'ȳei bi thoctatho bin te ȳu mb̄ui nangue 'b̄e'a bi 'ȳɛc'ȳei. N̄e mpa 'b̄u mpa 'b̄u man'da i hux'a ná ngu ȳu 'ȳɛc'ȳei.

Nu ra Pablo bi 'ūi tengu'b̄u n'da ra m̄engu Macedonia

⁶ Nu'ɛ bi thocp̄u ra h̄äi Frigia n̄ep̄u ra h̄äi Galacia b̄uya, nguetho him bi jap'a rá Hogand̄ahi Oj̄a xtá man ram h̄ma b̄u ra h̄äi Asia.

⁷ Nu'b̄u mi z̄øm b̄u ra h̄äi Misia ɛna xtá mba b̄u ra h̄äi Bitinia, p̄e nu rá Hogand̄ahi Oj̄a x̄inga guep̄u bi japi da mba b̄u.

⁸ Bi thorp̄u ja ra h̄äi Misia b̄uya, bi mba b̄u ra hnini Troas b̄u ndendej̄a.

⁹ N̄e nub̄uya nu ra Pablo bi nu n'da ran t'uti 'b̄u mín xui, tengu'b̄u ra t'j̄, ɛna gue'b̄u n'da ran 'yoh̄u ra m̄engu Macedonia mí 'b̄äp̄u ja rá h̄mi, n̄e bi 'ȳɛmbi: “Ba ɛcua ja ra h̄äi Macedonia n̄e gui z̄eje ts'ɛ,” bi 'ȳɛna.

¹⁰ N̄e nuḡä dra Lucas, dí o't'ä ra s̄ocua i ja ua, dín nde ga mb̄ähmbe b̄u ra Pablo. N̄e nangue'a bi t'ut'a ra Pablo, janangue'a 'bex dán s̄ähe ga mb̄ähmbe b̄u ja ra h̄äi Macedonia, nguetho dá h̄axhe njūani ngue'a Oj̄a

bi zonc̄ähe b̄u, in ndeje ga mamhbe b̄u ran ho ma'da'yo dí ȳanj̄u a.

Bi z̄øm b̄u Filipos ra Pablo n̄e ra Silas

¹¹ Nu'b̄u má p̄ømhb̄e b̄u Troas dá huhe n'da ra barco n̄e njūantho dá ūɛnth̄e b̄u ja ra t'uh̄äi Samotracia gue i jab̄u made ra dej̄a. Nu'b̄u mi hyats'i dá thohmbe b̄u Neápolis.

¹² Dá n̄exhe b̄u Neápolis b̄uya n̄e dá s̄ømhb̄e b̄u ra d̄ahnini Filipos, rán guat'i ra h̄äi Roma. Nu ra hnini Filipos man'da ja rá ts'edi xinda gue mi'da ȳu hnini b̄u ra h̄äi Macedonia. N̄e dām 'b̄u h̄mbe b̄u 'da ȳu pa.

¹³ N̄e nu'b̄u ra pa ran s̄äya dá p̄ømhb̄e b̄u ja ra hnini, dá mb̄ähmbe b̄u ja ra ndendāthe guep̄u z̄ant'a min ȳah̄u Oj̄a ȳu j̄a'i. N̄e dá huhmbe b̄u, dá xihmbe rá m̄ Hman Oj̄a ɛ ȳu xisu ngue madím peti b̄u.

¹⁴ N̄e nu n'da ra xisu í Lidia ra m̄engu b̄u Tiatira, bi 'ȳøde 'b̄e'a dá mamhbe. Nu'a ra Lidia ra mb̄ä'b̄øt'e na, i p̄ä ra 'b̄øt'e x̄un j̄upoi ngue x̄un ho. Nu'a i ɛc'ȳei n̄e mi numansu Oj̄a, janangue'a bi xocua rá mb̄ui da 'ȳøde x̄un ho 'b̄e'a bi man'a ra Pablo.

¹⁵ Nu ra Lidia bin xixȳa b̄uya n̄e ḡätho 'b̄up̄u rá ngu. M'bejua bi xic̄ähe:

—Nu'b̄u guí ɛna majūani dí ɛc'ȳei ra Hmu mah̄ɛts'i, ba ɛh̄mb̄u ua ja ma ngu gam 'b̄u h̄mb̄u ua 'da ȳu pa, bi 'ȳɛnje.

N̄e bi 'ȳørcahe ts'edi janangue'a dá mb̄ähmbe.

¹⁶ N'da ra pa nu'b̄u má mb̄ähmbe b̄u z̄ai bi ȳah̄u Oj̄a ȳu j̄a'i, dán c'athe n'da ra hmute ra 'ȳɛh̄e. Nu'a man ra 'ȳøde nangue ra z̄īthu min 'youi, n̄e mí t̄äha x̄un ngu ra mb̄eti di un'd̄u ȳu h̄mu.

¹⁷ Nu'a ra hmute mi t̄en'na ra Pablo n̄ec̄ähe. Bi mb̄afi bi 'ȳɛna:

—Nuya ȳun 'yoh̄u, ȳu mb̄efi Oj̄a nuix̄te thoho, i x̄angah̄u hague dán z̄ä dam p̄ømhb̄u, bi 'ȳɛna.

¹⁸ N̄e x̄un ngu ȳu pa ngub̄u mi øt' ra hmute. Madí x̄øm̄b̄ui ra Pablo n̄e bi xi'a ra z̄īthu min 'youi ra hmute:

—Nangue rá thuhu ra Jesucristo dami p̄øm b̄u rá mb̄ui na ra hmute, bi 'ȳɛmbi.

'Bexque bi b̄øn ra z̄īthu b̄uya.

19 Nu'bɛ mí pəh yá hmu ra hmute gue him man zä da dəp rán zäbi, bi bənt'a ra Pablo nɛ ra Silas, nɛ bi zixpɛ ja ra täi guepɛ 'bɛh yɛ zɛ'mi.

20 Nɛ nu'bɛ mi dä bɛ 'bɛh yɛ zɛ'mi, bi 'yɛn'ɛ:

—Nuya yɛn 'yohɛ 'bɛcua, yɛ judío ya. Nɛ in nde di ts'on yɛ ja'i 'bɛcua ja ma hninihɛ.

21 Nɛ i man yɛn t'ɔt'e gue hingui sä ga ɔthɛ, nguetho nuju dyɛ romanohɛ. Nɛ hin'yɛ man t'ɛdi ga ɔthɛ a i xijɛ, sä bi 'yɛn'ɛ yɛ yəpate.

22 Nɛ bi munts' yɛ ja'i ngue nde da zɛ'ɛ. Nu yɛ zɛ'mi bɛya, bi manda da 'bɛcua yá pahni, da mba m'bei ra Pablo nɛ ra Silas.

23 Nɛ nu'bɛ mi juadi ngue ɛmmɛ xí 'bei, bi mba njot'i bɛ ja ra fädi. Nɛ bi sih ra mbängoxthi da mbädi xɛn ho.

24 Nu'bɛ min t'un ran t'ɛdi ra mbädi bi zixpɛ man'da mbo. Nɛ bi zɛmba yá gua bɛ ja ra fädiza.

25 Nu'bɛ mi zɔm made ra xui bɛya, nu ra Pablo nɛ ra Silas min yəhɛ Oja nɛ bin tuh yá thuhu Oja. Nɛ gätho mi'da yɛ ofädi mi ɔde.

26 Nɛ 'dahmantho 'bɛ mi mbädi bin ja n'da ra 'yənähä, gue'bɛ go mi guhni yá guangu ra fädi. Gätho yɛ jut'i bin xozɛhɛ nɛ gätho yɛ t'ɛgui man thət'i yɛ ofädi bin xozɛhɛ.

27 Nɛ nu'bɛ mi nuh rá mbängoxthi ra fädi, bi nu gätho nsoqui yɛ goxthi, bi gɛx rá juai bɛya gue nde xtín hyosɛ, nguetho mim bɛni ngue ɛmbi gätho xí 'da'ɛ yɛ ofädi.

28 Pɛ nu ra Pablo nts'edi bi mba't'i, bi 'yɛmbi:

—O gadín ɛnba zɛhɛ nguetho gätho dí 'bɛcähe ua.

29 Nɛ nu'a ra mbängoxthi bɛya bi 'yá'a n'da ra sibi, bi yərpɛ mbo, nɛ ɛmmɛ di fet'i nguetho min su. Nɛ bi yərpɛ ja rá gua ra Pablo nɛ ra Silas.

30 Nɛ bi gɛcpɛ thi ɛ, nɛ bi 'yänni:

—N'yohɛ aui 'bɛ'a sä ga ɔt'ä nguepɛ da zä dam pɔcä, bi 'yɛna.

31 Nu ra Pablo nɛ ra Silas bi 'yɛmbi:

—Dami dəp ni mbɛi ra Hmu, ra Jesucristo, di pun'na ni ts'oqui, nɛ da

zimanho i, nɛ'ɛ gätho 'bɛpɛ ni ngu, 'bɛ di dəp yá mbɛi a, bi 'yɛmbi.

32 Nubɛya bi xih rán ho ma'da'yo ra Cristo nɛ gätho 'bɛpɛ rá ngu.

33 Nɛ nu'a ra mbängoxthi nɛ gätho 'bɛpɛ ja rá ngu bin xixyá a ra xui a.

34 Nu'a ra mbängoxthi bɛya bi zix'a ra Pablo nɛ ra Silas bɛ ja rá ngu, nɛ bi 'uini. Nɛ'a, nɛ gätho 'bɛpɛ ja rá ngu ɛmmɛ bin johya nguetho bi 'yɛc'yɛi Oja.

35 Nu'bɛ mí hyats'i, nu'ɛ yɛ zɛ'mi bi mbɛnh'dɛ yɛ asmayo da xih ra mbängoxthi da bɔm bɛ ja ra fädi ra Pablo nɛ ra Silas.

36 Nɛ nu'a ra mbängoxthi bi xi'a ra Pablo bɛya:

—Nu yɛ zɛ'mi bá pɛnh ra nde ga xoc'aui. Nuya sä gui pɔmmi nɛ nte gui jaui, bi 'yɛmbi.

37 Pɛ nu ra Pablo bi 'yɛmbi:

—Nugä'be dí cə'be ran t'ɛdi bi bɔm bɛ Roma, pɛ guehma bi 'bɛnzagä'be bɛ 'bɛh yɛ ja'i, nɛ him 'bɛ bi juängä'be pɛ bi goctä'be. Nuya ha ɛn'ɛ gui jugä'be ngue njon da nu. Hin'na, hingui sä. Bá xifi ba ɛsɛ da xogä'be, bi 'yɛna.

38 Nu yɛ asmayo bɛya bi mba bi xih yɛ zɛ'mi 'bɛ'a bi ma ra Pablo. Nu yɛ zɛ'mi nu'bɛ mi 'yɔde ngue i cə yɛn t'ɛdi bɛ Roma a ra Pablo nɛ ra Silas bɛya, ɛmmɛ bin su.

39 Nɛ nu'bɛ bá ɛh yɛ zɛ'mi bɛya, bi xocuabi nɛ bi 'yäp ra punbi, nɛ bi xi'ɛ:

—Yɔrcahe ra mate gui pɔmmi ua ja ra hnini, bi 'yɛmbi.

40 Pɛ nu ra Pablo nɛ ra Silas 'bɛ mí bɔm bɛ ja ra fädi, bi mba bɛ ja rá ngu ra Lidia. Nɛ nu'bɛ mi nu yɛ cu nanguie ra Cristo, bi hət ra ts'edi yá mbɛi ɛ, nɛ bi mba bɛya.

17

Ran 'yo'ts'i bɛ Tesalónica

1 Nu'a ra Pablo nɛ ra Silas bi thopɛ ja ra hnini Anfípolis nɛpɛ Apolonia nɛ bi zɔm bɛ ja ra hnini Tesalónica. Guepɛ Tesalónica bí ja bɛ n'da rá nija yɛ judío.

² Nε nhyu semana bim 'bupɸ, nε nu'bɸ xɸn dāt yɸ pa ran säya, bi mam bɸ ráM Hman Ojā a ra Pablo.

³ Nε jante thoho bi xifi xɸn ho nangue ram hma mán t'o't'i maya'bɸ, gue gue'a ra Cristo jatho da nu ran ɸnbi nε da du, nε m'bejua da ndants' mahɸn'a bɸ 'bɸ'ɸ xɸn du.

—Nε gue'a bi nu ra Jesús a mán t'o't'i tengu dí xi aɸ, janangue'a ga pɸhmbɸ gue gue'a ra Cristo rá Thahni Ojā a, bi 'yɸm 'bɸ mi xɸnbi.

⁴ Nε nu'ɸ 'da yɸ judío bi dāp yɸ mbɸi ra Cristo, nε bi dɛn'na ra Pablo nε ra Silas. Nε ɸmmɛ xɸn ngu yɸ mɛngu bɸ Grecia ngue mi numansu Ojā bi 'yɛc'yɛi. Nε xɸn ngu yɸ xisu yɸ mɛngu bɸ grecia gue mí hnumansu, bi 'yɛc'yɛi.

⁵ Pɛ 'da yɸ judío ngue him mí ɛc'yɛi bin səya, nε bi zonh'nɸ yɸ ts'om'bāi bi xifi di parba yɸ jā'i, asta gue'bɸ gātho ra hnini bi parbi. Nε nu'ɸ bi mba bɸ rá ngu ra Jasón, bi 'uɛxpɸ bɸ rá ngu, i hon'a ra Pablo nε ra Silas, ɸna da gɸqui gue di dā bɸ 'bɸh yɸ jā'i.

⁶ Nε nu'bɸ him mi dɪn ra Pablo nε ra Silas, bi zix'a ra Jasón, nts'edi bi gɸts'i, nε mi'da yɸ 'yɛc'yɛi, bi zixpɸ 'bɸh yɸ zɛ'mi bɸ ja ra hnini. Bi mbafi nε bi 'yɛna:

—Guehna n'dat'a mbɸmhɸ ɸ yɸn 'yohɸ gue ya bi ts'oni gātho ra ximhāi, nε bi zɔcua ya.

⁷ Nε nuna ra Jasón bi säyaba bɸ rá ngu. Nε nu'ɸ hingui numansu rán t'ɛdi ma ts'ut'abihɸ bɸ Roma, nguetho ɸn'ɸ i 'bɸh man'da ra ts'ut'abi guehna ra Jesús, bi 'yɛn'ɸ yɸ ts'om'bāi.

⁸ Nu yɸ jā'i nε yɸ zɛ'mi bin cue 'bɸ mí 'yɔde 'be'a bi man'ɸ.

⁹ Nε nubɸya nu ra Jasón nɛ'ɸ mi'da bi thɸcua ra mbɛti gue da bɔm bɸ ja ra hnini ra Pablo nε ra Silas, nε bi mba ma thɔgue bɸya.

Bi zɔm bɸ Berea ra Pablo nε ra Silas

¹⁰ 'Bexque guet'a ra xui a bin 'yɸhmbɸ yɸ 'yɛc'yɛi a ra Pablo nε ra Silas. Bi mba bɸ ja ra hnini Berea. Nε nu'bɸ mí zɔm bɸ, bi mba bɸ ja rá nijā yɸ judío.

¹¹ Nu yɸ judío gue 'bupɸ, man'da xɸn ho yɸ mbɸi xinda gue'ɸ 'bupɸ Tesalónica. Nguetho 'bexque bi xoc yɸ mbɸi, mí ja ra pāhā ngue da hyɸn a bi man ra Pablo. Nε gātho yɸ pa bi nɛh yɸ sɔcuā Ojā maya'bɸ, ngue nde bɸ da bādi 'bɸ dɪn theui ɸ i man'a ra Pablo.

¹² Nε xɸn ngu ɸ bi 'yɛc'yɛi. Nε yɸ xisu, yɸ mɛngu bɸ grecia, ngue mi hnumansu, xɸn ngu bi 'yɛc'yɛi, ximangut yɸn 'yohɸ bi 'yɛc'yɛi.

¹³ Nε nu yɸ judío bɸ Tesalónica nu'bɸ mi bādi gue i man ran ho ma'da'yo bɸ Berea a ra Pablo, bi mba bɸ bɸya ngue di parba yɸ jā'i.

¹⁴ Pɛ nu yɸ 'yɛc'yɛi 'bex bi zix'a ra Pablo bɸ ndendejā. Pɛ nu ra Silas nε ra Timoteo bi gopɸ Berea.

¹⁵ Nu'ɸ min 'yohɸ ra Pablo bi zixpɸ ja ra hnini Atenas bɸya. Nε bi mbeng bɸ, nε bi xi'a ra Silas nε ra Timoteo gue ra Pablo ndepe da mba bɸ n'dihi bɸ 'bɸi.

Bi zoh yɸ mɛngu Atenas a ra Pablo

¹⁶ Nε nu'bɸ min dɔ'mate ra Pablo bɸ Atenas, ɸmmɛ bi du rá mbɸi 'bɸ mín nu gātho ra hnini xí muns' yɸ nyogui.

¹⁷ Janangue'a nu ra Pablo bin yɸhɸ yɸ judío bɸ ja ra nijā, nɛ'ɸ mi'da ngue mi thɸnde Ojā. Nε gātho yɸ pa mi yɸhɸ yɸ jā'i ngue gātho mi tɪm bɸ ja ra tāi.

¹⁸ Nɛ'ɸ 'da yɸn 'yohɸ gue i tenba yɸ t'ɛc'yɛi zɛhɛ yɸ Epicúreos, nε mi'da i tenba yɸ t'ɛc'yɛi zɛhɛ yɸ Estoicos, bin yɸhɸ ra Pablo. Nu'ɸ 'da bi ma:

—'Be'a ní mba i man na ra ndemhyā n'yohɸ.

Nɛ'ɸ mi'da bi ma, bi 'yɛna:

—Masque im ma ngue 'bɸh mi'da yɸ ojā, bi 'yɛn'ɸ.

Ngubɸ bi ma nguetho bi man ra Pablo nangue ra Jesús, nε bi ma ngue bi ndants' 'bɸ mi du.

¹⁹ Nu'ɸ bi zix'a ra Pablo bɸ ja ra nyuni t'ɛmbi Areópago bɸ ja ra hnini guepɸ zai i hman yɸn zofo. Nε bi xi'a ra Pablo:

—'Be'a ním hma guín nde gui xije, dín nde ga pɸhmbɛ.

²⁰ Nguetho guí xije 'dan'yo yɸm hma ngue hin dí pɸhmbɛ, nε dín nde ga pɸhmbɛ 'be'a nám bɔn'a, bi 'yɛn'ɸ.

²¹ Nguetho y_u mēngu b_u Atenas nē'u mi'da y_u 'damhnini mí 'b_up_u, hōnt'a numanho da 'yōt'a, gue da 'yōde 'bē'a gue ma' da'yo, nē da ma.

²² Nē nu ra Pablo bi 'bā'inde b_u ja ra junta guep_u Areópago. Nē bi xi'ū:

—N'yoh_u ah_u gy_u mēnguh_u ua Ate-nas, dá nugä ēmmē guí thāndeh_u y_u oja.

²³ Nu'b_u mán 'yogä b_u ja ni hninih_u dá nugä 'bē'a guí thāndeh_u. Nē dá nugä n'da ra mēxado guep_u guí thāndeh_u man'da ra Oja, nē man t'o't'i b_u: “Ra Oja ngue njongui pādi to'o a.” Nuya ga xi ah_u ya nangue ra Oja guí thāndeh_u pē hin guí pāhmb_u to'o.

²⁴ Nu'a Oja ngue bi 'yōt' ra ximhāi nē gātho 'bē'a i ja ua, nu'a gue'a ra Hmu mahēts'i nēcua ja ra hāi. Nu'a hingui 'b_up_u ja y_u ngu i hōh y_u jā'i.

²⁵ Nē nte di 'bēdi, hingui jatho da hyāni 'bē'a da 'yōrpa y_u jā'i nguetho gue'a di un ra te nē di un ran zaqui gātho to'o i 'b_ui. Nē gātho mi'da mahyoni di uni.

²⁶ Nē 'dat'a ra ji bi 'yōt' Oja gātho y_u jā'i ngue gātho y_u nde, ndepe dim 'b_ui gātho na ngūni ra ximhāi, nē bi zānba y_u pa dim 'b_ucua ja ra hāi, nē bi zānbi hap_u dim 'b_ui.

²⁷ Njab_u bi 'yōt' Oja, ndepe gātho y_u jā'i da hyon'a Oja nguep_u da dīni. Pē majua_uni hinga yatho i 'b_u Oja 'b_u ga homhb_u ga pāhmb_u a.

²⁸ Nguetho nu Oja bi jaj_u dām 'b_uhmb_u, nē bi jaj_u dí 'yoh_u, nē dadí 'yāmh_u. Tengu bi man'i 'da ni 'yosōcuah_u nu'b_u i ēna: “Nuj_u yá jā'igāh_u Oja nguetho bi zānni dām 'b_uhmb_u ua,” bi 'yēn'ū.

²⁹ Nu'b_u gue'a Oja di 'daj_u ma teh_u, hanja gní 'yēmfi Oja a ra hmite ra c'axt'i o gue ra t'axi o gue ra do nt'ōt'e ngue yá 'yē yān 'yoh_u, nangue yān 'yomfēnise.

³⁰ Pē nu Oja him bi 'yārpa ra güenda 'bē'a mim bēnse u y_u jā'i 'b_u him mi bā Oja mam'bet'o. Pē nuya Oja bi ma ngue gātho y_u jā'i di pāh yān 'yomfēni.

³¹ Nguetho xān zān Oja n'da ra pa din ja ran t'ānni nangue ra ximhāi. Da 'yōt'ran t'ānni xān ho n'da ran 'yoh_u

ngue bi huanh Oja. Nuna ran 'yoh_u, Oja bi xox 'b_u mi du, janangue'a da bāh y_u jā'i hingui hēi da 'yōt' ran juānbi, bi 'yēn'a ra Pablo.

³² Nē nu'b_u mí 'yō'ū y_u jā'i 'bē'a mí man'a ra Pablo, gue bi ndans' 'b_u mi du, 'da'ū bin thennate nē 'da'ū mí ēna:

—Ga øhmb_u mahōn'a nanguehna bi ndants'i.

³³ Nu ra Pablo bi 'uep_u b_uya.

³⁴ Pē nu'ū 'da bi dēn'na ra Pablo nē bi 'yēc'yēi. Nuna n'da, ra Dionisio na, gue n'da ra zē'mi b_u guep_u madím pēti y_u jā'i b_u Areópago. Nē n'da ra xisu, ra Dámaris, nē'ū mi'da bi dēn'na ra Pablo.

18

Bi zōm b_u Corinto ra Pablo

¹ M'bējua b_uya nu ra Pablo bi bōm b_u Atenas, bi mba b_u ra hnini Corinto.

² Nē bin tīmmi b_u n'da ra judío í Aquila, ra mēngu ponto. Ja ní sōhō bí 'yēp_u Roma b_u ra hāi Italia ra Aquila nē rá xisu Priscila, nguetho nu ra hmuts'ut'abi Claudio bá hōn'a thi gātho y_u judío b_u ra dāhnini Roma. Nu ra Pablo bi mba bá nu'a ra Aquila nē ra Priscila b_uya.

³ Nē bin zām b_u yá ngu, nguetho 'dat'a ra 'bēfi i ōt'e, i ōt' y_u ngu'bōt't'e.

⁴ Nē gātho yá pa yān sāya mí pa b_u rá nija y_u judío a ra Pablo, nē bi mam b_u rām Hman Oja nē bi hyoni 'bēp_u dí 'yēc'yēi y_u judío nē'ū hing y_u judío.

⁵ Nu'b_u bá ēp_u ra hāi Macedonia ra Silas nē ra Timoteo, bi nu ra Pablo gue gātho y_u pa ēmmē mi mam rām Hman Oja. Mí xānba y_u judío ngue gue'a ra Jesús majua_uni ra Cristo mí tō'b_u y_u judío ngue din yānte a.

⁶ Pē nu y_u judío bi dū'mi bi ucpa a, nē bi man y_u ts'ore nangue ra Pablo. Nē nu ra Pablo b_uya bi huac rá pahni, n'da ra hmēpya gue hingui numanho 'bē'a i ōt'ū. Bi 'yēmbi:

—Ya ni ts'oqui zēhēh_u ngue hin gā hyān ra te mazai, tengu'b_u gān hyoseh_u. Nuya hingui pa ma güendagä, nguetho ya dá xi ah_u. Pē nuya ga mbagä ga xih y_u jā'i hing y_u judío, bi 'yēn'a ra Pablo.

⁷ Nε má zä bi bøm bu ja rá nijä yu judío a ra Pablo, bi mba bu ja rá ngu ra Justo. Nu'a, n'da ran 'yohu ngue i thande Oja, ne nu rá ngu, 'darpu jaui rá nijä yu judío, ne guepu din xänbate bu mahøn'a.

⁸ Nu ra Crispo, n'da ra ngurpi bu ja rá nijä yu judío, bi 'yεc'yεi ne gätho 'bupu rá ngu. Ne xun ngu yu mangu corinto mi øh ran ho ma'da'yo, ne bi 'yεc'yεi, ne bi mba ma xixyabi.

⁹ Nu ra Hmu mahεts'i bi zo'a ra Pablo buya, nu'bu min xui, tengu'bu bi 'ui n'da ra t'i. Ne bi xifi:

—O guín su, pe dami thoqui gan ya, hin gan hεtho,

¹⁰ nguetho dadí hyun'a'i, ne njon da zä di un'na'i, ne xun ngu i 'bucua ja ra hnini da 'yεc'yεigui, bi 'yεn Oja.

¹¹ Nubuya nu ra Pablo bi gopu ja ra hnini Corinto n'da jεya made, ne bi xänba rám Hman Oja u yu ja'i.

¹² Pe nu'bu mín ts'ut'abi ra Galiön nubu ra häi Acaya, nu 'da'u yu judío bim peti ngue nde da zu'a ra Pablo. Ne bi zix'a ra Pablo bu 'buh ra ts'ut'abi.

¹³ Bi 'yεmbi:

—Nuna ran 'yohu na bi xänba yu ja'i ngue da dande Oja, pe n'dan'yo im ma, hinga gue'a tengu man t'εdih, εn'u.

¹⁴ Ne nu ra Pablo in nde din ya, pe nu ra ts'ut'abi ra Galiön 'bex bi 'yεmp'u yu judío:

—Nu'bu xcuá sihu na ran 'yohu nangu n'da ran ts'o xtá 'yøt na, xcä øcä a guim mamhbu.

¹⁵ Pe guín cuehu nangu rá t'εc'yεi na, ngue nde da xi ahu to'o gui thandehu, ne nangu nin t'εdi zεhehu. Hin dí nde dan juanbate nangu nin t'εdi zεhehu, janangu'e'a dami hocpa zεhehu, bi 'yεn'a ra Galiön.

¹⁶ Bi 'yεt'i, bi hyøn'a thi buya.

¹⁷ Nubuya gätho yu mangu bu ja ra hnini gue hing yu judío bi bent'a ra Sóstenes, ra ngurpi bu ja rá nijä yu judío, ne bi 'benza bu ja rá hmi ra ts'ut'abi. Pe nu ra ts'ut'abi ra Galiön him bi 'yørpamasu.

Bi mbeng bu ra häi Siria a ra Pablo

¹⁸ Nu ra Pablo buya bi thoqui bim 'bupu nya'a ts'u yu pa mahøn'a bu Corinto. M'bejua bí 'yε'u yu 'yεc'yεi, bin 'yohu ra Aquila ne ra Priscila, ne bi hyu ra barco bi mba ra häi Siria. Ne nu'bu mí jua'a ra hmεpya gue bi te rá xtä, bi 'yax rá ya buya, gue'a bi 'yørp Cencrea. N'da ra hmεpya nangu ram hma xí man ra Pablo gue bi xi Oja di ja'ts'i.

¹⁹ Nu'bu mi zøm bu ra hnini Éfeso ra Pablo, bi zopu ra Priscila ne ra Aquila ne bi mba bu rá nijä yu judío. Ne bi xih yu judío bu rán ho ma'da'yo ra Cristo.

²⁰ Nu yu judío mi ndepe xtán gopu 'da yu pa, pe nu ra Pablo him bi nde.

²¹ Bin 'yεte ne bi 'yεmbi:

—Jatho ga mba bu Jerusalén ga nu bu ra dämpeti da 'yøt' ma mi-judíohu. Pe nu'bu rá pähä Oja gua pengä mahøn'a, bi 'yεna.

Bi nεxpü, bi hyu n'da ra barco buya.

Ná hyundi bi mba n'danni ra Pablo

²² Nubu Cesarea bi gapu ra Pablo bu ja ra barco, ne bi mba bu Jerusalén, bi zengua yu 'yεc'yεi bu ja ra nijä, ne 'bex bi mba bu Antioquia.

²³ Nu'bu mim 'bupu 'da yu pa, bi mba bu ja n'da ngu n'da yu hnini bu ja ra häi Galacia nepu Frigia, bi hāt ra ts'edi yu mbui yu 'yεc'yεi 'bupu.

Ra Apolos bi mamp rám Hman Oja bu Éfeso

²⁴ Nu'u yu pa u bi zøm bu Éfeso n'da ra judío, rá thuhu Apolos, ra mangu bu ra hnini Alejandría. Nu'a bi badi xun ho rám Hman Oja maya'bu.

²⁵ Ne bi sänbi zu ts'u nangu ra Hmu, ra Jesucristo. Ne εmme bin johya ne nts'edi bi ma xun ho 'bu min xänbate, bi ma majuan nangu ra Jesús. Pe hønt'a rám hma ra Xuua Nxixyā mí pađi, ne rán xixyā.

²⁶ Ne nu ra Apolos bi hyut'an zambu him bi zu bi mam bu ja rá nijä yu judío. Pe nu'bu mí 'yøh ra Priscila ne ra Aquila 'be'a man'a, n'danni bi zits'i ne bi xänbi man'da xun ho ngue rá 'yu Oja.

²⁷ Nε nu'bu mí nde da mba ra Apolos ra häi Acaya, guepu Corinto, nu yu cu nangue ra Cristo bi xifi ngue xan ho da mba. Bi 'yörpa n'da ra söcuä da gäts'i, bi xih yu 'yēc'yēi bu ngue da zini. Nε nu'bu mi zöm bu, bi hät ra ts'edi yu mbui yu 'yēc'yēi bu, nε bi mbäts'i gätho bi 'yēc'yēi rá mate ra Cristo.

²⁸ Nguetho nu'bu min yahu yu judío gue hing yu 'yēc'yēi, bi dāha, ngue ya míyā con rá ts'edi Oja. Bi 'yuti nangue rám Hman Oja maya'bu, gue gue'a ra Jesús ra Cristo mí hmam bu, gue mí tō'bu.

19

Bi zöm bu Éfeso ra Pablo

¹ Nu'bu mí 'bupu Corinto ra Apolos, nε nu ra Pablo buya i 'yo gätho yu hnini maxōts'e, nε bi zöm bu ra hnini Éfeso. Nε bin tīmhbū bu 'da yu 'yēc'yēi.

² Nu ra Pablo bi 'yän buya:

—Ha bin 'da ahu rá Hogandāhi Oja nu'bu gmí 'yēc'yēihū, bi 'yēna.

Nu'bu bi dāti:

—Hin'na, njām'bu dá øhmbe gue i 'buh rá Hogandāhi Oja, bi 'yēn'bu.

³ Nubuya bi 'yän'na ra Pablo:

—'Be'a ním hma gá hyāmhbū 'bu gmín xixyāhū, bi 'yēmp'bu.

Nε bi 'yēn'bu buya:

—Tengu thoho bi man ra Xuua Nxixyā, bi 'yēn'bu.

⁴ Nε nu ra Pablo bi 'yēmbi:

—Guim bēmhbū 'be'a bi man ra Xuua, nguetho nu'a ra Xuua bi xixyā yu jā'i to'o bi päh yän 'yomfēni nangue yā ts'oqui, nε bi xih yu jā'i da 'yēc'yēi n'da ba ēhe m'bejua, gue ra Jesús ra Cristo na, bi 'yēna.

⁵ Nε nu'bu mí 'yøh rám hman ra Pablo, nu'bu bi mba ma xixyābi nangue rá thuhu ra Hmu Jesús.

⁶ Nε nu'bu mí dospa yā yā yu jā'i ra Pablo, bi hyān rá Hogandāhi Oja u. Nε n'dan'yo yu nde bin yā'bu buya, nε bim pōngahyā bi man rám Hman Oja.

⁷ Nε nu'bu yu jā'i gue bi 'yēc'yēi, íjua'í dē'mayoho u.

⁸ Nu ra Pablo bim 'bupu nhyuzna bu Éfeso buya. Bi hyut'an zambui bin

yā bu ja rá nija yu judío, bi xih yu jā'i hague dán zā di manda Oja bu ja yā mbui, nε bi hyoni 'bēpu dí 'yēc'yēi yu jā'i.

⁹ Pε nu'bu 'da bi u't' yā mbui, hingui nde da 'yēc'yēi, nε bi man ra ts'ore nangue rá 'yu Oja, guepu madīm peti yu jā'i. Janangue'a bi 'ue'a ra Pablo buya nε bi mbähä yu 'yēc'yēi bu ja n'da ra nguxädi, nu'a ra Tiranno ra xänbate bu. Nu'bu xam pōn yā xädi, i cut'a ra Pablo buya nε gätho yu pa mín xänbate bu.

¹⁰ Nyo jeya njabu bi 'yøt'a ra Pablo. Nε gätho yu jā'i 'bupu ja ra häi Asia, yu judío nε'u hing yu judío mí øh ran ho ma'da'yo nangue ra Hmu, ra Jesús.

¹¹ Nε xan ngu yän t'øt'e nuixte bi 'yøt'a ra Pablo, ngue bi 'yøt' Oja.

¹² Nguetho bi dā'bu yu bayu o gue yu 'bøt'e a ra Pablo, gue'bu bí mbēnpa u yän zāman'bu buya, nε gätho bi zā, nε bi bōn'bu yu zīthu min 'yohu.

¹³ Nubuya 'da yu judío ngue zai yu mbonni, ēna pādi da hyøn'a thi yu zīthu, nε sǎ i ndōnpa rá thuhu ra Jesús. Bi dā'mi bi xih yu zīthu:

—Dami pōni nangue rá thuhu ra Jesús, gue'a ra Jesús i man ra Pablo, sǎ ēn'bu.

¹⁴ Nε nuya guehya yoto, yā ts'unt'bu n'da ra judío, ra Esceva, ra hmumbäjä a. Nε nu'bu yā ts'unt'bu ēna da hyøn'a thi n'da ra zīthu.

¹⁵ Pε nu ra zīthu bi dādi:

—Nu ra Jesús dí pācā ngue ja rá ts'edi, nε ra Pablo dí pācā ngue ja rá ts'edi, pε nu'ehu, to'o ehū, bi 'yēn'a ra zīthu.

¹⁶ Nε nuna ran 'yohu min 'youi ra zīthu, bi zāsipa maxōts'e guepu mi 'bā'bu yoto má 'yohu, bi dāha bin tunhdu nε bi unbi, gätho di dānba yā pahni. Nε bi bōm bu thi yän 'yohu, ya xí unbi gätho, nte he yā he.

¹⁷ Nε nu'a bin ja, gätho bi t'øpu ja ra hnini Éfeso. Gätho yu judío nε'u hing yu judío bi 'yøde nε gätho mí ja ra mbidi. Nε gätho bi 'yēspa ra Jesús, ra Hmu buya.

18 Nε xun ngu u gue mí εc'yei, bi zom bu, bi nde da gomanho yá mbui, ne bi dá ra güenda a xí 'yot'e.

19 Nε'u 'da mím badi bá cə yá søcuə, ngue yu libro yún xädi yu badi, ne bi hyøspu ja ra sibi, gätho da nu'u mí 'bupu. Nε nu'bu mi mbede hangu gätho di muui, mbe mí jua'a yote ma 'det'a mahuahi yu mbeti gue ra t'axi.

20 Nε man'da xun ngu bi 'yεc'yei rám hman Oja yu ja'i bu Éfeso, man'da bi fadi ja rá ts'edi Oja.

21 M'bejua buya bi bεn'a ra Pablo da mba bu Jerusalén, pε m'bet'o da zom bu ra häi Macedonia, nepu ra häi Acaya. Nε bi 'yεna:

—Dam 'bucä ts'u bu Jerusalén, m'bejua ga mbagä bu ja ra dahnini Roma, bi 'yεna.

22 Nε bi mbenpu Macedonia u yoho yám fäts'ihu, ra Timoteo ne ra Erasto, pε guesε ra Pablo bim 'bupu mi'da yu pa bu Éfeso gue ra häi Asia.

Ran 'yo'ts'mahyq bu Éfeso

23 Nu yu pa u, xun ngu bi ndesui nanguε rá 'yu Oja bu Éfeso,

24 Nguetho nu'a n'da ran 'yohu i Demetrio, rá 'befi da 'yot' yu zu t'angu ngue ra t'axi, ngue yá pøte ra danija guepu i pa nthande ra oja Diana. Nu'a, ne'u madím pehmbu, xun ngu bi dāha nanguε ra 'befi i øt'u.

25 Nu ra Demetrio buya bi zonz'du 'da'angu ra 'befi mí øthu, ne bi xifi:

—N'yohu ahu guí pahmbu nanguε ma 'befihu xun ngu ra mbeti dí tåhmbu.

26 Dí nuhu ne dí øhmbu hinga hont'ua ra hnini Éfeso pε gätho ra häi Asia, 'be'a øt' na ra Pablo, i xih yu ja'i gue nu'u yu oja nt'øt'e yá 'yε yun 'yohu εmbi ngue hing yu oja u. Nε xun ngu yu ja'i bi päh yún 'yomfēni ne bi 'yεc'yei a bi man ra Pablo.

27 Nuya dán thehu n'da ra 'yanthi, ngue nu ma pøte dí øthu njon da dāi. Nε dim 'beh rá ts'edi rá ngu ra oja Diana, ngue i nuixte. Nε da t'εmbi nte di muui. Pε nu'a ra Diana gue'a oja a, ne gätho yu ja'i 'bucua ja ra häi Asia ne

gätho ra ximhäi i thande a, sä bi 'yεn'a ra Demetrio.

28 Nε nu'bu mí 'yø'u, εmme bi de ra cue. Nε nts'edi i mbafi:

—Xun ngu rá ts'edi ra Diana gue ma ojahu dyu menguhu ua Éfeso.

29 Nε gätho bi yantonto gue 'bupu ja ra hnini. Nε gätho bin tihi 'darpu ní muxpu ja n'da ra ngu xun ndoho, ne bá bent' ra Gayo ne ra Aristarco, bi zixpu, ne nu ra Gayo ne ra Aristarco, yu mengu bu Macedonia min 'yohu ra Pablo bu 'yu.

30 Nε'a ra Pablo nde xtá mba bu 'buh yu ja'i, pε nu yu 'yεc'yei bi japi hin da mba.

31 Nε 'da'u gue mi ja yá ts'edi bu ja ra häi Asia madin amigohu ra Pablo, bi mbenpa ra nde gue hin da mba bu bí mux yu ja'i.

32 Nε 'dahma 'dan'yo bi man'u n'da ngu n'da nguetho gätho bi yantonto. Nε xun ngu u hingui padi hanja bim peti bu.

33 Nu ra Alejandro mi 'bä'inde bu 'buh yu ja'i, bi mba njiqui bu ja yá hmi yu ja'i buya, nguetho ndep'u yá mijudíohu din ya. Nu'a ra Alejandro buya bi uanba rá 'yε ndepe din hε yu ja'i, nguetho nde da xifi nte mán ts'o mí øt' yu judío.

34 Pε nu'bu mi nu yu ja'i ngue ra judío ra Alejandro, mbe ma nyo ora bi mbafi, ne 'da'ingu bi ma:

—Xun ngu rá ts'edi ra Diana ma ojahu dyu menguhu ua Éfeso.

35 Nu ra secretario bu ja ra hnini buya, bi japi ngue bin hε yu ja'i, bi xifi:

—Dyūn 'yohuhu, dyu me'efesohu, hingui 'bucua n'da ran yohu gue hingui padi dí jamansuhu ra oja Diana, gueju dyu me'efesohu, ne gätho dí εspahu ra do bi dāh mahεts'i, gue rá pøte ra Diana.

36 Nε nuna njo'o da zä da gøni. Jananguε'a daman 'yomfēnihu ts'u ne hin gui 'yøthu a hin da bømanho.

37 Nu yun 'yohu ngue guá sihu ua, him bim pε bu ja rá nijā ra oja Diana. Nε him bi man ra ts'ore nanguε'a ma ojahu ra Diana, bi 'yεna.

38 Nε xø bi 'yεn'a ra secretario:

—Nuna ra Demetrio ne'u mi'da gue dim pehmbu, nu'bu i ja 'be'a i nde dí yapa n'da, nde'bu gue din yaui bu ja ra dangu n'dahma n'da ngu n'da da zä din yase.

³⁹ Ne nu'bu ja man'da gui nde gui 'yothu, dami xihmbu ra ze'mi da 'yot'a n'da ra junta, guepu da mba ma hoqui.

⁴⁰ Nguetho dí su da hnercahu hai 'bu da t'angahu nangu ra mbahni dá othu ra pa jabuya, nguetho hin'yu 'be'a sä ga mamhu nangu'e'a dá othu ya, bi 'yena.

⁴¹ Ne nu'bu mi gua'a im ma, bi 'yet' yu ja'i.

20

Nu ra Pablo bi mba bu ra hai Macedonia nepu ra hai Grecia

¹ Ne nu'bu min he nin 'yo'ts'mahya bu ra hnini Éfeso, nu ra Pablo bi zonz'du yu 'yec'yei. Ne nu'bu mí un ran zofo, bin 'yete buya, bi mba bu Macedonia.

² Ne gätho bi zengua yu'yec'yei gätho ra hai Macedonia, bi hat ra ts'edi yu mbui nangue ram hman Oja bi xi'u. Ne m'bejua bi zom bu ja ra hai Grecia mahon'a.

³ Hyuzna bim 'bupu, ena xta hyu ra barco, gue xta mba bu ra hai Siria, pe nu'u 'da yu judío ena xtän däqui. Ne nu'bu mí badi 'be'a nde xta t'orpe, bin 'yomfeni ne bá peng bu ja ra hai Macedonia.

⁴ Ne min 'yohu ra Pablo ra Sópater ra mengu berea a, ne'a ra Aristarco ne ra Segundo, yu mengu tesalónica u, ne nu ra Gayo ra mengu derbe a, ne nu'a ra Timoteo ne ra Tíquico ne ra Trófimo, yu mengu asia u.

⁵ Nu'u bim 'bet'o bi mba ní töguahe bu ra hnini Troas, ne nugä dra Lucascä, dí o't' ra søcuä jaua, dín hyanbahe u.

⁶ Nu'bu mí guah yam peti nangu ran dabaxjua, dá huhe ra barco dá nexhe bu ra hnini Filipos, ncut'a pa dán 'yohe dá sømhbe bu Troas guepu i töguahe u mi'da. Ne nyoto pa däm 'buhmbe bu.

Nu ra Pablo i 'bupu Troas

⁷ Nu'a ra pa domingo däm petihe yu 'yec'yei bu ja ra hnini Troas, dá sihe ra xecahme, gue dá bëmhbé rán däte ra Hmu. Ne nu'a ra Pablo bi man ram Hman Oja. Ne nya'athoho bin ya gue'bu go mi zom made ra xui, nguetho da mba 'bu bi hyats'i.

⁸ Ne emme xun ngu ra sibi mí zø bu ja ra cuarto magats'i guepu bim peti yu ja'i.

⁹ Ne huxpu ja n'da ra ventana n'da ra ts'unt'u í Eutico, ne emme bi ndet'aha, nguetho ra Pablo nya'a bin ya. Nu ra ts'unt'u bi dop ra t'aha, bi dāgui, ná hyu tøque ra ngu bu bi dāgui. Ya xí du 'bu mi thats'i.

¹⁰ Ne bi gah ra Pablo, ní nyexpu 'ben'a ra ts'unt'u ne bi hyafi, ne bi xi'u buya:

—O di tu ni mbuihu, ya bi dambeni na.

¹¹ Nu ra Pablo bi ndex mahon'a bu ja ra cuarto buya, ne dán sihmehe. Ne nya'a thoho bin ya ra Pablo mahon'a, gue'bu go mi bøx ra hyadi, ja bi mba buya.

¹² Ne nu'bu mí ts'ix'a ra ts'unt'u gue bi dāgui, ne i te 'bu mí zom bu rá ngu, gätho bin johya u.

Bi mba bu Mileto ra Pablo

¹³ Nugähe dá hugähe ra barco ne dá mbähmbe bu ra hnini Asón nguetho nubu dan c'athe ra Pablo, ngubu bi xije mam'bet'o, gue xí 'yēn ra Pablo dín 'yogua thoho.

¹⁴ Ne nu'bu mán tımhbé bu Asón a ra Pablo, dá sixhe dá huhe ra barco ne dá sømhbe bu ja ra hnini Mitilene.

¹⁵ Ne dá nexhe bu, ne man'da pa dá sømhbe bu ní he't'a ra t'uhäi Quío gue i jabu made ra deja. Ne man'da pa buya dá sømhbe bu ra t'uhäi Samos gue i jabu made ra deja. Ne dán säyahe ts'u bu ra hnini Trogilio, ne man'da pa buya dá sømhbe bu ra hnini Mileto.

¹⁶ Nguetho nu ra Pablo bi nde bi thochto bu ra hnini Éfeso, hingui nde din säya bu ra hai Asia. Nguetho di xoni da zøn'a n'dihi bu Jerusalén, ya dí 'bupu 'bu ra pa ra dämpeti t'ēmbi Pentecostés.

Nu ra Pablo bi zonh'du yá ngurpi yu yéç'yéi bu Éfeso

¹⁷ Ne nu'bu má sòmhbé bu Mileto, ra Pablo bi ma dín zonh'du yu dác'yéi, ngue yá ngurpi yu yéç'yéi dim peti bu ra hnini Éfeso.

¹⁸ Ne nu'bu mi zòpɛ ɛ, bi 'yèmp'a ra Pablo:

—Nu'ehu guí pàhmbu 'bé'a gátho mam 'bui dá øt'ä ua ra häi Asia, asta gue'bu go rá mbudi dá səcä ua.

¹⁹ Gätho yu pa däm 'bucä ua dá ørpa rá 'bèfi ra Hmu mahets'i, ne hin dadín 'yets'i. Ne xun ngu ma guidä dá fäni gue'bu má hah ma mbui dá äp Oja nangué ahu. Ne xun ngu ran unbi dá nu ngue bi 'yørcä yu judío.

²⁰ Pɛ nugä hin te dá cøn'nahu pɛ dá xi ahu gátho 'bé'a da mbäx ahu. Ne dá xän'nahu bu dim peti yu jà'i, ne dá xän'nahu bu ja ni ngumhbu.

²¹ Ne dá xifi xun ho yu judío ne'uh hing yu judío, ngue di päh yän 'yomfɛni nangué Oja, gue da 'yéç'yéi ma Hmuha ra Jesucristo.

²² Pɛ nuya, rá Hogandahi Oja i ørca ra ts'edi ga mbagä bu Jerusalén, ne hin dí pädí 'bé'a gua thocä bu.

²³ Pɛ hønt'a dí pəcä gue dan ofädi bu Jerusalén, ne ga nugä xun ngu yun unbi, nguetho guesɛ rá Hogandahi Oja bi xiqui hønbu go hapu dá thocä bu ja yu hnini.

²⁴ Pɛ hinga guet'a dím bɛn'a, hin te di muui ma tesɛgä nanguéc zɛɛgui. Hønt'a ran johya dí nde ga nu 'bu dá juah ra 'bèfi bi 'dacä ma Hmuha ra Jesús, gue'a ga mangä ran ho ma'da'yo nangué rá mate Oja.

²⁵ Ne gátho ahu dá xi ahu rám Hman Oja gue 'bɛpɛ ní mandagahu Oja, ne dí pəcä xinga n'da ahu gui nurcahu ma hmi mahøn'a.

²⁶ Nuya nam pa ya dí xi ahu, hingui pa ma güendagä 'bu gui 'bɛhmbu rán ho Oja ya.

²⁷ Nguetho hin te dá cøn'nahu, gátho dá xi ahu 'bé'a nde Oja gui pàhmbu.

²⁸ Nuya gui jamansu 'bé'a gui 'yøthu, ne da zä bu gui jamansufu yá mbui ni mi 'yéç'yéih buya. Ne gue'a ra 'bèfi bi 'da ahu rá Hogandahi Oja,

gue gui jamansufu yá 'yéç'yéi ra Hmu, gátho ná ngu'ɛ i 'bɛhmbu ra Cristo, nguetho rá jisɛ ra Cristo í gurpa yá ts'oqui 'bu mí du.

²⁹ Pɛ nu'bu dá mbagä, dí pəcä m'bɛjua ba ɛ'i 'da tengu yu zate, nde da za'ɛ yu dɛ'yo, dín jabu da 'yøt'ahu gue di un'na ni mbuihu gyu 'yéç'yéih.

³⁰ Ne 'da'ɛ gue guesɛ ahu da ndants'i, ne hinga njuantho da man rám Hman Oja, gue da ndep'a dí tɛn'du mi'da.

³¹ Janangué'a gui jamansu ni mbuihu ngue hin da hyä ahu ɛ. Ne guim bɛmhbu gue nhyu jɛya, ma pa ne ra xui, dá xän'nahu n'da ngu n'da ahu, ne ɛmmɛ dán zoni nangué ahu.

³² Nuya dadí dā ahu Oja. Ne ga soc'ahu rám Hman Oja, nu'a i ma nangué rá mate Oja, gue'a ram hma di zɛt'a ni mbuihu, ne gue'a dín ja ahu gátho i ja Oja, tengu tho ɛ gátho mi'da i pa nthahni.

³³ Nugä hin dá nde a ni mbɛtihɛ, xinga gue ni pahnihɛ.

³⁴ Pɛ gui pàhmbu däm pɛpɛzɛɛ ne dá undä 'bé'a gátho mí hon'ɛ dán 'yogähe.

³⁵ Dá øt'ä gue dá honse man ts'ihmɛ, dá ut'ahu gue dam pɛhmbu ne ga fäxhu ɛ hin 'yu 'bé'a da hyoni. Ne gam bɛmhbu 'bé'a bi ma ma Hmuha ra Jesús 'bu mí 'yɛna: “Man'da di johya ní mbui n'da 'bu di uni, xinda gue'bu dín t'unna n'da,” ngubu bi man ra Hmu, bi 'yɛn'a ra Pablo.

³⁶ Ne nu'bu mi gua'a rám hma ra Pablo, bin danyahmu gátho mí 'bupɛ, ne bin yàhu Oja.

³⁷ Ne nu'ɛ gátho bin zoni, ne bi hyu'a ra Pablo ne bi zɛspa rá 'yogu.

³⁸ Nu'ɛ ɛmmɛ bi du yá mbui, nguetho ra Pablo bi xi'ɛ him man'dandí da nu mahøn'a. Ne nu'ɛ bi zix'a ra Pablo bu ja ra barco buya.

21

Bi mba bu Jerusalén ra Pablo

¹ Ne nu'bu mán hyɛhmbe yu 'yéç'yéi, dá huhe ra barco, ne njuantho 'bex dá sòmhbé bu ja ra t'uhäi Cos ngue i ja bu

made ra deŋa. Ne man'da pa baya dá thohmbe bu ja ra hnini Pátara.

² Nub_u, dá tĩmhbe n'da ra barco ní mba bu ra hãi Fenicia, dá huhe baya dá mbähmbe.

³ Ne nu'b_u má thohmbe nthandi thoho ra t'uhãi Chipre i ja bu made ra deŋa, ngaha dá mbähmbe dá sòmhb_e bu ra hãi Siria nub_u ra hnini Tiro, guepu da zoh rá 'beni ra barco. Ne dá cãhmbe baya, dá mbähmbe bu ja ra hnini.

⁴ Nu'b_u má tĩmhbe bu y_u 'yɛc'yɛi baya, dám 'buhmbe nyoto pa. Ne nu rá Hogandahi Oja bi bɛnba y_u 'yɛc'yɛi 'be'a da thoh ra Pablo 'bu da mba bu Jerusalén. Janangue'a bi xifi hin da mba.

⁵ Ne nu'b_u mí gua'a nyoto pa, dá pòmhb_e bu. Ne gãtho y_u 'yɛc'yɛi, y_un 'yoh_u ne y_u xisu ne y_u t'uhni, dá mbähmbe asta gue dá pòmhb_e bu ja ra hnini. Dán danyahmuhe bu ja ra ndendeja baya, ne dán yahe Oja.

⁶ Nubaya dán 'yɛhmbe ne nugãhe dá huhe ra barco, pe nu'u bi mbeng bu ja yá ngu.

⁷ Bá nɛxhe bu Tiro, dá mbähmbe ne dá cãhmbe 'bu má sòmhb_e bu Tolemaida. Nu'b_u má zɛnguahe y_u cu, dán tehe bu n'da pa.

⁸ Nu'b_u mi hyats'i, gãtho gahe ngue dín 'yohe ra Pablo dá thohmbe bu ra dahnini Cesarea. Ne dán sãyahe bu ja rá ngu ra Felipe. Nu'a ra Felipe zai mi mam bu rán ho ma'da'yo Oja. Nu'a, n'da gue'u yoto má 'yoh_u nthahni mín 'yoh_u ra Esteban.

⁹ Ne nu ra Felipe mi 'bui goho yá t'ixu him bin thati, ne nu'u, y_u pøngahya u, bi man rám Hman Oja.

¹⁰ Ne nu'b_u mám 'buhmbe bu 'da y_u pa bi zø'a n'da rá pøngahya Oja i Agabo, bá nɛxp_u ra hãi Judea.

¹¹ Nu'b_u mi zøm bu dí 'buhmbe a, bi gɔspa a rá ngut'i ra Pablo ne bi duzehe yá gua ne yá 'ye ra Agabo, ne bi ma:

—Nu rá Hogandahi Oja bi bɛngã ngue ngubu da 'yørpa y_u judío a rá mbeti na ra ngut'i bu Jerusalén, ne din dã bu 'buh y_u ja'i ngue hing y_u judío.

¹² Nu'b_u má øhmbe 'be'a bi man ra Agabo, gãtho gahe ne y_u mɛngu bu, dá

ørpahe ra ts'edi hin xtá mba ra Pablo bu Jerusalén.

¹³ Nu ra Pablo bi 'yɛm baya:

—'Be'a guí øth_u guí zomhb_u. O gadí ungha ma mbui. Nugã dadín sãgã hønt'a go 'be'a da t'ørcaGUI, o gue da thurqui o gue da thog bu Jerusalén nangue ra Jesús, ma Hmu.

¹⁴ Ne him bi zã dá sãmhb_e, dá hɛthe baya ne dá ɛmhbe:

—Nu'a rá pãhã Oja da t'øt'e.

¹⁵ Ne m'bejua baya dán sãhe ne dá mbähmbe ra Pablo bu Jerusalén.

¹⁶ Ne 'da'u y_u 'yɛc'yɛi bu Cesarea dá mbähmbe. Ne nu'b_u má sòmhb_e bu Jerusalén, nu'u bi zixcãhe bu rá ngu ra Mnasón, ra mɛngu chipre. Ne maya'bu thoho mí ɛc'yɛi ra Mnasón. Guepu rá ngu dán sãyahe.

Bi zɛngua ra Jacobo ra Pablo bu Jerusalén

¹⁷ Nu'b_u má sòmhb_e bu Jerusalén, nu y_u cu nangue ra Cristo bu, bi hyu yá mbui 'bu mi nuje, ne bi zimanhoje.

¹⁸ Man'da pa baya dá mbähmbe ra Pablo dá nuhe ra Jacobo Santiago, ne'u gãtho mí 'bupu, yá mingurpih_u, y_u dɛc'yɛi.

¹⁹ Nu ra Pablo bi zɛngua u ne 'bex bi d'u'mi 'dahmi'datho bi ma 'be'a gãtho bi 'yøt' Oja nangue rá 'bɛfi ra Pablo, nub_u 'buh y_u ja'i ngue hing y_u judío.

²⁰ Ne nu'b_u mi 'yø'u 'be'a bi man ra Pablo gue bi 'yømanho 'bu mí sih rám Hman Oja, ɛmmɛ bin johya ne bi 'yɛspa Oja. Pe nu'u, bi 'yɛmbi:

—Pe guí pãdi, ma zã cu'i Pablo gue y_u mahuahi thoho y_u judío i ɛc'yɛi ya, ne gãtho i ɛna jatho da 'yøt' yán t'ɛdi ra Moisés.

²¹ Ne nu'u bi sifi 'be'a gãtho gá 'yøt'e. Ne sã ɛn'u gá xãnbi gue gãtho da hyeh yán t'ɛdi ra Moisés u y_u judío gue 'bupu 'buh y_u ja'i hing y_u judío, ne gá xifi ngue hin da mba nthɛqui yá xifani, ne hin da 'yøt' yán t'øt'e y_u judío, ɛn'u.

²² Nuya 'be'a sã ga øth_u ya, guehma dim peti u ma mi 'yɛc'yɛih_u y_u judío, gue da gohmahya'a'i, nguetho da 'yøde ya gá søhø, bi 'yɛmbi.

23 Nuya nde'bɛ guí 'yɔt'e 'bɛ'a ga xi ahe. Nuya 'bɛcua goho yɛn 'yohɛ ngue bi ma da 'yɔt'a n'da ran hogui nangue Oja, nɛ jatho da 'yɔt'e. Nuya guí 'yɔt'e 'bɛ'a da 'yɔt'ɛ.

24 Nu'i gue'e guí six bɛya yɛn 'yohɛ, nɛ guí 'yɔt'e tengu jatho da 'yɔt'ɛ, ngue mí ma n'da ran hogui nangue Oja. Nɛ gátho guí jurpa yá gasto ɛ, guí tãmb yɛ dɛ'yo ngue da mbɔts'e. Nɛ nubɛya sã guí 'yax ni yax tengu i ɔt' yɛ ja'i nu'bɛ xɛn guah yɛ pa yɛn hogui. Nɛ gátho yɛ ja'i sã da bɔdi ngue him majuaɲi'bɛ'a bi man'ɛ 'da nangue'e. Nɛ da bah pɛya nɛ'e guí tɛn'na rán t'ɛdi ra Moisés.

25 Pɛ nangue yɛ ja'i hing yɛ judío ngue bi 'yɛc'yɛi, ya dá pɛnpahe n'da ra sɔcua, nɛ dá xihmbe hin da zi 'bɛ'a bi 'bɔspa yɛ hmite, xín da za'a ra ngɔ ngue him bi bɔn rá ji, xín da zi ra ji. Nɛ hin da 'yɔt' yɛn 'yomt'ɛni, bi 'yɛn'a ra Jacobo Santiago.

Bi mba mfent'i ra Pablo bɛ dɔnija Jerusalén

26 Nu ra Pablo bi zix'ɛ yɛn 'yohɛ bɛya, nɛ bi 'yɔt'e tengu bi 'yɔt'ɛ. Nɛ bi mbähä bɛ mbo yá dɔnija yɛ judío, ngue da ma nda'a ní pa da guah yá pa ran hogui. Nɛ bi ma nda'a ní pa di un yɛ 'bɔts'e.

27 Hin ɛ ní zɔn'a yoto pa mi juah ran hogui, nu yɛ judío gue hing yɛ 'yɛc'yɛi, yɛ mɛngu ra häi Asia, bi nu bɛ mbo ra dɔnija ra Pablo. Nu'ɛ bi parba yɛ ja'i nɛ bi bent' ra Pablo.

28 Bi mbafi:

—N'yohɛ ahɛ dyɛ israelhɛ, dami zɛje gam benthɛ na ran 'yohɛ 'bäcua, i xänba yɛ ja'i hɔnbɛ go hapɛ i pa ngue hingui hojɛ, nɛ ɛna nte di muui yán t'ɛdi ra Moisés nɛ nte di muui ma dɔnijaɛ. Nɛ hinga hɔnt'a bi 'yɔt'e, pɛ man'da, bá si ua mbo ra dɔnija yɛ ja'i ngue hing yɛ judío. Janangue'a bi ts'on'a ra hoganija ngue majapi, sã ɛn'ɛ.

29 Nguetho mi nu min 'youi ra Pablo bɛ ja ra hnini n'da ra mɛngu éfeso í Tróximo. Nɛ mi manse ngue ɛmbi bi zixpɛ mbo ra dɔnija.

30 Nɛ nubɛya gátho ra hnini bin ja n'da ran 'yo'ts'i, nɛ gátho ní muxpɛ 'bäh ra Pablo, bi bent'i, bi gɛcpɛ thi ra dɔnija. Nɛ 'bex bi gut' yá nija.

31 Nɛ nu'bɛ mí zäpi ɛna xtá hyo ra Pablo, nu ra hmudofɛi mí ɔde ngue gátho ra hnini Jerusalén bin 'yo'ts'i.

32 Nu'a 'bex bi zix'ɛ yɛ dɔfɛi nɛ gátho yɛ hmudofɛi, nɛ bi mba n'dihi bɛ 'bäh yɛ ja'i. Nɛ nu'bɛ mi nu yɛ ja'i gue mba bɛ yɛ dɔfɛi nɛ yɛ hmudofɛi, 'bex bin hɛ ním 'benza ra Pablo.

33 Nɛ nu'a ra hmudofɛi bɛya bi bent' ra Pablo ɛna da got'i, nɛ bi manda ngue da mba nthat'i yoho yɛ cadena. M'bɛjua bi t'än'dɛ, nɛ bi t'ɛmp'ɛ:

—To'o na, 'bɛ'a bi 'yɔt'na.

34 Pɛ nu yɛ ja'i ɛmmɛ madí mbahni nɛ gátho 'dahma 'dan'yo bi ma. Janangue'a nu ra hmudofɛi him mí sã da bɔdi hanja bin 'yo'ts'i. Bi manda ngue da zixpɛ ja ra ngundofɛi a bɛya.

35 Nɛ nu'bɛ mí zɔm bɛ ja rá 'dede ra ngu, bi dux'ɛ yɛ dɔfɛi a ra Pablo, nguetho nu yɛ ja'i man'da nde da bent'i mahɔn'a.

36 Nguetho xɛn ngu yɛ ja'i bi dɛnni bi mbafi:

—Dami hyohɛ, ɛn'ɛ.

Nu ra Pablo bin juqn zɛhɛ bɛ ja yá hmi yɛ ja'i

37 Nɛ nu'bɛ manguɛpɛ da zixpɛ mbo ja rá ngu ra Pablo bi 'yän'na ra hmudofɛi:

—Dami 'yɔrqui ts'ɛ ra mate dan yaui ts'ɛ, bi 'yɛna.

Nu ra dɔfɛi bi dɔdi:

—Ha guí pa'a rá nde yɛ griego.

—Häha, bi yɛn'a ra Pablo.

38 —Oh, ha hinga gue'e gra mɛngu Egipto, ngue gá dɛp'a n'da ran 'yo'ts'i nɛ gá sixpɛ ma'ueni goho mahuahi yɛn 'yohɛ ngue yɛ hyodu, bi 'yɛmbi.

39 Nu ra Pablo bi dɔdi:

—Hin'na, hinga guecä. Nugä dra judiogä nɛ dra mɛngu Tarso, n'da ra dahnini ngue ja rá ts'ɛdi bɛ ja ra häi Cilicia. Nuya dí ä'a n'da ra mate ngue ga xicä ts'ɛ yɛ ja'i.

40 Nu ra hmudofɛi bi un ran t'ɛdi. Nubɛya, nu ra Pablo bí 'bäpɛ ja ra

'dede, nɛ bi uɑ'ts' rá 'yɛ ndepe din hɛ yɯ ja'i. Nɛ nu'bɯ mín hɛ, bi zofo nangue yá ndesɛ ɯ, gue yá nde ra hebreo, bi 'yɛna:

22

1 —N'yohɯ ahɯ, gyɯ ta ahɯ, gui 'yøhmbɯ 'bɛ'a ga xi ahɯ ya, bi 'yɛn'a ra Pablo 'bɯ mi dɯ'mi bin yɑ.

2 Nɛ nu'bɯ mi 'yø'ɯ ngue bi ts'ofonangue yá ndesɛ ra hebreo, man'da bin hɛ. Nu ra Pablo bi 'yɛm bɯya:

3 —Nugä dra judíogä, dám 'bucä bɯ Tarso, nubɯ ra häi Cilicia, nɛ bi mba ma tedeɡä ua Jerusalén. Nɛ dán xäcä rán xädi ra Gamaliel, nɛ dán xäcä xɯn ho yán t'ɛdi ɯ ma ngarpa bøtahɯ. Nɛ ɛmmɛ mi ɛhyagä nangue rá 'bɛfi Oja ngue gätho ma mbɯi, tengutho ahɯ ya.

4 Nɛ madí undä ran ɯnbi to'o gätho mi ɛc'yɛi ra Jesús, nɛ 'da'ɯ dá ho nɛ'ɯ mi'da, yɯn 'yohɯ nɛ'ɯ yɯ xisu dá sixpɯ fädi.

5 Nu ra hmumbäjä nɛ yɯ dɛc'yɛi da zä din juanni 'bɛ'a xtá øt'ä, nguetho dá cɛnba yá søcuɑ bi 'dacä, gue mí ɛna xcá un yɯ ngarpi bɯ ja yá nijɑ ma mijudíohɯ bɯ Damasco. Nɛ dá hɑx ra 'yu dá mba bɯ Damasco. Nu ra søcuɑ dá jɛcä ngue'a ran t'ɛdi ga cot'a fädi yɯ 'yɛc'yɛi, nɛ dí ɛna xcuá si ua Jerusalén, ngue xtá nu ua ran ɯnbi.

Nu ra Pablo bi ma ha bin jabɯ í 'yɛc'yɛi

6 Nɛ nu'bɯ mán 'yogä bɯ 'yu hɛnbɯ Damasco, tengu'bɯ mbɛ huxyadi, bá cɑ n'da ra nyot'i mahɛts'i, ngue nts'edi bi hyärpɯ dí 'bäi.

7 Nugä dá tɛng bɯ häi, nɛ dá ø'a n'da ra nde bi xiqui: “Saulo, Saulo, hanja gní ɯngagui,” bi 'yɛngui.

8 Nɛ dá thɛti: “To'o i ma Hmu.” Nɛ nu'a bi xiqui: “Nugä dra Jesús, dra mɛngu nazaret, guecä gadí ɯngagui.”

9 Nɛ nu'ɯ 'da mín 'yogähe bi nu'a ra nyot'i, pɛ him bi 'yø'a ra nde ngue bi zocä.

10 Nɛ dá änni: “Ma Hmu 'bɛ'a sä ga øt'ä.” Nɛ nu ra Hmu bi 'yɛngui: “Dami ndants'i ní mba bɯ Damasco, nubɯ, da si'a bɯ 'bɛ'a gätho dá sän'ni'i gui 'yøt'e.”

11 Nɛ nugä 'bɛx dán xädä nangue'a ra nyot'i, nɛ nu'ɯ mín 'yogähe bi garca ma 'yɛ, nɛ dá sømhbe bɯ ja ra hnini Damasco.

12 Nɛ mi 'bɯpɯ n'da ra hocjɑ'i í Ananías, ngue mi tɛnni xɯn ho yán t'ɛdi ra Moisés. Nɛ gätho yɯ judío mi 'bɯpɯ mi numanho a.

13 Nu ra Ananías bi zøpɯ dám 'bucä, nɛ bi xiqui: “Ma cu'i Saulo, dami hyand ran nɛqui ni dā ya.” Nɛ 'bɛx bi zø ma dā, nɛ bi zä dá nu a ran 'yohɯ bɯya.

14 Nɛ bi xiqui: “Nu'a Oja mi thɛnde ma ngarpa bøtahɯ bi huahn'na'i ngue gui pɑdi 'bɛ'a rá pähä a. Nɛ bi ja'a'i gá nu rá Hoga Ts'unt'ɯ, nɛ bi ja'a'i ngue gá 'yørpɑ rá nde a.

15 Nuya gui mam bɯ 'bɯh yɯ ja'i 'bɛ'a gá nu nɛ 'bɛ'a gá 'yøde.

16 Nɛ hin'yɯ 'bɛ'a man'da gui tø'mi, dami ndants'i gan xixyɑ, gui 'yɛc'yɛi majuɑni a ra Hmu ngue di 'uec'a'ɯ ni ts'oqui nangue rá thuhu a ra Hmu,” bi 'yɛngä ra Ananías, bi 'yɛn'a ra Pablo.

Bi man ra Pablo hanja bi mba bɯ 'bɯ'ɯ hingyɯ judío

17 Nɛ xø bi 'yɛna:

—Nɛ nu'bɯ jɛmbá pengä ua Jerusalén, dán yɑ'be Oja bɯ mbo ra dɛnijɑ, nɛ nu Oja bi jacä dá nu tengu n'da ra t'i.

18 Nɛ dá nugä ra Hmu, bi 'yɛngui: “Dahmantho dami pøngua Jerusalén, nguetho hin da t'ørpamasu 'bɛ'a gui ma nanguecä.”

19 Nɛ dá xi'a: “Ma Hmu, nu'ɯ ma mɛnguhe ua gätho i pɑdi 'bɛ'a gätho dá øt'ä, dá mba bɯ gätho ma nijəhe, nɛ dá ɯnba ɯ gätho bi 'yɛc'yɛi i, nɛ dá cot'a fädi ɯ.

20 Nɛ nu'bɯ mi mba ntho ra Esteban mi 'bäcä bɯ, nɛ 'da'angu dá bɛmhbe ɯ bin hote, nɛ dá jamansup yá pahni ɯ.”

21 Pɛ nu ra Hmu bi xiqui: “Ní mba, nguetho ga pɛnh'na bɯ yabɯ guepɯ 'bɯh yɯ ja'i ngue hing yɯ judío,” ngubɯ bi xiqui, bi 'yɛn'a ra Pablo.

Nu ra Pablo bi mba ma dā bɯ 'bɯh yɯ hmudofɯi

22 Nu'ɐ bi 'yømanho 'bɛ'a bi man'a ra Pablo, asta gue'bu mí ma da mba bu 'bɐh yɐ jɔ'i hing yɐ judío. Nubɔya bin cuɛ'ɐ yɐ judío i 'bäpɐ gue hing yɐ 'yɛc'yɛi, bi mbafi nɛ bi 'yɛna:

—Dá tho na ran 'yohɐ, man'da xɐn ho 'bu hin di thoqui dim 'bɛi, bi 'yɛn'ɐ.

23 Man'da bi mbafi bi hua't' yá pahni nɛ bi 'yɛnts' yɐ fonthäi.

24 Nu ra hmudofɛi bi manda da ts'ixpɐ mbo ra Pablo, nɛ bi manda da mba m'bɛi, ngue ndep'a dín juɔn'na ra Pablo hanja ná mba'ɐ yɐ jɔ'i.

25 Nɛ nu'bu i pa nthɔt'i ra Pablo ngue ra xifani, bi 'yän'na ra dofɛi ngue mi 'bäpɐ:

—Ha i ja nin t'ɛ dihu gui fɛ'a n'da ra romano nu'bu hin ní t'ørpa ran juɔnbi, bi 'yɛn'a ra Pablo.

26 Nɛ nu'bu mi 'yø'a ra dofɛi a bi man ra Pablo, bi mba bá xi'a rá hmu nɛ bi 'yɛmbi:

—Dami jamansu 'bɛ'a guí ørpa na ran 'yohɐ, n'da ra romano na.

27 Nɛ bá ɛ'a ra hmudofɛi buya, bi 'yän'na ra Pablo:

—Ha majuaɔni gue'e gra romano.

Nu ra Pablo bi dɔdi:

—Haha, bi 'yɛna.

28 Nu ra hmudofɛi bi 'yɛmp'a:

—Xɐn ngu ra mbɛti dá jut'ä ngue dán romanogä.

Nu ra Pablo bi xi'a:

—Pɛ nugä mbɔdi thoho ma ta bin t'un ran t'ɛdi gue din romano, janangue'a man'da dra romanogä.

29 Nɛ nu'a ra hmudofɛi bin su nguetho ya xí du't'i nɛ nu'a ra Pablo ra romano na. Janangue'a nu'ɐ nte bi 'yørpa ra Pablo, ɛna xtá mbei.

Nu ra Pablo mi 'bäpɐ ja rá junta ɐ yá hmumbäjä yɐ judío

30 Nɛ nu'bu mi hyats'i, nu ra hmudofɛi nde da bɔdi hanja í yap'ɐ yɐ judío, bi xocta'a ra Pablo mán thu't'i, nɛ bi manda dim peti yɐ hmumbäjä nɛ yá ngurpi yɐ judío. Nɛ bi zix'a ra Pablo bu dim peti.

23

1 Nu ra Pablo ɛmme madín hyɛthɐ bu, nɛ bi xifi:

—N'yohɐ ahɐ, nugä zɔi dí øt'ä'a i xicpa ma mbɛi Ojä, asta gue ra pa jabɔya, bi 'yɛm 'bu mí dɐ'mi din yá.

2 Pɛ nu ra Ananías, ra dambäjä, bi xi'ɐ gue 'darpɐ mi 'bähmbɐ ra Pablo, da mberpa rá nde.

3 Nu ra Pablo bi xi'a ra Ananías buya:

—Ojä da mberp'a'i nguetho yoho ni mbɛi. Sä guí ɛmhbu hin dá øt' yɐn t'ɛdi, pɛ go gue'ahɐ hin guí øthɐ yɐn t'ɛdi, ngue gadí manda da 'berca ma nde.

4 Nɛ nu'ɐ 'darpɐ mi 'bähmi bi 'yɛmbi:

—Hanja gní thɔt'a ra dambäjä ngue bi huahn'na Ojä.

5 Ra Pablo bi dɔdi:

—Cu ahɐ, hin dí pɔcä ngue ra dambäjä a, nu'bu xcá pɔcä hin xcá thɔtä 'bu, nguetho nt'o't'i gue hin ga c'aman'ɐ ma ngurpihɐ, bi 'yɛmbi.

6 Nɛ nu'a ra Pablo 'bu mí nu'ɐ 'da gue hupɐ ja ra junta, bi bɔdi hinga 'da'ingu yá t'ɛc'yɛi ɐ, nguetho 'da'ɐ bi dɛn'dɐ i man yɐ saduceo nɛ nu mi'da bi dɛn'dɐ i man yɐ fariseo. Janangue'a nu ra Pablo bi 'yɛmp'ɐ 'buja ja ra junta:

—N'yohɐ ahɐ, nugä dra fariseogä, nɛ xin rá ts'unt'ugä n'da ra fariseo. Nugä dí 'bäcua nɛ guí ørcahɐ ran juɔnbi nguetho dí ɛc'yɛi gue i ndants' mahøn'a ɐ i tu, bi 'yɛn'a ra Pablo.

7 Nɛ nangue'a xí man na ra Pablo bin junthɐ yɐ fariseo ɐ yɐ saduceo, nɛ gätho bin hecpɐ ja ra junta.

8 Nguetho i man'ɐ yɐ saduceo gue hingui ndants' mahøn'a ɐ i tu, nɛ i ma ngue njo'o yám 'bɛhni Ojä mahɛts'i, nɛ i ma ngue njo'o yɐn dahi. Pɛ nu yɐ fariseo gätho i ɛc'yɛi.

9 Bin ja n'da ra mbahni, nɛ nubɔya bin ndants'i 'da'ɐ yá xänbate ɐ yɐ fariseo, bi 'yɛn'ɐ:

—Nuna ran 'yohɐ 'bäcua, nte mán ts'o bi 'yøt'e. Xi'bu majuaɔni n'da ran dahi o gue n'da rám 'bɛhni Ojä mahɛts'i bin yáui, nde'bu hin ga sähmbɐ Ojä, bi 'yɛna.

10 Pɛ nu'ɐ 'buja ja ra junta, ɛmme bin sɐ'ɐ, asta gue'bu mí zu ra hmudofɛi da sɛn'inde ra Pablo. Bi xih

yá dofui baya gue ba jəcpə 'buh yə jə'i, nɛ da zix mahən'a bə ja ra ngundofui.

11 Nɛ nu'bə min xui, ra Hmu mahəts'i bim 'bāhmi ra Pablo nɛ bi 'yɛmbi:

—O di tu ni mbui Pablo, nguetho ngutho gui ma bə ja ra dahnini Roma nanguēcä, tengutho gá mangua Jerusalén.

Mi ɛna xtá tho ra Pablo

12 Nu'bə mi hyats'i, 'da'ə yə judío 'da'ingu bi bɛn'ə da hyo ra Pablo, nɛ bi ma jatho di jə'ts'a bi man'ə. Nɛ bi 'yɛn'ə ngue hin din sihmɛ, xing ra dehe da zi, asta gue'bə go bi hyo.

13 Nɛ mi pongui yote má 'yohə ɐ 'da'angu bi ma ngue da hyo ra Pablo.

14 Nu'ə bi mba bə 'buh yə hmumbäjä nɛ yə dəc'yɛi, nɛ bi xifi:

—Nugähe dá mamhbe majuaŋi 'bɛ'a ga ɔthe, nɛ hin dan sihmɛhe asta gue'bə go dá hohe ra Pablo.

15 Janangue'a nu ahə nɛ'ə mi'da guín 'yohə bə ja ra junta, nu'bə nixudi gui xihmbə ra hmudofui ba si'a ra Pablo, gui 'yɛmbi gue gui 'yānhdə mi'da yən t'änni. Janangue'a nugähe baya, dan sāhe gua täcuahe bə ja ra 'yu, ga hohe, bi 'yɛn'ə.

16 Pɛ nu rá 'bɛ'ue ra Pablo bi 'yøde 'bɛ'a nde da 'yørpa yən 'yohə. Bi mba bə ja ra ngundofui nɛ bi xi'a ra Pablo.

17 Nu ra Pablo bi zonzh'na n'da ra dofui baya, bi 'yɛmbi:

—Dami six na ra ts'ənt'ə bə bí 'buh ra hmudofui, nguetho i ja 'bɛ'a da xifi.

18 Nu ra dofui bi zixpə 'bɛ'a rá hmu, nɛ bi xifi:

—Nu'a ra Pablo ngue i ofädi, bi zoncagui nɛ bi 'yäc ra mate gua siua na ra ts'ənt'ə, nguetho ja 'bɛ'a da xi'i.

19 Nu ra hmudofui bi bentpa rá 'yɛ ra ts'ənt'ə, n'danni bá änni:

—'Bɛ'a guín nde gui xiqui.

20 Nu'a ra ts'ənt'ə bi xi'a ra hmudofui baya:

—Nu'ə 'da yə judío bin yəse'ə, bi ma da 'yä'a ra mate 'bə nixudi, ngue gui sixpə mahən'a bə ja ra junta ra Pablo, nguetho da 'yɛn'i, da 'yän mi'da yən t'änni.

21 Pɛ 'yo guí ɔt'e 'bɛ'a da xi'i, nguetho i pongui yote má 'yohə yə judío ngue xən jot' ra 'yu, i täcua bə ra Pablo. Nu'ə, 'da'angu xəm ma ngue xín din sithe xín din sihmɛ asta gue'bə go bi hyo ra Pablo. Nɛ i tɔp'a thoho 'bɛ'a go gui ma, bi t'ɛmp'a ra hmudofui.

22 Nu ra hmudofui bi hɛcua ra ts'ənt'ə ngue njon da xifi, ngue ya xí xi'a ra hmudofui. Nɛ nubaya bi xifi da mba.

Nu ra Pablo bi mba m'bɛhni bə 'buh ra Félix

23 Nubaya nu ra hmudofui bi zohn'də yoho yə ngərpa dofui, bi xifi din sä yociənto ndofui da mba bə ra hnini Cesarea 'bə guto nxui. Nɛ da mbähä mi hyäte ma 'dɛt'a yə dofui ngue din tɔgue, nɛ da mbähä mi yociənto yə dofui ngue i cə yən ts'ət'ɛgui.

24 Nɛ bi manda da thɔspa yə fani ngue da hyux a ra Pablo. Nɛ bi xifi di jamansu xən ho bə 'yu, asta gue'bə go bi dā bə 'buh ra ts'ət'abi Félix.

25 Nɛ bi 'yo't'a n'da ra sɔcuə ra hmudofui, bi mbɛnpa ra ts'ət'abi Félix.

26 Nɛ bi 'yɛn'a ra sɔcuə:

“Nugä dra Claudio Lisias, dadí zɛngua'i, gra Félix, gra hoga ts'ət'abi.

27 Nuna ran 'yohə na, nu'bə mi bent' yə judío, nde xtá hyo. Pɛ dá yəmhbe nangue xən ngu yə dofui, nguetho dá ɔcä ngue ra romano na.

28 Nugä him mí pədi hanja bi mba ma yəpi, dá sixpə ja rá junta yə judío.

29 Pɛ nubaya dá øde ngue hɔnt'ə yən t'ɛdi zɛhɛ yə judío ngue i mba ma yəpi, nɛ hin'yə 'bɛ'a dí tho, o gue dín ofädi.

30 Nɛ nu'bə mi sicä 'bɛ'a nde da 'yøt' yə judío, ngue nde da hyo, 'bɛx dá pɛnh'na bə guí 'bui. Nɛ dá xi'ə yə nyəpate gue da xi'i 'bɛ'a ní mbɛspa ra hnuman'ə. Nɛ hɔnt'a dá xi'a ya,” bi 'yɛn'a rá sɔcuə ra hmudofui.

31 Nu yə dofui baya bi 'yøt'e tengu bi xi'ə yə hmu. Nu'ə bi zix'a ra Pablo 'bə min xui, asta gue'bə mí zəm bə Antípatris.

³² Nu'bɛ mí hyax bɛya, bá peng bɛ yɛ dofɛi gue him madín tɔgue. Pɛ nu'ɛ gátho madín tɔgue bi thoqui bi zix'a ra Pablo ɛ.

³³ Nu'bɛ mí zɔm bɛ ra hnini Ceesarea, bin dáp ra sɔcuɔ ra ts'ut'abi, nɛ bi mba ma dá bɛ ra Pablo.

³⁴ Nɛ nu'bɛ mí nu'a ra ts'ut'abi a ra sɔcuɔ, bi 'yán'na ra Pablo:

—Hapɛ ni hâi.

Nɛ nu ra Pablo bi xifi gue ra mɛngu bɛ ra hâi Cilicia.

³⁵ Nu ra ts'ut'abi bɛya bi xi'a ra Pablo:

—Nugä ga ɔcä 'bɛ'a gui mam 'bɛ bi zɔ'ɛ di yáp'i'i.

Nɛ bi manda da mba m'bädi bɛ ja rá nguts'ut'abi ndudan Herodes.

24

Nu ra Pablo bin juɔn zɛhɛ bɛ 'bɛh ra Félix

¹ Nɛ nu'bɛ mí jua'a cɛt'a pa, bi mba bɛ ra Ananías, ra hmumbäjä, nɛ 'da yɛ dɔc'yɛi, nɛ ra Tértulo ran hocpate. Nɛ bi xi'a ra ts'ut'abi 'bɛ'a í mba ma yapi ra Pablo.

² Nu'bɛ mí ts'onh ra Pablo, bi dɛ'mi bin yápate a ra Tértulo. Nu'a bi xi'a ra Félix:

—Nugähe dí pɔhmbe ngue nangu'e i ja ran johya ua ra hâi dí 'bɛhmbe.

³ Nɛ gáthogähe man'da dí 'bɛhmbe xɛn ho nangu'e 'bɛ'a guí ɔt'e. Nɛ gátho yɛ pa dí xi'ahe ra jamadi nangu'e.

⁴ Nuya hingui ngu 'bɛ'a ga xi'a'i, pɛ gui 'yɔrca ra mate gui 'yɔde 'bɛ'a dí xi'ahe.

⁵ Nuna ran 'yohɛ, ɛmmɛ ra ts'om'bäi na, nɛ ɛmmɛ di parba yɛ judío hɔnbɛ go hapɛ 'bɛi ngue gátho ra ximhâi. Nɛ nuna, rá ngɛrpi 'da'ɛ yɛ jä'i t'ɛmbi yɛ nazareno.

⁶ Nu'a mí nde xtí ts'on ra dɔnija bɛ Jerusalén, pɛ nugähe dá bɛnthe, nɛ dí ɛmhbe xcá juɔnbahe tengu im mam bɛ ja man t'ɛdihe.

⁷ Pɛ nu ra hmudofɛi, ra Lisias a, con rá ts'ɛdi bá jɛcpɛ mí 'bɛhmbe.

⁸ Nɛ bi xije dan yafe ua. Nuya, nu'bɛ gui 'yán zɛhɛ a, gui pɔdi gue majuaɔni 'bɛ'a gátho ní mba ma yapi, bi 'yɛmp'a ra ts'ut'abi a ra Tértulo.

⁹ Nɛ nu'ɛ yɛ judío min 'yohɛ, 'da'angu bi man'ɛ.

¹⁰ Nɛ nu ra ts'ut'abi bi un ran t'ɛdi ra Pablo gue din yɔ bɛya. Nu ra Pablo bi ma, bi 'yɛna:

—Nugä i hu ma mbɛi ngue sä dan juɔndä ua, nguetho guí pɔdi 'bɛ'a nám 'bɛhmbe dyɛ judíohe, gue xɛn ngu yɛ jɛya guín ts'ut'abi ua.

¹¹ Nu'bɛ guí nde gui pɔdi, sä gui pɔdi, ja mán 'dɛ'mayo ma pa ya gue dá mba bɛ Jerusalén, dá thɔnde Ojä bɛ.

¹² Nɛ nu'ɛ ma mijudíohe him bi nu 'bɛ 'bo'o xcán junthe, xím bi nu 'bɛ 'bo'o xcá parbi, xínga guepɛ ja ma dɔnijahe, xínga guepɛ ja ma t'ɛnijahe, xínga guepɛ gátho ra hnini.

¹³ Nuya hingui sä din juɔnni xɛn ho nguetho him majuaɔni 'bɛ'a ní yɔcpä ya.

¹⁴ Pɛ nuya dadín juɔndä gue dí tɛndä ra 'yu ma'da'yo, nɛ gue'a ɛmbi him majuaɔni ɛ. Pɛ guet'a ra 'yu mí tɛn'dɛ ma ngɛrpa bɔtahe, gue mí numansu Ojä nguetho dí ɛc'yɛi 'bɛ'a gátho mán t'o't'i bɛ ja rá sɔcuɔ yán t'ɛdi ra Moisés nɛ yá sɔcuɔ yɛ pɔngahyɔ.

¹⁵ Nɛ nugä dí tɔ'mi 'bɛ'a nín ho da 'yɔt' Ojä, tengu i tɔmp' ya i 'bäcua. Nugähe dí ɛc'yɛihe ngue gátho xɛn du da ndants'i, nɛ'ɛ bi 'yɔt' ran ho, nɛ'ɛ bi 'yɔt' ran ts'o.

¹⁶ Janangu'e'a gátho dí ɔt'ä 'bɛ'a di bɛngä Ojä n'dahma hin hapɛ da thɔnga ma ts'oqui, xínga guepɛ 'bɛ Ojä xínga guepɛ 'bɛh yɛ jä'i, bi 'yɛna.

¹⁷ Nɛ xɔ bi 'yɛna:

—Nɛ nu'bɛ mí thogui xɛn ngu yɛ jɛya, bá pengä bɛ Jerusalén ngue ga un yɛn t'unni ma mɛnguhe, nɛ ga un yɛn t'unni bɛ ja ma dɔnijahe.

¹⁸ Nɛ ngubɛ dá ɔt'ä bɛ dɔnija, dá thɔnde Ojä. 'Da'ɛ yɛ judío, yɛ mɛngu bɛ ra hâi Asia dán tɛmhbe bɛ bɛya. Nɛ njom mí 'bɛpɛ xɛn ngu yɛ jä'i, xíng ra sai mi ja bɛ.

¹⁹ Nu'ɛ gue dán tɛngähe bɛ, nde'bɛ gue'ɛ xtambá 'yɛcua ɛ, xtá mangua 'bɛ ja 'bɛ'a dá ɔt'ä bɛ.

²⁰ O gue guehya yɛn 'yohɛ 'bäcua da ma 'bɛ ja 'bɛ'a bi nuncä 'bɛ má mbagä

bɯ ja ra junta.

²¹ Hønt'a nts'edi dá mangä bɯ, nɛ dá ɛmbä ɯ: “Nu ahɯ guí ørcä ran ts'embɩ nam pa ya nguetho dí ɛc'yɛi ngue i ndants'ɯ i tu,” dá ɛngä, bi 'yɛn'a ra Pablo.

²² Nɛ nu'bɯ mi 'yø'a ra Félix 'bɛ'a bi man ra Pablo, 'bex bi ma da guah ra junta, nguetho xɛn ngu ts'ɯ mi pɔ'a ra Félix nangué rá 'yu Ojɔ. Nɛ bi xi'ɯ:

—Nu'bɯ dambá ɛcua ra hmudofɯi, ra Lisias, sä ga pɔcä 'bɛ'a gätho bin ja.

²³ Nɛ nu'a ra Félix bi manda da thoqui da mba m'bädi ra Pablo. Nɛ bi manda ngue da t'ørpa ran ho nangué'a, nɛ nu'ɯ yá amigo sä da mba bɯ nɛ di unni 'bɛ'a gätho da hyoni.

²⁴ Nu'bɯ mí tho'i ts'ɯ 'da yɯ pa, nu ra Félix bá peng bɯ ja ra hnini Cesarea, bán 'youi rá xisu í Drusila, nu'a ra judío a. Nɛ bi zon'na ra Pablo, ndepe da ma hague dán zä n'da da 'yɛc'yɛi ra Jesucristo.

²⁵ Nɛ nu'bɯ mi man ra Pablo nangué ram 'bɯi njuantho, nɛ bi ma ngue di jamansu 'bɛ'a da 'yøt'a n'da, nɛ bi ma din ja ran t'änni 'bɯ ran zɛgui nangué yɯ ts'oqui, nu ra Félix bin su bɯya, nɛ bi xifi:

—Hønt'a gá xic ya, 'bɛ ním 'bähma bɯ ja ra fädi mahøn'a, nɛ nu'bɯ da bongui ga zon'na'i mahøn'a, bi t'ɛmp'a ra Pablo.

²⁶ Nu ra Félix mí ɛna xtán gu'ti ts'ɯ, n'dahma xtí thø'a ra Pablo. Janangué'a njant'a thoho min zohni nɛ min yäui.

²⁷ Nɛ nu'bɯ mi gua'a nyojɛya bi mba ma poni a ra Félix, nɛ bi hyu'a ra Porcio Festo. Nu ra Félix 'bɯ mí bøm bɯya, bi zopɯ ra Pablo bɯ ja ra fädi, nguetho mí su da numan'ɯ yɯ judío 'bɯ xtí hocpi.

25

Nu ra Pablo din juqɛn bɯ 'bɯh ra Festo

¹ Nu ra Festo bi mba bɯ ra häi guepɯ din ts'ut'abi, nɛ hyupa bim 'bɯpɯ ra hnini Cesarea, bi mba bɯ ra hnini Jerusalén bɯya.

² Nubɯ Jerusalén, yɯ hmumbäjä nɛ yá ngurpi yɯ judío bi xi'a ra Festo, bi nyapi nangué ra Pablo.

³ Nɛ bi 'yørpa ts'edi bi 'yäp ra mate ngue da zohna ra Pablo ngue da zøm bɯ Jerusalén, nguetho im bɛn'ɯ da gorpa bɯ 'yu, gue nde da hyo.

⁴ Pɛ nu ra Festo bi xifi ngue ofädi bɯ Cesarea ra Pablo, nɛ “mi ts'utho ga mbagä ya,” bi 'yɛmbi.

⁵ Nɛ bi xifi:

—Nde'bɯ ga mbähä 'da ahɯ gue ja ni ts'ediɯ, nɛ nu'bɯ ja män ts'o bi 'yøt'a, sä gui yäfɯ.

⁶ Nu ra Festo, masque mbɛ man 'dɛt'a pa bim 'bɯpɯ Jerusalén, bi mba bɯ Cesarea bɯya. Nu'bɯ mí hyax bɯya, bi mba bɯ ja rán juanbate, nɛ bi manda ba ts'i ra Pablo.

⁷ Nɛ nu'bɯ mi zøm bɯ ra Pablo, nu yɯ judío ngue bá nɛxpɯ Jerusalén bi mbä'ts'i. Nɛ ɛmmɛ xɛn ngu 'bɛ'a xɛn ts'o í yäpi. Pɛ hingui sä da bøm majuan 'bɛ'a bi man'ɯ.

⁸ Nu ra Pablo bi ma nanguéɛ bɯya:

—Nte dá øt'ä ngue hingui ho nangué man t'ɛdihe dyɯ judíohe, xínga gue'a ra dɔnija, xínga gue'a rán t'ɛdi ra hmuts'ut'abi bɯ Roma, bi 'yɛn'a ra Pablo.

⁹ Nu ra Festo nde da 'yøt'a dí numanho ɯ yɯ judío, janangué'a bi 'yän'na ra Pablo:

—Ha guí nde gui mba bɯ Jerusalén, guepɯ ba øt'a ran juanbi bɯ, nangué 'bɛ'a í yäp'a yɯ judío.

¹⁰ Nu ra Pablo bi dɔdi:

—Hin'na, guecua rán säui da t'ørcä ran juanbi ua, nguetho bi 'da'a ran t'ɛdi ra hmuts'ut'abi 'bɯpɯ Roma gue gui 'yørcä ran juanbi ua. Nɛ nte män ts'o xtá ørpa yɯ judío, gue gui sixcä bɯ. Nu'i guí pɔdi xɛn ho ngue te dá øt'ä.

¹¹ Pɛ nu'bɯ xtá øt'ä n'da ran ts'o gue i man nin t'ɛdi gui hyogui, jatho ga tu 'bɯ, hin ga 'dagui nangué man dɔte. Pɛ nu'bɯ him majuan 'bɛ'a ní yäcpä ɯ, njo'o n'da i ja rán t'ɛdi di dägä bɯ ja yá 'yɛ ɯ. Nugä dí ä'a ran t'ɛdi gui thocä bɯ 'bɯh ra hmuts'ut'abi bɯ Roma, bi 'yɛn'a ra Pablo.

¹² Nu'b_u min yāh_u yām fäts'ih_u a ra Festo, bi xi'a ra Pablo:

—Nu'b_u guí ɛna ga dā ahe b_u Roma, da zä 'b_u, bi 'yɛmbi.

Nu ra Festo i yqui ra ts'ut'abi Agripa

¹³ Nu'b_u mi tho'i 'da y_u pa, n'da rá ts'ut'abi y_u judío, ra Agripa na, nɛ'a rán ju, Berenice, bi zōm b_u Cesarea di zengua a ra ts'ut'abi Festo.

¹⁴ Nɛ nu'b_u mi 'b_up_u 'da y_u pa, nu ra Festo bi xi'a ra Agripa nangue ra Pablo, bi 'yɛmbi:

—O b_u n'da ran 'yoh_u, i ofädi, ngue bi zocua ra Félix, í Pablo a.

¹⁵ Nɛ nu'b_u má mbagä b_u Jerusalén, nu y_u hmumbäjä nɛ y_u dāc'yɛi ngue y_u judío bi xicä nangue ra Pablo. Nu'u mi āp ran ʌnbi nangue'a.

¹⁶ Nɛ nugä dá xi'u: “Pɛ nugähe dy_u romanogähe hingui sä ga hohe n'da 'b_u hinda nadí juānbähe ʌ, nɛ dim 'bāp_u ja y_u hmi to'o di yāpi, din yāɛ.” Ngub_u dá xifi.

¹⁷ Nɛ nu'b_u mi zōcua y_un yāpate, nu'b_u mi hyats'i, 'bex dá mba b_u ja man juānbate nɛ dá manda da ts'ixp_u a ra Pablo.

¹⁸ Nu'b_u mí 'bāhmbe b_u y_un yāpate, pɛ xinga n'dare bi ma gue y_u ts'oqui tengu mím bɛngä ngue xtá ma.

¹⁹ Pɛ hōnt'a n'da ram hma madín junth_u nangue 'bɛ'a mī ɛc'yɛi zɛhɛ ʌ y_u judío. Nɛ nangue n'da ran 'yoh_u í Jesús nín junt'u, ngue bi du, pɛ nu ra Pablo nts'edi bi ma ngue i 'b_ui, bi 'yɛna.

²⁰ Nu ra Festo bi thoqui bi ma:

—Nɛ nugä hin dí pācä ga ɔt'ä ran juānbi nangue 'bɛ'a ɛc'yɛi y_u judío. Janangue'a dá ān'na ra Pablo 'b_u nde da mba b_u Jerusalén, da mba ma juānbi b_u.

²¹ Pɛ nu ra Pablo bi 'yāc ran t'ɛdi, nde ga dā b_u 'b_uh ra hmuts'ut'abi Augusto b_u Roma. Dá manda b_uya da 'bādi asta gue'b_u bi zä ga pɛhndä b_u 'b_uh ra hmuts'ut'abi, ɛn'a ra Festo.

²² Nu ra ts'ut'abi Agripa b_uya, bi xi'a ra Festo:

—Nugä dín nde ga ɔde 'bɛ'a da man'a ran 'yoh_u.

Bi dā'a ra Festo b_uya:

—Nixudi da zä gui 'yøde.

²³ Man'da pa b_uya bi mba b_u ja rá ngu ran juānbate ra Agripa nɛ ra Berenice. Nɛ bi mba b_u mbo gātho ja y_u ts'ɛdi, min 'yoh_u y_u hmudofui nɛ y_u ngurpi b_u ja ra hnini Cesarea. Nɛ bi ts'ini xən ho nguetho i ja yāts'ɛdi. Nɛ nu'a ra Festo bi manda da ts'ixp_u ra Pablo.

²⁴ Nɛ nub_uya bi 'yɛn'a ra Festo:

—Nu'i gra ts'ut'abi Agripa, nɛ ah_u gyən 'yoh_uh_u gātho guí 'b_uhmb_u ua ya, guí nuh_u na ran 'yoh_u. Nɛ gātho y_u judío 'b_up_u Jerusalén nɛ'u 'b_ucua Cesarea madín yāpi nanguehna. Nu'u njām'b_u mi ɛ't'a mī xiqui ngue mī ädi da mba ntho.

²⁵ Pɛ nu'b_u má pācä ngue nte bi 'yøt'a rán säui dí tho, dá ɛngä ga pɛnp_u 'b_uh ra hmuts'ut'abi b_u Roma, nguetho mī manɛ da mba ma dā b_u.

²⁶ Pɛ hin'y_u 'bɛ'a sä ga o't'ä a x_u 'yøt'e ngue ga pɛnpa ma hmu. Janangue'a dá zonhdä na ran 'yoh_u, guí 'yøhmb_u ts'u 'bɛ'a da man ya, ma ts'ut'abi Agripa i. Nɛ nu'b_u gā 'yøhmb_u, masque da zä gui xij_u b_uya 'bɛ'a da zä ga o't'ä nangue ran yāpi.

²⁷ Nguetho dí ɛna hingui ho ga pɛnp_u n'da ra ofädi, nɛ nte má sōcuā da jāts'i ngue da mam b_u hanja i ofädi, bi 'yɛn'a ra Festo b_uya.

26

Nu ra Pablo bin juān zɛhɛ b_u 'b_uh ra ts'ut'abi Agripa

¹ Nu'a ra Agripa bi xi'a ra Pablo:

—Da zä gui manɛ nangue'a zɛhɛ, bi 'yɛmbi.

Nu ra Pablo bi uān rá 'yɛ nɛ bi ma nanguesɛ. Bi 'yɛna:

² —I jagä ran johya, nguetho sä dam 'bācä ua ja ni hmi, gra ts'ut'abi Agripa, nɛ sä gam mangä nangue 'bɛ'a í yācpā ma mijudíohe.

³ Nguetho guí pādi xən ho 'bɛ'a gātho yān t'øt'e y_u judío, nɛ guí pādi 'dahma 'dan'yo ma t'ɛc'yɛihe dy_u judíohe. Janangue'a dí ä'a ra mate, guí 'yø'i ts'u xən ho 'bɛ'a gam mangä.

Rām 'b_ui ra Pablo 'b_u hin ní 'yɛc'yɛi

4 Nu'ɥ gätho ma mijudíohe i paði 'be'a ním 'bui dá øt'ä bu 'buh ma mēguhe, 'bu mán t'uhnigä ne'bu mám 'bucä bu Jerusalén, asta guehya.

5 Nu'ɥ hin'yɥ ra pähä da ma, pe maya'bu mi paði ngue nya'a thoho dá tēnni xɯn ho tengu man yɥ fariseo. Nu yɥ fariseo man'da ɣhya da 'yøt' man t'ēdihe dyɥ judíohe xinda gue'ɥ mi'da.

6 Nuya dí 'bäcua ja ran juanbate, nangue'a 'be'a dí ɛc'yēi. Nugä dí ɛc'yēi 'be'a bi xi'a Oja ma ngarpa bombøtahe, ngue da xox'ɥ xɯn du.

7 Nugähe yám bom'beto ɥ 'de'mayoho yá ts'unt'ɥ ma ngarpa bombøtahe ra Jacob, dí ɣhyahe ma pa ne ra xui nangue rá 'bēfi Oja. Ne nugähe dí tømhbē 'be'a bi man Oja, gue da xox'ɥ xɯn du. Nugä dí ɛc'yēi gue majuani bi dɥ'mi bi 'yøt'a, ne gue'a ní yäcpä ya ma mijudíohe, ma ts'ut'abi Agripa i.

8 Hanja gní bēmhbɥ ngue hingui sä Oja da xox'ɥ xɯn du, bi 'yēn'a ra Pablo.

Bi man ra Pablo madí unba yɥ 'yēc'yēi

9 Ne xø bi 'yēm mahø'n'a:

—Guec zēhēgä, nya'a thoho dá bēngä ngue mi ɛngä xɯn ho 'bu ga sɯcä ra Jesús, ra mēngu Nazaret.

10 Nubɥ Jerusalén xɯn ngu yɥ 'yēc'yēi dá cot'a fädi, nguetho bi 'dacä ran t'ēdi yɥ hmumbäjä. Ne nu'bu mi t'ēna da mba ntho, 'da'angu dá bēmhbē.

11 Ne xɯn ngu yɥ nidi dá unba ɥ yɥ 'yēc'yēi bu ja ma nijahe dyɥ judíohe. Ne dá säpi dá serpa yá t'ēc'yēi. Ne nugä ɛmmē min cuēgä nangue'ɥ, nepe ja yɥ hnini yatho dá mbagä, dá un ran unbi ɥ, bi 'yēna.

Bi mam mahø'n'a ha bin jabɥ bi 'yēc'yēi

12 Ne xø bi 'yēm mahø'n'a:

—Ne dá caxä ra søcuä, ngue rán t'ēdi yɥ hmumbäjä, ngue ga unba yɥ 'yēc'yēi. Dá hä ra 'yu ná mba bu ra hnini Damasco.

13 Nu'i ma ts'ut'abi Agripa i, nu'bu mbe huxyadi dá nu bu 'yu n'da ra

nyot'i bí 'yēh mahēts'i, ne man'da madí hyät'i xinda gue ra hyadi. Ne nu'a bi hyäpɥ dí 'bähmbe.

14 Ne nu'bu gätho má taje bu häi, dá øcä n'da ra nde ngue ma ndese í ts'oqui, ra hebreo, i ɣna: “Saulo, Saulo, hanja gní ungui. Xɯn hēi guí øt'e, tengu n'da ra mbundani i pa ma sani ra t'o hndēpe dim pēfi xɯn ho, ne i nēte thoho,” bi 'yēngui.

15 Ne nugä dá änni: “To'o i, ma Hmu.” Nu ra Hmu bi dādi: “Nugä dra Jesús, guecä gadí ungui.

16 Nuya dami ndants'i, gui 'bäi. Nuya dán 'yusegä ua n'dahma gui ma ne gan juanni nangue gätho 'be'a ga nu ya, ne gätho 'be'a ga ut'a m'bejua.”

17 Ne bi 'yēngui: “Nuya ga pēhn'na'i bu 'buh yɥ jä'i hing yɥ judío, ne ga jamansu i nangue 'be'a da nde da 'yøt'a'i yɥ judío, ne yɥ jä'i ngue hing yɥ judío.

18 Ne nangue nim hma, ga japi da xoc yá mbui yɥ jä'i ne him man din 'yo bu ja ra 'bexui, pe din ja ran nequi yá mbui. Ne ga japi da 'uepɥ ja rá ts'edi ra zithu, ne din 'yo bu ja rá ts'edi Oja ma Ta. Ne din ja ra punbi yá ts'oqui. Ne da nu ra te mazäi ɥ, ne gätho ran japi ga unni, tengu mi'da dá 'uecä,” bi 'yēngä ra Jesús, bi 'yēn'a ra Pablo.

Ra Pablo him bi mbešta a bi man ra Hmu 'bu mín 'yuse

19 Ne nu ra Pablo bi thoqui bi xi'a ra ts'ut'abi Agripa:

—Nugä hin dá fēsthoho 'be'a bi xicä ra nde gue bá ɣh mahēts'i.

20 Rá mbudi dá xi'ɥ 'bupɥ Damasco, gue di päh yán 'yomfēni ne din 'yo bu rá 'yu Oja. Ne dá xifi da 'yøt' ra 'bēfi xɯn ho nguepɥ da fädi xɥ päh yán 'yomfēni. Ngutho dá mangä bu Jerusalén, nepe gätho ra häi Judea, ne dá xicä yɥ jä'i ngue hing yɥ judío.

21 Pe nangue'a 'be'a dá mangä, nu'ɥ 'da yɥ judío bi bēntcä bu ja ra dānija, mi nde xta hyogui.

22 Pe asta gue yɥ pa jabɥya i fäxcä Oja. Ne dí xi'ɥ ja yá ts'edi, ne dí xi'ɥ hin'yɥ yá ts'edi. Ne hønt'a dí xānbi 'be'a bi man ra Moisés ne 'be'a bi man yɥ pøngahyā, ngue bin ja.

²³ Nu'ɛ, bi ma ngue jatho da nu ran ɛnbi ra Cristo, nɛ gue'a ra mbɛdi da mba nsots'i bɛ 'bɛɛ xɛn du. Da mba nsots'i guepɛ da zɛ di un ran nɛqui yɛ mbɛi ɛ yɛ judío, nɛɛ hing yɛ judío, bi 'yɛn'a ra Pablo.

Ra Pablo ndepe da 'yɛc'yɛi ra ts'ɛt'abi Agripa

²⁴ Nɛ nu'bɛ ngubɛ mi man ra Pablo, nu ra Festo nts'ɛdi bi mbafi:

—Nu'i gra Pablo, guín gɛt'i, ɛmmɛ xɛn ngu guí pɛh ra sɔcuɛ janangue'a guín gɛt'i.

²⁵ Bi dɛ'a ra Pablo bɛya:

—Hin dí jat'ä, gra hoga ts'ɛt'abi gra Festo. Pɛ gátho dí mangä majuaɲi a.

²⁶ Nu ra Agripa in ts'ɛt'abi bɛ 'bɛh yɛ judío, i 'bɛcua, i pɛdi nangue 'bɛ'a gátho dí mangä. Janangue'a hin dí su ga mangua ja rá hmi. Nɛ dí hɛxa njuɲi ngue i pɛdi, nguetho him bi t'ɛgui 'bɛ'a bin ja, bi 'yɛn'a ra Pablo.

²⁷ Nɛ xɔ bi xih ra ts'ɛt'abi Agripa:

—Ma ts'ɛt'abi Agripa i, ha guí ɛc'yɛi 'bɛ'a bi man yɛ pɔngahyɛ Ojɛ. Nugä dí pɛcɛ gue guí ɛc'yɛi, bi 'yɛmbi.

²⁸ Nu ra Agripa bɛya bi dɛt'a ra Pablo:

—Nu'i, guí nde 'bɛx ga pɛcɛ man 'yomfɛni, ngue ga ɛc'yɛi ra Cristo.

²⁹ Nu ra Pablo bi 'yɛmp'a:

—'Bɛxgue guehya, ogue niya'bɛ ts'ɛ, Ojɛ i pɛdi 'bɛ'a dí ndegä. Dí nde gue guí 'yɛc'yɛi, nɛ ahɛ gátho guí 'bɛhmbɛ ua guí ɔhmbɛ 'bɛ'a dí mangä ya. Nɛ dí nde guí cohmbɛ tengugä, pɛ hɔnt'ɛ yɛ cadena hin'na ɛ, bi 'yɛmbi.

³⁰ Nɛ nu'bɛ ngubɛ mi man ra Pablo, ra Festo nɛ ra Agripa bim 'bäi, nɛ'a ra Berenice nɛɛ mi'da mi hupɛ.

³¹ Nɛ nu'bɛ mi mba bɛ thi, n'da ngu n'da bin yɛsɛ ɛ:

—Nu'a ran 'yohɛ ra Pablo, nte bi 'yɔt'a ngue da du, xínga gue'a din ofädi, bin 'yɛmzɛɛ ɛ.

³² Nu ra Agripa bi 'yɛmp'a ra Festo:

—Nu'bɛ hin xtá ma dí n dɛ bɛ 'bɛh ra hmuts'ɛt'abi bɛ Roma, sɛ da mba nso'ts'i 'bɛ, bi 'yɛmbi.

27

Bi 'bɛnpɛ Roma a ra Pablo

¹ Nu'bɛ ya xí hma ngue ga huhe ra barco, nɛ ga mbäcähe bɛ Roma, ra häi Italia, nu ra Pablo nɛ mi'da yɛ ofädi bi mba ma dɛpi a ra ngɛrpadofɛi, rá thuhu ra Julio, rá ngɛrpadofɛi ra hmuts'ɛt'abi Augusto bɛ Roma.

² Dá huhe ra barco ngue bi nɛxpɛ ra hnini Adramitio, nɛ ɛn'ɛ da thopɛ ja yɛ hnini bɛ ja ndendejɛ bɛ ra häi Asia. Dá nɛxhe bɛ bɛya, nɛ dá mbähmbe ra Aristarco, ra mɛngu ra hnini Tesalónica bɛ ra häi Macedonia.

³ Nu man'da pa dá sɔmhbe bɛ ra hnini Sidón, dán säyahe bɛ. Nu ra Julio min yamanhoui ra Pablo, nɛ bi un ran t'ɛdi da mba bɛ 'bɛh yɛ amigo. Nɛ nu yɛ amigo bi un ran säya.

⁴ Nɛ nu'bɛ má nɛxhe bɛ, dá thohmbe bɛ nthɛt'i ra t'ɛhäi Chipre i ja bɛ made ra dejɛ. Dá thothe bɛ n'danguadi nguetho ɛmmɛ ts'ɛdi ran dahi bɛ njombɛ.

⁵ M'bɛjua dá thohmbe bɛ ja ra häi Cilicia nɛ ra häi Panfilia ja bɛ ndendejɛ. Dá sɔmhbe bɛ ra hnini Mira bɛ ra häi Licia.

⁶ Guepɛ bi dí m bɛ n'da ra barco a ra hmudofɛi ngue bá nɛxpɛ Alejandría, ní mba bɛ ra häi Italia. Nɛ nu'a ra hmudofɛi bi jaje dá huhe ra barco.

⁷ Nɛ xɛn ngu yɛ pa zɛ njante thoho dán 'yohe bɛ ja ra dejɛ, nɛ xɛn hɛi dá thohmbe bɛ gátho rá nyɲi ra t'ɛhäi Gnido. Nu ran dahi him bi jaje njuantho dá uɛnthe, janangue'a yabɛ dá cäthe njombɛ ja ra t'ɛhäi Creta, guepɛ nthɛt'i ra t'ɛhäi Salmón.

⁸ Nɛ xɛn hɛi dá thohmbe bɛ gátho rá nyɲi ra t'ɛhäi Creta, nɛ dá sɔmhbe bɛ ja yán säya yɛ barco, t'ɛmbi Buenos Puertos. Nɛ hinga yabɛ ja ra hnini Lasea.

⁹ Nɛ xɛn ngu yɛ pa ya dá 'bɛhmbe nangue ran dahi, nɛ nts'utho bɛ dí n 'yo ra barco bɛ ja ra dehe, nguetho yɛ pa ya i ja yɛn dahi.

¹⁰ Nu'a ra Pablo bi xi'ɛ min 'yohɛ:

—N'yohɛ ahɛ dí xi ahɛ, nu'bɛ ga thohmbɛ, ga nuhɛ n'da ra 'yɛnthi nguetho xɛn hɛi thoho bɛ dí mba

ma 'yoni ra barco. Ne hinga hont'a ra barco ne ra 'beni ga 'behmbu, pe ts'urpu thoho necähu ga tuhu, bi 'yemp'u.

¹¹ Pe nu ra hmudofui man'da mi ec'yei 'be'a bi ma rá mbeti ra barco ne ra hmu ngue madí 'yoni, xinda gue'a 'be'a mi man ra Pablo.

¹² Nubu Buenos Puertos hingui ho ngue da gopu ra barco yu pa xu se. Janangue'a nu'u mbe gätho u mi xna xcá sümhbe bu ra hnini Fenice, guepu xcám 'buhmbe yu pa xu se. Nubu Fenice, ra hnini bu ra t'uhäi Creta, man'da ja yün säya xun ho bu yu barco, nguetho hin e ts'edi thopu ran dahi.

Ran dahi bi 'yen ra dejä

¹³ Ne n'da ra pa bi pom bu bí 'yeh ran dahi, ne hinga nts'edi i 'yo. Ne en'u xun ho 'bu da thogui. Janangue'a bi gux'a ra t'egui mi o bu mbo ra dehe, ngue rán ts'ammi ra barco. Dá thohmbe buya, zu njante thoho á tho'a ndendeja ra barco bu ra t'uhäi Creta.

¹⁴ Ne 'bex bá e'a n'da ran dahi emme nts'edi, bá nexpu Creta.

¹⁵ Ne nu'bu mí mbadi bi ndøn ra barco ran dahi, him mí sä da mba ma 'yoni buya, dán unthe buya, ne dá tendahe ran dahi bu í mba.

¹⁶ Ne dá cäthe bu herpu ja ra t'uhäi Claudia i ja bu made ra dejä, nguetho bi täc'i ts'u ran dahi ra häi. Ne xun hei bu dá juxhe bu mbo a n'da zu t'ubarco ngue mí jut'a ra barco.

¹⁷ Ne nu'bu mi carpu mbo ra t'ubarco, bi mba m'bänba yu xahi a ra barco ngue hin da xø'ts' yu xithe. Ne nu'u buya mí supi da 'yen ran dahi ra barco bu ja ra 'bomu, ne da dontpu guepu t'embu Sirte. Janangue'a bi gacua yün thäcan dahi ra barco. Ne bi duxtho ran dahi ra barco bu ja ra dehe.

¹⁸ Man'da pa buya bi du'mi bi hyörpu ja ra dehe yu 'beni mi hørpu mbo ra barco, ndepe hin di hyu ra barco, nguetho emme nts'edi mi enje ran dahi.

¹⁹ Ne ná hyu pa buya dá sösögähe, dá hømhbē thi 'be'a gätho mí honi 'bu di 'yon ra barco.

²⁰ Ne xun ngu yu pa emme mi ja yu güi, ne nya'a him bin c'a ra hyadi, xinga gue yu sø 'bu xun xui. Ne dá nuhe n'da ran dätendahi emme nts'utho. Ne dí su ga tuhe.

²¹ Ne nya'a thoho njom bin sihme. Nu ra Pablo bim 'bäi bi 'yena:

—N'yohu ahū nde'bu xquí 'yøde 'be'a dá mangä. Nde'bu xcambán säyahū bu Creta, ne hin xcá nuhu ran unbi ya, ne hin xquí 'beh ni 'benihū.

²² Pe nuya, o di tu ni mbuihu, nguetho xinga n'da ahū gam 'behmbu, pe hont'a ra barco dim 'bedi.

²³ Nguetho dám 'bä'be n'da rám 'behni Ojä mahets'i má xui, gue nugä rá mbetigä Ojä ne dí thande a.

²⁴ Ne nu'a ram 'behni bi xiqui: “O guín su Pablo, nguetho jatho da mba ma dä'i bu 'buh ra hmuts'ut'abi bu Roma. Ne nu'a Ojä hin di japi da du u guí 'buhmbu ua ja ra barco, tengu gä 'yäpi,” en'a rám 'behni Ojä mahets'i.

²⁵ Nuya, n'yohu ahū, dan johyahū, nguetho dí ec'yēi gue majuañi da 'yøt' Ojä tengu bi xic rám 'behni.

²⁶ Pe nu ran dahi da 'yēñu bu ja n'da ra t'uhäi i ja bu made ra dehe, bi 'yēñ'a ra Pablo.

²⁷ Ne nu'bu ya xí gua'i 'de'ma goho ma pa dí 'yohe, nubuya bi 'yengähe ran dahi bu ja rá xequi ra dejä t'embu Adria, 'bu min xui. Ne nu'u yu mbeñi gue di 'yon ra barco, míñ bēñi hinga yabu ja n'da ra häi.

²⁸ Ne bi 'yēñi hangū nan hē ra dehe, 'däte ma 'de'ma'dato metro nan hē. Ne bi dāñ'i ts'u ra barco, bi 'yēñi mahøn'a, ne nuya hont'i 'däte ma yoto metro nan hē ra dehe. Janangue'a bi badi him ma yatho bu ndenthe.

²⁹ Nu'u mi supi da zøm bu ndenthe ra barco, gue din thehu yu do. Janangue'a bi 'yēñt'i goho yu t'egui ngue yün ts'ammi ra barco, bi 'yēñtpu ja rá xuthä ra barco, ndepe hin din 'yo. Ne emme mi xønñi din nequi.

³⁰ Nu yu mbeñi di 'yon ra barco mim bēñi xtá 'dagui, bi cā'ma man'da ra

t'ubarco bu ja ra dehe. Pe bin häte, nguetho xna gue'u yu t'egui xtá 'yent' mi'da bu ja rá yá ra barco, gue yán ts'ammi.

³¹ Pe nu ra Pablo bi 'yemp'a ra hmudofui, ne'u yu dofui:

—I nde da 'dah yu di 'yon ra barco, pe nu'bu da 'dah yu, hin da zä gui ponju 'bu.

³² Nu yu dofui buya bi hyecua yán that'i ra t'ubarco, ne bi dux ra dehe, janangue'a njom bi 'dagui.

³³ Ne nu'bu t'ünequi tho nu'a ra Pablo bi xifi nde'bu din sihme. Bi 'yena:

—Nuya, ná 'de'magoho ma pa ya ngue mí tutho ni mbuihu, ne hin gán sihmehu.

³⁴ Nuya dí øt'ahu ra ts'edi gui sihu ts'u ra hme. Nu'a dí zac ni ja'ihu a, ne guepu da zä xinga n'da gam 'behmbu ne njon din unbi, xingui ts'u.

³⁵ Ne nu'bu mi jua'a bi man'a ra Pablo bi hyaca n'da ra thuhme, bi un ra jamadi Oja bu ja yá hmi gätho mí 'bupu, ne bi xeni bi du'mi bi zi.

³⁶ Nu'a bi man ra Pablo bi hyurpa yá mbui u, bin sihme ts'u buya.

³⁷ Ne nugähe í juaje yociento ne hyate ma 'de'ma 'dato njä'i mi 'buhmbe bu ja ra barco.

³⁸ Ne nu'bu mi juadi bin sihme u, nu'a ra trigo mi hõpu ja ra barco bi hyõm bu ja ra dehe, ndepa dí cãh nan hyu ra barco.

Bi xen ra barco ra dehe

³⁹ Ne nu'bu mí hyats'i, him mi paði 'be'a rá thuhu ra häi bi hyandi. Nu'bu mi nu mi ja bu n'da ra 'yethe gue him mí ja yu do, guepu mim beni mi sä xtí cã't' ra barco.

⁴⁰ Bi hyecua yán that'i yun ts'ammi buya, bi zopu dehe. Ne bi xocua yán thu't'i yán thäcadehe ngue yám 'bã't'i ra barco. Ne bi 'yẽspa mahõn'a n'da ran thäcandahi. Nu ran dahi buya bi 'yon ra barco, ne bi du'mi bi hyãm bu ja ra ndendeja.

⁴¹ Pe nu'bu má sømhbe hapu hingui hẽ ra dehe, dán tĩmhbe bu yoho yu 'yethe, n'da n'danni ní yẽhe. Nu'a rá yá ra barco bi yurpu ja ra 'bomu ne

bin du bu, ne him mi sä da thogui. Pe nu rá xuthä buya bi mbudi bi xen ra dehe, nguetho nts'edi din the bu yu dehe.

⁴² Nu yu dofui buya, xna da hyo yu ofädi, ngue mi supi din xaha, da 'dagui.

⁴³ Pe nu ra hmudofui him mi ndepe gue ne ra Pablo da tho, him bi japi da 'yõt'e 'be'a mim ben'u yu dofui buya. Bi manda ngue to'o pah nan xaha, ra mbudi da zo bu ja ra dehe ne din xaha, da zõm bu ja ra häi.

⁴⁴ Ne'u mi'da ngue him mi pah nan xaha, bi 'yoxpu ja yu xithe o gue yu xeca barco. Ne gätho bi zõmanho bu ja ra häi.

28

Bi zõm bu ra häi Malta a ra Pablo

¹ Ne nu'bu má søhmbe bu ja ra häi, bi sije ngue rá thuhu ra t'uhäi Malta, i ja bu made ra dehe.

² Nu yu mangu bu emme bi 'yõrcahe ran ho, nguetho bi 'yurcahe n'da ra sibi nguepu dán tãspihe. Bin 'ye bu ne xu seje.

³ Nu ra Pablo bi pet yu 'yont'o, bi 'yõspu ja ra sibi, 'bex bi bõn'a n'da ran däte pozu bu ja ra t'o, nu'bu mi zä ra sibi. Ne nuna ra pozu bi zap rá 'ye ra Pablo, ne bin zõrpu.

⁴ Nu'bu mi nu yu mangu bu ngue i zõrpu ja rá 'ye ra Pablo ra pozu, bi 'yẽn'u:

—Masque ra hyodu na ran 'yõhu, masque him bi du bu ja ra dehe, pe nuya m'bejua da gut'a 'be'a xí 'yõt'e.

⁵ Pe nu ra Pablo bi huac rá 'ye, ne bi däh ra pozu, nín so bu ja ra sibi, ne nte mán unbi bi nu ra Pablo.

⁶ Ne nu'u 'bãpu, mi tøm'i nde da nu 'bu da nden bu bi zapi, o gue da 'yagui ne 'bex da du. Ne nu'bu ná nya'a mi tøm'i, hin te bi ja, bi pä'a mim ben'u. Ne xẽn'u: “Masque n'da ra oja na.”

⁷ Nu'a rá ts'ut'abi ra t'uhäi Malta, í Publio a, mí jase n'da xequi rá häi jombu dán tãspihe. Ne bi xije ga mbähmbe bu rá ngu. Ne hyu pa dãm 'buhmbe bu, ne emme xan ho bi 'yõrcähe.

⁸ Nu rá ta a ra ts'ut'abi Publio ya xmi ɥ 'bɥ má sɔmhbe bɥ, mi ja ra pa nɛ ra mbɔni. Nu ra Pablo bi mba bɥ da nu, bin yaui Oja nɛ bi gäx rá 'yɛ, nɛ 'bex bi zä bɥya.

⁹ Nɛ nu'bɥ min ja 'bɛ'a bi 'yɔt'a ra Pablo, gätho mi 'bɥpɥ ja ra häi ngue mín zäman'ɥ bi zɔm bɥ, nɛ gätho bi hoqui, bi zä bɥya.

¹⁰ Nɛ xɥn ngu yɥn t'unni bi 'daje, nɛ nu'bɥ má mbäcähe, xɔ bi 'daje gätho 'bɛ'a ga homhbe bɥ ja ra barco.

Bi zɔm bɥ Roma ra Pablo

¹¹ Nhyuzna däm 'bɥhmbe bɥ ja ra t'ɥhäi Malta, dá huhe n'da ra barco bɥya. Nu ra barco mi hɔ bɥ gätho yɥ pa xɥ sɛ, ngue bá nɛxpɥ Alejan-dría. Nu rá thuhu ra barco t'ɛmbi yɥ gon'yohɥ Cástor nɛ Pólux.

¹² Nɛ dá huhe ra barco, dá nɛxhe bɥ ra t'ɥhäi Malta bɥya, nɛ dá sɔmhbe bɥ n'da ra hnini Siracusa, ngue 'dan'yo ra häi, nɛ hyupa dán dehe bɥ.

¹³ Dá nɛxhe bɥ, nɛ dá cäthe bɥ ja ndendeja asta gue'bɥ go má sɔmhbe bɥ ra hnini Regio. Nɛ man'da pa bɥya bin 'yo xɥn ho ran dahi, nɛ ná yopa dá sɔmhbe bɥ ra hnini Puteoli, gue ra häi Italia, nɛ dá cäcähe bɥya.

¹⁴ Nubɥ, dá tɪmhbe 'da'ɥ yɥ cu nangué ra Cristo. Nu'ɥ bi xije dan säyahe bɥ nyoto pa. M'bɛjua bɥya dá haxhe ra 'yu í pa bɥ ra dahnini Roma.

¹⁵ Nɛ nu'ɥ yɥ cu nangué ra Cristo mi 'bɥpɥ Roma, mi øde ba ɛhmbe bɥ 'yu. Bá ɛh pɥya, bi daje bɥ ja ra hnini Foro de Apio, nɛ bi daje mi'da bɥ ra hnini Tres Tabernas. Nɛ nu ra Pablo 'bɥ mí nu, bi xi Oja jamadi, nɛ nu Oja bi hyurpa rá mbɥi bɥya.

¹⁶ Nɛ nu'bɥ má sɔmhbe bɥ ja ra dahnini Roma, nu ra hmudofɥi bi dä bɥ yɥ ofädi bɥ 'bɥh rá hmu yɥ mbädi. Pɛ nu'a ra Pablo bin t'un ran t'ɛdi dim 'bɥsɛ bɥ ja n'da ra ngu, nɛ hɔnt'a n'da ra dofɥi da mbädi.

Bi man rám Hman Oja ra Pablo bɥ Roma

¹⁷ Nɛ nu'bɥ mi tho'an hyupa, nu ra Pablo bi zon'dɥ yá ngɥrpi yɥ judío

ngue mí 'bɥpɥ. Nɛ nu'bɥ mim peti bɥ 'bɥ'a ra Pablo, bi 'yɛmbi:

—Man 'yohɥ ahɥ, nte man ts'o dá ørpä ɥ ma mijudíohɥ, xín dá festa yún thande bi thocta ɥ ma ngɥrpa bombɔtahɥ, pɛ guehma bi mba ma dägä bɥ 'bɥh yɥ romano bɥ Jerusalén.

¹⁸ Nɛ nu'bɥ mi 'yørcä ran juanbi, nu'ɥ mi nde xtá hyega thoho, nguetho nte dá øt'ä ngue da thogui.

¹⁹ Pɛ nu ma mijudíohɥ him mi nde xtá hyega thoho, janangué'a dá äh ran t'ɛdi di dägä ua Roma. Pɛ hin'yɥ 'bɛ'a dím bɛni dá yapä ɥ ma mijudíohɥ.

²⁰ Janangué'a dá zohn'nahɥ dan nuhɥ nɛ dan yähɥ. Nujɥ dyɥ israelhɥ, dí tɔmhbe din ja 'bɛ'a bi man Oja gue din ja. Pɛ dí ɛc'yɛi ngue ya bi dɥ'mi bin ja 'bɛ'a bi man Oja, jananjabɥ nthu't'igä ra t'ɛgui ja ua, bi 'yɛn'a ra Pablo.

²¹ Nu'ɥ bi xi'a ra Pablo:

—Nugähe nte má sɔcuä bi 'bɛngähe ní 'yɛpɥ Judea nangué'e. Xínga n'da man 'yohɥhɥ bi nɛxpɥ, bi man ran ts'o nangué'e, njo'o to'o bi yap'a'i.

²² Pɛ dín nde gui xije ts'ɥ 'bɛ'a guím bɛni, nguetho hɔnbɥ bi zä i hma hingui ho 'bɛ'a guí ɛc'yɛihɥ, bi 'yɛn'ɥ.

²³ Nɛ nu'ɥ bim peti man'da ra pa nangué'a xí ma, nɛ xɥn ngu ɥ bi zɔm bɥ mi 'bɥ'a ra Pablo. Nu ra Pablo bɥya gätho ra pa bi xifi nangué rá 'bɛfi i øt' Oja ua ja ra ximhäi, nɛ 'bɛpɥ ní manda Oja ɥ yɥ ja'i. Bi hyoni 'bɛpɥ dí 'yɛc'yɛi ra Jesús, nɛ bi 'yuti hapɥ nt'o't'i nangué ra Jesús bɥ ja rá sɔcuä ra Moisés, nɛ yá sɔcuä yɥ pɔngahyá.

²⁴ Nu'ɥ 'da bi 'yɛc'yɛi 'bɥ mí man ra Pablo, pɛ 'da'ɥ him bi 'yɛc'yɛi.

²⁵ Nɛ nu'bɥ him mí sä'ɥ ngue 'da'angu da bɛni, bi mbɥdi bi mba. Pɛ nu ra Pablo man'da ram hma bi xi'ɥ:

—Nuna rá Hogandahi Oja majuani bi ma nu'bɥ mim pɔngahyá ra Isaiás, nɛ bi xi'ɥ ma ngɥrpa bombɔtahɥ.

²⁶ Nɛ bi t'ɛmp'ɥ:

Ní mba bɥ 'bɥh ní mijudíohɥ, nɛ gui 'yɛmbi:

—Nu ahɥ zäi guí øhmbɥ nangué ni zaguhɥ, pɛ hin guí pähmbɥ 'bɛ'a guí øhmbɥ.

Nε guín nuh_u nanguε ni dāh_u, pε hin
guí pāhmb_u 'bε'a guín nuh_u,"
ngub_u bi 'yεmb y_u jā'i.

²⁷ Nguetho nu y_u jā'i xam mε yá mbai,
nε xíngui ts'u cū't' yá zagu 'bε'a øde.
Nε tengu'b_u di ts'ant' yá dā,
nguetho su da nu,
su da 'yøde,
nguetho hingui nde di pāh yá mbai
guep_u da zā xcá hocpa yá mbai,
εn'a rá Hogandahi Ojā 'b_u mím
pøngahyā ra Isaías, bi 'yεn'a ra Pablo.

²⁸ Nε bi thoqui bi 'yεmbi:

—Dami pāhmb_u ngue nuya da si'ε
hing y_u judío 'bεp_u da zā dí zin Ojā
ε, nε gātho y_u pa dí mba b_u. Nε nu'ε,
man'da da 'yø'ε, bi t'εmp'ε y_u judío.

²⁹ Nε nu'b_u mí gua'a bi ma ra Pablo,
nu y_u judío bi mba, nε bin junzεhε ε
'b_u mí mba'ε, nanguε 'bε'a bi man'a ra
Pablo.

³⁰ Nε nu'a ra Pablo bim 'bεp_u nyo
jεya b_u ja ra ngu xí mihi. Nε gātho to'o
bi mba b_u, bi numanho.

³¹ Nε nu ra Pablo bi ma 'bεp_u dí
manda Ojā ε, nε bi xānbi nanguε ma
Hmuh_u ra Jesucristo. Nε nu'a ra
Pablo him mi supi to'o da 'yøde, nε
njo'o to bi hεcpi.

ROMANOS

Ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra nɔrpa dɔhnini Roma

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pablogä, drá 'yɛhɛgä ra Jesucristo. Nɛ bi xic Ojɔ ma 'bäigä'be ra Cristo, nɛ bi huangui gam mangä rán ho ma'da'yo Ojɔ.

² Nɛ guet'a ram hma mi man Ojɔ bɯ ja rá hoga t'ohni bi 'yo't'ɯ yá pɔngahya maya'bɯ.

³ Nɛ n'dat'a ram hma im ma nangué ra Jesucristo rá Ts'unt'ɯ Ojɔ a, nɛ nangué'a bim 'bɛcuɔ ja ra ximhäi, rám bom'beto ra David a.

⁴ Pɛ nu'bɯ mi dambɛni bɯ 'bɯ ɯ xɯn du, ja bi 'yu Ojɔ xɯn ho gue rá Ts'unt'ɯ Ojɔ a bɯya nte hɛmbi nangué rá Hogandahi in 'youi. Gue'a ma Hmuɯ a.

⁵ Nɛ rá mate zɛhɛ bi xiqui ma 'bäigä'be ra Cristo, ga japi da'yɛc' yɛi yɯ ja'i gätho yɯ hnini, nɛ gue'a dí hnu-manho ra Cristo a bɯya.

⁶ Janangué'a in ndec Ojɔ ga mba ga fäx'a ni t'ɛc'yɛihɯ, nguetho bi zon'nahɯ Ojɔ bi ja'ahɯ yá mbeti ahɯ ra Jesucristo.

⁷ Guehna dí ot'ahɯ na ya gätho ahɯ guí 'bɯhmbɯ bɯ ja ra dɔhnini Roma, ngue bi huɛc'ahɯ Ojɔ nɛ bi zon'nahɯ, nɛ bi 'uec'a ni mbuihɯ in nde ahɯ hɔnt'a guim bɛmhɯ a. Dí äp Ojɔ ma Tahɯ nɛ ra Jesucristo ma Hmuɯ da hyut'a ni mbuihɯ nangué rá mate zɛhɛ.

ɛmmɛ in nde da zɔm bɯ Roma a ra Pablo

⁸ M'bɛt'o thoho dí xi ahɯ ɛmmɛ dadí johyagä, nguetho dí ø'a man yɯ ja'i hɔnbɯ go hapɯ dí 'yo ngue guí ɛc'yɛihɯ xɯn ho. Janangué'a dí xi Ojɔ jamadi nangué gätho ahɯ. Nɛ di thocpa ra jamadi ma Ojɔhɯ ra Jesucristo.

⁹ Nɛ i pɔ Ojɔ hin dí ɛ'ts'a ná yá'be nangué ahɯ. Nɛ dí hah ma mbui dí

ørpa rá 'bɛfi 'bɯ díim man a ran ho ma'da'yo nangué rá Ts'unt'ɯ.

¹⁰ Nɛ dí äp rá mate Ojɔ ngue hin da ya'a ga mbagä bɯ guí 'bɯhmbɯ. Nɛ hin dí pɔdi 'bɛ'a da zä dá sɔm bɯ, pɛ go pɔ Ojɔ, nɛ xɔmhma thoho da nde Ojɔ ga mba bɯ.

¹¹ Nguetho ɛmmɛ dín nde gan nu ahɯ, ga fäx ahɯ din ja ahɯ man'da xɯn ngu rá ts'edi Ojɔ, nɛ man'da gam 'bɯhmbɯ xɯn ho bɯya.

¹² Nɛcä da zä gui fäxcahɯ, janangué'a da zä 'da xtám fäxtahɯ nangué ma t'ɛc'yɛihɯ dí comhbɯ.

¹³ Ma zi cu ahɯ dín nde gui pɔhmbɯ ngue xɯn ngu yɯ nidí mí ɛna xcá mba bɯ, pɛ hinga na sä. Pɛ guehna dín nde ga mbagä bɯ nɛ da hnurca ma 'bɛfi bɯ guí 'bɯhmbɯ, tengu bɯ mi'da yɯ hnini xtá mba.

¹⁴ Nguetho i 'yo ma güenda ga xänba yɯ ja'i, nɛ ɯ 'bɯpɯ ja yɯ hnini nɛ ɯ yam 'bɯndapɔ ja'i, nɛ ɯ pɔh ra sɔcuɔ nɛ ɯ hingui pɔdi, gätho ga xänbi.

¹⁵ Janangué'a nɛ ahɯ ɛmmɛ jag ra pähä ga xän'nahɯ rán ho ma'da'yo ra Cristo, gätho ahɯ guí 'bɯhmbɯ bɯ ja ra dɔhnini Roma.

Nu ran ho ma'da'yo ní yɔn ɯ to'o gätho da hyɔn a

¹⁶ Nɛ hin dí pɛs' ma sä gam mangä ran ho ma'da'yo, nguetho gue'a ram hma rá ts'edi Ojɔ a dí yɔn ɯ to'o gätho da hyɔn a. Nɛ mbadi bi sije dyɯ israelgähe, nɛ xɔ bi si ɯ mi'da bɯya.

¹⁷ Nguetho nu ran ho ma'da'yo i xijɯ 'bɛ'a ní hogahɯ, gue ga hɔnthohɯ rá mate, nɛ hin'yɯ 'bɛ'a man'da dí zinɯ Ojɔ a. Tengu mán t'o't'i: "To'o bi 'yɛc'yɛi rá mate Ojɔ, bi hocpa yá ts'oqui, bin t'un ra 'da'yote bɯya."

Gätho yɯ ja'i in dupate yɯ ts'oqui

¹⁸ Nguetho nu'bɯ hin da yɔn Ojɔ yɯ ja'i i jatho di ɯnbi, nangué'a 'dan'yo thoho i thande, nɛ i øt'e 'bɛ'a gä má ts'oqui. Nɛ nu'a majuani nde di bɛnba Ojɔ ɯ, pɛ di hɛcpada ɯ, nguetho man'da in numanhosɛ yá ts'oqui.

¹⁹ Pɛ i pɔhɯma 'bɛ'a sä da fadi nangué Ojɔ, nguetho guesɛ Ojɔ di bɛnbi.

²⁰ Nε madague'b_u hin di nεqui Oj_a, pε da zā da b_ah y_u j_a'i gue maguesε Oj_a nε i ja rá ts'edi maz_ai a, nguetho in nu 'bε'a gātho bi 'y_ot'ua ja ra hāi. Nε gue'b_u go rá mb_udi ra ximhāi mi s_a xtá f_adi x_un ho. Nε mi s_a xtám b_ah y_u j_a'i xtá numansu Oj_a. Janangue'a njon da zā da xi Oj_a nte in dupate.

²¹ Nε mi s_ah_uma xtám b_a Oj_a, pε him mi nde xtá numansu a nε him bi xifi jamadi 'bε'a gātho bin t'un'd_u. Pε bi d_u'mi bi b_εn a n'da ran 'yomf_εni nte ní mba tho. Janangue'a bi 'bεh ra hogan'yomf_εni. Nε nj_am'b_u bi zā da b_εni 'bε'a x_un ho da 'y_or p_uya.

²² S_a εna p_asε _u, nε guep_u í 'bεp_u ra hogan 'yomf_εni b_uya.

²³ Nu Oj_a t_ate x_un ho a, gue i 'b_ui maz_ai. Pε nu'_u bi 'y_ozεhε y_u j_a'i bi b_oni tengu y_u p_ote y_u j_a'i dim 'b_εdi, nε y_u doja nε y_u zate nε y_u poz_u, man'da bi 'y_εm_ubi oj_a _u.

²⁴ Janangue'a bi hyε Oj_a _u. Nε man'da bi 'y_ozεhε 'bε'a gātho bi numanhose b_uya gue ran 'yomt'εni. Nε bi ts'onse y_u j_a'i n'da ngu n'da _u.

²⁵ Bi hyε a maju_uni Oj_a nε go bi 'y_εc'y_εi _u him maju_uni Oj_a. Bi d_ande gātho bi 'y_ot' Oj_a ua ja ra ximhāi xinda gue'a Oj_a gue bi 'y_ot'_u. Pε h_ont'a Oj_a mixte x_un ho a gātho y_u pa maz_ai. Janangue'a h_ont'a ga εspah_u a.

²⁶ Nε gue'a í hyε Oj_a _u. Nε nub_uya bi zā bi 'y_ot' ran ts'o, gue'b_u go mí 'y_ot' man'da x_un ts'o, nε y_u xisu bi p_a a bi zānba Oj_a xtá 'y_ot'e, gue bi 'y_asāba y_u mixisuh_u tengu'b_u ran 'yoh_u zεhε.

²⁷ Nε y_un 'yoh_u bi hyeh y_un t'εdi mi s_an Oj_a xtín th_at'_u y_u xisu ngue xtí manda, nguetho εmme in nde di 'y_asāba y_u min'yoh_u_u, nu'a him mi s_a xtá 'y_ot'e. Pε bi hyonse ran _unbi gue y_u j_a'i zεhε _u 'b_u mí 'uegue.

²⁸ Nε nu'b_u him mi numanho a ran 'yomf_εni maju_uni nangue Oj_a, ngutho bi hyε Oj_a _u, nε man'da bi b_εn _u y_u ts'on 'yomf_εni nε bi 'y_ot' y_un ts'o him mi s_a xtá 'y_ot'e.

²⁹ Nε εmme di yus' y_u mb_ui gātho y_u ts'oqui, ran 'yomt'εni, ra ts'om'b_ai, ran ts'iyate, ra nεxmate, ran ts'eya, ran thote, ran s_ui, ran thāte, ran

ucpate, ran c'āte.

³⁰ Nε y_u zānfelhni _u, nε i san Oj_a, nε hingui su n'da ra j_a'i, nε din 'y_εx'_u, nε ma maguesε _u, thocpa thoho í honse mi'da y_u ts'oqui hingui p_adi da 'y_ot'e, nε i festa'a 'bε'a man y_u ta nε y_u mbe.

³¹ Nε hingui nde din 'yomf_εni _u, nε hin di j_a'ts'a man _u, nε hin'y_u y_un huεcate, nε hin'y_u y_u yemb_ui.

³² I p_ahma di _unba Oj_a _u gātho y_u pa maz_ai, gue'a y_un s_ah_u a nguetho i _ot' ya i hmangua. Pε man'da guexta'a i _ot'e nε man'da di johya 'b_u x_un ngu _u 'da'angu _oth_u _u.

2

Di _unba Oj_a _u to'o di ho y_u ts'oqui

¹ Janangue'a hingui s_a ga εmh_ub_u him man s_ah_u a ran _unbi h_ont'a go to'o gah_u. Nguetho nu'b_u dí numan'_u_u _u 'da nangue y_u ts'oqui, nε dí εmh_ub_u go y_un s_ah_u da nu ran _unbi _u, pε gue'a nán ju_unba zεhεh_u a 'b_u gue n'dat'a dí _oth_u.

² Pε dí p_ahm_ub_u gue y_un s_ah_u 'b_u di _unba Oj_a _u _ot' y_u ts'oqui.

³ Pε s_a dí εmh_ub_u ngue go ga ponj_u rán ju_unbi Oj_a, ngue go dí εmf_u hingui ho _ot'_u 'da, nε ya 'da'angu dí _oth_u _u.

⁴ Ha hin dí p_ahm_ub_u hanja him 'bexque di _ungah_u Oj_a nangue ma ts'oquih_u. Pε gue'a ní jaj_u ga p_ah ma mb_uih_u x_un ho a. Pε nuj_u dí festah_u rá yemb_ui i _orcah_u.

⁵ Pε nu'b_u x_um mε ní mb_ui n'da, nε xíngui ts'_u coh rá mb_ui nangue y_u ts'oqui, pε εmme di pet y_un _unbi da t'ørpa 'b_u bi z_on ra pa, ngue rá muui a bi 'y_ot'e, nε da zεmp Oj_a a.

⁶ Nε n'da ngu n'da din t'un'na rán th_εui 'bε'a bi 'y_ot'e.

⁷ Nu Oj_a di unt'a ra temaz_ai 'b_u 'bo'o z_ai _ot'a ran ho, nguetho honi dim 'b_uhmi Oj_a, nε i honi da 'y_ot'a i numanho Oj_a, nε i honi da t'ørpa ran ho nj_am'b_u din thegue.

⁸ Pε nu'b_u dadín s_uhm_ub_u Oj_a, nε hin dí numanhoh_u a ra 'yu maju_uni pε h_ont' y_u ts'oqui go dí numanhoh_u, pε gue'a dí 'daj_u ra c_uε Oj_a a 'b_u, ngue εmme nts'utho.

9 Nts'edi yun unbi ne 'be'a gätho má dumbui da nu'u n'da ngu n'da to'o gätho nzai øt' yu ts'oqui, neje dyu israelhe, ne ahü hin gyü israelhü.

10-11 Pε hont'a go to'o da hyoni da 'yøt' ran ho, di japi 'darpü dim 'bühmi Ojä ne da numanho Ojä a, ne da hyurpa rá mbui thocpa thoho, necähe dyu israelgähe, ne ahü hing yu israelhü. Nguetho gätho 'da'angujü bü na nujü Ojä.

12 Ne nu'u hing yu israel him bi sih yün t'edi Ojä. Ne madague'bü him bi sifi, pε guehma da nu yun unbi to'o di thocta yu ts'oqui. Ne ngutho ü yu israel ngue bi sih yün t'edi Ojä, ne gue'ü yün t'edi Ojä dí juanba ü to'o di thocta yu ts'oqui.

13 Nguetho nu'bü da bātho yün t'edi Ojä n'da, hin da numanho Ojä a 'bü, hinda hont'bü da 'yøt'a hmam bü.

14 Nu'u hing yu israel, him bin t'un yün t'edi Ojä ngue ran hocja'i xtá 'yøt'e. Pε guehma i pāse mbo yu mbui nda'a xun ho, nguetho ja'bü i øt'a rán theui ü yün t'edi Ojä ngue ran hocja'i.

15 Ne madague'bü him bi sih yün t'edi Ojä ü 'da, pε tengü 'bü män t'o't'i bü ja yá mbui ü yün t'edi Ojä, ne guesε yá mbui i xifi ngue hingui ho a bi 'yøt'e, o ja'bü xun ho.

16 Ne gue'a dí juanba Ojä ü gätho yu ja'i, nanguε ra Jesucristo 'bü bi zøn ra pa. Ne dí juanba ü nanguε ü i āse mbo yá mbui ü. Ne gue'a i mam bü ja ran ho ma'da'yo ngue dí m angä.

Sä ín 'yεx'ü 'da yu israel ü yün t'edi Ojä

17 Pε nu ahü ma mi'israel ahü, guidín 'yεxhü nguetho gyü mēngu israelhü, ne, "hønsegahü i numanhojü Ojä, nguetho bi 'dajü ü yün t'edi," sä guí εmhbü.

18 Ne gá pähmbü rá pähä Ojä, nguetho gán xähmbü yün t'edi, ne gá pähmbü nda'a xun ho da zä da 'yøt'a n'da.

19 Ne guím bēnsēhü guí uthü ra 'yu ü yu xädä, guím bēmhbü yá nyot'i ahü ü i 'yo bü ja ra 'bexui.

20 Ne sä guí εmhbü ja nin t'edi guí xänbahü yu 'yāmbü, nguetho guí pähmbü ü yün t'edi Ojä ngue majuāni, ngue di un ran 'yomfēni n'da.

21 Pε nu'bü gue'a guí øthü ma mi'israel ahü guí xänbahü mi'da, hanja hin gán xäsehü thä. Guí xihmbü mi'da ngue hin dim pε, pε hanja go guím pēsehü thä.

22 Guí xihmbü mi'da ngue hin din 'yomt'ēni, pε hanja go guí 'yomt'ēni zehēhü. Guí xihmbü mi'da hin da 'yεspa ü yu hyäte ojä, pε ha hin guím bēmhbü ngue go guí cāzehēhü bü i thānde yá ojäse ü, ne guí pēfū 'be'a guí numanhohü bü.

23 Gnä yāthü a ngue'a guí εmhbü guí pähmbü yün t'edi Ojä. Pε man'da gadí jafü hin da numansu Ojä ü mi'da, nguetho guí fēstahü ü yün t'edi bi ma.

24 Jananguε'a bin ja tengü män t'o't'i, ngue di c'āman'ü Ojä ü hing yu israel 'bü i nu a ran ts'o guí øthü, gyü israelhü.

25 Pε nu'bü xcá øthü yün t'edi Ojä bi man ra Moisés, xun ho ngue am hmēpya ma ja'ihü, ngue dyu israelhü. Pε nu'bü hin dí tēnhdū, sāti thoho am hmēpyagahü 'bü, ne nte ja bü a uh ma hmēpyahü.

26 Ne nu'u hing yu israel ngue him bi mba ma hmēpyabi yá ja'i, nu'bü øt' yün thehü ü yün t'edi Ojä, nu'u i numanho Ojä ü, tengü'bü xtá hmēpya bü na nu Ojä ü.

27 Ne nu'u hing yu israel ngue nte ma hmēpya i ja, pε nu'bü i øt' yün t'edi Ojä, gue'ü dí jajü din c'ā ma ts'oquihü ü, dyu israelhü. Nguetho sä dá mēpya ma ja'ihü, tengü man'a ran t'edi, ne hin dá øthü a rán säui ma hmēpyahü.

28 Ne madague'bü n'dat'a mam bombøtahü ra Abraham, pε hinga gue'a ní 'yøt'e rá t'ühni Ojä n'da a. Ne xín nanguε'a am hmēpya maxøts'e rá ja'i n'da.

29 Pε hinda hont'bü hmēpya ma mbuihü nanguε rá Hogandāhi Ojä, nu'a njuāntho ra hmēpya i nu Ojä a. Ne nu'bü njabü ma mbuihü, hin gam bēmhbü ngue da numanhojü ma mijā'ihü, pε hont'a Ojä gam bēmhbü

da numanhojɥ.

3

¹ Nu'bɥ 'bo'o da 'yɛngui: “Pɛ hanja bi huand Oja ɥ yɥ israhel tha, nɛ 'bɛ'a nam bɔn'a ra hmɛpya bi si ɥ,” gue'bɥ 'bo'o da 'yɛngui.

² Pɛ xɥn ngu 'bɛ'a í huand Oja ɥ. M'bɛt'o thoho gam bɛmhɥ bin t'un rám hman Oja maya'bɥ ɥ ndu mam bombɔtahɥ. Nɛ gue'a ga xi ɥ to'o da 'yǎngui.

³ Pɛ xɥn ngu ɥ him bi nde. Pɛ ha gam bɛmhɥ bi zɛpɥ a mí ɛna xtá 'yɔrpa Oja yɥ ja'i 'bɥ.

⁴ Hin'na maha, pɛ guehma guesɛ Oja di ja'ts'a rám hma, madague'bɥ gǎtho xtín hɛtho yɥ ja'i nangue rá 'bɛfi. Nɛ tengu bi man rá t'ohni Oja, gǎtho di ja'ts'a bi ma, nɛ hin hapɥ ga tɪmhɥ nangue him bi 'yɔt' Oja a mí ma, 'bɥ ga ǎnhɥ.

⁵ Pɛ sä ɛn ɥ 'da hingui øh rám hman Oja: “Hingui ho 'bɥ di ɯngahɥ Oja nangue ma ts'oquihɥ, nguetho man'da di nɛcmanho rán ho Oja 'bɥ gǎtho xɥn ts'otho ga øthɥ,” ɛn'ɥ yɥ ja'i.

⁶ Pɛ hingui sǎhma ngubɥ ga mamhɥ, nɛ xɥn ho 'bɥ di ɯngahɥ Oja nangue ma ts'oquihɥ, nguetho jatho da 'yɔt' ran ts'at'abi nangue gǎtho ra ximhäi.

⁷ Nɛ sä ɛn ɥ 'da: “Man'da dí ɛspahɥ Oja nangue ma fɛnihɥ dí mamhɥ. Pɛ hanja di ɯngahɥ 'bɥ, tengu'bɥ dyɥ 'yɔt'a ts'oquihɥ, nɛ man'da dí uhmbɥ nangue njam'bɥ dim fɛhni Oja,” sä ɛn ɥ 'da.

⁸ “Nɛ mbähä ga øthɥ ran ts'o, n'dahma di nɛqui a ran ho,” i ɛnjɥ dí ɛmhɥ ɥ 'da 'bɥ dí ɛna hin ní yanjɥ Oja ɥ yún t'ɛdi, gue'ɥ to i sanjɥ. Pɛgue da ts'ɛmba ɥ nangue yám hman ɥ.

Gǎtho dín dupatehɥ yɥ ts'oqui

⁹ Pɛ ha gam bɛmhɥ man'da xɥn hojɥ dyɥ israhelɥ. Pɛ hin'na, tengu thoho dá xi ahɥ 'bɥ rá mbɛdi, nguetho 'da'angu dyɥ 'yɔt'a ts'oquihɥ, nɛ'ɥ yɥ israhel nɛ'ɥ hin yɥ israhel.

¹⁰ Nɛ mán t'o't'i:
Njo'o n'da xɥn ho, xinga n'da.

¹¹ Njo'o n'da i ja rán 'yomfɛni,

nɛ njo'o i hon Oja ngue nde da dɛnni.

¹² Gǎtho gahɥ dá 'uethohɥ, nɛ 'da ǎn ts'ontho 'bɛ'a dá øthɥ.

Xínga n'dajɥ dí øthɥ ran hocja'i.

¹³ ɛmmɛ xɥn ts'o ma ndehɥ, tengu'bɥ n'da ra hyähäi bɥ ja ran 'yǎgui ngue hingan jo'mi, xɥn xǎ, in jabɥ ma ndehɥ.

Nguetho ɛmmɛ dí mamhɥ yɥ fɛhni, nɛ ran dǎte i pøm ma ndehɥ, tengu'bɥ dyɥ pozɥhɥ.

¹⁴ Nu ma ndehɥ ɛmmɛ yupɥ ran ts'ante ngue xɥn ju.

¹⁵ Nu ma guahɥ, ɛmmɛ i ɛhya na 'dihi ngue dan hotehɥ.

¹⁶ Pɛ í huɛhi thoho ɥ 'bɥpɥ hapɥ dí 'yohɥ, ngue xɥn ts'o 'bɛ'a dí ørpahɥ ɥ.

¹⁷ Nɛ hin dadí hocpahɥ yǎ mbɛi ma mijǎ'ihɥ, xínga gue'a ma mbɛi zɛhɛhɥ.

¹⁸ Nɛ xíngui ts'ɥ dím bɛmhɥ ngue ga numansuhɥ Oja.

Nɛ gue'a bi man rá t'ohni Oja 'bɥ maya'bɥ a.

¹⁹ Nɛ nu'a mí hmam bɥ ja ram hma maya'bɥ ngue bi xije Oja dyɥ israhelgähe, ga pǎhmbɥ gǎtho i ja ma ts'oquihɥ bɥ na nujɥ Oja. Janangue'a gǎtho ra ximhäi dín hɛtho 'bɥ bi 'yɔrpa ran juǎnbi Oja.

²⁰ Nɛ nu'ɥ yún t'ɛdi Oja, xínga n'da ra ja'i dí 'yɛmbi xɥn ho ɥ ngue bi xijɥ ran hocja'i xcǎ øthɥ. Pɛ nu'ɥ yún t'ɛdi, ja ga tɪmhɥ bɥ 'bɛ'a dá øthɥ.

Da yǎnjɥ Oja 'bɥ ga hǎmhɥ rán ho-qui

²¹ Janangue'a nuya bi t'urcahɥ man'da ran hoqui ngue dí 'yɛnjɥ xɥn hojɥ Oja, nɛ hin nangue ɥ yún t'ɛdi ngue bi xijɥ xcǎ øthɥ ran ho, madague'bɥ midí nɛqui ts'ɥ bɥ ja ram hma maya'bɥ a ran hoqui dí xi ahɥ ya.

²² Gue ga hǎnthohɥ a rán hoqui Oja nangue ra Jesucristo di hoga ma ts'oquihɥ hɔnt'a go to'o gahɥ.

²³ Nguetho njo'o gahɥ dá jas'hɥ gǎtho ran ho nguepɥ xtá numanhojɥ Oja, pɛ gǎtho dá øthɥ yɥ ts'oqui bɥ ǎn nujɥ.

²⁴ Janangue'a bi zänni di hogazehêh Ojâ ngue rân t'unni thoho, nguetho bi gurca ma ts'oquih_u ra Cristo Jesús.

²⁵ Nguetho bi zân Ojâ a ra Cristo ngue bim 'bøts'e zehê, bi gurca ma ts'oquih_u nangue rá ji. Nê gue'a ní yân u to'o da hyân'a bi 'yørpe.

Nê ngutho nangue u mí 'b_uh maya'b_u, nu'b_u mi du ra Cristo, ja bi nêqui a í punba yá ts'oqui u to'o mí nde rá punbi Ojâ. Nê ja bi 'yu Ojâ b_uya 'bê'a í thøtho u.

²⁶ Nê ja bi 'yu Ojâ a rân jut'i ma ts'oquih_u, janangue'a da zä di hogah_u ya, nê da zimanhoj_u ngue guej_u dá êc'yêih_u rá mate ra Jesús.

²⁷ Pê xiya, hap_u bi go'a man 'yêts'ih_u. Bi mba ma 'berquigah_u. Pê hague nja. Nguetho hin dá jas'h_u yân t'êdi Ojâ, pê bin 'dactah_u rá mate 'b_u má êc'yêih_u a.

²⁸ Nê dí p_uhmb_u ngue bi hogah_u Ojâ 'b_u má h_uanthoh_u rám hma nangue rân hoqui. Nê hin da 'yângah_u 'b_u xcá jas'h_u, o hin'na.

²⁹ Pê sä dí êmh_ub_u dy_u israelh_u hōngdah_u i numanhoj_u Ojâ. Pê i jatho ga p_uhmb_u ngue nê'u hin y_u israel in nde da numanho Ojâ.

³⁰ Nguetho n'datho a Ojâ, nê gätho to'o da hyân rá mate gätho 'da ni hocpada Ojâ u nê da zimanho, nê u y_u israel, nê u hing y_u israel.

³¹ Pê ha dí ên ah_u nte di muui yân t'êdi Ojâ ngue dí ên ah_u ga h_uanthoh_u rá mate. Pê hin'na, pê man'da dí jas'h_u yân t'êdi Ojâ ya, nangue ra Cristo rá mate Ojâ i fäxch_u.

4

Ran t'uti nangue ra Abraham

¹ Xi a mam bombøtah_u ra Abraham ngue dy_u israelh_u, 'bê'a í hocpa yá ts'oqui Ojâ a th_u, nê 'bê'a í 'yêmbi x_un ho a.

² Pê hinga gue'u 'bê'a gätho bi 'yøt'e í t'êmbi x_un ho a, nguetho nu'b_u da gue u, ya mí ja 'bê'a xtín 'yêzêhê 'b_u. Pê hin te ín 'yêx'a ra Abraham b_u án nu Ojâ a.

³ Pê tengu man rá t'ohni Ojâ, nu ra Abraham bi 'yêc'yêi tho a ram hma 'b_u

mí xifi 'bê'a da 'yørpa Ojâ. Nê gue'a í 'yêmbi x_un ho a b_uya.

⁴ Nu'b_u xtá xij_u Ojâ ngue gue'a rá 'bêfi ga øth_u dí 'yênj_u x_un hoj_u a, pê hing ra mate thoho a dí 'yênj_u x_un hoj_u 'b_u, pê tengu'b_u man zäbithoh_u a 'b_u.

⁵ Pê nu Ojâ hingui xij_u n'da ra 'bêfi dí 'yênj_u x_un hoj_u, nguetho hingui zaqui ma mb_uih_u nangue ma ts'oquih_u. Janangue'a i xij_u ga h_uanthoh_u a rá mate di hoga ma ts'oquih_u, nê gue'a dí 'yênj_u x_un hoj_u a b_uya.

⁶ Nê'a ra David ngub_u bi 'yørp_u ja rá t'ohni Ojâ maya'b_u ngue:

Êmmê di johya n'da ra ja'i ngue da 'yêmp Ojâ x_un ho, nê hin da 'yørpa ra güenda 'b_u x_un ho xtá 'yøt'e o hin'na.

⁷ Nguetho bi mba ma punbi yá ts'oqui, nê him man din c'a, bi 'yêna.

⁸ Nê êna:

Di johya u to'o bi mba ma hoqui yá ts'oqui nê nte da th_unba 'b_u bi mba ma ju_unbi,

bi 'yên'a ra David.

⁹ Pê ha guím b_umh_u ngue hōnt'u am hmêpya yá ja'i da nu na ran johya i hmangua. Ha hin guím b_umh_u ngue nê u hin gam hmêpya, da zin Ojâ, ngue'b_u 'da'angu im b_umh_u a ra Abraham 'b_u mi hy_uantho a ra mate bi man Ojâ, nê gue'a í t'êmbi x_un ho a b_uya.

¹⁰ Pê ga äñ'nah_u, ha m'bêjua bi t'êmbi x_un ho a ra Abraham, 'b_u mi hmêpya rá ja'i. Uague m'bêt'o thoho bi t'êmbi x_un ho. Pê hinga m'bêjua maha, pê 'bexque bi t'êmbi x_un ho 'b_u hin ní hyêc rá ja'i.

¹¹ Nê m'bêjua bi sifi da hyêc rá ja'i, ngue ra hmêpya ya xí 'yêmp Ojâ x_un ho a. Pê bi 'yêmbi x_un ho 'b_u mi hy_uantho a ram hma 'b_u hin ní hyêc rá ja'i. Janangue'a i êmbi rá ta ra Abraham u to'o gätho i êc'yêi tho a bi man Ojâ. Nê'u hing y_u israel, ngue him bi mba nthêqui yá ja'i, nê'u da t'êmbi x_un ho u.

12 Nεjυ dyυ israelhυ gue dá hεc ma ja'ihυ, da'igu bυ na 'yεnjυ xυn hojυ Ojα a ra Abraham, 'bυ 'da'angu dím bεmhbu ra Abraham 'bυ hin ní hyc rá ja'i.

Ga hεmhbu rám hma Ojα nangue ranjapi i xijυ

13 Nε nu Ojα bi mam majuani a da 'yørpa ra Abraham, ngue bi 'yεmbi: “Ga 'da'a ran japi nε'υ nim bom'beto gätho ná ndoho ra ximhäi, nε ga 'da ahυ ra 'da'yo häi,” bi 'yεmp Ojα a ra Abraham. Pε hin nangue n'da ra 'bεfi nín t'un na ran japi na, pε nangue bi t'εmbi xυn ho 'bυ mí hyantho na ram hma bi sifi.

14 Pε nu'bυ dím bεmhbu gue gue'υ yán t'εdi dí jap Ojα n'da, pε dím bεmhbu nte ní mba tho a man'da ran hogui 'bυ, ngue ga hantohυ a rám hma, nε hin da zä di jacpahυ Ojα 'bυ.

15 Nguetho nu'bυ dí εna gue gue'υ yán t'εdi Ojα ga homhbυ, o gue'υ dí pαsehυ xcá øthυ, pε dí festahυ υ, nε hønt'a ran υnbi ga nuhυ 'bυ. Pε nu'bυ hin xtín ja yán t'εdi, o gue'bυ hin xcá pαsehυ mbo ma mbuihυ, hin xtí nεqui yυ ts'oqui 'bυ.

16 Pε hingui ma nangue yán t'εdi dí jacpahυ o gue'υ dí pαsehυ, nguetho hin xcá nuhυ ran ho 'bυ. Pε i ma ga hantohυ rám hma nangue rá mate, nε nubaya da zä majuani gätho gahυ ga nuhυ ran ho bi sih ra Abraham da nu yám bom'beto. Nε madague'bυ njuantho dyυm bom'betojυ ra Abraham o hin'na, pε 'da'angu dím bεmhbu ra Abraham. Janangue'a ma tahυ ra Abraham bυ nam bεn Ojα.

17 Nε gue'a nam bøn'a mí xi Ojα ra Abraham 'bυ mí 'yεmbi: “Nu'i grá Abraham, ga øt'e'e ngue grá ta xυn ngu nim bom'beto gätho nan ndoho ra ximhäi.” Nε nu'a ra Abraham bi hyän'a ram hma bi sifi, nguetho bi badi jase rá ts'edi Ojα, gue da zä di un ra ts'edi υ xυn dαc'yεi nε υ xυn du. Nε tengu'bυ ya bin ja 'bυ mí ma Ojα, nguetho majuani da 'yøt'e. Nε gue'a bi bεn'a ra Abraham.

18 Nε nu ra Abraham him mi sä xtín ta nangue υ yám bom'beto dim 'bui. Pε bi hyän a ram hma 'bυ mi sifi: “Xυn ngu nim bom'beto dim 'bui gätho nan ndoho ra ximhäi.” Nε bi dø'mi din ja, janangue'a bin ja baya.

19 Nε madague'bυ xí thoh yυ pa i 'bui ngue xtím 'buh yá t'uhnι, nguetho ya xí ndø, xí mbε'ts'a n'da ciento njeya, nε 'da'angu xín dαc'yεiui a rá xisu ra Sara, him mí sä xtím 'buh yá t'uhnι, pε him bi 'bεh rá ts'edi rá t'εc'yεi, bi badi majuani dim 'buh rá t'uhnι.

20 Nε xingui ts'υ bi bεni ngue hin da 'yøt' Ojα a bi ma, nguetho bi badi hingui hεmp'a da 'yøt' Ojα. Janangue'a bi hyän rá ts'edi Ojα a baya, nε gue'a í 'yεspa Ojα a.

21 Nε n'dat'a mim bεni ngue jase rá ts'edi Ojα di ja'ts'a bi ma.

22 Nε nu'a bi hyantho a ram hma 'bυ mí sifi 'bε'a da 'yørpa Ojα, nε gue'a í hocpa Ojα a, nε bi 'yεmbi xυn ho, i εm bυ ja rám hman Ojα.

23 Pε hinga hønt'a ra Abraham bi t'εmbi xυn ho 'bυ mi hyantho a ram hma bi man Ojα.

24 Pε nεjυ, bi hogahυ Ojα nε bi 'yεnjυ xυn hojυ 'bυ má hantohυ a ram hma bi xijυ Ojα, ngue bi xox'a ma Hmuhυ ra Jesús 'bυ mi du.

25 Nu'a bi un rá te bi gurca ma ts'oquihυ, nε bi t'ägui. Nε bi xox Ojα a, janangue'a dí pαhmbυ majuani bí dαha bi xogahυ.

5

Dí yqmanhohυ Ojα nguetho bi pun-gahυ rá Ts'unt'υ

1 Bi hogahυ Ojα 'bυ má hεmhbu rán hoqui bi ma. Midín sühmbυ Ojα, pε nuya dí yqmanhohυ, ngue bi hogahυ ma Hmuhυ ra Jesucristo.

2 Nε bi zixcahυ ra Jesucristo bυ i ja rá mate Ojα, nguetho dá hεmhbu rán hoqui, nε dí 'buhmbυ bυ. Nε dadín johyahυ gue dí tømhbυ a ran ho tαte thoho da 'yørcahυ.

3 Nε hinga hønt'a ran ho dí tømhbυ nán johyahυ ya, pε nε υ yán υnbi dín nuhυ ya, guexta'a dadín johyahυ.

Nguetho nu'u yun unbi ní jajụ ga háthụ xun ho ụ.

⁴ Nẹ nu'bu dí háthụ xun ho, gue'a dín te ma mbuihụ a. Nẹ nu'bu bin te ma mbuihụ, gue'a ná tømhbụ a ran ho di 'dajụ Ojạ bụya.

⁵ Nẹ dí pạhmbụ hin da hyäjụ Ojạ nangue ran ho dí tømhbụ, nguetho di huęgahụ. Nẹ nu'a rá Hogandahi bi 'dajụ, di jajụ dí sähụ rán huęcate Ojạ ẹmmẹ xun ngu.

⁶ Nẹ him mí sǎ xcán yǎnse ma tesehụ, nguetho bi güendga ma mbuihụ nangue ma ts'oquihụ. Pẹ bi du ra Cristo 'bụ mi zòn ra pa bi man Ojạ, ngue bi yǎnjụ dyụ ts'om'bäihụ.

⁷ Pẹ hinga ngubụ rán huęcate n'da ra ja'i, hont'bu ra hocja'i rá amigo, da nde di 'beh rá te ngue xtán yǎn a, pẹ nu'bu ra ts'om'bäi, hin da nde di 'beh rá te 'bụ.

⁸ Pẹ nu Ojạ i urcahụ tǎte thoho xun ho rán huęcate, nguetho hin dyụ hocja'ihụ, pẹ bi du ra Cristo bi yǎnjụ 'bụ man dyü ts'om'bäihụ.

⁹ Nuya bi hoga ma ts'oquihụ nangue rá ji ra Jesucristo, nẹ bi zimanhojụ Ojạ. Janangue'a dí pạhmbụ majuani da yǎnjụ ra Jesucristo nangue rá cue Ojạ 'bụ rán zegui.

¹⁰ Nẹ nu'bu midín sähmbụ Ojạ, pẹ bi hogahụ rá Ts'unt'ụ zehẹ 'bụ mi du. Nẹ i 'büh ya, janangue'a bi zǎ di thoqui di 'dajụ ra hogambui ya, nẹ da xoxcahụ 'bụ rán zegui.

¹¹ Pẹ nẹ a i ørcahụ ya dadín johyahụ nangue dadín amigohụ Ojạ ya. Nguetho bi 'uegahụ 'be'a midín sähmbụ Ojạ a ma Hmuhụ ra Jesucristo.

Ra Adán bim pommi ra Jesucristo

¹² Pẹ n'datho maha ran 'yohụ bi dǎmp' ra ts'oqui ua ja ra ximhäi, gue nu ra Adán. Nẹ bi dǎmp' ran dǎte nangue rá ts'oqui a bụya. Nẹ gue'a gǎtho ran dǎte bi thoc'ụ yụ ja'i a bụya. Nguetho tengu'bu 'dat'a dá øthụ ra ts'oqui ra Adán.

¹³⁻¹⁴ Nẹ ngutho bin ja ụ bi xǎnd ra Adán, guehma bi du nangue yü ts'oqui, madague'bu him bi si'a n'da ran t'ędi tengu bi sih ra Adán. Gue

gǎtho yụ ja'i mi 'bụ 'bụ him mi hman yún t'ędi Ojạ, gue hin nám 'büh ra Moisés, pẹ bi du, nguetho yü hmu a ra Adán. Pẹ bi zøh man'da ra hmu ngue rǎm poniui ra Adán, nu'a ra Jesucristo a, gue mí hma ba ęhe.

¹⁵ Pẹ n'dan'yo thoho bi 'yøt' ra Adán nẹ ra Jesucristo. Nu'a ra Adán, bi un ran dǎte gǎtho yụ ja'i, nangue rá ts'oqui a. Pẹ nu ra Jesucristo ẹmmẹ man'da xun ngu rá ts'ędi, nguetho rá mate zehẹ bi punga ma ts'oquihụ hont'a go to'o da hyǎn a. Nẹ gue'a rán t'unni Ojạ bi 'dajụ.

¹⁶ N'dat'a rá ts'oqui ra Adán, ín unba yụ ja'i. Pẹ nu ra Cristo bi gut'i xun ngu yụ ts'oqui nangue rá mate zehẹ, janangue'a da zǎ da xocpa yụ ja'i.

¹⁷ Nẹ nangue ra ts'oqui bi 'yøt'a n'da ra ja'i ngue ra Adán, gue'a án ja rá ts'ędi ran dǎte a nangue gǎtho yụ ja'i a bụya. Pẹ nu to'o gǎtho da hyǎn rá mate Ojạ, da mba ma hoqui yü mbui, 'darpü dim hmuhụ a ra Jesucristo, nẹ dín ja bụ dim 'bühmbụ gǎtho yụ pa mazai.

¹⁸ Nu'ụ bi xǎnt'a ra Adán gǎtho bi ts'ǎnba ran unbi nangue rá ts'oqui ra Adán. Pẹ nu ran ho bi 'yøt'a ra Jesucristo, da zǎ da xocpa yụ ja'i, nẹ di un ra temazai.

¹⁹ Nu'a ra Adán bi mbesta'a rǎm hman Ojạ, gue'a ín ts'om'bäi gǎtho ụ bi xǎndi. Pẹ nu ra Jesucristo 'bụ mi 'yøt'a bi man Ojạ, gue'a ín hocja'i ụ to'o gǎtho bi xǎnt'a.

²⁰ Nu Ojạ bi un yún t'ędi, da fǎdi ẹmmẹ xun ngu yụ ts'oqui i ja. Nguetho nu'bu dí pạhmbụ ngue ẹmmẹ xun ngu yụ ts'oqui i jajụ, ga pạhmbụ bụya, ẹmmẹ man'da xun ndoho rán huęcate Ojạ ngue di pungahụ.

²¹ Tengu thoho a ra ts'oqui bim hmu, nẹ mí nde xtí 'dajụ ran dǎte. Nẹ ngutho a rá mate Ojạ, bim hmu nẹ gue'a bi pungahụ, nẹ bi 'yęnjụ xun hojụ, nẹ di 'dajụ ra te mazai nangue ma Hmuhụ ra Jesucristo.

6

Bi 'berca man 'yomfęnisehụ a rán dǎte ra Cristo

1 'Be'a maha gam bɛmhɓu bɔya, ha ga thoqui ga ɔthɔ yɔ ts'oqui 'bɔ, n'dahma man'da xtán ndoho rán huɛcate Oja di pungahɔ.

2 Pɛ hingui sähma ngubɔ gam bɛmhɓu, ngue xø ga thoqui ga ɔthɔ yɔ ts'oqui. Pɛgue dín jahɔ tengu n'da ra du hingui ø 'bɔ sifi da 'yøt' yɔ ts'oqui. Hague dán zä ga thoqui ga ɔthɔ yɔ ts'oqui 'bɔ.

3 Ha hin dím bɛmhɓu 'be'a nám bøn'a ran xixyá dí ɔthɔ. Nám bœni bi 'berca ma ts'on 'yomfɛnihɔ 'bɔ mí du ra Cristo.

4 Nɛ nu'a ran xixyá nam bœni bi t'ä a ma ts'on 'yomfɛnihɔ 'bɔ mí t'ä a ra Cristo. Nɛ bi 'dajɔ ran 'yomfɛni ma'da'yo 'bɔ mi xoxa rá Ta nangué rá ts'edi mixte. Janangue'a bi zä 'darbɔ dí 'bɔmhɓu bɔ ja ra 'da'yote nɛ dí ɔthɔ yán thehɔ a.

5 Nu'bɔ mí du ra Cristo, nɛ'a ma ts'on 'yomfɛnihɔ bi du bɔya. Janangue'a nu'bɔ mi xox Oja a ra Cristo, dám 'bɔmhɓu ma'da'yo nɛ ma'da'yo dím bɛmhɓu ya.

6 Nɛ dí pɔhmbɔ tengu'bɔ mi mba ma cuati ma ts'on 'yomfɛnihɔ bɔ ja ra pont'i 'bɔ mi du bɔ ra Cristo. Janangue'a bi thɔcpa rá ts'edi man 'yomfɛnisɛhɔ, ngue hin di mandagahɔ yɔ ts'oqui.

7 Nguetho tengu'bɔ n'da ra du, ya him ma 'yøt' ra ts'oqui, pɛ ya bi mba ma thøgue bɔ ja rá ts'edi ra ts'oqui.

8 Bi du ma ts'on 'yomfɛnihɔ nangué bi du ra Cristo, janangue'a dí pɔhmbɔ 'darbɔ dí 'bɔmhɓu ra Cristo ya.

9 Nɛ dí pɔhmbɔ ngue bi ndants' mahøn'a ra Cristo 'bɔ mi du, nɛ him man'dandj da du mahøn'a, him man ja rá ts'edi ran dɛte mahøn'a nangué ra Cristo.

10 Nguetho má zät'a n'dandj bi du ra Cristo nangué ma ts'oquihɔ, nɛ nuya nám 'bɔi di japi da fəh rá ts'edi Oja ya.

11 Janangue'a i jatho ga pɔhmbɔ tengu'bɔ dá tuhɔ nguetho bi thɔgahɔ rá ts'edi ra ts'oqui nanguējɔ, nɛ hin dín nde ga øhmbɔ yɔ ts'oqui ya. Nɛ nuya nám 'bɔmhɓu dí jafɔ da fəh rá ts'edi Oja, nangué ra Cristo Jesús dí

'bɔmhɓu.

12 Janangue'a hingui sä dan hyɛhmbɔ ngue di mandagahɔ ra ts'oqui mahøn'a, ngue di 'bɛcpahɔ ga ɔthɔ 'be'a im mam man 'yomfɛnisɛhɔ.

13 Nɛ hingui sä ga un ma ja'ihɔ da 'yøt' yám pɛfi ra zithu, ngue ga ɔthɔ yɔ ts'oqui. Pɛgue dan unsɛhɔ bɔ 'bɔ Oja ngue bi 'dajɔ ra 'da'yote 'bɔ mí du man 'yomfɛnisɛhɔ. Nɛ ga un ma ja'ihɔ da 'yøt' yám pɛfi Oja, ngue ga ɔthɔ ran ho.

14 Nɛ hin man sähɔ di mandagahɔ ra ts'oqui ya, nguetho dín 'yohɔ a rá mate Oja ngue di zerca ma mbɔihɔ. Nɛ hin di mandagahɔ yán t'ɛdi Oja, nu'ɔ hingui sä di zerca ma mbɔihɔ ɔ.

Hin ga ɛc'yɛihɔ yɔ ts'oqui, pɛ ga ɛc'yɛihɔ Oja

15 Pɛ nu'bɔ rá mate thoho Oja dín 'yohɔ ya, nɛ hin di mandagahɔ yán t'ɛdi Oja, ha da zä ga ɔthɔ yɔ ts'oqui 'bɔ. Pɛ hingui sä ngubɔ gam bɛmhɓu.

16 Ha hin dí pɔhmbɔ nu'bɔ dadí dɔp ma mbɔihɔ a n'da ra hmu ngue ga ørpahɔ rá 'bɛfi, ma hmuhɔ a 'bɔ, nɛ dí tɛnhɔ a bɔya. Nu'bɔ gue'a ra ts'oqui ma hmuhɔ, hœnt'a ran ɔnbi mazai di 'dajɔ a. Pɛ nu'bɔ da gue'a Oja ma hmuhɔ, dí ɔthɔ a i xijɔ, nɛ di 'dajɔ ra hogambɔi, nɛ dam 'bɔmanhohɔ a Oja gätho yɔ pa bɔya.

17 Pɛ jamadi Oja nangué ahɔ. Nɛ madague'bɔ gá pɛp ni hmuhɔ ra ts'oqui mám'bet'o, pɛ nuya i ja ni pähä gui thoctahɔ 'be'a bi 'yut'ahɔ 'bɔ gmín dähɔ bɔ ja rán xädi Oja.

18 Nɛ bi mba njɛc'i ahɔ nangué rá ts'edi ra ts'oqui, janangue'a guín 'yɛhɛhɔ rá ts'edi ran ho ya.

19 Dí xi ahɔ yɔn t'uti, n'dahma hingui hɛi bɔ dí pɔhmbɔ. Ngue tengu bɔ dán dähɔ bɔ ja yɔ ts'oqui, gue dá ɔthɔ gätho yɔn ts'o dím bɛmhɓu. Pɛ nguetho ya, mbähä dan dähɔ bɔ ja ran ho, gue dam 'bɔmhɓu ga ɔthɔ gätho rá hoga'bɛfi Oja.

20 Pɛ nu mám'bet'o xingui ts'ɔ mí ndehɔ ran ho 'bɔ mín 'yɛhɛhɔ yɔ ts'oqui.

²¹ Pɛ nte mán ho bi bɔn'a ma 'bɛfi dá ɔthɛ. Nɛ nuya dí pɛs' ma sãhɛ 'bɛ dím bɛmhɛ 'bɛ'a dá ɔthɛ mam'bɛt'o, nɛ gue'ɛ mí sixcahɛ bɛ ja ran ɛnbi mazai ɛ.

²² Nɛ nuya bi mba njɛguigahɛ nangue rá ts'ɛdi ra ts'oqui, nɛ dín 'yɛhɛhɛ bɛ 'bɛ Oja ya. Janangue'a man'da da hnurca ma hoga 'bɛfihɛ bɛ. Nɛ i ts'ixcahɛ bɛ dan zãmhbɛ bɛ, gãtho yɛ pa mazai.

²³ Nu'a rán zãbi da dɔ ɛ to'o ɔt' yɛ ts'oqui, ran ɛnbi mazai a. Pɛ nu'ɛ to'o i 'bɛhmbɛ ra Cristo Jesús ma Hmuhɛ, di unda Oja ra te mazai ɛ, nɛ hingui jut'ɛ.

7

Tengu'bɛ dán thɔthɛ ra Cristo

¹ Ma zi cu ahɛ, ga xi ahɛ n'da ran t'uti ya. Guim bɛmhɛ hague in ja ɛ yɛn t'ɛdi, di manda n'da 'bɛ i 'bɛi, pɛ nu'bɛ bi du, ya ma hin'na.

² Tengu'bɛ n'da ran 'yohɛ i 'bɛh rá xisu. Nɛ nu rá xisu i jatho dín zãmmi a rá ndø gãtho yɛ pa i 'bɛi. Pɛ nu'bɛ bi du rá ndø, him man zã di manda a rá xisu.

³ Pɛ nu'bɛ hinga na tu rá ndø, nɛ nu'bɛ dim 'bɛhmi man'da ran 'yohɛ ra xisu, da t'ɛmbi ra 'yomt'ɛni 'bɛ. Pɛ nu'bɛ bi du rá ndø, bi mba ma thøgue bɛ mi 'bɛhmi rá ndø. Nuya da zã dim 'bɛhmi a man'da ran 'yohɛ, nɛ hin da t'ɛmbi ra 'yomt'ɛni bɛya.

⁴ N'da ran t'uti nanguejɛ, ngue bi mba ma thøguegahɛ nangue ma hmuhɛ mí 'bɛhmbɛ, ngue yɛn t'ɛdi Oja, nguetho tengu'bɛ dá tuhɛ 'bɛ mi du ra Cristo. Nɛ gue'a ma hmuhɛ dán thɔthɛ 'bɛ mí xox Oja a ya. Nɛ 'darbɛ dí 'bɛhmbɛ a ya, pɛ gue'a ní zã ga ɔthɛ xɛn ho rá 'bɛfi Oja ya.

⁵ Pɛ nu'bɛ mi 'bɛthohɛ a man 'yomfɛnisɛhɛ ɛmmɛ xɔt yɛ ts'oqui midí hohɛ. Janangue'a nu'bɛ mi xijɛ ɛ yɛn t'ɛdi Oja ngue hin ga ɔthɛ ɛ dí numanhosɛhɛ, man'da dá ɔthɛ ɛ bɛya. Nɛ nu'ɛ bin ja ma 'bɛfihɛ, ran dɛte nɛ ran ɛnbi a bɛya.

⁶ Pɛ nuya ma thøguegahɛ nangue ɛ yɛn t'ɛdi Oja nguetho bi du

man 'yomfɛnisɛhɛ mi pa ma hɛɛpi. Janangue'a dí ɔrpahɛ rá 'bɛfi Oja ya, nangue ma'da'yo ra ts'ɛdi, nɛ gue'a rá Hogandahi Oja a. Nɛ hin dí tɛnthohohɛ ɛ maya'bɛ nt'o't'i nangue yɛn t'ɛdi Oja.

Nán c'q ma ts'oquihɛ ɛ yɛn t'ɛdi Oja

⁷ 'Bɛ'a gam bɛmhɛ bɛya, ha ga ɛmfɛ hingui ho ɛ yɛn t'ɛdi Oja. Hin'na maha, xɛn ho yɛn t'ɛdi Oja, nguetho gue'a dá pɔcã ngue i ja ma ts'oquigã. Nugã hin jãm'bɛ xcã pɔcã gue dí ɔt' ra ts'oqui ngue ran ts'ɛya. Pɛ nu'bɛ má bɛngã a ran t'ɛdi ngue i ɛna: “O gadí sɛyaba ní mijã'iui,” ja dá pɔcã i ja ma ts'oqui.

⁸ Pɛ nu'bɛ má bɛngã 'bɛ'a man na rán t'ɛdi Oja, man'da dá ɔt'ã ran ts'ɛya mí o ma mbɛigã bɛya. Pɛ nu'bɛ hin xcã cu't' ma mbɛi a ran t'ɛdi, hin xtí nɛqui xɛn ho yɛ ts'oqui o ma mbɛigã 'bɛ.

⁹ Janangue'a nu'bɛ him ma ná bɛngã nangue rán t'ɛdi Oja, him mi pɔcã ngue drã ts'om'bãigã. Xø mi 'bɛtho, dá bɛnsɛ ngue xɛn hogã. Pɛ nu'bɛ má bɛngã nangue'a ran ho xcã ɔt'ã, dá fɛstã a. Nɛ ja dá pɔcã bɛya ngue ran dɛte mazai a man zãbi.

¹⁰ Janangue'a nu yɛ hogant'ɛdi Oja, ngue xtí 'dac ra te 'bɛ xcã jã'ts'ã ɛ, pɛ nangue hin dá jã'ts'ã ɛ, mí ja xtí 'dac ran dɛte.

¹¹ Nɛ mí ɛngã xcãm 'bɛmanho nangue yɛn t'ɛdi Oja. Pɛ bi mu't'ɛ yɛn t'ɛdi a ma ts'oqui, janangue'a mí ja xtí ɛngã ɛ yɛn t'ɛdi Oja bɛya.

¹² Pɛ xɛn hohma ɛ yɛn t'ɛdi Oja, nɛ n'da ngu n'da ran t'ɛdi gãtho xɛn hotho ɛ, nɛ i ma nangue rá pãhã Oja ɛ, nɛ hin hapɛ di 'bɛdi.

¹³ Pɛ ha gue'a rá hogant'ɛdi Oja í zixcã bɛ ja ran dɛte 'bɛ. Hin'na. Pɛ nu'ɛ yɛn t'ɛdi nán c'q ma ts'oqui i o ma mbɛigã, ngue n'dan'yo thoho dí ɔt'ã. Nɛ mí ja xtí 'dac ran ɛnbi nangue a. Da zã ga pãhmbɛ bɛya ngue majuani xɛn ts'o ɛ ma ts'oquihɛ, nguetho di jap'a rá hogant'ɛdi Oja da 'yørcahɛ ran ɛnbi.

I ørcahɛ ran sɛi a man 'yomfɛnisɛhɛ

14 Dí p̄ahmbu bi man yún t'ɛdi Oja a rá Hogandahi. Pɛ n'dan'yo thoho dím bɛmhbu. Nugä dán däsɛ bu ja ra ts'oqui, nɛ dá øt' ma hmu a.

15 Pɛ xingui ts'u dí p̄acä 'bɛ'a dí øt'ä, nguetho hin dí øt'ä a majuañi dín nde. Pɛ nu'a xingui ts'u dí numanho, go dí øt'ä a.

16 Nɛ dín juan zehɛgä 'bu hin dí øt'ä yún t'ɛdi Oja, pɛ nu'a nán juan zehɛgä gue'a ná p̄acä xun ho yún t'ɛdi Oja a buya.

17 Pɛ hinga guecä dí øt'ä 'bu dí øt'a xun ts'o, pɛgue ma nyon 'yomfɛnigä i 'bupɛ mbo ma mbuigä gue'a dí 'bɛcpi ga øt'ä a.

18 Nɛ dí p̄acä ngue nu ma nyon 'yomfɛnigä, hin te manho i ja. Dín ndehma thocpa thoho ga øt'ran ho, pɛ ja'bu hingui sä.

19 Dín nde ga øt'ä ran ho, pɛ hin dí øt'ä a, nɛ hin dín nde ga øt' ran ts'o, pɛ go dí øt'ä a.

20 Nubuya, dí p̄adi ngue hinga guecä dá øt'ä a him ma p̄ähä 'bu dí øt'e, pɛgue gue'u yu ts'oqui o ma mbuigä.

21 Nɛ njabu dí øt'ä, ngue nu'bu dín nde ga øt'ä ran ho, pɛ man'da hingui hɛi ga øt'ä yu ts'oqui.

22 Nɛ nu'a ɛ ma mbuigä, gue ɛmme dadí hohma a rán t'ɛdi Oja.

23 Pɛ dín nugä man'da ran t'ɛdi gue rán t'ɛdi ra ts'oqui i o ma ja'igä, ngue dín sahmi a rá hogant'ɛdi Oja ngue dí numanhogä. Nguetho nɛ'a xø in nde da xiqui ga ørpa rá p̄ähä.

24 Pɛ í huɛhi mahagä nangu ma nyon 'yomfɛnisɛgä, i ørca ran sui, in nde da zixcä bu ja ran d̄ate, ngue gätho yu dumbui gätho yu pa mazai. To'o maha da zä da yangui.

25 Pɛ jamadi Oja, da yangui nangu ma Hmuhu ra Jesucristo. Nɛ nuya dí ørpa rán t'ɛdi Oja nangu ma 'da'yon 'yomfɛnigä, madague'bu numanho ra ts'oqui a ma nyon 'yomfɛnigä.

8

Hønt'a rá Hogandahi Oja nám 'buhmbu ya

1 Janangu'e'a, nuya, hin te da gugbahu a rá muui a ma ts'oquihɛ, nguetho dí 'buhmbu ra Cristo Jesús, nɛ hin dím bɛmhbu man 'yomfɛnisɛhu ya, pɛ dím bɛmhbu rá Hogandahi Oja.

2 Dí comhbu ra 'da'yote ra Cristo Jesús nangu rá ts'ɛdi rá Hogandahi Oja. Nɛ gue'a í thøgahu bu ja rá ts'ɛdi ra ts'oqui, ngue mí ɛna xtí 'dajɛ ran unbi mazai.

3 Nu yún t'ɛdi Oja hin dá hāt'i dá øthu, janangu'e'a him bi zä bi 'dajɛ ra hogambui u guepu xtá numanhoju Oja. Pɛgue bi 'dactahu ra hogambui Oja 'bu mam bá pɛnhua rá Ts'unt'u zehɛ, ngue bin ja'i a, tengu'bu n'da ma mi ts'om'bäihɛ, bin däsɛ, bi nu ran unbi nangu ma ts'oquihɛ. Nɛ gue'a í yanjɛ nangu ra ts'oqui midí mandagahu.

4 Nɛ gue'a í zä bi 'dajɛ ra hogambui tenguthoho 'bu dá jas'hu yún t'ɛdi bu án nuju Oja. Janangu'e'a hin dím bɛmhbu man 'yomfɛnisɛhu ya, pɛ nuya hønt'a rá Hogandahi Oja dím bɛmhbu ya.

5 Pɛ nu'a to'o 'bui nangu rán 'yomfɛnisɛ, im bɛni da 'yøt'e 'bɛ'a i numanhosɛ, pɛ nu'a to'o i 'bui nangu rá Hogandahi Oja, im bɛn a rán 'yomfɛni Oja di un'na rá Hogandahi.

6 Nɛ nu'a to'o i tɛn'na rán 'yomfɛnisɛ, ra dumbui a ngue gätho yu pa nɛ ran unbi mazai. Pɛ nu'a to i tɛn rá Hogandahi Oja, ra te a nɛ ran johya gätho yu pa mazai.

7 Nguetho nu man 'yomfɛnisɛhu rán saui Oja a, nɛ hin jam'bu da hyāt'i da 'yøt'u yún t'ɛdi Oja, nɛ hingui nde da 'yøt'u.

8 Janangu'e'a nu'u to'o i tɛn thoho yún 'yomfɛnisɛ, hingui hāt'i da 'yøt'a i numanho Oja u.

9 Pɛ nuju hin dím bɛmhbu a man 'yomfɛnisɛhu ya, nguetho 'bupɛ mbo ma mbuihu a rá Hogandahi Oja. Pɛ nu'bu 'bu a n'da hingui 'buhmi rá Hogandahi ra Cristo, hin te rán jaui ra Cristo a 'bu.

10 Nɛ madague'bu o tho ran u nɛ ran d̄ate ma ja'ihɛ nangu ma ts'oquihɛ, pɛ nangu ra Cristo i 'bupɛ mbo ma

mbuih, dí 'bmanhohu ngue ya bi hogahu Oja.

11 Ne nu'bu 'bpu mbo ma mbuih rá Hogandahi Oja, gue n'dat'a rá Hogandahi bi xox'a ra Cristo Jesús 'bu mi du, janangue'a ne'a ma ja'ihu di un ra 'da'yote 'bu bi xoxcahu.

12 Janangue'a ma zi cu ah, hin'yu ran t'edi ga ténhd a man 'yomfénisehu ngue rá pähä ma ngoc'yéihu.

13 Nguetho nu'bu dí øthu rá pähä man 'yomfénisehu, ga tuhu 'bu. Pe nu'bu thocpa thoho dan samzehehu nangue rá Hogandahi Oja, tengu'bu ga hosehu man 'yomfénisehu, ne dam 'buhmbu 'bu.

14 Nguetho nu'u din uni di manda rá Hogandahi Oja, hont'u yá t'uhni Oja u.

15 Ne nu rá Hogandahi Oja dá hamhbu hin di jaju dan suhu mahøn'a. Ne hinga ngu 'bu min 'yehéhu bu ja yu ts'oqui min suhu bu. Pe bi zinj yá t'uhnigahu a, nangue rá Hogandahi. Janangue'a, "ma zi Ta ahe," dí emfu Oja ya.

16 Ne nu rá Hogandahi Oja di benga ma mbuih, gue majuaní yá t'uhnigahu Oja.

17 Ne nangue yá t'uhnigahu Oja, ga comhbu rá herencia Oja bin t'un ra Cristo. Nguetho nu'bu ga comhbu rán unbi ra Cristo, ne ga comhbu rá herencia bu bí ja rá ts'edi buya.

Ne'a ma ngoc'yéihu di pärcahu Oja

18 Pe gam bemhbu emme zi ts'utho ran unbi dín nuhu ya, pe nu'u yan ho gan nuhu m'bejua emme mixte thoho.

19 Ne gätho 'be'a bi 'yot' Oja emme i tøm'i 'be'a da t'ørpa u 'bu bi zøn ra pa dín t'un yan ho mixte thoho u yá t'uhni Oja.

20 Nguetho nu 'be'a gätho bi 'yot' Oja, gätho him bi gohi xan ho, pe hin yá ts'oquizehe u, pe nangue rá ts'oqui ra Adán. Pe bi zänd Oja gue hin da gohi xan ho ra ximhäi, nguetho ndep'u yu ja'i da hyon'a ran ho da 'yørpa 'bu m'bejua.

21 Nguetho nu yu ximhäi bi 'yot' Oja, gätho da mba ma hoqui nangue'a ran ts'oni bin ja, ngue him man ja yu 'yanthi ne yan unbi, ne 'be'a gä i ja. Ne gätho u 'dat'a da mba ma hoquigahu yá t'uhnigahu Oja, 'bu bi pärcä ma ja'ihu.

22 Nguetho dí pähmbu gätho 'be'a bi 'yot' Oja, tengu'bu gätho 'da na mbahni thoho gue'bu go maya'bu ne asta guehya, tengu'bu xan u, ne tu yá mbui, tengu'bu in nde dim 'buh rá 'uere n'da ra xisu.

23 Negegahu tengu thoho 'bu 'da na mbahni thohohu gätho 'be'a i ja, madague'bu bi du'mi bi ts'inju ya, gue dí 'buhmbu rá Hogandahi Oja, gue'a rá mbudi a ran ho da 'yørcahu Oja. Pe dí sähu ran u nangue ma mbuih gätho yu pa dín døm'matehu ua, gue'bu go ne'a ma ngoc'yéihu da yangahu.

24 Ne gue'a dá pähmbu 'bu mí zinj, ngue him 'bex da mba mahoqui gätho ma ngoc'yéihu. Janangue'a dí tømhbhu ya. Pe nu'bu 'bexque xcá nuhu a dí tømhbhu, ya hin di tømhbhu a ya 'bu, ne hingui jatho ga tømhbhu a ya bin ja.

25 Pe nuya dí tømhbhu a hinga nan ja, ne dí häthu yan unbi, gue'bu go bi päju xan ho Oja.

26 Ne gätho yu pa dín dømthohohu, di zejü rá Hogandahi Oja, nguetho xan güent'igahu, gue hin dí pähmbu dan yahu Oja xan ho, ja'bu dí çastahu bu nam ben Oja. Pe guese rá Hogandahi i yäui a Oja bu ja ma mbuih 'bu dí yahu a.

27 Ne nu Oja di asca ma mbuih 'bu dí yahu a. Ne i pädi 'be'a dí äfu, nguetho din theui rá pähä zehé a bi bengahu rá Hogandahi Oja.

Pe dí tqfu xan ho yan unbi nangue ra Cristo

28 Ne dí pähmbu di jap Oja dí 'yørcahu ran ho a 'be'a gä dí thohmbu ua, ngue nuju emme dí numanhohu a Oja. Nguetho ya bi zänni 'bepu dá cohmbu m'bejua.

29 Ngue nu'u to'o bi huanh Oja mam'bet'o, guet'u bi zänni da gohi tengu rá Ts'ant'u zehé. Janangue'a

dim 'bet'o rá Ts'ant'u zehé ngue xan ngu yá cu dim 'bejua.

³⁰ Nε nu'u bi zänd Oja mám'bet'o, nε guet'u in zonh Oja u ya ngue da yarpu bí 'bui. Nε nu'u in zonh Oja, gue'u i εmbi xan ho u ya, ngue bi hocpa yá ts'oqui. Nε guet'u da gohi tengu rá Ts'ant'u zehé.

³¹ 'Be'a gam bεmhbu buya, nguetho guesε Oja i numanhoju. To'o maha da zä da 'yörcahu ran ts'o.

³² Nu Oja xinga gue rá Ts'ant'u zehé bi huεqui, pε bi dāp ran dāte nangueju. Janangue'a gātho di 'daju 'be'a i ja, nte da gongahu.

³³ Pε nuju to'o maha a da xi Oja ngue hingui ho dí øth, ngue yá thahnigahu Oja. Nguetho guesε Oja thocpa thoho di hoga ma ts'oquih.

³⁴ To'o gue da zä da xi Oja ngue dan unbahu nangue ma ts'oquih, nguetho guesε ra Cristo bi du, bi nu ran unbi nangueju, nε xø bi xox Oja buya, nε bí 'bupu gueru i conhui rá ts'edi Oja. Nε thocpa thoho i äp rá mate Oja nangueju.

³⁵ 'Be'a maha da zä di 'uegahu, gue hin gan nuhu a rán huεcate ra Cristo. Ha gue'u yan unbi, uague yu dumbui, uague yan ucpi, uague ra thuhu, uague ra 'yāhe, ua gue'bu nts'utho hapu dí 'yohu, uague da thoju nangue ra juai. Ha gam bεmhbu ngue hin di huεgahu ra Cristo 'bu dín nuhu u.

³⁶ Pε hin'na, nguetho ya nt'o't'i: Thocpa thoho t'εna da thoju nangue Oja dí εc'yēih, nε im bēni tengu'bu dyu dε'yohu gue nts'ānni da tho.

³⁷ Pε nu gātho yan unbi, dí tafu xan ho, nangue ra Cristo di huεgahu.

³⁸ Nε dí pahmbu majuan hin'yū n'da ra ts'edi da zä di 'uegahu gue hin ga nuhu a rán huεcate ra Cristo. Xinga guehya gue dí 'buhmbu, nε xinga gue'bu dá tuh. Nε xinga gue'a n'da rám 'behni Oja mahets'i, nε xinga gue'a n'da rám 'behni ra zithu, xinga gue man'da ra ts'edi. Nε xinga gue'a 'be'a gātho i ja ya, o dín ja nixudi o nimaní, da zä di 'uegahu.

³⁹ Nε xinga gue'u 'bupu mahets'i, nε xinga gue'u 'bucua ja ra häi, nε hin'yū 'be'a gātho i ja ngue da zä di 'uegahu gue hin ga nuhu rán huεcate Oja i ørcahu ra Cristo Jesús ma Hmuhu, nguetho gātho bi 'yözehe Oja u.

9

Bi huand Oja yu israel maya'bu

¹ Nu ra Cristo dí 'bu'be, i pađi majuaní dí xi ahū ya, ngue εmme dadí huεcmahagā ma mijudíohe yu israel. Pε nε'a rá Hogandahi Oja i xicpa ma mbui ngue majuaní dí manganā.

² Nε thocpa thoho dín nu ran unbi ngue ma mbui nε εmme tu ma mbui nangue ma mijudíohe.

³ 'Be'a sä ga øt'ä ngue xtím pø'u ma mi'israelhe. Ha ga xi Oja di 'berca ma te ngue njam'bu ga nu ra Cristo. Ngue gue'a ga øt'ä 'bu gue'a dí pø u.

⁴ Nguetho nuje dyu israelhe bi thahn ma ngarpa bōtahe ngue bi nde dyu t'uhni Ojaje, nε bi nu rá Thai Oja ma bōtahe nε bi bah puya ngue Oja mí 'buhmbu. Nε gue'u bi 'yøthu ran hoqui a Oja u, nε gue'u bin t'un yán t'ēdi Oja nangue 'beru dám 'bamanhohe. Nε bi sih yan t'øt'e dí dāde Oja. Nε bi sih majuaní nangue 'be'a gā da 'yørpe.

⁵ Nε nu'u ma mi'israelhe i 'buh ya, yá t'uhni ndu ma ngarpa bombōtahe ngue bin yaui Oja maya'bu. Nε guet'u yu israel bu ám 'bu'a ra Cristo 'bu min jā'i ua ja ra ximhäi. Pεgue Oja a, rá Hmu ngue gātho 'be'a i ja, janangue'a gātho yu pa mazai ga numansuh a. Nε hōnt'a gam bεmhbu a ya.

⁶ Pε xan ngu hingui εc'yēi u ma mijudíohe yu israel. Pε hin gam bεmhbu ngue bi zepu a bi man Oja, ngue hin di jā'ts'a ran hoqui bi ma. Pεgue gam bεmhbu ngue'a hinga gātho majuaní yu israel u yá t'uhni ra Israel bu nam bēn Oja, gue'bu mí ma di jap yu israel.

⁷ Nε hinga gātho yá t'uhni ra Abraham bu nam bēn Oja u bim 'bui, pε hōnt'a bi xi a Oja ngue dim 'bui. Tengu bi man Oja: "Pε hōnt'u di xant'a ra Isaac, ngue ni ts'ant'u, ga εmbi ni t'uhni," bi 'yεmp Oja a.

⁸ Nu'a in nde da 'yurcah_u ngue njo'o n'da rá t'uhni Ojã bim 'bui nangué rá ta o gue rá mbe. Pɛ hɔnt'ɥ bim 'bui nangué'a bi man Ojã, da 'yɛmbi yá t'uhni.

⁹ Nɛ guehna bi xi a Ojã a ra Abraham: “Ni jɛya, tengu ya, ga ut'auí ma ts'edi nɛ dín ja a dí xi i, gue dim 'b_u a n'da rá ts'unt'ɥ ra Sara,” bi 'yɛmp Ojã a.

¹⁰ Nɛ ngutho nangué yá ts'unt'ɥ ra Isaac, Ojã bi ma nda'a da numanho. Bin ja ngue bim 'b_u i yoho yá ts'unt'ɥ ra Rebeca, nangué a ra Isaac a rá ta ɥ.

¹¹ Pɛ nu'b_u hin ním 'b_u ɥ yoho, hin ní 'yɔt' ran ho, nɛ xín ní 'yɔt' ran ts'o, pɛ Ojã mí sänni 'bɛ'a dín jap'ɥ. Janangué'a bi zã bi japi nda'a bi nde di japi, nangué bi ndesɛ, nɛ hin nangué yán t'ɔt'e bi 'yɔt'ɥ.

¹² Nɛ nu'b_u hin ním 'b_uh yá t'uhni, bi xi Ojã a ra Rebeca: “Nu'a m'bet'o dim 'bui, dín 'yɛhɛ nangué'a m'bejua dim 'bui.”

¹³ Nɛ tengu nt'o'ti, man'da ram hma i ɛna: “Dá numanho a ra Jacob ngue ra Israel, pɛ nu ra Esaú hin dá numanho,” bi 'yɛn Ojã.

¹⁴ Xiya, ha gam bɛmh_u hingui ho 'bɛ'a bi 'yɔt' Ojã, ngue bi huahna n'da, nɛ hin'na a man'da. Pɛ hingui sã ga ɛmh_u hingui ho ɔt' Ojã.

¹⁵ Pɛ tengu bi xi Ojã a ra Moisés: “Ga un ra mate to'o dín nde ga unni, nɛ ga huɛqui to'o dín nde ga huɛqui,” bi 'yɛn Ojã.

¹⁶ Dí pãmh_u ya, nangué in ndesɛ Ojã di un rá mate nɛ hin nangué bi ndesɛ n'da, o gue bi 'yɔt' yán t'ɔt'e ngue bi bɛni dí dah rán japi Ojã.

¹⁷ Nɛ tengu bi man ra t'ohni, bi sih ra ts'ut'abi b_u Egipto, ngue ra Faraón: “Dá sãn'ni i ngue gan ts'ut'abi, nɛ ga mɛp'a ni mbui ngue hin gui 'yɔt'a ga xi i. N'dahma da zã ga ut'a ma ts'edi 'b_u ga pɛnh y_u 'yãnthi b_u ja ni hãi. Nɛ da fãrca ma ts'edigã gãtho na ngani ra ximhãi baya,” bi 'yɛn Ojã.

¹⁸ Janangué'a ga pãmh_u ya, Ojã di un rá mate to'o in ndesɛ di unni, nɛ guesɛ Ojã di mɛp rá mbui n'da to'o in nde di mɛp rá mbui, tengu thoho bi

'yɔrpa a ra Faraón.

¹⁹ Pɛ ha 'bo'o da 'yãngã baya: “Nu'b_u in jab_u i ɔt' Ojã, hague dán zã da 'yɛna i ja rá ts'oqui n'da 'b_u, nɛ njon da zã da zɛrpa a in nde Ojã gue xtám bɛni 'bɛ'a xun ho xtá 'yɔt'e.”

²⁰ Pɛ hingui sã ngub_u gui mamhb_u, gy_u ja'ih_u, to'o ah_u ngue gui xihmb_u hingui ho ɔt' Ojã. Xi'b_u n'da ra ts'œ ngue ra jahãi, ha da zã da 'yãnni to'o bi 'yɔt'e: “Hanja ngub_u gá 'yɔrque,” ha da zã da 'yɛna.

²¹ Ha hin'y_u rá ts'edi a to i ɔt' ra ts'œ, ha hingui sã da zãn zɛhɛ 'bɛ'a da 'yɔrpa n'da ra bɔhãi 'b_u, ngue da zãn'na n'da mahotho, nɛ'a man'da him mahotho, nɛ n'dat'a ra bɔhãi ní 'yɔt'e.

²² Nguetho in ndesɛ Ojã da 'yuh rá cue nangué ɥ to yán sãh_u di unbi. Nɛ madague'b_u i hãt'i sɛt rá mbui nangué ɥ to di unbi. Pɛ nu'b_u hingui bɛni 'bɛp_u nan dɔ'ma Ojã, gue'a man'da dí nɛqui xun ho rá cue Ojã nɛ rá ts'edi 'b_u bi unba ɥ baya.

²³ Janangué'a da fãdi tãtɛ xun ho rá mbui Ojã 'b_u bi un rá mate ɥ mi'da y_u ja'i, madague'b_u nɛ'ɥ yán sãh_u xtí unbi, tengu thohogah_u. Nɛ nuya m'bet'o thoho di hogah_u Ojã, ngue da zã ga comhb_u rán ho.

²⁴ Ngue guej_u bi zongah_u Ojã, nangué ma 'yãh_u 'dahma 'dan'yo, nɛ ɥ y_u judío, nɛ ɥ hin y_u judío, pɛ hɔnt'ɥ bi numanhosɛ bá si.

²⁵ Nɛ gue'a bi mam b_u ja rá sɔcuã ra Oseas, bi 'yɛna:

Nu'ɥ him mi ɛmbã ma t'uhni, gue'ɥ ga ɛmbi ma t'uhni ɥ ya.

Nɛ nu'ɥ him madí huɛcã, pɛ nuya ga huɛcã ɥ ya, bi 'yɛn Ojã.

²⁶ Nɛ mi ɛn ra t'ohni:

Nub_u hap_u bi t'ɛn ah_u: “Him ma t'uhni ah_u,”

guep_u da t'ɛn ah_u baya ngue yá t'uhni ah_u Ojã i 'bui.

²⁷ Pɛ nangué y_u israel bi man ra Isaías: “Madague'b_u ɛmmɛ xtá ngu ɥ yám bom'bet'o ra Israel, tengu y_u 'bomu b_u ja ra dejã, pɛ hɔnt'ɥ zi yoho dim pɔhɔ,” bi 'yɛna.

²⁸ Nguetho Ojã di juãnb_u ra ximhãi, nɛ di jua'a n'dihi rán ts'ɛmbi bi ma.

29 Nε tengutho mi ma mam'bet'o ra Isaías, bi 'yεna:

Nu'b_u hin xtá 'yε Ojā 'da y_u hmudä nanguej_u, dy_u israhel_u,

gätho xtí juaj_u 'b_u, tengu ra hnini Sodoma, nε ra hnini Gomorra, ngue bi jua Ojā, bi 'yεna.

X_un ngu y_u israel him bi nde bi hyān rá mate Ojā

30 Pε xiya, hague bin ja nangue y_u jā'i hin y_u judío. Bi t'εmbi x_un ho nguetho bi hyāntho rá mate Ojā ngue bi hocpa yá ts'oqui, madague'b_u him mím bēni xtá 'yōt' ran hocjā'i i mam b_u ja yān t'εdi Ojā.

31 Pε nu y_u israel gue mí honi xtá 'yōt' ran hocjā'i i mam b_u ja yān t'εdi Ojā, pε him bi zōni ngue xtá t'εmbi x_un ho _u.

32 Pε hanja him bi t'εmbi x_un ho _u y_u israel. Nguetho him bi nde bi hyāntho rá mate Ojā nguep_u xtá t'εmbi x_un ho _u. Pε bi bēni xtá hnumanho 'b_u mi 'yōzehε yān t'εdi Ojā _u. Nε nu ra Cristo b_uya tengu'b_u n'da ra do 'bēm b_u ja ra 'yu, guep_u di fet rá gua n'da, nε bi dāng b_u y_u israel 'b_u mi 'yεna xtán dāh ra 'dihi.

33 Nε gue'a mán t'o't'i b_u rām hman Ojā, i εna:

Dami bēmhb_u, dí hōp_u n'da ra do b_u Sión, nguep_u da dāng b_u n'da, nε dim 'bēdi.

Pε nu'a to'o da 'yεc'yēi a, hin da mbēs' yá sǎ, pε guehma da hnumanho.

10

1 Ma zi cu ah_u, εmme dí hāh ma mbūi dí āp rá mate Ojā di pō _u ma mi'israhelhe.

2 Nε dí pādi ngue majua_uni εmme εhya _u nangue Ojā, pεgue hingui pādi ndana majua_uni rá 'yu Ojā _u.

3 Nguetho hingui nde da bādi 'bēp_u dí 'yēmp'a Ojā ngue xtán ho. Im bēni din hoc zehε nangue yān hose, nguetho im bēni dí numanho Ojā 'bē'a øt'_u. Janangue'a hingui nde din uni xtí hoc Ojā _u, nangue ran hoqui bi zānd Ojā.

4 Pε gātho to'o bi 'yεc'yēi ngue gue'a ra Cristo bi hoqui, bi 'yε'ts'a ní hyoni ngue xtín hoqui nangue yān t'εdi.

To'o gātho da 'yāp rām fāts'i ra Hmu, da yān _u

5 Nu ra Moisés bi 'yo't'i 'bē'a da 'yōt'a n'da nangue yān t'εdi nguep_u xtán zōni xtá numanho Ojā n'da. Ngue bi 'yεna: “Nu' _u y_u jā'i 'b_u di jā'ts'_u yān t'εdi, gue' _u dí japi dim 'b_u'_u,” bi 'yεna.

6 Pε nu'a ran hoqui ga hāmhb_u rá mate Ojā, o guí εmh_ub_u x_un hēi b_u dá tīmhb_u a, gue ba sōnseh_u b_u mahēts'i ba sisēh_u ua ra Cristo.

7 Nε o guí εmh_ub_u ga mbähä b_u 'b_u _u x_un du ngue ba sisēh_u b_u a ra Cristo.

8 Pε 'bē'a i man'a ran hoqui 'b_u. Pε hingui hēi b_u dá tīmhb_u a. Nε εna: “Gui hyānthoh_u rá mate Ojā, nε da zā da 'yo ni mbūih_u b_uya, nε da zā da 'yo ni ndeh_u b_uya.” Nε gue'a ram hma dím mamhbe a.

9 Ngue nu'b_u ga εmh_ub_u ma Hmuh_u ra Jesús, nε ga εc'yēih_u mbo ma mbūih_u ngue bi xox Ojā a 'b_u mi du, da yānj_u Ojā 'b_u.

10 Nguetho gue'a ní 'yēnj_u x_un hoj_u Ojā a ga εc'yēih_u mbo ma mbūih_u, nε gue'a ní pōj_u Ojā a gam mamhb_u nangue ma ndeh_u.

11 Nε mí εn rá t'ohni Ojā: “To'o gātho da 'yεc'yēi a bá pēnh Ojā, hin da thāda _u,” bi 'yεna.

12 Nε hin gam bēmhb_u ngue n'dan'yo yá hmu i 'b_u _u y_u judío nε _u hing y_u judío. Pε n'dat'a yá hmu ngue gātho y_u jā'i i 'būi, nε 'da dí unthoho x_un ngu to'o gātho da 'yāp rām fāts'i.

13 Nguetho nu' _u to'o gātho da 'yāp rām fāts'i ra Hmu, di pō _u, mi εn ra t'ohni maya'b_u.

14 Pε hague dán zā da 'yāp rām fāts'i ra Hmu 'b_u him bi bā a rá mate b_u ja rá mbūi. Nε hague dán zā da hyān rá mate 'b_u him bi 'yōde. Nε hague dán zā da 'yōde 'b_u njon da xifi nangue ra Cristo.

15 Nε hague dán zā da mba n'da da xifi 'b_u hingam 'bēhni. Janangue'a i εn rām hman Ojā: “Mahotho i øt'a

n'da 'bɛ i man ran ho ma'da'yo di 'dajɛ ran johya, hapɛ i 'yo," bi 'yɛna.

¹⁶ Pɛ hinga gätho i ømanho ɛ i sih ran ho ma'da'yo. Tengu bi man ra Isaías, bi 'yɛna: “Ma Hmu i, nda'a ɛ bi 'yømanho a dá mamhbe ya.”

¹⁷ Pɛ nu'bɛ 'bɛi to'o da sih ram hma nangué ra Cristo, da zä da hyän rá mate Ojå 'bɛ.

¹⁸ Pɛ dí än 'bɛ hin xtamá 'yø ɛ yɛ judío. Pɛ hagen ja ngue him bi 'yɛc'yɛi ra Cristo. Bi 'yøhma, nguetho hønɛ go hapɛ bi mba rá m hman Ojå, bin 'yo gätho ná nguni ra ximhäi.

¹⁹ Nɛ xø dí än'nahɛ, ha him mí pa ɛ yɛ israel ngue man'da da t'ɛmbi yá t'ɛhni Ojå ɛ hing yɛ israel. Bi bähma, nguetho nubɛ ja rá søcuå ra Moisés mí ɛn Ojå:

Ga ja ahɛ gan sɛyahɛ 'bɛ ga simanho 'da yɛ jå'i him mí ɛmbä ma t'ɛhni.

Nɛ ga ja ahɛ gan cuɛhɛ 'bɛ ga simanho 'da yɛ 'yåmbɛi jå'i, bi 'yɛmp Ojå ɛ yɛ israel.

²⁰ Nɛ bi xifi xɛn ho bɛ ja rá søcuå ra Isaías, bi 'yɛn Ojå: “Bi dɛngä ɛ 'da him mí hongui, nɛ dá japi da bəc'ɛ him mi ängui,” bi 'yɛna.

²¹ Pɛ nangué yɛ israel bi 'yɛn Ojå, “Gätho ra pa dá 'uårpa ma 'yɛ, dá zon'ndɛ, pɛ bi mbɛsca tho ho ma 'yɛ, nɛ bi ɛgä tho ho ɛ,” bi 'yɛn Ojå.

11

'Da ɛ yɛ israel bim pøh ya

¹ Pɛ ga än'nahɛ mahøn'a, ha gätho bi hyɛ ɛ yá t'ɛhni Ojå, gue nu ɛ yám bom'bɛto ra Israel. Pɛ hin'na. Nguetho gueczɛhɛgä drá mɛ'israel, ngue mam bombøtagä ra Abraham, nɛ ra Benjamín.

² Pɛ Ojå hingui hɛ ɛ njuåntho yá t'ɛhni ngue'ɛ bi huan 'bɛ mam'bɛt'o. Ha hin guím bɛmhɛ 'bɛ'a bi man rá t'ohni Ojå, gue bi sih ra Elías 'bɛ mí yap'ɛ yá mi israelhɛ. Nɛ bi 'yɛna:

³ “Ma Hmu i, bi hyo ni pøngahyå ɛ yɛ israel, nɛ bi xot'a bɛ ja ni mɛxa mí pa m'bøts'e ni 'bøts'e, nɛ høngdä dá

pongä, nɛqui nde da hyogui,” sä bi 'yɛn a ra Elías.

⁴ Pɛ ha hin guím bɛmhɛ 'bɛ'a í dá Ojå bɛya ngue bi t'ɛmb ra Elías. “Pɛ hin'na, hin guí 'dase,” bi 'yɛmbi. “Pɛ dá jamansup yá mbɛi ɛ yoto mahuåhi yɛn 'yohɛ israel, gue'ɛ him bin danyahmu bɛ 'bäh ra pøte ra Baal,” ngue mi t'ɛmbi ojå.

⁵ Nɛ ngutho ya, 'bɛ i 'da yɛ israel him bi 'uegue nangué Ojå, ngue gue'ɛ to bi huand Ojå nangué rá mate tho ho.

⁶ Nɛ gam bɛmhɛ nu'bɛ rá matetho ho Ojå bi huan'ndɛ, ga pähmbɛ bɛya hin nangué yɛn t'øt'e i øt'a n'da ní huan'na n'da. Nguetho nu'bɛ xtá hnumanho nangué yɛn t'øt'e bi sifi, hin xtín ja rá mate tho Ojå 'bɛ, nɛ nte nam bøn'a rá mate Ojå 'bɛ.

⁷ Xiya, 'bɛ'a gam bɛmhɛ nangué yɛ israel, nɛ hinguin ngu ɛ bi dɛni 'bɛ'a mí honi, gue da t'ɛmbi xɛn ho. Pɛ hønt'ɛ nthahni bi dɛni, nɛ bim pøhø. Pɛ nu'ɛ mi'da bi mɛp yá mbɛi ɛ.

⁸ Nɛ gue'a mán t'øt'i: “Ojå bi pumbɛnɪp yá mbɛi, tengu'bɛ bin åha. Nɛ bi japi him bi zä bi nu nɛ him bi zä bi 'yøhnahyå. Nɛ guexta ɛ yɛ pa i jabɛ ya,” bi 'yɛn rá t'ohni Ojå.

⁹ Nɛ ngutho bi man ra David: Da mbøspa Ojå, pɛ hin da bɛni 'bɛ'a nam bøn ɛ yɛ 'bøts'e da 'yøt'ɛ, nɛ gue'a dán ɛnba ɛ.

¹⁰ Nɛ din xädä, hin da nu ran nɛqui. Nɛ nu yá xätha dim mboqui ma zä, nangué yá ts'oqui xɛn ngu i tuts'i, bi 'yɛn a ra David.

Nɛ'ɛ 'da hing yɛ israel bim pøh ya

¹¹ Pɛ dí än'nahɛ mahøn'a, nu'bɛ mí 'ue'ɛ yɛ israel, ha bi bɛn Ojå him man'dandɪ da 'yɛnsa rán japi ɛ 'bɛ. Pɛ hin'na. Pɛ nangué'a bi zan rá mate Ojå ɛ yɛ israel, nɛ gue'a í zä bim pø ɛ hing yɛ israel bɛya. Pɛ gue'a bi 'yøt' Ojå, n'dahma din sɛya yɛ israel 'bɛ bi nu ɛ bi hyän rá mate Ojå, nɛ da hyon Ojå mahøn'a.

¹² Nu Ojå bi zä bi jap'ɛ 'da yɛ jå'i hing yɛ israel gätho ná ndoho ra

ximhäi, nangué bi 'ue' u yu israel. Nε bi dín rá mate Oja u hin yu israel 'bu mi thacpa rán japi Oja u yu israel. Janangué'a man'da xun ngu ran japi da nu u hing yu israel 'bu bá peng bu 'bu Oja u yu israel mahon'a.

¹³ Guehna dí xi ah u na ya, ngue hin gyu israel ah u, nguetho drám 'behnigä nangué ah u. Nε dín nde ga ja ah u gui pomanhohu nangué ra Cristo,

¹⁴ n'dahma din 'yomfēni u ma mi-judiohe yu israel 'bu bi nu a ran ho gá t̃mhbu, janangué'a man'da xtá ngu dim p̃ u buya.

¹⁵ Nε nu'bu mí hye Oja u yu judío, bi zä bi hocpa u hing yu judío 'bucua gätho ua ja ra ximhäi. Pε emme man'da xun ho din ja ua gätho ra ximhäi 'bu bi ts'im mahon'a xun ngu u yu judío. Nε din ja tengu'bu ya bi ndants'u yu du.

¹⁶ Nu mam bombōtahe mí yāhu Oja maya'bu, yá mbeti Oja u, tengu'bu yá 'bōts'e Oja u. Nε tengu'bu mí 'bōspa Oja ra mbadi thuhme 'bu ot ra thuhme, janangué gätho a ra jūni rá mbeti Oja buya. Nε nu'bu mí huand Oja a ra Abraham, nε gue'a í than'ndu yá 'yu a buya, tengu'bu n'da ra za xun zaqui rán dui, nε'u yá 'ye xun zaqui u.

¹⁷ Pε bi ts'ecpa 'da u yá 'yese a ra hogaza. Nε nu ah u hing yu israel ah u nε tengu'bu bá ts'ec'ahu bu gmí t̃hmbu tengu n'da ra za hingui ho. Nε bi t'ēs'ahu bu bi ts'ecpa u 'da yá 'ye ra hogaza. Nε gá comhbu rán zaqui a ra za, gue bá nexpu rán dui, ngue nu ra Abraham bi huand Oja maya'bu.

¹⁸ Pε hingui sä gdá yāth u a ngue bi t'ēs'ahu bu bi ts'ec u 'da yá 'ye ra za. Dami bēmhb u ngue hinga gue ah u guidí unhd u rán zaqui a rán dui ra za, pε gue'a rán dui ra za i ot'ahu rán ho Oja bu guí t̃hmbu.

¹⁹ “Pε man'da xun hoje, nguetho bi ts'ec'u 'da yu 'ye, nε go bi t'ēscāhe ua,” masque guí emhbu.

²⁰ Majuani bi ts'ec'u 'da yu israel nguetho him bi nde rá mate Oja. Bi bēni xun hose. Nε guí t̃hmbu bu 'da ah u ngue hing yu israel ah u, nguetho

guí pāhmbu hōnt'a rá mate Oja nán ho ah u. Pε o guím bēmhb u gán t̃ōseh u bu, pε gan jamansuh u.

²¹ Damí bēmhb u him bi yān Oja u 'da yá 'yese ra za. Ha má gue'adah u da yān ah u 'bu guím bēmhb u xun hose ah u.

²² Pε nu'bu 'bo'o hingui nde rá mate Oja, pε da nuse a rán sāui a to'o da 'uepu ja rá mate. Pε nu ah u gui nuhu rá mate Oja 'bu gui thoqui guim bēmhb u a. Pε nu'bu hin'na, nε ah u da ts'ec'ahu mahon'a bu ja ra za 'bu.

²³ Nε nu'u yá 'yese a ra hogaza, ngue yu israel, nu'bu da 'yēc'yēi rá mate Oja, da t'ēs' mahon'a bu ja yá zase. Nguetho ja rá ts'edi Oja da 'yēs' mahon'a bu bi zequi.

²⁴ Nu'bu mam bá ts'ec'ahu bu gmi t̃hmbu ja n'da ra za hingui ho, nε bi t'ēs'ahu bu ja man'da ra za ngue hin ni zasehu, pε man'da hingui hēi da ndōpu mahon'a u yá 'yese nguetho rá zase.

Da zōni n'dat'a dim pōhō xun ngu yu israel

²⁵ Ma zi cu ah u, dín nde ah u gui pāhmbu a ja bi t'uhya, n'dahma hin gan 'yēzēhēh u hing yu judío ah u. Dín nde gui pāhmbu, 'da yu patho bi mēh yá mbui u 'da u yu israel, ja gue'bu bi zōn ra pa xtí cāth u xun ngu ah u hōnt'a go to'o hing yu judío ah u.

²⁶ Nε m'bejua buya, xun ngu dim p̃ u yu israel. Nε gue'a bi man rá t'ohni Oja, bi 'yēna:

Di nequi n'da yá yānte ngue yá mi'israelh u bu Sión,
da yān'a ra Jacob nangué yá ts'oqui.
Ngue ra Israel a ra Jacob.

²⁷ Nε ja gue'bu ga jā'ts'a dá xifi,
ga punba yá ts'oqui, bi 'yēm bu ja rá t'ohni Oja maya'bu.

²⁸ Nu'u yu israel i ot'e ngue yān saih u Oja ya, ngue'a hingui ēc'yēi ra hogamhma. Pε gue'a í zä bi zín ah u Oja a. Pε guehma di huēc Oja u yu israel, nguetho bi than 'bu maya'bu u yá ngurpa bombōta.

²⁹ Nguetho njām'bu da goh rá mbui Oja nangué u to xí zōhni, pε majuani

di un'na bi ma, tengu'bu ya xí um 'bu mí ma 'be'a di unni.

³⁰ Ne nu ah_u hin gy_u israel ah_u gmí øth_u ram fe'ts'i nangue Oja mam'bet'o. Ne m'bejua ne u y_u israel bi mbe'sthoho Oja. Janangue'a bi zä gá tìmhbu rá mate Oja.

³¹ Ne gue'a in ja ya, ngue i festa a rá mate Oja u y_u israel, ne guí tìmhbu rá mate Oja ya. Pe gue'a dí dìn rá mate Oja mahøn'a u y_u israel.

³² Oja bi ma, njo'o n'da ra ja'i bi 'yεc'yεi a nguetho ja yú ts'oqui. Ne bi 'yøt' Oja buya gue njon da hyät'i din hoc zεhe, nguetho in nde gätho di un rá mate di hoqui to'o gätho in nde dim pøhø.

³³ Emmε xun ngu rá mate Oja, ne emmε xun ndoho rán 'yomfēni. Ne hin'y_u ngue hingui pa Oja. Njo'o n'da ra ja'i da badi 'be'a nam bøn'a i øt' Oja, ne njongui sä da badi 'be'a gätho i sänd Oja da 'yøt'e.

³⁴ Njo'o n'da ra ja'i da badi da 'yøt'e tengu rán t'øt'e Oja, ne njon da 'yut Oja 'be'a da 'yøt'e.

³⁵ Ne njo'o n'da ra ja'i da hyoni 'be'a di un Oja ne ngue'a dí 'yεmbi dín dupate Oja a.

³⁶ Nguetho gätho bí 'yεp_u 'bu Oja, ne gätho di 'yonse Oja u, ne gätho bi 'yøt'u gue di pεpzehe u. Janangue'a nde'bu ga εspah_u Oja gätho y_u pa mazai. Ne hønt'a gam bεmhbu a ya.

12

Dam 'buhmbu ngue hønt'a Oja gam bεmhbu

¹ Ma zi cu ah_u, ts'edi dí xi'ah_u, nu'bu dí pāhmbu rá mate Oja, pe nde'bu gätho ma ja'ih_u dan umhb_u bu 'bu Oja gue ga ørpah_u rá 'be'fi. Ne gue'a majuani ná thāndeh_u Oja a, ne gue'a ra 'bøts'e in numanho Oja a.

² Ne hin gam bεmhbu ga homhb_u 'be'a gätho xun ho nangue y_u pa i jab_u ya, tengu i øt'u 'bu'cuja ra ximhäi. Pegue thocpa thoho ga pāh man 'yomfēnih_u gam bεmhbu ma'da'yo. Janangue'a thocpa thoho ga homhb_u ga pāhmbu nda'a rá pāhä

Oja, ngue nda'a xun ho ga øth_u, ne nda'a numanho Oja buya.

³ Bi 'dacä rá ts'edi Oja ga ørpa rá 'be'fi nangue rá mate. Janangue'a dí xi ah_u, ngue 'ne ah_u gätho n'da ngu n'da ah_u bin tat'ah_u rá mate Oja nangue rá 'be'fi. Janangue'a hin gan 'yεxh_u, pegue gui pāseh_u nda'a ní 'be'fi bi zän'nah_u n'da ngu n'da ah_u, nangue rám fäts'i Oja.

⁴ Tengü ní ja'i n'da, ngue an ts'änni xun ngu yú xεqui. Ne hinga gätho 'dat'a ra 'be'fi øt'e, pe 'dahma 'dan'yo yú 'be'fi u y_u xεqui. Ngutho dí øth_u.

⁵ Ne madague'bu xun ngu_u, pe tengu'bu n'danja'itho ma ja'i dí comhb_u ra Cristo. Ne tengü ní ja'i n'da, 'da nam fäxta n'da ngu n'da y_u xεqui, ngutho dí øth_u ngue dí comhb_u rá 'be'fi ra Cristo.

⁶ Bi 'daj_u ra ts'edi Oja gue ga øth_u rá 'be'fi 'dahma 'dan'yo, nangue rá mate zεhe. Pe nde'bu ga øth_u xun ho. O nu'bu n'da dim pøngahyā da hyoni 'be'p_u dí ma xun ho a di bēnba Oja, nangue rám fäts'i.

⁷ O nu'bu n'da bin t'un ra 'be'fi dim fäxte 'be'a dí 'be a n'da, pe dí ja'ts'i xun ho, ngue da mbāx yú cu. O nu'bu n'da bin t'un ra 'be'fi din xānbate, din xānbate 'be'a nam bøn'a rám hman Oja.

⁸ O nu'bu n'da ra zote, pegue da xifi nda'a xun ho da 'yøt'u yú cu. O nu'bu n'da bin t'un ra 'be'fi di un rá mbeti, pe hin da bēni da hnumanhose. O nu'bu y_u ngurpi ngue di manda rá 'be'fi Oja, di ja'ts'i xun ho nangue ra ts'edi bin t'unni. O nu'bu n'da bin t'un ra 'be'fi da mbāx u y_u hyoya ne yūn zāman'u, mpähä thoho da mbäts'i.

Gam bεmhbu nda'a xun ho dá tēnhdu Oja

⁹ Ne hingui yoho gam bεmhbu 'bu ga huεj_u n'da, pe majuani ga øth_u ran huεcate. Ne xingui ts'u gam bεmhbu ga øth_u a hingui ho, pe dan εhyah_u ga øth_u a 'be'a gätho xun ho, ne nzai ga øth_u a.

¹⁰ Dan huεj_u n'da ngu n'daj_u nguetho dadín cuh_u. Ne n'da ngu n'da

man'da da bɛni da 'yɛspa rá mijá'uii, xinda gue'bɛ da t'ɛspa zɛhɛ.

¹¹ Nɛ hin ga cɛthɛ ran dɛnhyɛi ma mbɛihɛ, pɛ dan ɛhya ga ɔrpahɛ rá 'bɛfi ma Hmuhɛ.

¹² Dan johyahɛ nangue'a ran ho dí tɔmhɛ, nɛ hin dan xɔmbɛihɛ nangue yɛn ɛnbi. Nɛ thocpa thoho yɛ ora thoho dan yáɛhɛ Ojá.

¹³ Ga fáxhɛ yɛ 'yɛc'yɛi 'bɛ ja 'bɛ'a di 'bɛdi. Nɛ mpähä thoho ga säyabahɛ yɛ já'i bɛ ja ma ngumhbɛ.

¹⁴ Pɛ ga äfɛ ran japi nangue ɛ to di ɛgahɛ, nɛ hin ga äfɛ ra 'yáñthi.

¹⁵ Nɛ 'dat'a dan johyahɛ to'o di johya, o nu'bɛ 'bo'o tu rá mbɛi, 'da dán du ma mbɛihɛ bɛya.

¹⁶ Nɛ gätho 'dat'a gam bɛmhɛ. Nɛ hin da bɛn'a n'da man'da xɛn ho xinda gue rá mijá'uii, pɛ din amigohɛ ɛ yɛ já'i hin'yɛ yá ts'ɛdi. Nɛ hin gam bɛmhɛ ngue jase man 'yomfɛnihɛ.

¹⁷ Nu'bɛ 'bo'o ɔrcahɛ ran ts'o, hin ga cospahɛ ran ts'o. Pɛ gam bɛmhɛ nda'a xɛn ho ga ɔrpahɛ, ngue 'bɛ'a gätho i hnumanho. Nɛ nubɛya da nu gätho yɛ já'i ngue xɛn ho ma mbɛihɛ.

¹⁸ Nɛ dam 'bɛmanhohɛ ɛ gätho yɛ já'i 'bɛ da zä.

¹⁹ Ma zi cu ahɛ, hin ga cos'hɛ ra pengui 'bɛ ja'a da t'ɔrcahɛ. Pɛ 'bɛ ga tɔmhɛ ts'ɛ di ɛnba Ojá 'bɛ gue'a in nde di ɛnba ɛ. Nguetho nt'o't'i: "Ma 'bɛfi zɛhɛgä ngue ga ɛnba n'da nɛ ga un rán thɛui a bi 'yɔt'e," bi 'yɛn Ojá.

²⁰ Janangue'a nu'bɛ tumanthuhu man sɛihɛ, ga 'uimhbɛ. Nɛ nu'bɛ tuthe, ga sithebahɛ. Nguetho nu'bɛ njabɛ dí ɔrpa man sɛihɛ, xɛn ɛ da bɛni ngue'a midí ɛgahɛ, nɛ xɔhma thoho da goh yá mbɛi bɛya.

²¹ Hin ga cos'hɛ ran ts'o pɛ ga ɔrpahɛ ran ho, gue'a dá táfɛ a ran ts'o a bɛya.

13

Ga ɔthɛ yán t'ɛdi yɛ ts'ut'abi

¹ Gätho gahɛ ga ɛc'yɛihɛ ra ts'ut'abi ua ma häihɛ. Nguetho njo'o n'da ra ts'ut'abi ua ja ra häi ngue bi zän zɛhɛ yán t'ɛdi. Pɛ Ojá bi zänni ngue din ja yá ts'ɛdi.

² Janangue'a nu to din sɛhmi ra ts'ut'abi, din sɛhmi a to bi zänba rá ts'ɛdi a, nɛ i honse rán ɛsɛ.

³ Nguetho nu'ɛ yɛ ts'ut'abi ua ma häihɛ, hin ga suhɛ 'bɛ dí ɔthɛ ran ho, hinda hɔnt'bɛ ga ɔthɛ ran ts'o ga suhɛ 'bɛ. Pɛ nu'bɛ dín nde hin ga suhɛ ra ts'ut'abi, pɛ ga ɔthɛ ran ho, nɛ da numanhojɛ bɛya.

⁴ Nguetho nu'ɛ yɛ ts'ut'abi, Ojá bi zänni da mbäxɛhɛ. Pɛ nu'bɛ dí ɔthɛ ra ts'oqui, ga suhɛ 'bɛ, nguetho i ja rán t'ɛdi di ɛnba n'da. Nɛ Ojá bi un yán t'ɛdi di ɛnba ɛ to'o ɔt' ra ts'oqui.

⁵ Janangue'a i jatho ga ɛc'yɛihɛ yán t'ɛdi ɛ yɛ ts'ut'abi, n'dahma hin di ɛngahɛ. Nɛ gue'a di bɛngahɛ Ojá 'bɛ in zoc ma mbɛihɛ.

⁶ Nɛ janangue'a ga juthɛ 'bɛ'a gätho i äjɛ yɛ ts'ut'abi, n'dahma di thoqui da 'yɔt' yá 'bɛfi ngue bi zänba Ojá, nɛ i táfɛ yán zäbi ɛ.

⁷ Mpähä thoho ga juthɛ xɛn ho to'o gä i ja yán t'ɛdi da 'yädi 'bɛ'a gä da 'yäjɛ. Ga jut'a ma häihɛ, nɛ ga juthɛ yɛ puesto, nɛ mi'da yɛ cota i äh ra ts'ut'abi. Nɛ ga numansuhɛ yán t'ɛdi ɛ to'o gätho i ja yán t'ɛdi.

Ga ɔrpahɛ ran ho ma mijá'ihɛ

⁸ Nɛ ga juthɛ 'bɛ'a gätho dín dupatehɛ, nɛ hin te gam bɛmhɛ ngue dín dupatehɛ bɛya. Pɛ gam bɛmhɛ ngue dan huɛjɛ n'da ngu n'dajɛ. Nguetho nu to gätho ja yán huɛcate bi já'ts'i gätho yán t'ɛdi Ojá ɛ.

⁹ Nguetho gue'a bi man'ɛ yán t'ɛdi Ojá bi 'yɛna: "O guí 'yomt'ɛnihɛ, nɛ o guí hɛcpahɛ rá te ni mijá'ihɛ, nɛ o guím pɛhɛ, nɛ o guidí sɛyabahɛ 'bɛ'a pɛ'ts' ni mijá'ihɛ." Nɛ nu 'bɛ'a gätho mi'da yán t'ɛdi i man yán t'ɛdi, nu'ɛ gätho n'dat'a i ma: "Guí huɛc ni mijá'ihɛ tengu bɛ gní huɛczɛhɛ ni já'ihɛ."

¹⁰ Nu'a ɔt' ran huɛcate, hingui ɔrpa ran ts'o rá mijá'uii a. Janangue'a di já'ts'ɛ yán t'ɛdi Ojá a ran huɛcate i ɔt'a n'da.

¹¹ Nɛ man'da ga humbi ga ɔthɛ na, nguetho dí pahmbɛ ya bin de, ya bi thoh yɛ pa. Damin 'yomfɛnihɛ xɛn ho ya ngue daná hämhɛ yɛ pa gan nuhɛ

ra Hmu, xinda gue'a dá øth_u 'b_u ja má d_u'mi dá εc'y_{ei}h_u.

¹² Ya bi thoh ra xui, ya maguep_u da hyats'i. Mbähä ga b_unth_u y_un t'øt'e ra 'b_uxui, ga he man thäquih_u, ngue dan s_umzeh_uh_u janangue'a da d_uh ran nequi.

¹³ Mbähä ga øth_u a rán säui ran nequi, hin dan ðtih_u, ne hin dam muns'h_u b_u ja y_un johya zeh_u y_u ja'i. Ne x_un dan 'yomt'ēnih_u, x_unga gue'a ma pähä zeh_uh_u ga øth_u, x_un ga øth_u y_u sæi, x_un ga øth_u y_un ts'eya.

¹⁴ P_u jatho gam b_umh_ub_u ga h_umhb_u rá ts'edi a ma Hmu_uh_u ra Jesucristo, ngue ga øth_u tengu bi 'yøt'e, ne him ma gam b_umh_ub_u ga øth_u rá pähä ma ngøc'y_{ei}h_u.

14

'Dahma 'dan'yo b_u na εc'y_{ei}h_u

¹ Nu'b_u 'b_u a n'da ra 'y_uc'y_{ei} gue hin ε p_udi x_un ho, p_u ga simanhoh_u b_u ja mam p_utih_u _u. Ne hin dan junth_u nangue 'b_ue'a im b_uni ngue x_un ho da 'yøt'e.

² Nguetho 'dahma 'dan'yo im b_uns_u 'b_uep_u ní 'y_uc'y_{ei} Oj_u. Nu' _u 'da im b_uni x_un ho da zi gätho 'b_ue'a i ts'i. P_u nu mi'da im b_uni hingui ho 'b_u da za _u 'da y_u ngø.

³ Ne nu ra 'y_uc'y_{ei} gue i si ne i sa gätho 'b_ue'a i ja, p_u hin da zan'a n'da to'o mb_uni hingui ts'i. Ne ximangutho a n'da to'o hingui si, p_u hin da 'y_umbi hingui ho øt'a i si gätho 'b_ue'a i ts'i. Nguetho Oj_u 'da nan zintho.

⁴ Nu'i, to'o e, gue guí _umbi hingui ho øt' ni mi'y_uh_uh_u. Nu rá hmu_us_u n'da da mam 'b_u x_un ho 'b_ue'a øt'a n'da rá 'y_uh_u, o hin'na. P_u guehma da b_umanho n'da ngu n'da ra 'y_uc'y_{ei}, nguetho i ja rá ts'edi ra Hmu di japi da b_umanho.

⁵ Ne i 'b_u i 'da y_u 'y_uc'y_{ei} im b_uni din säya 'da y_u pa. Ne nu mi'da b_uya im b_uni x_un ho 'b_u hin din säya 'da y_u pa. P_ugue n'da ngu n'da da b_uns_u 'b_ue'a x_un ho da 'yøzeh_u.

⁶ Nguetho nu to din säya 'da y_u pa, din säya nangue da b_uni Oj_u. Ne ngutho 'b_u hinga gä i si y_un ts'ihm_u.

_u 'da, njab_u øt'e nguetho im b_uni Oj_u, ne i xifi jamadi Oj_u nangue _u 'da i si. Ximangutho a to gätho i si, njab_u i øt'e nguetho im b_uni Oj_u bi un'na, ne di un ra jamadi Oj_u.

⁷ Njo'o gah_u gue gam b_umh_ub_u dy_u hmu_us_uh_u. P_u y_u mbetigah_u a ma Hmu_uh_u. Ne ngutho 'b_u dí 'b_uhmb_u ne ngutho 'b_u dá tuh_u.

⁸ Nguetho dán däs_uh_u b_u 'b_u Oj_u gätho y_u pa dí 'b_uhmb_u. Ne ngutho 'b_u dá tuh_u, dan däh_u b_u 'b_uh ma Hmu_uh_u ne guexta'a y_u mbetigah_u a.

⁹ Ne gue'a í du ne í ndants'a ra Cristo mahø'n'a, ngue dim hmu nangue _u x_un du ne' _u i 'b_ui.

¹⁰ P_u 'da ah_u hanja gní numan' _u a ni cuh_u ngue guí xihmb_u hingui ho 'b_ue'a i si. Ne nu mi'da ah_u guí p_uhmb_u x_un ho 'b_ue'a gätho i ts'i, p_u hanja gní numan' _u 'da ni cuh_u guí _umf_u nte di muui 'b_u hingui nde da zi 'da y_un ts'ihm_u. Nguetho gätho gah_u dam 'b_uhmb_u b_u ja rá hmi ra z_u'mi ngue'a ra Cristo.

¹¹ Nguetho nt'o't'i 'b_ue'a bi man Oj_u gue'b_u mí 'y_una:

Guehma majua_uni din ja a dí m_u ma, ngue gätho y_u ja'i din d_unyahmu b_u dí 'b_ui,

ne gätho din ju_un b_u ja ma hmi ngue guecä drá Oj_u, bi 'y_un Oj_u.

¹² Janangue'a dí p_uhmb_u, gätho gah_u ga d_uf_u ra güenda Oj_u nangue man t'øt'e zeh_uh_u.

Hin ga jaf_u da d_ung b_u ja ra ts'oqui n'da ma cuh_u

¹³ Him ma numan' _uh_u n'da ngu n'daj_u. P_u hønt'a gam b_umh_ub_u hin ga jaf_u n'da ma cuh_u di fet rá gua b_u ja y_u ts'oqui.

¹⁴ Dí p_ucä nangue ran 'yomt'ēni bi 'dac ma Hmu_uh_u ra Jesús, gue hin'y_u 'b_ue'a da ts'i ngue hingui ho. P_u nu'b_u mb_uns_u n'da hingui ho da ts'i, ra ts'oqui a 'b_u da zi 'b_u.

¹⁵ P_u nu'b_u 'da ni cuh_u hingui nu-manho nin ts'ihm_u zeh_uh_u, nde'b_u hin gui thoqui gui sih_u, nguetho hin guí ørpah_u ran hu_ucate 'b_u guidí thoqui gui sih_u. P_u o guí øth_u nangue ran

ts'ihmε dí 'ue ɰ 'da ni cuhɰ bi pøh ra Cristo 'bɰ mi du.

¹⁶ Pε guí 'yεs'hɰ a ní jafɰ da ts'an'a guí pəhmbɰ xɰn ho.

¹⁷ Nε hin gam bεmhɰ nanguε ran ts'ihmε ná øthɰ rá 'bεfi Ojɰ. Pε nu rá 'bεfi Ojɰ, ga øthɰ ran hocjɰ'i, nε 'dat'a gam bεmhɰ, nε dan johyahɰ nanguε rá Hogandəhi Ojɰ dí 'bɰhmbɰ. Gue'a nam bøni gue rá 'bεfi Ojɰ a.

¹⁸ Nε nu'bɰ njabɰ i øt'a n'da, ma-juəni i ørpa rá 'bεfi ra Cristo a 'bɰ. Nε Ojɰ da numanho a, nε'ɰ yú mijɰ'ihɰ da numanho a.

¹⁹ Mbähä dan εhyahɰ dan hocpa ma mbɰihɰ n'da ngu n'dajɰ, nε 'da dām fäxtahɰ din te ma mbɰihɰ n'da ngu n'dajɰ.

²⁰ Nε hin ga ts'onbahɰ rá 'bεfi Ojɰ nanguε man ts'ihmεhɰ. Mfədi gue gätho xɰn ho da ts'i. Pε hingui ho 'bɰ dadí ɰnbahɰ rá mbɰi n'da ma cuhɰ nanguε 'bε'a dí sihɰ.

²¹ Man'da xɰn ho 'bɰ ga εs'hɰ a na ɰnbahɰ yú mbɰi 'da ma cuhɰ nanguε ra ngø dí sahɰ, o ra vino o 'bε'a gä ní dehe dí sihɰ.

²² Nu'bɰ bi bεn'nahɰ Ojɰ nε guí pəhmbɰ gue xɰn ho 'bε'a guí sihɰ, xɰn ho a 'bɰ. Nε'a Ojɰ in numanho. Pε hin dá yəthɰ a. Nε di johya n'da 'bɰ xise rá mbɰi xɰn ho 'bε'a gätho i øt'e, nε hin te mbεm buya.

²³ Pε nu'bɰ n'da im bεni hingui ho da ts'i 'bε'a gätho i ja, pε nu'bɰ bi zi buya, ya ra ts'oqui a bi 'yøt' 'bɰ. Nguetho 'bexque bi bεni bi mbεsta'a rá pähä Ojɰ 'bɰ mi zi. Nε'ɰ 'bε'a gätho dí øthɰ, nu'bɰ hin dí pəhmbɰ majuəni rá pähä Ojɰ a, ra ts'oqui 'bɰ dí øthɰ a 'bɰ.

15

Ga homhbɰ 'bεpɰ dí zac yú mbɰi ma cuhɰ

¹ Pε nuju 'bɰ dí pəhmbɰ xɰn ho 'bε'a da zä da 'yøt'a n'da, pε nde'bɰ man'da gam bεmhɰ ga fäxhɰ ɰ hin ε pədi xɰn ho, xinda gue'bɰ ga øthɰ 'bε'a gätho dīm bεnschɰ xɰn ho.

² Pε n'da ngu n'dajɰ ga øthɰ 'bε'a i numanho ma mi 'yεc'yεihɰ gue 'bε'a dín te yú mbɰi ɰ.

³ Tengu ra Cristo, him bi 'yøt'e 'bε'a di hose pε bi 'yøt'e 'bε'a bi numanho Ojɰ. Jananguε'a bi 'yεmp'a rá Ta: “Go dá tuxä yɰn ts'ante bi si i,” bi 'yεn a ra Cristo.

⁴ Nε 'bε'a gätho bi t'o't' maya'bɰ bɰ ja rām hman Ojɰ, bi t'o't'i ngue da xängahɰ, nε di zerca ma mbɰihɰ, di jajɰ ga tømhbɰ rām fäts'i Ojɰ, hin dan xømbɰihɰ.

⁵ Ojɰ di jajɰ dan zəmhɰ bɰ, nε di zerca ma mbɰihɰ. Nε dí äp rá mate di ja ahɰ 'da'angu guim bεmhɰ n'da ngu n'da ahɰ, nguetho 'darbɰ guí 'bɰhmbɰ ra Cristo Jesús.

⁶ Nε jananguε'a da zä n'dat'a guim bεmhɰ 'bɰ guí thəndehɰ Ojɰ, ngue nu rá Ojɰ nε rá Ta ma Hmuhɰ ra Jesu-cristo.

Gä da sih ra hogamhman ɰ hing yɰ judío

⁷ Jananguε'a n'da ngu n'da ahɰ gan numanhohɰ, nε ɰ yɰ judío nε ɰ hing yɰ judío, tengu thofo ra Cristo 'da nan zimanhogdahɰ n'da ngu n'dajɰ. Nε gue'a ná εspahɰ Ojɰ a.

⁸ Nguetho bí 'yεh ra Cristo ngue din 'yεhe nanguε yɰ judío. Nε bi jə'ts'a mi man Ojɰ maya'bɰ ngue bi sih yám bombøta yɰ judío ba εh ma yəntehɰ. Jananguε'a bi fədi majuəni bi man Ojɰ.

⁹ Pε nε ɰ hing yɰ judío nε ɰ yɰ judío bi jap ra Cristo 'darbɰ bi 'yεspa Ojɰ ɰ nanguε rá mate. Tengu mán t'o't'i 'bε'a bi xih rá Ta ra Cristo:

Ga xi ɰ hing yɰ judío nanguε ni mate, nε ga xifi εmmε xɰn ho i, bi 'yεmb rá Ta a ra Cristo.

¹⁰ Nε man'da bi man ra t'ohni: Gan johyahɰ ya gyɰ jə'i gue hin gyɰ judío ahɰ, gan 'yohɰ ɰ bi huand Ojɰ ngue yɰ judío.

¹¹ Nε man'da bi mam bɰ: Dami 'yεspahɰ ra Hmu Ojɰ gyɰ jə'ihɰ ngue 'dahma 'dan'yo bɰ gná yəhɰ gätho ná ngəni ra ximhäi, gätho guí numansuhɰ Ojɰ.

¹² Nε bi 'yεn a ra pøngahyɰ Isaías:

Dim 'bɥ a n'da rām bom'beto ra Isai
gue nɛ'ɥ hing yɥ judío da 'yɛmbi
rá Hmu,

ngue da dɔ'bɥ rām fäts'i a, bi 'yɛna.

¹³ Nu'a Oja di jajɥ dí tɔmhɥ ran ho
bi xijɥ. Janangue'a dí äp Oja da
hyut'a ni mbɥihɥ nangue guí ɛc'yɛihɥ
a. Nɛ xíngui ts'ɥ nte guim bɛmhɥ, pɛ
thocpa thoho gui tɔmhɥ da mbäx ahɥ
rá Hogandahi Oja nangue rá ts'edi.

*Iman ra Pablo hanja bi 'yo't' na ran
zofo*

¹⁴ Ma zi cu ahɥ, dí pácä gue xɥn ngu
ni hogambɥihɥ, nɛ i ja nin 'yomfɛnihɥ
xɥn ho, nɛ guí pɥhmbɥ 'da gdín xänba
thohohɥ n'da ngu n'da ahɥ.

¹⁵ Pɛ guehma dá hut'anzambɥi dá
ot'ahɥ na, ngue dadí bɛn'nahɥ 'bɛ'a gá
pɥhmbɥ. Nguetho gue'a ran t'ɛdi bi
'dacä Oja nangue rá mate.

¹⁶ Nguetho rá mbɛfigä ra Cristo
Jesús bɥ 'bɥ ɥ hing yɥ judío, dí m
mangä ran ho ma'da'yo. Nɛ tengu'bɥ
drá mbäjä dadí hocpa rá 'bɔts'e Oja,
nu'a nám bɔni dadí hoc'a ni mbɥihɥ
ngue hing yɥ judío ahɥ n'dahma da
numanho ahɥ Oja. Nɛ mahoqui ahɥ
nangue rá Hogandahi Oja guín 'yohɥ.

¹⁷ Janangue'a ɛmmɛ i hu ma mbɥigä
nangue 'bɛ'a gätho bi 'yɔrpa ɥ hing
yɥ judío a ra Jesucristo, bi jaqui bi
bɔmanho rá 'bɛfi Oja dá ɔt'ä bɥ i 'bɥ ɥ.

¹⁸ Pɛ hingui sä gam mangä 'bɛ'a
bi 'yɔt'a ra Cristo nangue ɥ mi'da yú
mbɛfi. Pɛ hɔnt'a da zä gam mangä
'bɛ'a bi 'yɔrpa dám pɛcä. Nɛ bi jap
ɥ hing yɥ judío da dɛn'na ra Cristo
nangue ram hma dá xifi nɛ nangue
yɥn t'ɔt'e bi 'yuti.

¹⁹ Nguetho bi 'yɔt' yɥ hmɛpya, nɛ
yɥn t'ɔt'e mixte nangue rá ts'edi rá
Hogandahi Oja. Nɛ dá ja'ts'ä ma 'bɛfi
dá mangä ran ho ma'da'yo nangue
ma yäntehɥ ra Cristo. Dá dɥ'mi dá
mangä bɥ Jerusalén, nɛ dá mangä
gätho yɥ xɛqui nán zant'i ra häi gue'bɥ
go má sɔm bɥ Ilírico, gätho dá mangä
bɥ ram hma.

²⁰ Nɛ guehna dá nde ga ɔt'e, gue dá
mba dá mamp'a ram hma guepɥ him
mi fäpɥ rá thuhu ra Cristo. Ngu hin

dá nde dá mba bɥ ja yú 'bɛfi ɥ mi'da bi
mbɛn'na ra Cristo.

²¹ Pɛ dá ɔt'ä tengu bi mam bɥ ja rá
t'ohni, ngue i ɛna:

Nu'ɥ 'da gue njäm'bɥ mi sifi pɛ nuya
da bäh ya.

Nɛ nu'ɥ 'da njäm'bɥ mi ɔde da zɔni da
bädi nangue rá 'yu Oja.

Im bɛni da mba bɥ Roma a ra Pablo

²² Nɛ janangue'a him 'bɛxque bi zä
dá mba bɥ guí 'bɥhmbɥ. Nguetho
guexta'a mi ja ma 'bɛfi ua bí ja ra
xɛqui ua nán jongua.

²³ Pɛ nuya ya nte mi ja ua ma 'bɛfi
ya. Nɛ xɥn ngu yɥ nidi mín nde xcá
mba bɥ guí 'bɥhmbɥ bɥ Roma.

²⁴ Nɛ mí ts'utho ya ga mbabɥ ga
zɛngua ahɥ nɛ dam 'bɥhmbɥ bɥ 'da yɥ
pa. Nɛ nu'bɥ dá thopɥ España, da zä
dan hyɥmhɥ ts'ɥ bɥ ja ra 'yu ní mba
bɥ.

²⁵ Pɛ 'bɛ ga mba bɥ Jerusalén, nɛ ga
dä bɥ a ra mbɛti dí mbäx ɥ yɥ 'yɛc'yɛi
bí 'bɥpɥ.

²⁶ Nguetho bi bɛn ɥ yɥ cu bí 'bɥpɥ
Macedonia nɛpɥ Acaya ngue da
mbäx'i ts'ɥ yɥ hyoya 'yɛc'yɛi bí 'bɥpɥ
Jerusalén, ngue ga hɥx 'bɥ dá mba bɥ.

²⁷ Nɛ gue'a bi zänni da 'yɔt'ɥ hing
yɥ judío, nguetho in nde dí co'ts'a ra
mate bi t'ørpe. Nguetho bi gomhɥ
rán japi Oja ɥ hing yɥ judío ɥ yɥ judío
gue yú mi 'yɛc'yɛihɥ 'bɥpɥ Jerusalén.
Janangue'a nde da mbɛnbi ts'ɥ ra
mbɛti ɥ.

²⁸ Nɛ nu'bɥ ya dá dä a 'bɛ'a bi 'bɛhni,
ja ga mba bɥ Roma ga nu ahɥ bɥ, nɛ ga
thocä bɥ España bɥya.

²⁹ Nɛ nu'bɥ dá sɔngä bɥ guí
'bɥhmbɥ, dí pácä da 'yɛnscahɥ rán japi
xɥn ngu a ra Cristo nangue dí pɥhmbɥ
rám hma.

³⁰ Ma zi cu ahɥ 'yɔrcahɥ ts'ɥ ra
mate ɛmmɛ gui 'yäfɥ rām fäts'i Oja
nanguécä, nangue 'dat'a ma Hmuɥ
ra Jesucristo nɛ nangue rá Hogandahi
Oja bi jajɥ dan huɛjɥ.

³¹ Dami xihmbɥ Oja da yängui
nangue ɥ hing yɥ 'yɛc'yɛi bɥ ra häi
Judea, guet'a ra xɛqui bɥ Jerusalén.
Nɛ dami 'yäfɥ rá mate Oja nangue
ɥ yɥ cu bí 'bɥpɥ Jerusalén, ngue da

hyãmanho a ra mbeti ga hax bu ga unni, ngue bi mben'ndu hing yu judío bu Macedonia nepu Acaya, ngue'u yu cu.

³² Ne nu'bu da nde Oja dan johyagã 'bu dá mbagã bu, dan säya ts'u bu guí 'buhmbu.

³³ Ne nu Oja nzai i hurpa rá mbui n'da, pe ne ahü da hyut'a ni mbuihu. Ne hont'a gam bẽmhbu a ya.

16

Nu ra Pablo i penba ran zengua yu amigo

¹ Nuna man juhu ra Febe, mi ts'utho da mba bu guí 'buhmbu ya ne di zengua ahü na. Nuna, rá 'befi im fãxte ram peti bu Cencia.

² Ne dami simanhohü na, nangué rá thuhu ma Hmuhu, ngue nuju dyu 'yẽc'yẽi gue'a man sähu ga øthu. Ne dami fãxhu 'be'a gãtho ní 'befi da 'yøt'a ra Febe, nguetho guesẽ bi mbãx u xun ngu mi'da, necã bi mbãxqui.

³ Dami zenguagui ts'u bu ra Priscila, ne ra Aquila rá ndø, ma mimbefihe nangué rá 'befi ra Cristo Jesús.

⁴ Ne nugã 'bu mi t'ẽna xtã thogã, ne u mi t'ẽna xtã tho u 'bu mí yãngã 'bu n'dandj. Gue'a ná undã ra jamadi Oja nangué u. Pe hinga hõngdã pe ne u gãtho yãm peti yu 'yẽc'yẽi ngue hing yu judío, 'da xna undãhe ra jamadi Oja nangué u.

⁵ Ne dami zenguagui ts'u u gãtho dim peti bu rá nguse ra Aquila. Ne'a ma amigogã ra Epeneto dami zenguagui ts'u bu a. Nu'a ra mbudi 'yẽc'yẽi bu ja ra häi Acaya a.

⁶ Ne'a ra María, dami zenguagui ts'u bu. Nu'a ẽmmẽ xun ngu ra 'befi bi 'yøt'e nangué ahü.

⁷ Ne a ra Andrónico ne ra Junias ma mijudíohe, ne 'darbu dá sähe ran unbi. Nu'u gãtho yu 'bãihu ra Cristo i numanho u, ne m'bet'o bi 'yẽc'yẽi ra Cristo u xinda guecã.

⁸ Ne a ra Amplias dami zenguagui ts'u bu. Dadí huẽcã a nangué rá thuhu ra Hmu.

⁹ Ne dami zenguagui ts'u bu ra Urbano, ma mimbefi'be nangué ra

Cristo, ne ra Estaquis ngue dadí huẽqui.

¹⁰ Ne a ra Apeles dami zenguagui ts'u bu. Nu'a ẽmmẽ bi ts'ã rá t'ẽc'yẽi, ne bi bõmanho. Ne u 'bupu ja rá ngu ra Aristóbulo dami zenguagui ts'u bu.

¹¹ Ne a ra Herodiön ma mijudío'be, ne u 'bupu ja rá ngu ra Narciso, gue nu yu 'yẽc'yẽi 'bupu, dami zenguagui ts'u bu.

¹² Ne a ra Trifena ne ra Trifosa dim pefi nangué ra Hmu, gãtho dami zenguagui ts'u bu. Ne a ra Pérsida mahuẽqui a, ne a xun ngu ra 'befi bi 'yøt'e nangué ra Hmu.

¹³ Ne dami zenguagui ts'u a ra Rufo, an thahni da 'yørpa rá 'befi ra Hmu, ne a rá mbe tengu'bu ma mbegã a.

¹⁴ Ne a ra Asíncrito, ne ra Flegonte, ne ra Hermas, ne ra Patrobas, ne ra Hermes, ne u yan 'yohu bí 'buhmbu u, dami zenguagui ts'u bu.

¹⁵ Ne a ra Filólogo, ne ra Julia, ne ra Nereo ne a rán ju a, ne'a ra Olimpás, ne'u gãtho mi'da yu 'yẽc'yẽi bí 'bupu.

¹⁶ Ne damín zenguahu n'da ngu n'da ahü nangué ran huẽcate. Ne gãtho yãm peti yu 'yẽc'yẽi ja ua i pen'nahü ran zengua.

N'da ran zofo rán zẽgui bi man ra Pablo

¹⁷ Pe dí xi ahü ma zi cu ahü, damim fãschu nangué u to'o in nde di hec'ahü gue di 'uec'ahü nangué a ra hogamhma gãn xãnbahu. Pe hin gui 'yurbahu ra güenda u.

¹⁸ Ne nu'u yu 'yut'ate, hingui ørpa rá 'befi ma Hmuhu ra Jesucristo u. Ne i häte thoho nangué ẽmmẽ xun ho 'be'a mma ne i sixmanho ahü. Pe i härpa yu mbui u 'da hingui pãdi dim fãse. Ne gue'u yu 'befi zẽhe i øt'u.

¹⁹ Pe nu'u mi'da gãtho i pãdi hin gui festahu rám hman Oja. Janangué'a i hu ma mbuigã. Pe dadí hec'a thohohu ngue'a dín nde ahü gui pãhmbu gãtho 'be'a xun ho, pe nu'a hingui ho hin dín nde ahü gui pãhmbu a.

²⁰ Ne nu Oja ngue'a nzai di hoc ra sui, nu'a di ja ahü 'dahmantho gui 'yethu bu häi ra zĩthu nangué u to in nde di hec'ahü. Janangué'a gui

comhbu rá mate ma Hmuhu ra Jesu-
cristo. Ne hont'a gam bembhu a ya.

²¹ Nuna ra Timoteo i pen'nahu ran
zengua, ma mimbefi'be na. Nehna
ra Licio nehna ra Jasón, nehna ra
Sosípater, ma mijudíóhe ya, gátho i
pen'nahu ran zengua.

²² Nugä dí Terciögä rá 'yosøcuägä
ra Pablo, dí o't'ä ra søcuä ja ua, dadí
zengua ahü nangué ma Hmuhu.

²³ Nehna ra Gayo, i pen'nahu ran
zengua, nuna di säyagui ua rá ngu drá
Pablogä, neü gátho yu 'yēc'yēi di säyabi
ua rá ngu. Nehna ra Erasto i ja rá
'bēfi i hax ra mbeti ua ja ra hnini,
nehna man 'yohuhu ra Cuarto, gátho
i pen'nahu ran zengua.

²⁴ Dami comhbu rá mate ma
Hmuhu ra Jesucristo gue gátho ahü.

*Hont'a Oja ga espahu gátho yu pa
mazai*

²⁵ Zai ga espahu Oja, nu'a i ja rá
ts'edi di zet'a ni t'ēc'yēihü 'bū guím
bembhu ran ho ma'da'yo ngue 'bē'a bi
'yōt' ra Jesucristo, tengu dí m mangä.
Nguetho nuya i si ahü ram hma ngue
maya'bū thoho him mí fadi.

²⁶ Pe nuya i pa mhman ya, ne i sifi
gátho yu jā'i hōnbū go hapü i 'būi gátho
ra ximhäi. Ne nu'a ram hma i hman
ya, guet'ü yám hman ü yú pōngahyā
Oja maya'bū. Ne i hman ya nangué
rán t'ēdi Oja gue i 'būi mazai, in ndepe
gátho yu jā'i da 'yēc'yēi ra hogamhma.

²⁷ Emmē xun ho rá 'yu Oja bi 'dajü,
janangué'a ga espahu Oja gátho yu
pa mazai nangué ga espahu ra Jesu-
cristo. Ne hont'a dí xi ahü ya.

1 CORINTIOS

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɛ yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja ra dɔhnini Corinto

Ran zɛngua

¹ Ma zi cu ahɛ guí 'bɛhmbɛ bɛ ra dɔhnini Corinto, dí ot'ahɛ ra sɔcuɔ i jaua. Dí zɛngua ahɛ gátho gyɛ 'yɛc'yɛihɛ Ojɔ. Nɛ nugä drá Pablogä, bi huangä Ojɔ, nɛ rá pähä zɛhɛ bi xiqui gam mangä rá m hman ra Jesucristo hɔnbɛ go hapɛ. Nɛ'a man 'yohɛhɛ ra Sóstenes dí 'bɛ'be ua, di zɛngua ahɛ.

² Nu'a ra Cristo Jesús bi 'uec'a ni mbɛihɛ bɛ ja ra ts'oqui. Nɛ bi zon'nahɛ guí 'yɔrpahɛ rá 'bɛfi Ojɔ. Nɛ tengu'bɛ 'darpɛ guí 'bɛhmbɛ ɛ mi'da to'o gátho i thɛnde ma Hmuhɛ ra Jesucristo, ngue n'dat'a ra Hmu dí comhbɛ ɛ.

³ Nɛ dí äpä Ojɔ ma Tahɛ nɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo ngue di 'da ahɛ yán japi, nɛ'a rán johya guí hyámhbɛ a.

Bi dɪn yán japi Ojɔ nguetho i 'bɛhmbɛ ra Cristo

⁴ Bi 'da ahɛ yán japi Ojɔ nguetho 'darpɛ guí 'bɛhmbɛ ra Cristo Jesús. Gue'a ná undä ra jamadi Ojɔ a ya.

⁵ Nɛ nte di 'bɛpɛ ja nim pɛtihɛ, nguetho 'darpɛ guí 'bɛhmbɛ ra Cristo. Pɛ gä i ja ahɛ ran 'yomfɛni da zä guí pähmbɛ xɛn ho a ya, nɛ da zä guim mamhbɛ xɛn ho rá 'bɛfi Ojɔ ya.

⁶ Nɛ gue'a rá m hman ra Cristo gä hyámhbɛ, gue'a gní bɔmanhohɛ a ya.

⁷ Janangue'a i juadi xɛn ho rá ts'edi bi 'da ahɛ Ojɔ nangue rá 'bɛfi guí ɔthɛ gátho gní tɔmhɛ dí 'yɛh mahɔn'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

⁸ Nɛ di ja ahɛ Ojɔ gan zámhbɛ bɛ gue'bɛ go rán zɛgui yɛ pa, janangue'a nte ma ts'oqui da dɪn'nahɛ 'bɛ bá peng ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

⁹ Nguetho dí pähmbɛ nzäi di ja'ts'a im man Ojɔ, nɛ guesɛ Ojɔ bi zoncahɛ dam 'bɛhmbɛ rá Ts'ɛnt'ɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

Bin sɛh yɛ 'yɛc'yɛi

¹⁰ Dí äcä ra mate n'dat'a guim bɛmhɛ, nguetho guí tɛnhɛ a ma Hmuhɛ ra Jesucristo. Nɛ 'yo guidín hejɛ, pɛ jatho n'datho guim bɛmhɛ nɛ n'dat'a guí 'yɔthɛ.

¹¹ Gue'a dí xi ahɛ a, ma zi cu ahɛ, nguetho bi xicä 'da yɛ cu ngue yá mɛnguhɛ ra Cloé, bi xiqui 'bɛ'a guí ɔthɛ.

¹² Nguetho guí ɛmhɛ 'da ahɛ guí tɛngahɛ, nɛ ɛn'i 'da tɛn ra Apolo, nɛ ɛm mi'da tɛn ra Pedro, nɛ ɛm mi'da ngue tɛn'na ra Cristo.

¹³ Pɛ ha guím bɛmhɛ gä xɛmhɛ ra Cristo. O xigä ha dá tugä bɛ ja ra pont'i nangue ahɛ. Uague guím bɛmhɛ ngue gán xixyáhɛ nangue ma thuhugä.

¹⁴ Pɛ jamadi Ojɔ ngue njo'o to dá xixyá ahɛ, hɔnt'a ra Crispo nɛ ra Gayo.

¹⁵ N'damhma njon da zä da ma bin xixyá nangue ma thuhugä.

¹⁶ Nɛ hɔnt'ɛ gátho 'bɛpɛ rá ngu ra Estéfano dá xixyábi. Pɛ hin dím bɛngä 'bɛ 'bo'o xcamá xixyábi mi'da, uague hɔnt'ɛ.

¹⁷ Nguetho hinga gue'a ra 'bɛfi bi xicä ra Cristo ga ɔt' ran xixyá, pɛ bi xiqui gam mangä ran ho ma'da'yo. Pɛ nu'bɛ dím mangä a, pɛ hin dí yá tengu bɛ na yá yɛm bámhyá, nguetho hɔnt'a dí honi da bäh yɛ jɔ'i ma ts'oquihɛ i du ra Cristo bɛ ja ra pont'i. Janangue'a din ja ra ts'edi ram hma di hocpa yá ts'oqui ɛ.

Gue'a ra Cristo ní 'dajɛ ran 'yomfɛni Ojɔ

¹⁸ Pɛ nu'a ram hma ngue ra Cristo bi du bɛ ja ra pont'i, ɛmbi nte ní mbatho ɛ ní mba bɛ ja ran ɛnbi mazäi. Pɛ nujɛ ná mbähä bɛ ja ra temazäi, dí pähmbɛ gue'a ram hma ní zinjɛ Ojɔ ngue bi du ra Cristo bɛ ja ra pont'i, bi hoga ma ts'oquihɛ.

¹⁹ Nɛ i ɛm bɛ rá t'ohni Ojɔ:

Ga uti ngue nte ní mbatho ɛ im ma jase yán 'yomfɛni,
nɛ ga hacpa yá ts'edi zɛhɛ yɛ jɔ'i, ga ɛm bɛ ma'ueni, bi 'yɛn Ojɔ.

20 Nguetho bi zän Oja hin te ní mbat u to'o ɛna jase yán 'yomfɛni, nɛ'ɛ ɛmme bin xäse yám hmanse yu ja'i, nɛ'ɛ ɛna pɔdi da dah yam hma. Nguetho hingui sä da yan a n'da u nangué yám hman u.

21 Nɛ bi bɛnsɛ Oja, bi zän buya ngue hin dí bɔ Oja n'da u yán 'yomfɛnisɛ. Pɛ bi zänni da yan u to da hyan'a rám hma nangué ra Cristo bi du, madague'bu t'ɛmbi nte ní mbatho.

22 Nguetho nu ma mijudíohe im bɛni gue'ɛ yán t'ɔt'e mixte da nu 'bu gue'a n'da ram hma ngue majuañi. Nɛ nu'ɛ 'da ni mɛnguhɛ ngue hing yu judío ahu nzai i honse n'da ram hma ngue i ɛmb zɛhɛ majuañi.

23 Pɛ nu'a ram hma dí m mamhbu ngue bi du bu ja ra pont'i ra Cristo, njonguin numanhosɛ a. Nɛ'ɛ yu judío i san tho 'bu i sifi, nɛ'ɛ hing yu judío i ɛmbi nte ní mbatho 'bu i sifi.

24 Pɛ nuju ngue bi zoncahu Oja, madague'bu dyu judíohe ogue hin dyu judíohe, pɛ n'dat'a dí pahmbu i ja rá ts'edi Oja di hoga ma ts'oquihu nangué'a ra Cristo bi du. Janangue'a bi nequi ɛmme xan ndoho rán 'yomfɛni Oja.

25 Nɛ nuna ra 'yu bi zän Oja, pɛ man'da di muui na, madague'bu t'ɛmbi hin te ní mbatho, xinda gue'ɛ yá 'yuse bi zän zɛhɛ yu ja'i. Ngue gue'a í t'ɛmbi hin'yu rá ts'edi Oja a, ngue bi du ra Cristo, pɛ man'da xan ngu bu ní nequi a, xinda gue'ɛ gátho yán t'ɔt'e zɛhɛ yu ja'i.

26 Ma zi cu ahu ngue bi zoncahu Oja, gam bɛmhbu hague dín jahu bu na nuju ra ximhäi, ngue xan nguju dyu 'yambuihu, nɛ xan nguju hin'yu ma ts'edihu, nɛ xan nguju ngue bin hyoya ma tahu.

27 Pɛ bi huan Oja u i t'ɛmbi yu 'yambui, n'damhma da mbɛ'ts' yá sä u i jase yán 'yomfɛni. Pɛ gue'a í huan Oja u hin'yu yá ts'edi bu na nu ra ximhäi, janangue'a da mbɛ'ts' yá sä u i jase yá ts'edi.

28 Nɛ bi huan Oja u nte di muui bu na nu ra ximhäi, nɛ'ɛ to'o i pa nts'ani, pɛ man'da in numanho Oja u, nɛ gue'a dí 'berpa yá ts'edi u to'o ɛna i ja se yán

t'ɛdi.

29 Janangue'a njon di jap Oja din 'yɛzɛhɛ.

30 Nɛ bi jajhu Oja 'darpɛ dám 'bɛhmbu ra Cristo Jesús, nɛ gue'a ní 'daju ran 'yomfɛni Oja a, nɛ nangué'a ra Cristo ní zimanhoju Oja, nɛ gue'a í 'yørcahu Oja ngue yá t'ɛhni gahu a, nɛ gue'a ní yanju bu ja ran ts'o.

31 Nguetho i mam bu ja rá t'ohni Oja, hin'yu 'bɛ'a man'da ran ho da zä da man'a n'da, hinda hont'a ran ho bi 'yørpa Oja.

2

Hont'a ram hma 'bɛ'a í du ra Cristo i ja rá ts'edi

1 Ma zi cu ahu, nu'bu má mbagä bu guí 'bɛhmbu, ngue dá xi ahu rám hman Oja majuañi, pɛ hin dá huan thohogä yam hma guepu da numan-hogä ra ximhäi, nɛ hin te dá ma nangué man 'yomfɛnisɛ.

2 Nɛ nu'bu má bɛni ga mba bu guí 'bɛhmbu, pɛ dá bɛni hont'a ga xi ahu 'bɛ'a ín nba ra Jesucristo 'bu mí du bu ja ra pont'i.

3 Nɛ nu'bu mám 'bɛhmbu bu, dá ɔt'ä hin'yu ma ts'edi, nguetho dá su Oja hin da numanho 'bu xcá uɔspa mam hmanse, nɛ dá fɛt'i.

4 Nɛ nu'bu mán yahu bu ngue dá xi ahu ram hma, hinga gue'a mam hmanse ngue mahotho bi pät a ni mbuihu, pɛ hont'a rá ts'edi rá Hogandahi Oja bi zä bi hoc a ni mbuihu.

5 Janangue'a hinga gue'ɛ yán 'yomfɛni 'da yan 'yohu bi ja ahu gá 'yɛc'yɛihu Oja, pɛ hont'a rá ts'edi zɛhɛ Oja bi ja ahu gá 'yɛc'yɛihu.

Rá Hogandahi di japi dí fq Oja

6 Pɛ nu'a ram hma dí m mamhbu nangué ra Cristo, go i pɔ u xan ho yá t'ɛc'yɛi, ngue ran 'yomfɛni majuañi a. Nɛ hinga gue'a rán 'yomfɛni ra ximhäi bi bɔ u xan ho yá t'ɛc'yɛi, xinga gue'ɛ yám hmanse u yá ngurpi ra ximhäi, nɛ nu'ɛ mi ts'ɛtho di 'bɛh yá ts'edi.

7 Pɛ nu ran 'yomfɛni dí m mamhbu him mám fɔdi, pɛgue urcahu Oja ya,

nangue ra Cristo mi sänni da yanjũ 'bũ him mani 'yõt' ra ximhäi, nẽ da zixcahũ bũ mahẽts'i ní comhbũ rán ho bũya.

⁸ Pẽ xinga n'da Ʃ i ẽna jase yá ts'edi ua ja ra ximhäi ngue i pãpa rán 'yomfẽnĩ Ojã. Nu'bũ xtám bã'ũ 'da, hin xtí cuarpũ ja ra pont'i a ra Hmu mixte.

⁹ Pẽ tengu mán t'o't'i bũ ja rá t'ohni Ojã:

Hin da zã da bãse n'da a ran ho bi zãn Ojã da 'yõrpa Ʃ to'o hõnt'a Ojã im bẽnĩ,

nẽ njãm'bũ da zã da 'yõse n'da,

nẽ njãm'bũ da zã da nuse n'da, bi 'yẽn rá t'ohni Ojã.

¹⁰ Pẽ nujũ dí pãhmbũ a, nguetho bi xijũ rá Hogandãhi Ojã. Nẽ nu rá Hogandãhi Ojã dí ẽts'i xũn ho bũ ja rán 'yomfẽnĩ Ojã, nẽ gue'a i xijũ a bũya.

¹¹ Tengu yũ jã'i hin jon da zã da bãpa rá mbũi rá mĩjã'ĩui, pẽ hinda hõnt'a rá mbũi zehẽ n'da i pãdi. Nẽ in jabũ Ojã, njon da bãpi 'bẽ'a mbẽnĩ, pẽ hinda hõnt'a rá Hogandãhi zehẽ i pãdi. Nẽ di bẽngahũ a.

¹² Nguetho bi 'dajũ rá Hogandãhi Ojã, nẽ hinga gue'a rán 'yomfẽnĩ ra ximhäi, ngue in nde di bẽngahũ rán 'yomfẽnĩ Ojã, nẽ gãtho yá hogant'unni bi 'dajũ nangue rá mate xũn ndoho.

¹³ Pẽ nu'bũ díim mamhbũ rán 'yomfẽnĩ Ojã, pẽ hin dí uãspahũ yũm hma nangue man 'yomfẽnĩ sehũ, pẽ hõnt'ũ yũm hma bi xãngahũ rá Hogandãhi Ojã, nẽ da zã dí xihmbũ xũn ho Ʃ to'o bin t'un rá Hogandãhi Ojã.

¹⁴ Pẽ nu'a hingui 'bũhmi rá Hogandãhi Ojã, hingui sã da hyãni 'bẽ'a gãtho i xãngahũ rá Hogandãhi Ojã, nẽ ẽmbi rám hman a n'da ra 'yãmbũi. Nẽ njãm'bũ sã da bãdi, hinda hõnt'bũ dim 'bũhmi rá Hogandãhi Ojã.

¹⁵ Pẽ nu'a ra jã'i ngue 'bũhmi rá Hogandãhi Ojã da zã da bãdi 'bẽ'a nam bõn'a 'bẽ'a gã i ja, ngue nda'a da numanho nẽ nda'a hin da numanho. Pẽ nu'a hing ra 'yẽc'yẽi hin da zã da bãpa yũn 'yomfẽnĩ Ʃ yũ 'yẽc'yẽi.

¹⁶ Njon da 'yẽnse da bãpa rán 'yomfẽnĩ Ojã ra Hmu, njo'o da xifi

xũn ho 'bẽ'a da 'yõt' Ojã. Pẽ nujũ dí comhbũ a rán 'yomfẽnĩ a ra Cristo.

3

I comhbũ Ojã rá 'bẽfi Ʃ yũ mbẽfi

¹ Ma zi cu ahũ, nu'bũ mãm 'bũhmbũ bũ him bi zã dá xi ahũ Ʃ xũn hẽi tengu i si Ʃ in 'youi xũn ho rá Hogandãhi Ojã. Pẽ dá xi ahũ tengu'bũ gmĩ 'yothohũ ua ja ra ximhäi, uague tengu'bũ ja gnĩm 'bũhmbũ nangue ra Cristo.

² Pẽ dá xi ahũ a hingui hẽi tengu'bũ ra xi'ba thoho dá 'da ahũ, nguetho tengu'bũ hin ní zã gui sihũ xũn ho ra hmẽ. Nẽ nguetho ya, guexta'a hõnt'a ra xi'ba da zã gdín sihmehũ.

³ Nguetho hin guín zac ni mbũihũ. Nẽ guín nde gam mixte zehẽhũ, janan-jabũ gadín sũhmbũ. Pẽ ha hin guí ẽthũ tengu'bũ gyũ jã'i thohohũ ua ja ra ximhäi.

⁴ Nguetho guím mamhbũ to'o guí tẽnhdũ, nẽ 'da'ahũ guí ẽmhũ guí tẽngahũ, nẽ mi'da ẽna tẽn ra Apolo. Pẽ gue'a gnĩ 'yõthũ tengu'bũ gyũ jã'i thohohũ.

⁵ 'Bẽ'a dadĩ mu'be a ra Apolo. Ha hin guí pãhmbũ ngue yá mbẽfi thoho gã'be Ojã, ngue dá fãxa'be gã 'yẽc'yẽihũ ra Hmu, nangue ra 'bẽfi bin 'dac'be n'da ngu n'da gã'be.

⁶ Nugã dá tuh ra hmudã bũ, nẽ nu'a ra Apolo bi uãpi, pẽ nu'a Ojã bi japi bin te nẽ bi bõx Ʃ yũ hmudã.

⁷ Janangue'a hin'yũ rá ts'edi a bi duh ra hmudã, xinga gue'a bi uãpi, pẽ hõnt'a Ojã i ja rá ts'edi ngue bi japi bin te yũ hmudã a.

⁸ Nẽ nugã dí comhma'bẽfi'be a ra Apolo, nẽ nugã dá tuhu, nẽ nu'a ra Apolo bi uãpi. Nẽ di 'dac'be Ojã 'bẽ'a in nde di 'dac'be nangue ra 'bẽfi dá õt'be n'da ngu n'da gã'be.

⁹ Nẽse Ojã dí comhbe rá 'bẽfi. Nẽ nu'ahũ tengu'bũ yá huãhi ahũ Ojã ngue bi thuhu.

Nẽ nu'ahũ tengu'bũ n'da ra ngu ngue i hõ a Ojã.

¹⁰ Nẽ nugã tengu'bũ n'da drã ngũrpagãdo nangue rá mate zehẽ Ojã, ngue dá fã'mi xũn ho yá guangujãdo a ra ngu. Nẽ nu man'da pẽ di thoqui

dim pɛpɛ ja a ra ngu. Pɛ n'da ngu n'da ra mbɛfi 'bɛ dim pɛpɛ ja a ra ngu, pɛ i jatho dim pɛfi xɛn ho.

¹¹ Nɛ njon da zä di pärpa a rá guan-guǵado ra ngu, nɛ hɔnt'a ra Jesucristo ngue rá guangu n'da rá ngu Oǵa.

¹² Pɛ nu'u to'o di thoc'a ra ngu, sä da huahni xɛn ho 'bɛ'a da japi. Xɛn ho 'bɛ xɔtho yɛ do dí fɔt't'a ra ngu, nɛ nu rá 'bet'e, xɔtho yɛ t'ɛgui ɛ. Pɛ 'bo'o im bɛni dí fɔt't' yɛ za, o gue yɛ 'yox'yo, nɛ 'bo'o im bɛni dí mbet' yɛ paxi.

¹³ Nɛ nu yá 'bɛfi n'da ngu n'da yɛ 'yɛc'yɛi da hnu hangu nangu di muui 'bɛ bi zɔn ra pa dín ja ran juǵnbi. Nguetho da zɔn ra pa da ts'ä nangu ra sibi, nɛ da fah pɛya gue'bɛ xɛn ho bi 'yɔt rá 'bɛfi n'da ngu n'da yɛ 'yɛc'yɛi.

¹⁴ Nɛ nu'bɛ n'da ra mbɛfi bi hyät' ra sibi a rá ngu bi hyøe, da dah rán zäbi bɛya.

¹⁵ Pɛ nu'bɛ bin zø a ra ngu bi hyøe, nɛ nte da dah rán zäbi bɛya nangu rá 'bɛfi bi 'yɔt'e. Nɛ maguepɛ hin xtám bongui, tengu ɛ 'da bi 'da 'bɛ min zø yá ngu.

¹⁶ Pɛ ha hin guí pǵhmbɛ ngue gue ahɛ yá ngu ahɛ Oǵa, nɛ nu rá Hogandahi Oǵa i 'bɛpɛ mbo ni mbɛihɛ.

¹⁷ Nɛ nu'a to'o da 'yɛna di ts'onba rá ngu Oǵa, ɛmmɛ xɛn ngu yɛn ɛnbi da 'yørpa Oǵa. Nguetho nu rá ngu Oǵa xɛn ndaxqui a, nɛ guesɛ ahɛ rá ngu ahɛ Oǵa.

¹⁸ Nɛ hin da zä gui thoqui gan hyäzehɛhɛ ngue guim bɛmhɛbɛ jase nin 'yomfɛnihɛ. Pɛ jatho gam pumbɛnihɛ a guím bɛnsɛhɛ, janangu'e'a da zä gui tɛmhɛbɛ a njuǵntho ran 'yomfɛni xɛn ho.

¹⁹ Pɛ nu rán 'yomfɛni ra ximhäi nte di muui bɛ na nu Oǵa. Nɛ gue'a mán t'o't'i bɛ rá m hman a, ngue nu'a nín 'yomfɛnise n'da 'bɛ i ɛna dim mixte, pɛ di jap Oǵa dim 'bɛsɛ bɛ n'da bɛya.

²⁰ Nɛ man'da bi man ram hma, ngue nu'a to'o ɛna jase yán 'yomfɛni, pɛ go i pǵ a ra Hmu ngue nte di muui ɛ yán 'yomfɛni.

²¹ Janangu'e'a hin guim bɛmhɛbɛ

man'da di muui n'da ra jǵ'i. Pɛ Oǵa bi 'da ahɛ gätho ni ngɛrpihɛ ngue da mbäx ahɛ. Nɛ gätho ɛ i jaua ja ra ximhäi nɛ'ɛ 'bɛ'a gä i 'bɛi, nɛ bi zän Oǵa di zɛ ahɛ ɛ.

²² Nɛcä ngue drá Pablogä dí fäx ahɛ, nɛ ra Apolo, nɛ ra Pedro. Pɛ nɛ'a 'bɛ'a gätho dín nuhɛ ua ja ra ximhäi i fäxcahɛ ga pǵhmbɛ Oǵa, nɛ ra te i fäxcahɛ, nɛ ran däte, nɛ ra pa i jabɛ ya, nɛ ra pa ba ɛhɛ. Nɛ janangu'e'a gätho ni mbɛtihɛ ɛ.

²³ Nguetho yá mbɛti ahɛ ra Cristo nɛ nu ra Cristo rá mbɛti Oǵa a.

4

Yá 'bɛfi i ɔt' yá 'bäihɛ ra Cristo

¹ Pɛ nugä nɛ ra Apolo, nɛ jatho guim bɛmhɛbɛ ngue yá 'yɛhɛ gä'be ra Cristo, bín 'dac'be ra 'bɛfi ngue ga xi a'be rá m hman Oǵa him mám fädi.

² Pɛ damím bɛmhɛbɛ, n'da ra 'yɛhɛ thoho 'bɛ bin t'un ra 'bɛfi, i jats'edi tho di jǵ'ts'a sifi.

³ Pɛ hin dí ɛrpä a ra güenda a guím bɛmhɛbɛ, ximangutho ɛ mi'da yɛ jǵ'i ɛngui hin dí jǵ'ts'i. Nɛ xínga guecä i sä ga pǵsɛ 'bɛ dí jǵ'ts'i uague hin'na.

⁴ Pɛ nu ma mbɛigä dím bɛni hin dá soh ma 'bɛfi. Pɛ madague'bɛ ngubɛ dím bɛnsɛ, pɛ jatho ga tø'mi gue'bɛ go da nuse Oǵa 'bɛ'a dá ɔt'ä.

⁵ Pɛ hin go m'bet'o gui 'yɛmfɛ hingui ho bi 'yɔt'a n'da. Pɛ 'bɛ gui tømhbɛ ba ɛh ra Hmu, nɛ gätho di nɛqui bɛya 'bɛ'a mim bɛmhɛbɛ mbo ma mbɛihɛ n'da ngu n'dajɛ. Nɛ di un Oǵa bɛya 'bɛ'a rán säui a bi 'yɔt'a n'da ngu n'da ra 'yɛc'yɛi.

⁶ Nu ram hma dí xi ahɛ, ma zi cu ahɛ, nanguecä'be ra Apolo, pɛ n'da ran zofo ngue hin da donts'i 'bɛ'a gui 'yɔthɛ. Nɛ him man guim bɛmhɛbɛ i ja rá ts'edi n'da ra xänbate, nɛ xín guim bɛmhɛbɛ n'datho xɛn ho xinda gue'ɛ mi'da. Janangu'e'a hin gui thoqui gan 'yɛxhɛ.

⁷ Pɛ to'o bi ja ahɛ ngue xɛn ho ahɛ xinda gue'ɛ mi'da. Gätho 'bɛ'a i ja ahɛ bi 'da ahɛ Oǵa. Nɛ nu'bɛ guí pǵhmbɛ bin 'da'adahɛ 'bɛ'a gä i ja ahɛ,

pɛ hanja gnán 'yɛzɛhɛhɛ, tengu'bɛ gá tɪnɛhɛ a ran ho i ja ahɛ.

⁸ Pɛ guí ɔthɛ tengu'bɛ gám hmusɛhɛ, ngue hin te guidí 'bɛhmbɛ, nɛ tengu'bɛ ya bin 'da a ni ts'ɛdihɛ ngue guidí mandahɛ gátho mi'da. Pɛ nuya tengu'bɛ ya gá sogahɛ. Pɛ hyɔcta hmaha 'bɛ xquí sɔni ngue xtín ja ni ts'ɛdihɛ, nguetho nɛcähe n'dat'a xtín 'dac ma ts'ɛdihɛ 'bɛ.

⁹ Pɛ nugähe ngue ma 'bäihe ra Cristo, dí mɛmhbe Oja bi 'yɔrcähe ngue i hnuhäigahe xinda gue gátho mi'da. Nɛ tengu'bɛ dyá ofädihe i pɛ'ts'i da thoje. Nɛ i pa ma ɛnguigahe 'bɛ i thengahe ra ximhäi. Nɛ'ɛ yám 'bɛhni Oja mahɛts'i di hyonya thoho nangue 'bɛ'a dí sähe.

¹⁰ Nɛ nuje t'ɛnje dyá 'yambäihe, nguetho dí tɛnhde ra Cristo. Pɛ nu'ahɛ ɛmmɛ guí homhbɛ da t'ɛn ahɛ i ja nin 'yomfɛnihɛ nguetho guí ɛna guí tɛnhdɛ ra Cristo. Pɛ nugähe hin'yɛ ma ts'ɛdihe bɛ na hnuje, pɛ nu bɛ na hnu ahɛ tengu'bɛ ɛmmɛ i ja ni ts'ɛdihɛ. Nɛ ɛmmɛ i pa nt'ɛ'ts'i ahɛ, pɛ nugähe i pa nts'ani gähe.

¹¹ Nɛ gátho yɛ pa xɛ thogui, nɛ gátho yɛ pa i jabɛ ya, ɛmmɛ dí sähe ra thuhu, nɛ ra tuthe, nɛ dyá 'yähehe, nɛ pa m'bɛ'migahe, nɛ hin hapɛ pɔni i ja ma ngumhbe.

¹² Nɛ ɛmmɛ dí yähmbe ngue dadím pɛsɛhe nangue ma 'yɛhe. Nɛ ɛmmɛ i ts'anje, pɛ man'da dí äfe rán japi Oja nangue ɛ i sante. Nɛ ɛmmɛ pa ma ɛngui gahe, pɛ mpähä thoho dí häthe 'bɛ'a i t'ɔrcähe.

¹³ Nɛ di c'aman'ɛje, pɛ man'da dín zomanhohe. Nɛ nguetho yɛ pa jabɛ ya, i t'ɔrcähe tengu'bɛ dyá ngohäihe ra ximhäi ngue hin'yɛ 'bɛ'a dadí muje.

¹⁴ Pɛ hin dín nde ahɛ guí pɛ'ts' ni sähɛ nanguehna dí xi ahɛ. Pɛ dadí 'da ahɛ n'da ran zofo, nguetho tengu'bɛ ma t'ahni ahɛ ɛmmɛ dadí huɛc'ahɛ.

¹⁵ Pɛ madague'bɛ xquí nuhɛ 'dɛt'a mahuahi ni ngɛrpihɛ i xän'nahɛ nangue ra Cristo, pɛ hɔnt'a n'datho ni tahɛ i 'bɛi, ngue guecä, nguetho rá mbädi thoho dá xi ahɛ nangue ra Cristo, jananjabɛ gá 'yɛc'yɛihɛ bɛya.

¹⁶ Janangue'a dí ä'ahɛ ra mate ngue guí 'yɔthɛ tengu dí ɔt'ä.

¹⁷ Nɛ gue'a dá pɛhndä bɛ ra Timoteo, ngue di zɛ ahɛ. Nɛ nu'a tengu'bɛ majuani ma ts'unt'ɛ ngue ɛmmɛ dadí huɛqui, nɛ di ja'ts'i xɛn ho, nguetho ɛc'yɛi xɛn ho a ra Hmu. Nɛ di bɛn'nahɛ ngue 'bɛ'a dí ɔt'ä ngue dí tɛnni xɛn ho ra Cristo Jesús. Nɛ nguetho dí m mangä bɛ hapɛ gátho i ja yám pɛti yɛ 'yɛc'yɛi.

¹⁸ Nu bɛ guí 'bɛhmbɛ, i 'bɛpɛ 'da im bɛni jase yá ts'ɛdi, im bɛni ngue hin ga mba bɛ.

¹⁹ Pɛ mi ts'ɛtho ga mba bɛ gan nu'ahɛ 'bɛ da nde Oja. Nɛ ga padi to'o gátho i ɛna i jase yá ts'ɛdi. Nɛ hinga hɔnt'ɛ yám hma ga ɔts'e, pɛ gan nu 'bɛ majuani i ja yá ts'ɛdi nangue Oja.

²⁰ Nguetho nu'bɛ majuani di manda Oja bɛ ja rá mbäi n'da, hinga hɔntho da badi din yá xɛn ho, pɛ din ja ra ts'ɛdi njuantho.

²¹ Ha guín ndehɛ ga fɛmhɛyá ahɛ 'bɛ dá mbagä bɛ, uague guín nde ga huɛc'ahɛ 'bɛ dá sɔngä bɛ.

5

Da thɔn'a thi n'da ra 'yɛc'yɛi bi 'yɔt'e tengu'bɛ ran 'yomt'ɛni

¹ Nɛ dí ɔcä bin thätui rá hɔmbe n'da ra cu. Pɛ n'da ran thäti gá 'yɔthɛ ɛmmɛ xɛn ts'otho, tengu'bɛ ran 'yomt'ɛni. Nɛ njo'o to'o numanho tengu a, xinga gue'ɛ yɛ ja'i hingui ɛc'yɛi Oja.

² Nɛ sä ɛmmɛ guidín 'yɛxhɛ guí ɛmhɛ nte guidí 'bɛhmbɛ. Pɛ xingui ts'ɛ tu ni mbäihɛ nangue 'bɛ'a bi 'yɔt'a. Hanja ngue hin guí hɔmhɛ thi a.

³ Pɛ madague'bɛ njo'ogä bɛ guí 'bɛhmbɛ, pɛ tengu'bɛ 'darpɛ dí 'bɛhmbɛ, ngue dá sändä a ran ɛnbi da nu a bi 'yɔt' ra ts'oqui, tengu tho 'bɛ ya dí 'bɛcä bɛ.

⁴ Pɛ i jatho gátho gam pɛtihɛ nangue rá thuhu ma Hmuhɛ ra Jesucristo. Nɛ tengu thoho 'bɛ nɛcä dí 'bɛcä bɛ, janangue'a dá 'da ahɛ ran t'ɛdi i ja ua. Pɛ gan 'yohɛ rán t'ɛdi ma Hmuhɛ ra Jesús.

⁵ Nɛ nu'a ran 'yohɛ, dami hyɔmhɛ thi da bɛnt'a ra zɪthu, di ɛnba rá

ngoc'yēi, n'damhma da 'yāp rá punbi Ojā nangué rá ts'oqui. Nē da zā da yān Ojā nangué rá mbai 'bū bi zōn ra pa bá peng ra Hmu būya.

⁶ Pē hingui sā gan 'yēxhū. Ha hin guí pāhmbū n'da ram hma, ngue ts'utho ra íxi pē i sinni gātho ra jūni.

⁷ Dami hyōmhū thi a ra nyo'ixi ngue ran ts'o guí 'būhmbū di ts'on'na nim pētiū. Janangué'a xtán ho ahū, tengu ra thuhmē an t'ōt'e nangué ra jūni ma'da'yo ngue nte ma íxi da mbē, i ts'i 'bū ndābaxjua. Nē i jatho dan hojū, gue'a bi nde a ra Cristo 'bū mim 'bōts'e zēhē bi hoga ma ts'oquihū. Nē gue'a ra hmēpya mi u yū jā'i 'bū ndābaxjua mi pōxa n'da ra t'udē'yo.

⁸ Janangué'a thocpa thoho hōnt'a xūn ho ga ōthū, nē hōnt'a ra 'yu majūāni ga tēnhdū. Nē gue'a ra thuhmē a ngue hin'yū ra íxi. Pē hin ga ōthū tengu ra nyo'ixi, ngue 'bē'a gātho dín numanhosē nangué man 'yomfēnisēhū, nē 'bē'a gātho mi'da xūn ts'o.

⁹ Pē nu ra sōcuā dá pēn'nahū mam'bēt'o, nē hin gá pāhmbū 'bē'a dín nde xcá xi ahū, ngue dá xi ahū hin gan 'yohū n'da ra 'yomt'ēni.

¹⁰ Pē hin dí ēn ahū him man zohmbū hinga na pādi, madague'bū yū 'yomt'ēni, nē yū ziyate, nē yū bē, nē'ū thānde yū hyāte ojā. Nguetho nu'bū guí sothohū, nē guí 'uehmbū ua ja ra ximhāi 'bū. Pē hinga gue'a dá xi ahū a.

¹¹ Pē nu'a mi nde xcá xi ahū, ngue hin guí 'yēmfi ni cuhū u 'da, nē xín guí comhbū rá 'bēfi Ojā n'da 'bū ēmbi ra cu 'bū guexta'a ran 'yomt'ēni ōt'e o gue'bū bin thātui a him mi sā xtín thātui, o ran ts'iyate, o i thānde yū hyāte ojā, o nē'ū yū ūcuate, o gue ra iti, o gue ra bē. Pē o guín 'yohū u tengu u, xínga 'darpū gan sihmēhū u.

¹²⁻¹³ Nguetho ni 'bēfi hū guí juānbahū ni mi'yēc'yēihū 'būpū ja nim pētiū. Janangué'a guí hyōmhū thi a bi 'yōt' ra ts'oqui bū guí 'būhmbū. Pē nu'ū hinga ná ēc'yēi, hingui sā ga juānbahū u, hōnt'a Ojā di juānbā u.

6

Sā din hocpa zēhē yū 'yēc'yēi

¹ Hanja gnín yāp zēhēhū bū 'būh ra zē'mi, nu'a hing ra 'yēc'yēi. Hanja hinga gue'ū ni mi'yēc'yēihū guí xihmbū di hoc'ahū.

² Ha hin guí pāhmbū ngue ga juānbahū ra ximhāi 'bū rán zēgui yū pa, nguetho yū t'ūhni gahū Ojā. Hague má guet'ū yūn sūi dí ōthū hin ga hojū, nguetho man'da hingui hēi dan hocpahū.

³ Nē asta gue'ū yūm 'bēhni Ojā mahēts'i ga juānbahū. Ha má guet'ū yūn jūnt'i dí ōzēhēhū yū pa i jabū ya ngue hin da zā ga hojū.

⁴ Janangué'a nu'bū ja n'da ran jūnt'i, pē hin ga xihmbū n'da ra zē'mi, nguetho hin dí comh ma 'bēfi hū a.

⁵ Gue'a dí xi ahū a, janangué'a jatho guí pēts' ni sāhū 'bē'a guí ōthū. Ha njo'o n'da ahū i ja ts'ū ran 'yomfēni ngue'a di hoc'ahū nangué ran sūi guí ōthū.

⁶ Ha i jatho da zix rá cu bū 'būh ra zē'mi n'da ra 'yēc'yēi, nē hing ra 'yēc'yēi a ra zē'mi.

⁷ Nē nu'a gní 'yōthū yūn jūnt'i, nē gue'a gním 'bēhmbū a. Hanja hin gní hyāthū a ran ts'o i t'ōt ahū, nē hin guídí jafū da fē ahū 'bē'a guí pēshū.

⁸ Hin guí hāthū, nguetho guesē ahū guí ōrpahū ran ts'o ni cuhū, nē guí pēfū 'bē'a i pēts'i.

⁹ Pē ha hin guí pāhmbū ngue hin da zā da yārpū di manda Ojā n'da ra ts'om'bāi. Nē o sā guim bēmhbū da zin Ojā u yū 'yomt'ēni, o gue'ū i thānde yū hyāte ojā, o gue'ū in nutonto yū xisu yū mim 'yohūhū, o gue'ū di 'yāsāba yū mim 'yohūhū tengu'bū ra xisu.

¹⁰ Nē hin da yārpū di manda Ojā u yū bē, o yū ziyate, o yū iti, o yū ūcuate, o yū nēxmāte.

¹¹ In jabū gá 'yōthū 'da ahū, pē bi mba m'bē't'e ni ts'oquihū, nē guesē Ojā bi 'yōt'e yū t'ūhni ahū. Nē bi hoc'ahū nangué a guí ēc'yēihū ra Hmu Jesús, nē nangué a guí 'būhmbū rá Hogandāhi ma Ojāhū.

Rá mbēti Ojā ma jā'ihū

¹² Majuani a ram hma ngue i ja man t'ɛdihɛ ga ɔthɛ 'bɛ'a gätho dín ndehɛ. Pɛ m'batho a da bɔmanho ga ɔthɛ. Majuani ngue i ja man t'ɛdihɛ ga ɔthɛ 'bɛ'a gätho dín ndehɛ. Pɛ hin gan nde ga ɔthɛ a da dɔcpa ma mbuihɛ.

¹³ Nɛ majuani a ram hma nangue ran ts'ihmɛ, ngue nu'bɛ in ndehmɛ ma fohohɛ, dan sihmɛhɛ. Pɛ hin'yɛ 'bɛ'a man'da nts'änni nangue ma fohohɛ, nɛ da zɔn ra pa ngue da man Oja him man dan sihmɛhɛ. Pɛ nu'bɛ in nde ran 'yomt'ɛni ma ja'ihɛ, hingui sä ga ɔthɛ a, nguetho nu ma ja'ihɛ bi zän Oja dim 'bɛpɛ ra Hmu.

¹⁴ Nɛ da xox Oja ma ja'ihɛ nangue rá ts'edi, tengu thoho a rá Cristo bi xox 'bɛ mi du.

¹⁵ Ha hin guí pɔhmbɛ ngue nu ma ja'ihɛ, gue'a rá ja'i ra Cristo a. Ha da zä ga hajɛ n'da xɛqui rá ja'i ra Cristo, ngue ga ɔt' ran 'yomt'ɛni, tengu'bɛ n'danja'i tho ga ɔt'be n'da ra xisu ra 'yomt'ɛni. Pɛ hingui sä ga ɔthɛ tengu a.

¹⁶ Pɛ gue'a i ɔt' ra 'yomt'ɛni bɛ na nu Oja, tengu bi mam bɛ ja rá t'ohni, ngue nu'ɛ mi yonja'i, pɛgue bi 'yɔt'e tengu'bɛ n'danja'i tho bi gohi.

¹⁷ Pɛ nu'a ra ja'i 'bɛ in 'youi ra Cristo, tengu'bɛ n'danja'i tho da 'yɔt'ui.

¹⁸ Janangue'a da zä gui 'dahmbɛ bɛya nangue'a ran 'yomt'ɛni. Nguetho nu mi'da yɛ ts'oqui di ts'onba bɛ maxɔts'e rá ngu Oja, pɛ nu ran 'yomt'ɛni di ts'onba bɛ mbo rá ngu Oja.

¹⁹ Ha hin guí pɔhmbɛ ngue nu ni ja'ihɛ rá ngusɛ rá Hogandahi Oja a, nguetho 'bɛpɛ mbo ma ja'ihɛ a, gue'a bi 'dajɛ Oja a. Nɛ nu ni ja'ihɛ hin ni mbeti zɛhɛhɛ a.

²⁰ Nguetho Oja bi 'yɔt'e rá mbeti ahɛ, nɛ tengu'bɛ xɛm hmadi bi gut'i. Janangue'a ga ɔrpahɛ rá 'bɛfi Oja nangue ma ja'ihɛ nɛ nangue ma mbuihɛ.

7

Ran zofo nangue ran thɔti

¹ Pɛ nuya ga xi ahɛ a guí ängahɛ. Nɛ ya dí xi ahɛ ngue xɛn ho 'bɛ da zɛt'a n'da ran 'yohɛ, hin da hyon rá xisu.

² Pɛ ɛmmɛ xɛn ngu ran 'yomt'ɛni i ja. Janangue'a man'da xɛn ho 'bɛ dim 'bɛh rá xisu n'da ran 'yohɛ, nɛ dim 'bɛh rá ndø n'da ra xisu.

³ Nu ran 'yohɛ i jatho dim 'bɛhmi xɛn ho rá xisu. Nɛ nguetho ra xisu, i jatho dim 'bɛhmi xɛn ho rá ndø.

⁴ Nguetho nu n'da ra xisu hin di manda zɛhɛ a rá ja'i zɛhɛ, pɛgue di manda a rá ndø. Nɛ nguetho n'da ran 'yohɛ hin di manda zɛhɛ a rá ja'izɛhɛ, pɛgue di manda a rá xisu, nguetho n'dat'a ram 'bɛi ɔt'e.

⁵ Pɛ hin da 'ue'a n'da nangue rá xisu, nɛ xín da 'ueh ra xisu nangue rá ndø. Pɛ hinda hɔnt'bɛ gá bɛmhɛ gan yɔhɛ Oja 'da yɛ pa da zä gui sɛthɛ. Pɛ i jatho 'da'angu guim bɛmhɛ ni xisuhɛ. Nɛ m'bɛjua bɛya da zä gan yɔhɛ ni xisuhɛ mahɔn'a. Nguetho nu'bɛ nya'a ts'ɛ yɛ pa hin gui yɔhɛ ni xisuhɛ, xɔmhɛ thoho da hyä ahɛ ra zɛthu 'bɛ hingui sä gui sɛthɛ.

⁶ Nu'a dí xi ahɛ, tengu'bɛ n'da ran t'ɛdi. Pɛ hin dadí hɛc'ahɛ 'bɛ guín nde gan thɔthɛ o xin guín nde gam 'bɛsɛhɛ.

⁷ Pɛ dí ɛnsɛgä ngue xɛn ho 'bɛ gätho dim 'bɛsɛ tengugä. Pɛ hingui sä, nguetho n'da ngu n'da bin 'dajɛ ra ts'edi nangue Oja, ngue 'dahma 'dan'yo ga ɔthɛ n'da ngu n'dajɛ.

⁸ Pɛ dí xi ahɛ, nu'ɛ to'o hinga na din thɔti, nɛ'ɛ xɛn du yá xisu, nɛ'ɛ xɛn du yá ndø, man'da xɛn ho 'bɛ ya hin gan simhɛ, tengu thohogä.

⁹ Pɛ nu'bɛ hingui sä da zɛthoho n'da, man'da xɛn ho da hyon rámpɛpiui, nguetho n'da ra xisu, nɛ nguetho n'da ran 'yohɛ. Nguetho ɛmmɛ di xɔmbɛi ngue njongui 'bɛhmi.

¹⁰ Nɛ dí xi ɛ to'o i 'bɛhmi yá ndø, hingui sä da zogui.

¹¹ Nɛ nu'bɛ bi zoh rá ndø n'da ra xisu, i jatho dim 'bɛsɛ, o gue dim 'bɛhmi mahɔn'a a rá ndø. Nɛ ximanguetho n'da ran 'yohɛ, hingui sä din xummi a rá xisu. Nɛ nuna ran t'ɛdi i jaua dí xi ahɛ, him

mam hmansegä, pegue ráam hma ma Hmuh_u ra Jesucristo 'b_u mi'b_ucua ja ra ximhäi.

¹² Nε nu man'da ram hma dí xi ah_u him bi man'a ma Hmuh_u 'b_u mi 'b_ucua. Nε nu'a ram hma dí xi ah_u, nu'b_u n'da ra cu, ngue hing ra 'yεc'yεi a rá xisu, pε nu ra xisu 'b_u in nde ma zä dim 'b_up_u, pε man'da x_un ho 'b_u di thoqui dim 'b_uhmi.

¹³ Nε ngutho n'da ra xisu 'b_u ra 'yεc'yεi, nε hing ra 'yεc'yεi a rá ndø, pε nu rá ndø 'b_u ma zä in nde dim 'b_uhmi a rá xisu, pε man'da x_un ho 'b_u di thoqui dim 'b_uhmi.

¹⁴ Nε nu Ojā di jamansu n'da ran 'yoh_u ngue hing ra 'yεc'yεi, ngue'b_u ra 'yεc'yεi a rá xisu. Nε ngutho n'da ra xisu ngue hing ra 'yεc'yεi, pε Ojā di jamansu ngue'b_u ra 'yεc'yεi a rá ndø. Nu'b_u hin xtan jab_u, ya hin xtí jap Ojā ni t'uhni_u 'b_u. Pegue ya majapi nanguε Ojā u.

¹⁵ Pε nu'a ran 'yoh_u hing ra 'yεc'yεi, o gue n'da ra xisu, nε nu'b_u in nde da zo a ra 'yεc'yεi mi 'b_uhmi, man'da x_un ho 'b_u di thøtho da mba. Nε hingui sä da 'yørpa ra ts'edi dim 'b_uhmi 'b_u ya hingui nde. Nguetho Ojā bi zāngah_u dam 'b_umanhoh_u ngue nte man s_ui din ja.

¹⁶ Nε nu'b_u guí 'b_uhmb_u u hing y_u 'yεc'yεi, xømhma tho ho da yān yá mb_ui 'b_u gui fāxh_u da dīn ra 'yu, nε'ah_u gy_u xisuh_u, nε'ah_u gy_un 'yoh_uh_u.

¹⁷ Pε jatho gui 'yøth_u a dí bømanho a rá ts'edi bi 'da ah_u Ojā, n'da ngu n'da ah_u, ngue nda'a bi zān Ojā gdām 'b_uhmb_u, tengu gmí øth_u 'b_u hin ní zon'nah_u Ojā. Nε ngutho dí xicä mi'da ngue høn_ub_u go hap_u i ja yām peti y_u 'yεc'yεi.

¹⁸ Nε nu' u to'o nthεqui yá xifani 'b_u mi 'yεc'yεi Ojā, pε i jatho guexta'a rá hmεpya yá ja'i nguetho y_u judío. Nε nu'b_u n'da ngue him mán thequi rá xifani, pε hin da bēni ngue m'bějua tho da hyεqui.

¹⁹ Nguetho nte ni mba tho 'b_u am hmεpya uague hin'na. Pε man'da i jats'editho ga øth_u a i xij_u Ojā.

²⁰ Pε n'da ngu n'da da 'yøt'e nda'a

da zä dām 'b_ui, tengu mi øt 'b_u hin ní 'yεc'yεi.

²¹ Nu'b_u gmín 'yεhεh_u b_u 'b_uh y_u ja'i 'b_u gmí dāp ni mb_ui_uh Ojā, pε hingui jatho gui pāh ni 'bεfih_u. Pε nu'b_u da xi a ni hmuh_u ngue gui pømhb_u, pε man'da x_un ho 'b_u gui pømhb_u baya.

²² Nε nu'b_u n'da ra 'yεhε, 'b_u mi dāp rá mb_ui ra Cristo, bi mba ma thøgue b_u na nu Ojā. Nε ximangutho n'da ra ja'i ngue him bin 'yεhε, pε bin 'yεhε nanguε ra Cristo.

²³ Ngue nu Ojā bi 'yøt'e yá t'uhni gah_u, nε tengu'b_u xam hmadi bi gut'i. Jananguε'a 'yo guí tēnthohoh_u 'bε'a di 'bεp ah_u gui 'yøth_u y_u ja'i 'b_u i xi ah_u gui 'yøth_u y_u ts'oqui.

²⁴ Nε n'da ngu n'da ah_u, ma zi cu ah_u, gui thoqui gui 'yøthohoh_u ni 'bεfih_u, tengu gmí øth_u 'b_u hin gní 'yεc'yεih_u Ojā. Pε man'da gui thoqui gui 'yøth_u x_un ho guep_u da numanho Ojā.

²⁵ Nε nu man'da ram hma guí āngah_u nanguε' u njo'o yá xisu o yá ndø, pε hin'y_u n'da ram hma bi manse a ma Hmuh_u ra Jesucristo 'b_u mim 'b_ucua ja ra häi. Pε ga xi ah_u a dīm bεngä. Nε x_un ho 'b_u gui 'yøth_u a dīm mangä, nanguε a rá mate ma Hmuh_u bi 'dac ran 'yomfēni.

²⁶ Nε nu mam hmangä dí xi ah_u ya, nanguε njo'o yá xisu o njo'o yá ndø, x_un ho 'b_u din jatho tengu in ja ya. Nguetho nu' u y_u pa jab_u ya, x_un hēitho 'b_u gan nuh_u yān unbi 'b_u dán simhb_u.

²⁷ Nε nu'b_u n'da i 'b_uh rá xisu, hin da bēni ngue da hyεgui, nε nu'b_u n'da njo'o rá xisu, hin da bēni da hyoni.

²⁸ Pε nu'b_u guín ndeh_u gan simhb_u, hin guim bēmhb_u ngue ra ts'oqui a. Nε ngutho 'b_u n'da ra hmute da bēni din thāti, pε hin da 'yεmbi ra ts'oqui a. Pegue nu'b_u gan simhb_u, man'da x_un hēi ram 'b_ui gui 'yøth_u, xinda gue'b_u njon xtím 'b_u ah_u. Nε dīn nde gan yān ah_u nanguε u x_un hēi.

²⁹ Ma zi cu ah_u, nu'a nam bøn a dí xi ah_u, him min ngu y_u pa dam 'b_uhmb_u ua ja ra ximhäi. Jananguε'a i jatho ga humbah_u ga juahmb_u n'dihí rá 'bεfi

Ojã yu pa ní mba bu. Ne nu'u to'o i 'buh yá xisu buya, ne xingui ts'u da bēni da 'yē'ts'a rá 'bēfi Ojã nanguē a rá xisu.

³⁰ Ne hingui sã nya'a ga εshu rá 'bēfi Ojã 'bu ya dín nuhu ra dumbui, nguetho dí xōnhdu ga juahmbu n'dihi rá 'bēfi Ojã. Ne xingui sã nya'a dan johyahū nanguē ma amigohū, xinga gue'u dí tāmhbū nya'a gan numan-hohū.

³¹ Ne ngutho u to'o gātho i øt' yá 'bēfi zēhe ua ja ra ximhāi, pē man'da zi ts'utho da bēni. Nguetho mi ts'utho da guadi 'bē'a gātho dín nuhu ya.

³² Jananguē'a dín nde ahū ngue man'da ts'utho guim bēmhbū 'bē'a di hēn ahū ua ja ra ximhāi. Ne nu'bu n'da ran 'yohū ngue njo'o rá xisu, pē man'da εmme da bēn a rá 'bēfi Ojã, nguetho 'buse, ne i honi 'bē'a da numanho Ojã.

³³ Pē nu'bu ya i 'buh rá xisu, ne hinga hōnt'a rá 'bēfi Ojã da hyom buya, ne'a rá xisu da numanho ne da hyonbi 'bē'a gātho da hyoni.

³⁴ Ne nu'a n'da ra xisu ngue njo'o rá ndø, pē man'da da zã hōnt'a rá 'bēfi Ojã da bēni da 'yøt'e. Pē ne'a rá ja'i ne'a rá mbui hōnt'a rá 'bēfi Ojã øt'e. Pē nu'a ra xisu 'bu ya i 'buh rá ndø, ne da 'yøt'e dí numanho a rá ndø.

³⁵ Ne nuna dí xi ahū dín nde ga fãx ahū, ne hin dín nde ga un'nahū. Ne dín nde ahū gui 'yøthū a xun ho, ngue hin di hēi ni mbuihu 'bu gui 'yøthū rá 'bēfi Ojã.

³⁶ Pē nu'bu n'da ran 'yohū ngue i 'bu a n'da rá t'ixu, ne ya bi zōn ra ora dín thāti. Ne im bēni hingui ho 'bu da zāmmi, ne εmme in nde rá t'ixu dín thāti, xun ho 'bu di tharpa a rá t'ixu, ne hin da 'yēmbi ra ts'oqui a.

³⁷ Pē nu'bu n'da ran 'yohū hin te im bēn rá mbui ngue dín thāt'a rá t'ixu, ne nu'bu ja rán t'ēdi rá ta da zã da xifi, pēgue man'da xun ho 'bu dim 'būtpū. Ne n'dat'a im bēni ngue gue'a xun ho da 'yøt'a. Ne da bādi xun ho a bi 'yør buya.

³⁸ Jananguē'a nu'u to'o di tharpa yá t'ixu, xun ho i øt'e, pē ne'u to hingui nde di tharpa yá t'ixu, pē man'da xun

ho i øt'u.

³⁹ Pē nu'bu n'da ra xisu bi hyon rá ndø, pē i jatho dim 'buhmi gātho yu pa i 'bu a rá ndø. Ne nu'bu ya bi du a rá ndø, 'bu in nde dín thāt mahøn'a, xun ho ngue dín thāti, pēgue n'da rá mi'yēc'yēiui dín thātui mahøn'a.

⁴⁰ Pē dí εnsēgā ngue man'da dín johya 'bu hin dín thātui mahøn'a. Ne dím bēni ngutho di bēngā rá Hogandāhi Ojã.

8

'Da yun t'änni nanguē yu 'bøts'e

¹ Ne nuya dín nde ga xi ahū a gá 'yāngahū, 'bu da zã gui sahu a ra ngø xí 'bøspa u yu hyāte oja, uague hin'na. Ne majuani guim mamhbū ngue gātho gahū dí pāhmbū xun ho a. Pē nu'a gní pāhmbū, gue'a gnín 'yēxtahū a. Pē man'da gue'a ran huēcate nan te rá 'bēfi Ojã a.

² Pē nu'bu gui εnsēhū gui pāhmbū ran 'yomfēni, pē guepu na fāpu buya ngue hinga ná pāhmbū xun ho, nguetho guidín 'yēxhū.

³ Pē nu'bu majuani dín numanhohū Ojã, ne dí comhbū rán 'yomfēni Ojã 'bu.

⁴ Nuya, nu'u 'bē'a gātho bí 'bøspa u yu hmite, pē dí pāhmbū hing yu oja u εmbi n'yoi. Ne dí pāhmbū n'datho Ojã 'bui, ne hōnt'a i ja rá ts'ēdi a.

⁵⁻⁶ Ne madague 'bu t'ēmbi 'buh yu oja ua ja ra hāi nepū mahēts'i, ne t'ēmbi xun ngu yu oja ne yu hmu, pē nuju, hōnt'a n'datho a Ojã dí 'buhmbū, ngue ra Ta, ne bi zänni 'bē'a gātho i ja, nejū bi zāngahū ga ørpahū rá 'bēfi. Ne hōnt'a n'datho a ra Hmu dí 'buhmbū, ngue gue'a ra Jesucristo a, ne gue'a í 'yøt' Ojã 'bē'a gātho i ja, ne gue'a bi 'dajū ra te xun ho ma mbuihu a.

⁷ Pē hinga gātho yu cu gui 'buhmbū i pādi xun ho nanguē u yu hyāte oja, ne zai mi thānde u, jananguē'a εna guexta'a im bēm 'bu ya bi za a ra ngø xí 'bøts'e. Ne i εnsē ngue'a ra ts'oqui a 'bu ya bi za, nguetho hinguin zaqui yá t'ēc'yēi.

⁸ Pē hinga gue yun ts'ihme dí sihu nan numanhohū Ojã. Xín gam

bɛmhbuŋgue'a nan numanhoju a 'bu di sihu o hin di sihu.

⁹ Pɛ i jatho gui jamansufu yu mbui ni cuhu. Ne mamí jafu da dang bu ja ra ts'oqui, nguetho hinga na paɖi 'be'a gui ɔthu 'bu gui ɔthu a gui paɖmbu xun ho.

¹⁰ Pɛ xi'bu da nu ahɛ 'da ni cuhu gue'a gui sihmehɛ bu ja yu nija yu hmite. Ne gui paɖmbu xun ho 'be'a gui sihu. Pɛ nu'u ni cuhu im bɛnse gue'a ra ts'oqui a 'bu da ts'i. Ne xi'bu sa da 'yɛna da hyut'an zambui da zi u xi 'bɔx buya.

¹¹ Jananjabu nu nin 'yomfɛnihu gue'a nam 'beh ni cuhu a, nguetho hinga na paɖi xun ho. Pɛ nu'u ni cuhu, gue'a i du ra Cristo a ngue da yaɖba yu te.

¹² Janangu'e'a nu'bu ngubu gui ɔthu, pɛ gui ɔrpahu ra ts'oqui ra Cristo 'bu, nguetho gui ɔrpahu ra ts'oqui ni cuhu ngue hinguin zaqui yu t'ɛc'yɛi, ne guidi ts'onbahu yu mbui.

¹³ Ne nugä drá Pablogä, nu'bu gue'a ra ngö dí sagä nin unba rá mbui n'da ma cu, pɛ man'da xun ho 'bu him man ga sagä ra ngö 'bu, janangu'e'a hin ga japi da mbeng bu ja yu ts'oqui n'da ma cu.

9

Da bɛni nda'a xun ho da 'yɔt' yu 'bäihɛ ra Cristo

¹ Ne nugä man'da ja man t'ɛdi xcá ɔt'ä 'be'a gätho dín numanho ga ɔt'ä, nguetho majuani ma 'bäigä'be a ra Cristo, ngue dá nusegä a ra Hmu. Ne mɛɛdi majuani bin 'dac man t'ɛdi nguetho dá ja ahɛ gá 'yɛc'yɛihɛ Oja nangu'e rá m fäts'i ra Hmu.

² Ne masque i 'buh mi'da ɛngui him ma 'bäigä'be ra Cristo, pɛ nu'ahu gui paɖmbu, ne mɛɛdigui nangu'e ahɛ.

³ Ne gue'a ga xicä u to'o da 'yängui nangu'e man t'ɛdi.

⁴ Ne i ja man t'ɛdi xcá təh man zäbi o xtín 'dac man ts'ihme.

⁵ Ne i ja man t'ɛdi xcán that'be n'da ra xisu, ngue ma mi'yɛc'yɛi'be, ne xcá sits'i hɔnbu go hapu di 'yo, tengu i ɔt'u yún 'yohu ra Cristo, ne ra Pedro, ne mi'da yu 'bäihɛ ra Cristo.

⁶ Pɛ ha guím bɛmhbu hin'yɛ man t'ɛdi'be a ra Bernabé ngue xcá ɛ'ts' ma 'bɛfi zɛhe'be ngue'a ná təh man ts'ihme'be.

⁷ Nguetho njo'o n'da ra dofui i juzehe yu gasto zɛhe. Ne n'da ra ja'i 'bu i ɔt' ran uandät'ä i jant'ɛdi da zi. Ne yu ja'i 'bu di 'yɛh yu dɛ'yo, i jant'ɛdi da zip yu xi'ba u yu dɛ'yo 'bu in nde.

⁸ Pɛ hinga hɔnt'u yu ja'i im ma tengu na di xi ahɛ, pɛ ne'a Oja im ma tengu na, ne gue'a mán t'o't'i bu ja rán t'ɛdi Oja a.

⁹ Nguetho nu'a rán t'ɛdi Oja bi 'yo't'a ra Moisés: "Pɛ nu'bu n'da ra mbundani i pa, hinguí sä da thurpa rá nde, n'damhma da zä da za u yu xi'yɔmpɔhø i jahu," bi 'yɛna. Pɛ ha gam bɛmhbu hɔnt'u yun dani in nu Oja.

¹⁰ Ha hin di paɖmbu ngue neju da t'ɔrcahu a i hmangua, nguetho n'da ran t'uti a, man t'o't'i nangu'eju. Ne tengu'bu dadím pehmbe bu ja ra häi, ngutho u yu duju ne'u yu mbeju, ne xun ho 'bu da bɛni da dɛh yún zäbi nangu'e yu 'bɛfi ɔt'e.

¹¹ Ne nugä'be tengu'bu ya dá tu'be ra hmudä bu gui 'buhmbu nangu'e ra te. Pɛ xiya ha guím bɛmhbu hinguí ho 'bu xcá xoc'be ngue ga si'be. Nu'a nam bɔn'a di xi ahɛ, tengu'bu ya xqui jurca'be.

¹² Pɛ nu'u mi'da yu xänbate i hani 'be'a guidi unhdu, ne man'da i ja man t'ɛdi'be xcá ham'be 'bu xcá nde'be. Pɛ hinga gue'a di hongä'be ngue'a ga tə'be. Xun ngu u gätho dadín 'yɛpta'be, nguetho di su'ahu hin xqui hyamhbu a rán ho ma'da'yo ra Cristo.

¹³ Pɛ gui paɖmbu 'be'a i ɔt'u to'o dim pepu ja yu nija ma mijudíohe, hɔnt'a i tim bu ja ra nija i si, ne gue'a nam pep u yun t'unni dín t'un'na Oja bu.

¹⁴ Ne nguthogähe ya, ngue'a dím mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo, bi zän ra Hmu ngue gue'a dám pepähe a rá m hma.

¹⁵ Pɛ hin di ɔt'u yun t'ɛdi gä bin 'daqui. Ne hinga gue'a nam bɔn'a dá ɔt'ahu a, ngue gui 'daju man zäbigä. Pɛ man'da xun ho 'bu ga tugä, xinda

gue'bũ 'bo'o da 'uĩngui, nɛ ndetho dí 'uega man johya.

¹⁶ Pɛ nu'bũ hɔnt'a ga ɔt'ä ngue ga mangä rá m hman ra Cristo, pɛ hin dí guah man johyagä a 'bũ, nguetho gue'a ín 'dac ma 'bɛfi a. Nguetho jats'ɛdi tho gam mangä a ram hma.

¹⁷ Pɛ nu'bũ mpähä thoho dí ɔt'ä rá 'bɛfi ma Hmu, nɛ i ja 'bɛ'a dí tãhã. Pɛ nu'bũ dats'ɛdi tho ga ɔt'e ts'ũtho, pɛ guemhma 'yo ma güenda ga juadi.

¹⁸ Pɛ 'bɛ'a nin jurca 'bũ mpähä thoho dí m man rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pɛ man'da dí tãh ran johya 'bũ nte dí tãcã ra hmɛ. Janangue'a man'da xũn ho 'bũ nte ga tãhã, madague'bũ i ja man t'ɛdi ngue xcã tãhã nangue'a ma 'bɛfi.

¹⁹ Nɛ madague'bũ hingan ts'änni ngue dan 'yɛhɛgä, nɛ njo'o n'da ra ja'i ngue'a ma hmu, pɛ dí cohi tengu'bũ drã 'yɛhɛgä ɛ gãtho yũ ja'i, nguepũ da zã ga zɛdi da dɪn ra 'yu xũn ho ɛ mi'da xũn ngu.

²⁰ Janangue'a nu'bũ dí 'bũhmbe ma mijudíohe, ngue i ɔt' yũn t'ɛdi bi xi Ojã yũ judío, nɛcã dí ɔt'ä ɛ, madague'bũ hin dí mandagã ɛ. Janangue'a da zã ga zɛrpa yũ mbũi da 'yɛc'yɛi ra Cristo.

²¹ Pɛ nu'bũ dí 'bũhmbe ɛ hingui pãh yũn t'ɛdi bi xi Ojã yũ judío, nɛcã hin dí ɔt'ä ɛ. Janangue'a da zã bũ ga zɛdi da 'yɛc'yɛi ra Cristo. Pɛ hingui nde da ma ngue dí sotho ɛ yũn t'ɛdi Ojã, nguetho dí tɛndã a im man ra Cristo.

²² Nɛ nu'bũ dí 'bũhmbe ɛ xũn güent'i thoho yũ t'ɛc'yɛi, pɛ nɛcã dí ɔt'ä tengu'bũ xũn güent'i thohogui, janangue'a i sã bũ dí zɛdi da 'yɛc'yɛi ra Cristo. Nɛ gue'a dí ɔt'ä, ngue 'da'iguje n'da ngu n'da yũ ja'i, nɛ dí honi xũn ho 'bɛpũ dí 'yɛc'yɛi yũ ja'i.

²³ Guehna gãtho dí ɔt'ä na, janangue'a da zã ga comhbũ rán jãpi ra Cristo hɔnt'a go to'o ní ja'i da hyã'n'a ran ho ma'da'yo.

²⁴ Pɛ guín nuhũ yũn t'uti nangue'ũ i tihi, madague'bũ i tihi, pɛ n'datho a i tãh ran t'unni. Pɛ dami tihmbũ ya nguepũ da zã gui tãhmbũ.

²⁵ Nɛ tengu thoho yũn 'yɛni ua ja ra ximhäi, ɛmmɛ din jamansuse, nɛ

hingui nde da 'yɔt'a di hɛni. Pɛ hɔnt'a dim 'bɛdi i tã ɛ. Pɛ nu'bũ in jabũ ga ɔthũ, ga tãhmbũ a da hyät'i mazai.

²⁶ Nɛ nugã tengu'bũ dí ɔt' ra 'dihi, dí hãx ra 'yu i uɛntho bũ hapũ i ja ran tãhã. Nɛ tengu'bũ 'bo'o dadín tun'be, pɛ hinga ha sãtho dí pũcpi, pɛ dí pãdi hapũ dí täpi xũn ho.

²⁷ Pɛ dí sãm zɛhɛ ma ngɔc'yɛi, dín ndepe da 'yɔt'a dí xifi, n'damhma hin goga 'bɛcã a 'bɛ'a dí xi'ũ mi'da ngue da dãhã.

10

Ma hɛcpi yũ 'yɛc'yɛi nangue yũ hmite

¹ Nɛ gue'a dín nde ahũ gui pãhmbũ a, ma zi cu ahũ, ngue 'bɛ'a bi 'yɔt' mam bombɔtahe maya'bũ, gãtho mi cot ra güi bũ ní mba ɛ, nɛ bi zits'i. Nɛ gãtho bi 'daxpũ 'danguadi ra thɛngdejã.

² Nɛ gãtho bin yãm bũ ja ran ɛnbi 'bũ mi dɛn ra Moisés, tengu'bũ ya yũ yãnte a. Nɛ janangue'a i t'ɛmbi tengu'bũ bin xixyã nangue'a ra dejã bũ bi thogui nɛ ra güi.

³ Nɛ gãtho 'da'an zitho ra manã ngue ra hmɛ bi un Ojã hapũ ní mba.

⁴ Nɛ gãtho bi zi ra dehe bi bɔm bũ ja ra do, tengu'bũ bi zip rán zaqui a ra Cristo, nɛ tengu'bũ ya bin 'yohũ ra Cristo bũ ní mba ɛ.

⁵ Nɛ madague'bũ bi t'ørpe gãtho ɛ, pɛ ɛmmɛ xũn ngu ɛ him bi numanho Ojã a bi 'yɔt'e. Nɛ hɔnbũ go hapũ bin c'uaht' yũ do'yo bũ ja yũ dãpo bi thogui.

⁶ Nɛ gue'a urcahũ a, janangue'a hin gan ndehũ ga ɔthũ yũ ts'oqui, tengu mi ɔt'ũ 'bũ mi 'yo bũ ja ra dãpo.

⁷ Janangue'a o guí thãndehũ yũ hyãte ojã, tengu mi ɔt'i 'da ɛ, tengu mán t'o't'i, ngue bin sihmɛ ɛ nɛ bim mihni, bi ndants'i bin nɛ 'bũ mi dãnde ra pɔte xí 'yɔzɛhɛ.

⁸ Janangue'a hin ga ɔthũ ran 'yomt'ɛni tengu mi ɔt'i 'da, nɛ n'dapa thoho án du 'dãte ma hyu mahuãhi njã'i.

⁹ Pɛ hingui sã ga sãhũ ra Hmu nangue ma ts'oquihũ, tengu mi ɔt'i 'da, nɛ xũn ngu bi du, bi za yũ c'ɛyã.

10 Janangue'a hin ga säman'uh nangué Oja, tengu bi 'yøt' 'da, ne gue'a bí mbénh Oja n'da ram 'bèhni mahéts'i ngue'a bi hyo u.

11 Nè gue'a bin ja a tengu'bu ya n'da ran t'uti ngue i suj bu dan jah bu. Nè gue'a xmán t'o't'i 'bè'a dām 'buhmbu yu pa i jabu ya ngue rán zègui.

12 Janangue'a nu'bu dí m bēmbu tengu bi 'yøt' u, pè hingui sä ga ēmbu, nangué ra ts'edi bi 'daju Oja hin'yu 'bè'a ga suhu. Pè i jatho ēmmē dam fāsehu, ngue hin ga tñj bu ja yu ts'oqui.

13 Pè nu'bu i ts'ac ma mbuihu ga øthu yu ts'oqui, tengu'bu i ts'ap yu mbui gātho mi'da yu ja'i. Pè dí pahmbu di zerca ma mbuihu Oja ga tafu ran ts'äte. Pè nu'bu éna da sij mi'da xun hēi ngue hin da zā ga tafu, hin di jaju Oja gan nuhu u. Nè i urcahu 'bèpu dá tafu u dín nuhu.

14 Nè nuya, ma zi cu ah, nè xingui ts'u guim bēmbu gui thādehu yu hyäte oja.

15 Nè guehna dá xi'ahu na ya, nguetho i ja nin 'yomfēnihu, nè sä gui pāsehu 'bè'a nam bōn'a dá xi ah.

16 Nè zai dí āfu Oja rán japi 'bu dí sihu ran ts'ihmē bi zān'na ra Cristo bu ja ram peti. Nè nu'bu dí sihu rán gui ra uva, ha hin dí m bēmbu ngue dí comhu rá ji ra Cristo ngue bi hogahu. Nè bu dí xēmbu ra hmē nè dí sihu a, ha hin dí m bēmbu ngue dí comhu rá ja'i ra Cristo ngue bi unba 'bu mi hogahu.

17 Madague'bu ēmmē xun nguju ngue dá sihu u, pè n'dat'a ra hmē, nè gue'a ní 'yørcahu n'datho ma ja'i dí comhu a ra Cristo.

18 Nè tengu bi 'yøt' ma mi'israelhe, gā bi zi yan t'unni mí pa nt'unni Oja, nè gue'a í gomhma rá te Oja a.

19 Janangue'a hin nin sāhu gui comhu a i si u pa m'bøspe yu hmite, madague'bu hingui ndaxqui u yu ngø i pa m'bøspe u, nè hin'yu yu ts'edi u yu hmite.

20 Pègue dí xi ah, nu'bu 'da ngue hingui pa Oja, i pøspa yu hmite, pègue yu zithu i hani. Janangue'a hin dín

nde'ahu gui com'ma gui sihu u yu 'bøts'e, n'damhma hin gui comhu rá 'bèfi yu zithu.

21 Hingui sä ga thecpahu rá tasa ra Cristo 'bu dí thecpahu rá tasa yu zithu. Nè hingui sä ga comhu rá ngøc'yēi ra Cristo 'bu dí comhu yu 'bøts'e yu zithu.

22 Uague guim bēmbu go gui muthu a Oja. Ha man'da i ja ni ts'edihu xinda gue Oja.

I sä 'bè'a da 'yøt' yu 'yēc'yēi, pè da bēn ran huēcate

23 Majuani a ram hma ngue da zā ga øthu 'bè'a go dín numanhohu. Pè nu'bu ga øthu 'bè'a gā i ja, hinga gā xun ho bu dán gohi. Majuani da zā da 'yøt'e hōnt'a go numanho n'da ra ja'i, pè hinga gātho nan te rá 'bèfi Oja u.

24 Pè i jatho ga huanhdu nda'a man'da xun ho, ngue da zā ga fāxhu u mi'da, nè hin nangué man hosehu.

25 Pè dami sihu 'bè'a gātho i 'bā bu ja ra tai, nè hingui jatho gui 'yānhdu 'bè'a di ja a ra ngø 'bu m'bøts'e o hin'na.

26 Nguetho gātho rá mbeti Oja u gātho i ja ua ja ra hāi, nè ra ngø, nè'a ra ximhāi baya.

27 Nè nu'bu 'bo'o da zix'ahu na ts'ihmē bu ja yu ngu u hing yu 'yēc'yēi, nè nu'bu guín nde gui mbāhā, dami sahu 'bè'a gātho di 'da'ahu, nè hin te gui 'yānhdu, nè o guim bēmbu ngue di hēc'ahu Oja ngue gui sihu.

28 Pè nu'bu n'da ngue da xi'ahu: "Nuna ra ngø bi mba m'bøspe yu hmite," da t'ēn'ahu, pè o guí sihu baya, janangue'a hin gui unba hu rá mbui a to bi xi'ahu, nguetho im bēni hingui nde Oja gui sihu a.

29 Nguetho i jatho gui jamansup rá mbui ni mija'ui, madague'bu guí pa di ngue xun ho a ra ngø. Pè masque 'bu i 'da'ahu guín nde gui 'yāngahu: "Hanja ngue ga et' man ts'ihmēhu 'bu 'bo'o hingui numanho a, pè tengu'bu hin'yu ma ts'edihu 'bu.

30 Nè nu'bu dadí unhde ra jamadi Oja nangué man ts'ihmē dí sihe, hanja ngue sä di c'aman'aje u 'da," gue'bu 'bo'o da 'yāngui.

³¹ Pɛ dí xi'ahɯ, dami jamansuhɯ a guí ɔthɯ, uague ran ts'ihmɛ guí sihɯ, o 'bɛ'a gätho guí ɔthɯ, pɛ hɔnt'a dí t'ɛspa Oja gui 'yɔthɯ.

³² Nɛ ɛmmɛ ga jamansuhɯ 'bɛ'a dí ɔthɯ ngue njon ga jafɯ da dangui, xinga n'da ra judío, xínga gue'u hing yɯ judío, nɛ xínga gue'u ma mi'yɛc'yɛihɯ.

³³ Nguthogä ya, ɛmmɛ dí honi ngue ga ɔt'ä 'bɛ'a gätho da numanho mi'da yɯ ja'i xɯn ngu, nɛ hin dí honi 'bɛ'a dín numanhosɛgä. Pɛgue dí honi nangue mi'da, nguepɯ da zä da dín ra tema'da'yo ɯ gä mi'da xɯn ngu.

11

¹ Pɛ dí xi'ahɯ gui tɛnhɯ a dí ɔt'ä, nguetho dí ɔt'ä a i ɔt'a ra Cristo dí tɛndä.

'Bɛ'a da 'yɔt' yɯ xisu bɯ ja ram peti

² Pɛ xɯn ho guí ɔthɯ ngue'a guím bɛnthohɯ 'bɛ'a gätho dá xi'ahɯ, ngue bi bɛngä Oja ga xi ahɯ.

³ Pɛ dín nde ahɯ gui pəhmbɯ, ngue nu ra Cristo, go rá hmu n'da ngu n'da ran 'yohɯ, nɛ nu yɯ xisu, tengu'bɯ yá hmu ɯ yá ndø. Nɛ dín jahɯ bɯ nangue Oja. Nɛ in jabɯ a ra Cristo, rá Hmu a Oja a.

⁴ Pɛ nu'bɯ n'da ran 'yohɯ i yaui Oja bɯ i ja ram peti, o gue im man ram hma, pɛ hingui sä da hyu'ts' rá fəi, tengu'bɯ hin'yɯ rá ts'ɛdi.

⁵ Pɛ nu'bɯ n'da ra xisu i yaui Oja bɯ ja ram peti, o gue im man ram hma, i jatho da gomp' rá ya, ngue hin da mispa a rá ndø, nɛ hin da 'yɔt'e tengu'bɯ nt'axi rá ya.

⁶ Pɛ nu'bɯ n'da ra xisu hingui nde da gomp' rá ya, man'da xɯn ho 'bɯ da 'yax rá ya 'bɯ. Pɛ nu'bɯ guím bɛmhɯ ra 'yasä 'bɯ nt'axi n'da ra xisu, o gue'bɯ tengu'bɯ hin'yɯ yá xtə, pɛ man'da xɯn ho 'bɯ xtán gomp' rá ya.

⁷ Pɛ nu n'da ran 'yohɯ hingui sä da hyu'ts' rá fəi bɯ ja ram peti, nguetho i udi i ja rá ts'ɛdi xɯn ho, tengu 'bɯ guesɛ Oja i 'bɯpɯ. Pɛ nu n'da ra xisu i udi man'da ja rá ts'ɛdi n'da ran 'yohɯ.

⁸ Nguetho mbɯdi bi 'yɔt' Oja a ran 'yohɯ, nɛ m'bɛjua bɯya bi thəcpa n'da rá do'yo'bɔts'e a ran 'yohɯ, nɛ gue'a í t'ɔt' ra xisu a bɯya.

⁹ Nu ran 'yohɯ hin í t'ɔt'e ngue da mbäx'a ra xisu, pɛ í t'ɔt'a ra xisu ngue da mbäx'a ran 'yohɯ.

¹⁰ Nɛ ɛ gue'a dím mangä a, ngue nu yɯ xisu i jatho da gomp' yá ya, janangue'a da 'yudi ja yá ts'ɛdi yá ndø. Nɛ gue'a dín numanho yám 'bɛhni Oja mahɛts'i a bɯya.

¹¹ Pɛ nu bɯ ja rá 'bɛfi ra Cristo, hin da bɔmanho 'bɯ hɔnt'ɯ yɯn 'yohɯ dim pɛpɯ, xín da bɔmanho 'bɯ hɔnt'ɯ yɯ xisu, pɛgue gätho 'da däm fäxtahɯ.

¹² Nguetho majuaɲi nu'a ra xisu nt'ɔt'e nangue rá do'yo'bɔts'e a ran 'yohɯ, pɛ guexta'a majuaɲi ím 'bɯ a n'da ran 'yohɯ nangue rá mbe. Nɛ gätho bi zän Oja dín jabɯ.

¹³ Pɛ dami bɛnsɛhɯ 'bɛ'a man'da xɯn ho gui 'yɔthɯ, nangue n'da ra xisu 'bɯ in yaui Oja, 'bɯ hingan jo'mi rá ya. Ha guí ɛmhɯ xɯn ho i ɔt'e uague hin'na.

¹⁴ Nɛ dí pəhmbɯ 'yasä 'bɯ xtə mba rá ya n'da ran 'yohɯ.

¹⁵ Nɛ nguetho n'da ra xisu, gue'a ní nɛcmanho a rá xtə 'bɯ xɯ mba. Nɛ gue'a í ts'änba n'da ra xisu a, ngue'a xtə mba yá xtə, tengu'bɯ ya rán jo'maya a.

¹⁶ Pɛ nu'bɯ 'bo'o in nde dán junt'a 'bɛ'a dí xi ahɯ, pɛ hingui sä dán junthɯ a. Nɛ i jatho ga xifi ngue nguetho i t'ɔrpɯ ja mi'da yám peti yɯ 'yɛc'yɛi.

Da hnumansu ran ts'ihmɛ bi zän ra Hmu

¹⁷ Pɛ nu'a man'da ga xi ahɯ ya, hingui sä ga ɛn'ahɯ xɯn ho guí ɔthɯ. Nguetho hingui sä di zɛt'a ni mbəihɯ a guí ɔthɯ bɯ ja nim petihɯ, pɛ man'da dí ts'on'nahɯ.

¹⁸ Nguetho i siqui 'bɛ'a guí ɔthɯ 'bɯ guídím petihɯ, guídín junthɯ n'da ngu n'da ahɯ. Nɛ dí ɛc'yɛi ngue majuaɲi a i siqui.

¹⁹ Masque guím bɛmhɯ jatho gan hejɯ. Pɛ guepɯ bi fədi nda'a majuaɲi yɯ 'yɛc'yɛi.

²⁰ Nguetho nu bɛ ja nim pɛtiɛ guí sihmɛɛ, pɛ him majuaɲi gue'a ran t'ɔt'e bi xic ma Hmuɛ guí ɔthɛ.

²¹ Pɛ nu'bɛ ra ora guí sihmɛɛ, ɛmmɛ guídín uɛmhɛɛ nin ts'ihmɛɛ n'da ngu n'da ahɛ. Nu'ɛ 'da xínga n'damhɛ gá unhdɛ, nɛ nu'ahɛ bɛya gue'bɛ go ɛmmɛ gán niyahɛ.

²² Ha hin'yɛ ni ngumhɛɛ ngue gan sihmɛɛ bɛ. Nguetho guídí ts'onbahɛ rá 'bɛfi Oja, nɛ guídí 'yásabahɛ ɛ ni cuhɛ nte gá unhdɛ. 'Bɛ'a guí ɛna ga xi ahɛ. Ha guí ɛna ga ɛn'ahɛ xɛn ho a guí ɔthɛ. Pɛ hin'na.

Nangue 'bɛ'a nam bɔn a ran ts'ihmɛ bi zän ra Hmu

²³ Janangue'a dín nde ga xi ahɛ mahɔn'a ya 'bɛ'a nam bɔn a ran ts'ihmɛ bi zän ra Hmu. Nɛ tengu thofo bi xängä ra Hmu, nɛ ngutho dí xi ahɛ. Ngue n'dat'a ra xui bi mba ma dä ra Hmu Jesús, nɛ bi hyäc ra hmɛ,

²⁴ bi 'yäp ra jamadi Oja nɛ bi xɛm bɛya. Nɛ bi 'yɛna: “Dami sihmɛ na, nuna ma ngɔc'yɛigä na, ngue dín unbi nangue ahɛ. Nɛ gui thoqui gui 'yɔthɛ na, n'damhɛ guim bɛnjɛ.”

²⁵ Nu'bɛ mi jua a bi zi a ra hmɛ, bi dɛc a ra tasa bɛya, ngue mi po ra gui'uva, nɛ bi 'yɛna: “Nuna nam bɔni ngue ya di hoc'ahɛ xɛn ho ra 'da'yo'yu da 'yɔt'ahɛ Oja nangue ma jigä. Nɛ n'dandí ngu n'dandí gui sihmɛ, guim bɛnjɛ dá tugä nangue ahɛ,” bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁶ Janangue'a n'dandí ngu n'dandí ga sihmɛ ra hmɛ nɛ ra gui'uva, dí uhmbɛ rán däte ra Hmu gue'bɛ go bá pengua mahɔn'a.

'Bɛpɛ dá fɛn ran ts'ihmɛ bi zän ra Hmu

²⁷ Pɛ nu'a to'o hin dín 'yomfɛni, nɛ sä i si a ra hmɛ nɛ ra gui'uva, ya i ja rá ts'oqui, nguetho hingui numansup rán däte a ra Hmu bi du.

²⁸ Janangue'a i jatho m'bɛt'o da bɛsɛ n'da 'bɛ'a i ja mbo rá mbɛi, nɛ nubɛya da zä da zi ra hmɛ nɛ'a ra gui'uva.

²⁹ Nguetho nu'bɛ i si a ra hmɛ nɛ i si rán gui ra uva, nɛ hingui bɛni 'bɛ'a ín

unba ra Hmu 'bɛ mi du, nɛ hɔnt'a ran unbi da nu a.

³⁰ Nɛ gue a guí ɔthɛ a, janangue'a xɛn ngu xɛn ɛ ahɛ nɛ xɛn güent'i ahɛ, nɛ ya xcá tuhɛ 'da ahɛ.

³¹ Pɛ nu'bɛ m'bɛt'o dadí juanbazeɛ ma mbɛihɛ, hin da zɛgbahɛ ra Hmu 'bɛ.

³² Pɛ nu'bɛ hin dadí juanbazeɛ ma mbɛihɛ, guemhɛ da 'yɔrcahɛ ram fɛi 'bɛ. Pɛ man'da xɛn ho 'bɛ da mbɛgbahɛ ra Hmu ya, n'damhɛ hinga 'darpɛ gan nuhɛ ran unbi ra ximhäi.

³³ Janangue'a ma zi cu ahɛ, nu'bɛ guidím pɛtiɛ, ngue gui sihmɛ ra hmɛ nɛ ra gui'uva, nde'bɛ hin gan uɛnsɛɛ, pɛ gui tɔmhɛ dín 'da ahɛ n'da ngu n'da ahɛ.

³⁴ Nɛ nu'bɛ 'bo'o i tumanthuhu, hin da bɛni dín sihmɛ bɛ ja ram pɛti, pɛ jatho 'bɛ dín sihmɛ bɛ ja rá ngu, n'damhɛ hin da mbɛp ahɛ Oja nangue'a nim pɛti guí ɔthɛ. Nɛ nu'a 'bɛ'a gätho man'da guí ɔthɛ, ga hoc'ahɛ 'bɛ dá mba bɛ.

12

'Dahma 'dan'yo yɛ ts'edi bi un rá Hogandahi Oja

¹ Nɛ nuya ma zi cu ahɛ, dín nde ahɛ gui pɛhmɛ 'bɛ'a nam bɔn a ra ts'edi di 'dajɛ rá Hogandahi Oja nangue ga ɔrpahɛ rá 'bɛfi 'dahma 'dan'yo.

² Guí pɛhmɛ 'bɛ'a gá 'yɔthɛ 'bɛ him maní 'yɛc'yɛihɛ, nɛ gá hyä 'dahɛ yɛ hyäte oja, nɛ hingui yɛ ɛ.

³ Janangue'a dín nde ahɛ gui pɛhmɛ a majuaɲi ya. Nu'bɛ guí ɔhmɛ 'bo'o i yɛ nangue rá Hogandahi Oja, da 'yɛmbi rá Hmu a ra Jesús 'bɛ i yɛ. Pɛ nu'bɛ i san'a ra Jesús 'bɛ i yɛ, him majuaɲi in 'youi rá Hogandahi Oja a.

⁴ Nɛ 'dahma 'dan'yo yɛ 'bɛfi da zä da hyän'a n'da ngu n'da yɛ 'yɛc'yɛi, pɛ n'dat'a rá ts'edi rá Hogandahi Oja ngue di unni.

⁵ Nɛ 'dahma 'dan'yo 'bɛpɛ ní 'yɔrpa rá 'bɛfi Oja n'da ngu n'da, pɛ n'dat'a ra Hmu dí ɔrpahɛ rá 'bɛfi.

6 Nε gätho bi ts'änbi 'bε'a da mbefi n'da ngu n'da yu 'yεc'yεi, pε n'dat'a Ojä di bεnbi 'bε'a da 'yöt'e.

7 Nε nu Ojä bi 'dajü ra ts'edi, janangue'a gätho dí uhmbü ngue dín 'yohü rá Hogandähi Ojä. Nε gue'a bi 'yörcahü Ojä a, n'damhma da zä 'da däm fäxtahü.

8 Nu'ü 'da bin t'un ra ts'edi da man'a rá hogan'yomfēni Ojä ngue him mām fādi, pε nangue rá Hogandähi Ojä di bεnbi da ma. Nε nu mi'da bin t'un ra ts'edi da ma xün ho 'bε'a nam bōn'a rá m hman Ojä. Nε n'dat'a rá Hogandähi Ojä bi unni gätho yá 'befi 'dahma 'dan'yo.

9 Nε nu mi'da bin t'un ra ts'edi da bādi dín t'un'na i āp'a Ojä. Nε nu'ü 'da bin t'un ra ts'edi da xox yu hyēnni, nε n'dat'a rá Hogandähi Ojä di unni.

10 Nε nu'ü 'da bin t'un ra ts'edi ngue da 'yöt' yün t'öt'e mixte ngue hingui sä da 'yöt'a n'da ra jā'i. Nε nu'ü 'da bin t'un ra ts'edi da ma 'bε'a dín ja. Nε nu'ü 'da bin t'un ra ts'edi da bādi nda'a ním hma bi bēnba rá Hogandähi Ojä, nε nda'a bi bēnba ra zīthu. Nε nu'ü 'da būya bin t'un ra ts'edi dín ya man'da ra nde ngue hingam fādi 'bε'a nam bōni. Nε nu'ü 'da būya da ma 'bε'a nam bōn'a bi man a.

11 Pε gätho ya i øzehε rá Hogandähi Ojä, nε di darpi n'da ngu n'da 'bε'a da ndese Ojä da 'yöt'e.

Gätho n'danjā'i tho dí comhbü

12 Nε tengu n'da ra jā'i εmmε xün ngu ní hut rá jā'i, pε n'danjā'i tho i cohi. Nε in jabü ra Cristo nanguejü.

13 Nε dá gue'bü dyü judíohü o dyü griegohü, o dá gue'bü dyá 'yēhēhü o hin'na, pε n'dat'a rá Hogandähi Ojä dá hāmhbü bü ja ma mbūihü, tengu'bü 'darbü í nex ra dehe dá sihü. Nε gue'a í 'yörcahü ngue n'danjā'i tho dín jahü.

14 Pε nu rá jā'i n'da, hinga n'datho ní hutí, pε εmmε xün ngu i ja yá thuhu, ngue i juadi xün ho n'da ra jā'i.

15 Pε nu'bü n'da ra gua da 'yēnse ngue hinga gue'a ra 'yε: “Janangue'a hin te dí pεcä 'bü,” εna. Pε hingui sä ngubü da bēni, nguetho rá gua ra jā'i a.

16 Nε nu'bü n'da ra zagu da bēni: “Hin te dí pεcä,” nguetho im bēni hinga gue'a ra dä a. Pε hingui sä ngubü da bēni, nguetho rá zagu ra jā'i a. Nε hingui sä da bēni ngue hing rá ngø ra jā'i a.

17 Nguetho nu'bü gätho xtín jā'i a rá dä n'da, 'bε'a dí 'yōhnahyā 'bü. Xí'bü gä xtín zagu rá jā'i n'da, nε hin'yü rá xiyü, 'bε'a xtán zä xtám bāhā tengu rá xiyü.

18 Pε nu Ojä bi zänni 'bε'a gätho i ja rá jā'i n'da, nε n'da ngu n'da bi un rá ts'edi ngue da zä da 'yöt'e 'bε'a gätho in ndepe da 'yöt'e.

19 Pε nu'bü n'daxεqui tho, ha dán zä dín ja tengu ra jā'i.

20 Pε in jabü n'da ra jā'i, εmmε xün ngu yu xεqui i ja, guepü nan ho a n'da ra jā'i.

21 Pε nu rá dä n'da hingui sä da 'yēmp a rá 'yε, ngue nte ní mbäts'i, xinga gue'a rá ya hingui sä da 'yēmp ü yá gua nte ní mbäts'i.

22 Pε hingui sä ngubü da ma, nguetho n'da ngu n'da yu xεqui gätho i ja yá 'befi. Pε nu yá xεqui ma jā'ihü ngue dí εmfü nte i pēfi, pε man'da εmmε di muui ü.

23 Nε nu 'da yu xεqui dí εmfü di 'bedi, pε man'da ga hojü n'damhma xtán ho. Nε nu yu xεqui dí εmfü hingui sä da hnu, pε man'da dí jamansuhü n'damhma hin da ts'ani.

24 Pε nu 'bε'a di necmanho nangue ma jā'ihü, ya hin'yü 'bε'a man'da ga jafü. Pε Ojä bi hoqui gätho ma jā'ihü, nε bi japi ngue man'da bi muui a dí εmfü hingui ho. Janangue'a hin da t'ēmp a n'da xεqui nte di muui.

25 Janangue'a hin da zä dín hec yu 'yεc'yεi, tengu'bü yá xεqui ma jā'ihü, pε 'da xtín jamansu n'da ngu n'da.

26 Janangue'a nu'bü n'daxεqui ma jā'ihü xün ü, ya 'da nan ü tho gätho ma jā'ihü būya. O nu'bü n'da ra xεqui ngue hin hapü i sä, ya di johya gätho ma jā'ihü būya.

27 Pε guim bēmhbü nangue nim pētihü, nε gue'a rá jā'i ra Cristo a, nε n'da ngu n'da ahü tengu'bü n'da a n'daxεqui ahü rá jā'i ra Cristo.

28 Nε ngubɛ bi zān Ojā nanguε ram pɛti dí ɔthɛ, ngue 'bɛ'a ní 'bɛfi dí ɔthɛ n'da ngu n'dajɛ. Nε nu'ɛ yá 'bāihɛ ra Cristo man'da bi ts'ānbi da hnumansu ɛ. Nε nu yá pɔngahyá Ojā, nɛ'ɛ bi ts'ānbi da hnumansu ɛ, pɛ hinga 'da'igu. Nε ná hyu bɛya yɛ xānbate nanguε rām hman Ojā, nɛ bi ts'ānbi nɛ'ɛ da hnumansu ɛ, pɛ hinga 'da'iguhɛ ɛ mi'da. Nɛ'ɛ mi'da i ɔt' yɛn t'ɔt'e mixte, nɛ'ɛ mi'da i ɔthe yɛ hyɛnni, pɛ nɛ'ɛ mi'da to'o i fāx yá mi'yɛc'yɛihɛ nanguε ran huɛcate ɔrpe, nɛ'ɛ mi'da yɛ ngɛrbi di manda ram pɛti, nɛ'ɛ to'o 'dahma 'dan'yo bɛ na yá ngue yɛ nde hingan fādi, gātho bi ts'ānba yá 'bɛfi n'da ngu n'da.

29 Pɛ ha gātho ahɛ ni 'bāihɛ ra Cristo 'bɛ, uague yá pɔngahyá ahɛ Ojā 'bɛ, uague guí ɛmhɛ gātho gan xānbatehɛ, uague gātho guí 'yɔthɛ yɛn t'ɔt'e mixte 'bɛ.

30 Ha gātho i ja ni ts'ɛdihɛ ngue guí xoxhɛ yɛ hyɛnni, uague gā 'dahma 'dan'yo yɛ nde guí yāhɛ, ha gātho guí pādi guim mamhɛ 'bɛ'a nam bɔn'ɛ yɛ nde xɛn hɛi. Nε majuaɛni dí xi ahɛ ngue hin'na.

31 Pɛ dami hyomhɛ Ojā ngue di 'da ahɛ ra ts'ɛdi nda'a man'da dí fāx ni mija'ihɛ. Pɛ nuya ga ut'ahɛ man'da ra 'bɛfi 'bɛ'a ctí fāx ni mija'ihɛ pɛ xinda gue mi'da.

13

Nanguε'a ran huɛcate

1 Pɛ nu'bɛ gā xcán yāhɛ yá nde yɛ ja'i, o tengu bɛ na yá ɛ yám 'bɛhni Ojā mahɛts'i, pɛ nu'bɛ hin'yɛ man huɛcatehɛ, hin te ní mba tho 'bɛ'a dí ɔthɛ 'bɛ, tengu thoho n'da ra dambu o gue'ɛ yɛ xit'ɛgui zɛntho nε ndetho ɛmmɛ xɛn hɛi.

2 Nε madague'bɛ i ja ma ts'ɛdihɛ gam mamhɛ ram hma ngue dí m pɔngahyáhɛ nanguε Ojā, pɛ nu'bɛ hin dadí huɛjɛ to dí xihmbɛ ram hma, nte ní mba tho. O nu'bɛ xcá pāhmbɛ 'bɛ'a gātho an t'āgui nanguε Ojā, o gue'bɛ xcá pāhmbɛ 'bɛ'a gātho man'da xɛn hɛi, o nu'bɛ ga pāhmbɛ da t'ɔrcahɛ a dí āfɛ Ojā, nɛ'ɛ yɛ t'ɔhɔ da zā da 'uegue,

pɛ nu'bɛ hin'yɛ man huɛcatehɛ, hin te dadí muhɛ 'bɛ.

3 O nu'bɛ xcá unhdɛ yɛ hyoya 'bɛ'a gātho dí pɛshɛ, pɛ nu'bɛ hin dá bɛmhɛ a ran huɛcate, ya nte dá tāhmbɛ bɛ na nu Ojā 'bɛ. Nε ma xinda gue'bɛ gātho ma ja'ihɛ xcá umhɛ ngue xtín zɔ, pɛ nu'bɛ him bin ja man huɛcatehɛ, ya nte dá tāhmbɛ bɛya nanguε rán jaɛpi Ojā.

4 Pɛ nu'a ran huɛcate nam bɔni, ra yembɛi, nε hin din xɔmbɛi, nε hin din sɛya, nε xín ná yāt'a ngue ja rá ts'ɛdi, xíngui honi da t'ɛspa zɛhɛ.

5 Nε nu ran huɛcate nam bɔni, pɛspa rá sá rá mija'iuɛ, nε hingui honi nanguε rán hose pɛ i honba ran ho rá mija'iuɛ. Nε hingui sáman'ɛ, nε hingui ɔrpa ra güenda ran ts'o bi t'ɔrpe 'bɛ majuaɛni ja rán huɛcate.

6 Nε nu'ɛ di huɛc yá mija'ihɛ, hin di johya 'bɛ 'bo'o in nu i ɔt' ra ts'oqui, pɛ ɛmmɛ di johya 'bɛ 'bo'o in nu i tɛn'na ra 'yu majuaɛni.

7 Nε nu'a i ja rán huɛcate, hingui sumanhɛi di huɛc'a n'da, madague'bɛ i ɔrpa ran ts'o. Nε hinjam'bɛ ɛc'yɛi 'bɛ t'ɛmbi ɔt' ran ts'o a to di huɛqui. Pɛ nu'bɛ i pādi bi 'yɔt' ran ts'o, i tɔ'mi din 'yomfɛni. Nε hinjam'bɛ ɛ'ts'a ní 'yɔt' ran huɛcate.

8 Pɛ nu'ɛ 'da gā dí ɔthɛ ya, da zɔni da zɛ'ɛ. Nguetho da zɔn ra pa ngue njom mam pɔngahyá nanguε Ojā, nε njom mam ma nanguε mi'da yɛ nde 'dahma 'dan'yo ngue hingan fādi. Nε nu'ɛ to'o i ja yá ts'ɛdi da ma 'bɛ'a gātho xɛn hɛi da fādi nanguε Ojā, pɛ him ma man'ɛ, 'bɛ ya gātho ga pāhmbɛ xɛn ho.

9 Pɛ nuya nu to'o bin t'unni da man'a xɛn hɛi, pɛ hinga gātho i pādi xɛn ho nanguε Ojā. Nɛ'ɛ to bin t'unni dim pɔngahyá, pɛ hinga gā im ma.

10 Nε nu'a dí ɔthɛ ya ngue dí 'bāhmbɛ yɛ pɔngahyá, pɛ ya him ma homhɛ 'bɛ dá pāhmbɛ xɛn ho, nguetho hinga gātho im man'ɛ.

11 Nε tengu'bɛ mán t'ahnihɛ, dá yāhɛ tengu bɛ na yá yɛ t'ahni, nε ngubɛ dām bɛmhɛ, tengu bɛ nam bɛn yɛ t'ahni. Nε nu'bɛ mán

dan'yohu^h buya, ya dá bẽmhbu^h ngue ga sohmbu^h 'be'a gátho mí øthu^h 'bu mán t'uhni^h.

¹² Nẽ gue'a dí øthu^h yu pa i jabu a ya, nẽ hingui sä gan nuhu^h 'be'a di ja Oja. Tengu tho ho 'bu dí hẽthu^h n'da ran hyẽdã hingui di nẽqui xun ho rá hmi n'da ra ja'i. Pẽgue da zõni ngue da zã ga pãhmbu^h xun ho 'bu dá nuschu^h Oja. Nuya hingui sä ga pãhmbu^h xun ho ha in ja, pẽgue da zõni ga pãhmbu^h xun ho, tengu tho ho Oja i pajã ya.

¹³ Pẽ hyu i jajã ngue hinjam^h bu ga juahmbu^h. Nu'a n'da, ngue'a ga pãhmbu^h majuani da 'yõt'a ran ho bi man Oja, nẽ nu'a ná yoho ngue'a ga tõmhbu^h a i mam buya, ná hyu buya, ngue a ran huẽcate. Nẽ man'da xun ngu di muui ran huẽcate xinda gue'u mi'da i hmangua.

14

Nangue'u 'dahma 'dan'yo bu na ya

¹ Pẽ man'da ga humbi ga øthu^h ran huẽcate. Nẽ a man'da di bẽngahu^h rá Hogandahi Oja, dam pøngahya^h ga mamhbu^h rá hman Oja. Nẽ m'bejua ts'u da zã ga øthu^h mi'da yu 'bẽfi di bẽngahu^h rá Hogandahi Oja buya.

² Pẽ nu'u to'o i ya n'da ra nde hingam fadi, hõnt'a Oja da zã din yaui, nẽ hinga gue'u yu ja'i i yahu^h. Nguetho njongui øde 'be'a im ma. Nẽ masque rá Hogandahi Oja di bẽnbi, pẽ nt'agui tho ho.

³ Pẽ nu'u to'o dim pøngahya^h nangue ra nde ngue'a mfadi, i xih yú mija'ih^h, nẽ da zã di japi din te yú mbui, nẽ di zẽpa yú mbui, nẽ ẽmmẽ di un ran johya yú mbui.

⁴ Pẽ nu'u to'o i ya n'da ra nde ngue hingam fadi, masque di zẽẽ rá mbui, pẽ nu'u to'o dim pøngahya^h, gã di zẽ'u yú mi'yẽc'yẽi^h.

⁵ Nẽ dín ndehmagã gátho ah^h gan yah^h 'dahma 'dan'yo yu nde. Pẽ ẽmmẽ man'da dín nde ah^h gátho gui mamhbu^h rá hma Oja nangue ra nde ngue mfadi. Nguetho man'da xun ho a, xinda gue'bu^h gan yah^h mi'da yu nde gue n'dan'yo hinda hõn'bu^h da zã gui mamhbu^h 'be'a nam bõn'a gá mamhbu^h,

nẽ gátho din te yú mbui yu 'yẽc'yẽi buya.

⁶ Jannangue'a ma zi cu'ahu^h, xi'bu^h hõnt'u^h yu nde hingam fadi gam mangã 'bu dá mbagã bu^h, 'be'a ním fãts'i ga øt'ahu^h 'bu. Pẽ man'da xun ho 'bu ga xãn'nahu^h rá hman Oja nangue ma ndesehu^h, nẽ ga 'da ah^h n'da ran 'yomfẽni hin gui pãhmbu^h, nẽ ga xãn'nahu^h 'be'a bi 'yurcã Oja.

⁷ Nẽ gam bẽmhbu^h 'be'a i øt' yam 'bixt'i nẽ yu 'bida. Nu'u hingui ja yú te pẽ i ya. Pẽ nu'bu^h hingui pømanho a im ma, ya hingam fadi 'be'a ní 'bẽi a buya, nguetho 'da nan gẽtho.

⁸ Nẽ ngutho n'da ra thuxi bu ja ra sui, da ma xun ho a ra 'bẽi ngue dín tunh yu dofai. Pẽ nu'bu^h hin da mba m'bixt'i xun ho, njon da badi 'be'a nam bõni, nẽ njon din sä da mba ra tuhni.

⁹ Nẽ ngutho ah^h 'bu hin gui yah^h n'da ra nde nt'øde xun ho, hague dán zã da fadi 'be'a guím mamhbu^h.

¹⁰ Nẽ masque ẽmmẽ xun ngu yu nde i ja ua ja ra ximhäi, nẽ gátho xun ho 'bu 'bo'o i padi 'be'a nam bõni.

¹¹ Pẽ nugã, nu'bu^h hin dí pa a ra nde ní ts'oqui, ya xcá øt'be tengu'bu^h n'da an 'danni ma hnini'be, nẽ hingui sä dam pa'be.

¹² Nu'a gui ndehu^h ẽmmẽ dín ja ni ts'edih^h nangue rá Hogandahi Oja, pẽ dami 'yãf^h 'be'a ní ts'edi da zã dín te yú mbui gátho yu 'yẽc'yẽi gui 'bũhmbu^h.

¹³ Nu'bu^h n'da ra ja'i dín ya man'da ra nde hingam fadi, pẽ da 'yãp rá ts'edi Oja da zã da ma 'be'a nam bõni.

¹⁴ Nu'bu^h dí ya'be Oja nangue man'da ra nde n'dan'yo, go i ya rá Hogandahi Oja i o ma mbui, pẽ hin dí thocpa ran 'yomfẽni u mi'da 'bũpu^h, ngue 'be'a nam bõn'a dí ma.

¹⁵ 'Be'a xun ho ga øt'e. Pẽ nde'bu^h dan ya'be Oja nangue rá Hogandahi, pẽ i jatho ga japi da bã u mi'da 'bũpu^h ngue 'be'a nam bõni. Nẽ ngutho 'bu dan tuh yu thuhu, ga ẽspa Oja nangue rá Hogandahi, pẽ guexta'a i jatho ga bẽni 'be'a nam bõni, nẽ ga japi da bẽn'u mi'da buya.

¹⁶ Nguetho nu'bu^h gui ẽspahu^h

Oja nangué n'da ra nde hingam fadi, ne madague'bu di ben'nahu rá Hogandahi Oja, pe nu'u 'da hin da zä gui comhbu a ram hma 'be'a gni 'yēspahu Oja, nguetho hingui padi 'be'a nam bōn'a guí mamhbu.

¹⁷ Ne madague'bu majuañi guídí unhdū ra jamadi Oja gue'bu n'dan'yo ra nde guí yahu, pe hin guídí zērpahu yá mbui ni mija'ihu, ngue ne'u dí un ra jamadi Oja.

¹⁸ Jamadi Oja nguetho man'da i sä dan yağä yu nde hingam fadi xinda gue ahu.

¹⁹ Pe nu bu ja yam peti, madague'bu hōnt'i cāt'a thoho yam hma ga ma gue'u nt'ode xun ho, pe man'da xun ho, xinda gue'bu ga ɛna ga mam bu 'det'a mahuahi yam hma gue'u hingam fadi 'be'a nam bōni. Nguetho dín nde ga xānba yu cu.

²⁰ Ma zi cu ahu, o guí ɔthu tengu'bu gyá t'uhni ahu, pe damín 'yomfēnihū xun ho 'be'a man'da xun ho guí 'yōthu bu ja nim petihu. Nguetho gyu daja'ihu, madague'bu i t'ēn'ahu gyu 'uerehu ngue'a hin guí nde guí 'yōthu yu ts'oqui.

²¹ Bi 'yēm bu ja rá t'ohni Oja: "Madague'bu dá japi bá ɛh yu 'damh-nini ngue 'dan'yo bu na ya, ngue da zo u 'bucua, pe ngutho him bi 'yurpa ra güenda a dām mangä u," bi' yēn Oja.

²² Janangué'a ga pāhmbu n'da ra hmēpya 'bu 'bo'o din ya man'da ra nde n'dan'yo, i uh rá ts'edi Oja, hn-depe da 'yēc'yēi u hingui nde da 'yēc'yēi. Ne hinga gue'u yu 'yēc'yēi i pa nt'ørpe yu hmēpya. Pe nu ra ts'edi ngue da man rám hman Oja nangué yá ndese u, xun ho ngue'a da xānbi gātho yu 'yēc'yēi, ne hin nangué'u ɛmmē xām mē yá mbui, hingui nde da 'yēc'yēi.

²³ Pe xi'bu bim peti gātho yu 'yēc'yēi ne gātho 'dahma 'dan'yo yu nde i ya, ne da zōm bu 'da ngue hing yu 'yēc'yēi, o gue'u hinga na padi xun ho. Ha hin guím bēmhbū ngue da 'yēn'ahu guí jathu.

²⁴ Pe nu'bu gātho guí mamhbu rám

hma Oja ngue ra nde mfadi, ne da yurpu 'da hing yu 'yēc'yēi o gue'u hinga na padi xun ho. Ne da bāse buya ngue ja yá ts'oqui, ne da badi 'be'a i ja yá mbui zēhe 'bu bi 'yō'a guí mamhbu.

²⁵ Ne nu'a nt'agui bu mbo yá mbui da japi di nequi xun ho. Ne din danyahmu ne da 'yāp rá punbi Oja buya. Ne da 'yēna: "Majuañi maha guí 'būhmbū Oja," da 'yēm buya.

Da t'ɔt'e xun ho a ram peti

²⁶ Nuya, ma zi cu ahu, dín nde ga xi ahu 'be'a man'da xun ho guí 'yōthu 'bu guídím petihu. Pe nde'bu 'be guim bēmhbū 'be'a dín te yá mbui gātho yu 'yēc'yēi, ne da zä gan tuhmbu n'da ra thuhu guín nde gan tuhmbu buya, o gue n'da ram hma guín nde gan xānbatehu, o gue n'da ram hma bi ben'nahū Oja ngue guí mamhbu, o n'da ram hma guí nde guí mamhbu n'da ra nde hingam fadi 'be'a nam bōni, pe gue'bu di 'bui to'o da man a 'be'a nam bōni ngue hingam fadi.

²⁷ Pe nu'bu guí yahu man'da ra nde n'dan'yo, hōnt'u yonja'i dín ya, ne nu'bu xun ngu, hyunja'i. Ne hinga n'dat'a ra ora dín ya gātho. Nubuya i jatho dim 'bu'a n'da da ma 'be'a nam bōn a bi hma.

²⁸ Pe nu'bu njongui 'bupu n'da i padi da ma 'be'a nam bōn'a bi hma, man'da xun ho 'bu nte da mam bu ja nim petihu. Da zä dín ya, pe n'danni dín yaɛui Oja.

²⁹ Ximangutho u i man rám hman Oja nangué ra nde mfadi, dín ya yoho o hyu. Ne nu'u to'o bin t'un ra ts'edi da badi 'be'a nam bōn'a ram hma, da mam 'bu hingui ho, ua gue'bu xun ho.

³⁰ Ne nu'bu i hupu n'da bi benba Oja da ma 'be'a im beni da ma, pe 'be di jua a i ya bu, ne guí jafu dín ya a man'da buya.

³¹ Janangué'a da xōt'a gan yahu 'dahmi 'datho, ne gātho ahu to'o gātho di benba Oja dín ya. Nubuya tengu 'bu gán niyābahū yu cu nangué yá mbui ne gātho da hya yu ts'edi yá mbui buya.

³² Nu'u to i man rám hman Oja i jatho da zāmzehe rá mbui zēhe,

madague'bu Oja bi benbi din ya, pe jatho da dɔ'mi ts'u, 'be din ya a man'da.

³³ Nguetho nde Oja da ts'anni 'be'a gätho din ja bu, ne hinga 'da ni thas thoho 'be'a gätho i ɔt' Oja. Ne in jabu i t'ɔt'e hɔnbu go hapu i ja yam peti ma mi'yɛc'yɛihu.

³⁴ Ne nu yu xisu hingu sã din ya bu ja yu dɔmpeti, nguetho hin'yu yãn t'ɛdi din ya u, ne i jatho da 'yɔ'a 'be'a da sifi, ne hin dim 'bet'o, tengu i mam bu ja rá t'ohni Oja.

³⁵ Ne nu'bu in nde da 'yãnni 'be'a nam bɔn a hman bu, i jatho da 'yãn'na rá ndɔ bu ja rá nguse, nguetho hin di necmanho 'bu i ya n'da ra xisu bu ja ram peti.

³⁶ Ha guím bɛmhbu gá dɔmzɛhɛhu rá 'bɛfi Oja, ngue guí ɛmhbu da zã gui sãnzɛhɛhu 'be'a gui 'yɔthu. Uague guím bɛmhbu hɔn'adah gá hyãmhbu a ram hma.

³⁷ Pe nu'bu majuañi bi 'da ahu rá ts'edi Oja gui mamhbu rá m hma, o gue'bu majuañi bin 'da ahu nin 'yomfɛnihu nangue rá Hogandahi Oja, nu'bu, jatho gui 'yɔthu a dá ot'ahu 'bu, nguetho rá manda ra Hmu a.

³⁸ Ne nu'bu 'bo'o hingu nde da 'yɔ'a dá ot'ahu, pe hingu sã gui 'yɔpahu ra güenda a.

³⁹ Janangue'a ma zi cu ahu, man'da ɛmme gui hyumbi gui mamhbu rá m hman Oja nangue ra nde mfadi. Pe hin gui hɛcpahu to'o in nde din ya man'da ra nde.

⁴⁰ Pe gan 'yomfɛnihu xun ho, ne 'darpu dí mba gui 'yɔthu, ne hinga 'da dí thas thoho 'be'a gätho gui 'yɔthu.

15

Bi ndants' mahon'a ra Cristo

¹ Nuya ma zi cu'ahu, dín nde ga xi ahu mahon'a ran ho ma'da'yo, tengu dá xi ahu mam 'bet'o. Ne gue'a ram hma gá hyãmhbu, ne gue'a gním 'bãhmbu xun ho a.

² Ne guet'a ram hman a gní yan ni tehu a 'bu guidí thoqui gui tɛn thohu a dá xi ahu. Pe nu'bu hin'na, sãti tho guí ɛmhbu guí ɔthu 'bu.

³ Ne dá ja ahu gá pãhmbu a ram hma bin 'dacã ngue man'da jats'edi tho ga pãhmbu. Ngue dá xãn'nahu bi du ra Cristo, bi hoga ma ts'oquihu, tengu thoho mán t'o't'i bu ja rá t'ohni Oja.

⁴ Bi t'ãgui, ne bi xox Oja 'bu ná hyupa, tengu thoho mí mam bu ja rá t'ohni Oja.

⁵ Ne nu'bu mi dɔmbɛni ra Cristo, m'bet'o bin 'yuse bu 'bãh ra Pedro, ne m'bejua buya bi nu mi'da yá xãdi.

⁶ Ne m'bejua buya xɔ 'bexque bi nequi bu 'darpu mídím peti cut'a ciento yu cu. Ne ɛmme xun ngu i 'batho u ya, madague'bu xun du u da.

⁷ Ne m'bejua bi nu ra Jacobo, ne m'bejua mahon'a bi nu gätho u yá 'bãihu.

⁸ Pe rán zɛgui thoho necã bi zã dá nugã ra Cristo bu 'yu. Ne ɛmme xun hɛi bu dá ɛc'yɛigã a ram 'bãi ma'da'yo, tengu'bu n'da ra 'uere hingu sã dim 'bãi, ne ɛmme din unbi.

⁹ Ne him man zã'be ngue xtã t'ɛngã ma 'bãi'be ra Cristo, ne man'da ts'ũtho dadí mu'be xinda gue'u mi'da yá 'bãihu, nguetho ɛmme dá unbã u yá 'yɛc'yɛi Oja.

¹⁰ Pe nu Oja rá mate zɛhe bi jaqui tengu dín jagã ya. Ne hinga sãti thoho rá mate Oja bi 'yɔrque, nguetho ɛmme dá humbi xinda gue gätho mi'da yá 'bãihu ra Cristo. Pe hinga guecã dá ɔt' ra 'bɛfi, ne gue'a rá mate zɛhe Oja bi zɛqui dá ɔt'e.

¹¹ Madague'bu guecã o gue'u mi'da bi xãn'nahu, pe n'dat'a ram hma dí mamhbe ngue bi du ra Cristo nangue ma ts'oquihu, ne bi xox Oja 'bu mi du. Ne gue'a ram hma gá 'yɛc'yɛihu a.

Da xox Oja u xun du

¹² Pe xi a ram hma dí mamhbu, ngue bi dɔmbɛni ra Cristo 'bu mí du, pe hanja gní 'yɛmhbu 'da ahu buya, ngue hingu sã da dɔmbɛni u xun du.

¹³ Nu'bu hin da dɔmbɛni u xun du, pe xinga gue'a ra Cristo xtán dɔmbɛni 'bu, ne guexta'a ya xun du a ya 'bu.

¹⁴ Ne nu'bu hin xtán dɔmbɛni a ra Cristo, hin'yu rá ts'edi a ram hma dí

mamhb_u 'b_u, nε ndetho guí 'yoh_u b_u 'b_u.

15 Nε nu'b_u ngub_u guím bεmh_u ngue hingui sã da dambɛni ɯ xɯn du, guí nubɛthani gahe 'b_u ngue dí mamhbe bi xox Ojã a ra Cristo 'b_u mi du.

16 Nu'b_u hingui sã da dambɛni n'da ra du, pε xínga gue a ra Cristo xtán zã xtán dambɛni 'b_u.

17 Nε nu'b_u guexta'a ra du a ra Cristo, sãti thoho guí ɛc'yɛih_u a 'b_u, nε guexta'a him mahoqui ni ts'oquih_u 'b_u.

18 Nε nu'b_u ngub_u guím bεmh_u, pε nε'ɯ y_u 'yɛc'yɛi xɯn du b_u ja rá 'yɛ ra Cristo, nε má zã dim 'bɛp_u 'b_u Ojã 'b_u, gue'b_u ya má zã bim 'bɛ a ra Cristo 'b_u mí du.

19 Pε nu'b_u hɔntya dí nuh_u ran ho nanguε ra Cristo, ha hin guím bεmh_u ga nuh_u man'da ran ho 'b_u dá tuh_u 'b_u. Pε huɛhigah_u 'b_u nte ga nuh_u, xinda gue'ɯ gã mi'da y_u ja'i ngue nte mbɛni da nu.

20 Pε majuaɲi maha bi dambɛni ra Cristo 'b_u mí du. Nε tengu'b_u rá mbɛdi n'da ra thã bi sop_u ja n'da ra huahi, nε gue'a nam bɔni ngue da xox Ojã ɯ to'o gãtho i 'bɯhmi ra Cristo.

21 Tengu thoho 'b_u mí dɯmp' ran dɛte ua ja ra ximhãi n'da ran 'yoh_u, ngue ra Adán, nε ngutho a man'da ran 'yoh_u ngue ra Cristo, bi dɯ'mi ngue da ndants' mahɔn'a y_u du.

22 Nε tengu tho ɯ gãtho bi xand ra Adán, gãtho i tu, pε nu gãtho di xand ra Cristo, gãtho da mba nsots'i.

23 Pε hinga gãtho n'dat'a ra ora da mba nsots'i, nguetho rá mbɛdi a ra Cristo, nε nu'b_u bá ɛh ra Cristo, gãtho ɯ xɯ huahni da mba nsots'i m'bɛjua.

24 Nε nubɯya, ba ɛh rá pa ran zεgui. Nguetho nu'a ra Cristo xí dapi 'bɛ'a gãtho má ts'ɛdi, ngue yán sɯih_u Ojã, nε gãtho to'o i hɛsɛ yán t'ɛdi, nε to'o di manda zεhɛ, ngue'ɯ y_u ja'i nε'ɯ y_u zɪthu. Nε nu'b_u ya bi dɛha, di un'na Ojã rá Ta rá ts'ɛdi mahɔn'a.

25 Nguetho nu ra Cristo, im Hmuts'ut'abi ya, nε gue'b_u go bi dɛha di 'bɛrpa yá ts'ɛdi ɯ gãtho yán sɯih_u.

26 Nε nu'a ran dɛte ran zεgui thoho da dapi, nε má zã dim 'bɛ a bɯya.

27 Tengu bi mam b_u ja rá t'ohni Ojã, di japi da dɛh ra Cristo 'bɛ'a gãtho má ts'ɛdi i ja. Pε njon da bɛni nε'a Ojã rá Ta da dapi, nguetho guesɛ bi un rá ts'ɛdi ra Cristo a.

28 Nε nu'b_u gãtho bi dɛ a ra Cristo ɯ 'bɛ'a gã ní ts'ɛdi i ja, nε nu'a ra Cristo bɯya, ngue rá Ts'unt'ɯ Ojã, nε din dɛsɛ b_u 'b_u Ojã rá Ta. Nguetho m'bɛt'o xí un rá ts'ɛdi. Nubɯya da hɔnse Ojã din ja rá ts'ɛdi bɯya.

29 Nε man'da guí øth_u guídín xixyãh_u nanguε'ɯ xɯn du. Pε hanja gní 'yɛmh_u him mam 'b_u ɯ xɯn du bɯya.

30 Nε hanja hin dí su man dɛtehe, gãtho ɯ y_u pa dí 'bɯhmbe ua thã, gue'b_u xcá pãhmbe hin ga ndanshe mahɔn'a.

31 Nε majuaɲi thocpa thoho dadím pom'be ran dɛte. Nε gue'a dí xi ah_u a ngue'a dín nde ah_u guí pãhmb_u 'bɛ'a dí øt'ã. Nguetho ɛmmɛ dí numanho ah_u, ma zi cu ah_u, ngue n'dat'a ma Hmuh_u ra Jesucristo dí ɛc'yɛih_u.

32 Nε dá hãt'i xɯn ngu yɯn ɯnbi, nε xi ɯ y_u zate dán tunhdã'be ua Éfeso, ngub_u i ɛmb y_u ja'i. Pε 'bɛ'a ní mba a dá øt'ã 'b_u hin da dambɛni ɯ xɯn du. Pε nu'b_u hin ga ndansh_u mahɔn'a, mbãhã dan sihmɛh_u ya nε dam minhdu, nguetho má zã ga tuh_u nixudi mani.

33 O guídín hyɛhmb_u da thã ah_u guí tɛnhdu yám hman ɯ 'da y_u hyãte, jananguε'a hin guí 'bɛhmb_u y_u hogan t'øt'e.

34 Pε damin 'yomfɛnih_u xɯn ho guí pãhmb_u nda'a ram hma gue majuaɲi, nε guí 'yesh_u y_u ts'oqui bɯya. Nguetho guí 'bɯhmb_u 'da hinga ná pãhmb_u xɯn ho Ojã. Nε guehna dí xi ah_u na, jananguε'a guí pɛs' ni sãh_u.

Hague dín ja 'b_u bi dambɛni ɯ xɯn du

35 Uague guím bεmh_u 'da ah_u guí 'yãngah_u: “'Bɛ'a di ja 'b_u bi dambɛni ɯ xɯn du, nε 'bɛ'a ní ngɔc'yɛi dín ja mahɔn'a.”

36 Pε n'da rán t'änni y_u 'yãmbui a. Ha hin guí nuh_u 'bɛ'a di ja n'da ra hmudã

'bɛ pa nthuhu ngue i 'ya rá xi nɛ ja da bɔx'a rá mbɛi bɛya.

37 Nɛ hɔnt'a go má hmudä guí tuhmbɛ, hinga guexta'a rá ndä 'bɛ bi bɔts'e. Nguetho gue'a rá ndä gá tuhmbɛ, nɛ ra paxi bɛ dán go 'bɛ bi bɔts'e.

38 Nɛ hɔnt'a go nda'a má hmudä da thuhu, gätho yá xisɛ 'bɛ bin ja, tengu bi zänba Ojɔ a.

39 Nɛ hinga 'da'angu ma ngɔc'yɛihɛ yɛ fani o gue yɛ doja o yɛ huɔ.

40 Nɛ in jabɛ 'bɛ'a gätho i ja bɛ mahɛts'i nɛ 'bɛ'a gätho i ja ua ja ra ximhäi, nu'ɛ bi ja bɛ mahɛts'i, n'dan'yo thoho nán ho xinda gue'ɛ ja ua ja ra häi.

41 Nu'a rán nɛqui ra hyadi nɛ ra zana nɛ yɛ sɔ gätho 'dahma 'dan'yo. Nɛ hinga 'da'angu ɛ yɛ sɔ, 'dahma 'dan'yo bɛ ni nɛqui.

42 Nɛ ngutho nangue'bɛ bi dambɛni yɛ du, nɛ nu'bɛ bi t'ä a ra ngɔc'yɛi, da 'ya nguetho nts'änbi da 'ya a. Pɛ nu'bɛ bi dambɛni bɛya nɛ hin njam'bɛ da du mahɔn'a.

43 Nu'a bi t'ägui hingui ho, pɛ nu'a da bɔts'e ɛmmɛ xɛn ho a. Nu'bɛ mi t'ägui hin'yɛ rá ts'edi, pɛ nu'bɛ mi bɔts'e, man'da ɛmmɛ bin ja rá ts'edi.

44 Nu'a ra ngɔ 'bɛ mi t'ägui, nts'änni hɔnt'ua ja ra ximhäi dim 'bɛi. Pɛ nu'bɛ bi bɔts'e, nts'änni dim 'bɛpɛ mahɛts'i bɛya. Nɛ guí pɛhmbɛ i ja ma jɛ'iɛ nangue ra ximhäi, pɛ man'da i jatho guí pɛhmbɛ ngue nɛ'a din ja ma jɛ'iɛ nangue rá Hogandahi Ojɔ.

45 Nɛ gue'a in ja a tengu mán t'o't'i bɛ ja rá t'ohni Ojɔ, gue ná n'da ra Adán bi ts'änni bin jɛ'i ua ja ra ximhäi. Pɛ nu'a ná yoho gue'a di un ra temazai ngue njam'bɛ da guadi, gue'a ra Cristo a.

46 Nɛ m'bet'o dám 'bɛhmbɛ nangue ma ngɔc'yɛihɛ ngue hɔnt'ua ja ra ximhäi dim 'bɛi. Nɛ m'bejua bɛya dam 'bɛhmbɛ nangue ra ngɔc'yɛi ngue nts'änni dim 'bɛpɛ mahɛts'i.

47 Nɛ nu rá mbɛdi ran 'yohɛ nt'ɔt'e nangue ra häi. Nu a ná yoho gue'a bí 'yɛh mahɛts'i, ma Hmuhɛ ra Cristo a.

48 Nɛ ngutho ma ngɔc'yɛihɛ ua ja

ra häi, tengu tho a ran 'yohɛ ngue bi t'ɔt'e nangue ra häi. Pɛ nu ma ngɔc'yɛihɛ m'bejua din ja tengu thoho rá ngɔc'yɛi a ma Hmuhɛ ra Cristo, nu'a ran 'yohɛ bí 'yɛh mahɛts'i a.

49 Nɛ tengu thoho bɛ dá nɛquihɛ nangue ra Adán nt'ɔt'e ra häi, nɛ ngutho bɛ dá nɛquihɛ mahɔn'a nangue'a ra mɛngu bɛ mahɛts'i.

50 Nɛ dín nde ga xi ahɛ mahɔn'a, ma zi cu ahɛ, ngue nu'a man ngɔhɛ nɛ ma jihɛ i jajɛ ya, hingui sä da gonhui rá ts'edi Ojɔ mahɛts'i a. Nguetho nu'a hingui hät'i, hingui sä 'darpɛ da 'bɛs'ui a da hyät'i hɔn'bɛ go njam'bɛ.

51 Pɛ dín nde ahɛ guí pɛhmbɛ a him mam fadi, ngue hinga gätho ga tuhɛ ngue dyá 'yɛc'yɛihɛ, pɛ gätho da mba ma pärquigahɛ ma ngɔc'yɛihɛ.

52 Nɛ xɔgue n'dan c'uɛrpadätho da 'yɔrcahɛ 'bɛ bin yɔ ra thuxi 'bɛ rán zegui ra pa. Nɛ nu'bɛ bin yɔ ra thuxi, 'bɛx da ndants'i gätho ɛ yɛ 'yɛc'yɛi xɛn du, nɛ dín ja yá ngɔ him man zä dín ts'oni. Nɛ'ɛ xí du, nɛ'ɛ hin ní du, gätho da mba ma pädi.

53 Nɛ nu ma ngɔc'yɛihɛ dí hehɛ ya hin da hyät'i, janangue'a da mba mahoqui ngue da hyät'i mazai bɛya. Nɛ i ja rán däte a ma ngɔc'yɛihɛ ya, pɛgue din jajɛ a njam'bɛ da du.

54 Nɛ nu'bɛ bin ja ma ngɔc'yɛihɛ ngue njam'bɛ da du, ya bi jɛ'ts'a bi man rá t'ohni Ojɔ bɛya, bi 'yɛna: "Pɛ nu'bɛ dám 'bɛhmbɛ mahɔn'a, gue'a dí guah ran däte a, nguetho ya bi thapi."

55 "Hague grán däte, hapɛ i ja ni ts'edi ya ngue guí hyoje. 'Bɛ'a gá ja ya thɔ, nɛ ya guí ɛna xquí taje."

56 Nɛ nu yán t'ɛdi Ojɔ nɛ gue'ɛ nám fadi ja ma ts'oquihɛ. Nɛ nu'a ma ts'oquihɛ bɛya, gue'a ní zä di ɛngahɛ ran däte a.

57 Pɛ jamadi gahɛ Ojɔ, nguetho bi jajɛ dá tafɛ ran däte nangue'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

58 Janangue'a, ma zi cu ahɛ, damín zamhɛ bɛ xɛn ho nɛ hin hapɛ guí 'uehmbɛ bɛ. Nɛ guí hyumbi man'da man'da gam pɛhmbɛ nangue rá 'bɛfi ra Hmu, nguetho guí pɛhmbɛ hinga

säti thofo a, xinda gue'bu hin ga ndanshu mahon'a.

16

Nthquiyu mbeti da 'baxu cu

¹ Ne nuya din nde ga xi ahu 'be'a gui 'yothu nangu ra mbeti guidi pethu, ngue nu'a ram fats'i ma mi'yec'yehi. Dami 'yothu tengu thofo da xica u 'bupu ja yam peti bu Galacia.

² Ngue gätho 'bu domingo, n'da ngu n'da ahu gui hyaju ts'u a hangu xqui tahmbu nhyato 'bu nhyato, gui peshu. Ne nu'bu da songa bu, ya di jabu, ne hinga ja gui pethu buya.

³ Ne nu'bu da songa bu, ga pehnda bu Jerusalen u yun 'yohu ngue ga huanhdu. Ne ga un ra socua da gats'i nangu ran zengua, ne da hyax'a xqui pethu buya.

⁴ Ne 'be dan 'yomfeni 'bu da za 'nequi ga mba, ya 'darpu da mbahmbe buya.

Bi ma da bon na 'yo ra Pablo

⁵ Ne nu'bu da mba na 'yo, i jatho 'be ba songa bu Macedonia, ne ja ga thoca bu Corinto buya.

⁶ Ne xomhma thofo dam 'buhmbu bu 'da yu pa, uague dam 'buhmbu bu gätho dam bon yu pa xu se. Ne nubaya xomhma thofo da za gui zeju ts'u 'bu di nequi to'o da 'yurca ra 'yu hapu gätho dan 'yo m'bejua.

⁷ Pe hin din ndega ngue xo ga thofo bu gui 'buhmbu, pe din nde dam 'bupu 'da yu pa, 'bu gue'a da nde ma Hmuhu a.

⁸ 'Be dam 'bucä ua ja ra hnini Efeso man yozna, ja ga mba bu.

⁹ Nguetho emme hndequ ga man ram hman Oja ua, madague'bu xun ngu man sui'be 'bucua. Pe emme i te ra 'befi Oja ua, jannangu'e'a him 'bexque sa ga mba n'dihi.

¹⁰ Ne nu'bu da zom bu a ra Timoteo, dami simanhohu, janangu'e'a nte da beni. Nguetho dim pefi nangu ra 'befi ma Hmuhu a, tengu thohoga.

¹¹ Pe jatho gätho ahu gui numansuhu a ra Timoteo. Ne nu'bu ba ecua, dami faxhu ngue da zomaho ua.

Nguetho di ton'ua a, ne emme din nde ga nu mahon'a, ne'u gätho mi'da.

¹² Ne emme da xica ma cuhu ra Apolo xta mbaha 'da yu cu 'bucua, ngue da nu ahu. Pe him bi nde bi mba ya. Pe xomhma thofo m'bejua da mba bu 'bu bi za da mba.

Yun zegui ran zengua

¹³ Ne jant'a thofo gui 'yothu tengu'bu gan athahu, ngue gan zamhu bu ja ni t'ec'yehi. Dami hyuthu ran zambu, din ja ni ts'edihu xun ho.

¹⁴ Ne 'be'a gätho gui othu, pe dami 'yothu nangu ran huocate.

¹⁵ Ne nuya ma zi cu ahu, gui pahmbu ngue gätho ja a yun jahu ra Estefano, mbadi yu 'yec'yehi bu ra hai Acaya, ne emme hont'a im beni ngue da mbax yu mi'yec'yehi u.

¹⁶ Janangu'e'a din nde ahu emme gui numansuhu a ra Estefano, ngue'a gui 'yothu a da man a. Pe ne'u mi'da i 'bupu, ngue 'da'angu i othu a ra Estefano, ngue'a hin din sui, ne humbi da 'yot' ra 'befi xun ho, ne'u gui numansuhu u.

¹⁷ Ne emme dadí johyaga, ngue nu'a mi hembä 'be'a gui othu, pe ya di pacä ya, nguetho bi zocua a ra Estefano, ne ra Fortunato, ne'a ra Acaico.

¹⁸ Janangu'e emme bi xah ma mbai. Ne ahu bi xah ni mbaihu ya, nangu'e'a ram hma ga 'yangahu gue'a hin gmi pahmbu. Ne dami numanhohu yu ja'i tengu u.

¹⁹ Nu yu cu i 'bucua ra hai Asia, gätho i pen'nahu ran zengua. Nu ra Aquila ne ra Priscila ra xisu, ne gätho u dim peti bu ja ra ngu, ne gätho i pen'nahu ran zengua nangu ra thuhu ma Hmuhu.

²⁰ Dami hyanbahu yun zengua gätho yu cu i 'bucua. Damin zengua zehihu n'da ngu n'da ahu ngue 'da din huectahu.

²¹ Pe nugä dra Pabloga ga ozehaga n'da ran zengua di pen'nahu nangu ma 'yesege.

²² Nu'bu i 'bu a n'da ngue him majuani i numanho a ma Hmuhu ra Jesucristo, ne hin te ran jaui Oja a 'bu,

nε da zänba ran ʉnbi a. Nε mi ts'ʉtho
ba ɣh ma Hmuhʉ da 'yøt' ran juʉnbi a.

²³Nε nuya da mbäx ahʉ rá mate ma
Hmuhʉ ra Jesucristo.

²⁴Nε ɣmme dadí huɛc'ahʉ gätho ahʉ
nangue 'darpʉ dí 'bʉhmbʉ ra Cristo
Jesús. Nε hønt'a dí xi ahʉ ya.

2 CORINTIOS

Ná yoho ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɥ yɥ 'yɛc'yɛi bɥ ja ra dɔhnini Corinto

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pablogä, nɛ nanguɛ rá pähä Ojɔ ma 'bäigä'be a ra Jesucristo. Dín 'yogä'be ma cuhɥ ra Timoteo. Nɛ dí pɛn'nahɥ bɥ ra sɔcuɔ gyɥ 'yɛc'yɛihɥ nɛ dim pɛti bɥ ja rán ngu Ojɔ bɥ ja ra hnini Corinto, nɛ gätho yɥ 'yɛc'yɛi i 'bɥpɥ ja ra xɛqui Acaya.

² Nɛ nu'a Ojɔ ma Tahɥ nɛ ra Jesucristo ma Hmuhɥ di 'da ahɥ rá mate a, nɛ da hyut'a ni mbɥihɥ.

Yɥn ɯnbi ra Pablo

³ Jamadi Ojɔ rá Ta ma Hmuhɥ ra Jesucristo, nguetho i ja rá yembɥi nanguɛjɥ. Nɛ guesɛ Ojɔ thocua thoho i hurca ma mbɥihɥ.

⁴ Nu'a Ojɔ i hurca ma mbɥihɥ nanguɛ gätho yɥn ɯnbi dín nuhɥ. Jananguɛ'a da zä ga hurpahɥ yá mbɥi 'da to'o in nu ran ɯnbi, tengu tho bɥ i hyurcahɥ ma mbɥihɥ Ojɔ.

⁵ Nu'bɥ dí comhbɥ yán ɯnbi ra Cristo, nu'a di zɛrca ma mbɥihɥ, go dín thɛui ran ɯnbi dín nuhɥ.

⁶ Nɛ nanguɛ ran ɯnbi dín nugä'be, gue'a dín te ni t'ɛc'yɛihɥ, nɛ di zɛt'a ni mbɥihɥ a. Nɛ nu'bɥ di zɛrca ma mbɥi'be Ojɔ, nɛ ahɥ di zɛt'a ni mbɥihɥ. Nguetho nu'bɥ guím bɛmhɥ a ran ɯnbi dín nu'be, sä gui hyäthɥ nɛ hin gan xɔmbɥihɥ ran ɯnbi guín nuhɥ, tengu thohogä'be.

⁷ Hin ts'ɥ dadí 'yon ma mbɥi'be nanguɛ ni t'ɛc'yɛihɥ. Nɛ dí pɔ'be nɛ guí comhbɥ man ɯnbi'be. Ngutho Ojɔ da hyurca ma mbɥihɥ.

⁸ Nugä'be dín nde ahɥ, ma cu ahɥ, gui pɔhmbɥ nɛ dán nu'be ran ɯnbi bɥ ja ra häi Asia. Nɛ hin'yɥ ma ts'ɛdi'be nɛ xɛ häzɛhɛ'be, nguetho ɛmmɛ ts'ɛdi ran ɯnbi dá nu'be, nɛ mi ts'utho xɛ tu'be bɥ.

⁹ Majuɔni ɛ maguepɥ xɛ tu'be, pɛ gätho ɥ bín ja n'damhɥmä sä ga pɔ'be nɛ hin'yɥ ma ts'ɛdi zɛhɛ'be, pɛ ga tɔm'be 'bɛ'a da 'yɔt' Ojɔ, nɛ man'da xɥn ndoho rá ts'ɛdi nɛ gue da xox'ɥ xɥn du.

¹⁰ Nu'a Ojɔ bi yängä'be bɥ ja ran dɛte nɛ ɛmmɛ nts'utho, nɛ dí pɔ'be nɛ gue Ojɔ da yängä'be mahɔn'a. Nɛ dí ɛc'yɛi'be nɛ dí tɔm'be nɛ thocua thoho da yängä'be Ojɔ.

¹¹ Nɛ nu ahɥ sä gui zɛc'be ts'ɥ 'bɥ guín yɔhɥ Ojɔ nanguɛcä'be, nɛ m'bɛjua bɥya da zä gätho ahɥ n'dat'a ga xihmbɥ jamadi Ojɔ nanguɛ 'bɛ'a bi 'yɔrca'be.

Ra Pablo bi ma hanja him bi mba n'dihi bɥ ja ra hnini Corinto

¹² I hu ma mbɥi'be nguetho di bɛnga ma mbɥi'be nɛ xɥn ho 'bɛ'a dí ɔt'be ua ja ra ximhäi, nɛ xɥn ho 'bɛ'a dí ɔt'be nanguɛ ahɥ. Nɛ hin nanguɛ man 'yomfɛnisɛ'be, pɛ Ojɔ i fäxɛa'be nɛ dí ɔt'be ran ho.

¹³ Dín nde ahɥ gui pɔhmbɥ xɥn ho 'bɛ'a dí ɔt'be, tengu dí ɔt'ahɥ ya.

¹⁴ Nɛ madague'bɥ hin guí pɔhmbɥ gätho ya dí xi'ahɥ, pɛ nu'bɥ bi zɔn ra pa ba ɛh ra Hmu Jesús, gan johyɔhɥ nanguɛ a ram hma dí ɔt'ahɥ. Nɛ ngutho ga'be da hyu ma mbɥi'be nanguɛ ahɥ.

¹⁵ Majuɔni min ndegä xɛ mba bɥ, nɛ nu'bɥ xɛ mba bɥ, mi sä nyondí xɛ hut'a ni mbɥihɥ.

¹⁶ Mim bɛngä nɛ xɛ thocä bɥ guí 'bɥhmbɥ, gan nu ahɥ ts'ɥ nu'bɥ má mbagä bɥ ja ra häi Macedonia, nɛ dím bɛngä ga thopɥ mahɔn'a 'bɥ dá pɔngä ua ja ra häi Macedonia. Nɛ nu'bɥ dá mba bɥ, dím bɛngä nɛ gui fäxɛä bɥ ja ra 'yu Judea.

¹⁷ Pɛ hingui yoho man 'yomfɛnigä, tengu guí ɛnjɥ dí ɔt'ä 'bɥ him má thocä bɥ. Hin dí ɔt'ä tengu ɔt'i 'da ɥ yɥn 'yohɥ nɛ yoho im bɛni.

¹⁸ Nɛ majuɔni dá bɛngä xɛ mba bɥ 'bɥ má xi ahɥ. Nɛ i pɔ Ojɔ majuɔni dí xi ahɥ.

¹⁹ Nugä nɛ ra Timoteo nɛ ra Silvano ya dá xi ahe nanguɛ ra Cristo Jesús,

rá Ts'unt'u Oja. Ne nu'a ra Cristo hin di pä a im bēni, pē hōnt'a majuaṇi im mān a.

²⁰ Ne gue'a ra Cristo ní ja'ts'i 'bē'a gātho i sän Oja da 'yōt'e, ne nangue bi hogahū ra Cristo di pāhmbū di 'dajū rá mate Oja 'bū dí äfū, ne gue'a ná ḡspahū Oja a.

²¹ Guet'a Oja bi 'dajū ra ts'edi ngue thocua thoḡo ga tēnhdū ra Cristo, ne n'da ngu n'dajū bi 'dajū ra 'bēfi.

²² Ne guet'a Oja bi 'yōt'e yá mbeti gahū a, ne bi 'dajū rá Hogandāhi mbo ma mbūihū, guerpū na fādi majuaṇi di 'dajū 'bē'a gātho man'da.

²³ Majuaṇi a dí xi ahū ngue hanja hin dá thocä bū guí 'būhmbū. Nu'bū xcá sōngä bū a ra pa dá xi ahū, xcá dāmhyā ahū ts'ū 'bū, nguetho hinga nadí hojū 'bē'a guí ōthū. Ne ndetho ḡmmē xcá un'na ni mbūihū 'bē'a xcá xi ahū. Ne dí pādi majuaṇi a dí xi ahū ya, ne dí xi Oja di 'dac ran unbi 'bū him majuaṇi a dí m ma.

²⁴ Pē dín nde ahū da hyu ni mbūihū, ne hin da du ni mbūihū 'bē'a ga xi ahū. Ne gue'a dín nde ga ōt'ahū 'bū dá mbagä bū. Pē hin'yū man'da sä ga xi ahū guí 'yēc'yēihū, nguetho i jua'a guí ḡc'yēihū ngue guí pāhmbū majuaṇi ra Cristo.

2

¹ Janangue'a dá ḡnsegä, nu'bū dá mba bū mahōn'a, hin ga 'da ahū ra dumbūi mahōn'a.

² Nguetho nu'bū guím bēndumbūihū, hingui sä guí 'dajū ran johya 'bū. Ne hōnse ahū sä guí 'dajū ran johya, pē hingui sä 'bū i tu ni mbūihū.

³ Janangue'a dá ot'ahū ra sōcuā nguetho dín nde ngue gan 'yomfēnihū ts'ū, ne sä guí hojū 'bē'a gnām 'būhmbū. Ne nu'bū dá mbagä bū, ya xquí hojū a 'bē'a man'da gnām 'būhmbū, ne sä guí 'dajū ran johya būya ne hin dín ja'ahū ra dumbūi. Nguetho dí ḡnsegä ngue n'dat'a dí m bēmhbū, nu'bū dín johyagä ne ahū ja nín johyahū.

⁴ Ne ḡmmē mi tu ma mbūi nu'bū má ot'ahū ra sōcuā, ne ḡmmē dán zoni,

nguetho hin dín nde guí ūt' ni mbūihū nangue 'bē'a dá ot'ahū, pē dín nde guí pāhmbū ngue ḡmmē dadí huēc ahū.

Da mba ma punbi to'o bi 'yōt' ran ts'o

⁵ Hinga hōnsegä pē gātho ahū i ja ahū ra dumbūi nangue 'bē'a bi 'yōt' ran 'yohū ngue bi zin rá hōmbe.

⁶ Pē dí ḡna xōt'a ya ran unbi gá unhdū a ran 'yohū.

⁷ Ne nuya nde'bū guí punbahū rá ts'oqui, ne guí hyurpahū rá mbūi. Nguetho nu'bū hin guí hyurpahū rá mbūi, man'da dín ja ra dumbūi ngue njām'bū sä dín hogui.

⁸ Nuya dí ä ahū ra mate ngue guí 'yuthū xūn ho nín huēcatehū a ran 'yohū.

⁹ Nugä dá ot'ahū nguetho dín nde ga pā 'bū guí ōthū tengu dí xi ahū, uague hin'na.

¹⁰ Nu'bū guí punbahū n'da ni mija'ihū, necä ga punba a. Ne nu'bū guí punbahū 'bē'a bi 'yōt'a n'da, ne dí punbä a nangue rán t'ēdi ra Cristo.

¹¹ Nguetho hin dín ndegä da dajū ra zīthu nangue 'bē'a dí ōthū. Dí pāhmbū 'bē'a nde da 'yōt'a ra zīthu nguetho in nde da hyäju.

Him bin säya a ní bēm bū Corinto ra Pablo

¹² Nu'bū má sōngä bū ja ra hnini Troas, Oja ya xí xocua yá mbūi yū ja'i bū. Ne hingui ḡēi dá mangä bū rán ho ma'da'yo ra Cristo nguetho yū ja'i min nde da 'yōde.

¹³ Pē hin dán johyagä, nguetho hin dá tīngä bū ma cuhū ra Tito. Ngue xtá xiqui 'bē'a guí ōthū bū. Jananjabū dá socä yū ja'i bū Troas ne dá mbagä bū ja ra häi Macedonia, ja dá tīngä bū a ra Tito.

Nangue ra Cristo sä ga tafū ra zīthu

¹⁴ Pē jamadi Oja, nangue dín 'yohū ra Cristo di jajū ga tafū ra zīthu bē'a gātho dí ōthū. Ne hōnbū go hapū dí m mam'be ran ho ma'da'yo, Oja di japi da tho a, tengu tho 'bū n'da ra 'yēthi i tux ran dāhi i yūmanho.

¹⁵ Ne nangue dín 'yohū ra Cristo, Oja in numanhojū, tengu ra 'yēthi i

yɛmanho bɛ nam bɛn Oja. Nugä'be dím mam'be ra Cristo Jesús bɛ 'bɛi gätho yɛ ja'i, gue'ɛ i ja yá temazai, nɛ ɛ di 'bɛh ra temazai.

¹⁶ Nu a ram hma dím mam'be, da zänba ran ɛnbi a 'bɛ hingui nde da hyän a n'da, pɛ nu ɛ to'o i ɛc'yɛi 'bɛ'a dím mam'be, di un ra te a. Pɛ to'o maha da hyät'i da'yɔt' na.

¹⁷ Hønt'ɛ tengu gä'be ngue n'dat'a Oja dím bɛmhbe, nɛ dyɛm 'bɛhnigä'be Oja, nɛ dyá 'yɛhɛ gä'be ra Cristo, nɛ nu a Oja in nuc'be. Nɛ nugä'be hin dí øt'be tengu øt'ɛ 'da xɛn ngu ngue in nde da dase nangue rá 'bɛfi Oja i øt'e.

3

Rán hoqui Oja ma'da'yo

¹ Ha guí ɛmhɛ dí øzɛɛ ma certificado'be 'bɛ dí xi aɛ 'bɛ'a dí øt'be. Ha jatho din ja ma certificado'be ngue da xi aɛ xɛn ho dí øt'be tengu i cɛ yɛ hyäte xänbate guí 'bɛmhɛ bɛ. O ha guí ɛmhɛ jatho gui 'yørca'be n'da tengu guí ørpa ɛ 'da.

² Pɛ go guesɛ aɛ ma certificado aɛ nguetho nu'bɛ 'bo'o ngue bi bɛ'a gním 'bɛmhɛ, da bɛdi 'bɛ'a ma hoga'bɛfi dá øt'ä bɛ 'bɛ mám 'bɛmhɛ bɛ.

³ Nɛ nu ɛ yɛ ja'i ngue hingui ɛc'yɛi da nu aɛ, tengu 'bɛ bi nu n'da ra søcuɛ nangue rá m hman Oja. Pɛ hinga gue ra søcuɛ nt'o't'i ra tinta o gue nt'o't'i bɛ ja ra do ngue da nu ɛ, pɛ gue'a bi 'yo't'a ra Cristo bɛ ni mbɛihɛ nangue rá Hogandahi Oja 'bɛ má xän'nahɛ.

⁴ Da zä ngubɛ ga xi aɛ ngue xɛn ho ra 'bɛfi dí øt'a'be, nguetho i fäxca'be Oja nangue dín 'yohɛ ra Cristo.

⁵ Nɛ hin nangue man hose'be da zä ga øt'be ran ho, pɛ hønsɛ Oja di 'dac'be ra ts'edi ga øt'be 'bɛ'a dí øt'be.

⁶ Nu Oja bi 'dac'be 'bɛ'a ga hom'be ngue i juadi xɛn ho, ngue da zä ga xi'be yɛ ja'i rán hoqui Oja ma'da'yo. Nu ran hoqui hinga 'da'anguui i mammi yɛn t'ɛdi nt'o't'i maya'bɛ. Nguetho nu'a ran ho ma'da'yo i xijɛ di 'dajɛ ra temazai a rá Hogandahi Oja. Pɛ nu yɛn t'ɛdi i xijɛ tengu 'bɛ ma yɛpatehɛ, ngue'a hin dí hä't'i ga øzɛhɛ a ran ho im mam bɛ.

⁷ Pɛ nu'bɛ rá mbɛdi bin t'un yɛn t'ɛdi, pɛ min 'youi a rá nuixte Oja, nguetho ɛmmɛ madi yoxni rá hmi ra Moisés 'bɛ madín t'un yɛ do nt'o't'i yɛn t'ɛdi, janangue'a hingui sä ɛ yɛ ja'i da hyɛrpa rá hmi. M'bɛjua bɛya bim 'bɛ a rá nuixte mi ja bɛ rá hmi. Pɛ madague'a in 'youi ra nuixte ɛ yɛn t'ɛdi 'bɛ ja min t'uni, pɛ din yɛpate nɛ ran ɛnbi.

⁸ Nu yɛn t'ɛdi min 'youi rá nuixte Oja nɛ bi man a ran dɛte. Pɛ ɛmmɛ xɛn ngu man'da rá nuixte Oja in 'youi rá 'bɛfi rá Hogandahi Oja.

⁹ N'youi rá nuixte Oja yɛn t'ɛdi ngue din yɛpate, pɛ ɛmmɛ man'da xɛn ngu rá nuixte Oja din 'youi ran ho ma'da'yo ngue im man Oja di hogahɛ.

¹⁰ Nuya bim 'bɛh rá ts'edi ɛ yɛn t'ɛdi, nguetho ɛmmɛ man'da i ja rá ts'edi ran ho ma'da'yo.

¹¹ Nu yɛn t'ɛdi min 'youi ra nuixte, pɛ nts'änni 'da yɛ patho da hyät'i, nɛ bi thogui. Pɛ nuya ɛmmɛ xɛn ngu ra nuixte in 'youi a ran ho ma'da'yo, nɛ njám'bɛ da guadi.

¹² Dí pɛmhɛ ngue njám'bɛ dim 'bɛh rá ts'edi a ran hoqui ma'da'yo ngue bi 'yøt' Oja. Janangue'a sä ga huthɛ nzámɛi gam mamhɛ ran ho ma'da'yo.

¹³ Nɛ nu'bɛ dím mamhɛ ran ho ma'da'yo, hin dí øthɛ tengu mi øt' ra Moisés maya'bɛ, ngue bi gop rá hmi ra 'bø't'e, ndepe hin da nu yɛ ja'i israel gue'bɛ xtím 'bɛ a rá nuixte.

¹⁴ Pɛ nu yɛ ja'i him mi pɛ ɛ ngue dim 'bɛ ɛ yá nuixte yɛn t'ɛdi nɛ guexta'a yɛ pa ya, nu'bɛ in nu ra søcuɛ guepɛ nt'o't'i yɛn t'ɛdi rán hoqui Oja maya'bɛ, hingui sä da bɛdi. Nguetho tengu 'bɛ i ja n'da ra 'bø't'e bɛ ja rá hmi da gop rá dä. Nɛ hønt'a ra Cristo sä di 'uecpa a.

¹⁵ Guexta'a yá mbɛi ɛ 'da i 'bɛhɛ, nu'bɛ in nde da dɛn yɛn t'ɛdi ra Moisés nɛ nu'bɛ im ma, hingui sä da bɛdi 'bɛ'a nam bøn ɛ, nguetho njot'i tho yá mbɛi.

¹⁶ Pɛ nu'bɛ di päh rán 'yomfɛni n'da nangue a ra Cristo nɛ di dɛp rá mbɛi a, din ja ran nɛqui rá mbɛi 'bɛ.

¹⁷ Nu'a ra Cristo, 'da anguui rá Hogandahi. Nε nu'bu i 'bupu mbo ma mbuihu, nε gue'a í thøgahu bu ja ra 'bexui nε ran unbi.

¹⁸ Nε hingan jo'mi ma mbuihu tengu 'bu dí hanthu xan ho a rá nuixte ra Cristo. Nε tengu n'da ra hyedä di nequi bu to'o da hyandi, nε ngutho gahu man'da man'da di nequi gahu rá nuixte ra Cristo dí hanthu, nε gue'a ní 'yørcahu a ngue ga cohmbu tengu a.

4

¹ Nu rá mate zεhe Oja ngue bi 'dac'be ra 'befi, janangue'a hingui cuent ma mbui'be nangue ra 'befi dí øt'be.

² Zai hin di thoc man 'yomfēnise'be nangue rá 'befi Oja, nε hin dí häte'be 'bu dí m mam'be rá m hman Oja tengu i øt'u 'da. Pε dí m mam'be ngue majuañi a rá m hman Oja, nε gätho yu ja'i sä da badi ngue dí 'yo'be xan ho bu ja rá hmi Oja.

³ Hønt'u ngue ní mba bu ja ran unbi hingui pañi 'be'a nam bøn a dí m mam'be ngue ran ho ma'da'yo.

⁴ Nguetho nu ra zithu t'ēmbi oja ua ja ra ximhäi i ja ya di xädäba yä mbui u i tenni, hin di japi ngue da nu nuixte a rán ho ma'da'yo ra Cristo, ngue xti yorpä 'bui. Pε nu'a ra Cristo gue'a ní fa Oja a, nε 'da anguui rá ts'edi.

⁵ Pε nugä'be hin dí m mam'be a dí hnumanhoc'be, pε dí m mam'be ngue gue'a ra Cristo Jesús ra Hmu a. Nε dí øt'be ni 'yεhe ga'be, nguetho εmme dí n numanho'be ra Jesús.

⁶ Nu Oja rá mbadi bi manda din ja ran nequi bu mi ja ra 'bexui, guet'a Oja bi yorbä ja ma mbuihu. Nε nangue ran nequi i jajä bu ma mbuihu, sä ga pañmbu rá nuixte Oja. Nguetho ra Jesucristo bi jajä dá pañmbu rá nuixte Oja.

Nám 'buhmbu a ngue dí pañmbu a majuañi

⁷ Oja bi 'dajä rá ts'edi mbo ma mbuihu, tengu n'da ra jahäi bi järpu a xan ngu di muui. Tengü 'bu dyu ts'øehu din xen'a n'dihi. Pε guepu na

fañi him ma ts'edi zεhehu a ná ørpahu rá 'befi Oja, pε guesε rá ts'edi a bi 'dajä.

⁸ Nguetho thocua thoho dí n nu'be yun unbi, pε hingui tu ma mbui'be nangue rá ts'edi Oja dí n 'yohe. Nε ja'bu hin dí pa'be 'be'a dán go a dí øt'be, pε hin dí m mam'be ngue ga heh ma 'befi'be.

⁹ I 'buh man sui'be pε hin dí 'yose'be nguetho 'buh mam fäts'ihe ra Cristo, ja'bu in nu ran u ma ja'i'be, pε hin dí tu'be.

¹⁰ Hønbu go hapu ga mbε'be, dí n nu'be ran unbi, nε sä xcä tu'be nangue rá 'befi ra Jesús dí øt'be, tengu tho 'bu mi du ra Jesús. Pε nangue dí hät'be yun unbi di nequi dí 'buhmbe ra Jesús, nε di jamansuc'be.

¹¹ Nε thocua thoho εna da thog'be nangue dí øt'be rá 'befi ra Jesús, pε gue'a ní nequi rá ts'edi ra Jesús dí n 'yo'be a, ngue i fäxca'be, nε hin'yü ma ts'edi zεhe'be.

¹² Janangue'a thocua thoho i thusca man dätehu, pε gue'a man'da gním 'buhmbu Oja xan ho a.

¹³ Nu'a n'da ran 'yohu bi ma maya'bu bu ja rá t'ohni Oja: "Nugä dí εc'yεigä, janangue'a dí m mangä na," bi 'yεna. Ngutho dí øt'ä'be ya, dí εc'yεi'be, janangue'a dí m mam'be a dí εc'yεi'be.

¹⁴ Nε hin dí su'be, nguetho dí pa'be madä thog'be, pε guet'a Oja ngue bi xox'a ma Hmuhu ra Jesús 'bu mi du, da xoxcä'be tengu bu í xox'a ra Jesús. Nε ahä dan 'yohu 'bu dá sømhbu bu 'bu a Oja.

¹⁵ Pε nu'u 'be'a gätho dí n nu'be nangue ahä, n'damhma man'da xtän ngu ahä guin nuhu rá mate Oja, nε man'da xtän ngu ahä gui 'yεmfu Oja, jamadi ni mate. Nε gue'a man'da dí t'εspa Oja a buya.

¹⁶ Janangue'a hingui cuent ma mbui'be nangue a ma 'befi'be, madague'bu man'da man'da in theh rá ts'edi ma ja'i'be. Pε Oja di un ra ts'edi ma mbui'be gätho yu pa.

¹⁷ Nu'u yun unbi dí n nuhu ua ja ra häi hingan ya'a u, pε gue'a man'da dá tñmhbu ran ho bu mahεts'i. εmme

man'da xən ngu ra nuixte gan nuh bə, xinda gue ran ʊnbi dá nuh ua ja ra häi.

¹⁸ Hin dím bəmhbu gätho yən ʊnbi dín nuh ua ja ra ximhäi, nguetho da tho ʊ. Pə man'da dím bəmhbu 'bɛ'a gätho hin dín nuh ya, nguetho nu'a dín jagähu bə mahɛts'i hin da tho a.

5

¹ Nə dí pəhmbu ngue ma ja'ihu tengu n'da ra ngu ua ja ra ximhäi, hinga ya'a da hyät'i. Nə nu'bə da yət' ma ngu ua dín ja bə a man'da ma ngumhbə bə mahɛts'i ngue bi hyə Oja. Nə njəm'bə da gua a, nguetho him bi hyəh yə ja'i.

² Nə nuju dadín xəmbuihu nangue ma ngəc'yəihu i jajə ya, nə dín dəmdahə di pärca ma ja'ihu, da gohi ma'da'yo, ngue rən sāui bə mahɛts'i a.

³ Nu Oja di japi ngue dín ja ma ngəc'yəihu bə.

⁴ Pə nuya ngue dí 'bəhmbu ua, nə in nu ran ʊnbi ma ngəc'yəihu nə dín xəmbuihu. Pə hin nangue a dín nde ga tuhə n'dihi, pə man'da dín ndehə a ma ja'ihu ma'da'yo, ngue dím pärcahu ma ngəc'yəihu i ja ya.

⁵ Nu Oja bi zänni ngue di pärca ma ja'ihu, nə bi 'dajə rá Hogandəhi ngue ra hməpya majuəni dín ja.

⁶ Nə dín də'mate thohə yə pa dí 'bəhmbu ua. Nguetho dí pəhmbu nu yə pa dí 'bəhmbu ma ja'ihu i jajə ya, hin dí 'bəhmbu ma Hmuhə ra Jesús bə ja rá ngu bə mahɛts'i.

⁷ Dí pəhmbu majuəni dín ja ma ngumhbə bə, nguetho dí ɛc'yəigəhu Oja, madague'bə hin dín nuh.

⁸ Nə dín də'mate thohə ua, pə dí ɛmhbu ngue man'da xən ho ga sohmbu ua ma ngəc'yəihu, nə ga mbähə bə bí 'bə a ma Hmuhə mahɛts'i.

⁹ Pə man'da hnəhi thoho dín nde ga ɔthə 'bɛ'a in nde ma Hmuhə, madague'a dí 'bəhmbu ua ja ra häi, uague dí 'bəhmbu bə guepə bí 'bəi.

¹⁰ Nguetho da zən ra pa ngue gätho dyə 'yɛc'yəihu jatho dam 'bəhmbu bə ja rá hmi ra Cristo, n'da ngu n'dajə. 'Dahmi 'datho ga həmhbu 'bɛ'a yən

thəhə dá ɔthə ua ja ra häi. Ga təhmbu 'bə xən ho, ga 'bəhmbu 'bə hin ɛ ho.

Bi hogahə 'bɛ'a nán səhmbu Oja 'bə mí du ra Cristo

¹¹ Nə dí su ga ɔt'ä a hin da numanho Oja, janangue'a dí humbi dí xifi 'bɛ'a dí 'yɛc'yəi Oja ʊ yə ja'i. Nugä'be Oja i pəc'be xən ho 'bɛ'a majuəni dí ɔt'be, nə nu ahu dín nde ngue gui pəc'be xən ho.

¹² Hin dín nde a'be guim bəmhbu ngue dím ma nangue man hose'be. Pə dín nde ngue guin numanhoc'be, guepə da zä gui həcuahe yə ja'i ngue i tən'ndə yən 'yohə dín 'yɛzɛhɛ, pə nu'ə yə mbəi ʊ him majuəni ʊ.

¹³ Pə dí ɔt'be 'bɛ'a gätho da numanho Oja, nguetho dín numanho'be Oja, madague'a im man yə ja'i dí ton-togä'be. Pə nu'a 'bɛ'a dí ɔt'ä'be da bəmanho nangue ahu.

¹⁴ Nangue rən huɛcate ra Cristo ná ɔt'be 'bɛ'a gätho dí ɔt'be, nguetho dí pəhmbu ngue bi du bi nu ran ʊnbi nangue gätho yə ja'i. Nə gue'a ní zä dim pomhbə ran ʊnbi ʊ, tengu 'bə xtán duɛ ngue xtán guzɛhɛ yə ts'oqui.

¹⁵ Nə bi du nə bi ndants' mahən'a ngue nde di un ra 'da'yote ʊ gätho yə ja'i. Janangue'a da 'yɛ'ts'a ní 'yət' yə pähä zɛhɛ ʊ to da hyən ra 'da'yote, nə da 'yət'e 'bɛ'a in numanho a.

¹⁶ Janangue'a nuya dá päh man 'yomfənihu, nə nuya hin ná numanhohə ma mijə'ihu 'bɛ'a di ja, tengu mi ɔthə nu'bə him mi ɛc'yəihu. Pə gam bəmhbu tengu bə nam bən Oja ʊ. Nə nu'bə him mi ɛc'yəigä, dím bəni ngue nu ra Cristo n'da ran 'yohə thoho tengugä, pə nuya hinguin ja bə dím bəngä ya.

¹⁷ Nguetho gätho to'o in 'yohə ra Cristo tengu 'bə ma'da'yo ʊ, nu yən yon 'yomfəni zɛhɛ bi 'bɛ'ə, pə nuya gätho bi gohi ma'da'yo.

¹⁸ Pə gätho bi 'yɔzɛhɛ Oja dām 'bəhmbu ma'da'yo. Nguetho bi hogahə 'bɛ'a madín səhmbu Oja 'bə mí du ra Cristo. Nə nuya bi 'dajə ra 'bɛfi ngue ga xihmbu yə ja'i 'bɛ'a dí zin a Oja ʊ, nə da mba ma punbi yə ts'oqui ʊ gätho i ɛc'yəi.

19 Nguetho nu'a Oja min 'youi ra Cristo nu'bɛ mi 'yɔt'e 'bɛ'a dí hocpa yá mbɛi yɛ ja'i ja ra ximhäi. Nuya hin da gɛcpa a rá muui ɛ yá ts'oqui gátho to'o da 'yɛc'yɛi a. Nɛ bi 'dajɛ ra 'bɛfi ngue ga xihmbɛ yɛ ja'i 'bɛpɛ dín yámanhohɛ Oja ɛ.

20 Nujɛ ma 'bäigähɛ ra Cristo, ɛmmɛ dí hah ma mbɛi dí xihmbɛ yɛ ja'i tengu tho 'bɛ xta xisɛ Oja ɛ, ngue da 'yäpi di hocpa yá mbɛi, nɛ dín 'yohɛ xɛn ho Oja.

21 Nu'a ra Cristo hin'yɛ rá ts'oqui, pɛ bi nu ran ɛnbi nangue ma ts'oquihɛ tengu 'bɛ yá ts'oqui zɛhɛ. Janangue'a da 'yɛmbi rán ho a rán hose ra Cristo to'o gátho da 'yɛc'yɛi 'bɛ'a í du a.

6

1 Nɛsɛ a Oja dí comhbe rá 'bɛfi, nɛ janangue'a gátho ma mbɛi'be dí xi ahɛ ngue gui jamansuhɛ rá mate Oja.

2 Nguetho Oja bi mam bɛ ja rá t'ohni: “Dá ɔcä ni ndehɛ a ra pa gá zojɛ, nɛ dá ɔt'ahɛ ra mate. Nɛ dá zɛ ahɛ ra pa dá yän ahɛ,” ɛn'a Oja. Nuya yɛ pa ja bɛya Oja sä da 'yɔt'ahɛ ran ho, nuya nám pa ya Oja i sä di pø'ahɛ.

3 Nɛ dí honi xɛn ho 'bɛ'a gátho ga ɔt'be, ngue hin di ɛt' yá mbɛi 'da 'bɛ'a dí ɔt'be, n'damhma njon di c'aman'ɛ rá 'bɛfi Oja dí ɔt'be.

4 Nɛ nangue 'bɛ'a dí ɔt'be dín nde ga ut yɛ ja'i ngue majuaɛi yám 'bɛhniga'be ra Cristo ua ja ra häi. Nɛ gátho dí ɔt'be xɛn ho nɛ hin dín xømbɛi'be, madague'bɛ xɛn ngu ran ɛnbi dín nu'be. Nɛ xɛn hɛi 'bɛ'a nám 'bɛ'be, nɛ ja'bɛ hin dí pɔ'be 'bɛ'a ga ɔt'be.

5 Nɛ xɛn ngu yɛ nidi i 'benzaga'be, nɛ dí ofädi'be, nɛ dín nu'be 'da yän 'yo'ts'i 'bɛ in cue yɛ ja'i. Nɛ 'da yɛ pa ɛmmɛ dí yä'be nangue ra 'bɛfi xɛn hɛi dí ɔt'be. Nɛ dí äthɔ'be 'da ɛ yɛ xui, hin dí ɔ'be, pɛ dí tømɔda'be 'bɛ'a dín ja. Nɛ 'da yɛ pa hin'yɛ ga si'be.

6 Pɛ n'datho ma mbɛi'be tengu rán säui a majuaɛi, nɛ dá ɔt'be ran ho nguetho dín 'yo'be rá Hogandahi Oja. Nɛ hin dadí xømbɛi'be nangue

ma 'bɛfi'be, pɛ dí utä'be yɛ ja'i ma yembɛi'be nɛ man huɛcate'be.

7 Nɛ dím mam'be a ram hma majuaɛi, nguetho di zɛc'be Oja ga ɔt'be rá 'bɛfi. Nɛ nangue ma hocja'i dí ɔt'ä'be, hingui sä di yäcpa'be yɛ ja'i.

8 Ja'bɛ i hnumansuc'be, ja'bɛ hin'na, nu'ɛ 'da di c'aman'ɛc'be, nu'ɛ mi'da im ma xɛn ho dí ɔt'be, nu'ɛ 'da im ma dí fɛhnigä'be. Pɛ madague'a xɛn ngu 'bɛ'a man ɛ yɛ ja'i, dím mam'be 'bɛ'a ngue majuaɛi.

9 'Bɛ i 'da ngue im ma ngue hingui pɔdi 'bɛ'a dí ɔt'be, pɛ 'bɛ i 'da i pɔc'be xɛn ho. Nɛ n'dapa ngu n'dapa i husca man dɛte'be, pɛ guexta'a dí 'bɛ'be. Nɛ xɛn ngu yɛn ɛnbi dín nu'be, pɛ hin dí tu'be.

10 Nɛ nu'bɛ dín nu'be ra dumbɛi, 'bex di 'dac'be ran johya ra Hmu mahɛts'i. Nugä'be dí hyoya'be, pɛ xɛn ngu ɛ dí jap'be da dín a ran ho, nguetho dí xicä'be 'bɛ'a di un'na Oja. Nɛ hin'yɛ 'bɛ'a da zä gam mam'be ngue ma mbɛti zɛhɛ'be, pɛ hin'yɛ 'bɛ'a dadí 'bɛ'be, nguetho Oja di 'dac'be gátho dí hom'be.

11 Nu ahɛ ma amigo ahɛ gui 'bɛhmbɛ bɛ ja ra hnini Corinto, ya dá xi ahɛ gátho 'bɛ'a dím bɛni, nguetho dadí huɛc'ahɛ ngue gátho ma mbɛi.

12 Nugä'be majuaɛi dadí huɛc ahɛ, pɛ nu ahɛ hin ɛ ja nin huɛcate nanguecä'be.

13 Pɛ dí xi ahɛ tengu tho 'bɛ ma t'uhni ahɛ, dami xoc ni mbɛihɛ nɛ dín ja ahɛ ran huɛcate nanguecä'be, tengu tho dí ɔt'be nangue ahɛ.

Oja i 'bɛpɛ mbo ma mbɛihɛ

14 O guín 'yohɛ ɛ 'da ngue hingui ɛc'yɛi Oja, nguetho nte yän jahɛ n'da ɛ ɔt' ran ts'o 'bɛ ɔt' ran ho n'da. Nɛ nte rán jaui ra 'bɛxui a ran nɛqui.

15 Nɛ hin te rán jaui ra Cristo a ra Satanás ngue ra zıthu, nɛ hinga 'dat'a im bɛmmi n'da ra 'yɛc'yɛi a hingui ɛc'yɛi.

16 Nɛ hin te rán jaui rá ngu Oja ɛ yɛ hmite, nguetho ni mbɛihɛ rá ngu Oja ngue i 'bɛi mazai. Nɛ gue'a bi man Oja maya'bɛ: “Nugä dam 'bɛpɛ mbo yá mbɛi, nɛ dan 'yohɛ, nɛ nugä ga ɔt'e

yá Ojagä ʘ, nɛ nu'ʘ ga øt'e ngue ma t'ʘhnigä ʘ," bi 'yɛn Oja.

¹⁷ Janangue'a bi 'yɛn Oja: "Dami 'uehmbʘ bʘ, o guí tɛnhdʘ ngue'ʘ hingui ɛc'yɛi, nɛ 'yo guí sähʘ 'bɛ'a xʘn ts'o. Nɛ ga øt'e ngue ni Ojajʘ, nɛ ga sin ahʘ bʘya.

¹⁸ Nɛ ga øt'e ni Tajʘ nɛ nu ahʘ ga øt'e ma ts'ʘnt'ʘ ahʘ nɛ ma t'ixʘ ahʘ." Gue'a bi man Oja ngue nuixte rá ts'ɛdi.

7

Bim päh yá mbʘi yʘ 'yɛc'yɛi

¹ Ma amigo ahʘ dadí huɛc ahʘ, ya xʘn ngu yʘn ho bi man Oja da 'yørcahʘ, pɛ jatho ga 'uehmbʘ bʘ i ja 'bɛ'a gätho xʘn ts'o. Nɛ ga 'uehmbʘ 'bɛ'a in nde di ts'on ma jə'iʘ, nɛ ma mbʘihʘ. Jatho ga homhbʘ man'da man'da 'bɛ'a dí gua'a dán hojʘ, ngue gan numansuhʘ Oja.

² Nɛ nu ahʘ guí 'bʘhmbʘ bʘ ja ra hnini Corinto, dami bɛnc'be nanguecä'be, nguetho xinga n'da ahʘ bi nu ran ʘnbi 'bɛ'a dá øt'ahʘ, nɛ hin te dá øt'ä'be ngue di ts'on'na ni mbʘihʘ, nɛ xinga n'da ahʘ dá hä ahʘ ngue m'bejua ga ɛn'ahʘ guí jurcahʘ.

³ Nuya hin dín nde ngue ga dämhyä ahʘ, nguetho ya dí xi ahʘ ngue ɛmmɛ dadí huɛc ahʘ, nɛ thocua thoho dím bɛn ahʘ, asta gue'bʘ ga tugä.

⁴ Nugä dí ɛc'yɛi ngue guí øthʘ ran ho, nɛ gue'a ní hyu ma mbʘi a. Nɛ nu ahʘ gadí 'dajʘ ran johya, madague xʘn ngu yʘn ʘnbi dín nugä'be, pɛ ɛmmɛ hu ma mbʘi ran johya.

⁵ Nu'bʘ má sɔngä'be bʘ ja ra häi Macedonia, ɛmmɛ xʘn hɛi 'bɛ'a dá øt'be, nguetho hɔnbʘ go hapʘ dá tho'be bi zʘc'be yʘ jə'i, nɛ xʘn hɛi 'bɛ'a nám 'bʘ'be nɛ mi ja ra mbidi ma mbʘi'be.

⁶ Pɛ nu Oja nzai i hurpa yá mbʘi ʘ to'o i tu yá mbʘi, nɛ bi hyurca ma mbʘi'be 'bʘ mi zɔm bʘ ra Tito.

⁷ Bi hyurca ma mbʘi'be nangue gá hyurpa rá mbʘi ra Tito 'bʘ gmí 'bʘhmbʘ bʘ. Nu ra Tito bi xicä'be ngue ɛmmɛ bi du ni mbʘihʘ nangue 'bɛ'a gá 'yøthʘ ngue hingui ho. Nɛ bi xicä'be ɛmmɛ gmín ndehʘ guin nujʘ.

Nɛ nu'bʘ mi c'aman'ugä 'da, nu ahʘ bʘ gá yʘnjʘ. Nɛ nangue guím bɛnjʘ, man'da i hu ma mbʘi.

⁸ Bi du ma mbʘigä 'da yʘ pa nangue rá mbʘdi sɔcuä dá pɛn'nahʘ bʘ, pɛ hin'na ya. Bi du ma mbʘi nangue ra dumbʘi dá 'da ahʘ.

⁹ Nuya dadí johyagä, hin nangue bi du ni mbʘihʘ, pɛ nangue gá päh nin 'yomfɛnihʘ 'bʘ mi du ni mbʘihʘ. Nɛ nu Oja bi japi ngue bi bɔmanho 'bɛ'a dá xi ahʘ. Nɛ nte man ʘnbi bi gohi 'bɛ'a dá øt'a'be.

¹⁰ Nguetho nu'ʘ i hon Oja 'bʘ i tu yá mbʘi, di japi di päh yá mbʘi nangue yá ts'oqui, ngue da yʘni, nɛ da 'ue'a ra dumbʘi bʘya. Pɛ nu'bʘ i tu yá mbʘi ngue hingui pädi 'bɛ'a da 'yøt'e nɛ im bɛn ra ximhäi, hin di päh rá mbʘi 'bʘ, pɛ man'da di un ran däte bʘya.

¹¹ Nu ni dumbʘihʘ bi 'da ahʘ ran 'yomfɛni xʘn ho nangue gá hyomhbʘ Oja, nɛ ɛmmɛ gá hyumbi gá hojʘ 'bɛ'a bin ja. Nɛ ɛmmɛ gá numan'ʘhʘ a ngue bi 'yøt' ra ts'oqui, nɛ ɛmmɛ gá suhʘ 'bɛ'a bin ja. Nɛ gá un ran ʘnbi to'o bi 'yøt' ran ts'o, nɛ ɛmmɛ gán ɛhyahʘ guí 'yøthʘ ran ho. ɛmmɛ gmín ndehʘ xcä mbagä bʘ xcä zɛ ahʘ. Nɛ ya gá 'yuhmbʘ bin ho a ra ts'oqui gmín 'yohʘ.

¹² Jananjabʘ gue'a dá øt'ahʘ ra sɔcuä a, ngue hinga hɔnt'a ngue di hoc rá mbʘi a ran 'yohʘ ngue bi 'yøt' ran ts'o, xinga gue'a bi t'ørpa ran ts'o, pɛ nangue ma sɔcuä dá øt'ahʘ, Oja bi zä bi 'yut'ahʘ ngue majuäni guí tɛngahʘ.

¹³ Janangue'a ɛmmɛ hu ma mbʘi'be. Nɛ man'da dadí johya'be nu'bʘ mi xic'be ra Tito ngue gá hyurpa rá mbʘi a nangue 'bɛ'a gá 'yøthʘ.

¹⁴ Nɛ dá xih ra Tito, gue da t'ømanho a rá m hma bʘ guí 'bʘhmbʘ. Nɛ gue'a gá 'yørpahʘ, gá 'yømanho a ram hma bi xi ahʘ. Janangue'a hin dí pɛ'ts' ma sägä nangue 'bɛ'a dá xifi, pɛ ɛmmɛ i hu ma mbʘi.

¹⁵ Nguetho nu'bʘ mí mba bʘ ra Tito, ɛmmɛ gá numansuhʘ, nɛ ɛmmɛ gán ɛhyahʘ gá 'yøthʘ 'bɛ'a gätho bi xi ahʘ. Janangue'a man'da bin ja rán huɛcate

ra Tito nangue ah_u b_u.

¹⁶ Nε εμμε hu ma mb_ui nguetho sã ga εc'yεi ngue majua_ui guí øth_u ran ho.

8

Y_un t'unni y_u yεc'yεi

¹ Ma z_u cu'ah_u, dín nde ah_u gui pãhmb_u 'bε'a gãtho bi 'yøt' rá mate Ojã b_u mbo yã mb_ui y_u 'yεc'yεi dim peti b_u ja ra hãi Macedonia.

² Nu y_u 'yεc'yεi b_u bi nu ran unbi nguetho y_u hyoya tho_u h_u. Pε guemhma εμμε i ja ran johya yã mb_ui, nε man'da man'da di unda y_un t'unni yã mi'yεc'yεih_u.

³ Nugã dí hãxanjuãni ngue bi unni x_un ngu, madague'a hin'y_u 'bε'a da gop_u ja rá nguse, nε rá pãhãzehε bi uni.

⁴ Nε bi 'yãc ra mate ngue nε'x da gom'ma ram fãts'i din t'un'nd_u y_u hyoya 'yεc'yεi b_u ja ra hãi Judea.

⁵ Nε man'da x_un ho bi 'yøt'e xinda gue'a dá bεngã, nguetho m'bet'o tho_u bi hyon rá pãhã Ojã ngue di bεnbi 'bε'a da 'yøt'e, nε nubaya bi xiqui ngue da mbãxqui ga fãx_u y_u cu.

⁶ Nu ra Tito rá mb_udi bi xi ah_u nangue y_un t'unni gui umhb_u. Nε dá xi'be ra Tito di jua'a di peti gãtho nin t'unni_u gá mamhb_u gui umhb_u, nangue nin huεcateh_u, ngue ra mate tho_u.

⁷ Nu ah_u εμμε x_un ngu y_un ho guí øth_u, nε i ja ni t'εc'yεih_u x_un ho, nε sã guím mamf_u rá_u hman Ojã x_un ho, nε εμμε guí pãhmb_u x_un ho, nε εμμε guí εhya gui 'yøth_u rá 'bεfi Ojã, nε ja ah_u nin huεcateh_u nanguecã'be. Pε nuya x_un ho 'b_u gui umhb_u x_un ho nin t'unni_u, n'damhma hin te gui 'bεhmb_u nangue rá 'bεfi Ojã guí øth_u.

⁸ Nugã drã Pablogã hin dín nde ga manda ah_u 'bε'a guí øth_u. Nuna 'bε'a bi 'yøt' y_u cu b_u ja ra hãi Macedonia, n'da ra hmεpya a. Nu'b_u ngub_u gui 'yøth_u, da zã ga pãcã ngue majua_ui i ja ah_u nin huεcateh_u nangue y_u 'yεc'yεi.

⁹ Nguetho guí pãhmb_u rá mate ma Hmuh_u ra Jesucristo. Nu'a tengu 'b_u

ra mεmbeti a, pε bin hyoya nanguej_u ngue bi nde din jaj_u x_un ngu.

¹⁰ Nuya i ja a ga xi ah_u 'bε'a dím bεngã. X_un ho 'b_u gui juahmb_u 'bε'a gá dãmhb_u má jεya, nguetho εμμε gán εhyah_u má jεya gá un nin t'unni_u.

¹¹ Nuya dami peth_u nin t'unni_u, nε daman εhyah_u ya, tengu 'b_u rá mb_udi gá bεmh_u, nε gui umhb_u 'bε'a gãtho sã gui umhb_u.

¹² Nu'b_u ja a nde di un a n'da, Ojã da numanho, 'b_u gue'a rán theui 'bε'a pε'ts'a n'da a di uni.

¹³ Pε hin dí εna go din dãnhyεi_u 'da o dim mεmbeti_u 'da nangue a gá unh_u, nε nu ah_u baya hin'y_u 'bε'a gui hyomhb_u.

¹⁴ Pε nu'a dí xi ah_u, pε nuya x_un ngu i ja ah_u, x_un ho 'b_u gui unh_u ts'x_u 'da hin'y_u 'bε'a da hyoni. Nε nu'b_u da zøn ra pa ngue hin'y_u 'bε'a gui hyomhb_u, nu'x di zε ah_u h_u. Janangue'a gãtho thocua tho_u din ja 'bε'a da hyoni.

¹⁵ Nε gue'a mán t'o't'i b_u ja rá_u hman Ojã: "To'o di peti x_un ngu, pε hin da bong tho_u a da hyonse, pε nε'x di peti z_u ts'x_utho, hin te di 'bεdi."

Ra Tito nε'x in 'yoh_u

¹⁶ Dí εmfe jamadi Ojã ngue bi 'dac mam fãts'i'be ra Tito, ngue nε'a εμμε im bεn ah_u nε εμμε εhya nangue ah_u.

¹⁷ Ngue nu ra Tito min nde da 'yøt'e 'bε'a dá xifi, nε'a mi ja rá pãhã zεhε da mba b_u.

¹⁸ Nε da mbε ra Tito na man'da ra cu ngue dí penhdã b_u, nu'a im man rá_u hman Ojã x_un ho, nε gãtho y_u 'yεc'yεi ngub_u im ma nangue'a.

¹⁹ Ma mi'yεc'yεih_u bi huanhna ran 'yoh_u na, ngue dan 'yohe 'b_u dá hãxhe ra mbeti b_u Judea. Nε gue'a ná uh man huεcatehe ngue dín nde ga fãx ma cuh_u, nε dí nuij_ute ra Hmu mahεts'i a.

²⁰ Nugã'be dadí jamansu 'bε'a dí øt'be nangue y_un t'unni x_un ngu, nguetho hin dín nde din ja 'bε'a dí c'ãman'x'be. Nε gue'a í than'nd_u mi'da y_u cu ngue ga mbãhmbe 'b_u dá hãxhe a ra mbeti.

²¹ Nguetho dín nde ga øt'be gätho xæn ho bæ na nu Oja næpæ na nu ma mija'i'be.

²² Nε ga pæn'nahæ bæ man'da ra cu mahøn'a ngue da mbähä ra Tito. Nε nuna dí pähmbe ngue ra 'yεc'yεi xæn ho na. Nεhna εmme εhya da 'yøt'e xæn ho rá 'bεfi Oja. εmme nde da mba bæ da nu ahæ, nguetho ya dá xihna nangué ni hogant'øt'ehæ.

²³ Nε nuna ra Tito, man 'yo'be nangué ma 'bεfi dadí zε ahæ. Nε nu'æ mi'da in 'yohæ ra Tito, yám 'bεhni æ yæ 'yεc'yεi dim peti ua. Nε da mbäx ahæ nangué rá 'bεfi Oja, gue'a dín næqui xæn ho rá nuixte ra Cristo bæ guí 'bæhmbe.

²⁴ Nuya dami 'yørca'be ra mate guí simanhohæ yæn 'yohæ, n'damhma gätho mi'da yæ 'yεc'yεi da bædi ngue majuæni i ja nin huεcatehæ, tengu tho dím mangä ngue nzæi i ja ahæ ran huεcate.

9

Di pet yæn t'unni nangué yæ mi'yεc'yεihæ

¹ Nugä hingui jatho ga xi ahæ nangué guí zεhmbe ni mi'yεc'yεihæ, nangué yæn t'unni guí unhdæ.

² Nguetho dí pædi ngue εmme i ja ahæ ra pähä guí zεhmbe æ. Nε ya dá xih yæ ja'i ngue i 'bæcua ja ra häi Macedonia 'bε'a guí øthæ bæ ja ra häi Acaya. Dá xihya ngue gán εhyahæ gá pet nin t'unnihö má jεya. Nε yæ cu ua nde da dæn'nahæ 'bε'a guí øthæ.

³ Nuya dí pæn'nahæ ya yæ cu da mbäx ahæ guí pethæ nin t'unnihö janangué'a di ja bæ 'bæ dá søngähe bæ, nε dín næqui ngue guín εhyahæ guí fäxhæ yæ hyoya, tengu dá xih yæ cu ua ngue guí øthæ.

⁴ Nε nu'bæ ga mbähmbe bæ æ 'da yæ mængu ua ja ra häi Macedonia, nε hin xquín εhyahæ guí pet nin t'unnihö, ga pε'ts' ma sähæ 'bæ. Nguetho εmme dí εc'yεi guí øthæ 'bε'a guím mamhbæ.

⁵ Janangué'a dá xihya yæ cu dim 'bet'o da mba bæ, di zε ahæ, n'damhma da zä guí pethæ gätho nin t'unnihö,

di jua a gá mamhbæ. Nε nu'bæ dá mbähmbe bæ, ya xtí guadi xquí pet'æ gätho nin t'unnihö. Nε nu man 'yohe da bædi ngue gá umhbæ nangué ni pähä zεhεhæ, nε hin nangué dá xi ahæ.

⁶ Dami bæmhæ ya, to'o i tu zæ yoho yæ hmudä, zæ yoho da xoc'æ, pε to'o da duhu xæn ngu, da xoqui xæn ngu æ. Janangué'a mpähä thoho guí unhdæ yæ hyoya yæn t'unni, nε nu Oja xæn ngu ran japi di 'da ahæ bæya.

⁷ N'da ngu n'da di uni tengu im bæni rá mbæi zεhε di uni. O gadí umhbæ 'bæ hin guín ndese ni mbæihæ, pε xinga gue'æ mi'da da xi ahæ guí umhbæ. Nguetho Oja di huεc'æ to'o i ja ran johya di uni.

⁸ Nu Oja sä di 'da ahæ xæn ngu, janangué'a dí gua a guí hyonsehæ, pε nε'a thocua thoho guí unhdæ to'o hin'yæ 'bε'a da hyoni.

⁹ Nt'o't'i bæ ja rám hman Oja to'o ngue di unni xæn ho æ yæ hyoya, nu'a rá hogant'øt'e da gohi mazæi.

¹⁰ Nguetho nu'a Oja ngue nzæi di un yæ hmudä to'o i tupæ ja ra huæhi, nε di japi dín xændi ngue dín ja 'bε'a da zi, guet'a Oja di 'da'ahæ ra hmudä dán xænd ni hogant'øt'ehæ, tengu bæ nan xænd yæ hmudä bæ ja ra huæhi.

¹¹ Nu Oja di 'dajæ xæn ngu, n'damhma da zä xø ga thojæ xæn ngu bæya. Nε nu'bæ dá undähe nin t'unnihö, nε to'o da hyæni da 'yεspa Oja nε di un ra jamadi Oja.

¹² Yoho yæn ho da bøni nangué nin t'unnihö, nu yæ 'yεc'yεi dín ja 'bε'a da hyoni, nε gätho æ di un ra jamadi Oja bæya.

¹³ Nε gätho to'o da hyæn nin t'unnihö da 'yεspa Oja, nguetho nu nin t'unnihö ra hmεpya a ngue majuæni guí εc'yεihæ rán ho ma'da'yo ra Cristo, nε εmme di johya ngue guí pähmbe ni cuhæ æ, nε'æ gätho mi'da yæ cu.

¹⁴ Nε to'o da hyæn nin t'unnihö, da 'yäp Oja da mbäx ahæ, nε di huεc ahæ bæya, nguetho i ja ahæ xæn ngu rá mate Oja bæ mbo ni mbæihæ.

¹⁵ Pε jamadi Oja nangué ran t'unni εmme xæn ho bi 'dajæ, ngue rá

Ts'ant'u, ne hingui sä gam bɛmhbu hangu na ngu di muui a. Janangue'a nu'bu dím bɛmhbu 'be'a bin 'dajɛ, hin ga hyøjɛ 'be'a dí pɛshɛ 'bu.

10

Ija rán t'ɛdi ra Pablo 'be'a da xih yɛ
yɛc'yɛi

¹ Nugä drá Pablogä, ɛmmɛ dín nde ahɛ gui 'yøhmbu a ga xi ahɛ, pɛ janate tho ga xi ahɛ, tengu thoho 'bu da xi'azɛhɛhɛ ra Cristo. Nguetho guí 'buhmbu bu 'da ɛ sä ɛna mbɛ dín su 'bu dí 'buhmbu bu, ngue'a janate tho dím mangä, pɛ nu'bu dí pɛn'nahɛ ma sɔcuä, ɛmmɛ nts'ɛdi dím mam buya, sä ɛn ɛ 'da.

² Nu'bu dá mbagä bu, hin dín nde ga ut'ahɛ hangu rá ts'ɛdi man zambui, pɛ sä ga dɛmhyägä ts'u to'o im ma ngue dím bɛnsegä 'be 'be'a dí øt'be.

³ Majuani dyɛ ja'i thohoga'be ua ja ra ximhäi, pɛ hin dí tɛm'be ua a ra ts'ɛdi ná tɛfɛ ra ximhäi.

⁴ Nujɛ hinga gue'a ma ts'ɛdizɛhɛ nán suhmbu, pɛ rá ts'ɛdisɛ Ojä a ná tɛfɛ rá ts'ɛdi ran ts'o.

⁵ Nangue rá ts'ɛdi Ojä dí hɛcuahɛ yán 'yɛts'i yɛ ja'i nangue 'be'a pɛsɛ, nɛ'u hinguin nde da bɛ Ojä. Nɛ nu rá ts'ɛdi Ojä da zä di pärpa yán 'yomfɛni yɛ ja'i ngue 'da'anguui da bɛmhbu ra Cristo.

⁶ Nɛ nu'bu ya dá pɛ'be ngue majuani guí øthɛ 'be'a in nde Ojä, nugä ga hut'anzambui ngue ga 'uec'u 'da guí 'buhmbu bu, ngue hingui nde da 'yøt'a in nde Ojä.

⁷ Dami bɛmhbu ya 'be'a i t'øt'ahɛ. 'Bu i 'da ahɛ ngue im bɛni ngue majuani in 'yohɛ ra Cristo, xɛn ho 'bu, pɛ jatho da bɛdi ngue nɛcä'be dín 'yo'be ra Cristo.

⁸ Hin dí pɛ'ts' ma sä xɛn ngu yɛ nidi ga xi ahɛ, ngue bi 'dac man t'ɛdi'be Ojä. Nu Ojä bi 'dac'be ra ts'ɛdi ga zɛ ahɛ man'da gui pɛhmbu Ojä, pɛ hin nangue ga ts'ongä'be ra 'bɛfi bu.

⁹ Nugä hin dín nde gui suhɛ nangue 'be'a dí øt'ahɛ.

¹⁰ Nguetho 'bupɛ 'da di c'aman'ugä, nɛ ɛn'u: “ɛmmɛ ja rá ts'ɛdi rá sɔcuä

ra Pablo, pɛ nu'bu i 'bucua hin'yɛ rá ts'ɛdi, nɛ hingui sä din yɛ xɛn ho,” ɛn ɛ 'da.

¹¹ Pɛ jatho guim bɛmhbu 'da ahɛ ngue tengu bu nan ja rá ts'ɛdi ɛ ma sɔcuägä, nɛ ngutho 'bu dá xi a zɛhɛhɛ.

¹² Nugä'be hinga 'da'igu dím bɛmhbe yɛ ja'i i 'bupɛ, ngue i ja ran 'yɛts'i nangue 'be'a ɛna pɛsɛ ɛ. Pɛ nu'u to'o im bɛni man'da i pɛsɛ xinda gue'u mi'da, pɛ hingui pɛ a majuani. Nguetho sä i nuɛspa yá mija'ihɛ nangue 'be'a im bɛnsɛ.

¹³ Pɛ nugä'be hin dím mam'be man'da ja man t'ɛdi'be xinda gue'a bi zänga'be Ojä, pɛ hønt'a dí øt'be 'be'a i xic'be Ojä. Nɛ bi xic'be Ojä dam pɛ'be bu guí 'buhmbu.

¹⁴ Nɛ njon da zä da 'yɛna man'da bi tho'a dá øt'be, xinda gue'a bi xic'be Ojä 'bu mbadi thoho dá søm'be bu guí 'buhmbu dá xi ahɛ rán ho ma'da'yo ra Cristo.

¹⁵ Nɛ hin dín nde ga ɛm'be ngue ma 'bɛfi'be 'be'a bi 'yøt'u mi'da bu guí 'buhmbu, hønt'a ma 'bɛfi'be ga ja ahɛ guim bɛnthɛ ni t'ɛc'yɛihɛ xɛn ho, nɛ gue'a dí zä ga øt'be man'da ra 'bɛfi bu, 'bu da xic'be Ojä.

¹⁶ Nɛ sä ga mbɛ'be bu mi'da yɛ hnini buya ngue man'da yatho guepɛ njom bi xih yɛ ja'i rán ho ma'da'yo ra Cristo. Nɛ njon da zä da ma ngue n'dan'yo dá thocpa rá 'bɛfi bu.

¹⁷ Hingui ho 'bu din 'yɛzɛhɛ n'da, pɛ man'da da hyädumbui da 'yɛspa ra Hmu mahɛts'i.

¹⁸ Nguetho hin te di muui 'bu din 'yɛzɛhɛ n'da, pɛ nu'bu i øt'e 'be'a da numanho Ojä, gue'a di muui.

11

Ra Pablo bi ma nangue yɛ hyäte

¹ O gadín xømbeihɛ 'be'a dí xi ahɛ ya, madague'a dí yɛtontogä ts'u.

² Pɛ nugä ɛmmɛ dí hɛhɛ ma mbui nangue ahɛ, nguetho i ja bu mbo ma mbui rán huɛcate Ojä. Nɛ ɛmmɛ dín nde ahɛ hønse ra Cristo guin numan-hohɛ, tengu n'da ra hmute ngue hin

di ts'on rá mbui, hont'a in numanho a to'o dim 'buhmi.

³ Pɛ dín su ngue di ts'on nin 'yomfɛnihɛ nangué ra fɛhni im man ra zɪthu, tengu thoho bi 'yɔrpa ra zɪthu ra Éva rá mbudi thoho, nɛ ts'arpɛ thoho di ja ahɛ ngue hinga gátho ni mbuihɛ guin numanhohɛ ra Cristo.

⁴ Pɛ ɛmmɛ guí øhmbɛ 'bɛ'a gátho i xi ahɛ 'da yɛ já'i ngue i sòm bɛ guí 'buhmbɛ, madague'a i xi ahɛ n'dan'yo ra Jesús ngue'a hin dín thɛui a dá xi ahɛ, nɛ n'dan'yo n'da ran 'yomfɛni in nde di 'da ahɛ, nɛ i xi ahɛ n'dan'yo thoho nangué ran ho ma'da'yo, xinda gue'a dá xi ahɛ.

⁵ Pɛ nugä hingui coh ma ts'ɛdigä xinda gue ɛ 'da guí tɛnhdɛ, ngue im manɛ ngue man'da yá 'bäihɛ ra Jesu-cristo.

⁶ Pɛ dí pácä a majuani ran 'yomfɛni nangué Oja, nɛ gue'a dá ut'ahɛ xɛn ngu yɛ nidi, madague'a hingui sä dan hɔt'ahyá tengu'ɛ yɛn 'yohɛ.

⁷ Uague guí ɛmhɛ hingui ho dá øt'ä nguetho nte dá hác'ahɛ 'bɛ má mangä rán ho ma'da'yo ra Cristo bɛ. Pɛ dá øt' ra 'bɛfi dá honɛ man ts'ihmɛ, nguetho min nde ga zɛ ahɛ.

⁸ Nɛ nu'bɛ má xän'nahɛ bɛ, nu'ɛ yɛ 'yɛc'yɛi i 'bɛpɛ mi'da yɛm peti, gue'ɛ bi 'dacä 'bɛ'a dá hongä bɛ, janangué'a bi zä dá xi ahɛ ran ho ma'da'yo nɛ nte dá ä ahɛ.

⁹ Nɛ nu'bɛ mám 'buhmbɛ bɛ, him mi ja 'bɛ'a dá hongä, nɛ hin te dá ä ahɛ. Pɛ nu'bɛ mí zòm bɛ ma cuhɛ yɛ mɛngu macedonia, bi 'dacä 'bɛ'a madi 'bɛcä. Nɛ ngubɛ ga øt'ahɛ mahøn'a bɛ, hin te ga ä ahɛ.

¹⁰ Nɛ dím ma majuani bɛ ja rá hmi ra Cristo, ngue hin te ga hácua yɛ cu 'bɛpɛ ja ni häihɛ Acaya, nangué rá 'bɛfi Oja dí øt'ä bɛ, nɛ njon da zä da xiqui ga äh ra mbeti.

¹¹ Ha gue'a dí øt'ä gní 'yɛmhɛ hin dadí huɛc'ahɛ, pɛ Oja i pädí ngue dadí huɛc'ahɛ.

¹² Nɛ ga thoqui tengu dá øt'ä, n'damhma di nɛqui ngue hinga 'da'igu dí øthe yɛ hyäte madague'bɛ ná yát'a ɛna i øt'e xɛn ho rá 'bɛfi Oja.

¹³ Nu ɛ im manɛ ɛ ɛna yá 'bäihɛ ra Cristo, pɛ him majuani im man ɛ, yɛ hyäte thoho, nɛ hin yá 'bäihɛ ra Cristo ɛ.

¹⁴ Pɛ nde'bɛ hin gui hyonya thohohɛ 'bɛ'a i øt'ɛ, nguetho nɛɛ a ra zɪthu da zä da hyä ahɛ, da zä da 'yøt'e tengu 'bɛ n'da ra hogam'bɛhni mahɛts'i bá pɛn'na Oja.

¹⁵ Janangué'a 'da'igu øthɛ ɛ yá 'yɛhɛ ra zɪthu, nɛ im bɛn yɛ já'i yɛ hogam'bɛhni ɛ. Pɛ da zøn ra pa da nu ran ɛnbi dín thɛhɛ 'bɛ'a bi 'yøt'e.

Ran ɛnbi bi nu ra Pablo nguetho rá 'bäiui ra Cristo a

¹⁶ Pɛ ɛmmɛ dí nde ahɛ gui 'yøhmbɛ 'bɛ'a dí xi ahɛ, madague'bɛ guím bɛmhɛ ngue dí tontogä ts'ɛ 'bɛ dí manɛ 'bɛ'a dí øt'ä.

¹⁷ Nu'bɛ dím manɛ 'bɛ'a dí øt'ä, ɛna gue'bɛ hinga gue'a bi xicä Oja ngue gam ma, pɛ ɛna gue'bɛ dí tontogä ts'ɛ 'bɛ dím mangä tengu na.

¹⁸ Pɛ nu yɛn 'yohɛ bɛ i xi ahɛ nangué yán hose, nuya nɛcä ga xi ahɛ ts'ɛ nangué man hose.

¹⁹ Nu ahɛ ɛmmɛ xɛn ho nin 'yomfɛnihɛ, pɛ ɛmmɛ guí ɛhyahɛ guí øhmbɛ 'bɛ'a i xi ahɛ yɛ tonto.

²⁰ Nɛ ɛmmɛ gadí hohɛ gan 'yɛhɛ to'o in nde di manda ahɛ, madague'bɛ i hä ahɛ o gue i ä ahɛ 'bɛ'a gátho i ja ahɛ. Nɛ guín numansuhɛ ɛ ɛmmɛ dín 'yɛzɛhɛ, madague da mbɛp'a ni hmihɛ, pɛ guexta'a guí tɛnhdɛ ɛ.

²¹ Nugä'be hingui sä ga øt'be tengu ɛ, pɛ gue'a gním mamhɛ hin'yɛ ma ts'ɛdigä'be. Nu'ɛ yɛn 'yohɛ guí 'buhmbɛ bɛ im man yán hose. Nɛcä ga hut'anzambɛ gam mangä ts'ɛ nangué man hose, tengu n'da ra tonto.

²² Ná yát'ɛ ngue yɛ hebreo ɛ, pɛ nɛcä drá hebreogä. Nɛ ná yát'ɛ gue yɛ israel ɛ, pɛ nɛcä drá israelgä. Nɛ ná yát'ɛ gue yɛm bom'beto ra Abraham ɛ, pɛ nɛcä drám bom'bɛtogä ra Abraham.

²³ Nɛ ná yát'ɛ ngue yá 'yɛhɛ ra Cristo ɛ, pɛ nugä man'da drá 'yɛhɛgä a ra Cristo xinda gue'ɛ. Nuya dím mangä

tengu n'da ra tonto. Nugä man'da xan ngu ra 'bɛfi dí ɔt'ä xinda gue'u 'da yän 'yohu, ne man'da xan ngu yu nidí dán ofädigä, ne xan ngu yu nidí dá nu ran unbi nangu yu fɛi, ne xan ngu yu nidí mi ɛna xtá thogä.

²⁴ Ne cüt'a nidí bi 'yörkä 'däte ma 'de'maguto yu fɛi u ma mɛnguhe yu judío.

²⁵ Ne nhyundi bi 'benzagä, ne n'dandi yu ja'i bi bat'adogä. Ne nhyundi án xen'a ra barco mi hugä buya, bi zo bu ja ra dehe, ne 'däte ma goho ora dá o bu ja ra dehe buya.

²⁶ Pe xan ngu yu nidí dán 'yogä ne xan ngu yu nidí má guepu xcá tugä bu ja yu dæthe, nepu 'buh yu bɛ. Ne bi gorcä ra 'yu ma mɛnguhe yu judío, ne'u hing yu judío. Ne mi ɛna xtá thogä bu ja yu hnini nepu ja yu dapo. Ne dá hu yu barco bu ɛmme en ra dehe ran dahi ɛmme nts'utho. Ne mi ɛna xtá hyogä u yu hyäte 'yɛc'yɛi.

²⁷ Ne ja'bu ɛmme dá yäcä nangu ma 'bɛfi, ne bin unba ma ja'i, ne ja'bu nya'a thoho hin dán açä. Ne ja'bu nya'a thoho hin dán sihmegä, xinga gue ra dehe dá sigä. Ne ja'bu xan se nguetho hinga xot'a ma pahnigä.

²⁸ ɛmme xan he'i 'be'a dí ɔt'ä, ne'u yu 'yɛc'yɛi gätho hɔnbu go hapu dim peti ɛmme dí hadumbui ga jamansugä u.

²⁹ Ne'a dí ɔt'ä 'da'angu dí sägähe u 'be'a gätho i sä u, nu'bu 'bu a n'da ra 'yɛc'yɛi xan güent'i, dí com'be rán güent'i a. Ne nu'bu n'da ra 'yɛc'yɛi i ɔt' ran ts'o, nugä ɛmme dí cuégä nangu a to bi 'bɛpi da 'yɔt'e.

³⁰ Pe nu'bu i ja a dín nde dá yädä, pe hɔnt'a dán güent'igä dá yädä.

³¹ Nu Oja rá Ta ma Hmuu ra Jesu-cristo majapi mazai a, i padi ngue hing ra fehni dím mangä.

³² Tengu dá ɔt'ä n'dandi nu'bu mám 'bucä bu ja ra hnini Damasco, nu'bu min ts'ut'abi ra Aretas, ne nu'a ra ts'ut'abi bi xi u yu dofui da gorca ra 'yu bu ja ra goxthi rá mbä't'i ra hnini, mim bɛni ngue da bɛndgä bu.

³³ Pe nugä dá pɔngä bu ja n'da ra ventana ne dá hugä bu ja n'da ra

dä'bɔts'e, ne nu'u ma amigo bi cä'ma ra 'bɔts'e ngue ra xähi bu thi rá mbä't'i ra hnini. Ne him bi bɛndgä u yu cot'yu. Mahotho dá ɔt'ä 'bu má pɔngä bu ja ra hnini Damasco.

12

Oja bi 'yurpu mahɛts'i ra Pablo

¹ Nu'bu dím mansägä 'be'a dí ɔt'ä, hin te di muui. Pe guemhma ga xi ahü 'be'a bi 'yurcä ra Hmu mahɛts'i 'bu n'dandi.

² Bi bonga 'de'magoho njɛya Oja bi zixcä bu mahɛts'i. Hin dí pácä 'bu ne'a ma ngɔc'yɛi o hin'na, pe Oja padi 'bɛpu ín ja.

³ Hɔnt'a dí pácä ngue dá mba mahɛts'i, hin dí pácä 'bu n'youi ma ngɔc'yɛi o hin'na, hɔnt'a Oja padi 'be'a dá ɔt'ä.

⁴ Ne nu'bu mí ts'ixcä bu guepu mahotho, dá ɔcä 'be'a bi hmam bu, ne njongui man yu ja'i tengu a. Ne him bin 'dac ran t'ɛdi gam ma 'be'a dá ɔpu.

⁵ Ne nuna bi t'örkä i sä xcá yädä a 'bu gue'a xcá bɛni gam ma, pe hɔnt'a man hosegä gam mangä ngue dí pácä hin'yü ma ts'edi zehégä.

⁶ Nugä i jagä 'be'a xcan 'yɛxä 'bu xcá ndegä ne hin dadín hyät'ä tengu 'bu ra tonto, nguetho da zä xcá ma majuani 'be'a bi t'urcä. Pe hin dín nde ngue gue'a dí t'ɛscä a, pe dín nde ngue gue'a ín nuse yu ja'i a dí ɔt'ä dí numansugä u, ne'a 'be'a ɔse ngue dím mangä.

⁷ Nugä dá nugä ɛmme mahotho bu. Pe nu ra zithu bi 'dacä n'da ran unbi dí sägä. Ne Oja bi un ran t'ɛdi da 'yörkä, ndeque hin dan 'yɛzehégä nangu 'be'a bi 'yurcä Oja.

⁸ Ne hyundi dá äpä Oja ngue di 'uec'i ts'u ran u i jagä.

⁹ Pe nu'a Oja bi xiqui hin di 'uec'a ran u, pe di 'dacä rá mate ne rá ts'edi sä ga hät'ä ran unbi. "Nu'bu hin'yü ni ts'edizɛhe, man'da di nequi ma ts'edigä," i ɛngä Oja. Janangu'e'a nu'bu hin'yü ma ts'edi zehégä, man'da ɛmme dadín johyagä, nguetho dí pácä ngue'a man'da dí nequi rá ts'edi ra Cristo.

¹⁰ Nuya hingui tu ma mbui 'be'a dí øt'ä, madague'a xan ngu yän unbi dín nugä, ngue di c'aman'ug yä ja'i, uague i pa ma uguigä. Ne hingui tu ma mbui nangué 'be'a i ørca yä ja'i 'bä dí øt' rá 'befi ra Cristo. Nguetho nu'bä hin'yä ma ts'edi, pë man'da di 'dac rá ts'edi ra Cristo.

I hq̄h rá mbui ra Pablo nangué yä yëc'yëi bä Corinto

¹¹ Nu'a 'be'a guím bengahä, jatho ga xi'asëhä 'be'a dí øt'ä, tengu 'bä drá tontogä. Man'da xan ho 'bä xquím mansëhä man hogä xinda gue'bä gam mansëgä. Nu yän 'yohä guí ténhdä, hin'yä 'be'a i ja ä ngue hin'yägä, madague'a nte i jagä a di muui.

¹² Nu'bä mám 'bücä bä, dá ut'ahä ngue majuañi ma 'bäigä'be ra Jesu-cristo, hin dán xømbui 'bä má ut'ahä yän t'øt'e nuixte ne yä hyonya nt'øt'e gue gá nusehä 'bä mám 'bühmbä bä.

¹³ Hanja guím mamhbä ngue hin dá øt'ahä bä tengu dá øt'ä bä 'bäh mi'da yä 'yëc'yëi. Pë 'da'angu dá øt'ahä, pë hønt'a n'da, ngue hin dá ä ahä 'be'a dá hongä. Ha gue'a gni 'yënjä hingui ho a dá øt'ä. Pë dami pungahä 'bä.

¹⁴ Nuya ná hyundi ga mbagä bä. Ne hin te ga ä'ahä 'be'a dí hongä mahøn'a, nguetho hin dín ndegä a ni mbëtihä, pë dín ndegä gan jahä tengu 'bä ma t'ühni ahä. Ne hinga gue'ä yä t'ühni i pë'ts'i 'be'a i hon rá ta o rá mbe. Pë nu yä ta ne yä mbe i pë'ts'i 'be'a da hyon yä t'ühni.

¹⁵ Pë da hyu ma mbui 'bä da zä ga 'bëdi 'be'a gätho dí pë'ts'i guepü da zä ga hon'na ran ho ni mbuihä, ne guepü go him mi sä dam pëfi ga zë'ahä. Pë masque hin gadí huëgahä tengu bä na huëc'ahä.

¹⁶ Ne guím mamhbä majuañi ngue hin te dá hacä ni mbëtihä, pë guím bëmhbä 'da ahä ngue dá tacä ni mbëtihä ngue guí ëmhä dá hä ahä.

¹⁷ Ha guím bëmhbä dá hä ahä ngue dá pën'nahä yäm 'bëhni bä.

¹⁸ Nugä dá ndep ra Tito da mba bä, in 'youi man'da ma cuhä. Guí pähmbä hin te bi dāha ngue dāmá 'yā ahä.

Nguetho 'da'ingu dím bēngä'be ra Tito ngue dadí huëc'a'be, ne 'da'ingu bä na øt' ma 'befi'be.

¹⁹ Ma cu'ahä, dadí huëc'ahä, dín 'yohä ra Cristo. Ne Ojä pädi majuañi a dím mam'be ya, ngue dí hom'be 'be'a dín te ni mbuihä. Janangué'a dí honi ga tapä ä yäm hma him majuañi, ngue im man'ä yä hyäte di uguí. Ne hinga gue'a guím bëmhbä 'da ahä, ngue guí ëmhä dí hom'be guin numanhøjä.

²⁰ Pë dí su ngue hin gan numan-hogä 'be'a guí øthä bä 'bä dá mbagä bä. Pë ne da du ni mbuihä 'be'a ga xi ahä büya. Dí su ngue ga tñn ahä gadín sahmbä n'da ngu n'da ahä, ne gadín sëyabahä, ne gadín cuëfä n'da ngu n'da ahä, ne gadín tafä n'da ngu n'da ahä, ne gadín c'aman'ühä, ne gadín 'yøspatho 'be'a gadín xihmbä, ne gadín 'yëzëhëhä, ne dí su ga tñn ahä hinga gue'a guí øthä bä ja nim pëtihä.

²¹ Ne nu'bä dá mbagä bä, dí su ngue ma Ojahä di jaqui ga pë'ts' ma sä nangué 'be'a guí øthä bä. Ne dín jagä ra dumbui nangué to'o bi 'yøt' ran ts'o mam'bet'o, ne guexta'a hin ni päh yä mbui, him bi 'yäp rá punbi Ojä nangué ran ts'o bi 'yøt'e, gue'ä bi 'yøt' ran 'yomt'ëni, ne'ä bi zinba yä xisu mi'da yän 'yohä.

13

Rán zofo ra Pablo, ne yän zengua

¹ Na hyundi ya ga mbagä bä gan nu ahä. Ne nu'bä dá mbagä bä, ga juänbä ä i 'bähmbä ä yoho o gue hyu yä testigo.

² Nu'bä mám 'bücä bä mam'bet'o dá dämhyä ä to'o zäi i øt' yän ts'o. Nuya ga xi'ä mahøn'a ne gätho mi'da ahä, nu'bä dá mbagä bä mahøn'a, to'o gätho i øt' ran ts'o hin ga huëcthohö ä.

³ Ne nu'ahä da zä guí pähmbä xan ho ngue majuañi rá ts'edi ra Cristo 'bä ja a dím mangä büya, ne him ma ts'edi zëhëgä. Ne nu'a ra Cristo hingui 'bëh rá ts'edi ne guí pähmbä nguetho dim pëpü mbo ni mbuihä rá ts'edi.

⁴ Nu ra Cristo him mi ja rá ts'edi 'bä mi du bä ja ra pont'i, pë nuya i 'bui nangué rá ts'edi Ojä. Nēcä'be hin'yä

ma ts'edi zeh'e'be tengu tho a ra Cristo 'bɛ mi du, pɛ nuya dín 'yohe ra Cristo nangue rá ts'edi Oja, n'damhma da zä ga hoc'ahɛ bɛ.

⁵ Nuya n'da ngu n'da ahɛ dami bɛmhɛ xɛn ho mbo ni mbɛizɛhɛhɛ, janangue'a gui pɛhmbɛ majuaɲi gui ɛc'yɛihɛ o hin'na. Nu'bɛ hin gán hyäzɛhɛhɛ, sä gui pɛhmbɛ majuaɲi i 'bɛpɛ mbo ni mbɛihɛ ra Cristo.

⁶ Nɛcä'be dín nde ahɛ gui pɛhmbɛ ngue majuaɲi dí ɛc'yɛi'be ra Cristo.

⁷ Dí äp'be rá ts'edi Oja ngue gui 'yøthɛ ran ho, nɛ hin nangue da bømanho ma 'bɛfi bɛ, nguetho man'da dín nde ahɛ gam 'bɛmanhohɛ ra Cristo, xinda gue'bɛ guin numan-suc'be.

⁸ Nugä'be hin dín ndehma ngue ga hɛm'be to'o i øt'a majuaɲi pɛ hønt'a dín nde ga øt'be 'bɛ'a di zɛ ɛ.

⁹ Da hyu ma mbɛi'be 'bɛ di zac ni mbɛihɛ nangue Oja, madague'a guím bɛmhɛ ngue hin'yɛ ma ts'edi'be. Pɛ hønt'a dí äp'be Oja ngue din te ni mbɛihɛ nangue Oja.

¹⁰ Dí o't'ahɛ ngue gui hoc ni mbɛihɛ, nguetho hin dín nde nts'edi ga dämhyä ahɛ 'bɛ dá mbagä bɛ. Nu Oja bi 'dacä ran t'ɛdi ngue ga tet'a ni mbɛihɛ, pɛ him bi 'dac ran t'ɛdi ga ɛ't'a ni mbɛihɛ.

¹¹ Nuya hønt'a dí xi'ahɛ ya, ma zɛ cu'ahɛ, Oja gui cohmbɛ bɛ gui 'bɛhmbɛ. Pɛ man'da din te xɛn ho ni mbɛihɛ. Nɛ dami bɛmhɛ 'bɛ'a gätho dá xi'ahɛ, nde'bɛ n'dat'a guim bɛmhɛ n'da ngu n'da ahɛ, nɛ gam 'bɛmanhohɛ, nɛ hin gan sɛhmbɛ bɛ. Nɛ Oja da zä man'da di huɛc ahɛ nɛ da hyu ni mbɛihɛ.

¹² N'da ngu n'da dami zomanhothɛ nangue ran huɛcate, nguetho n'dat'a ra Hmu dí tɛnhdɛ.

¹³ Nɛ gätho yɛ 'yɛc'yɛi 'bɛcua i pɛn'nahɛ ran zɛngua.

¹⁴ Nu rá mate ma Hmuɛ ra Jesu-cristo, nɛ rán huɛcate Oja, nɛ rám fäts'i rá Hogandahi Oja dí comhbɛ gätho ahɛ. Nɛ hønt'a dí xi'ahɛ ya.

GÁLATAS

Ra sɔcuɔ bi 'yorba ra

Pablo ɛ yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja ra

hãi Galacia

Ran zɛngua

¹ Nugä dra Pablogä, guecä him bi Huangä yɛn 'yohɛ, pɛ guesɛ a ra Jesucristo, nɛ'a rá Ta, ngue bi xox'a rá Ts'ant'ɛ 'bɛ mi du.

² Nugä nɛ gätho ya ma cuhɛ nangue Ojɔ ngue i 'bɛcuɔ dí pɛn'nahɛ ran zɛngua. Guehna ra sɔcuɔ dí ot'ahɛ, nangue gätho yɛ 'yɛc'yɛi i 'bɛpɛ ra hã Galacia.

³ Dí äp Ojɔ ra Ta nɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo di 'da ahɛ rán japi nɛ da hyut'a ni mbɛihɛ.

⁴ Nu'a ra Jesús bin däsɛ bi gurca ma ts'oquihɛ. Nɛ nangue 'bɛ mi du a, bi zä da yanjɛ nangue ran ts'o i jaua ja ra ximhã. Nɛ guehna rá pähä ma Tahɛ Ojɔ bi 'yɔrcahɛ.

⁵ Janangue'a dí ɛspahɛ Ojɔ nɛ i ja rá nuixte gätho yɛ pa mazai.

Hin'yɛ man'da ram hma ngue dím pɔ a n'da

⁶ Nugä xɔgue dadí hyonya thoho hanja 'bexque gá hyɛhmbɛ Ojɔ ngue bi zon'nahɛ xquí pähmbɛ rá mate ra Cristo, nɛ gá hyäxhɛ n'dan'yo ra 'yu t'ɛmbi ní zin ahɛ Ojɔ.

⁷ Pɛ hin'yɛ man'da ra 'yu ní zinjɛ Ojɔ, hinda hɔnt'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pɛ i 'bɛ'i 'da'ɛ in nde da hyä ahɛ, ngue nde di pä't'ahɛ ra 'yu nangue ra Cristo.

⁸ Pɛ ya xtá xi ahɛ ra 'yu ngue majuaní dí yanjɛ Ojɔ a. Nu'bɛ 'bo'o da xi ahɛ nɛ 'dahma 'dan'yotho da xi ahɛ, da nu rán ts'ɛmbi Ojɔ a, madague'bɛ guecä o n'da rá m 'bɛhni mahɛts'i.

⁹ Ga xi ahɛ mahɔn'a tengu ya xtá xi ahɛ, nu'bɛ 'bo'o xi ahɛ n'dan'yo n'da ra 'yu xinda gue'a gá hyämhɛ, Ojɔ da zänba ran ɛnbi a.

¹⁰ Nuna ram hma dí xi ahɛ nts'ɛdi ts'ɛ. Mfädi hin dí honi guin numan-hojɛ, pɛgue dí hongä Ojɔ da numan-hogui. Pɛ nu'bɛ xcá honi 'bɛ'a dí numanhog yɛ jã'i, hingui sä xcán 'yɛhɛgä nangue ra Cristo 'bɛ.

Hɔnt'a Ojɔ bi bɛnba ram hma im man ra Pablo

¹¹ Ma zɛ cu ahɛ, dín nde ahɛ gui pähmbɛ hingrá m hman yɛ jã'i a rán ho ma'da'yo ra Cristo dá xi ahɛ.

¹² Nu ran ho ma'da'yo dím mangä, xínga n'da ran 'yohɛ bi xiqui, nɛ hín dá ɔcä bɛ ja man xädi a, pɛ guesɛ a ra Jesucristo bi jaqui dí pädi.

¹³ Nu ahɛ ya gá 'yɔhmbɛ 'bɛ'a mí ɔt'ä nu'bɛ mi tɛndä yá t'ɛc'yɛi ɛ ma mijudiohe, ɛmmɛ madí undä ran ɛnbi ɛ yá 'yɛc'yɛi ra Cristo, nɛ mim bɛngä xcá juadi gätho ɛ.

¹⁴ Nɛ mi ɔt'ä xɛn ho yá t'ɛc'yɛi ma mɛnguhe yɛ judío, ɛmmɛ mí ɛhya ga jã'ts'ä ɛ, nɛ xínda gue'ɛ mi'da 'da ingu yɛ jɛya mi pɛs'he. Nguetho ɛmmɛ mín nde xcá thocä yɛn t'ɔt'e ɛ ndu mam bombɔtahe maya'bɛ.

¹⁵ Pɛ nu'bɛ hin nám 'bɛcä, Ojɔ xí Huangui, nɛ m'bɛjua bi zongui nangue rá mate. Nguetho bi ndesɛ Ojɔ a.

¹⁶ Janangue'a bi jaqui dá pä'a rá Ts'ant'ɛ ngue gue'a ra Cristo, guepɛ bi zä gam man rá m hma bɛ 'bɛh yɛ jã'i hing yɛ judío. Nɛ nu'bɛ mi zoncä Ojɔ, xínga n'da ra jã'i bi xängui.

¹⁷ Nɛ him 'bex dá mbagä bɛ ja ra hnini Jerusalén ngue xcán yã'be ɛ mi'da yá 'bãihɛ ra Cristo ngue m'bet'o xinda guecä. Pɛ m'bet'o dá mbagä bɛ ja ra hã Arabia bɛ njongui 'bɛi, guepɛ dán yãsɛ'be Ojɔ. M'bɛjua bɛya duá pengä bɛ ra hnini Damasco.

¹⁸ Pɛ xí tho'an hyu jɛya 'bɛ má mbagä bɛ ja ra dahnini Jerusalén, ja dá päcä ra Pedro bɛya, nɛ 'dɛ'macɛt'a thoho dãm 'bɛ'be bɛ ra Pedro.

¹⁹ Pɛ hin dá nugä mi'da yá 'bãihɛ ra Cristo, pɛ hɔnt'a ra Jacobo rán 'yohɛ ma Hmuhɛ dá nugä bɛ.

²⁰ Pɛ majuaní na dí ot'ahɛ, nguetho i pä Ojɔ hin dí mangä ra fɛhni.

²¹ M'bejua baya dá mbagä b_u ja ra häi Siria ne ra häi Cilicia.

²² Ne nu'_u y_u 'yɛc'yɛi dim peti b_u ja yám peti b_u ra häi Judea, him mi paqui nguetho njám'b_u min nugui.

²³ Pegue mi øde ngue guecä drá Pablo mi ɛna xcá juah y_u 'yɛc'yɛi, pɛ nuya dí m mangä rá m hman Ojá.

²⁴ Janangue'a bi un ra jamadi Ojá ngue 'be'a bin ja nanguecä.

2

Mi'dayú 'bäih_u ra Cristo bi zimanho a ra Pablo

¹ Nu'b_u mi tho'a 'de'magoho njeya dá mbagä mahøn'a b_u ja ra dahni Jerusaleén. Dá mbɛ'be ra Bernabé ne dá six'be ra Tito.

² Nugä dá mbähmbe b_u nguetho bi bɛngä Ojá. Ne dán yahe 'da' u yá ngərpi y_u 'yɛc'yɛi. Ne hont' u dá xi'be 'be'a ním hma dí xi' u hing y_u judío, ngue gue'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. Nguetho dí su di u t' yá mbui 'be'a dí øt'ä, ngue hinga ne' u yá t'ɛc'yɛi y_u judío dí mangä hap u dí 'yo. Ne nu'b_u hin xtá numanho, xtí ts'onga ma 'be'fi b_u 'b_u.

³ Pɛ nte bi xic'be, xím bi ma ngue jatho da thecuá rá xifani ra Tito tengu yá t'ɛc'yɛi y_u judío. Ne nuna ra Tito hin ra judío na, pɛ ra griego na.

⁴ Pɛ mi 'bap u 'da y_u hyäte ngue y_u n 'yøxte, ngue hontho in øxtho, ngue nde da badi gue'b_u dí øt'ä yá t'ɛc'yɛi y_u judío o hin'na. Nu' u in nde di hega u 'be'a gätho bi 'daj_u ra Cristo, ngue bi jaj_u ga hehmb_u yán t'øt'e y_u judío.

⁵ Pɛ xingui ts' u dán hyehmbe ngue da hyäje u y_u hyäte, pɛ dá zacuahe a ram hma majuañi. Nguetho dín ndehe, hont'a majuañi rán ho ma'da'yo ra Cristo gui 'yɛ't'ambuih_u a.

⁶ Ne nu' u njuantho y_u ngərpi b_u, madague'b_u t'ɛmbi man'da ja yán t'ɛdi xinda guecä, pɛ 'da'angudähe, nguetho 'da'angu y_u n 'yohathoho b_u na nu Ojá. Ne him bi xiqui n'dan'yo n'da ram hma ga xänba y_u ja'i.

⁷ Pɛ nu' u y_u ngərpi bi hyäxa njuañi ngue gue'a Ojá bi 'dacä ra 'be'fi ga xi' u hing y_u judío a rán ho ma'da'yo

ra Cristo, tengu thoho ra 'be'fi bi un Ojá ra Pedro nangu da xih ma mi-judíohe.

⁸ Nguetho n'dat'a Ojá bi 'dac'be ra ts'edi ra Pedro, ne bi xifi da xi' u y_u judío, pɛ nugä, bi xiqui ga xi' u hing y_u judío.

⁹ Janangue'a nu'b_u mi hyäxa njuañi ngue 'da'angu nan hɛts'i a ra 'be'fi bin 'daje u y_u ngərpi a ra Jacobo, ne ra Pedro, ne ra Xuua, bi bɛndga ma 'yɛ'be ra Bernabé. Nu'a nám bøn'a n'dat'a dí ɛc'yɛihe, ne n'dat'a dí m mamhbe ga mbɛ'be b_u 'b_u u hing y_u judío, dam pɛ'be b_u, pɛ nu' u, di thoqui da xih y_u judío.

¹⁰ Hont'a bi xic'be jatho ga fäx'be y_u hyoya, pɛ ngub_u dí ɛhya ga øt'a.

Nu'a ra Pablo bi damhyä ra Pedro b_u Antioquía

¹¹ Pɛ nu'b_u mi mba b_u ja ra hnini Antioquía a ra Pedro, nugä dá xip rá hmi, nguetho hingui ho bi 'yøt'e.

¹² Nguetho nu'b_u mi zøm b_u 'da u ma mijudíohe bi mbɛn'na ra Jacobo, ne 'bex bi 'yɛ'ts'a na sihmɛh_u u hing y_u judío, sã bi zu da 'yɛmp' u yá mijudíohe hingui ho bi 'yøt'e.

¹³ Ne nu' u mi'da y_u judío ngue mi ɛc'yɛi b_u, bi dɛn'na ra Pedro. Ne'a ra Bernabé bi dɛn'nd_u ngue madí yorba yán t'øt'e.

¹⁴ Pɛ nu'b_u má nugä ngue him bin theui ran ho ma'da'yo a bi 'yøt' u, dá xi'a ra Pedro, ne gätho mi 'bäp_u: “Nu'i gra Pedro gra judío, pɛ hin gmi øt' yán t'øt'e y_u judío. Pɛ hanja gní 'yøt' mahøn'a yán t'øt'e y_u judío, ne n'danni guín sihmɛ. Pɛ tengu'b_u guí uth_u u hing y_u judío ngue da 'yøt' yán t'øt'e y_u judío,” dá ɛmbi.

Dy_u judíohe, ní yañje a ra Cristo

¹⁵ Nugähe ngue dám 'bähmbe dy_u judíohe, nzai dá øthe yán t'ɛdi Ojá bi sije. Ne hin dám 'bähmbe tengu' u hing y_u judío, ngue hingui pah yán t'ɛdi Ojá u.

¹⁶ Pɛ guehma dí pahmbe hin dí hogahe u y_u n t'ɛdi gue Ojá bi un mam bombøtahe maya'b_u, pɛ hont'b_u ga hãmbe rá mate ra Jesucristo, di

hoga ma ts'oquihe, dy_u judíogähe. Janangue'a nēcähe ngue dá pähmbe yún t'ëdi Ojã, pë dá hãmbe rá mate ra Jesucristo ngue di hogahe. Nê hin dí ãmhbe di hogahe 'b_u dí øzēhe u yún t'ëdi. Nguetho mán t'o't'i: "Xínga n'da da t'ëmbi xún ho nangue yún t'ëdi Ojã."

¹⁷ Nê nugähe dy_u judíohē, pë nangue ra Cristo dí homhbe di hogahe ya. Nê gue'a ná ε's'he a dí m bēmbe di hogahe u yún t'ëdi Ojã. Pë hin dí m bēmbe ngue dy_u 'yōt'ats'oquihe 'b_u dí ε's'he u, nguetho gätho xún hotho rá 'yu ra Cristo.

¹⁸ Pë nu'b_u gam mangä ngue jatho ga øt'ä mahøn'a yún t'ëdi Ojã bi un ma mijudíohē, ngue gue'u dí hogä u, pë ga cohi dra 'yōt'ats'oqui 'b_u, nguetho hin dí hāt'i ga øt'ä yún t'ëdi tengu in nde Ojã.

¹⁹ Janangue'a dá ε'ts'ä ná bēngä ní zingä Ojã u yún t'ëdi, nê dá tēn'na ra Jesucristo nguep_u da zä di 'dac ra 'da'yote, nê da zä b_u ga ørpa rá 'bēfi Ojã b_uya.

²⁰ Nuya dām 'bucä tengutho 'b_u 'darp_u xcä tu'be ra Cristo b_u ja ra pont'i, ngue bi 'berca man 'yomfēnise. Nê gue'a ra Cristo i 'bucua mbo ma mbūi ya, di bēngä a dí m ma nê 'bē'a gätho man'da dí øt'ä. Pë gue'a nám 'bucä a ngue thocua tho dí hängä rá ts'ëdi a rá Ts'unt' u Ojã, ngue bi huēgä a nê bi un rá te nanguēcä.

²¹ Nê nugä hin te dí m mangä ngue sāti thoho bi du'a ra Cristo. Pë nu'b_u xtí hogah_u u yún t'ëdi Ojã, sāti thoho bi du'a ra Cristo 'b_u.

3

Hinga gue'u yún t'ëdi ín 'daj_u rá Hogandähi Ojã u

¹ Nu'ah_u ma z_u cu ah_u, ngue guí 'bühmb_u b_u ra häi Galacia, hanja gnán 'yāmbūih_u, to'o bi hyä ah_u ngue hin guí 'yōth_u a majūāni. Nguetho rá mbūdi gä 'yōhmb_u xún ho 'bē'a nam bōn'a í du'a ra Jesucristo.

² Pë damim bēmhb_u ya nda'a ín 'daj_u rá Hogandähi Ojã a, ha gue'u

yún t'ëdi Ojã bi man ra Moisés, uague gue'b_u má εc'yēih_u bi du ra Cristo nangue ma ts'oquihe.

³ Nê ya gä dühmb_u gán 'yoh_u rá Hogandähi Ojã nangue gä 'yēc'yēih_u ra Cristo. Ha guí ēna guí hyēhmb_u a, nê guí ēna gan hoczēhēh_u ya. Hanja gán tontoh_u.

⁴ Nê nangue gätho yún unbi gä nuh_u, ha hin te ts' u nin 'yomfēni bi 'da ah_u yún unbi. Nde'b_u guí pähmb_u ts' u 'bē'a nam bōn' u yún unbi.

⁵ Pë gä 'yēc'yēih_u 'bē'a bi 'yōt'ah_u ra Cristo, nê gue'a ín 'da ah_u rá Hogandähi Ojã a, nê gue'a ní ja ah_u guí 'yōth_u yún t'ōt'e nūixte, nê hinga gue'a gní 'yōth_u yún t'ëdi y_u judío.

⁶ Nu ra Abraham bi 'yēc'yēi a bi xi Ojã da 'yørpe, nê hin'y_u man'da 'bē'a í ts'imanho a.

⁷ Nde'b_u guí pähmb_u ya ngue gätho y_u 'yēc'yēi i comhb_u rán japi Ojã bin t'un'na ra Abraham, tengu'b_u njuāntho gätho y_u t'uhni ra Abraham. Nguetho i εc'yēi 'bē'a bi man Ojã tengu ra Abraham.

⁸ Nu Ojã mām'bet'o mi pādi ngue da numanho u gätho to'o da 'yēc'yēi 'bē'a bi ma, dague'b_u dyām bom'betoh_u ra Abraham o hin'na. Janangue'a Ojã bi xi'a ra Abraham: "Gätho y_u nde 'dahma 'dan'yo guí comhb_u rán japi u da 'yēc'yēigui tengu i," bi t'ēmp'a ra Abraham.

⁹ Janangue'a gätho to'o da hyāntho ram hma nangue ran ho da 'yōrcah_u Ojã, n'dat'a rán japi ga comhb_u ra Abraham, nguetho n'dat'a rá t'ēc'yēi dí øth_u.

¹⁰ Nu' u gätho ngue i ēna, jatho da 'yōt' yún t'ëdi bi un Ojã y_u judío, gätho da nu rán ts'ëmbi Ojã u. Nguetho i mam b_u ja rám Hman Ojã: "Nu'b_u guí fēsthohoh_u a n'da rán t'ëdi, sāti thoho 'bē'a mi'da guí 'yōth_u 'b_u, nê guexta'a guí nuh_u rán ts'ëmbi Ojã."

¹¹ Mfādi ya ngue xínga n'da ra jā'i sā da zin'a Ojã nangue'a ní 'yōt' yún t'ëdi y_u judío. Pë tengu i mam b_u ja rám Hman Ojã: "Gätho to'o da hyāntho ram hma nangue ran ho da t'ørpe, nu Ojã di hocpa y_u ts'oqui, nê di un ra

temazai.”

¹² Pɛ nu yán t'ɛdi Oja, guí ɛmhɓa gui uɔspahɓa rá mate Oja ɓ. Pɛ bi 'yɛntho ɓ: “Nu'ɓa 'ɓai to'o da hyät'i da 'yɔt'e gätho yán t'ɔt'e yɔn t'ɛdi, dí zin Oja ɓ yán t'ɛdi 'ɓa,” bi 'yɛn'ɓ.

¹³ Nu'a ra Cristo bi yanjɓ nanguɛ ran ts'ɛmbi mi ja xɓá nuɓa nguɛ hin dá jaɓ'hɓa yɔn t'ɛdi. Nguetho bi nu ran ts'ɛmbi nanguɛɓ 'ɓa mín zɓɓa ja ra pont'i. Nɛ gue'a nam bɔn'a mán t'o't'i ɓa ja ráam Hman Oja: “Da nu rán ts'ɛmbi Oja a to'o din zɓɓa ja ra za,” mi ɛna.

¹⁴ Nanguɛ 'bɛ'a bi 'yɔt'a ra Cristo Jesús, sä ga hɔmhɓa rá Hogandahi Oja, nanguɛ'a dá ɛc'yɛihɓa. Nɛ n'dat'a ran japi bi un Oja ra Abraham nguɛ da comhɓa yɓ ja'i hing yɓ judío, nɛ gätho mi'da nguɛ da 'yɛc'yɛi.

Hingui sä yɔn t'ɛdi di ts'onba ran hogui bi 'yɔt' ra Jesucristo

¹⁵ Ma zɓ cu ahɓ, ga xi ahɓ n'da ra hmɛpya ya. Tengu'ɓa yoho yɔn 'yohɓ i hon yɓ testigo da 'yɔt'a n'da ran hogui, nɛ i huspa yá firma nɛ rá sello ra zɛ'mi. Njo'o man'da ran 'yohɓ sä di pädi.

¹⁶ Nu ran hogui bi 'yɔt'ui Oja a ra Abraham nɛ ráam bom'ɓeto. Pɛ nu ráam hman Oja him bi ma nguɛ gätho yám bom'ɓeto, pɛ bi ma hɔnt'a n'datho, nguɛ gue'a ra Cristo.

¹⁷ Nugä ga xi ahɓ ya 'bɛ'a nam bɔn'a díim mangä. M'bet'o thoho xí 'yɔt'ui ran hogui Oja a ra Abraham, nɛ tengu'ɓa ya bi firmabi nguɛ njam'ɓa díim pädi. Nɛ m'ɛjua ɓaya bi un yɔn t'ɛdi ma mijudíohe, 'ɓa ya xí thoqui goho ciento nɛ 'däte ma 'det'an jɛya. Pɛ hin'yɓ yá ts'ɛdi ɓ yɔn t'ɛdi nguɛ di ts'onba a ran hogui bi 'yɔt'ui Oja ra Abraham.

¹⁸ Nɛ nu'ɓa da gue'ɓ yɔn t'ɛdi xti zinɓa Oja, pɛ hin xtá man'a Oja a ran hogui í hogazɛhɛhɓa Oja 'ɓa. Pɛ nu'a ran hogui bi mammi Oja a ra Abraham, di untho nanguɛ rá mate zɛhɛ.

¹⁹ Pɛ hanja í zän'na Oja ɓ yɔn t'ɛdi, gue'ɓa ya hinga gue'ɓ ɔrcahɓa ran ho ɓ. Pɛ m'ɛjua bi man Oja yɔn t'ɛdi,

guepɓ da fadi gätho i ja yá ts'oqui yɓ ja'i. Pɛ nu'ɓa yám 'bɛhni Oja mahɛts'i bi xi'a ra Moisés nguɛ di un yɔn t'ɛdi yɓ ja'i nɛ hinga guesɛ Oja. Nɛ bi zän Oja din t'ɛ'ts' 'ɓa bi zɔh ráam bom'ɓeto ra Abraham nguɛ bi ma ba ɛhɛ, nguɛ gue'a ra Cristo.

²⁰ Pɛ nu Oja bin yɔɛui ra Abraham 'ɓa mí 'yɔt'ui ran hogui, njom mi 'bä'inde n'da ra pɔngahya, nɛ him mi 'bähmi n'da ráam 'bɛhni mahɛts'i. Nɛ hɔnt'a Oja bi 'yɔt'ui ran hogui ra Abraham.

'Bɛ'a nam bɔn ɓ yɔn t'ɛdi

²¹ Pɛ nu'a Oja hingui yoho yɓm hma bi xijɓ. Nu'ɓa xɓá häthɓ xɓá jaɓ'hɓa yán t'ɔt'e ɓ yɔn t'ɛdi, gue'ɓ xti 'dajɓ ra temazai 'ɓa.

²² Pɛ nu ráam Hman Oja i ma nguɛ gätho yɓ ja'i i ja yá ts'oqui. Nɛ gätho to'o da 'yɛc'yɛi 'bɛ'a bi 'yɔt'a ra Jesucristo, da hyani 'bɛ'a bi man Oja nguɛ di unni.

²³ Nu'ɓa hin ní zɔcua häi ra Cristo, mí ɔthe yán t'ɛdi Oja madí mandagahe xɔn ho, tengu'ɓa dyɓ ofädihe. Jague'ɓa mi zɔh ra Cristo, dá hɔmhɓe rá mate bi xogahe.

²⁴ Nɛ nu yɔn t'ɛdi midí mandagahe 'ɓa hin ná pɔhmbe ra Cristo. Nɛ tengu n'da ra t'ɔhni i pa ma ɔnbi 'ɓa hingui ho ɔt'e, pɛ gue'ɓ dá hɔmhɓe rá mate ra Cristo di hogahe.

²⁵ Nuya dá däh ma mbɔihɓa ra Cristo, nɛ him man dí homhɓa 'bɛ'a man'da di mandagahɓa.

²⁶ Nguetho gätho bi 'yɔrcahɓa yá t'ɔhnigahɓa Oja 'ɓa má hɔmhɓa rá mate ra Cristo.

²⁷ Nɛ gätho dán xixyaɓhɓa nanguɛ dí tɛnhɓa ra Cristo nɛ 'da'angu díim bɛmhɓa a.

²⁸ Nɛ dí 'bɔhmɓa ra Cristo, jananguɛ'a hinga 'dahma 'dan'yo ɓa na nuɓa Oja, dyɓ judíoɓa, o gue dyɓ griegohɓa, o gue dyɓ 'yɛhɛhɓa o gue hin dyɓ 'yɛhɛhɓa, o gue yɔn 'yohɓ, o gue yɓ xisu. Pɛ gätho gahɓ tengu'ɓa dí 'bɔhmɓa n'danja'itho ɓa na nu Oja.

²⁹ Nɛ nu'ɓa dí 'bɔhmɓa ra Cristo, tengu'ɓa nɛ ahɓ gätho bi xandgahɓa ra Abraham, nɛ sä ga comhɓa ran hogui

bi 'yøt'ui Ojå a, nε sã ga hãmhbũ rán jåpi Ojå bi ma di unni.

4

¹ Nuya dín nde ga xi ahũ n'da ra hmεpya 'bε'a mi ørcahe yún t'ɛdi Ojå 'bũ him mi tĩmhbe ran 'yomfɛni. Tengu'bũ n'da ra t'ut'ũhni da du rá ta, nε i 'bũi tengu'bũ n'da ra 'yɛhɛ bũ ja rá ngu, madague'bũ xũn ngu 'bε'a bi zocpa a rá ta.

² Jatho da mba ma manda asta gue'bũ go bin te ra t'ũhni.

³ Nε gue'a mi øthe a 'bũ hin ná pãmbe, midí mandagahe ɯ yún t'ɛdi Ojå, gue bi xije 'bεpũ dán 'yohe ua ja ra ximhãi.

⁴ Pε nu'bũ mi zøn ra pa ngue bá pɛnh Ojå rá Ts'unt'ũ, nε bim 'bũi nangue n'da ra xisu ngue ma mijudíohe. Nε nu'a rá Ts'unt'ũ Ojå bi 'yøt' yún t'ɛdi Ojå.

⁵ Janangue'a bi zã bi hyagahũ gãtho yũ ts'oqui dín dupatehũ nangue hin dá øthũ yũn t'ɛdi xũn ho, nε bi zã bũ bi zinjũ Ojå ngue dyũ t'ũhni gahũ bũya.

⁶ Nε nujũ yũ t'ũhnigahũ Ojå, nε bá pɛngahũ a rá Hogandãhi bũ ja ma mbũihũ. Nε nangue dí 'bũhmbũ rá Hogandãhi Ojå, sã gam mamhbũ ngue ma Tahũ Ojå.

⁷ Nuya guí 'bũhmbũ ngue yũ t'ũhni ahũ Ojå, nε hin guí 'bũhmbũ tengu gyũ 'yɛhɛhũ. Nε nangue'a 'bε'a bi 'yøt'a ra Cristo, Ojå di 'da ahũ 'bε'a gãtho i ja, nguetho yũ t'ũhni ahũ.

I hqadumbũ ra Pablo nangue yũ 'yɛc'yɛi

⁸ Pε nu'bũ hin gní pãmhbũ Ojå majuañi, ngue gue'ahũ hĩng yũ judío ahũ, gmín 'yɛhɛhũ yũ oja ngue him majuañi.

⁹ Pε nu ahũ ya gá pãmhbũ Ojå, nε'a Ojå i pã ahũ. Ha guím bɛmhbũ gui hyomhbũ man'da ra 'yu mahøn'a, ngue gan 'yɛhɛhũ yún t'ɛdi Ojå guím bɛnsɛhũ dí zin'ahũ Ojå ɯ. Pε nu yũn t'ɛdi hin'yũ yũ ts'edi ɯ, tengutho a ra 'yu gá hyehmbũ mam'bet'o, 'bũ gmí thãndehũ yũ oja him majuañi. Pε nte manho da 'yøt'ahũ mahøn'a ɯ.

¹⁰ Pε nuya guí ɛmhbũ i ja yũ ts'edi ɯ 'da yũ pa, o gue'ɯ 'da yũ zãna, o gue 'da yũ jɛya.

¹¹ Nugã dra Pablogã, ɛmmε dí su nangue ra 'bɛfi xtã øt'ã bũ guí 'bũhmbũ, nε 'bε'a dá xi ahũ, ɛna gue'bũ nte ní mbatho.

¹² Nu ahũ ma zũ cu ahũ, dín nde ahũ gam 'bũhmbũ tengugã, nguetho dá ɛ'ts' yũn t'ɛdi mi øt'ã, nε dí 'bũcã tengu ahũ ngue njãm'bũ gá 'yøthũ yũn t'ɛdi mam'bet'o. Nε nu'bũ mãm 'bũhmbũ bũ, gãn numanhojũ, nte mãn ts'o gá 'yørcahũ. Masque nɛhya gui 'yømanhohũ na.

¹³ Pε guí pãmhbũ ngue mi ugã, nε gue'a dá mbagã bũ. Nε nu'bũ mãm 'bũhmbũ bũ, dá xi ahũ ran ho ma'da'yo bũya.

¹⁴ ɛmmε xũn hɛi ran ɯ mi jagã, pε njo'o ahũ gá sanjũ ngue xũn ugui. Pε gãtho ahũ gá sinjũ xũn ho, tengu'bũ dram 'bɛhni mahɛts'igã, o tengu'bũ da guecã dra Jesucristogã.

¹⁵ ɛmmε mi hu ni mbũihũ 'bũ má xi ahũ ram hma. Nε nu'bũ 'bo'o xtãn zã, xtã hyah rá dã nε xtí 'daqui.

¹⁶ Pε nuya, ha guí sũjũ ya nangue dí xi ahũ majuañi.

¹⁷ Nu yũ jã'i ngue i hã ahũ, høntho in nde di 'uec'ahũ nanguecã, nguetho in nde ahũ go gui numansuhũ ɯ nε gui tɛnhdũ ɯ.

¹⁸ Xũn ho ngue gui tɛnhdũ ɯ 'da, pε gui huanhdũ to'o majuañi im ma xũn ho, madague'a hinga 'darbũ dí 'bũhmbũ.

¹⁹ Ma zũ t'ũhni ahũ nangue ra Cristo, nts'edi gá ɯngahũ, tengu'bũ n'da ra xisu ngue hinga nam 'bũh rá t'ũhni, ngue xø ga ja ahũ gam 'bũhmbũ ma'da'yo mahøn'a. Nε guexta'a ga thoqui ga nu ran ɯnbi, jague'bũ gá pãmhbũ xũn ho a ra Cristo.

²⁰ Xi'bũ di 'bũcã bũ, n'dahma sã dan yãsɛhũ, nguetho nuua dí 'bũcã hingui sã ga pãdi 'bε'a guím bɛmhbũ.

Rã hmεpya ra Agar nε ra Sara

²¹ Nu ahũ ngue guín nde gui 'yøthũ yũn t'ɛdi ma mijudíohe, ga xi ahũ ya 'bε'a nam bøn ɯ yũn t'ɛdi.

22 Nt'o't'i ngue mi 'bui yoho yá ts'unt'u ra Abraham. N'da rá ts'unt'u ra 'yêhê xisu, nê n'da rá ts'unt'u a rá xisu zêhê ngue hinga gue'a rá 'yêhê.

23 Nu rá ts'unt'u ra 'yêhê xisu bim 'bui tengutho 'bui im man yu ja'i dim 'buih yá t'uhni, pɛ nu rá ts'unt'u a rá xisu zêhê bim 'bui nangue rá ts'edi Oja nguetho ya xí man'a Oja ngue dim 'bui.

24 N'da ra hmɛpya ngue yoho yu 'yu i hax yu ja'i. Nu ra 'yêhê xisu ní huti ra Agar, rán t'uti u yún t'edi Oja bin t'un'na Moisés bu ja ra t'øhø Sinai. Nê nu'u to i tɛn'ndu, tengu'bu yu 'yêhê u.

25 Nu ra Agar i uh ra hmɛpya nangue ra t'øhø Sinai nubu ja ra häi Arabia, nê ngutho ra dahnini Jerusalén ngue'a i ja bu a ya. Nê nu yu ja'i i 'bupɛ, i uh ra hmɛpya tengu'bu yá 'yêhê u yún t'øt'e yun t'edi u.

26 Pɛ nu ra xisu ngue hing ra 'yêhê i uh ra hmɛpya nguepɛ mahɛts'i, ra hnini Jerusalén ma'da'yo. Nê njongui pa ma manda bu nangue yun t'edi. Nê nuju dyá mɛnguh bu.

27 Nt'o't'i bu ja rá m hman Oja: Gan johya gra xisu ngue hing ra 'yêhê, madague'bu hinga nam 'buih ni t'uhni. Nts'edi gan ya nangue nin johya, gue'e hin gana nu ran unbi. Nguetho dim 'buih mi'da ni t'uhni ngue yá t'uhni Oja, ɛmme xtán ngu, xinda gue'a ra 'yêhê xisu ngue i tɛn yá t'uhni nangue bi manɛ tengu yu ja'i.

28 Ma zu cu ahɛ, nuya dí øthɛ tengu ra Isaac rá ts'unt'u ra Abraham, ngue Oja bi ma dim 'bui. Nguetho yá t'uhnigah bu tengu bi ma.

29 Pɛ nu man'da ra ts'unt'u ngue bim 'bui nangue bi manɛ tengu man yu ja'i, bi zu'a ra ts'unt'u ngue bim 'bui nangue rá ts'edi a rá Hogandahi Oja, tengutho in ja ya.

30 Im mam bu ja rá m hman Oja; "Dami 'yethɛ ra 'yêhê xisu nê'a rá t'uhni, nguetho hin da gonhui 'bê'a i ja rá ts'unt'u ra xisu ngue hing ra 'yêhê."

31 Gui pɛhmbɛ ya, ma zu cu ahɛ, ngue hin dyu t'uhni gahɛ ra 'yêhê xisu. Pɛ

tengu'bu dyu t'uhnigah bu ra xisu ngue hing ra 'yêhê.

5

Hin dan 'yêhêhɛ yun t'edi mahøn'a

1 Nu'a ra Cristo bi yanjɛ bu min 'yêhêhɛ mam'bɛt'o, ngue ya him man dan 'yêhêhɛ bu. Pɛ damin zɛmhbu bu hapɛ bi mbäp'ahɛ ra Cristo, nê 'yo gadín umhbɛ gan 'yêhêhɛ mahøn'a.

2 Dami 'yøhmbɛ ya 'bê'a dí xi ahɛ, nugä dra Pablogä. Nu'bu gui 'yɛna gui 'yøthɛ 'da yun t'edi ngue gui hyɛc ni xifanihɛ, nu'a ra Cristo hin da zä da 'yøt'ahɛ n'da ran ho a 'bu.

3 Dín nde ga xi ahɛ mahøn'a. Nu'bu gui dɛ'mi gui 'yøthɛ yún t'edi ma mijudiohe, jatho gätho gui 'yøthɛ, nguetho hinga xøt'a n'datho gui 'yøthɛ.

4 Nu'bu 'bu i 'da ahɛ ɛna ngue ja yá ts'edi u yun t'edi di hoc'a ni mbuihɛ ngue da zimanho ahɛ Oja, pɛ ya gä hyehmbɛ ra Cristo 'bu, nê gä 'uehmbɛ bu ja rán huɛcate Oja buya.

5 Pɛ nu rá Hogandahi Oja dá hɛmhbu 'bu má pɛhmbɛ majuani ra Cristo, gue'a dí 'yɛnjɛ xun hoju Oja a, nê gue'a ná tømhbɛ da zinju xun ho.

6 Nê nu'bu dí 'buihmbɛ ra Cristo, madague'bu da mba nthɛqui ma xifanihɛ o hin'na, hin te di muui. Pɛ man'da hnɛhi thoho ga simhbɛ xun ho ma mbuihɛ a ra Cristo, nê gue'a dí jajɛ ga øthɛ ran huɛcate a.

7 Pɛ nu'bu rá mbɛdi thoho, ɛmme gmí 'yohɛ xun ho bu ja rá 'yu Oja. To'o bi zɛmp'ahɛ ngue hin gui øthɛ ra 'bɛfi majuani.

8 Him bi zɛmp'ahɛ Oja, nguetho guesɛ Oja bi zon'nahɛ gan 'yohɛ bu ja rá 'yu.

9 Nu'bu gui 'buihmbɛ n'da in nde di ts'on'na nin 'yomfɛnihɛ, 'da xni ts'on'natho ni mbuihɛ 'bu, tenguthoho 'bu rá íxi ra thuhmɛ i sinni gätho ra jani.

10 Nugä dí haxa njuani ngue ma Hmuhɛ Oja di ja ahɛ 'da'angu gam bɛmhbu. Nê to'o i 'bupɛ ngue in nde

di ts'on'na nin 'yomfɛniɬa, da nu rán ts'ɛmbi Oja a, hɔnt'a go to'o.

11 Nu'bɬa guexta'a dí xicä yɬa ja'i, jatho gui 'yɔthɬa yán t'ɛdi ma mi-judiohe, hin din nugä ran ɬcpi 'bɬa. Pɛ guexta'a i pa ma ɬguigä nguetho dí m mangä, jatho gui 'yɛc'yɛihɬa a ra Cristo, ngue bi du bɬa ja ra pont'i nangue ma ts'oquiɬa.

12 Nu'a to'o in nde da hyɛc'a ni xi-faniɬa, man'da xɬn ho 'bɬa da 'uetho ɬ.

13 Nguetho nu aɬa, ma zɬ cu aɬa, Oja bi ja aɬa bi thɔc'aɬa yɬn t'ɛdi, nɛ bi zon'naɬa in nde aɬa gan 'yɛhɛɬa n'da ngu n'da aɬa nangue ran huɛcate. Nɛ hinguin nde aɬa gui 'yɔthɬa ni pähä zɛhɛɬa.

14 Pɛ tengu'bɬa dá jas'hɬa gätho yán t'ɛdi Oja 'bɬa dan huɛjɬa n'da ngu n'dajɬa tengu bɬa nan huɛcɛɬa.

15 Pɛ gan jamansuhɬa, xɔhma ts'ɬrɬa thoho gam 'bɛɛɬa 'bɬa gan sɬhmbɬa n'da ngu n'da aɬa, nɛ gan täthɬa.

Gam bɛmhɬa rá Hogandahi Oja

16 Pɛ guehna dí xi aɬa na ya. Dami 'yɔthɬa a di bɛn'naɬa rá Hogandahi Oja, nɛ gue'a gní 'yɛs'hɬa gní 'yɔrpa rá pähäzɛɬe ni ja'iɬa bɬaya.

17 Nguetho nín 'yomfɛnise n'da, hinga gue'a im man rá Hogandahi Oja a, nɛ nu rá Hogandahi Oja hinga 'da'anguui ní pähäzɛɬe n'da, nɛ din sɬhmi ɬ. Nɛ nu rá Hogandahi Oja hin di jajɬa ga ɔthɬa 'bɛ'a in nde ma ts'on 'yomfɛniɬa.

18 Nɛ nu'bɬa gue'a rá Hogandahi Oja dí tɛnhdɬa, di zɛrca ma mbɬihɬa, janangue'a hin da zä da sijɬa dá fɛstahɬa yán t'ɛdi Oja.

19 Gätho mfädi 'bɛ'a nín t'ɔt'e n'da 'bɬa ɔzɛɬe 'bɛ'a in nde ní ja'i n'da. Ngue i ɔt' ran 'yomt'ɛni, nɛ ran ts'om'bäi, nɛ ra ts'on'yomfɛni,

20 nɛ i thände yɬa za o gue yɬa hmite, nɛ i ɔt' yɬn jaxtɔni, nɛ i ɔt' yɬn sɬi, nɛ i ɔt' ran ts'ɛya, nɛ in cue, nɛ i ɔt'a i numanhose, nɛ i ɔt' yɬn heque, nɛ i nde n'danni din 'yo,

21 nɛ i siyate, nɛ i hote, nɛ mihni, nɛ di muns' pɬa ja yɬ ngo ngue da 'yɔt' yɬ ts'oqui, nɛ n'dan'yo thoho i ɔt'e. Nɛ dí

xi aɬa mahɔn'a tengu dá xi aɬa, ngue nu'a to'o ɔt' ya, hin nan säui da yɬrɬa di manda rá ts'ɛdi Oja.

22 Pɛ nu'a rá Hogandahi Oja di jajɬa ga ɔthɬa ran huɛcate, nɛ ran johya, nɛ ní hyu ma mbɬihɬa a, nɛ hin dan xɔmbɬihɬa, nɛ ga ɔthɬa ra yembɬi, nɛ ran hocjä'i, nɛ ga jas'hɬa dí mamhbɬa,

23 nɛ hin ga säman'ɬhɬa, nɛ ga sɬmzɛɬe ma mbɬihɬa. Nɛ nu'bɬa ga ɔthɬa ya, hin'yɬa n'da ran t'ɛdi da zä dí zɬjɬa 'bɬa.

24 Nɛ nu'a to'o in 'youi a ra Cristo, tengu'bɬa xí guarɬa ja ra pont'i a rá ts'on'yomfɛni zɛɬe, ngue him man di manda a rá pähä zɛɬe nɛ gätho 'bɛ'a mí nde rá ja'i.

25 Pɛ nu'bɬa dí 'bɬahmbɬa rá Hogandahi Oja, jatho ga jafɬa di mandagahɬa 'bɛ'a gätho dí ɔthɬa 'bɬa.

26 Pɛ nde'bɬa hin dan 'yɛzɛhɛɬa, janangue'a hin ga bɛnbahɬa ɬ mi'da ngue da nde da 'yɔt'e tengu'ɬa 'da bin 'yɛts'i.

6

Dam fäxhɬa n'da ngu n'dajɬa

1 Ma zɬ cu aɬa, nu'bɬa 'bɬa n'da aɬa bi däng bɬa ja ran ts'o, pɛ nu'aɬa gue guexta'a guím bɛmhɬa rá Hogandahi Oja, janate tho guin zohmbɬa a, gui zɛhmbɬa da mbeng bɬa ja rá 'yu Oja, guim bɛmhɬa nɛ'aɬa hin'yɬa ni ts'ɛdihɬa, ts'ɬrɬa thoho nɛ aɬa gui tɛnjɬa 'bɬa da ts'ä aɬa.

2 Nɛ nu'bɬa guí comhbɬa ni dumbɬihɬa, guí ɔthɬa rán t'ɛdi ra Cristo 'bɬa.

3 Pɛ nu'bɬa 'bɬa n'da aɬa din 'yɛzɛɬe, nɛ hin'yɬa 'bɛ'a pädi, din hyäzɛɬe 'bɬa.

4 Nɛ hinga gue'a nan johyahɬa ngue gam bɛmhɬa xɬn ho ma 'bɛfiɬa xinda gue mi'da. Pɛ ga ɔrpamasu ma 'bɛfiɬa ngue ga ɔthɬa xɬn ho, nɛ gue'a dán johyahɬa a bɬaya.

5 Pɛ n'da ngu n'da aɬa jatho gui 'yɔzɛhɛɬa 'bɛ'a go ní 'bɛfi di 'da aɬa Oja, ngue ni 'bɛfizɛhɛɬa.

6 Nu aɬa ngue i sän'naɬa ran ho ma'da'yo, nde'bɬa gui fäxhɬa ni xänbatehɬa gätho 'bɛ'a i honi, janangue'a 'da xtám fäxtahɬa.

⁷ O guím bɛmhɓa gui nuhɓa ran ho 'bɓa guí øthɓa ran ts'o, nguetho guidín hyäzehehɓa 'bɓa guím bɛmhɓa a, nɛ hingui sä ga häthɓa Oja. Tengu'bɓa ga tuhmbɓa yɓa hmudä. Nu'bɓa dá tuhmbɓa a xɛn ho, xɛn ho a din ja bɓaya, pɛ nu'bɓa ga tuhmbɓa a hingui ho, hingui ho din ja bɓaya.

⁸ Nu'bɓa 'bɓi to'o i øt'e ngue i numan-hose rá ja'izehe, xamá mba di 'bɛh ra temazai 'bɓa. Pɛ to'o 'bɓi nangué rá pähä rá Hogandahi Oja, nu'a din t'un ra temazai.

⁹ Nde'bɓa hin dan xømbɓihɓa ngue ga øthɓa ran ho, nguetho da zøɓa ra pa da hnurca ma 'bɛfihɓa 'bɓa hin da güent' ma mbɓihɓa.

¹⁰ Janangué'a jant'a thoho ga ørpahɓa ran ho gätho ma mija'ihɓa a ra ora ngue da zä ga ørpahɓa. Nɛ man'da gam bɛmhɓa ga ørpahɓa ran ho ɓa ma cuhɓa nangué ra Cristo.

Man'da ran zofo, nɛ ran zɛngua ran zɛgui

¹¹ Guín nuhɓa ya yɓa t'ohni xɛn ndoho dá o't'äzehe.

¹² Nu'ɓa to'o in nde di 'bɛp'ahɓa ngue gui hyɛc ni xifanihɓa, pɛ hønt'a in nde dí numanho yɓa ja'i. I su xtá nu ran ɓnbi 'bɓa xtá ma, hønt'a ra Cristo í hogahɓa 'bɓa mí du bɓa ja ra pont'i nangué ma ts'oquihɓa.

¹³ Nu'ɓa to'o im ma ngue da thec'a ni xifanihɓa, pɛ nde hønt'a dí yät'a gui tɛnhɔɔ, gue'bɓa da zä di 'bɛp'ahɓa gui hyɛc ni xifanihɓa. Nɛ hingui øt'e gätho yɓa t'ɛdi.

¹⁴ Pɛ nugä hin dín nde dá yät'a dí øzehe. Pɛ hønt'a nán johyagä a í du bɓa ja ra pont'i ma Hmuhɓa ra Jesucristo. Nɛ nugä tengu'bɓa 'darbɓa dá tu'be ra Cristo, tengu'bɓa dá tugä ua ja ra ximhäi, ngue hin dí øt'ä yán t'øt'e a. Nɛ nu yán t'øt'e ra ximhäi, hin te rán jai a 'bɛ'a dí øt'ä.

¹⁵ Pɛ nu'ɓa in 'yohɓa ra Cristo, hin te di muui 'bɓa nthɛqui o hin'na, pɛ man'da di muui ngue í ja ra tema'da'yo.

¹⁶ Nɛ dí äp Oja da hyurpa yɓa mbɓi, nɛ di un rán johya ɓa gätho to'o i 'yo ra 'yu dí xi ahɓa, nguetho gue'ɓa majuani yɓa t'ɛhni Oja ɓa.

¹⁷ Nu yɓa pa dí mba bɓa ya, o ɛmme gadí ɓngahɓa ma mbɓi, nguetho í ja yɓa mbɛdi ma ja'i hapɓa bi ts'ɛgui, nangué dán 'yɛhɛgä ra Hmu Jesús.

¹⁸ Ma zɓa cu ahɓa, dami cohmbɓa rá mate ma Hmuhɓa ra Jesucristo. Nɛ hønt'a dí xi ahɓa a ya.

EFESIOS

Nu ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɛ yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ra dɔhnini Éfeso

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pablogä, nangue rá pähä Oja ma 'bäigä'be ra Jesucristo. Nu'ahɛ gyú 'yɛc'yɛihɛ bɛ ja ra hnini Éfeso, dí ot'ahɛ na ra sɔcuɔ. Nɛ gätho gyɛ mbɛti ahɛ Oja nangue guí ɛc'yɛihɛ ra Cristo Jesús.

² Dí äp Oja ma Tahɛ di 'da ahɛ rán japi, nɛ rán johya da hyut'a ni mbɛihɛ, nɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

Oja di jɔcuahɛ nangue dín 'yohɛ ra Cristo

³ Dí ɛspahɛ Oja, nu'a rá Ta ma Hmuhɛ ra Jesucristo. Nɛ nangue a dín 'yohɛ ra Cristo, nu'a Oja bi jɔcuahɛ nangue gätho yán japi i ja bɛ mahɛts'i.

⁴ Nu Oja bi huangahɛ nangue ra Cristo nu'bɛ ma hin'yɛ ra ximhäi, nguetho in ndejɛ hin dín ja ma ts'oquihɛ, nɛ xtán hotho ma mbɛihɛ bɛ na nu Oja.

⁵ Nɛ nangue rá pähä Oja ya xɛ huan-gahɛ, nɛ nangue ra Jesucristo bi jajɛ ngue dyú t'ahnigahɛ Oja. Nɛ gue'a bi 'yɔt'e nguetho bi huɛgahɛ.

⁶ Janangue'a zai dí ɛspahɛ Oja, nguetho ɛmmɛ xɛn ngu rán huɛ cate bi 'yɔrcahɛ 'darbɛ dí ' bɛhmbɛ a rá Ts'ant'ɛ di huɛqui. Nɛ gue'a rán japi bi 'dajɛ 'bɛ má däh ma mbɛihɛ a rá Ts'ant'ɛ.

⁷ Ngue ɛmmɛ bi huɛgahɛ Oja, nɛ gue'a í du a rá Ts'ant'ɛ bi pøjɛ, bi nde bi puna ma ts'oquihɛ.

⁸ Nɛ ɛmmɛ xɛn ngu rán huɛcate Oja, ngue bi jajɛ dá pɔhmbɛ a rá 'yu, nɛ bi 'dajɛ rán 'yomfɛni xɛn ho.

⁹ Pɛ bi jajɛ Oja dá pɔhmbɛ 'bɛ'a mán t'agui, ngue 'bɛ'a mím bɛnse da 'yɔt'e ngue da 'yɔt'a ra Cristo.

¹⁰ Nguetho da zɔn ra pa di jua'a 'bɛ'a mím bɛn Oja da 'yɔt'e, ngue di jap ra

Cristo di manda gätho ja ua ja ra häi nɛpɛ mahɛts'i.

¹¹ Nu'a Oja i ɔt'e 'bɛ'a gätho mim bɛni da 'yɔt'e, nɛ bi huangahɛ maya'bɛ ngue dan 'yohɛ ra Cristo. Nɛ nangue'a dín 'yohɛ ra Cristo, sä ga hɔmhɛ yán japi di 'dajɛ a.

¹² Gue'a bi zän Oja nanguejɛ, janangue'a da t'ɛspa Oja 'bɛ bi hnu a ran ho da 'yɔrcahɛ. Nɛ guecähe yá mbɛdigähe dá ɛc'yɛihɛ ra Cristo, nɛ yá mbɛdigähe bi 'yɔrcähe a.

¹³ Nɛ ahɛ, nu'bɛ gmí 'yɔhmbɛ rán ho ma'da'yo ra Cristo di pøjɛ, gue ram hma majuaɛi a, gá 'yɛc'yɛihɛ a. Nɛ nu'bɛ gmí 'yɛc'yɛihɛ, nɛ ahɛ gá hyɔmhɛ rá Hogandahi Oja, ra hmɛpya ngue yá mbɛti ahɛ Oja, tengu xí ma.

¹⁴ Nu rá Hogandahi i udi ngue majuaɛi ga hɔmhɛ rán t'unni di 'dajɛ Oja 'bɛ bi zɔn ra pa da zix-cahɛ bɛ mahɛts'i, gätho gahɛ ngue yá mbɛtigahɛ a. Gue'a ná ɛspahɛ nuixte thoho a.

Nu ra Pablo i äp Oja di un ran 'yomfɛni xɛn ho yɛ 'yɛc'yɛi

¹⁵ Nɛ nu'bɛ má ɔcä ngue guí ɛc'yɛihɛ a ra Hmu Jesús, nɛ i ja ahɛ ran huɛcate nangue ni mi'yɛc'yɛihɛ, dán ya'be Oja,

¹⁶ nɛ zai dí xi Oja i hu ma mbɛi ngue di huɛc'ahɛ, nɛ zai dí äpä rám fäts'i nangue ahɛ.

¹⁷ Nɛ nu'a ra Ta nuixte thoho, gue'a rá Oja ma Hmuhɛ ra Jesucristo, dí äp'ahɛ ran 'yomfɛni man'da gui pɔhmbɛ xɛn ho a.

¹⁸ Nɛ dí äp'a Oja ngue man'da da xoc'a nin 'yomfɛnihɛ, ngue gui pɔhmbɛ a ran ho nuixte guí tɔhmbɛ, ngue gue'a í zɔn'nahɛ gui comhbɛ a. Nɛ gui pɔhmbɛ ngue ɛmmɛ nuixte thoho di muui 'bɛ'a di 'da ahɛ Oja gätho ɛ to'o yá mbɛti a.

¹⁹ Nɛ dí äp Oja gui pɔhmbɛ ɛmmɛ xɛn ndoho rá ts'edi rá Hogandahi hin hapɛ nín zɛgui, ngue dim pɛpɛ mbo ma mbɛihɛ, gätho gahɛ dí ɛc'yɛihɛ.

²⁰ Nɛ n'dat'a rá ts'edi ngue ɛmmɛ se a dim pɛpɛ mbo ma mbɛihɛ, gue'a bá xox'a ra Cristo bɛ 'bɛ ɛ xɛn du, nɛ bi

japi ngue da hyup_u ja rán 'yei Ojã b_u mahęts'i.

²¹ Nę nu'a ra Cristo bin t'un man'da ra ts'edi xinda gue'u to'o gãtho ja yá ts'edi b_u mahęts'i nęcua ja ra häi, o gue y_u ts'ut'abi, o gue y_u ngurbi, o gue'u mi'da di manda. Nę hingui sã n'da da ndonba n'da ra thuhu da t'ęmbi i ja man'da rá ts'edi gue i 'b_uhya o gue y_u pa dí 'yęp_u.

²² Nę gãtho 'bę'a i ja Ojã bi jap'a ra Cristo ngue gãtho di manda. Nę bi jap'a ra Cristo ngue di manda gãtho y_u 'yęc'yęi, nguetho tengu 'b_u ma yãh_u a di mandagah_u.

²³ Nę nu y_u 'yęc'yęi i 'b_ui tengu 'b_u rá jã'i ra Cristo. Nę dí comhb_u 'bę'a gãtho i ja ra Cristo. Nę nu rá ts'edi í yu'a 'bę'a gã øzehę ua ja ra häi, nęp_u mahęts'i.

2

Dám pøhmb_u nangue rán huęcate Ojã

¹ Nę mam'bet'o tengutho 'b_u xtã tuh_u nangue ma ts'oquih_u, nguetho him mi ørpah_u masu a ran ho mi sij_u. Pę nuya nu Ojã bi 'daj_u ra temazã nangue ra Cristo.

² Nę nu'ah_u nu'b_u hin gmí 'yęc'yęih_u, gmí tēnhd_u yán t'øt'e ra ximhäi, nę madí manda ah_u rá hmu y_u zĩthu, tengutho y_u pa ja b_u ya, gãtho to'o hingui ørpa masu Ojã, nę hingui øt'e 'bę'a nde Ojã.

³ Nę gãtho gãhe 'da'angu tho mi øth_u 'b_u mam'bet'o, nę mi tēnhd_u 'bę'a min nde ma jã'i zehęh_u. Nę dá øt' ma pähä zehęh_u. Nę nu'b_u xcã thoqui xcã tēnhd_u, ęmmę xcã nuh_u rá cue Ojã 'b_u, tengu tho _u mi'da.

⁴ Pę nu'a Ojã ęmmę xan ngu rá yemb_u i ja, nę ęmmę i ja rán huęcate nanguej_u.

⁵ Janangue'a bi 'daj_u ra 'da'yote, tengu 'b_u darb_u bi xoxgah_u ra Cristo, madague'b_u tengu 'b_u ya xí du ma teh_u nangue ma ts'oquih_u. Pę nangue rá mate thohe Ojã xtãm pøhmb_u.

⁶ Nę nu'a Ojã n'dat'a bi xoxgah_u ra Cristo Jesús, nę bi jaj_u 'darb_u dá

huhmb_u a ra Cristo b_u mahęts'i b_u nam bęn Ojã.

⁷ Guehna bi 'yøt'e, ngue gãtho y_u pa mazã da 'yuh rán huęcate, nę da fãdi hin hap_u sę a rá mate bi 'yørcah_u 'b_u mí yãnj_u ra Cristo Jesús.

⁸ Bi pøj_u Ojã 'b_u má hãmhb_u rá mate thohe Ojã, nę hin nangue y_u hogant'øt'e dá øth_u. Pę nangue a rán t'unni zehę Ojã xtãm pøhmb_u.

⁹ Nę hin nangue ra 'bęfi xan ho xtã øth_u, janangue'a njon da zã din 'yęts'i.

¹⁰ Nguetho bi 'yørcã zehęh_u Ojã ngue dãm 'b_uhmb_u ma'da'yo nangue ra Cristo Jesús, guep_u da zã ga øth_u xan ho rá 'bęfi bi zãn Ojã maya'b_u.

Nu ra Cristo bi jaj_u dán yqmanhoh_u dy_u judíohe nę'ah_u

¹¹ Nę nu ah_u ngue hin gyá judío'ah_u, o gadín 'yęxh_u nangue rá mate Ojã, pę damim bęmh_u ngue yatho gnán hyaj_u Ojã mam'bet'o. Nę nte má hmępya gmí øth_u tengu mí øt'ãhe ngue dá hęc ma xifanihe dyá judíohe. Nę gue'a ná hut'a thohe gy_u 'yãnthęquih_u.

¹² Nę nu'ah_u y_u pa _u, hin te nin jah_u ra Cristo, xín te nin jah_u _u y_u judío. Nę hin gní pähmb_u ran hogui ngue mi man Ojã da 'yøt'e. Pę gãm 'b_uhmb_u ua ja ra ximhäi nę nte gmí tømhb_u 'bę'a da 'yøt' Ojã, nguetho hin gní pähmb_u Ojã.

¹³ Nę gmí 'yo man hęth_u nangue a Ojã, pę nuya bá jøn'nah_u, nę sã guin 'yoh_u ra Cristo ngue bi du nanguej_u.

¹⁴ Pę nu'a ra Cristo bi jaj_u dán yqmanhoh_u, dy_u judíohe nę ah_u ngue hin gyá judíohe. Nę bi jaj_u ngue 'da'angu b_u na nuj_u Ojã y_u judío nę'ah_u hing y_u judío. Nu'a ra Cristo bi hogah_u 'bę'a madín hyaj_u.

¹⁵ Nguetho bi du ra Cristo, nę gue'a í jua _u yán t'ędi y_u judío bi xi Ojã, ngue yán t'uti mi øt'ah_u. Nę bi japi ngue 'da'angu ga comhb_u ra temazã y_u judío nę'ah_u hing y_u judío, nangue ma'da'yo dí 'b_uhmb_u ra Cristo ya, nę hinga 'dahma 'dan'yo b_u dán nuj_u Ojã. Janangue'a hin dadín sühmb_u ya.

¹⁶ Nę nu'b_u mi du b_u ja ra pont'i ra Cristo, bi japi da numanho Ojã

u hont'a go to'o ma ja'i da 'yɛc'yɛi a, madague'a yu judío, uague hing yu judío. Nɛ him man sahmbu u.

¹⁷ Nu'a ra Cristo bi zɔcua ja ra häi nɛ bi xijü ran ho ma'da'yo, ngue'a dá ɛshü ran sɛi mi ɔthü a Oja, guecähe dyu judíohe ngue mi hãnthë rá 'yu Oja, nɛ ahü ngue hing yu judío'ahü ngue gmin 'yomanhɛtho nanguë rá 'yu Oja.

¹⁸ Nɛ gue'a ra Cristo bi zä dán yamanhohü Oja rá Ta, nguetho n'dat'a rá Hogandahi bi 'dajü, madague'bu dyu judíohe o gue hin dyu judíohe.

¹⁹ Pɛ nuya hin guí 'buhmbu tengu 'bu gyú 'damhninihü ya, pɛ 'da'angugdahü ngue dyu 'yɛc'yɛihü. Nguetho nuya gätho gahü dyu mɛnguhü bu bí 'bu Oja, nɛ gätho gahü yú t'uhni gahü Oja.

²⁰ Nɛ nuju dyu 'yɛc'yɛihü, tengu 'bu n'da ra ngu bi thøe nguepü dim 'bu Oja. Nɛ bi dɛ'mi bi hyøh yu pøngahyü maya'bu, nɛ'ü yú 'bäihü ra Cristo nu'bu mi ma nanguë ra Cristo. Nɛ bi dɛ'mi tengu 'bu i pa m'bä'mi yú guangujado n'da ra ngu, nɛ guesɛ a ra Jesucristo a ra do mahyoni bim pɛpü. Nɛ guenjü tengu 'bu dyu fɔt't'ehü buya.

²¹ Nɛ nu'a ra Cristo tengu 'bu ra cemento nín zøt'ü yu do bu pa nthøts'e a ra ngu, ngue da gomanho, asta gue'bu go bi guadi xun ho, guepü ja rá ngu Oja, tengu ndesɛ Oja.

²² Nɛ nanguë dín 'yohü ra Cristo, nɛju tengu 'bu dyu dohü ngue dim pɛpü ja a rá ngu Oja, guepü i 'buh rá Hogandahi.

3

Nu ra Pablo rá 'bɛfi i xih ran ho ma'da'yo u hing yu judío

¹ Jananguë'a dí äpä rá ts'edi Oja nanguë ahü, drá Pablogä. Pɛ dí ofädigä nanguë dí xi ahü ran ho ma'da'yo, gue ahü ngue hing yu judío'ahü.

² Masque ya gá 'yøhmbu ngue Oja bi 'dacä ra 'bɛfi ngue dí xi ahü rám hma, nanguë rá mate thoho.

³ Nugä ya dá ot'ahü ts'ü 'bɛ'a bi 'yurcäzɛhɛ Oja, ngue njom mi pädi,

ngue nɛ u hing yu judío da zin Oja nanguë ra Cristo.

⁴ Nɛ nu'bu gá nuhü ra sɔcuä, sä gui pähmbu a bi xicä Oja ngue njom mi pädi nanguë ra Cristo.

⁵ Nɛ xun ngu yu jɛya bi thogui ngue him mi xi Oja yu ja'i 'bɛ'a mim bɛni da 'yøt'e. Pɛ nuya bi 'uega ma mbuie gueje ma 'bäigähe ra Cristo nɛ u yú pøngahyü, nɛ bi jaje rá Hogandahi ga pähmbɛ 'bɛ'a him mam fädi, ngue i fahü ya.

⁶ Pɛ nuna him mam fädi, guehna ngue ran ho ma'da'yo sä gui pähmbu ya 'bɛ'a i ja ua ya, ngue nɛ'ü yu ja'i hing yu judío sä dim 'buhmbu Oja tengutho yu judío. Nɛ n'dat'a gui comhbü yu judío ran hogui bi 'yøt' Oja nanguë ra Cristo Jesús. Nɛ n'danja'itho gui comhbü nanguë rá ja'i ra Cristo, nguetho ya gá 'yɛc'yɛihü rán ho ma'da'yo ra Cristo.

⁷ Pɛ nanguë rá mate zɛhɛ nɛ rá ts'edi Oja sä gam mangä rán ho ma'da'yo ra Cristo, madague'a him man 'yɛnigä'be.

⁸ Nugä hin te ts'ü dadí mu'be, nɛ him man 'yɛni'be ngue ga xih yu ja'i ngue hing yu judío rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pɛ guehma bi 'dacä Oja ra mate ngue gam mangä a, nɛ ga xih yu ja'i njon da hyät'i da mbede hangu nan ngu yun ho in nde di 'dajü ra Cristo.

⁹ Nɛ bi 'dac rá 'bɛfi ga japi gätho yu ja'i da badi 'bɛ'a him mam fädi, ngue 'bɛ'a mím bɛn Oja da 'yøt'e 'bu rá mbuadi thoho, ngue nɛ'ü hing yu judío da zin Oja 'bu da hyän rá mate ra Cristo. Nɛ gue'a mi sänni da 'yøt' Oja, n'dat'a Oja bi 'yøt'e 'bɛ'a gätho ja ua ja ra ximhäi, nɛpü mahɛts'i.

¹⁰ Gue'a mím bɛn Oja da 'yørpa yu 'yɛc'yɛi, guepü da fädi xun ho gätho rá hogan'yomfɛni, da bə u i 'bupü mahɛts'i ngue i ja yú ts'edi.

¹¹ Nɛ gue'a i øt' Oja ya, tengu mim bɛm 'bu ra mbuadi thoho da 'yøt'e, nanguë ma Hmuhü ra Jesucristo, nɛ da 'yøt'e gätho yu pa mazai.

¹² Nɛ nanguë dí ɛc'yɛihü ra Cristo, hin dí su ga sømhbu bu nanguë ma

mbuih_u ngue dan yah_u Oja. Ne dí pahmb_u da 'yøde.

¹³ Janangue'a dí ä'ah_u ra mate hin da du ni mbuih_u 'b_u dín nugä ran unbi, nangu'e'a dá xi ah_u ran ho ma'da'yo. Xingui ts'ü guim b_umh_u ngue'a dín nugä ran unbi, p_e 'da dán johya thohoh_u ngue bin 'dac ra ts'edi ga hät' yun unbi.

Rán huçcate ra Cristo

¹⁴ Nu'b_u dím b_ungä ngue ne ah_u gy_u m_unguh_u b_u bí 'b_u Oja, dín danyahmu dí äp'ah_u ra jamadi Oja rá Ta ma Hmu_u ra Jesucristo.

¹⁵ Ne rá Ta ü gätho y_u 'y_ec'y_ei, ne'ü bi zøm b_u mah_ets'i, ne'ü 'b_utua ja ra ximhäi.

¹⁶ Ne dí äp Oja ma Tah_u nuixte thoho di muui rá ts'edi, ngue di zac ni mbuih_u nangu'e rá ts'edi rá Hogand_uhi Oja.

¹⁷ Ne dí äp Oja ngue din zäm b_u mbo ni mbuih_u a ra Cristo, nguetho guí _ec'y_ei_u a. Ne dí äp Oja ngue man'da din te nin huçcateh_u, ne nangu'e nin huçcateh_u dí zac ni mbuih_u.

¹⁸ Janangue'a ne ah_u ne gätho mi'da y_u 'y_ec'y_ei da zä guí pahmb_u hangu nan uant'i, ne hangu na mba, ne hangu nan h_e, ne hangu nan h_ets'i a rán huçcate ra Cristo.

¹⁹ Ne madague'b_u hingui sä gätho ga pahmb_u rán huçcate ra Cristo nguetho _emm_e xun ngu, p_e dí äp Oja ngue man'da man'da guí pahmb_u a, janangue'a da zä gätho da yuh ni mbuih_u a rá ts'edi z_eh_e Oja.

²⁰ P_e xun ho ga _espah_u Oja gätho y_u pa mazai, nguetho i ja rá ts'edi da 'yøt'e xun ngu man'da, xinda gue'a 'b_e'a dí ähmb_u o 'b_e'a dím b_umh_u. Ngue n'dat'a ra ts'edi dim p_ep_u mbo ma mbuih_u.

²¹ Ne gätho gah_u dy_u 'y_ec'y_ei_u, xun ho dan johyah_u ga _espah_u Oja, nangu'e'a ra Cristo Jesús dí pahmb_u, høn'b_u go njäm'b_u mazai. Ne hønt'a gam b_umh_u a ya.

4

Nu rá Hogand_uhi Oja di jaj_u n'dat'a gam b_umh_u

¹ Nugä drá Pablogä dí ofädigä nangu'e dí øt'a rá 'b_efi ra Hmu. Ne dí ä'ah_u ra mate ngue gam 'b_umanhoh_u tengu nin säh_u ngue ya bi zon'nah_u Oja.

² Ne hin gan 'y_exh_u, p_e gui 'yøth_u ngue hin'y_u ni ts'edi z_eh_eh_u, ne hin gan xømbui n'da ngu n'da ah_u 'b_e'a i t'øt'ah_u, ne hin gan xuhnanyah_u n'da ngu n'da ah_u, p_e gan hu_ej_u.

³ Ne _emm_e gan jamansuh_u ngue hinga 'dahma 'dan'yo guim b_umh_u. P_e dami thoqui gui t_enhd_u rá Hogand_uhi Oja di ja ah_u n'dat'a guim b_umh_u.

⁴ Nguetho tengu 'b_u gätho n'danja'idäh_u b_u na nuju Oja dy_u 'y_ec'y_ei_u, ne n'dat'a rá Hogand_uhi Oja dí comhb_u. Ne n'dat'a dí tømhb_u 'b_e'a da 'yørcah_u Oja, ngue gätho bi zongah_u.

⁵ Hønt'a n'da ma Hmu_u i 'bui ngue di mandagah_u. Ne n'dat'a ma t'ēc'y_ei_u nangu'e ma Ojah_u i 'bui, ne n'dat'a man xixyāh_u dí øth_u, ngue dí uhmb_u y_u mb_etigah_u Oja.

⁶ Ne n'dat'a Oja gue'a ma Tah_u dí comhb_u, ngue gätho gah_u, ne gätho di mandagah_u, ne gätho di 'yonj_u, ne gätho gah_u i 'b_up_u mbo ma mbuih_u a.

⁷ Nu'a ra Cristo, nangu'e ra mate thoho, 'dahma'dan'yo y_u ts'edi bi 'daj_u n'da ngu n'daj_u ngue sä ga øth_u ra 'b_efi ngue ndej_u ga øth_u.

⁸ Ne gue'a mán't'o't'i b_u ja rám hman Oja maya'b_u: "P_e gue'a ra Cristo bi un y_u ts'edi ü y_u ja'i 'b_u mí mbeng b_u mah_ets'i, 'b_u mi dāmb_eni. Ne bi 'berba rá ts'edi gätho nan ngu ran ts'o mim bent'ü y_u ja'i."

⁹ Ne nu'b_u mi mbeng b_u mah_ets'i, mfädi ngue gu_ep_u bá n_exp_u, ne bi zøcua ja ra häi, ne bi mba nt'ägui.

¹⁰ Guet'a bá cäi, ne guet'a bi ndex mah_ets'i, ngue da yu'ts' rá ts'edi b_u mah_ets'i, ne høn'b_u go hap_u, n_ecua ja ra häi bi yu'ts' rá ts'edi.

11 Nε 'dahma 'dan'yo yu ts'edi bin 'daju n'da ngu n'daju ngue dyu 'yεc'yεihu. Bin 'dac ma ts'edihe 'dagähe ngue ma 'bäigähe ra Cristo, nε 'da ahü di ja'ahu gam pøngahyahu, nε mi'da ahü di ja ahü gadí 'yomhbu a ran ho ma'da'yo, nε 'da ahü di ja ahü gam mbädihü, nε mi'da ahü di ja ahü ngue gan xänbatehü nangue rám hman Oja.

12 Ngubü bi 'yøt'a ra Cristo, bi un yu ts'edi yu 'yεc'yεi, nguepu da zä da 'yøt'e xän ho ra 'bεfi bi zänbi n'da ngu n'da, nangue rá 'bεfi Oja. Janangue'a da zä 'da däm fäxtahu. Nε gue'a dín te rá 'bεfi Oja a, tengu 'bu bi zac rá ja'i ra Cristo.

13 Nε da zøni ngue gätho 'dat'a gam bεmhbu nangue ma t'εc'yεihü, nε gätho n'dat'a ga pähmbu xän ho rá Ts'ant'u Oja. Nε gue'a dín te xän ho ma mbühü nε dam 'būmanhohü tengu ra Cristo.

14 Nε nu'bu gue'a dí homhbu, hin da thäju tengu 'bu dyu t'uhnihü, 'bu 'bo'o 'dahma 'dan'yo da xijü ngue da 'yεna da hyäju. Nguetho nu'u yu hyäte ξna gue'bu ξmme paði, pε hønt'a in ndeju ga tēhdu yu fēhni.

15-16 Pε ga paði ga tēhdu a majuani nangue ran huεcate. Nε gue'a nán te xän ho ma mbühü, nε di jajü tengu 'bu n'danja'i tho ga cohmbu. Tengu 'bu rá ja'igahu ra Cristo, nε nu'a ra Cristo, tengu 'bu rá ya a. Nε gue'a nín zøt'u yu 'yεc'yεi. Nguetho di manda gahu nε di zεrca ma mbühü, di jajü n'dat'a gam bεmhbu, nε gätho ga comhma'øt'ehu xän ho ra 'bεfi bi 'daju n'da ngu n'daju, ngue 'da däm fäxtahu, nangue ran huεcate. Nε gue'a nán te xän ho rá 'bεfi Oja, tengu 'bu bin te xän ho rá ja'i ra Cristo.

Däm 'būhmbu ma'da'yo nangue ra Cristo

17 Nugä dra Pablogä dím pøngahyagä nangue ra Hmu 'bu dí xi ahü na jaua, ngue nu'ahu him mam 'būhmbu ya tengu u yu ja'i hinga na pa Oja. Nε him mam 'būhmbu tengu yu ja'i ngue di manda yu ts'on'yomfēni zεhe.

18 Nε nu'u i 'yo tengu n'da ra xädä nangue yän 'yomfēni, nε hingui paði 'bε'a nam bøn'a i øt'e nguetho hingui 'yo bu ja rán nεqui Oja. Nε hinguin nde da ba Oja nguetho ξmme xäm me yu mbühü.

19 Nε hingui pε'ts' yu sä 'bu øt yu ts'oqui, nguetho ya xäm bent ran ts'o, nε ξmme di ho da 'yøt'e hønt'a go 'bε'a man ts'o, nguetho hin'yü mbo yu mbühü 'bε'a di zēdi ngue da zämmi.

20 Pε nu'ehu hinga ngubü bi xän'nahu u bi xi'ahu nangue ra Cristo.

21 Ya gä 'yøhmbu nangue ra Cristo, nε nu'bu majuani gä 'yøhmbu 'bε'a bi xi ahü, guí pähmbu ya ngue gue'a majuani a.

22 Janangue'a dami hyehmbu gätho 'bε'a gnám 'būhmbu, ngue ni nyon'yomfēnisēhü i hä ahü, ngue 'bε'a guí ndese gui 'yøthu.

23 Nε ma'da'yo ni mbühü nε nin 'yomfēnihü, ngue gätho ma'da'yo guim bεmhbu ya.

24 Nε dami hyehu ngue gätho ma'da'yo tengu bi zän'nahu Oja nangue rá pähä zεhe. Nuya dami 'yuhmbu ram 'būi njuantho gui 'yøthu, ngue nte man ts'o gui 'yøthu ya.

25 Dami 'yeshu a ra fēhni ngue madín xihmbu n'da ngu n'da ahü, nε guim mamhbu a majuani. Nguetho tengu 'bu n'danja'itho dí cohmbu ra Cristo.

26 Nε nu'bu guín cuehu nangue ran ts'o i t'øt'e, pε damím fähmbu, mamán dā ahü ran ts'o. Nε hinga n'dapa gan cuehu.

27 Pε xingui ts'u ga cäthü ra zīthu bu ja ma mbühü.

28 Nu'bu guím pēhu 'da ahü, pε gui 'yeshu a gnám pēhu. Nε gam pēhmbu xän ho, nε gue'a gdí tīmhu a guí homhbu, nε da zä gui fäx'u mi'da ngue hin'yü 'bε'a da hyoni.

29 Nε 'yo guím mamhbu yu ts'ore, pε guim mamhbu ran ho dí zε'u nε dí hyu yu mbühü to'o gui xihmbu.

30 Nε 'yo gadí unhdu ra dumbü a rá Hogandahi Oja nangue n'da ra ts'oqui. Nguetho nu'a i 'būpu mbo ma mbühü, nε gue'a da 'yudi ngue

yá mbetigahú Ojá 'bú rán zegui ra pa, tengú 'bú jajú ra sello.

³¹ Dami 'yeshú a gní bɛman'úhú, nɛ hin gan cuéhú 'bú ja 'bɛ'a da si ahú o ja 'bɛ'a da t'ɔt'ahú. Nɛ 'yo gadí c'aman'úhú n'da ngu n'da ahú, nɛ o guím bɛmhú ran ts'o nangué ni mija'ihú.

³² Pɛ gan 'yɔrpahú ran ho n'da ngu n'da ahú, nɛ 'da xtán ja ni yembúihú, nɛ gam punbahú n'da ngu n'da ahú, tengú tho í pun'nahú Ojá nangué ra Cristo.

5

Da 'yɔt'e xún ho ú yá t'úhni Ojá

¹ Ga ɔthú 'bɛ'a ɔt'a Ojá, nguetho yá t'úhni gahú a ngue di huɛgahú.

² Ngue ga ɔrpahú ran huɛcate ma mija'ihú, tengutho ra Cristo bi huɛgahú 'bú mín dāse bú ja ra pont'í nanguéjú. Nɛ nu ra Cristo bi un rá te, n'da ran t'unni ngue bi numanho Ojá.

³ Nɛ yá t'úhni gahú Ojá, janangue'a xingui ts'ú gam bɛmhú ran ts'o, hin ga ɔthú ran 'yomt'ɛni, xing ran ts'iyate, nɛ xinga n'da ran ts'o ga ɔthú.

⁴ Nɛ hin gam mamhú ran ts'ore o gue ran 'yánt'ú, nɛ hin dan yá mangat'ihú, nguetho hin rán thɛui rá 'yɛc'yɛi Ojá ú. Pɛ ga xihmbú Ojá jamadi nangué rán ho bi 'dajú.

⁵ Pɛ dí pəhmbú hingui sá n'da da yərpú di manda ra Cristo nɛ Ojá, nu'bú i ɔthoho ran 'yomt'ɛni, o gue im bɛn ra ts'on'yomfɛni, o gue i ɔt' ran ts'iyate. Nguetho nu ra ziyate tengutho 'bú i thənde 'bɛ'a i ja.

⁶ Nɛ njon ga jafú da hyájú gue'bú 'bo'o da xijú ngue xún ho 'bú ga ɔthú ran ts'o. Nguetho to'o da 'yɔt' ya yán ts'o, ɛmmɛ xún ngu da nu rá cuɛ Ojá, nangué a him bi 'yɔrpa masu Ojá.

⁷ Pɛ hin dan 'yohú to'o i ɔt' ran ts'o, nguetho hin'yú 'bɛ'a man jahú ú.

⁸ Pɛ nu'ahú mam'bɛt'o gmí 'yohú bú ja ra 'bɛxui. Pɛ nangué guí 'búhmbú ra Cristo ya guí 'búhmbú bú ja rán nɛqui a. Nuya dāmam 'búhmbú tengú rán sáui bú ja ran nɛqui.

⁹ Nɛ nu'a rán nɛqui Ojá, gue'a dán jahú ra hogambú a, nɛ gue'a dām mamhú majuani a, nɛ gue'a dá ɔthú ran ho a.

¹⁰ Nɛ dami hyumbi gan xāhmbú gui 'yɔthú 'bɛ'a dí hyu rá mbú Ojá.

¹¹ Pɛ xingui ts'ú ga ɔthú tengú ɔt'ú i 'yo bú ja ra 'bɛxui. Pɛ ga uhmbú ngue nte ní mbatho 'bɛ'a ɔt'ú.

¹² Pɛ ga pɛ'ts' ma sāhú hin gam mamhú 'bɛ'a ɔt'ú i ɔt' mán t'āguitho ran ts'o.

¹³ Pɛ nu'a rán nɛqui Ojá di yot'ú to'o i 'yo bú ja ra 'bɛxui, ndepe da badi ngue i ja yá ts'oqui. Nɛ hingui sá da 'yán mant'āgui thoho n'da 'bɛ'a ɔt'e, nguetho nu'a rán nɛqui Ojá di yot'ú gātho ran ts'o.

¹⁴ Janangue'a nt'o't'i: “Daman nuhmbú ngue guí āhmbú, tengú 'bú gyá duhú, nguetho nu'a ra Cristo di 'da ahú ran nɛqui,” bi 'yɛna.

¹⁵ Janangue'a dami jamansu 'bɛ'a guí ɔthú, nɛ hin gam 'búhmbú tengú ú yá já'i ngue hingui padi 'bɛ'a ɔt'e.

¹⁶ Pɛ madague'a xún hɛi yú pa i ja bú ya, dami hyumbi gam pəhmbú xún ho.

¹⁷ 'Yo guí co'yāmbúihú, pɛ dami hyumbi gui hyoni gui pəhmbú rá pāhā ra Hmu.

¹⁸ Pɛ hin dán johyahú a ra sɛi, nguetho di ts'ongahú a. Pɛ man'da dán johyahú rá Hogandahi Ojá.

¹⁹ Nɛ 'da dán johyabahú n'da ngu n'dajú ngue dan xihmbú 'bɛ'a i ɔrcahú ra Hmu, ngue dan tuhmbú yá thuhu Ojá gātho ma mbúihú dá ɛspahú Ojá a.

²⁰ Nɛ thocua thoho ga xihmbú jamadi Ojá ra Ta, nangué 'bɛ'a gātho jajú, nangué rá thuhu ma Hmuhú ra Jesucristo.

Dim 'búmanho yú 'yɛc'yɛi bú ja yán ngusɛ

²¹ Nɛ hin dan junthú, pɛ 'da xtán 'yɛhɛ thohohú, nguetho gātho gahú dín numansuhú ra Cristo.

²² Nɛ nu'ahú gyá xisuhú, dami 'yɔthú 'bɛ'a im man ní ndəhú, tengutho bú gní 'yɔthú a im mam ma Hmuhú mahɛts'i.

²³ Nguetho nu'ɸ yɸn 'yohɸ i 'bɛt'o bɸ ja rá ngu, tengu a ra Cristo i 'bɛt'o bɸ 'bɸh yɸ 'yɛc'yɛi, ngue tengu 'bɸ guesɛ a rá ja'i a, nɛ rá m pɔrpate gátho ɸ.

²⁴ Nu'ɸ yɸ xisu da 'yɔt'e 'bɛ'a gátho im man yá ndø, tengu tho yɸ 'yɛc'yɛi da 'yɔt'e 'bɛ'a gátho im man ra Cristo.

²⁵ Nɛ nu ahɸ ma min'yohɸ ahɸ, dami huɛc ni xisuhɸ, tengu tho a ra Cristo bi huɛc yɸ 'yɛc'yɛi, nɛ bi un rá te nanguejɸ.

²⁶ Nɛ nu a ra Cristo ngubɸ bi 'yɔt'e, nu'bɸ mi japi da bo xɸn ho gátho yɸ 'yɛc'yɛi nangue rá m hman Oja. Nguetho ram hma tengu 'bɸ ra dehe i pe't'e gátho ran ts'o. Nɛ nu'a ran xixyá, n'da ra hmɛpya ngue ra Cristo bi hoga ma mbɸihɸ.

²⁷ N'damhɸma da zin ɸ yɸ 'yɛc'yɛi, ngue ya gátho mahoqui, nɛ nte man ts'o din 'yohɸ. Nɛ hin'yɸ 'bɛ'a da thɪnbi, pɛgue gátho i jua a ran ho.

²⁸ Nɛ gátho yɸn 'yohɸ, nde'bɸ di huɛc yá xisu, tengu bɸ ní huɛc rá ja'izehɛ. Nguetho nu'ɸ to'o di huɛc rá xisu, din huɛc zɛhɛ a.

²⁹ Nɛ xinga n'da ra ja'i i san rá ja'izehɛ, pɛ din jamansu, nɛ i 'uɪni xɸn ho rá ja'i, tengutho i øt'a ra Cristo nangue yɸ 'yɛc'yɛi.

³⁰ Nguetho nujɸ dyɸ 'yɛc'yɛihɸ, tengu 'bɸ rá ngøc'yɛi nɛ rá do'yo gahɸ a rá ja'i ra Cristo.

³¹ Tengu mán t'o't'i: "Nu'bɸ n'da ran 'yohɸ i sin rá xisu, i soh rá ta nɛ rá mbe, n'damhɸma da zä di manda rá xisu, tengu 'bɸ ɛ rá ja'izehɛ," bi 'yɛn'a ra t'ohni.

³² Nɛ xɸn hɛi da badi 'bɛ'a nam bøn na, pɛ dí ɛngä drá Pablogä, ngue i udi nangue ra Cristo nɛ nangue yɸ 'yɛc'yɛi.

³³ Pɛ nɛ im ma, gátho ahɸ ngue gyɸn 'yohɸhɸ, dami huɛc ni xisuhɸ tengu bɸ gní huɛc zɛhɛhɸ. Nɛ nu'ahɸ gyɸ xisuhɸ damin numansu ni ndøhɸ.

6

¹ Nu'ahɸ gyɸ t'ɸhniɸ gyɸ 'yɛc'yɛihɸ dami 'yøthɸ 'bɛ'a man ni tahɸ ni mbehɸ, nguetho gue'a yán thehɸ a ngue gui 'yøthɸ.

² Dami numansu ni tahɸ nɛ ni mbehɸ. Nɛ gue'a rá mbadi a rán t'ɛdi Oja ngue ní jap Oja n'da a, ngue bi ma maya'bɸ.

³ Nɛ guehna ran japi bi ma da nu n'da 'bɸ da 'yøt'e, ngue din ja ran johya nɛ xɸn ngu yɸ pa dim 'bɸcua ja ra häi.

⁴ Nɛ nu ahɸ gyá tahɸ, nu'bɸ guí sɸh ni t'ɸhniɸ, nde'bɸ hin gui jafɸ din cuetho. Pɛ dami temanhoɸ guɛpɸ dí 'yɛc'yɛi ra Hmu ɸ.

⁵ Nɛ nu ahɸ gyɸ mbɛfiɸ nɛ gyɸ 'yɛhɛhɸ, dami 'yøthɸ xɸn ho 'bɛ'a im man ni hmuhɸ ua ja ra häi, nɛ guin numansuhɸ ɸ, nɛ gui suhɸ. Nɛ mpähä thoho gui 'yøthɸ ni 'bɛfiɸ, tengutho bɸ gní 'yørpahɸ rá 'bɛfi ni Hmuhɸ ra Cristo.

⁶ Dami 'yøthɸ xɸn ho ni 'bɛfiɸ, hinga høn'bɸ in nu ahɸ ni hmuhɸ, pɛ dami 'yøthɸ tengutho bɸ gnín 'yɛhɛhɸ ra Cristo. Nɛ gátho ni mbɸihɸ, nɛ gue'a rá pähä Oja a bɸya.

⁷ Dami 'yøt' ni 'bɛfiɸ nangue ran johya, tengu bɸ gní 'yøthɸ rá 'bɛfi ni Hmuhɸ mahɛts'i, nɛ hinga hønt'a dín numanho ahɸ yɸ ja'i.

⁸ Nɛ damim bɛmhɸ ya, Oja di cos'ahɸ ran ho nangue ran ho xcá 'yøthɸ, madague'a gyɸ 'yɛhɛhɸ o gue gyɸ hmuhɸ.

⁹ Nɛ nu ahɸ gyɸ hmuhɸ, pɛ gui 'yørpahɸ a xɸn ho ɸ ni mbɛfiɸ, o gue ni 'yɛhɛhɸ, tengu tho bɸ gní ndepe da 'yøt'ahɸ ran ho. Nɛ hin gui xihmbɸ yɸn ɸnbi, nguetho guí pähmbɸ ngue n'dat'a ni Hmuhɸ mahɛts'i. Nɛ nu a ra Hmu mahɛts'i hin di hyɛspɸ na nujɸ.

Di zerca ma mbɸihɸ rá ts'edi Oja tengu rá he ra dofɸi

¹⁰ Nɛ nuya ma zɸ cu ahɸ, ga zacua ma mbɸihɸ nangue rá ts'edi Oja i jajɸ.

¹¹ Ngue tengu n'da ra dofɸi i he rá he ngue ra t'ɛgui ní täcua yán sá ɸ yán sɸihɸ. Nɛ ngutho rá ts'edi Oja 'bɸ dí homhɸ ngue hin da zä da hyäjɸ ra zɪthu.

¹² Nguetho hinga gue'ɸ yɸ ja'i man sɸihɸ, pɛ gue'ɸ yá hmu yɸ ts'oqui, ngue ra zɪthu rá hmu ra 'bɛxui i ja

gätho ra ximhäi. Ne ɯ gätho yúm fäts'ihɯ ra zïthu in 'youi ran dahi, ne gätho 'bɛ'a má ts'edi bá nɛxpɯ 'buh rá hmu ran ts'o, gätho man sɯihɯ ɯ.

¹³ Janangue'a tengu 'bɯ ga hehɯ yɯ t'ɛgui ya, nangue gätho rá ts'edi Oja, ngue ga häthɯ ga tɛfɯ yún sɔ ra zïthu i säc ma mbɯihɯ. Ne nu'bɯ dá tɛhmbɯ ran sɯi, ya dá juahmbɯ xɯn ho, ne dá nuhɯ xingui ts'ɯ dá 'bɛhmbɯ.

¹⁴ Ne nu yɯ t'ɛgui dí xi ahɯ, ne gue'ɯ nán sähɯ ɯ. Ngue nu'a ram hma dí tɛnhdɯ, ngue tengu 'bɯ ran gɛt'i ngue ra t'ɛgui gam päthɯ. Ne nu'a ná hɛmhɯ ran hogui bi 'yɔrcahɯ ra Cristo, tengu 'bɯ ra coto ngue ra t'ɛgui a, ngue hingui sä da dajɯ ra zïthu.

¹⁵ Ne nu'a ná yɛmanhohɯ Oja nangue'a ran ho ma'da'yo dá hɛmhɯ, ne gue'a ná huthɯ ran zambɯi tengu 'bɯ dí nɛt' ma zapatohɯ ngue yɯ t'ɛgui, ne dan tihmbɯ ga sɛhmbɯ ra zïthu.

¹⁶ Ne man'da, nu'a ná pɛhmbɯ majuaní Oja, ngue tengu 'bɯ n'da ra xit'ɛgui ní dăqui gätho yún sɔ ra zïthu, tengu 'bɯ t'ɛngbahɯ n'da ra sibi.

¹⁷ Ne nu'a ná pɛhmbɯ majuaní dâm pøhmbɯ, tengu 'bɯ dá pant' ma yɛhɯ ra fɯi ngue ra t'ɛgui, ngue hin gam bɛmhɯ a in nde di bɛngahɯ ra zïthu. Ne nu'a râm hman Oja, tengu 'bɯ ra espada di 'dajɯ rá Hogandahi Oja, gue'a dâm muthɯ ra zïthu a.

¹⁸ Pɛ thocua thoho dan yɛhɯ Oja, ga äfɯ rá ts'edi, xingui ts'ɯ ga ɛshɯ nan yɛhɯ Oja, tengu di bɛngahɯ rá Hogandahi Oja. Ne dan ɛhyahɯ hin dan xømbɯihɯ, ngue ga äfɯ Oja da mbäx'ɯ gätho ma mi'yɛc'yɛihɯ.

¹⁹ Ne nugä drá Pablogä, dami 'yäfɯ Oja nanguecä, n'damhma di 'dacä ran 'yomfɛni ne ga hut'anzambɯi gam mamp'a râm hma, ne ga xi ɯ hing yɯ judío 'bɛ'a nde Oja ngue da bəh ya.

²⁰ Gue'a nán ofädigä a, ngue dí xicä yɯ jɛ'i 'bɛ'a bi xicä Oja. Dami 'yäfɯ rá ts'edi Oja ngue hin ga su ga thoqui gam mangä râm hma.

Ran zɛngua ran zɛgui

²¹ Nuya dí pɛnhdä bɯ na ma cuhɯ ra Tíquico, ngue ɛmmɛ mahuɛqui. Ne

nuna ɛmmɛ øt'e xɯn ho rá 'bɛfi Oja. Nu'a da xi ahɯ 'bɛ'a gätho dadí jagä, ne nangue gätho 'bɛ'a dí øt'ä.

²² Nuna ra Tíquico da gax na ra søcuɔ dí øt'ä, ne da xi ahɯ nanguecähe, ne da hyut'a ni mbɯihɯ.

²³ Pɛ Oja ma Tahɯ ne ma Hmuhɯ ra Jesucristo da hyut'a ni mbɯihɯ, ne di ja ahɯ gui huɛ c ni mi'yɛc'yɛihɯ, nguetho gá hyɛmhɯ rán ho mbo ni mbɯihɯ.

²⁴ Pɛ Oja di 'da ahɯ rán japi gätho ahɯ to'o gätho hin gui 'yɛ'ts'a gnín numan-hohɯ a ma Hmuhɯ ra Jesucristo. Ne hønt'a dá xi ahɯ ya.

FILIPENSES

Ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra dɔhnini Filipos

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pablogä dí yo'be ra Timoteo drá 'yɛhɛ'be ra Jesucristo. Dí o't'ä'be na ra sɔcuɔ gätho ahɯ ma zɯ cu ahɯ, nɛ ɯ yɯ ngɯrbi nɛ ɯ yám fäts'ihɯ yɯ ngɯrbi, nɛ gätho ɯ i 'bɯpɯ ra dɔhnini Filipos ngue i tɛn'na ra Cristo.

² Pɛ dí ndep Ojɔ ma Tahɯ nɛ ma Hmuhɯ ra Jesucristo da 'yɛnts'ahɯ rán japi nɛ da hyut'a ni mbɯihɯ.

Nu ra Pablo i äp ra jamadi Ojɔ nangue yɯ 'yɛc'yɛi

³ Jamadi, dí ɛmp'a ma Ojɔ, n'dandɪ ngu n'dandɪ dím bɛn ahɯ, nguetho gue ahɯ mam fäts'i ahɯ bi 'dacä Ojɔ.

⁴ Nɛ zai ɛmmɛ i jagä ran johya 'bɯ dí äpä ra jamadi Ojɔ nangue ahɯ.

⁵ Nɛ dadín johyagä nguetho n'dat'a rá 'bɛfi ran ho ma'da'yo dí comhbɯ, gue'a gní zɛjɯ a, nɛ gue'a gá 'yɔthɯ 'bɯ rá mbadi gá 'yɛc'yɛhhɯ, nɛ asta gue yɯ pa i jabɯya.

⁶ Nugä dí pɔdi ngue Ojɔ di thocta a ra hoga'bɛfi ngue bi dɯ'mi bi 'yɔrbɯ ni mbɯihɯ, janangue a di juadi xɯn ho 'bɯ bi zɔn ra pa ba ɛh mahɔn'a ra Jesucristo.

⁷ Nɛ gue'a ná äpä ra jamadi Ojɔ a, ngue ɛmmɛ dím bɛn ahɯ. Nɛ tengu'bɯ 'da'angu dí sähhɯ ran ɯnbi dí sägä nɛ gue'a ná comhbɯ rán japi Ojɔ a, dá gue'bɯ dí ofädigä, o gue'bɯ dí 'bäpɯ ja ran juɔnbate, ngue dadín yɔn a rán ho ma'da'yo ra Cristo dím ma ngue majuaɲi a.

⁸ Nɛ hɔnt'a Ojɔ i pɔdi hangu nan gu bɯ ná huɛc'ahɯ, nɛ tengu bɯ ɛmmɛ ni huɛgahɯ ra Jesucristo.

⁹ Hanangue'a dí äp Ojɔ ngue man'da xɯn gu dín ja ahɯ ran huɛcate n'da ngu n'da ahɯ, nɛ dín ja ahɯ ran 'yomfɛni xɯn ho, nɛ guim bɛmhɯ xɯn ho nangue a 'bɛ'a gätho guí ɔthɯ.

¹⁰ N'damhɯma gui huanhdɯ 'bɛ'a man'da xɯn ho gui 'yɔthɯ, nɛ n'dat'a guim bɛmhɯ, nɛ hin hapɯ di nɛqui ni ts'oquihɯ 'bɯ bi zɔn ra pa ngue ba ɛh ra Cristo.

¹¹ Nɛ hɔnt'a ra Jesucristo sä di 'da ahɯ ra hogambɯi, ngue xɯn gu yɯ hoga'bɛfi dín ja ahɯ, nɛ gue'a dí t'ɛspa Ojɔ a.

Hɔnt'a ra Cristo nám 'bɯ a ra Pablo

¹² Ma zɯ cu ahɯ, dín nde ahɯ ngue gui pɔhmbɯ, gue'a nán te ran ho ma'da'yo a nám 'bäcä ua.

¹³ Ngue gätho yɯ dofɯi ua ja ran guts'ut'abi, nɛ'ɯ gätho mi'da yɯ ja'i i pɔdi ngue rá 'bɛfi ra Cristo a ná 'bäcä ua.

¹⁴ Nɛ dá gue'bɯ dí ofädigä, pɛ gue'a ní hyut'an zambɯi ma cuhɯ ngue'ɯ xɯn gu i 'bɛcua, nɛ hinguin su 'bɯ im man rám hman Ojɔ.

¹⁵ I 'bɛcua 'da ɯ ngue im mamp'a rám hman Ojɔ, i sɛya nangue rám hman Ojɔ dí ɔt'ä. Pɛ i 'bɛh mi'da ngue im man rám hman Ojɔ ngue nde da 'yɔt' ran ho.

¹⁶ Nɛ nu'ɯ ngue ɯ i ja ran ts'ɛya, im ma nangue ra Cristo, nguetho in nde 'bɛ'a da dɔsɛ ɯ. Pɛ hinga gätho rá mbɯi im ma, pɛ hɔntho nde ɯ ngue di yop a ma dumbɯigä ua ja ra fädi.

¹⁷ Pɛ nu'ɯ mi'da di huɛgä, nɛ nde da mbäxgui, nɛ gue'a ní man rám hman ra Cristo ɯ, nguetho i pɔdi 'bɛ'a ná 'bäcä ua, ngue dín yɔnba a rán ho ma'da'yo ra Cristo.

¹⁸ Pɛ madague a hɔnt'a go to'o im mamp'a rám hman Ojɔ, dá gue'bɯ n'dat'a im bɛni o hin'na 'bɯ im ma nangue a ra Cristo, nɛ guexta a ɛmmɛ dadín johya. Nɛ thocuɔ thoho dan johyagä.

¹⁹ Nguetho dí pɔdi ngue ga pɔmanhogä ua ja ra fädi, nguetho zai guí äfɯ rá ts'ɛdi Ojɔ nanguecä, nɛ zai i fäxcä rá Hogandɔhi ra Jesucristo.

²⁰ Nugä hin dín ndegä ngue m'bɛjua ga pɛ'ts' ma sä nangue 'bɛ'a dí ɔt'ä, pɛ ɛmmɛ dín nde ga hut'an zambɯi gam mangä xɯn ho rám hman Ojɔ 'bɯ bi ts'ɛgbä. Janangue a gätho yɯ ja'i da bɔh rán uixte ra Cristo nangue a dí

øt'ä, madague'bu dí 'bucä o gue'bu da thogä.

²¹ Nguetho hønt'a dí 'bui nangué ra Cristo, dín ndegä ngue dín uixte ra Cristo nangué 'be'a gätho dí øt'ä, ne man'da tho 'bu dá tugä.

²² Pë nu'bu guexta a dadí thoqui dí 'bucua ja ra häi, sä ga tåh mi'da yu ja'i ngue da 'yëc'yëi a ra Hmu mahëts'i. Pë hin dí pæse nda a ga huanhni, hague dam 'bui, uague ga tu.

²³ Pë nugä ëmme xun hei ga paði nda a ngue man'da xun ho. Pë nu'bu da hønsëgä, man'da dín nde 'bu ga tu ngue ga mba ním 'bu'be ra Cristo, nguetho man'da xun ho nanguecä.

²⁴ Pë man'da xun ho nangué ahü ngue guexta a dí 'bucä ua ja ra ximhäi.

²⁵ Janangué a dí haxanjuani guexta a dam 'bucä ua ngue ga fäx ahü ngue dín te ni t'ëc'yëihü. Ne man'da dín ja ahü ran johya 'bu man'da gä 'yëc'yëihü ra Cristo.

²⁶ Ne nu'bu dí 'bucä ua ja ra häi, ne guín nuju mahøn'a, ëmme da hyu ni mbuihü nangué ra Cristo, ne gui 'yëspahü ra Cristo büya.

²⁷ Pë damam 'bühmbü 'be'a rán sähü rán ho ma'da'yo ra Cristo. Ne madague a 'darbü dí 'bühmbü o yabü dí 'bucä, pë ga øcä ran ho gui 'yøthü büya, nangué 'da'angu guim bëmhbü, ne gui fähmbü ma t'ëc'yëihü nangué rán ho ma'da'yo ra Cristo.

²⁸ Ne hin gui suhü to'o da zu ahü nangué ran ho ma'da'yo. Ne nangué hin gä suhü, da bāði ngue di 'beh yä te ü, ne da bāði ngue i ja ahü ra temazai ngue bi 'da ahü Ojä.

²⁹ Nguetho hinga hønt'a ran ho bi 'da ahü Ojä ngue gui 'yëc'yëihü ra Cristo, pë ne'a man'da ran ho, ngue gui sähü yun unbi nangué ra Cristo.

³⁰ Ne 'da'angu dí øthü ya, dadín unbahü ngue dín yämhbü a ran ho ma'da'yo, tengu thoho gä nuhü dá øt'ä mám'bet'o, ne gui øhmbü ngue guexta'a dí øt'ä ya.

2

Nu rán uixte ra Cristo, hin'yu ran

'yëts'i

¹ Nu'bu gue'a ra Cristo di ze ahü, ne gui pähmbü rán huëcate a, ne nu'bu guín 'yohü rá Hogandähi Ojä, ne gui pähmbü gui 'yøthü ra yembui ne ra mate, dan johyagä 'bü.

² Pë dami yusca ma mbui ran johya nangué 'be'a gui øthü ya, ngue n'dat'a guim bëmhbü, ne 'da xctín huëctahü, ne 'da'angu nin 'yomfënihü guim bëmhbü, hinga 'dahma 'dan'yo guim bëmhbü.

³ Ne hin ga øthü ran 'yüya, ne hin dan 'yëxhü, ne hin gam bëmhbü ngue dan uixtehü, pë man'da da bënse n'da hingui hose xinda gue'ü gä mi'da.

⁴ Ne hinga hønt'a ga hønsëhü gam bëmhbü, pë ne'a i honü mi'da ga fäxhü.

⁵ Pë n'da ngu'n'da dam bëmhbü tengu tho bü í bënju ra Cristo.

⁶ Nu ra Cristo 'da'angudui Ojä a, pë him bin 'yëzehe ngue Ojä a, nguetho bi bënju.

⁷ Ngué bá sogui gätho rá ts'edi mahëtsí, ne bin 'yëhe 'bü mín ja'i ua ja ra ximhäi, ne bi mbäx yu ja'i.

⁸ Ne nu'bu mín ja'i xingui ts'ü bin 'yëts'i, pë bi 'yøt'e gätho 'be'a mín nde Ojä, ne bi du bü ja ra pont'i tengu n'da ra ts'om'bäi.

⁹ Ne nangué a bi 'yøt' ra Cristo, Ojä bi 'yëspa a, ne bi un ra ts'edi man'da xun gu, ne gue'a ra thuhu bi unni ëmme man'da di muui.

¹⁰ Janangué a nu'a ra Jesús gue'a rán säui dín thande a, gätho 'büpü mahëts'i necua ja ra häi ne'ü gätho xun du, yu ja'i ne yäm 'behni Ojä ne yu zithu, gätho da 'yëspa ra Jesucristo ra Hmu.

¹¹ Ne gätho nán gu da bāði ne da ma ngue gue'a ra Jesucristo a ra Hmu nangué gätho 'be'a i ja, n'damhma gätho da 'yëspa Ojä ra Ta.

Nu yu 'yëc'yëi guesë ü yun yot'i ua ja ra 'bëxui

¹² Janangué a ma zu cu ahü ngue dadí huëc'ahü, zai gä 'yøthü 'be'a dá xi ahü nu'bu 'darbü mám 'bühmbü, pë madague'a yaua dí 'bucä ya, man'da hnehi thoho gui 'yøthü a nin sähü

ngue i 'buh ma pørpateh, nε hin gan 'yεxh, pε guin numansuh Oja.

¹³ Nguetho gue'a Oja dim pεp mbo ma mbuih nε gue'a di 'daj rá pähä nε rá ts'edi ngue ga ørbah rá pähä Oja.

¹⁴ Nε o gadí yäni thoh, xín gan junth, pε dami 'yøth gätho in nde Oja.

¹⁵ N'damhma njon da dingah n'da ran ts'o ngue da ma i ja ma ts'oquih. Pε dam 'buhmbu tengu man sähu ngue yä hogat'uhni gah Oja, guep 'bu u yu ja'i ngue i øt' ram fε'ts'i. Janangue a ga øth buya tengu n'da ran yot'i bu ja ra 'bexui, ngue ga xihmbu rám hman Oja di un ra te.

¹⁶ Nε nu'bu gui xihmbu rám hman ra temazai, nugä dan jhyagä 'bu bi zøn ra pa ngue ba øh ra Cristo, ngue hin'y 'be'a dá pε'ts' ma sä nangue ra 'befi xtá øt'ä bu guí 'buhmbu.

¹⁷ Nguetho dadí hoc'a ni t'εc'yεih, tengu'bu dadí hocä n'da ra 'bøts'e, xun ho 'bu dá undä Oja. Nε nugä 'bu hin dí gua u yun ugi dá sä 'bu gmí 'yεc'yεih, pε man'da xun ho 'bu ga un ma te nε ga fäm ma ji, ngue dí gua a ra 'bøts'e ga undä Oja nangue gätho ah. Guexta a dadín johyagä, nε da zä gui hyamhu man johyagä.

¹⁸ Janangue a ga comhu man johyagä 'bu bi zøn ra pa da t'εna da thögä.

²³ Pε dí tømí hasta gue'bu ga pácä 'be'a din jacä ua. Nε m'bejua ga penhdä bu na ra Timoteo.

²⁴ Pε xømhma da nde ra Hmu mahεts'i ngue da zä ga mba bu n'dihi, gan nu ah.

²⁵ Pε dím bēni ngue m'bet'o ga pen'nah bu mahøn'a na ra Epafrodito, ma cuh, nε dí com'be rá 'befi ra Cristo dín yänba'be a rán ho ma'da'yo. Guehna guá pēncä'be ua nangue da mbäxca'be.

²⁶ Pε nuya εmme nde da mba bu gam 'buhmbu mahøn'a, nε εmme tu rá mbui ngue ya rá 'yøhmbu ngue mí u a.

²⁷ Nε majuani εmme mi u nε mi ts'utho xtán du. Pε nangue rá mate Oja ngue him bi du. Nε nu'bu xtán du, man'da εmme xun gu ra dumbui xcä nugä 'bu.

²⁸ Pε janangue a dí humbi ga penhdä n'dihi na, n'damhma gan johyah 'bu guin nuhu mahøn'a, nεcä da hyu ma mbuigä ua.

²⁹ Nε nu'bu bi zøm bu dami simhu xun ho, nε gui 'yäfu ra jamadi Oja ngue bi xox a. Nε gätho yu ja'i guin numansuh ngue øt'e tengu i øt' na ra Epafrodito.

³⁰ Nε nuna mi ts'utho xtán du nangue rá 'befi Oja, nguetho bi 'yεn rá te nangue bi zεqui, ngue bi 'yøt' ra 'befi tengu tho'bu gue ah xzuí zεj.

3

Ra Timoteo nε ra Epafrodito

¹⁹ Nε nu'bu rá pähä Oja 'bex ga pen'nah bu ra Timoteo da nu ah. Nε nu'bu dá pādi 'be'a gadí jah bu dan johyagä buya.

²⁰ Nguetho njohgui 'bucua man'da ngue im bēni tengu dím bēm'be ra Timoteo nangue ah.

²¹ Nguetho gätho mi'da i 'bucua im bēnsε nangue yä 'befi zεhe, nε him majuani rá 'befi ra Cristo Jesús im bēm buya.

²² Pε ya guí pahmbu ngue εmme di muui nangue 'be'a i øt' na ra Timoteo, ngue dí com'be rá 'befi Oja, tengu n'da ra ts'ant'u i conhui rá 'befi rá ta.

Nu ra Cristo 'bu dí εc'yεih, gue'a ní bo ma mbuih a

¹ Nuya ma zu cu ah, dí xi ah, daman johyah nangue ra Hmu mahεts'i. Nugä hin dadín xømhu ngue ga xi ah mahøn'a, gan johyah, nguetho nin hos'εh ngue dí xi ah.

² Daman jamansuh nangue u yu ts'on'yomfēni ja'i, nguetho nu'u tengu tho'bu yu satexä'yo, nε i xi ah jatho da hmεpya ni ja'ih ngue da mba nthεqui ah.

³ Pε nuju majuani am hmεpya gah bu na nuju Oja, nguetho dí thāndeh Oja nangue rá Hogandāhi, nε dadín johyah nangue a ra Cristo Jesús, nε

dí p̄hmbu hinga gue'a man hosegahu ní 'yɛnjɛ yá t'ɛnigahu Oja.

⁴ Pɛ nu'bu 'bo'o sä ɛna yá t'ɛhni Oja nanguɛ xɛn hose, pɛ man'da sä xcá ɛngä 'bu, nguetho man'da mi pɔmanho man t'ɔt'egä.

⁵ Nguetho däm 'bui nanguɛ yu judío, nɛ ná hyatopa xtám 'bucä 'bu mi thegä ma xifani, nɛ gätho dá comhbe a bi xije Oja dyá hebreohe dyá judíohe, nguetho nu'a ma ta ra hebreo a gue a bi xand mam bombɔta ra Benjamín mi 'buh maya'bu. Nɛ dá tɛndä 'be'a im man yu fariseo, nguɛ ɛmmɛ dá humbi dá ɔt'ä u yán t'ɛdi yu judío.

⁶ Nɛ nugä ɛmmɛ dá yängä a ma t'ɛc'yɛihe dyá judíohe, jananguɛ a madí unba yá 'yɛc'yɛi ra Cristo. Nɛ mi ɔt'ä u gätho yun ho im man u yán t'ɛdi yu judío, jananguɛ'a njo'o to'o mi sä da man'a n'da rán t'ɛdi Oja nguɛ dá fɛsthoho.

⁷ Nɛ mím bɛngä ní zingä Oja a man hose. Pɛ nuya dí p̄adi ndetho di 'berpa nín 'yomfɛni n'da a. Nɛ dá ɛ'ts'ä a ná bɛngä xɛn ho sɛgä jananguɛ bi zä dá tɛngä ran ho nanguɛ ra Cristo.

⁸ Nɛ madague'a hangu nan gu xtá ɔzehɛgä, pɛ ndetho man'da dí 'bedi, nguetho man'da di muui nguɛ dí p̄acä ra Cristo Jesús ma Hmu. Jananguɛ a gätho man hose dá 'bedi, ya him mín numanho, n'damhma bi zä dán 'yo'be ra Cristo.

⁹ Nɛ nuya sä dam 'bu'be ra Cristo, nɛ ntemanho i jagä 'be'a dí ɔzehɛgä nanguɛ yun t'ɛdi, pɛ nanguɛ a dí ɛc'yɛi 'be'a bi 'yɔrca ra Cristo, nɛ gue'a í bo ma mbui a nɛ in numanhogä Oja. Nguetho Oja in numanho u i hantho rá mate ra Cristo.

¹⁰ Nɛ nuya hɔnt'a man'da ɛmmɛ dín nde ga p̄adi xɛn ho a ra Crsito. Nguɛ ga com'be xɛn ho a rá ts'ɛdi bin t'um 'bu mi dambɛni, nguɛpɛ da zä dam 'bui xɛn ho 'bu dí 'butua ja ra ximhäi, nɛ da zä dan unbä tengu yun unbi bi nu a, nɛ da zä ga com'be rán d̄ate, nguɛ nde da ma di 'berqui xɛn ho a man yombui zɛɛ.

¹¹ Nɛ nubuya xɔmhma thoho da zä ga com'be xɛn ho a rá ts'ɛdi ra Cristo

bin t'um 'bu mí dambɛni, nguɛ dam 'bui xɛn ho a ra 'da'yote.

Gan uɛnthohu ga tqhmbu ra 'dih
buya

¹² Pɛ nugä hingui sä gam mangä nguɛ gätho dí com'be rá ts'ɛdi ra Cristo, nguetho hin daná sɔni nguɛ gätho xtán hotho ga ɔt'e. Pɛ guexta a dadí thoqui dí honi nguɛ ga p̄adi gätho 'be'a bi bɛngä ra Cristo Jesús 'bu mi bɛndgä.

¹³ Pɛ ma zu cu ahɛ dí xi ahɛ ya, nguɛ hinga gätho dí ɔt'ä xɛn ho, pɛ hin dín nde gam bɛngä mahɔn'a 'be'a xtá ɔt'ä mam'bet'o. Pɛ guexta a ɛmmɛ dadí thoqui dí nde man'da ga ɔt'ä ran ho, nguɛ ga t̄ahɛ xɛn ho.

¹⁴ Nɛ dín nde gan uɛntho xɛn ho, nguɛ ga t̄ahɛ ga h̄an a í zoncahu Oja bu mahɛts'i ga h̄amhbu, nanguɛ dí ɛc'yɛihɛ ra Cristo.

¹⁵ Nɛ gätho ahɛ nguɛ xɛn te nin 'yomfɛnihɛ nanguɛ ni t'ɛc'yɛihɛ, nde'bu 'da'angu guim bɛmhbu tengu dím bɛngä. Nɛ nu'bu bu a n'da ahɛ n'dan'yo guím bɛmhbu, nu a Oja di ja ahɛ nguɛ gui p̄hmbu 'be'a nde Oja.

¹⁶ Pɛ nde'bu ga thohmbu tengu zai dí ɔthɛ, nanguɛ rá 'bɛfi Oja.

¹⁷ Ma zu cu ahɛ, dami tɛnhdu a 'be'a dí ɔt'ä, nɛ u mi'da 'bu i ɔt'a tengu dí ɔt'ä, dami tɛnhdu u.

¹⁸ Nugä drá Pablogä, ga xi ahɛ mahɔn'a, ɛmmɛ xɛn gu yu nidí ya xtá xi ahɛ, nguetho ɛmmɛ tu ma mbui nanguɛ 'be'a i ɔt'u 'da xɛn gu, i ɛna i 'yo bu rá 'yu Oja, pɛgue dín s̄hmbu ra Cristo nguɛ hingui ɛc'yɛi 'be'a í du bu ja ra pont'i.

¹⁹ Nɛ da zɔn ra pa nguɛ da guadi nɛ di 'bɛh yá te, nguetho hɔnt'a 'be'a i si nɛ 'be'a ndesɛ rá ja'i i h̄adumbui. Pɛ ɛmmɛ dín 'yɛx u nanguɛ 'be'a i ɔt'u nɛ hin'yɛ yá 'yäsä. Nɛ hɔnt'a im bɛni nanguɛ a 'be'a j̄aua ja ra ximhäi.

²⁰ Pɛ nuju dyá 'yɛc'yɛihɛ, dyá mɛnguhɛ bu mahɛts'i, nɛ dadí thoqui dí tɔmdahɛ nguɛ ba ɛh mahɛts'i a mam p̄ɔrpatehɛ, nguɛ gue'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

21 Nε nu'a ra Cristo di pārca ma ngøc'yēih_u tengu rá ja'izehe ngue nuixte thoho, rá rs'edi i ja. Nε n'dat'a rá ts'edi ngue di manda 'be'a gätho i jaua.

4

Thoscua thoho dan johyah_u nangue ra Hmu

1 Ma z_u cu ah_u εmme dadí huεc'ah_u nε εmme dím bεn ah_u, nguetho xcá 'daj_u ran johya, nε nangue gá 'yεc'yēih_u, gue'a ní nεqui x_un ho ma 'bεfigä a. Nε nuya ma z_u cu ah_u, o gadí uanspa nin 'yomfēnih_u nangue ni t'εc'yēih_u.

2 Nε nu aui man ju aui nangue ra Cristo ra Evodia nε ra Síntique, dami 'yørcaui ra mate ngue 'yo gadín sūhmi, nguetho gadín cuui nangue ra Hmu mahεts'i.

3 Nε nu i ma hogamfäts'i'i ngue gá fäxca ra 'bēfi, dami fäx_u y_u xisu ngue dím 'būmanho, nguetho εmme dām pεcähe_u nu'b_u má mamhbe b_u rán ho ma'da'yo ra Cristo. Nε a ra Clemente nε'ū mī'da bi mbäxqui, ngue gätho bi thusca ma thuhuh_u b_u ja ra xøcuä b_u mahεts'i nangue bin 'daj_u ra temazäi.

4 Pε thocua thoho dan johyah_u nangue ra Hmu, nε dí xi ah_u mahøn'a, dan johyah_u.

5 Nε ga fäxh_u ma mija'ih_u, n'damhma gätho y_u ja'i da nu ngue dadí jamansuh_u 'be'a nám 'būhmb_u. Nε gam bεmh_u ngue mi ts'utho ba εh ra Hmu mahεts'i.

6 Nε hin ga haðumbūih_u nangue 'be'a gätho dí homhb_u, pε gätho ga xihmb_u Ojä 'be'a dí homhb_u, nε ga xihmb_u ra jamadi ngue zäi ørcah_u a x_un ho.

7 Nε nu Ojä da hyurca ma mbūih_u b_uya nangue ran johya hingui sä xtām bāse n'da, pε gue'a ran johya ní jamansuc ma mbūih_u nε man 'yomfēnih_u, nangue dín 'yoh_u ra Cristo Jesús.

Gam bεmh_u 'be'a gätho x_un ho

8 Nuya ma z_u cu ah_u, mī'da jaua ngue dín nde ga xi ah_u. Ngue gam

bεmh_u gätho 'be'a a majuāni, nε gätho 'be'a yān theh_u ngue dí hnumansuj_u, nε gam bεmh_u hin di yoho b_u dá øth_u 'be'a dí øth_u, nε hin te man ts'o gam bεmh_u. Nε gam bεmh_u ga ørpah_u 'be'a dí hyu yā mbūi_u ma jija'ih_u, nε gam bεmh_u ga øth_u 'be'a mfädi ngue x_un ho. Nε gam bεmh_u gätho 'be'a εmme x_un ho, nε gam bεmh_u ngue 'be'a gätho da t'εspi x_un ho.

9 Nε gui 'yøth_u 'be'a gätho dá xān'nah_u, nε gui tēnhd_u gätho 'be'a xtā ut ah_u. Nε nu'b_u ngub_u gui 'yøth_u, da zä gan 'yoh_u x_un ho Ojä ngue zäi i hurpa ní mbūi n'da.

Bi 'benpi ts'ū ram fäts'i a ra Pablo

10 Nε nu Ojä bi 'dacä ran johya nangue a gá bεnj_u mahøn'a, ngue gadí zej_u ts'ū. Nε dí pācä ngue hin gá pumbεnij_u, pε hønt'a nja, him mi sä b_u gui zej_u mam'bet'o.

11 Pε hin dí εna ngue xcān unbä 'b_u hin xquí fäxcah_u, nguetho ya xtān zäi ngue i jagä ran johya madague'b_u i ja a ga honi o hin'y_u.

12 Nugä dí pācä 'be'a nám 'būmanho n'da ra hyoya, nε dí pācä 'be'a nám 'būmanho n'da ngue i ja x_un gu. Nε dadín johyagä madague a dín niyagä o gue dí tumanthuhugä. Nε hønt'a go 'be'a dín nu, uague x_un gu i jagä o hin'y_u, pε i hu ma mbūigä.

13 Nε hønt'a go má ts'edi i ndec Ojä, ya gätho sä ga øt'e, nguetho i fäxca ra Cristo.

14 Pε guexta a x_un ho gá 'yøth_u ngue gá zej_u ts'ū, ngue i pan hnuman'ugä.

15 Nε nu ah_u guí 'būhmb_u b_u Filipos, guí pahmb_u ngue hønse ah_u gá zej_u ts'ū nu'b_u má pøngä b_u ra häi Macedonia, ngue rá mbūdi dá mangä ran ho ma'da'yo b_u, nε gá pεncah_u ra mbēti.

16 Nε nu'b_u guexta a mí 'bucä b_u ra hnini Tesalónica, yondí hyundí gá pεncah_u ra mbēti, gue'b_u má hongä.

17 Nε hinga høntho dín nde ga hāni, pε dín nde ngue di jāp ah_u Ojä nangue a xcá 'daj_u, nangue gá zej_u.

18 Nugä ya dá hāni 'be'a guä pεncāh_u 'b_u mi zøcuā ra Epafrodito, nε i pongui

ts'ɥ 'bɛ'a dí honi. Nɛ nangue 'bɛ'a guá pɛncäɥ, nu Oja i numanho, tengu'bɥ n'da ran t'unni ɛmmɛ di muui.

¹⁹ Nɛ nu'a ma Ojaɥ di 'da ahɥ xɥn ho 'bɛ'a gätho guí homhbɥ nangue dí 'bɥhmbɥ ra Cristo Jesús. Nguetho nte di 'bɛ'a, nɛ ɛmmɛ xɥn ho a di 'dajɥ.

²⁰ Pɛ dí ɛspahɥ ma Tahɥ Oja nɛ gätho yɥ pa mazai. Nɛ hɔnt'a dí m bɛngä a.

Rán zɛgui ran zɛngua

²¹ Nɛ dí pɛn'nahɥ ran zɛngua gätho yɥ 'yɛc'yɛi ngue i 'bɥpɥ, nangue rá thuhu ra Jesucristo. Nɛ gätho ya yɥ cu dí 'bɥhmbe ua i pɛn'nahɥ ran zɛngua.

²² Nɛ'ɥ mi'da yɥ 'yɛc'yɛi ngue i 'bɥcua ja ra hnini, gätho i pɛn'nahɥ ran zɛngua. Nɛ nu'ɥ yɥ 'yɛc'yɛi ngue dim pɛcua ja ran guts'ɥt'abi man'da in nde di zɛngua ahɥ.

²³ Nɛ nu ma Hmuhɥ ra Jesucristo dí äpä di 'da'ahɥ rán japi gätho ahɥ. Nɛ hɔnt'a dí xi ahɥ a, nɛ hɔnt'a gam bɛmhɥ a ya.

COLOSENSES

Ra sɔcuɔ bi 'yorba ra

Pablo ɛ yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja ra

ɔɔhnini Colosas

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pablogä, ma 'bäigä'be ra Cristo Jesús, nangue rá pähä Oja.

² Nɛ dí yo'be ma cuhɛ ra Timoteo, dadí zɛngua ahɛ gätho yɛ 'yɛc'yɛi nangue guí 'bɛhmbɛ bɛ ja ra hnini Colosas, dadín cuhɛ nangue n'dat'a díɔm bɛmhɛ ra Cristo. Nɛ díɔn ndehe nangue gätho ahɛ guin nuhɛ rán japi Oja ma Tahɛ, nɛ da hyut'a ni mbɛihɛ.

Jamadi dí ɛmfɛ Oja

³ Nu'bɛ dí yähe Oja nangue rá Ta ma Hmuhɛ ra Jesucristo, thocua thoho dí ɛmfɛ jamadi nangue ahɛ.

⁴ Nguetho ya xtá øhmbe nangue ni t'ɛc'yɛihɛ nangue ra Cristo Jesús, nɛ dá øhmbe nangue ja ahɛ ran huɛcate nangue ni mi 'yɛc'yɛihɛ.

⁵ Nguetho guí tømhbɛ 'bɛ'a gätho yɛn ho guin nuhɛ bɛ mahɛts'i, nɛ guí tømhbɛ gue'bɛ go rá mbɔdi gmí 'yɛc'yɛihɛ a ram hma majuaɔni.

⁶ Nu ran ho ma'da'yo nangue xcá 'yøhmbɛ, nuya díɔn xandi, nɛ hønɛ go hapɛ i pa, dí päɾpa yá mbɛi yɛ jã'i, tengu tho bin ja bɛ guí 'bɛhmbɛ 'bɛ gmí 'yɛc'yɛihɛ njuantho rá mate Oja.

⁷ Gmí 'yøhmbɛ ran ho ma'da'yo gue'a bi xi ahɛ man 'yo'be ra Epafras. Nugähe ɛmmɛ dadí huɛje na, nguetho nuna ran 'yohɛ n'da rá 'yɛhɛ ra Cristo, nɛ dí zɛ ahɛ nangue rá 'bɛfi Oja.

⁸ Nɛ nuna ra Epafras bi xije nangue gadí huɛgahe nangue rá Hogandahi Oja dí bɛn'nahɛ.

⁹ Nɛ nu'bɛ ra pa dá øhmbe nangue xɛn ho ni t'ɛc'yɛihɛ nɛ nín huɛcatehɛ, thocua thoho dí äfe rá ts'edi Oja nangue ahɛ, nangue guí pähmbɛ rá pähä Oja nɛ guí pähmbɛ rán 'yomfɛni a rá Hogandahi Oja.

¹⁰ Nɛ dí äfe rá ts'edi Oja nangue gam 'bɛhmbɛ tengu rán säui ɛ yá t'ahni

Oja, nɛ thocua thoho zäi guí 'yøthɛ a in numanho ra Hmu. Nɛ dí äfe Oja nangue guí 'yøthɛ yɛ hogant'øt'e, nɛ díɔn te ni mbɛihɛ nangue man'da guí pähmbɛ Oja.

¹¹ Nɛ gätho nan gu rá ts'edi Oja dí äpähɛ nangue gätho yɛn ɛnbi guín nuhɛ, nangue hin gan xømɛbɛihɛ. Nɛ nangue rá ts'edi Oja dí ja ahɛ nangue hin dí ɛn'na ni mbɛihɛ, nɛ díɔn ja ahɛ ran johya.

¹² Janangue a da zä guí 'yɛmfɛ jamadi ma Tahɛ Oja, nguetho bi hogahɛ da zä ga comhbɛ 'bɛ'a gätho dí un yɛ 'yɛc'yɛi guepɛ bí ja rán nɛqui.

¹³ Nɛ bi yänjɛ Oja bɛ ja rá ts'edi ra 'bɛxui, nɛ bi zixgahɛ bɛ dí manda rá Ts'ant'ɛ di huɛqui.

¹⁴ Nɛ nu'a rá Ts'ant'ɛ bi gurca ma ts'oquihɛ, nɛ gue'a í zä bi pungahɛ Oja a.

Rá 'bɛfi bi 'yøzɛhɛ ra Cristo

¹⁵ Nɛ nu Oja hingui sä da nu n'da, pɛ nu ra Cristo nangue 'da'angudui Oja, nɛ bin jã'i ua ja ra häi tengu tho 'bɛ dá nuhɛ Oja. Nu ra Cristo mi 'bɛ 'bɛ rá mbɔdi thoho, 'bɛ nte mi ja ua.

¹⁶ Nɛ nangue rá ts'edi Oja ra Cristo bi 'yøt'e 'bɛ'a gätho i ja nɛ to'o gätho i 'bɛi, guecua ja ra häi, nɛpɛ mahɛts'i, nu'ɛ dí nɛqui nɛ'ɛ hin dí nɛqui, gätho ɛ i ja yá ts'edi, nɛ'ɛ ɛmbi i jase yá ts'edi, pɛ nu ra Cristo bi 'yøt'e gätho ɛ nangue dí manda ɛ.

¹⁷ Nɛ nu'a ra Cristo mi 'bɛi nu'bɛ ma hin'yɛ ua ra ximhäi. Nɛ nangue rá ts'edi dí jamansu xɛn ho gätho 'bɛ'a bi 'yøt'e, nɛ gue'a ní bømanko a.

¹⁸ Nu gätho yɛ 'yɛc'yɛi i 'bɛi n'dam'bɛi tho i øt'e tengu'bɛ n'danja'i tho, nu ra Cristo tengu'bɛ rá yä a. Nɛ dí un ra temazäi yɛ 'yɛc'yɛi. Nɛ nu'a, rá mbɔdi nangue bi dambɛni a. Janangue a hin'yɛ man'da ra ts'edi nuixte tengu rá ts'edi a.

¹⁹ Nguetho bi zän Oja hønt'a rá Ts'ant'ɛ bi unni gätho rá ts'edi.

²⁰ Nɛ nu'bɛ mí mbän rá ji ra Cristo bɛ ja ra pont'i, bi 'bɛɾpa yá ts'edi ɛ gätho madín suhmbɛ Oja i 'bɛcua ja ra häi nɛpɛ mahɛts'i. Nɛ gue'a dí hocpi gätho 'bɛ'a i ja, nɛ gue'a dí hocpa ɛ to'o gätho in nde.

21 Nε nu'a ra Cristo bi hogah_u, nguetho yatho dá 'uehmb_u b_u rá 'yu Oj_a, nε mí øth_u y_un ts'o, nε gue'a dán s_uhmb_u Oj_a a. Pε nuya Oj_a sä da numanhoj_u.

22 Nu Oj_a bi hogah_u gätho ma ts'oquih_u, nguetho rá ja'i ra Jesús bi nu ran _unbi nε ran däte nanguej_u. Janangue'a xtán hotho gah_u 'b_u bi däj_u b_u 'b_u Oj_a, nε hin da dīnga ma ts'oquih_u.

23 Pε nu'b_u guín nde ngue din ja ah_u b_u, pε jatho thocua thoho gui 'yεc'yεih_u, nε hin gui 'yon nin 'yomfēni_u. Nε gui thoqui gui tōmh_ub_u ran ho ma'da'yo gá 'yōhmb_u, nu'a bi sih y_u ja'i gätho ra ximhäi. Nε n'dat'a ram hma dí øt'ä ngue dīm pōngahyägä, guecä drá Pablogä.

Rá 'bēfi ra Pablo

24 Nε nugä di johya ma mb_ui 'b_u dīn nu ran _unbi nangue ah_u. Nε x_un zān Oj_a ga comhb_u rán _unbi ra Cristo, nguetho y_u mbeti gah_u a. Nu'a bi nu ran _unbi nangue gätho y_u 'yεc'yεi, necä dīn nu ran _unbi tengu bi zān Oj_a ngue gan nugä.

25-26 Nε bi huancä Oj_a gätho y_u 'yεc'yεi ga pēpi, ngue ga xih ran ho ma'da'yo. Nε nu'a ran ho ma'da'yo ní gua a rám hman Oj_a a, ngue im ma gätho him mam fädi mam'bet'o. Nguetho gue'b_u rá mbädi thoho njom mí pädi. Nε nu'b_u mām 'b_uhmb_u b_uya, nε ja dá pähmb_u b_uya.

27 Nε nuna ram hma him mam fädi, ngue dim 'b_up_u ra Cristo b_u mbo ma mb_ui_u, ngue gätho dyá 'yεc'yεih_u i 'b_uh ra ximhäi, nε' _u hing y_u judío. Nε nangue dim 'b_up_u mbo ma mb_ui_u ra Cristo, sä ga tōmh_ub_u a rán ho nuixte bí ja b_u mahęts'i. Nε guehna ran t'øt'e nuixte in ndej_u Oj_a ga pähmb_u ya.

28 Janangue a nu ran ho ma'da'yo dīm mamhbe nε dí xänbahe x_un ho, nε gätho y_u ja'i dí xihmbe ran ho, nangue bi 'dacä ran 'yomfēni Oj_a. Nguetho dí ndepe gätho da mba ma hocpi y_u mb_ui _u, nu'b_u i pädi 'bē'a bi 'yørba ra Cristo. Nε da zä dim 'b_ui x_un ho ra Cristo b_u mbo y_u mb_ui b_uya.

29 Janangue a gätho ma mb_ui dí øt'ä ma 'bēfi, nangue ra ts'edi ngue bi 'dac ra Cristo dí øt'ä.

2

1 Nugä drá Pablogä dīn nde ah_u gui pähmb_u ngue dí hädumb_ui dí äpä rá ts'edi Oj_a nangue ah_u gyá 'yεc'yεih_u. Nε' _u ngue 'b_up_u ra hnini Laodicea nε gätho _u mi'da ngue njām'b_u mi nugui.

2 Dīn nde ah_u ngue da hyu ni mb_ui_u, nε n'dat'a guim bēmhb_u nangue i ja ah_u nin huęcateh_u n'da ngu n'da ah_u. Nε hin te di 'bēdi ngue gui pähmb_u nangue ra Cristo, nguetho 'bē'a gätho him mam fädi sä gui tīmhb_u nangue ra Cristo.

3 Pε nangue ra Cristo sä gui tīmhb_u 'bē'a him mam fädi nangue rán 'yomfēni ra Cristo. Nε hōnt'a ra Cristo sä da 'yut ah_u rán 'yomfēni Oj_a.

4 Nuna guehna dí xi ah_u na, nguetho 'b_ui 'da nde da hyä ah_u, ęmmε mahotho im man _u, pε him majua_uni.

5 Nugä hinga 'darb_u dí 'b_uhmb_u ya, pε i so ma mb_ui nangue ah_u. Nε ęmmε i hu ma mb_ui 'b_u dí øde ngue hingui cuent' ni mb_ui_u, nε hingui tap a ni mb_ui_u _u y_u hyäte, nangue ni t'εc'yεih_u nangue ra Cristo.

6 Nde'b_u thocua thoho gan 'yoh_u ra Cristo Jesús ra Hmu, nguetho ya gá sin a ra Cristo ngue dim Hmu b_u ja ni mb_ui_u, nε bi du nangue ah_u.

7 Nu ra Cristo tengu'b_u ra dā'y_u a, nε n'dat'a guí comhb_u rá te ni mb_ui_u, nε gue'a nán te ni mb_ui_u a. Nε dami zacia ni t'εc'yεih_u, tengu bi sän'nah_u. Nε zai gui 'yēmfa jamadi Oj_a gätho bi 'da ah_u.

Dí comhb_u ra 'da'yote ra Cristo

8 Damin jamansuh_u ngue hin dīn ts'on ni t'εc'yεih_u nangue 'bē'a im man i 'da y_un 'yoh_u, ngue nde da hyä ah_u. Pε im bęnse a i xi ah_u, nε him majua_uni a i xi ah_u. Gue' _u yām hmanse y_un 'yoh_u im ma mi'da y_u hmu hin di nęqui di manda ua ja ra ximhäi, nε hin rán t'ędi ra Cristo _u.

⁹ Pɛ nangue a ra Cristo da zä ga pahmbu xun ho Oja. Nguetho Oja bin ja'i nangue ran gɔc'yɛi ra Cristo, nɛ nte di 'bɛdi gätho i ja a Oja nangue rá ja'i ra Cristo.

¹⁰ Janangue a nu'bu dín 'yohu ra Cristo, i jaju 'bɛ'a gätho dí homhbu. Nɛ nu'a ra Hmuts'ut'abi a, nɛ hɔnt'a di manda gätho 'bɛ'a i ja.

¹¹ Nɛ nu'bu má ɛc'yɛihɛ ra Cristo, bi thegahɛ gätho ma ts'oquihɛ gätho gahɛ, nɛ ahɛ ngue hing yu judío ahɛ. Nɛ gue'a njuantho ran thequi in nu Oja a bi 'yɔt ahɛ ra Cristo.

¹² Nguetho nu'bu mán xixyahu, tengu'bu 'darbu bi t'ägahɛ a ra Cristo, ngue dá sohmbu bu ma nyon 'yomfɛnihɛ. Nɛ tengu'bu 'darbu dá thambɛnihɛ ra Cristo bu ja ra 'da'yote, nguetho dí ɛc'yɛihɛ rá ts'edi Oja bi xox'a ra Cristo 'bu mi du, nangue rá ts'edi xun ndoho.

¹³ Nɛ nu'bu hin ní hoc ni mbuihɛ, gätho ahɛ ngue hing yu judío ahɛ, tengu'bu gyá duhɛ nangue ni ts'oquihɛ, nɛ hin gmi comhbu ran hoqui bi man Oja maya'bu. Pɛ nu Oja bi ja ahɛ nɛ'ahɛ dá comhbu ra tema'da'yo ra Cristo, nɛ bi pungahɛ gätho ma ts'oquihɛ.

¹⁴ Nɛ nuju hin dá jashɛ yún t'ɛdi Oja, o gue'a ran hocja'i dí pashɛ hin dá jashɛ a, nɛ gue'a gä dín dupatehɛ a. Pɛ bi gurga man dupatehɛ a ra Jesús 'bu mi du bu ja ra pont'i. Nɛ gue'a ní hogahɛ Oja a.

¹⁵ Nɛ nangue a 'bɛ'a bi 'yɔt' ra Cristo 'bu mi du bu ja ra pont'i, bi 'berpa yú ts'edi u i ɛna i ja yú ts'edi ngue hin di nɛqui. Nɛ bi japi ngue bi mbɛ'ts' yú sä 'bu mi hnu ngue bi dā a ra Cristo.

Ga homhbu ga øthu ngue dyu mɛnguhɛ bu mahɛts'i.

¹⁶ Janangue a njon da zä da xiju ga sufɛ 'bɛ'a dí sihu, nɛ njon da zä da xiju jatho ga sufɛ n'da ran go, gue'u yu t'angopa, o gue'u yu pa ran ts'äya.

¹⁷ Nɛ nuya yun t'ɛdi ɛmbi xun duxqui, bi man Oja maya'bu ngue bi xi u yu judío, pɛ 'da yu patho u. Nɛ dín t'ɛs' 'bu bá ɛh ra Cristo u, nguetho

yu hmɛpya thoho nangue a ra Cristo. Pɛ nuya bi zøh ra Cristo, nɛ gue'a majuani i ja rá ts'edi a.

¹⁸ Nɛ masque i si ahɛ gui 'bɛhmbu rán japi Oja 'bu hin gui thandehɛ yám 'bɛhni Oja mahɛts'i. Pɛ o gui suhu. Gue'a im man u 'da, nguetho ɛmbi ran 'yɛts'i 'bu dí thandehɛ ra Cristo, nguetho i ja rá ts'edi. Pɛ go i ɛn u hing ran 'yɛts'i 'bu ga thandehɛ u i coh yú ts'edi, ngue yám 'bɛhni Oja mahɛts'i. Pɛ im manse, nɛ him bi 'yut Oja, nguetho ɛmme xun ts'o yún 'yomfɛni u.

¹⁹ Pɛ nu'u hin'yu 'bɛ'a yún jahɛ ra Cristo. Pɛ nuju dyu 'yɛc'yɛihɛ dí 'buhmbu ra Cristo tengu'bu n'danja'i tho dí comhbu. Nu ra Cristo tengu'bu ra ya, nɛ di bɛngahɛ yun 'yomfɛni xun ho, nɛ gue'a nán te ma mbuihɛ a, tengu bi zän Oja.

'Darbu dá tuhɛ ra Cristo nɛ 'darbu dí 'buhmbu a

²⁰ Ha hin gá tuhɛ ra Cristo, nɛ gui ɛna gá hyɛhmbu yún t'øt'e ra ximhäi. Pɛ hanja guexta a gní 'yøthu tengu'bu rá mbɛti ahɛ ra ximhäi, ngue gui ødahɛ yún t'ɛdi u to'o ɛmbi di manda ua ja ra ximhäi.

²¹ Nguɛ sä i ɛn ahɛ: “Yo gui thähmbu ya, nɛ o gui sahɛ ya, nɛ o gui haxhu ya.” Pɛ nde'bu hin gan hyɛhmbu ngue di 'bɛp ahɛ u yún t'ɛdi u.

²² Pɛ gätho ya ɛnju ga sufɛ, pɛ an ts'änni gätho ga homhbu nɛ dín thegue.

²³ Nɛ ɛna gue'bu gue'a ran 'yomfɛni xun ho a im man ya yun 'yohu, nguetho im man a n'da ran thandɛ ngue hin dín 'yɛx a n'da, nɛ im ma da zethoho 'bɛ'a in nde n'da. Pɛ mfädi hinga gue'a, nguetho hinga gue'a ní zɛrpa ní mbui n'da 'bu im bɛni da 'yɔt' ran ts'o.

3

¹ Pɛ gam bɛmhbu ngue 'darbu dá thambɛnihɛ ra Cristo, tengu'bu ya dá sohmbu ra ximhäi. Janangue a ga homhbu ga øthu ngue dyu mɛnguhɛ bu mahɛts'i, ngue ya dí 'buhmbu ra

Cristo, nɛ nu'a i 'bɔpɔ ja rán 'yɛi Ojɔ, i conhui rá ts'ɛdi a.

² Gam bɛmhɔ tengu bɔ nam bɛn ɔ 'bɔpɔ mahɛts'i, nɛ hin gam bɛmhɔ tengu bɔ nam bɛn ɔ 'bɔcua ja ra ximhɔi.

³ Gam bɛmhɔ ngue 'darbɔ dá tuhɔ ra Cristo, nɛ nuya 'darbɔ bi 'bɛsca ma tehɔ ra Cristo bɔ bí ja rá ts'ɛdi Ojɔ, bɔ nam bɛn a.

⁴ Nu ra Cristo dá simhɔ mbo ma mbɔihɔ, nɛ gue'a ma tehɔ i jajɔ a ya. Nɛ nu'bɔ bi hnu a rá ts'ɛdi nuixte ra Cristo, nɛjɔ da hnu ngue dí comhɔ rá nuixte a.

Hɔnt'a ma'da'yo gam bɛmhɔ ya

⁵ Janangue a nuya gátho yán ts'o ra ximhɔi i ja bɔ mbo ma mbɔihɔ ga hɛhmbɔ, tengu'bɔ dán hyosɛhɔ. Hin dan 'yomt'ɛnihɔ, xin ga ɔthɔ yɔ 'yásá, nɛ ga ɛshɔ ɔ yɔ ts'on'yomfɛni. Xin dan siyatehɔ, nguetho tengu'bɔ dí thandehɔ ɔ yɔ ojɔ ngue him majuaɔni.

⁶ Pɛgue guehya da nu rán ts'embi Ojɔ nts'utho, ngue gátho ɔ hin di jamansu 'bɛ'a im man Ojɔ.

⁷ Nu'ehɔ ngubɔ gmí ɔthɔ 'bɔ gmí 'yohɔ bɔ ja ra 'bɛxui.

⁸ Pɛ nuya dami hyɛhmbɔ 'bɛ'a gmím bɛnbahɔ ni mija'ihɔ ya, gátho ra cuɛ, nɛ dami hyɛhmbɔ a gní 'yɛt'ambɔihɔ ran ts'o. Nɛ o gadí c'aman'ɔ ni mija'ihɔ nangue ra ts'ore, nɛ gui 'yɛshɔ nangue ra ts'ore i pɔn ni ndehɔ.

⁹ Nɛ o gadín xihmbɔ yɔ fɛhni n'da ngu n'da ahɔ, nguetho ya gá pähmbɔ nin 'yomfɛnihɔ nɛ gátho 'bɛ'a gmí ɔthɔ.

¹⁰ Nɛ nuya i ja ahɔ ma'da'yo nin 'yomfɛnihɔ. Pɛ nu Ojɔ man'da man'da di 'da ahɔ ran 'yomfɛni, da gohi tengu thoho rán 'yomfɛni ra Cristo, ngue bi 'dajɔ ra 'da'yote.

¹¹ Nu ra Cristo 'da'angu bɔ na nu yɔ ja'í, madague hɔnt'a go 'bɛ'a má ja'í, yɔ griego, o gue yɔ judío o gue hing yɔ judío, o gue yɔm 'bɔndapo ja'í, o gue yɔ 'yɛhɛ, o gue hing yɔ 'yɛhɛ. Nu ra Cristo in 'yohɔ hɔnt'a to'o nde da 'yɛc'yɛi, nɛ nangue ra Cristo ga tımhbɔ gátho dí homhɔ.

¹² Nɛ nangue rán huɛcate Ojɔ ya bi huancahɔ ngue ga ɛc'yɛihɔ. Janangue a nde'bɔ ga ɔthɔ ran hocja'í, nɛ hin dan 'yɛxhɔ, nɛ ga ɔrbahɔ ran ho ma mija'ihɔ, nɛ din ja ma yembɔihɔ, nɛ hin dan xɔmbɔihɔ 'bɛ'a da t'ɔrcahɔ.

¹³ Nɛ dam punbahɔ n'da ngu n'dajɔ nu'bɔ da 'yɔrcahɔ ran ts'o n'da, tengutho bɔ í pungahɔ ra Cristo.

¹⁴ Pɛ man'da ɛmmɛ hnɛhi thoho ga ɔthɔ ran huɛcate, hin te dadí 'bɛhmbɔ 'bɔ.

¹⁵ Nɛ ga jafɔ ra Cristo di manda gahɔ, n'damhma dim 'bɔmanho ma mbɔihɔ. Nguetho ya bá zoncahɔ Ojɔ ngue dam 'bɔhmbɔ tengu'bɔ n'danja'itho. Nɛ thocua thoho ga xihmbɔ ra jamadi 'bɛ'a bi 'yɔrcahɔ Ojɔ.

¹⁶ Nɛ gam bɛmhɔ rám hman ra Cristo, nɛ nangue rám hma din jajɔ ran 'yomfɛni xɔn ho. Nɛ gue'a dán xänbahɔ a n'da ngu n'dajɔ. Nɛ ga ɛmfɔ jamadi Ojɔ nu'bɔ dí tuhmbɔ yɔ thuhu, o gue dí m mamhɔ rám hman Ojɔ.

¹⁷ Nɛ 'bɛ'a gátho dí ɔthɔ, nɛ 'bɛ'a gátho dí m mamhɔ, pɛ ga ɔthɔ a dí t'ɛspa ra Hmu Jesús. Nɛ ga ɛmfɔ jamadi Ojɔ ma Tahɔ, nangue a ra Jesús.

Dam 'bɔmanhohɔ bɔ ja ma ngumhbɔ

¹⁸ Nɛ nu ahɔ gyɔ xisuhɔ, dami 'yɔhmbɔ 'bɛ'a im man ni ndɔhɔ, nguetho gue'a rán säui n'da ra 'yɛc'yɛi.

¹⁹ Nɛ nu ahɔ gyɔn 'yohɔhɔ, dami huɛc ni xisuhɔ, nɛ hin gui sähmbɔ ɔ.

²⁰ Nɛ nu ahɔ gyɔ t'uhnihɔ, dami 'yɔthɔ 'bɛ'a gátho man ni tahɔ nɛ ni mbehɔ, nguetho gue'a in numanho Ojɔ a.

²¹ Nɛ nu ahɔ gyɔ tahɔ, nɛ gyɔ mbehɔ, hinga thocua tho gui säh ni t'uhnihɔ, janangue a mpähä thoho da 'yɔt'a guín numanhohɔ.

²² Nɛ nu ahɔ gyɔ 'yɛhɛhɔ nɛ gyɔ mbɛfihɔ, dami 'yɔthɔ 'bɛ'a gátho nde ni hmuhɔ, yɔ ja'í. Pɛ hinga hɔnt'ɔ guim bɛmhɔ da numanho ahɔ ɔ, pɛ gue'a Ojɔ guín ndehɔ da numanho ahɔ. Janangue a gui 'yɔthɔ xɔn ho ni 'bɛfihɔ ngue dí numanho ahɔ Ojɔ.

²³ Nε nu'ɥ 'bε'a gätho ní 'bεfi guí øthɥ, guí 'yøthɥ xɥn ho, nguetho hinga hønt'a ra ja'i ni hmuhɥ, pε nεsε a Oja.

²⁴ Nguetho ya guí pähmbɥ a ra herencia di 'dajɥ ra Cristo, ngue i juadi xɥn ho, nε gue'a majuani ni Hmuhɥ a.

²⁵ Pε nu'ɥ to'o i øt' ran ts'o, Oja di cospa a bi 'yøt'e, madague a hønt'a go to'o ní ja'i.

4

¹ Nε nu ahɥ gyɥ hmuhɥ, dami 'yørpahɥ ran ho ni 'yεhεhɥ o gue ni mbεfihɥ, nguetho guí pähmbɥ i 'bɥpɥ mahεts'i ni Hmuhɥ.

Man'da ran zofo

² Nε gätho gahɥ hin dan xømbɥihɥ nangue dan yähɥ Oja, nε thocua thoho ga xihmbɥ jamadi Oja 'bε'a gätho di 'dajɥ.

³ Nε nu ahɥ damin yähɥ Oja nanguecähe, ngue di jaje ga thoje gam mamhbe rá m hma, nε ga xih yɥ ja'i 'bε'a bi 'yurcahɥ, ram hma ngue him mam fädi, ngue dim 'bɥpɥ mbo ma mbɥihɥ ra Cristo. Nε nugä dí ofädigä nguetho dí m mangä na ram hma.

⁴ Dami 'yäfɥ rá ts'edi Oja ngue da bømanho 'bε'a dí m mangä, ngue 'bε'a bi 'yurcahɥ, nguetho jatho gam mangä xɥn ho a.

⁵ Nε dami jamansu ni mbɥihɥ, janangue a nu yɥ ja'i hing yɥ 'yεc'yεi da nu ngue majuani guín 'yohɥ ra Cristo. Nε dāman εhyahɥ guí xihmbɥ nangue ra Cristo.

⁶ Dami zomanhohɥ yɥ ja'i, nε hin guí 'yüthɥ ɥ, pε dāmi hyurpahɥ yá mbɥi. Pε ga pähmbɥ 'bε'a dá thähmbɥ n'da ngu n'da, nangue a ran ho di bεngahɥ Oja ngue ga xihmbɥ.

Ran zengua ran zegui

⁷ Nuna ma zɥ cuhɥ ra Tíquico, εmme dadí huεcä na, nε bi mbäxqui xɥn ho ngue dá øt'be rá 'bεfi Oja. Nu'bɥ bi zø m bɥ, da xi ahɥ gätho 'bε'a dadí jagä.

⁸ Janangue a dí pēhndä bɥ ya, ngue guí pähmbɥ 'bε'a dí jagähe ua. Nε nu'a da hyut a ni mbɥihɥ nangue ra Cristo.

⁹ Nε da mbε ra Tíquico ma cuhɥ ra Onésimo, nuna i εc'yεi xɥn ho na, nehna dadí huεcä na. Nuna n'da ra mēngu bɥ guí 'bɥhmbɥ, nε da xi ahɥ 'bε'a gätho bin ja ua.

¹⁰ Nehna ma mi ofädi'be ra Aristarco, i pēn'nahɥ ran zengua, nε ra Marcos rá mēni ra Bernabé i pēn'nahɥ ran zengua. Nε ya dá xi ahɥ nangue ra Marcos, nε nu'bɥ da zø m bɥ, dami simhbɥ xɥn ho.

¹¹ Nehna ra Jesús í Justo i pēn'nahɥ ran zengua. Pε hōndi hyutho ya ma mijudíohe ngue yɥ 'yεc'yεi dadím pēhmbe ua nangue rá 'bεfi Oja, nε guehya hyu εmme i hurca ma mbɥi.

¹² Nε nuna i pēn'nahɥ ran zengua na ra Epafra, n'da ra mēngu bɥ guí 'bɥhmbɥ, nε rá 'yεhε ra Cristo na. Nε zai i äp rá ts'edi Oja nangue ahɥ, ngue hin guí päh nin 'yomfēnihɥ nangue ra Cristo, pε njuantho guí 'yøthɥ rá pähä Oja.

¹³ Nε majuani dí m mangä nangue ra Epafra, ngue εmme xɥ hyädumbɥi in yäui Oja nangue ahɥ, pε hinga høn'a thohɥ, pε nε'ɥ yɥ 'yεc'yεi i 'bɥpɥ ja ra hnini Laodicea, nε'ɥ 'bɥpɥ ja ra hnini Hierápolis.

¹⁴ Nu'a ra Lucas, ra médico, εmme dadí huεjɥ a, nε'a i pēn'nahɥ ran zengua.

¹⁵ Nεcä dra Pablogä dí pēnpa ran zengua yɥ 'yεc'yεi ngue i 'bɥpɥ ja ra hnini Laodicea, nε'a man juhɥ nangue ra Cristo ra Ninfas, nε gätho ɥ yɥ 'yεc'yεi ngue dim pēti bɥ rán gu.

¹⁶ Nε nu ahɥ, nu'bɥ gá jua a gá mamhbɥ na ra søcuä dí pēn'nahɥ ya, dami thocpahɥ ɥ yɥ 'yεc'yεi bí 'bɥpɥ ja ra hnini Laodicea. Nε'a man'da ra søcuä dá pēhndä bɥ Laodicea, dami nuhɥ bɥ.

¹⁷ Nε nu'i gra Arquipo, pε i jaua a dí xi a'i. Dami 'yøt'e xɥn ho ra 'bεfi ngue bi 'da a'i ra Hmu, nε hingui ts'ütho guí 'yøt'e.

¹⁸ Nugä dra Pablogä, dá o't'ä ua na man zengua nangue ma 'yεsε. Pε damim bēmhbɥ ngue dí ofädigä. Oja di jamansu ahɥ nε da mbäx ahɥ. Nε hønt'a dí xi'ahɥ ya.

1 TESALONICENSES

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɛ yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja ra ɔɔhnini Tesalónica

Ran zɛngua

¹ Nugä dra Pablogä nɛ ra Silvano nɛ ra Timoteo dí ot'ähe na ra sɔcuɔ, nɛ dí pɛnh'nahe ran zɛngua gätho ɛ yɛ 'yɛc'yɛi gue dim pɛti bɛ ja ra hnini Tesalónica, gätho yɛ ja'i ngue in 'yohɛ Oja ma Tahɛ nɛ ra Jesucristo ma Hmuhɛ. Nɛ nu ahɛ nɛ dín ndehe dín ja ahɛ rán japi Oja, nɛ da hyut'a ni mbɛihɛ Oja ma Tahɛ nɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

*Bi t'ut'ɛ 'bɛpɛ dí 'yɛc'yɛi ɛ 'bɛpɛ mi'da
yɛ häi*

² Nɛ zai dí xihmbe jamadi Oja nanguɛ ahɛ. Nɛ zai dím bɛn ahɛ 'bɛ dí yahe Oja.

³ Nɛ dím bɛn ahɛ 'bɛ dí yahe Oja ma Tahɛ, nanguɛ ni t'ɛc'yɛihɛ gní'yɔthɛ rá 'bɛfi Oja nɛ nanguɛ nin huɛcatehɛ ɛmmɛ guí humbi gam pɛhmbɛ, nɛ nanguɛ a guí tɔmdahɛ ngue ba ɛh mahɔn'a ra Jesucristo, nɛ gue'a gní hyät'i gní sɛthɛ 'bɛ'a gätho guín nuhɛ.

⁴ Ma zɛ cu ahɛ dí pɔhmbɛ ngue ɛmmɛ di huɛc'ahɛ Oja, nɛ bi huan'nahɛ ngue gyɛ mbɛti ahɛ a.

⁵ Nɛ nu 'bɛ rá mbɛdi dá mangähe bɛ a rán ho ma'da'yo ra Cristo, gá pɔhmbɛ him mam hmansegä, pɛ nanguɛ rá ts'edi a rá Hogandahi Oja guí hyámhbɛ a ram hma bi bɛn'nahɛ gue majuaɛni a. Nɛ guí pɔhmbɛ mam 'bɛihe nu 'bɛ mám 'bɛcähe bɛ, nguetho dá ut'ahɛ 'bɛ'a däm 'bɛ a n'da.

⁶ Nɛ nu ahɛ gá tɛnhɛ a ram 'bɛi dá ut'ahɛ ngue tengu bi 'yɔt' ra Hmu mahɛts'i. Nɛ madague'a xɛn ngu ran ɛnbi gá nuhɛ, pɛ guehma gá hyámhbɛ a ram hma nɛ gán johyahɛ nanguɛ rá Hogandahi Oja.

⁷ Pɛ nanguɛ mpähä thoho gá hyámhbɛ ram hma nɛ gám 'bɛmanhohɛ, gätho gá 'yuthɛ 'bɛpɛ dí

'yɛc'yɛi ɛ 'bɛpɛ ra häi Macedonia nɛpɛ ra häi Acaya.

⁸ Nɛ nanguɛ ahɛ gá jafɛ bi fä a rán ho ma'da'yo ra Cristo, jananguɛ'a hinga hɔnbɛ ra häi Macedonia nɛ ra häi Acaya, pɛ hɔnbɛ go hapɛ i fädi gue ɛmmɛ i ja ni t'ɛc'yɛihɛ nanguɛ Oja. Nɛ him mahyoni ga xihmbe a ram hman ya.

⁹ Nɛ nu 'bɛ gätho yɛ ja'i i ma ngue ɛmmɛ gá simanhoje 'bɛ má mbähmbe bɛ ni hninihɛ. Nɛ i ma nanguɛ gá sohmbɛ ni nyoguihɛ, nɛ nuya guí thandehɛ Oja i 'bɛi ngue majuaɛni a.

¹⁰ Nɛ i ma gue guí tɔhmbɛ ba ɛh mahɔn'a mahɛts'i ra Jesús, rá Ts'ɛnt'ɛ Oja. Gue'a bá xox'a Oja bɛ 'bɛ ɛ xɛn du, nɛ gue'a ra Jesús da yaɛjɛ nanguɛ rán ts'ɛmbi Oja xɛn ɛ tho ngue ba ɛhɛ.

2

Rá 'bɛfi ra Pablo bɛ Tesalónica

¹ Nɛ nu ahɛ ma zɛ cu ahɛ guí pɔhmbɛ ngue hinga säti thoho dá mbähmbe bɛ guí 'bɛhmbɛ.

² Nɛ guí pɔhmbɛ hangu nangu ran ɛnbi bi mbä ma ɛnguigahe nu 'bɛ mám 'bɛhmbɛ bɛ ja ra hnini Filipos. Pɛ madague'a dá nuhe ran ɛnbi, nu Oja bi 'daje ran zambɛi dá xi ahɛ rán ho ma'da'yo ra Cristo, madague xɛn ngu min nde da zɛje.

³ Nguetho hin dá xi ahɛ n'da ram hma him majuaɛni, nɛ hin dá xi ahɛ nanguɛ 'bɛ'a ga tɛsɛhe, nɛ hin dím bɛni ngue hɔntho xcá hä ahɛ.

⁴ Pɛ nugähe nzai dí mamhbe tengu in nde Oja, nguetho Oja bi huangähe ga mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo, nɛ i pɔ Oja ngue hin te dá cɔmhbe, nɛ hin dá homhbe 'bɛ'a da numanho yɛ ja'i. Pɛ Oja di ɔsca ma mbɛihe.

⁵ Nɛ hin dí huanhde yɛm hma mahotho guepɛ da numanhoje yɛ ja'i. Nɛ hin dí homhbe ngue ga tɛhmbe ra mbɛti. Nu'a Oja i pɔdi 'bɛ'a dí mamhbe.

⁶ Nɛ hin dá homhbe 'bɛ'a dí numansuje yɛ ja'i, xinga gue ahɛ o gue'ɛ mi'da, madague'a mi sä xcá ɔt'ahɛ ts'edi nguetho ma 'bäigähe ra Cristo.

⁷ Pɛ ɛmmɛ dá tump'a ma mbuihe tengu'bɛ n'da ra mbe di jamansu yá t'uhni, nangue man huɛcatehe dá øt'ahɛ.

⁸ Dín nde ga comhbɛ a rá m hman Ojɔ madague'a jatho ga ɛm ma tehe, nguetho ɛmmɛ dadí huɛc'ahɛ.

⁹ Ma zɛ cu ahɛ, ha hin guím bɛmhɛ 'bɛ'a dá øthe 'bɛ má m pɛhmbe bɛ ma pa nɛ ra xui ngue dá honsche 'bɛ'a dá homhbe, nguetho him mi nde ga pa ahe. Pɛ ra mate thoho dá xi ahɛ rá m Hman Ojɔ.

¹⁰ Pɛ ha hin guí pɛsɛhɛ, nɛ a Ojɔ i pɔdi 'bɛ'a mam 'buihe nu'bɛ má m 'bɛhmbe bɛ guí 'bɛhmbe gyɛ 'yɛc'yɛihɛ, ngue hɔnt'a Ojɔ dín ndehe dá t'ɛspi, nɛ hin'yɛ 'bɛ'a dí mba ma yɔcpihe, nguetho gátho xɛn ho 'bɛ'a dá øthe.

¹¹ Nɛ guí pɛhmbe ngue n'da ngu n'da ahɛ dá øthe tengu'bɛ ma t'uhni ahe tengutho n'da ra ta di huɛc yá t'uhni nɛ di un ran zofo. Nɛ xtá hɔt'ahɛ ra ts'ɛdi ni mbuihɛ.

¹² Nɛ dá xi'ahɛ ja ts'ɛditho gui 'yøthɛ ram 'bui tengu i numanho Ojɔ. Nguetho Ojɔ bi zonh'nahɛ guí comhbɛ a rá ts'ɛdi nuixte bɛ di manda.

¹³ Nɛ nzɔi dadí unhde ra jamadi Ojɔ nangue ahɛ, nguetho nu'bɛ má xi ahɛ rá m Hman Ojɔ, gá hyɔmhɛ a majuani rá m Hman Ojɔ, nɛ hin gá 'yɛmhɛ gue hɔntho rá m hman ra jɔ'i. Nɛ gue'a ram hma dim pɛpɛ mbo ni mbuihɛ ya, gátho ahɛ ngue guí ɛc'yɛihɛ.

¹⁴ Nu ahɛ ma zɛ cu ahɛ, gá nuhɛ ran ɛnbi gue bi 'yøt'a ni mɛnguhɛ, tengutho bi nu yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ra hɔi Judea nu'bɛ mi nu ran ɛnbi ngue bi 'yørpa yá mijudíohɛ.

¹⁵ Nu yɛ judío bi hyo a ra Hmu Jesús, tengutho bi 'yørpa yá pɔngahyɔ Ojɔ mam'bet'o, nɛcáhe bi hyønje thi, nɛ Ojɔ dín sɛhmbe ɛ, nɛ njo'o to i numanho ɛ.

¹⁶ Nɛ nu'bɛ má xihmbe yɛ jɔ'i ngue hing yɛ judío ra 'yu dí pø Ojɔ ɛ, pɛ bi hɛgáhe ɛ yɛ judío. Janangue'a bin te yá ts'oquí ɛ, nɛ nuya bi ts'anni da nu rán ts'ɛmbi Ojɔ nts'utho ɛ.

Nu'a ra Pablo nde da mba mahøn'a bɛ Tesalónica

¹⁷ Ma zɛ cu ahɛ, nu'bɛ má njo'ogáhe bɛ 'da yɛ pa, hin dadí pumbɛni ahɛ, pɛ dím bɛn ahɛ nɛ ɛmmɛ dín ndehe ga mbáhmbe bɛ, gua nu ahe.

¹⁸ Nugáhe mim bɛni ga mbáhmbe bɛ, nɛ nugá dra Pablogá mi sápi ga mbagá bɛ xɛn ngu yɛ nidí, pɛ 'bex bi zɔngua ra zíthu.

¹⁹ Pɛ gue'a zɛhɛhɛ man johya ahe. Nguetho nu'bɛ bá ɛh mahøn'a ma Hmu ra Jesucristo, di nɛqui xɛn ho ma 'bɛfihe, ngue ya gá 'yɛc'yɛihɛ.

²⁰ Majuani guesɛ ahɛ man johya ahɛ, nguetho tengu'bɛ man t'unni ahɛ ga dá ahɛ bɛ.

3

¹⁻² Pɛ nugá him mí hăt'i ga tømí mi'da yɛ pa ngue da 'báx ahɛ. Janangue'a dá pɛn'nahɛ na ma zɛ cuhɛ ra Timoteo ba fáx ahɛ nɛ di zɛ ahɛ nangue ni t'ɛc'yɛihɛ, nɛ dá co'be ua ja ra hnini Atenas. Nɛ nu ra Timoteo n'da rá 'yɛhe Ojɔ ngue dadím pɛhmbe ngue dí mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo.

³ Nuna ra Timoteo di zɛ ahɛ ngue hin guí 'uehmbe bɛ ja rá 'yu Ojɔ nangue ran ɛnbi guín nuhɛ. Nguetho ya guí pɛhmbe gue rá pähä Ojɔ ga nuhɛ ran ɛnbi nangue'a ga tɛnhɛ ra Cristo.

⁴ Guí pɛhmbe 'bɛ'a dá xi ahɛ nu'bɛ má m 'bɛhmbe, ngue jatho guín nuhɛ ran ɛnbi tengu guín nuhɛ ya.

⁵ Nɛ nu'bɛ him mí sá man'da nya'a ga tømí, dá pɛhndá n'dihi bɛ ra Timoteo, nguetho dín nde ga pɔdi 'bɛ'a guí øthɛ nangue ni t'ɛc'yɛihɛ. Nguetho nugá dí su da dá ahɛ ra zíthu, nɛ sáti thoho ra 'bɛfi dá øt'ahe bɛ 'bɛ.

⁶ Pɛ nuna ra Timoteo ya bí 'bárpɛ guépɛ guí 'bɛhmbe nɛ dá hɔmhbe ra nde nangue ni t'ɛc'yɛihɛ nɛ nangue nin huɛcatehɛ. Nɛ bi xije ngue nzɔi ɛmmɛ guím bɛnje nɛ guín nde guín nuje, tengutho bɛ na ndegáhe gan nu ahe.

⁷ Janangue'a ma zɛ cu ahɛ, madague'a dín nuhe ran ɛnbi ua, pɛ

nu'b_u má øhmbe ngue'a gadí zacuatho ni t'ɛc'y_ei_h, 'bex bi hyu ma mb_uihe.

⁸ Nε nugähe sä ga häthe u y_un unbi dín nuhe ua, nguetho dí p_hmbe gue ya gadí thot'a ni t'ɛc'y_ei_h nangue'a ra Hmu.

⁹ Thocua thoho dí xihmbe jamadi Oj_a nangue'a ran johya gadí 'daje.

¹⁰ Nε nu ra pa nε ra xui dí y_ahe Oj_a nangue ah_u, nε dí äp'ahe rá ts'edi Oj_a ngue gan nu ah_u mahøn'a. Nguetho dín nde ga xän'nah_u 'bε'a gadí 'b_hmb_u nangue ni t'ɛc'y_ei_h.

¹¹ Nε dí äcähe Oj_a ma Tah_u nε'a ma Hmuh_u ra Jesucristo gue di jaje ga mbähmbe b_u gua nu ah_u.

¹² Nε ma Hmuh_u di ja ah_u ngue 'da gdán huɛctah_u n'da ngu n'da ah_u, nε gui huɛj_u gätho mi'da, tengugähe ngue dadí huɛc'ah_u.

¹³ Gue nu'a ran huɛcate i ja ah_u dí zac'a ni mb_ui_h nε di ja ah_u n'dat'a Oj_a guim b_hmhb_u, nε gätho ma ho-qui b_u dán nu Oj_a ma Tah_u nu'b_u bá ɛh mahøn'a ma Hmuh_u ra Jesús din 'yoh_u gätho x_um pøhø.

4

Dam 'b_hmb_u a dí numanhoj_u Oj_a

¹ Nuya ma z_u cu ah_u, dí xi ah_u nangue rá thuhu ma Hmuh_u ra Jesús gue gui thoj_u gui 'yøth_u 'bε'a dá xän'nah_u. Nε gam 'b_hmb_u a dí numanho ah_u Oj_a, nε man'da gui thoj_u x_un ho.

² Nε guim b_hmhb_u ya 'bε'a gätho dá xän'nah_u nangue rá thuhu ma Hmuh_u ra Jesús gue gui 'yøth_u.

³ Nε gue'a nde Oj_a gue gui däf_u gätho ni mb_ui_h, nε hin gui 'yøth_u ran 'yomt'ɛni.

⁴ Nε n'da ngu n'da ah_u nde'b_u gui p_hmhb_u guin numansu ni xisu z_hh_u, janangue'a hin gui 'yøth_u ran 'yomt'ɛni mi'da y_u xisu.

⁵ Nε hin gui 'yørpah_u ran ts'o tengu i øt'u y_u j_a'i ngue hingui p_a Oj_a.

⁶ Nde'b_u xínga n'da ah_u gui 'yøth_u gui unba ni min'yoh_uh_u ngue gui nutontof_u rá xisu. Nguetho Oj_a di

cos'ah_u ran unbi 'b_u gue'a gui 'yøth_u, tengu dá xi ah_u.

⁷ Nguetho Oj_a bi zongah_u ga øth_u ran ho nε him bi zongah_u ga øth_u ran ts'o.

⁸ Nu'a to'o fεsthoho u y_un zofo im mangua, pε hin rám hmanse n'da ran 'yoh_u i fεsthoho pε rán t'ɛdi Oj_a, ngue bi 'daj_u rá Hogand_uhi.

⁹ Nu Oj_a ya bi xän'nah_u ngue gan huɛj_u n'da ngu n'da ah_u, janangue'a hin'y_u man'da ga xi ah_u.

¹⁰ Nε ya gá 'yuth_u nin huɛcateh_u gätho y_u cu i 'b_up_u ra häi Macedonia. Pε dí xi ah_u ma z_u cu ah_u nε man'da gui 'yuth_u nin huɛcateh_u.

¹¹ Nε nu ah_u o gadím pate thohoh_u pε gui 'yøz_hh_u ni 'b_εfi z_hh_u nε gui hy_adumb_ui gui hyomhb_u 'bε'a gdám 'b_hmb_u, tengu xtá xi ah_u.

¹² Nu'b_u ngub_u gui 'yøth_u, da numanho ah_u u hingui ɛc'y_ei, nguetho hin gui äth_u 'bε'a gui homhb_u.

Ba ɛh mahøn'a ma Hmuh_u ra Jesu- cristo

¹³ Nuya ma z_u cu ah_u dín nde ah_u gui p_hmhb_u 'bε'a din ja u y_u 'y_εc'y_ei x_un du, janangue'a hin da du ni mb_ui_h tengu u y_u j_a'i nte mán ho i tø'mi, ngue hingui p_a Oj_a.

¹⁴ Nε tengu b_u na ɛc'y_ei_h ngue bi du ra Jesús nε bi d_amb_uɛni a, nε nguetho b_u dá ɛc'y_ei_h da d_amb_uɛni u y_u 'y_εc'y_ei x_un du, nε di jap Oj_a gätho din 'yoh_u ra Jesús nu'b_u bá ɛh mahøn'a.

¹⁵ Guehna rám hman ra Hmu dí xi ah_u ya, nuj_u dy_u 'y_εc'y_ei_h gue dí 'b_uthoh_u 'b_u bá ɛh mahøn'a ra Hmu, hin dam 'b_εt'oh_u ga texh_u mahɛts'i, pε nu'u y_u 'y_εc'y_ei x_un du dim 'b_εt'o u.

¹⁶ Nguetho guesε ra Hmu ba c_ah mahøn'a mahɛts'i, nε ɛmmε ts'edi da ma nangue rá ts'edi nu'b_u bi zøn ra pa da man Oj_a. Nε rá ngärpa m'behni mahɛts'i ɛmmε nts'edi da ma. Nε gätho na ng_uni ra ximhäi da t'ø a rá thaxi Oj_a. Nε gätho u to'o xí 'y_εc'y_ei, ngue x_un du, da d_amb_uɛni, nε gue'u rá mb_udi da ndexp_u mahɛts'i.

¹⁷ Nε dim 'b_εjua u y_u 'y_εc'y_ei ngue i 'b_utho, 'dat'a da zixcah_u, nε dan

c'athu ra Hmu bu i ja yu güi ne dam
'buhmbu ra Hmu gätho yu pa mazai.

¹⁸ Ne guehna dá xi ahü gnín hyurpa
ni mbuihu n'da ngu n'da ahü.

5

¹ Ma zu cu ahü, hingui jatho ga xi
ahü jam'bu da zøn u yu pa din ja u an
ts'änni din ja.

² Nguetho nu ahü guí pähmbu xun
ho ngue njongui padi, o gue ra pa o
gue ra xui ba eh ra Hmu. Tengu'bu
hingui pa a n'da jam'bu ba e'a n'da ra
be.

³ Ne nu'bu da man u hing yu 'yec'yei
gue gätho i 'bushmanho ne nte män ts'o
din ja, 'bex ba eh ran ts'embi da 'yot'
Oja ngue hin dim pommi u. Nguetho
tengu n'da ra xisu gue bi zøn ra ora
dim 'buh rá t'uhni, ne hin hapu sä da
mbatho.

⁴ Pe nu ahü ma zu cu ahü, hin di pi
ahü ngue tengu'bu ba e a n'da ra be,
ne hingan ts'ärbu da zøhø, ne di pi u i
hupu ja ra 'bexui. Pe guí tømhbü ra pa
ba eh ra Hmu.

⁵ Nguetho gätho gahu dí 'buhmbu bu
ja ra 'bexui tengu'bu ra xui.

⁶ Nde'bu hin dam 'buhmbu tengu'bu
dí ahmbe, tengu u mi'da, pe dí nuhmbu
ne dan 'yomfënihu xun ho.

⁷ Nu ra xui i ah yu ja'i ne ra xui di ho
di mihni.

⁸ Pe nuju gue dí 'buhmbu ja rán
nequi Oja, nde'bu nzai din jajü ran
'yomfëni xun ho. Ne nuju jatho
ga hehu rá ts'edi Oja nanguie ma
t'ec'yëihu, ne ran huëcate, ne ga
tømdahu rán ho ma'da'yo ra Cristo gue
gue'a dí pøjü, jananguie'a hin da dajü
ra zijthu.

⁹ Nguetho Oja him bi zängahu ga
nuhu rán ts'embi a. Pe bi zängahu ga
hämhbü a ran ho ma'da'yo ngue di
pøjü ma Hmuu ra Jesucristo.

¹⁰ Nguetho nu ra Jesucristo bi du
nanguieju, ngue in nde 'darbu dam
'buhmbu a, madague'bu xtá tuhu o
gue dí tehu nu'bu bá eh mahøn'a.

¹¹ Jananguie'a damin hyurpa ni
mbuihu ne gam fäxhu n'da ngu n'da
ahu tengutho guí øthu ya.

*Nu ra Pablo di un ran zofo yu
'yec'yei*

¹² Nuya ma zu cu ahü, damin nu-
mansuhü u gätho bi huan Oja ngue
yun ngurpi bu, ngue xän'nahü ne di 'da
ahü ran zofo nanguie Oja.

¹³ Dami numanhohü u ne emme gui
huëju nanguie ra 'befi i øt'e nanguie
ahü. Ne dami 'yes'hu a gnín junthu bu
guí 'buhmbu.

¹⁴ Nuya ma zu cu ahü dí xi ahü, dami
xihmbu u i dänhyëi ngue hingui ho
'be'a i øt'e. Ne dami zehmbu to'o i
tu yä mbui, ne dami zehmbu u ngue
hinguin zaqui yä t'ec'yëi. Ne o gadín
xømbuihu nanguie gätho u, pe dami
fäxhu u.

¹⁵ Ne gan jamansuhü hin gui
cospahu ran ts'o 'bu i øt'ahu ran ts'o
u 'da, pe gan 'yørpahu ran ho n'da
ngu n'da ahü, ne gätho i 'bucua ja ra
ximhäi.

¹⁶ Ne daman johyahu gätho yu pa.

¹⁷ Ne 'yo guí es'hu gan yahu Oja.

¹⁸ Ne Oja gui xihmbu jamadi 'be'a
gätho bi 'yøt'ahu. Nguetho gue'a in
nde Oja a gui 'yøthu, gue ahü guín
'yohu ra Cristo Jesús.

¹⁹ Ne 'yo guí serpahu rá ts'edi rá
Hogandahi Oja dim pepu mbo ni
mbuihu.

²⁰ Ne 'yo guí øman'uhu 'bu 'bo'o da
ma, ngue dim pøngahya Oja.

²¹ Dami bëmhbü gue 'be'a gätho xun
ho o hin'na. Nu'bu xun ho, dami
pes'hu.

²² Dami 'uehmbu gätho 'be'a män
ts'o.

²³ Nu Oja gue bi hoc'ahu, ne di ja ahü
gätho ni mbuihu guim bëmhbü a. Ne
di ja ahü ni mbuihu ne ni tehu nte män
ts'o din 'yohu nu'bu bá eh mahøn'a ma
Hmuu ra Jesucristo.

²⁴ Nu Oja gue'a bi zon'nahü, ngubü
da 'yøt'ahu. Nguetho di ja'ts'a im ma
ne da 'yøt'e gätho na.

Ran zenguaran zegui ne rán japi Oja

²⁵ Ma zu cu ahü dami 'yäfu rá ts'edi
Oja nanguieähe.

²⁶ Dami zengugahu ts'u u yu cu
nanguie ran huëcate.

²⁷ Nuya dí xi ah_u nangué rán
t'ɛdi ma Hmu_h_u, dami mamhb_u ma
søcuagä b_u 'b_ui gätho y_u cu.

²⁸ Nε gue'a ma Hmu_h_u ra Jesucristo
di jap'ah_u. Hønt'a dí xi ah_u ya.

2 TESALONICENSES

Ná yoho ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɛ yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja ra dɔhnini Tesalónica

Ran zɛngua

¹ Nugä dra Pablo, nɛ ra Silvano nɛ ra Timoteo dí o't'ahɛ na ra sɔcuɔ gätho ahɛ gyɛ cuhɛ nangue ra Cristo guí 'bɛhmɛ bɛ ra hnini Tesalónica, gue ahɛ guí 'bɛhmɛ Ojɔ ma Tahɛ nɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

² Nu'a Ojɔ ma Tahɛ, nɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo dí ndepe di 'da ahɛ rán japi nɛ da hyut'a ni mbɛihɛ.

Diɛnba ɛ yɛ ts'om'bäi 'bɛ bá pengra Cristo

³ Ma zɛ cu ahɛ jatho ga xihmbe Ojɔ jamadi nangue ahɛ. Nɛ xɛn ho ngue ngubɛ díɛm bɛmhbe, nguetho thocua thoho man'da te ni t'ɛc'yɛihɛ, nɛ man'da man'da gnín huɛctahɛ n'da ngu n'da ahɛ.

⁴ Janangue'a man'da jagähe ran johya nu'bɛ dí xihmbe mi'da yɛ 'yɛc'yɛi 'bɛ'a guí ɔthɛ. Nguetho hin gadín xɔmbɛihɛ nangue ni t'ɛc'yɛihɛ, madague'a hangu nangu yɛn ɛnbi guín nuhɛ nɛ 'bɛ'a gätho i t'ɔt'ahɛ ya nangue guí tɛnhɛ ra Cristo.

⁵ Nangue a guí häthɛ yɛn ɛnbi, guí uhmbɛ gue jatho di ɛnba Ojɔ ɛ to di ɛn'nahɛ, pɛ nu ahɛ gám pomhɛ a. Nɛ nu'ɛ yɛn ɛnbi guín nuhɛ ya, gue'a ní hoc'a ni mbɛihɛ Ojɔ tengu rán säui bɛ di manda Ojɔ.

⁶ Nɛ xɛn ho da 'yɔt' Ojɔ 'bɛ bi un ran ɛnbi ɛ to di ɛn'nahɛ.

⁷ Nɛ nu Ojɔ di japi din säya nin ɛnbi guí nuhɛ ya, nɛ ngutho da 'yɔrcahe 'bɛ bá ɛh mahɔn'a mahɛts'i ma Hmuhɛ ra Jesús, din 'yohɛ yám 'bɛhni gue i ja yú ts'edi, nɛ ban 'yohɛ ra sibi nts'utho.

⁸ Nɛ nu'bɛ bá ɛhɛ, di un ran ts'ɛmbi gätho to'o hingui pɔ Ojɔ, nɛ gätho to'o him bi 'yɔrpamasu rán ho ma'da'yo ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

⁹ Nɛ nu'ɛ to'o da nu ran ts'ɛmbi xɛmá mba da nu ran ɛnbi ngue njám'bɛ da guadi, nɛ ma 'ueque tho bɛ 'bɛh ra Hmu mahɛts'i, nɛpɛ hapɛ ja rá ts'edi nuixte.

¹⁰ Pɛ nu'ɛ yɛ 'yɛc'yɛi, gue'ɛ dí hnu a rá nuixte a ra Hmu 'bɛ bi zɔn ra pa ba ɛhɛ. Nɛ gätho yɛ 'yɛc'yɛi da 'yɛspa a, nɛ ahɛ gan 'yohɛ ɛ, nguetho gá 'yɛc'yɛihɛ ran ho ma'da'yo dá xi ahɛ.

¹¹ Janangue a nzai dí yahe Ojɔ nangue ahɛ. Nɛ dí äfe di 'da'a ni mbɛihɛ ngue yán thehɛ ram 'bɛi bi zän'nahɛ. Nɛ nu'a Ojɔ di 'da ahɛ rá ts'edi guí 'yɔthɛ ran ho guím bɛni guí 'yɔthɛ. Nɛ nangue ni t'ɛc'yɛihɛ, Ojɔ di zɛ ahɛ guí 'yɔthɛ rá 'bɛfi.

¹² Nɛ nangue'a 'bɛ'a guí 'yɔthɛ baya, nu'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo da t'ɛspi. Nɛ nu'a xin da 'yɛs'ahɛ, nangue rá mate zɛhɛ a Ojɔ nɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

2

Ran 'yohɛ ngue ra ngɛrpa 'yɔt'ats'oqui

¹ Nuya ma zɛ cu ahɛ, dí xi ahɛ ya 'bɛ'a din ja nu'bɛ bá ɛh mahɔn'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo, ngue di pɛrcahɛ 'darbɛ dam 'bɛhmɛ.

² 'Yo gadí päh nin 'yomfɛnihɛ 'bɛ 'bo'o da xi ahɛ, ya bi zɔn ra pa ba ɛh ra Hmu. 'Yo gadí 'yon ni mbɛihɛ 'bɛ 'bo'o da xi ahɛ bi bɛnba Ojɔ ngue ya ba ɛh ra hmu ya. Nɛ 'yo guí ɛc'yɛihɛ 'bɛ 'bo'o da hyä ahɛ ngue da 'yɛn ahɛ dá o't'ähe ra sɔcuɔ dá mamhbe ya bi zɔh ra Hmu mahɛts'i.

³ Nɛ 'yo guí ɛc'yɛihɛ 'bɛ'a gätho i man yɛ jɔ'i. Nguetho him ba ɛh ra Hmu asta gue'bɛ go gätho yɛ jɔ'i i 'bɛcua ja ra häi ngue hingui ɛc'yɛi din sɛhmɛ Ojɔ. Nɛ him ba ɛh ra Cristo asta gue'bɛ din 'yo a n'da ran 'yohɛ ngue ra ngɛrpa 'yɔt'ats'oqui, ngue m'bɛjua da t'ɛrpɛ ja ran ɛnbi mazai.

⁴ Nɛ nu'a ra ngɛrpa 'yɔt'ats'oqui da zɛi gätho yɛ 'yɛc'yɛi gue i thande Ojɔ, nɛ da zɛ ɛ mi'da i thande hɔnt'a go 'bɛ'a i thande, nguetho in nde a dí mba nthande zɛhɛ. Nɛ da yarpɛ ja n'da ra

nija ne da hyup_u, tengu'b_u gue'a Oja a.

⁵ Ha hin guim b_umb_u guehna dá xi ah_u nu'b_u mám 'b_umb_u b_u.

⁶ Pe nuya gui p_uhmb_u 'be'a i s_ummi ngue ba _uhe, nguetho hinga na s_un ra pa da man Oja gue ba _uhe.

⁷ Pe nuya _umm_u x_un ngu dim p_up_u y_u mb_ui y_u ja'i a rá ts'edi ra z_uth_u, ngue hin di nequi. Pe i pa nts'ambi thoho rá ts'edi asta gue'b_u go bi z_un ra pa ngue Oja di 'uec'a to'o i s_ummi.

⁸ Ne gátho da nu ran 'yoh_u ngue ra ngarpa 'y_ut'ats'oqui. Pe nu'b_u bá _uh mah_un'a ra Hmu Jesús nuixtetho rá ts'edi, da hyo a ran 'yoh_u, ngue da huic thoho.

⁹ Ne nu'b_u bá _uh ran 'yoh_u ngue x_un ngu rá ts'edi ra z_uth_u in 'youi, ne da 'y_ut'e x_un ngu y_u hm_upya, ne y_un t'ot'e nuixte ngue dí hyät' y_u ja'i.

¹⁰ Ne gátho 'be'a mán thäte da 'y_ut'e, ngue da hyät' y_u ja'i i 'yo rá 'yu ram 'bedi, gue' u him mín nde da 'y_uc'y_ui a majua_uni guep_u mí s_u xtím p_uh_u.

¹¹ Ne nu' u gátho him bi nde da 'y_uc'y_ui a majua_uni Oja, di japi da 'y_uc'y_ui y_u fehni ne da _un'na ran 'yoh_u ngue ra ngarpa 'y_ut'ats'oqui.

¹² Janangue'a gátho u him bi 'y_uc'y_ui a majua_uni p_u man'da di ho ran ts'o, 'darb_u da nu rán ts'embi Oja u.

Nthahni dim p_uh_u

¹³ Pe nzai ga xihmbe jamadi Oja nangue ah_u 'be'a gátho bi 'y_ut'ah_u ma z_u cu ah_u, ngue di hu_uc'ah_u ra Hmu. Nguetho Oja bi huahn'nah_u rá mb_udi thoho ngue di p_u ah_u. Ne nangue gá 'y_uc'y_ui h_u a majua_uni, nu'a rá 'be'fi rá Hogand_uhi Oja i bo ni mb_ui h_u.

¹⁴ Ne bi huahn'nah_u Oja ngue gá 'y_uc'y_ui h_u 'b_u má xi ahe rán ho ma'da'yo ra Cristo. Ne bi z_un'nah_u Oja gui comhb_u rá nuixte ma Hmu h_u ra Jesucristo.

¹⁵ Nuya ma z_u cu ah_u dami thoctah_u ni t'ec'y_ui h_u, ne 'yo gadí uans'h_u 'be'a guim b_umb_u, ne 'yo gadí pumb_uni h_u 'be'a dá x_un'nah_u nu'b_u 'darb_u mám 'b_umb_u, ne'a 'be'a dá xi ah_u nu'b_u má o't'ahe u y_u s_ucu_u.

¹⁶ Nuya gue ma Hmu h_u ra Jesucristo, gues_u a, ne Oja ma Tah_u, da hyut'a ni mb_ui h_u mazai nangue rán hose Oja. Nu'a Oja di hu_uc'ah_u, ne nangue rá mate bi jaj_u ga t_uhmb_u 'be'a di 'daj_u.

¹⁷ Ne nu'a Oja da hyu ni mb_ui h_u, ne di zet'a ni mb_ui h_u ngue gui mamhb_u ne gui 'y_uth_u 'be'a gátho x_un ho.

3

Gui 'y_uf_u Oja nanguecähe, _un'a ra Pablo

¹ H_unt'a dí xi ah_u ya ma z_u cu ah_u, dami 'y_uf_u rá ts'edi Oja nanguecähe n'dahma d_un ja rá ts'edi rá m hman ra Hmu, ne da b_umanho h_unb_u go hap_u ga 'yomhbe. Ne gátho to'o da 'y_ude da hy_uni nangue ran johya, tengutho bin ja b_u guí 'b_umb_u.

² Ne gui 'y_uf_u rá ts'edi Oja ngue da y_unje b_u 'b_uh y_u ts'om'bäi ja'i, nguetho hinga gátho in nde da hy_un rá m hman Oja.

³ Nguetho nu'a ra Hmu njam'b_u da hyegah_u p_u nzai da mbä_u, ne i ja rá ts'edi ngue hin di japi di _un'nah_u ra damants'o.

⁴ Ne nu'a ra Hmu di jaje dí p_uhmb_u ngue gadí thoctah_u guí _uth_u 'be'a gátho dí xi ahe.

⁵ Ne nu'a ra Hmu di ja ah_u man'da man'da gui p_uhmb_u rán hu_ucate Oja, ne di ja ah_u gui hyäth_u 'be'a gátho gui thohmb_u tengutho bi 'y_ut'a ra Cristo.

Jatho gui 'y_ut' ni 'be'fi zeh_uh_u

⁶ Ma z_u cu ah_u dí xi ah_u nangue rá thuhu ma Hmu h_u ra Jesucristo, dami 'uehmb_u ts' u b_u 'b_u u ni cuh_u i d_unh_uy_ui, ngue hingui nde dim p_ufi, gue' u hingui t_un'na 'be'a dá x_un'nahe.

⁷ Ne nu'ah_u guí p_uhmb_u 'be'a gdám 'b_umb_u, tengu dá ut'ahe 'b_u mám 'b_ucähe b_u, ngue hin dám 'b_und_unh_uy_ui thohogähe.

⁸ Ne xingui ts' u gá 'daje 'be'a dá homhbe. Pe dám p_uhmb_u ra pa ne ra xui n'dahma bin ja 'be'a dá homhbe, ne xingui ts' u dá pa ahe.

⁹ Madague mí sä xcá ähmbe ngue xquí zεje. Pε dá ndehe ga ut'ahe ra hmεpya gui 'yøth_u.

¹⁰ Nε nu'b_u mám 'b_uhm_b b_u, dá xi ah_u, ngue'b_u 'b_u a n'da hingui nde dim pεfi, hin din sihmε 'b_u, pε da zä ra thuhu 'b_u.

¹¹ Nguetho dí øhmbe gue 'b_u i 'da ah_u hingui nde dim pεfi, pε di hødanh_yεi thohe nε ndetho din th_int p_u hin yá 'bεfi.

¹² Nuya nanguε rá ts'edi ma Hmu_u ra Jesucristo, dí xi _u to'o hingui nde dim pεfi, ngue da hyanya zεhε rá 'bεfi da 'yøt'e, nε da hyonse 'bε'a dām 'b_ui.

¹³ Pε nu'ah_u ma z_u cu ah_u, o gadín xømb_ui_u gui 'yøth_u ran ho.

¹⁴ Nu'b_u 'b_u a n'da ah_u hingui nde da 'yøt'a 'bε'a dí xi ah_u, dami hyεth_u 'b_u, jananguε'a da mbε'ts' yá sä.

¹⁵ Pε o gadín s_uhm_b, pε gui unh_d ran zofo tengu'b_u ni cuh_u.

Ran zεgui ran zofo

¹⁶ Nε guesε ra Hmu, hønt'a sä da hyut'a ni mb_ui_u, hønt'a go 'bε'a guí thohmb_u gätho y_u pa. Nε nu'a ra Hmu gam 'b_uhm_b gätho ah_u.

¹⁷ Nugä dra Pablo dí o't'ä na ran zεngua i ja ua ya nanguε ma 'yεsεgä. Tengu'b_u ma firmagä na, ngue gätho ya ma søcuä.

¹⁸ Nuya nu'a ma Hmu_u ra Jesu-cristo di jap'ah_u, gätho ah_u. Nε hønt'a dí xi ah_u a ya.

1 TIMOTEO

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Timoteo a ra Pablo

Ran zengua

¹ Nugä dra Pablogä, ma 'bäigä'be ra Jesucristo nangue rán t'ɛdi Oja ma yantehɛ, nɛ ra Jesucristo, guesɛ'a ran ho dí tɔmhɛ a.

² Dí penh'na n'da ra sɔcuɔ gra Timoteo, tengu'bɛ majuaɲi ma ts'ant'ɛ i, ngue ya dá xän'na ma t'ɛc'yɛihɛ. Nɛ dí äp Oja ma Tahɛ di 'da'a rá mate nɛ rán huɛcate, nɛ da hyut'a ni mbɛi a ra Cristo Jesús ma Hmuhɛ.

Da mba ma hɛcpi ɛ n'dan'yo in xänbate

³ Nɛ tengu dá xi'a 'bɛ má mba bɛ Macedonia, nɛ nguetho dí xi'a ya, dami copɛ Éfeso, nɛ gui hɛcpa ɛ 'da bí 'bɛpɛ, ngue hinga n'dan'yo da ma 'bɛ in xänbate.

⁴ Nɛ dami xifi hin din xäh mi'da yɛ cuento gue 'bɛ'a sä ɛmbi bi 'yɔt'ɛ ndu ma bombɔtahɛ maya'bɛ nɛ'bɛ ɛmmɛ ma 'bɛ'a yá thuhu ɛ, ngue man'da di xant'ɛ yám hma. Nguetho nu'ɛ yɛm hma tengu ɛ, säti thoho ran 'yomfɛni di un'na n'da, pɛ hin di 'yomfɛniba n'da da 'yɛc'yɛi Oja.

⁵ Pɛ nu'a ma 'bɛfihɛ dyɛ xänbatehɛ, ga xänba yɛ ja'i dan huɛjɛ. Nɛ gue'a ran huɛcate di nɛqui bɛ ma mbɛihɛ 'bɛ m'be't'e a, nɛ'bɛ zai dí ɔthɛ a di bɛngahɛ Oja, nɛ'bɛ hɔnt'a Oja dímbɛmhɛ a.

⁶ Pɛ nu'ɛ 'da hinga guehya yɛm hma dímbɛ huɛca n'da i honi, pɛ bi 'uepɛ ja rá 'yu Oja, janangue i tɛn yɛm hma säti thoho.

⁷ Nu'ɛ, ɛmmɛ i honi nde din xänbate nangue yán t'ɛdi Oja bi man ra Moisés, pɛ hingui pɔdi 'bɛ'a im ma. Sä i mants'ɛditho, pɛ nɛ hingui pɔdi 'bɛ'a nam bɔn'ɛ yɛm hmanse i ma 'bɛ i man yɛn t'ɛdi.

⁸ Dí pɔhmbɛ gue xɛn ho ɛ yɛn t'ɛdi bi xi Oja ra Moisés. Pɛ bi ts'än yán

t'ɛdi Oja gue dí mba ma hɛcpi ɛ yɛ dɔdits'oqui.

⁹ Nɛ gue'ɛ yɛn t'ɛdi dí mba ma hɛcpi ɛ to'o jase yán t'ɛdi zɛhɛ, nɛ'ɛ i festa yán t'ɛdi Oja, nɛ'ɛ to hingui numansu Oja, nɛ di ho da 'yɔt' yɛ ts'oqui. Nɛ'ɛ to hingui ɛspa Oja, nɛ i tɛn ra ximhäi, nɛ i ho yá ta nɛ yɛ mbe, nɛ yɛ hyodu. Gue'ɛ da sih yán t'ɛdi Oja ɛ, nɛ hinga gue'ɛ hɔnt' Oja mbɛni.

¹⁰ Nɛ bi ts'än yán t'ɛdi Oja dí mba ma hɛcpi ɛ ɔt' ran 'yomt'ɛni, nɛ'ɛ din 'yäsäbi yá min'yohɛhɛ tengu'bɛ n'da ra xisu, nɛ'ɛ i pɛ yá mija'ihɛ, nɛ'ɛ i man yɛ fɛhni, nɛ i xih ra fɛhni yɛ zɛ'mi. Nɛ gätho ɛ n'dan'yo i ɔt'e xinda gue ra hoganxädi, nɛ gue'ɛ da sih yán t'ɛdi Oja ɛ, nguetho i xijɛ hin ga ɔthɛ yɛ ts'oqui.

¹¹ Pɛ nu'a rán ho ma'da'yo ra Cristo dí pärcä ma mbɛihɛ Oja a, nu'a mixte xɛn hotho a. Nɛ gue'a ran ho ma'da'yo bi xicä Oja gam mangä.

I xi Oja jamadi ra Pablo, nangue rá mate xɛn ngu

¹² Jamadi dí xih ma Hmuhɛ ra Jesucristo, nguetho bi huangui dram 'bɛhnigä, nɛ i pɔdi ga ja'ts'i, nguetho di 'dac rámbɛfäts'i ga ɔt'a i xiqui.

¹³ Pɛ nugä ɛmmɛ dra nɛxmategä mam'bet'o, nɛ mí sangä a ra Cristo gue'bɛ go má ɛnba ɛ 'da yá 'yɛc'yɛi. Nɛ xingui ts'ɛ mí pɔcä 'bɛ'a nam bɔn'a mí ɔt'ä, nguetho him mí ɛc'yɛigä ra Cristo. Pɛ Oja bi 'dac rá mate bi pun-gui.

¹⁴ Pɛ ɛmmɛ xɛn ngu rá mate ma Hmuhɛ ra Cristo Jesús, bi jaqui dá dápä ma mbɛi a, nɛ bi jaqui ɛmmɛ dá numanhogä a Oja nɛ dá huɛc ma mija'i'be.

¹⁵ I ja ua n'da ram hma da zä ga pɔhmbɛ majuaɲi, ngue bi zɔcuɔ ja ra ximhäi a ra Jesucristo di pɔ'ɛ yɛ ts'om'bäi tengugä man'da xɛn ts'o dá ɔt'ä.

¹⁶ Pɛ ɛmmɛ xɛn ngu rá mate bi 'yɔrcä Oja, nguetho nde gätho da 'yut mi'da yɛ ja'i ɛmmɛ ja rá yembɛi a ra Jesucristo. Nɛ tengu thohogä, nguetho

da 'yørpa ʉ to'o di dāp yá mbúi a, nɛ'ʉ
din ja ra te mazai.

¹⁷ Janangue'a ga ɛspa ma Ojaʉ
gätho yʉ pa mazai. Nu'a, ra
Hmuts'ut'abi mazai a, nɛ njongui
sä da nu, nɛ njam'bʉ da guadi. Nɛ
n'datho Oja, njo'o man'da, nɛ gätho
i paɗi. Nɛ hont'a gam bɛmhbu a ya.

¹⁸ Nɛ nuya gra Timoteo, tengu'bʉ
ma ts'ant'ʉ i, i ja ua a dí xi'a ya.
Nu'i gra dofui nangue Oja, dami 'yot'
ra hogatuhni, tengu thoho bi xi'a ʉ
yá pøngahya Oja. Janangue'a dami
hyadumbui gui 'yɛc'yɛi rá hogamhma
Oja, nɛ gui 'yot'a 'bɛ'a i xi'a 'bʉ in zop'a
ni mbui.

¹⁹ Nɛ hin gui 'yot'e tengu mi øt'ʉ 'da
'bʉ mí zop yá mbui Oja, pɛ bi mbɛsta'a
'bɛ'a bi sifi, bi ts'onse yá mbui buya.

²⁰ Tengu mí øt'a ra Himeneo nɛ ra
Alejandro. Pɛ dá juanba ʉ, nɛ dá xifi bi
mba ma dä bu 'bʉh ra zithu, di ʉnbi,
da baɗi hin da zan Oja.

2

*Da mba nt'äpi rá m fäts'i Oja nangue
gätho yʉ ja'i*

¹ Nɛ i ja ua n'da ram hma ga xi'i, gra
Timoteo, ngue mahyoni gui 'yørpʉ ja
ram peti. Ngue nu'bʉ gui yʉhʉ Oja,
gui xihmbʉ nangue gätho yʉ ja'i, gui
'yäfʉ rá mate nangue'ʉ, nɛ gui xihmbʉ
jamadi Oja nangue'a 'bɛ'a bi 'yørpa
n'da ngu n'da ʉ yʉ ja'i.

² Nɛ'ʉ yʉ ts'ut'abi nɛ gätho to'o ja
yá ts'edi, dami 'yäfʉ rá m fäts'i Oja
nangue'ʉ, ngue hin din ja yʉ sʉi
nɛ xing ra dumbui, nɛ hin te gam
bɛmhbu, nɛ da zä bu ga øthʉ xʉn ho
'bɛ'a bi man Oja buya.

³ Nɛ xʉn ho 'bʉ ga øthʉ a, nguetho
gue'a numanho Oja mam pørpatehʉ a.

⁴ Nguetho in nde Oja da yaɗi gätho
yʉ ja'i nangue rá ts'edi ra zithu nɛ di
'yomfɛnibi nangue'a majuaɗi.

⁵ Nɛ n'datho Oja i 'bui. Nɛ n'datho a
i 'bä'inde nɛ din hocpate bu bí 'bʉ Oja,
nu'a ra Jesucristo ngue bin ja'i a.

⁶ Nguetho bin dāse ngue gätho bi
gurca ma ts'oquihʉ. Nɛ guehna ram
hma bi xijʉ Oja 'bʉ mi zøn ra pa bi ma.

⁷ Nɛ guehna ram hma í thangä gam
mangä na, nɛ guehna bí 'bɛncä na,
nɛ majuaɗi hin dí fehnigä, ngue ma
'bɛfigä ga xänba ʉ hing yʉ judío, ga
japi di dāp yá mbui Oja, da yaɗi, nɛ da
'yɛc'yɛi a majuaɗi.

⁸ Nɛ man'da dí xi'i, hønbnʉ go hapʉ
dim peti yʉ 'yɛc'yɛi, xtán hotho yá 'yɛ
ʉ yʉn 'yohʉ di 'uä'ts' 'bʉ din yʉhʉ Oja,
ngue nte má cue da bɛni, nɛ xing ran
ɛcpate.

⁹ Nɛ dí xi'i 'bɛ'a gui xih yʉ xisu,
ngue hin din hoc zɛhɛ nangue ran
'yɛts'i, uague di hoc yá ya, uague ra
oro o yʉ thebe o 'bɛ'a xʉm hmadi
da japi. Pɛ din hoc zɛhɛ nangue yá
he rán säui n'da ra hogambui nɛ ra
hogan'yomfɛni.

¹⁰ Nɛ da baɗi da 'yot' ra hogambui,
nɛ gue'a ran hoqui rán säui n'da ra
xisu i numansu Oja.

¹¹ Nɛ nubʉ ja nim petihʉ, da ndese
yʉ xisu da sänbi, nɛ hin go din xänbate,
nɛ gätho da 'yøde.

¹² Nɛ dí xi'i hin dim 'bet'o yʉ xisu
ngue da xänba yʉn 'yohʉ, pɛ din hɛtho.

¹³ Nguetho m'bet'o bi 'yot' Oja a ra
Adán, nɛ m'bejua a ra Eva, janangue'a
hingui sä dim 'bet'o n'da ra xisu.

¹⁴ Nguetho nu ra xisu bi numanho
'bʉ mí xih ra zithu da 'yot' ra ts'oqui,
pɛ nu ra Adán him mín nde xtá 'yot'e.

¹⁵ Janangue'a din ʉnba 'bʉ xʉm 'bʉh
yá t'ʉhni ʉ yʉ xisu, pɛ da mbäx Oja ʉ
'bʉ thocpa thoho i ɛc'yɛi, nɛ'ʉ din ja
yún huɛcate, nɛ'ʉ din 'yomfɛni xʉn
ho, n'dat'a Oja da bɛni.

3

Nda'ʉ yʉn 'yohʉ din ngʉrpi

¹ Majuaɗi a ram hma, nu'bʉ in nde
din ngʉrpi n'da, in nde n'da ra 'bɛfi
xʉn ho.

² Pɛ jatho din hocja'i n'da ra ngʉrpi,
nɛ nte da thɪnba n'da rá ts'oqui. Nɛ
hont'a n'da rá xisu da zi, nɛ da baɗi da
zámzɛhɛ rá mbui nɛ din 'yomfɛni xʉn
ho, nɛ di jamansu 'bɛ'a i øt'e, nɛ di ho
di un ran ts'äya bu ja rá ngu, nɛ da baɗi
din xänbate nangue rá m hman Oja.

³ Nε njam'bu dim mihni, xín din ndesui, nε hin da 'yoman'ua i sifi, nε xín din hecpate pε din hocpate, nε hin da nde xun ngu ra mbeti.

⁴ Nε da badi dim 'bet'o bu ja rá nguse, nε nu yá t'uhni da 'yot'e 'be'a i xifi, nguetho numansu yá ta.

⁵ Nguetho nu'bu hingui paði dim 'bet'o bu ja rá nguse n'da ran 'yohu, hin da badi di jamansu yu 'yεc'yεi'bu.

⁶ Nε hin din ngurpi n'da ra 'da'yo 'yεc'yεi, ts'urpu thoho din 'yεts'i tengutho ra zithu, nε da dex'a Oja a.

⁷ Nε nu yu ngurpi da 'yot'e ngue da hnumansu, nεpu 'bu u hing yu 'yεc'yεi da 'yot'e 'be'a dí hnumansu, janangue'a njon di c'aman'ua, nε hin da dap ra zithu buya.

Ndana ní ja'i dim fäxte

⁸ Ximangut'ua yám fäts'ihu yu ngurpi, ngutho guexta'a jatho din hocja'i, nε 'da'angu da ma, nε hin dim mihni, xín din siyate nangue ra mbeti.

⁹ Nε da badi xun ho 'be'a gätho rán theui a ram hma nε din zam bu, nε zai ot'a xi Oja 'bu in zop yá mbui.

¹⁰ Nε nde'bu 'be da hnu 'bu tenni xun ho, nε nubuya nu'bu hin te da thini, da zä da 'yot' ra 'befi dim fäxte buya.

¹¹ Ximangutho 'bu dim fäxte n'da ra xisu, i jatho da hnumansu, pε hin din c'ate, nε xín dim mihni, pε din 'yomfēni xun ho, nε di ja'ts'i 'be'a gä ot'e.

¹² Nε nu n'da ran 'yohu 'bu im fäxte, n'datho rá xisu da zi, nε da badi dim 'bet'o bu ja rá ngu, nε da 'yot'ua yá t'uhni 'be'a da xifi.

¹³ Nguetho nu'bu i ot'e xun ho rá 'befi n'da ram fäts'i, da hnumanho buya, nε man'da da hyut' ran zambui nangue rá 'befi ra Cristo.

Mixte xun ho a ram hma dí εc'yεih

¹⁴ Guehna dí ot'a na ya, gra Timoteo, madague'bu dímb bēni ga mba bu n'dihi.

¹⁵ Pε xi'bu him 'bex da zä ga mba bu, pε ya dá xi'i 'be'a xun ho gui 'yot'e nangue a rá ngu Oja. Ngue nu yu 'yεc'yεi xa hyomba rá ngu Oja nangue yá mbui, ngue 'dat'a Oja i 'bui. Nε

tengu'bu rá nguju Oja guepu na faði xun ho rámb hma Oja, nε dín yamhbu a.

¹⁶ Nε gue'a ran ho ma'da'yo dí tēnhdu mixte xun ho a,

ngue bin 'yuse ra Cristo ua ja ra häi 'bu mín ja'i a,

pε bin 'youi rá Hogandahi Oja guepu í faði hin'yü rá ts'oqui a,

nε bi nu u yám 'behni Oja mahets'i.

Nε bi hmangua dí 'buhmbu hōnbu go hapu 'buh yu ja'i gue

'dahma'dan'yo bu na ya.

Nε bi t'εc'yεi ua ja ra ximhäi,

bi ts'ix mahets'i bu bí ja rá ts'edi Oja mixte buya.

4

Mi pq Oja da 'ue'ua 'da

¹ Nu rá Hogandahi Oja m'bet'o di bēngä ngue da 'uepu ja rá 'yu Oja u 'da. Ngue da 'yomanho u yá nde u yu hyäte xānbate bin xādi nangue yám hman yu zithu.

² Nu yu hyäte hingui sä bu da zop yá mbui Oja, nguetho bi ts'on yá mbui nangue yu fehni zai im ma.

³ Ngue sä di hecpa yu ja'i, i xifi hin din thati, xín da zi 'da yun ts'ihme, sä εn'ua. Pε bi zāngahu Oja ga hāmhbū hōnt'a go 'be'a mán ts'ihme 'bu dí xihmbu jamadi Oja, gue nuju dyu 'yεc'yεih, nε dí pāhmbu nda'a ma-juani.

⁴ Nguetho gätho xun ho 'be'a bi 'yot' Oja, nε hin'yü 'be'a ga εmhbu, pε ga hāmhbū nε ga εmfu jamadi Oja buya.

⁵ Nguetho majapi ngue'a dí äfu rán japi Oja, nε nu rámb hman Oja i εmbi xun ho a.

Rá hogambefi ra Jesucristo a ra Timoteo

⁶ Nu'i gra Timoteo, xun ho 'bu guim bēnba yu cu na ram hma i ja ua, janangue'a gam pēfi xun ho nangue ra Jesucristo. Nguetho bi ha'a ra ts'edi ni mbui a ra hogamhma dí εc'yεih, ngue ra hoganxādi guí tenni.

⁷ Nε o gui urpa ra güenda yám hmanse yu ja'i sāti thoho nε xun ts'o. Pε dami hyādumbui nangue rá 'befi Oja.

⁸ Nε tengu 'b_u zai dadin cunh ma ja'ih_u, nε da hya ra ts'edi, nε ngutho ga oth_u nangue ma mbuih_u, da hya ra ts'edi 'b_u zai ga humbah_u nangue ra 'b_ufi Oja. Nε εmme x_un ngu di muui 'b_u ga humbah_u, nguetho i orcah_u ran ho y_u pa i jab_u ya, nε gätho y_u pa mazai.

⁹ Nε majua_uni na ram hman na, janangue'a nde'b_u gätho ga oth_u x_un ho.

¹⁰ Janangue'a di häth_u y_un unbi nε di humbi dadim p_uhmb_u, guep_u go da zä ga xihmb_u x_un ho räm hma Oja y_u ja'i. Nε da zä ga dāp y_u mbui Oja b_uya, nε dim p_uh_u. Nguetho n'dat' Oja di t_umhb_u i 'b_ui, nu'a in nde da yān'u gätho y_u ja'i i 'b_ui, nε da yān'u to'o da 'yεc'y_ui a.

¹¹ Nuya y_un xädi i ja ua, thocpa thoho gui hyadumbui εmme gui b_unbi nε gui xänbi gätho y_u cu bi 'b_up_u.

¹² O to guidi japi da 'y_u'ts'i'i ngue gra ts'unt'u thoho. Pε gui 'yut'u y_u cu nangue y_un t'ot'e bi xij_u Oja gue gui 'y_uzehe x_un ho, gui jamansu 'b_ue'a gui ma, o 'b_ue'a gui 'y_urp_u. Janangue'a gui 'yuti din huεqui n'da ngu n'da, nε di ja'ts'i, nε da zämzehe y_u mbui.

¹³ Pε gätho 'b_u hin ná s_ungä b_u, pε gui jamansu ni 'b_ufi 'b_u gui man räm hman Oja, nε'b_u gadí un ran zofo y_u ja'i, nε'b_u gui xänbi 'b_ue'a nam b_un'a n'daxequi gui xifi.

¹⁴ Damim p_ufi x_un ho nangue a rá ts'edi Oja bi 'da'i, tengu bi xi'a u 'da y_u p_ungahya Oja. Ngue bi b_un'na ni mbui Oja 'b_u mí 'yāp rá mfäts'i nangue'e, nε bi gäx y_u 'yε b_u ja ni yā.

¹⁵ Thocpa thoho gui 'y_ut'a di xi'i, nε h_unt'a gui hyadumbui gui 'y_ut'a, nε nub_uya da nu i gätho y_u ja'i ngue bin te x_un ho ni mbui nangue rá 'b_ufi Oja gui ot'e.

¹⁶ Nε thocpa thoho gui hyadumbui gam fäse nangue ni mbui, nε gui jamansu 'b_ue'a gätho gui xi u 'b_up_u nangue räm hman Oja. Nε nu'b_u ngub_u gui 'y_ut'e, nε di jāp'a Oja, nε'u gä mi'da y_u ja'i gui xänbi.

5

Ga fäx ma cuh_u

¹ O gui s_u'a n'da ra dāc'y_ui, pε dami zofo x_un ho, tengutho 'b_u ni ta. Nε nu'u y_u ts'unt'u gui 'y_ut'e tengutho 'b_u nin 'yoh_uh_u.

² Nε nu y_u zi b_umbe gui 'y_ut'e tengutho 'b_u ni mbe, nε nu y_u hmute, gui 'y_ut'e tengutho 'b_u nin ju, nε hin guim b_un'a n'da ra 'yāsā nangue'u.

³ Nε nub_u ja y_um peti gui jaman-suh_u n'da ra b_umbe 'b_u x_un du rá nd_u, ngue'b_u njo'o to'o di jamansu.

⁴ Pε nu'b_u n'da ra b_umbe x_un du rá nd_u, nε 'b_uh y_u t'uhni, o gue y_u 'b_ueto, da bādi rán t'ēdi Oja a di jamansu y_u mbe, tengutho bi 'y_urp_u 'b_u mín t'uhni. Nε gue'a in nde Oja.

⁵ Nε nu'b_u n'da ra zi b_umbe i nyāui Oja gā ra pa nε ra xui, nε h_unt'a Oja im b_uni, nε nu'b_u njo'o to'o di jamansu, pε gui fäxh_u a b_uya.

⁶ Pε nu mi'da y_u xisu, x_un du y_u nd_u, ngue hinguim b_un Oja, nε i honi da 'y_uzehe y_u pähä zehε. Madague'b_u i 'b_ui, pε tengu'b_u x_un du b_u nam b_un Oja. Hinga gue'u da mba ma jamansu b_u ja ram peti u.

⁷ Nε nuya y_um hma i ja ua, gui xänba u y_u cu, janangue'a njon da 'y_una hinguim ho ot'u.

⁸ Nε nu'b_u n'da hin di unni 'b_ue'a di 'b_ue a rá ta o gue rá mbe, o gätho mi'da y_u mēni, man'da x_un ts'o rá mbui 'b_u, xinda gue'b_u hin xtá 'yεc'y_ui, nε bi g_un'a ra Cristo.

⁹ Nuya ga xi'i nda'u ní hyoya b_umbe gui hyuspa y_u thuhu dim p_up_u ja ram peti. H_unt'u p_u'ts'a hyāte njeya nε εmme bim 'b_uamanhoui y_u nd_u.

¹⁰ Nε i hnumanho nangue y_u hoga'b_ufi i ot'e, nε bi jamansu x_un ho y_u t'uhni, nε zai di sāyaba y_u ja'i b_u ja y_u ngu, nε him bin 'y_uzehe pε bin 'y_uhe nangue y_u mi'yεc'y_ui_u, nε bi hyurpa y_u mbui to'o mi tu y_u mbui, nε bin εhya bi 'y_ut' mi'da y_u hogant'ot'e. Nε guehya y_u hyoya b_umbe gui hyuspa y_u thuhu ya.

¹¹⁻¹² Pε nu mi'da y_u xisu x_un du y_u nd_u, nu'b_u hinguim ngu y_u jeya

pɛ'ts'i, hin gui hyuspa yá thuhu gue gui 'yɛmfɛ dim pɛpɛ. Nguetho ts'arpu thofo da bɛni din thɛti, nɛ nu'bɛ din thɛti mahɔn'a hin da 'yɔt'a ra 'bɛfi mí ma xtá 'yɔt'e. Nɛ ra ts'oqui a nguetho him bi ja'ts'a bi ma.

¹³ Nɛ nu'ɛ, ts'arpu thofo din dɛnhyɛi yá mbɛi 'bɛ njo'o yá ndɔ, nɛ da hyá'da thofo yɛ ngu, nɛ hɔn nan c'ɛte di ja, im man'a hingui ho, nɛ sá din thɛnt'i i ɔt'e nɛ hin rá 'bɛfi bɛ.

¹⁴ Janangue'a man'da xɛn ho 'bɛ din thɛti mahɔn'a, dim 'bɛh yá t'ɛhni, nɛ dim pɛpɛ ja yá ngusɛ. Nɛ nu'bɛ din jabɛ da 'yɔt'e, hin di c'aman'ɛjɛ man sɛihɛ 'bɛ.

¹⁵ Nguetho i 'bɛ i 'da yɛ xisu xɛn du yá ndɔ, nɛ ya xɛ mbengui nɛ i tɛn ra zɛthu.

¹⁶ Nɛ dí xi'i mahɔn'a, nu'bɛ 'bɛ a n'da ra cu ngue bi du rá ndɔ a rá mbe, jatho da mbɛpi, o gue rá nana bi du rá ndɔ, o gue rá mɛni, i jatho di jamansu, nɛ hinga gue'a ra mbɛti pa ma pɛti bɛ ja ra nijá dí mba ma jamansu ɛ. Janangue'a dí gua'a ra mbɛti bɛ ja ra nijá ngue hɔnt'ɛ njo'o to'o di jamansu da mba m'ɛpi bɛ.

¹⁷ Nu yɛ ngɛrpi bɛ ja ram pɛti, nu'ɛ to di ja'ts'i xɛn ho yá 'bɛfi, da t'ɛspa ɛ, nɛ da mba m'báts'i 'bɛ'a di 'bɛdi. Nɛ nu'ɛ to i humbi din xɛnbate nangue rá m hman Ojɛ, man'da jats'ɛditho da t'ɛspi.

¹⁸ Nguetho nt'o'ti: “Nu yɛ uɛfanindani 'bɛ i uɛhi hingan thu'ti yá nde, pɛ da zá da za yɛ paxi i ja bɛ.” Nɛ man'da ram hma i ja: “Nu'a to dim pɛfi ja rán t'ɛdi din ju'ti,” i ɛna.

¹⁹ Nɛ hin gui 'yɛrpa ra güɛnda 'bɛ da mba ma yapi n'da ra ngɛrpi t'ɛmbi bi 'yɔt' ra ts'oqui, hinda hɔnt'bɛ di yoho hyu ɛ di yapi gui 'yɔh pɛya.

²⁰ Nɛ nu'bɛ majuaɛni bi 'yɔt' ra ts'oqui, da mba ma hɛcpi bɛ dim pɛti ɛ mí'da, n'dahma gátho din su.

²¹ Nɛ madague'bɛ gadín amigoui o hin'na, pɛ 'da'angu gui 'yɔrpe. Nɛ gue'a i jats'ɛdi dí xi'i gui 'yɔt'a, nguetho in nu a Ojɛ, Ojɛ da badi 'bɛ gui ja'ts'i, nɛ'a ra Hmu, ra Jesucristo, in nu i, nɛ yá hogam 'bɛhni Ojɛ

mahɛts'i in nu i.

²² Him 'bɛx gui un ra 'bɛfi n'da ran 'yohɛ, 'bɛ gui pɛhmbɛ 'bɛ'a rá mbɛi. Nguetho nu'bɛ n'da gá un ra 'bɛfi, nɛ da 'yɔt' ra ts'oqui, gui conhui rá ts'oqui a bɛya. Janangue'a gan 'yomfɛni xɛn ho, nɛ nte gan dupate bɛya.

²³ Nuya dí xi'i gra Timoteo, nangue ni mbɛi xɛn ɛ, nɛ jant'a pɛnts' thofo, dami si zits'ɛtho ra vino, nɛ hinga hɔnt'a ra dehe gui si.

²⁴ Guim bɛmhɛ ndana ɛ yɛn 'yohɛ da sih ra 'bɛfi bɛ ja ram pɛti, 'bɛ i 'da ngue mfadi i ja yá ts'oqui, nɛ 'bɛh mí'da ngue hinga mfadi i ja yá ts'oqui jague'bɛ da zɔn ra pa da thɛnba yá ts'oqui.

²⁵ Nɛ ngutho nangue ran hocjá'i i ɔt'a n'da, mfadi nangue yɛ ja'i. Nɛ nu'bɛ him 'bɛxque mfadi, pɛ m'ɛjua da fadi, nguetho hingui sá da 'yagui.

6

¹ Nu'ɛ yɛ 'yɛhɛ bí 'bɛpɛ, da numansu ɛ yá hmu to i ɔrpa yá 'bɛfi. Nɛ nu'bɛ din jabɛ da 'yɔt'e, njon di c'aman'ɛ nangue Ojɛ nɛ njon di c'aman'ɛ rán xádi Ojɛ.

² Nɛ nu'bɛ yɛ 'yɛc'yɛi ɛ yá hmu yɛ 'yɛhɛ, pɛ guexta'a da numansu ɛ yá hmu nɛ hin da zani ngue'bɛ mbɛni din cuhɛ ɛ. Pɛ man'da da bɛni da mbɛpi xɛn ho, nguetho rá mí'yɛc'yɛiui da mbɛpi, nɛ di huɛc'a rá hmu. Dami xɛnba na ram hma, nɛ thocpa thofo gui bɛnba ɛ.

Xɛn ngu dí tqhmbɛ nangue rá 'bɛfi Ojɛ nguetho i hurca ma mbɛihɛ

³ Pɛ i 'bɛ'i 'da yɛ xɛnbate n'dan'yo ram hma in xɛnbate, nɛ hin din thɛui a rá m hma ma Hmuhɛ ra Jesucristo ngue majuaɛni di zɛrca ma mbɛihɛ, nɛ hin din thɛui a ram hma ga dáp ma mbɛihɛ Ojɛ.

⁴ Pɛ nu'ɛ, bi ɛ't' yá mbɛi nangue ran 'yɛts'i, nɛ nte i padi. Nɛ ɛmmɛ honi di dunba yɛm hma guepɛ i fɛpɛ ran ts'ɛya, ran heque, ran ts'ante, ran t'ɛt'ate, 'bɛ'a gátho im bɛn rá mbɛi.

⁵ Nε nu'ɥ thocpa tho din sui n'da ngu n'da ɥ, gue'ɥ bin ts'on yán 'yomfɛni, nε hingui sä da badi ndana a majuani. Nε im bɛni xɥn ngu ra mbɛti da dɔha nanguε rá 'bɛfi Oja. Pɛ o gui ɔhmbɥ a i man ɥ.

⁶ Pɛ majuani xɥn ngu dí tɔhmbɥ nanguε rá 'bɛfi Oja, i hurca ma mbɛihɥ, nε dí 'bɛmanhohɥ nanguε Oja.

⁷ Nguetho nte bá hɔhɥ 'bɥ mám 'bɥhmbɥ ua ja ra ximhɔi, nε nte da zä ga hɔxhɥ 'bɥ bi zɔn ra pa ga tuhɥ.

⁸ Pɛ hin da du ma mbɛihɥ 'bɥ zí ts'utho dí pɛs'hɥ yɥn ts'ihmɛ nε yɥ he.

⁹ Pɛ nu'ɥ to'o in nde dim mɛmbɛti, hingan ts'ɔrpɥ thoho da thät'i da 'yɔt'a ra ts'oqui. Nε tengu'bɥ da mbanthu't'i rá mbɛi, nε man'da man'da nín xandi 'bɛ'a gätho da bɛn rá mbɛi. Pɛ ndetho din ɯnbazɛhɛ, nε din tonto rá mbɛi 'bɛ'a gätho honi, nε gue'ɥ yán t'ɔt'e ní zo bɥ ja ram 'bɛdi.

¹⁰ Nguetho nu'bɥ 'bɥ a n'da ɛmmɛ in nde ra mbɛti, gue'a ní mbɛdi gätho yɥ ts'oqui bɥ rá mbɛi a. Nε nu'a ní ho ra mbɛti ɥ 'da, bi 'uepɥ rá 'yu Oja, nε di ɯnba zɛhɛ rá mbɛi nanguε ra dumbɛi.

I ɔt' ra hogatuhni nanguε Oja a ra Timoteo

¹¹ Pɛ nu'i gra Timoteo, rá mbɛfi'i Oja, dami 'uegue nanguε yɥn ts'o i mangua. Pɛ gui hyumbi gui tɛn'na ran ho, nε hɔnt'a Oja guim bɛni da mbäx'i'i, nε gui huɛc ni mija'ihɥ, nε hingan xɔmbɛi, nε din ja ni yembɛi.

¹² Xɥn ngu yɥ ja'i bi 'yɔ 'bɥ gmím ma xɥn ho ni t'ɛc'yɛi. Nε ngutho ya gui hyut'anzambɛi gui tɔha, tengu'bɥ n'da ra dofai i hät yɥn ɯnbi ngue da dɔh ran sui. Jananguε'a da zä guim bɛnt'i xɥn ho a ra te ma'da'yo, gue'a í zon'na a.

¹³ Nε guim bɛni Oja in nu i, nu'a di un yá te 'bɛ'a gätho i 'bɛi. Jananguε'a gui hyut'anzambɛi nε hin gui su nin dɔte. Nε in nu'a ra Jesucristo ngue bi ma xɥn ho a majuani 'bɥ mí mba ma dapi ra Poncio Pilato.

¹⁴ Jananguε'a dí xi'i, jats'ɛditho gui ja'ts'i gätho ra 'bɛfi bin 'da'i, nte gui ts'oni, nε njon da man ran ts'o

nanguε'a bɥya. Nε gue'a gui 'yɔt'a ya, gue'bɥ go bi zɔn ra pa di nɛqui ma Hmuhɥ ra Jesucristo.

¹⁵ Nguetho nu'bɥ bi zɔn ra pa nts'änni, Oja ba pɛnhua ra Cristo mahɔn'a. Nε nu Oja mixte xɥn hotho, nε ɛmmɛ di johya, nε i 'dase ngue di manda. Nε nu'a Oja ra ts'ut'abi xinda gue gätho mi'da yɥ ts'ut'abi 'bɛi, nε nu'a ja rá ts'ɛdi xinda gue gätho mi'da ja yá ts'ɛdi.

¹⁶ Nε hɔnt'a Oja njam'bɥ da du. Nε ɛmmɛ di nɛc thoho hapɥ bí 'bɛi, njon da zä da hyäm bɥ, nε njongui sä da nu Oja. Nu'a ɛmmɛ i t'ɛspi nε da 'yuh rá ts'ɛdi mazai. Nε hɔnt'a gam bɛmhɥ a ya.

¹⁷ Dami xi'ɥ yɥ mɛmbɛti 'yɛc'yɛi, ngue'ɥ to i ja yá mbɛti ua ja ra ximhɔi, dami xifi hin din 'yɛts'i, nε xín da bɛni di muui yá mbɛti, nu'ɥ ts'ɔrpɥ thoho dim 'bɛdi. Pɛ dami xifi hɔnt'a Oja da bɛni, ngue di muui xɥn ho, nε da badi bí nɛxpɥ 'bɥ Oja gätho xɥn ho dí pɛs'hɥ, ndejɥ dan johyahɥ.

¹⁸ Pɛ dami xifi da 'yɔt' ran ho, nε man'da tengu'bɥ gue'a ná mɛmbɛti ɥ bɥya. Ngue hin din 'yɥya pɛ da gomhɥ yɥ ja'i 'bɛ'a pɛ'ts'i.

¹⁹ Nε nu'bɥ din jabɥ ga ɔthɥ, ga pɛs'hɥ 'bɛ'a majuani di muui, nε ga nuhɥ xɥn ngu rán japi Oja 'bɥ bi zɔn ra pa, nε majuani dam 'bɛmanhohɥ gätho yɥ pa mazai.

N'da ran zofo ran zɛgui

²⁰ Nu'i gra Timoteo, dami jamansu xɥn ho ra 'bɛfi nanguε ráh hma Oja bi 'da'i. Nε dami 'uegue nanguε'ɥ yɥm hma ɛmbi ní dɔn ran 'yomfɛni n'da, pɛ hingui ho ɥ. Säti thoho, nε n'dan'yotho ra 'yu i ut'a n'da. Nε nu'ɥ to'o bi dɛnni, bi 'bɛh rá 'yu Oja.

²¹ Nε nuya Oja di 'da ahɥ rá mate. Nε hɔnt'a dí xi'a ya.

2 TIMOTEO

Ná yoho ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Timoteo a ra Pablo

Ran zengua

¹ Nugä dra Pablogä, Oja bi zänni ma 'bäi'be a ra Jesucristo, ga xih yu ja'i a bi mam majuaŋi Oja, ngue di un ra temazaɪ ɤ to di dāp yu mbui ra Cristo Jesús.

² Dí pɛn'na ra sɔcuɔ gra Timoteo, dadí huɛc'a'i tengu'bɤ ma ts'unt'ɤ i. Nɛ dí äp Oja ma Tahɤ di 'da'a rá mate nɛ rán huɛcate nɛ da hyut'a ni mbui, nɛ ra Cristo Jesús ma Hmuhɤ.

Ra Timoteo da ma ran ho ma'da'yo nangue ra Jesucristo

³ Dí ɛmbä jamadi Oja 'bɤ dím bɛn'i, ra xui nɛ ra pa thocpa thoho, nguetho dí pādi guí ɛc'yɛi xɛn ho tengugä, ngue dá ɔt'ä ra 'bɛfi bi 'dacä Oja, nɛ nguetho mi ɔt'ɤ mam bombɔtahe 'bɤ maya'bɤ.

⁴ Dím bɛn'i gán zom 'bɤ mán xummi, nɛ bi dāh ni guidä. Nɛ ɛmmɛ dín nde ga nu i mahɔn'a, nɛ dín jagä ran johya xɛn ho 'bɤ ga nu i.

⁵ Dím bɛn'i ngue hingui yoho ni mbui. Pɛ guí ɛc'yɛi xɛn ho, tengubɤ na 'yɛc'yɛi ni ndɔmbe ra Loida nɛ'a ni mbe ra Eunice.

⁶ Janangue'a dín nde'e thocpa tho guim bɛni bi 'da'a rá ts'ɛdi Oja 'bɤ má cāx ma 'yɛ bɤ ni ya, nɛ dí xi'i gan ɛhya guí 'yɔt' rá 'bɛfi Oja bi 'da'i.

⁷ Nguetho nu'a rá Hogandahi Oja bi 'dajɤ hin di jajɤ dan suhɤ, pɛ di jajɤ ga huthɤ ran zambui, nɛ dan huɛjɤ n'da ngu n'dajɤ, nɛ ga sām zɛhɛ ma mbuihɤ.

⁸ Janangue'a o guí pɛs' ni sä guí mamp'a rām hmam ma Hmuhɤ, nɛ o guí su ngue dí ofädigä nangue Oja. Pɛ nɛ'i dami hyät'i guí sɛt yɛn ɤnbi tengu thohogä, nangue rām hman Oja guí ɔt'e. Nɛ Oja da mbäx'i'i.

⁹ Nɛ bi yanjɤ Oja nɛ bi mberca ma mbuihɤ, nɛ nubɤya bi xijɤ ga ɔrpahɤ rá 'bɛfi. Pɛ hin í yanjɤ a rá 'bɛfi Oja

dí ɔthɤ, pɛ bi yanjɤ 'bɤ má hāmhbɤ rá mate. Nɛ gue'a bi zān zɛhɛ Oja 'bɤ him maní 'yɔt' ra ximhäi, ngue da yanjɤ ra Jesucristo.

¹⁰ Nuya bi nɛqui a mán ts'änni, ngue bi nɛqui ma yāntehɤ ra Jesucristo, nu'a bi dāp rá ts'ɛdi ran dāte, nɛ bi jajɤ dán 'yohɤ rá 'yu ra te mazai. Nɛ gue'a i xijɤ rán ho ma'da'yo ra Cristo.

¹¹ Nɛ gue'a ram hma dá mangä, nɛ bá 'bɛngä, nɛ gue'a ram hma dá xānba ɤ yu ja'i hing yu judío.

¹² Janangue'a dí sägä ran ɤnbi ya. Pɛ hin dí pɛs' ma sä, nguetho dí pācä a to'o dí ɛc'yɛigä, dí pādi i ja rá ts'ɛdi da mbɛsca ma tegä ngue dá dāpi, ga pɔmanho 'bɤ rán zɛgui.

¹³ Nɛ nangue ran ho ma'da'yo dá xān'ni'i, dami thoqui guí 'yɛc'yɛi ra Cristo Jesús nɛ dami 'yɔt' ran huɛcate bi 'da'i.

¹⁴ Nɛ dami jamansu ran ho ma'da'yo i 'yo ni güenda, nangue rá Hogandahi Oja i 'bɤpɤ mbo ma mbuihɤ.

¹⁵ Guí pādi gātho bi 'ue'ɤ yu cu ngue yu mɛngu bɤ Asia, bi 'uegue nanguécä, nɛ ra Figelo nɛ ra Hermógenes.

¹⁶ Pɛ nu'ɤ gātho 'bɤpɤ rá ngu ra Onesíforo, Oja dí jap'ɤ. Nguetho nu ra Onesíforo xɛn ngu yu nidí bi mbäxcagui, nɛ him bi mbɛs' rá sä nangue yu cadena i thurcä.

¹⁷ Nɛ nu'bɤ mi zɔcuɔ Roma a, ɛmmɛ bi hyongui nɛ bi dīngui.

¹⁸ Nu ra Jesucristo di japi xɛn ho 'bɤ rán zɛgui ra pa, nguetho nu'bɤ mām 'bɤpɤ Éfeso, nɛ ɛmmɛ xɛn ngu 'bɛ'a gātho bi 'yɔrpɤ ngue bi mbäx rá 'bɛfi Oja bɤ a. Nɛ man'da guí pādi xinda guécä.

2

Ra hoga dofɤi nangue ra Jesucristo

¹ Pɛ nu'i tengu'bɤ ma ts'unt'ɤ i, gra Timoteo, dami hyä ra ts'ɛdi nangue rá mate bi 'da'a ra Jesucristo.

² Nu ram hma gá 'yɔde dá mangä, nɛ xɛn ngu'ɤ i man'a majuaŋi. Nɛ n'dat'a ram hma guí thocpa ra 'bɛfi mi'da yu

hocja'i, gui huan'ndu to'o da zä da xänba u mi'da.

³ Dami hyät yun unbi tengugä, nguetho gra hogadofai nangue ra Jesucristo.

⁴ Nu ra dofai hingui sä xtän hēti rá mbui, ngue xun ngu mi'da 'be'a gätho da 'yöt'e tengu mi'da yu ja'i thofo, janangue'a da zä da 'yöt'a i numanho rá hmu ngue bi cu't' ran dofai.

⁵ Nu'a to'o nde da dah ran t'ēni, pe hin da dā 'bu hin da 'yörpa yün t'ēdi a ran t'ēni.

⁶ Nu'a to dim pepu ja ra häi da zi a rá mbudi din ja, janangue'a da hyumbi da 'yöt' rá 'befi, ngue da badi rá mbudi i tase rá 'befi nangue rá mbui zehē.

⁷ Dami pađi 'be'a dí xi'i, Oja di 'yomfēni'i ngue 'be'a gätho gui 'yöt'e.

⁸ Thocpa thofo guim bēni i 'bu'a ra Jesucristo ya, bi dambēni 'bu mi du, ne nu'a n'da rám bom'beto ra David. Ne gue'a ram hma dí mangä a.

⁹ Janangue'a dí sä ran unbi ya, ne dí ofädi, tengu'bu drá ts'om'bäigä. Pe nu rám hman Oja hingui ofädi a.

¹⁰ Ne dí häti'i dí thocä a ra 'befi, madague'bu pa ma unguigä, dín ndepe ne'u dim pø u to'o gätho nthahni. Ne ga comhbu rá ts'edi mixte a ra Cristo, gätho yu pa mazai.

¹¹ Majuani a ram hma, ngue Nu'bu dí m bēmhbū tengutho 'bu 'darbu xcamá tuhū ra Cristo, da zä 'darbu dam 'būhmbū 'bu.

¹² Ne nu'bu dí häthū yun unbi, pe 'darbu ga comhbu bu ja rá ts'edi 'bu.

Pe nu'bu dí cōmhbu a ra Cristo, ne'a da gōnjū a.

¹³ Nu'bu hin dí ēc'yēihū gue majuani a, pe guexta'a majuani a, ne gätho da 'yöt'a bi ma da 'yöt'e.

Oja da numanho ra hogambēfi

¹⁴ Dami bēnba u bí 'būpu nanguē-hya yūm hman ya, nguetho in nu Oja u. Gui xifi hin din junt'i nanguē yūm hma. Nguetho sāti tho 'bu din junt'i, ndetho di u't'u to'o i øde.

¹⁵ Ne gan ēhya gan xädi nguetho gra hogambēfi nanguē a ram hma majuani. Damin 'yomfēni gui hyoni 'be'a

nam bōni n'da ngu n'da ram hma, ne gui pađi 'be'a pe u n'da ngu n'da yūm hma, ne gui pepi xun ho. Janangue'a da numanho Oja a guí øt'e, ne hin gui pes' ni sä.

¹⁶ Ne gui 'uegue nanguē yūm hma sāti thofo, nguetho nu'u hingui ho u, ne di japi ēmmē din ts'om'bäi n'da.

¹⁷ Ne nu'u yūm hma, tengu'bu ra sāsi din ndoqui, ne da 'ya rá ja'i n'da. Ngue tengu yūm hma i man'a ra Himeneo ne ra Fileto.

¹⁸ Nu'u bi 'uegue nanguē ram hma majuani, ne sä ēn'u ya bin ja ngue ya xun dambēni u yu 'yēc'yēi i 'bui. Janangue'a bi pärra yu t'ēc'yēi u da.

¹⁹ Pe nu rá 'befi Oja i ørpa yu 'yēc'yēi, hin da zä dim 'bedi, nguetho di jamansu u yu t'uhni Oja. Ne nu'u yu t'uhni Oja, ngue i man rá thuhu ra Cristo, i jatho da 'uepu ja ra ts'oqui.

²⁰ Ne nuju dyu 'yēc'yēihū, dí øthū tengu'bu dyūm pēfihū bu ja rá ngu Oja. Ne tengu'bu xun ngu yūm pēfi bí ja bu. Nu'u 'da yu oro, ne yu t'axi, pegue ra za u 'da, ne ra jahäi u mi'da. Nu'u 'da ēmmē pa nthoni, nu'u 'da hin ē mahyoni.

²¹ Nu'bu n'da ra ja'i da 'uesē bu ja ra ts'oqui, da gohi xun ho, tengu n'da ram pēfi i pa nthoni, da mba ma jamansu, ne da zä di pepi xun ho rá hmu bu ja rá ngu.

²² Janangue'a dami 'uegue nanguē yu ts'oqui di ho yu ts'unt'u, pe gan ēhya gui 'yöt' ran ho in nde Oja. Ne gui hyä ra ts'edi nanguē guim bēn Oja, ne din ja nin huēcate, ne n'dat'a guim bēmhbū u gä mi'da i ēc'yēi Oja, nanguē'u m'be't'e yu mbui.

²³ Ne gui 'uetho nanguē ran junt'i im man'u to'o hin din 'yomfēni, nguetho ja guepu da mbapu n'da ra sai.

²⁴ Pe nu yu 'yēhē ra Hmu hingui sä din sai, pe din ja yu yembui nanguē n'da ngu n'da u, ne din ēhya din xänbate, ne da hyät'i xun ho 'be'a da t'ørpe.

²⁵ Ne nu'bu 'bu'a n'da n'dan'yo im bēni, jante thofo gui 'yuti, xøhma tho Oja di japi di päh rá mbui, da zōni da

bá a majuani.

²⁶ Nε da din ran 'yomfɛni xɛn ho bɛya, nguetho da yɛni nanguε rɛ 'dihira zɪthu xɪbɛnt'i, mɪn nde a ra zɪthu xtá 'yɔrpa rɛ páhã.

3

I jatho dam fãhmbɛ nanguε'ɛ yɛ ts'om'bãi

¹ Nu'i Timoteo, dami paɖi 'bɛ'a din ja. Ba ɛpɛ yɛ pa xɛn hɛi, nguetho dim 'bɛh yɛ ts'om'bãi.

² Nguetho din huɛc zɛhɛ, nε hɔnt'a ra mbɛti da nde. Nε ná yɛt'a, nε din 'yɛzɛhɛ, nε din sante, da mbɛsta'a 'bɛ'a i xih rɛ ta nε rɛ mbe, nε hingui bɛn ra mate bi t'ɔrpe, nε hingui numansu Ojã.

³ Nε hin din ja yɛn huɛcate, nε njam'bɛ din hoh yá mbɛi, nε hɔnt'a go 'bɛ'a da xih yá mija'ihɛ, nε ɔzɛhɛ yá páhã zɛhɛ, nε njo'o to i su, nε i san'ɛ i ɔt' ran ho.

⁴ Nε yɛ zɛndatetho, nε hingam 'bɛ din 'yomfɛni 'bɛ'a da 'yɔt'e. Nε mbɛni ma guesɛ, nε di ho rán johya ra ximhãi xinda gue rɛ páhã Ojã.

⁵ I ja yɛn t'ɔt'e tengu yá t'ɛc'yɛi, pɛ hingui nde da hyɛn rɛ ts'edi Ojã ɛ. Pɛ gui 'uegue nanguε'ɛ.

⁶ Nε i pa bɛ ja yɛ ngu, i hãt' yɛ xisu, i xifi 'da'angu da 'yɔthɛ nguε'ɛ yɛ xisu hingui zaqui yá mbɛi, nguε'a xɛn ngu yá ts'oqui i tu. Nε man'da ní ts'ixpɛ ja ra ts'oqui.

⁷ Nε da 'yɔmanho 'bɛ'a gã ním hma da sifi nε thocpa tho din xãdi pɛ njam'bɛ da bá a majuani.

⁸ Tengu mi ɔt'ɛ ra Janes nε ra Jambres, nguε'a mim bɛdi ɛ, nε midín sɛhmbɛ ra Moisés, nguε rɛ pɔngahyã Ojã. Nε ngutho i ɔt' yɛn 'yohɛ ya, din sɛhmbɛ a ram hma majuani. Nε bi ts'on yɛn 'yomfɛni, nε bim 'bɛdi nanguε'a ra 'yu majuani.

⁹ Pɛ hingui ngu yɛ pa da hyãt'i, nguetho gãtho da t'uti nte ní mbat'ɛ yám hma, tengu bin jap'ɛ yɛ bɛdi nguε ra Janes nε ra Jambres.

Rán zɛgui ran zofo

¹⁰ Pɛ nu'i Timoteo, gá tɛnni 'bɛ'a dá xãn'na'i. Nε gui paɖi 'bɛ'a dãm 'bɛcã, nε gui paɖi hanja dá ɔt'ã a. Gui paɖi 'bɛ'a dí ɛc'yɛigã, nε gán nu njam'bɛ dán xɔmbɛigã. Nε gui paɖi ja man huɛcate.

¹¹ Nε gui paɖi ɛmmɛ bi mba ma ɛgui, nε gán nu 'bɛ'a mán ɛnbi dá hãt'ã. Nε gui paɖi 'bɛ'a gãtho dá thocã bɛ Antioquia, nɛpɛ Iconio, nɛpɛ Listra, nguε nu yɛn ɛcpi dá nugã. Pɛ Ojã bi yangui nanguε gãtho ɛ.

¹² Nε majuani dí xi'i, to'o gãtho da nde n'dat'a ra Cristo da dɛnni, da mba ma ɛcpi ɛ.

¹³ Nu yɛ ts'om'bãi nε yɛ hyãte, man'da man'da xɛn ts'o 'bɛ'a da 'yɔt'e. Nε 'da xtín hyãthoho.

¹⁴ Pɛ nu'i, dami thoqui 'bɛ'a gán xãdi, gui paɖi gue majuani a, gue gui paɖi to'o bi xãn'na'i.

¹⁵ Nε gue'bɛ go gmín t'ɛhni, gá pɛh rɛ t'ohni Ojã, i ja rɛ ts'edi bi bɛn'ni'i gá dɛp ni mbɛi ra Jesucristo, nε gán yɛni.

¹⁶ Gãtho rɛ t'ohni Ojã bi bɛnba Ojã nanguε rɛ mbɛi to'o bi 'yɔt'i. Nε mahyoni di jajɛ ga pɛhmbɛ 'bɛ'a rán 'yomfɛni Ojã, nε da xijɛ 'bɛ hinga gue'a dí ɔthɛ, nε gue'a dí pãrca ma mbɛihɛ a, nε da xãngahɛ ran ho ga ɔthɛ.

¹⁷ Jananguε'a nte di 'bɛ a rɛ mbɛfi Ojã, da zã bɛ da 'yɔt'e 'bɛ'a gãtho xɛn ho.

4

¹ Jananguε'a dí xi'i gra Timoteo, Ojã in nuɛ, nε ra Jesucristo, nu'a i jatho ba pengua da 'yɔt' ran ts'ɛt'abi, di juɛnbã ɛ 'bɛi nɛ'ɛ xɛn du. In nuɛ, jananguε'a ɛmmɛ dí xi'i:

² Dami mamp'a rãm hma, ɛmmɛ gan ɛhya guim ma, hɔnbɛ go hapɛ nε hɔnt'a go ní ora, pɛ guehma gui xifi n'da ngu n'da yɛ jã'i. Dami hɛcpa yɛ dɛdits'oqui, japi da 'yɛ'ts' yá ts'oqui, nε gui zɛrpa yá mbɛi bɛya. Nε jante thoho gui xãnbi nε hin gan xɔmbɛi.

³ Gui hyumbi nguetho ba ɛpɛ yɛ pa njon da nde da 'yɔ'a ram hma di hocpa yá mbɛi, pɛgue da zonh'nɛ mi'da yɛ xãnbate, da man ɛ 'da yam hma man'da di hosɛ.

⁴ Da goh yá mbúi nangue'a majuañi, nɛ da dɛn'nɛ yɛm hma him majuañi.

⁵ Pɛ nu'i thocpa thoho gan 'yomfɛni xɛn ho. Dami hyät' yɛn ɛnbi, dami ja'ts'i xɛn ho a ni 'bɛfi, nangue rán ho ma'da'yo ra Jesucristo.

⁶ Nɛ nugä, mi ts'ɛtho da zɔn ra pa da guah ran t'unni nangue ma te dadí un Oja, da zɔn ra ora ga pɔngä ua, ngue ga tu.

⁷ Bi gua a ran taha dá ɔt'ä ya nangue'a ran taha xɛn ho, nɛ bi gua a ra 'dihi dá ɔt'ä. Dá jamansu ma 'bɛfi nangue ma t'ɛc'yɛi dá ɔt'e.

⁸ Nɛ nuya bí jabɛ a ran ho di 'dacä ra hoga Inspector, ngue rán theui a ran ho dá ɔt'ä. Nɛ di 'dacä 'bɛ bi zɔn ra pa. Nɛ hinga hɔngdä, nɛ gätho ɛ mi'da gue i xɔnni ba ɛh ra Hmu, nɛ'ɛ gätho din t'un ran ho ɛ.

Bi mba ma bɛnbi ra Timoteo

⁹ Nɛ nu'i, Timoteo, dami 'yɔt' ra ts'ɛdi gua ɛcua n'dihi.

¹⁰ Nguetho nu ra Crescente bi mba bɛ Galacia, nɛ ra Tito bi mba bɛ Damacia, nu'a go ra Demas bi mbase bɛ ra hnini Tesalónica, ngue bi ho ra ximhäi in nu ya.

¹¹ Hɔnt'a ra Lucas dí 'bɛ'be ua. Bá si a ra Marcos 'bɛ guá ɛhɛ, nguetho ga hongua a.

¹² Nɛ dá pɛnh pɛ ja ra hnini Éfeso a ra Tíquico.

¹³ Pɛ nu'bɛ guá ɛhɛ, gua cɔngui ts'ɛ ma coto dá sopɛ Troas bɛ bí 'bɛh ra Carpo, nɛ'ɛ ma libro gua cɔngui ts'ɛ, pɛ man'da jats'ɛdi gua cɔnga yɛ sɔcuä hinga nt'o't'i.

¹⁴ Nu ra Alejandro ra 'yɔt'acobre, xɛn ts'o 'bɛ'a bi 'yɔrque. Oja di cospi nangue yɛn t'ɔt'e.

¹⁵ Damim fädi hin da 'yɔt'e'e tengu bi 'yɔrcä, nguetho ɛmmɛ bi gorca ma nde 'bɛ mán yä.

¹⁶ Nu'bɛ rá mbɛdi bi mba ma juɔngui njom bi mbäxcagui, pɛ gätho bi hyɛga thoho. Oja di punba ɛ.

¹⁷ Pɛ Oja dám 'bä'be nɛ bi zɛrca ma mbúi, janangue'a dá ja'ts'i dá man'a rá m hman bɛ bí 'bɛ'ɛ hinga yɛ judío. Nɛ

Oja bi mbäxqui bi yɔngui nangue yá nde yɛ zate.

¹⁸ Nɛ Oja da yɔngui nangue gätho 'bɛ'a xɛn ts'o, nɛ 'bɛx da zixca bɛ mahɛts'i bɛ di manda. Ga ɛspahɛ Oja gätho yɛ pa mazäi. Nɛ hɔnt'a gam bɛmhɛ a ya.

Yɛn zɛngua rán zɛgui

¹⁹ Dami zɛnguagui ts'ɛ ra Prisca, nɛ'a rá ndø, nu'a ra Aquila, nɛ'ɛ 'bɛpɛ rá ngu ra Onesíforo.

²⁰ Nu ra Erasto bí copɛ Corinto. Nu'a ra Tróximo dá sopɛ Mileto ngue xɛn ɛ.

²¹ Dami 'yɔt' ra ts'ɛdi gua ɛ 'bɛ hin ní yɛt' yɛ pa xɛn sɛ. I pɛnh'na ran zɛngua gätho yɛ cu i 'bɛcua, nu ra Eubulo nɛ ra Pudente, nɛ ra Lino, nɛ ra Claudia, nɛ gätho mi'da yɛ cu 'bɛcua, gätho i pɛnh'na ran zɛngua.

²² Nu ma Hmuɛ ra Jesucristo da mbäx'a ni mbúi, nɛ di 'da ahɛ rá mate Oja. Nɛ hɔnt'a dá xi'a ya.

TITO

Ra sɔcuɑ bi 'yo't'a ra Pablo bi mbɛnpa a ra Tito

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pablogä, dí pɛn'na ra sɔcuɑ i ja ua grá Tito. Nugä rá 'yɛhɛgä Oja, nɛ ma 'bäigä'be ra Jesucristo. Ga zɛdi da 'yɛc'yɛi ɛ bi huan Oja, nɛ da bɑ a ram hma majuaɲi, janangue'a da 'yɔt' ran hocja'i nangue Oja.

² Guehna dí ɔt'ä nguetho dín ndep ɛ ga comhbɛ ra temazai ngue bi ma majuaɲi Oja 'bɛ rá mbadi ra ximhäi. Nɛ nu Oja hingui sä da man ra fɛhni a.

³ Nɛ nuya bi zɔn ra pa ngue bi ts'änni da hman ran ho ma'da'yo, nɛ bi 'dac man t'ɛdi gam mangä, ngue guesɛ Oja ma yantehɛ.

⁴ Nɛ nu'i Tito, tengu'bɛ majuaɲi ma ts'unt'ɛ i, ngue dá ja i gá 'yɛc'yɛi. Nɛ dí äp Oja ma Tahɛ di 'da'a rán japi nɛ rán huɛcate, nɛ da hyut'a ni mbui, nɛ ra Jesucristo ma Yantehɛ.

Ipa nsifira Tito 'bɛ'a da 'yɔrpɛ Creta

⁵ Janangue'a dá soc'a bɛ ja ra häi Creta, ngue gui juadi hapɛ di 'bɛ'a ra 'bɛfi. Ngue gui huan'ndɛ yɛ ngɛrbi n'da ngu n'da yɛ hnini bɛ guí 'bui, ngue nu yɛ ngɛrbi nangue yɛ 'yɛc'yɛi, tengu dá xi'a mam'bet'o.

⁶ Gui huan'ndɛ to'o nte ma ts'oqui i thɛnbi, nu'a n'datho rá xisu i si, nɛ nu yá t'uhni bi dāp yá mbui Oja, nɛ hingui ɔt'a n'da ran tonto, xinga gue ram fɛ'ts'i i ɔt'ɛ yá t'uhni, janangue'a njon di yapi.

⁷ Nguetho nu yɛ ngɛrbi i 'yo yá güenda a rá 'bɛfi Oja. Janangue'a da thahni to'o hingui ɔt' ran ts'o, nu'a hin dín 'yɛzɛhɛ, nɛ hin dín cɛ, nɛ xín dim mihni, xín dín ndesui, xín dín siyate ngue ra mbɛti.

⁸ Nɛ da thahni to'o di säyaba yá mija'ihɛ bɛ ja rá ngu, nɛ di ho 'bɛ'a gätho xɛn ho. Nɛ dín 'yomfɛni ts'ɛ,

nɛ 'da ni huɛcthoho gätho, nɛ da numansu Oja nangue n'da ra hogambui, nɛ i sɛmzɛhɛ rá mbui hin dín tonto.

⁹ Nɛ dín zɛm bɛ ja ram hma majuaɲi, nangue ram hma dadín xähmbɛ, janangue'a da zä da xänba ɛ bí 'bapɛ, da mbäts'i. Nɛ nu mi'da bí 'bapɛ, ngue'ɛ di ɛcpa rá m hman Oja, di bɛnbi hapɛ di 'bɛ'ɛ, janangue'a da 'yɛc'yɛi.

¹⁰ Nguetho nu'ɛ to'o im ma da 'yɔthoho yɛn t'ɔt'e mi xi Oja yɛ judío maya'bɛ, i jatho da mba ma hɛcpi ɛ. Nguetho nte ní mbat'ɛ yám hma ɛ, nɛ i häte ɛ, nɛ i ɔt' yá pähä zɛhɛ.

¹¹ Nɛ hɔnbɛ go hapɛ i cɛrpɛ ja yɛ ngu, i ɛ't'ɛ gätho i 'bapɛ, nangue yám hmanɛ yɛ hyäte, ngue hingui sä da hma. Nɛ hɔnt'a ra mbɛti in nde.

¹² Nɛ i ɔt'e tengu mi man'a n'da yá mɛngu zɛhɛhɛ bɛ ra häi Creta, ngue n'da ra bɛsɔcuɑ, bi ma: “Zai yɛ ndɔbɛthani ɛ ma mɛnguhe ua, nɛ tengu yɛ zate ngue xɛn ts'o ɔt'ɛ, nɛ hɔnt'a da zi i honi, nɛ ɛmmɛ i dɛnhyɛi,” bi 'yɛna.

¹³ Nɛ majuaɲi bi man'a n'da yá mɛnguhɛ. Janangue'a gui hɛcpa ɛ, n'damhma da bɔmanho yá t'ɛc'yɛi ɛ i 'bapɛ.

¹⁴ Nɛ gui xifi hin da 'yɛc'yɛibi yám hman sɛ ɛ yɛ judío, nɛ xín da numan-sup yá t'ɛc'yɛi sɛ yɛ ja'i, gue'ɛ hinguin nde da 'yɔt'a majuaɲi.

¹⁵ Nu'ɛ to'o xɛn ho yá mbui, hɔnt'a xɛn ho im bɛni, pɛ nu'ɛ to'o hin bi dāp yá mbui Oja nɛ xɛn ts'o yá mbui, nu'ɛ, hin'yɛ 'bɛ'a numanho ɛ. Nguetho bin ts'on yán 'yomfɛni, nɛ him bi zä bi 'yɔ'a bi xi Oja 'bɛ mi zop yá mbui.

¹⁶ Nɛ nu'ɛ yɛ ja'i tengu ɛ, ɛna ngue i ɛc'yɛi Oja, pɛ n'dan'yo thoho yán t'ɔt'e, guepɛ ní fadi hingui ɛc'yɛi ɛ. Nɛ xɛn ts'o yá mbui nangue'a fɛsthoho 'bɛ'a sifi, hingui sä da 'yɔt' ran ho.

2

Ra Tito dín xänbate nangue ra hoganxädi

¹ Pɛ nu'i gra Tito, dami xänbi 'bɛ'a nín t'ɔt'e rán theui a ra hoganxädi.

² Nu yu zí ndø, dami xifi hin din iti, ne da 'yøt'e ngue da hnumansu, ne da bɛni xun ho 'bɛ'a da 'yøt'e, ne da 'yɛc'yɛi xun ho, ne da 'yøt' ran huɛcate, ne hin din xombui.

³ Ne'u yu zí bømbe, dami xifi da numansu Oja hapu din 'yo, ne njon di c'aman'u, ne xin dim mihni, ne da 'yuh ra hoga'yu.

⁴ Ne nu yu zí bømbe da xänba yu hmute di huɛc yu ndø ne yu t'uhni.

⁵ Ne da xänba n'da ran 'yomfɛni xun ho, hin din 'yomt'ɛni, ne di jamansu bu ja yu nguse, din ja ra yembui, ne da 'yøt'a da xih yu ndø, n'damhma njon da zä da man ran ts'o nangue ram hman Oja.

⁶ Ne nu'u yu ts'unt'u, gui xifi din 'yomfɛnise ts'u.

⁷ Ne nu'i Tito, dami 'yut'u mi'da 'bɛ'a gätho gui øt'e, ngue dim 'bamanho. Ne n'dat'a guim bɛni ngue gui xänbi 'bɛ'a majuaɲi, ne gui 'yøt'e ngue da hnumanho'i 'bu guin xänbate.

⁸ Ne ɛmme xtän ho 'bɛ'a gätho guim ma, n'damhma nte da thɪn'na nim hma. Ne da mbɛ'ts' yu sä to'o nde da zuju, ne hin hapu dí mbu'a 'bɛ'a da ma.

⁹ Ne'u yu 'yɛhe i 'buɸu, dami xifi da 'yøt'e gätho i xih yu hmu, ne hin da dɔti, ne mpähä thoho da 'yøt'a i sifi.

¹⁰ Ne hin da bɛpi 'bɛ'a pɛ'ts' yu hmu, pɛ da 'yøt'a gätho in numanho yu hmu. Ne nu'bu gätho din jabu da 'yøt'e, gue'a dí necmanho ram hma nangue ma yantehu Oja.

¹¹ Nguetho bi nequi rá mate Oja ngue in nde di pø'u gätho 'bucua ja ra ximhäi.

¹² Ne nu rá mate Oja di bɛngahu ga hehmbu ran ts'om'bäi, ne ga hehmbu ma pähä zehɛhu. Ne di bɛngahu ga samzehe ma mbuihu ne ga øthu ran hocja'i, ne gan numansuhu Oja gätho yu pa dí 'buhmbu ua ja ra ximhäi.

¹³ Ne di bɛngahu ga tømhbujä gue'bu bi nequi a ran johya dí tømhbujä, ngue di nequi a ma Ojahu ra Jesucristo tate tho rá ts'edi, ne ma yantehu a.

¹⁴ Ne bin däsɛ a ngue di 'bercahu gätho man ts'om'bäihü, ne da mberca ma mbuihu, da 'yøt'e ngue yu t'uhni

zehɛgahu Oja, ne di ɛhyagahu nangue ran ho ya.

¹⁵ Ne guehna i ja ua gui xänba buya. Dami xänbi, gui 'yomfɛnip yu cu, ne gui hecpi, nguetho bin 'da'a ran t'ɛdi xun ho gui 'yøt'e. Ne o guidi japi da mbesta'a nim hma.

3

I sih ra Tito nda'a nín zofo da xänba yu 'yɛc'yɛi

¹ Ne nu'i gra Tito, dami bɛnba u yu cu ngue da numansu ra ts'ut'abi, ne'u yam fäts'ihu ra ts'ut'abi gätho da numansu. Ne hin da 'yørpa ram fɛ'ts'i, pɛgue mpähä thoho da 'yøt'e 'bɛ'a gätho xun ho.

² Ne gui xifi njon ga c'aman'uhü, ne hin dan junthu, pɛ ma pähä zehɛhu da thɛcpahu. Ne din jaju ra yembui nangue gätho yu ja'i.

³ Guim bɛmhbu ngue neju dán tontohu mám'bet'o, ne mi jase man t'ɛdihu, neju dán hyäzehɛhu, ne gätho dán 'yɛhehu rá ts'oqui ra ximhäi. Ne dá 'bɛh ma pahu nangue man ts'om'bäihü dá øthu, ne dá seyabahü ma mija'ihu. Mí ts'anju ne xim mí santehu.

⁴ Pɛ bi zøn ra pa bi nequi rá mate Oja ma yantehu, ngue bi 'yørpa ran huɛcate u yu ja'i.

⁵ Ne bi yanjü Oja. Pɛ hin nangue yun t'øt'e xun ho dá øthu, pɛ bi yanjü nangue rán huɛcatesɛ 'bu má ømanhohu a. Bi 'daju ra 'da'yote 'bu mi mberca ma mbuihu, ne dí 'buhmbu ma'da'yo nangue rá Hogandahi.

⁶ Ne bi 'daju xun ho rá Hogandahi n'youi xun gu rán japi ne rá ts'edi nguetho ra Jesucristo ma yantehu a.

⁷ Ngue bi hogahu nangue rá mate, janangue'a 'darbu dam 'buhmbu nangue ra temazai, ne gue'a dí tømhbujä a ya.

⁸ Ne gätho majuaɲi na im mangua. Gui hyah ni mbui gui xänbi xun ho yu 'yɛc'yɛi 'buɸu, janangue'a da bɛni ɛmme da hyumbi da 'yøt'a ran ho. Nguetho xun ho a, ne da mbäx yu mija'ihu buya.

⁹ Pɛ o guidín junthɛ nangue'ɛ yɛm hma nte ní mbatho, nɛ hinguin junthɛ nangue 'bɛ'ɛ yá thuhu ɛ yɛm bombøta maya'bɛ. O guidín sɛhmbɛ nangue yɛn t'ɛdi midí un Ojɔ yɛ judío, nguetho sãti thofo 'bɛ dán sɛhmbɛ ɛ.

¹⁰ Nu'bɛ 'bɛ a n'da n'dan'yo yɛm hma im ma ní dɛp'ahɛ yɛn junt'i, dami hɛɕpi. N'dandɪ o yondɪ gui hɛɕpi. Pɛ nu'bɛ hin da 'yøde, gui hyɛthohɛ a.

¹¹ Nguetho nu'a xi'ahɛ yɛm hma ní dɛp'ahɛ yɛn junt'i, xí bøm bɛ ja rá 'yu Ojɔ a, nɛ øt' yɛ ts'oqui, nɛ da nuse bɛ 'bɛ'a xí 'yør bɛya.

Man'da i xih yá amigo ra Pablo

¹² Dí ɛna ga pɛnhna ra Temio o gue ra Tíquico. Nu'bɛ bi zøm bɛ, 'yørqui ts'ɛ ra mate gua ɛ'a n'dihi, dan c'at'ui bɛ ra hnini Nicópolis. Nguetho dín nde dam 'bɛhmbɛ bɛ 'bɛ bin ja yɛ pa xɛn sɛ.

¹³ Dami fãts'i xɛn ho a ra Zenas, nu'a im pøngahyɔ nangue yɛn t'ɛdi. Nɛ'a ra Apolos, dami zɛdi da dɪn'a mahyoni ngue da hyɔx 'bɛ bi mbɛ bɛ n'danni.

¹⁴ Nguetho nu yɛ cu da bɔdi ngue dim pɛfi xɛn ho nangue yá 'bɛfi zɛhɛ, n'damhɛma da zã da mbäx ɛ mi'da di 'bɛ'a mahyoni.

¹⁵ Dami zɛngua gahe ts'ɛ ɛ bí 'bɛpɛ, ngue'ɛ ma mi 'yɛc'yɛihɛ, ngue 'da xtán huɛɕtahɛ. Nɛ dí äp Ojɔ da 'yɛnts'ahɛ rán japi gätho ahɛ. Nɛ hønt'a dí xi ahɛ ya, nɛ hønt'a gam bɛmhɛ a ya.

FILEMÓN

Ra sɔcuɔ bi 'yo't'a ra Pablo bi mbɛnpa a ra Filemón

Ra Pablo bi 'yorba ra sɔcuɔ ra Filemón

¹ Nguä drá Pablogä dí ofädigä nangue ra Cristo Jesús. Dí ot'ä'be ra sɔcuɔ ra Timoteo, nɛ ga pɛn'na'be ma amigo'a'be grá Filemón, man 'yohɛ i nangue rá 'bɛfi Ojɔ.

² Nɛ dadí zɛngua'be yɛ 'yɛc'yɛi ngue zai dim pɛti bɛ ni ngu, nɛ ma cuhɛ ra Apia. Nɛ dadí zɛngua ra Arquipo man 'yohɛhɛ dín yámhbe rá 'bɛfi Ojɔ.

³ Nu Ojɔ ma Tahɛ nɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo di 'da'ahɛ rá mate nɛ da hyut'a ni mbɛihɛ.

Rán huɛcate nɛ rá t'ɛc'yɛi ra Filemón

⁴ Nɛ nu'í ma zɛ cu mahuɛqui i, nu'í grá Filemón, dadí undä ra jamadi nangue'e nu'bɛ dí yá'be Ojɔ.

⁵ Nguetho dá øde 'bɛ'a guí ørpɛ guí 'bɛhmbɛ, ɛmmɛ i ja nin huɛcate nangue yá t'ɛhni Ojɔ bɛ. Nɛ dí øde ngue i ja ni t'ɛc'yɛi xɛn ho nangue ra Jesús ra Hmu.

⁶ Nɛ dí äcä rá ts'edi Ojɔ ngue xɛn ngu yɛ ja'í da 'yɛc'yɛi ra Jesús nangue nim hma, nɛ da hyani 'bɛ'a gätho ran ho di 'dajɛ ra Cristo Jesús.

⁷ Gueczɛhɛgä ɛmmɛ dadí johya, nɛ i hu ma mbɛi nangue nin huɛcate, ma zɛ cu i grá Filemón. Nguetho xɛn ngu gá hyurpa yá mbɛi yá t'ɛhni Ojɔ.

Bi t'äp ra mate ra Filemón nangue rá 'yɛhɛ ra Onésimo

⁸ Nuya madague a i ja man t'ɛdigä nangue ra Cristo ngue xcá manda i,

⁹ pɛ man'da xɛn ho ga ä'a n'da ra mate tho gui 'yøt'e nangue ran huɛcate tho, ngue gui simanho mahøn'a na ni 'yɛhɛ ra Onésimo. Nugä drá Pablogä, ya xtán dɛc'yɛigä, nɛ dí ofädigä nangue rá 'bɛfi ra Cristo Jesús.

¹⁰ Dí ä'a ra mate nangue ra Onésimo, nu'a tengu'bɛ ma t'ɛhnigä nangue ra

Cristo, nguetho bi 'yɛc'yɛi ra Cristo nangue dá xicä ua ja ra fädi.

¹¹ Nu'ɛ 'da yɛ pa xɛ thogui, hin te madí muui ni 'yɛhɛ ra Onésimo. Pɛ nuya xɛn ho da 'yørcui.

¹² Nuya ga pɛn'nahɛ ra Onésimo bɛ guí 'bɛi. Nɛ nu'bɛ bi mba a, da du ma mbɛi, nguetho ɛmmɛ dím bɛn a.

¹³ Nɛ dín ndepe xtán gocua ra Onésimo, sä xtí zɛqui ts'ɛ, nguetho dí ofädigä, ngue dím mangä ran ho ma'da'yo, ngue tengu'bɛ da gue'a zɛhɛ xquí zɛqui.

¹⁴ Pɛ hin dín nde gam ma ngue da gocua 'bɛ nte guím ma, nguetho nu'a ran huɛcate jatho da bɛnɛ n'da, hin da t'ørba ts'edi n'da a.

¹⁵ Pɛ nu'a bi 'yøt'na bi 'dapɛ guí 'bɛi 'da yɛ pa, pɛ bi bømanho, nguetho bi hocpa rá mbɛi Ojɔ ya. Nɛ nuya gadín cuui mazai na ya.

¹⁶ Hin gui sini nangue ni 'yɛhɛ thoho pɛ gui sini nangue ni zɛ cu nangue ra Cristo, nguetho nuna ma zɛ cuhɛ mahuɛqui. Nuya man'da di nuui ya, nguetho hinga hønt'a ni 'yɛhɛ, pɛ ni zɛ cu nangue ra Cristo ma Hmuhɛ ya.

¹⁷ Nu'bɛ majuañi dadín amigoui xɛn ho, dami sin na ra Onésimo, tengu tho 'bɛ xquí sin zɛhɛgä 'bɛ xcá mbasɛgä bɛ.

¹⁸ Nu'bɛ ja 'bɛ'a bi 'yøt'e'e, uague i ja 'bɛ'a i tu'a'i, pɛ 'yo ma güenda ga juzehegä.

¹⁹ Nugä ga firmagä, drá Pablogä, janangue da fädi majuañi ga ju't'ä a rá güenda na. Janangue'a hingui hɛi gui sin ya nɛ gadín cuui. Pɛ nde'bɛ guin 'yomfɛni ts'ɛ, nguetho guengä dá ja'a'i gá tɛn a ra temazai 'bɛ gmí 'yɛc'yɛi ram hma dá xi'i.

²⁰ Nuya ma zɛ cu, 'yørcui ts'ɛ ra mate 'bɛ'a dí ä'a'i, nangue guín 'youi ra Hmu. Nu'bɛ gui 'yut nin huɛcate nangue ra Onésimo, da hyu ma mbɛi 'bɛ.

²¹ Nugä dá o't'ä a ra sɔcuɔ i ja ua ya, nguetho dí ɛc'yɛi ngue gui 'yøt'e 'bɛ'a dí xi'a'i. Nɛ dím bɛni hinga hønt'a dí xi'a'i pɛ man'da ran ho guim bɛnɛ 'bɛ'a gui 'yøt'e.

²² Dami hoqui ts'ɸ hapɸ sä dan säyagä bɸ, nɛ dami 'yäfɸ Oja nanguécä, nɛ Oja da 'yøt'e da xogagui, da zä ga mbagä bɸ, gan nu'ahɸ bɸya.

Yän zɛngua ra Pablo, nɛ bi ma da nu ran japi a ra Filemón

²³ Nuya dí ofädi'be ra Epafra, nɛ'a di zɛngua i. Nɛ nu'a i ofädi nangué bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo Jesús.

²⁴ Nu ra Marcos nɛ ra Aristarco nɛ ra Demas nɛ ra Lucas, nuya ma mimbɛfihe nangué rá 'bɛfi Oja di zɛngua i.

²⁵ Nɛ nu'a ma Hmuhɸ ra Jesucristo di 'da'ahɸ rán japi a, gätho ahɸ. Nɛ hønt'a dí xi a ya.

HEBREOS **Ra sɔcuɔ bi 'bɛnba yɥ** **'yɛc'yɛi, yɥ israel, ngue na** **yɔ ra hebreo ɥ**

Bin 'yusɛ Ojɔ nangue'a rá Ts'unt'ɥ

¹ Nu'bɥ maya'bɥ thofo 'dahmi ts'ɥ bɥ í 'yu'a rán 'yomfɛni Ojɔ, nɛ 'dahma 'dan'yo bɥ á xi'ɥ yá pɔngahyɔ. Nɛ gue'ɥ bi xi a mam bombɔtahɥ ɥ, gue dyɥ israelhɥ.

² Pɛ nuya rán zɛgui yɥ pa ya, bi jajɥ ga pɔhmbɥ xɥn ho Ojɔ ya nangue rá Ts'unt'ɥ bi zɔcuɔ dí 'bɥhmbɥ. Nɛ guesɛ a rá Ts'unt'ɥ í 'yɔt' Ojɔ gátho yɥ ximhái, nɛ bi zänni dim Hmu 'bɛ'a gátho i ja.

³ Nɛ ní 'yɛpɥ bí 'bɥ Ojɔ rá Ts'unt'ɥ tengu'bɥ rá thai ra hyadi, gue'a di jajɥ ga pɔhmbɥ a rán ho Ojɔ. Nɛ tengu 'bɥ rá sello, 'da angu da bɔni. Nɛ di 'yonse 'bɛ'a gátho i ja a rá Ts'unt'ɥ Ojɔ, nangue rá m hma i ja rá ts'edi. Nɛ nu'bɥ mí juasɛ bi hoga ma ts'oquihɥ ua, bi mbeng bɥ mahɛts'i 'darpɥ ní mandau i a tɛte thofo i ja rá ts'edi.

Man'da i ja rá ts'edi rá Ts'unt'ɥ Ojɔ xinda gue'ɥ yám 'bɛhni mahɛts'i

⁴ Nu rá Ts'unt'ɥ Ojɔ 'bɥ ya xí hogahɥ, bin t'un rá ts'edi xɥn ho xinda gue'ɥ yám 'bɛhni mahɛts'i. Nguetho ya rá Ts'unt'ɥ zɛhɛ Ojɔ a, i conhui rá ts'edi rá Ta xinda gue'ɥ yám 'bɛhni.

⁵ Nguetho:

Nu'i ma 'dats'unt'ɥ i, dí 'da a ni ts'edi ya, pɛ njám'bɥ bi t'ɛmp'ɥ yám 'bɛhni Ojɔ, pɛ hinda hɔnt'a rá Ts'unt'ɥ zɛhɛ. Nɛ:

Nugä dra Ta nangue ma Ts'unt'ɥ, nɛ xínga n'da rá m 'bɛhni Ojɔ bi 'yɛmbi.

⁶ Pɛ nu Ojɔ 'bɥ mambá si ua ja ra ximhái a rá Ts'unt'ɥ, nɛ bi 'yɛna:

Nu ahɥ gyɥm 'bɛhni mahɛts'i, gátho gui thandehɥ na ma Ts'unt'ɥ, bi 'yɛn Ojɔ. Nguetho nu'a rá Ts'unt'ɥ go da t'ɛspa a bɥ na nu Ojɔ.

⁷ Pɛ nu yám 'bɛhni mahɛts'i, i ɔt' Ojɔ yá 'yɛhɛ thofo ɥ, tengu mán t'o't'i:

ɛmmɛ i tih yám 'bɛhni 'bɥ i ɔrpa rá 'bɛfi tengu 'bɥ yɥn dahi, nɛ di juadi 'bɛ'a gátho hingui numanho Ojɔ tengu 'bɥ yɥ sibi, nangue rá ts'edi zɛhɛ Ojɔ.

⁸ Pɛgue bi 'yɛmp'a rá Ts'unt'ɥ Ojɔ: Nu'i gra Ojɔ, thocpa thofo gam manda zɛhɛ mazai, njám'bɥ dim 'bɛh ni ts'edi, nɛ guidí manda xɥn ho.

⁹ Nɛ bi 'yɛmbi:

Nu'i gra Ojɔ, ɛmmɛ gui numanho a ran ho, nɛ 'be xingui ts'ɥ gui nde gui nu a ran ts'o.

Janangue'a ni Ojɔgui man'da dá 'da'a ran johya

xinda gue'ɥ gátho mi'da ni cu gue ma 'yɛc'yɛi,

bi 'yɛmbi.

¹⁰ Nɛ bi 'yɛmp'a rá Ts'unt'ɥ a Ojɔ:

Nu'i gra Hmu, rá mbadi gá 'yɔt' ra ximhái,

nɛ gá 'yɔzɛhɛ 'bɛ'a gä bí ja mahɛts'i, bi 'yɛn Ojɔ.

¹¹ Nɛ nu'a ra ximhái dim pädi, nɛ mahɛts'i, pɛ nu'i gam 'bɥi mazai.

Gátho yɥ din ts'oni tengu'bɥ yɥ 'yahe.

¹² Nɛ tengu'bɥ di päh ní he n'da,

din jabɥ 'bɥ gá päh ra ximhái.

Pɛ nu'i njám'bɥ gam pädi gátho yɥ pa, nɛ njám'bɥ da gua'a ni te.

¹³ Nɛ, dami manda ua ja ma ts'edi ui, ja gue'bɥ ga ja i gui tap'ɥ gátho man suiɥ,

bi 'yɛmp'a rá Ts'unt'ɥ a Ojɔ. Pɛ njám'bɥ bi xi ɥ yám 'bɛhni Ojɔ tengu a.

¹⁴ Gátho yám 'bɛhni bí pɛnhua, tengu'bɥ yɥn dahi gue hin dí nuhɥ, i ɔt' yá 'yɛhɛ Ojɔ nanguejɥ to'o gátho nts'änni da hyɔn a ra te njám'bɥ da guadi.

2

Jatho ga ɥrpahɥ ra güenda a ní yɔnjɥ Ojɔ

¹ Pɛ nu'a rá Ts'unt'ɥ Ojɔ bi 'yurcahɥ rá 'yu Ojɔ, xinda gue ɥ 'bɛ'a mí hma maya'bɥ. Janangue'a man'da ɛmmɛ jats'editho ga jamansuhɥ a 'bɛ'a dí ɔhmbɥ ya, n'dahma hin ga 'bɛhmbɥ a, nɛ xín dam 'bɛhmbɥ bɥya.

² Nu'b_u mí man'ú yám 'behni Ojã u yán t'ɛdi Ojã maya'b_u, pɛ guehma bi nu ran unbi a rán säui a to bi mbesta a bi ma. Pɛ nu'a rám hma Ojã bi man'a rá Ts'unt'ú, man'da ja rá ts'edi a.

³ Janangue 'be xingui ts'ú ga ponj_u 'b_u hin dí ɛrpah_u ra güenda a rám hma mixte thoho. Nɛ gue'a ram hma ní yanj_u Ojã a. Nɛ rá mbudi bi manse ra Hmu 'b_u mim 'bucua ja ra ximhäi. Nɛ m'bejua bi xij_u u yá xädi gue bi 'yø a bi man ra Hmu.

⁴ Nɛ'a Ojã bi 'yudi majuani a ram hma 'b_u mí 'yøt' y_u hmɛpya nɛ xan ngu yán t'øt'e mixte. Nɛ'b_u mí 'daj_u ra ts'edi nangue rá Hogand_uhi, tengu mí ndese Ojã bi darcah_u. Nɛ gue'a í 'yudi majuani a ram hma.

Nu ra Jesús njuantho bin ja tengu thohogah_u

⁵ Pɛ nuna rá ts'edi Ojã gue dí mangä, hinga nan ja xan ho. Pɛ hinga gue'ú yám 'behni mahɛts'i di jap Ojã di manda b_u ja ra 'da'yo ximhäi 'b_u bin ja rá ts'edi Ojã xan ho b_u.

⁶ Pɛgue bi zän Ojã to'o di manda b_u, tengu bi si'a Ojã 'b_u mí t'änni 'be'a di 'yɛt'ui y_u jã'i:

'Be'a gue ɛ dí pɛhmbe gue ɛmmɛ guím bɛnje,
nɛ dy_u jã'i thohohe. Nɛ man'da guidí jamansuje.

⁷ Pɛ ja 'da y_u pa gá jaje him mí ja ma ts'edihe, xinda gue'ú nim 'behni b_u mahɛts'i.

Pɛgue gá sänni gui 'yɛscahe, nɛ gui 'dac ma ts'edihe.

Nɛ gá sänni ga mandahe 'be'a gätho i 'b_ui nɛ 'be'a gätho i ja gue gá 'yøt'e.

⁸ Nɛ gätho gá sän'nd_u mi'da 'be'a gä gá 'yøt'e gue da 'yɛc'yɛigahe, bi 'yɛm b_u män t'o't'i. Janangue'a hin'y_u 'be'a bi zänni gue hin ga mandah_u, nguetho bi 'yɛna: "Gätho da t'ɛc'yɛi u y_u jã'i." Pɛ hindaná nuh_u gue gätho da 'yɛc'yɛigah_u.

⁹ Pɛ hinda hønt'a ra Jesús, bin ja tengu män t'o't'i, bi t'ɛspa 'b_u mí du, bin t'un rá ts'edi. Pɛgue xín ja 'da y_u pa bin japi him mí ja rá ts'edi xinda gue'ú yám

'behni Ojã mahɛts'i. Janangue'a bi zä bi du nangue n'da ngu n'daj_u, nangue rán huɛcate Ojã. Nɛ nu'a ran däte bi nu, gue'a í t'ɛspa a.

¹⁰ Nu Ojã bi zän'nd_u gätho da hyonse. Nɛ bi nde bá si xan ngu yá t'uhni b_u ja rá ts'edi. Janangue'a xan ho a bi 'yøt' Ojã gue bin unba u yá Hmu, guep_u bi zä bi yanj_u xan ho.

¹¹ Nɛ nu'a ra hocpate nɛ'ú to'o mahoqui, nɛ n'dat'a y_u Ta. Janangue'a hingui pɛ'ts' rá sä a ra hocpate da 'yɛmbi yá cu u bi hoqui.

¹² Tengu män t'o't'i, bi 'yɛna:

Ga xi u ma cu gätho nangue'e,
nɛ ga ɛs'i'i nub_u ja rám pɛti ma cu,
bi 'yɛn'a ra Cristo.

¹³ Nɛ man'da bi man ra Cristo:

Dí tø'mi da mbäxcä Ojã.

Nɛ xø bi 'yɛna:

Dí 'bähmbe ua ya yá t'uhni Ojã bi 'daqui,

bi 'yɛn'a ra Cristo.

¹⁴ Nuj_u yá t'uhnigah_u a, dy_u jã'i thohoh_u, ngue i ja ma ngøh_u nɛ ja ma jih_u. Nɛ a ra Jesús bin jã'i nɛ bin ja rá ngøc'yɛi tengu thoho gah_u. Janangue'a bi zä bi du ngue í 'berpa rá ts'edi a rá hmu ran däte, ngue ra zĩthu.

¹⁵ Nɛ guep_u da zä di 'uecpa yá mbidi u to'o i su ran däte gätho y_u pa i 'b_ui.

¹⁶ Nɛ mfädi hinga gue'ú yám 'behni Ojã mahɛts'i bi 'yørpa ra güenda da yäni, pɛgue guenj_u dy_u 'yɛc'yɛih_u yám bom'betoj_u ra Abraham, nde Ojã da yanj_u.

¹⁷ Janangue'a nu ra Jesús njuantho bin ja tengu thoho gah_u, bi bɛni 'be'a gätho dí m bɛmh_u, bi zä 'be'a gätho dí säh_u. Nu'b_u hin xtín jab_u, hin xtán zä xtí huɛgah_u, hin xtán zä xtí juah rá 'bɛfi Ojã gue bi hoga ma ts'oquih_u. Gue'a í t'ɛmbi bim hmumbäjä a.

¹⁸ Nɛ nuya da zä da mbäxcah_u to'o i ts'ä nangue yán unbi, nguetho nɛsɛ a bi ts'ä nangue yán unbi, nɛ bi hyät'i.

3

Nu ra Jesús man'da sä da t'ɛspi xinda gue'a ra Moisés

¹ Nuya, ma hoga cu ah_u, gue bi huan'nah_u 'darpu dam 'b_uhmb_u b_u mahęts'i a Oja. Dami 'y_ohmb_u ya nangu ra Jesús, nu'a ra p_ongahya n_e ra hocpate nangu rá 'yu Oja dí t_enhd_u.

² Nu ra Jesús bi juah rá 'b_efi bi un'na Oja, tengutho ra Moisés bi juah rá 'b_efi gue bi jamansu _u n'dam'b_ui y_u t'uhni Oja.

³ P_e nu ra Jesús man'da sä da t'ęspi xinda gue'a ra Moisés, tengu thoho ra ta b_u ja n'da ra ngu man'da da t'ęspi xinda gue'_u y_u t'uhni.

⁴ P_e madague'b_u i _orpa rá 'b_efi Oja _u y_u ja'i, tengu bi 'y_ot' ra Moisés, p_e nu'a Oja i _oz_eh_e g_atho rá 'b_efi.

⁵ Nguetho rá 'y_eh_e Oja a ra Moisés, n_e bi ja'ts' rá b_efi bi jamansu g_atho y_u t'uhni Oja maya'b_u. N_e nu rá 'b_efi ra Moisés bi 'yu i ts'_u a rá 'b_efi ra Cristo da 'y_ot' 'b_u bi z_oh_o.

⁶ P_e nu ra Cristo rá Ts'unt'_u Oja a, n_e bi ja'ts'i bim hmu nangu'e'_u n'dam'b_ui y_u t'uhni Oja. N_e guectah_u ya n'dam'b_ui y_u t'uhni gah_u Oja, 'b_u dadí thoctah_u dí p_ahmb_u majua_uni a, n_e'b_u dadí thoj_u a n_an johyah_u a ran ho dí t_omhb_u.

Da zin y_u t'uhni Oja da hyurpa y_u mb_ui

⁷ Janangue'a i _en'a rá Hogand_ahi Oja b_u ja rá t'ohni:

Nuya ra pa i jab_u ya in zo ah_u Oja. P_e _emm_e x_an ho 'b_u gui 'y_ohmb_u a i xi ah_u.

⁸ 'Yo gadí _ut' ni mb_ui h_u tengu bi 'y_ot'_u mí t_en ra Moisés, bi numan'utho Oja 'b_u mín 'yo b_u ja ra _uh_ai.

N_e bi z_a Oja _u y_u ja'i nangu 'b_e'a bi numanhos_e.

⁹ Nu nim bomb_otah_u bi 'y_orca ran ts'äte n_e bi numan'uthogui 'b_u nyote njeya mín 'yo b_u ja ra 'yu, madague'b_u bi nu x_an ngu y_an t'ot'e gue dá ut ma ts'edi, bi 'y_en Oja.

¹⁰ Janangue'a dán cuęg_a nangu'e'_u y_u ja'i, nguetho thocpa thoho i 'uegue nangu y_u mb_ui,

hin jam'b_u bi b_a a ra 'yu dá xifi, bi 'y_en Oja.

¹¹ Janangue'a _emm_e dán cuęg_a nangu'e'_u. Majua_uni dá ma, hin ga sing_a b_u ja ra h_ai _u ngue da hyu y_u mb_ui, bi 'y_en Oja.

¹² Ma zi cu ah_u, p_e dam f_ahmb_u. Xi'b_u n'da ah_u gui 'uehmb_u 'b_u din ja ah_u ra ts'omb_ui, gue gui 'y_ena hin gui nde gui 'y_ec'y_ei h_u Oja, i 'b_ui.

¹³ P_e n'da ngu n'da ah_u damim f_axh_u b_u ja ra hoga'y_u, n'da pa ngu n'da pa, janya i sä ga _ohmb_u a im ma Oja, y_u pa ya. N_e nu'b_u din jab_u gui 'y_oth_u, xínga n'da ah_u da hy_a ah_u y_u ts'oqui, gue di 'b_at'a ni mb_ui h_u.

¹⁴ Nguetho dí comhb_u a rán ho ra Cristo 'b_u dí thoj_u a ní hyu ma mb_ui h_u a, gue'b_u go rán z_egui tengu 'b_u rá mb_udi dá t_imhb_u.

¹⁵ Janangue'a i xij_u a rá t'ohni Oja ya: _emm_e x_an ho 'b_u gui 'y_ohmb_u a rá nde Oja gue in zo ah_u ya.

'Yo gadí _ut' ni mb_ui h_u tengu bi 'y_ot'_u 'da bi numan'_u tho Oja, bi 'y_ena.

¹⁶ To'o _u bi 'y_oh rám hma Oja n_e bi numan'_u tho. Ha hinga gue _u y_u ja'i bi y_an Oja nangu'e'a ra h_ai Egipto mín 'yoh_u ra Moisés.

¹⁷ N_e to'o bi un ra cuę Oja g_atho nyote njeya. Ha hinga guet'_u bi y_an Oja b_u ja ra h_ai Egipto, bi 'y_ot' y_u ts'oqui, janangue bi du b_u ja ra _uh_ai.

¹⁸ N_e to'o _u majua_uni bi t'ęmbi hin da hyurpa y_u mb_ui Oja. Ha hinga guet'_u him bi 'y_ec'y_ei Oja.

¹⁹ Gam b_emhb_u ya hanja him bi z_a bi zin Oja _u, nguetho him bi 'y_ec'y_ei Oja _u.

4

¹ Nuya i jatho ga suh_u, janya i ja y_u pa i xij_u Oja da zin_u b_u ja rá ngu ngue da hyurca ma mb_ui h_u. X_ohma ts'urb_u thoho hin da z_oni ga c_uth_u b_u.

² Nguetho n_ej_u bi sij_u a ram hma gue dí c_ut'a n'da, tengu bi sih y_u ja'i mí 'b_uh maya'b_u, gue'_u bin 'yoh_u ra Moisés. P_e nu'_u, him bi z_a í ts'im b_u a ram hma bi sifi, nguetho him bi nde bi b_a _u gue majua_uni a.

³ Pɛ nuju gue dí pəhmbu majuaɲi a ram hma, guenju gue ga cuthu bu da hyurca ma mbuihu Oja. Ne guepu him bi zä bi yut'u 'da, bi 'yɛn Oja:

Janangue'a dán cuɛgä nangue u, ne majuaɲi dá ma,

njam'bu ga singä u gue da hyu yá mbui, bi 'yɛn Oja.

Pɛ bi du'mi bi xih yu ja'i gue da zim bu 'bu mí jua a bi 'yot' ra ximhäi Oja, ne bin säya bu, bi hyu rá mbui zɛhɛ.

⁴ Tengu bi ma rá t'ohni gue nubu bi ma, gue:

Ná yoto ma pa bin säya Oja 'bu mí jua a bi 'yot' ra ximhäi.

⁵ Pɛgue bi xi'u buya nangue'u 'da mín 'yohu ra Moisés:

“Njam'bu ga singä u gue da hyu yá mbui,” bi 'yɛn Oja.

⁶ Pɛ guehma 'bui to'o din säya bu da hyu yá mbui. Pɛ hinga gue'u 'da bi sifi maya'bu, nguetho him bi 'yɛc'yɛi a ram hma.

⁷ Pɛgue bi 'yu Oja n'da ra pa mahon'a, gue ra pa i jabu ya, tengu bi ma ra David nangue u xun ngu yu jɛya xí thogui 'bu mí 'buh ra Moisés. Ne gue'a ram hma xí hmangua, gue ɛna:

Nuya ra pa i jabu ya in zo ahu Oja. Pɛ ɛmmɛ xun ho 'bu gui 'yohmbu a i xi ah.

'Yo gadí u't' ni mbuihu tengu bi 'yot'u 'da bi numan'utho Oja, bi 'yɛn'a ra David.

⁸ Nu'a ra Moisés bim pommi a ra Josué bi thoqui bi zix u yu ja'i. Bi säyabi bu ja a ra häi Canaan bi un Oja, bin johya bu. Pɛ nu'bu da gue'a ran johya bi man a Oja, hin xtá ma mahon'a Oja nangue man'da ra pa 'bu.

⁹ Janangue'a guexta'a i ja n'da ra xɛqui i juadi xun ho, guepu da hyurca ma mbuihu Oja, gue yá t'uhnigahu a.

¹⁰ Nu'u to'o da yut'i gue da hyurpa yá mbui a Oja, din säya nangue gätho yá 'bɛfi u tengu tho Oja bin säya nangue gätho rá 'bɛfi bi hyu rá mbui 'bu mí jua a bi 'yot' ra ximhäi.

¹¹ Janangue'a nde'bu ɛmmɛ ga ndehu ga cuthu bu. Hin ga ɔthu tengu u him bi 'yɛc'yɛi ram hma 'bu mí xi Oja.

¹² Pɛ nu'a rá m hman Oja dim pɛfi tengu'bu ra theni yoho yá hɛt'i, pɛ man'da i ja rá ts'ɛdi a xinda gue ra theni, ngue i sä da zörpu mbo ní mbui n'da, i urcahu 'bɛ'a gätho dí m bɛmhbu mbo ma mbuihu, 'bɛ'a majuaɲi dín nde ga ɔthu, ngue nda'a bi bɛngahu Oja, ne nda'a dá bɛnsɛhu.

¹³ Xinga n'da u bi 'yot'a Oja gue i sä da 'yapɪ 'bɛ'a mbɛni, gätho i paɲi, ne di nequi bu ja rá dá a to i hɛscahu ra güenda.

Nu ra Jesús ma hmumbäjähu xun ndoho rá ts'ɛdi

¹⁴ Nu ra Jesús rá Ts'unt'u Oja, i t'ɛmbi ma hmumbäjähu nguetho ma hocpatehu a. Ne bi zom bu mbo mahɛts'i. Ne i fäxcahu a gue i ja rá ts'ɛdi mixte. Janangue'a ga thoqui ga tɛnhdu a rá m hma.

¹⁵ Nu ra Jesús ma hmumbäjähu i paɲi hinga gätho dí häthu u dí sähu, nguetho bi zä 'bɛ'a gätho dí sähu. Pɛ hin jam'bu bi 'yot'a n'da ra ts'oqui.

¹⁶ Janangue'a hin ga suhu dan yahu Oja bu bí ja rá ts'ɛdi, nguetho di huɛgahu ne di pungahu, ne da mbäxcahu a ra ora dí homhbu a.

5

¹ Bi than'du 'da yu ja'i israel 'bu maya'bu ngue dim hmumbäjä. Ne da 'yäp'a Oja nangue gätho mí'da. Ne midí thocpa Oja u yá 'bɔts'e nangue u yu zu'uɛ bi tho, gue ní mba ma punbi yá ts'oqui yu ja'i.

² Ne nangue yu ja'i thoho u yu hmumbäjä, hinga gätho bi 'yot'e xun ho, ngutho u mí'da yá mija'ihu. Janangue'a bi zä janate tho bi hoc'u yu 'yambui ne yu 'yot'ats'oqui.

³ Ne jatho rá mbadi midí un Oja n'da ra 'bɔts'e ra mbäjä nangue yá ts'oqui zɛhɛ, tengu bi 'yot'e nangue yá ts'oqui yu ja'i.

⁴ Njongui sä da 'yot'e gue dim hmumbäjäɛ, ne hont'a Oja sä da huahna n'da ra hmumbäjä, tengu 'bu mí huahna ra Aarón.

⁵ Ne ngutho bin ja nangue ra Cristo, him bi manɛ gue dim hmumbäjäɛ, pɛ Oja bi un ran t'ɛdi gue dim

hmumbäjä, tengu bi ma rá t'ohni Ojä
'b_u mí 'y_εna:

Nu'i ma 'dats'unt' _u i,
dadí 'da'a ni ts'edi ya.

⁶ Nε bi 'yεmbi mahøn'a:

Nu'i gam mbäjä gätho y_u pa ya,
tengu ra hmεpya bi 'yøt' ra
Melquisedec,
bi 'yεn Ojä b_u ja rá t'ohni.

⁷ Nu ra Cristo 'b_u mim 'b_ucua ja ra häi,
zäi nan yaui Ojä, bi 'yäp rá mfäts'i da
däp' _u. Nts'edi bi mbafi nε bin zoni. Pε
bi badi ja rá ts'edi Ojä da yam b_u ja ran
däte. Nε bi 'yø Ojä 'b_u mí nde din unse
b_u ja rá pähä Ojä.

⁸ Nu'a ra Cristo, madague'b_u rá
Ts'ant' _u Ojä a, pεgue bin jä'i a,
janangue'a bi xänba yän ünbi 'bε'a dí
'yørpa rá pähä Ojä a.

⁹ Bin jab_u bi 'yøt'e, janangue'a bi zøni
bi jä'ts'i gätho rá pähä Ojä. Nε bi zä
bi un'na ra te mazäi gue to'o gätho da
'yεc'yεi a.

¹⁰ Nguetho bi huan Ojä a gue dim
hmumbäjä nangue dy_u 'yεc'yεih_u,
tengu ra hmεpya bi 'yøt' ra
Melquisedec.

Nts'utho 'b_u ga penj_u

¹¹ I ja xän ngu 'bε'a dín nde ga xi ah_u
nangue a bim hmumbäjä a ra Cristo.
Pε xän hεi ga xi ah_u nguetho hin guí
honi guí pähmb_u.

¹² Nε xän ngu y_u pa x_u thogui gue mí
ja ngue xquín xänbateh_u, pε guexta'a
i jatho da si ah_u _u yam hma hingui
hεi nangue Ojä. Nguetho gá cohi gán
'yambüh_u. I jatho guí sih_u ra xi'ba
tengu'b_u gy_u 'uεreh_u, nε hin guí häth_u
guí sih_u njuantho ran ts'ihmε.

¹³ Nε nu'a gnán ts'ihmεh_u ra xi'ba,
in ja tengu y_u 'uεre, nε hinda ná
pähmb_u 'bε'a ra te gue däm 'b_uhmb_u
njuantho.

¹⁴ Pε nu ran ts'ihmε xän ho nt'øt'e
nangue y_u dajā'i. Nε xän te yá mbui
nangue zäi dín 'yomfēni, janangue'a
pädi nda'a xän ho nε nda'a hingui ho.

6

¹ Janangue'a nde'b_u ga thoqui ga
homhb_u gue dan dajā'ih_u. Nde'b_u

hinga hønt'a ga mamhb_u a rá mb_udi
bi sängah_u nangue ra Cristo. Nde'b_u
hinga hønt'a ga mamhb_u gue ga päh
ma mbuih_u gue mí εna xtá hyoj_u, nε
hinga hønt'a ga mamhb_u ga dāp ma
mbuih_u Ojä.

² Nde'b_u hinga hønt'a ga mamhb_u
ram hma dan xixyāh_u, nε nangue
ran jäxa'yε, nε nangue da dāmbēni _u
xän du, nε nangue dín ja ran juānbi
'b_u rán zεgui, nde'b_u hinga hønt'_u
ga mamhb_u ya, nguetho dí pähmb_u
nda'a _u.

³ Mbähä ga thoj_u 'b_u da zä da xoc'a
ni mbuih_u Ojä, nguetho i ja mi'da.

⁴⁻⁶ Nguetho nu'b_u hin ga thohmb_u,
xøhma thoho da bēni da mbenc i 'da.
Nε nub_uya him man'dandī da nde ba
pengui mahøn'a. Nguetho nu'b_u mí
numanho n'dandī rán nεqui Ojä, nε
bi zāmanho a bi un Ojä, nε bin 'yoh_u
rá Hogandāhi Ojä, nε bi zāmanho a rá
hogamhma Ojä, nε bi bā i ts'_u rá ts'edi
a ra 'da'yo ximhäi dín ja. Pε nu'b_u
da mbengui, ya him man'dandī da zä
di hoc yá mbui mahøn'a. Nguetho im
bēni tengu'b_u da zä di cuat mahøn'a
b_u ja ra pont'i a rá Ts'ant' _u Ojä, nε di
japi dín thenda a ra Cristo.

⁷ Nguetho tengu'b_u n'da ra häi a
ra jä'i, n'dandī ngu n'dandī dín 'yε, i
pøt'e, nε i pøts'e 'bε'a pa nthuhu b_u. Nε
nu'a ra häi nu'b_u di japi dín ja 'bε'a
tup_u a ra mbēfi, da hyän rán japi Ojä
a.

⁸ Pε nu'b_u hin di japi da bøx'a 'bε'a
bi thup_u, nε hønt'_u y_u 'uini i ja b_u, nte
di muui 'b_u. Nε hin da hnumanho a
ra häi 'b_u. Nε nzεgui da mba nt'udi
nangue ra sibi.

Bi zqngba ma mbuih_u a ra Jesús, dí tømh_u a ran ho ya

⁹ Pε madague'b_u njab_u dá mamhbe,
ma zi cu ah_u, pεgue dí haxhe njuāni
gan jah_u tengu ra hogahäi, bin japi
bin ja xän ngu 'bε'a bi thup_u, nguetho
bi hoc'a ni mbuih_u Ojä. Nε xän ndoho
ran japi ba εhe, guin nuh_u.

¹⁰ Nguetho xän ho øt' Ojä ngue hin
di pumbēni a ra 'bēfi gá 'yøth_u, nε
ran huεcate gá 'yuth_u _u 'da ni cuh_u,

nangue rá thuhu Oja, ne nangue a guí òdahya ya.

¹¹ Emmé dí ndehe gui thojya gan xhyahya, n'da ngu n'da ahy, gue'bya go rán zεgui ra pa. Janangue'a da zōni gui hyamhbya 'be'a gātho guí tōmhbya.

¹² Hin dí ndehe da yandanyhyei thoho ahy, pε dami 'yōthya 'be'a mí øt'ya 'da 'bya mí badi majuañi a rām hma Oja, ne bi hyāt'i bi zet yá mbai, janangue'a bi hyān a ra herencia bi ma majuañi Oja.

¹³ Nu Oja 'bya mí xih majuañi a ra Abraham, bi ma majuañi nangue rá thuhu zεhe. Nguetho njo'o man'da xan ndoño rá ts'edi hinda hōnse a.

¹⁴ Ne bi 'yēn Oja: "Majuañi xan ngu ran ho ga 'da i, ne ga 'da i xan ngu nim bom'beto," bi t'εmp'a ra Abraham.

¹⁵ Nu ra Abraham bya bi hyāt'i bi dō'mi, janangue'a bi hyāni 'be'a bi xi a Oja.

¹⁶ Nu'bya 'da ya ja'i im ma majuañi 'be'a da 'yōt'e, i ndōnba rá thuhu Oja, ne ya him ma hyom mi'da yam hma dí hoc'a, nguetho i fadi majuañi a bi ma.

¹⁷ Ne'a Oja 'bya mí nde da 'yurcahya ngue majuañi a rām hma, bi man rá thuhu zεhe 'bya mí xihya ra herencia. Ngue guejya nts'ānni ga hāmhbya a. Janangue'a ga pāhmbya njām'bya di pā a bi xihya.

¹⁸ Janangue'a yoho bya dá pāhmbya, rām hmanse ne rá thuhu zεhe, ga pāhmbya hin dim fēhni Oja, pε majuañi da zinjya bya. Ngue guejya bá 'dahmbya bya mí ja xcá tuhya, dá bēnthya bya hapya da zinjya ya.

¹⁹ Janangue'a bi zinjya bya a ra Jesús, bi zāngba ma mbaihya bya mbo rá ngu Oja, njām'bya da hyεgahya.

²⁰ Nguetho m'bet'o bi yurpya a ra Jesús. Ne bi xi a Oja ngue bi hogahya ngue da numanhoya bya. Gue'a nam bōni ma hmumbājahya, ngue i 'bai mazai, tengu ra hmεpya bi 'yōt' ra Melquisedec.

7

Bim mbäjä ra Jesús tengu ra hmεpya bi 'yōt'a ra Melquisedec

¹ Nu ra Melquisedec bim hmuts'ut'abi bya ja ra hnini Salem, ne bim mbäjä nangue Oja mixtetho rá ts'edi. Ne nu ra Abraham 'bya mam bá tap'ya 'da ya ts'ut'abi, bin c'at'ui ra Melquisedec, bi t'äp rán japi Oja nangue a ra Abraham.

² Ne nu'a ra Abraham bya bi un'na ra Melquisedec a ná 'det'a gue xpí hyānba yān saihya, gue rán t'unni Oja a ná 'det'a. Ne nu rá thuhu ra Melquisedec nde da ma "ra hoga hmuts'ut'abi." Ne nde da ma gue "ra hmuts'ut'abi di hocpa ra sai," ne gue'a nam bōn'a rá thuhu rá hnini Salem.

³ Ne hinga mfadi to'o rá ta ra Melquisedec, o to'o rá mbe. Ne hinga mfadi nda'a rá 'ya, ne hinga nt'o't'i gue'bya mím 'bai o gue'bya mí du. Janangue'a tengu'bya rá ts'edi rá Ts'unt'ya Oja bya ín 'yu a ra Melquisedec, gue dim mbäjä gātho ya pa hōn'bya go njām'bya.

⁴ Janangue'a sä ga pāhmbya ya gue xan ngu rá ts'edi ra Melquisedec 'bya min ja, nguetho guesε ma ngarpa bōtahya ra Abraham bi un'na ná 'det'a bá tap'ya yān saihya.

⁵ Nu rán t'ēdi Oja bi xi ya yá t'ēhni ra Leví gue yá mbäjä ya israel, gue da hyācpa a ná 'det'a ya yá meni, madague'bya yām bom'beto ra Abraham ya, pε neεε ya.

⁶ Pε nu ra Melquisedec, madague'bya hingui conhui rá 'ya ra Leví gue ra Abraham, pε bi un'na ná 'det'a gue'a bá tayah ra Abraham. Ne nu ra Abraham, madague'bya xan ngu rá ts'edi bya nam bēn Oja, nguetho bi xifi majuañi da 'yōrpa a Oja. Pε man'da ja rá ts'edi ra Melquisedec nguetho bi t'äp a ran japi a ra Abraham.

⁷ Ne mfadi nu'a di jap'a n'da man'da ja rá ts'edi xinda gue'a pa ma japi.

⁸ Pε nu'ya yá mbäjä ra israel zai midin t'un'na ná 'det'a, pε ya ja'i ya, ne i tu ya. Pε nu man'da ra mbäjä gue ra Melquisedec, i mam bya ja ra t'ohni tengu 'bya i 'batho.

⁹ Ne da zä gam bεmhbya ya, gue gātho rá 'ya ra Leví, gue yá mbäjä ra israel, gue i äp'a ná 'det'a ya yá meni,

gam bɛmhɓa gue nɛ'u tengu'bɛ bin jut'u 'bɛ mí un'na ná 'dɛt'a xɛqui a ra Melquisedec a ra Abraham.

¹⁰ Nguetho da zä gam bɛmhɓa nangué ra Abraham, tengu'bɛ ya xɛmín 'yohɛ yám bom'bɛto 'bɛ mín c'at'ui ra Melquisedec, madague'bɛ hin nám 'bɛi.

¹¹ Bim mbäjä ra Aarón gue rá 'yɛ ra Leví, nɛ rá ngarɓa bɔta a ra Abraham a. Nɛ gue'u bim mbäjä ɛ nangué'u yɛ israel, tengu bi man yán t'ɛdi Ojä. Pɛ nu'bɛ da guehya yá 'bɛfi gue ní yɛn Ojä ɛ yɛ jä'i, him mi jatho xtí nɛqui man'da ra mbäjä gue n'dan'yo 'bɛ, tengu ra hmɛpya bi 'yu a ra Melquisedec, nɛ hin nangué a ra Aarón.

¹² Pɛ nu'bɛ mí mba ma pädi yɛ mbäjä, nɛ 'bɛ'a mí ɔt'e, nɛ ɛ yɛn t'ɛdi mí tɛnni, míjats'editho da mba ma pädi ɛ.

¹³⁻¹⁴ Bi 'yɛn ra t'ohni gue nu a man'da ra mbäjä gue ra Cristo a, bim 'bɛi nangué man'da rá ts'ɛnt'u ra Israel, ngue hing rá 'yɛ yɛ mbäjä. Nguetho mfädi xɛn ho gue ma Hmuɓ bim 'bɛi nangué rá 'yɛ ra Judá. Nɛ nte bi ma yán t'ɛdi ra Moisés, gue dim mbäjä a rá 'yɛ ra Judá.

¹⁵ Pɛ man'da gui pɔhmbɛ 'bɛ'a dá mangä 'bɛ guim bɛmhɓa nangué a ra Melquisedec, gue i udi tengu a man'da ra mbäjä, nu'a ra Cristo a.

¹⁶ Nɛ hin nangué ra 'yɛ bi man ɛ yɛn t'ɛdi da zä dim mbäjä a ra Cristo. Nɛ xín nangué ɛ yɛn t'ɛdi mí ma 'bɛ'a da t'ɔt'ua bi dɛn'na, nguetho him mán ts'änni zäi din ja ɛ. Pɛgue bi zä bim mbäjä nangué a rá ts'ɛdi a rá tɛɛ njam'bɛ da zä da guadi.

¹⁷ Gue'a bi man Ojä:
Nu'i gra mbäjä mazäi,
tengu ra hmɛpya bi 'yɔt'a ra
Melquisedec,
bi 'yɛn Ojä.

¹⁸ Gue'a án t'ɛ'ts'a ra 'yu gue bi ts'än maya'bɛ, nguetho mbɛ nte midí muui a.

¹⁹ Nguetho njom bi zä bi hocpa yá ts'oqui ɛ yɛn t'ɛdi bin t'un ra Moisés. Pɛ bi nɛqui man'da xɛn ho, gue i six-cahɛ bɛ bí 'bɛ Ojä.

²⁰ Nɛ man'da xɛn ho ra 'yu nangué ra 'da'yo mbäjä, nguetho bi manɛ rá thuhu Ojä 'bɛ mí un rán t'ɛdi a rá Ts'ɛnt'u.

²¹ Pɛ nu mi'da yɛ mbäjä 'bɛ mín t'un yá 'bɛfi, him bi hndɔnba rá thuhu Ojä. Nɛ nanguéhna ra hmumbäjä, bi manɛ rá thuhusɛ Ojä. Tengu bi mam bɛ ja rá t'ohni Ojä, bi 'yɛmp'a rá Ts'ɛnt'u zɛɛ: Nugä dra Ojä, dí manɛ ma thuhugä, nɛ hin ga pä a dí ma.

Nu'i gam mbäjä gätho yɛ pa mazäi,
tengutho ra hmɛpya bi 'yɔt'a ra
Melquisedec,
bi 'yɛn Ojä.

²² Nu ra Jesús, da zä di jä'ts'a n'da ran hoqui man'da xɛn ho xinda gue'a mí ja mam'bɛt'o, nguetho dim hmumbäjä mazäi a.

²³ Nu'u 'da yɛ mbäjä bi zɔni xɛn ngu mí 'bɛi, nguetho i tu, nɛ him bi zä bi thoqui hɔn'bɛ go njam'bɛ.

²⁴ Pɛ nu ra Jesús hingui tu, janangué'a njo'o man'da sä da hyɛnba rá 'bɛfi.

²⁵ Janangué'a da zä di hoqui xɛn ho ɛ to'o da zɔm bɛ 'bɛ Ojä ya, nangué a ra Cristo. Nguetho i 'bɛi mazäi, da zä thocpa thoho da 'yäp'a Ojä nangué ɛ to da zɔm bɛ.

²⁶ Njuɛntho ɛ gue'a ra Jesús a ma hmumbäjä dí homhɓ. Nguetho xɛn hotho a, nte in dupatesɛ him bi 'yɔt' yɛ ts'oqui, nɛ him bi hyɛnba yám 'bäi ɛ yɛ ts'om'bäi, nɛ man'da i pa nt'ɛspi gue i ja rá ts'ɛdi bɛ mahɛts'i.

²⁷ Nu yɛ jä'i 'bɛ mim hmumbäjä di thoqui da mbɔspa Ojä gätho yɛ pa, mbädi bi mbɔspe nangué yá ts'oqui zɛɛ, nɛ m'bɛjua yá ts'oqui yɛ jä'i. Pɛ nu ra Jesús him bi 'yɔt'e tengu ɛ, nɛ n'dandí thoho bi mbɔspa Ojä 'bɛ mí un rá tɛɛ, nguetho di muui mazäi a.

²⁸ Nu rán t'ɛdi Ojä bi man ra Moisés bi t'ɛmbi dim hmumbäjä ɛ yɛ jä'i thoho, pɛ him bi hyät'i bi jä'ts'u yán t'ɛdi Ojä. Pɛ nu'bɛ mí manɛ rá thuhu Ojä, bi ma gue dim hmumbäjä rá Ts'ɛnt'u zɛɛ. Nɛ nu'a gätho bi jä'ts'u yɛn t'ɛdi nɛ bi juadi, nte di 'bɛh ya. Nɛ gue'a rá m poniui a rán t'ɛdi Ojä bin t'un ra Moisés a ra Jesús.

8

Nu ra Jesús bin hocpate nangue ra 'da'yon hogui

¹ Bí 'bɸpɸ mahɛts'i a ma hmumbäjäɸɸ gue ma hocpateɸɸ, 'darpɸ ní man-dau i a tɸte tho ho rá ts'ɛdi. Nɛ guehna man'da jäts'ɛdi na dí xi aɸɸ.

² Nɛ dim mbäjä bɸ majuaɸi i pa nthɸnde Ojä bɸ mahɛts'i, tengu'bɸ ra nija bi 'yɸt' Ojä, nɛ him bi hyɸh yɸ jä'i.

³ Gätho yá hmumbäjä ɸ yɸ israel, bi ts'änni di un yɸ 'bɸts'e nangue ɸ yɸ zu'uɛ bi tho, nɛ mí'da. Janangue'a nɛ a ra Jesucristo ja 'be'a bi uni, nguetho nɛ a ra hmumbäjä a.

⁴ Pɛ hinga guecua ja ra ximhäi bim mbäjä a. Nɛ nu'bɸ xtín zɸɸgua ja ra häi, njam'bɸ xtán zä xtím mbäjä. Nguetho hing rá 'yɸ ra Leví a, nɛ hing yɸ zu'uɛ bi mbɸx'a, tengu bi man rán t'ɛdi Ojä bi man ra Moisés.

⁵ Nɛ nu'a ra nija bɸ midím pɛ ɸ yɸ mbäjä ua ja ra ximhäi, n'da ra hmɛpya tho ho gue 'be'a ɸrpɸ mahɛts'i. Nguetho bi sih ra Moisés 'bɸ mí dɸp'a ra nija: “Dami jamansu 'be'a gui jap'ɸ i ja bɸ, nɛ 'be'a gätho gui 'yɸrpɸ, tengu tho ho dá ut'a 'bɸ gmí 'bɸpɸ ja ra t'ɸhɸ,” bi 'yɛmp Ojä.

⁶ Pɛ nu ra Cristo bin t'un'na n'da ra 'be'fi ɛmmɛ man'da xɸn ho xinda gue'ɸ mí'da yɸ mbäjä. Nguetho din hocpate nangue ran hogui man'da xɸn ho 'be'a gätho i ma da 'yɸrcahɸ.

⁷ Nu'bɸ xtán zä xtí hocpa n'da a rá mbɸdi ran hogui, him mí jatho xtán ja a ná yoho ran hogui.

⁸ Pɛ nu Ojä him bi zä bi numanho yɸ jä'i nangue a ran hogui mí ja, pɛ guexta'a ndupate bɸ na nu Ojä ɸ. Janangue'a bi 'yɛna:

Da zɸn'a n'da ra pa

ga ɸt'ä n'da ra 'da'yon hoqui mahɸn'a nangue yɸ mɛ israel nɛ yɸ mɛ judá.

⁹ Nɛ hin din ja tengu ran hoqui dá xi ɸ yám bombɸta

'bɸ mambá jäcpɸ ra häi Egipto, nɛ dá jamansu.

Dá xifi xtí jä'ts'i, pɛ him bi hyät'i da 'yɸzɛhɛ man hoqui dá xifi, gue man t'ɛdi dá xi a ra Moisés.

Janangue'a him bi zä dá numanho ɸ, bi 'yɛn'a ra Hmu.

¹⁰ Pɛ nu ran hoqui ga ɸrpa yɸ israel 'bɸ m'bejua mí'da yɸ pa, din ja tengu gam mangä ya.

Ga un man 'yomfɛni bɸ ja yán 'yomfɛni ɸ,

nɛ ga japi mpähä tho ho da dɛngui.

Janangue'a da numanhogui, nɛ ga ɸt'ä gue yá Ojägä ɸ, nɛ din ja gue ma t'ɸhni zɛhɛ ɸ bɸya.

¹¹ Nɛ hinga hɸɛhi tho ho 'bo'o da xänba ɸ,

nɛ njon da sänbi gue da bɸqui,

nguetho gätho da bɸc zɛhɛ ɸ,

yɸ ngɸrpi o gue yɸ jä'i tho ho.

¹² Nɛ ga punbi nangue ran ts'o, nɛ him man gam bɛngä ɸ yá ts'oqui, bi 'yɛn Ojä.

¹³ In jabɸ a ra 'da'yon hoqui, nɛ gue'a í t'ɛmbi ra nyonhoqui a mí ja, gue ya bi juah rá 'be'fi a, nɛ ní mba bɸ dim 'bedi 'bɸ mí man na.

9

Nɛcua ja ra häi mí ja rá ngu Ojä, nɛpɸ mahɛts'i

¹ Nu'a rá mbɸdi ran hoqui, mí ja yán t'ɛdi nangue yán t'ɸt'e mí t'ɸrpɸ ja ra nija ua ja ra ximhäi.

² Nɛ nu'a ra nija bi t'ɸt'e, bin ja n'da ra cuarto rá mbɸdi, t'ɛmbi xɸn dɸxqui, guepɸ mí ja rán 'dɸgue yɸ lámpara, nɛ ra mɛxa gue i cɸx yɸ 'bɸxthuhmɛ.

³ Nɛ mí ja man'da ná yoho ra cuarto gue nubɸ mbo, mán joti n'da ra 'bɸt'e, guepɸ mí t'ɛmbi man'da xɸn dɸxqui.

⁴ Nɛ nubɸ, mí ja bɸ ra mɛxa ra oro guepɸ mí zɸ ra xɛca xiza yɸmanho. Nɛ a rá huada ran hoqui gue mán jots'i ra oro gätho yá hyo. Nɛ nubɸ mbo ra huada mí hɸrpɸ n'da ra xaro gue ra oro, mí o bɸ zi ts'ɸ ra hmɛ i t'ɛmbi ra maná. Nɛ a rá tɸhɸ ra Aarón gue bi 'dogui, nɛ ɸ yɸ xindo bi t'o't'a ra nyonhoqui, gue nu'ɸ yán t'ɛdi Ojä maya'bɸ.

⁵ Nε nu rán jo'mi ra huada, n'da ra xithe i t'ɛmbi ran ts'äya ram punbate. Nε mí tɔpɐ yoho yá pɔte ɐ yá mbädi Ojå mahɛts'i, mí com'pɐ mate ra xithe bɐ mí pa nsits'i ra ji dí m punba yá ts'oqui yɐ jå'i. Pɛ hinga xɔt'a ga xi ahɐ 'bɛ'a nam bɔn'ɐ gätho yɐ hmɛpya mí ja bɐ mbo ra nijå.

⁶ Bin jabɐ bi t'ɔt'e. Nu yɐ mbäjä thocho, thocpa thocho mí cɔrpɐ a rá mbädi ra cuarto, gue mí ɔt' yá 'bɛfi nangué ran dānde bɐ ja ra nijå.

⁷ Pɛ nubɐ ná yoho ra cuarto man'da xɐn dɔxqui, hɔnt'a ra hmumbäjä mí thopɐ, hɔnt'a n'dapa thocho i tho a n'da jɛya. Nε nu'bɐ mí yɔrpɐ, i thɛxpɐ rá ji yɐ zu'uɛ gue mí xixpɐ, nangué rá ts'oqui zɛhɛ 'bɐ rá mbädi, nε nangué yá ts'oqui yɐ jå'i 'bɐ ná yondj.

⁸ Nu'a rá Hogandahi Ojå di jajɐ ga pɔhmbɐ, ngue hin ní soc'a ra 'yu ní mba bɐ bí 'bɐ Ojå 'bɐ gätho mí t'ɔthocho ran dānde bɐ ja a ra nijå ua ja ra ximhäi. Nε gue'a n'da ra hmɛpya bi 'yu a ra 'bɔt'e mí corpɐ man'da xɐn dɔxqui, mí corpa bɐ ɐ yɐ jå'i.

⁹ Gätho ɐ yɐn t'ɔt'e mí t'ɔrpɐ ja a ra nijå, n'da ra hmɛpya thocho nangué a njuantho i jajɐ ya. Nguetho yɐn t'unni nε yɐ 'bɔts'e bi un'na Ojå, him bi zä bi hocpa bɐ mbo rá mbɛi ɐ mi ɔt'e. Janangué mí pa njorpi bɐ ɐ.

¹⁰ Nguetho hɔnt'a mí man yɐn t'ɛdi nangué yɐn ts'ihmɛ midí hoqui, nε midín xɛt'i. Pɛ nu'ɐ gue'ɐ da yɐn t'ɛdi gue i ja thi. Nε gue'a bi zän Ojå da 'yɔt'ɐ, ja gue'bɐ mam bá ɛh ra Cristo, ja bi nɛqui a majuaɐi ra 'yu ja rá ts'edi a bɛya.

¹¹ Gue ya bá ɛh ra Cristo, nε gue'a ma hmumbäjäɐ a, nangué ra 'da'yo nhoqui i ja ya. Nε nu'a ra nijå guepɐ dim pɛhna ra mbäjä ya, man'da xɐn ho, nε guepɐ majuaɐi bɐ. Nε him bi 'yɔt' yɐ jå'i, nguetho hing ra ngugua ja ra ximhäi a.

¹² Pɛgue mahɛts'i bɐ bi yɛt' na ra Cristo ya, tengu ra hmɛpya bi 'yuh yɐ hmumbäjä 'bɐ mí yɔrpɐ man'da xɐn dɔxqui. Nε ya hin di un yá ji yɐ t'ɛdɛ'yo o gue yɐ t'ɛndɔni, pɛ bi un rá jisɛ. Nε n'dandj thocho bi yɔrpɐ, nε bi

yɔnjɐ xɐn ho a.

¹³ Nu rán t'ɛdi Ojå bi t'ɛmbi xɐn ts'o ní ngɔc'yɛi n'da 'bɐ xí dā a n'da ra du. Nε bi ma jatho da mba ma c'uaspa rá ji ra toro nε ra dɛ'yo, nε rá 'bɔspi a ra t'ɛsundɔni gue bi t'upɐ ja ra sibi. Nε gue'a dí hocpa ní ngɔc'yɛi n'da a. Ja bi zä bi dānde Ojå ɐ bɛya.

¹⁴ Pɛ gam bɛmhɐ man'da ɛmmɛ i ja rá ts'edi a rá ji ra Cristo, bi mberca ma ts'on'yomfɛniɐ midí 'uegaɐ nangué Ojå, n'dahma da zä ga ɔrpahɐ rá 'bɛfi Ojå gue i 'bɛi. Nguetho hin'yɐ rá ts'oqui ra Cristo, nε bin unse bɐ 'bɐ Ojå, ra 'bɔts'e gue mazai di muui bɐ nam bɛn Ojå.

¹⁵ Nu ra Jesucristo bin hocpate nangué ra 'da'yon hoqui 'bɐ mí du. Janangué'a gätho bi mba mahoqui ma ts'oquiɐ, gue guejɐ mí tɛnhɐ rá mbädi ra yonhoqui. Hinga hɔngdahɐ, pɛ nε ɐ mí 'bɐ 'bɐ hin nán ja a ra 'da'yon hoqui. Nε nubɛya gätho bi zä dá comhɐ ran japi mazai gue bi xi Ojå ɐ bi zohni.

¹⁶ Nu'bɐ i man'a n'da to'o da zocpa ɐ 'bɛ'a pɛ'ts'i, pɛ 'bɛ da fadi 'bɐ majuaɐi bi du, ja da t'ɔt'a xi ma bɛya.

¹⁷ Hingui sä da t'ɔt'a xi ma 'bɐ i 'bɛtho, hinda hɔn'bɐ bi du.

¹⁸ In jabɐ bin ja 'bɐ rá mbädi a ran hoqui bi man Ojå, gue bin ho 'bɐ mí mba m'bänbi rá ji n'da ra zu'uɛ, ja bi fadi majuaɐi bi nu ran dāte bɛya.

¹⁹ Janangué'a nu'a ra Moisés 'bɐ mí xih rán t'ɛdi Ojå gätho yɐ mɛ israel, nε bi c'uaspa ra ji bɛya. Bi mit' ra thenga xidɛ'yo nε n'da ra t'ɛ'yɛza gue n'yoi yá paxi, nε bi gɔrbɐ ja ra dehe n'yoi rá ji ra t'ɛndɔni nε rá ji yɐ chibo, bi c'uaspa bɐ ja rá sɔcuɔ i man rán t'ɛdi Ojå, nε gätho yɐ jå'i bi mba ma c'uaspi a ra ji bɛya.

²⁰ Nubɛya bi 'yɛna: “Nuna ra ji, guehna dí hoc'a ran hoqui na, gue bi man Ojå nanguéjɐ. Nuya da zä di punga ma ts'oquiɐ,” bi 'yɛn a ra Moisés.

²¹ Nε nubɛya bi c'ua'ts' ra ji bɐ ja rá nijå Ojå, nε 'bɛ'a gätho mí ja bɐ mbo mí pa nthoni bɐ ja rán thānde Ojå, gätho bi mboxpɐ yɐ ji.

22 Ne i mam b_u ja rán t'ɛdi Oj_a, gue gue'a ra ji í hoc'ɥ 'bɛ'a gätho mí t'ɔt'e. Pɛ nu'b_u hin dim fän ra ji, hin'y_u ra punbi nangué ra ts'oqui, í ɛm b_u mán t'o't'i.

Í 'uec y_u ts'oqui a ím 'bɔts'e ra Cristo

23 Nu'a ra nij_a, n'da ra hmɛpya thoho mí ja ua ja ra häi, bi mba ma hoqui nangué ɥ y_u ji y_u zu'uɛ mí hma. Janangué'a bin ja ra 'bɔts'e man'da x_un ho gue dí hogah_u, tengu'b_u dy_u nijah_u majua_{ni} b_u mahɛts'i.

24 Ne hinga guep_u ja ra nij_a bi 'yɔt' y_u j_a'i i 'b_uh ra Cristo ya, nguetho y_u hmɛpya tho ɥ nangué a majua_{ni} rá ngu Oj_a. Pɛ ɛ guep_u mahɛts'i bi yat'i, i äp Oj_a ya nanguéj_u.

25 Nu y_u hmumbäjä y_u israel, jeya 'b_u njeya mí c_urp_u ja ra cuarto man'da x_un daxqui, midí un ra ji, pɛ hin rá jisɛ. Pɛ nu ra Cristo hinga thocpa thoho di un ra 'bɔts'e.

26 Xi'b_u xtín ja tengu y_u hmumbäjä, jeya 'b_u njeya midí un ra ji. Mí jatho x_un ngu y_u nidi xtán du ra Cristo 'b_u, gue'b_u go rá mb_udi ra ximhäi. Pɛ him bin jab_u bi 'yɔt'a. Pɛ nuya n'dandj thoho bi zɔcua ra Cristo gue bin unɛ bim 'bɔts'e zɛhɛ, gue í 'uecpa y_u ts'oqui y_u j_a'i. Ne guehya y_u pa gue dí j_a'ts'a mí hma mám 'bɛ't'o.

27 Tengu y_u j_a'i, nts'änni n'dandj thoho da du, nɛ m'bɛjua da nu ran juanbi.

28 Ne ngutho ra Cristo, n'dandj thoho bin uni bim 'bɔts'e, gue bi 'uecpa y_u ts'oqui ɥ x_un ngu y_u j_a'i. Ne m'bɛjua ba pengua da zin ɥ i tɔ'mi, pɛ hin dí 'yɛhɛ dí 'uec y_u ts'oqui mahɔn'a.

10

1 Nu'a ran t'ɛdi bin t'un ra Moisés nangué y_u 'bɔts'e bi 'yɔt' y_u mbäjä, n'da ra hmɛpya thoho nangué'a ran ho bá ɛhya. Ne hinga gue'a majua_{ni} ran ho a. Ne nj_am'b_u bi zä bi mba ma hocpi y_u ts'oqui ɥ mí ɔt' y_u 'bɔts'e, madague'b_u njeya 'b_u njeya midí uni.

2 Nu'b_u da gue'ɥ y_u 'bɔts'e xtán zä xtín hoc'ɥ, pɛ n'dandjtho xtí uni, nɛ xtá 'yɛ'ts'a ní un y_u 'bɔts'e 'b_u. Ne ya xtám

b_adi n'dandj thoho bi bo y_u ts'oqui b_uya.

3 Pɛ nangué y_u 'bɔts'e bi uni gätho y_u jeya, bi japi da bɛni gue in dupate tho y_u ts'oqui.

4 Nguetho hinj_am'b_u da zä di punba y_u ts'oqui n'da ɥ y_u ji y_u nd_ani nɛ y_u dɛ'yo.

5 Janangué'a bi 'yɛn ra Cristo 'b_u mí zɔcua ja ra häi, bi 'yɛmp'a Oj_a rá Ta: Hinga nju_antho gue'ɥ y_u zu'uɛ guí nde.

Janangué gá jaqui dán j_a'igä gue dam 'bɔts'egä, bi 'yɛn'a ra Cristo.

6 Ne hin gnán johya n'da ran t'unni gue y_u zu'uɛ bi t'up_u ja ra sibi, xínga gue'ɥ y_u 'bɔts'e nangué y_u ts'oqui.

7 Janangué dá ɛngä: “Bá ɛcä ya ga ɔt'ä ni pähä ma Oj_a i, dam 'bɔts'e zɛhɛgä,

tengu mán t'o't'i b_u ja nim hma,” bi 'yɛn'a ra Cristo.

8 Nu'a rá mb_udi bi mangua, hin nán johya Oj_a ɥ y_u 'bɔts'e gue y_u zu'uɛ bi t'udi nangué y_u ts'oqui n'da, madague'b_u gue'a bi man'a n'da rán t'ɛdi a.

9 Pɛ xɔ bi 'yɛm mahɔn'a b_uya: “Bá ɛcä ya gue ga ɔt'ä ni pähä, ma Oj_a i, gue dam 'bɔts'e zɛhɛgä.” Gue nde da ma, dí 'ueh ya y_u 'bɔts'e mí ja, nɛ din ja n_u man'da ra 'bɔts'e.

10 Nu ra Jesucristo bi 'yɔt' rá pähä Oj_a, gue bi unɛ rá j_a'i n'dandj thoho bi juadi. Janangué'a bi hogah_u Oj_a ya.

11 Nu y_u mbäjä y_u israel mí ɔt'ɥ y_u 'bɛfi gätho y_u pa, nɛ thocpa thoho midí un y_u 'bɔts'e, madague'b_u hinj_am'b_u mí sä di hocpa y_u ts'oqui n'da ɥ.

12 Pɛ nu ra Jesucristo n'dandj thoho bin uni bim 'bɔts'e nangué ma ts'oquih_u, pɛ him man'dandj din uni. Ne bí 'b_up_u 'darb_u ní mandauí Oj_a ya.

13 Ne guep_u bí 'b_up_u ya, gue'b_u go bi d_ap'ɥ y_un s_uih_u.

14 Nguetho nangué n'dandj thoho bin unɛ, janangué'a bi juadi bi hoc'ɥ to'o bi 'yɔt'e y_u mbɛti.

15 Guesɛ a rá Hogand_ahi Oj_a di jaj_u ga p_ahmb_u a mangua, 'b_u mí ma:

16 Nu ran hoqui ga ørpa yu ja'i 'bu m'bejua, din ja tengu na, ga bɛnba bu ja yu mbai ma pahä zehɛ, da ndese gue da dengui.

Nguetho ga un man 'yomfɛni bu ja yun 'yomfɛni u.

17 Ne xø bi 'yɛm mahøn'a:

Him man'dandi gam bɛngä yu ts'oqui, ne xinga gue'u yam fɛ'ts'i mi øt'u,

bi 'yɛn rá Hogandahi Oja.

18 Nangue Oja bi puna ma ts'oquihɛ, hingui sä ga unhdɛ mi'da yan t'unni di puna ma ts'oquihɛ.

Da zä ga sømhbu bu 'bu Oja

19 Ma zi cu ahɛ, gam bɛmhbu nangue a ra nyonhoqui mi ja, njo'o n'da ra ja'i thoho mi sä da yarpɛ man'da xɛn daxqui, ne gue'a i t'u'a ra 'bøt'e mi ndam bu. Pe nuya bi zä di cɛthɛ bu ja a rá ngu Oja mahɛts'i, man'da xɛn daxqui. Ne di cɛthɛ nangue a rá ji ra Jesucristo, bi hogahɛ. Ne hin dín suhɛ ya.

20 Ne di cɛthɛ nangue a ra 'yu ma'da'yo gue i 'bui. Nguetho bi 'uegahɛ ra 'bøt'e mi ndam bu ja ra goxthi, 'bu mi unse rá ja'i ra Cristo ya.

21 Nu'a ra Jesús, gue'a ma hmumbäjahɛ, nangueju gue yát'ahnigahɛ Oja.

22 Janangue'a mbähä ga sømhbu bu 'bu Oja ya, n'dat'a gam bɛmhbu majuani i ndejɛ. Nguetho bi mberca ma mbuihɛ nangue rá ji ra Cristo, hin gam bɛmhbu gue dín dupatehɛ yu ts'oqui ya. Ne tengu 'bu am 'be't'egahɛ a ra dehe xɛn güe.

23 Ne ga thoqui ga mamhbɛ a ran ho di tømhbɛ, hin ga suhɛ. Nguetho majuani di ja'ts'a rám hma bi xijɛ Oja gue di pøjɛ.

24 Mbähä dan xänbahɛ ga øthɛ ran huɛcate, ne 'da dán ɛhyadahɛ ga øthɛ a.

25 Ne hin ga øthɛ tengu øt'i 'da him mi søm bu ja mam pɛtihɛ. Pegue mbähä ga thoqui dam pɛtihɛ, ne dan xänbahɛ n'da ngu n'dajɛ. Ne man'da ga humbi ga øthɛ ya, nguetho ya mi ts'utho ba ɛh ra Hmu.

26 Pe nu'bu di ndese ga thoctahɛ yu ts'oqui 'bu ya má pahmbɛ a majuani, tengu'bu hin dá jamansuhɛ a ra 'bøts'e xtím pungahɛ. Pe ya hin'yɛ 'be'a man'da sä ga umhbɛ buya, gue di mba ma pungui ma ts'oquihɛ.

27 Pe hønt'a ra mbidi gan nuhɛ 'bu, gue ran unbi di co'ts'a Oja, nangue ra sibi nts'utho 'bu bi de, gue di jua u yun sɛihɛ Oja.

28 Gam bɛmhbu tengu ran t'ɛdi bin t'un ra Moisés, gue'bu 'bu a n'da i øt' ram fɛ'ts'i, ne di nequi yoho o gue hyu yu testigo gue bi nu, bi tho a ra ja'i buya, ne hin da mba ma huɛqui.

29 Pe ha hin dím bɛmhbu gue man'da nts'utho ran ts'ɛmbi ga nuhɛ 'bu dím bɛni ga nɛmhbu bu häi a rá Ts'unt'u Oja, ne di ɛmhbu nte di muui a rá ji xtí hoga ma mbuihɛ, ne'bu di numan'u tho a rá Hogandahi Oja gue mí ɛna xtí huɛgahɛ.

30 Pe di pahmbɛ a ra Hmu gue bi ma: "Nugä ma 'bɛfi ga ju't'i, ga un'na rá muui bi 'yøt'e." Ne bi 'yɛn ra t'ohni: "Da zɛmba yu t'uhnɛ Oja 'bu di thoqui da 'yøt' ra ts'oqui."

31 ɛmme nts'utho 'bu da dɛnba yu ts'oqui n'da a Oja bu ja ran juanbi, gue'a i 'bui.

32 Pe dami bɛmhbu 'be'a gá 'yøthɛ u yu pa xɛ thogui, gue'bu ja gmí tømhbɛ ran nequi. Xɛn ho gá 'yøthɛ, jante tho gá hyäthɛ yan unbi xɛn ndoho.

33 Ne 'da ahɛ bi mba nthenni ahɛ, ne bi mba ma un'ni ahɛ bu ja yu hmi yu ja'i. Ne mi'da ahɛ gue hin gá suhɛ da mba ma un'ni ahɛ 'bu 'darbɛ gmí 'yohɛ u bi mba ma unbi.

34 Ne hin gán suhɛ gue gá zɛnguahɛ u ni cuhɛ 'bäpɛ ja ra fädi, ne gán johya thohohɛ 'bu mi thən'nahɛ 'be'a gmí pɛs'hɛ. Ne gá pahmbɛ ja ahɛ bu mahɛts'i a man'da xɛn ho, gue da hyät'i mazai.

35 O guí ɛs'hɛ a gní hyuthɛ nzambɛi, janangue'a din 'da ahɛ n'da ran t'unni xɛn ndoho.

36 Pe i jatho ga sɛthɛ ts'u, n'dahma da zä ga øthɛ rá pahä Oja, janangue ga hãmhbɛ a bi ma majuani di 'dajɛ.

³⁷ Nguetho i mam bu ja rá t'ohni Oja:

Mi ts'utho ba é'a i ja gue ba éhe, ya hin da ya'a ba éhe, ne di 'da ahu a guí tømhbü.

³⁸ Ne nu'u to da 'yéc'yéi majuqni, gue'u ga hocpa yá ts'oqui, ga émbi xun ho büya, ne ga un'ndu ra temazai u.

Pe nu'u bi mbengui hin ga numanhu u,

bi 'yén Oja.

³⁹ Pe nuju hinga gueju dá penju guepu xcá nuhu ran unbi mazai. Pe dí éc'yéihu gue majuqni a Oja, janangue'a din jajü ra temazai.

11

Ne gue'a ná éc'yéihu majuqni a Oja

¹ 'Be'a nam bøn'a na éc'yéihu majuqni a Oja. Nám bœni, gue dí éc'yéihu majuqni ga hãmhbü a ran ho bi xiju Oja. Ne nam bœni ga éc'yéihu majuqni 'be'a gätho i ma Oja, madague'bu hin dí nuhu a.

² Nu ma bombõtahu bi hnumanhu nguetho bi 'yéc'yéi majuqni a Oja.

³ Dí éc'yéihu majuqni bi 'yöt' Oja yu ximhäi, madague'bu hin dá nuhu 'bu mí 'yöt'u. Nu'bu mí 'yëna din ja, ya bin ja büya, gue bi 'yöt'e nangué u 'be'a him midí nequi.

⁴ Nu'a ra Abel bi un Oja n'da ra 'bøts'e xun ho xinda gue a bi un a ra Caín, nguetho bi 'yéc'yéi majuqni a bi xi Oja. Nu'bu mí thanba a rán t'unni ra Abel, bi fädi bi numanhu Oja a. Ne madague'bu bi du ra Abel, pe tengü 'bu 'bätho, gue urcahu 'be'a mí øt'a, gue bi 'yéc'yéi majuqni a Oja.

⁵ Ngutho ra Enoc, bi 'yéc'yéi mbo rá mbui a majuqni. Janangue'a bi ts'ixpu ja rá ngu Oja ne him bi du. Ne him bi thingua ja ra häi a, nguetho bi zix'a Oja. Ne i én ra t'ohni: "Nu'bu hin ní ts'its'i, bi hnumanhu a."

⁶ Pe nu'bu i 'bu a n'da inde da zøm bu 'bu Oja, pegue da 'yéc'yéi majuqni i 'bu a, ne da 'yéc'yéi majuqni din t'un ran ho a to i hon Oja. Nguetho hingui sä da numanhu Oja n'da 'bu hingui éc'yéi a majuqni.

⁷ Bi 'yéc'yéi a ra Noé gue majuqni a mí xi Oja din ja a ra dambunt'i, madague'bu hin ní nu. Ne bi 'yöt'a ra dābarco bi xifi, guepu da yän'u i 'büpu rá ngu. Ne bi 'yëmbi xun ho Oja a nguetho mí éc'yéi mbo rá mbui a Oja. Ne gue'a í nequi hing yu 'yéc'yéi gätho ra ximhäi, jan í ts'emba u.

⁸ Bi 'yéc'yéi majuqni Oja a ra Abraham. Janangue'a bi bøm 'bu mí zon'na Oja, gue da mba bu ja a ra häi bi xi Oja gue di unni. Bi nexpu ja rá häi zëhe, ne him mí pädi hapu man ní mba.

⁹ Ne nu'bu mí zøm bu, pe bin 'yotho bu. Nguetho bi 'yéc'yéi majuqni gue ja nín zäm bu rá ngu Oja mahëts'i. Janangue'a bi hyøtho yu ngum'bøt'e bu. Ne ngutho bi 'yöt'a ra Isaac rá ts'unt'u, ne a ra Jacob rá 'beto, gue ne'u da gomhbü ra herencia bi sih majuqni ra Abraham.

¹⁰ Nguetho nu ra Abraham mí tøm'i da zœni nín zäm bu ja n'da ra dāhnini gue mahëts'i, din ja høn'bu go njäm'bu, gue bi bën Oja ne bi 'yøzëhe.

¹¹ Ne bi 'yéc'yéi majuqni a ra Sara, ne gue'a í hyän rá ts'edi Oja a gue dim 'büh rá ts'unt'u. Ne him mí sä xtím 'büh rá t'ühni, gue ya xäm bømbe. Pe bim 'bu'a rá ts'unt'u, nguetho bi badi majuqni da 'yöt'a bi man Oja.

¹² Ne ngutho ra Abraham, madague'bu ya xí thoh yu pa gue mí sä xtím 'büh yá t'ühni, pegue bi zœni bim 'büh yüm bom'beto émmë xun ngu, tengü yu sø mahëts'i, o tengü yu 'bomu bu ja ra ndendeja, gue njongui häti da mbede.

¹³ Ne gätho u bi du 'bu him mani hyän a ran ho bi xi Oja. Pe tengü'bu mí handi yatho bu bí ja a ran ho bi sifi, nguetho mí éc'yéi mbo yá mbui gue majuqni din t'unni. Janangue'a bin johya 'bu mí bœni gue da nu a. Jananjabu bi manse tengü'bu bi thotho ua ja ra ximhäi u.

¹⁴ Ne nu u im ma tengü na, i udi gue i 'yotho ne i hon man'da ra häi guepu din zai.

¹⁵ Ne nu'bu xtám benthö a ra häi bu xpi bøn u, mí sä xtá mbeng mahøn'a u

'bɥ.

16 Pɛ mí nde n'da ra häi man'da xɯn ho, gue nde da ma, ra häi mahɛts'i. Janangue'a bin johya Oja gue da 'yɛmbi yú Oja ɥ, nɛ bi hocpa yú hnini ɥ.

17-18 Nɛ nu'bɥ mí ts'äp rá mbɥi ra Abraham, gue bi sifi bá si a rá ts'ɯnt'ɥ ra Isaac, da mbɔspa Oja. Nɛ mí nde xtá 'yɔt'e, nguetho bi 'yɛc'yɛi majuaɲi a Oja, madague'bɥ bi xifi dim 'bɥh yám bom'bɛto 'bɥ bi xand ra Isaac.

19 Gue'a bi bɛn'a ra Abraham gue i ja rá ts'ɛdi Oja da xox ɥ xɯn du. Janangue'a tengutho 'bɥ bi dambɛni bɥ 'bɥ ɥ xɯn du a ra Isaac 'bɥ mam bá si mahɔn'a a rá ta. Nɛ n'da ra hmɛpya bi 'yɔt' na.

20 Nɛ nangué a bi 'yɛc'yɛi majuaɲi ra Isaac gue da gomhbɥ rán ho Oja ɥ yú t'ɯhni, janangue bi sih majuaɲi ra Jacob nɛ ra Esau gue da mba majapi. Nɛ bi sifi 'bɛ'a bi zánba Oja n'da ngu n'da ɥ.

21 Nɛ ngutho a ra Jacob, bi 'yɛc'yɛi majuaɲi a ran japi bi man Oja. Nɛ ní mba bɥ da du, pɛ bi thocpa a ran japi ɥ yú 'bɛto, gue'ɥ yú ts'ɯnt'ɥ ra José. Nɛ bi dandɛ Oja 'bɥ mí dospa rá yá rá tɔhɔ a ra Jacob.

22 Nɛ a ra José bi 'yɛc'yɛi majuaɲi a bi man Oja. Janangue'a nu'bɥ mí ts'ɯtho da du, bi xi ɥ yú mɛnguhɥ gue yɥ israel, gue da zɔni da mbeng bɥ yú häi zɛhɛ. Nɛ bi xifi da thux'a ra ánima 'bɥ bi bɔm bɥ ɥ, gue'a ra José xí du.

23 Nɛ rá ta nɛ rá mbe ra Moisés 'bɥ mim 'bɥh ra Moisés, bi 'yá'a rá ts'ɯnt'ɥ an hyuzna. Nɛ him bi numansu a rán t'ɛdi ra ts'ɯt'abi gue mí ma xtí tho ɥ yú ts'ɯnt'ɥ yɥ israel. Nguetho midí nɛqui din hocja'i, nɛ mí ɛc'yɛi majuaɲi di jamansu Oja.

24 Nɛ a ra Moisés guexta'a mí ɛc'yɛi majuaɲi a Oja. Janangue'a nu'bɥ mín dan'yohɥ, him mam bi nde da t'ɛmbi rá ts'ɯnt'ɥ a rá t'ixu ra ts'ɯt'abi bɥ Egipto, gue xtán zä xtín jase rá ts'ɛdi. Nɛ gue'a rá t'ixu a ra ts'ɯt'abi bi dím bɥ mán t'agui nɛ bi tede.

25 Pɛ man'da bi nde 'darbɥ bin ɯnbahɥ ɥ yú t'ɯhni Oja a ra Moisés nu'ɥ yú mɛnguhɥ, xinda gue'bɥ xtán

den rán johya ra ximhäi gue ní mba bɥ da guadi.

26 Nɛ nu'bɥ mín 'yomfɛni ra Moisés, man'da di muui 'bɥ n'dat'a yɯn ts'ante da nuui ra Cristo, xinda gue'bɥ xtí manda 'bɛ'a gätho mí ja bɥ ra häi Egipto, nguetho man'da mí numanho 'bɛ'a di un Oja m'bɛjua.

27 Nɛ nangué bi 'yɛc'yɛi majuaɲi ra Moisés, janangue'a bi bɔm bɥ ra häi Egipto, nɛ him bi zu a nán cue a ra ts'ɯt'abi. Pɛ bi hyut'an zambɥi, nguetho bi badi in 'youi Oja, madague'bɥ him mí nu.

28 Pɛ bi 'yɛc'yɛi majuaɲi a bi xi Oja a ra Moisés, janangue'a bi 'yɔt'a bi xifi, ngue bi manda dí cots'i ra ji bɥ ja yú 'yojut'i yɥ israel. Janangue'a him bi thop yú mbadi ts'ɯnt'ɥ ɥ yɥ israel 'bɥ mam bá ɛh rám 'bɛhni Oja. Gue'a t'ɛmbi ndabaxjua bi dɥ'mi bi 'yɔt'ɥ.

29 'Bɥ mí 'yɛc'yɛi mbo yú mbɥi i ja rá ts'ɛdi a Oja ɥ yɥ israel, janangue'a bi jap'a Oja bi xocpa n'da ra 'yu bɥ ja ra dejá, gue bi tho ɥ. Pɛ nu'bɥ mí 'yɛna nɛ ɥ xtá 'dax'ɥ yɥ mɛ egipto, gue'ɥ mí cute, bi comp' ra dehe bí du ɥ bɥya.

30 Nu yɥ israel bi sifi di thɛ'ts'a ra dahnini Jericó gätho nyoto pa, nguetho ma mbä't'i ra jado a ra hnini. Nɛ nu'a í 'yɛc'yɛi majuaɲi a Oja, nɛ gue'a í yɔt' ra jado a 'bɥ mí gua'a nyoto pa di thɛ'ts'i. Nɛ bi zä bi dap ra hnini ɥ yɥ israel bɥya.

31 Pɛ mí 'bɥpɥ n'da ra xisu gue ra Rahab. Nɛ madague'bɥ man ra 'yomt'ɛni mam'bɛt'o, pɛ hinga nɛ a bi tho a 'bɥ mí tho yú mɛnguhɥ gue him mí ɛc'yɛi Oja. Nɛ nu'a í zimmanho ɥ yám 'bɛhni yɥ israel, nɛ gue a í fadi mí ɛc'yɛi mbo rá mbɥi a Oja.

32 Nɛ xɯn ngu mi'da xtán zä xcá xi ahɥ, pɛ hinga xɔt'a yɥ ora ga xi ahɥ, nangué ra Gedeón nɛ ra Barac, nɛ nangué ra Sansón nɛ ra Jefté, nɛ nangué ra David nɛ ra Samuel, nɛ gätho mi'da yɥ pɔngahyá.

33 Nɛ mí ɛc'yɛi majuaɲi Oja ɥ, nɛ gue'a í hyan rá ts'ɛdi Oja ɥ, gue bi dap yɥ ja'i mí 'bɥpɥ n'danni mi'da yɥ häi 'bɥ mín sɥhmbɥ. Nɛ bin ts'ɯt'abi

xan ho. Ne mí ɛc'yɛi majuani a bi sifi, janangue'a gätho bi zä bi 'yør büya. Ne nu'u mi'da mí ɛc'yɛi majuani a Oja, janangue'a him bi za yu dazate.

34 Ne him bin zø u mi'da bí thøtrø ja ra orno 'bu ɛmmɛ midí thoni nám pa, nguetho bi 'yɛc'yɛi a majuani u. Ne him bi zä bi tho mi'da 'bu mí t'ɛmbi xtá tho nangue ra juai. Ne nu'bu mí güent yá ja'i u mi'da, bi jap'a Oja bi zaqui. Ne madague'bu him mí ja yá ts'edi u mi'da, pɛgue tengu'bu ya mí ja yá ts'edi 'bu mí 'yɛc'yɛi majuani Oja, ne gue'a í 'da u yu dofui yán sühü.

35 Ne mí 'bu i 'da yu xisu 'da'a n'danni, gue xí du yá t'uhni. Pɛ bi dambɛni u yá t'uhni 'bu mí 'yɛc'yɛi majuani u yá mbe. Ne nu'u mi'da bi ndesɛ bi tho nangue'a bi 'benza, ne him bi nde bi goh yá mbui guerpɛ xtá mba ma thøgue, nguetho bi 'yɛc'yɛi majuani da bømanho bu ja ran däte u, da mba bu ja ra te man'da xan ho.

36 Ne nu'a í 'yɛc'yɛi majuani u mi'da, ne gue'a í hyät' yun ucpi gue bi t'aspi, ne bi hyät' 'bu mí mím 'benza, ne'bu bi thu't'i 'da nangue yu cadena ne bi jot'a fädi.

37 Ne bi tho u 'da gue bi mba ma bat'ado. Ne nu'u mi'da bi thengui nde nangue ra thegui. Ne mi'da í tho ra juai 'bu mí sifi da mba ma thøgue. Ne mí 'yotho u mi'da, ne í huɛhi thoho u, mí he yu xide'yo, nguetho pa ma ucpi. Ne mí sä ran u gue mí pa ma unbi. Ne gätho u bi hyät'i, nguetho bi 'yɛc'yɛi majuani a Oja.

38 Ne him mí fädi gue man'da xan ho u, pɛ man'da di muui u xinda gue'u gätho ra ximhäi. Pɛ ha sä mí 'yotho bu ja yu uhäi 'bu mí 'dagui, nɛpu ja yu t'øhø. Ne mí 'bøpu ja yu hyädo nɛpu ja yu hyähäi.

39 Pɛ gätho bi hnumanho u nangue bi 'yɛc'yɛi majuani Oja. Janangue'a i pa mfɛni thoho u. Pɛ him 'bex bi hyan a bi xi a Oja di unni.

40 Nguetho xí zän Oja 'be'a man'da xan ho da 'yøt'e nangueju, gue 'darbu ní hambahu ran ho u mí 'buh maya'bu.

12

Thocpa thoho ga tɛnhdu a ma ngurpihu ra Jesús

1 Janangue'a nuju i 'bui xan ngu yu ja'i gue xu 'yurcahu a majuani Oja tengu ja dá xi ahü. Janangue'a ga 'ueju ts'u gätho di pajü, ne yu ts'oqui gue tengu'bu an thu't'i ma guahu, n'dahma ga häthü dan tihmbu nangue'a ran täha bin 'daju guerpü go him min sä.

2 Ne thocpa thoho ga hanthu a ma ngurpihu ra Jesús, janangue'a da zä n'dat'a ga øthu büya. Ne di jajü ga øthu tengu bi 'yøzehɛ, gue bi 'yɛc'yɛi majuani a Oja, ne gue'a í hyät' ran unbi bu ja ra pont'i a. Ne nu'a ran däte bi nu, yán däte u yu ts'om'bäi, ɛmmɛ ma ucpi a. Pɛ him bi zu da nu a tengu a, nguetho mí paði din ja ran johya m'bejua nangueju. Ne nuya bí 'bøpu mahɛts'i 'darbu ní mandaui Oja. Ne guerpü i sixcahu bu.

3 Ne gam bɛmhbu tengu bi 'yøt' ra Jesús, bi hyät' 'bu mí ts'ui, ne'bu bin unba bu 'buh yu ts'om'bäi. Janangue'a hin dan xømbuihu, ne hin gam bɛmhbu gue ga penjü.

4 Pɛ nu ahü hinga ná ɛs'hu yu ts'oqui guerpü gdí tuhü. Pɛ dami 'yɛs'hu u, madague'bu gdí tuhü 'da ahü.

5 Ha gá pumbɛnihü a ran zofo gue i xijü Oja, gue yá t'uhni gahü a, tengu mam bu ja ra t'ohni bu i ɛna: Ma ts'unt'ui, dami bɛni 'be'a dí mbɛp'a a ni Hmu, gue'bu bi xi i hapü gá 'bɛdi.

Ne xín gui säman'ü 'bu bi zu i.

6 Nu'a ra Hmu i xänba u di huɛqui, ne i fɛ u gätho u i ɛmbi yá t'uhni.

7 Dami hyäthü u yam fɛi, nguetho gue'u i xän'nahü u. Nu Oja i ɛna yá t'uhni ahü. Ne jo'o n'da ra t'uhni gue hin da xänba rá ta nangue yam fɛi.

8 Pɛ nu'bu hin da mbɛp'ahü Oja, tengu u gätho yá t'uhni i fɛi, nu'bu, masque hin yá t'uhni ahü 'bu. Guín jahü tengu ra t'uhni gue hinga mfädi to'o rá ta.

9 Ne man'da, nu'bu mín t'uhnihü, gue'bu mí mbɛgba ma tahü dám 'buhmbu ua ja ra häi, dá numansuhü

u. Hanja man'da hin dín umhb_u da mb_εgbah_u Oj_α, rá Ta ma mb_uih_u, janangue ga t_{im}hb_u ra te ma mb_uih_u.

¹⁰ Nu ma tah_u ua ja ra ximhäi bi mb_εgbah_u 'b_u n'dandi, gue mím b_εni x_un ho. P_ε nu Oj_α 'b_u i f_εgbah_u, z_αi x_un ho i ørcah_u, gue di jaj_u xtán hothogah_u tengu a.

¹¹ Maju_uani hin dí _εmhb_u x_un ho a ram f_εi 'b_u ra ora dí säh_u a, nguetho x_un u. P_ε nu 'b_u bin hoh ma mb_uih_u nangue ram f_εi, n_ε dí 'b_umanhoh_u b_uya, n_ε i hu ma mb_uih_u.

Nts'utho 'b_u ga h_εhmb_u rá nde Oj_α

¹²⁻¹³ Janangue'a dan _εhyah_u mahøn'a gue ga thoj_u a rá 'b_εf_i Oj_α, n_ε hin ga 'uehmb_u. P_ε ga h_αxh_u ra 'yu x_un ju_uani. Nub_uya nu ni guah_u guí h_εmf_u, mí _εna xtá 'uagui, p_εgue da y_uni, da hy_α ra ts'edi mahøn'a.

¹⁴ N_ε guí hyomhb_u hin guí d_umhb_u n'da ra s_ui. N_ε guí hyomhb_u ra hogamb_ui. Nguetho nu'a hin'y_u ra hogamb_ui hin da zä da nu a ra Hmu.

¹⁵ N_ε 'da gdám fäxta nin 'yomf_εnih_u n'da ngu n'da ah_u, janangue'a hin dim 'b_u i 'da ah_u hin da nde rá mate Oj_α. N_ε xínga n'da ah_u dín ja tengu n'da rá 'y_u ra ts'oqui, gue hin di n_εqui 'b_u rá mb_udi, p_ε nu 'b_u bi b_øts'e dín x_uandi, di ts'on u mi'da b_uya.

¹⁶ N_ε dam fähmb_u njon dan 'yomt'ēnih_u. N_ε xín ga samhb_u a rá mate Oj_α, tengu bi 'y_øt' ra Esaú, gue í p_α a ra tuh_u a rán japi mí _εna xtí un'na Oj_α, gue rá mb_udi ts'unt' u ra Isaac.

¹⁷ N_ε guí p_αhmb_u 'b_ε'a bi 'y_øt' ra Esaú, gue m'b_εjua bi nde a ran japi mí _εna xtí un'na rá ta. P_ε him mam bi zä bi un'na. N_ε ts'edi bin zoni, p_ε him bi d_{ini} 'b_ε'a xtá 'y_øt' mahøn'a gue xtá hy_un'a.

¹⁸ Gam b_εmhb_u 'b_ε'a bi 'y_øt' y_u israel, bi z_øm b_u ja n'da ra t'øhø ua ja ra ximhäi, guerp_u bi d_ε ra sibi nts'utho, n_ε bi 'b_εxui y_u güi tengu 'b_u ra xui, n_ε bin ja ra ndønth_i 'b_u mi sih yán t'ēdi Oj_α u. P_εgue n'da ra hm_εpya a tengutho b_u rá ngu Oj_α gue _εmm_ε x_un d_uxqui.

¹⁹ N_ε bi 'y_øh ra th_uxi, n_ε rá nde Oj_α bi 'y_ø u. N_ε nu 'b_u mí 'y_ø a rá nde u y_u israel, _εmm_ε bi 'yäh ra mate gue hin da 'y_øh mahøn'a, nguetho _εmm_ε bin su.

²⁰ Him mí hät'i da 'y_ø a ra nde bi xifi, bi 'y_εna: “Xinga n'da ra j_α'i n_ε xing y_u zu'u_ε da zä da d_äcua, nu 'b_u da d_äcua, 'bexque da tho, n_ε da mba ma 'y_ε'mado o gue da mba ma s_unza.”

²¹ _εmm_ε nts'utho 'b_ε'a bin ja b_u. N_εs_ε ra Moisés bi 'y_εna: “Dí f_εt'i gue dín su.”

²² P_ε nuj_u ya nju_uantho rá hnini Oj_α b_u mah_εts'i dí c_uth_u, i p_αp_u ma mb_uih_u, gue Oj_α z_αi 'b_ui. N_ε i t'ēmbi ra t'øhø Sión a rá hnini Oj_α, n_ε i t'ēmbi Jerusalén b_u mah_εts'i. N_ε dá s_ømhb_u b_u 'b_uh yám 'b_εhni Oj_α mah_εts'i gue y_u mahua_uhi tho, guerp_u di munts'i i th_unde Oj_α _εmm_ε di johya.

²³ N_ε dá c_uth_u b_u an thuts'i ma thuhuh_u b_u mah_εts'i, guerp_u d_{ám} p_εtih_u gätho to'o bi hy_un ra herencia bi un Oj_α. N_ε dá c_uth_u b_u bí 'b_u Oj_α ra Ze'mí di ju_unbi gätho. N_εp_u 'b_uh y_u mb_ui u i tu, gue nu 'u bi t'ēmbi x_un ho 'b_u mí hoc'a Oj_α.

²⁴ N_ε dá c_uth_u b_u 'b_uh ra Jesús ma hocpateh_u b_u bí 'b_u a i ørcah_u ran hoqui ma'da'yo. N_ε dí c_uth_u nangue rá j_i ra Jesús 'b_u mí tho, í p_ungah_u Oj_α a. Janangue'a man'da x_un ho i xij_u rá j_i 'b_u mí tho, xinda gue'a rá j_i ra Abel 'b_u mí tho, nu'a i ma di unba a to bi hyo a.

²⁵ Janangue'a i jatho dam fähmb_u hin ga h_εhmb_u a rá nde a in zoj_u ya. Gam b_εmhb_u him bi zä bi zo a ran unbi u bi mbesta a rá nde Oj_α, 'b_u mí ts'ocua ja ra ximhäi. Janangue'a 'b_ε xíngui ts' u da zä ga sohmb_u ran unbi 'b_u ga f_εstah_u a Oj_α, nguetho mah_εts'i b_u in zoj_u ya.

²⁶ Nu 'b_u mí man y_un t'ēdi Oj_α b_u ja ra t'øhø, bi japi bi 'y_un ra häi. P_ε nuya i _εn Oj_α: “Man'dandi ga japi di 'y_uni, p_ε hinga høn ra häi, p_ε n_ε mah_εts'i,” bi 'y_εn Oj_α.

²⁷ N_ε nu'a 'b_ε'a gätho hingui d_u, da mba ma b_unt'i. N_ε dín z_αm b_u hingui sä da mba ma 'ueque, gue nu 'u 'b_ε'a

gätho bi zän Ojã gue din zãm bũ.

²⁸ Nε bin 'dajũ bũ di manda Ojã gue hingui sã da mba ma 'ueque. Janangue'a ga xihmbũ jamadi Ojã, nε ga thãndehũ ngue ga numansuhũ nε ga suhũ. Nε gue'a numanho a bũya.

²⁹ Nguetho nu ma Ojãhũ di juadi 'bε'a hingui numanho tengu ra sibi.

13

Ga øthũ a dí numanhojũ Ojã

¹ O guí ε'ts'a gnán huẽjũ n'da ngu n'da ahũ tengu'bũ guidín cuhũ.

² Nε guim bẽmhũbũ gui sãyabahũ ja ni ngumhũbũ to'o da zøm bũ. Nε nu'ũ 'da njabũ mí øt'e, bi zin ı 'da yãm 'behni Ojã bá nexpũ mahẽts'i nε him mí pãdi.

³ Nε dami bẽmhũbũ ı yũ ofãdi, ngue tengu'bũ n'da gnan ofãdithohũ. Nε guim bẽmhũbũ ı bi mba ma ınbı, nguetho nε ahũ i ja ni jã'ihũ gue sã da mba ma ın'ni ahũ.

⁴ Nε gãtho ahũ guin numansuhũ a ran thãti gã 'yøthũ ni xisuhũ, nε a bi 'yøt'ũ mi'da. Nε gam 'bũmanho nangue nin thãtiũ, njon di ts'on a. Nguetho di ınbã Ojã ı to'o da 'yøt' ran 'yomt'ẽni, nε ı hinga na din thãti, nε ı xũn thãti nu'bũ i øt' ran 'yomt'ẽni.

⁵ Nε 'yo guí numanhohũ xũn ngu ra mbeti. Pε gan johyahũ nangue hanguts'ũ i ja ahũ. Nguetho: "Njãm'bũ ga hẽc'ahũ, thocpa thoho ga jamansu ahũ," bi 'yẽn Ojã.

⁶ Janangue'a sã dan johyahũ 'bũ dí ẽmhũbũ:

I fãxcahũ ra Hmu,
nε hin ga suhũ 'bε'a da zã da 'yørcahũ
yũ jã'i.

⁷ Dami bẽmhũbũ 'bε'a bi 'yøt'ũ yũ ngarpi gue bi xi ahũ rãm hman Ojã. Nε guim bẽmhũbũ 'bε'a bi bøni nangue ra te man nám 'bũ ı. Nε gui thojũ a bi 'yut'ahũ, nangue bi 'yẽc'yẽi majuãni a Ojã ı.

⁸ Nu ra Jesucristo hingui dim pãdi, gue'bũ go maya'bũ, nẽhya nε gãtho yũ pa høn'bũ go njãm'bũ.

⁹ Janangue'a hin gan hyẽhmbũ da ts'ix ahũ bũ ma'ueni, guepũ i hman yũm hma 'dahma 'dan'yo nε hingam fãdi.

Pε nu'a ná bẽmhũbũ rá mate Ojã gue'a ní zac ma mbũihũ a, xinda gue'ũ yũn t'ẽdi gue 'bε'a i ts'i. Nguetho njo'o to'o xĩ zac yũ mbũi 'bũ supi 'bũ ja a i si.

¹⁰ Pεgue i jajũ n'da ran ts'ihmε, tengu ra hmẽpya gue ra 'bøts'e mí øt' yũ mbãjã bũ ja ra nijã maya'bũ, him mí ja ran t'ẽdi da zi.

¹¹ Pε nu rá hmumbãjã yũ israel 'bũ mí mbøspa Ojã nangue yũ ts'oqui, bi dexpũ mbo a rá ji ı yũ zu'uẽ, guepũ ja ra cuarto man'da xũn dıxqui. Pε nu yũ ngø ı yũ zu'uẽ mí zø bũ ndehnini.

¹² Nε gue'a bi 'yøt' ra Jesús, bin ınbı bi du bũ ndehnini bũ 'bũh yũ israel. Nε gue'a rá jise í hoc yũ jã'i.

¹³ Pε ga mbãhã ga tẽnhdũ bũ ndehnini bũ 'bũh ra Jesús, tengu'bũ n'da na 'bẽngadahũ bũ ma'ueni.

¹⁴ Nguetho nuua ja ra ximhãi hin'yũ ua n'da ma hninihũ gue din zã xũn ho. Pε dí homhũbũ ra dãnini gue njãm'bũ da gua a, guepũ nĩn zãmhbũ bũ.

¹⁵ Nε nde'bũ thocpa thoho ga thãndehũ Ojã nangue ma ndehũ, nε ga xihmbũ ra jamadi. Nε di thoc'a mam hmamhũbũ a ra Jesucristo, tengu'bũ di un Ojã ma 'bøts'ehũ.

¹⁶ Nε hin dam pumbẽnihũ a na øthũ ran ho, nε hin dam pumbẽnihũ ga comhũbũ 'bε'a jajũ, nguetho nε'ũ tengu'bũ yũ 'bøts'e i numanho Ojã ı.

¹⁷ Nε gui 'yøthũ a xi a ni ngarpihũ, nε gui pãmhbũ ja yũn t'ẽdi da xi ahũ 'bε'a gui 'yøthũ. Nguetho i fãt'a ni mbũihũ ı, nε i jatho di dãp Ojã ra gũenda nangue ahũ. Gui 'yøthũ a dán johya ni ngarpihũ, nε hin da du yũ mbũi. Nguetho nu'bũ hin gui 'yøthũ a, xĩn da bømanho ahũ 'bũ.

¹⁸ 'Yãfũ rãm fãts'i Ojã nanguecãhe, nguetho n'dat'a díim bẽmhbe ga tẽnhde a, nε dí nde ga øthe xũn ho gãtho.

¹⁹ Dí ã ahũ ra mate, gue ẽmmε gui 'yãfũ Ojã di jaqui ga mbagã bũ n'dihi.

I äp rán jãpi Ojã yũ cu

²⁰ Nu Ojã ra hocpate a, bi xoxpũ 'bũ ı xũn du a ma Hmuhũ ra Jesucristo, nu'a di jamansuc ma mbũihũ. Nε

nu'a rá ji í hoc'a ran hoqui njam'bɥ da guadi.

²¹ Nε dí äp rá mate Oja da 'yøt'ahɥ hin hapɥ gui 'bɛhmbɥ, n'dahma da zä gui 'yøthɥ rá pähä a. Nε dí äp rá mate da 'yørcahɥ 'bɛ'a gätho i nde a rá ts'ɛdi ra Jesucristo. Ga numansuhɥ Oja gätho yɥ pa mazai. Nε hønt'a gam bɛmhɥ a.

²² Ma zi cu ahɥ, dí ä ahɥ ra mate hin gan xømbɥihɥ gui 'yøhmbɥ na ran zofo, nguetho nuna ram hma dá ot'ahɥ hingui ngu 'bɛ'a ma.

²³ Ja n'da ram hma dí nde ga xi ahɥ, nu'a man 'yohɥhɥ ra Timoteo ya bi so'ts'i. Nu'bɥ da zøcua n'dihi, ga six 'bɥ dá mba bɥ.

²⁴ Zenguagahɥ ts'ɥ bɥ gätho ni ngurpihɥ, nε gätho ɥ yɥ cu gue ma mi'yɛc'yɛihɥ. Nɛhya bá nɛxpɥ Italia i pɛn'nahɥ ran zɛngua.

²⁵ Nε dí äp rán japi Oja nangu gätho ahɥ. Nε hønt'a dí xi ahɥ ya.

SANTIAGO

Ra sɔcuɔ bi 'yo't'a ra Jacobó Santiago

Ran zɛngua

¹ Nugá drá Jacobogä, rá 'yɛhɛgä Oja nɛ ma Hmuh ra Jesucristo. Nɛ hɔnbu go hapu gá mbähä n'da ngu n'da ahü, dí zɛngua ahü ma mɛni ahü, ngue n'dat'u mam bombɔtahü u 'dɛ'mayoho yú ts'unt'u ra Israel.

Di 'dajü ran 'yomfɛni Oja

² Ma zi cu ahü, nde'bu dan johyahü 'bu dí sähu yün unbi, hɔnt'a go man unbi dín nuhü.

³ Nguetho dí pähmbu nu'bu da ts'äc ma t'ɛc'yɛihü, gue'a ní jajü ga häthü xün ho a.

⁴ Pɛ i jatho ga häthü xün ho nɛ hin gan suhü, nɛ gue'a dín te ma mbühü a, nɛ di hajü xün ho ra ts'edi, nɛ nte ga 'bɛhmbu büya.

⁵ Pɛ nu'bu hin dí pähmbu nda'a xün ho ga ɔthü, ga äfü Oja ran 'yomfɛni nɛ di 'dajü a. Nguetho di unni xün ho to'o da 'yäpi, nɛ hin di japi da mbɛ'ts' rá sä n'da.

⁶ Pɛ jatho n'dat'a gam bɛmhbu 'bu ja 'bɛ'a dí äfü, nɛ hinga 'dahma'dan'yo gam bɛmhbu. Hin ga ɔthü tengu ra t'ɔthe bu ja ra dädädehe, hɔnbu go hapu ní 'yɛn ran dahi.

⁷ Nu ra ja'i i ɔt'e tengu a, sä im bɛni di un'na i äp a Oja, pɛ nte di unni.

⁸ Nguetho 'dahma'dan'yo im bɛnse, nɛ hingui sä n'dat'a da 'yɔt'e.

⁹ Pɛ ɛmmɛ di johya n'da zi hyoya 'yɛc'yɛi, nguetho i pädi ɛmmɛ xün ngu di muui bu nan nu Oja.

¹⁰ Nɛ'a ra mɛmbɛti 'yɛc'yɛi, ɛmmɛ di johya 'bu mi badi hinga gue'a rá mbɛti ní numanho Oja a, ngue nu rá mbɛti tengu yú dɔni u yu paxi i hɔe.

¹¹ Ngue nu'bu xpám bɔx ra hyadi ɛmmɛ xüm pa, di hmang yu paxi nɛ i hɔh yú dɔni büya, nɛ him man di nɛcmanho. Dín jabu n'da ra

mɛmbɛti 'bu hɔnt'a ra mbɛti in numanho, madague'bu di thoqui dim pɛfi, pɛ di 'bɛdi 'bɛ'a gätho i pɛ'ts'i.

Ga häthü 'bu bi ts'äju

¹² Nu'bu ga häthü yün unbi, dan johyahü büya. Nguetho nu'bu mi ts'äju nɛ dá häthü, ya dín 'dajü ra temazai, tengu bi man Oja di 'dajü 'bu hɔnt'a gam bɛmhbu a.

Dím bɛnsehü yu ts'oqui

¹³ Nu'bu 'bu'a n'da da bɛni da 'yɔt'a n'da ra ts'oqui, pɛ hin da 'yɛna Oja bi bɛnbi. Nguetho xün ho Oja nɛ hingui xifi da 'yɔt' ra ts'oqui n'da ra ja'i, nɛ xín da zä da si Oja da 'yɔt' ra ts'oqui.

¹⁴ Pɛ n'da ngu n'da yu ja'i 'bu im bɛni da 'yɔt' yu ts'oqui, pɛ bin 'yɔrpazɛhe nangue rán 'yomfɛni sɛ.

¹⁵ Nɛ nu'a 'bɛ'a bi numanho sɛ, nɛ nu'bu mi bɛni da 'yɔt'e, nɛ gue'a dí mbuxca yu ts'oqui rá mbüi a. Nɛ nu'bu mi 'yɔt'u yu ts'oqui mi bɛni, nɛ man'da bi thoqui bi 'yɔr büya, nɛ gue'a dí nu ran unbi mazai a büya.

¹⁶ Ma zi cu ahü, hin dan hyäzehɛhü 'bu dí ɔthü yu ts'oqui, gue'a hin gam bɛmhbu Oja di 'bɛcpahü.

¹⁷ Nguetho xün hotho 'bɛ'a gätho di 'dajü Oja, nɛ hɔnt'u gätho xün ho bí nɛxpü bí 'bu Oja, ngue bi zän yu nyot'i ua ja ra häi. Nu'u ja'bu di 'bɛh yün nɛqui 'bu xü 'bät'u, pɛ nu Oja njäm'bu di 'bɛh ran ho.

¹⁸ Rá pähä zɛhe Oja bi xändgahü 'bu má hāmhbü rám hma majuani, nɛ yú t'ähni gahü a büya. Janangue'a man'da xün hojü xinda gue'u mi'da gätho bi 'yɔt'e.

Dan xähmbü ram hma nɛ ga ɔthü yün thehü

¹⁹ Gue'a dí pähmbu a, ma zi cu ahü. Janangue'a dan ɛhya dan xähmbu a rám hma, xinda gue'bu go dan yäsehü, ogue ga ɛmhbu go dí päsehü ngue dan junthü.

²⁰ Nguetho nu'bu dadín junthü, hingui sä ga ɔthü 'bɛ'a nde Oja.

²¹ Pɛ ga ɛshü a ná ɔthü yu ts'oqui, nɛ ran ts'o zai dá bɛmhbu. Nɛ hin dan 'yɛzehɛhü. Janangue'a da zä ga cü't' ma mbühü a ram hma, tengu'bu n'da

ra hmudä da thup_u, ne din te b_u. Ne gue'a dí pöcpa ma mbuih_u a baya.

²² P_e hinga höntho dan xäthoh_u ram hma. Nguetho dán hyäzeh_u 'b_u dím bēmhb_u hin'y_u man'da ga øth_u. P_e i jatho thocpa thoho ga øth_u yán theh_u a ram hma dadín xähmb_u.

²³ Nguetho nu'b_u dí emhb_u dadín xähmb_u ram hma, ne hin dí øth_u yán theh_u, dadí pumb_eni thoh_u a dán xähmb_u 'b_u. Tengu'b_u dí hēth_u ran hyēdä ma hmih_u, ne hin dí zāmhb_u b_u.

²⁴ Dá nuhma a ma hmih_u, p_e 'bex dá pumb_enih_u 'b_u má 'uehmb_u.

²⁵ P_e nu'b_u dan zāmhb_u a ra 'da'yomhma, gue'a di zej_u ga øth_u yán theh_u a. Ne nu'b_u zai dí øth_u a, ne hin dí pumb_enih_u a, di jācpah_u Ojā baya nangue 'be'a gätho dí øth_u.

²⁶ Nu'b_u sä ξna ørpa rá 'befi Ojā n'da, ne hin di jamansu 'be'a ma, din hyäzeh_u 'b_u, ne nte ní mbat'a ní 'yörpa rá 'befi Ojā 'b_u.

²⁷ P_e nuna majuañi rá 'befi Ojā ma Tah_u da numanho 'b_u ga fāxh_u y_u hyoya t'uhni, ne y_u xisu xun du yá ndø, ngue in nu ran unbi. Ne nde'b_u dam fāseh_u hin di ts'onga man 'yomfēnih_u rán t'øt'e ra ximhäi.

2

Hin ga huandah_u to'o gan numan-hoh_u

¹ Ma zi cu ah_u, nu'b_u dí ξc'yēih_u ma Hmuh_u ra Jesucristo ngue mixte xun ho a, nde'b_u ga øth_u tengu i øt'a, ngue hin ga huandah_u to'o dín numansuh_u.

² Xi'b_u da zøm b_u ja mam petih_u n'da ran 'yoh_u i fo rá 'yē ram fo'yē ξmme xam hmadi, ne mahotho rá he. Ne da zøm b_u n'da zi hyoya hingui ho rá he.

³ Ne man'da gan numanhoh_u a mahotho rá he, xinda gue'a n'da zi hyoya. Ne ga ξmf_u a mahotho rá he: “Nu'i n'yø, damin säya ts'ua ja ran thuts'i,” ga ξmf_u. Ne nu'a zi hyoya baya: “Nu'e, damím 'bäh n_u ogue damí hyuh n_u häi ja rá hyo ran thuts'i,” ga ξmf_u a baya.

⁴ Ha hin dím bēmhb_u ngue yoho man t'øt'eh_u 'b_u dí samh_u a nan hyoya _u 'da, ne nu'a na mēmbeti _u 'da, gue'a na ξspah_u _u. Ne guexta'a ra ts'oqui dí øth_u 'b_u dí huandah_u a dín numanhoh_u.

⁵ Ma zi cu ah_u, damí 'yøhmb_u na ga xi ah_u. Ha him bi huan Ojā _u xun ngu i hyoya b_u na nu ra ximhäi, ngue da dín a man'da di muui, ngue da gomhb_u yán japi _u di un yá t'uhni Ojā. Ne gue'a bi ma majuañi di un'nd_u to'o gätho da bēn a.

⁶ P_e nuya gá 'yāsābah_u y_u hyoya. Ha hin dí pahmb_u ngue gue'ua y_u mēmbeti di ungh_u, ne i sixcah_u b_u ja y_u ngunts'ut'abi.

⁷ Ha hinga gue'ua y_u mēmbeti dí øhmb_u im man ra ts'ore nangue rá hoga thuhu ma Hmuh_u ra Cristo.

⁸ P_e: “Ga huēc ma mija'ih_u tengutho b_u na huēczeh_u ma ja'ih_u.” Guehna xun ho ga øth_u na, nguetho rán t'ēdi ra Cristo mixte thoho a, tengu man t'o't'i b_u rám hman Ojā.

⁹ P_e nu'b_u hinga gätho y_u ja'i dadí huēj_u, ra ts'oqui a dí øth_u 'b_u, ne dín dupateh_u a rán t'ēdi ngue im ma gätho 'da i gu b_u dán huēj_u.

¹⁰ P_e dín ndeh_u made tho ga øth_u gätho rán t'ēdi Ojā. P_e madahönt'a n'datho rán t'ēdi Ojā hin dá øth_u, ya dín dupateth_u gätho rán t'ēdi Ojā 'b_u.

¹¹ Ngub_u dí ørpah_u yán t'ēdi Ojā ngue bi 'yēna: “O guí øth_u ran 'yomt'ēni,” ne: “O guí hācpah_u rá te ni mija'ih_u,” bi 'yēna. Madague'b_u hin dí øth_u ran 'yomt'ēni, p_e dí hācpah_u rá te ma mija'ih_u, guemhma dín dupateth_u gätho rán t'ēdi Ojā 'b_u. Nguetho n'dat'a Ojā bi ma gätho yán t'ēdi.

¹² P_e nu'a rán t'ēdi ra Cristo, gue'a di zej_u ga øth_u yán theh_u. Ne gue'a rán t'ēdi dí 'yāngah_u Ojā a 'b_u dá øth_u o hin'na. Janangue'a ga jamansuh_u a dím mamhb_u ne'a dí øth_u.

¹³ Ne nu'b_u him bi 'yøt' ran huēcate n'da, ne hingui ngu 'be'a dí huēc Ojā a 'b_u bi juañbi. P_e nu'b_u bi 'yøt' ran huēcate n'da, da bømanho 'b_u bi juañba Ojā a.

Hingui ho 'bɯ nte n'youi yɯn t'ɔt'e rá t'ɛc'yɛi n'da

¹⁴ Ma zi cu ahɯ, 'bɛ'a gue ní mba a i ɔt' i 'da sã ɛna ja yá t'ɛc'yɛi, pɛ hingui ɔt'ɯ yán theɯ. Hin da yán Ojã n'da 'bɯ sã ɛna ja rá t'ɛc'yɛi.

¹⁵⁻¹⁶ Xi'bɯ 'bɯ'a n'da ma cuhɯ ra 'yãhe nɛ sã ra thuhu. Nɛ ga ɛmfɯ: “Ní mba, bá he ni he, nɛ bán sihmɛ, da hyu ni mbɯi,” ga ɛmfɯ. Pɛ nte dá unhdɯ 'bɛ'a honi. 'Bɛ'a gue ní mba a dá ɔrpahɯ 'bɯ.

¹⁷ In jabɯ n'da 'bɯ hingui ɔt' yán t'ɔt'e rán sãui rá t'ɛc'yɛi, nu rá t'ɛc'yɛi nte di muui, tengu'bɯ n'da ra du ngue hingui di 'yãni.

¹⁸ Pɛ nu'bɯ gui 'yɛnjɯ: “Nu'i ja ni hogant'ɔt'e, pɛ nugãhe dí ɛc'yɛi mbo ma mbɯihe.” Nɛ ga xi'ahɯ bɯya, damí 'yurca ni t'ɛc'yɛi ngue nte n'youi nin t'ɔt'ehɯ, gan nugã. Nugã da zã ga ut ahɯ yán t'ɔt'e dí ɔt'ã, janangue'a di nɛqui ma t'ɛc'yɛigã ngue majuãni a.

¹⁹ Guí pãhmbɯ i 'bɯ Ojã, pɛ hin dí gua a zi ts'ɯ. Nguetho nɛ'ɯ yɯ zĩthu i pãdi i 'bɯ Ojã, pɛ ɛmmɛ di fɛt'i, nguetho yán sũihɯ Ojã ɯ.

²⁰ Gyá 'yãmbɯihɯ, ha hin guí pãhmbɯ ngue xingui ts'ɯ nte di muui ni t'ɛc'yɛihɯ 'bɯ hin te guí ɔthɯ.

²¹ Nde'bɯ gam bɛmhɯ ts'ɯ nangue mam bombɔtahɯ ra Abraham. Ja bi nɛqui a xní pã Ojã xɯn ho 'bɯ mi 'yɔt'a bi xifi, ngue bi gãxpɯ ja ra do a Isaac rá ts'ant'ɯ, ngue ɛna xtá hyo xtí un'na Ojã.

²² Nangue bi 'yɛc'yɛi mbo rá mbɯi, bin ja ra ts'edi bɯya ngue da 'yɔt'ɯ yán theɯ. Janangue'a rám pɛ ra t'ɛc'yɛi ɯ yɯn t'ɔt'e.

²³ Nɛ gue'a mi mam bɯ ja rám hman Ojã, bi 'yɛna: “Nu ra Abraham bi 'yɛc'yɛi a bi man Ojã, janangue'a bi 'yɛmp Ojã xɯn ho,” nɛ bi 'yɛmbi rá amigo xɯn ho Ojã bɯya.

²⁴ Dí pãhmbɯ ya, i ɛmp Ojã xɯn ho n'da ra ja'i 'bɯ ɔt' rán sãui rá t'ɛc'yɛi, nɛ hinga sã da 'yɛna ɛc'yɛi Ojã.

²⁵ Ximangutho a Rahab, ngue ra xisu zai min 'yomt'ɛni mam 'bet'o. Pɛ bi 'yɛmp Ojã xɯn ho 'bɯ midí nɛqui

rá t'ɛc'yɛi, 'bɯ mi 'yɔt'a ran ho bi 'yɔt'e, ngue bi jamansu ɯ yɯ 'yɛc'yɛi 'bɯ mi mba bá ɛspa rá hnini. Nɛ bá uti n'dan'yo ra 'yu bá hãx 'bɯ mam bá pengui, janangue'a him bi mba mfɛnt'i ɯ.

²⁶ Ja ga pãhmbɯ bɯya ngue hingui ho rá t'ɛc'yɛi n'da 'bɯ hingui ɔt'ɯ yán theɯ, tengu n'da ra ja'i xɯn du ngue hin'yɯ bɯ rá mbɯi.

3

Ga sãmzɛhɛ ma jãnihɯ

¹ Ma zi cu ahɯ, nde'bɯ hinga gãtho dan xãnbatehɯ bɯ ja ram pɛti. Nguetho dí pãhmbɯ Ojã da nu 'bɛ'a dí ɔthɯ, nɛ nuje, man'da da 'yãngahe Ojã, xinda gue'bɯ hin xcán xãnbatehe.

² Nɛ gãtho gahɯ xɯn ngu yɯ nidi ja'bɯ dí ɔthɯ yɯ ts'oqui. Pɛ nu'bɯ 'bɯ'a n'da xinga n'da ra ts'oqui im ma, ya xɯn te xɯn ho rá mbɯi a, nɛ i pãdi di jamansu xɯn ho gãtho i ɔt'a 'bɯ.

³ Tengu'bɯ dí cãrbahɯ yán ts'are yɯ fani, da 'yɔt'a dí xihmbɯ bɯya, nɛ hinga hɔnt'a rá nde di 'bãt'i, pɛ 'da dí 'bãthoho. Ngutho 'bɯ i sãmzɛhɛ rá jãni n'da, nɛ hinga hɔnt'a rám hma da bãdi da zãmmi, pɛ da da bãdi di jamansu xɯn ho gãtho i ɔt'e.

⁴ Nɛ tengu ra dãbarco, madague'a xɯ ndoho, nɛ ts'edi ran dãhi i joni, pɛ ɛmmɛ zicue a ní mba ma 'yoni, pɛ hɔnbɯ go da ndepe dí mba a di 'yoni.

⁵ Ngutho ma jãnihɯ, zicue, pɛ ɛmmɛ xɯn ngu da bɔni nangue 'bɛ'a da ma. O tengu'bɯ n'da ra dɛspi zicue, pɛ ɛmmɛ xɯn ngu 'bɛ'a da 'yudi, nɛ da zã da 'yu a n'da ra xãnthɔ xɯ ndoho.

⁶ Nguetho ma jãnihɯ tengu'bɯ n'da ra sibi. Nɛ man'da xɯn ts'o ɔt' ma jãnihɯ xinda gue'a ma 'yehɯ ogue ma guahɯ. Nɛ gue'a ní ts'oni gãtho dí ɔthɯ a, nɛ di xãnd ran ts'o gãtho ra ximhãi, ngue di bɛnba a ra zĩthu.

⁷ Pɛ nu yɯ ja'i man'da da zã di max-ubi hɔnt'a go má zate nɛ yɯ doja nɛ yɯ pozɯ nɛ yɯ huã.

⁸ Pɛ nu rá jãni n'da, njo'o to da zã di hãt ra 'yu. Nɛ i hote, tengu n'da ra pozɯ, ɛmmɛ in cue, ran dãte a rá nde.

⁹ Nangue ma janih_u sä dí ɛmh_u dí ɛspah_u Oja ma Tah_u, pɛ nɛ dí äf_u ra 'yanthi ma mija'ih_u. Pɛ nu'uh, bi zän'na Oja u, bi ndepe dim 'bui tengu tho Oja u.

¹⁰ N'dat'a ma ndeh_u ná yä_u 'b_u dí ɛspah_u Oja nɛ'b_u dí äf_u ra 'yanthi ma mija'ih_u. Pɛ ma zi cu ah_u, hingui sä ga øth_u tengu a.

¹¹ Ha i sä 'darb_u da bøhmi ra dehe xən ho a ra dehe xən xä.

¹² O 'bɛ'a di ja y_u za'ixi, ma zi cu ah_u, ha nɛ'uh y_u pɛni i zup_u. O xi n'da ra zabot'i, ha zup_u y_u ixi. Xingui sä 'darb_u da bøhmi ra dehe xən ho a hingui ho.

Bí nɛxp_u bí 'b_u Oja ran 'yomfɛni xən ho

¹³ Nu'b_u dí pähmb_u ran 'yomfɛni, pɛ ga uhmb_u 'b_u, nangue ran hocja'i ga øth_u, nɛ hin dan 'yɛzɛhɛh_u, guep_u da fädi majuani i ja man 'yomfɛnih_u.

¹⁴ Pɛ nu'b_u xən ju dím bɛnba ma mija'ih_u nangue ran ts'ɛya, nɛ dadí mispah_u, nɛ sä dí ɛmh_u ja man 'yomfɛnih_u, pɛ ra fɛhni a dím mamhb_u 'b_u.

¹⁵ Pɛ nuna ra ts'on'yomfɛni na him bí nɛxp_u bí 'b_u Oja, pɛ bi nɛquida ua ja ra ximhäi, nɛ dá bɛnsɛ ma mbuih_u, nɛ ra zithu bi bɛngah_u tengu na.

¹⁶ Nguetho nu'b_u dí øth_u ran ts'ɛya, nɛ dín nde dam mixteh_u, nu'b_u, dí øth_u gätho y_u ts'oqui 'b_u, nɛ y_u sui.

¹⁷ Pɛ nu ran 'yomfɛni di 'daj_u Oja, n'dat'a gam bɛmh_u, nɛ ga hocpah_u rá mbui ma mija'ih_u, nɛ gan numan-hoh_u u, nɛ din ja man huɛcateh_u, nɛ ga fäxh_u u, nɛ hin da goh ma mbuih_u 'b_u ja a dí xihmb_u u, nɛ hin ga häth_u u.

¹⁸ Pɛ nu'b_u jante thoho ga hocpah_u rá mbui ma mija'ih_u, dí øth_u tengu'b_u dí pomhb_u ra hmudä dí bøx ran ho 'b_u.

4

Hin ga øth_u rá pähä ra ximhäi

¹ Ha hin guí pähmb_u hap_u di nɛqui u yən sui guí øth_u, nɛ yən heque. Ha hinga gue'uh di ho ni mbui zɛhɛh_u a gnín sahmb_u.

² Nu'a hin ní zä guí tımhb_u a guín ndeh_u, gue'a gnín hote thohoh_u a. Nɛ gue'a ran ts'ɛya a gnín sahmb_u 'nɛ gnín tunhd_u, nguetho hingui sä guí tımhb_u a guín ndeh_u nangue ni pähä zɛhɛh_u. Pɛ hin guí tımhb_u ngue hin guí äf_u Oja.

³ Pɛ madague'b_u guí äf_u Oja a guín ndesɛh_u, pɛ hin di 'da'ah_u, nguetho hingui ho guím bɛmh_u, guín nde guí xand ni pähä zɛhɛh_u.

⁴ Sä guí ɛmh_u hont'a Oja guím bɛmh_u, nɛ ya guí tɛn thohoh_u ra ximhäi. Ha hin guí pähmb_u gadín sahmb_u Oja 'b_u guín numanhoth_u ra ximhäi.

⁵ Uague guí ɛmh_u säti thoho bi man rá t'ohni Oja ngue bi 'yɛna: "Pɛ ɛmmɛ dín ndepe da bɛngui, janangue'a dá un ma Hogandähi di huɛc'uh, nɛ di jamansup y_u mbui," bi 'yɛn Oja.

⁶ Pɛ di zet'a ni mbuih_u Oja, n'damhma da zä hont'a guim bɛmh_u a. Janangue'a ɛn Oja, di un rá mate n'da 'b_u hin din 'yɛzɛhɛ, pɛ da za a n'da 'b_u din 'yɛzɛhɛ, i ɛn rá t'ohni Oja.

⁷ Damin unseh_u ya ngue di manda ah_u Oja, nɛ dami sahmb_u ra zithu, da 'dagui nangue'ah_u.

⁸ Zai damim bɛmh_u ngue 'darb_u guí 'bähmb_u Oja, nɛ zai da hyut'a ni mbuih_u baya. Dami 'yesh_u y_u ts'oqui guí øth_u, nɛ hingui yoho da bɛn ni mbuih_u.

⁹ Pɛ i jatho da du ma mbuih_u nguetho dy_u ts'om'bäi h_u. Nɛ dan zomhb_u, hingui sä dan thethoh_u. Nu ma thedeh_u dim pommi ra ts'oni, nɛ nu man johyah_u dim pommi ra dumbui.

¹⁰ Nɛ ga øth_u ngue hin'y_u ma ts'edi zɛhɛh_u b_u ja rá hmi Oja. Ga äf_u ra punbi, janangue'a di pungah_u nɛ di jaj_u dan johyah_u baya.

Hin dan c'qman'uh_u

¹¹ Ma zi cu ah_u, o gadín c'qman'uh_u, nguetho nu'b_u gadín c'qman'uh_u, masque guím bɛmh_u hingui ho rán t'ɛdi Oja i ɛna dan huɛj_u. Nɛ nu'b_u hin

dí øth_u rán t'ɛdi Oja, ɛna gue'b_u jase man t'ɛdih_u 'b_u.

¹² Pɛ hɔnt'a n'da sä di 'daj_u y_un t'ɛdi, nguetho Oja a, nɛ hɔnt'a sä da y_un'a n'da nɛ i sä di jua'a n'da. Pɛ ha dím bɛmh_u dy_u oja_uh_u ngue sä ga ɛmh_u b_u ja y_u ts'oqui _u 'da.

Hin dí hand b_u ní 'yɛh man zaquih_u

¹³ Mbähä dan 'yomfɛnih_u ts' _u ya, nguetho dí ɛnthoh_u: “Nuya ogue nix-udi ga mbähä n'danni, dam 'b_uhmb_u n'da jɛya b_u, nɛ dam pɛhmb_u, ga t_uhmb_u,” dadín 'yɛmf_u.

¹⁴ Pɛ hingui sä gam mamh_u b_u tengu a, nguetho ya hin dí p_uhmb_u 'bɛ'a ga øth_u, nɛ hin dí hand b_u ní 'yɛh man zaquih_u. Tengu tho n'da ra güi, guín nu, jab_u, nɛ xø gán nu, hin'y_u b_u. Njarb_u n'da ra ja'i.

¹⁵ Pɛ nde'b_u ga ɛmh_u b_u: “Nu'b_u da nde Oja, dam 'b_uhmb_u ts' _u, nɛ din ja 'bɛ'a da zä ga øth_u b_uya.” Guehna gam mamh_u na ya.

¹⁶ Pɛ dán 'yɛzɛhɛh_u 'b_u hin dá äf_u Oja 'bɛ'a da zä ga øth_u. Pɛ ra ts'oqui a.

¹⁷ Nu'b_u dí p_uhmb_u a ran ho, nɛ hin dí øth_u a, ra ts'oqui a 'b_u.

5

N'da ran zofo i sih y_u mɛmbɛti

¹ Damin 'yomfɛnih_u ts' _u gy_u mɛmbɛtih_u, gan zomh_u b_u nɛ ga mbahmb_u nguetho nts'utho ra 'y_uanthi guín nuh_u.

² Nu'a 'bɛ'a gä guí pɛsh_u tengu'b_u x_u 'ya b_u nam bɛn Oja, nɛ ni heh_u tengu'b_u x_un za y_u zu'uɛ.

³ Nu ni mbɛtih_u x_un ts'om b_u na nu Oja a, nguetho nin ts'iyateh_u a gní tĩmh_u _u, nɛ hin gä p_uhmb_u nda'a x_un ho xquí jaf_u. Nɛ gue'a dí jua a_u tengu'b_u ra sibi. Nɛ tengu'b_u guidí munsh_u a ran _unbi guín nuh_u 'b_u ran zɛgui.

⁴ Gä hyät ni mbɛfih_u hin gä juarpah_u y_un zäbi 'b_u min xop_u ni hu_uhɪh_u. Nɛ nu'a ran zäbi gä cɔnba ni mbɛfih_u, nɛ gue'a dí yap a_u a. Nɛ nu'a rá ts'oni ni mbɛfih_u bi 'yø Oja tate thoho rá ts'edi, nɛ da hyä ra güenda nangu'e_u.

⁵ Nu'ah_u gám 'b_uhmb_u nangu'e nin johya zɛhɛh_u nguécua ja ra ximhäi gy_u ziyateh_u. Nɛ bi zac ni mb_uih_u tengu n'da ra ts' _udi. Pɛ gue'a dín ja'ah_u tengu'b_u ran thots' _udi 'b_u rán zɛgui ra pa.

⁶ Nɛ nu'ah_u guí coth_u fädi _u nte in dupate, nɛ xø guí hoh_u b_uya, nɛ hin di mü.

Ga häth_u 'bɛ'a i t'ørcah_u

⁷ Janangue'a ma zi cu'ah_u, nu'b_u i t'ørcah_u a, pɛ hin dan xømb_uih_u, nɛ ga tømhb_u gue'b_u go bá ɛh ma Hmu_u ra Cristo. Tengu'b_u dí tuhmb_u y_u hmudä ua ja ra häi, dí tømhb_u hɔnt'b_u go njam'b_u ba ɛh ra 'ye, di hoqui 'bɛ'a gä xtá tuhmb_u b_uya. Nɛ din ja a mi numanhoh_u din ja b_uya.

⁸ Janangue'a ga sɛth_u hin dan xømb_uih_u, nguetho ya him maya'a ba ɛh ra Hmu.

⁹ Ma zi cu'ah_u, hin ga ɛmh_u b_u rá ts'oqui na n'da ma cuh_u 'b_u dín nuh_u y_un _unbi, nɛ xømhma di _ungah_u Oja. Pɛ guim bɛmh_u b_u mi ts' _utho da zø'a ra zɛ'mi ya.

¹⁰ Ma zi cu'ah_u, gam bɛmh_u b_u gue bi hyät y_un _unbi _u yá pøngahy_u Oja, nɛ nguetho ga häth_u _u.

¹¹ Nguetho dí p_uhmb_u majapi _u i hät y_un _unbi. Xtá øhmb_u ngue bi hyät y_un _unbi a ra Job, nɛ x_un ngu ran ho bi t'ørpa m'bejua. Nguetho nu'a Oja x_un ngu rán huɛcate nɛ x_un ngu rá mate.

¹² Hnɛhi thoho hin ga u_uspah_u rá thuhu Oja a mam hmansɛh_u, xín ga ndønbah_u rá thuhu 'bɛ'a man'da jaua ja ra häi ngue ga ɛmh_u b_u di zɛrca mam hmansɛh_u. “Ha guí ɛc'yɛi a dí xi'i uague hin'na,” ga ɛmthohoh_u. Janangue'a hin di _ungah_u Oja.

Dan y_uqh_u Oja

¹³ Nu'b_u dín nuh_u ran _unbi, dan y_uqh_u Oja 'b_u. O nu'b_u dadín johyah_u, dan tuhmb_u n'da ra thuhu ngue dí ɛspah_u Oja.

¹⁴ Nu'b_u x_un _uj_u, ga xihmb_u y_u ngurbi b_u ja ram pɛti ba ɛhɛ da 'y_up rá mfäts'i ra Hmu, nɛ da jaj_u ra aceite nangu'e rá thuhu ra Hmu.

¹⁵ Nε Oja di 'uec'a ran ɯ dí hɛmfɯ, nguetho dá ɛc'yɛihɯ ngue majuaɲi da yaɲjɯ 'bɯ má äfɯ a. Nε nu'bɯ ma ts'oquihɯ a dán hyɛnhɯ, pɛ di pun-gahɯ.

¹⁶ Nε dan xih ma ts'oquihɯ n'da ngu n'dajɯ, janangue'a da zä dan 'yäfɯ rá mate Oja n'da ngu n'dajɯ, nε nu'bɯ xɯn ɯ n'da da yaɲm bɯya. Nguetho xɯn ngu rá ts'ɛdi da 'yøt' Oja 'bɯ da 'yäp a majuaɲi n'dat'a Oja im bɛni, nε gue'bɯ di bɛnba Oja a i ädi.

¹⁷ Tengu a ra Elías, nu'a n'da ra ja'i thoho tengu gahɯ, nε bi hyəh rá mbɯi bi 'yäp Oja ngue hin din 'ye. Nε him bin 'ye ua ja ra ximhäi gätho nhyunjɛya nε n'dato zana.

¹⁸ Nε xø bin yaui Oja mahøn'a ngue bi 'yäp ra 'ye. Nε bá pɛnh'na Oja ra 'ye, nε bi bøx yɯ hmudä ua ja ra häi bɯya.

¹⁹⁻²⁰ Ma zi cu'ahɯ, nu'bɯ n'da ra 'yɛc'yɛi da 'uepɯ ja ra 'yu xɯn juɲi, nε nu'bɯ da zä ba sihɯ mahøn'a, ga pəhmbɯ ngue dá yaɲbahɯ rá te a xí 'uegue. Nε madague'bɯ xɯn ngu yá ts'oqui, pɛ bi mba ma punbi.

1 PEDRO

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yo't'a ra Pedro

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pedrogä, ma 'bäigä'be ra Jesucristo. Dí pɛnh'nahɛ ra sɔcuɔ gyɛ 'yɛc'yɛihɛ ra Cristo, n'da'a n'danni gá mbähä ja ra häi Ponto nɛpɛ Galacia nɛpɛ Capadocia nɛpɛ Asia nɛpɛ Bitinia.

² Nu ma Tahɛ Ojɔ maya'bɛ thoho bi huancahɛ, nɛ bi zänni da 'yɔrcahɛ yá t'uhni gahɛ. Nɛ bi 'uega ma mbuihɛ a rá Hogandahi Ojɔ, nɛ bi mbän rá ji nanguejɛ a ra Jesucristo, guepɛ nan zä ga ɔthɛ a i xijɛ. Dí äp'a Ojɔ ngue man'da gui hyámhbɛ rá mate, nɛ man'da da hyu ni mbuihɛ bɛya.

Ga tɔfɛ ran dɔte

³ Jamadi Ojɔ, ngue nu rá Ta ma Hmuhɛ ra Jesucristo, nɛ rá Ojɔ a. Nguetho xɛn ngu rán huɛcate bi jajɛ dám 'bɛhmbɛ ma'da'yo. Nuya dí pɔhmbɛ gan nuhɛ ran ho mazäi, nguetho bi dambɛni ra Jesucristo.

⁴ Nɛ nuya dí tɔmhɛ ɛ yɛ erencia di 'dajɛ Ojɔ ngue m'bɛ'ts'i bɛ mahɛts'i, nɛ njám'bɛ dim 'bɛdi, nɛ njám'bɛ din ts'oni.

⁵ Nɛ nuya i fäjä Ojɔ nangue rá ts'edi, nguetho dí ɛc'yɛihɛ a. Nɛ ya i sänni da yɔnjɛ xɛn ho 'bɛ bi zɔn ra pa ran zɛgui.

⁶ Nɛ nu'bɛ dím bɛmhɛ ya, nɛ guehya ní 'dajɛ ran johya, madague'bɛ da du ma mbuihɛ bɛ na sähɛ hɔnt'a go man ɛnbi 'da yɛ pa ya, 'bɛ da 'yɛn Ojɔ.

⁷ Tengu ra oro i ts'ä ngue ra sibi ngue din hogui. Nɛ ngutho ma t'ɛc'yɛihɛ i ts'ä, nɛ man'da di muui a xinda gue'a ra oro ngue dim 'bɛdi. Janangue'a di nɛcmanho ma t'ɛc'yɛihɛ 'bɛ bá peng ra Jesucristo, nɛ da numanhøjɛ, nɛ di 'dajɛ ran ho, nɛ 'darbɛ dam 'bɛhmbɛ bɛya.

⁸ Nɛ nuya madague'bɛ hinga nán nuhɛ ra Cristo, pɛ ɛmmɛ guín numanhohɛ a. Nɛ madague'bɛ hin guín nuhɛ a ya, pɛ guí pɔhmbɛ majuɔni

a. Janangue'a ɛmmɛ dadí johyahɛ, tengu tho'bɛ ya dí 'bɛhmbɛ ra Cristo bɛ mahɛts'i. Nɛ hin di jua ɛ mam hmansɛhɛ gam mamhbɛ a ran johya.

⁹ Nguetho ya dí dɛ'mi dí hámhbɛ a dí tɔmhɛ, ngue da yɔnjɛ Ojɔ.

¹⁰ Guehna bi 'yo't'ɛ yɛ pɔngahyɔ maya'bɛ ngue da yɔnjɛ rá mate Ojɔ. Nɛ bi hyádumbɛi mín nde xtám bɔdi xɛn ho 'bɛ'a nam bɔn a ram hma bi 'yo't'ɛ.

¹¹ Mín nde xtám bɔdi jam'bɛ din ja a, nɛ nda'a ní pa din ja a bi man rá Hogandahi ra Cristo mi o yá mbɛi. Nguetho bi bɛnbi da 'yo't'i 'bɛ'a da 'yɔt' ra Cristo 'bɛ bi zɔhɔ, ngue da nu ran ɛnbi ngue da tho, nɛ da t'ɛspa 'bɛ m'bɛjua.

¹² Pɛ bi xi Ojɔ ɛ yɛ pɔngahyɔ ngue hin da bɛɛ, xinga gue'ɛ yɛ jɔ'i mi 'bɛhmbɛ, pɛgue gue'a go i sijɛ a ya nangue ran ho ma'da'yo. Nɛ nu'ɛ to bi xijɛ na, bi ma nangue rá Hogandahi bá pɛnpa Ojɔ. Nɛ'ɛ yám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i ɛmmɛ in nde da bɔdi 'bɛ'a nam bɔn a i sijɛ ya.

I xijɛ Ojɔ ngue xtán hojɛ

¹³ Pɛ nuya dan sähɛ ga ɔthɛ a rán thɛhɛ a dí tɛnhɛ, ngue ga sɔmzɛhɛ ma mbuihɛ 'bɛ'a gátho dím bɛmhɛ. Nɛ hɔnt'a rá mate Ojɔ ga tɔmhɛ di 'dajɛ 'bɛ bá ɛh ra Cristo.

¹⁴ Nɛ ga ɔthɛ 'bɛ'a i xijɛ Ojɔ, tengu yɛ t'uhni i ɔt'a i xih yá ta. Nɛ hin ga ɔthɛ tengu mi ɔthɛ mam'bɛt'o ngue ma pähä zɛhɛhɛ 'bɛ nte mi pɔhmbɛ.

¹⁵ Pɛ gä xtán hotho ga ɔthɛ, nguetho xɛn hotho Ojɔ ngue bi zoncahɛ bi 'yɔt'e yá t'uhni gahɛ a.

¹⁶ Tengu nt'o't'i: "Xtán hotho ahɛ nguetho xɛn hotho gä," bi 'yɛn Ojɔ.

¹⁷ Pɛ nu'bɛ dí yɔhɛ Ojɔ, dí ɛmfɛ ma Tahɛ. Pɛ gam bɛmhɛ njuɔntho da gurcahɛ 'bɛ'a dá ɔthɛ n'da ngu n'dajɛ. Janangue'a dam fähmbɛ ngue gan numansuhɛ Ojɔ gátho yɛ pa dí 'bɛhmbɛ ua ja ra ximhäi.

¹⁸ Nguetho dí pɔhmbɛ bi yɔnjɛ Ojɔ nangue yɛn t'ɔt'e bi xänga ma tahɛ säti thoho. Pɛ hing ra mbɛti í yɔnjɛ a, nu'a dim 'bɛ'a.

19 Pɛ bi ɣanjɐ ra Cristo 'bɐ mi du ngue bi mbän rá ji, nɛ hɔnt'a da zä di pø a n'da a. Nguetho xɛn hotho ra Cristo, tengu n'da ra dɛ'yo mi man Oja maya'bɐ ngue da 'bøts'e, pɛ gue'a hing ra mbɛdi nɛ xɛn hotho.

20 Nu ra Cristo bi ts'änni din ɣante 'bɐ hin ní 'yøt' ra ximhäi a Oja. Nɛ ran zegui ya ja bi nɛqui ua ja ra ximhäi nanguɛɐ.

21 Nɛ nanguɛ ra Cristo bi zøcua, gue'a dá ɛc'yɛihɐ Oja ya, ngue bi xox a ra Cristo 'bɐ mi du, nɛ bi 'yɛspi. Jananguɛ'a dí pəhmbɐ majuani di 'dajɐ rán ho Oja dí tømhbɐ ya.

22 Nuya nanguɛ rá Hogandəhi Oja dá tɛnhdɐ ram hma majuani, nɛ gue'a dán hojɐ a. Nɛ gue'a dán zä ya majuani ga huɛc ma cuhɐ. Jananguɛ'a mpähä thoho dan huɛɐ n'da ngu n'dajɐ nanguɛ gätho ma mbɛihɐ.

23 Nguetho dám 'bɐhmbɐ ma'da'yo nanguɛ rá hman Oja da hyät'i mazai a, nɛ njəm'bɐ di 'bɛh rá ts'edi a. Pɛ nu ma tɛhɐ bi 'dac ma tahɐ nɛ ma mbɛhɐ, hinga gue'a da hyät'i mazai a.

24 Nɛ nt'o't'i:
Tengu ɣɐ paxi thoho ɣɐ jə'i,
nɛ gätho xɛn ho 'bɛ'a pɛ'ts'i tengu ɣá dɔni ɐ ɣɐ paxi.

Pɛ nu ɣɐ paxi di hmangui, nɛ ɣá dɔni i høe.

25 Pɛ nu'a rá hman a ra Hmu njəm'bɐ dim 'bɛh rá ts'edi.
Gue'a ran ho ma'da'yo i sijɐ a.

2

Nu'a ra Cristo tengu n'da ra do

1 Jatho ga ɛshɐ gätho ran ɛcpate nɛ ra fɛhni nɛ'bɐ yoho ma mbɛihɐ, nɛ ga ɛshɐ ran ts'ɛya nɛ ran c'əte.

2 Nɛ tengu ɣɐ 'uɛre ngue ma'da'yo bim 'bɛi, ngue ɛmmɛ i hon ra xi'ba da zi, nɛ ngutho ga øthɐ, thocpa thoho ga homhbɐ rá hogamhma Oja, ngue dín te xɛn ho ma mbɛihɐ a.

3 Nguetho ya dá tømhbɐ a rá mate Oja nanguɛ rá hma, nɛ dá pəhmbɐ ngue xɛn ho a.

4 Nɛ man'da gam bɛmhɐ ga cuathɐ ra Cristo xɛn ho, nu'a bi 'dajɐ ra te. Madague'bɐ i pa ma ɛcpi, tengu'bɐ

n'da ra gədo di bunt'a n'da ra do, pɛ Oja bi huahni man'da di muui bɐ da thøh rá ngu.

5 Tengu'bɐ n'da ra do man'da di muui a ra Cristo bɐ ja ra ngu, nɛ nujɐ i pa ma cuati gahɐ bɐya, tengu'bɐ dyɐ dohɐ, da 'yøɐ rá ngu Oja ngue hin di nɛqui. Nɛ ɣá mbäjä gahɐ Oja, nguetho dí unhdɐ Oja ɣɛn t'unni gätho ma mbɛihɐ. Nɛ di thocpa a rá Ta man t'unniɐ a ra Cristo, jananguɛ'a da numanho Oja ɐ.

6 Nɛ nt'o't'i maya'bɐ bɐ ja rá hman Oja nanguɛ 'bɛ'a da t'ørpa ra Cristo. Bi 'yɛn Oja:

Tengu'bɐ drá ngɛrpagədo dá huahna n'da ra do man'da di muui, nɛ dá høpɐ ja ma dongu bɐ Sión, nubɐ hapɐ ja ma ts'edi, bi 'yɛn Oja.

Nɛ nu'a to'o da guat'a, hin da mbɛ'ts' rá sä 'bɐ bi nu ran juənbi,

bi 'yɛn Oja.

7 Nɛjɐ xɛn ngu dadí muhɐ nguetho dí cuathɐ a ra Cristo. Pɛ madague'bɐ hin da guat'ɐ 'da, pɛ guexta'a dín ja tengu bi man Oja, ngue bi 'yɛna:

Madague'bɐ him bi numanho ɐ 'da ɣɐ gədo a ra do,

pɛ da gopɐ ja ma dongu, ngue man'da di muui 'bɐ da thøh ma ngu,

bi 'yɛn Oja.

8 Nɛ man'da mi hma:

Nu'a ra Cristo tengu'bɐ n'da ra do ngue di fɛpɐ rá gua n'da, nɛ dim 'bɛpɐ,

bi 'yɛn ra t'ohni. Nɛ bi ts'änbi dim 'bɛpɐ, nguetho hinguin nde da 'yɛc'yɛi ram hma nanguɛ ra Cristo.

Yá t'əhni gahɐ Oja

9 Pɛ nujɐ, Oja bi huancaɐ bi 'yørcahɐ tengu'bɐ n'da'bɛi gahɐ, ma'ueque ma mbɛihɐ. Nɛ gätho gahɐ dyɐ mbäjä gahɐ bi 'dac ma ts'ediɐ Oja, nɛ ɣá mbɛti gahɐ a. Nguetho in nde ga uhmbɐ ngue mixte xɛn ho Oja, ngue bá jəgahɐ bɐ ja ra 'bɛxui mi 'bɐhmbɐ, nɛ bi zixcaɐ bɐ ja rán nɛqui mahotho ya.

10 Nu'bɐ mám'bɛt'o mi 'bɐhmbɐ tengu'bɐ dyɐ hyoya t'əhniɐ, nɛ nuya

dí 'buhmbu yá t'uhni gahu Oja. Pɛ nu mám'bet'o him mi pahmbu rá mate Oja, pɛ nuya dá hámhbu rá mate Oja ya.

Ga humbi ga ɔthu ngue yá mbɛfi gahu Oja

11 Ma zi cu ahɛ, ɛmme dadí huɛc'ahɛ. Janangue'a nts'edi dí xi'ahɛ ga ɔthu tengu'bu hin dyu mɛnguhɛ ua ja ra ximhái, hin ga ɔthu rá pähä ma nyon 'yomfɛnihɛ ngue i ɔrcahɛ ran sui ma mbuihɛ.

12 Nɛ thocpa thoho dam fähmbu dan 'yomanhohɛ, nguetho in nuju ɛ hin-gui pa Oja. Nɛ madague'bu i ɛnju dyu ts'om'bäihɛ, pɛ xomhma thoho da zøn ra pa da 'yɛspa Oja 'bu bi nu ran hocja'i dí ɔrpahɛ. Nguetho da zä da xocpa yá mbui Oja ɛ.

13 Nɛ ga ɔthu a im man a ra ts'ut'abi ngue i 'bet'o ua ja ma häihɛ, janangue'a da hnumanho ma Hmuhɛ ra Cristo buya.

14 Nɛ mi'da to'o gätho bi un yán t'ɛdi ra ts'ut'abi, gätho ga ɛc'yɛihɛ ɛ. Nguetho i ja yá ts'edi di unba ɛ to'o ɔt' yu ts'oqui, nɛ da numanho ɛ to'o ɔt' ran ho.

15 Nguetho nɛ'a Oja rá pähä a 'bu dí ɔthu a, nɛ gue'a dí 'yɛ'ts'ɛ yun c'ate im man ɛ yu 'yambui buya.

16 Nuya hingu i ɔrcahɛ ra ts'edi ga tɛnhdu yán t'ɛdi Oja, nguetho in ndeju mpähä thoho ga tɛnhdu. Pɛ hin gam bɛmhbu gue'a ní jajɛ ga ɔthu yu ts'oqui a, pɛ man'da ga ɔthu ngue yá mbɛfi gahu Oja.

17 Nɛ gan numanhohɛ gätho yu ja'i, nɛ ga huɛc ma mi'yɛc'yɛi hɛ, nɛ gan numansuhɛ Oja, nɛ ga ɛspahɛ ra ts'ut'abi i 'bet'o ua ma häihɛ.

Ga ɔthu tengu bi 'yot ra Cristo bin unbi nangueju

18 Gyɛ 'yɛhɛhɛ nɛ gyɛ mbɛfihɛ dami 'yɛc'yɛi ni hmuhɛ 'bu gadí zɛhmbu ɛ. Nɛ yu hocja'i nɛ yu ts'om'bäi 'bu di un'nahɛ, gätho guin numansuhɛ ɛ.

19 Nguetho man'da da numanho ahɛ Oja 'bu gui hyäthɛ yun unbi 'bu nte man ts'o gá 'yothɛ, pɛ bi un'nahɛ nangue guí tɛnhdu Oja.

20 Pɛ nu'bu gan nuhɛ ran unbi nangue ma ts'oquihɛ, nɛ ga häthɛ, pɛ hin gam bɛmhbu ga tɛhmbu n'da ran ho nangue'a. Hontho dá jut ma ts'oquihɛ. Pɛ nu'bu ga häthɛ ran unbi nangue ran ho dí ɔthu, da numanhoju Oja.

21 Oja bi zänni ga häthɛ yun unbi tengu ra Cristo, bi nde bin unbi nangueju, nɛ bi 'yurcahɛ 'bɛ'a ga ɔthu.

22 Nguetho nu ra Cristo njam'bu bi 'yot' yu ts'oqui, nɛ njam'bu bi man yu fɛhni.

23 Nɛ nu'bu mi ts'ani, njam'bu bi dadi. Nu'bu mi mba ma ɛcpi, him bi ma dí co'ts'i. Him bi zu da zan yu ja'i, nguetho bi badi Oja da numanho a.

24 Nu rá ja'i zɛhɛ ra Cristo bi nu ran unbi nangue ma ts'oquihɛ 'bu mi 'domp'ɛ ja ra za. Nɛ gue'a í thøgahɛ ma ts'on 'yomfɛnihɛ a, nguepɛ da zä ga ɔthu ran ho ya. Nu yun unbi bi zä 'bu mi tho, gue'a í yanju a.

25 Nuju dá 'bɛhmbu ra 'yu, tengu yu dɛ'yo. Pɛ nuya bá penju bu 'buh ma mbändɛ'yohɛ, nu'a í färca ma mbuihɛ.

3

Ran zofo bi sih yu xisu nɛ yá ndø

1 Nu'ahɛ gyɛ xisuhɛ, gui 'yɛspa ni ndøsehɛ n'da ngu n'da ahɛ. Nɛ nu'bu 'da ni ndøhɛ hinguin nde da 'yɛc'yɛi ráman hman Oja, pɛ nu'bu bi nu gui 'bamanhohɛ, xomhma thoho da zøni da 'yɛc'yɛi ɛ, nɛ hinga hnehi thoho ja a gui xihmbu 'bu hinguin nde da 'yøde.

2 Nguetho da nu ahɛ gadím fähmbu ngue guín numansuhɛ Oja, nɛ hin gui 'yomt'ɛnihɛ.

3 Nɛ nu'bu guím bɛni gan hoczɛhɛhɛ, pɛ nangue ni mbuihɛ. Nɛ hin guim bɛmhbu nangue 'bɛ'a gä i ja'ahɛ thi ngue dí nɛcmanho ahɛ, ogue ni yahɛ, ogue ni hehɛ gui hoju, ogue yu thebe, ogue yu ts'angu.

4 Pɛ gan hoczɛhɛhɛ ngue ni mbuihɛ, ngue di nɛcmanhotho bu dá nu Oja, ngue hin di nɛqui, nɛ nu'a njam'bu dim 'bɛ a. Ngue'a hin gan 'yɛzɛhɛhɛ, pɛ gan johyahɛ nangue Oja. Nɛ ɛmme xun ngu di muui bu nam bɛn Oja a.

⁵ Nε njab_u mi øt' y_u xisu mi 'b_uh maya'b_u, ngue gue'_u y_u 'yεc'yεi mi numansu Oj_a, nu'_u mi hoczehε y_u mb_ui ngue mi numansu y_u ndø.

⁶ Tengu ra Sara bi 'yεc'yεi a rá ndø ngue ra Abraham, nε bi 'yεmbi rá hmu. Nuya tengu'b_u y_u t'ixu ah_u ra Sara 'b_u guí øth_u 'bε'a mi øt'e, ngue thocpa thoho gui 'yøth_u ran ho nε nte gui suh_u.

⁷ Nε ngutho dí xi'ah_u, man 'yoh_u ah_u, dam 'b_umanhoh_u ma xisuh_u nanguε ran 'yomfεni bi 'daj_u Oj_a. Ga p_uhmb_u hin'y_u y_u ts'edi y_u j_a'i _u y_u xisu, jananguε'a ga f_uxh_u _u. Nε gan numansuh_u _u, nguetho n'dat'a rá mate Oj_a i conhui rá xisu n'da ran 'yoh_u, ngue n'dat'a ra te ma'da'yo. Nε nu'b_u hin dam 'b_umanho ma xisuh_u, hin da 'yømanho ma ndeh_u Oj_a 'b_u.

Ga øth_u a di bεnga ma mb_ui h_u Oj_a

⁸ Nε g_utho gah_u n'dat'a gam bεmh_u n'da ngu n'daj_u, nε gam bεmh_u tengu'b_u 'da dá s_uh_u 'bε'a i s_u a n'da. Nε dan huεj_u n'da ngu n'daj_u, nε din ja ma yemb_ui h_u, nε hin dan 'yεzehεh_u n'da ngu n'daj_u.

⁹ Nε hin ga cospah_u ran ts'o 'b_u 'b_ui to da 'yørcah_u ran ts'o, xín ga cospah_u ran ts'ante 'b_u 'bo'o da zanj_u. Pε ga äf_u ran j_api tengu thoho i ørcah_u Oj_a, bi zoncah_u di 'daj_u rán j_api.

¹⁰ Nguetho nt'o't'i:

Hønt'a go to'o in nde dim 'b_umanho, nε da nu y_u pa x_un ho, pε i jatho da z_um rá j_ani nanguε ran ts'o, nε xín da man y_u fεhni.

¹¹ Nε da hyε a ran ts'o, da 'yøt' ran ho. Nε hin da nde dim 'b_uh y_un s_ui h_u, pε εmmε da hyoni 'bεp_u dí hocpa rá mb_ui rá mij_a'iui.

¹² Nguetho nu ra Hmu in numanho _u to i øt' ran ho, nε i ømanho 'b_u ja a äpi, pεgue da z_u _u øt' ran ts'o, bi 'yεn rá t'ohni.

¹³ Pε to'o maha di _ungah_u 'b_u dan εhya ga øth_u ran ho.

¹⁴ Pε madague'b_u ga s_uh_u ran _u 'b_u dí øth_u ran ho, pε gue'a man'da ná

t_umh_u rán ho Oj_a a. Jananguε'a hin ga suh_u 'b_u in nde di pij_u _u 'da, xín da du ma mb_ui h_u.

¹⁵ Pε høntho gan numansuh_u ra Cristo mbo ma mb_ui h_u, ngue ma Hmuh_u a. Nε thocpa thoho dan s_uh_u ga xihmb_u 'bε'a dí εc'yεih_u 'b_u 'bo'o da 'yängah_u. Pε jante thoho ga xihmb_u nε gan numansuh_u _u.

¹⁶ Nε thocpa thoho ga øth_u a di bεnga ma mb_ui h_u Oj_a. Jananguε'a da mbε'ts' y_u s_u to'o di c_uaman'_u ran ho dí øth_u 'b_u dí tēnhd_u ra Cristo.

¹⁷ Nguetho man'da x_un ho 'b_u gue'a ran ho ná s_uh_u ran _unbi, 'b_u da nde Oj_a, xínda gue'b_u ga s_uh_u ran _unbi nanguε ma ts'oqui zεhεh_u.

¹⁸ Nε'a ra Cristo bin _unbi, nε nj_um'b_u bi 'yøt' y_u ts'oqui. Pε n'dandj thoho bi du nanguε ma ts'oquih_u, guej_u dy_u ts'om'b_uäih_u, nguetho bi nde da zixcah_u b_u bí 'b_u Oj_a. Nε maju_uni bi tho rá ngøc'yεi, pε nu rá mb_ui guexta'a mi 'b_ui.

¹⁹ Nε nu rá mb_ui ra Cristo 'b_u mi du, bi mba bi zop y_u mb_ui _u x_un du ngue ofädi.

²⁰ Ngue y_u mb_ui y_u j_a'i nanguε _u ngue him bi 'yεc'yεi Oj_a 'b_u maya'b_u thoho. Pε Oj_a mi tø'mi xtá 'yεc'yεi g_utho ní 'yøt' ra barco ra Noé. Guep_u bi zä bin y_un _u zi hy_uto nj_a'i thoho, bi bong 'b_u min ja ran ts'εmbi, nanguε ra dehe ra d_umb_uant'i.

²¹ Nε nu ran xixy_u nam bøni, nej_u d_um pomh_u ran ts'εmbi nanguε bi d_umbεni ra Jesucristo. Nε nu ran xixy_u hinguin nde da ma ngue i pa m'bε't'e ma j_a'ih_u ngue ra häi, pε nam bøni dí äf_u Oj_a di hoga ma mb_ui h_u.

²² Nε nuya, nu ra Jesucristo bi mba mahεts'i, darb_u di mandau i b_u ja rá ts'edi Oj_a. Nε nu'_u g_utho y_u ts'edi i 'b_ui i su a ra Cristo, nguetho hønt'a i ja rá ts'edi xinda gue'_u y_um 'bεhni Oj_a mahεts'i nε y_u z_uth_u.

4

Dan darb_uh_u rá mate Oj_a

¹ M'bεt'o thoho dan s_uh_u din _unba ma ngøc'yεih_u tengu ra Cristo, nε gue'a ní t_uc y_u ts'oqui a. Nguetho nu'a

to bin ʌnba rá ngøc'yɛi, him man da nde yʌ ts'oqui a.

² Nɛ gátho mi'da yʌ pa dí 'bʌhmbʌ ua ja ra ximhái, hin dám 'bʌhmbʌ nangue ma pähä zɛhɛhʌ, pɛ dam 'bʌhmbʌ ga øthʌ rá pähä Oja.

³ Dá xøt'a dá øthʌ rán t'øt'e ra ximhái, midí hohʌ ran 'yomt'ɛni, nɛ mi øt' ma pähä zɛhɛhʌ, nɛ mi minhdʌ, nɛ madín sixhʌ bʌ ja yʌ calle nɛ mi mbahmbʌ bʌ, nɛ dám munshʌ bʌ dám minhdʌ, nɛ mi thəndehʌ yʌ pøte, pɛgue Oja him bi zänni ga thəndehʌ ʌ.

⁴ Nɛ nu'ʌ 'bʌcua ja ra ximhái hingui sá da bədi hanja hin dí øthʌ ran tonto tengu i øt'ʌ, janangue'a i sanjʌ ʌ ya.

⁵ Pɛ Oja di ʌnba ʌ to i sanjʌ, nguetho di juʌnba Oja ʌ 'bʌi nɛ'ʌ xʌn du.

⁶ Nɛ nu yʌ ja' i xʌn du ya, bi sih ran ho ma'da'yo 'bʌ mi 'bʌi, ngue'a í zä bi un Oja ra te yá mbʌi ʌ, madague'bʌ ya xʌn du yá ngøc'yɛi. Nɛ gue'a rán säui nangue yá ts'oqui, nangue gátho yʌ ja' i tu.

⁷ Nuya bi zøn ra pa ran zɛgui. Janangue'a dan 'yomfɛnihʌ xʌn ho, nɛ ga sɔmzɛhɛ ma mbʌihʌ, ngue da zä thocpa thoho dan yəhʌ Oja bʌya.

⁸ Nɛ m'bet'o thoho ga øthʌ ngue ɛmmɛ dan huɛjʌ n'da ngu n'dajʌ. Nguetho nu'a to'o ja rán huɛcate, di punba rá ts'oqui rá mija'ui, madague'bʌ xʌn ngu yá ts'oqui.

⁹ Dan säyabahʌ n'da ngu n'dajʌ bʌ ja ma ngumhbʌ nangue ma pähä zɛhɛhʌ.

¹⁰ Nɛ 'da dám fäxtahʌ n'da ngu n'dajʌ nangue rá 'bɛfi Oja 'dahma 'dan'yo bin 'dajʌ, gue dan darbahʌ a rá mate Oja 'dahma 'dan'yo ngue dá hɔmhɔbʌ.

¹¹ Nɛ nu to bin t'un ra 'bɛfi da mamp'a rá m hman Oja, da ma tengu'bʌ da guesɛ Oja da ma. Nu to bin t'un ra 'bɛfi da mbäx'ʌ mi'da, da mbäts'i nangue ra ts'edi xʌn ho bi un'na Oja. Ngue'a da nde dí 'yɛspa Oja a 'bɛ'a gátho øt'e, nangue dí tɛnhdʌ ra Jesucristo, nu'a mixte thoho, nɛ i ja rá ts'edi gátho yʌ pa mazai.

Gan nuhʌ ran ʌnbi nangue dí tɛnhdʌ ra Cristo

¹² Ma zi cu'ahʌ, hin ga hyonya thohohʌ 'bʌ i ts'äjʌ yʌn ʌnbi nts'edi, nɛ hin ga ɛmhɔbʌ, hague in ja a ya.

¹³ Pɛ dan johya thohohʌ, nguetho dí comhbʌ yʌn ʌnbi ra Cristo. Nɛ nu'bʌ bi nɛqui xʌn ho rá ts'edi, man'da xʌn ngu ran johya gan nuhʌ bʌya.

¹⁴ Nu'bʌ pa ma ɛgui gahʌ nangue dí tɛnhdʌ ra Cristo, pɛ majapi gahʌ, nguetho mixte thoho rá ts'edi rá Hogandahi Oja dín nuhʌ bʌya. Nɛ madague'bʌ di ʌcpa ra Cristo ʌ 'da, pɛ nujʌ dí ɛspahʌ a.

¹⁵ Pɛ nu'bʌ gan hotehʌ nɛ gam pɛhʌ, ogue n'da ran ts'o ga øthʌ, ogue sá dan thɪnthʌ 'bɛ'a øt' ma mija'ihʌ, ga pɛ'ts' ma sähʌ 'bʌ, nɛ gan nuhʌ ran ʌnbi nangue a ra ts'oqui dá øthʌ.

¹⁶ Pɛ nu'bʌ dín nuhʌ ran ʌnbi nangue dí tɛnhdʌ ra Cristo, hin ga pɛ'ts' ma sähʌ 'bʌ. Pɛ ga ɛmfʌ jamadi Oja, ngue dí pəhmbʌ ngue dí tɛnhdʌ ra Cristo.

¹⁷ Nguetho bi zøn ra pa ya di dʌ'mi øt' rán ts'embí Oja. Pɛ rá mbədi thoho gahʌ i ørcahʌ ran ts'embí, ngue yá t'ʌhni gahʌ a. Pɛ ts'ʌtho dín nuhʌ. Pɛ nu'ʌ hingui ɛc'yɛi rá m hman Oja, xʌn ngu 'bɛ'a gä da nu ʌ 'bʌ bi zøn ra pa da 'yøt'e xʌn ho rán ts'embí Oja.

¹⁸ Nɛ ɛmmɛ xʌn ngu yʌn ʌnbi gan nuhʌ bʌ dí pøjʌ Oja, ngue dyʌ 'yɛc'yɛihʌ, nguetho ja'bʌ n'dandí hin dí øhmbʌ a i xijʌ. Nɛ 'bʌh mi'da 'be xíngui ts'ʌ nde da 'yøde, nɛ i san Oja. Nɛ nu'ʌ hin da zä dim pø ʌ.

¹⁹ Janangue'a nu'bʌ dí sähʌ yʌn ʌnbi bi zängahʌ Oja, pɛ ga däh ma mbʌihʌ Oja di jamansujʌ. Nɛ njam'bʌ da hyɛgahʌ, nguetho gue'a bi 'dajʌ ra te. Nɛ ga thoqui ga øthʌ ran ho.

5

Di jamansu yá dɛ'yo Oja ʌ yʌ ngərbi

¹ Nuya n'da ram hma dí xi'ahʌ, yá ngərbi ahʌ yʌ 'yɛc'yɛi. Nɛcä drá ngərbi gä, dá nuse ra Cristo 'bʌ mi du, nɛcä ga comhbʌ ran japi dín 'dajʌ m'bejua.

² Ma mi ngərbi ahʌ dyʌ mbändɛ'yohʌ, dí xi'ahʌ ya, jatho ga jamansuhʌ yá dɛ'yo Oja, nguetho 'yo ma güendahʌ

ga jamansuh_u. Nε hin gam bεmh_u i t'or_ucah_u ts'edi, pεgue gam bεmh_u ma pāhā zεhεh_u ga øth_u. Nε hin nanguε a din jurgah_u ngue dy_u ngurbih_u, pε nanguε a dín numanho sεh_u a.

³ Nε hin ga sεthoh_u yá t'uhni Ojā hap_u dí 'buhmb_u n'da ngu n'daj_u, pε janate tho ga uth_u ra 'yu nanguε man t'øt'e zεhεh_u.

⁴ Nε nu'b_u bi nεqui ma Hmuh_u dyá mbānde'yoh_u, di 'daj_u ran japi ngue ga tåhmb_u, ngue hin jam'b_u dín thegue.

⁵ Ngutho ah_u man 'yoh_u ah_u, dami 'yεc'yεih_u 'bε'a im man y_u dāc'yεi ngue ni ngurbih_u. Nε gātho ah_u gan umhb_u da si ah_u n'da ngu n'da ah_u. Nε njām'b_u gan 'yεzεhεh_u, nguetho:

Da z_u Ojā a dín 'yεts'i,

pε di un rá mate a to'o hin dín 'yεts'i.

⁶ Jananguε'a ga øth_u ngue hin'y_u ma ts'edi zεhεh_u b_u ja rá hmi Ojā, gam bεmh_u hønt'a ja rá ts'edi xinda guej_u. Jananguε'a da 'yεsca zεhεh_u Ojā 'b_u bi zø_n ra pa.

⁷ Nε ga xihmb_u Ojā gātho ma dumbuih_u, nguetho di jamansuj_u a.

⁸ Damín āthāh_u xən ho, ngue damím fāhmb_u, nguetho nu man sūih_u ra zīthu i 'yo ua, tengu n'da ra zate i 'yo, in cūε, i honi to'o da za.

⁹ Pε dami sūhmb_u a ra zīthu nanguε rá ts'edi Ojā guí εc'yεih_u. Nε gam bεmh_u ngue n'dat'ū yən ənbi dín nuh_u ma mi'yεc'yεih_u ngue gātho ra ximhäi.

¹⁰ Pε nu Ojā εmmε xən ngu rá mate, bi zoncah_u ga comhb_u rá ts'edi mixte gātho y_u pa mazāi, nanguε dí 'buhmb_u ra Cristo. Pε m'bet'o thoho dan ənbah_u ts'ū, ngue di hoga ma mbuih_u Ojā, nε di hāt ra ts'edi ma mbuih_u, nε di jaj_u dan zāmhb_u xən ho b_u.

¹¹ Nu Ojā nte hεmbi, gātho da zā da 'yøt'e, gātho y_u pa mazāi. Nε gue'a gam bεmh_u a ya.

Rán zεgui ran zεngua

¹² Dí pεnh'nah_u ra søcuā i ja ua, ngue da gax a ra Silas, nuna n'da ma cuh_u ngue da zā ga εc'yεih_u a man a. Nuna ra søcuā ja ua, hīngui ngu 'bε'a ma, n'da ran zofo thoho, nε dí xi'ah_u

majuāni rá mate Ojā a guí tēnhd_u. Jananguε'a damín zāmhb_u b_u.

¹³ I pεnh'nah_u ran zεngua ni cuh_u i 'bucua Babilonia, nthahni nanguε Ojā, tengu ah_u. Nεhna ra Xuua Marcos di zεngua ah_u, tengu'b_u ma ts'unt'ū na.

¹⁴ Nε zāi gan zohmb_u n'da ngu n'da ah_u nanguε ran huεcate. Nε dín nde da hyu ni mbuih_u nanguε guí tēnhd_u ra Cristo. Nε gue'a gam bεmh_u a ya. Hønt'a dí xi'ah_u ya.

2 PEDRO

Ná yoho ra sɔcuɔ bi 'yo't'a ra Pedro

Ran zɛngua

¹ Nugä dra Simón Pedrogä, rá 'yɛhɛgä ra Jesucristo, nɛ ma 'bäigä'be a. Dí pɛnh'nahɛ ra sɔcuɔ ja ua, ngue gätho n'dat'a dí ɛc'yɛihɛ a bi zāngahɛ Ojɔ. Nɛ 'da nan zimanhogdahɛ Ojɔ, nguetho 'da í hoga thohohɛ ra Jesucristo, nu'a ma Ojɔhɛ a nɛ mam pɔrpatehɛ a.

² Dí äp Ojɔ man'da gui pɔhmbɛ a, nɛ ma Hmuhɛ ra Jesús. Nɛ man'da gui hyɔmhɛ rá mate, nɛ man'da da hyu ni mbɛihɛ bɛya.

Nu Ojɔ i ɔrcahɛ dan jahɛ tengu a

³ Nu rá ts'edi Ojɔ bi 'dajɛ 'bɛ'a gätho ga homhbɛ ngue dam 'bɛhmbɛ ra 'da'yom'bɛi, janangue'a bi zä bɛ dá tɛnhɛ Ojɔ. Nguetho dá pɔhmbɛ a bi zoncahɛ 'darbɛ dam 'bɛhmbɛ bɛ bí ja rá ts'edi mixte.

⁴ Nɛ nangue rá ts'edi i ɔrcahɛ ran ho mixte thoho ngue mím ma, nguetho i ɔrcahɛ dan jahɛ tengu a, ngue in yɔnjɛ bɛ ja rá ts'o'yu ra ximhäi i ɔt'ran ts'iyate.

⁵ Nɛ nu'bɛ dí pɔhmbɛ in yɔnjɛ Ojɔ nangue ra ts'o'yu, ɛmmɛ ga hɔdumbɛihɛ ga ɔthɛ 'bɛ'a mangua 'bɛ. Ya dí ɛc'yɛihɛ rá mate bi hogahɛ. Pɛ hinga hɔnt'a, nuya ga ɔthɛ yɛ hogant'ɔt'e. Nɛ hinga hɔnt'a ga ɔthɛ yɛ hogan t'ɔt'e, pɛ man'da ga homhbɛ dan xämhɛ ga pɔhmbɛ rá 'yu Ojɔ.

⁶ Nɛ hinga hɔnt'a dan xämhɛ rá 'yu Ojɔ, pɛ man'da ga sɔmzɛhɛ ma mbɛihɛ. Nɛ hinga hɔnt'a ga sɔmzɛhɛ ma mbɛihɛ, nɛ man'da ga sɛthɛ. Nɛ hinga hɔnt'a ga sɛthɛ, nɛ man'da hɔnt'a Ojɔ gam bɛmhɛ.

⁷ Nɛ hinga hɔnt'a ga ɔthɛ ngue gam bɛmhɛ Ojɔ, nɛ man'da ga fäx ma mi 'yɛc'yɛihɛ. Nɛ hinga hɔnt'a ga fäx ma mi 'yɛc'yɛihɛ, nɛ man'da ga huɛjɛ gätho yɛ ja'i.

⁸ Nɛ nu'bɛ ɛmmɛ ga humbi ga ɔthɛ ɛ im mangua, dyɛ hoga mbɛfi gahɛ a ma Hmuhɛ 'bɛ, nɛ da zä ga fäx ma mi ja'ihɛ bɛya, nguetho dí pɔh ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

⁹ Pɛ nu'bɛ hin ga ɔthɛ ɛ im mangua, hin dí cɛthɛ xɛn ho ran nɛqui ma mbɛihɛ 'bɛ. Nguetho dí pumbɛni thohɛ ngue m'be't'e ma mbɛihɛ nangue yɛ ts'oqui mi ɔthɛ.

¹⁰ Pɛ ma zi cu'ahɛ, ɛmmɛ ga hɔdumbɛihɛ ga uhmbɛ ngue yá thahni gahɛ Ojɔ, ngue bi zoncahɛ a. Nɛ nu'bɛ din jabɛ ga ɔthɛ, hin hapɛ ga tɔnjɛ 'bɛ.

¹¹ Nɛ din johya Ojɔ 'bɛ dá cɛthɛ bɛ di manda rá ts'edi mazai a ma Yɔntehɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo bɛya.

¹² Janangue'a thocpa thoho dín nde ga bɛn'nahɛ na mangua, madague'bɛ guí pɔhmahɛ a, nɛ guí zɔnthɛ bɛ ja ram hma majuaɔni ngue bi sí ahɛ.

¹³ Pɛ man'da xɛn ho 'bɛ ga thoqui ga 'yomfɛni ahɛ, ngue gätho yɛ pa dí 'bɛcä ua gätho ma ngɔc'yɛi, ga ja ahɛ guim bɛmhɛ a dá xi'ahɛ.

¹⁴ Nguetho mits'utho da zɔn ra pa ngue ga soh ma ngɔc'yɛi, ngubɛ bi xicä ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

¹⁵ Janangue ɛmmɛ dí humbi dí xi'ahɛ, n'damhma thocpa thoho guim bɛmhɛ a 'bɛ dá mbagä.

Dá nuhe rá ts'edi mixte ra Cristo ngue ma däsɛhe

¹⁶ Nugä xtá xi'ahɛ nangue rá ts'edi ma Hmuhɛ ra Jesucristo, din ja 'bɛ bá ɛcua mahɔn'a a. Hinga ngu mi'da yɛ ja'i im bɛnsɛ 'da yɛ cuento ngue ní hyät'a n'da. Pɛ nu'a dá nuhe, gue'a dím mamhɛ a. Nɛ gue'a xtá xi'ahɛ a, nguetho dá nusehe rá ts'edi mixte ra Cristo ngue ma däsɛhe.

¹⁷ Gue'bɛ má ɔhmbe n'dandɪ rá nde Ojɔ bí 'yɛh mahɛts'i mixte thoho, nɛ gue'a í 'yɛspa a rá Ts'unt'ɛ 'bɛ mi 'yɛna: “Guehna ma Ts'unt'ɛgä na, ngue ɛmmɛ dadí huɛcä na, nɛ ní hyu ma mbɛi na,” bi 'yɛn Ojɔ. Nɛ bi japi ɛmmɛ bi nɛctho.

¹⁸ Nɛ majuaɔni dá ɔhmbe rá nde Ojɔ bí 'yɛh mahɛts'i, nguetho 'darbɛ mi

'buhmbe ra Jesucristo bu ja ra t'ohø guepu bin ya.

¹⁹ Janangue'a man'da da zä ga pähmbu majuañi a mi hmam bu ja yú sœcuä yu pøngahya maya'bu, ngue mi ma nangue ra Cristo ba xhe, ne din ja rá ts'edi mixte. Ne nu ram hma man t'o't'i, xun ho 'bu thocpa thoho ga honi ga pähmbu, tengu'bu ra nyot'i di yot'ua ja ra 'bexui, gue'bu go bi zøn ra pa ngue da mbadi gan nuhu yu hmeþya ngue udi ya ba xpu ra Hmu, ga pähmbu xun ho 'be'a man t'o't'i buya.

²⁰ Ne m'bet'o thoho ga pähmbu ngue xinga n'da ra ja'i sä da bæse n'da rá t'ohni Oja 'bu hin nangue a rá Hogandahi di zedi.

²¹ Nguetho nu'u yú pøngahya Oja ma'ueque yú mbui, him bi bense a ram hma bi 'yo't'u, pe guese a rá Hogandahi Oja bi benbi 'be'a bi 'yo't' 'bu mi 'yo't' ram hman Oja u.

2

Dim 'buh yu hyäte xänbate

¹ Ne mi 'buhmbu 'da yu hyäte pøngahya yu ja'i israel maya'bu, ngutho ahü, gam 'buhmbu 'da yu hyäte xänbate. Ne yu zandate tho, nguetho di cu't' yüm hmanse 'bu im man ram hman Oja. Ne nangue u yüm hma dím 'be'a n'da u. Ne hingui ørpa rá pähä a ra Hmu ngue bi gurba yú ts'oqui. Janangue a ja xun dambeni, ya xím 'bedi.

² Ne xun ngu da den'na dí 'yot' yú pähäzehe u yu hyäte xänbate. Janangue da mba nthenni thoho a ra 'yu majuañi.

³ Ne xmmu da nde da hyä ahü nangue yüm hma mahotho, nguetho da nde gui juthu u. Pe ya maya'bu thoho bi ts'anni da nu yun unbi u, tengu øt'u, ne guehma da nu nguetho hingui pa ma pumbeni 'be'a da nu.

⁴ Nguetho xinga gue'u yüm 'behni Oja mahets'i bi yam 'bu mi 'yot' ra ts'oqui. Ne'u bi hyøtpu ja ra 'bexui, bi dat'i con yu cadena, guepu bi got'u, da dømp'u ran juanbi.

⁵ Ne xím bi yan yu ja'i 'bu maya'bu a Oja, hinda hønt'a ra Noé, ngue bi 'yæc'yæi Oja, ne bi xih yu ja'i xtá 'yot' ran ho. Ne hønt'u yotonja'i min 'yohu ra Noé bi yan Oja 'bu mam bá penh ra 'ye, bin ja ra dambant'i gätho ra ximhäi nangue u yu ts'om'bäi mi 'bui.

⁶ Ximangutho a ra hnini Sodoma ne Gomorra, bi nu ran ts'embi ne bi gohi bim 'bospi u. Janangue'a nu Oja i urcahu 'be'a din jap u yu ja'i hinguin nde da den Oja.

⁷ Pe bi yan a ra Lot ra hocja'i a. Ne nu'a xmmu madin xømbui nangue u yün t'øt'e u mi sänzehe 'be'a mi øt'e.

⁸ Ne xmmu madi unba rá mbui a ra hocja'i, nguetho n'dapa ngu n'dapa min nu yün t'øt'e xun ts'o ne mi øh yú ts'ore 'bu 'darbu mi 'buhmbu bu ra hnini Sodoma.

⁹ Janangue'a dí pähmbu ja rá ts'edi Oja i färpa yú mbui u to'o mbæn Oja, hin da 'yot'e tengu øt' yu ts'om'bäi 'bu 'darbu i 'buhmbu. Ne i ja rá ts'edi Oja da gorbü ja ran unbi u yu ts'om'bäi, ne ya in nu ya gätho yu pa tømp'u ran juanbi u.

¹⁰ Ne nu'u 'da i ørpa yú pähä yú ngøc'yæi, man'da da nu ran unbi u. Pe di ts'on yú mbui ngue i øzehe yú pähä zehe, ne i san ma Hmuhu ra Cristo. Nu'u yu zambui u, ne yun 'yæts'i u, i thenda u to'o ja yün t'ædi, ne hingui su.

¹¹ Pe nu yüm 'behni Oja mahets'i man'da i ja yú ts'edi ne yün t'ædi xinda gue'u yun 'yohu i sante, pe i su di cospa ran ts'ante u go i sante, guepu ja rá hmi Oja.

¹² Tengu yu zu'uæ i 'bucua ja ra ximhäi, i ts'änba u ngue da fent'i ne ma zä dim 'bedi, ne ngutho u yu hyäte xänbate. Ne i sani 'be'a hingui paði. Ne nu'bu bi du, hønt'a ran unbi mazai da nu.

¹³ I øt' ran ts'o, pe hønt'a ran unbi da dähä. Ne im benü ngue ran johya 'bu di thoc'a ní 'yot' yú pähä zehe gä ra pa. Ne nu'u tengu yan ts'oni ne yu mbædi bu guidím petihu, nguetho di johya i øt' yú pähäzehe 'bu gui sihmehu u.

¹⁴ Ne hønt'a ran 'yomt'eni im bæm 'bu i hand yu xisu, ne njam'bu sä da

'ye'ts' yá ts'oqui. I hāt'ɥ 'da hinga na ɛc'yɛi xən ho, nguetho nu'ɥ thocpa thoho yɥ ziyate. Pɛ Ojɔ di ɯnba ɥ.

¹⁵ Nguetho bi zoh ra 'yu xən juɔni, bi mbasɛ bɥ ma'ueni. Nɛ i tɛn ra 'yu mi tɛn ra pɔngahyɔ Balaam, rá ts'ɯnt'ɥ a ra Beor, nu'a ɛmmɛ madí ho din ju't'i nangue yɥ ts'oqui mi ɔt'e.

¹⁶ Pɛ bi hɛcpa Ojɔ 'bɥ n'dandi, ngue bi japi bin yɔ rá fani hingui sá din yɔ. Pɛ bin yɔ rá fani ngue bi hɛcpa a ra pɔngahyɔ, ngue hin da 'yɔt'a ra ts'oqui mi ɛna xtá 'yɔt'e.

¹⁷ Pɛ nuya yɥ hyáte ya, tengu n'da ra hyádo ɛna i po bɥ ra dehe, pɛ nte po bɥ. Nɛ tengu yɥ güi i tuxta ran dahi, sá ɛna din 'ye. Nɛ nts'änni ra 'bɛxui man'da xəm pothi da nu ɥ, tengu ɥ, gátho yɥ pa mázai.

¹⁸ Nguetho ɛmmɛ xɥ ngu 'bɛ'a ma, pɛ hin'yɥ 'bɛ'a nam bɔni. Nɛ i hāt yɥ jɔ'i mi ɛna xtá 'uepɥ ja ra ts'o'yu. Nɛ xɔ i xifi dá 'yɔthɥ yɥ ts'oqui, nɛ ɛmmɛ da 'yɔrpa yá pähä yá ngɔc'yɛi, nɛ im bɛni nte din japi.

¹⁹ Nɛ i xifi, mathɔgue thoho ahɥ, njon da zəmp ahɥ 'bɥ gui tɛngahe, sá ɛna. Pɛ i fɛhni ɥ, nguetho guesɛ ɥ i sɔm ra zɪthu ɥ. Nguetho nu'bɥ bi dɔp ra ts'oqui n'da ra jɔ'i, ya rá 'yɛhɛ ra zɪthu a bɥya, nɛ hingui sá da mba mathɔgue nangue yá ts'oqui.

²⁰ Nguetho nu'bɥ n'da ra jɔ'i bin yɔni nangue rá ts'o'yu ra ximhäi, nangue bin xäh rám hma ma Hmuɥ mam pɔtehɥ ra Jesucristo, pɛ nu'bɥ da mbengui mahɔn'a, hingui sá da bɔm bɥ ja yɥ ts'oqui mahɔn'a a. Nɛ nubɥya man'da xən ts'o da 'yɔt'e xinda gue'a mi ɔt' 'bɥ him mi pəh ra Cristo.

²¹ Janangue'a nu'ɥ to bi mbenc 'bɥ ya mi dɥ'mi da bɔ'a ra hoga'yu, man'da xən ho 'bɥ hin xtí dɥ'mi, nguetho bi hyetho rá hogant'ɛdi Ojɔ 'bɥ mi sänbi.

²² Nɛ bi 'yɔt'e tengu man t'o't'i: "Tengu'bɥ n'da ra fo'yo bi zi mahɔn'a yá ts'odi xí zani. Nɛ tengu'bɥ n'da ra ts'ɔdi bi 'yo mahɔn'a ra bəhäi 'bɥ xín hi."

3

Ra Cristo bi ma majuɔni ba ɛh mahɔn'a

¹ Ná yoho na ra sɔcuɔ dí ot'ahɥ ya, ma zi cu'ahɥ. Nɛ nu gátho yoho yɥ sɔcuɔ n'dat'a dí m bɛni man'da ga bɛn'na ni hogan 'yomfɛnihɥ.

² N'damhɥa guim bɛmhɥ ɥ yɥm hma mi ma mam'bɛt'o ɥ yá pɔngahyɔ Ojɔ. Nɛ guim bɛmhɥ mam hmamhbe dá xi'ahe, ma 'bäi gähe ma Hmuɥ ra Jesucristo, nɛ ma pɔrpatɛhɥ a.

³ M'bɛt'o thoho ga pəhmɥ 'bɛ'a din ja 'bɥ rán zɛgui yɥ pa. Di nɛqui 'da yɥ 'yɥspate da dentthoho ra 'yu majuɔni, gue'ɥ zai ɔt' yá pähä zɛhɛ.

⁴ Nɛ da 'yɛna: "Hapɥ gán yəhɥ ngue bi xi'ahɥ ra Jesucristo ba ɛh mahɔn'a, nɛ hin jəm'bɥ i sá ba ɛhɛ. Nɛ gue'bɥ go mi 'bɥ ɥ ndu ma ngərba bɔtahɥ maya'bɥ thoho, guexta'a i ja, gue'bɥ go rá mbɔdi ra ximhäi," da 'yɛna.

⁵ Pɛ nu'ɥ 'da i ɛna, i ɛna nguetho di pumbɛni tho 'bɛ'a bin ja maya'bɥ, nɛ hinguin nde da bɔdi, ngue bi juah ra ximhäi Ojɔ nangue ra dambunt'i. Nguetho xí 'yɔt' Ojɔ mahɛts'i nɛ ra ximhäi nangue rám hma. Nɛ bi japi bi bɔx pɥ ja ra dehe a ra häi, nɛ gue'a ra dehe ín 'yɔt' ra häi.

⁶ Pɛ guet'a ra dehe bi juah ra ximhäi mi ja, ngue bi mbunt'i.

⁷ Nɛ nuya mahɛts'i nɛ ra ximhäi ngue i ja ya, Ojɔ i sänni di juadi mahɔn'a. Pɛ i tɔ'mi da zɔn ra pa ngue bi ma ba pɛnh ra sibi ua ja ra häi, gue'a ran ɯnbi da 'yɔt'a Ojɔ a nangue yɥ ts'om'bäi.

⁸ Ma zi cu'ahɥ, hin ga pumbɛni thohɥ ngue nu'a dí ɛmfɥ n'da mahuɔhi njɛya, da zä da 'yɛn Ojɔ n'dapa tho bɥ nam bɛn a, nɛ nu'a dí ɛmfɥ n'dapa thoho, da zä da 'yɛn Ojɔ n'da mahuɔhi njɛya bɥ nam bɛn a.

⁹ Nɛ hingui dənhyɛi Ojɔ tengu im man i 'da, guemhɥa da 'yɔt'e 'bɛ'a bi ma da 'yɔt'e. Pɛ i tɔgbahɥ Ojɔ da zɔni ga coh ma mbɥihɥ, nguetho in nde xínga n'da dam 'bɛhmɥ.

¹⁰ Pɛ nu'bɥ bá ɛh ra Hmu, tengu'bɥ ba ɛ'a n'da ra bɛ 'bɥ bin xui, hinga mfɔdi 'bɛ'a ma ora da zəhə. Nɛ di

juadi gätho ɸ di nequi mahɛts'i, ɛmme
din thoni ndɔspi, ne gätho 'be'a i ja da
mbunt'i ngue nám pa. Ne gätho ra häi,
ne gätho 'be'a bi 'yɔt' yɸjɔ'i ua ja ra häi,
gätho din zɔ ɸ.

¹¹ Janangue'a nte man ts'o da bɛn
ma mbuihɸ, ne thocpa thoho gan nu-
mansuhɸ Oja, nguetho dí pɸhmbɸ da
mbunt' ra ximhäi ra sibi.

¹² Ne nuya dín dɔmdahɸ da zɔn ra pa
bi man Oja, ngue da 'yuh mahɛts'i, ne
dim 'bedi gätho jabɸ. Ne din hyɛgui
'be'a gätho i ja nangue ra sibi. Ne dí
xɔnhdɸ din ja n'dihi a.

¹³ Nguetho dí tɔmdahɸ ma'da'yo
mahɛts'i ne ra ximhäi, tengu bi ma
majuɸni Oja, ngue din zɸm bɸ ran ho.

¹⁴ Janangue'a, ma zi cu'ahɸ, nu'bɸ
dí tɔmhɸ ngue dín ja, ga humbi gan
nde da numanhojɸ ra Cristo 'bɸ bá
ɛhɛ da 'yɔt' ran ts'ut'abi. Ne nte man
ts'oni, ne nte man dupate da dɪngahɸ
'bɸ bá ɛh pɸya.

¹⁵ Ne gam bɛmhɸ ngue i set rá
mbui Oja, i tɔ'mi dim pɔ'ɸ 'bɸcua ja ra
ximhäi. Tengu thoho bi 'yot'ahɸ ma zi
cuɸ ra Pablo nangue rán 'yomfɛni bi
un Oja.

¹⁶ Ne mbɛ gätho yɸ sɔcuɸ bi 'yo't'i
im ma tengu dí ot'ahɸ ya. Pɛ xɸn
hɛi da fɸdi 'be'a nam bɔn'i 'da yɸm
hma bi 'yo't'a ra Pablo. Ne 'bɸ'i 'da
him bin xädi ne him bin zɸm bɸ ja
ram hma. Janangue'a nu'bɸ sä im
man'a rá t'ohni ra Pablo, ogue mi'da
yɸ t'ohni Oja, pɛ hinga gue'a bɸ na
hma. Ne gue'a im 'be'i 'da a.

¹⁷ Pɛ nu'ahɸ guí pɸhmbɸ ngue ngubɸ
da 'yɔt'i 'da yɸ jɔ'i. Janangue'a gam
fähhɸ hin da zix'ahɸ bɸ rá 'yu Oja
gmí zɸmhɸ, guepɸ i yɸ yɸ jɔ'i i honse
yɸm hmansɛ.

¹⁸ Pɛ man'da damí pɸhmbɸ rá mate
ma Hmuhɸ ra Jesucristo, ne ma
pɔrpatehɸ a. Ne nu'a ga ɛspahɸ a ya,
ne gätho yɸ pa mazai. Ne gue'a gam
bɛmhɸ a ya. Hɔnt'a dí xi'ahɸ ya.

1 XUUA

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Xuua

Ram Hma ngue di 'dajɔ ra 'da'yote

¹ Nu'a mí 'bɔ 'bɔ rá mbɔdi thoho, gue'a dá hɛthe ma dāhe, nɛ dá øhmbe a bi ma, nɛ dá nuhe xɛn ho, nɛ dá thāhmbe ma 'yɛhe. Nɛ gue'a ra Jesucristo a, rām Hma Ojɔ ngue bi ma di 'dajɔ ra 'da'yote.

² Nguetho nu'a di 'dajɔ ra 'da'yote bin 'yusɛ gue bin ja'i, nɛ dá nuhe, janangue'a dí mamhbe majuaɔni a bin ja, nɛ dí xi ahɔ ya gue zɔi xmi 'bɔi nɛ zɔi dim 'bɔi. Mam bí 'bɔhmi rá Ta nguetho n'dat' Ojɔ a, nɛ bin 'yusɛ ua dí 'bɔhmbɔ.

³ Nɛ nu'a dá nuhe nɛ dá øhmbe a bi ma, gue'a dí xi ahe a ya, n'dahma nɛ'ahɔ gui pɔhmbɔ a, nɛ gātho dan yamanhohɔ a ra Ta nɛ rá Ts'ant'ɔ ra Jesucristo.

⁴ Guehna dí ot'ahɔ na ya, n'damhma nɛ'ahɔ din ja ahɔ ran johya xɛn ho.

Nu Ojɔ ran Nɛqui a

⁵ Nu'a Ojɔ ran Nɛqui a, nde da ma xɛn hotho a, nɛ hin'yɔ ra 'bɛxui nangue'a. Nɛ gue'a ram hma bi xije ra Jesucristo, nɛ gue'a dí xi'ahɔ a ya.

⁶ Sǎ dí ɛmhɔbi dí yamanhohɔ ra Jesús, pɛ nu'bɔ guexta'a dí 'yohɔ bɔ ja ra 'bɛxui, dí fɛhniɔ 'bɔ, nguetho hín dí øthɔ a rán säui a majuaɔni.

⁷ Pɛ nu'bɔ majuaɔni dí 'yohɔ bɔ ja ran nɛqui guepɔ 'bɔ Ojɔ, hin'yɔ 'bɛ'a ga ɔhmbɔ bɔ, nɛ dí yamanhohɔ a 'bɔ, nɛ nu rá ji ra Jesús rá Ts'ant'ɔ Ojɔ, thocpa thoho i thugahɔ gātho ma ts'oquiɔ a.

⁸ Pɛ nu'bɔ sä dí ɛmhɔbi hin'yɔ gahɔ ra ts'oqui, dadín hyäzehɛhɔ 'bɔ, nguetho hin dá cɔ't' ma mbɔihɔ a majuaɔni.

⁹ Pɛ nu'bɔ ga mamhɔbi ma ts'oquiɔ, gue hingui ho dá øthɔ, da zǎ di pungahɔ Ojɔ nangue ra Cristo bi

gut'i, nɛ da mbercahɔ gātho ran ts'o, tengu mím ma.

¹⁰ Pɛ nu'bɔ sä dí ɛmhɔbi hin te dá øthɔ yɔ ts'oqui, dí nubɛthanihɔ Ojɔ 'bɔ, nguetho bi 'yɛn Ojɔ gātho bi 'yøt' yɔ ts'oqui. Pɛ xingui ts'ɔ dí cɔ't' ma mbɔihɔ rām hman a 'bɔ.

2

Ma hocpatehɔ a ra Jesucristo

¹ Ma zi t'ɔhni ahɔ gue dyɔ 'yɛc'yɛihɔ, dí ot'ahɔ ra sɔcuɔ i ja ua, dadí hɛc'ahɔ hin gui 'yøthɔ yɔ ts'oqui. Pɛ nu'bɔ ga øthɔ n'da ra ts'oqui, gue him majuaɔni dí numanhohɔ, pɛ dí 'bāhmbɔ ma Hocpatehɔ din hocpauɔ bɔ 'bɔh ra Ta, ra Jesucristo, ra Hocjɔ'i a.

² Nguetho guesɛ a ran t'unni a di hoga ma ts'oquiɔ. Nɛ hinga hɔngdahɔ in nde di hogahɔ, pɛ gātho yɔ ts'oqui ja ua ja ra ximhāi in nde di hoqui nangue bi du ra Cristo.

³ Nu'bɔ majuaɔni dí øthɔ ɔ yán t'ɛdi Ojɔ, da zǎ ga pɔhmbɔ gue dí yamanhohɔ a bɔya.

⁴ Pɛ sä ɛn i 'da: "Dí pɔcǎ Ojɔ," ɛn ɔ, pɛ fɛhni ɔ nɛ hingui ørpa yán t'ɛdi, nɛ hin di cɔ't' rá mbɔi a majuaɔni.

⁵ Pɛ nu'bɔ i øt'a man Ojɔ n'da, hinga ndetho bi huɛc Ojɔ n'da 'bɔ, pɛ bi bɔmanho a bi 'yørpe. Ga xi ahɔ ya 'bɛpɔ dán zǎ ga pɔhmbɔ 'bɔ majuaɔni dí 'bɔhmbɔ a ra Cristo.

⁶ Nguetho nu'bɔ ɛn'a n'da gue i 'bɔhmi ra Cristo, "jatho ga øt'ǎ tengu bi 'yøt' ra Cristo," da 'yɛnsɛ 'bɔ.

⁷ Ma zi cu ahɔ, nu ran t'ɛdi dí ot'ahɔ gue dan huɛjɔ, him ma'da'yo a, pegue guet'a ram hma mbɔdi bi sijɔ maya'bɔ, 'bɔ ra mbɔdi thoho dá pɔhmbɔ ra Cristo.

⁸ Pegue tengu 'bɔ ma'da'yo a, nguetho janaguehya dí øthɔ ya tengu bi 'yøt' ra Cristo. Nguetho bi dɔ'mi di 'uegahɔ ra 'bɛxui ma mbɔihɔ ra nyot'i majuaɔni.

⁹ Nu'bɔ sä ɛn'a n'da i 'bɔpɔ ja ran nɛqui, nɛ i san rá cu, pɛ guexta bɔ ja ra 'bɛxui i 'bɔ 'bɔ.

¹⁰ Nɛ nu'a to'o di huɛc rá cu, bin zɔm bɔ ja ran nɛqui a, nɛ nu'a hin hapɔ da danc'a.

11 Pɛ nu'a to'o san rá cu, i 'bɛpɛ ja ra 'bɛxui a, nɛ i zám bɛ. Hingui sá da bɔdi nda'a xɛn ho, nguetho bi 'bɛrpa ran 'yomfɛni a ra 'bɛxui.

12 Dí ot'ahɛ ma zi t'ɛhni ahɛ, nguetho dí pɔdi xɛ pun'na ní ts'oquihɛ, bi hoc'ahɛ ra Cristo.

13 Nɛ nuya 'da ahɛ dyɛ dɔc'yɛihɛ, dí ot'ahɛ nguetho dí pɔdi guí pɔhmbɛ a mí 'bɛi gue'bɛ rá mbɔdi thoho. Nɛ 'da ahɛ gyɛ ts'ɛnt'ɛhɛ, dí ot'ahɛ nguetho dí pɔdi gá tɔfɛ ra zɪthu. Nɛ xɔ dí ot'ahɛ ya gátho ahɛ ma zi t'ɛhni ahɛ, nguetho gátho gahɛ dá pɔhmbɛ ra Ta.

14 Nɛ xɔ dí ot'ahɛ, dyɛ dɔc'yɛihɛ, nguetho dí pɔdi gá pɔhmbɛ a mí 'bɛi gue'bɛ rá mbɔdi thoho. Nɛ xɔ dí ot'ahɛ gyɛ ts'ɛnt'ɛhɛ, nguetho dí pɔdi i ja ní ts'ɛdihɛ gá tɔfɛ ra zɪthu, nangue rám hman Ojɔ thocpa thoho guím bɛmhɛ.

15 O guídí hohɛ rá pähä ra ximhäi, gue hin gui 'yɔt' ní pähä zɛhɛhɛ. Nguetho nu'bɛ dadí ho ma pähä zɛhɛhɛ, hin dadí hohɛ Ojɔ 'bɛ.

16 Nguetho nu'ɛ yá pähä ra ximhäi, gátho him bi zän Ojɔ ɛ, 'bɛ'a gá di ho ní ngɔc'yɛi n'da, nɛ ní dā n'da di ho 'bɛ'a gátho in nu nde da mbɛzɛhɛ, nɛ'bɛ im bɛni jase rán 'yomfɛni n'da. Pɛ nu'ɛ bi nɛquidɔ ua ja ra ximhäi ɛ tengu ɛ.

17 Pɛ nu ra ximhäi ní mba bɛ da guadi, nɛ'ɛ yán 'yomfɛni ra ximhäi da gua'ɛ. Pɛ nu'ɛ ɔrpa rá pähä Ojɔ, dim 'bɛmanho gátho yɛ pa mazɔi.

Ba ɛh rán sɛiui ra Cristo

18 Ma zi t'ɛhni ahɛ, rán zɛgui ya. Nɛ xtá ɔhmbɛ ngue di nɛqui n'da rán sɛiui ra Cristo. Nɛ nuya bi mbɔdi bi nɛqui xɛn ngu yá mfäts'ihɛ a rán sɛiui ra Cristo. Janangue'a dí pɔhmbɛ mbɛ rán zɛgui ya.

19 Nɛ gue'ɛ 'da xɛm bɔngua dí 'bɛhmbɛ. Pɛ him majuaɛni ma mi'yɛc'yɛihɛ ɛ, nguetho nu'bɛ majuaɛni ma cuhɛ ɛ, hin xtá 'ue ɛ 'bɛ. Pɛ bi bɔn'ɛ janangue'a bi 'yuse gue him majuaɛni ma cuhɛ ɛ gátho ɛ bi bɔni.

20 Pɛ nu ahɛ bi 'dajɛ rá Hogandahi Ojɔ a ra Cristo. Janangue'a gátho gahɛ dí pɔhmbɛ nda'a majuaɛni.

21 Dí ot'ahɛ na, pɛ hin dí ɛn'i hin gui pɔhmbɛ a majuaɛni. Pɛ guí pɔhmbɛ a, nɛ guí pɔhmbɛ hinguin 'youi ra fɛhni a majuaɛni.

22 Nu'a gue ɛna hing ra Cristo a ra Jesús, ɛ gue'a ra ngɛrpa fɛhni a, nɛ rán sɛiui Ojɔ a, nguetho i ɛna hing rá Ts'ɛnt'ɛ Ojɔ a ra Jesucristo, nɛ xíngui ɛc'yɛiba a rá Ta bɛya.

23 Nguetho nu'a to'o hingui ɛc'yɛi ra Cristo rá Ts'ɛnt'ɛ Ojɔ xínga gue'a Ojɔ rá Ta i pɔdi. Pɛ nu'a to'o ɛc'yɛi rá Ts'ɛnt'ɛ nɛ'a rá Ta i pɔrpa a bɛya.

24 Nɛ nu'a 'bɛ'a gátho dá ɔhmbɛ ra mbɔdi dá pɔhmbɛ ra Cristo, ga thoqui gam bɛmhɛ a. Nguetho nu'bɛ dí thoqui dímbɛmhɛ a, zɔi dí 'bɛhmbɛ a ra Ts'ɛnt'ɛ nɛ'a rá Ta bɛya.

25 Nɛ bi xijɛ majuaɛni di 'dajɛ ra 'da'yote gue i ja ya nɛ njám'bɛ da guadi.

26 Guehna dí ot'ahɛ na, nguetho 'bɛ i 'da in nde da hyä ahɛ.

27 Pɛ nu ahɛ, nu'a rá Hogandahi bi 'dajɛ ra Jesucristo bin zám bɛ ma mbɛihɛ a, nɛ guesɛ a i xängahɛ gátho 'bɛ'a man Ojɔ. Janangue'a him mahyoni to'o da xängahɛ yán thehɛ. Nɛ nu'a i xängahɛ rá Hogandahi Ojɔ majuaɛni a, hing ra fɛhni a. Nɛ di bɛngahɛ dan zámhɛ bɛ 'bɛh ra Cristo.

28 Nɛ nuya ma zi t'ɛhni ahɛ, damin zámhɛ bɛ 'bɛh ra Cristo, n'damhma dan johyahɛ 'bɛ dá nuhɛ nɛ hin ga pɛs' ma sähɛ.

29 Nu'bɛ dí pɔhmbɛ gue xɛn ho Ojɔ, ngutho ga pɔhmbɛ gue bim 'bɛi ma'da'yo nangue Ojɔ ɛ to'o gátho i ɔt' ran ho.

3

Yɛ t'ɛhnigahɛ Ojɔ

1 Dyá 'yɛc'yɛihɛ, gam bɛmhɛ gue ɛmmɛ xɛn ngu rán huɛcate ra Ta, ngue bi 'yɔt'e ngue yá t'ɛhnigahɛ a. Janangue'a hingui pɔjɛ ɛ i tɛn ra ximhäi, nguetho njám'bɛ mi pɔ Ojɔ.

2 Ma zi t'ɛhni ahɛ, nuya yá t'ɛhnigahɛ Ojɔ. Nɛ hinga na urcahɛ hague dán jahɛ m'bɛjua. Pɛ nu'bɛ bi nɛqui 'bɛ'a da 'yɔrcahɛ, dí pɔhmbɛ dan

jaḡu tengu ra Cristo, nguetho da zā ga pāḡmbu hague majuāni in ja a ra Cristo.

³ Ne n'da ngu n'dajū 'bu dí tōmhbu dan jaḡu tengu ra Cristo, janangue'a dadín hoc zēhe ma mbūihū, dín ndehū da gohi xān ho tengu ra Cristo.

⁴ Nu'a to'o ōt' ra ts'oqui i fēsthohō rán t'ēdi Ojā, nguetho nu'a ra ts'oqui nam bōni ram fē'ts'i nangue yān t'ēdi.

⁵ Pē dí pāḡmbu bi zōcua ra Cristo gue di 'berca ma ts'oquihū. Ne nu'a ra Cristo hin'yū rá ts'oqui a.

⁶ Nu'bu zāi 'būhmi ra Cristo n'da, hingui nde da 'yōt' yū ts'oqui a. Pē nu'bu bin zām bu ja yū ts'oqui n'da, njām'bu bi cū't' rá mbūi hague in ja a ra Cristo, ne njām'bu bi ndepe di hocpa rá mbūi.

⁷ Ma zi t'ūhni aḡu, njon gui jafu da hyā aḡu, nguetho hōnt'ū gue zāi ōt' ran ho bi mba mahoqui u ne xān ho u tengu ra Cristo.

⁸ Pē nu'a zāi ōt' ran ts'o, rá 'yēhe ra zīthu a. Nguetho nu ra zīthu zāi ōt' ra ts'oqui gue'bu go rá mbūdi thohō. Ne gue'a í zōcua ja ra ximhāi rá Ts'ūnt'ū Ojā, gue di ts'onba rá 'bēfi ra zīthu.

⁹ Nu'ū to'o bim 'būi mahōn'a nangue Ojā, hingan zāi ōt' yū ts'oqui u, nguetho í hyāxta Ojā yū ta gue ra hogambūi. Hingui sā dín zām bu ja yū ts'oqui nguetho bim 'būi mahōn'a nangue Ojā.

¹⁰ Da zā ga pāḡmbu nda'ū yū t'ūhni Ojā ne nda'ū yū t'ūhni ra zīthu. Nguetho nu'ū to'o bin zām bu ja ra ts'oqui, ne hin di huēc yū cu, hing yū t'ūhni Ojā u.

Dan huējū n'da ngu n'dajū

¹¹ Nguetho guehna ran t'ēdi bi sijū 'bu rá mbūdi dá pāḡmbu ra Cristo, ngue dan huējū n'da ngu n'dajū.

¹² Ne hin ga ōthū a bi 'yōt'a ra Caín gue í hyāxta a rām 'bāi ra zīthu ne bi hyo rán 'yohū. Hanja ngue bi hyo a. Nguetho hingui ho rá mbūi a, janangue'a bi hyo rán 'yohū ngue xān ho rá mbūi a.

¹³ Janangue'a, ma zi cu aḡu, hin ga hyonya thohohū ngue'bu di ūgahū yū jā'i i tēn ra ximhāi.

¹⁴ Pē nujū dí pāḡmbu dá sohmbu rá ts'ēdi ran dāte, ne dá sōmhbu bu ja rá ts'ēdi ra te. Guehna dí pāḡmbu nguetho dadí huēc ma mi'yēc'yēihū. Nu'a to'o hin'yū rán huēcate, bin zām bu ja rá ts'ēdi ran dāte a.

¹⁵ Nu'a to'o di ūp rá cu, ra hyodu a. Ne dí pāḡmbu njo'o n'da ra hyodu i ja ra 'da'yote mazāi.

¹⁶ Pē nu ra Cristo bi 'yurcaḡu 'bē'a njuāntho ran huēcate, ngue bi dāse rá te nanguejū. Ne jatho ngutho ga ōthū, hin ga su ga dā ma tehū guepū da zā ga fāx ma cuhū.

¹⁷ Pē nu'a to'o i ja 'bē'a i pē'ts'i, ne i pādi hin'yū 'bē'a da hyon a rá cu, ne nu'bu hingui ōrpa ran huēcate, hingui bēni da numanho Ojā a 'bu.

¹⁸ Ma zi t'ūhni aḡu, hinga hōntho gam manthohū ran huēcate, pē guemhma ga ōthū a.

Dadín johyahū 'bu dí yqḡu Ojā

¹⁹ Ne nu'bu majuāni dí ōthū ran huēcate, janangue dí pāḡmbu yū t'ūhnigahū a Majuāni, ne gue'a nan johyahū bu ja rá hmi a.

²⁰ Pē nu'bu ga juānba zēhe ma mbūihū, pē da hyurca ma mbūihū Ojā, madague'bu i pādi 'bē'a gātho dá ōthū, nguetho man'da ja rán huēcate xinda guejū.

²¹ Janangue'a ma zi cu aḡu, nu'bu hin te dí tīmhbū ja ma mbūihū a xān ts'o, dadín johyahū ngue dí pāḡmbu dí yāmanhohū Ojā,

²² ne di 'dajū 'bē'a gātho dí āfū 'bu dí yqḡu, nguetho dí ōrpahū yān t'ēdi, ne dí ōrpahū gātho i numanho.

²³ Ne i ja ua yān t'ēdi Ojā, gue ga ēc'yēihū rá Ts'ūnt'ū, ra Jesucristo, ne dan huējū n'da ngu n'dajū, tengu bi xijū.

²⁴ Ne nu'a to'o i ōrpa yān t'ēdi, i 'būhmi Ojā ne bim 'būpū Ojā bu rá mbūi a būya. Ne dí pāḡmbu dí 'būhmbū Ojā, nguetho gue'a di bēngahū rá Hogandāhi bi 'dajū.

4

Nda'a rám Hman Oja, ne nda'a rám hman a rán sũui Oja

¹ Ma zi cu ah, hingui sä ga ɛc'yɛih 'bɛ'a gätho ním hma ɛmbi rám hman Oja. Pɛ i jatho ga pãhmbu 'bu majuaɲi ngue gue'a rám hman Oja, uague hin'na. Nguetho xun ngu yu hyäte pøngahya i 'youa ja ra ximhäi.

² Ne nu'a jatho ga pãhmbu nda'a ním hma bi bɛnba rá Hogandahi Oja, nu'bu im ma ngue rá Thahni Oja ngue bin ja'i ne gue'a ra Jesucristo a, gue'a ram hma bi bɛnba rá Hogandahi Oja a buya.

³ Pɛ to'o gätho ngue ɛna hin bin ja'i a rá Thahni Oja gue rá Jesucristo, pɛ nu'a ra hyäte a 'bu, nguetho bi thocpa rám hman a rán sũui ra Cristo. Xtá øhmbu ngue din 'yo ua rám hma, ne ya i 'yo ua rám hman a ya.

⁴ Ma zi t'uhni ah, yá t'uhnigahu Oja. Ya dá tafu u yu hyäte pøngahya, nguetho nu'a dí 'buhmbu, man'da ja rá ts'edi a xinda gue'a rán sũui Oja, ngue i 'bucua ja ra ximhäi.

⁵ Nu yu hyäte pøngahya, yá mbɛfi ra ximhäi u, ne guecua ja ra ximhäi bi nequida yám hman u, janangue'a i ømanho ra ximhäi 'bɛ'a im man u.

⁶ Pɛ nuju yá t'uhnigahu Oja. Janangue'a hønt'a to'o i pa a Oja i ømanho ma hmamhbu u. Pɛ nu'u ngue hin yá t'uhni Oja, hingui ømanho ma hmamhbu u. Guepu na pãhmbu buya nda'a i tɛn'na majuaɲi, ne nda'a i tɛn'na him majuaɲi.

Ran huɛcate a Oja

⁷ Ma zi cu ah, nde'bu dan hueju n'da ngu n'daju. Nguetho nu ran huɛcate bí 'yɛpu 'bu Oja. Ne nu'a di huɛc rá mija'ui, gue'a bim 'bui ma'da'yo nangue Oja, ne dim pãhmi Oja a.

⁸ Pɛ nu'a hin'yu rán huɛcate, hingui pa a Oja a, nguetho nu'a Oja ran huɛcate a.

⁹ Oja bi 'yurcahu ran huɛcate 'bu mambá pɛnhua ja ra ximhäi rá 'dats'unt'u bi yaɲju, n'dahma din jajuh ra 'da'yote.

¹⁰ Oja bi 'yurcahu ran huɛcate ngue majuaɲi, nguetho bá pɛnhua rá Ts'unt'u ngue bin dāɛ bi gurca ma ts'oquihu. Ne mada hangu gam bɛmhbu Oja, pɛ njam'bu da zä gam bɛmhbu, tengu bu nam bɛnju.

¹¹ Ma zi cu ah, nu'bu ɛmmɛ xun ngu rán huɛcate bi 'yørgahu Oja, nde'bu neju dan hueju n'da ngu n'daju.

¹² Hingui sä gan nuhu Oja nangue ma dāhu. Pɛ mfadi bin zãm bu ja ma mbuihu 'bu dadín hueju. Ne bi bømanho rán huɛcate i ørchahu buya.

¹³ Dí pãhmbu ngue dí 'buhmbu Oja, ne nu Oja bin zãm bu ja ma mbuihu. Guehna dí pãhmbu, nguetho bi 'daju rá Hogandahi,

¹⁴ neje dí bɛn'nahu nguetho dá nusehe rá Ts'unt'u Oja, ne dí mamhbe majuaɲi bá pɛnh Oja ua ja ra ximhäi gue da yaɲba yá te yu ja'i.

¹⁵ Nu'a to'o im ma ngue rá Ts'unt'u Oja a ra Jesús, nu'a Oja bin zãm bu ja rá mbui, ne nu'a ra ja'i xim mi 'buhmi Oja a.

¹⁶ Dín nuhu rán huɛcate Oja, nguetho dí ɛc'yɛibahu a. Nu Oja ran huɛcate a. Nu'a to'o zai ɛc'yɛi rán huɛcate Oja, ne'bu zai di huɛc rá mija'ui, nu'a i 'buhmi Oja a, ne Oja bin zãm bu ja rá mbui a.

¹⁷ Ne nangue dí 'buhmbu Oja dí pãhmbu xun ho rán huɛcate. Janangue'a dan johyahu 'bu bi zøn ra pa din ja ran juanbi. Nguetho dí 'buhmbu tengutho ma Hmuhu ra Cristo i 'buhmi Oja, madague'bu guexta dí 'buhmbu ua ja ra ximhäi.

¹⁸ Nu'a to'o i su ran juanbi, i su nguetho hinga na paɲi xun ho ran huɛcate i ørpa Oja. Pɛ nu rán huɛcate Oja di 'uec'a ra mbidi a. Pɛ nu'bu dín suhu, dí ɛmhbu di unghahu Oja 'bu.

¹⁹ Dí øthu ran huɛcate, nguetho m'bet'o bi hueghahu Oja.

²⁰ “Dí numanho Oja,” sä dí ɛmhbu, pɛ dadí up ma cuhu. Dí fɛhnihu 'bu. Nguetho nu'bu hin dadí huɛc ma cuhu gue zant'a dín nuhu, hague dán zä ga numanhohu Oja gue njam'bu dín nuhu.

²¹ Nε jaua rán t'ɛdi Ojā, bi xijɐ: “Nu'a to'o da numanho Ojā, pε i jatho ngue nε'a rá cu da numanho, nε di huɛqui.”

5

Dí tafɐ ra ximhäi nangue ma t'ɛc'yɛihɐ

¹ Nu'ɐ to'o gätho i ɛc'yɛi gue bin ja'i Ojā nε n'dat'a ra Jesucristo a, yá t'ɐhni Ojā ɐ. Nε gätho to'o i numanho Ojā nε'ɐ yá t'ɐhni Ojā di huɛc'ɐ nguetho n'dat'a Ojā yá Ta.

² Nε nu'bɐ majuaɐi dín numanhohɐ Ojā, nε'bɐ dí ɔthɐ yán t'ɛdi, dí pəhmbɐ bɐya ngue majuaɐi dadí huɛc ma cuhɐ.

³ Nε nu'bɐ majuaɐi dín numanhohɐ Ojā, ga ɔthɐ yán t'ɛdi, nε nu'ɐ yán t'ɛdi hingui hɛi.

⁴ Nguetho nu'ɐ to'o bim 'bɐi ma'da'yo nangue Ojā bin t'un ra ts'edi rá mbɐi gue da dɔp ra ximhäi. Nε dí tafɐ rá ts'edi ra ximhäi nangue dí ɛc'yɛihɐ ra Cristo.

⁵ To'o ngue i tap rá ts'edi ra ximhäi. Nu'a gue i ɛc'yɛi ngue rá Ts'ɐnt'ɐ Ojā a ra Jesús.

Rá Hogandəhi Ojā di bɛngahɐ rá Ts'ɐnt'ɐ Ojā a ra Jesús

⁶ Nu ra Jesucristo bi zɔcua ja ra häi. Bin xixyá ra dehe a. Nε n'dat'a gue bi mbän rá ji 'bɐ mi du a. Nε hinga hɔnt'a ngue bin xixyá ra dehe, pε nε bi mbän rá ji, ngue bi du. Nu'a ra Jesucristo, rá Thahni Ojā a. Gue'a im ma majuaɐi rá Hogandəhi Ojā nguetho hingui sä dim fɛhni a.

⁷ Hyu ɐ bí 'bɐh mahɛts'i im ma majuaɐi gue rá Ts'ɐnt'ɐ Ojā a ra Jesucristo. Nu'a n'da, ra Ta, nu'a n'da ram Hma, nu'a n'da rá Hogandəhi Ojā, nε n'dat'a im man'ɐ.

⁸ Nε hyu ɐ i urcahɐ majuaɐi ua ja ra ximhäi gue rá Ts'ɐnt'ɐ Ojā a ra Jesucristo. Nu'a n'da, rá Hogandəhi Ojā, nu'a n'da rán xixyá ra Jesucristo, nu'a n'da, rán dɛte ra Jesucristo. Nε gätho ɐ hyu n'dat'a i urcahɐ.

⁹ Dí ɛc'yɛihɐ yám hman yɐ ja'i 'bɐ majuaɐi, pε man'da ja ts'edi tho ga

ɛc'yɛihɐ rá m hman Ojā. Nε bi man Ojā gue rá Ts'ɐnt'ɐ a ra Jesús.

¹⁰ Nu'a to'o ɛc'yɛi rá Ts'ɐnt'ɐ Ojā, i pɔsɛ mbo rá mbɐi gue majuaɐi a. Pε nu'a to'o hingui ɛc'yɛi, i nubɛthəni Ojā a 'bɐ, nguetho hingui ɛc'yɛi a bi man Ojā nangue rá Ts'ɐnt'ɐ.

¹¹ Nε i jaua a ram hma ngue bi ma, gue Ojā bi 'dajɐ ra 'da'yote mazəi 'bɐ má ɛc'yɛihɐ rá Ts'ɐnt'ɐ.

¹² Nu'a 'bɐhmi rá Ts'ɐnt'ɐ Ojā, i ja ra te ma'da'yo a, pε nu'a hingui 'bɐhmi rá Ts'ɐnt'ɐ Ojā, hingui ja ra te ma'da'yo a.

Dí pəhmbɐ dí pɛshɐ ra 'da'yote mazəi

¹³ Janangue'a dí ɔt'ahɐ gyɐ 'yɛc'yɛihɐ a rá Ts'ɐnt'ɐ Ojā, n'dahma gui pəhmbɐ i jajɐ ra 'da'yote.

¹⁴ Nε dadín johyahɐ gue dan yəhɐ Ojā, dí pəhmbɐ i numanhohɐ. Nε nu'bɐ dín theui rá pähä Ojā a dí ähmbɐ, dí pəhmbɐ i ɔmanho 'bɐ dí yəhɐ a.

¹⁵ Nε nu'bɐ dí pəhmbɐ ngue ɔmanho, ga pəhmbɐ gue da 'yɔt'a dí ähmbɐ 'bɐ.

¹⁶ Nu'bɐ dín nuhɐ n'da ma cuhɐ i ɔt' ra ts'oqui, ngue him má zä bi hyəx ra ts'o'yu, ga äfɐ rá mate Ojā nangue a. Nu Ojā bɐya di japi ba pengui to'o bi 'yɔt' ra ts'oqui. Pε nu'bɐ 'bo'o má zä bi hyəx ra ts'o'yu, pε hin dí ɛn ahɐ ga äfɐ rá mate Ojā nangue a.

¹⁷ Gätho ɐ hing yán thehɐ i ɔt'a n'da, ra ts'oqui a. Pε ja'bɐ ɔt' ra ts'oqui n'da him má zä bi hyəx ra ts'o'yu, janangue'a ga äfɐ Ojā bɐya.

¹⁸ Dí pəhmbɐ to'o gätho bim 'bɐi ma'da'yo nangue Ojā, hin din zə m bɐ ja yɐ ts'oqui a. Nguetho i fäh rá Ts'ɐnt'ɐ Ojā a, nε hingui sä di 'uec'a ra zɪthu bɐ 'bɐ Ojā a.

¹⁹ Nε dí pəhmbɐ ngue yá t'ɐhnigahɐ Ojā. Nε dí pəhmbɐ i o rá ts'edi ra zɪthu ɐ gätho mi'da i 'bɛcua ja ra ximhäi.

²⁰ Nujɐ dí pəhmbɐ bi zɔcua ja ra ximhäi rá Ts'ɐnt'ɐ Ojā, nε nu'a bi jajɐ dá pəhmbɐ a majuaɐi. Nε dí 'bɐhmbɐ a majuaɐi nguetho dí 'bɐhmbɐ ra Jesucristo. Nε gue'a majuaɐi Ojā a, nε gue'a di 'dajɐ ra 'da'yote ma mbɐihɐ a gue njə m'bɐ da guadi.

²¹ Ma zi t'uhni ah_u, hin ga ξc'yεih_u
y_u hyäte oja. Ne hønt'a dí xi ah_u ya.

2 XUUA

Ná yoho ra sɔcuə bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Xuua

Ran zɛngua

¹ Nugä dra dəc'yɛi ngərpigä, dí pɛnh'na ra sɔcuə jəua, grá xisu, nthahni nangue Oja, nɛ guí 'buhmbə bə ni t'uhni. Dadí huɛc'ahə ngue'a n'dat'a dí tɛnhdə ram Hma majuəni. Nɛ hinga hɔngdə dadí huɛc'ahə pɛ nɛ'ə gätho mi'da ngue i pə a Majuəni.

² Dadí huɛc'ahə, nangue'a ram Hma majuəni bin zəm bə ja ma mbuihə nɛ njəm'bə dim 'bɛpə a.

³ Ma zi cu ahə, 'da'angu dím bɛmhə a ram hma majuəni, nɛ dadín huɛjə. Janangue'a dí äp Oja ma Tahə nɛ'a rá Ts'unt'ə ra Jesucristo da gopə ni mbuihə a rá mate, nɛ rán huɛcate, nɛ thocpa thoho da hyut'a ni mbuihə.

Ga cohmbə bə ja rán xädi ra Cristo

⁴ Nugä ɛmmɛ dán johyagä 'bə má ɔcä ngue i tɛn'na ram Hman ə 'da ə ni t'uhni, tengu i xijə ra Ta.

⁵ Nɛ nuya, grá xisu, nthahni nangue Oja, n'da ran t'ɛdi dín nde ga bɛn'ni i. Nɛ him ma'da'yo na ran t'ɛdi gue ga xi i, pɛ tengu thoho bi sijə rá mbədi dá pəhmbə ra Cristo, ngue dan huɛjə n'da ngu n'dajə.

⁶ Nu'a ran huɛcate nam bəni, gätho ga ɔthə yán t'ɛdi Oja. Nɛ gue'a rán t'ɛdi bi sijə rá mbədi gue thocpa thoho dan huɛjə.

⁷ Guehna dí xi ahə na, nguetho xən ngu yə hyäte i 'youa ja ra ximhäi, ngue i ɛna him bin ja'i a ra Jesucristo. Pɛ nu'ə häte ə, nɛ i tɛn rán sɛiui Oja ə.

⁸ Pɛ jatho gam fähmbə njon da hyä ahə, janangue'a hin dim 'bɛ a xtá pɛhmbə. Pɛ dami thojə xən ho ni 'bɛfihə, janangue'a gätho guí təhmbə 'bɛ'a in nde Oja di 'da ahə m'bɛjua.

⁹ Pɛ nu'a to'o in nde da mispa rán xädi ra Cristo, nu'a hinguin 'youi Oja 'bə. Pɛ nu'a to'o copə ja rán xädi

ra Cristo, nu'a din 'youi ra Ta nɛ rá Ts'unt'ə a bəya.

¹⁰ Nu'bə da zəm bə n'da ɛna im man ráh Hman Oja, pɛ nu'bə hin din thɛui ráh hman ra Cristo, hin ga sáyabahə bə ma ngumhbə, xín ga äfə ráh fäts'i Oja nangue a.

¹¹ Nguetho nu'a to i äp ráh fäts'i Oja nangue a, tengu thoho 'bə i fäx'ə yán t'ɔt'e gue hingui ho.

Dím bɛni ga mba bə

¹² ɛmmɛ xən ngu 'bɛ'a dín nde ga xi ahə, pɛ masque hɔnt'a dá huxä ra sɔcuə jəua. Nguetho xəmhma da zä ga mbagä bə, gan nu ahə bə, nɛ dan yəhə bə, janangue a hin te ga 'bɛhmbə ran johya.

¹³ I pɛnh'na ran zɛngua ə yú t'uhni a ni juhue, nɛ'a nthahni nangue Oja a. Nɛ hɔnt'a dí xi ahə ya.

3 XUUA

Ná hyu ra sɔcuɔ bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Xuua

Ran zengua

¹ Nugä dra dác'yei ngurpigä, dí pɛnh'na ra sɔcuɔ ma zi cu i Gayo, mahuɛqui i. Dadí huɛc'i i nangué ram Hma majuaɲi dí ɛc'yeiui.

² Dí äp Oja di ja i gui pømmanho, nɛ di zac ni ja'i, tengu nán zaqui ni mbui.

³ ɛmme dán johyagä nangué'e, nguetho bi xicä 'da yu cu bá peng bu guí 'bui, ngue guí tɛn'na ram Hma majuaɲi, nɛ nu'u gätho guí ɔt'e din theui a ram Hma.

⁴ Hin'yü man'da dán johyagä 'bu dí øde i tɛn'na ram hma majuaɲi u dá xänbi.

Xuñ ngu rá mate ra Gayo

⁵ Ma zi cu i, xuñ ngu ni mate ngue'a gadí jamansu ni cuhu, madague'bu hin guí pa u.

⁶ Nu'u 'da yu cu gue bá peng bu guí 'bui bi ma nangué'e. Nu'bu mám pɛtihe bi xije ngue i ja nin huɛcate. 'Yørqui ts'u ra mate gui fäx'u 'bu bi zøm bu mahøn'a, nguetho yün sähu da 'bäx'u yüm 'behni Oja.

⁷ Nguetho nu'u 'da bi 'behni da mba n'danni da ma nangué ra Jesucristo, nɛ hin te da 'yäp'u hingui ɛc'yei.

⁸ Janangué'a jatho ga jamansuh u. Nɛ nu'bu dí fäxhu u, dí comhbu ra 'befi nangué rám Hman Oja buya.

Nu ra Diótrɛfes in hɛcpate

⁹ Dá pɛnh'na n'da ra sɔcuɔ bu ja nim pɛtihu. Pɛ nu ra Diótrɛfes hinguin nde da 'yøde 'bɛ'a dí mamhbe, nguetho in nde dim 'bɛt'o nanguesɛ.

¹⁰ Janangué'a, nu'bu dá mbagä bu, ga xi ahü 'bu däm pɛtihu, 'bɛ'a i ɔt'a ra Diótrɛfes, ngue di c'aman'uje. Nɛ hinga hønt'a, nɛ hingui sin'u yüm 'behni ya ní nɛts'i, nɛ di hɛcpa u to'o ɛna da zin u, nɛ i høn a thi buya.

Im mamanho nangué ra Demetrio

¹¹ Ma zi cu'i, dí xi i, hin ga tɛnhdu u yün t'ɔt'e yu ts'om'bäi, pɛ ga humbi ga tɛnhdu yün t'ɔt'e yu hocja'i. Nu'u to'o zai ɔt' ran ho, bim 'bui ma'da'yo nangué Oja. Pɛ nu'u to'o zai ɔt' ran ts'o hingui pa Oja u.

¹² Pɛ nu ra Demetrio gätho im mamanho yu cu nangué'a. Nɛ nu yün t'ɔt'e gätho din theui a ram Hma majuaɲi. Nɛcä n'dat'a dím mangä ngue xuñ ho a ra Demetrio. Nɛ guí pa di ngue majuaɲi dím mangä.

Rán zɛgui ran zengua

¹³ ɛmme xuñ gu 'bɛ'a dín nde ga xi'i, pɛ hønt'a dá huxä ra sɔcuɔ jaua.

¹⁴ Nguetho xømhma mi ts'utho ga mbagä bu ba nu i, nɛ dan yaui bu.

¹⁵ Oja da hyut'a ni mbui. I pɛnh'na ran zengua ni amigo 'bucua nɛ dami zengugahe ts'u n'da ngu n'da u guí 'bühmbu bu. Nɛ hønt'a dí xi ahü ya.

JUDAS

Ra sɔcuɔ bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Judas

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Judascä, drá 'yɛhɛgä ra Jesucristo, nɛ man 'yohugä a ra Jacobo Santiago. Dí o't'ahɛ ra sɔcuɔ hɔnbu go hapu i 'buh yu 'yɛc'yɛi, gätho ahɛ ngue Ojã bi huahn'nahɛ nɛ ɛmmɛ di huɛc'ahɛ, nɛ ra Jesucristo di jamansu ahɛ.

² Nɛ Ojã dí ndepe di 'da ahɛ rá mate xɛn ngu, nɛ da hyut'a ni mbuihɛ. Nɛ thocpa tho man'da gui hyamhbɛ rán huɛcate Ojã.

Yu hyäte xänbate

³ Nu'ahɛ ma zu cu ahɛ dadí huɛc'ahɛ, mí ndegä ga o't'ahɛ nangue 'bɛ'a í pɔju Ojã gätho gahɛ. Pɛ dímbɛngä ngue n'dan'yo jatho ga xi ahɛ. Jatho gui hyuthɛ nzambui guin yamhbɛ a rámhɛ ma t'ɛc'yɛihɛ ngue bi 'dajɛ Ojã, dyu 'yɛc'yɛihɛ, n'damhɛma njon da zã di pät'ahɛ 'bɛ'a guí ɛc'yɛihɛ.

⁴ Dí xi ahɛ na, nguetho i 'bu i 'da u yu hyäte xänbate, gue'u 'darbu gadím petihɛ, nɛ him bi xi ahɛ ngue xɛn ts'o im bɛni da 'yɔt'e. ɛmmɛ xɛn ts'otho nɛ hinguin 'yohu Ojã u. Nguetho sä i ɛn u: “Sã gui 'yɔthu 'bɛ'a go guím bɛnsɛhɛ, nɛ hin di un'nahɛ Ojã nguetho i ja rá mate,” sä i ɛn u yu hyäte. Him majuañi i man u, nɛ nu'u hingui ɛc'yɛi ma Hmuhɛ ra Jesucristo gue'a di mandagahɛ. Nɛ nt'o't'i bu ja rámhɛ Hman Ojã 'bɛ'a ran unbi da nu u i ma tengu na. Nɛ Ojã da 'yɔt'e tengu bi ma.

⁵ Nuya dín nde ga bɛn'nahɛ 'bɛ'a gá pahmbɛ mámbɛt'o, ngue 'bɛ'a bi 'yɔt' Ojã maya'bu. Nu Ojã bi yan u yu jã'i israel gue bi gɛcpɛ ja ra häi Egipto, pɛ to'o gätho him bi 'yɔt'e 'bɛ'a nde Ojã, gätho Ojã bi japi bi du bu ma'ueni u.

⁶ Nɛ nu 'da u yam 'bɛhni mahɛts'i mí ja yá ts'edi. Pɛ m'bɛjua bi 'bɛh yá ts'edi 'bu mí ts'on yún 'yomfɛni.

Janangue'a bá pɔm bu mahɛts'i guepu mí 'bui. Nuya Ojã hin di japi da bɔm bu ja ra 'bɛxui guepu 'buhya. Nguetho nu'u tengu nthu't'i yu cadena bu, nɛ da gopɛ asta gue'bu go da zɔn ra pa dín ja rán ts'ɛmbi Ojã nts'utho.

⁷ Nɛ'u yu jã'i mí 'bupɛ ja ra hnini Sodoma nɛ ra hnini Gomorra nɛ yu hnini mbɛ 'darbu mí jahɛ, bi 'yɔt' ran ts'o. Bi 'yɔt' yun 'yomt'ɛni, nɛ yun 'yohu bi 'yɔrpa ran ts'o yá min 'yohuhɛ, tengu 'bu ra xisu i 'buhmi, nɛ yu xisu mí ɔt'e tengu a. Pɛ nu Ojã bi juadi nangue ra sibi mahɛts'i. Nɛ nu'a 'bɛ'a bi t'ɔrpɛ, Ojã bi 'yuh ra hmɛpya 'bɛ'a da 'yɔrpa yu dädits'oqui.

⁸ Pɛ madague'bu i ja yu hmɛpya 'bɛ'a da 'yɔt' Ojã, pɛ nu yu hyäte xänbate guexta'a i ɔt'e tengu mí ɔt' yu jã'i bu ja ra hnini Sodoma. I ma guesɛ Ojã i uti 'bɛ'a da 'yɔt'e xɛn ho gue'bu i 'ui, nɛ i ɔrpa ran ts'o rá jã'izɛhɛ. Nɛ i fɛsthoho yun t'ɛdi ra Hmu mahɛts'i, nɛ di c'aman'u tho yam 'bɛhni mahɛts'i.

⁹ Pɛ nu ra Miguel rá hmu yam 'bɛhni mahɛts'i, hingui ɔt'e tengu i ɔt'u yu hyäte xänbate. Nguetho nu'bu mín junt'ui ra zithu nangue rá jã'i ra Moisés xɛn du, nu'a ra Miguel mí pãdi ngue hingui ho 'bu dí yap'a ra zithu ram hma xɛn ts'o. Janangue'a bi t'ɛm thoho a ra zithu: “Ojã di hɛc'a'i.”

¹⁰ Pɛ nu'u yu hyäte i man ran ts'o nangue yam 'bɛhni mahɛts'i, nɛ nangue 'bɛ'a gue majuañi. Pɛ nu'u hingui pãdi 'bɛ'a gue majuañi. Hɔnt'a i pãdi tengu yu xã'yo nɛ yu buru, nɛ i ɔt'e tengu u. Pɛ Ojã di un yun unbi nɛ di jua u nangue ran ts'o i ɔt'u.

¹¹ Huɛcate u i ɔt' yá pähä zɛhɛ tengutho bi 'yɔt'a ra Caín. Nɛ nu'u i nde da xänba yu jã'i 'bɛ'a gue him majuañi, tengu bi 'yɔt'a ra Balaam, n'damhɛma da dah ra mbɛti. Nu'u i fɛsthoho yun t'ɛdi a i ja rá ts'edi di mandagahɛ, tengu bi 'yɔt'a ra Coré. Nɛ'u da mba ma juadi, tengutho ra Coré.

¹² Nɛ nu'bu guí ɔt' nin ts'ihmɛhɛ, gue'a ra hmɛpya gadín hugju n'da ngu n'da ahɛ, nɛ i sɔm bu yu hyäte xänbate, nu'u tengu 'bu i pät'a xɛn ts'o bu ja ni

pahnih_u. Ne nu'_u xingui ts'_u i pe'ts' yá sá da zi nangue yán johya zehé, ne xinguim bēni 'be'a nam bōn'a ran ts'ihmε. Pe nu'_u y_u hyäte hin te i ja a di muui, tengutho y_u gūi hinguin 'youi ra 'ye, ne ran dāhi i tuts'i. Ne nu'_u tengu tho n'da ra za njam'b_u z_uh yán dāt'o. Tengutho n'da ra za x_u 'yot'i bi yōt'e.

¹³ Ne nu'_u y_u hyäte xānbate 'b_u i yā, i mbafi tengu 'b_u εmme mahyoni tho _u yám hma. Tengu ra dehe b_u ja ra dādejā ngue εmme di hī 'b_u i εn ran dāhi, pe hōnt'a 'be'a x_un ts'o min 'youi ra dehe bi zop_u ndendejā. Ne nu'_u hingu i sá da 'yut ra 'yu n'da nguetho tengu y_u sō bi dāgui, hin din ja ran yot'i mahōn'a, da gohi ra 'bexui mazāi.

¹⁴ Nu'a ra Enoc bim pōngahyā maya'b_u 'be'a nín juānbi da nu a n'da ngue i ōt'e tengu i ōt'_u. Nu'a ra Enoc, ná cāt'a a rām bom'beto ra Adán, bi ma: “Dami 'yōhmb_u ya 'be'a da 'yōt' ra Hmu mahēts'i. Ba ēhe din 'yoh_u y_u miyone thoho _u yám 'behni mahēts'i,

¹⁵ ngue di juānba _u gātho _u i ōt' ran ts'o. Ne di _unbi nangue 'be'a hingu i ho bi 'yōt'_u, ne bi man ran ts'o nangue Ojā gātho _u ngue him bi 'yēc'yēi Ojā.”

¹⁶ Ne nu'_u y_u hyäte xānbate i sani nangue dí ōt' mam 'b_uih_u tengu i nde Ojā. Ne i ma εmbi ngue'a n'da ra jā'i rá ts'oqui a 'be'a nám 'b_u _u. Nu'_u i ōt' ran ts'o tengu i ndeε rá mb_ui _u, ne din 'yēzehé. Ne i xih rán ho _u mi'da y_u jā'i ngue i honi 'be'a i ndeε.

Nu ra Judas bi zqm y_u 'yēc'yēi ne bi xifi 'be'a da 'yōt'e

¹⁷ Pe nu'ah_u ma z_u cu ah_u, dadí huēc'ah_u, o guí pumbēnih_u 'be'a bi man _u yá 'bāih_u ma Hmuh_u ra Jesu-cristo.

¹⁸ Ya bi xi ah_u ngue dim 'b_u i 'da, gue'b_u rán zegui, ngue da den'nah_u ne da 'yōt' ran ts'o i ja b_u mbo yá mb_ui _u ne gue'a bi si ah_u.

¹⁹ Ne nu'_u y_u hyäte di dāmp _u y_u 'yēc'yēi din junt'i. Pe i sänzehé 'be'a i ōt'e, ne hinguin 'yoh_u rá Hogandāhi Ojā _u.

²⁰ Pe nu'ah_u ma z_u cu'ah_u, o guí ōth_u tengu i ōt' y_u hyäte, pe dami tēnni x_un ho ni t'ēc'yēih_u him ma thāspi, ne gue'a dán te ni mb_uih_u a b_uya. Ne dami japi di manda ah_u rá Hogandāhi Ojā 'b_u guí yāh_u Ojā.

²¹ Dami 'yōth_u ram 'b_ui x_un ho ngue din theui rán huēcate Ojā, ne dami tōmh_u a ra pa ba ēh ra Jesucristo ma Hmuh_u, din ja rá yemb_ui nanguej_u ne di 'daj_u ra temazāi.

²² Dami japi da 'yēc'yēi to'o di 'yon yá mb_ui nangue Ojā.

²³ Dami yām b_u ja ran ts'o, tengu tho 'b_u gá yām b_u ja n'da ra sibi. Ne din ja ni yemb_ui nangue _u 'da, pe damin jamansuse ngue hin gui 'yōth_u y_un ts'o tengu i ōt'_u. Dami samhb_u 'be'a i ōt'_u gue bi ts'on yá mb_ui _u.

I España Ojā ra Judas

²⁴ Nu'a Ojā i ja rá ts'ēdi di jaj_u hin ga ōth_u y_un ts'o, ne di dāj_u b_u ja rá hmi mahoqui tho ma mb_uih_u. Ne εmme din jaj_u ran johya b_u.

²⁵ Hōnt'a n'datho Ojā i 'b_ui, ne hōnt'a i pādi x_un ho. Ne di pōj_u nangue 'be'a bi 'yōt'a ra Jesucristo ma Hmuh_u. Ne nu'a Ojā i ja rá nuixte thoho, nu'a ra Hmuts'ut'abi, ne di manda 'be'a gātho i ja a rá ts'ēdi, ne gātho mí ja, ne i ja ya, ne din ja mazāi. Ne hōnt'a dí xi'ah_u ya.

APOCALIPSIS

Rán t'uti ra Jesucristo bi nu ra Xuua

Rám hman ra Jesucristo bi sih ra Xuua

¹ Nu'a Oja bi 'yut yá 'yēhē i 'bucua ja ra häi. Janangue'a nu ra Jesucristo bá pēhna n'da rám 'bēhni mahēts'i bi 'yurcā dra Xuuagā, rá 'yēhēgā, 'bē'a dín ja.

² Nē nugā dra Xuuagā dí o't'ä ya 'bē'a gātho dín nugā, nē'a rám hman Oja nē'a rám hman ra Jesucristo i xiqui. Gātho dí o't'ä ngue da fādi 'bē'a majuañi dín ja.

³ Dín johya gātho to'o da man'a 'bē'a nt'o't'i ua ja ra sōcuā. Nē dín johya to'o gātho da 'yōde 'bē'a dín ja. Nē dín johya 'bē'a da 'yōt'e 'bē'a gātho i mangua ja ra sōcuā, nguetho him maya'a dín ja 'bē'a gātho nt'o't'i ua.

It'orpara sōcuay yēc'yēi bējayoto yē hnini

⁴ Nugā dra Xuuagā dí ot'ahē ra sōcuā gātho yē 'yēc'yēi dim peti bē ja yoto yē hnini bē ja ra häi Asia. Oja di jāp ahē nē da hyut'a ni mbūihē, guet'a Oja i 'būi nē mi 'būi, nē guet'a dim 'būi mazāi. Nē rá Hogandāhi Oja i juadi xēn ho rá ts'edi, gue i 'būpē hapē di manda rá ts'edi Oja, i pēn'nahē rán jāpi.

⁵ Nē bí pēn'nahē rán jāpi a ra Jesucristo, nē da hyut'a ni mbūihē. Nu'a ra Jesucristo zāi i mam majuañi, nē rá mbūdi bi dāmbēni 'bē mi du, nē dim hmuts'ut'abi nē di manda gātho yē ts'ut'abi gue i 'bucua ja ra häi. Nu'a di huēgahē nē bi yāñjē nangue ma ts'oquihē, bi mberca ma mbūihē nangue ran ts'o, nangue rá ji bi mbām 'bē mi du bē ja ra pont'i.

⁶ Nu ra Jesucristo bi 'dajē ra ts'edi dan ts'ut'abihē nē dam mbājahē ga ōrpahē rá 'bēfi bē i ja rá ts'edi Oja rá Ta. Nē nu'a ra Jesucristo dín ja rá nuixte nē rá ts'edi hōn'bē go njām'bē mazāi. Nē hōnt'a gam bēmhbē a ya.

⁷ Nuna ra Jesucristo guet'a ba ēhē ban 'yohē yē güi, nē gātho yē jā'i da nu. Nē gātho to'o bi ūcpi da nu, nē gātho yē jā'i i 'bucua ja ra ximhäi ēmmē dín ja ra dumbūi 'bē bi nu a. Majuañi njabē dín ja 'bē bá ēhē. Nē hōnt'a gam bēmhbē a ya.

⁸ Nu ra Cristo bi 'yēna: “Nugā ra mbūdi dām 'bucā, nē njām'bē him mi 'bucā,” ēn'a ra Hmu mahēts'i nuixte rá ts'edi, nu'a i 'būi nē mi 'būi, nē i 'būi mazāi.

Ra Xuua bi nu madq rá ts'edi ra Cristo

⁹ Nugā dra Xuuagā, ni cujē nangue ra Cristo, dí ot'ahē ra sōcuā ya. Nujē dí comhbē yēn ūnbi guín nuhē nangue dí ēc'yēihē ra Hmu mahēts'i. Nu'a Oja di manda bē ja ma mbūihē, nē ra Jesucristo bi 'dajē ra ts'edi ngue hin dadí xōmbūihē 'bē'a dí nuhē. Nē nugā dra Xuuagā dí ofādigā bē ja ra häi Patmos, n'da ra t'uhäi i ja bē ja ra dehe nguetho dím mangā rám hman Oja nē dí mangā nangue ra Jesucristo.

¹⁰ Nu'a ra pa domingo dán yā'be Oja, nē 'bex bi bēngā a rá ts'edi rá Hogandāhi Oja. Nē dá ōcā n'da ra nde bē ja ma xāthā tengu'bē n'da ra thāxi, ēmmē nts'edi thoho.

¹¹ Nē nu ra nde bi 'yēna: “Nugā dra mbūdigā nē hinjām'bē ngue him mi 'bucā, nē zāi dí 'bucā.” Nē nu'a ra nde bi xicā, bi 'yēna: “Gui 'yo't' ya 'bē'a gātho gui nu, nē gui pēnpē 'būh yē 'yēc'yēi, gue'ē dim peti bē ja yoto yē hnini bē ja ra häi Asia, guepē ja ra hnini Efeso, nēpē ja ra hnini Esmirna, nēpē ja ra hnini Pérgamo, nēpē ja ra hnini Tiatira, nēpē ja ra hnini Sardis, nēpē ja ra hnini Filadelfia, nēpē ja ra hnini Laodicea.”

¹² Nē nugā dra Xuuagā 'bex dá nyēgui ngue dín nde ga nugā to'o bin yā. Nē dá nugā yoto yē lámpara ngue ra oro yā gua.

¹³ Nē dá nugā i 'bā inde bē ja yē lámpara ra Cristo, ngue'a bin jā'i ua ja ra ximhäi, mi he ra pahni xēm mba, i sōrpē ja yā gua, nē man thu't'i rá tija n'da ran gāt'i ngue ra oro.

14 Nu'x yá xtá tengu ra t'axca xide'yo, oque tengu ra t'axcase. Ne nu yá dá xmmé bi hyät'i tengu'bu n'da ra sibi i sò.

15 Ne nu'x yá gua, xmmé di fexni tengu ra xit'egui ra bronce di hoc ra sibi ne i pa nthammi xan ho. Ne nu'a rá nde tengu yu dæthe xan ngu ne nts'edi di hi.

16 Ne mi o rán 'yei yoto yu sò, ne bi bõxpu ja rá nde tengu n'da ra espada i yoho yá het'i ngue din juanbate. Ne nu'a rá hmi xmmé bi fexni tengu rá ts'edi ra hyadi 'bu bi hyuxyadi.

17 Ne nu'bu má nugä, dá tängä bu ja rá gua tengu'bu ya xtá tugä. Pe nuna bi dosca rán 'yei ne bi xiqui: “Yo guín su, nguetho nugä dra mbudigä ne dran zeguigä, ne hinjam'bu him mi 'bucä.

18 Nugä zai dí 'bui, guecä dá tugä pe nuya guí nu dí 'bucä ya, ne dam 'bucä mazai hõn'bu go njam'bu. Ne i ja ma ts'edi gue dadí manda hapu i pa xan du. I jagä ran sogui ngue ga xocpa u 'da, ne ga jurpa u mi'da.”

19 Ne bi xiqui, bi 'yena: “Dami 'yo't' ya 'be'a gätho guí nu ya, ngue gätho i ja ya, ne'u gätho din ja m'bejua.

20 Ga xi a ya 'be'a ní hmepya i ja bu man 'yei, ngue yoto yu sò ne'u yoto yu lámpara ngue yu oro yá gua. Gue yoto yu sò, rá hmepya u yoto yu m 'behni mahets'i, gue di ze'u dim peti bu yoto yu hnini, ngue 'da'a n'danni yu hnini i 'bui. Ne nu'x yoto yu lámpara rá hmepya u yoto yám peti yu 'yéc'yei hapu zai dim peti.”

2

Ram hma da hmam bu ja ra hnini Éfeso

1 Nu'a ra nde bi xicä ngue ga o't'a n'da ra sõcuä, ga undä a ram 'behni ngue i fäx u yu 'yéc'yei bu ja ra hnini Éfeso. Ne nu'a ra sõcuä da hmam bu 'buh yu 'yéc'yei. Nu yám hmanse a gue i 'yo inde bu ja yoto yu lámpara, ne i o rán 'yei yoto yu sò.

2 Ne nu'a ra nde bi xi'u yu 'yéc'yei bu, bi 'yena: “Dí pácä 'be'a gätho ga

'yõth bu, ne dí pácä hangu nangu ra 'befi gá 'yõth. Ne dí pácä gue hin gán xõmbui nangu ni 'befih. Ne dí pácä ngue xingui ts'u gadí jafu da 'yõt' ran ts'om'bäi n'da. Ne gá 'yänhdä 'da yam hman u to'o xna yá 'bäih ra Cristo, ne gá pahmbu yu hyäte tho ho u.

3 Ne dí pácä gue hin gán xõmbuih ran unbi gá nuh, ne ra 'befi gá 'yõth nangu gá 'yéc'yéigah, ne xingui ts'u gá 'ye'ts' ni t'éc'yéih.

4 Pe i ja ah ts'u gue hin dí numan-hogä, ngue gá 'yes'h ts'u a guí bñjü ya ne hín gadín huéjü. Ne hin guín jah bu 'bu ra mbudi tho ho gá 'yéc'yéigah.

5 Dami bñmhbu ya hangu na ngu bi gá'a ni t'éc'yéih 'bu gmí 'yes'h a gní bñjü ne gá 'ye'ts' nin huécateh. Dami päh nin 'yomfñnih ya. Dami thoju a gmí õth rá mbudi tho ho. Pe nu'bu guexta'a guí õth, ga 'uecä n'da ra lámpara 'bu, ne him man ga ja ah tengu'bu ra lámpara bu guí 'buhmbu, 'bu hin gui hoc nin 'yomfñnih.

6 Pe i ja ah 'be'a xan ho ts'u, nguetho n'dat'a dí m bñmhbu gue hin dín numanhoh a i õt'u yu nicolaítas.

7 Nu'bu i ja ni zaguh, gui 'yõhmbu 'be'a da xi ah a rá Hogandahi Ojä gätho gyu 'yéc'yéih. Ne nu'x to'o hin da thapi nangu ran ts'o, ga undä ran t'edi da za yu n dät'o bu ja ra za t'ëmbi rá za ra temazai, gue i 'bäpu 'bu Ojä,” bi 'yén'a ra nde bi zoqui.

Ram hma da hmam bu ra hnini Esmirna

8 Ne xõ bi 'yengui: “Nuya gui 'yorpa ra sõcuä ram 'behni gue i fäx yu 'yéc'yei bu ja ra hnini Esmirna. Ne gui xifi gue mam hmangä, guecä mi 'bucä 'bu ra mbudi tho ho ne dam 'bucä mazai, nugä dá tugä ne dá ndants' mahõn'a ne dí 'buhya, gui 'yena. Ne nu'a ra sõcuä da hmam bu 'buh yu 'yéc'yei bu ra hnini Esmirna.”

9 Ne én'a ra nde: “Dí pácä 'be'a gätho nín unbi guí sähu nanguecä. Ne dí pácä gue gyu hyoyahu bu ja ra häi, pe xan ngu i ja ah nangu Ojä. Nugä dí pácä gue di c'aman'u ah 'da yu judío gue xense majuani yu judío u, gue nde

da ma yá t'uhni Oja ʘ. Pɛ him majuaɲi yá t'uhni Oja ʘ, pɛgue rá m pɛti ra zɪthu a i ɔt'ʘ.

¹⁰ Nɛ 'yo guí suhʘ ran ʘnbi gue mi ts'ʘtho dɪn ja ahʘ. Gui 'yøhmbʘ ya 'bɛ'a dɪn ja ahʘ, ngue gui nuhʘ rán ts'áte ra zɪthu nu'bʘ da jo ahʘ 'da ahʘ. Nɛ 'dɛt'apa guin nuhʘ yʘn ʘnbi. Nɛ nu'bʘ hin gui 'yɛ'ts' ni t'ɛc'yɛihʘ madague'a gui tuhʘ, gá tǎhmbʘ xʘn ho a ra te 'bʘ.

¹¹ Nu'bʘ i ja ni zaguhʘ, gui 'yøhmbʘ ya 'bɛ'a i xi ahʘ rá Hogandahi Oja gyʘ 'yɛc'yɛihʘ. Nɛ nu'ʘ to'o hin da thapi nangue ran ts'o, hin da mba bʘ ja ran ʘnbi mazai, nɛ hin di ʘnba a ná yoho ran dǎte," bi 'yɛn'a ra nde bi xiqui.

Ram hma da hmam bʘ ra hnini Pérgamo

¹² Nɛ bi xic mahø'n'a ra nde, bi 'yɛna: “Nuya gui 'yorpa ra sɔcuʘ ram 'bɛhni ngue i fǎx ʘ yʘ 'yɛc'yɛi bʘ ja ra hnini Pérgamo, gue da mam bʘ 'bʘh yʘ 'yɛc'yɛi. Nɛ gui 'yo't'i 'bɛ'a dí mangä gue i jagä ra espada yoho yá hɛt'i.

¹³ Nugä dí pǎcä 'bɛ'a guí ɔthʘ hapʘ guí 'bʘhmbʘ, guepʘ di manda ra zɪthu. Nɛ dí pǎcä gue hin gá hyɛhmbʘ ni t'ɛc'yɛihʘ, xingui ts'ʘ gá cønʘ nu'bʘ mi mba ntho bʘ a ma hoga'yɛhɛ ra Antipas, guepʘ 'bʘh ra zɪthu.

¹⁴ Pɛ i ja ahʘ ts'ʘ a gue hin dí numan-hogä, nguetho i 'bʘ i 'da ahʘ i tɛn rán xädi ra Balaam, nu'a ran 'yohʘ gue bi xänba ra Balac 'bɛ'a da 'yøt'e gue da hyät'ʘ yʘ israel. Nu ra Balac bi xih yʘ jǎ'i da dɛn yán gopa yʘ hmite, ngue da zi 'bɛ'a bi mbøspa ʘ, nɛ da 'yøt' ran 'yomt'ɛni.

¹⁵ Nɛ i 'bʘ i 'da ahʘ gue hingui nde da 'yɛ'ts' yán xädi yʘ nicolaítas, nɛ hin dí numanho 'bɛ'a ɔt'ʘ.

¹⁶ Janangue'a dami pǎh nin 'yomfɛnihʘ. Nɛ nu'bʘ hin'na, ga mbagä bʘ n'dihi nɛ ga sʘʘ nangue mam hmangä, tengu ra espada gue i pøm bʘ ma ndegä," bi 'yɛn'a ra nde gue bí 'yɛh mahɛts'i.

¹⁷ Nɛ bi thoqui bi xiqui, bi 'yɛna: “Nɛ to'o i ja yá zagu, da 'yøde 'bɛ'a xi'a rá Hogandahi Oja yʘ 'yɛc'yɛi. Nɛ to'o hin da thapi nangue ran ts'o, ga undä

ra maná mahɛts'i gue nt'agui. Nɛ ga undä n'da a n'da ra do xʘn t'axi guepʘ nt'o't'i ma'da'yo rá thuhu zɛhɛ. Nɛ xínga gue'ʘ mi'da yʘ jǎ'i da bǎdi 'bɛ'a nt'o't'i bʘ, hønt'a to'o da hyani,” ɛn'a ra nde bí 'yɛh mahɛts'i.

Ram hma da hmam bʘ ra hnini Tiatira

¹⁸ Nɛ bi xic mahø'n'a, bi 'yɛna: “Nuya gui 'yorpa ra sɔcuʘ ram 'bɛhni gue i fǎx ʘ yʘ 'yɛc'yɛi bʘ ja ra hnini Tiatira, gue da hmam bʘ 'bʘh yʘ 'yɛc'yɛi. Gui 'yorpi 'bɛ'a dí mangä rá Ts'unt'ugä Oja, gue i sɔ ma dǎ tengu ra sibi i thɛ, nɛ nu'ʘ ma gua di fɛxni tengu n'da ra bronce ra xit'egui gue i pa nthammi xʘn ho.

¹⁹ Dí pǎcä 'bɛ'a gǎtho guí ɔthʘ nɛ dí pǎcä gue i ja nin huɛcatehʘ nɛ majuaɲi guím bɛnjʘ, nɛ ja a ni t'ɛc'yɛihʘ xʘn ho. Nɛ dí pǎcä gue guí ɔthʘ xʘn ho rá 'bɛfi Oja, nɛ hin gán xømbʘihʘ. Nɛ man'da xʘn ho guí ɔthʘ ya xinda gue'bʘ ra mbʘdi tho gá 'yɛc'yɛihʘ.

²⁰ Pɛ i ja ahʘ ts'ʘ a hin dí numan-hogä, nguetho gadí jafʘ in xänbate bʘ n'da ra xisu, ra Jezabel, gue'a i ɛnse rá pøngahyʘ Oja. Pɛ nu'a i xänba yʘ 'yɛc'yɛi bʘ da dɛn yán ts'ihmɛ yʘ hmite, nɛ i xänba ran 'yomt'ɛni.

²¹ Nugä dá tø'mi a ra xisu ngue xtí pǎh rán 'yomfɛni, pɛ hingui nde, i nde di thocta a ra ts'on'yomfɛni.

²² Janangue'a ga un ran ʘnbi nts'edi, gue dɪn hyɛn'na ra xisu, nɛ'ʘ gǎtho to'o i tɛnni da nu ran ʘnbi nts'edi gue ga undä. Nɛ dɪn jabʘ ga ɔt'ä nu'bʘ hin di pǎh yán 'yomfɛni ʘ nɛ hin da hyɛh ran ts'o i ɔthʘ a ra xisu.

²³ Nɛ nugä ga ho gǎtho yá t'uhni a ra xisu, guepʘ da bǎ ʘ gǎtho yʘ 'yɛc'yɛi gue dí pǎcä yán 'yomfɛni yʘ jǎ'i, nɛ dí pǎcä 'bɛ'a gǎtho in nde yá mbai ʘ. Nɛ ga cos'ahʘ 'bɛ'a gá 'yøthʘ n'da ngu n'da ahʘ.

²⁴ Pɛ mi'da ahʘ bʘ ja ra hnini Tiatira gue hin gá tɛnhdʘ rán xädi ra xisu, nɛ hin guí pǎhmbʘ rán xädi ra zɪthu tengu i man ʘ 'da gue ɛna pǎdi xʘn ho rán xädi ra zɪthu. Nɛ nugä hin ga 'da ahʘ man'da xʘn hɛi gui 'yøthʘ.

²⁵ Pɛ hɔnt'a ga xi ahɯ, guim bɛnthɯ xɯn ho ni t'ɛc'yɛihɯ asta gue'bɯ go bá ɛcä mahɔn'a.

²⁶ Nɛ nu'ɯ to'o hin da thapi nanguɛ ran ts'o, nɛ'bɯ di thoqui da 'yɔt'e 'bɛ'a gätho dí ndegä asta gue'bɯ go rán zɛgui ra pa, ga undä ran t'ɛdi di manda 'da yɯ xɛqui ra häi, ngue ga comhbe ra ts'edi bi 'dacä ma Ta.

²⁷ Nɛ'ɯ di manda gätho ɯ yɯ ja'i ngue 'dahma 'dan'yo bɯ na ya. Nɛ da 'yut ram fɛt'ɛgui ɯ man sɯihe, tengu'bɯ da xɛn ra jahäi a ra bareta ngue din tɛxt'i. Nɛ gue'a ra ts'edi bi 'dacä ma Ta.

²⁸ Nugä tengu'bɯ dra Dəsø. Nɛ to'o da 'yɔt'e 'bɛ'a xɯn ho, dam 'bɯhmbe 'bɯ guá pengä.

²⁹ Nɛ nu'bɯ i ja ni zaguhɯ, gui 'yøhmbɯ 'bɛ'a i xih rá Hogandahi Oja yɯ 'yɛc'yɛi," ɛn'a rá Ts'unt'ɯ Oja.

3

Ram hma da hmam bɯ ra hnini Sardis

¹ Nɛ xø bi 'yɛng mahɔn'a: "Nuya gui 'yorpa ra sɔcuɛ ram 'bɛhni i fäx ɯ yɯ 'yɛc'yɛi 'bɯpɯ ja ra hnini Sardis. Nɛ gui xih mam hmangä, ngue dí 'bɯ'be rá Hogandahi Oja i juadi xɯn ho yá ts'edi. Nɛ i o ma 'yɛ ɯ yoto yɯ sø. Nɛ nuna mam hma da hmam bɯ 'bɯh yɯ 'yɛc'yɛi. Nugä dí pɛcä 'bɛ'a gätho guí øthɯ bɯ. Nu ahɯ guí mamhbɯ maxøts'e thoho, nɛ sä guí ɛmhɯ guí 'bɯhmbɯ nanguɛ Oja, pɛ dí pɛcä, nu ahɯ, tengu'bɯ ya xɯn du ni tehɯ.

² Pɛ daman nuhmbɯ ya, nɛ dami zacuahɯ a zɯ ts'ɯ ni t'ɛc'yɛihɯ bi bongui, n'damhma him majuaɲi da du ni tehɯ ngue gan ɯnbahɯ mazä. Nguetho dí pɛcä gue hin guí øthɯ in nde Oja gui 'yøthɯ.

³ Dami bɛmhɯ ya 'bɛ'a bi sän'nahɯ. Nuya dami päh nin 'yomfɛnihɯ, nɛ dami tɛnhɯ 'bɛ'a gá pähmbɯ rá mbɯdi. Pɛ nu'bɯ hin gui päh nin 'yomfɛnihɯ, ga mbagä bɯ tengu n'da ra bɛ, nɛ hin gui pähmbɯ 'bɛ'a má ora ga sɔngä bɯ, nɛ ga ɯn'nahɯ.

⁴ Pɛ i 'bɯ'i 'da ahɯ gue him bi ts'on yá mbɯi. Nɛ nu'ɯ dan 'yohe ɯ, nɛ da hye ɯ yɯ pahni xɯn t'axi nguetho yán

sähɯ dan 'yohe," bi 'yɛn'a ra nde bí 'yɛh mahɛts'i.

⁵ Nɛ bi thoqui bi xic ra nde, bi 'yɛna: "Nɛ nu'ɯ to'o hin da thapi nanguɛ ran ts'o, da hye yɯ pahni xɯn t'axi. Nɛ hin ga ts'onba yá thuhu i huxpɯ ja ra sɔcuɛ i ma to'o i ja ra temazäi. Nɛ gam mangä gue ma mbɛtigä ɯ, guepɯ ja rá hmi ma Ta, guepɯ i 'bäh yám 'bɛhni mahɛts'i.

⁶ Nɛ nu'bɯ i ja ni zaguhɯ, dami 'yøhmbɯ 'bɛ'a i xih rá Hogandahi Oja ɯ yɯ 'yɛc'yɛi," ɛn'a ra nde.

Ram hma da hmam bɯ ra hnini Filadelfia

⁷ Nɛ bi xiqui mahɔn'a: "Nuya gui 'yo't' man'da ra sɔcuɛ, gui un'na ram 'bɛhni i fäx'ɯ yɯ 'yɛc'yɛi 'bɯpɯ ja ra hnini Filadelfia, gue da hmam bɯ 'bɯh yɯ 'yɛc'yɛi. Nɛ gui xih mam hmangä gue xɯn hothogä, hin'yɯ ma ts'oqui, nɛ hɔnt'a majuaɲi dí m mangä. Nɛ dí hɔ ran sogui ngue ra hmɛpya i jagä ra ts'edi tengu ra hmɛpya bi 'yu'a ra David. Nɛ nu'bɯ ga xocpa n'da bɯ ja ma ts'edi, njo'o n'da da zä da gurpi, nɛ nu'bɯ ga jurpa n'da, njon da zä da xocpi.

⁸ Nugä dí pɛcä 'bɛ'a gätho guí øthɯ bɯ, nɛ dá xoc'ahɯ rá 'yu Oja man'da da zä gui 'yørcahɯ ma 'bɛfi, nɛ hingui sä n'da ra ja'i da got ra 'yu. Nɛ dí pɛcä ngue hinguin zaqui ni t'ɛc'yɛihɯ, pɛ i ja ahɯ ts'ɯ. Thocua thoho gá tɛn man xädigä, xíngui ts'ɯ gá hyegahɯ.

⁹ Pɛ nuya dami 'yøhmbɯ ts'ɯ ya 'bɛ'a din ja yɯ ja'i bɯ gue i tɛn ra zɪthu, nu'ɯ im ma gue yɯ hogajudío ɯ, pɛ him majuaɲi yɯ hogajudío, ngue hingui tɛn Oja ɯ. Nugä ga japi din danyahmu bɯ ja ni guahɯ to'o i tɛn'na ra zɪthu, n'dahma da bɔ ɯ ɛmmɛ ngue dádí huɛc'ahɯ gyɯ 'yɛc'yɛihɯ.

¹⁰ Nɛ nanguɛ a dá xi ahɯ, nɛ hin gán xømbɯihɯ 'bɯ mi mba ma ɯn'ni ahɯ, tengugä, jananguɛ'a ga jamansu ahɯ nu'bɯ bi zøɲ ra pa din ja ran ɯnbi nts'utho ua ja ra ximhäi, ngue da ts'ä gätho yɯ ja'i i 'bɯcua ja ra ximhäi.

¹¹ Nuya him maya'a ga mbagä bɯ. Nde'bɯ gan jamansuhɯ gue hin gui

jafu n'da di ts'on'na ni t'ɛc'yɛihɛ, ngue hin da zä gui hyamhbɛ 'bɛ'a gá tãhmɛ.

¹² Nɛ nu'ɛ to'o hin da thapi nangué ran ts'o, ga japi da hyan a ra 'bɛfi nuixte thoho, ngue tengu n'da ra guangu bɛ ja rá ngu ma Ojahɛ mahɛts'i, nɛ njam'bɛ da bɔm bɛ. Nɛ ga o't'ä rá thuhu ma Oja bɛ ja rá ja'i, nɛ ga orpɛ rá thuhu rá hnini ma Oja, Jerusalén ma'da'yo, guet'a ra hnini ba capɛ bí 'bɛ Oja mahɛts'i. Nɛ'a ma thuhu ma'da'yo ga o't'ä bɛ ja rá ja'i ɛ.

¹³ Nɛ to'o i ja yá zagu, dami 'yøhmbɛ 'bɛ'a i xih rá Hogandahi Oja ɛ yɛ 'yɛc'yɛi," bi 'yɛna.

Ram hma da hmam bɛ ra hnini Laodicea

¹⁴ Nɛ bi xiqui mahøn'a, bi 'yɛna: "Nuya gui 'yorpa ra søcuq ram 'bɛhni i fãx'ɛ yɛ 'yɛc'yɛi 'bapɛ ja ra hnini Laodicea, da hmam bɛ a. Nɛ gui xih mam hmangä guecä zai dím mam majuani. Nugä dá øt'ä 'bɛ'a gätho i ja ua ya gue bi zänd Oja.

¹⁵ Nugä dí pãcä 'bɛ'a gätho gá 'yøthɛ bɛ, xøgue gui 'yo indethɛ, yoho nin 'yomfɛnihɛ, nɛ 'da xni hothɛ. Man'da xcä numanho ahɛ 'bɛ n'dat'a ni t'ɛc'yɛihɛ xquí 'yøthɛ, xtán ho ogue hin di ho.

¹⁶ Pɛ nugä dí san'nahɛ a gá 'yøthɛ, nɛ ga sox ahɛ.

¹⁷ Guetho nu ahɛ sä gui ɛmhɛ gyɛ mɛmbɛtiɛ 'bɛ'a gätho gui homhbɛ, nɛ gui ɛmhɛ hin'yɛ 'bɛ'a man'da gui homhbɛ. Pɛ nugä dí pãcä gue hin'yɛ 'bɛ'a i ja ahɛ di muui. Pɛ huɛcate ahɛ, xøgue ndumbɛi thoho ahɛ, tengu'bɛ gyɛ 'yãhehɛ nɛ gui xädähɛ," ɛn'a ra nde bí 'yɛh mahɛts'i.

¹⁸ Nɛ xø bí 'yɛna: "Nugä gan zo ahɛ ts'ɛ, gua ɛhmbɛ ga 'da ahɛ ra temazai, tengu'bɛ gui tãmhɛ ra oro mahoqui ngue ra sibi, janangué'a majuani gam mɛmbɛtiɛ. Nɛ ga 'da ahɛ ran ho ni mbaiɛ, tengu'bɛ gui tän yɛ pahni xɛn t'axi gui hyehɛ, janangué'a hin gui pɛ'ts' ni sãhɛ ngue hin'yɛ 'bɛ'a gdí comp' ni ja'ihɛ. Nɛ ga xoc'a ni dähɛ, tengu'bɛ gui tãmhɛ ra 'yɛthi gui cospa ni dähɛ, janangué'a da zä gui nuhɛ xɛn ho.

¹⁹ Nugä ga damhya ahɛ ts'ɛ, nɛ ga 'da ahɛ ts'ɛ ran ɛnbi gätho to'o dadí huɛcä, n'damhma di hoc'a ni mbaiɛ. Janangué'a daman ɛhyahɛ gui pãh nin 'yomfɛnihɛ.

²⁰ Nuya gui 'yøhmbɛ ts'ɛ, nguetho dí 'bäcä bɛ ja ra goxthi, dín zo ahɛ. Nɛ to'o da 'yøh ma ndegä nɛ da xogui, ga carpɛ, dam 'bɛ'be bɛ nɛ dam pã'be.

²¹ Nɛ to'o hin da thapi nangué ran ts'o, ga japi ga huxhe bɛ mahɛts'i, guepɛ i ja ma ts'ɛdi, tenguthoho 'bɛ má tapä ran ts'o nɛ dí hux'be ma Ta bɛ mahɛts'i.

²² Nɛ to'o i ja yá zagu, da 'yø'a i xi a rá Hogandahi Oja ɛ yɛ 'yɛc'yɛi," bi 'yɛn'a ra nde bi xiqui.

4

Ran thande bɛ mahɛts'i

¹ Nɛ nu'bɛ mi jua a bi mam baya, dá ndøts'e, nɛ dá nugä nsoqui n'da ra jut'i mahɛts'i. Nɛ nu'a ra nde dá øcä tengu thoho n'da ra thaxi i yã nts'ɛdi, bi 'yɛngui: "Ba ɛcua nɛ ga ut'a'i 'bɛ'a jatho dín ja m'bejua."

² Bex bi 'dacä ra ts'ɛdi rá Hogandahi Oja gue bi zä dá nugä bɛ. Nɛ dá nugä bɛ mahɛts'i n'da ran thuts'i mahoqui xɛn ho, tengutho bɛ hux yɛ hmuts'ut'abi. Nɛ mí huxpɛ n'da.

³ Nɛ nu'a to'o mi hupɛ, di fɛxni tengu yɛ fɛxna sødo ra jaspe ogue ra cornalina. Nɛ bi go'ma ra 'bejani di fɛxni tengu ra fɛxna sødo ra esmeralda.

⁴ Nɛ bi mbäs' pɛ ja ran thuts'i mi 'däte ma goho yɛn thuts'i, guepɛ mi hupɛ 'däte ma goho yɛ dác'yɛi. Gätho mi he yɛ pahni xɛn t'axi nɛ mi hu'ts' yá corona ra oro.

⁵ Nɛ guepɛ ja ran thuts'i mi hø inde, bi bɔm bɛ ra huɛi nts'ɛdi, nɛ ran gäni ɛmmɛ di thoni, nɛ yɛ nde. Nɛ nubɛ mi hu a n'da, mi ja bɛ yoto yɛ sibi gue mi xeh yɛ t'usibi, rá hmɛpya rá Hogandahi Oja ɛ, gue íjuadi xɛn ho yá ts'ɛdi.

⁶ Nɛ nubɛ mi hu a n'da, mi ja bɛ n'da ɛna ra dejä, nɛ ɛna ra xito. Nɛ dá nugä goho yɛn t'uti gue madim 'bä't'a ran thuts'i, gue i 'bui. Nɛ gätho goho yɛn

t'uti mi ja yá dá bə yá hmi ne yá xəthä, ne gätho yá ja'i.

⁷ Nu'a n'da ran t'uti bi nequi tengu n'da ra zate ra león, ná yoho bəya bi nequi tengu n'da ra toro, ne ná hyu bəya bi nequi tengu rá hmi ran 'yohə, ne ná goho bi nequi tengu n'da ra dəpənts'ə madí tənts' yá zahua, tengu'bə yo.

⁸ Ne gätho goho yən t'uti i 'bəi, ja n'da ngu n'da 'dato yá hua. Ne gätho yá hua i ja xən ngu yá dá maxəts'e neɸə mbo. Ne ma pa ne ra xui bi dānde Oja, xingui ts'ə bin hə'a nán tuhu, ne bi 'yem 'bə min tuhu:

Xən ho, xən ho, xən hotho Oja
nuiɸte rá ts'edi,
gue'a mi 'bəi ne i 'bəhya, ne guet'a i
'bəi mazai.

⁹ Ne gätho goho yən t'uti bi dānde a gue mi hu inde bə, bi 'yɛspa a Oja ne bi xifi jamadi Oja gue i 'bəhya ne dim 'bəi mazai hən'bə go njam'bə.

¹⁰ Ne nu'bə mi dānde Oja yən t'uti, gätho 'däte ma goho yə dəc'yəi bin danyahmu bə ja rá hmi a i hu inde bə, ne bi un'ndə yá corona ra oro gue mi hu'ts'i.

¹¹ Ne bi 'yɛna:

Nu'i ma Hmu ahe, ma Oja ahe,
hən'a thoho nin sāui din ja ni nuiɸte ne
ni ts'edi, ne hən'a thoho nin sāui
da numansu a ɸ gätho i 'bəi.

Nguetho gätho gá 'yət'e 'bə'a i ja ya,
nangue ni pähä zəhə, ne gue'a ni pähä
án ja'ə 'bə'a i ja ya.

5

Ra T'ude'yo rán sāui di tənts'a ra sɔcuə

¹ Ne nugä dra Xuugä dá nugä a mi huxpə ja ran thuts'i mi cə bə rán 'yɛi n'da ra sɔcuə m'bants'i ne nt'o't'i maxəts'e neɸə mbo. Ne mi ja yoto yən cuahmi bə ja ra sɔcuə.

² Ne dá nugä n'da ram 'bəhni mahəts'i xən zaqui, ne nts'edi bi ma: "Ha 'bə a n'da rán sāui da xɔc'ə yən cuahmi i ja ua ja ra sɔcuə, ngue di tənts'i," bi 'yɛna.

³ Ne xinga n'da mi 'bəpə mahəts'i, xinga n'da mi 'bəpə ja ra häi, ne xinga

n'da mi 'bəpə i 'bə ɸ xən du rán sāui da xɔc'ə yən cuahmi ra sɔcuə ngue da bədi 'bə'a nt'o't'i bə.

⁴ Ne nugä dra Xuugä ɛmmə dán zongä nguetho njongui 'bəi rán sāui di tənts'a ra sɔcuə ngue da nu 'bə'a nt'o't'i bə.

⁵ Ne nu n'da ra dəc'yəi bi 'yɛngui: "O guí zoni," bi 'yɛngui, "nguetho 'bə'a n'da t'ɛmbi ra León nangue rá 'yə ra Judá, ne rá 'yə ra ts'ət'abi ra David, nu'a him bi thəpi nangue ran ts'o, ne da zä da xɔc'ə yən cuahmi ra sɔcuə."

⁶ Ne 'bex dá nugä n'da i 'bä inde bə 'bəh yən t'uti, ne'ə 'däte magoho yə dəc'yəi. Ne nu'a bi nequi tengu n'da ra T'ude'yo bi mba ntho. Nu'a ra T'ude'yo mi ja yoto yá dāni ne mi ja yoto yá dá, gue'a ra hɛpya rá Hogandəhi Oja gue í juadi xən ho yá ts'edi, bá 'bəhni gätho ná ngəni ra ximhäi.

⁷ Ne bi mba bə ne bi gəmba ra sɔcuə gue mi ja bə rán 'yɛi n'da gue mi hupə ja ran thuts'i.

⁸ Ne nu'bə mi gəmba ra sɔcuə, nu'ə 'däte magoho yə dəc'yəi bin danyahmu bə ja rá gua ra T'ude'yo. Ne n'da ngu n'da mi hə yá arpa'bida, ne gätho mi ja yá ximbo ra oro mayuh rán dəga ra za i yəmanho, ra hɛpya gue ní mba nt'ɛspi Oja, gue i ɛspa Oja ɸ yá t'əhni.

⁹ Ne gätho bin tu a n'da ra thuhu ma'da'yo, ɛn'ə:

Hən'a zəhə i nin sāui gui xɔcuə yən
cuahmi ra sɔcuə,

nguetho ya bi tho i, ne nangue ni ji
guí jut'ə yə ja'i, ngue gá 'yɔrpa
yá mbeti Oja ɸ

gätho ɸ 'da gue 'dahma 'dan'yo bə na
yá, ne gätho ɸ 'da gue 'dahma
'dan'yo yá 'yə, ne gätho ɸ 'da gue
'dahma 'dan'yo yá häi mi 'bəi.

¹⁰ Ne gá un ni ts'edi din ts'ət'abi, ne dim mbäjä bə di manda rá ts'edi Oja,

ne di manda bə ja ra häi, bi 'yem 'bə
min tuhu.

¹¹ Ne nugä dra Xuugä, 'bex dá nugä ne dá ɔcä yá nde yəm 'bəhni mahəts'i ɛmmə xən ngu yə munts'i, ngue yə millone thoho madím 'bä't'a mi hupə ja ran thuts'i, ne yən t'uti ne yə dəc'yəi.

12 Nε gātho y_um 'bēhni mahęts'i nts'edi bin tuhu, nε bi 'yεm 'b_u min tuhu: Nangue bi du ra Jesús ra T'ude'yo, rán sǎui dín t'un rá ts'edi, nε 'bε'a gātho di muui, nε ran 'yomfęni nuixte, nε ra ts'edi nuixte, nε da hyanba y_um hman _u i numansu. Nε da t'ęspi nε ęmmε da hnumanho.

13 Nε 'bex dá ęcǎ bi mba nt'ęspi a huxp_u ja ran thuts'i, nε ra Jesús ra T'ude'yo. Gātho i 'b_ui bi man' _u tengu n'dare thoho: Majapi thoho nε i hnumansu ngue nuixte thoho. Nε dín ja rá ts'edi x_un ho, nε gātho i 'b_ui da 'yęspi hōn'b_u go njam'b_u mazai. Njab_u bi ma gātho i 'b_up_u mahęts'i, nεp_u ja ra hǎi, nε' _u x_un du, nε' _u 'b_up_u ja y_u deǵa, ngue n'dat'a bi man' _u.

14 Nε gātho goho y_un t'uti i 'bǎp_u mahęts'i bi 'yęna: "Nεcǎhe n'dat'a dím bęmhbe a," bi 'yęn' _u. Nε gātho 'dǎte magoho y_u dǎc'yęi mi 'bǎp_u bin danyahmu i thǎnde a hu'inde b_u mahęts'i, nε ra T'ude'yo.

6

Yoto y_un cuahmi

1 Nε nugǎ dra Xuuagǎ dá nu ra Jesús ra T'ude'yo bi xōc'a rá mb_udi rán cuahmi ra sōcuǎ nε bi d_u'mi di tǎnts'a ra sōcuǎ. Nε n'da ran t'uti bi xicǎ, nε nt'ode rá nde tengu ran gǎni: "Ba ęcua gua nuua," bi 'yęngui.

2 Nε dá hętǎ b_u, nε dá nu n'da ra t'axca ndōfani. Nε nu'a mi huxp_u mi hǎ n'da ran sǎ, nε bi mba ma unni n'da ra corona. Nε bi mba b_u zǎi da dǎh y_un s_ui dín ja.

3 Nε nu ra Jesús ra T'ude'yo bi xōc'a ná yoho rán cuahmi ra sōcuǎ. Nε dá ęcǎ a bi mam man'da ran t'uti, bi xicǎ: "Ba ęhe, gua nu," bi 'yęngui.

4 Nε dá nugǎ, bi bōm b_u n'da ra thęnga ndōfani. Nε mi huxp_u n'da, nε bi mba ma unni ra espada x_um mba. Nε bin t'un'na ran t'ędi gue di japi dín s_u' _u y_u jǎ'i gātho 'b_up_u ja ra ximhǎi, ngue dín hyo n'da ngu n'da _u.

5 Nε nu'a ra Jesús ra T'ude'yo bi xōcua ná hyu ran cuahmi, nε xō dá ęcǎ rá nde man'da ran t'uti bi xicǎ: "Ba ęhe, gua nu," bi 'yęngui. 'Bex dá nugǎ bi bōm b_u n'da ra 'bondōfani, nε mi huxp_u n'da mi hǎ ra t'ent'i.

6 Nε dá ęcǎ n'da ra nde bi bōm b_u mi 'bǎh y_un t'uti, bi 'yęna: "Hōnt'a n'da kilo ra trigo da dǎn'a n'dapa, nε hōnt'i hyu kilo ra cebada da dǎn'a n'dapa. Pε dami jamansuh_u ra aceite nε ra vino, o gadí japi dim 'bēdi."

7 Nε nu'b_u mi xōc'a ná goho ran cuahmi a ra T'ude'yo, dá ęcǎ rá nde man'da ran t'uti, bi 'yęngui: "Ba ęhe gua nu," bi 'yęna.

8 Nε 'bex dá nugǎ bi bōm b_u n'da ra ndōfani x_un c'axt'i ts' _u. Nε mi huxp_u a n'da t'ęmbi ran dǎte, nε mí tēn'na ran dǎte n'da gue xí bōm b_u 'b_u _u x_un du. Nu' _u bin t'un ra ts'edi di manda _u ná goho b_u 'b_uh y_u jǎ'i gātho ra ximhǎi. Nε nu' _u bin ja ra ts'edi gue da hyo y_u jǎ'i nangue ra espada, nε nangue dín tumanthuhu, nε nangue ra gęhe, nε y_u zate da hyo y_u jǎ'i.

9 Nε nu'b_u mi xōc'a ná cǎt'a rán cuahmi ra sōcuǎ a ra T'ude'yo, dá nugǎ b_u n'da ra męxa guerp_u i pa m'bōspe Oǵa, gue bim 'bōts'e zęhe _u y_u 'yęc'yęi. Nε dá nugǎ bi hyup_u 'bimęxa y_u te _u gātho í tho a rǎm hman Oǵa, nε bi ma nangue ra Cristo.

10 Nε gātho _u mi hup_u 'bimęxa nts'edi bi 'yęna: "Ma Hmu tǎtethoho ni ts'edi, nε x_un ho i, nε majuǎni guím ma. Ham'mi pa gui tō'mi ngue gui 'yōrpa ran juǎnbi _u, nε gui cospa _u y_u jǎ'i 'b_up_u ja ra ximhǎi 'bε'a bi 'yōrcahe," bi 'yęn' _u.

11 Pε nu' _u bin t'un y_u pahni x_un t'axi, nε bi sifi da dō'mi ts' _u 'da y_u pa, ja gue'b_u bi gua' _u dí du a rǎm hman Oǵa _u y_u mi'yęheh_u, ngue tengu _u.

12 Nε nugǎ dra Xuuagǎ dá nugǎ ra T'ude'yo bi xōc'a ná 'dato rán cuahmi a ra sōcuǎ. Nε 'bex bin ja n'da ra 'yǎmhǎi nts'utho. Nε nu'a ra hyadi gātho 'bex bi boqui tengu n'da ra 'bo'bōt'e, nε nu'a ra zǎna 'bex bi thęngui tengu ra ji.

13 Nε gātho y_u sō bi dǎp_u hǎi, tengu

n'da ra za i hõh yún dät'o 'bũ i huàn ran dahi.

¹⁴ Nē nubũ xũn c'ammi ra ximhãi, bi mba m'bants'i tengu'bũ ra sỏcuạ, bĩm 'bedi. Nē gǎtho yũ t'ũhãi mi ja bũ ja ra dehe, pẽ nẽ'ũ gǎtho yũ t'ỏhỏ, bi mba ma pǎdi bũ mi ja.

¹⁵ Nē gǎtho yũ ts'ũt'abi bũ ja ra hãi, nē gǎtho yũ ngũrpi yũ jǎ'i, nē gǎtho yũ hmudofũi, nē gǎtho yũ mẽmbeti, nē gǎtho i jase yũ ts'edi, nē gǎtho yũ 'yẽhe, nē gǎtho hing yũ 'yẽhe, bi mba bũ dǎpo, mi honi hapũ din 'yǎni guẽpũ ja yũ hyǎnhãi, o guẽpũ ja yũ hyǎdo.

¹⁶ Nē gǎtho mi nde ẽ da zẽmba yũ yǎ yũ do 'bũ bi xo't' yũ t'ỏhỏ nẽ da go'mi, ngue i su da nu a rá cue a i huxpũ ja ran thuts'i mahẽts'i, nẽ'a ra T'ũdẽ'yo.

¹⁷ Nguetho bi zỏn ra pa ran ũnbi nts'utho, nē njon da zǎ da hyǎt ran ũnbi.

7

Rá 'bede ẽ yũ israel bũ mahẽts'i

¹ Nē nubũya dá nugǎ goho yũm 'bẽhni mahẽts'i, nē 'da a n'danni mi 'bǎpũ rá nyǎni ra ximhãi i sǎm'ma ran dahi i 'yo ua gue xĩngui ts'ũ din 'yo bũ ja ra hãi, o guẽpũ ja ra dǎdejǎ, nē xĩnga gue di 'yǎn yũ za. Nẽ'ũ yũ dǎdejǎ hin di 'yǎni, di nẽqui tengu n'da ra xito xũn juǎni thoho.

² Nē dá nugǎ n'da ram 'bẽhni mahẽts'i bí 'yẽpũ ní bỏx ra hyadi, nē nu'a bá hyạ a rá sello Ojǎ ngue i 'bũi, nē nts'edi bi mba't'ũ goho yũm 'bẽhni Ojǎ gue i 'bǎpũ yũ nyǎni ra ximhãi. Gue'ũ mi 'bǎpũ bin t'un ra ts'edi di ũnba ra hãi nē ra dǎdejǎ.

³ Nē nu'a ram 'bẽhni mi hǎ ra sello, bi xi ẽ mi'da gue da dỏ'mi ts'ũ, him 'bex di ũnba ra hãi o gue ra dǎdejǎ o gue yũ za, ja gue'bũ di selloba bũ ja yũ dẽ yũ 'yẽc'yẽi a rá sello Ojǎ.

⁴ Nē dá ỏcǎ hangũ bi 'beh yũ jǎ'i di jap ra sello yũ dẽ, n'da ciẽto nē yote ma goho mahuǎhi, bi thǎsta ẽ yũm bom'beto yũ ts'ũnt'ũ ra Israel.

⁵ Bi thǎsta ẽ 'dẽ'mayo mahuǎhi yũm bom'beto ra Judá. Nē bi thǎsta ẽ 'dẽ'mayo mahuǎhi yũm bom'beto

ra Rubén. Nē bi thǎsta ẽ 'dẽ'mayo mahuǎhi yũm bom'beto ra Gad.

⁶ Nē bi thǎsta ẽ 'dẽ'mayo mahuǎhi yũm bom'beto ra Aser. Nē bi thǎsta ẽ 'dẽ'mayo mahuǎhi yũm bom'beto ra Neftalí. Nē bi thǎsta ẽ 'dẽ'mayo mahuǎhi yũm bom'beto ra Manasés.

⁷ Nē bi thǎsta ẽ 'dẽ'mayo mahuǎhi ẽ yũm bom'beto ra Simeón. Nē bi thǎsta ẽ 'dẽ'mayo mahuǎhi yũm bom'beto ra Leví. Nē bi thǎsta ẽ 'dẽ'mayo mahuǎhi ẽ yũm bom'beto ra Isacar.

⁸ Nē bi thǎsta ẽ 'dẽ'mayo mahuǎhi ẽ yũm bom'beto ra Zabulón. Nē bi thǎsta ẽ 'dẽ'mayo mahuǎhi ẽ yũm bom'beto ra José. Nē bi thǎsta ẽ 'dẽ'mayo mahuǎhi ẽ yũm bom'beto ra Benjamín.

Yũ jǎ'i mi he yũ pahni xũn t'axi

⁹ Nē nugǎ dra Xuuagǎ, dá handi nẽ dá nugǎ xũn ngu yũ jǎ'i nē njon da zǎ da mbede hangũ na ngu dá nugǎ. Dá nu ẽ i 'bǎpũ gǎtho ẽ 'da gue 'dahma 'dan'yo bũ na yǎ, nē gǎtho ẽ 'da gue 'dahma 'dan'yo yũ 'yũ, nē gǎtho ẽ 'da gue 'dahma 'dan'yo yũ hãi mi 'bũi. Nē gǎtho ẽ mi 'bǎpũ mí hẽt'a mí huxpũ ja ran thuts'i bũ mahẽts'i, nē mi hẽt'a ra Jesús ra T'ũdẽ'yo. Gǎtho mi 'bǎpũ mi he yũ pahni xũn t'axi, nē mi cǎ yũ xijam'boza.

¹⁰ Nē gǎtho nts'edi bi 'yẽna:

Ẽmmẽ dín numanho ahe, ma Ojǎ ahe, tǎtetho ni ts'edi, nẽ'e gra Jesús gra T'ũdẽ'yo, dí ẽs'ahe ngue gǎ pỏje, bi 'yẽn ẽ.

¹¹ Nē gǎtho yũm 'bẽhni mahẽts'i bi mbǎ'ts'a mi hupũ made bũ mahẽts'i, nē gǎtho 'dǎte ma goho yũ dǎc'yẽi nẽ'ũ gǎtho goho yũn t'uti bi mbǎs' thoho gǎtho mi 'bũpũ, bin dǎnyahmu, bi nye'mahãi, bi dǎnde Ojǎ i hu inde bũ.

¹² Gǎtho bi 'yẽna:

Nẽcǎhe 'dat'a dím bẽmhbe, dí ẽs'ahe, ma Ojǎ ahe, nũĩxte xũn ho i.

Nē gǎtho guí pǎdi. Zǎi dí xi ahe jamadi nangue ran ho guí ỏrcahe. Dín numansu ahe, nē nte guí hẽmbi, pẽ i ja ni ts'edi xũn ho,

ne gam 'bui hɔn'bu go njam'bu mazai.

Ne hɔn'a tho dím bɛn ahe ya, bi 'yɛn'ɸ.

¹³ Ne nu n'da ra dɛc'yɛi bi 'yǎngǎ dra Xuuagǎ: “Ha guí pǎdi hapɸ bá nɛx yɸ.”

¹⁴ Ne dá ɛmp'a ra dɛc'yɛi: “Nu'i guí pǎdi.” Ne nu'a ra dɛc'yɛi bi 'yɛngui: “Nu'ɸ gue'ɸ bi 'yɛc'yɛi Ojǎ 'bɸ mi ja ran ɸnbi ndumbui tho bɸ ja ra ximhǎi. Ne nu'a rá ji ra Jesús gue a í bo yǎ pahni ɸ, bi japi xtan t'axi.

¹⁵ Janangue'a i 'bǎhnɸ ja rá hmi Ojǎ yɸ. Ne in 'yɛhe ma pa ne ra xui ua ja rá nija Ojǎ. Ne gue'a i huxpɸ ja ran thuts'i di jamansu yɸ.

¹⁶ Ne him man'dandǐ din tuman-thuhu yɸ, ne him man'dandǐ din tuthe. Ne him man'dandǐ da nu ran ɸnbi nam pa ra hyadi, xinga gue ɸ mi'da xɸm pa di ɸnbi.

¹⁷ Nguetho nu ra Jesús ra T'ude'yo gue i 'bɸ inde bɸ mahɛts'i da 'yɔt'e tengu 'bɸ ra mbǎnde'yo, ne da zixpɸ hapɸ i ja ra dehe gue di un ra te yǎ mbui. Ne nu'a Ojǎ him man'dandǐ di japi din zoni.”

8

Ná yoto ran cuahmi ne ra t'uts'i ra oro

¹ Ne nu'bɸ mi xɔcua na yoto yǎn cuahmi ra sɔcuǎ, made ora njom bin yǎ bɸ mahɛts'i ne nte bi 'yǎni.

² Nu'bɸ mí gua'a bɸya dá nugǎ yoto yɸm 'behni mahɛts'i zǎi i 'bǎpɸ ja rá hmi Ojǎ, ne bin t'un yɸ thaxi n'da ngu n'da.

³ Ne dá nugǎ n'dan'yo ram 'behni mahɛts'i, bi mba bim 'bǎpɸ ja rá mɛxa yɸn t'unni, ne mi the n'da ra t'uts'i ra oro ne bi mba nt'unni xɸn ngu rá ndɛga ra za din zɔ bɸ, i yɸman'u, ne nu'a rá 'bifi da mba ma uǎspi yǎm hma yɸ 'yɛc'yɛi 'bɸ i ɛspa Ojǎ. Ne gǎtho i zɔ bɸ ja rá mɛxa ra oro gue i hɔpɸ ja rá hmi a Ojǎ i hu inde bɸ.

⁴ Ne nu'a ra 'bifi i nɛxpɸ ja rá t'uts'i a ram 'behni, mauǎts'i yǎm hman yɸ 'yɛc'yɛi 'bɸ i ɛspa Ojǎ, ne bi zɔm bɸ bí 'bɸ Ojǎ.

⁵ Ne nu'a ram 'behni bi yus' yɸ dɛspi bɸ ja ra t'uts'i ra oro gue mi zɔ bɸ ja ra

mɛxa, ne bi 'yɛm bɸ ja ra ximhǎi. Ne 'bex dá ɔcǎ nts'ɛdi yɸn gǎni din thoni. Ne dá nu nts'ɛdi yɸ huɛi bi c'uɛti bɸ ja ra ximhǎi, ne bin ja n'da ra 'yǎmhǎi bɸ.

Yɸ thaxi

⁶ Nuya bim 'bǎpɸ yoto yɸm 'behni mahɛts'i i tɔ'mi da huixt' yǎ thaxi.

⁷ Ne rá mbɛdi ram 'behni bi huixt' rá thaxi, 'bex bi t'en bɸ hǎi yɸn do, ne ra sibi, mauǎspi ra ji. Ne ná hyu xɛqui ra hǎi bin zɔ, bi gopɸ mi yoxɛqui ra hǎi. Ne pɸ na hyu xɛqui bin zɔ yɸ za ne yɸ t'ei xɸn c'ammi. Pɛ bi gohi yo xɛqui ngue him bin zɔ.

⁸ Ne na yoho yɸm 'behni bi huixt' rá thaxi, ne dá nu tengu n'da ra t'ɔhɔ xɸn ndoho, i sɔ ne ɛmmɛ ndɔspi, ne bi mba nt'ent'i bɸ ja ra dǎdejǎ.

⁹ Ne na hyu xɛqui ra dǎdejǎ bi japi din ji. Ne gǎtho bi du ɸ mí 'bǎpɸ mbo ra dehe. Ne gǎtho yɸ dǎmbosa gue mi 'yo bɸ bin ts'oni. Pɛ bi go ɸ yoxɛqui ra dǎdejǎ ngue him bin ts'oni.

¹⁰ Ne ná hyu yɸm 'behni bi huixt' rá thaxi. Ne 'bex bi dǎh mahɛts'i n'da ra sɔ xɸn ndoho ngue i zɔ ne ɛmmɛ xɛh yɸ t'ɛsibi. Ne bi dǎpɸ ja ná hyu yɸ dǎthe ne ná hyu yɸ mbɔthe bɸ ja ra ximhǎi.

¹¹ Nu rá thuhu ra sɔ ngue bi dǎgui ra Ajenjo na. Ne guepɸ bi dǎh ra sɔ gǎtho ra dehe ɛmmɛ bi ju'ts'i. Ne xɸn ngu yɸ jǎ'i bi du ngue bi zi a ra dehe xɸn ju.

¹² Ne nu ná goho ram 'behni bi huixt' rá thaxi. Ne 'bex bi boqui ná hyu xɛqui ra hyadi, ne'a ná hyu xɛqui ra zǎna bi boqui. Ne a ná hyu nɛts'i yɸ sɔ bi boqui. Ne mbɛ ngoho ora ra pa ne ra xui him bin ja ran nɛqui.

¹³ Ne drǎ Xuuagǎ dá nu n'da ram 'behni mahɛts'i mi 'yo inde bɸ mahɛts'i, ne ɛmmɛ nts'ɛdi mbafi, bi 'yɛna: “Huɛcate, huɛcate, huɛcate yɸ jǎ'i 'bǎpɸ ja ra ximhǎi, nangue 'bɛ'a din ja 'bɸ bi huixt' yǎ thaxi yɸ mi hyu yɸm 'behni mahɛts'i gue i 'bǎhnɸ,” bi 'yɛna.

9

¹ Ne ná cut'a yɸm 'behni bi huixt' rá thaxi ne dá nu n'da ra sɔ tengu n'da ram 'behni mahɛts'i ngue hingui ho,

bi dāpɐ mahɛts'i bi zɔpɐ ja ra ximhäi. Nɛ bin t'un'na n'da ran sogui da xoc ra hyähäi ngue ɛmmɛ xɛn hɛ nɛ nts'utho, guepɐ i 'bɐ a ra zɪthu.

² Nɛ nu'bɐ mí xoc'a, bi bɔm bɐ ra 'bifi xɛm pothi tengu 'bɐ fɛn ra sibi xɛn ndoho. Nɛ 'bex bi go'ma ra hyadi a ra 'bifi nɛ bin uɔnts'ui ran dahi gätho ra ximhäi.

³ Nɛ xɛn ngu yɐ hɛ'yaxi bi bɔm bɐ ja ra 'bifi ngue bin 'yo gätho ra ximhäi. Nɛ bin t'un yá ts'ɛdi da 'yɔt'e tengu ran ɛnbi di un yɐ mbozɐ.

⁴ Nɛ bi sifi ngue hin di ts'on yɐ t'ɛi o gue yɐ za o gue mi'da i ja ua ja ra ximhäi, hɔnt'ɐ yɐ ja'i di ɛnbi gätho to'o him mi ja rá sello Oja bɐ ja yá dɛ.

⁵ Nɛ him bi japi da hyo yɐ ja'i, hɔnt'a cɛt'a zana di ɛnba yɐ ja'i, tengu i ɔt' yɐ mbozɐ 'bɐ i sa n'da.

⁶ Nɛ nu'ɐ yɐ pa gue i 'yo ua yɐ hɛ'yaxi in nde yɐ ja'i da du pɛ hingui sä da du, hɔnt'a ran ɛnbi thoho da nu.

⁷ Nɛ nu yɐ hɛ'yaxi di nɛqui tengu yɐ fani ɛna da mba ra sɛi, pɛ nu yá hmi tengu yá hmi yɐ ja'i, nɛ i hu'ts' yɐ corona yɐ oro.

⁸ Nɛ nu ɐ mi ja yá xtɔ tengu n'da ra xisu, nɛ mi ja yá ts'i tengu yá ts'i ra dazate.

⁹ Nɛ nu ɐ mi ja bɐ yá tɪya tengu rá xi ra dahuɔ, pɛ xɛm mɛ tengu ra t'ɛgui. Nɛ di hɪ yá zahua tengu 'bɐ yɐ carro i jɛt yɐ fani i tihi, ɛmmɛ di thoni tengu 'bɐ i pa bɐ ja ran sɛi.

¹⁰ Nɛ nu yá 'yozɐ tengu yɐ mbozɐ, nɛ cɛt'a zana bin t'un ran t'ɛdi di ɛnba yɐ ja'i, nangué yá 'bite i ja yá 'yozɐ.

¹¹ Nɛ nu'a rá hmu ɐ yɐ hɛ'yaxi 'bɐpɐ ja ra hyähäi ngue ɛmmɛ xɛn hɛ, nɛ nu'a rá thuhu ra Abadón ngue rá nde ra hebreo, nɛ nu'ɐ yɐ griego ɛmbi ra Apolión. Pɛ nu rá thuhu nde da ma, gue nde di ts'oni 'bɛ'a gätho i ja.

¹² Nuya rá mbɛdi ran ɛnbi bi thogui, pɛ ba ɛh mi yoho yɛn ɛnbi.

¹³ Nɛ ná 'dato yɛm 'bɛhni bi huixt' rá thɛxi. 'Bex dá ɔcä n'da ra nde bi bɔm bɐ ja yá dani gue'ɐ mi ja bɐ goho yá ts'ɔt'i ra mɛxa ngue ra oro i hɔpɐ ja rá hmi Oja.

¹⁴ Nɛ nu a ra nde bi 'yɛmp'a ná 'dato

yɛm 'bɛhni mahɛts'i gue i ja bɐ rá thɛxi: “Dami xoc'ɐ goho yɛm 'bɛhni mahɛts'i ngue nthu't'i bɐ ja ra dɛthe Eufrates,” bi t'ɛmbi.

¹⁵ Nɛ bi mba nsoqui, nguetho bi dɔ'mi da zɔn ra ora, nɛ ra pa, nɛ ra zana, nɛ ra jɛya da soc'ɐ. Nɛ da mba ɐ da hyo a ná hyu njɔ'i bɐ 'bɛh yɐ ja'i gätho ra ximhäi.

¹⁶ Nɛ yociɛnto millone yɐ dofɛi i hux yɐ ndɔfani bi dɛn'ndɐ. Nugä dra Xuuagä dá ɔcä hangu na ngu bi mba.

¹⁷ Nɛ in ja bɐ 'bɐ má nugä yɐ ndɔfani, nɛ nu'ɐ yɐ dofɛi madin tɔgue bi dɛc yá tɪya ra t'ɛgui ma cɛhɐ xɛn theni, xɛn c'ammi nɛ xɛn c'axt'i. Nɛ nu'ɐ yá yɔ yɐ ndɔfani tengu yá yɔ yɐ dazate. Nɛ bi bɔm bɐ ja yá nde yɐ ndɔfani ra sibi nɛ ra 'bifi nɛ ra dɛspi.

¹⁸ Nɛ na hyu ram 'bede yɐ ja'i mi 'bɛcua ja ra ximhäi bi du nangué rán ɛnbi ra sibi, ra 'bifi nɛ ra dɛspi gue bi bɔm bɐ yá nde yɐ ndɔfani.

¹⁹ Nu yɐ ndɔfani mi ja yá ts'ɛdi nangué 'bɛ'a bi bɔm bɐ ja yá nde, nɛ mi ja ra ts'ɛdi yá 'yozɐ, nguetho yá 'yozɐ i ja yá yɔ tengu yɐ pozɐ di ɛnba yɐ ja'i.

²⁰ Nɛ gätho mi'da yɐ ja'i gue him bi du, him bi päh yán 'yomfɛni, pɛ guexta'a bi dɛnde yɐ zɪthu nɛ'ɐ yɐ hmi te bi 'yɔzɛhɛ, yán t'ɔt'e ra oro nɛ ra t'axi nɛ ra fɛxna t'ɛgui, nɛ ra do, nɛ yɐ za, yɐ hmi te ɐ gue hingui nute nɛ hingui ɔhnahyɔ, nɛ hingui sä din 'yo.

²¹ Nɛ xingui ts'ɐ bi hyɛh yɛn t'ɔt'e xɛn ts'o. Guexta'a bin hyodu nɛ bim bɔdi nɛ bin 'yomt'ɛni, nɛ bim pɛ.

10

Ra t'ɛsɔcuɔ i cɔ n'da rá m 'bɛhni Oja

¹ Nɛ nugä dra Xuuagä dá nugä man'da rá m 'bɛhni Oja bá cɛh mahɛts'i, mi ja rá ts'ɛdi. Nɛ bán 'youi n'da ra güi, nɛ mi comba ra 'bɛjani rá yɔ. Nɛ nu'a rá hmi bi yoxni tengu ra hyadi, nɛ nu'ɐ yá gua madi nɛqui tengu 'bɐ n'da ra sibi.

² Nɛ mi cɔ n'da ra t'ɛsɔcuɔ ma tɛnts'i. Nɛ nu'a rán 'yɛigua mí nɛmp'ɐ

ja ra dadeja, ne nu'a rá gahagua mi nemp'u ja ra häi.

³ Ne nu'a ram 'behni nts'edi bi mbafi, tengu'bu i mba a ra dazate.

⁴ Ne nu'bu mi mbafi, 'bex dá øcä yoto yun gäni. Ne mí engä xcä o't'a ra søcuä 'be'a dá nugä, pe 'bex dá øcä n'da ra nde mahets'i bi 'yengui: "Yo guí o't'ya 'be'a bi ma yun gäni, nguetho hingui sä gui ma 'be'a bi man'u."

⁵ Ne dá nugä ráam 'behni Oja mahets'i gue i 'bäpu ja ra deja nepu ja ra häi, bi 'uä'ts' rán 'yei bu mahets'i.

⁶ Ne bi ndønba rá thuhu Oja i 'bui ne dim 'bui mazai, gue bi 'yøt' mahets'i ne ra ximhäi ne ra deja ne gätho 'be'a i jabu. Bi ndønba rá thuhu, gue majuañi hin da døm'i mi'da yu pa 'be'a din ja.

⁷ Ne ena, nu'bu bi huixt' rá thuxi a ná yoto ráam 'behni Oja gue mi 'buhnä, 'bex din ja buya 'be'a bi xi Oja yu pøngahya maya'bu gue din ja, gue him mám fadi.

⁸ Ne nu'a ra nde mahets'i bi 'yengä mahøn'a: "Nu'i, ní mba bu, bá can'a ra søcuä gue i ca'a ráam 'behni Oja mahets'i i 'bähnu ja ra deja ne ra häi."

⁹ Janangue'a dá mbagä bu mi 'bä'a ram 'behni mahets'i, ne dá xifi gue di 'dac'a ra søcuä. Ne nu'a ram 'behni bi 'yengui: "Caní, ne gui sa. Ne nu'bu gá sa, tengu'bu ra t'afit'asa bu dán zä ni nde, pe nu'bu bi mba bu ni foho emme xtán ju buya."

¹⁰ Ne dá cangä ra søcuä buya, ne dá sagä a. Ne bin ja tengu bi xicä ram 'behni, xu cuhi 'bu má sagä, emme xan u, pe gueru ma foho, emme xan ju.

¹¹ Ne bi xiqui: "Jatho gui mamp'a ráam hma Oja mahøn'a, hønbu go hapu 'buh yu ja'i 'dahma 'dan'yo bu na ya ne 'da n'danni yu häi, nepu 'buh yu ts'ut'abi." Ne gue'a bi sicä a dra Xu-uagä.

11

Yoho yu pøngahya

¹ Ne nugä dra Xu-uagä, bin 'dacä n'da ra t'eni gue ra za, ne bi t'engui: "Ní mba bu ja ra danija ne gui 'yeni hangu na ndoho ra ngu. Nepu ja ra

mexa i pøx yun t'unni yu ja'i." Ne bi siqui ga pede hangu na ngu yu ja'i i thande Oja bu.

² Pe bi sicä: "O guí eni hangu na ndoho ra häi ma mbät'i bu thi ja ra danija, nguetho bin t'un'du yu ja'i 'dahma 'dan'yo bu na ya, gue'u hingui pa Oja. Ne yote ma yozna din 'yo bu ne di un'na rá hogahnini Oja."

³ Ne bi 'yengui: "Ga penhdä bu yoho ma pøngahya, ne da hye yu he tengu'bu i tu yu mbui. Ne n'da mahuahi yo ciento ne hyate pa da man'a mam hmangä bu u," en Oja.

⁴ Ne nu'u yoho yu pøngahya Oja, gue'u mí u'u yoho yu za ngue yu olivo, ne'u yoho bu tøh yu lámpara gue i 'bäpu ja rá hmi ra Hmu mahets'i, gue'a di manda gätho ra ximhäi.

⁵ Ne to'o im beni di unba u yoho yun 'yohu gue yu pøngahya Oja, da bøn ra sibi bu yu nde ngue'a í zø'u. Ne gue'a dí du'u gätho yun saihä u yoho yu pøngahya Oja.

⁶ Ne nu'u yoho yu pøngahya, din ja yu ts'edi ngue di japi hin din 'ye gätho yu pa gue dim pøngahya bu. Ne din ja rá ts'edi gue gätho yu dehe di japi ngue din ji. Ne din ja yu ts'edi hønt'a go 'be'a man unbi di unba ra ximhäi, hønt'a go ní pa i nde.

⁷ Ne nu'bu mi gua'a rá 'befi Oja u, 'bex bi bøm bu ja ra hyahäi emme xan he tengu n'da ran dætezate, ráam 'behni ra zithu emme nts'utho. Ne bi mba bu, bi zu'u yoho yu pøngahya Oja, ne bi dæha bi hyo u.

⁸ Ne nu'u yu ngøc'yei u yoho bi du, mi 'bem bu ja ra calle made ra dahnini, gue n'dat'a ra hnini gueru bi du ra Hmu mahets'i bu ja ra pont'i. Ne nu'a ran ts'o bin ja bu ja ra dahnini 'da'angu nan ts'oui bin ja bu ja ra hnini Sodoma, nepu ja ra häi Egipto.

⁹ Ne nhyupa made bi mba yu ja'i gätho 'dahma 'dan'yo bu na ya gue bi nexpu gätho yu häi, bi hyet'u 'bom bu xí du. Ne him bi japi bi mba nt'ägui.

¹⁰ Ne gätho yu ja'i i 'bucua ja ra ximhäi bin johya 'bu mi du u, ne nangu ran johya, bi un yun t'unni

n'da ngu n'da, ne bi hyu yá mbúi ngue hin di paha mahón'a ɛ yá pɔngahyá Ojá, nguetho bi nu ran ɛnbi nangue 'bɛ'a bi 'yɔrpa ɛ.

¹¹ Pɛ nu'bɛ mi tho a nhyupa made mi 'bom bɛ, pɛ Ojá bi un ra xɛhyá mahón'a, ne 'bex bi ndants'ɛ, ne gátho to'o bi nu, ɛmmɛ bin su ɛ.

¹² 'Bex bá ɛ'a n'da ra nde mahɛts'i nts'edi bin yá, bi 'yɛmp'ɛ: “Ba ɛcua ya,” bi 'yɛna. Ne bi ndex mahɛts'i ɛ, in 'yohɛ n'da ra güi. Ne gátho yɛn sɛihɛ mi 'bäpɛ bi nu 'bɛ'a bin ja.

¹³ Ne nu'bɛ mi mba ɛ yá pɔngahyá Ojá, 'bex bi 'yáñ ra häi bɛ ja ra dahnini, ɛmmɛ nts'utho. Ne ná 'dɛt'a ra xɛqui ra hnini bin ts'oni, yoto mahuahi yɛ jä'i bi du nangue nts'edi ra 'yáñhäi. Ne nu'ɛ yɛ jä'i gue him bi du, ɛmmɛ bin su, ne bi 'yɛspa Ojá mahɛts'i bɛya.

¹⁴ Nuya ná yoho yɛn ɛnbi bi thogui, ne 'bex ba ɛ'a ná hyu ran ɛnbi.

Ná yoto ra thɛxi

¹⁵ Ne nu'bɛ mi huixt' rá thɛxi a ná yoto ram 'bɛhni mahɛts'i gue mi 'bäpɛ, 'bexque nt'ode bɛ mahɛts'i xɛn ngu yɛ nde nts'edi bin yá, bi 'yɛna:

Nuya gátho ra ximhäi bi dɛ Ojá ma Hmuhɛ,
ne'a ra Cristo bi huahni,
ne hɔnt'ɛ di manda bɛ hɔn'bɛ go njam'bɛ mazai, bi 'yɛn'ɛ yɛ nde i yá mahɛts'i.

¹⁶ Ne nu'ɛ 'däte magoho yɛ dɛc'yɛi ngue mi hupɛ ja yáñ thuts'i di mbä't'a Ojá bɛ mi hudi, bin danyahmu ne bi dɛnde Ojá.

¹⁷ Ne bi 'yɛm 'bɛ mi dɛnde:
Nu'i ma Ojá ahe nte guí hɛmbi,
Nu'i zai guí 'bɛi, ne zai gmi 'bɛi,
nuya gá dɛ'mi gá 'bɛrpa yá ts'edi gátho mi'da,
ne da zä guí manda xɛn ho 'bɛ'a gátho i ja.

Dí xi ahe jamadi, ngue ya gá 'yuh ni ts'edi tɛte thoho.

¹⁸ Nu'ɛ yɛ jä'i i 'bɛpɛ hɔnbɛ go hapɛ i ja yɛ häi ɛmmɛ bin cɛ
ngue ya bi zɔn ra ora da nu ran ɛnbi.
Nuya bi zɔn ra ora da nu nin juanbi,
ne gátho ɛ xɛn du.

Bi zɔn ra ora gue gui un'dɛ ya 'bɛ'a bi dɛ'ɛ ni 'yɛhɛ ne ni pɔngahyá.

Ne bi zɔn ra ora gue gui un'dɛ yɛn t'unni gátho bi 'yɛc'yɛi,

hɔnt'a go to'o i ja yá ts'edi, ne'ɛ hin'yɛ yá ts'edi.

Ne bi zɔn ra ora, gue gui jua'ɛ gátho to'o di ɛnba yá mijá'ihɛ, bi 'yɛn'ɛ.

¹⁹ Ne nu'bɛ mi gua'a bi man'ɛ yɛ dɛc'yɛi, dra Xuuagä dá nugä nsoqui ra danijá mahɛts'i. Ne dá nugä ra huada i hɔpɛ mbo, guepɛ m'bɛ'ts'i ran hoqui bi 'yɔt'ui Ojá ɛ yá 'yɛc'yɛi. Ne bin ja nts'edi ra huɛi, ne bin thoni, ne yɛn gäni, ne bin ja n'da ra 'yámhäi, ne bi hyɔh yɛn do.

12

Ra xisu ne ra jarga

¹ Ne dá hant'a n'da ran t'uti xɛn ndoho bɛ magɛts'i, ngue n'da ra xisu mi he ra hyadi ngue rá pahni, ne mi tɔpɛ ja ra zana. Ne mi hu'ts'a n'da ra corona gue min 'youi 'dɛ'mayoho yɛ sɔ.

² Ne nu'a ra xisu mi hɛt'ɛhni a, ne ɛmmɛ mi mbafi ngue xɛn ɛ, ngue nde dim 'bɛh rá t'ɛhni.

³ Ne bi nequi bɛ man'da ran t'uti tengu n'da ra jarga xɛn ndoho ne xɛn theni, ɛmmɛ nts'utho. Ne nu'a ra jarga mi ja yoto yá yá, ne n'da ngu n'da yá yá mi hu'ts' yɛ corona. Ne mi ja 'dɛt'a yá dani.

⁴ Ne nu'bɛ mi uan'na rá 'yozɛ, bi hyɔm bɛ häi ná hyu nɛts'i yɛ sɔ mi ja bɛ mahɛts'i. Ne nu ra jarga 'darbɛ mi 'bähmi ra xisu, i nde da zap'a rá t'ɛhni 'bɛ bim 'bɛi.

⁵ Ne bim 'bɛ'a n'da ra ts'ɛnt'ɛ, rá t'ɛhni ra xisu bɛya. Ne guehna ra ts'ɛnt'ɛ din ts'ɛt'abi gátho yɛ häi, ne njon di japi da mbɛsta'a da ma. Pɛ nu'bɛ mim 'bɛi, bi jamansu Ojá, ne 'bex bi zixpɛ mahɛts'i bí ja rá ts'edi.

⁶ Pɛ nu ra xisu bi 'dagui, bi mba bɛ ma'ueni guepɛ bi hocua Ojá dim 'bɛi n'da mahuahi ne yociento ne hyɛte pa. Ne din ja bɛ 'bɛ'a gátho da hyoni.

⁷ Ne nu bɛ mahɛts'i bin ja n'da ra dɛsɛi, nu'a rá ngɛrba m'bɛhni Ojá

mahęts'i ngue ra Miguel ne gątho ı mi'da yám 'behni Oja mahęts'i, bin sühmbı a ra jarga ne'ı gątho yá 'yęhe a ra jarga.

⁸ Pe nu'a ra jarga him bi dąha, ne Oja him bi japi dim 'bıpı mahęts'i bıya.

⁹ Ne bi thón'a thi bı mahęts'i a ra jarga, guet'a ra c'ęya, ra zıthu a, rá thuhu ra Satanás, gue i hąte gątho ua ja ra ximhái gue'bı rá mbıdi thoho.

¹⁰ Ne nubıya nugá dra Xuuagá dá ıcá n'da ra nde mahęts'i nts'edi bin ya bi 'yęna: “Ya bi zón ra pa da ya'n'ı yı 'yęc'yęi, ne da nu a rá ts'edi Oja, di manda rá ts'edi Oja ı, ne a ra Cristo. Nguetho ya bi thón'a thi bı mahęts'i ra zıthu ngue nzai madi yap'ı ma cuhı bı ja rá hmi Oja ma pa ne ra xui.

¹¹ Pe gue'a rá ji ra Jesús, tengu'bı ra Dę'yo, ní dap'a ra zıthu ı yı 'yęc'yęi, ne'bı i ma ngue ęc'yęi ra Jesús, ne'bı hingui su da du.

¹² Janangue'a dan johyahı gątho dí 'bıhmbı mahęts'i. Pe ndumbıi thoho ahı gue guı 'bıhmbı bı ja ra hái, nepı ja ra deja, nguetho bi zım bı ja ra ximhái ra zıthu, ne ęmme in cue. I pađi him maya'a yı pa din ja rá ts'edi bı,” bi 'yęn'a ra nde dá ıcá bin ya bı mahęts'i.

¹³ Ne nu'bı mi nu ra jarga zıthu ngue bá t'ent'ua hái, bi gu'a ra xisu gue bim 'bıh rá ts'ınt'ı.

¹⁴ Pe nu'a ra xisu bi mba nt'unni yoho yı zahua tengu n'da ra pents'ı xın ndoho, ne bi zągui bı mba ma'ueni guepı him bi zą bi bent'a ra jarga. Ne bi mba ma jamansu bı hyu jęya made.

¹⁵ Nu ra jarga bıya bi bın ra dehe rá nde, tengu'bı n'da ra dąthe xın ndoho, ęna xtán dux'a ra xisu ra dehe.

¹⁶ Pe Oja bi xoc'a n'da ra hyahái guepı bi yı'a ra dehe bi bım bı rá nde ra jarga.

¹⁷ Pe nu ra jarga bıya ęmme bi de ra cue nangue'a ra xisu, ne bi mba bi zı'ı gątho mi'da ngue rá 'yı'a ra xisu, gątho ı gue bi 'yót'a bi man Oja ne bi den'dı 'be'a bi man'a ra Jesús.

13

Ran t'uti bi bęxpı ja ra deja, ne ran t'uti bi bęxpı ja ra hái

¹ Ne bi mba bim 'bąpı ja ndenthe a ra jarga zıthu. Ne nugá dra Xuuagá dá nu man'da tengu n'da ra zate, bi bęxpı ja ra dądeja. Ne nuna ra zate mi ja yoto yá ya, ne 'det'a yá dani, guepı mi ja 'det'a yı corona. Ne mán t'ót'i bı yá ya yı thuhu zęhe a ra zate ęmbi guesı Oja, ne bi ma mants'o nangue Oja.

² Ne nuna ra zate dá nu, gue bi bęxpı ja ra deja, tengu n'da ram hmasni, pe nu yá gua tengu yı gua yı oso, ne nu ı yı nde, tengu yı nde yı león. Ne nu'a ra jarga bi un zęhe rá ts'edi ná yoho ra zate gue xı bęxpı ja ra deja. Ne bi un ran t'ędi di manda bı hapı i ja rá ts'edi ra jarga zıthu, ęmme xın ngu ra ts'edi mi ja a.

³ Nu'a n'da rá ya mi ja bı n'da ra seni ngue mí ęmbi dí du a, pe bi zą. Ne gątho yı ja'i mi 'bıcua ja ra ximhái, bi deni, ne bi hyonya thoho nangue rá ts'edi mi ja.

⁴ Ne nu ı yı ja'i bi dąnde ra jarga, nguetho ya xi un rá ts'edi ra zate xi bęxpı ja ra deja. Ne bi dąnde ra zate, ne bi 'yęna: “Njo'o man'da tengu na, ne njo'o to'o da zą din sühmi na.”

⁵ Ne bin t'un rán t'ędi ra zate xı bęxpı ja ra deja, da man ra ts'ore xın ts'o nangue Oja. Ne bin t'un ran t'ędi din ja rá ts'edi yote ma yozna.

⁶ Ne nu'bı mí nyá, ęmme xın ts'o bi ma nangue Oja. Bi ndım mánts'o rá thuhu Oja, nepı bı 'bıi, ne gątho ı i 'bıpı mahęts'i.

⁷ Ne bin t'un ran t'ędi ngue din sühmbı yı t'ıhni Oja ngue di japi di 'be'ı. Ne bin t'un ra ts'edi ngue di manda gątho ná ngu yı ja'i 'bıcua ja ra ximhái, gątho yı hái, ne gątho 'dahma 'dan'yo bı na ya yı ja'i, gątho yı hnini.

⁸ Ne gątho yı ja'i bi dąnde a. Pe him bi dąnde ı xmán t'ót'i yı thuhu bı ja rá sęcuá ra Jesús gue bi 'yo't'a ra T'ıde'yo gue'a bi tho. Ne ya mán

t'o't'i bɛ ɥ yá thuhu ɥ 'bɛ má hin'yɛ ra ximhái, im ma to'o i ja ra temazái.

⁹ Nu'ɥ to'o i ja yá zagu, dami 'yøhmbɛ xɛn ho ya.

¹⁰ Nu'a to'o di un ran ɛnbi yɛ jɛ'i gue da got' ra fádi, nɛɛ a da nu ran ɛnbi ngue da mba njot'i. Nɛ to'o din hote ngue di sɛnte, nɛɛ a da nu ran dɛte ngue da ts'ɛni. Janangue'a to'o gátho ɥ yá t'ɛhni Ojɛ, jatho hønt'a da bɛni gue yá yante Ojɛ, nɛ hin din xømbɛi.

¹¹ Nɛ nubɛya dá nu man'da ran t'uti gue bi bøxpɛ ja ra hái, nɛ mi ja yoho yá t'ɛdani tengu n'da ra t'ɛdɛ'yo. Pɛ nu'bɛ mín yá ɛmmɛ nts'utho tengutho ra jarga zɪthu.

¹² Nɛ nu'a ran t'uti xí bøxpɛ ja ra hái bin ja rá ts'ɛdi tengu ra zate ngue xí bøxpɛ ja ra dɛdejɛ ngue mi ja n'da ra sɛni a n'da rá yá gue xí zä. Nɛ bi japi gátho i 'bɛcua ja ra hái da dɛnde ra mbɛdi ra zate.

¹³ Nɛ nu'a ran t'uti gue bi bøxpɛ ja ra hái, bi 'yøt' yɛn t'uti nts'utho, bi japi bá cɛh mahɛts'i ra sibi ngue da nu yɛ jɛ'i.

¹⁴ Nɛ bi hyät' yɛ jɛ'i gátho 'bɛcua ja ra ximhái 'bɛ mi 'yøt' yɛ hyonya nt'øt'e. Nɛ høn'bɛ i 'bäpɛ ja rá hmi ra zate xí bøxpɛ ja ra dejɛ, bi zä bi 'yøt'ɥ. Nɛ bi xih yɛ jɛ'i da 'yøt'a n'da ra nyoguido tengu ra zate xí bøxpɛ ja ra dejɛ, gue mí ja ra sɛni bɛ ja n'da rá yá, ngue xí zä.

¹⁵ Nɛ nu'a ran t'uti gue bi bøxpɛ ja ra hái, bin t'un ran t'ɛdi di japi dim 'bɛ a ra nyoguido nt'øt'e tengu ra zate bi bøxpɛ ja ra dejɛ. Nɛ di japi din yá. Nɛ bi japi da mba ntho gátho to'o him bi dɛnde a.

¹⁶ Nɛ bi manda ngue gátho yɛ jɛ'i din ja rá hmɛpya ra nyoguido bɛ ja rá dɛ nɛpɛ ja rán 'yɛi, madague'a hønt'a go má jɛ'i, gátho i ja yá ts'ɛdi nɛ'ɥ hin'yɛ yá ts'ɛdi, gátho yɛ mɛmbɛti nɛ gátho yɛ hyoya, gátho yɛ 'yɛhɛ nɛ gátho ngue hing yɛ 'yɛhɛ, gátho yɛ jɛ'i jatho din ja ra hmɛpya.

¹⁷ Nɛ hingui sä n'da ra jɛ'i dim pä o gue din täi 'bɛ hin di nɛqui rá hmɛpya ra zate xí bøxpɛ ja ra dejɛ, nu bɛ ja rá jɛ'i. Gátho jatho din ja ra hmɛpya

ngue nam bøni rá thuhu, o rá número, rá hmɛpya rá thuhu ra zate.

¹⁸ Jatho gan 'yomfɛnihɛ xɛn ho ngue gui pɛhmbɛ 'bɛ'a nam bøn'a rá número ra zate, nguetho nu rá número, 'dato ciento nɛ hyɛte ma 'dato, rá número n'da ra jɛ'i.

14

Bin tuhu ɥ bim pøhø

¹ Nɛ nubɛya dá nugä ra Jesús ra T'ɛdɛ'yo i 'bäpɛ ja ra nyuni t'ɛmbi Sión. Nɛ mi 'bähmbɛ ra Jesús n'da ciento nɛ yote ma goho mahuɛhi yɛ jɛ'i ngue gátho i ja bɛ ja yá dɛ rá thuhu ra Jesús nɛ rá thuhu rá Ta.

² Nɛ dá øcä n'da ra nde bɛ mahɛts'i nt'øde tengu yɛ dehe xɛn ngu ɛmmɛ di hɪ nɛ tengu ran gäni nts'ɛdi di thoni. Nɛ dá øcä tengu'bɛ yɛ arpa'bida xɛn ngu i pɛi.

³ Nɛ nu'ɥ n'da ciento nɛ yote ma goho mahuɛhi bi yɛn Ojɛ bɛ ja ra ximhái, nɛ bin tupɛ n'da ra thuhu ma'da'yo bɛ ja rá hmi Ojɛ gue'a i huxpɛ ja rán thuts'i, nɛ guepɛ 'bäh yɛn t'uti i 'bɛi, nɛ yɛ dɛc'yɛi. Nɛ njo'o mí'da bi zä bi bɛ a ra thuhu.

⁴ Nɛ nu'ɥ, gátho xɛn hotho ɥ, gue hønt'a Ojɛ mbɛni. Nɛ i tɛn'na ra Dɛ'yo høn'bɛ go hapɛ da mba. Nɛ nu'ɥ gue bi yam bɛ ja ra ximhái bɛ 'bäh mí'da yɛ jɛ'i, yɛn t'unni man'da xɛn ho bin t'un Ojɛ nɛ ra Dɛ'yo.

⁵ Nɛ xinga n'da ra fɛhni bi thɪnba ɥ, xøgue xingui ts'ɥ yá ts'oqui bɛ na nu Ojɛ.

Nu'a bi man'ɥ hyu yám 'bɛhni Ojɛ mahɛts'i

⁶ Nɛ nubɛya dá nugä man'da ram 'bɛhni mahɛts'i mí 'yo inde bɛ mahɛts'i, nɛ i cɛ ra søcuɛ nt'o't'i bɛ ran ho ma'da'yo hin njam'bɛ da guadi nɛ da mba gátho nangɛni ra ximhái. Da mba bɛ gátho yɛ hái nɛ nu yɛ jɛ'i 'dahma 'dan'yo bɛ na yá da 'yøde hønt'a go to'o ní jɛ'i.

⁷ Nɛ nu'a ram 'bɛhni mahɛts'i nts'ɛdi bi 'yɛna: “Dami numansuhɛ Ojɛ nɛ gui 'yɛspahɛ rá ts'ɛdi nuixte a, nguetho ya bi zøn ra ora da 'yøt' rán

juṇbi Oja. Dami thāndeha a ya, gue'a gue bi 'yot' mahets'i ne bi 'yot' ra ximhāi. Ne bi 'yot' ya deḡa ne bi 'yot' ya mbøthe," bi 'yēna.

⁸ Ne nu'a man'da ram 'behni mahets'i mahon'a bi den'na rá mbudi m'behni, ne bi 'yēna: "Ya bin theh rá ts'edi ra dāhnini Babilonia ngue ḡmme mi ja rá ts'edi. Nguetho nu'ya ja'i mi 'bupa bi xāndi gātho ra ximhāi a ran 'yomt'ēni mí øzehē. Ne gātho u bi 'yot' ran ts'o tengu n'da ra iti gue com'ma rá sei gātho mi'da," bi 'yēna.

⁹⁻¹⁰ Ne nu'a ná hyu ram 'behni mahets'i bi den'na ná yoho, ne nts'edi bi 'yēna: "To'o gue da dānde ra zate gue bi bōxpə ja ra deḡa, ne ra nyoguido, ngue i ja rá hmēpya bu ja rá dē o guepə ja rá 'yē, da nu hangu nangu rá ts'edi rá cue Oja. Nu Oja xingui ts'ə da 'yē'ts'a ran unbi di un'ndə nangué rá cue. Ne da nu a ra Jesús ra Dē'yo ne yá hogam 'behni mahets'i 'bu bin t'un'na, ngue ra sibi n'youi ra despi.

¹¹ Nu'a ra 'bifi i pəm bu njam'bu din hē a hōnt'bu go njam'bu mazai. Ne nu'ya i 'bupa njam'bu din hē a ran unbi i nu u ma pa ne ra xui. Gue'u gātho bi dānde ra zate xí bōxpə ja ra deḡa, ne ra nyoguido, gātho u i ja bu ja rá ja'i rá hmēpya ne rá thuhu ra zate.

¹² Pē nu aha gya 'yēc'yēihə pē nde'bu man'da gui hyādumbuihə gui thoc ni t'ēc'yēihə ne gui hyāthə yān unbi. Nguetho yá t'uhni Oja u gātho di thoqui i øt' yān t'ēdi ne di thoqui i ēc'yēi ra Jesús," bi 'yēn'a ná hyu rá ram 'behni Oja mahets'i.

¹³ Ne nubaya bi 'yēngä man'da ra nde dá øcä mahets'i: "Dami 'yo't' ya 'be'a ga xi a i. Din johya thoho gātho u xān du 'bu ya mí ēc'yēi a ra Hmu Cristo mahets'i. Majapi thoho, ēn'a rá Hogandahi Oja, nguetho din säya a rá 'bēfi mi øt'e. Ne nu'a ran ho mi øt'ua ja ra ximhāi u, ne nubə mahets'i da nu rá muui bu."

Rán sofo ra ximhāi

¹⁴ Ne dá nu n'da ra güi xān t'axi thoho ne mi hu inde bu ja ra güi a n'da tengu n'da ra ja'i. Ne mi hu'ts'a n'da

ra corona ra oro. Ne mi ha ra mbore theni ḡmme het'i.

¹⁵ Ne bá pəm bu rá dānija Oja mahets'i man'da rá ram 'behni Oja, ne nts'edi bi xi a mi hupə ja ra güi: "Dami 'yōrpa ya ja'i bu hāi tengu'bu da hyec ya uva xān yāxpə ja ra nuāndät'o. Nguetho ya bi zōn ra ora gue gui pē'ts'ə bin ja bu ni huāhi," bi 'yēn'a rá ram 'behni Oja.

¹⁶ Ne 'bex bi 'yot'a mi hupə ja ra güi tengu xi sifi.

¹⁷ Ne man'da ram 'behni bá pəm bu ja rá ngu Oja mahets'i ne'a mi ha n'da ra mbore theni ḡmme i het'i.

¹⁸ Ne xø bá pəm bu man'da rá ram 'behni Oja buya guepə ja rá mēxa yān t'unni Oja, ne nu'a di manda da dē ra sibi bu. Ne nts'edi bi xi a ram 'behni gue mi ha ra mbore theni: "Dami 'yot' ya tengu i øt' ya ja'i 'bu i hēc ya uva hingui ho nguetho bi zōn ra ora gue da nu ran unbi u nangué rán juṇbi Oja," bi 'yēna.

¹⁹⁻²⁰ Ne njabu bi 'yot' rá ram 'behni Oja, tengutho 'bu di pēt ya uva ne da 'yēn bu ja ran the'mi da bōn rán gui buya. Ne tengutho ra ja'i i ne't'ya ya uva da bōn yān gui, ne ngutho da 'yōrpa u to da zēmbi, da nu rá cue Oja ḡmme nts'utho. Janangué'a ran t'uti ngue bi mbān rá ji. Ne bi 'yōrpa ja ra ndehnini, ne ḡmme xān ngu ra ji bi mbāni, hyuciento kilómetro nan jānni, ne nan hē tengu 'bu da hyecpə ja yá nde ya fani a ra ji bi 'yugui.

15

Yoto yam 'behni di manda yoto yam unbi

¹ Ne nugä dra Xuuagä dá nu man'da ran t'uti bu mahets'i, ne ḡmme dá hyonya thoho. Mi 'bāhmbu bu yoto yām 'behni Oja mahets'i, gue u di manda yoto yān unbi din ja ua ja ra ximhāi, ne nu'bu bi thoh yān unbi, ya bi thoh rá cue Oja buya.

² Ne dá nu n'da ra xito di nequi tengu ra deḡa, rá cūhə xān theni tengu ra sibi. Ne gātho mi 'bāpə ja ra xito, gue'u gue him bi dānde ra zate xí bōxpə ja ra dehe, bi zēdi, him bi dānde

ra nyoguido ngue ra pøte a, ne xím bin jap'a rá número o rá thuhu a. Ne n'da ngu n'da mi hã yã 'bida, ngue yã arpa xí un'na Ojã u.

³ Ne gãtho mi 'bãpã bin tuh rá thuhu ra Moisés rá 'yẽhe Ojã, ne bin tuh rá thuhu ra Jesús ra Dẽ'yo. Bi 'yẽn'u:

Nu'i ma Ojã ahe, ma Hmu ahe, nuixte thoho ni ts'edi, ẽmmẽ xũn ho i, ne ma hyonya thoho nin t'øt'e.

Majuãni nin t'øt'e xũn hotho u.

Nu'i grã hoga ts'ut'abi mazã.

⁴ Xinga n'da dim 'bũi gue hin da dãnde i,

gue hin da numansu ni thuhu, nu'i ma Hmu ahe.

Høn'a thoho i xũn ho i, ma Ojã ahe.

Gãtho hønt'a go 'bẽ'a má nde da dãnde i,

nguetho gãtho ya bi nu ngue xũn ho 'bẽ'a gãtho guí øt'e, bi 'yẽn'u.

⁵ Ne nubaya dá nu nsoqui n'da ra jut'i i ja bũ mbo rá dãnijã Ojã bũ mahẽts'i, guepũ m'bẽ'ts'i yũn t'ẽdi bi 'yo't' ra Moisés.

⁶ Ne yoto yãm 'behni Ojã ngue di manda yũn unbi bũ ja ra hã bi bøm bũ. Gãtho i he yũ pahni xũn t'axi ngue ra lino, ne gãtho bi du't' yũ tija ra oro.

⁷ Ne nu'a n'da ran t'uti mí 'bãpã bi un'i yoto yũ ximbo bi un'ndũ yãm 'behni Ojã. Gãtho ma yudi rá cue Ojã, ne nu'bũ 'dah mi'da da mbãn u mí po bũ ja ra ximbo, gãtho yũ jã'i i'bũcua ja ra ximhã da nu rá cue Ojã, gue i 'bũi mazã.

⁸ Ne gãtho rá nijã Ojã bũ mahẽts'i ma yudi rá ts'edi ne rá nuixte Ojã tengu ra 'bifi 'bũ i yupũ mbo ra ngu. Ne xinga n'da sã da yũrpũ asta gue'bũ bi gua'a rá 'bẽfi u yoto yãm 'behni gue di manda yoto yũn unbi ua ja ra ximhã.

16

Yũ ximbo i po yũn unbi ngue rá cue Ojã

¹ Ne dá øcã n'da ra nde gue bi bøm bũ ja rá dãnijã Ojã. Ne nu'a ra nde bi xi u yãm 'behni: "Dami fãmhbũ bũ ja ra ximhã rán unbi Ojã nts'utho i po u yoto ni ximbohũ," bi 'yẽna.

² Nu rá mbũdi ram 'behni bi mbãm bũ ja ra ximhã rá cue Ojã mí po bũ ja rá ximbo. Ne gãtho yũ jã'i gue bin ja rá hmẽpya a ra zate xí bøxpũ ja ra dehe, ne'a ra nyoguido ngue i thãnde u, bi nu ran u ngue yũ sãsi xũn ts'otho.

³ Nubaya ná yoho ram 'behni mahẽts'i bi mbãn a rá cue Ojã mí po bũ ja rá ximbo, bũ ja ra dãdejã. Nu'a ra dehe bũya bin ja tengu rá ji n'da ra jã'i xũn du. Ne gãtho mi 'bũpũ mbo ra dejã bi du.

⁴ Ne ná hyu ram 'behni mahẽts'i bi mbãn'a rá cue Ojã mí po bũ ja rá ximbo hapũ ja gãtho yũ dãthe ne gãtho yũ mbøthe. Gãtho ra dehe mí po bũ bin ji.

⁵ 'Bex dá øcã rá nde rám 'behni Ojã gue'a bi unba yũ dehe bi 'yẽna: "Nu'i ma hoga Hmu, ma Ojã i, zã guí 'bũi ne gmí 'bũi, xũn hotho gãtho nin juãni, nguetho rán sãui u gã unbi.

⁶ Ya gã un ra ji da zi u, nguetho bi hyo u nim 'behni bũ hã ne ni pøngahyã. Nuya gã cospa ra pengui nangue 'bẽ'a bi 'yøt'u," bi 'yẽna.

⁷ Ne dá øcã n'da ra nde bi bøm bũ ja ra mæxa guepũ mí ja yũn t'unni Ojã, i ẽna: "Ma Hmu i Ojã nuixte ni ts'edi xũn ho, njuãntho a nin juãni, ngue rán sãui u," bi 'yẽna.

⁸ Ne nu'a ná goho rám 'behni bi mbãm bũ ja ra hyadi a rá cue Ojã mí po bũ ja rá ximbo. Ne ẽmmẽ bin ja rá ts'edi ra hyadi ngue bin zø u mí 'bũpũ ja ra ximhã nangue nam pa ra hyadi.

⁹ Ne nu'u gue bi nu ran unbi nangue rá ts'edi ra hyadi, bi ndømants'o rá thuhu Ojã, gue'a bi manda yũn unbi, pẽ guexta'a him bi 'yẽspa Ojã, him bi pãh yũn 'yomfẽni u.

¹⁰ Nuya ná cõt'a ram 'behni bi mbãm bũ rá cue Ojã mí po bũ ja rá ximbo, ne bi mbãm bũ hapũ i ja rá ts'edi ra zate xí bøxpũ ja ra dehe. Ne nupũ hapũ ja rá ts'edi, gãtho xãm 'bexui thoho bũ. Ne nu'u yũ jã'i gue i 'bũpũ bi zase yũ jãni nangue ran unbi bi nu.

¹¹ Ne bi c'ãmants'otho Ojã nangue yũn u, ne nangue yũ sãsi mí ja. Pẽ guexta'a him bi 'yẽ'ts'a ran ts'o mí øt'e,

him bi päh yän 'yomfëni.

¹² Nε nu'a ná 'dato ram 'bëhni bi mbäm bε rá cue Ojä mi po bε ja rá ximbo, bi mbäm bε ja ra dæthe xän ndoho t'ëmbi Eufates. Nε bi xä ra dehe nε 'bex bi 'yo't' ra dæthe ngue da zä da thopε yε ts'ut'abi gue ní 'yεpε ní bōx ra hyadi.

¹³ Nε nugä dra Xuuagä, dá nu hyu yε ts'onthi di nεqui tengu yε 'uε, ngue bi bōm bε ja rá nde ra jarga zithu, nεpε ja rá nde ra zate xí bōxpε ja ra dejä, nε bi bōm bε ja rá nde ran t'uti xí bōxpε ja ra häi, gue ra hyäte pōngahyā.

¹⁴ Nguetho nu'ε, gue'ε yä ts'onthi ra zithu ε i ja yä ts'edi ngue da 'yöt' yε hyonya nt'öt'e. Nε nu'ε bi mba bε gätho ná ngani ra ximhäi, hōnbε go hapε 'büh yε ts'ut'abi, ngue bi japi di pēt yε jä'i. Nguε din ja ra dæsei din sühmbε Ojä. Nε nu'a ra pa din ja ra sei gätho da nu rá ts'edi Ojä nuixte.

¹⁵ Nε dá øcä rá nde ra Jesucristo ngue bi 'yεna: “Gui 'yōhmbε ya, nugä ba εcä tengu n'da ra bε. Hinga mfädi njäm'bε ga sōhø. Din johya thoho ε gue him bin ähä pε bi jamansu yε he dá unni, janangue'a hin din 'yāhe nε hin din 'yāsä bεya, ngue im bēntho a ran hoqui dá ørpa ε, janangue'a hin di nεqui yä ts'oqui, nε hin da mbe'ts' yä sä,” bi 'yεna.

¹⁶ Nε gätho bim pēti bε yε ts'ut'abi nε yε jä'i bε ja ra xεqui t'ëmbi Armagedón, ngue yä nde yε hebreo a.

¹⁷ Nuya ná yoto ram 'bëhni bi mbäm bε rá cue Ojä mi po bε ja rá ximbo, bi huic ran dahi 'bε'a mi po bε. 'Bex bi t'ø a n'da ra nde bi bōm bε ja rá nijä Ojä mahets'i, guepε i hu inde Ojä. Nε nu'a ra nde bi 'yεna: “Ya da guadi gätho man ts'ëmbi,” bi 'yεna.

¹⁸ Nε 'bex bi hyät'i nts'edi yε huεi, nε nts'edi bin thoni yε ngäni. Nε bin ja n'da ra 'yānhäi nts'edi hin jam'bε bi nu n'da ra jä'i tengu na, asta gue'bε go mim 'bε ε yε mbädi thoho yε jä'i.

¹⁹ Nu ra 'yānhäi bi xēn'a ra dāhnini Babilonia, hyu xεqui bi bōni. Nε gätho mi'da yε hnini hōnbε go hapε mi ja bi guadi. Nε bi bēn Ojä gue xän ts'otho

mi øt' yε jä'i 'bapε ja ra dāhnini Babilonia, nε nts'edi bi unba ε, nangue rá cue nts'edi a, asta gue'bε go min theh rá cue Ojä.

²⁰ Nε gätho yε t'ähäi i ja bε ja yε dejä bim 'bēdi. Nε gätho yε nyuni nε yε t'øhø bim 'bēdi, hin'yε bεya.

²¹ Nε 'bex bi dāpε mahets'i yän do εmmε nts'utho nguetho yote kilo nán hyε n'da ran do, bi zε i 'da yε jä'i. Pε nu ε yε jä'i bi c'āmants'o Ojä nangue ran unbi nts'edi bi nu nangue yän do.

17

Ra ngurpa 'yomt'ëni xisu

¹ Nε nu'a n'da ε yām 'bëhni Ojä mahets'i gue'a mí ja n'da ra ximbo, bi xicä: “Ba εhe ga ut'a i rán juānbi Ojä da nu ra 'yomt'ëni xisu i hupε ja yε dehe 'dahma 'dan'yo bε gätho ra ximhäi.

² Nu'ε yε ts'ut'abi bε ja ra ximhäi bi 'yōthε ran ts'o a ra 'yomt'ëni xisu. Nε yε jä'i 'bεcua ja ra ximhäi bi xänba bε gue da 'yöt' ran ts'o guepε 'bε a ra 'yomt'ëni xisu. Gätho mi øt' ran ts'o tengu'bε iti thoho,” bi 'yēm 'bε mi xiqui.

³ Nε nubεya nu rām 'bëhni Ojä bi zixcä bε ja n'da ra huēnhäi ma'ueni njon mi 'bapε. Nε nu rá Hogandahi Ojä bi jaqui gue dá handi, nε dá nugä a ra xisu i hux'a n'da ra zate xän theni. Nu ra zate mi ja yoto yä yä nε 'dēt'a yä dāni, nε nt'o't'i bε ja rá jä'i εna jase rá ts'edi, gue rá thuhu εna guesε Ojä.

⁴ Nu ra xisu mi he n'da ra hoc'bø't'e xän jūpoi nε xän theni. Nε εmmε madin 'yöt'e xän ho nangue yε thebe nε yām fo'yε ra oro nε yε ts'angu εmmε xām hmadi thoho, nε hōnt'a go mi cuat rá pahni. Nε mi the n'da ra tasa ra oro. Pε gätho 'bε'a mi po ra tasa ra hmεpya nangue gätho yän ts'o mi øt' ra xisu.

⁵ Nε nubε ja rá dε nt'o't'i bε rá thuhu: “Ra dāhnini Babilonia, ngue ja rá ts'edi tengu'bε rá mbe gätho yε 'yomt'ëni nε tengu'bε rá mbe gätho i øt' ran ts'o hōnbε go hapε i ja ra ximhäi,” bi 'yēn'a ra t'ohni. Pε hin da bāse n'da 'bε'a nīm bōn'a.

⁶ Nε dá hant'a ra xisu, tengu 'bɥi iti thoho nangue yá ji ɥ gátho bi hyo 'bɥi mi dɛn Ojɔ nɛ 'bɥi mi mamp'a rám hman ra Jesús. Nε nugä drá Xuuagä, dadí hyonya thoho 'bɥi má nugä a n'da ran t'uti.

⁷ Nε nu rám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i bi xiqui: "O gadí hyonya thoho, nguetho ga xi a ya 'bɛ'a ni hmɛpya a ra xisu, nɛ 'bɛ'a ni hmɛpya a ra zate i hux'a ra xisu, gue i ja yoto yá yɔ nɛ i ja 'dɛt'a yá dani.

⁸ Nu'a ran t'uti ngue ra zate gá nu, pɛ gue'a n'da mi 'bɥi, nɛ hingui 'bɥh ya, pɛ him ma ya'a ba ɛhɛ mahɔn'a, da bɔm bɥ ja ra hyɔhɔi ɛmmɛ xɛn hɛ. Nε m'ɛjua da nu ran dɛtɛ xɛn ho hin dim 'bɥh mahɔn'a. Nε gátho yɥ jɔ'i ngue hinga nt'o't'i yá thuhu bɥ ja ra sɔcuɔ mahɛts'i, gue bi t'orpɥ 'bɥ ma hin'yɥ ra ximhɔi, di hyonya thoho 'bɥ bi nu mahɔn'a tengu bɥ i hnu ra zate. Nguetho mi 'bɥi, nɛ njo'o ya, pɛ dim 'bɥi mahɔn'a.

⁹ Nu'ɥ to'o i ja yɛn 'yomfɛni xɛn ho, sá da bɔdi 'bɛ'a nim bɔn a ra hmɛpya. Nu yoto yá yɔ ra zate ra hmɛpya ngue ɥ yoto yɥ nyuni guepɥ i hu a ra xisu.

¹⁰ Nε ra hmɛpya gue'ɥ yoto yɥ ts'ut'abi, ngue yɥ ts'om'bɔi thoho. Bi du ɥ cɛt'a nɛ nu ná 'dato i 'bɥpɥ ya, nɛ ná yoto dim 'bɥi, pɛ hingan ya'a din ts'ut'abi.

¹¹ Nε nu'a n'da, ná hyɔto ra ts'ut'abi bɥya, gue'a gue mi 'bɥi, pɛ njo'o ya. Nu'bɥ bá ɛh mahɔn'a, di manda tengu ɥ yoto yɥ ts'om'bɔi ts'ut'abi, pɛ m'ɛjua da mba da nu ran ɛnbi mazɔi.

¹² Nε nu'ɥ yá dani ra zate gá nu, yɥ hmɛpya ngue 'dɛt'a yɥ ts'ut'abi din ja yá ts'edi 'da yɥ t'ɥ ora tho nɛ da gomhbɥ rá ts'edi ra zate.

¹³ Nε gátho yɥ ts'ut'abi 'dat'a da bɛni ngue di un ra ts'edi di manda ra zate.

¹⁴ Nε gátho yɥ ts'ut'abi da zɥ'a ra Jesús ra Dɛ'yo. Pɛ nu'a ra Jesús da dɔha, nguetho ra Hmu a nangue gátho mi'da yɥ hmu, nɛ ra hmuts'ut'abi nangue gátho mi'da yɥ ts'ut'abi. Nε nu'ɥ gátho din 'yohɥ ra Jesús 'bɥ bi dɔhɔ, gue'ɥ bi zon Ojɔ ɥ, nɛ bi huahni,

nɛ him bi 'yɛ'ts'a ní dɛnni," bi 'yɛn'a ram 'bɛhni.

¹⁵ Nε nu rám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i xɔ bi xicɔ mahɔn'a dra Xuuagä: "Nu yɥ dehe gá nu guepɥ mi huh ra xisu, ra hmɛpya a nangue gátho mi'da yɥ jɔ'i i 'bɥh nangɥni ra ximhɔi, gátho yɥ hɔi gátho yɥ nde 'dahma 'dan'yo bɥ na yɔ.

¹⁶ Nε nu yɥ dani gá nu, ngue yá hmɛpya yɥ ts'ut'abi, nɛ'a ra zate, m'ɛjua da zɥ a ra 'yomt'ɛni xisu ɥ. Nε nu'ɥ da hyɔcpi 'bɛ'a gátho mi ja a ra xisu, nɛ da zap rá ngɔc'yɛi a, nɛ da 'yu'ma ra xisu nangue ra sibi.

¹⁷ Nguetho Ojɔ bi bɛnba yɥ ts'ut'abi da 'yɔt'e tengu mim bɛn Ojɔ, ngue n'da ngu n'da ɥ di un rá ts'edi ra zate di manda, asta gue'bɥ go bin ja 'bɛ'a bi man Ojɔ ngue din ja.

¹⁸ Nε nu'a ra xisu gá nu bɥ, rá hmɛpya ra dɔhnini gue'a di manda yɥ ts'ut'abi a, nangue gátho yɥ hɔi i ja ua ja ra ximhɔi," bi 'yɛn'a ram 'bɛhni.

18

Bi 'bɛh rá ts'edi ra dɔhnini Babilonia

¹ M'ɛjua dá nugä man'da ram 'bɛhni bá cɔh mahɛts'i, nɛ ɛmmɛ i ja rá ts'edi. Nε i ja rán nɛqui, bi hyɔt ra ximhɔi 'bɥ mi gɔi, tengu ra hyadi.

² Nε ɛmmɛ ts'edi bin yɔ, bi 'yɛna: "Bi guahya, bi guahya rá ts'edi ra dɔhnini Babilonia. Nε hɔnt'ɥ yɥ zɔthu dim 'bɥpɥ, nɛ gátho yɥ ts'onthi. Nε i 'bɥpɥ hɔnt'a go 'bɛ'a mán ts'o, nɛ yɥ doja gue hingui ho ɔt'e, xɛn ts'otho.

³ Nguetho nu yɥ mɛngu bɥ bi xɛnba ran ts'o gátho yɥ jɔ'i mi sɔm bɥ gue i 'bɥh ná ngɥni ra ximhɔi. Nε gátho yɥ ts'ut'abi bi gomhbɥ ran ts'o ra hnini, ngue tengu'bɥ ra 'yomt'ɛni xisu bɥ. Nε xɛn ngu yɥ jɔ'i 'da n'danni yá hɔi, bim mɛmbɛti 'bɥ mí mbɔp'ɥ 'bɛ'a gátho bi numanhosɛ yɥ mɛngu bɥ ja a ra hnini," bi 'yɛn'a ram 'bɛhni.

⁴ Nε dra Xuuagä dá ɔcɔ man'da ra nde bí 'yɛh mahɛts'i, bi 'yɛna: "Ba ɛhɛ gátho yɥ jɔ'i ngue ma mbɛtigä, dami pɔm bɥ ja ra dɔhnini, gue hin gui cohma ɔt'ehɥ ran ts'o i ja bɥ, nɛ hin

guin nuh_u ran ʌnbi gue da nu ʌ to'o da gop_u.

⁵ Nguetho nu'b_u sä da mba ma munts'i yán ts'o i t'ørp_u, tengu'b_u da züh nán hęts'i ra ximhäi mahęts'i. Ne nu'a Oja xingui ts'ʌ bi pumbęni ran ts'o 'bę'a bi t'ørp_u."

⁶ Ne bi sih yám 'bęhni Oja baya: "Nuya dami cospah_u ra pengui tenguthoho bi 'yørpa mi'da, dami cospah_u ran ʌ gue gui yof_u mahøn'a.

⁷ Dami un ya ran ʌnbi ne nts'edi ra dumbui 'bę'a rán theui bi 'yøt'e. Nguetho bi bęni magueş, ne bi 'yøt' y_u ts'oqui bi numanhose, ne x_un ngu 'bę'a gätho bi hyonse. Tengu'b_u n'da ra xisu da manş mbo rá mbui, da 'yęna: "Nugä x_un ngu ma ts'edigä, hingan ts'ogui thohogä, ne njam'b_u din jagä ra dumbui," ngub_u bi ma.

⁸ Pę janangue'a da nu ran ʌnbi di und Oja, ne gätho 'bę'a din ja, 'da huętho ʌn ja gätho y_u 'yanthi. Ne da nu ra gęhe ne ra dumbui, ne di juadi nangue ra sibi. Nguetho täte thoho rá ts'edi Oja ra Hmu, gue di un'na rán theui bi 'yøt'e.

⁹ Ne nu yá ts'ut'abi gätho y_u häi gue zai i comhb_u ran ts'o, gätho din zoni ne dim mbafi 'b_u i hand rá 'bifi ra dahnini ngue i zø.

¹⁰ Ne gätho dim 'bämanhę nguetho ęmmę i su da nu ran ʌnbi tengu in nu ʌ i 'bup_u ja ra dahnini. Ne da ma: "Huęcate, huęcate, nguetho mahotho ra dahnini, ne ęmmę mi ja rá ts'edi, pę n'da huętho gue bi ts'embi," da 'yęn'.

¹¹ Ne gätho y_u mbä b_u ja gätho ra ximhäi din zoni ne dim mbafi, nguetho njo'o da dambi 'bę'a da mbä.

¹² Ngue y_u oro, y_u t'axi, y_un 'yøt'e, y_u perla, ne ra 'bøt'e ra lino x_un ho, ra 'bøt'e ra seda, ra 'bøt'e x_un tudi x_un jupoi ne x_un theni, ne gätho y_u za gue muman'u, ne'ʌ nt'øt'e y_u do'yo, ne gätho y_u za nt'øt'e ęmmę x_um hmadi, ne'ʌ nt'øt'e ra bronce ngue ra thenga fęxna t'ęgui, ne'ʌ nt'øt'e ra t'ęgui, ne'ʌ nt'øt'e ra 'yaxi.

¹³ Ne zai mi 'bä b_u y_u canela, y_u 'yęthi ngue in 'yoh_u y_u tüh_u, ra t'ęza muman'u, y_u 'yęthi i yamanho,

y_u perfume, y_u vino, y_u aceite, ra hocjani, ra trigo, y_un dani, y_u de'yo, y_u fani, y_u carro, ne y_u 'yęhe mi 'bä b_u, nguetho mi 'bäp yá te y_u ja'i tengu'b_u i 'bä y_u fani.

¹⁴ Ne da 'yęn' y_u mbä: "Gätho gue x_un ho gmi honi bin thegue. Ne gätho y_u mbeti ne gätho 'bę'a mahotho ya bi mba. Him man'dandj guin nu mahøn'a tengu mí ja b_u," da 'yęn'.

¹⁵ Ne nu'ʌ gue bim męmbeti ngue'ʌ mim pä b_u ja ra dahnini, dim 'bämanhę tho, nguetho i su da nu ran ʌnbi, tengu in nu'ʌ mi 'bup_u. Ne ęmmę din zoni, i tu yá mbui, nguetho njo'o da dāi 'bę'a i ja da mbä.

¹⁶ Ne da 'yęna: "Dumbui thoho nangue 'bę'a bin ja ra dahnini, ęmmę mi ja b_u mahotho, ne mi ja b_u y_u 'bøt'e ra lino, ne y_u 'bøt'e x_un jupoi, ne y_u 'bøt'e x_un theni, ne madi nequi b_u 'bę'a mahotho gue y_u oro ne y_un 'yøt'e ne y_u perla x_um hmadi.

¹⁷ Nuya nte jab_u ya, n'da oratho ʌm 'będi gätho ęmmę x_um hmadi mi ja b_u," da 'yęn' mim pä b_u. Ne gätho yá hmu y_u barco ne'ʌ gätho i hu b_u, ne gätho y_u mbęfi di 'yon y_u barco, mi 'bämanhętho.

¹⁸ Ne bi du yá mbui 'b_u mi nu ra 'bifi i zø ra dahnini, ne bi 'yęna: "Hin'y_u man'da ra hnini mahotho tengu n_u."

¹⁹ Ne nu'ʌ, bi 'y_ux yá y_u fonthäi, ra hmępya gue tu yá mbui, ne bin zoni ne bi mbafi, ęna: "Huęcate ra dahnini ęmmę mi ja rá ts'edi, nguetho gätho gah_u dyú hmuh_u y_u barco dām męmbeti'ʌ n_u, ne xøgue n'da oratho ʌm 'będi gätho mi ja b_u," bi 'yęn'.

²⁰ Pę gan johyah_u gätho ah_u gue guí 'bühmb_u ua mahęts'i, gan johyah_u nangue 'bę'a bin ja ra dahnini, bi ts'embi. Ne dan johyahe gätho gahe ma 'bäihe ra Cristo ua ja ra häi, ne gätho gy_u pøngahyäh_u Oja, ne gätho gah_u ngue dí tenhd_u Oja, dan johyah_u, nguetho ya bi cos'ah_u 'bę'a bi 'yøt'ah_u y_u ja'i mi 'bup_u ja a ra dahnini.

²¹ Ne nubaya n'da rá m 'bęhni Oja mahęts'i ngue x_un ngu rá ts'edi, bi g_u'ts'a n'da ra do ęmmę x_un ndoho, ne

nts'edi bi 'yem bu ja ra dadeja. Ne bi 'yena: “Tengu thoho din ja ra dahnini Babilonia ngue mi ja ra ts'edi, pe njam'bu da hnu mahon'a, gätho n'da m'bedi thoho.

²² Ne hin da t'orpu mahon'a yu mbe'bida, gätho u i pe yu arpa, ne gätho u i huixt yu thuxi, xinga gue'u yu hyuxi. Xinga n'da ran 'yohu dim pepu mahon'a, ne njon din cam bu mahon'a.

²³ Ne din ca'beuxi thoho, him man'dandj mahon'a di nequi bu yu sibi, ne njon da 'yot' ran thati bu ngue din johya tengu mi ot'e. Nguetho man'da mi ja yu ts'edi u mi ot' yu 'befi bu xinda gue'u mi'da gätho ra ximhai. Pe mi hat yu ja'i 'bu mi xanbi di ho yu pahä zehu u gätho mi som bu, bi nexpu na ngani ra ximhai.

²⁴ Ne guepu bim fan yu ji u yu pongahya Oja, ne u gätho mi'da yu t'uhni Oja, gue bi tho. Pe guepu bi tho u, ne gue'a i ts'emba a ra dahnini,” bi 'yena' ram 'behni Oja.

19

¹ Ne nubaya, dra Xuuagä dä oca yu nde n'da munts'i yu ja'i i 'bapu mahets'i. Ne bi 'yena: “Dí espahu Oja, nguetho ma porpatehu a, ne honse ma Ojah u ja ra nuixte ne tate thoho ra ts'edi.

² Xun ho ran ts'embi Oja, nguetho ran saui bi t'orpa ra dahnini, tengu'bu ra 'yomt'eni xisu, gue bi ts'onba yu mbui gätho yu ja'i ra ximhai. Ne nuya Oja bi cospa u gätho to'o bi hyo yu 'yehu,” bi 'yena.

³ Ne nts'edi bi mam mahon'a yu nde dä oca: “Dí espahu Oja nguetho ya bi juah ra sibi a ra dahnini, ne hin din he a nin 'yo ra 'bifi,” bi 'yena' yu ja'i.

⁴ Nubaya gätho 'däte magoho yu dac'yei ngue zai di mbä'ts'a Oja, ne'u goho yun t'uti i 'bui, bin danyahmu bu i hu a Oja, ne bi dande. Ne gätho bi ma bi 'yena: “Necähe, ngubu dim bemhbe dí espah Oja,” en'u.

Bi zin rá xisu ra De'yo

⁵ Ne dä oca man'da ra nde bi bom bu guepu i hu a Oja, ngue bi ma: “Dami 'yepa ma Ojah u gätho u yu 'yehu.

Dami 'yepahu gätho to'o i numansu Oja, ne'u i ja yu ts'edi ne'u hin'na,” bi 'yena' ra nde.

⁶ Ne dä oca yu nde yu ja'i xun ngu, ngue di hi tengu'bu xun ngu yu dehe, ne tengu'bu bi thoni yun gani. Ne bi 'yem 'bu mi ya: “Dí espahu Oja, nguetho di manda ya ra Hmu, ma Ojah u tate thoho rá ts'edi.

⁷ Gätho dan johyahu, ne da hyu ma mbuihu, ne ga espahu Oja ngue i ja ra ts'edi. Nguetho bi zon ra ora da zin yu 'yec'yei ra Jesús, ra De'yo, tengu thoho n'da ran 'yohu din that'ui rá xisu. Ne mahontho da mba ra xisu, mahoqui thoho.

⁸ Ne bin t'un ran t'edi da hye ra pahni di faxni, gue ra lino xingui ts'u ts'o. Nu'a ra pahni xun t'axi nam boni ngue bi mba mahoqui yu ts'oqui u yu t'uhni Oja ne nubaya i ot' yan thehu.”

⁹ Ne nuna ram 'behni mahets'i bi xica 'be'a ga o't' ya: “Din johya gätho to'o u bi ts'on bu ja ran sihme nangue ran thati ra De'yo. Majuani ram hman Oja na dí xi a ya,” bi 'yeng ram 'behni Oja mahets'i.

¹⁰ Ne nubaya dan danyahmu bu ja ra gua ram 'behni mahets'i. Pe nu'a bi xica: “O guin jabu, nguetho nugä rá 'yehu thohogä Oja tengu thoho i, ne tengu ni cuhu, gätho u i mamp'a ram hman Oja nangue ra Jesús, gätho dadí jafu da fah ra Jesús,” bi 'yeng 'bu mi xiqui.

Nu'a n'da bi hyux ra t'axca ndofani

¹¹ Ne nubaya, dra Xuuagä, dä nugä nsoqui mahets'i. Ne mi 'bapu n'da ra t'axca ndofani pa nthuts'i. Ne nu'a i huts'i, Majuani a rá thuhu, nguetho zai im mam majuani a. Ne di ja'ts'a rá thuhu, janangu'e'a n'da ngu n'da di un'na ran saui 'bu bi juanbi, ne xun ho 'bu i ot' ran sui a.

¹² Ne nu'u yu dä a mi huxpu, mi zo tengu ra sibi, ne mi jabu xun ngu yu corona bu ja rá ya. Ne nu rá thuhu nt'o't'i bu, honse mi padi 'be'a rá thuhu.

13 Nε nu rá pahni mi he, bi zinni gätho ra ji, nε nu rá thuhu, ngue rám Hman Ojä a.

14 Nε nu'ü yu dofäi mahęts'i, gätho mi he ra t'axca lino mahotho, xingui ts'ü xän ts'o. Nε gätho mi hux yu t'axca ndofani, nε bi den'na ra mbädi mi huxpu ja ra ndofani.

15 Nε nu'a ra ngurbi i pøxpu ja rá nde n'da ra espada ęmmε hęt'i, ngue da dąp yün suiü 'bäpu gätho yu häi bu ja ra ximhäi. Nε gätho di manda ü büya, nε njon di japi da mbęsta'a da ma. Nε tengutho ra jä'i bu ja ran the'ma gui'uva, i nen yu uva, nε ngutho da 'yörpa ü to da zęmbi, di un rá cue Ojä nts'utho, ngue nu'a nte hęmbi da 'yöt'e.

16 Nε nt'o't'i bu ja rá pahni nε rá xınthe rá thuhu, ngue ra Hmuts'üt'abi a ngue di manda gätho yu ts'üt'abi, nε rá thuhu, ngue ra Ngurpa Hmu a ngue di manda gätho yu hmu.

17 Nε dá nugä n'da rám 'behni Ojä mahęts'i mi 'bäpu ja ra hyadi, nε nts'edi bi mba't'ü gätho yu doja mi 'yo bu magąts'i, bi 'yęmbi: "Gätho ahü gyu dojahü, ba ęhmbü ya, nguetho Ojä bi 'yöt'ahü n'da ra dąnts'ihme.

18 Ba ęhmbü ya gui siü yü ngøc'yęi yu ts'üt'abi nε yu hmudofäi, nε'ü gätho mi ja yü ts'edi. Nε yu ndofani nε gätho mi huts'i, nε gätho yu jä'i yu 'yęhe nε gätho hing yu 'yęhe, nε yu hmu uague yü mbęfi," bi 'yęm 'bu mi mba't' yu doja.

19 Nε dá nugä ra zate gue xí bøxpu ja ra dądejä, nε 'darbu bim petihü gätho yu ts'üt'abi ngue gätho yu häi, ngue da 'yörpa n'da ra dąsü a mi huxpu ja ra t'axca ndofani, nε'ü gätho mi tenni.

20 Nε nu ra zate büya bi mba mfent'i a, nε'a ra hyäte pøngahyü bi fent'i, gue'a ran t'uti í bøx ra häi nε xí 'yöt' yu hyonya nt'öt'e bu ja rá hmi ra zate. Nε gue'a mi hät yu jä'i gätho to'o mi ja rá thuhu bu ja rá dę. Gätho yoho bi t'ętpu ja ra sibi ra azufre, tengu n'da ra dejä na ndoho a ra sibi.

21 Nε gätho yu jä'i mi ten'na ra zate, bi tho nanguie ra espada mi pøxpu ja

rá nde a mi huxpu ja ra t'axca ndofani. Nε nu'ü yu doja büya bin niyü thoho nanguie yu ngøc'yęi.

20

N'da mahuąhi njęya

1 Nε nubüya, dra Xuugä dá nugä man'da rám 'behni Ojä mahęts'i bá cai nε bá hyü rán sogui ra hyähäi ęmmε xän hę nε nts'utho, guepu i 'büh yu zıthu. Nε nu'a rám 'behni Ojä mi cá n'da ra cadena xän ndoho.

2 Nε bi bent'a ra jarga, nε t'ęmbi ra c'ęyü, pę guet'a ra zıthu, rá thuhu í Satanás. Nε bi mba nthät'i n'da mahuąhi njęya nanguie ra cadena.

3 Nε nu'a rám 'behni Ojä büya, bi 'yętpu ja ra hyähäi a ra zıthu. Nε bi go'mi, nε bi hyüt'a ran sogui, nε bi cuahmi xän ho, ngue hin da zä da bøm bu da hyät yu jä'i, asta gue'bu bi gua'a n'da mahuąhi njęya. M'bejua da mba nso'ts'i 'da yu pa.

4 Nε dá nugä man'da ra hmępya mahęts'i, xän ngu yün thuts'i, nε nu to'o mi huxpu bin t'un ran t'ędi da 'yöt' ran juąnbate, gätho min 'yohü ü bi tho 'bu mi mä i ęc'yęi ra Jesús, nε'bu mi mamp'a rám hman Ojä. Gue nu'ü gätho him mi thąnde ra zate xí bøxpu ja ra dejä nε rá nyoguido. Nε nte mi ja bu yü dę rá thuhu ra zate, xinga guepu ja yü 'yę. Nu'ü bi ndants' mahøn'a 'bu mi du, nε bin 'yohü ra Jesús bin ts'üt'abi n'da mahuąhi njęya.

5 Nε guehya yü mbädi bi xox Ojä bi t'urcă. Pę nu'ü mi'da gue bi du, hin da dąmbęni asta gue'bu bi gua'a n'da mahuąhi njęya.

6 Nε di johya nε majapi ü gätho ü ra mbädi da xox Ojä, nε hin da nu a na yoho ran dąte ngue ra sibi mazäi. Nε dim mbäjä nanguie ra Cristo bu bí ja rá ts'edi Ojä, nε din 'yohü ra Cristo ngue din ts'üt'abi n'da mahuąhi njęya.

Da mba nthąpi ra zıthu

7 Nε nu'bu bi gua'a n'da mahuąhi njęya, da mba nsocui a ra zıthu mi ofädi.

8 Nε nu'a ra zıthu büya da bøm bu, xø da hyät mahøn'a yu jä'i gätho na ngüni

ra ximhäi. Da mba b_u ja ra häi Gog ne ra häi Magog ne di japi dim peti gätho nangue din ja ra dāš_ui. Ne x_un ngu da d_en_ni hingui s_a da 'bede, tengu ra 'bomu 'bom b_u ndendej_a, njon da hyät'i da mbede.

⁹ Ne din 'yēpa tho_ho b_u n_i mba bi mbä'ts'i hap_u mi 'b_u u min 'yoh_u Oj_a, guep_u ja ra dāhnini di huēc Oj_a. Pe b_a cāh mahēts'i ra sibi bi juadi gätho y_un s_ui h_u.

¹⁰ Ne nu'a ra z_ith_u ngue bi hyät'_u, bi t'entp_u ja ra sibi i th_e ra azufre, tengu n'da ra dej_a na ndoho, guep_u x_i t'entp_u ra zate x_i b_oxp_u ja ra dādej_a, ne'a ra hyäte pōngahy_a gue ran t'uti x_i b_oxp_u ja ra häi. Ne gätho hyu da nu ran _unbi nangue ra sibi, ma pa ne ra xui hōn'b_u go njām'b_u gätho y_u pa maz_ai.

Ran zegui ran juq_nbi

¹¹ Ne dr_a Xuuagä d_a nug_a mahōn'a, gue n'da ran thuts'i x_un ndoho x_un t'axi, ne mi hup_u Oj_a. Ne nu ra ximhäi ne mahēts'i bim 'b_e 'b_u mi hyant'a mi hup_u, ne him man ja b_uya.

¹² Ne d_a nug_a gätho _u x_un du, hōnt'a go 'b_e'a n_i j_a'i, mi 'b_ap_u ja r_a hmi Oj_a i hup_u. Ne bi mba ma t_unts'i y_u sōcu_a b_u, ne'a ra sōcu_a im ma to'o i ja ra temaz_ai. Ne gätho bi mba ma ju_anbi nangue'a nt'o't'i b_u 'b_e'a gätho bi 'yōt'a, nu'b_u mi 'b_ui.

¹³ Ne gätho _u gue bi du b_u ja ra dej_a, ne gätho _u m_i'da bi du hōnb_u go hap_u, ngue gätho i 'b_up_u 'b_u'_u x_un du, bi bōm b_u, ne bim 'b_ap_u ja r_a hmi Oj_a. Ne bi mba ma ju_anbi nangue 'b_e'a gätho bi 'yōt' 'b_u mi 'b_ui.

¹⁴ Ne nu'a ra x_equi mi 'b_u'_u x_un du, bi t'entp_u ja ra sibi, tengu ra dej_a na ndoho. Gue'a na yoho ran d_ate a.

¹⁵ Ne nub_u ja ra sōcu_a gue im ma to'o i ja ra temaz_ai, ne nu'_u gätho him man t'o't'i y_a thuhu b_u, bi t'entp_u ja ra sibi.

21

Ma'da'yo mahēts'i ne ra ximhäi

¹ Ne nub_uya, dra Xuuagä, d_a nug_a man'da bi t'urcä, ngue ma'da'yo

mahēts'i ne ma'da'yo ra ximhäi. Nguetho ya bim 'b_edi 'b_e'a gätho mi ja b_u mahēts'i ne ra ximhäi. Ne hin'y_u ra dej_a b_u ja ra 'da'yo ximhäi.

² Ne d_a nug_a b_a cāh mahēts'i guep_u b_i 'b_u Oj_a n'da ra hogahnini, gue'a ra Jerusalén ma'da'yo, mahotho, mahoqui, tengu n'da ra hmute i he ra pahni mahotho da mba d_in th_at'ui r_a ndō.

³ Ne d_a ōcä n'da ra nde nts'edi bin y_a, gue b_a n_exp_u ja ran thuts'i b_u b_i hu Oj_a, bi 'yēna: "Dami hyand ya, bi gācua mahēts'i r_a ngu Oj_a," bi 'yēna, ne nuya z_ai d_im 'b_uhmb_u y_u j_a'i a.

⁴ Ne gues_e Oj_a di un ran johya, ne him man ja y_u guidä y_u j_a'i, ne hin din ja ran d_ate mahōn'a b_u, ne hin din ja y_u dumb_ui b_u. Nguetho gätho 'b_e'a m_an _unbi mi ja, ya bi thogui.

⁵ Ne nu Oj_a ngue i hup_u ja ran thuts'i, bi 'yēna: "Gätho ma'da'yo d_a ōt'ä ya." Ne bi xiqui, dra Xuuagä: "Dami 'yo't' ya 'b_e'a d_i x_i a i, ne s_a da t'ēc'y_ei nguetho maju_ani a."

⁶ Ne bi xiqui mahōn'a: "Ya bi guadi 'b_e'a gätho d_a ōt'ä ya. Gätho d_a d_u'mi, ne ga juacä ra 'b_ef_i d_a d_u'mi. Z_ai dām 'b_ucä ne dam 'b_ui maz_ai. Ne nu'_u to'o i s_a ngue di 'b_e a ra te mahyoni tho_ho, tengu'b_u i tuthe, ga undä ra te i juadi, tengu'b_u ra mbōthe im fonts'a ra dehe ga unni, ne hin da gurqui.

⁷ Ne to'o da dāha, ga comhbe 'b_e'a gätho i jagä, ne ga ōt'e ma t'uhnigä _u, ne dy_u Oj_agä _u.

⁸ Pe ga entp_u ja ra sibi _u to'o i su y_un _unbi 'b_u d_a dengui, ne'_u to'o yoho y_un 'yomfēni, ne gätho _u x_un ts'o y_a mb_ui, ne gätho y_u hyodu, ne gätho y_u 'yomt'ēni, ne gätho _u in yāh_u y_u z_ith_u, ne gätho _u i thānde hōnt'a go 'b_e'a gue him maju_ani, ne gätho _u i man y_u fehni. Gätho ya da nu na yoho ran d_ate, da t'entp_u i zō ra sibi ra azufre, tengu ra dej_a na ndoho," bi 'yēn Oj_a.

Ma'da'yo ra hnini Jerusalén

⁹ Ne xō d_a nug_a man'da ra hmēpya bi t'urcä. Nu'a n'da _u y_um 'behni Oj_a mahēts'i gue min 'yoh_u 'dato y_um 'behni, gue'_u mi th_e y_u ximbo gue bi un y_un _unbi b_u ja ra häi, ne

nu'a bi xiqui: “Ba ɛhe, ga ut'a ra hnini, tengu'bɛ ra hmute bin that'ui ra Dɛ'yo.”

¹⁰ Nɛ nu'a rá Hogandahi Oja bi bɛngä man'da mahɔn'a, tengu'bɛ bi zixcä a ráam 'bɛhni Oja bɛ ja n'da ra t'øhø xɛn hɛts'i, nɛ bi 'yurca ra hogahnini Jerusalén ma'da'yo, bi gah mahɛts'i guepɛ bí 'bɛ Oja.

¹¹ Nɛ nu'a ra hnini ɛmmɛ di yoxni nanguɛ rán hose Oja i 'bɛpɛ mbo. Nɛ di yoxni tengu ra do ra jaspe i pømhyats'i.

¹² Nɛ nu'a ra hnini mi ja bɛ ra mbä't'i, ra jado xɛn hɛts'i, goho yú ts'at'i. Nɛ nu'a ra mbä't'i, mi ja bɛ 'dɛ'magoho yɛ dajut'i, nɛ n'da ngu n'da yɛ jut'i mi 'bäpɛ n'da ráam 'bɛhni Oja mahɛts'i, da mbäh ra goxthi. Nɛ nu'a 'dɛ'mayoho yɛ jut'i, n'da a n'da nt'o't'i yú thuhu ɛ 'dɛ'ma yoho yú ts'ant'ɛ ra Israel.

¹³ Nɛ n'da nguadi min ja hyu yɛ jut'i, hyu i xopɛ ní bøx ra hyadi, nɛ hyu i xopɛ ní yɛh ra hyadi, nɛ hyu i xopɛ ra norte, nɛ hyu i xopɛ ra sur.

¹⁴ Nɛ nu'a ra hnini mi fa'ts'i 'dɛ'mayoho yɛ do, n'da'a n'da nt'o't'i yú thuhu ɛ 'dɛ'mayoho yɛn 'yohɛ gue yú 'bäihɛ ra Jesús, ngue ra Dɛ'yo.

¹⁵ Nɛ nu'a ráam 'bɛhni Oja mahɛts'i gue dán ya'be, mi hä n'da ra t'eni ra oro, tengu'bɛ ra metro, gue da 'yɛn ra hnini, hangu na ndoho yɛ jut'i, nɛ yɛ fø't'e.

¹⁶ Nu'a ra hnini xɛn zant'ma ndoho, 'da'angu ná mba, nɛ 'da'angu nán jɛnni. Nɛ nu'a ram 'bɛhni mahɛts'i bi 'yɛn ra hnini, nɛ bi 'yɛ' ra güenda ngue yo mahuahi nɛ yo ciento kilómetro ná ndoho, 'da'angu ná mba, 'da'angu nán jɛnni, nɛ 'da'angu nán hɛts'i.

¹⁷ Nɛ nu'a ram 'bɛhni bi 'yɛni hangu nán hɛts'i rá mbä't'i ra hnini, nɛ bi 'yɛ' ra güenda ngue hyäte ma goho metro. Nɛ bi 'yɛni tengutho i øt' yɛ jä'i.

¹⁸ Nɛ nu'a ra mbä't'i nt'øt'e nanguɛ yɛ do ra jaspe, pɛ nu ra hnini nt'øt'e nanguɛ ra oro, tengu'bɛ ra xito a ra oro.

¹⁹ Nɛ nu'a 'dɛ'mayoho yɛ dado mi fa'ts'a ra mbä't'i, xɛn ngu nt'ut'i yɛ

t'udo 'dahma 'dan'yo, ngue di fɛxni, xɛm hmadi di muui. Nu'a rá mbädi ra dado nt'ut'i yɛ t'udo ra jaspe, nu'a ná yoho ra dado nt'ut'i yɛ t'udo ra zafiro, nu'a ná hyu ra dado nt'ut'i yɛ ágata, nu ná goho ra dado nt'ut'i yɛ esmeralda.

²⁰ Nɛ nu'a ná cút'a ra dado nt'ut'i yɛ ónice, ná 'dato ra dado nt'ut'i yɛ cornalina, ná yoto ra dado nt'ut'i yɛ crisólita, ná hyäto ra dado nt'ut'i yɛ berilo, ná guto ra dado nt'ut'i yɛ topacio, ná 'dɛt'a ra dado nt'ut'i yɛ crisoprasa, ná 'dɛ'ma'da ra dado nt'ut'i yɛ jacinto, ná 'dɛ'mayoho ra dado nt'ut'i yɛ amatista.

²¹ Nɛ gätho 'dɛ'mayoho yú jut'i rá mbä't'i ra hnini nt'øt'e nanguɛ yɛ perla gue xɛn t'axi, nɛ n'da'a n'da yɛ perla gue bi t'øt'e n'da ngu n'da ra jut'i. Nɛ nu'a ra calle xɛn ndoho bɛ mbo ra hnini nt'øt'e nanguɛ ra oro xɛn ho, tengu'bɛ ra xito a ra oro.

²² Nɛ hin dá nugä n'da ra nijä bɛ, nguetho gätho rá ngusɛ Oja a ra hnini, ngue ra Hmu tətetho rá ts'edi, nɛ ra Dɛ'yo, nɛ 'darpɛ i 'bɛhmɛ ɛ i 'bɛpɛ ja ra hnini.

²³ Nɛ nu'a ra hnini, him mahyoni ra hyadi di yorpɛ, ogue ra zana, nguetho guesɛ Oja nɛ ra Dɛ'yo di yorpɛ.

²⁴ Nɛ nanguɛ'a ra nyot'i i ja bɛ, gätho di yot'ɛ nɛ dim 'bɛmanho ɛ yɛ jä'i dim 'bɛpɛ gätho yɛ häi ua ja ra ximhäi. Nɛ yɛ ts'ut'abi gätho yɛ häi dim 'bɛi di dä bɛ ɛ yɛn ho xɛ 'yøt'e, tengu'bɛ di um bɛ yɛn t'unni xɛn ngu di muui.

²⁵ Nɛ nsoquitho yɛ jut'i gätho ra pa, nɛ njam'bɛ da mba njut'i, nguetho njam'bɛ din xui bɛ.

²⁶ Nɛ hønt'a go 'bɛ'a gätho di muui, gue bi zän Oja bi 'yøt' yɛ jä'i 'dahma 'dan'yo yɛ häi ua ja ra ximhäi, nɛ gue'a da hyäxpɛ ɛ, ní thim bɛ mbo ra hnini.

²⁷ Pɛ hin da yarpɛ ja ra hnini 'bɛ'a xɛn ts'o, xing yɛ ts'om'bäi da yarpɛ, xing yɛ hyäte. Pɛ hønt'a to'o bi 'yorpä rá thuhu ra Dɛ'yo bɛ ja rá søcuä, gue to'o gätho bi un ra temazäi, hønt'ɛ da zä da yarpɛ.

Mi ts'utho ba ɛh ra Jesucristo

¹ Nε nu'a rām 'bɛhni Oja xø bi 'yurcä man'da mahøn'a, dra Xuuagä. Ngue n'da ra dæthe mahoqui thoho ra dehe xæn güe tengu ra xito, t'ɛmbi rá dehe ra temazai. Nε bí nεxpɛ ja rán thuts'i Oja nε ra Jesús ra Dε'yo.

² Nε bi tho'inde bɛ ja ra calle xæn ndoho bɛ ja ra hnini. Nε n'da n'danguadi mi 'bäpɛ yɛ za t'ɛmbi yɛ za gue di un ra te. Nε nu'ɛ yɛ za din zædi, n'dazna ngu n'dazna ma'da'yo yæn dät'o din zɛpɛ, janangue'a 'dɛmayo nidj din zædi n'dajɛya. Nε nu'ɛ yá xi di un yán zaqui gätho yɛ ja'i.

³ Nε hin'yɛ 'bɛ'a dí hnu rán ts'ɛmbi Oja bɛ. Pɛ din ja bɛ rá ts'ɛdi Oja nε rá ts'ɛdi ra Jesús ra Dε'yo. Nε gätho yá 'yɛhɛ da dænde ɛ nε da 'yørpɛ yá 'bɛfi.

⁴ Nε nu'ɛ dim 'bäpɛ da nu rá hmi Oja, nε gätho din ja rá thuhu Oja bɛ ja yá dɛ.

⁵ Nε hin'yɛ bɛ ra xui, janangue'a njon da hyom man'da ran nεqui, xing ra hyadi, nguetho guesɛ Oja ra Hmu di yozɛhɛ bɛ. Nε nu'ɛ dim 'bäpɛ din ts'ut'abi gätho yɛ pa mazai.

⁶ Nε nu'a ram 'bɛhni bi xicä: “Gätho ram hma gá 'yøde, majuaɲi a, nε da zä da t'ɛc'yɛi gätho. Nu'a Oja ra Hmu, gue'a di un rá Hogandahi yá pøngahyá, ya bá pɛncä ua drám 'bɛhnigä a, ngue ga xi ahɛ 'bɛ'a din ja, gue yá 'yɛhɛ ahɛ Oja. Nε him maya'a din ja,” bi 'yɛna.

⁷ “Dami 'yøhmbɛ ya,” ɛn'a ra Jesús, “him maya'a gue gua ɛcä. Gan johyäh gätho ahɛ gue guí ɛc'yɛihɛ 'bɛ'a din ja, nt'o't'i bɛ ja ra søcuá,” bi 'yɛna.

⁸ Nε nugä dra Xuuagä, majuaɲi dá øde nε dá nugä 'bɛ'a gätho bi t'urqui ngue dá o't'ä ua. Nε nu'bɛ mi gua'a 'bɛ'a dá øcä nε 'bɛ'a xí 'yurqui, dán danyahmu bɛ ja rá gua ram 'bɛhni mahɛts'i bi 'yurqui gätho, dí ɛna gue ga thænde.

⁹ Pɛ nu ram 'bɛhni bi xiqui: “O guí thændegui, nguetho nugä dra 'yɛhɛgä tengu i, nε ni cuhɛ mi'da yɛ pøngahyá, nε gätho mi'da ɛ gue i ɛc'yɛi 'bɛ'a gá 'yørpɛ ja ra søcuá. Hønse Oja guí

thænde,” bi 'yɛna.

¹⁰ Nε xø bi xicä ram 'bɛhni bɛya: “O guí pɛs' thoho na gá 'yo't'i, ngue 'bɛ'a din ja, nguetho him maya'a din ja.

¹¹ Nε nu'ɛ to'o i øt' ran ts'o, thocua thoho da 'yøt' ran ts'o, nε gätho to'o i øt' ran ts'om'bäi, thocua thoho da 'yøt'e. Pɛ nu'ɛ to'o i øt' ran ho, thocua thoho da 'yøt' ran ho, nε to'o mahoqui thoho yá mbɛi thocua thoho gue xtán ho yá mbɛi,” bi 'yɛn'a rām 'bɛhni Oja mahɛts'i 'bɛ mi xiqui.

¹² Nε bi 'yɛngä ra Jesús bɛya: “Nε guehna dí xi ahɛ, him maya'a ba ɛcä. Nε n'da ngu n'da ga un rán theui 'bɛ'a gätho bi 'yøt'e.

¹³ Nugä gätho dá dɛ'mi nε ga juacä ra 'bɛfi dá dɛ'mi, dra mbædigä nε dran zɛguigä, zai däm 'bɛi nε dam 'bɛi mazai.

¹⁴ Majapi thoho gätho mahoqui yá mbɛi nangue Oja, tengu'bɛ m'beni yá pahni. Janangue'a i ja yán t'ɛdi da yærpɛ ja yá goxthi ra hnini. Nε nu'ɛ to'o da zä da yærpɛ, da zä da zi yán dät'o yɛ za gue t'ɛmbi yɛ za di un ra temazai.

¹⁵ Pɛ hingui sä da yærpɛ gätho ɛ ngue bi 'uegue nangue Oja. Nε da gopɛ thi ɛ gätho i yähɛ yɛ zithu, nε gätho yɛ 'yomt'ɛni, nε gätho yɛ hyodu, nε gätho i thænde 'bɛ'a him majuaɲi, nε gätho yɛ ja'i gue di ho da man yɛ fɛhni, hingui sä da yærpɛ ɛ.

¹⁶ Nugä dra Jesúsägä, dá pɛnhdä bɛ mam 'bɛhnigä gue da xi ahɛ gyɛ 'yɛc'yɛihɛ, gue 'bɛ'a gá 'yørpɛ ja ra søcuá. Nugä dram bom'betogä ra David, nε tengu'bɛ dra Dæsø dín 'yo'be ran nεqui,” bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁷ “Ba ɛhmbɛ gätho ahɛ,” ɛn'a rá Hogandahi Oja, nε'a rá xisu ra Dε'yo ɛna. Nε'ɛ gätho gue i øde, da ma: “Ba ɛhmbɛ.” Nε ba ɛcua gätho i tuthe, nε gui sihɛ ra dehe gue di un ra temazai, nε hin gui juthɛ a.

Ran zofo ran zɛgui

¹⁸ Nε nuya dí xi ahɛ, gätho ahɛ guí nuhɛ ya yæm hma i jaua, ngue i ma 'bɛ'a din ja, o gue ahɛ guí øhmbɛ 'bɛ i hman ya yæm hma nt'o't'i ua, pɛ nu'bɛ

gui'ɛna gui hyuspah_u mi'da y_um hma,
pɛ da hyus'ah_u Oja_u y_un ɛnbi im man-
gua ja ra sɔcuɔ 'b_u.

¹⁹ O nu'b_u gui ɛmh_u him majua_uni
'da y_um hma nt'o't'i ua, ɛna gue'b_u gdí
'uej_u ɛ, pɛ Oja di 'uec'ah_u y_un ja_upi im
mangua ngue hin di ja ah_u gui cɛrp_u
ja ra hogahnini, nɛ hin di ja ah_u gui
sif_u y_un dät'o a ra za di un ra temaza_u.

²⁰ Nɛ nu'a ra Jesús gue bi man ya
y_um hma gätho i jaua, i ɛm baya, “Ma-
juani ba ɛcä n'dihi,” bi 'yɛna. Nɛ gue'a
dín nde'e, nɛ dí xi a i, ba ɛhɛ ma Hmu
i Jesús.

²¹ Nɛ gätho ah_u dín nde guin nuh_u
rán ja_upi a ma Hmuh_u ra Jesús. Nɛ
hønt'a dí xi ah_u ya.